BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM GRAECORUM
ET ROMANORUM
TEUBNERIANA

LIBANIUS

EDIDIT

R. FOERSTER

VI.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

LIBANII OPERA

RECENSUIT

RICHARDUS FOERSTER.

VOL. VI.

DECLAMATIONES XIII—XXX.

ACCEDIT GREGORII CYPRII ADVERSUS CORINTHIORUM DECLAMATIONEM LIBANIANAM ANTILOGIA.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MCMXI.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

HENRICO LEBEGUE

EDUARDO SCHEER

S.

PRAEFATIO.

Postquam volumine quinto declamationes mythologicae et pars ex historia Attica delibatarum comprehensae prodierunt, volumen sextum reliquas historicas et partem ethologicarum (*δυσκόλου*, *παρασίτου*, *φθονεροῦ*) exhibet. Quarum nonnullae lepidissimae sunt, omnes quaestiones gravissimas de argumenti tractatione, de elocutione, de fontibus, de authentia praebent. Quas si cum campis nullius fere pede tritis comparasset H. Schenkelius (ephem. phil. Berol. 1910 n. 37), omne eum tulisse punctum censerem. At quam adhibuit imaginem Gedrosiorum camporum assensione comprobare non queo. Quantum ab illo diversus Henr. Herwerdenus qui vel esse quo declamationes prae orationibus splendeant professus est (Mus. Rhen. LXV 169). Quem virum acie mentis et graeci sermonis peritia aeque atque candore animae eximium iam his studiis morte ereptum esse valde lugeo.

Superest ut Hieronymo Markowski qui me non solum in plagulis corrigendis sed etiam in locis afferendis adiuvit sinceras gratias agam.

Scribebam Vratislaviae die XXXI mensis Decembris MCMX.

XIII.

Declamatio inscripta *Οἱ Ποτιδαιᾶται ἀλλήλων ἐγεύσαντο πολιορκούμενοι ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ κρίνονται Ἀθηναῖοι ὑπὸ τῶν Κορινθίων ἀσεβείας*, qua Corinthii Athenienses apud Graecorum concilium[1]) impietatis accusant, quia in bello Peloponnesiaco anno 430 Potidaeatas obsidione et fame oppressos eo redegerant, ut invicem vescerentur, tantum afuit ut argumenti[2]) foeditate admiratores facundiae Libanianae deterreret ut mirum quantum alliceret. Itaque in complures eclogas recepta neque paucis codicibus ad nostram aetatem propagata est. Qui sunt hi 24:

1. Hierosolymitanus Sanctae Crucis 57 (= Cr) palimpsestus saeculi XI/XII continet folio 96^{vr} cum titulo *οἱ ποτιδαιάται ἀλλήλων ἐγεύσαντο κτλ.* initium declamationis usque ad p. 12,3 *ἡμέτεροι*, folio 66^{vr} verba inde a p. 16,16 *ἔχουσί τινα* usque ad p. 22,1 *ἐπὶ πολλῆς*, folio 56^{vr} verba sequentia p. 22,1 *τε εἰρήνης* usque ad p. 25,16 *εὐ[σέβειαν*, folio 31^{vr} verba sequentia *εὐ]σέβειαν* usque ad p. 29,14 *ἁπάντων ὡς*, folio 35^{vr} verba sequentia p. 29,14 *τάγε ἐπὶ τοῖς* usque ad p. 33,4 *οὐδ' ἅ*, folio 49^{vr} verba sequentia p. 33,4 *νῦν ἀθηναῖοι* usque ad p. 36,14 *διαιροῦντες*,

---

1) Cf. p. 9,22 *εἰς τὴν ἀμφικτυονίαν.*

2) Argumentum e Thucydidis libro II 70 (*ἄλλα τε πολλὰ ἐπεγεγένητο αὐτόθι ἤδη βρώσεως πέρι ἀναγκαίας καί τινες καὶ ἀλλήλων ἐγέγευντο* cf. Diod. Sic. XII 46) sumptum sed a Libanio exaggeratum iam antea exemplo accusationis *ἀσεβείας* fuisse docet Hermogenes de inv. II 5 *ἐν δὲ τοῖς ἀπὸ ἱστορίας οὕτω κρίνονται Ἀθηναῖοι ἀσεβείας ἐπὶ Ποτιδαίᾳ.* Itaque per totam declamationem studium maxime Thucydidis eminere non miramur. De Gregorii Cyprii antilogia confer infra p. 5 et 49 sq.

folio 59^{vr} verba sequentia p. 36, 15 *ὁ παρατυχὼν* usque ad p. 41, 2 *μεγαρέας*. Sed multa abrasa certo legi non queunt. Vide t. V p. 154 sq. Excussi.

2 Hierosolymitanus S. Sepulcri 107 (= H) saec. XIV fol. 56. Desinit in folio 62^{v} in verba p. 45, 12 *τίς δ' ἂν* quae media in linea excipiuntur verbis *τουτουσὶ πένητας* quae sunt declamationis *πλουσίου ἀξιοῦντος ἀποθανεῖν* t. IV p. 228, 18 R. Vide t. V p. 150 sq. Contuli.

3. Vaticanus gr. 940 (= V) saec. XIII/XIV fol. 43^{v}. Vide t. V p. 152 sq. Contuli. Ex hoc vel codice simillimo descripti sunt duo codices:

4. Matritensis N-130 saec. XVI fol. 18^{v}. Vide t. I p. 428 sq. et

5. Monacensis gr. 96 (= Mon) saec. XVI fol. 13^{v}. Vide t. V p. 364 sq. Contulerunt Reiskius, qui eum Bavaricum secundum appellavit et littera B insignivit, et Iacobsius.

236 6. Similis originis est Vaticanus Ottobonianus gr. 46 chartaceus formae folii saeculi XVI/XVII qui continet Libanii declamationes

fol 1 *πλούσιος ἐν λιμῷ θρέψειν* (t. IV 227 R)

6 *μετὰ τὰ ἐν χερωνεία φίλιππος ἐξήτησε τὸν δημοσθένην, ὁ δῆμος ᾔτησε πέντε ἡμέρας εἰς διάσκεψιν, ἐν ταύταις ὁ δημοσθένης ἀποθανεῖν ἀξιοῖ* (p. 240 R)

11^{v} *ἐκδοθεὶς φιλίππω δημοσθένης* (280)

27 *δύσκολος ὤλισθεν* (612)

30^{v} *φιλάργυρος ἐρασθεὶς ἑταίρας* (827)

38 *νόμος τὸν ξενίας ἁλόντα πιπράσκεσθαι* (323)

43 *ἐγράψατό τις τὸν ἑαυτοῦ παῖδα βουλεύσεως* (841)

49^{v} *λοιμὸς ἐπεῖχε τὴν πόλιν* (723)

55^{v} *ἐγκώμιον φοίνικος καὶ μηλέας* (1074 = Nicol. I 329 W)

56 *ἔκφρασις ναυμαχίας* (1080)

57 *κήπου* (1077)

θήρας (1064)

58 *λέοντος κατέχοντος ἔλαφον* (1081)

ἡρακλέους καὶ ἀνταίου (1082)

59 *τῶν αὐτῶν* (1083)

60 *ἡρακλέους ἑστῶτος ἐν τῇ λεοντῇ* (1066)

τρωΐδος ἀπεστραμμένης (1091)
61 ἥρας (1086)
πολυξένης σφαττομένης (1088)
62 προμηθέος (1116 = Nicol. I 396 W)
63 ναυτιλίας (1078)
65 *οἱ ποτιδαιάται ἀλλήλων ἐγεύσαντο*
76 παράσιτος ἐπὶ δεῖπνον κληθεὶς (150)
80 φιλαργύρου παῖς ἀριστεύσας ἤτησεν θαλλοῦ στέφανον (622)
88 νόμος τὸν θορύβου καὶ στάσεως (707)
95ᵛ νόμος τὸν τύραννον μὴ θάπτεσθαι (447).

Sequuntur inde a folio 103 *εὐναπίου βίοι φιλοσόφων καὶ σοφιστῶν* aliaque quae recenset catalogus E. Feroni et F. Battaglini p. 33.

Examinavi anno 1869.

7. Laurentianus LVII 21 saec. XIV/XV fol. 59ᵛ. Vide t. V p. 158 sq.

8. Ambrosianus I 49 anno 1488 exaratus fol 298. Vide t. I p. 363 sq. — Ex eodem codice descriptus est

9. Parisinus gr. 3017 saec. XV fol. 256. Vide t. II p. 4 sq. Contulerunt Boissonadius et Gasda.

10. Marcianus gr 439 (= M) saec. XII/XIII fol. 138ᵛ. Vide t. V p. 168 sq. Contuli.

11. Barberinus II 41 nunc Vaticanus (= B) saec. XV fol. 453ᵛ. Vide t. I p. 24 sq. Contulit mihi Pius Franchi de Cavaleriis.

12. Escurialensis T-II-15 (151) saec. XVI fol. 108. Desinit mox medio in folio 109ᵛ verbis p. 13, 9 *τοῖς ἴσοις καί.* Si minus e Barberino ipso, certe ex eodem fonte fluxit. Vide t. V p. 7 sq.

13. Parisinus gr. 3018 saec. XV fol. 167ᵛ. Vide t. V p. 173 sq.

14. Laurentianus LVII 23 saec. XIV fol. 137. Vide t. V p. 176 sq. Ex hoc descriptus est

15. Ambrosianus E 92 (301) saec. XIV/XV fol. 80. Titulo priva declamatio incipit verbis p. 8, 17 *ὦ ἄνδρες ἕλληνες.* Vide t. V p. 178 sq. Contuli initium.

16. Hierosolymitanus S. Sepulcri 79 saec. XV fol. 10v. Titulo privae declamationis tantum continet initium usque ad p. 8,18 πάντας ἀνθρώπους. Vide t. V p. 451 sq.

De excerptis Burneianis et Lambethianis cf. ib. p. 456.

17. Mosquensis bibliothecae synodalis 489 saec. XV fol. 93. Vide t. V p. 180 sq.

18. Vindobonensis Philos. et Philol. IV 82 (= Vi) saec. XIV fol. 10. Vide t. V p. 169 sq. Foliorum quadam in exemplari permutatione accidit ut verba p. 30, 6 μιαίνουσιν — p. 33, 19 τοὺς γὰρ καὶ πρὶν inter p. 26,4 ἐγχωρίοις νόμοις et ib. πραττομένοις τὴν, et verba p. 37, 12 τὴν πόλιν — p. 42, 3 τὰ λαιστρυγόνων inter p. 30, 6 τὴν λῆξιν et p. 37, 12 τῶν τροφῶν locum invenirent. Contuli.

19. Matritensis 4679, olim N-49 (= Ma) saec. XIV fol. 49. Vide t. I p. 362 sq. et t. IV p. 410. Contuli.

20. Berolinensis gr. 195 olim Claromontanus (= Cl) saec. XIV fol. 22 (231). Vide t. IV p. 410 sq. Contuli.

21. Ambrosianus L 64 (485) saec. XIV fol. 290v. Vide t. I p. 426 sq.

22. Parisinus gr. 3019 saec. XIV/XV fol. 143. Vide t. IV p. 306 sq.

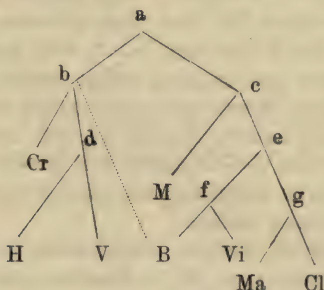
23. Vaticanus gr. 937 saec. XV fol. 62. Vide t. I p. 329 sq.

24. Vaticanus gr. 1392 saec. XV/XVI fol. 38. Vide t. V p. 296 sq.

Ex his quos in censum vocandos esse duxi octo codices *CrHVMBViMaCl* rursus in duas discedunt familias, quarum prior codicibus *CrHV*, altera *MBViMaCl* continetur, ita tamen ut *B* hic quoque vim codicis prioris familiae expertus, *Vi* manu secunda e codice prioris familiae correctus sit. Hic quoque in universum prior classis alteram fide superat. *H* et *V* non ex ipso *Cr*, sed e codice (*d*) fluxerunt qui fontem cum illo communem habuit. Codices autem alterius familiae ita inter se cohaerent, ut *M* per se constet, *BViMaCl* ad codicem (*e*) redeant qui fontem cum *M* communem (*c*) habuit, atque ita quidem ut *B* et *Vi* ex uno (*f*),

Ma et *Cl* ex altero codice (*g*) fluxerint, *Ma* vero manibus secunda et tertia e *M* vel huic cognato codice correctus sit.

Necessitudinis vinculum quo codices inter se coniuncti sunt hoc tibi reddet stemma

Neque declamatio a rhetoribus et florilegiorum auctoribus spreta — Ioannes enim Siceliota Doxapatri in commentario ad Hermogenis περὶ εὑρέσεως librum[1]) duos amplos locos attulit codice usus qui ex *a* ipso fluxit[2]), Macarius Chrysocephalus[3]) quattuor codice usus alterius familiae —, quin etiam digna iudicata est a Gregorio Cyprio, cui antilogiam, defensionem Atheniensium, opponeret. Quam a me e Vaticano gr. 933 descriptam et cum codice Leidensi gr. F. 49 collatam, etsi minus quam exspectes Libanianae declamationis vestigia premit arteque minime eam aequat, ei succedere iussi, praesertim cum Maximus Planudes[4]) nonnullos ex ea excerptos locos medios inter Libanianos posuerit, ut speciem reliquiarum declamationis deperditae Libanii praebeant.

---

1) Cf. t. II p. 86. t. V p. 125.

2) Unus p. 12, 5 τῇ, p. 12, 12 τε, p. 22, 7 ἀνῃρήκασι servavit. Sed codex Baroccianus gr. 175 e quo commentarium descripsi mendis scatet.

3) Cf. t. I p. 351 sq. t. V p. 302.

4) Cf. t. I p. 73.

Declamatio in lucem protracta est a Fed. Morello Liban. opp. t. I p. 489—510 ex unico, ut ipse testatur[1]), codice, quem quoniam littera *R* id est ***Romano*** significavit, apographum fuisse statuamus necesse est codicis Romani a Leone Allatio missum.[2]) Qui neque Vaticanus gr. 940 neque Barberinus fuit, sed eum codicem fuisse Vaticanum gr. 937 est quod coniciam. Certe fuit gemellus codicis ***M***.

Mendorum quibus haec editio scatet magnam partem cum ope codicis Monacensis, qui maxime cum *V* concordat[3]), tum divinando sanavit Reiskius, sed uxor quae editionem fecit t. IV p. 348—373 textum fere Morellianum ne monstris quidem sublatis servare quam emendationes certas mariti in textu reponere maluit.

Nonnulla ad textum corrigendum contulit Cobetus, plura Fr. Iacobsius et A. Gasda, qui etiam codicibus, ille Monacensi, hic Parisino 3017, usi sunt.[4])

---

1) P. 496, 17 ad verba p. 21, 13 *ὅτι τὴν Ἑλλάδα*: „*Graecus Cod. R. unicus hic mendis scatebat.*“
2) Cf. t. I p. 58.
3) Codex *Mon* cum solo *V* verba p. 29, 1 *ὧν οὐκ ἐτήρησαν τὰς χάριτας* male repetit et p. 47, 12 *καὶ* ante *φευγόντων* praebet.
4) Cf. t. I p. 77 et 78. t. V p. 198.

XIII.

Οἱ Ποτιδαιᾶται ἀλλήλων ἐγεύσαντο πολιορκούμενοι ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. καὶ κρίνονται Ἀθηναῖοι ὑπὸ τῶν Κορινθίων ἀσεβείας.

Κορινθίων λόγος.

1. *Πολλὰ ἐβουλευσάμεθα, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες,* R IV 348 *περὶ τῶν ἐν Ποτιδαίᾳ κακῶν εἴτ' ἐπεξελθεῖν δεῖ τοῖς αἰτίοις αὐτῶν εἴτε καὶ καρτερήσαντας τὴν ἡσυχίαν*

Cr = Codex Hierosolymitanus S. Crucis 57
H = Hierosolymitanus S. Sepulcri 107
V = Vaticanus gr. 940
M = Marcianus gr. 439
B = Barberinus II 41
Vi = Vindobonensis Philos. et Philol. IV 82
Ma = Matritensis 4679, olim N-49
Cl = Berolinensis gr. 195, olim Claromontanus

---

1 *Τὸ παρὸν τῶν Ποτιδαιατῶν ζήτημα οἱ μέν φασιν εἶναι ἀντέγκλημα, τοῖς δὲ ἔδοξεν εἰπεῖν μετάστασιν ὡς δῆθεν μεθισταμένου τοῦ ἀσεβήματος εἰς τὸν πόλεμον. καὶ μεταστατικὸν ἐν τῇ μελέτῃ ταύτῃ κεφάλαιον ἐκεῖνό φασιν εἶναι τὸ οὕτως* (*οὕτω Ma*) *λέγον· ποῦ δ' ἐγχωρεῖ τὸν πόλεμον προβαλέσθαι;* (= p. 25,18) *πλὴν τῷ μετ' ἐπιστήμης εἰδότι διαιρεῖν ἔνεστι μὴ σφαλῆναι τῆς ἀληθείας* ante inscriptionem *M* et in marg *Ma*[2]

---

1 *Ἄλλη μελέτη. Θεωρία* ante *Οἱ* edd delevi | *Ποτιδαιᾶται* scripsi *ποτιδαιάται* libri constanter *Ποτιδεάται* edd 3 *τῶν* inserui e *MViMaCl* om *CrHVB* edd | *ἀσεβείας Vi* sed *αν* supra *ας* m[2] 4 *Κορινθίων λόγος* om *CrHVBMaCl* 5 *ἕλληνες* in ras *Ma*[3] 6 *τοῖς Ma* sed *οἷς* in ras m[3] 7 inde ab *ἡσυχίαν ἄγειν* plurima in *Cr* abrasa sunt

ἄγειν. τοῦτο δ' ἀπορεῖν ἡμῖν ἐπῆλθεν οὐχ ὡς ἐπὶ μικροῖς καὶ φαύλοις τοῖς πεπραγμένοις, οὐδὲ γὰρ ἐφικέσθαι τῷ λόγῳ δυνατὸν ὧν οἱ ταλαίπωροι Ποτιδαιᾶται πεπόνθασι, τηλικαῦτά ἐστι τὸ μέγεθος, ἀλλ' ὅτι R IV 349 πρῶτον μὲν ἑωρῶμεν | οὐδὲν φροντίζοντας τοὺς Ἀθηναίους οὔτε ἡμῶν οὔτε τῶν ἄλλων Ἑλλήνων πεπεικότας ἑαυτοὺς ὡς οὐδὲν δεῖ τῶν δικαίων οἷς ἂν ἐξῇ βιάζεσθαι. ἔπειτα δ' οὐδ' ὅσιον ἡμῖν ἐφαίνετο οὕτως ἀπίστου καὶ ἀθέσμου πολιορκίας μνημονεύειν. ὧν γὰρ οὗτοι τὰ ἔργα ὑπέστησαν, τούτων οὐδὲ τοὺς λόγους ἡμεῖς ἐφέρομεν. 2. ταῦτα μέν ἐστι δι' ἅπερ ὠκνοῦμεν, ἐτολμήσαμεν δ' ἐπεξελθεῖν μάλιστα μὲν δὴ διὰ τοὺς θεούς, ὧν οὗτοι τὰς χάριτας συνέχεαν, ἔπειτα δὲ καὶ δι' αὐτὴν τὴν ὑποψίαν αὐτῶν, μὴ τῆς εἰς Ποτίδαιαν ἀσεβείας παροφθείσης τὴν βίαν ἐπὶ πᾶσαν ἀγάγωσι τὴν Ἑλλάδα.

3. Τὰ μὲν οὖν πεπραγμένα τοῖς Ἀθηναίοις, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, τοιαῦτά ἐστιν ὡς καὶ πάντας ἀνθρώ-

---

7 Thuc. I 77, 1

---

1 ὡς inser *Ma*[3] 2 οὐδὲ scripsi auctore Gasda οὔτε libri edd 4 τηλικαῦτα *Vi* sed τοιαῦτα in marg m[2] | γὰρ ante ἐστι *Vi* 7 δ' ante ἑαυτοὺς *HV* δὲ *MViMaCl* edd delevi | ἑαυτοὺς scripsi ex *HVVi* αὐτοὺς *M* αὑτοὺς *Ma* sed ' in ' corr m[3], *Cl* edd | οὐδὲν — 8 βιάζεσθαι citat Macarius fol 87[v] praemisso titulo τῆς μελέτης ἐν ᾗ κρίνονται ἀθηναῖοι ὑπὸ κορινθίων ἀσεβείας διὰ τὸ τοὺς ποτιδαιάτας ἀλλήλων γεύσασθαι πολιορκουμένους ὑπὸ ἀθηναίων — μελ. λδ | „post δικαίων videtur ποιεῖν ἀθλίας deesse“ Re | τῶν δικαίων δεῖ *Ma* 8 ἔπειτ' οὐδ' *Vi* 9 ἀθέσμου *B* 12 ὀκνοῦμεν *HVB* | ὅμως ante ἐπεξελθεῖν excidisse coni Gasda | δὴ om *V* del Re 13 χάριτας *Ma* sed άριτ in ras m[3] συνέχεον *VCl* Mor scriptura in *Cr* parum certa 14 ὑποψίαν scripsi ὑπεροψίαν libri edd 16 ἀγάγωσι *B* sed σι in ras e μεν, ut videtur, corr ἀγάγωμεν *ViMa* sed σι suprascr *Vi*[2]*Ma*[3], *Cl*

πους ἐπὶ τὴν κατηγορίαν καλεῖν καὶ μηδένα ἀπολείπεσθαι δεῖν τοῦ παρόντος ἀγῶνος μήτε τῶν Ἑλλήνων μήτε τῶν βαρβάρων, τὰ γὰρ εἰς τὴν κοινὴν φύσιν παρανομηθέντα κοινῆς, οἶμαι, δεῖται καὶ τῆς βοηθείας καὶ τῆς κατηγορίας, ἡμεῖς δὲ οὐχ ὡς ἀναδεξάμενοι τὸν ὑπὲρ πάντων λόγον οὐδ' ὡς δεινοὶ λέγειν ὄντες ἐπέστημεν τῇ συγγραφῇ, συγγενεῖς δ' ὄντες καὶ πατέρες τῶν ἐν ἀλλήλοις ἀπολωλότων ἀλγοῦντές τε, ὡς εἰκός, μᾶλλον ἑτέρων ἐφ' οὕτως ἀσεβεῖ καὶ ἀπίστῳ πάθει. ὅθεν ἡμῶν μὲν τὴν προθυμίαν ἀποδέχεσθε, αὐτοὶ δὲ ὡς πᾶσιν ἀνθρώποις δείξοντες οὕτω διανοεῖσθε. καὶ γάρ, εἰ μία πόλις ἡ πεπονθυῖα ταῦτα, κοινὸν γοῦν πάντων τὸ ἀτύχημα ἀνθρώπους τινὰς ὄντας οὕτω τραφῆναι.

4. | *Ποτιδαιάταις μὲν οὖν ὅσοι γε ὑπολείπον-* R IV 350
ται, τὸ γὰρ πλεῖον αὐτῶν ἐξανάλωται, οὔθ' ὅσιον εἰς ὑμᾶς παρελθεῖν οὔτε κατηγορῆσαι, ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς καὶ τοῦτο ἐκεῖνοι δυστυχοῦσι τὸ μηδ' ὑπὲρ ὧν πεπόνθασι φωνὴν ἀφιέναι δύνασθαι, τίς γὰρ ⟨ἂν⟩ ἀνθρώπων μεμιασμένων ἢ ὁρωμένων ἢ λεγόντων ἀνάσχοιτο; Ἀθηναίων δ' ἄξιον θαυμάσαι πῶς μὲν εἰς τὴν ἀμφικτυονίαν παρεληλύθασι, πῶς δὲ καθαρεύειν

---

11 cf. p. 18, 12. Plat. rep. I p. 327 E   22 Dem. p. 153, 14

---

1 *μηδέν' Vi μηδὲν BMaCl*   6 *οὐδ'* scripsi e *V* *οὔθ'* reliqui libri edd   8 *ἐν* om *Ma*   9 $^{πλέον`}$*μᾶλλον B* | *οὕτω HV*   11 ^{ἀπο}*δείξοντες B* *δείξοντες ὅπως διανοεῖσθε, οὕτως ἀκροᾶσθε* coni Re   13 *πάντων* scripsi e *BViMaCl* om *HV* scriptura in *Cr* parum certa *ἁπάντων M* edd   15 *ποτιδαιάται M* | *ὁ σὸς Cl* | *γ' MViMaCl* edd scriptura in *Cr* parum certa   16 *πλεῖον* scripsi e *CrHVB* *πλέον MViMaCl* edd   17 *ἡμᾶς ViMaCl*   18 *μὴ δ' HBViMaCl* *μὴ δὲ V*   20 *ἂν* inserui om libri edd | *ὁρωμένων* in marg *Ma*[3]

αὐτοὺς νομίζουσι μετὰ τοιαύτην πολιορκίαν. εἰ γὰρ τοῖς παθοῦσιν οὐδ᾿ εἰπεῖν θέμις ὑπὲρ ὧν ἔπαθον, πῶς εὐσεβοῦσιν οἱ τούτων αἴτιοι παριόντες; 5. *τὸ μὲν οὖν ἐφ᾿ ἡμῖν τοῖς Κορινθίοις, οὔτε Ποτίδαια ἀπόλωλεν οὔτε ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις ἠσέβηκεν, ἡ γὰρ ἐκπεμφθεῖσα δύναμις ἐκ Κορίνθου μετὰ Ἀριστέως τοῖς μὲν εἰς τὴν σωτηρίαν, τούτοις δὲ εἰς τὸ μὴ παρανομῆσαι συνεμάχει· ἐπεὶ δὲ ἀσθενέστεροι κωλύσαι τὰ δεινὰ ἐφάνημεν, τὸ τιμωρήσασθαι τῶν πεπραγμένων τοὺς αἰτίους ὑπολείπεται.*

6. *Ἐπιτρέψατε δ᾿ ἡμῖν πρὸ τῆς Ἀθηναίων κατηγορίας ὀλίγα πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς παρρησιάσασθαι. καὶ γὰρ οὐδὲ ἄλλα ἐστὶ τὰ λυμήναντα τοῖς πράγμασιν ἢ ταῦθ᾿ ἅπερ νῦν ἐροῦμεν. καὶ οὔτε Ποτίδαια οὕτως ἂν*

---

4 cf. t. V 389, 9   6 cf. t. II 28, 14. Thuc. I 60, 2

---

1 *αὐτοὺς HVBMa* sed in hoc ᾿ in ῾ corr m[3], *Cl*   2 *πᾶσιν Vi* sed *παθοῦσιν* in marg m[3]   3 *παριόντες* scripsi auctore Re *περ ὄντες* libri edd *ὑπάρχοντες* Iacobs Ach Tat 778   4 *οὖν* inser *B*   5 *οὐδ᾿ HV*   7 *τὴν* om *M* | *τούτοις δὲ B* sed *τοῖς δ᾿* infrascr *τοῖς δ᾿ HV* et coni Mor Not f. VI[v]   8 *κωλῦσαι Ma* edd fortasse recte at cf. ad t. V 473, 8   10 *ὑπαιτίους BViMaCl*   11 *Ἐπιτρέψατε* — 18, 1 *Ποτιδαιάτας* citat Io. Sicel. Doxap. in commentario ad Hermogenis *περὶ εὑρέσεως* II 5 codicis Barocciani gr. 175 fol. 66 (cf. t. II p. 86) ad verba *ὅτι Ἀθηναῖοι ἀρχῆθεν ἀσεβεῖς* (ed. Walz rhet. gr. III p. 89, 17) praemissis verbis *σημείωσαι ὅτι ὁ Λιβάνιος ἐν τῷ παρόντι ζητήματι τὸν κατήγορον μελετῶν τῆς μὲν διηγήσεως ἐντεῦθεν ἄρχεται ἔνθεν καὶ ὁ τεχνογράφος λέγει, ἐν δὲ τῇ προδιηγήσει οὐ πάντα περιλαμβάνει ὧν ὁ τεχνογράφος τὰ νῦν μνημονεύει, οὔτε γὰρ περὶ τῆς λύσεως τῶν τριακοντουτίδων σπονδῶν διέξεισιν οὔτε περὶ τοῦ Κυλωνείου* (*λωνείου* cod.) *ἄγους, ἀλλὰ περὶ μόνου τοῦ πόλεις Ἑλληνίδας ὑπ᾿ Ἀθηναίων ἀναστάτους γενέσθαι. καὶ σκόπει πῶς ἔχει ταῦτα παρ᾿ ἐκείνῳ: [ἐκ τοῦ λιβανίου:]* | *δὲ B* | post *πρὸ* ras 1—2 litt *Ma*   12 *αὐτοὺς ἡμᾶς* Doxap   13 „*malim τὰ λυμηνάμενα*" Re   14 *ταῦτα* Doxap | *ὁρῶμεν* Doxap | *ἂν* inser *Ma*[3] om *BCl* Doxap

ἐτράφη, πόλις συγγενής, οὔτε τοσοῦτοι τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν ἄρδην ἀνῄρηντο, οἱ δ' ἐδούλευον οὔτ' ἂν ὅλως ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἦν τύραννος πόλις, εἰ μὴ δι' ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, καὶ τὴν ὑμετέραν ὀλιγωρίαν, οἳ πολλάκις ἡμῶν ἠκούετε λεγόντων καὶ βοώντων ὡς ἐπιβουλεύεσθε, ὡς περιστοιχίζεσθε, ὡς λήσει τὸ κακὸν τοῦτο πορρωτέρω προελθὸν καὶ δύναμις ἐπιστήσεται ταῖς πόλεσι πρὸς ἣν οὐδ' | ἀντι- R IV 351 *σχεῖν δυνησόμεθα, εἰ μή τις ὁ κωλύσων φανεῖται. ὑμεῖς δ' οὐδέποτε ἐπεστράφητε οὐδ' ἐπιστεύσατε, ἀλλὰ καὶ ἔχθρᾳ τινὲς ἰδίᾳ ταῦτα ἐνόμιζον ὑφ' ἡμῶν λέγεσθαι.* 7. *τοιγαροῦν ἐπὶ πολλῆς ἐρημίας καὶ σχολῆς ⟨πᾶσαν⟩ μικροῦ τὴν Ἑλλάδα καὶ ὥσπερ τὴν Μυσῶν λείαν*

---

5 sq. Thuc. I 68, 2 6 Dem. p. 43, 1 10 cf. t. V 250, 1. Dem. p. 665, 5 13 cf. t. I 476, 6; t. II 22, 12; 251, 2; t. III 91, 19; ep. 194; 535; 673; 730

---

1 *ἀνεστράφη* Doxap *ἀνετράπη* coni Mor at cf. p. 9, 13 2 *οἱ δ'* scripsi cum Iacobsio Lect 112 *οἵδ' HVMMaCl* edd *οἰδ' Vi* *οἱ δὲ B* | *δὲ* Doxap 3 *ὑμῶν B* sed *ᾶς* suprascr, *Ma* sed *ᾶς* supra *ῶν* m^3 4 *ἡμετέραν B* sed *η* in *υ* corr, *Ma* sed *υ* suprascr m^3, *Cl* Doxap | *ὀλιγωρίαν Ma* sed *ὀλι* in ras m^3 | *οἳ* scripsi ex *HVVi* Doxap ut e *Mon* Iacobsius Ach Tat 928 *εἰ BCl* *οὐ MMa* sed in hoc *οἳ* suprascr, edd scriptura in *Cr* evanuit 5 *λεγόντων καὶ βοώντων* scripsi e *MBViMa Cl* Doxap *βοώντων καὶ λεγόντων HV* edd scriptura in *Cr* evanuit | *καὶ λεγόντων* del Cobet Coll 292 Misc 479 | *ἐπιβουλεύεσθε Ma* sed *ε*(4) in ras m^3 *ἐπιβουλεύεσθαι Vi* sed *ε* supra *αι* m^2, *Cl* 6 *ὡς περιστοιχίζεσθε* in marg add *BVi*^{2}*Ma*^{3} om *Cl* 7 *περαιτέρω Ma* sed *γρ πορρωτέρω* in marg | *παρελθὸν* Doxap 8 *πόλεσιν BMa* | *οὐδὲ B* 9 *φανεῖται Ma* sed *εῖ* in ras m^3 *φανήσεται* Doxap 10 *οὐδὲ πώποτε HV* 11 *ἔχθραί Ma* sed *αί* in ras m^3 *ἔχθραι Cl* *ἔχθρα* Doxap *ἔχθρας B* | *τινὸς B* | *ταῦτ' HV* | *ὑφ' Vi* sed *παρ'* in marg m^2 13 *πᾶσαν* inserui coll t. I 166, 6 om libri edd sed „*fortasse μικροῦ πᾶσαν*" Re *ὅλην μικροῦ* Iacobs Lect 112 | *τὴν*(2) om Par 3017 et deleri vult Gasda at cf. ep. 730 et Dem. cor. § 72 p. 248, 23

ἔχουσι τοὺς Ἴωνας, τοὺς νησιώτας, τὸν Ἑλλήσποντον, τὰ ἐπὶ τῆς Θρᾴκης, Δωριέας, Αἰολέας, ὧν ἔνιοι καὶ συγγενεῖς εἰσιν ἡμέτεροι. ταῦτα μὲν ἔξω, πρὸς δὲ τὴν Πελοπόννησον τίνα; Κέρκυραν, Κεφαλληνίαν, Ἀκαρνᾶνας, ἐν αὐτῇ τῇ Πελοποννήσῳ τοὺς πλείστους Ἀχαιῶν. ἐπιλείψει ἡμᾶς ἡ ἡμέρα λέγοντας τῶν δουλευόντων τὰ ὀνόματα. 8. καὶ οὐ τοῦτό πω δεινὸν καίπερ ὂν δεινόν, εἰ τῶν Ἑλλήνων τινὲς τὴν ἐλευθερίαν ἀπολωλέκασιν ὑπὲρ ἧς καὶ πρὸς τὸν Μῆδον ἐκινδυνεύσαμεν, ἀλλ' οὕτως ὠμὴν καὶ πικρὰν κατεστήσαντο τὴν ἀρχὴν ὡς σφόδρα εἶναι τὰ τῶν βαρβάρων φιλάνθρωπα. τί γὰρ αὐτοῖς τῶν ἀνηκέστων τε καὶ δεινῶν πρὸς τοὺς ὑπηκόους οὐ πέπρακται; οὐ φόρους ἐπέβαλον; οὐ ναῦς παρείλοντο; οὐ τὰς ἐν ταῖς πόλεσι δίκας εἰς αὐτοὺς μετέθεσαν; ὢ

1 Thuc. I 59 5 Dem. cor. p. 324, 17 7 Dem. Phil. III p. 125, 2. Isid. Pel. ep. III 394 13 Her. I 106. Thuc. I 96, 2

1 *ἴωνας Vi* sed *αἰῶνας* in marg m² *ἴοντας* Doxap | *τὸν Ἑλλήσποντον* om Doxap | *τοὺς* (*τὰ* suprascr.) *Vi* *τοὺς BMaCl* 2 *τῆς* om *HBMon* Doxap „*non male*“ Re | *καὶ* om Doxap | *συγγενῆς* Doxap 3 voce *ἡμέτεροι* des *Cr* fol. 96, sequentia usque ad 16, 16 *ἔχουσι* perierunt | *δὲ* om Doxap | *Πελοπόννησον* scripsi e *Ma* coll t. I 459,1; t. II 112,9; 134,18; 566,17; t. V 92,12; 132,3 *πελοπόνησον* reliqui libri Doxap edd | *δὲ* post *πελοπόνησον* Doxap 4 *καρνάνας V* 5 *τῇ* inserui e Doxap om libri edd | *Πελοποννήσῳ* scripsi ex *HMa* et (*πελοπο*(ν)*νήσῳ*) Doxap *πελοπονήσῳ VMBViCl* edd 6 *ἡμᾶς* et *λέγοντας* scripsi ex *HV* Doxap *με* et *λέγοντα* reliqui libri edd | *ἡ* om *V* 7 *πω* scripsi e *BViMaCl* Doxap cum Cobeto Coll 292 coll Dem. Isid. ll. ll. *πως HVM* *οὕτως* Iacobs Add 339 | *καίπερ*] *καὶ* Doxap 8 *ὑπὲρ* — 9 *ἐκινδυνεύσαμεν* om Doxap 9 *πρὸς* om *M* Mor | *δῆμον HV* et *γρ* in marg *B* | *ὠμὴ* Doxap 10 *κατεστήσατο H* *κατέστησαν Vi* sed *κατεστήσαντο* in marg m², *Ma* sed in *κατεστήσαντο* corr m³, *Cl* 11 *τὰ τῶν Cl* sed in *τὰ* corr m² | *τῶν* (1) inser *B* om *M Ma* sed in hoc inser m³, Mor 12 *τε* inserui e Doxap om libri edd 13 *ναοὺς MBViMaCl* Doxap *ναὺν V* 14 *ταῖς* om *M* Mor | *αὐτοὺς* scripsi *αὐτοὺς* libri edd | *μετέθηκαν* Doxap | *ὢ πόσους*] *οὐ πολλοὺς* vel *πλείστους* — 13, 1 *ἀπολωλέκασι*; Iacobs Lect 112

πόρους ἀπολωλέκασι τοῖς μὲν ἔνδειαν φόρων, τοῖς δ' ἔκλειψιν στρατιᾶς, τοῖς δ' ἄλλοις ἄλλα ἐγκαλοῦντες. τὰς κληρουχίας ἀφίημι, τὰ τῶν στρατηγῶν ἴδια κέρδη οἷς ἄλλοι δίδονται φόροι.

9. *Τὰ μὲν δὴ πρῶτα τῶν χρηστῶν τούτων ἀδικήματα ταῦτά ἐστι, μᾶλλον δὲ ἀσεβήματα, τὸ γὰρ εἰς πόλεις Ἑλληνίδας καὶ θεοὺς Ἑλληνίους παρανομῆσαι τίνος ἔλαττον ἀσέβημα ἡγεῖσθε; ἀλλ' ἐπειδὴ ταῦτα αὐτοῖς συγκεχώρηται, θεάσασθε οἷα ἐπενεανιεύσαντο. ἀλλὰ Ποτίδαιαν ἡμεῖς | ἀπῳκίσαμεν ἐπὶ τοῖς ἴσοις* R IV 352
καὶ ὁμοίοις τά τε αὐτῶν νόμιμα δόντες καὶ καθ' ἕκαστον ἔτος τοὺς ἐπιδημιουργοὺς ἐκ Κορίνθου πέμποντες. καὶ γάρ, εἰ τῷ τόπῳ διήλλαττον, ἀλλ' ἓν ἦσαν γένος. καίτοι καὶ τὸ χωρίον ἀτεχνῶς ἀπείκαστο πρὸς τὴν Κόρινθον. ὥσπερ γὰρ ἡμεῖς τῆς Πελοποννήσου τὸν ἰσθμὸν ἔχομεν, οὕτω τῆς Παλλήνης ἐκεῖνοι. 10. *ἐπὶ*

---

2 Xen. Hell. V 2, 22 7 cf. p. 19, 12. t. III 283, 21 9 cf. p. 42, 11. Plut. de comm. not. p. 1079 D 10 sq. Thuc. V 79, 1 12 cf. p. 14, 18. Gregor. Cypr. antil. § 7 p. 55, 24 cum schol. Thuc. I 56 cum schol. (Suid. s. v. *δημιουργοί*) 16 Thuc. I 56

---

1 *δὲ* Doxap | *ἔκλειψιν B* sed *κ* e *λ* corr, *Vi* sed *ἔλλειψιν* in marg m² *ἔλλειψιν HV* *˝ληψιν* Doxap 3 *κληρουχίας Ma* sed *χί* in ras m³ 5 *ἀδικήματα μᾶλλον δὲ ἀσεβήματα ταῦτά ἐστι B* 6 *ταῦτ' H* 7 *καὶ θεοὺς* in ras *Ma*³ | *ἑλληνικοὺς παρανομίσαι* Doxap 8 inter *ἡγεῖσθε* et *ἀλλ'* verba *μέχρις ὧδε τὰ τῆς ποτιδαίας, εἶτα ὁ περὶ αὐτῆς εἰσβάλλει λόγος* inser Doxap
9 *θεάσασθε* om Doxap 11 *αὐτῶν HVViMaCl* Doxap | *διδόντες* Doxap 12 *ἔθος H* Mor 13 *καὶ* om Doxap | *εἰ γὰρ* Doxap | *ἑνὸς* et 14 *γένους* Doxap 14 *γένος ἦσαν M* Mor | *καὶ* om *Vi* | *ἀτεχνῶς* scripsi ex *HV* Doxap *ἀκριβῶς MVi* sed in hoc *ἀτεχνῶς* in marg m², *MaCl* edd 15 *Πελοποννήσου* scripsi ex *HBMa* Doxap *πελοπονήσου VMViCl* edd cf. p. 12, 3 et 5
16 *πᾶλλήνης B* (ε supra α) *πελλήνης HVM* sed in hoc *α* supra *ε*, *Vi* *πελοποννήσου* Doxap

τούτοις μὲν ἐξεπέμψαμεν Ποτίδαιαν, οὗτοι δὲ βίᾳ λαβόντες κατέσχον. ἦν τοῦτο οὐ μικρὸν ἀδίκημα πόλιν συγγενῆ καὶ φίλην δουλεύειν Ἀθηναίοις φρουράν τε παρὰ τούτων δέχεσθαι. καὶ τὸ πρᾶγμα οὐδὲν διέφερεν ἢ εἰ παρ' ἡμῶν αὐτῶν τῶν Κορινθίων φόρους ἐπράττοντο. ἡ γὰρ εἰς τοὺς ἀποίκους ὕβρις ἐπὶ τοὺς ἐκπέμψαντας εἶχε τὴν ἀναφοράν. ἀλλ' ὅμως οἱ τοιαῦτα ὑβριζόμενοι καὶ προπηλακιζόμενοι τὴν ἡσυχίαν ἤγομεν, ἦγον δὲ καὶ οἱ Ποτιδαιᾶται παρὰ τὴν αὑτῶν ἀξίαν δεδουλωμένοι. τοὺς φόρους ἀπέφερον, ἐκρίνοντο παρὰ τούτοις [οἱ Κορίνθιοι], τὰς ἐπιβαλλομένας στρατείας ἐστρατεύοντο. ἀλλ' ἵνα μὴ καθ' ἕκαστον λέγω, προθύμως ἠτύχουν.

11. *Πόθεν οὖν ἀφόρητοι καὶ ἡμῖν τοῖς Κορινθίοις καὶ τοῖς Ποτιδαιάταις ἐγένοντο οὗτοι; καὶ τί τοὺς ἀνθρώπους αὐτῶν ἀπέστησε; τὸ μηκέτι μηδ' ὡς τοῖς ἄλλοις ὑπηκόοις ἐθέλειν αὐτοῖς χρῆσθαι, περιττότερα δ' ἐξευρίσκειν ἐπιτάγματα. ταῦτα δ' ἦν τίνα; τοὺς ἐπιδημιουργοὺς μὴ δέχεσθαι, τὰ τείχη καθαιρεῖν, ὅλως*

---

2 Thuc. I 59 3 Thuc. I 64, 1 7 Dem. p. 704, 8
18 cf. t. IV 133, 5 19 Thuc. I 56

---

1 *ἐξεπέμψαμεν* scripsi auctore Re coll l. 6 et p. 16,8. Thuc. II 27, 1; VI 6, 3 *ἐπέμψαμεν* libri edd | *εἰς Ποτίδαιαν* coni Mor 3 *καὶ* om Doxap 4 *παρὰ Vi* sed *περὶ* in marg m² *περὶ BMaCl* 5 *φόρον* Doxap 7 *οἱ* om Doxap 9 *ἦγον δὲ*] *ἡ γὰρ δὴ* Doxap | *περὶ BCl* | *αὑτῶν* scripsi *αὐτῶν* libri edd 10 *καὶ* ante *παρὰ* Doxap | *παρὰ Vi* sed *περὶ* in marg m² 11 *οἱ Κορίνθιοι* post 8 *ἤγομεν* transponendum censet Gasda cancellavi ut glossam ad *ἤγομεν* in margine positam posteaque huc delatam 12 *καθ' ἕκαστον* scripsi e *BViMaCl* Doxap *καθέκαστον HVM* edd 14 *ὑμῖν BMa* sed in hoc *η* supra *υ* m³, *Cl* | *καὶ* ante *τοῖς B* 16 *μὴ δ' HMBViMaCl* Doxap 18 *ἐξευρίσκει περὶ τὰ πράγματα* Doxap | *ἐπιδημιουργοὺς* scripsi e *B* coll p. 13, 12 et Thuc. l.l. *δημιουργοὺς* reliqui libri Doxap edd

ἀνῃρῆσθαι. πῶς γὰρ | ἂν οἰκοῖτο πόλις ἡ μήτε R IV 353 *ἄρχουσι, τοῖς ἑρμηνεῦσι τῶν νόμων, χρωμένη γυμνή τε οὖσα τειχῶν καὶ ταῦτα ἐν Θρᾴκῃ; καθ' ἑκάστην γὰρ δήπουθεν ἡμέραν ἐξῆν ἂν τοῖς Θρᾳξὶ βαδίζειν ἐπὶ τὴν πόλιν.* 12. *καὶ ταῦτα ἐπέταττον ὅλως ἔγκλημα μὲν οὐδὲν φανερὸν ἐπάγειν ἔχοντες, εἴγε μὴ ἔγκλημά ἐστιν ἐλευθερίας ἐπιθυμεῖν τοὺς ἐξ ἀρχῆς ἐλευθέρους, ὑποψίας δέ τινας καὶ ὑπονοίας λέγοντες. ἀφ' ὧν γὰρ περὶ Κέρκυραν ἀδικήσασιν αὐτοῖς συνῄδεσαν, οὐδὲ τὴν Ποτίδαιαν ἀσφαλῶς ἔχειν ἡγοῦντο. ἐβούλοντο δὲ καὶ ἡμᾶς τοὺς Κορινθίους λυπεῖν, ὅτι Κερκυραίων ἡμᾶς ἀπεστερήκεσαν, ἄλλων ἀποίκων. τοῦτο γὰρ δὴ καὶ τὸ καινότατόν ἐστιν· ὧν ἠδίκουν αὐτοὶ δίκας ἀπῄτουν ὡς ἀδικούμενοι.* 13. *διὰ μὲν δὴ ταῦτα ἀδίκως καὶ βιαίως τοῖς Ποτιδαιάταις προσεφέροντο, οἱ δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἱκέτευον ⟨καὶ⟩ ἐδέοντο μηδὲν νεωτερίζειν περὶ τὴν πόλιν, ἐᾶν ⟨δὲ⟩ τὸν ἐνόντα κόσμον τῆς πολιτείας. ὡς δ'*

---

8 Thuc. I 56, 1. 57, 4 11 Thuc. I 44, 2 16 Thuc. I 58, 1

---

1 *ἀναιρεῖσθαι* Doxap | *ἂν* om Doxap | *μήτ'* Doxap | *ἑρμηνεῦσι* scripsi coll Plat. leg. X p. 907 D *Ἕλλησι* libri Doxap edd „*num μήτε ἄρχουσιν ἑλληνικοῖς μήτε νόμοις χρωμένη?*" Re 3 *οὖσα* om *M* Mor | *ταῦτ' BViMaCl* 4 *ἡμέραν* om *HV* | *αὐτοῖς* Doxap 5 *ταῦτ'* Doxap | *ἐπέλαττον Vi* *ἐπ' ἔλαττον Cl* *ἐπέλαττόν ἐστιν* Doxap *ἐπ' ἔλαττόν ἐστιν HBMa* sed in hoc *ἐστιν* inser m[3] | *ὅμως B* 6 *φανερὸν οὐδὲν MViMaCl* Mor *φανερὸν οὐδενὶ B* | *οὐδὲν* om et *φανερὸν* post *ἐπάγειν* Doxap | *ἐπάγειν Ma* sed *σ* supra *π* m[3] | *εἴγε* — 8 *λέγοντες* praemisso *κείμενον* in marg *Ma*[3] om *Cl* | *μὴ* scripsi *ὅλως* libri edd at „*num εἰ μή γε nisi si*" Re 7 *ἐλευθερίας* — 8 *λέγοντες* in marg *B* | *τὰς* et *ἐλευθέρας* Doxap 8 *τινες καὶ ὑποψίας λέγονται Vi* | *καὶ* om Doxap 9 *ἀδικήσασιν* scripsi *ἀδικεῖν* libri Doxap edd | *αὐτοῖς* scripsi e *M* *αὐτοῖς VMa* sed in hoc *ῖς* in *ὺς* corr m[3], *Cl* Doxap edd *αὐτοὺς HBVi* 11 *κερκυραίοις* Doxap 12 *ἀπεστερήκεσαν Ma* sed *γρ ἀπεστερήκασιν* suprascr m[3] *ἀπεστερήκασιν M* Doxap Mor 13 *καινότερον* Doxap 15 *ταμεν B* 16 *καὶ* et 17 *δὲ* inserui om libri Doxap edd | *δὲ* post *ἐδέοντο ViMaCl* Mor del Re 17 „*malim ὄντα simplex*" Re | *δ'*] *οὐδ'* Doxap

οὐδὲν εὑρέσθαι χρηστὸν οἷοί τ' ἦσαν, ἀλλ' ἔπλεον ἐξ Ἀθηνῶν τριήρεις καὶ οἱ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ τείχη καταλύσοντες καὶ ἠπειλοῦντο ἀπειλὰς τὰς φρικωδεστάτας, ὅτι δὴ μὴ παραχρῆμα μηδ' εὐθὺς ἐπείσθησαν αὐτοῖς κελεύουσιν, ὁ δὲ κίνδυνος ἦν αὐτοῖς περὶ ἀνδραποδισμοῦ καὶ ἀναστάσεως τῆς πατρίδος, τότε δὴ προσβιασθέντες οἱ δυστυχεῖς ἐφ' ἡμᾶς τοὺς πατέρας κατέφυγον, ἐπὶ τὴν ἐκπέμψασαν αὐτοὺς πόλιν, ὡς μόνην ταύτην σωτηρίαν ἕξοντες. 14. καὶ ἡμεῖς ἐδεξάμεθα, ὁμολογοῦμεν. ἢ τί πράττειν ἐχρῆν; παῖδας ἱκέτας μὴ δέχεσθαι; βίαν δ' οὕτως ὠμὴν ἐᾶν; πολιορκίαν δ' ἄπορον καὶ τροφὰς ἀπανθρώπους οὐ προσεδοκῶμεν
R IV 354 ἔσεσθαι. ἀλλ' οὐκ εἰς | μακρὰν ταῦτα πάντα ἧκεν ἀθρόως τὰ δεινά. καὶ οὕτως ἠγανάκτησαν οἱ χρηστοὶ ὡς οὐδ' ὅτε ἡ πόλις αὐτοῖς ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐνεπρήσθη. οὔκουν ἔχουσί τινα εἰπεῖν τότε τοιαύτην πολιορκίαν. ἀλλὰ καθαρὰ μὲν ἡ βασιλέως γῆ τοιούτων

---

1 sq. Thuc. I 58, 1 3 Il. ν 220; π 200 6 Thuc. I 106 12 Thuc. IV 32, 3 sq. 15 Her. VIII 53

---

1 *εὕρασθαι H εὕρεσθαι V* | *οἰοίτε H* Doxap 2 *ἀθηναίων* Doxap | *καταλύσαντες HV* Doxap 3 *καὶ* om *HV* Doxap 4 *δὲ* Doxap | *παρὰ χρῆμα H* | *μὴ δ' HBViMaCl* Doxap 5 *ἦν* om *Ma* 6 *προσβιασθέντες Ma* sed γρ *προβιβασθέντες* in marg m[3] 7 *καὶ* ante *τοὺς* Doxap 8 *αὐτοῖς H* 10 *πράττειν ἐχρῆν* scripsi ex *HVB* Doxap ut e Par 3017 Gasda *ἐχρῆν πράττειν MViMaCl* Mor *ἐχρῆν* om Re 11 *μίαν* Doxap | *δ'* om Doxap | *δ'* inserui ex *HVBViMaCl* Doxap cum Iacobsio Lect 112 om *M* edd 12 *διάπυρον* coni Re *ἀπόρρητον* Iacobs Add 153 Lect 112 13 *πάντα ταῦτα Ma πάντα* om Doxap 15 *ὡς δ' οὐδ'* Doxap | *ἡ πόλις* post *βαρβάρων* Doxap 16 *καὶ* ante *οὔκουν* inser *Ma*[3] | voce *ἔχουσι* rursus inc *Cr* fol 66[r] *ἔχουσίν M* 17 *βασίλισσα* Doxap

μυσῶν, ἐμπέπλησται δὲ ἡ Ἑλλὰς κακῶν καὶ μεμίανται. 15. ἐπειδὴ γὰρ ἐπύθοντο βουλομένους σώζεσθαι τοὺς ἀνθρώπους, εὐθὺς ἐπέστησαν καὶ καθεῖρξαν περιστάντες ἐκ γῆς, ἐκ θαλάττης, ὁ ναυτικὸς ὄχλος, οἱ πεζοί, οὐδὲ στῆναι πρὸς ὀλίγον οὐδὲ ἀναπνεῦσαι τοῖς ταλαιπώροις παρέσχον, ἀλλ' ὥσπερ θηρία, οὐκ ἀνθρώπους ἀπολαβόντες οὕτως ἀκριβῶς παρεφύλαττον τὰς ἀφορμάς, τὰς κατάρσεις, μηδὲν ἐκπλεῦσαι, μηδὲν εἰσπλεῦσαι, ἕως αὐτῶν τὰς τροφὰς ὁ χρόνος ἐξανάλωσε καὶ ἦν ὑπόλοιπον οὐδὲν ἄλλο ἢ οἱ τῶν τροφῶν δεόμενοι. 16. τότε τοίνυν ἐλεῆσαι δέον, ἐξαγαγεῖν τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλήλων ἐξαρπάσαι, οὐδὲν γὰρ τῶν ἔνδον νεωτεριζομένων ἠγνόουν οἱ προσκαθήμενοι καὶ προσεδρεύοντες καὶ ὀδυρομένων τὴν χρείαν ἀκούοντες, οἱ δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐπαφῆκαν ἀλλήλοις καὶ τὸ ἐν τοῖς μύθοις δεῖπνον ἀνέμειναν γενέσθαι καὶ ἀναλωθῆναι

---

2 Thuc. II 102, 4   3 Thuc. II 58, 1   6 cf. Greg. Cypr. p. 67, 10   16 cf. p. 42, 6 sq.

---

1 δ' *H* | μεμίασται Doxap   2 ἐπεὶ *CrHBVi* Doxap | ἐπείθοντο Doxap | βουλομένους *Ma* sed ουλομένους in ras m³ | σώιζεσθαι *Cr* | τοὺς om Doxap   4 ἐκ(2) *Vi* sed καὶ in marg m² καὶ *CrHV* Doxap | θαλάσσης Doxap   5 πρὸς ὀλίγον reposui e libris Doxap προσολίγον edd | ἀναπνεῦσαι *B* sed νευ in ras ἀναπαῦσαι *MaCl* | τοὺς ταλαιπώρους Doxap   7 ἀπολαβόντες *B* sed ἀπο ex ἐπι corr ἐπιλαβόντες *MVi* sed in hoc ἐπελαύνοντες in marg m², *MaCl* παραλαβόντες Doxap | ἀπ' ἀνθρώπως Doxap | παρεφυλάττοντο *BViMaCl* Mor   8 κατάρσεις *Ma* sed καταρ in ras m³ | ὡς vel ὥστε ante μηδὲν (1 et 2) inserendum coni Gasda   9 ἐξηνάλωσε *Ma* sed α supra η et η supra α m³, *Cl* ἐξανήλωσε Doxap   11 ἐξάγειν Doxap 12 ἔνδον inser *Ma*³   13 προκαθήμενοι Doxap | „καὶ προσεδρεύοντες *videntur, ut scholium, delenda esse*" Re   15 τὸ ἐν τοῖς μύθοις δεῖπνον scripsi cum Gasda τὸν ἐν τοῖς μύθοις δεῖπνον *Vi* sed δείπνοις μῦθον in marg, *MaCl* τὸν ἐν τοῖς δείπνοις μῦθον *CrHVMB* Doxap edd   16 ὡς ante ἀναλωθῆναι *HV*

περὶ αὐτὴν τὴν πόλιν καὶ ἐμπλησθῆναι Ποτιδαιάτας κακῶν.

17. *Ἀπὸ τοιούτων ὑμῖν ἔργων ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος παρέστηκεν ἐρήμην μὲν ἀνδρῶν ποιήσας τὴν Ποτίδαιαν πόλιν, πλήρη δὲ ἀσεβείας, καὶ τοὺς μὲν ταῖς τραπέζαις παραδούς, τὸ πλέον μέρος, ὀλίγους δὲ ἀνθ ώπους ἐξελάσας δυστυχεστέρους τῶν ἀναλωθέντων καὶ μᾶλλον οἰκτροὺς τὰ δεινὰ ἐν ἑαυτοῖς φέρον-* R IV 355 *τας, πολιορκουμένους ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς.* | 18. *καθαροί γε. οὐ γὰρ οὗτοι φέρουσιν ἢ τὰ σώματα οἷς προσήδρευσαν ἢ τὰς ψυχὰς αἷς περὶ τῆς πολιορκίας διενοήθησαν; ἀλλ' οὐκ ἐναγεῖς; οὐκ ἀκάθαρτοι; οὐ τῇ κοινῇ φύσει πολέμιοι; οὐ πᾶν ὅ τι ἂν εἴποι τις; ἀλλ' ἂν μὲν εἷς ἄνθρωπος ὁ τυχὼν τῶν πρὸς τὴν εὐσέβειαν κατολιγωρήσῃ ἢ θυσίαν τινὰ οὐ καθαρὰν θύσας ἢ βωμὸν μιάνας ἢ μιαρὸς ὢν αὐτὸς εἰς τὰ εἴσω τῶν περιρραντηρίων βιάσηται, οὐδὲ φωνὴν ἀνέξεσθε οὐδ'*

1 cf. p. 37, 7 7 Thuc. II 70, 2 17 Aesch. Tim. p. 4, 2; 79, 2 | Thuc. VII 69, 4. Xen. Cyr. III 3, 69

1 *αὐτὴν* scripsi cum Gasda coll p. 37, 7 *αὐτὴν* libri edd | *αὐτὴν τὴν*] *τὴν αὐτὴν M* | *„fortasse ἀνηκέστων vel tale quod epithetum κακῶν“* Re | voce *Ποτιδαιάτας* desin Doxap addens *οὕτω μὲν οὖν ἐν τούτῳ τῷ ζητήματι ὁ σοφιστὴς διηγήσατο* 3 *ἡμῖν VBMaCl* 4 *δῆμος παρέστηκεν* scripsi e *CrHVBVi MaCl* *παρέστηκε δῆμος M* edd 5 *τοὺς* om *CrHV* *μὲν ταῖς*] *ταῖς μὲν CrHV* Re 6 *δὲ* om *CrH* inser *V*[2] 7 *ἀνθρώπων Vi* 9 *πολιορκουμέναις ὑπὸ Ma* sed *αις* in *ους* corr m[3], *Cl* | *ἐπὶ* ex *ὑπὸ* corr *B* *ἔτι* coni Iacobs Lect 113 | *οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τί λεκτέοι; καθαροί γε; οὐ γάρ· τί γὰρ οὗτοι φέρουσιν ἁγνόν; ἢ τὰ σώματα* coni Iacobs locum corruptum habet Gasda
10 *ἢ* in ras *Ma*[3] 11 *προσήδρευσαν* scripsi e *CrHVBVi MaCl* *προσήδρευον M* edd 12 post *διενοήθησαν* signum interrogationis posui punctum libri edd | *δὲ* post *οὐ* inser *B* 13 *ὅ τι* in ras *Cl*[2] *ὅτι Vi* | *ἂν* in ras *Cl*[2] | *εἴπῃ MB* | *τίς HVi Cl* 16 *τὰ* reposui e libris *τὸ* edd | *ἔσω Vi* *ἴσα Ma* sed in *ἴσω* corr m[3]. *Cl*

ἔσται τις οὕτως ὀλίγωρος οὔτε γέρων οὔτε νεώτερος ὃς οὐκ ἐπέξεισιν εὐθὺς αὐτῷ καὶ τιμωρεῖ τοῖς θεοῖς· πόλιν δὲ τὴν ἀξιοῦσαν προεστάναι τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ δίκαια τοῖς ἄλλοις βραβεύειν τοιαῦτα ἱερεῖα ἐν Ποτιδαίᾳ κατασκευάσασαν καὶ μιάνασαν ἅπαντας μὲν τοὺς ἐκεῖ βωμούς, ἅπαντα δὲ τὰ ἕδη τῶν θεῶν, ἄβατον δὲ τὸν τόπον ποιήσασαν πᾶσι, δι' ἣν οὔτε οἰκίαι καθαραὶ οὔτε ἀγοραὶ καὶ στενωποί, πάντα δ' ἀκάθαρτα καὶ μύσους μεστά, ὅ τε χῶρος ἐν ᾧ ταῦτα ἐγίγνετο ὅ τε τὴν πόλιν περιέχων ἀήρ, οἱ τρέφοντες, οἱ τρεφόμενοι, ὁ σίδηρος, τὸ πῦρ, αἱ τράπεζαι, τὴν δὴ τοιαύτην, εἰπέ μοι, πόλιν περιόψεταί τις Ἑλληνίοις προσιοῦσαν θεοῖς καὶ κοινωνοῦσαν ἡμῖν σπονδῶν, πανηγύρεων; τὸν δὲ αὐτὸν κρατῆρα στησόμεθα ἡμεῖς τε καὶ οὗτοι; στέγην δὲ τὴν αὐτὴν | ἢ θέατρον R IV 356 *Ἑλληνικὸν τίς ἂν τολμήσειεν εἰσελθεῖν, περιαγγεῖλαι δὲ Ὀλυμπικὰς ἢ Πυθικὰς ἐκεχειρίας; ἐμοὶ μὲν γὰρ*

---

4 Dem. p. 36, 7 10 sq. cf. p. 27, 18 12 cf. p. 13,7 13 Arist. Lys. 1129 sq. 14 Il. ζ 528. Od. β 431. Dem. p. 531,10; 1072,21. cf. Boeckh ad Pind. Isth. II 29 16 Thuc. IV 122,1 17 Paus. V 4, 5; 20, 1

---

1 *τίς CrHBViMaCl* 2 *αὐτῷ* inserui post *εὐθὺς* *αὐτοῖς* ante *εὐθὺς CrH* om reliqui libri edd 5 *κατασκευάσασαν Ma* sed *γρ' κατασκευάσασαν ἅπαντας καὶ μιάνασαν* in marg m³ | *πάντας μιάνασαν M* Mor | *ἅπαντας* om *B* 6 *ἅπαντα* scripsi ex *HVBViMaCl* scriptura in *Cr* parum certa *πάντα M* edd | *τὰ ἕδη τὰ CrHV* 7 *πᾶσιν MaCl* 9 *μίσους CrHMaCl* | *ἐγίνετο M* edd 10 *περιέχων* scripsi auctore Cobeto Coll 292 *ὑπερέχων* libri edd 11 *δὴ* scripsi e Par 3017 cum Gasda *δὲ* reliqui libri sed *ὲ* in *ὴ* corr *Ma*³ 12 *μοι* om *BViCl* inser *Ma*³ | *θεοῖς προσιοῦσαν CrHV* Re 13 *σπονδῶν Ma* sed *ον* ex *ου* corr m³ | *πανηγύρεως Vi* 16 *περιαγγεῖλαι* scripsi auctore Re *περιαγγείλας* libri sed *περὶ ἁμίλλας* in marg *Vi*², edd 17 *δὲ* inserui e *CrHV* sed in hoc eras, *BViMaCl* om *M* edd | *ὀλυμπιακὰς B* sed *α*(1) suprascr, *Vi* | *δὴ* post *γὰρ BMaCl*

οὐδ' ὁ πρὸς αὐτοὺς πόλεμος καθαρὸς εἶναι δοκεῖ, ἀλλὰ καὶ τοῦτο μίασμά ἐστι τούτοις εἰς χεῖρας ἰέναι. τοσαύτης ἀρᾶς εἰσι καὶ ποινῆς μεστοί.

19. *Εἶτα εὐσεβείας οὗτοι μνημονεύουσι, καὶ ποῦ θέμις; θυσιῶν τε καὶ μυστηρίων. οἴχεται ταῦθ' ὑμῖν καὶ ἀνατέτραπται. ἐπειδὴ δὲ μυστηρίων ἐμνημόνευσα, βούλομαί τι τῶν ἐκεῖθεν εἰπεῖν, ἔστι δ' οὐ τῶν ἀρρήτων ὃ μέλλω λέγειν. οὗτοι γὰρ τά τ' ἄλλα καθαροῖς εἶναι τοῖς μύσταις ἐν κοινῷ προαγορεύουσιν, οἷον τὰς χεῖρας, τὴν ψυχήν, τὴν φωνὴν Ἕλληνας εἶναι, καὶ ἰδίᾳ πάλιν τὸ εἰ τοῦ καὶ τοῦ σίτου ἐγεύσω, οὐ καθαρὸς πάρει. καὶ πολλὴ τούτων παρὰ τοῖς μυσταγωγοῖς ἐπιμέλεια.* 20. *εἶτα, ὦ πάντων εὐσεβέστατοι, τὰ μὲν ἐπὶ τῷ σιτεῖσθαι φύντα καὶ νομισθέντα ἐξ ἀρχῆς οὐ πάντα δίδοτε οὐδὲ συγχωρεῖτε, ἀλλὰ καὶ τούτων ἐξέτασις καὶ κρίσις γίγνεται ὧν ἥ τε γῆ καὶ θάλαττα τοῖς ἀνθρώποις δίδωσιν, ἃ δὲ μήτε ἡ φύσις*

8 cf. p. 39, 18 sq. Luc. de sacrif. § 13. Lob. Agl. p. 15
11 Porphyr. abst. IV 16

2 *ἐστιν H ἐπὶ Vi* sed *ἐστι* in marg m² | *τοιούτοις* coni Iacobs Lect 113 3 *ἀρᾶς καὶ ποινῆς εἰσι M* Mor 4 *μνημονεύσουσι V* et „*malim*“ Re 6 *ἐπειδὴ* scripsi e *CrHVB* sed in hoc *δὴ* inser, cum Iacobsio Lect 113 *ἐπεὶ MViMaCl* edd | *ἐμνημονεύσαμεν BViMaCl* 7 *δὲ B* 8 *μέλλων* Re | *τά τε ἄλλα M τἆλλα CrH τἄλλα V* 9 *προσαγορεύουσιν CrHVViMaCl*
10 *ἕλληνος B* sed *ο* in *α* corr, *ViMa* sed in hoc *ο* in *α* corr m³, *Cl* 11 *εἰ τοῦ καὶ τοῦ σίτου* scripsi *σίτου καὶ τὸ μὴ σίτου δὲ* (del *Ma³ δ' Vi*) libri edd sed verba corrupta esse vidit Re *σίτου εἰ τοῦ μέν, ἢ τοῦδε* Iacobs App Pors Adv 292 Lect 113 *εἰ τοῦ καὶ τοῦ ἢ εἰ τοῦδε* Lobeck Agl 191 *εἰ σίτου καὶ τὸ εἰ μὴ σίτου* Gasda *εἰ τοῦ καὶ τοῦ* Cobet Misc 165 12 *παρὰ Vi* sed *περὶ* in marg m² 13 *εὐσεβέστατοι* scripsi *ἀσεβέστατοι* libri edd 14 *τὸ CrHVBViMaCl* | *ἐξαρχῆς M* 15 *δίδοτε* et *συγχωρεῖτε* scripsi auctore Re *δίδοται* (sed *δέδοται B* sed *ε* in *ι* corr, *Vi* sed *ι* supra *ε*, *MaCl*) et *συγχωρεῖται* libri edd 16 *κρίσεις* Mor sed *κρίσις* in marg | *γίνεται BViCl* | *ἡ* ante *θάλαττα BViMa* 17 *δὲ* in ras *Ma³*

μήτε ὁ κοινὸς νόμος ὑπέδειξε, ταῦτα Ποτιδαιάταις σιτηθῆναι παραθέντες, ἀνθρώποις μυηθεῖσι καὶ ἁγνεύσασι μέχρι πρὸς ἐκείνας τὰς τροφάς, ὡς εὐσεβεῖς ἡμῖν διαλέγεσθε, ὅμοιον ὡς ἂν εἰ μηδὲ τοὺς γευσαμένους τις αὐτῶν τῶν ἀθέσμων τροφῶν μεμιάνθαι λέγοι; ἀλλ' οὔτ' ἐκείνοις ἔστιν εἰπεῖν οὔθ' ὑμῖν ὡς καθαροί. | πόθεν; οὐδέποτε ἐκνίψεσθε τὰ ἐκεῖ. τοσοῦτον R IV 357 *γὰρ πλεονεκτεῖτε τοῦ μιάσματος τοὺς γευσαμένους, ὅσον τὴν γνώμην ἀφελόντες τὴν ἀνάγκην ἔχουσιν αἰτιάσασθαι, ὑμεῖς δ' ἐβιάσασθε.*

21. *Πολεμοῦντες, ἴσως ἐροῦσι, καὶ μετὰ τῶν ὅπλων, ὥσπερ ἡμῶν οὐκ αὐτὸ τοῦτο αἰτιωμένων πρῶτον ὅτι τὴν Ἑλλάδα καλῶς ἡσυχάζουσαν ἐπὶ*

---

7 Dem. cor. p. 274, 23

1 *ἐπέδειξε MBViCl* Mor *ἀπέδειξε* inser *Ma*[3] 2 *σιτισθῆναι BVi* sed in hoc *σιτηθῆναι* in marg m[2], *Ma* sed *θῆ* supra *σθῆ* m[3], *Cl* | *καὶ ἁγνεύσασι* scripsi *ἁγνεύσασι καὶ* libri edd 3 *μέχρι* inserui *ἄχρι* Iacobs App Pors Adv 292 Lect 113 | *τὰς* inser *Ma*[3] | *ὑμῖν* Mor sed *ἡμῖν* coni Not f VI[v] 4 *μὴ δὲ HBVi MaCl* 5 *τίς CrHBViMaCl* 6 *οὔτ'* reposui e libris *οὐδ'* Mor om Re | *ὑμεῖς CrHMBViMaCl* Mor qui *ὑμῖν* coni 7 *οὐδέποτ' CrH* 8 *τῶν γευσαμένων Vi* sed *οὺς* et *ους* suprascr m[2] 12 *ὥσπερ* — 22,10 *ἐπιπέμποντες* citat Io. Sic. Doxap. ad Hermog. de inv. II 5 *οἷον κρίνονται Ἀθηναῖοι ἀσεβείας* p. 89, 17 ed. Walz cod. Barocc. gr. 175 fol 65[v] praemissis verbis *ὁ μέντοι Λιβάνιος τὸν κατήγορον ὡς ἀπὸ προσώπου τῶν Κορινθίων μελετῶν ἐν τῷ παρόντι προβλήματι ἀντιληπτικὴν ἐποιήσατο τὴν διαίρεσιν μετὰ τὴν διήγησιν καὶ τὴν ἐπὶ τῇ διηγήσει ἀξίωσιν εὐθὺς τὴν τῶν Ἀθηναίων ἀντίληψιν κατὰ ἀντίθεσιν θεὶς καὶ ταύτην λελυκὼς διὰ τοῦ βιαίου* (*βίου* cod.) *ἐν τῷ φάναι· ἴσως τοίνυν ἐροῦσιν* (*ἐροῦμεν* cod.) *ὅτι μετὰ τῶν ὅπλων καὶ πολέμου νόμῳ τοὺς Ποτιδαιάτας ἐβιασάμεθα. τοῦτο ἡ κατὰ ἀντίθεσιν ἀντίληψις. εἶτα ἡ λύσις κατὰ τὸ βίαιον· ὥσπερ κτλ.* | *αὐτὸς Ma* sed *ς* eras, *Cl* 13 *ὅτι* sq.] „*Graecus Cod. R. unicus hic mendis scatebat*“ Mor (cf. p. 6) „*deest aliquod participium e. c. παραλαβόντες post Ἑλλάδα*“ Re verbum ut *ταράττουσιν* post *ὅτι* inserendum coni Iacobs Lect 114 at anacoluthiam qualis Libanio perquam grata fuit (cf. t. II 281, 6 sq., 297, 5 sq., 343, 6 sq. t. III 184, 18 sq.) statuere malo

πολλῆς τε εἰρήνης οἰκεῖσθαι καὶ πολιτεύεσθαι δυναμένην, εἰ τὰ δίκαια πράττειν οὗτοι ἐβούλοντο καὶ μὴ λωποδυτεῖν μηδὲ ληστεύειν τὰς πόλεις, οἱ δὲ ἀφ' ὧν ἐργάζονται καὶ περιεργάζονται περικόπτοντες ἐν κύκλῳ πάντας καὶ τῶν μὲν ἤδη δεσπόζοντες, τοὺς δ' εἰς εὐλάβειαν ὑπὲρ τῶν αὐτῶν καθιστάντες τὴν μὲν εἰρήνην ἀνῃρήκασι, πόλεμον δὲ καινὸν ἐξάψαντες πάντα ἄνω καὶ κάτω ποιοῦσιν ἐπιπλέοντες ταῖς ναυσί, δυνάμεις ἄλλας ἐπ' ἄλλαις ἐπιπέμποντες.

22. *Ταῦθ' ὑμῶν τὰ πρῶτα ἀσεβήματα, πλεονεξία, τὸ τῶν ἴσων ἄρχειν ἐθέλειν, αἱ περιτειχίσεις, αἱ πολιορκίαι, ἐπὶ δὲ τούτοις πᾶσιν ἄθεσμοι τροφαὶ καὶ βρώσεις ἀλλήλων. καὶ ἃ νῦν δὴ πέπρακται, πρὸς θεῶν, τί ταῦτ' ἂν εἴποι τις; ἔτι συνήθη πόλεμον καὶ φιλοτιμίαν*

3 Dem. Phil. III p. 116, 19 4 Dem. Phil. IV p. 150, 24 8 Dem. Phil. III p. 120, 19 11 Thuc. VI 27 12 Thuc. II 77, 1; IV 131, 1; VI 100, 1

1 τε] τῆς *M* Mor 2 εἶτα Doxap | οὗτοι πράττειν *MB* Mor 3 μὴ δὲ *CrHBMaCl* | πόλεις *Cl* sed εις in ras m² 4 καὶ περιεργάζονται om Doxap 6 τούσδ' *B* | δὲ Doxap | ἀσέβειαν Doxap | τῶν om *CrHVB* Doxap | αὐτῶν *Cl* sed αὐ in ras m² 7 καθιστῶντες (ἀν supra) *Cr* | ἀνῃρήκασι scripsi e Doxap ut coni Re cui frustra obloquitur Iacobs Lect 114, postquam adstipulatus est Add 47 εἰρήκασι libri edd | δὲ om *V* δὲ ἀεὶ coni Iacobs ll. ll. 8 ποιοῦντες Doxap 9 ἄλλοις *Ma* 11 πρῶτ' *B* | δὲ post πλεονεξία *B* 12 τὸ] τῷ *ViMa* 13 δὲ om *VM* 14 βρῶσις *BViMaCl* | ἃ inserui auctore Re om libri edd | θεῶν scripsi auctore Re qui πέπρακται. πρὸς θεῶν, interpunxit γενῶν libri edd συγγενῶν coni Mor | τε post γενῶν *B ViCl* 15 ταῦτ' ἂν scripsi cum Iacobsio Lect 114 ταῦτα libri edd | εἴπῃ *MVi* sed in hoc η ex οι corr, *Cl* cf. p. 45, 6 | τις; ἔτι συνήθη scripsi τίς ἔτι συνήθη *CrHVBViMa* sed in hoc ἄρτι in marg m³, *Cl* τις ἔτι· ἆρα συνήθη *M* Mor τις ἔτι; ἆρα συνήθη Re qui τις; ἔτι ἆρα coni, et Iacobs | φιλονεικίαν (τιμι supra) *CrHV*

Ἑλληνικὴν ἢ φύσεως ἀνθρωπίνης ἀνατροπὴν καὶ γνώμης ἀγριότητα καὶ πρὸς θεοὺς ὑπεροψίαν; ἐμοὶ μὲν γὰρ ταῦτα δοκεῖ καὶ πολλῷ τούτων δεινότερα, ἐπεὶ πολεμεῖν γε οὗτοι βουλόμενοι συνήθως καὶ κατὰ τὸν Ἑλλήνων τρόπον οὐχ ὅπως ἂν Ποτιδαιάτας οὕτως ἔθρεψαν, ἀλλ' οὐδὲ τἄλλ' ἂν ἦσαν ὠμοὶ καὶ βίαιοι.

23. *Παράδειγμα* | *δὲ τούτων ἔξεστιν ὑμῖν ἐναργὲς ποιήσασθαι καὶ ὃ πάντες ἴστε. ὁρᾶτε τοὺς Λακεδαιμονίους οὔτε ἀρχομένους πολέμου οὔτε σπεύδοντας, ἀλλ' ἐπὶ πλεῖστον βουλευομένους τε καὶ σκεπτομένους, ἐφ' ὅσον νῦν ἐμέλλησαν. κρατήσαντες γὰρ ἐν ἴσῳ τοῖς φεύγουσιν ἀνεχώρουν τὸ μὲν τρέψασθαι νίκην νομίσαντες, τὸ δ' ἐπακολουθεῖν ἀπανθρωπίαν. τοῦτον εἶναι τοῖς Ἕλλησι τῶν πολέμων ὅρον, τοῦτον κανόνα δεῖ τὰς πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς μετρίως καὶ δημοτικῶς τίθεσθαι, εἰσβάλλειν, τοὺς προσμίξαντας κρατῆσαι, κατασημήνασθαι τὴν νίκην τροπαίῳ.* 24. *ταῦτ' ἔστιν ἀνθρώπων Ἑλλήνων τοῦ γένους αἰσθανομένων, πολλὰ ἐχόντων ἀντιθεῖναι τῷ πολέμῳ, πανηγύρεις κοινάς,* R IV 358

---

9 Thuc. I 69, 3 13 Thuc. IV 127 et 128 15 Dem. p. 707, 23 19 Arist. Lys. 1129 sq.

---

4 *τε B* | *τὸν τῶν BVi τῶν Cl* 6 *τἆλλ' H* | *εἴησαν CrHVB* 7 *ἔξεστι ποιήσασθαι ὑμῖν* (*ἡμῖν V*) *ἐναργὲς HV* | *ὑμῖν B Ma* sed in hoc *υ* in ras m[3] *ἡμῖν V* Re 8 *τοὺς* scripsi e *CrHVBViMaCl* *καὶ M* edd sed *„malim καὶ aut prorsus tolli aut cum τοὺς auctore B(avarico) mutari"* Re *γὰρ* coni Iacobs Add 39, *γὰρ τοὺς* Lect 114 10 *βουλομένους Ma* sed *ευ* inser m[3], *Cl* 11 *τὸ γὰρ* ante *ἐφ' CrHVVi* | *ἐφόσον BMa* | *καὶ νῦν?* | *νῦν ἐμέλλησαν*] *ἠμέλησαν Vi* | *ἐμέλησαν Ma* sed *λ* secundum inser m[3], *Cl* | post *ἐμέλλησαν* lac 20 fere litt in *Cr* 12 *τρέψασθαι Ma* sed *΄ ασθαι* in ras m[3] 16 *εἰσβάλλειν, τοὺς* scripsi auctore Re qui adnotat *„post εἰσβάλλειν videtur εἰς τὴν τῶν πολεμίων deesse"* *εἰσβάλλειν· τοὺς Vi* *εἰσβάλλειν τοὺς* reliqui libri edd | *προσμίξοντας CrH* *προμίξοντας Vi*

ἆθλα Ἀμφικτυονικά, τὸν Δία, τὸν Ποσειδῶ, τὰς θυσίας, τὰ μυστήρια. ὧν δεῖ πλείονα ποιεῖσθαι λόγον τούς γε εὐσεβοῦντας τῆς εἰς τὸ παρὸν φιλονεικίας. τὰ μὲν γάρ, ἀφ' οὗ τὴν Ἑλλάδα οἰκοῦμεν, ἔστι τε καὶ ἔσται καὶ καλῶς γίγνεται, πόλεμος δέ, κἂν ἐπὶ πλεῖστον προχωρήσῃ, καταλύεται. 25. *οὐ δεῖ δὴ τὴν ἑνὸς καιροῦ διαφορὰν μακρᾶς συγγενείας καὶ φιλίας προκρίνειν, ἀλλ' οὕτω πολεμεῖν ὡς, εἰ τύχοι ποτέ, καὶ φίλους ἐσομένους. ὡς ἔστι δεινὸν τὸν μὲν ἐκ Σούσων καὶ Ἐκβατάνων ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας στρατεύσαντα, τὸν αἰτήσαντα ἡμᾶς γῆν καὶ ὕδωρ, τὸν ἀνασπάστους οὐκ ἄνδρας μόνον, ἀλλὰ καὶ πόλεις ποιήσαντα μήτε, ὁπηνίκα ἦλθε πολεμήσων,*
R IV 359 *τοιαύτῃ συμφορᾷ περιπεσεῖν νῦν τ' ἔνσπονδον | ἤδη γεγονέναι, Ποτίδαιαν δέ, Ποτίδαιαν, οἴμοι, τὴν Δωριέων ἄποικον, τὴν ἐκ Κορίνθου, παντάπασιν ἐκτετρίφθαι καὶ ὑπὸ Ἀττικοῦ πολέμου δεδαπανῆσθαι.*

26. *Πολιορκία μὲν ἦν, ἀλλ' Ἕλληνες οἱ κατακεκλεισμένοι, εἰ δὲ μηδὲ τοῦτο βούλεσθε, ἄνθρωποι. ὅταν δὲ τοῦτο εἴπω, ἔλεον λέγω, φιλανθρωπίαν λέγω. τὸ δὲ δεινῶς τραφῆναι ἀνθρώπους ἐῶ τοὺς πολιορ-*

---

9 Dem. Phil. IV p. 140, 12   11 cf. Her. III 93 cum nota Kruegeri   13 Dem. fals. leg. p. 428, 28 sq. Lyc. Leocr. § 73 p. 157, 7 | cf. t. II 273, 11   16 Thuc. IV 3, 3

---

2 *τούς Cl* sed *ού* ex *ῆ* corr m[2]   3 *ταμὲν B*   5 *γίνεται BMaCl*   5 *ἐπιπλεῖον χωρήσῃ B*   6 *δὴ δεῖ CrB* Mor | *διαφορὰν* scripsi cum Gasda *φορὰν* libri edd *φθορὰν* coni Re
9 *ἐκβατανῶν Ma ἐμβατανῶν Cl*   10 *ἡμᾶς* scripsi e *CrHVBViMaCl* *ὑμᾶς M* edd   11 *καὶ* om *M* | *ἀνασπάστους* scripsi e *CrHBVi* sed in hoc *ρπ* supra *σπ*, *MaCl* *ἀναστάτους VM* edd
12 *μήτ' CrH* *μήποτε Vi* sed *μηθ'* in marg m[2] | *πολεμήσων* om *MBMaCl* Mor   14 *ποτίδαιαν*(2) in marg *Vi*[2]   15 num *ἐκτετρῖφθαι*? at cf. t. II 339, 9; IV 125, 9; 263, 19   18 *δὲ* om *CrHVBViMaCl* | *μὴ δὲ CrHVBViMaCl* *μὴ M* edd sed *„num εἰ δὲ μηδὲ τοῦτο aut ἢ, εἰ μηδὲ τοῦτο?“* Re   20 *„for-*

κουμένους, ἀλλ' ὑμεῖς εἰ μὲν Σκυθῶν στρατόπεδον ἦτε καὶ νομάδων βαρβάρων, Ταῦροί τινες ἢ Μελάγχλαινοι, δίκην θηρίων φερόμενοι καὶ μήτε θεσμοὺς ἀνθρωπίνους εἰδότες μήθ' ὁμονοοῦντες τῇ φύσει, συζῶντες δ' ἀγρίῳ τρόπῳ καὶ βιαίῳ, εἰ μὲν ὄντες τοιοῦτοι περιέστητε τὴν Ποτίδαιαν, οὐδὲν ⟨ἂν⟩ ἀνήκεστον πέπρακτο. ἐσώθησαν μὲν ἤδη καὶ παρὰ Σκυθῶν Ἕλληνες ξένοι καὶ Σκύθαις μὲν αὐτοῖς τοιαῦτα ἐμαρτύρουν δεῖπνα, αὐτοὶ δ' Ἑλληνικὴν παρέθεντο καὶ παρ' ἐκείνοις τράπεζαν. ἀλλ' ὅμως οὐ ζητῶ τὴν Ποτίδαιαν, ἀφίημι πολυπραγμονεῖν τὰς τροφάς, ἔστω ὅμοια πάντα τοῖς περιεστηκόσι, ξένα σιτία, τροφαὶ ἐναγεῖς, παραιτεῖται τὴν συμφορὰν τὸ βαρβάρους εἶναι τοὺς ταῦτα βιαζομένους, οἷς οὐδ' ἄλλο τι τῶν καλῶν γνώριμον. εἰ δὲ ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις ταῦτα εἴργασται ἀεὶ σεμνυνομένη πρεσβείᾳ γένους, νόμων θέσει, θεῶν εὐσεβείᾳ, αὐταῖς ταῖς τροφαῖς, πῶς ἐστι ταῦτα ἢ τοῖς παθοῦσιν ἢ τοῖς ἄλλοις ἡμῖν ἀνεκτά; 27. ποῦ δ' ἐγχωρεῖ τὸν πόλεμον προβάλλεσθαι φιλανθρωπίας μὲν Ἑλληνικῆς ἀναι-

2 Her IV 102 et 107 8 Her. IV 106 19 Thuc. I 37,2

tasse τὸ δὲ δεινὸν οὕτω τραφῆναι ἀνθρώπους *aut* τὸ δὲ δεινὸν ἀλλήλοις τραφῆναι ἀνθρώπους" Re τὸ δὲ δεινῶς τραφῆναι — ἀνθρώπους ἐῶ — τοὺς πολιορκουμένους coni Iacobs Lect 114

2 καὶ scripsi e *CrHVB* ἢ *ViMaCl* edd om *M* | Ταῦροί scripsi Mus. Rhen. XXXII 91 ταῦροι edd 4 ὁμοιοῦντες *Vi* sed ὁμονοοῦντες in marg m² 5 βίαι· *Cr* βία *H* βίῳ *BViMa* sed in hoc ῳ in α corr m², *Cl* 6 τὴν om *B* | ἂν inserui ἂν ἴσως Gasda om libri edd 7 περὶ *Cl* sed in παρὰ corr m² 8 τοιαῦτ' *Vi* 13 τὰ τοιαῦτα *Ma* | βιασαμένους *B* 14 δ' *M* edd 15 ἀθηνῶν *Vi* | τοιαῦτα *BVi* 16 πρεσβείᾳ scripsi e *CrHBCl* πρεσβεῖα *VMViMa* edd | θέσει scripsi ex *HVB* θέσεις *MViMaCl* edd scriptura in *Cr* parum certa | εὐσεβείᾳ scripsi ex *HB* εὐσέβειαν *CrVMViMa* sed in hoc σεβείας suprascr m³, *Cl* edd 17 αὐταῖς ταῖς τροφαῖς scripsi e *CrHVB* αὐτὰς τὰς τροφὰς *MViMaCl* edd | ταῦτα om *B* 19 προβάλλεσθαι scripsi e *CrHVB* προβαλέσθαι *MViMaCl* schol. p. 7,1 edd

ρουμένης, ἀντεισαγομένων δὲ τοιούτων κακῶν; οὐ γάρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ἀσεβοῦντας οὐδὲ βιαζομένους τὴν φύσιν ἀντιτιθέναι τῷ πολέμῳ τὸν αὑτῶν τρόπον οὐδὲ R IV 360 τοῖς ἐχθρῶν νόμῳ | πραττομένοις τὴν εἰς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν παραγράφεσθαι. τὸ γὰρ πρᾶγμα τοιοῦτόν ἐστι. πάντες οἱ πολεμοῦντες πρὸς μὲν ἀλλήλους ἐγκλήματα ἔχουσι καὶ διαφοράς, οἱ μὲν ἐπὶ μικροτέροις, οἱ δ' ἐπὶ μείζοσι, τοὺς δὲ θεοὺς οὐδὲν οὔτε μικρὸν οὔτε μεῖζον ἔχουσιν αἰτιάσασθαι. 28. πρὸς τί δὲ τοῦτο εἶπον; ὅτι δεῖ τοὺς πολεμοῦντας μηδαμῶς τὴν ἀνθρωπίνην ἔχθραν ὑπερβαίνειν, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοὺς ἀντιπάλους καὶ στρατιώτας τρέφειν καὶ τριήρεις πληροῦν, ὅπου δὲ ἤδη τὸ πραττόμενον τοῖς θεοῖς διαφέρει, μηκέτι τῷ πολέμῳ καταχρήσασθαι, ἀλλὰ κἂν ἔλαττόν τι μέλλωσιν ἕξειν, ἐνδιδόναι. πολλῷ γὰρ βέλτιον φείσασθαι τῶν ἐχθρῶν ἐπὶ τῇ προφάσει τῶν θεῶν ἢ διὰ τοὺς ἐχθροὺς εἰς τοὺς θεοὺς ἀσεβῆσαι.

29. Οὕτω μὲν τοίνυν ἡ τοῦ πολέμου πρόφασις τούτοις τοῖς λογισμοῖς ἀνῄρηται, καὶ γὰρ οὐχ ὑπὲρ

3 cf. t. II 96, 20 5 Dem. cor. p. 263, 20 Aesch. Ctes. p. 82, 27

2 *οὐκ ἔστιν* om *MaCl* | *οὐδὲ*] *ἢ B* 3 *ἀντιτιθέναι* scripsi coll p. 23, 19 *ἀντιθέναι Cl* *ἀνατιθέναι* reliqui libri sed α(2) in ras *Ma*³. edd | *αὑτῶν* scripsi e *M* *αὐτῶν Cr HV* edd *αὐτὸν BViMaCl* *ἀνθρώπων* coni Gasda | *δὲ* ante *τρόπον ViMaCl* 4 *ἐγχώρων CrHV* *ἐγχωρίοις BVi* sed in hoc *ων* supra *οις* m³ et *ἐχθρῶν* in marg m², *Ma* sed *ἐχθρῶν* in marg m³, *Cl* | *νόμῳ* scripsi ut coni Re et Gasda *νόμοις* libri edd
5 *ἀσέβειαν* coni Re | *περιγράφεσθαι Vi* 7 *ἔγκλημα Vi*
8 *οἱ δὲ H* *οἵδ' Ma* | *οὐδὲν* inser *Ma*³ | *οὔτε μεῖζον οὔτε μικρὸν B* 9 *αἰτιάσασθαι* scripsi e *CrHVBViMaCl* *αἰτιᾶσθαι M* edd 12 *στρέφειν Ma* sed *τ* supra *στ* m³, *Cl* 15 *πολλῷ* — 17 *ἀσεβῆσαι* omissa *γὰρ* particula citat Macarius fol. 87ᵛ
16 *τῇ* inserui e *CrHV* om *MBViMaCl* Macar edd | *φίλων* Macar 17 *εἰς τοὺς θεοὺς ἀσεβῆσαι*] *καὶ τῆς φιλίας ἀμνημονῆσαι* Macar 19 *λογισμοῖς Ma* sed *γρ καὶ λόγοις* suprascr m³

Ποτιδαιατῶν, ἀλλ' ὑπὲρ εὐσεβείας ἡ γραφὴ γέγονε, σκεπτέον δ' ἡμῖν τὸ ἐντεῦθεν, εἰ μὴ λόγος ἐστὶν ἄλλως ἡ κατηγορία, δεινὰ δ' οὐχ ἧττον πρὸς τοὺς θεοὺς ἢ πρὸς ἀνθρώπους τὰ πεπραγμένα. λέγω τοίνυν ἄντικρυς μηδένα εἶναι τῶν θεῶν ὃς οὐκ ἠσέβηται καὶ πεπαρῴνηται τῇ τοιαύτῃ πολιορκίᾳ.

30. *Καὶ πρώτην γε ἁπάντων τὴν Φύσιν, πρεσβυτάτην καὶ ἰσχυροτάτην δαίμονα, σκεψώμεθα. ἡμᾶς γὰρ τοὺς ἀνθρώπους ἐδημιούργησεν ἐπὶ τοῖς καλλίστοις καὶ ἡμερωτάτοις καὶ φιλανθρωποτάτοις ἔργοις, τὰ δ' ἄλλα ζῷα καὶ θηρία τὰ μὲν δηλητήρια ἀνέστειλε καὶ ἀπῴκισε πόρρω που πρὸς τὰς ἐρημίας ἀπαγαγοῦσα, τὰ δὲ χρήσιμα ἡμῖν ὑπέβαλε τὰ μὲν συνεργὰ ἔχειν, τὰ δὲ σιτεῖσθαι καὶ ἀποθανόντα ἐσθίεσθαι, ἄνθρωπον δ' ἀνθρώπου συνεργάτην μὲν εἶναι καὶ βίου κοινωνὸν ἀπέδειξε, τροφὴν δ' οὔ. ταῦτα μὲν ἡ Φύσις, Ἀθηναῖοι δὲ τί; συγκεχύσθαι τὸν νόμον τοῦτον παρεσκεύασαν, τοὺς | αὐτοὺς εἶναι τοὺς τρέφοντας, τοὺς τρεφο-* R IV 361

---

5 cf. p. 29, 1. [Lys.] epit. § 7 p. 191, 10 13 Her. I 200

---

1 *ἀσεβείας V* Re scriptura in *Cr* parum certa 2 *ὑμῖν Cr HB* | *τοὐντεῦθεν B* | *ἐστὶν* om *B* 3 *ἄλλως* Mor sed *γρ ἀλλ' ὡς* in marg *ὅλως* in *ἄλως* corr *Ma* | *γὰρ CrHVB* 4 *πρὸς* om *CrHVB* | *τὰ* om *ViMaCl* 5 *ἄντικρυς* reposui e libris *ἀντικρὺς* edd cf. p. 28, 4 6 *τῇ* inserui e libris cum Iacobsio App Pors Adv 283 Lect 114 om edd 7 *πρώτην Vi* sed *πρῶτα* in marg m² | *γε* inser *Ma*³ om *ViCl* | *Φύσιν* scripsi coll t. V p. 518, 5 *φύσιν* edd 8 *ἰσχυροτάτην Vi* sed *δικαιοτάτην* in marg m² 9 *ἐπὶ Vi* sed *ἐν* in marg m² *ἐν CrHVB* 10 *φιλανθρωποτέροις MViMa* sed in hoc *γρ φιλανθρώποις* in marg m³, *Cl* *φιλανθρώποις B* 12 *καὶ* ante *πρὸς CrHVB* | *τὰς* om *CrHVB* | *ἐρημίαν B* 13 *τα μὲν* et *τα δὲ B* 14 *καὶ ἀποθανόντα ἐσθίεσθαι* delenda censet Gasda 17 *τοῦτον* om *CrHV*

μένους, τὰ σιτία, τοὺς σιτουμένους, πάντα αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον.

31. *Καὶ αὕτη μέν ἐστιν ἡ πρώτη θεὸς ἣν μετὰ Ποτιδαιατῶν ἐξεῖλον ἐκ Ποτιδαίας, ἐξέβαλον ἄντικρυς καὶ ὡς πολεμίαν ἐξεπολιόρκησαν. δευτέρα δὲ ἡ Γῆ, ἐφ' ἧς εἱστήκεσαν οἱ μιαροί, μήτηρ καὶ αὕτη τοῦ τῶν ἀνθρώπων γένους καὶ οὖσα καὶ νομιζομένη. αὕτη μέντοι καὶ δέχεται πρώτη γινομένους ἡμᾶς καὶ τελευτήσαντας κρύπτει τὴν ἀκοσμίαν τοῦ θανάτου καλύπτουσα εὐσχημόνως. ἀλλ' οἴχεται διὰ τούτους καὶ ἡ τῆς Γῆς χάρις. ἐν τοῖς σώμασι κατέθεντο τὰ σώματα καὶ κενὴ μὲν ἡ Γῆ, μεστοὶ δ' οἱ ζῶντες τῶν ἀποθανόντων.*

32. *Τὰς δὲ Δήμητρος χάριτας καὶ Κόρης εἰ λέγοιμι, τί πρὸς ταῦτα φήσουσιν οἱ τῆς Δήμητρος ξένοι; ποῦ δὲ ὁ Κελεὸς ὑμῖν; ποῦ δὲ ὁ Τριπτόλεμος; ἀντιθῶμεν τὰς παρ' ὑμῖν ἐκείνων ταῖς παρ' ὑμῶν τροφαῖς. τί οὖν ἔτι βωμοὶ τῶν θεῶν τούτων; τί δὲ ἑκατόμβαι καὶ τελεταί; οὐ ταῦτα πάντα ἀνῄρηται νῦν ἐν Ποτιδαίᾳ; ὧν γὰρ οὐκ ἐτήρησαν τὰς χάριτας ἐφ' αἷς αἱ τιμαί, τούτων οὐδὲ τὰς τιμὰς αὐτάς.*

---

5 Thuc. I 131, 1; 134, 2 6 Aesch. Prom. 90

---

3 *ἡ πρώτη ἡ θεὸς M* 4 *καὶ* ante *ἐξέβαλον* inserendum coni Gasda | *ἄντικρυς* reposui e libris *ἀντικρὺς* edd cf. p. 27, 5 5 *ἐπολιόρκησαν CrHVB* | *ἡ Γῆ* — 10 *εὐσχημόνως* citat Macarius fol. 87[v] 6 *ἐφ'* — *μιαροί* om Macar | *ἧς* in lac 2 litt om *B* *οἷς ViCl* | *εἱστήκεσαν* scripsi e *VViMa* *εἱστήκεισαν H MBCl* edd scriptura in *Cr* parum certa cf. t. IV 371, 19 | *μήτηρ καὶ αὕτη*] *μήτηρ δὲ καὶ αὐτὴ* e Par Gasda *δὲ καὶ αὐτὴ μήτηρ* Macar | *αὐτὴ HV* scriptura in *Cr* parum certa 7 *ἔστι* et *νομίζεται* Macar 8 *πρώτους B* | *γενομένους B* *γεινομένους* Macar 13 *κόρης Ma* sed *η* in ras m[3] | *εἰ* inser *Ma*[3] om *Cl* | *λέγοιμι Vi* sed *μεν* suprascr m[2] 15 „*ὑμῖν videtur delendum*" Re *ὑμῶν B* 16 $\overset{υ}{ἡ}$*μῶν Ma* *ἡμῶν Cl* 17 *ἑκατόμβοι Ma* sed *αι* suprascr m[3] 18 *πάντα ταῦτα ἀνήρηνται B*

33. *Ἀλλά, νὴ Δία, οὗτοι τῶν θεῶν ἠσέβηνται. τί δὲ οἱ λοιποὶ θεοὶ καὶ οἱ δαίμονες ⟨οἱ⟩ γεωργίᾳ ⟨καὶ⟩ γεωργοῖς φίλοι; ὁ δὲ ταῦτα ἐπιδὼν Ἥλιος, ἡ δὲ λαμπροτάτη τῶν θεῶν Ἡμέρα καὶ Νὺξ μετὰ ταύτην ⟨καὶ⟩ Καιρὸς ὁμιλίαν ἔχων δαιμόνων καὶ θεῶν, ὁ δὲ Ἀπόλλων οὗ χρήσαντος τὴν ἀποικίαν ἀπεστείλαμεν; Ἑστίας δὲ τὰς Ποτιδαιατῶν ἀφίημι καὶ θεοὺς παρ' ἐκείνοις πατρῴους καὶ γενεθλίους παρ' οἷς τις καὶ τοῦ γένους ἥψατο.* 34. *ποῖα μὲν ἀγάλματα ὑμῖν ἐστιν ἃ μὴ μεμίανται, τίνες δὲ ἄχραντοι βωμοὶ τῶν ἐκεῖ; οὐδ' ὁ παρ' ὑμῖν ἔτι βωμὸς ἔστιν ὃν Ἐλέου καλεῖτε. τὸ γὰρ ἔργον ἀπόλωλεν. | ἀνθ' ὧν νῦν ἱδρύεσθε βωμοὺς* R IV 362 *Ἀπανθρωπίας, Ὠμότητος, Ἀσεβείας, τῶν δεινοτάτων ἁπάντων. ὥς τά γε ἐπὶ τοῖς χρηστοῖς καὶ φιλανθρώποις ὑπομνήματα ἀνατέτραπται καὶ παντάπασιν ἐξαλήλιπται.* 35. *πολλὰ δ' ἔχων ἔτι περὶ τῆς ἀσεβείας λέγειν παρα-*

---

11 cf. ad t. V 528, 1   15 Dem. Aristog. I p. 791, 12

---

1 *ὧν οὐκ ἐτήρησαν τὰς χάριτας* post *ἠσέβηνται* repetit *V* (et *Mon*)   2 *καὶ οἱ*] *οἱ καὶ CrH* *καὶ V* | *οἱ* et *καὶ* inserui om libri edd | *γεωργίᾳ* scripsi *γεωργία* (*γεώργια CrH*) libri edd   3 *φίλοι* scripsi e *CrHV* *φίλη MBViMa* sed in hoc *οι* suprascr m[3], *Cl* edd | *πάντα* coni Re et Gasda   4 *νῦν VBVi* sed in hoc *μὴν* in marg m[2], *MaCl* | *καὶ* inserui cum Gasda om libri edd   5 *θεῶν καὶ δαιμόνων B*   6 *ἀπεστείλαμεν* scripsi e *CrHVViMaCl* *ἐστείλαμεν MB* edd   9 *ὑμῖν* scripsi ex *HVB* scriptura in *Cr* parum certa *ἡμῖν MViMaCl* edd | *οὐ B*   11 *ἔλεον Ma* *ἔλσον Cl*   12 *ἀνθ' ὧν νῦν* scripsi cum Gasda *ὧν ἂν νῦν CrHVViMa* sed in hoc *γρ ἦν* in marg m[3], *Cl* *ὧν ἂν B* *ὧν ἂν ἦν M* edd *ἐν ᾧ τῶν ἐναντίων* coni Re *ἀνθ' ὧν ἤδη* Iacobs Add 25 Lect 114 *ὧν ἀντὶ νῦν* Boissonade Philostr. ep. 160 | *ἱδρύεσθαι MMa* sed in hoc *αι* in *ε* corr   15 *ἐξαλήλιπται* scripsi e *BViMaCl* coll t. II 490, 8 et III 157, 19 cum Cobeto Coll 292 *ἐξαλήλειπται Cr* sed *η* parum certum *ἐξήλειπται HV* et e *Mon* Iacobs Lect 114 *ἐξηφάνισται M* edd   16 *λέγειν* inser *Ma*[3] *καταλέγειν B*

λείπω, τοὺς χθονίους δαίμονας, οἷς οὐδὲν τῶν νομιζομένων ἐγένετο, τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθανόντων μηδενὸς ὧν δεῖ τυχούσας, τοὺς ἐν ἁπάσαις ταῖς πόλεσι θεούς, οἷς οὗτοι μετὰ ταῦτα προσίασιν ἐναγεῖς γεγονότες, ἣν πλέουσι θάλατταν, ἥτις οὐδέποτ' ἂν αὐτοὺς ἐκκαθάρειεν, αὐτὸν τὸν Ποσειδῶ οὗ τὴν λῆξιν μιαίνουσιν.

36. Ἀλλ' ὡς μὲν οὐκ ἀσεβῆ καὶ δεινὰ ταῦτα, εἰ καὶ σφόδρα εἰσὶ δεινοὶ λέγειν, οὐκ ἂν ἀντείποιεν. ἴσως δ' αὐτοὺς τοὺς ταλαιπώρους Ποτιδαιάτας αἰτιάσονται καὶ παρ' ἐκείνους φήσουσιν εἶναι τὰ μιάσματα τοὺς ἀψαμένους αὐτῶν. τοῦτο γὰρ λοιπὸν τὸ πρὸς οἷς πεπόνθασι καὶ τὴν αἰτίαν αὐτῶν ἐνέγκασθαι. ἐγὼ δ' ὡς μὲν οὐχὶ κἀκεῖνοι γεγόνασι καὶ εἰσὶν ἐναγεῖς μετὰ τοιαύτας τροφάς, οὐκ ἀντιλέγω. λέγω μέντοι τοῦτο αὐτὸ μείζονα ἔλεγχον εἶναι τῆς Ἀθηναίων ἀσεβείας. εἰ γὰρ μηδὲ οἱ βιασθέντες εἰσὶ καθαροί, πῶς οἱ καταναγκάσαντες; καὶ εἰ τοὺς ἐλεηθέντας ἂν δικαίως ὑπὸ πάντων ἐφ' οἷς ἠτύχησαν ἀναγκαῖον μισεῖν, πῶς οὐ τούτους πλέον οἳ κἀκείνους εἰς τὸ μίασμα προσήγαγον; 37. ὥσπερ δέ, οἶμαι, τοῖς μανεῖσι, κἂν τὰ μέγιστα ἐξαμαρτεῖν προαχθῶσιν, οὐκ αὐτοῖς, ἀλλὰ τῇ μανίᾳ τὰς ἁμαρτίας προφέρομεν, οὕτω μηδὲ

4 Xen. comm. III 8, 10 5 Din. or. II § 5 11 Dem. Neaer. p. 1374, 11 22 Dem. p. 576, 13

3 δὲ post τοὺς *CrH* δ' *BViMaCl* 4 οὓς *HV* | μεταταῦτα *BMa* | προσιᾶσιν *BViCl* 7 οὖν Mor 8 ἀπείποιεν *HV* 10 παρ'] γὰρ coni Sintenis | ἐκείνοις coni Gasda at cf. t. III 438, 14; IV 59, 2 | τὸ μίασμα *ViMa* μίασμα *Cl* 11 τοὺς ἀψαμένους *Vi* sed οἷς et οις suprascr m^2 | αὐτῶν *HVViMaCl* 12 οἷς in ras *Ma*^{3} 15 εἶναι ἔλεγχον *B* 16 μὴ δὲ *HMBViMaCl* 19 τούτοις *Vi* 21 ταμέγιστα *B* 22 προφέρομεν scripsi e *CrHVViMaCl* προσφέρομεν *MB* edd | μὴ δὲ *HMBViMaCl*

Ποτιδαιάταις, ἀλλὰ τοῖς αἰτίοις τὴν ἀσέβειαν λογιζώμεθα. παρὰ τούτων γὰρ καὶ διὰ τούτους παρελθοῦσα εἰς τὴν πόλιν ἡ μανία ἀγνοῆσαί τε ἀλλήλους ἐποίησε καὶ τὰ δεινὰ ταῦτα ἐξεργάσασθαι. ἢ πῶς ἐδύναντο ἐκεῖνοι σωφρονῆσαι, τίνα δ' ἀποστροφὴν εὑρεῖν τῶν κακῶν φρουρούμενοι μὲν οὕτως ἀκριβῶς, | R IV 363 ὁρῶντες δ' ὑμᾶς περιεστηκότας φιλοπόνως, τὰς ναῦς ἐφορμούσας, ἄλλους ἐπ' ἄλλοις στρατηγοὺς πλέοντας, οὐδὲν τῶν εἰς σωτηρίαν φερόντων, τὰ ἔνδον πάντα ἐξανηλωμένα; πόθεν οὖν εἶχον τραφῆναι; ἐκ τοῦ οὐρανοῦ; γέλως ταῦτα καὶ χλεύη πρὸς οἷς ἠτυχήκασιν.

38. *Ἀλλ' ἐξῆν, φησι, παραδοῦναι τὴν πόλιν. καὶ γὰρ τοῦτο ἐροῦσι σφόδρα γε λόγον λέγοντες φιλάνθρωπον ἢ μέτριον. οὑτωσὶ δὲ σκοπεῖτε. Ποτιδαιᾶται μάλιστα μὲν εἰ [καὶ] τῆς ἐλευθερίας ἐπεθύμουν πεμφθέντες εἰς Θρᾴκην οὐδὲν θαυμαστὸν ἦν, ἀλλὰ συγγνώμη πολλή. ἐκεῖνοί τε γὰρ ἀήθεις ἑτέρων ὑπακούειν οὗτοί τε ὑβρισταί. πάντες δ' οἱ παρὰ τὴν ἀξίαν δουλεύοντες κἂν ἀποστῶσι νεωτερίζουσι κἂν δουλεύοντες ἀνέχωνται. καὶ ὅτι γε πρᾶγμα εἰκὸς ἐποίουν εἰς τὴν*

---

1 cf. t. III 214, 5   10 Dem. p. 96, 16. cf. t. V p. 85, 6 sq.

---

1 *τοῖς* ante *Ποτιδαιάταις M* edd delevi | *λογιζώμεθα* scripsi e *CrHVVi* *λογιζόμεθα MBMaCl* edd   2 *περὶ Vi*   7 *ἐφορμούσας Ma* sed *ου* in ras m³ *ἐφορμώσας ViCl*   8 *οὔ τινων* coni Mor   9 *φαινόμενον* vel simile participium post *φερόντων* inserendum coni Gasda | *ἐξανηλωμένα* scripsi e *CrHVBVi MaCl* *ἐξαναλωμένα M* edd   14 *ἢ*] *καὶ* coni Gasda | *καὶ* ante *μέτριον* inser *Vi²* | ante *Ποτιδαιᾶται* lacunam maiorem statuit Gasda   15 *καὶ* cancellavi   17 *ὑπακούειν ἑτέρων CrHV* Re   18 *οὐ τὲ Ma* sed *οὐ* in *οὗτοι* corr m³ *οὔτε Cl*   19 *κἂν*] *οὐκ ἂν CrHV* et in marg *Vi²* | *ἀπιστῶσι M* Mor *ἀπιστοῦσι* coni Gasda | *νεωτερίζοντες B*   20 *καὶ* om Re | *γε* om *B*

ἐξ ἀρχῆς τάξιν αὐτοὺς ἐπανάγοντες, ἡ τοῦ πολέμου πρόφασις μαρτυρεῖ. διὰ τί γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι πολεμοῦσιν ἢ μετ' ἐκείνων ἡμεῖς; οὐχ ἵνα οἱ νῦν δεδουλωμένοι τὴν ἐλευθερίαν ἀπολάβωσι; πάντας ἂν οἶμαι τοῦθ' ὁμολογῆσαι. 39. *μὴ τοίνυν νομίζετε τοὺς μὲν ἔξω τῆς συμφορᾶς ὄντας καὶ πολεμεῖν καὶ πᾶν ὁτιοῦν ὑπομένειν, ἵνα οἱ δουλεύοντες τῶν δικαίων τυγχάνωσιν, αὐτοὺς δὲ τοὺς δουλεύοντας οὕτως ἀναισθήτους ὑπάρχειν ὡς μηδέποτε ἀπαλλαγῆναι βούλεσθαι τῶν κρατούντων, μηδὲ τὰ μὲν ἀργυρώνητα ταῦτα ἀνδράποδα ὧν τὰ πολλὰ ἐκ Καρίας καὶ Φρυγίας τὴν τιμὴν καταθέντες ἄγομεν, τοὺς Καρίωνας καὶ Ξανθίας, οὕτως εἶναι μεγαλοψύχους ὥστε ἀεὶ τὴν ἐλευθερίαν ὀνειροπολεῖν καὶ εὔχεσθαι, τοὺς δ' ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος, τοὺς Κορινθίων παῖδας, τὸ τῶν Βακχιαδῶν γένος, τὸ*
R IV 364 *τῶν Ἡρακλειδῶν, οὕτω ταπεινῶς | πράττειν ὥστε δουλεύοντας ἀνέχεσθαι. καὶ τίνα ταῦτα λόγον ἔχει;* 40. *οὔκουν ἐχρῆν οὕτως ἀγνώμονας καὶ πικροὺς τοὺς*

---

10 cf. ad t. IV 137, 15 12 Aeschin. fals. leg. § 157 p. 49, 16. cf. Kretschmer Jahr. Oest. Arch. Inst. IV 142 sq. 15 Her. V 92

---

1 *ἐξαρχῆς MB* | *αὐτοὺς* scripsi e *M* cum Gasda *αὑτοὺς Cr HVBViMa* sed ' in ' corr *Vi*[2]*Ma*[3], *Cl* edd 2 *διατί HBViMa Cl* 4 *ἀπολάβωσι Ma* sed *γρ' ἀπολαμβάνωσι* in marg m[3] *ἀπολάβωσιν Cr ἀπολαύωσι B* | *οὖν CrHV* 5 *νομίζετε* scripsi e *CrHVBViMaCl* cum Iacobsio Anth Pal III 735 et Gasda *νομίζητε M* edd 6 *ὅτι νῦν ViCl* 7 *ὑπομένειν Ma* sed *ὑ* in ras m[3] | *οἱ* om *M* | *τύχωσιν CrHVB* et in marg *Vi*[2] 8 *ἀναισθήτως Vi* 10 *μὴ δὲ HBViMa* 11 *ὧν τὰ*] *ὄντα M ViMaCl* Mor | *ἐκκαρίας H* | *τὴν* scripsi *ὧν* libri edd *ὧν τὴν τιμὴν* Gasda 12 *ἄγωμεν B* | *καρύωνας B* | *Ξανθίας* scripsi coll Aeschin. l. l. (Mus. Rhen. XXXII 90) cum Gasda et Cobeto Coll 292 *ξανθίωνας* libri edd *Σαννίωνας* coni Re 14 *δὲ CrMMa* edd 15 *κορινθίους Ma* | *βακχειαδῶν CrHVB βακχειάδων Vi βακχείδων Ma* sed *γρ βακχειαδῶν* in marg m[3], *Cl* 16 *οὕτως HV* | *ὥστε*] *οὕτως CrHV* 17 *ἔχειν CrH*

ἄρχοντας εἶναι ὥστ' ἐπὶ πᾶν ἐξελθεῖν, εἴ τις ἐπεθύμησεν ὧν ἐξ ἀρχῆς εἶχεν ἀγαθῶν. τὸ γὰρ ἔγκλημα ἦν οὐ καταστροφὴ τῆς Ἑλλάδος οὐδ' ἐπιβουλὴ τοῖς μικροτέροις οὐδ' ὅλως ὕβρις καὶ βία οὐδ' ἃ νῦν Ἀθηναῖοι πράττουσιν, ἀλλ' ἐλευθερίας ἐπιθυμία καὶ τοῦ τῶν ἴσων μετέχειν, ὑπὲρ ὧν καὶ τοῖς βαρβάροις ἐπολεμοῦμεν. δεῖ δέ, οἶμαι, καὶ τοὺς ἡγεμόνας, ἄν γε ὦσι μέτριοι, οὐ τῷ βιάζεσθαι προσάγεσθαι τοὺς συμμάχους, ἀλλὰ πείθοντας. καὶ πολλῷ βέλτιον μὴ φρουραῖς φυλάττειν, ἀλλὰ τῷ ταὐτὰ συμφέρειν ἀμφοτέροις. βία μὲν γὰρ ἀπιστίαν, εὔνοια δὲ πίστιν ἐργάζεται.

41. *Ταῦτα μὲν ἦν, ὦ Ἕλληνες, καὶ πολλῷ πλείω τούτων λέγειν, εἰ τῆς ἐλευθερίας ἡττηθέντες καὶ καλὴν ἐλπίδα ἐλπίσαντες καθ' αὑτοὺς ἐπεχείρησαν γενέσθαι. οὐ μὴν ὑπὲρ ταύτης γ' ἐφιλονείκουν, ἀλλ' ἑώρων αὑτοῖς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ ἀνδραποδισμοῦ καὶ ἀναστάσεως καὶ πάντων τῶν δεινοτάτων ὑπάρχοντα καὶ μηδὲν τούτους μέτριον καὶ φιλάνθρωπον μήτε διανοουμένους μήτε πράξοντας. τοὺς γὰρ καὶ πρὶν ἀποστῆναι τοιαῦτα ἐπιτάττοντας, οἷον τὰ τείχη κατασκάπτειν καὶ μεταβάλλειν τὴν πολιτείαν, τί προσδοκᾶν ἔδει πράξειν ἀποστάντων; οὐκ ἐξανδραποδιεῖν τὴν πόλιν; οὐκ ἀνα-*

22 cf. t. V 544, 12

2 *ἐξαρχῆς MB* 5 *τοῦ* scripsi *τὸ* libri edd 7 *γε* post *δέ B* 8 *οὐχ οὕτω τὸ Vi* sed *οὐ τᾷ* in marg m² *οὐχ οὕτω MaCl* 9 *καὶ τὸ πολλῷ* coni Re 10 *ταῦτα CrHVBViMaCl* | *βία* — 11 *ἐργάζεται* omissa *γὰρ* particula citat Macarius fol 87ʳ in *Cr* male legi possunt 12 *ὡς V Vi* sed in hoc *ὦ* in marg m², *Cl* 15 *γ'* post *ταύτης* posui e *VBViMa*, ante *ὑπὲρ M* edd om *HCl* scriptura in *Cr* parum perspicua | *ταῦτα CrH* 16 *αὑτοῖς* scripsi *αὐτοῖς* libri edd 18 *τούτοις BVi* 19 *πράξαντας B ViMaCl* | *καὶ* inserui e libris om edd 20 *καὶ* inserui e *CrH V* om *MBViMaCl* edd | *μεταβάλλειν Vi* sed *κα* supra *με* m² *καὶ μεταβάλλειν B* 22 *ἀνδραποδιεῖν Ma* sed *ἐξ* antepos m³

στήσειν παῖδας καὶ γυναῖκας; οὐκ αὐτοὺς τὴν χώραν καθέξειν; 42. *καὶ ὅτι ταῦτ' εὐλόγως ἐφοβοῦντο, αὐτὰ μαρτυρεῖ τὰ πραχθέντα. οὐ γὰρ ἔφθησαν παραδοῦναι τὴν πόλιν καὶ παραχρῆμα ἐξηλαύνοντο ἄποροι, γυμνοί, πάντων ἀποστερηθέντες, πολιτείας, πατρίδος, κτημάτων, οἰκτρὸν τοῖς ἐντυχοῦσι θέαμα, πλανώμενοι μετὰ τῶν ὑπολοίπων παίδων καὶ γυναικῶν. οὐδ' ἂν εἷς ἐφίκοιτο τῷ λόγῳ τῶν ἐκείνοις κακῶν πολλῶν ὄντων.* 43. *καίτοι*
R IV 365 *γε | οἱ μηδὲ δυστυχήσαντας αὐτοὺς οὕτως ἐν τῇ πολιορκίᾳ ἐλεήσαντες τί οὐκ ἂν διέθεσαν, εἴ γ' εὐτυχοῦντας παρέλαβον; πῶς δ' ἂν ἐφείσαντο τῶν σωμάτων τότε οἱ μηδ' ὅτε ἐτράφησαν οὕτως; οὐκ ἦν ἱκανὸν ἐξανηλῶσθαι τοσούτους καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ δήμου μέρος ἐν τῷ δήμῳ δεδαπανῆσθαι; οὐκ ἦν ἱκανὸν θηρίων δίκην τοὺς ἀνθρώπους σεσιτῆσθαι; ἀλλ' ἔδει τούτους πρὸς τούτοις τοῖς καλοῖς καὶ ἄλλα προσνεανιεύσασθαι, φυγήν, ἀπορίαν, πάντα ἃ νῦν ὑπομένουσιν· ἆρα ὁρᾶτε καὶ λογίζεσθε, ὑπὲρ ὅσων καὶ οἵων ἀντεῖχον οἱ δυστυχεῖς; μεῖζόν τι* ⟨*σημεῖον*⟩ *τῆς τούτων ἀπαν-*

---

4 Thuc. II 70,2. Diod. S. XII 46 7 Dem. fals. leg. p. 361,25

---

2 *ταῦτα B* | *ταυτὰ Vi* sed *αὐτὰ* in marg m[2] 3 *πράγματα* post *πραχθέντα CrHVB* 5 *κτ χρημάτων V* 6 *ἐντυχοῦσι* scripsi ex *HB* *εὐτυχοῦσι CrVMVi* sed in hoc *ἐν* supra *εὐ* m[2], *MaCl* edd 7 *οὐδ' Ma* sed *κ* supra *δ* m[3] | *οὐκ ἄν τις CrHVB* et in marg *Vi*[2] 8 *πολλῶν* om *CrHV* Re | *ὄντων* om Re 9 *γ' Vi MaCl* | *εἰ HV* | *μὴ δὲ HBViMaCl* 10 *γ'* scripsi e *CrHBVi MaCl* *γε VM* edd | *εὐτυχοῦντες Cl* 12 *οἳ* coni Re | *μὴ δ' HBViMaCl* | *ἐτράγησαν;* coni Mor | signum interrogationis post *οὕτως* posui, post *ἐτράφησαν* edd 15 *σεσιτῆσθαι* scripsi e *CrH VB* *ῆ σεσιτίσθαι MaCl* *σεσιτίσθαι MVi* edd 16 *κακοῖς VB* | *νεανιεύσασθαι CrHVB* 19 *τι* om *BViCl* *τί CrH* et inser *Ma*[3] | *σημεῖον* inserui, *τεκμήριον* Iacobs Lect 115 om libri edd

θρωπίας; ἀνεκτοτέραν τῆς Ἀθηναίων τυραννίδος τὴν πολιορκίαν ἐπῄνεσαν. ἀλλήλων ἐγεύσαντο. ἐμπλῆσαι γὰρ τὴν τούτων ὠμότητα ἁλόντες οὐκ ἐδύναντο. 44. *ἐδήλωσε δὲ ταῦτα ὁ χρηστὸς δῆμος. οὐ γὰρ ὅπως ἢ τοὺς παθόντας ὧν ἔπαθον ᾤκτειρεν ἢ τοὺς ταῦτα βιασαμένους στρατηγοὺς κατεμέμψατο. πόθεν; ὅς γε τοὐναντίον ὡς φιλανθρώπων κατέγνωκεν. αἰτίαν ἔσχον Ἑστιόδωρος καὶ Φανόμαχος καὶ Ξενοφῶν οὐκ ἐπὶ τοῖς δείπνοις οὐδ' ἐπὶ ταῖς τραπέζαις, ἀλλ' ὅτι τοὺς λοιποὺς ὑποσπόνδους ἀφῆκαν ἐξελθεῖν. διόπερ οὐδ' ἄγνοιαν ἔστιν αὐτοῖς προφασίσασθαι τῶν πραχθέντων. ἡ γὰρ μετὰ ταῦτα ἀπανθρωπία τὸ κἀκεῖνα εἰδέναι μαρτυρεῖ.* 45. *τί οὖν ἐβούλεσθε; τί δὲ ἔδει χρήσασθαι τοῖς περιττοῖς; ἀναγκάζομαι γὰρ καὶ ὑπὲρ τῶν στρατηγῶν λέγειν, ἀποκρίνασθε, ὦ φιλάνθρωποι, πάλιν εἰς Ποτίδαιαν καθεῖρξαι καθάπερ θηρία καὶ τοὺς ὑπολειπομένους ἀλλήλοις προβαλεῖν καὶ ὅσον ἦν λείψανον τοῦ γένους ἐν αὐτῷ δαπανῆσαι, μηδένα δ' | ἐξ-* R IV 366 *ελθεῖν Ποτιδαίας μηδὲ τῆς συμφορᾶς ἄγγελον, ἀλλὰ*

---

7 Thuc. II 70, 3 8 Thuc. II 70, 1 10 Thuc. II 70, 2

---

sed „*videtur hic aliquid deesse*“ Re | *τούτον M* Mor *τοῦ* (τ supra) *Ma* sed *ων* supra *τ* m[3]

6 *ὅγε Vi* 7 *φιλανθρώπου B* 8 *Ἑστιόδωρος* scripsi e *CrHV* coll Thuc. l. l. cum Blomfieldo ad Thuc. l. l. Gasda Cobeto Mnem. N. S. II 407 Roggio Lib. apol. Socr. 81 *αἰτιόδωρος MBVi* sed in hoc *ἑστιό* in marg m², *MaCl* edd | *φιλόμαχος Vi* sed *φανό* in marg m² 9 *ταῖς τραπέζαις Vi* sed *ῆς* et *ης* suprascr m² 10 *οὐκ CrHVMa* 11 *αὐτοῖς Vi* sed *τοὺς* suprascr m² *αὐτοὺς CrHV* | *προφασίσασθαι* scripsi e *CrHVBViMa* *προφασίσεσθαι Cl* *προφασίζεσθαι M* edd 12 *μεταταῦτα BMa* 13 *δὲ*] *γὰρ CrHV* 17 *προβαλεῖν* scripsi auctore Iacobsio Lect 115 *προσβαλεῖν* libri edd | *καὶ* om *M* | *ἦν* om *CrHVB* | *λειψάνων* Mor 18 *αὐτῶ HVViMaCl* *αὐτῇ B* | *μὴ δ' ἕνα ViCl* 19 *μὴ δὲ CrHBViMaCl*

διανείμασθαι πάντας ἑαυτούς, ἕως ἂν ὑπολειφθῇ τὰ οἰκοδομήματα, ἢ τοῦτο μὲν οὐχί, διασπασθέντας δ' ὑφ' ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῶν ὑμετέρων χειρῶν ἀπολέσθαι; 46. *ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖτε κἂν αὐτοὶ γεύσασθαι τῶν σωμάτων ἡδέως. καὶ τοῦτο ἂν ἴσως ἐνέπλησεν ὑμᾶς μόνον, ὡς τά γε νῦν ταῦτα μικρὰ ἦν, δῆμος ἐν ἑαυτῷ τρεφόμενος καὶ πάντα αὐτὸς αὑτῷ, οἱ σιτούμενοι, τὰ σιτούμενα, οἱ πεινῶντες, αἱ ἑστιάσεις, πρὸς ταῖς τραπέζαις τὰ σιτία, ἕκαστος πρὸς ταῖς τραπέζαις τροφὴν αἰτῶν καὶ διδόμενος, νεῖμον κἀμοί, λέγων, ὧν ἡ νομή. τοιαῦτα γὰρ τῶν ἐν Ποτιδαίᾳ δείπνων τὰ αἰνίγματα. ἑαυτοὺς οἱ δυστυχεῖς διεδέχοντο καὶ ὥσπερ ἐν ταῖς τῶν ἐράνων εἰσφοραῖς ἔρανον ἐποιοῦντο τῶν σωμάτων κόπτοντες αὐτὰ καὶ διαιροῦντες, ὁ παρατυχὼν τρέφων τὸν φθάσαντα, εἶτ' ἄλλον ὁ τραφείς, εἶτ' ἐκεῖνος ἕτερον, ἐγκύκλιόν τινα ταύτην εὐωχίαν περιάγοντες, ἕως οἱ πλείους ὑπεδέξαντο ἀλλήλους.*

47. *Οἱ δὲ τὰ δεῖπνα ταῦτα σκευάσαντες καὶ παραθέντες εἰσὶν οὗτοι καὶ τὸ τούτων στρατόπεδον. οἱ γὰρ τὰς ἔξωθεν τροφὰς ἐμποδίζοντες τοῖς ἔνδον εἰσιέναι οὗτοι καὶ δι' ἀλλήλων ἠνάγκαζον χρήσασθαι ταῖς τρο-*

---

1 *πάντα Ma* | *ἑαυτοὺς Vi* sed *αὐτοὺς* in marg m[2] | *ἂν* inser *Ma*[3] om *Cl* 2 *διασπασθέντες Vi* sed *τας* infra *τες* m[2], *MaCl* | *δὲ ViMaCl* 3 *ἡμῶν M* et *γρ* in marg Mor | *ἡμετέρων MVi Cl* et *γρ* in marg Mor | *ἀπόλλυσθαι Vi* *ἀπόλυσθαι Ma* sed *ἀπολέσθαι* suprascr m[3], *Cl* 4 *δοκεῖται V* sed *αι* in *ε* corr m[2] | *γεύσησθε Vi* sed *ασθαι* supra *ησθε* m[2], *Ma* sed *ησθε* in *ασθαι* corr m[3], *Cl* 5 *ὑμᾶς Ma* sed *ὑ* in ras m[3] 7 *αὑτῷ* scripsi e *B* *αὐτῷ* reliqui libri sed ᾽ in ῾ corr *Ma*[3], edd 10 *νείμων CrHVB* | *καί μοι CrH* et in marg *Vi*[2] | *ὧ Ma* sed *ὧν* in marg m[3] 11 *τοιαῦτα Vi* sed *ταῦτα* in marg m[2] 12 *αἰνίγματα* scripsi e *CrHVMBViCl* cum Iacobsio Lect 115 *αἰτήματα Ma* edd 15 *εἴτ' V* 16 *ἄνθρωπος* post *τραφεὶς B* | *εἶτα VB MaCl* 17 *καὶ* ante *ὑπεδέξαντο ViMaCl* 22 *διαλλήλων Cl*

φαῖς. τοιούτων ἔτυχεν ἑστιατόρων Ποτίδαια. ἡμεῖς δ' ἠλεοῦμεν κατακληρουχηθεῖσαν Εὔβοιαν καὶ τὴν Σαμίων φυγὴν καὶ τῶν νήσων τὰς βεβιασμένας. οὗτοι δὲ λοιπὸν ἤδη διαιροῦσι καὶ διανέμουσι τὰ σώματα καὶ τὰς μὲν ἀνθρώπων τροφὰς ἐκ τῶν πόλεων ἐξορίζουσιν, ἀντεισάγουσι δὲ δεῖπνα ἐναγῆ καὶ τοὺς Ἕλληνας ἀνηλῶσθαι περὶ αὐτοὺς βιάζονται. 48. ἐτράφη πόλις, ὦ Δήμητερ, ἄνευ τροφῶν καὶ σιτία ἄνευ σιτίων εὑρέθη καὶ ἱερεῖα ἐτύθη ἱερείων μὴ παρεστηκότων. ποία γὰρ ἦν ἔνδον ἀγέλη; τίς προβατεία; | μόνους εἶχον R IV 367
ἀλλήλους οἱ δυστυχεῖς. ὡς βελτίους ἂν ἦτε κενὴν τῶν ἀνδρῶν πρότερον ἢ τῶν τροφῶν τὴν πόλιν ποιήσαντες. νῦν δὲ αἱ μὲν οὐκ ἦσαν, οἱ δὲ ἀλλήλοις περιέπιπτον καὶ ζητοῦντες σωτηρίαν ἀπώλλυντο. τὸ γὰρ ἴαμα τοῦ λιμοῦ τοιοῦτον ἦν, ἡ συμφορά. καὶ ταῦτα ἔπασχον ἐγγὺς ὄντων Ἀθηναίων καὶ τρυφώντων. 49. πόσαι μὲν εἰσέπλεον τούτοις τροφῶν ὁλκάδες, πόσα δ' ἱερεῖα ἐκ τῆς Θρᾴκης συνηλαύνετο. αὐτὴν τὴν ἐκείνων Παλλή-

---

2 Thuc. I 114 | Thuc. I 117 3 Thuc. I 98

---

18 *Ποτίδαιά ἐστιν ἡ ἐν Παλλήνῃ πόλις ἤγουν* (*ἐστιν — ἤγουν*

---

2 *ἐλεοῦμεν ViMaCl* | *τὴν* om *B* | *σαλαμίων Vi* sed *σαμίων* in marg m² 3 *οὗτοι* scripsi auctore Re *αὗται CrHVB ViMa Cl* *αὐτοὶ M* edd | *δὲ* om *CrHVB ViMaCl* 6 *ἀνηλῶσθαι* scripsi e *CrHVB* *ἀναλοῦσθαι MMa* sed in hoc *ω* supra *οῦ* m³, *Cl* edd *ἀναλᾶσθαι Vi* sed *ου* supra *α* m² 7 *αὐτοὺς* scripsi e *M* *αὐτὰ Vi* sed *αὐτοὺς* in marg m² *αὐτοὺς CrHVBMaCl* edd
9 *παρεστηκότων* scripsi e *CrHVB ViMaCl* *παρεστώτων M* edd 10 *προβατεία Ma* sed *εί* in ras m³ *προβατιά BVi* sed in hoc *τεῖ* supra *τι* m², *Cl* 13 *αἱ*] *οἱ B* 15 *λοιμοῦ V* | *ἡ συμφορά* om *CrHV* et abesse vult Re 16 *ἐγγελώντων* coni Iacobs App Pors 326 Lect 115 | *οὖν* post *μὲν M* edd in suspicionem vocavit Gasda delevi 17 „*post τούτοις videtur γέμουσαι deesse*“ Re | *δὲ MMaCl* edd 18 *συνηλαύνοντο M* | *Παλλήνην Ma* sed *ν*(1) in ras m³

νην καὶ γῆν ἐκαρποῦντο, οἱ δ' ἔνδον ἀπέθνησκον οὐδενὶ κόσμῳ δαπανώμενοι μερίζοντες καὶ μεριζόμενοι, θεούς, οἶμαι, καλοῦντες, Δήμητραν αὐτὴν καὶ Κόρην, Ἐλευσῖνα καὶ Κελεόν, Ἴακχον καὶ μυστήρια. ἀλλ' οὐκ ἠλέουν οἱ μυσταγωγοί. εἶθ' ὑμεῖς ἔτι πυρῶν καὶ κριθῶν μνημονεύετε καὶ τὴν προηροσίαν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος θύετε γεωργίαν ἀνθρώπων ἀνελόντες καὶ τὴν γῆν, ὡς ἂν εἴποι τις, ἐκτρίψαντες αὐτήν. ἰδοὺ γάρ, παραβάλωμεν τῇ Δήμητρι τὴν Ποτίδαιαν, τῷ Τριπτολέμῳ τὴν πολιορκίαν. οὐκ αὖθις ἡμῖν ἄκαρπος ἡ γῆ δοκεῖ γεγονέναι, οὐ πάλιν ὁ πρὸ Δήμητρος εἶναι βίος; 50. καίτοι καὶ πρὸ Δήμητρος αἱ γεωργίαι μὲν οὐκ ἦσαν οὐδὲ ἄροτοι, αὐτόφυτοι δὲ βοτάναι καὶ πόαι, καὶ πολλὰ εἶχεν εἰς σωτηρίαν ἀνθρώπων αὐτοσχέδια ἄνθη ἡ Γῆ ὠδίνουσα καὶ κύουσα πρὸ τῶν ἡμέρων τὰ ἄγρια. ἐπλανῶντο μέν, ἀλλ' οὐκ ἐπ' ἀλλήλους. ἄλση καὶ ὄρη περιῄεσαν ζητοῦντες αὐτόματον τροφήν. καὶ τὴν ἐρημίαν οὐκ εἶχον αἰτιάσασθαι οὐδ' ἐνομοθέτησέ τι τοι-

---

2 Thuc. II 52,1 cum nota Kruegeri 3 cf. t. I 292,13 6 cf. t. V 118, 7 8 Her. IV 120, 1 15 Iul. or. II p. 56 D

---

om *Ma* Mor) ἡ Κασάνδρεια, Παλλήνη δέ ἐστιν (ἐστιν om *Ma* Mor) ἡ ὅλη Κασανδρείας (Κασανδρείας om *Ma* Mor) νῆσος *M Ma*[3] Mor

---

1 οἷ δ' *VMMaCl* edd 3 θεοῖς *Ma* sed ῖς in ὺς corr m[3], *Cl* 4 καὶ ante ἴακχον *M* et (inser) *Ma*[3] edd delevi 5 κριθῶν καὶ πυρῶν *MViMaCl* edd 6 ἀπαρχὴν κροσσίαν *Vi* sed ηροσι προηροσίαν in marg m[2] προσηγορίαν *B* 7 ἀνελόντες scripsi auctore Gasda qui ἐξελόντες vel simile coni ἔχοντες libri edd 8 παραβάλωμεν scripsi ex *HVBViCl* παραβάλλωμεν *Cr* παραβάλλομεν *MMa* sed in hoc λ(2) inser m[3], edd 10 ὑμῖν *B* 11 πρὸ in ras *Ma*[3] | βίος *Ma* sed γρ' βίαιος in marg m[3] 12 καὶ om *ViMaCl* 15 ἡ om *ViMaCl* 16 ἐπαλλήλους *Vi* 17 ἠρεμίαν *CrHV*

οὗτον αὐτοῖς ἐκείνη, ἀλλὰ τὰ ἄγρια φύουσα ἥμερον ζῷον τὸν ἄνθρωπον εἶχε καὶ ἀμίαντός τε ἦν αὐτὴ κἀκείνους καθαροὺς ὄντας ἔτρεφε. 51. *ταῦτα μέν, ὅτε οὔτε πόλεις ἦσαν οὔθ' ἡ παροῦσα αὕτη διακόσμησις καὶ οἰκονομία τοῦ βίου· νῦν δ' ὅτε ἤδη πάντα διατέτακται καὶ μεστὴ μὲν ὥρας ποικίλης ἡ | γῆ, φυ-* R IV 368 *τεῖαι δὲ καὶ ἄροτοι πεδίων τε καὶ ὀρέων, γεωργοῦσι δ' οὐκ ἄνθρωποι μόνον, ἀλλὰ καὶ ζῷα ὅσα ἐξευξάμεθα εἰς κοινωνίαν τῶν πόνων, ὥστε μηδ' ἡ πολλὴ τῆς ἀλόγου φύσεως ἄγριος καὶ θηριώδης, τότε ἡμῖν αὐτοῖς θηριώδη βίον Ἀθηναῖοι νομοθετοῦσι.* 52. *καὶ τὰ μὲν τρόφιμα τῆς ἐρημίας τῶν ὁμοφύλων συνίησι καὶ ἀσφαλῶς λέοντες μὲν λέουσι, λύκοι δὲ λύκοις συναγελάζονται, οἱ δὲ Ποτίδαιαν οἰκοῦντες ἄνθρωποι ταύτῃ οὐκ ἔσχον ὁμοίαν τὴν ἀσφάλειαν, ἀλλὰ διέσπων καὶ διεσπάραττον ἀλλήλους προτιθέντων αὐτοῖς τὴν δίαιταν ταύτην Εὐμολπιδῶν καὶ Κηρύκων τῶν ἀπὸ τῆς Ἐλευσῖνος οἱ καθαροῖς ἥκειν τὰς χεῖρας τοῖς μύσταις προ-*

---

12 Her. IV 114, 1. Thuc. I 3, 4 17 cf. decl. Alcib. ed. Mél. Graux p. 637, 41. Thuc. VIII 53, 2. Isocr. paneg. § 157 p. 73 d. Aesch. or. III 18

---

4 *πόλις οὖσα Vi* sed *πόλεις ἦσαν* in marg m², *MaCl* 5 *δ' ὅτε Vi* sed *δὲ* in marg m² | *ὅτε* post *ἤδη* inser *Vi* | *τέτακται CrHV* 8 *δὲ ViMaCl* | *ζῶια Cr* 9 *ὥστε Vi* sed *ὅτε* in marg m² | *μὴ δ' CrHBViMaCl* 10 ante *τότε* lac 10 litt *Vi* | *τότε* inser *Ma*³ om *Cl* 11 *ἀθηναῖοι θηριώδη βίον Ma* | *τὰ τότε μὲν τρόφιμα Ma* sed *γρ τὰ μὲν τρόφιμα* in marg m³, *Cl* 14 *ταύτῃ* scripsi ut coni Mor *ταύτην* libri edd | „*fort. οὐκ ἔσχον, οὐδ' ὁμοίαν*“ Re 15 *διεσπάρασσον CrHB* 16 *προστιθέντων Ma* 17 *εὐμολπίδων ViMa* sed in hoc *ίδων* in *ιδῶν* corr m³, *Cl* | *Κηρύκων* scripsi *κηρύκων* edd 18 *οἱ* et *προαγορεύοντες* scripsi coll p. 20, 9, ut coni Iacobs Lect 115 *οἱ* et *προσαγορεύοντες CrHBViMaCl* *οἳ* et *προσαγορεύοντες V* *οὗ* et *προαγορεύουσιν M* edd | *ἥκειν Vi* sed *ἡκὸν* in marg m²

αγορεύοντες. αὐτοῖς ἤδη τὸ κήρυγμα τοῦτο κήρυττε· ὅστις τὰς χεῖρας μὴ καθαρός. Ἀθηναίων λέγε. ὅστις Ἑλλήνων φωνῆς ἀξύνετος. τίνες αὐτῶν μᾶλλον βάρβαροι; μή μοι τοὺς μνησομένους δοκίμαζε, ἀλλὰ τοὺς μνήσοντας, εἴ γε καὶ μνήσουσιν ἐπὶ ταῖς τοιαύταις τροφαῖς. 53. ἀναγνώτω τις τὸ κατὰ Μεγαρέων πινάκιον· εἰργέσθωσαν Μεγαρεῖς λιμένων Ἀττικῶν καὶ γῆς. εἶτα ἡ αἰτία προσγέγραπται, ὅτι τῆς ἱερᾶς χώρας ὀλίγον μέρος ἐπεξῆλθον καὶ ἐπειργάσαντο. εἶτα, ὦ πρὸς αὐτῆς τῆς Ἐλευσῖνος, οὐ πάσης οὗτοι τῆς γῆς καὶ θαλάττης ὑπερορισθῆναι δίκαιοι; οὐχ ὅπου μήτε πόλεις R IV 369 | μήτε ἄνθρωποι; οὐ γῆν ἱεράν, ἀλλὰ φύσιν ἀνθρωπίνην ὑπερβάντες

4 cf. t. I 93, 16 7 Thuc. I 67 et 139, 1. Plut. Per. 30, 1

1 *κήρυττε* scripsi *κηρύττεται* libri edd *κηρύττετε* coni Iacobs l. l. 2 *καθαρός. Ἀθηναίων λέγε* scripsi auctore Re *καθαρὸς* (*καθαρὰς V*) *ἀθηναίων λέγε* libri edd *καθαρός, Ἀθηναίων λέγε· Ἀθηναίων ὅστις φωνῆς ξυνετός* coni Iacobs l. l. 3 *Ἑλλήνων φωνῆς* scripsi coll p. 20, 10 *ἐφ' ὧν CrHV σφῶν BMViMaCl* edd *Ἑλλήνων* coni Re *φωνῆς* Iacobs App Pors 326 Lect 115 Lobeck Agl. 16 Cobet Misc. 165 | *αὐτῶν Vi* sed *τούτων* in marg m² *τούτων CrHVB* Re 4 *βάρβαροι μᾶλλον M* Mor | *μνησαμένους CrHBMaCl μνήσαντας Vi* sed *μνησομένους* in marg m² | *δοκίμαζε* — 5 *τοὺς* in marg inser *Vi*² 5 *μνήσαντας CrHVBMaCl* om *Vi* | *εἴ γε* scripsi e *B*, ut e *Mon* scribendum coni Iacobs Lect 115 Ach Tat 946, e Par. 3017 Gasda *εἴ τε* reliqui libri sed *οἵ γε* in marg m², edd | *ταῖς* inserui e *CrHV*, ut e *Mon* inserendum coni Iacobs Lect l. l. App Pors Adv 283 om *BMViMaCl* edd 6 *τρυφαῖς Vi* (ο supra υ) | *τίς CrHB* 8 *εἶτα καὶ τί προσγέγραπται B* 9 *μέρος ἐπεξῆλθον* scripsi e *CrHVB ἐπεξῆλθον μέρος MMaCl* edd *ἐξῆλθον μέρος Vi* 10 *ὦ H* scriptura in *Cr* parum perspicua | *αὐτῆς Vi* sed *ταύτης* in marg m² *ταύτης CrHV* 11 *οὗτοι* scripsi e *CrHVB αὐτοὶ MVi* sed in hoc *οὗτοι* in marg m², *MaCl* edd | *τῆς* inserui e *CrHVB* om *MViMaCl* edd | *θαλάσσης BVi* 12 *μήποτε* (1) *ViMaCl* 13 *ὑπερβάντες Ma* sed *προ* supra *ὑπερ* m³

καὶ τοῦτο δὴ τὸ δεινότατον ἔργον ἐξειργασμένοι ἠτιᾶσθε τοὺς Μεγαρέας ὡς οὐκ εὐσεβῶς ἐκ τῆς Ἐλευσῖνος τρεφομένους. πῶς οὖν ὑμεῖς Ποτίδαιαν ἐθρέψατε; εὐσεβῶς; ὁσίως; εἶτα οὐκ εἰρωνεύεσθαι μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ὑμῖν δοκοῦσιν;

54. *Ἀλλὰ καὶ κλαῦσαί ποτε Μίλητον οὗτοι λέγουσι καὶ τὴν ἐπὶ τῇ πολιορκίᾳ τραγῳδίαν ἐκβαλεῖν. τί τοιοῦτον ἢ Δαρεῖος ἐτόλμησεν ἢ Φρύνιχος ἐδίδαξεν; ἅλωσις ἦν Μιλήτου καὶ ὁ πόλεμος καὶ τὸ δρᾶμα, καθαροὶ δὲ ἑάλωσαν ἐκεῖνοι ἔχοντες ἀποδεῖξαι τοὺς τῶν ἀποθανόντων τάφους. νῦν δ' ἔδει κλαῦσαι, νῦν ἐλεῆσαι Ποτίδαιαν, τοῦτο μὴ ποιῆσαι τὸ δρᾶμα.*

55. *Οἰκτρὸν ἦν καὶ τὸ εἰς Σοῦσα καὶ Βάκτρα τὰς νήσους ἀναστῆναι, ἀλλὰ κἀκείνους ὡς ἀνθρώπους οἱ σαγηνεύσαντες ἀπήγαγον, καὶ νέμονται μὲν τὴν βάρβαρον, ἀλλὰ γῆν. οἱ δ' ἐν Ποτιδαίᾳ ἔτι τὴν πατρίδα ἔχοντες ἔνδον ὄντες ἐπενείμαντο ἑαυτοὺς οἱ ταλαίπω-*

---

2 Thuc. I 139 c. schol. 6 Her. VI 21 cf. t. IV 247, 25 et 454, 21 R 13 Her VI 31 sq.

---

1 *δεινότατον Vi* sed *δεινὸν* in marg m² *δεινὸν CrHVB* | *εἰργασμένοι MaCl* 2 voce *μεγαρέας* desinit *Cr* fol 59ʳ 3 *οὖν* om *HV* | signum interrogationis post *ἐθρέψατε* om *MVi* punctum *HMaCl* 4 *εὐσεβῶς; ὁσίως;* scripsi ex *H* *εὐσεβῶς ὁσίως; V* *εὐσεβῶς· ὁσίως B* *ὁσίως; εὐσεβῶς MViMaCl* edd | *εἰρωνεύεσθε MaCl* 5 *τοὺς* om *VB* 6 *καὶ* om *V* 7 *καὶ* inser *Vi²* om *MaCl* | *ἐκβάλλειν Vi* sed *αλεῖν* supra *άλλειν* m², *Ma* sed in *ἐκβαλεῖν* corr m³, *Cl* 8 *φρύνοιχος ViMa* *φρύβοιχος Cl* 9 *ἦ V* | *καθαροὶ* — 12 *δρᾶμα* om *HV* 10 *ἑάλωσαν Vi* sed *ἁλώκεσαν* in marg m² 11 *δ'* inserui e *ViMaCl* *δὲ B* om *M* edd 13 *τὸ εἰς*] *εἰς τὸ M* | *σοῦσαν BViMaCl* | *βάκτραν BMaCl* *βᾶκτραν Vi* *βάτρα M* 14 *ἀναστῆναι Ma* sed *σ* supra *ν* m³ *ἀναστῆσαι* coni Gasda 16 *ἀλλὰ Vi* sed *ἄλλην* infrascr m² *ἄλλοι M* Mor | *ὅτι M* 17 *σχόντες MMaCl* Mor | *ἄσην οἵτινες* post *σχόντες* inser *Ma³* | *ἔνδον ὄντες* in marg inser *Vi²* om *MaCl* *ἔνδον*] *ἔτι B*

ροι. 56. ποῖος πόλεμος ἄλλος ταῦτα ἤνεγκε; ποία πολιορκία βάρβαρος; μῦθος ἦν τὰ Κυκλώπων, τῶν ποιητῶν κόμπος τὰ Λαιστρυγόνων. οὐδὲ Καμβύσης εἰς τοσοῦτον ἧκεν, ἀλλ' ἐκεῖνον ἐξ Αἰθιόπων ἐπανήγαγεν ἀρχόμενον τοιοῦτον κακόν. μίαν πιστεύω γενέσθαι τοιαύτην τράπεζαν, κἀκείνην ἐν Θρᾴκῃ κἀκείνην παρ' ὑμῶν. καὶ τὸ ἔργον τὸ περὶ τὸν Ἴτυν αἱ γυναῖκες ἀληθῶς ἔδρασαν αἱ Ἀττικαί. καλῶς ἄρα οἱ τραγῳδοὶ
R IV 370 | ταῦτα ἐδίδασκον, τὸν Τηρέα, τὴν Πρόκνην, οὐχ ἵνα φυλάττοισθε, ἀλλ' ἵν' ἔχοιτε μιμεῖσθαι. ἀλλ' ὑμεῖς ἐπενεανιεύσασθε πόλιν ὅλην καὶ ταύτην Ἑλλήνων, ὡς τὸν Θρᾷκα ἐκεῖναι, δειπνίσαντες. πόσων δραμάτων ταῦτα ἱστορίαι; τίνες ἀρκέσουσι τραγῳδίαι τῷ πάθει; πόσαι σκηναὶ Ποτίδαια; 57. καὶ ταῦθ' ὑμεῖς εἰδότες οὐκ ἐξηρπάσατε τοὺς ἀνθρώπους, οὐκ ἀπεσπάσατε ἀλλήλων, ἀλλ' ἄλλοι μὲν ἤδη καὶ κύνας καὶ ὄρνιθας

2 Od. ι 291 3 Od. κ 116 4 Her. III 25 7 Thuc. II 29, 3. [Dem.] epitaph. p. 1397, 27 sq. 9 Soph. Ter. fr. 523 sq. ed. Nauck[2] 11 cf. p. 13, 9

1 ἄλλος inser *Vi*[2]*Ma*[3] om *Cl* 2 πολιορκία βάρβαρος; scripsi πολιορκία βάρβαρος· *HMVi* πολιορκία βάρβαρος *MaCl* πολιορκία; βάρβαρος *VB* edd 4 ἧκεν, ἀλλ' ἐκεῖνον scripsi ἢ κἀκεῖνον *M* edd ἢ κἀκείνων *HVBMa* sed in hoc εἶνον supra είνων, *Cl* ἢ κακεῖνα *Vi* sed ον supra α m[2] ἧκεν. ἐκεῖνον γὰρ coni Re ἤλασεν, ὃν coni Iacobs App Pors 327 Lect 115 | ἀπήγαγεν *Ma* 5 στρατὸν ἀρχόμενον coni Mor | τοιούτων κακῶν *MB* Mor 6 τοιαύτην τράπεζαν γενέσθαι *MBViMaCl* Mor 7 αἱ γυναῖκες ἀληθῶς scripsi ex *HVB* coll Thuc. l. l. ἀληθῶς αἱ γυναῖκες *Ma* ἀληθῶς γυναῖκες *MViCl* edd 8 αἱ inserui ex *HVBViMaCl* cum Iacobsio Lect 115 om *M* edd

10 ἵνα *Vi* | ἔχοιτε scripsi ex *HVBViMaCl*, ut e *Mon* scribendum coni Iacobs Anth Pal III 292 ἔχητε *M* edd 11 ταύτην scripsi ταῦτα libri edd 12 τὴν θρά (κ supra) *Cl* | δειπνήσαντες *BViMaCl* 13 ἀρέσκουσι *Cl* 14 πᾶσαι *HVB* | ποτίδαια inser *Ma*[3] om *Cl* ποτίδαιαν in marg *Vi*[2] 16 ἤδη καὶ om *HV*

νεκρῶν ἀπεσόβησαν ὁλόκληρα τὰ σώματα τοῖς τάφοις φυλάττοντες, ὑμεῖς δὲ τοῖς κειμένοις τοὺς ἀνθρώπους ἐπεβάλετε. οὐ γὰρ Ποτιδαιατῶν τὸ ἔργον οὐδὲ οἱ δασάμενοι τὰς τροφὰς ἐπενόησαν, ἀλλ' ἡ τούτων ἀπόνοια καὶ ἡ τυραννὶς τοὺς ἀνθρώπους ⟨ἐπὶ⟩ τοῖς ἀνθρώποις ἔδειξεν. 58. *ἐγένοντο δὲ καὶ ἄλλαι τυραννίδες ὠμαὶ καὶ πικραί, Ἔχετοι καὶ Φαλάριδες, ἄνθρωποι περικόπτοντες καὶ ἀκρωτηριάζοντες, εἴ τινας ἄρα βούλοιντο κολάσαι. ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖνοι τοιαύτας ἑστιάσεις εἱστίων οὐδὲ τὸν θεσμὸν τῶν τάφων ὑπερέβαινον, ἀλλὰ κύνες μὲν ἴσως ἐγεύοντο τῶν ἀκρωτηρίων, ἀνθρώπων δὲ οὐδεὶς οὐδὲ λόγῳ τὸ δεινὸν ἠπίστατο. κἀκεῖνοι μὲν ὀλίγοις κακούργοις ἴσως τὰς λύμας προσῆγον, Ἀθηναῖοι δ' ὅλας πόλεις ἀκρωτηριάζουσιν οὐ μέρη σωμάτων περικόπτοντες οὐδὲ ζῶσιν ἔτι λυμαινόμενοι, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον, ὅτ' ἤδη τῆς γῆς ἐστιν ὁ κείμενος, προσῆλθέ τις οὐχ ὡς πενθήσων οὐδ' ὡς θάψων τὸν ἀποθανόντα, ἀλλ' ἐβούλετο μὲν ταῦτα ὁ δυστυχής, ὁ*

7 Od. σ 85. | Luc. bis acc. § 8 10 Od σ 87

---

3 *ἐπεβάλετε* scripsi ex *HVBViMa* sed in hoc ε(1) in ras m^3 et *γρ' παρεβάλλετε* in marg m^3, *Cl* *ἀπεβάλετε M* *ἀπεβάλλετε* edd 4 *δαισάμενοι MMa* sed in hoc *αι* in ras m^3, Mor 5 *τοῖς ἀνθρώποις τοὺς ἀνθρώπους HV* | *ἐπὶ* inserui om libri edd 6 *ἔδειξεν* scripsi cum Gasda *ἔδερξεν HV* *ἔθηξεν MBViMa* sed in hoc *δει* supra *θη* m^3, *Cl* edd *ἐφῆκεν* coni Re | *γὰρ HVVi „malim μὲν“* Re 8 *τινες B* 9 *οὐδὲ M* *οὔτ'* coni Re | *ἑστίων Cl* *σιτίων HV* *εἱστιῶντο* coni Re cui obloquitur Iacobs Lect 116 10 *οὐδὲ* scripsi e *VBMa* sed in hoc *υδὲ* in ras m^3 *οὔτε HM* edd *ὅσαι Vi* sed *οὐδὲ* in marg m^2, *Cl* | *τάφων* scripsi *τροφῶν* libri edd 13 *ἐπεισήγαγον Vi* sed *προσῆγον* in marg m^2 *ἐπήγαγον Ma* sed *γρ' προσήγαγον* in marg m^3, *Cl* 14 *δὲ VMMa* edd | *ὅλας Ma* sed *γρ' ἄλας* in marg m^3 16 *μετὰ Ma* sed *με* in ras m^3 17 *προσῆλθε τίς BMa Cl* | *θάψαι MMa* sed in hoc *αι* in *ων* corr m^3, *Cl* Mor 18 *ἠβούλετο Ma* | ὁ(1) om Mor

λιμὸς δ' ἄλλα ἐδίδασκε, μὴ κατορύττειν μηδ' εἰς γῆν R IV 371 | φέρειν, ἀλλ' εἰς αὑτόν. 59. καὶ τὰ μὲν σώματα ἠφανίζετο, τάφος δ' οὐδεὶς ἐχώσθη, καὶ ἐδάκρυον μὲν ὡς ἐλεοῦντες, εὐωχία δ' ἦν αὐτοῖς τὰ δάκρυα. οὐδὲν δ' ἄλλων ἔδει περιδείπνων. πάντα γὰρ ἓν ἦν, ὁ τάφος, τὸ δεῖπνον. ἐν ταῖς τροφαῖς τὰ νομιζόμενα. ἀνέστραπτο δὲ ὁσία πᾶσα ἐν τῷ κακῷ. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τοῖς ἀποθανοῦσιν ἀπαρχὰς τῶν ὡραίων ἐπιφέρουσιν ἐναγίζοντές τε ἀφ' ὧν ἔχουσι καὶ ἱερὰ ἐπικατακαίουσιν, οἱ δὲ αὐτὰ τὰ σώματα ὥσπερ ὡραῖα εἶχον καὶ ἑαυτῶν ἱερεῖα. 60. οὕτως ὁ ταλαίπωρος Ποτιδαιατῶν δῆμος κατατέθαπται. πόλεις δ' ἄλλαι λέγονται αἱ μὲν κατακλυσμοῖς, αἱ δὲ βίαις θαλάττης ἀφανισθῆναι, καὶ ὄρη δὲ ποιηταὶ δήμοις ἐπαφῆκαν. ἀλλ' οὗτοι πάντες εἰσὶ μῦθοι καθαροί, καὶ τὰ σώματα ὁσίως κέκρυπται. ὤφειλε τοιαύτης γενέσθαι καὶ ἡ Ποτίδαια συμφορᾶς. νῦν δ'

5 Dem. cor. p. 321, 25 8 Thuc. III 58, 3 9 cf. t. III praef. p. XI 13 Il. π 213. ψ 713

1 ἐδίδασκεν *B* | μὴ δ' *HBViMaCl* 2 αὐτὸν *HMa* sed in hoc ' in ' corr m[3], *Cl* ἑαυτὸν *B* 4 ἐν ante εὐωχία *B*
5 ἄλλων et περιδείπνων scripsi auctore Iacobsio Add 153 Lect 116 ἀλῶν et περὶ δεῖπνον libri sed ἄλλων in marg *Vi*[2], edd | ἓν ἦν] ἦν ἓν *B* ἐνῆν *Vi* sed ἓν ἦν in marg m[2], *MaCl*
8 τῶν om *Vi* | ὡραίων (ῶν) *Cl* | ἐρανίζοντες *MVi* sed in hoc ἐναγίζοντες in marg m[2], *Ma* sed ἐναγίζοντες suprascr m[3], *Cl* Mor
9 ἐφ' *HV* 10 τε post αὐτά *MViMaCl* edd delevi | εἶχον scripsi εἶδον libri edd 11 οὗτος *Vi* 12 κατέθαπται *VMBMa* sed in hoc θ e ν corr m[3], *Cl* καὶ τέθαπται *H* | σεισμοῖς coni Gasda at cf. t. V 542, 10 sq. 13 βίαις *Vi* sed βιαίαις in marg m[2] βιαίαις *VB* | θαλάτταις *HV* 15 μῦθοι *Vi* sed γρ δῆμοι in marg, *Ma* sed γρ' δῆμοι καθαροί καὶ in marg m[2] | δὲ post καθαροὶ *MViMa* sed in hoc om γρ in marg m[2], *Cl* edd delevi | ὁσίως *Ma* sed αις supra ως m[2] ὁσίαις *HVB* | ὤφειλε scripsi ex *HViMaCl* coll t. II 97, 10 ὤφελε *VM* edd ὄφελε *B*
16 τοιαύτης *Ma* sed ύτης in ras m[3] ταύτης *B* | καὶ inser *Ma*[2] om *Cl*

οὐδὲν μέρος ἔχει τοὺς ἀποθανόντας, οὐ θάλαττα, οὐ γῆ, ἀλλά, τοῦτο δὴ τὸ δεινότατον, ἐπὶ γῆς πεσόντες οὐκ εἰσὶν ἐν γῇ, οὐδ' ἡ δεξαμένη πόλις τὰ σώματα κατέσχεν, ἀλλὰ πάντα ἀναμέμικται, οἵ ζῶντες, οἱ τελευτήσαντες.

61. *Τίνας* ⟨*ἂν*⟩ *οὖν ἀθλιωτέρους εἴποι τις, τοὺς ἀναλωθέντας ἢ τοὺς ἀναλώσαντας; ποίους τῶν παίδων ὀδυρώμεθα, τοὺς τραφέντας ἢ τὰς τροφάς; τῶν μὲν τὴν ἀπώλειαν ἐλεοῦμεν, τῶν δὲ τὴν σωτηρίαν. οἱ μὲν οὔκ εἰσιν οὐδαμοῦ, οἵ δὲ οὐδαμοῦ στῆναι δύνανται. τίς γὰρ ἂν ὑποδέξαιτο ἰδιώτης ἢ πόλις τοὺς τοιούτων μιασμάτων μεστούς; τίς δ' ἂν ἁλῶν καὶ τραπέζης κοινωνήσειε μετὰ τὰς Ἀθηναίων τραπέζας; ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδ' ἂν θάψαι τις δοκεῖ μηδένα εἰδὼς ἐν Ποτιδαίᾳ τραφέντα.* 62. *καὶ ταῦτα πάσχουσιν οἱ δυστυχεῖς ἀδικήσαντες μὲν οὐδέν, τὰς δὲ τούτων παρανομίας καὶ βίας ὑπομένοντες. ἐπεὶ πόσα* | [R IV 372] *πρὸ ταύτης τῆς συμφορᾶς αὐτοὺς μηχανήσασθαι πυνθανόμεθα; πόσα δὲ τῶν εἰς σωτηρίαν εὑρεῖν ἂν ἐρήμους βιαίως παρατηροῦντας εἴ πως ἄρα ἐκπλεῦσαι λάθοιεν, ναυαγίαν γὰρ μᾶλλον ἢ πολιορκίαν ἐβούλοντο, τὰ σιτία οὐ*

---

2 *τῆς γῆς* e *Mon* Iacobs Lect 116 3 *κόνις* coni Iacobs l. l. 6 *ἂν* inserui cum Gasda om libri edd | *ἀθλιωτέρα Cl* | *εἴπῃ MViMaCl* | *τίς HVi* 8 *ὀδυρόμεθα V* 9 *ἀπώλειαν Ma* sed *αν* in ras m² | *οἱ* — 10 *δύνανται* om *B* 11 *ἂν* inser *Ma²* | *ἰδιωτικὸς Vi* sed *ἰδιώτης* in marg m² | *πόλις Vi* sed *πολίτης* in marg m² | *τῶν* ante *τοιούτων B* 12 *δ' ἂν Vi* sed *δὲ* in marg m² | voce *ἂν* des *H* 14 *τίς Vi* *δοκεῖ* scripsi e *V* sed *η* supra *ει*, *B* sed *ει* ex *η* corr, cum Iacobsio Lect 116 *δοκῇ MViMaCl* edd *δοκοῖ* coni Gasda | *τῇ* ante *Ποτιδαίᾳ M* edd delevi 15 *τραφέντα Vi* sed *ταφέντα* in marg m² *ταφέντα* in ras *V* 16 *τῆς V* 18 *μηχανήσασθαι αὐτοὺς B* 19 *ἂν* delendum? | *βιαίους ViMa* sed in hoc *ου* in ras m³, *Cl*

μέχρι τῆς χρείας, ἀλλ' ὥστε ἀποζῆν διαμετροῦντας, διερευνωμένους τοὺς πολλοὺς τὰς τῶν δυνατωτέρων οἰκίας, εἴ τῳ τι πλέον ἦν, ἰσομοιρίαν τούτου ποιοῦντας; τὰ γὰρ ἴδια ἑκάστου συμφερόντως οὕτω διῃροῦντο. 63. *τοτὲ μὲν οὖν καλῶς ἔτρεφον ἀλλήλους, ἐπειδὴ δὲ ἅπαντα ἤδη ἐδήδεστο, τὰ ἴδια, τὰ δημόσια, καὶ ἦν οὐ σῖτος, οὐχ ἱερεῖα, ἀλλὰ σαφῶς ἐξανήλωτο οὐ τὰ θύσιμα μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἄθυτα, πᾶν γὰρ τὸ ἔμψυχον ἐκτείνετο, καὶ ὅ τι ζῶον παραφανείη, τοῦτο ἦν αὐτοῖς ἀποστροφὴ τοῦ κακοῦ, καὶ ἔλεον μέν τινα καὶ ταῦτα εἶχε καὶ πολλοὶ τῶν γευσαμένων ὡς ἐπ' ἀνθρώποις ὠλοφύροντο, ἐτολμήθη γοῦν ταῦτα πρῶτον, ἀλλ' ἐπεὶ πάντων ἐπίλειψις ἦν καὶ ὁ λιμὸς εἶχεν αὐτοὺς μόνος, σωτηρία δ' οὐκ ἦν οὔτε παρὰ τούτων οὔτε ἔνδον, ἀλλ' οἱ μὲν προσήδρευον, οἱ δὲ ἠπόρουν, πολλοὶ δ' ἀποψύχοντες εἰς γῆν ἔπιπτον, τότε δὴ καὶ ταύταις ταῖς τροφαῖς ἐπετίθεντο, οἱ μὲν ἐπὶ τοὺς κειμένους ὡς ἑτοίμους τρεπόμενοι, οἱ δ' ὅπως δύναιντο λοιπὸν ἐπιχειροῦντες ἀλλήλοις, οἱ μᾶλλόν τι δυνάμεως ἔχοντες*

3 Thuc. VII 75, 6   8 Aeschin. Ctes. p. 72,16; p. 75,12
15 Thuc. I 134, 3

2 *δυνατῶν B*   3 *εἶτα ViMa* sed in hoc *γρ' εἴτω* suprascr m^3, *Cl* | *τι BViMaCl* | *τούτου Vi* sed *τω* supra *του* m^2, *Ma* sed *ου* in ras m^3 | *ποθοῦντας B*   4 „*malim ἕκαστοι*“ Re
5 *τοτὲ* scripsi coll Plat. Phaedr. p. 261 C *τότε* libri edd | *ἐπειδὴ* scripsi e *VB* *ἐπεὶ MViMaCl* edd   6 *ἐδήδεστο* scripsi *ἐδήδοτο VB* *διεδίδοτο ViMaCl* *κατεδήδοτο M* edd *κατεδήδεστο* Cobet Coll 292   7 *ἱερεῖον VB* | *ἐξανήλωτο* scripsi e *VBViMaCl* *ἐξανάλωτο M* edd   9 *ὅτι ViCl*   10 *τοῦ* om *MaCl*   12 *γοῦν*] *δὲ B* | „*malim πρὸ τοῦ, vel ταῦτα καὶ πρότερον, vel ταῦτα οὐ τότε πρῶτον.* non tunc primum“ Re
13 *μόνους BViMaCl*   14 *οὔτ' B*   16 *πίπτοντες ἦσαν M* Mor *ἐμπίπτοντες ἦσαν Vi* sed *ἔπιπτον* in marg m^2, *Cl* *ἐμπίπτοντες Ma* sed in *ἔπιπτον* corr m^2 et *ἦσαν* inser m^3 18 *τραπόμενοι BViMaCl* | *οἵδ' BViMa* sed in hoc *ίδ* in ras m^3, Mor *οὐδ' Cl* | *ἐπεχείρουν B*   19 *τί B*

τοῖς ἀσθενεστέροις. καὶ ὅντινα πρῶτον ὁ λιμὸς παροξύνειεν, οὗτος ἐτόλμα τὴν τροφήν. καὶ ὁ προλαβὼν τὸν μέλλοντα εἶχεν. αὐτοκράτωρ γὰρ οὖσα ἡ συμφορὰ πρὸς τὴν ἀπόνοιαν ἤγειρε. 64. καὶ οὐκ ἦν ἅλις τοῦ κακοῦ οὐδ᾽ ἐπέλειπον ἀλλήλους. πᾶν γὰρ τὸ σωζόμενον καὶ διαφεῦγον τῷ αὐτῷ κατελείπετο, καὶ οἱ τραφέντες ἐπὶ τῷ | θρέψαι προελάμβανον τὴν χάριν, καὶ R IV 373 σιτούμενός τις αὐτὸν ὠδύρετο. διάγνωσις δ᾽ οὐκ ἦν οὐκ ἀλλοτρίων οὐδὲ φίλων, ἀλλ᾽ ὅστις οἰκειότητι προσέλθοι τῷ πλησίον, ἐγγύθεν μᾶλλον ἡλίσκετο, ὁ πατὴρ τῷ παιδί, παῖς τῷ πατρί, καὶ ἀδελφοὶ δ᾽ ⟨ἀλλήλων⟩ ἐνέμοντο φαγόντες τῶν μητέρων, οἷα ἔθρεψαν καὶ οἷα ἐτράφησαν. 65. πόσαι μὲν ὀλοφύρσεις ἐγένοντο, πόσα δ᾽ ἐπιφημίσματα τῶν Ἀνάγκην ποτνιωμένων, προτεινομένων, πενθούντων τὰ δεῖπνα. ὧν ἤκουον οὗτοι παρακαθήμενοι τῷ πάθει, καὶ ὁ καπνὸς ὑπὲρ τὰ τείχη φερόμενος Ἀθηναίοις ἐνετύγχανε, πλησίον δὲ αἱ τού-

13 cf. ad t. III 457, 9 14 Thuc. VII 75, 7

1 ὅντινα scripsi e *VB* εἴτινα *MViMa* sed in hoc ὅν supra εἴ m[3], *Cl* edd | λοιμὸς *V* 2 λαβὼν *V* 3 „*aut* εἷλεν necavit *aut* εἶδεν comedit“ Re 4 ἤγειρεν *Cl* 5 ἐπέλειπον scripsi e *V* ἐπέλιπον *B* ἔλιπον *MViMaCl* edd 6 τῷ αὐτῷ ὀλέθρῳ coni Re 7 „*malim* θρέψειν“ Re | παρελάμβανον *Vi* sed προε supra παρε m[2] 8 τίς *BVi* | αὐτὸν *V* αὐτῶν *ViMaCl* 9 οὐδὲ scripsi e *VB* cum Iacobsio Lect 116 οὐ *MViMaCl* edd | οἰκειότητι reposui e libris οἰκειότατος edd sed „*aut* οἰκειοτάτως *leg. aut* οἰκειότατα“ Re 10 μᾶλλον om *VB* 11 ὁ ante παῖς *M* edd delevi | δὲ *VB* | ἀλλήλων inserui om libri edd 12 διενέμοντο coni Mor ἐνέμοντο ἀλλήλων. φεῦ τῶν μητέρων coni Re | φαγόντες scripsi auctore Iacobsio Ach T 888 φεύγοντες *MBVi* sed in hoc φευγόντων in marg m[2], *Ma* sed in φευγόντων corr m[3], *Cl* edd καὶ φευγόντων *V* | τῶν inserui e *BViMaCl* om *VM* edd | μητέρων *Vi* sed πρῶν (μ supra) in marg m[2] ἀπὸ μητέρων coni Mor 13 πόσαι *Vi* sed ας supra αι m[2] 14 τῶν scripsi τὴν libri edd τῶν τὴν coni Gasda 17 ἐνετύγχανεν *Cl*

των τράπεζαι τῶν ἔνδον τραπεζῶν. τὸ δ' ἐντεῦθεν ὁμωρόφιοι τοῖς ὑπολειφθεῖσιν ἐγένοντο. παρῆλθον εἰς Ποτίδαιαν μετὰ τὰ δεῖπνα, μᾶλλον δ' ἔτι σιτουμένους κατέλαβον. περιῆλθον ἐν κύκλῳ τὴν πόλιν ἀκριβῶς ἀναπυνθανόμενοι· πόσοι μὲν οἱ δαπανήσαντες, πόσοι δ' οἱ δαπανηθέντες ἦσαν; μὴ φαύλους μηδ' ὀλίγους εἱστίασαν; 66. εἶτα ἐπὶ τούτοις αἱ σπονδαί, ἐπὶ καλοῖς γε τοῖς ἱερείοις. καὶ οἱ μὲν ἐξεπέμποντο, οἱ δ' ἔνδον ἦσαν θύοντες ὡς ἐπὶ νίκῃ, εὐωχούμενοι μετὰ τὰς ἐκείνων εὐωχίας, παρατιθέμενοι τὰς αὐτὰς τραπέζας. καὶ νῦν οἱ μὲν ἐξελήλανται καὶ πλανῶνται ἄλλος ἀλλαχοῦ διεσπαρμένοι, οὗτοι δ' ἐποίκους πέμπειν διανοοῦνται καὶ ἔχειν δι' ἑαυτῶν τὴν πόλιν τοῦτο μὲν ὀρθῶς ποιοῦντες. ἀξία γὰρ Ἀθηναίων ἡ νῦν Ποτίδαια.

11 Thuc. II 70, 2 12 Thuc. II 70, 3

2 ὁμορόφιοι *BVi* ὁμορόφοις *V* cf. ad t. V 213, 6 3 δ' ἔτι *Ma* sed δ' ἐ in ras m² δέ τι *Cl* δέ τισι *Vi* | τοῦ μένους *Vi* 4 κατέλαβον *Vi* sed βαλον supra λαβον m² 5 δαπανήσαντες *Ma* sed ´σαν in ras m² 6 πόσοι δ' οἱ δαπανηθέντες in marg *Ma*² | φαύλως *VViMa* sed in hoc ω in ου corr m², *Cl* 7 μὴ δ' *BViMa* 9 οἵδ' libri edd 12 ἐπ' οἴκους *Cl* ἀποίκους *Vi* 13 αὐτῶν *B*

Succedit

Gregorii Cyprii ad antecedentem Libanii declamationem antilogia[1])

qua Athenienses se apud Lacedaemonios ab impietatis crimine defendunt.

Exstat in duobus codicibus quorum prior eam una cum reliquis orationibus epistulisque Gregorii Cyprii praebet. Qui est Leidensis bibliothecae publicae Gr. F. 49 (= L) formae folii minoris bombycinus saeculo XIV in Graecia a Georgio Galesiota exaratus teste inscriptione in margine superiore paginae 253 rubricata *χ̄ὲ βοήθει τῷ σῷ δούλῳ γεωργίῳ τῷ γαλησιώτῃ*. Continet pag. 1 *τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου πατριάρχου κωνσταντινουπόλεως κυροῦ γρηγορίου τοῦ κυπρίου λόγος τὰ καθ' ἑαυτὸν περιέχων* (rubr.) (ed. Bern. de Rubeis, Venetiis 1753 p. I—XI et F. C. Matthiae, Des Patriarchen Gregorius aus Cypern Selbstbiographie, Francof. ad Moenum 1817 p. 5 sq.).

p. 5 *τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα καὶ τροπαιοφόρον γεώργιον: Α^ος*

p. 25 *τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸν ἅγιον διονύσιον τὸν ἀρεοπαγίτην* ✢ *β^ος*

p. 46 *τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸν ἅγιον εὐθύμιον ἐπίσκοπον μαδύτων* ✢ *γ^ος*

p. 71 *τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ χριστοῦ μεγαλομάρτυρα καὶ ἀθλοφόρον μαρίναν* ✢ *δ^ος*

p. 89 *τοῦ αὐτοῦ βασιλικός* ε.

p. 109 ς *τοῦ αὐτοῦ λόγος εἰς τὸν βασιλέα κυρὸν ἀνδρόνικον τὸν παλαιολόγον*

---

1) In singulis tamen magis Thucydidem quam Libanium sequitur.

p. 124 *τοῦ αὐτοῦ ἐγκώμιον εἰς τὴν θάλασσαν εἴτουν εἰς τὴν τοῦ καθόλου τοῦ ὕδατος φύσιν* ✢ ζ

p. 130 *τοῦ αὐτοῦ χρεία.* Inc. *Σωκράτους μὲν ἐπαινέτην οἶμαι πάντα πρόθυμον εἶναι* (ed. Boissonade Anecd. gr. II 269)

p. 132 *τοῦ αὐτοῦ μελέτη· φιλαργύρου παῖς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ νοσήσαντος ηὔξατο τάλαντον τῷ διῒ ἀναθήσειν, εἰ ὑγιῆ ἀπολάβοι τὸν πατέρα. ὁ δὲ ἀνενεγκὼν ἀποκηρύττει τὸν παῖδα. μελετῶμεν δὲ τὸν παῖδα.* (Initium edidit O. Miller Gregorii Cyprii declamatio inedita, Olsnae 1890 p. 4—8.)

p. 151 *οἱ ποτιδαιάται ἀλλήλων ἐγεύσαντο ὑπ' ἀθηναίων πολιορκούμενοι· καὶ γράφονται ἀθηναίους ἀσεβείας κορίνθιοι: ἀθηναῖοι ἀπολογούμενοι* (in marg. rubr.)

p. 165 *φιλόσοφος ἀνελθὼν εἰς ἀκρόπολιν καὶ πείσας τὸν τύραννον ἀποθέσθαι τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ἐπὶ τούτῳ δωρεὰν αἰτῶν ἀντιλέγεται* cum protheoria *Ὅρος μὲν τὸ παρὸν ζήτημα, ἀλλ' ἑτερορεπές*, quam omisit Maur. Schmidt in editione (Ienae 1876) p. 12 sq.

p. 177 *τοῦ αὐτοῦ ἀντιρρητικὸς κατὰ τῶν τοῦ βέκκου βλασφημιῶν*

p. 205 *τοῦ σοφωτάτου μεγάλου λογοθέτου τοῦ μουζάλωνος ἀντιρρητικὸς κατὰ τῶν τοῦ βέκκου βλασφημιῶν*

p. 216 *τοῦ αὐτοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου κυροῦ γρηγορίου τοῦ κυπρίου τόμος περὶ εὐσεβείας ἀναθέματι καθυποβάλλων πάντας τοὺς βλάσφημον γλῶτταν θήγειν τολμῶντας κατὰ θεοῦ*

des. p. 227 verbis *τῶν ἀμοιβῶν κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τύχωσιν*

p. 235 *ἐπιστολαὶ φαλάριδος τυράννου ἀκραγαντίνων*

p. 253 *ἐπιστολαὶ τοῦ σοφωτάτου καὶ ἁγιωτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυροῦ γρηγορίου τοῦ κυπρίου.* Desinunt fol. 355ᵛ.

fol. 356ᵛ *ἐκ τοῦ ἁγίου νείλου* ✢ *εἰ μὲν ἐκ*

357ᵛ *τοῦ αὐτοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου παραίτησις* ✢ *Ἐμὲ προὐβίβασαν εἰς τὸν θρόνον.*

Correctus est manu secunda primae proxima.

Alter codex est

Vaticanus gr. 933 (= V) saec. XIV fol. 336. Cf. t. V p. 292 sq. Correctus est manu secunda.

Ex hoc declamationem anno 1870 descripsi descriptamque cum Leidensi contuli, e quo interim a M. Schmidtio (= Schm) indicibus lectionum Ienae 1875 p. 5 sq. et 1876 p. 3 sq. edita erat ita tamen ut multa modo omitterentur modo perperam redderentur, quae etsi magnam partem e Maximiliani Treu apographo iam ab Ottone Miller (Gregorii Cyprii declamatio inedita Olsnae 1890 p. 1 sq.) correcta sunt, tamen vel sic satis multa mihi emendanda relicta sunt, praesertim cum haud desint loci quibus non *L* in universum quidem ille melior codex, sed *V* genuinam lectionem servaverit.

Tres locos (p. 65, 2 et 13; 66, 26) Maximum Planudem inter Libanianos attulisse supra p. 5 commemoravi.

Οἱ Ποτιδαιᾶται ἀλλήλων ἐγεύσαντο ὑπ' Ἀθηναίων πολιορκούμενοι, καὶ γράφονται Ἀθηναίους ἀσεβείας Κορίνθιοι. Ἀθηναῖοι ἀπολογούμενοι.

1. Ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ὅπερ ἡγούμεθα Κορινθίους ἐπᾶραι τοσαῦτ' ἀναισχυντῆσαι καὶ οὕτω πολλῷ τῷ παραλόγῳ τῆς δημηγορίας χρήσασθαι καθ' ἡμῶν, πρῶτον μὲν ἡ μηδέποτε ἀήθης αὐτοῖς ψευδολογία καὶ πρόχειρος καθ' ὧν ἂν βούλωνται συκοφαντία καὶ λοιδορία, δεύτερον δὲ καὶ τὸ παρ' ὑμῖν δικασταῖς, οἳ τὴν αὐτὴν αὐτοῖς οἰκεῖτε Πελοπόννησον, ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. τούς τε γὰρ ἀεὶ μαθόντας προτιμᾶν ἄλλο τι τῆς ἀληθείας ἐν ἀγῶνι τοιούτῳ καθισταμένους ἐν ᾧ μάλιστα καιρόν ἐστιν αὐτοῖς ἔχον τὸ ψεῦδος οὐ ῥᾴδιον παντάπασι τοῦ μαθήματος ἀμελεῖν, τούς γε μὴν τοῖς δικάζουσιν ὡς οἰκείοις οὖσι θαρροῦντας, ὡς καὶ πᾶν ὁτιοῦν ψευδομένους ἀνεξελέγκτους οἴεσθαι μεῖναι, μὴ πολλὰ θρασύνεσθαι καὶ παράλογα οὐκ εἰκός. 2. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ μὲν ἑωρῶμεν ὑμᾶς διατεθειμένους καθάπερ ἐδόξατε Κορινθίοις πρὸ τοῦ δημηγορεῖν ἀνιέναι, τὸ δὲ ἣν ταῖς σφῶν ἡδοναῖς ὑμᾶς αὐτοὺς ἐπιτρέψαι

L = Codex Leidensis Gr. F. 49
V = Vaticanus gr. 933
Schm = editio Schmidtiana.

1 *ποτιδαιάται LV* ut constanter   5 *κορινθίοις V*
12 *τί L* ut constanter

ἐπαινοῦντας μὲν ἅπανθ' ἑξῆς ὅσα εἰρήκασι, μηδὲν δὲ τῆς ἀληθείας φροντίζοντας, οὐδὲν ἂν πλέον εἰπόντες μηδὲ πολυπραγμονήσαντες ᾠχόμεθα τὴν ἐπ' Ἀθήνας. τί γὰρ ἂν ἦν ὄφελος λέγειν ἢ ὅλως τι πραγματεύεσθαι παρὰ δικασταῖς, ἐχθροῖς μὲν εὐλαβοῦμαι λέγειν μηδὲ ἄλλου του ἀκούσαιμι λέγοντος, τὰ πάντα δὲ κατ' ἐπιθυμίαν οὖσι τοῖς ἡμετέροις ἐχθροῖς; νυνὶ δ' ὁρῶντες προθύμους ὑμᾶς ἔργον ἀνδρῶν ὀρθότατα δικαζόντων πληρῶσαι καὶ ἀκοῦσαι μὲν καὶ ἡμῶν λόγον διδόντων, διατεθῆναι δὲ καὶ τὰς γνώμας ἴσους ἀμφοτέροις, φιλίαν δὲ καὶ οἰκειότητα τὴν πρὸς Κορινθίους καὶ διαφοράν, εἴ τίς ἐστι πρὸς ἡμᾶς, τό γε νῦν εἶναι πόρρω στῆσαι τῶν λογισμῶν, ἵνα καὶ ἀμφοῖν τοῖς μέρεσιν ὀρθῶς καὶ προσηκόντως δικάζητε καὶ μηδέ τις ἐντεῦθεν λύμη τῷ δικαίῳ ἐπισυμβαίνῃ, ὃ δὴ καὶ πάντες νομοθέται τιμῶντες ἐπὶ τούτῳ τοὺς δικαστὰς ὁρκοῦντές εἰσιν, ἀνέστημεν καὶ αὐτοὶ ἐροῦντες ὑπὲρ ἡμῶν. 3. πλὴν οὐχ ὥσπερ Κορίνθιοι καὶ ἡμεῖς εἰς τὰς κατ' αὐτῶν λοιδορίας ἐμβαλοῦμεν αὐτίκα οὔτ' αὖ φιλίας ἀρχαίας καὶ συνηθείας ὑμᾶς ἀναμνήσομεν καὶ ὡς μετ' ἀλλήλων συστάντες ποτὲ τοῖς Ἕλλησιν ὑπήρξαμεν ἐν καιρῷ οὐδ' εὐεργεσίας ἡμῶν καταλέξομεν, ἃς πολλὰς οὐ χωρὶς κινδύνων καὶ κοινῶς κατεθέμεθα τοῖς πᾶσι καὶ ἰδίᾳ τοῖς ἀεὶ δεομένοις. οὔτε γὰρ εὐπρεπὲς καὶ ἄλλως ἰσχύοντας περιεῖναι τῶν ἀντιτεταγμένων λοιδορουμένους αὐτοῖς ἐπιέναι καὶ τό γε κατορθωμάτων ποιεῖσθαι κατάλογον ἃ μηδὲν τοῖς παροῦσι καθήκει σαθρά τις ἂν εἴη φιλοτιμία καὶ ἐπίδειξις ἄκαιρος, καὶ μάλιστα

---

3 μὴ δὲ *V* ut constanter 12 τό scripsi τῷ *LV* Schm cf. t. IV 391, 24 17 αὐτοὶ reposui e *LV* αὐτοῦ Schm 20 συνηθείας reposui e *LV* συνήθεις Schm

ἡνίκα καὶ τὸ πρᾶγμα δῆλον αὐτόθεν ἐστὶ καί τινος δεῖται λόγου ἔξωθεν μαρτυρήσοντος οὐδαμῶς. 4. ἢ τίς Ἰωνίαν οὐκ οἶδεν ἀποικίαν καὶ αὐτὴν ἡμετέραν οὖσαν καὶ μέρος τῆς ὑπὲρ ἁπάντων Ἀθηναίων προνοίας καλῶς ὑπ' αὐτῶν πολισθεῖσαν τὴν πᾶσαν, ἵν' ὁ ἐνταῦθα τῆς Εὐρώπης χῶρος ὡς ἐκ μεγάλου διαστήματος βαρβάροις ἀνεπίβατος μένῃ; τίς ἑτέρωθεν Σικελίαν αὐτήν; τίς τοὺς ἐν Μαραθῶνι κινδύνους, τοὺς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ καὶ Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιᾶσιν, ἔνθα σὺν ὑμῖν Μαρδονίου τὰς πολλὰς διεφθείραμεν μυριάδας, τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, ὅτε τῶν εἱλώτων ἐπαναστάντων ἔσχατος κινδύνων τὴν Λακεδαίμονα περιέστη, τοὺς ὑπὲρ τῶν ἄλλων; τίς ταῦτα πάντα ὑμῶν ἀγνοεῖ; καὶ τί δεῖ μακρηγορεῖν ὑπομιμνήσκοντας ὑμᾶς φερούσης καὶ ταῦτα τῆς ὑπομνήσεως ἐν τῷ νῦν ἀγῶνι πλέον οὐδὲν εἰς ἡμᾶς; 5. οὔκουν ἡμεῖς γε περὶ τῶνδ' ἐθελήσομεν λέγειν, ἀλλ' ἀποχωρήσαντες σπουδῇ, ὑπερβάντες δὲ ἅμα καὶ τὰ καθ' ἡμῶν πολλὰ καὶ νηπιώδη Κορινθίων διελέγχειν ἐγκλήματα ὡς οὐδ' ὑμῶν περὶ τῶν οὕτω γελοίων λόγον ἀπαιτησόντων οὐδένα, μὴ γὰρ ἂν πρέπειν Λακεδαιμονίους ὄντας ἄρχειν τε καὶ αὐτοὺς ἀξιοῦντας ὁμοίως ἡμῖν τῶν Ἑλλήνων περὶ πόλεως ἡγεμονίδος τοιαῦτ' ἐγκλήματα δέχεσθαι, ἐπὶ τὰ καίρια μάλιστα τῆς κατηγορίας καὶ γενναῖα καθ' ἡμῶν δοκοῦντα τὸν λόγον τρεψόμεθα.

---

1 Argum. Dem. Boeot. p. 994, 18 8 Thuc. I 73, 3 11 Thuc. I 102 14 Thuc. I 68, 3

---

5 τὴν πᾶσαν in marg L^2 9 πλαταιάσιν *LV* 14 ὑμῶν scripsi ἡμῶν *LV* Schm | τί om *VL* inser Schm 16 ἡμᾶς
ῶ ω
scripsi e *V* ὑμᾶς *L* Schm 25 τὸν λόγον *V*

6. Ἀσέβειαν προφέρουσιν ἡμῖν Κορίνθιοι, ἀσέβειαν, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, πρᾶγμα ὅπερ ἐς δεῦρο οὐ μόνον οὐκ ἐφάνη τις ἐξενεγκὼν καθ' ἡμῶν, ἀλλ' οὐδὲ διανοηθείς, καὶ βαρεῖς εἰσιν, ὡς ὁρᾶτε, νῦν ἐφ' ἡμᾶς πειραθέντες καὶ ταῦτα Ἀθηναίων, εἰ μὴ χρηστῶν ἀεὶ καὶ φιλανθρώπων, ὅμως τοιούτων οὐδέποτε ἐπ' αὐτούς. ἥτις δὲ πρόφασις κεκίνηκεν ὥστ' ἐπὶ ταῦθ' ὁρμῆσαι, εἰ μὲν ἄλλο τι ὂν κρύπτουσιν αὐτοί, σαφῶς λέγειν οὐκ ἴσμεν, ὃ δ' οὖν φασι καὶ ὑμεῖς ἠκούσατε λεγόντων, Ποτίδαια, ὅτι ταύτην πολεμίαν οὖσαν παρεστησάμεθα, καὶ Ποτιδαιᾶται ἀλλήλων γενόμενοι. τοῦτο δὲ τί ποτέ ἐστι καὶ ὅπως συνηνέχθη καὶ τίς ἀρχῆθεν αἰτία τῷδε συμβῆναι, λέγωμεν ἤδη. εἰ δὲ μικρὸν ἀναγαγόντες ἐροῦμεν, οὐκ ἔξω τοῦτο καιροῦ. γένοιτο γὰρ ἂν ἐντεῦθεν καὶ ὑμῖν καλῶς ἀκροασαμένοις ἀγνοεῖν περὶ μηδενὸς καὶ ἡμῖν τὸν λόγον τὴν πρέπουσαν λαμβάνειν ἀρχήν.

7. Ποτίδαιαν τὴν ὑπὸ Παλλήνην, τὸ Θρᾳκικὸν ὄρος, ἴστε που πάντες. ἄποικοι Κορινθίων ἔχουσι ταύτην. οὕτω Κορίνθιοί φασι καὶ συμφωνοῦμεν ἡμεῖς καὶ ἐθέλει περὶ τούτου οὐδεὶς ἀπιστεῖν. ταύτῃ τοι καὶ ἡ πόλις ἥδε μεγάλως σεμνυνομένη ἐκ τοῦ λέγεσθαι Κορινθίων ἠγάπα τό τε γένος ἐκεῖσε ἀεὶ ἀναφέρειν τούς τε δημιουργοὺς καὶ μάλα ἀσμένως δέχεσθαι ἥκοντας ἐκεῖθεν καὶ ὅ τι προσέταττον ὡς ἑτοιμότατα κατακούειν

---

24 οὕτω Κορίνθιοι τοὺς ἐκπεμπομένους ἄρχοντας εἰς τὰς αὐτῶν ἀποικίας ὠνόμαζον LV^2 cf. ad p. 13, 12; 56, 12

---

7 ὥστ' om *L* sed γρ ὥστ' in marg m[2] 13 λέγωμεν scripsi λέγομεν *LV* Schm 15 ἂν inserui e *LV* om Schm | καλῶς inserui e *LV* om Schm 21 τούτου scripsi e *LV* τούτων Schm 23 τε ante τό τε inser Schm delevi 25 ὅ τι scripsi ὅτι *LV* Schm

καὶ εἶναι μὲν ταύτην αὐτοῖς φιλοτιμιῶν τὴν μεγίστην, ἀρκεῖν δὲ καὶ ἀντὶ πάντων οἷς ἄνθρωποι μέγα φρονοῦσι τὴν μητρόπολιν Κόρινθον. 8. ἀλλ' εἰ μὲν ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ διέσωζον ταυτηνὶ Ποτιδαιᾶται τὴν γνώμην, εἶχε μὲν ἂν τοῦτο κλέος οὐ μικρὸν Κορινθίοις, εἶχε δὲ καὶ Ποτιδαιάταις αὐτοῖς ἐπ' εὐγνωμοσύνῃ οὐ μεῖόν τι καύχημα· νυνὶ δὲ στέρξαντες ἐπὶ χρόνοις οὐ συχνοῖς τὸ ῥηθὲν ἀγαπῶσιν ὡς τάχιστα τὴν μεταβολὴν καὶ τοὺς λάβρως ἐσθίοντας μιμησάμενοι εἰς ἀηδίαν τὸ παραυτίκα ἐνέπεσον καὶ ἀφίστανται μὲν Κορινθίων, ἀποπέμπουσι δὲ καὶ τοὺς δημιουργοὺς μεθ' ὧν ἧκον ἔχοντες προσταγμάτων, ἀπελαύνουσι δὲ καὶ τοὺς ἄλλους οἳ παρῆσαν ἐκ Πελοποννήσου, καὶ καθ' ἑαυτοὺς γενόμενοι οὐκ ἔστιν ὅντινα καὶ προσίεντο. 9. καὶ ὅπως οὐ παραχρῆμα τότε ἢ μεθύστερον ἐπιόντες Κορίνθιοι ἢ ἔπεισαν αὖθις πρὸς αὐτοὺς μεταθέσθαι ἢ μὴ πεισθέντας ἀπώλεσαν, οὔθ' ἡμεῖς ἔχομεν λέγειν οὔτ' αὐτοί φασιν ἔχειν. πλὴν οὕτως ἀπορραγέντες ἐπὶ πολλοῖς τοῖς ὕστερον χρόνοις ἔβλεπον πρὸς οὐδένας, ἴσως ὅτι τῶν ἔξωθεν ἔθραττεν οὐδὲν οὐδαμῶς ἐπιτιθέμενον ἢ καὶ βιάζον, ὥστε τινὰς ὑπελθεῖν τῶν κρειττόνων καὶ παρ' ἐκείνων ἰσχὺν λαμβάνειν, εἴ τι καὶ παραλυποίη, ἀποσοβεῖν δύνασθαι. 10. καὶ ταῦτα μὲν ἕως οὔπω καὶ τούτοις ἔδει κινηθῆναι τὰ πράγματα, ἐπεὶ δ' ἐκινήθη καὶ ἀντέπεσε παρ' ἐλπίδα καὶ ἥψατο καὶ τῶνδε μεταβολὴ ὥσπερ πάντων τῶν ἀνθρωπείων, καὶ ἰσχυροὶ μὲν οἱ κύκλῳ Θρᾷκες, ἥττους δὲ οὗτοι προσδοκῶντες καὶ

---

4 *ἐν* scripsi e *LV* *ἐφ'* Schm 10 *το παραυτίκα V* sed *αυ* in ras m² 11 *δὲ* inserui e *LV* om Schm 27 *ἀνθρωπείων* scripsi e *LV* *ἀνθρωπίνων* Schm 28 *καὶ* cancellavit Schm

ὅσον οὔπω τὰ ἔσχατα πείσεσθαι οὐκ οὔσης δυνάμεως ἀνταρκεῖν οὐδ' ἐπικουρίας ὅθεν δήποτε οὐδέ τινος χρηστοτέρας ἐλπίδος τί ποιοῦσι; τολμῶσιν ἔργον ὃ δὴ καὶ τότε σωφρονοῦντας ἴσχυσε σῶσαι καὶ νεωτερίσαντας νῦν ἀπολέσαν ἔχει. εἰς γὰρ τὰς Ἀθήνας ἥκοντες, καί γε μηδεὶς ἐνταῦθα Κορινθίους ἀληθεύειν οἰέσθω διατεινομένους ὡς ἄρ' ἡμεῖς ἦμεν ἀπάτῃ μετιόντες αὐτούς, οὔτε γάρ, μὰ τοὺς θεούς, ἀπατῶντες οὔτ' ἄλλως πείθοντες ἠβουλήθημεν πρὸς ἡμᾶς μεταθέσθαι, ἀλλ' εἰς Ἀθήνας ἐλθόντες μηδενὸς ἑτέρου κινήσαντος ὅτι μὴ αὐτοὶ ἑαυτοὺς καὶ παρελθόντες εἰς βουλευτήριον ἐνεχείριζον σφᾶς αὐτούς. 11. δεήσεις δὲ παραλείπομεν λέγειν ὃν παντάπασιν ἔξω καιροῦ καὶ παρακλήσεις καὶ ἱκεσίας ὅσας δὴ ἐποιοῦντο ἰδίᾳ μὲν πρὸς τοὺς δυνατωτάτους ἡμῶν, δημοσίᾳ δὲ πρὸς τοὺς πάντας, ὥστ' αὐτοὺς ἐθελῆσαι προσίεσθαι. ἀλλ' ἐπειδήπερ ἡμεῖς τὴν πρώτην οὐκ ἐδεχόμεθα, οὐχ ὑπεχώρουν, ἐνέκειντο δὲ πολὺ μᾶλλον δεόμενοι, καὶ ὡς οὐδ' οὕτως ἡμῶν οὐδὲ εἷς προσεῖχε σφίσιν οὐδὲ κατένευεν, ἔτι θερμοτέρων ἀνθήπτοντο λόγων. καὶ τελευτῶν 'εἰ μὴ ὑμεῖς, ἔφασαν, δέχεσθε, ἀλλ' ἡμεῖς γε τοὺς βαρβάρους ἡμῖν ἐπιστήσομεν. σκοπεῖτε οὖν ὁπότερον αἱρετώτερον, ἢ ὑμῶν ἡμᾶς εἶναι καὶ κατακούειν Ἕλληνας Ἑλλήνων ἢ ἐφ' ὕβρει κοινῇ τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους βαρβαρικοῖς ὑποκύπτειν προστάγμασι'. 12. ταῦτ' ἔλεγον καὶ ἡμεῖς ἐνεδίδομεν

10 Thuc. I 58

3 ἔργον inserui e *LV* om Schm 7 μετιόντες scripsi e *LV* μετιόντας Schm 8 θεοὺς in lac 4 litt inser *L* rubr λόγους *V* cf. ad p. 60, 1 12 ἑαυτούς *V* 17 οὐχ] οὐδ' *V* 19 κατένευεν scripsi e *LV* κατένευσεν Schm 25 προστάγμασι scripsi e *LV* πράγμασι Schm

καὶ ὡμολογοῦμεν δέχεσθαι καί, τί γὰρ ἦν ἄλλο ποιῆσαι, εἰ μὴ ἐμέλλομεν βαρβάροις ἐκδοῦναι τὸ γένος; καὶ ἐδεχόμεθα δύο ταῦθ᾽ ὁμοῦ ἐνθυμούμενοι, ὡς οὐδὲν ἄν, εἰ δεξαίμεθα, Κορινθίους ἀγανακτήσειν πολλῶν ἐτῶν ἤδη γεγονυίας τῆς ἀποστάσεως καὶ ὡς μᾶλλον ἂν ἀγαπήσειν, εἰ μεθ᾽ ἡμῶν καὶ ὅλως Ἑλλήνων Ποτιδαιᾶται συσταῖεν, ἢ τοῖς φύσει πολεμίοις συστῆναι βαρβάροις. τοῦτο μὲν γὰρ εἶναι μετ᾽ ἀδελφῶν συστῆναι καὶ τοὺς αὐτοὺς εἰδότων θεοὺς ἱερῶν τε καὶ θυσιῶν καὶ πανηγύρεων τῶν αὐτῶν κοινωνούντων, ἐκεῖνο δὲ μετὰ τῶν ἀλλοτρίων τοῦ γένους καὶ ὅσον πλεῖστον ἀφεστηκότων. οὔκουν αὐτούς γε τοὐναντίον ᾠήθημεν παθεῖν, βαρὺ καὶ ἀφόρητον ἡγήσασθαι τὸ γεγενημένον καὶ ἡμᾶς δι᾽ ἔχθρας, ὡς οὐδέποτ᾽ οὐδένας ἀνθρώπων, ἔχειν. λέγομεν δέ, ὡς νῦν ἡμῖν τὰ πράγματα παρέσχον μαθεῖν, ἐπειδήπερ, εἰ ταῦτα καὶ τότε τοῖς ἔνδον ἐφρόνουν λογισμοῖς, οὐκ ἴσμεν λέγειν σαφῶς, οἷς δ᾽ ἄν τις ὅμως ἐκ τῶν ἔξωθεν εἴκασεν, οὐδὲν ἀηδὲς πεπονθόσιν ἐῴκεσαν.

13. Πλὴν ὅσα μὲν ἐντεῦθεν ἀναλῶσαι συνέβη τῷ δήμῳ, τοῦτο μὲν τριήρεις παρασκευάζοντι, τοῦτο δὲ καὶ στρατιὰν τὴν μὲν ἀπὸ τῶν ξένων μισθουμένῳ, τὴν δ᾽ οἴκοθεν συναθροίζοντι, παραιτοῦμαι λέγειν. ὑμεῖς δέ, ὦ πρὸς θεῶν, λογίζεσθε. τὸ γὰρ χωρίον Ποτίδαια Ἑλληνικὸν μέν, ὅμως ἐν μέσῃ κεῖται Θρᾴκῃ. πολλοῦ δὲ τοῦ μεταξὺ πλοὸς ὄντος πολλὴν ἡμῖν τὴν δαπάνην, πλείστην δὲ καὶ τὴν φροντίδα παρεῖχε. καὶ φόβος δὲ ἅμα προσῆν μήποθ᾽ οὓς ἐδεξάμεθα σώσοντες

1 ὡμολογοῦμεν scripsi e *LV* ὁμολογοῦμεν Schm 14 ἔχθραν *V* 22 τὴν δ᾽ Schm τήν δ᾽ *LV* 24 θεῶν scripsi θεοῦ *LV* Schm cf. ad p. 60, 1 27 τὴν inserui e *LV* om Schm

λάθωμεν ἀπολέσαντες. οὗ χάριν καὶ ἐφειδόμεθα οὐδενὸς τῶν εἰς δύναμιν ἡκόντων, ἀλλ', ὅπως ἀποχρῶσα ἦ φυλακή, πολλοὶ μὲν ἐκεῖσε πλέοντες ἦσαν οἱ στρατιῶται, πολλοὶ δὲ εἰκότως καὶ οἱ μισθοὶ συνέπλεον καὶ τἀναλώματα καὶ ὅσα τείνει πρὸς σωτηρίαν. 14. ὑστέρει δὲ οὐδὲν εὐδαίμονας εἶναι Ποτιδαιάτας ἡσυχῇ καθημένους ἐπὶ τοῖς σφετέροις καλοῖς. καὶ ἦσαν εὐδαίμονες ἐκεῖνοι διὰ τοὺς Ἀθηναίους, ὥσπερ ἀμέλει ἄθλιοι δι' ἐκείνους ἡμεῖς ἀναλίσκοντες, ἐκπλέοντες, στρατεύοντες, πολεμοῦντες, καὶ ταῦτα οὐχ ἵνα ἡμᾶς αὐτοὺς περιποιησώμεθα, ἀλλ' ὅπως ἑτέροις τὰ ἐνόντα φυλάξαιμεν. ἃ δὲ τέως ἀπένεμον ἀντὶ τούτων Ποτιδαιᾶται τῷ δήμῳ, αἰσχύνη καὶ λέγειν. οὕτω φαύλη τις ἦν δωρεά, μᾶλλον δὲ σκιὰ δωρεᾶς ἢ οὐδὲ τοῦτο. εὐγνωμονεῖν ἔφασαν καὶ τῆς εὐεργεσίας αἰσθάνεσθαι καὶ δι' ὀνομάτων τούτων· σωτῆρες, φύλακες, κηδεμόνες ἡμῶν Ἀθηναῖοι, ἃ κἂν δυοῖν ὀβολοῖν πρίαιτό τις, τὸ πᾶν ἡμῖν ἀπεπλήρουν. καὶ τοῦτο δὲ ἄρα ὑπὸ φιλανθρωπίας ἀποχρώντως ἔχειν ἐδόκει καὶ διὰ τῆς ὁμολογίας τῆς χάριτος τὸ πᾶν ἀπέχειν ὑπελαμβάνομεν. κἂν εἰ μέχρι τέλους ᾑροῦντο εὐγνώμονες εἶναι, οὐκ ἄν ποθ' ἡ παροῦσα ἐδέχετο τύχη οὐδὲ μετεκινήθη αὐτοῖς τῶν ἐνόντων οὐδέν. ἢ πολὺ πρότερον ἡμεῖς τοῦθ' ὑπέστημεν ἂν ἢ ἐκεῖνοι προϊσταμένων ἡμῶν. 15. ὃ δ' οὖν αὐτοὺς ἀπώλεσε καὶ τὰς ἐνεστώσας ἐπήνεγκε συμφοράς, ἡ πρὸς ἀγνωμοσύνην μεταβολὴ καὶ ἡ

---

3 ἦσαν scripsi e *LV* ἤσαν Schm 12 ἀπένεμεν *V* 16 τούτων scripsi τοῦ *LV* Schm 18 δὲ ἄρα inserui e *LV* om Schm 19 καὶ scripsi e *LV* ἢ Schm 23 ἡμεῖς inserui e *LV* om Schm 25 ὃ scripsi e *V* ὁ *L* Schm | ἐπήνεγκε scripsi e *LV* ἀπήνεγκε Schm

ἀλλοίωσις, ἣν ἡμεῖς οὐ, μὰ τοὺς θεούς, ἐπεπόνθειμεν, αὐτοὶ δ' ἐκεῖνοι ἀμνηστίαν μὲν σχόντες τῆς προνοίας ἡμῶν δι' ἧς ἐσώζοντο, κόρον δὲ τῆς ἐντεῦθεν εὐδαιμονίας, καὶ πάθος κακοσίτων νοσήσαντες, πάσας μὲν ἀρχάς, ὡς ἐκεῖνοι τροφάς, μεταλλάττοντες, πρὸς ἁπάσας δὲ ὁμοίως ἀηδῶς ἔχοντες. τῷ ὄντι γὰρ μέγαν ὄλβον στέγειν οὐκ ἠδυνήθησαν. καὶ ἐπειδήπερ ἐχρῆν αὐτοὺς κακῶς παθεῖν, ὁμοῦ μὲν διενοοῦντο ἡμῶν ἀποστῆναι, ὁμοῦ δ' ἀφίσταντο, ὁμοῦ δὲ Κορινθίους προσεκαλοῦντο καὶ ἐπενέβαλλον οὐδένα χρόνον μεταξὺ νοήματός τε καὶ ἔργων.

16. *Πρὸς οὖν ταῦτα τίς οὐκ ἂν ἔπαθεν ἀκούσας τὸ κοινὸν πάντων ἀνθρώπων καὶ ὀργῇ ληφθεὶς ὥρμησεν εὐθὺς ἀφανίσαι; ἀλλ' οὐχ ἡμεῖς γε τῷ τότε, εἰ καὶ τὸ πρᾶγμα ὑπῆρχε σφόδρα ὀδυνηρὸν καὶ ἀφόρητον καὶ πολλὴν ἡμῖν φέρον συγγνώμην. κἂν εἰ μέχρι τοῦ σφάττειν αὐτοὺς ἐκινήθημεν, οὔκουν οὐδ' ἐκηρύττομεν παραυτὰ τῆς ἀγγελίας ἐκπλεῖν, στρατεύεσθαι, κινεῖν τὰ ὅπλα ἐπὶ τοὺς ἀγνώμονας, τοὺς ἀχαρίστους, τοὺς παρασπονδήσαντας, τοὺς ἀλιτηρίους καὶ θεῶν τῶν ἐπὶ τοῖς ὅρκοις κληθέντων καὶ ἡμῶν, οἳ μετὰ τοὺς θεοὺς ἐσώζομεν, ἀλλ' εἰς βουλευτήριον ἀνιόντες καὶ ψήφισμα θέντες, ὃ δὴ καὶ ὑμᾶς εἰπεῖν πᾶσαν ὑπερβάλλειν φιλανθρωπίαν, τὸ δὲ ἦν Ἀθηναίους αἱρεῖσθαι σώζειν Ποτιδαιάτας καὶ αὖθις, μόνον εἰ βου-*

6 Pind. Ol. I 57

1 *θεοὺς* Schm *λόγους V* sed in marg *γρ νόμους* lac. 4 litt *L* cf. p. 57, 8; 58, 24; 64, 10; 73, 24; 77, 11 et 12 et 23 3 *ἧς* scripsi e *LV* *ὧν* Schm 6 *τωόντι L* 10 *ἐπενέβαλλον* scripsi e *V* *ἐπενέβαλον L* *ἐνέβαλον* Schm 14 *τῷ* Schm *τω LV* num *ἐν τῷ?* 15 *σφόδρα ὑπῆρχεν V*

λομένοις αὐτοῖς ἐστι καθελοῦσι τὸν κύκλῳ περίβολον ἀτείχιστον τὴν πόλιν οἰκεῖν, ταῦτ' ἐψηφισμένοι τοὺς ἐροῦντας αὐτὰ καὶ πρὸς Ποτιδαιάτας ἐξεπέμπομεν πρέσβεις καὶ σὺν τοῖς πρέσβεσι στρατιάν, ἵν', εἰ μὴ λόγοις σύνθωνται πεισθέντες, τῷ γοῦν φόβῳ τῶν ὅπλων ὑποκύψωσι βιασθέντες. 17. οὐ πολὺς δ μετὰ ταῦτα χρόνος, καὶ παρῆσαν οἱ πρέσβεις, συμπαρῆν ὁ στρατός, λόγοι ἐγίγνοντο καὶ ἀπειλαὶ μετὰ τῶν λόγων. Ποτιδαιᾶται δ' ἑτέρωθεν ἑώρων, ἤκουον, ἐγέλων· πάντα ἦν μακρὸς λῆρος αὐτοῖς, καὶ ὦ παῖδες, ἔλεγον, Ἀθηναῖοι, εἰ δοκεῖτε πείθοντες ἡμᾶς ἢ βιάζοντες παραστήσασθαι. τότε πρὸς τούτοις καὶ οἱ ἐν γειτόνων δρῶντες Ὀλύνθιοι κατακούειν Ἀθηναίων ἀφίστανται· καὶ τὸ κακὸν δὴ τοῦτο, ὥσπερ ἄλλο τι νόσημα, προβαῖνον ἅπτεται καὶ Χαλκιδέων, καὶ αὐτοὶ συναφίστανται. τότε δὴ καὶ Ἀλέξανδρος φίλος ὢν ἐκ προγόνων τῷ δήμῳ πολέμιος γίνεται, καὶ πάντα ἡμῖν ἐνόσει τὰ ἐν Θρᾴκῃ πράγματα ἐκ Ποτιδαίας τὴν πρώτην ἀρξάμενα.

18. Τοῖς δὲ δὴ τοιούτοις μὲν οὖσιν αὐτοῖς, τοιούτων δὲ καὶ πραγμάτων ἡμῖν γεγενημένοις αἰτίοις τίνα τις ἐπενεγκὼν τιμωρίαν ἔδοξεν ἂν τὴν δικαίαν ἐπενεγκεῖν; ἄλλοι μὲν οὖν ἴσως πάντες φαῖεν ἂν μηδ' εἶναι τὴν δικαίαν ἐνταῦθα, ὑπερβάλλειν γὰρ πολὺ τὸ ἀδίκημα, ὡς καὶ αὐτὸν θάνατον μικρὸν εἶναι πρὸς τοῦτο

---

1 Thuc. I 56 15 Thuc. I 58 16 Thuc. I 57

---

3 *καὶ* delendum? 4 *τοῖς* inserui e *LV* om Schm
7 *μετα LV* 11 *εἰ δοκεῖτε* scripsi e *LV* *ἐδοκεῖτε* Schm
12 *τούτοις* scripsi coll. p. 68, 11 *τούτους LV* Schm | *καὶ* —
14 *ἀφίστανται* inserui e *LV* om Schm 15 *χαλκιδαίων L*
18 *ἐν* scripsi coll. p. 70, 22 *ἐπὶ LV* Schm 23 *μὴ δ' V*

νομίζειν· ἡμεῖς δὲ τοσοῦτον ἀπέσχομεν μὴ τῆς συνήθους κἀνταῦθα μνημονεῦσαι φιλανθρωπίας ὥστε καὶ τοῖς στρατηγοῖς, οἳ μετὰ τοὺς πρώτους ἧκον ἄλλην ἐπὶ Ποτίδαιαν ἄγοντες στρατιάν, καὶ οὓς μετὰ τούτους ἐπέμπομεν τρίτον ἐπὶ τὴν αὐτὴν κομίζοντας στόλον, τούτοις πᾶσι παρηγγυῶμεν μὴ κακοῦν μηδὲ βλάπτειν μηδέν, φυλακῆς δὲ μόνον ἐπιμελουμένους, ὡς ἂν μὴ λαθών τις εἰσίῃ μηδ᾽ αὖθις ἐξίῃ, λόγοις πρὸς ἡμᾶς μετακλίνειν πειρᾶσθαι. ἀλλ᾽ αὐτούς γ᾽ ἔθραττε τῶν δρωμένων οὐδέν, οὐ στρατὸς προσκαθήμενος, οὐχ ὅπλα δεικνύμενα, οὐ τριήρεις τριήρεσιν ἐπιπλέουσαι, οὐχ ὅ τι ἂν εἴποι τις τῶν δεινῶν. οὕτω μὲν ἡμῖν ἡμέρως εἶχε τὰ πρὸς αὐτούς, οὕτω δὴ καὶ αὐτοὶ ἀμεταθέτως εἶχον τῆς γνώμης. ὅθεν καὶ περιλαβὸν αὐτοὺς τὸ στρατόπεδον κύκλῳ εἰς ἀκριβῆ πολιορκίαν καθίστη.

19. καὶ ἃ μὲν ἑαυτοὺς ἔδρασαν συγκλεισθέντες, εἴθ᾽ ὅσια εἴτ᾽ ἀνόσια, εἰδεῖεν αὐτοί· ἃ δὲ τέως ἡμεῖς διεπραξάμεθα, ἐπειδὴ τῷ μακρῷ χρόνῳ παρεστησάμεθα, οὔτε βαρβαρικὰ καὶ οἷα παθεῖν αὐτοὺς δίκαιον ἦν, οὔθ᾽ ὁποῖα ὁ νόμος στρατιωτῶν βούλεται. οὐ γὰρ δήπου συλλαβόντες ἐκινήσαμεν ἐπ᾽ αὐτοὺς ὅπλα οὐδ᾽ ὡς ἐχθροῖς ἐχρησάμεθα οὐδ᾽ ἐξημιώσαμεν οὐδένα εἰς τὴν ζωήν, ἅπαντας δὲ σῶς κελεύσαντες τῆς πόλεως ἀπιέναι

---

3 τοῖς στρατηγοῖς scripsi e V τοὺς στρατηγοὺς L Schm 5 κομίζοντες V | στόλον scripsi e LV στόχον Schm 6 μὴ δὲ V 7 ἐπιμελομένους V 8 μὴ δ᾽ LV 10 στρατηγὸς V 12 ὅ τι scripsi ὅτι LV Schm | ἡμῖν V sed ι in ras m² 13 ἡμέρως V sed η in ras m² | τὰ inserui e LV om Schm 14 τὰ ante αὐτοὺς Schm delevi 18 παρεστησάμεθα V sed μεθα in marg m² 19 οὔτε βαρβαρικὰ καὶ in marg V² | οἷα V sed οἷ in marg et α in ras m² | παθεῖν V sed πα et εῖν in ras m² | αὐτοὺς V sed αὐ in ras et οὺς suprascr m² 22 ἐξημιώσαμεν V sed ξ in ras m² 23 ἅπαντες V

τοὔδαφος κατελίπομεν ἑαυτοῖς τήν τ' ὀργὴν ἐξηνέγκαμεν οὐδ' ἐφ' ἕνα Ποτιδαιατῶν, ἀλλ' ἐπὶ τὴν ἀναίσθητον φύσιν, καὶ τοὺς ὑπευθύνους ἐάσαντες ζῆν δίκην παρὰ τῶν ἀναιτίων εἰσεπραττόμεθα. καὶ τοῦτ' ἴσως ἡμῶν τὸ ἀσέβημα, ὅτι τοῦ γένους φεισάμενοι ὑφήκαμεν τοῦ δικαίου καὶ τὴν ἀξίαν οὐκ ἐλαμβάνομεν.

20. *Ἀλλ' οὐχὶ τοῦτό ἐστιν οὗ δὴ χάριν ἐπὶ τὴν κατηγορίαν ἀναστῆναι Κορίνθιοί φασιν, ἄλλο δέ, ὅπερ ὡς μὲν εὔηθες, ὡς δὲ καὶ γελοῖον, οὐ πολλῶν ἂν εἴη λόγων δεικνύναι. τί δέ φασι; πόλεμος ὃν ἐκίνησαν Ἀθηναῖοι περιειστήκει Ποτίδαιαν, καὶ ἐπολιορκεῖτο, ἐπέβη δὲ λιμὸς καὶ Ποτιδαιᾶται ἀλλήλων ἐγεύσαντο· καὶ ἐκ τούτου ἀσεβεῖς Ἀθηναῖοι. ὑμεῖς δ', ὦ Κορίνθιοι, πῶς οὐκ ἀσεβεῖς διὰ τοῦτο; ὅτι πρόφασιν εἰσηνέγκατε οὐδεμίαν οὐδὲ μετέσχεν ὑμῶν οὐδεὶς τοῦ μιάσματος; οὐδ' ἡμεῖς εἰσηνέγκαμεν οὐδὲ μετέσχομεν, ὥσθ' ὃν ἂν τρόπον ὑμᾶς αὐτοὺς ἀπολύητε αἰτίας, τὸν αὐτὸν δήπουθεν καὶ ἡμᾶς. ἀμφότεροι γὰρ οὗπερ ἐγκαλεῖτε μακρὰν ἐπίσης ἐσμέν. οὐκοῦν καὶ πόρρω αἰτίας ὁμοίως. τί λοιπὸν ἀλόγως ἐπὶ τὴν κατηγορίαν ἐκφέρεσθε εἰδότες καὶ ταῦτα σαφῶς ὡς ὅ τι ἂν ὑμεῖς, εἴ τις ἐγκαλεῖ, περὶ τῶνδε ἐρεῖτε, τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἡμῖν ἐκ τοῦ ἴσου λόγου παρέσται εἰπεῖν;* 21. *οὐ τοίνυν ἀσκέπτως ἐφ' ὁντιναοῦν, ἀλλὰ τὸν ἁμαρτάνοντα τὴν αἰτίαν τρεπτέον. τοῦτο μὲν γὰρ δίκαιον καὶ προσῆκον ἅτε καὶ τοῖς νόμοις ὡς μάλιστα δοκοῦν καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις λυσιτελῶς ἔχον ἀνακοπτομένης οὐ μικρῷ τινι μέρει κακίας ἐντεῦθεν, ἐκεῖνο δὲ πράττειν πρὸς τῷ*

---

22 ὅ τι scripsi ὅτι *LV* Schm 25 *ἐφοντιναοῦν V*
29 *ἐκεῖνο* scripsi e *LV* *ἐκεῖνοι* Schm

ἀλόγιστον εἶναι καὶ συμφέρει οὐδέποτε οὐδενί. ὥστε τοὺς ἀδικοῦντας, τοὺς ἀλογοῦντας τῶν νόμων, τοὺς ὁπωσοῦν ἁμαρτάνοντας αἰτιατέον ἐστὶ καὶ ἐπὶ βῆμα ἀκτέον, ἑτέρους δὲ ἀντ' αὐτῶν οὐδαμῶς. εἰ γὰρ μή, δύο τὰ χείριστα ἐντεῦθεν συμβήσεται· οἵτε γὰρ ἀδικοῦντες ἀεὶ τὸ δοῦναι δίκην ἐκφεύξονται οἵ τ' αὖ ἐπιεικεῖς καὶ χρηστοὶ τὰ τῶν ἀνοσίων πείσονται, ὥστε μήτε πονηρίαν ἐπιλείψειν τὸν βίον καὶ ἀρετὴν τὰ μέγιστα ζημιοῦσθαι, ὅπερ δὴ καὶ παντὸς μᾶλλον φυλάττεσθαι προσήκει, ἵνα μὴ θᾶττον ἄνω κάτω τἀνθρώπεια γένηται. 22. *ἤ, πρὸς θεῶν, ἀρεστὸν ὑμῖν, εἴ τις ἱερόσυλος ἢ λωποδύτης ἐν Κορίνθῳ ἐγένετο, ἐκεῖνον μὲν χαίρειν ἐᾶν, ὑμᾶς δὲ τοὺς ἄλλους ἀντ' ἐκείνου εἰσάγειν, ἵνα μὴ μόνον ἄδικον ᾖ τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ καὶ σφόδρα γελοῖον; εἰ γὰρ Κορίνθιοι δι' ἐκεῖνον τὸν ἕνα ἱερόσυλοι πάντες, δεῖ δὲ καθ' ὑμᾶς μεταβαίνειν τὴν αἰτίαν ἀεί, εἶεν ἂν τοιοῦτοι καὶ Ἀργεῖοι καὶ οἱ πλησιόχωροι Μαντινεῖς καὶ οἱ ἐν Ἀθήναις ἡμεῖς καὶ πάντες ἄνθρωποι, καὶ οὐδένες ἀνθρώπων. ὁ γὰρ δεχόμενος τὴν αἰτίαν ἐπ' ἄλλον ἀεὶ μεταπέμψει, ἡ δὲ φερομένη οὔτε εἴς τινα ἐστήξει καὶ πάντας ἐπελεύσεται, ὡς εἶναι ἀνάγκην ἀποκριθῆναι τὸν λόγον εἰς αἴνιγμα. ἀλλὰ τοῦτο παντάπασιν ἄτοπον. ἄτοπον δήπου καὶ τὸ ἡμᾶς ἀσεβεῖς εἶναι διὰ Ποτιδαιάτας ἠσεβηκότας. εἰ δ' ἐπὶ πλέον βιάζετε, ὁδῷ προβαῖνον ἐλεύσεται τὸ ἔγκλημα καὶ ἐπὶ τοὺς Κορινθίους ὑμᾶς, καὶ ἀντεγκαλέσομεν τότ', εὖ ἴστε, σφοδρότερον οὐδὲν ἀνιέντες.* 23. *ἀλλ' οὐχ οὕτω δεῖ παίζειν. ἄνθρωποι γὰρ πάντες οἷς μέλει*

---

1 *ἀλογίστω*^{ον} *V* 9 *μᾶλλον* scripsi e *LV* *μάλιστα* Schm
11 *θεῶν* scripsi *θεοῦ* *LV* Schm cf. ad p. 60,1 17 *αἰτίαν ἀεί,* scripsi e *LV* *αἰτίαν, ἀεὶ* Schm | *ἂν* inserui e *LV* om Schm | *οἱ* inser *L* om *V*

τοῦ δικαίου οὐχ ἕτερον ἀνθ' ἑτέρου εἰσάγουσιν εἰς τὰς δίκας, ἀλλ' ὅστις ἠδίκηκεν ἀγώγιμός ἐστι παρ' αὐτοῖς, ὁ δ' αὐτὸς καὶ κληρονομῶν τῆς αἰτίας. εἰ τοίνυν Ποτιδαιᾶται ἀλλήλων ἐγεύσαντο, ἀσεβεῖς ἂν εἶεν καὶ προώλεις ὀλέσειαν αὐτοὺς οἱ θεοί, ἡμῖν δὲ τοῦ σφῶν μύσους τοσοῦτον μετεῖναι δοκεῖ, ὁπόσον καὶ τοῖς ἐν Ἐκβατάνοις καὶ Σούσοις καὶ πλεῖστον διῳκισμένοις αὐτῶν.

24. Ἀλλ' ἐπολιορκεῖτε, φασίν, αὐτοὺς κἀν τῇ πολιορκίᾳ τοῦτο συνέπεσεν. ἐπολιορκοῦμεν μὲν οὖν καὶ μάλα δικαίως. ἐχθροὶ γὰρ ἦσαν καὶ πολέμιοι, καί, ὥσπερ φίλοις οὖσιν ὑπέστημεν τρόπῳ παντὶ βοηθεῖν, οὕτως εἰς τοὐναντίον ἀποκριθεῖσι πολεμοῦντες οὐδὲν ἐπράττομεν τῶν ἀδίκων. εἰ μὲν γὰρ μηδὲν ἡμᾶς ἀδικήσασι μηδέ τι κακὸν διαθεμένοις ἠράμεθα πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, ἦν ἂν τοῦτο περιφανῶς ἄδικον, πρὸς οὓς ἦν ἡμῖν οὐδὲν διάφορον, στρατεύειν ἐθέλειν καὶ μάχην ἀπροφάσιστον συνιστᾶν, καί γε ὅστις ἡμᾶς τούτου χάριν μετῆλθε τιμωρούμενος, δικαιότατα παρ' ἡμῖν ὑγε κριταῖς πάντων μᾶλλον ἔδρασεν ἄν· ἐπεὶ δ' ατοὶ μηδενὸς καλοῦντος μηδὲ βιάζοντος προσήλθοσαν, ἱκέτευσαν, ἐδεήθησαν, ἔτυχον ἡμῶν οἵων ἠβούλοντο, εἶτ' εἰς ἀποστασίαν εἶδον πᾶσαν τὴν περὶ αὐτοὺς Ἀθη-

5 Dem. p. 332,22; 395,7 7 cf. p. 24, 9 13 cf. p. 74,23

15 ἀδικήσασι] ἀντὶ γενικῆς ἡ δοτικὴ ἐνταῦθα VL^2

2 ὅστις — 3 αὐτοῖς inter Libanii locos laudat Plan fol 38 | παρὰ τοῖς κριταῖς Plan | ὅδ' V 7 πλεῖστον scripsi e LV πλεῖστα Schm 13 εἰς τοὐναντίον ἀποκριθεῖσι respicit Plan l. l. afferens φίλος ὢν εἰς τουναντίον ἀπεκρίθη 15 ἀδικήκασι V | μὴ δέ V 21 μὴ δὲ V 22 ἠβούλοντο scripsi e LV ἐβούλοντο Schm 23 ἀποστασίαν scripsi e LV coll p. 70, 17; 73, 17 ἀπόστασιν Schm

ναίων σπουδὴν παρὰ φαῦλον θέμενοι, ποῦ δίκαιον μὴ πόλεμον κινεῖν ἐπ' αὐτοὺς καὶ δίκην ἀξίαν τῆς ὑπεροψίας λαμβάνειν; 25. οὐκοῦν, ἄνδρες Ἕλληνες, καὶ ἐκινοῦμεν τὸν πόλεμον καὶ δίκην ἐλαμβάνομεν ἀξίαν μὲν οὐδαμῶς, ἀλλ' ἣν ἐνομίζομεν ἀποχρῆναι. καὶ τὸ πρᾶγμα ὡς ἐννομώτατον ἦν, κωλύει γὰρ τοὺς τοιούτους ἀμύνεσθαι οὔτε νόμος οὐδεὶς οὔτε θεὸς οὔθ' ἡ κοινὴ τῶν ἀνθρώπων συνήθεια. μάλιστα μὲν οὖν καὶ τὰ ἀπὸ τῶν θεῶν παραδείγματα, οἷς αὐτοὶ καὶ σκηπτοῖς ἄνωθεν καὶ χαλάζῃ βάλλουσι καὶ ὕδασι πνίγουσι καὶ πᾶσι τρόποις τοὺς ἀνοσίους καὶ ἀγνώμονας τῶν ἀνθρώπων κολάζουσι, διδασκαλία πρὸς τὴν τῶν ἐχθρῶν ἐστι τιμωρίαν οἵ τ' αὖ νόμοι ἐπὶ τούτῳ καθίζοντες δικαστὰς κολάσεών τε εἴδη καὶ τρόπους ἀναδιδάσκοντες πολλὴν ποιοῦνται τὴν προτροπήν, ὡς, εἴ τινες κακῶς ἔδρασαν, κακῶς καὶ ἀπόλωνται. καὶ ἀνθρώπων δὲ κἂν τοὺς ἀσθενεστάτους εἴποις καὶ μετριωτάτους καιρὸν ἔχοντας μετιέναι τοὺς ἀδικοῦντας οὐκ ἂν τὴν ἐπιχείρησιν παραιτήσασθαι. οὕτως ἁπανταχόθεν προτετραμμένον ἐστὶν ἀμύνεσθαι τοὺς ἐχθρούς, καὶ κεκώλυται οὐδαμῶς. 26. ὃ δὴ καὶ ἡμεῖς ἐποιοῦμεν, θάτερον δὲ οὐδαμῶς, λέγω τὸ οὕτω τραφῆναι παρασκευάσαι. καὶ γὰρ οὔτε παράδειγμα τοῦ τοσούτου μύσους ἑωρῶμεν γεγενημένον, πρὸς ὅπερ εἰκὸς ἦν ἀπιδόντας μιμήσασθαι, κἂν ἄλλοι τινὲς μυρίοι πρὸς ταύτην ἐξέκλιναν τὴν μανίαν, ἀλλ' Ἀθηναίοις γε οὐ πρὸς φύσεως μέχρι τοσούτου τὴν ὀργὴν παρεκτείνειν, οὔκουν οὐδ' εἰ

---

1 *σπονδὴν V* 6 *ὡς* inserui e *LV* om Schm 14 *ἀναδιδάσκοντες* scripsi e *LV* *διδάσκοντες* Schm 17 *εἴποις* scripsi e *V* *εἴπῃς L* Schm 25 *μυρίοι* inserui e *LV* om Schm 26 *ἀλλ'* — 27 *παρεκτείνειν* citat Plan l. l.

πᾶσαν ἐφάνη τις πρὸς αὐτοὺς ἐνδειξάμενος βλάβην. ὃ δ' οὖν αὐτοῖς πάτριον καὶ τὸν ἅπαντα χρόνον οἰκεῖον, εὐεργετοῦσι μὲν προθυμεῖσθαι τὸ δίκαιον ὑπερβαίνειν, κολάζουσι δέ, ὁπηνίκα τούτου καιρός, μὴ ἀκριβολογεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῦ μετρίου ὑφίεσθαι διὰ χρηστότητα. ὥστ', εἰ καὶ Ποτιδαιάτας ἐπολιορκοῦμεν, μετρίαν σκοποῦντες εἰσπράξασθαι δίκην τοῦτ' ἐποιοῦμεν, ἀλλ' οὐχ ὅπως εἰς ἀνάγκην τοῦ νεκρῶν ἅπτεσθαι συνελάσωμεν καὶ πείσωμεν ἀντὶ πολεμίων, τί λέγω πολεμίων; ἀντὶ θηρίων ἀλλήλοις γενέσθαι. 27. εἴχομεν ἂν ἀσεβείας αἰτίαν ἡμεῖς, εἰ τοῦτο διενοούμεθα καὶ σκοπὸς ἦν περιστάντας τὴν πόλιν καὶ συλλαβόντας αὐτοὺς λιμῷ καὶ σιδήρῳ καὶ πάσαις ἀνάγκαις ὠθεῖν πρὸς τοιαύτας τροφάς· ὅπου δ' ἄνετοι ἐκεῖνοι ἐντὸς περιβόλου στρεφόμενοι ἐκ τῶν πύργων ἄνωθεν ἀντεπισείοντες τῷ στρατοπέδῳ τὰ ὅπλα, ἡνίκα οὐ πολέμιος ἦν κατεπείγων. οὐ ξίφος ἐπανατεινόμενον, οὐ σιδήρου πληγή, οὐ πῦρ καῖον, οὐ βρόχος, οὐκ ἄλλη τις βάσανος, ἡμῶν αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς καὶ ἔτι μετακαλουμένων, ἱκετευόντων, βοώντων· σύνετε, ἄνδρες Ποτιδαιᾶται, γίνεσθε ὑμῶν αὐτῶν, φείσασθε γυναικῶν τῶν ὑμετέρων, φείσασθε παίδων· τί ὑμεῖς αὐτόχειρες ἑαυτῶν ἐπιθυμεῖτε γενέσθαι; ἔστιν ἐφ' ὑμῖν μεταβουλευσαμένοις σωθῆναι, ἔστι καὶ σκληρυνθεῖσι καθάπαξ ἀπολωλέναι, εἰ ταῦθ' ἡμῶν προτεινόντων ἔχοντες ἐκεῖνοι καιρὸν τοῦ πράττειν τὰ δέοντα ὅμως ἐσκληρύνοντο, ἕως ἑαυτοὺς ἀπώλεσαν.

10 cf. p. 17, 6 17 Pind. Ol. X (XI) 37

2 πατρῷιον V 10 μὲν post εἴχομεν inser Schm delevi 14 τροφούς V 20 σύνητε V 25 ὑμῶν V

τίς οὕτως ἀναιδὴς ὡς ἡμῖν ὑπὲρ αὐτῶν μέμφεσθαι; οὕτως οὐ τῆς ἡμῶν διανοίας, τῆς δ' ἐκείνων ἀπονοίας τοῦτ' ἔργον ὑπῆρχε.

28. Καὶ εἰ βούλεσθε, κύκλῳ τὴν Ἑλλάδα περιελθόντες ζητεῖτε, εἴ τι τοιοῦτον εἰς ἀνθρώπους Ἀθηναῖοι πεπράχασι, κἂν εὕρητέ που, συνεζεύχθω ἀμφότερα καὶ ἐξ ἔθους ἡμᾶς λέγετε ἀσεβεῖν. ἡττήθησαν καὶ Θηβαῖοι μετὰ τῶν ἄλλων Βοιωτῶν ὑπὸ τῆς πόλεως ἐν πολλοῖς, ἡττήθησαν καὶ Φωκεῖς καὶ Θετταλοὶ σὺν αὐτοῖς, ἐπειράθησαν καὶ Μακεδόνες τῆς ἡμετέρας ἰσχύος καὶ πρὸς τούτοις Θρᾷκες καὶ ἀπ' ἀμφοῖν τῶν ἐθνῶν ἔτι πολλοὶ παρ' ἡμῖν ἐν δεσμοῖς. ἀλλ' οὐδεὶς οἵους οὗτοί φασιν ἡμῶν ἐπειράθη. 29. καὶ τί τοὺς Ἕλληνας λέγομεν; οὐ τοὺς Ἴωνας ἡμῶν οἱ Πέρσαι κατεδουλοῦντο; οὐκ Ἐρετριεῖς ἀναρπάστους ἐξείλοντο; οὐ μετὰ τοῦ αὐτοῦ διανοήματος εἰς Μαραθῶνα κατήρκασιν, ἵν' ὡς Ἐρέτριαν καὶ τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν διάθωνται; ἀλλὰ τούτων λαμπρῶς καὶ τότε κρατήσαντες καὶ ὕστερον ὅτε Ξέρξης ἐπῄει πᾶσαν τὴν Ἀσίαν κινῶν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ μετὰ ταῦτ' ἐν Κύπρῳ καὶ Παμφυλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ὡς ἐνί γε ἢ πλείοσιν αὐτῶν τοιαύτην ἐπηγάγομεν ἀνάγκην. οὐ βαρβάρῳ δεῖπνον παρεθέμεθα βάρβαρον οὐδὲ παραστησάμενοι τοὺς δημίους παίοντες, μαστιγοῦντες, σφάττοντες ἐκελεύομεν ἅπτεσθαι. οὐ τοσοῦτον τὴν ἀνθρωπείαν ἠγνοήκαμεν φύσιν ἡμεῖς

15 Xen. comm. IV 2, 33 17 cf. ad t. V p. 521, 10. t. IV 454, 18 R

2 τῆς δ' ἐκείνων ἀπονοίας inserui e *LV* om Schm 3 ὑπῆρχεν Schm 5 ἀθηναῖοι *L* sed οι in ras m². ἀθηναίων *V* 7 ἐξ ἔθους Schm ἐξέθους *LV* | λέγετε *L* sed λ in ras m² 17 Ἐρέτριαν scripsi e *V* ἐρέτρειαν *L* Schm 20 μεταταῦτ' *V*

καὶ τῆς ἀρετῆς τῶν πάλαι Ἀθηναίων ἀπολελείμμεθα, ὧν οὐδενὸς οὕτως ἴδιον ὡς εὐσέβεια καὶ φιλανθρωπία. ὧν δήπου καὶ ἡμεῖς γεγόναμεν κληρονόμοι, μεθ' ὧν ἐν τῷ διηνεκεῖ χρόνῳ καὶ πᾶσιν ὡμιλοῦμεν ἀνθρώποις. 30. μὴ τοίνυν ἡμᾶς τις τῆς ἐκείνων ἀσεβείας αἰτίους, ἀλλ' αὐτοὺς ἐκείνους λεγέτω, οἳ καὶ τὴν ἀθέμιτον ἑαυτοῖς παρέθεντο τράπεζαν καὶ τροφῆς ἐπ' αὐτῆς ἥψαντο παρανόμου. ὅσοι δὲ ἡμῖν τούτων ἕνεκεν μέμφονται, τούτους δήπου φαμὲν μηδὲ τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρχοντας ἐθέλειν ἀμέμπτως ἔχειν ἐᾶν, [οἷς] ὅτι τινὲς εἰς δεσμωτήριον ὑπ' αὐτῶν ἐμβαλλόμενοι πρὶν ἢ τοῖς νόμοις καὶ μετριωτέραν ἴσως δοῦναι δίκην φθάνουσιν αὐτοὶ παρανομοῦντες εἰς ἑαυτοὺς καὶ ζωῆς ἀπαλλάττοντες. ἀλλ' οὐδαμῶς γε τοῦτο κρίνοντος ὀρθὰ λογισμοῦ. οὐ γὰρ μόνον ὅτι τινὲς ἑάλωσαν οὐδ' ὅτι κατεσχέθησαν ἐν δεσμοῖς σκοπεῖν δεῖ, ἀλλ' εἰ μὴ καὶ σὺν δίκῃ ταῦτα πεπόνθασιν. εἰ δ' ἀσεβῶς ὑφ' ἑαυτῶν ἀπηλλάγησαν, οὐδὲν τοῦτο συμβάλλεται ὥστε τὸν κατασχόντα ἔχειν αἰτίαν· οὔκουν οὐδ' ἡμῖν φέρει κατηγορίαν, εἰ τοὺς ἐχθροὺς νομίμως πολιορκούντων ἡμῶν ἀσεβεῖς ἐκεῖνοι γεγόνασιν εἰς ἀλλήλους παρανομήσαντες.

31. Εἰ δέ τις φιλονείκως ἔχων οὐκ ἀφίσταται τὴν πολιορκίαν λέγων εἰς ταῦτα παραβιάσασθαι, αὐτοὶ καὶ ταύτης ἔχουσι τὴν αἰτίαν. ὁρᾶτε γάρ· ἡμέτεροι ἦσαν, πάντα παθεῖν ἕτοιμοι ἢ ἡμῶν ἀποστῆναι. φίλους ἡμεῖς αὐτοὺς ἤγομεν διὰ ταῦτα. ἔργῳ τῆς ἡμῶν φιλίας ἐλάμ-

---

2 οὐδενὸς — 3 ὧν (2) inserui e *L V* om Schm 4 ὡμιλοῦμεν scripsi ὁμιλοῦμεν *L V* Schm 9 μὴ δὲ *V* 10 οἷς *L V* Schm cancellavi 18 οὐδὲν scripi e *L V* οὐδὲ Schm 19 οὔκουν scripsi e *L V* οὐκοῦν Schm 27 διαταῦτα *V*

βανον πεῖραν. εἶθ', ὡς ὑπ' ἀνέμου σκάφος, εἰς τοὐναντίον περιτραπέντες ἠλόγησαν τῆς περὶ αὐτοὺς προνοίας ἡμῶν, ἠλόγησαν τῆς σπουδῆς, ἠθέτησαν τὴν φιλίαν, καὶ τὰς μετ' ἀλλήλων συνθήκας ἀφέντες εἰς ἐχθρῶν ἀπηλλάγησαν σχῆμα. ἐντεῦθεν παρὰ πόδας αὐτοῖς ὁ πόλεμος καὶ τὰ δεινὰ ἐπὶ θύραις. ἐφ' οἷς δέον ὂν μεταβουλευσαμένους προσιέναι ἡμῖν, προσιόντας δὲ δεηθῆναι καὶ δεηθέντας εὐμενεστέρων τυχεῖν, ὅμως ἀπονοηθέντες ἀπώλοντο. 32. *οὕτως οὐχ ἡμῶν ἔργον, ἀλλ' ἐκείνων ἡ πολιορκία, καὶ ὁ κατασχὼν αὐτοὺς ὄλεθρος οὐκ ἄλλους εἶχε τοὺς παρεσκευακότας ἢ τοὺς ἀπολωλότας αὐτούς. ἀλογώτατα γὰρ πρὸς τὰ τῶν Ἀθηναίων ὠθίσαντες ἑαυτοὺς ξίφη ὑπ' αὐτῶν διαφθείρονται καὶ μεγάλην ἀνάψαντες φλόγα ἁλίσκονται ὑπ' αὐτῆς. ἢ δοκεῖ σοι κἂν ἕνα ἡμῶν κινηθῆναι θελῆσαι ἢ τὸ περὶ τοῦ τείχους ψήφισμα γράψαι, εἰ μὴ νεώτερα ἐφρόνουν ἐκεῖνοι, εἰ μὴ πρὸς ἀποστασίαν ἔβλεπον, εἰ μὴ ἀντὶ φίλων ἐχθροί, ἀντὶ δ' οἰκείων πολέμιοι, ἀντὶ δὲ συμμάχων αἴροντες ὅπλα καθ' ἡμῶν ἐγένοντο; νυνὶ δ' ἀποστάντων ἐκείνων, καὶ εἴθε γε τὸ κατ' αὐτοὺς ἦν μόνον, ἀλλ' ἀπώλοντο Ἀθηναίοις πρὸς τὸ ἐκείνων παράδειγμα καὶ τὰ ἐν Θρᾴκῃ πάντα καὶ Μακεδονίᾳ πράγματα καὶ οὐδὲ νῦν μετὰ τὴν Ποτιδαίας καθαίρεσιν οἷοί τ' ἐσμὲν ἑαυτοῖς ἐπανασώσασθαι, οὕτως οὖν ἐκείνων καὶ δι' ἐκείνους τῶν ἄλλων διατεθέντων ποῦ δίκαιον μὴ κινηθῆναι μὲν ἡμᾶς, αὐτοὺς δὲ καὶ ὧν ἔπαθον χείρω πολλῷ παθόντας τυχεῖν;* 33. *χρηστοί γε ὑμεῖς, ὦ Κορίνθιοι, τὸν μὲν*

16 cf. p. 61, 1

2 *αὐτοὺς* in marg *V*[2] 24 *ἐπανασώσασθαι* scripsi e *V* *ἀνασώσασθαι* *L* Schm 27 *πολλῷ* scripsi e *LV* *πολλῶν* Schm 28 *ὑμεῖς* scripsi e *LV* *ἡμεῖς* Schm

ἐπιτειχισμὸν καὶ τὴν πολιορκίαν ἄνω καὶ κάτω στρέφοντες, ὅτι δὲ καὶ Ποτιδαιᾶται ταῦθ' ὑποστῆναι δίκαιοι ἦσαν, οὐ λογιζόμενοι. ποῖον γὰρ αὐτοῖς οἷον καὶ παρορᾶσθαι ἄξιον πρὸς ἡμᾶς ἐγεγόνει; οὐκ ἐγελάσθημεν; οὐκ ἐνεπαίχθημεν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν; οὐκ ἀφῃρέθημεν μὲν ἀναλώματα τόσα καὶ τόσα ἐπὶ τοσούτοις ἔτεσιν, ἐκπεπτώκαμεν δὲ χώρας ὅσην οὐδ' εἰπεῖν ῥᾴδιον δι' αὐτοὺς ἀποστάσης; εἶτα τί ἡμᾶς ἐχρῆν Ἀθηναίους ὄντας ἀντὶ τούτων ποιεῖν; ἀναπεπτωκέναι καὶ καθεύδειν ὡς ἐν ῥᾳστώνῃ διάγοντας; ἀλλ', ἵν' ἡμᾶς ἐάσω, εἰ Λακεδαιμόνιοι ἦσαν; ἀλλ' ἐῶ καὶ τὸ τούτων, εἰ ὑμεῖς ἦτε, ὦ Κορίνθιοι, τοσαύτης ἀνδρῶν ἀπολαύσαντες ἀγνωμοσύνης, τί ἂν αὐτοῖς ἐχρήσασθε; 34. ἀλλὰ τί ταῦτ' ἐρωτῶ; ὅπως ἂν ἠνέγκατε, δῆλον ἡμῖν ἑτέρωθεν γέγονε, καὶ τὰ πρὸς Κερκυραίους ὑμῖν πραχθέντα καλῶς μαρτυρεῖ. ἐπλεῖτε γὰρ ἐπ' ἐκείνους αἰτίαν ἔχοντες οὐδεμίαν τοιαύτην καὶ ἐναυμαχεῖτε καὶ ναῦς αὐτῶν τὰς μὲν ἐλαμβάνετε κενάς, τὰς δὲ αὐτοῖς ἀνδράσι κατεδύετε καὶ αὐτήν γε τὴν νῆσον, εἴ γ' ἐδύνασθε, οὐκ ἂν ἀπέστητε καταδῦσαι. εἶτα δεινὸν ἡγεῖσθε, εἴπερ, ὡς ὑμεῖς, καὶ ἡμεῖς ἑτέρωθεν ἐχρησάμεθα τοῖς ἐχθροῖς; καὶ Κορινθίους μὲν οὐδὲν ἄδικόν φασι Κορίνθιοι, ἄν τις ἐναντιῶται, ἀφανίζειν εὐθύς, ἀλλ', εἴ τις ὑπὲρ τούτου γρύξει, πολλὴν εἶναι τὴν παραίτησιν ὅτι πολέμιος ἦν, ὅτι παρασπονδῶν, ὅτι βλάπτων· Ἀθηναῖοι

17 Thuc. I 50 1 25 Dem. p. 85, 22; 248, 20

1 καὶ scripsi e *LV* ἢ Schm 4 ἡμᾶς *L* sed η in ras m[2] 7 ἐκπεπώκαμεν *V* 10 ὡς inserui e *LV* om Schm | ἵν' scripsi e *V* ἵνα *L* Schm 18 τας(1) *V* 19 κατεδύετε scripsi e *V* κατεδύσατε *L* Schm 20 ἀπέστη τε *V* 22 Κορινθίους scripsi e *LV* Κορινθίοις Schm

δὲ ἂν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἴωσιν, ἀσεβείας αὐτοὺς Κορίνθιοι γράφονται. 35. *καὶ πῶς οὐκ ἀλόγιστον τοῦτο; ἐγκαλεῖν ἔδει καὶ μέμφεσθαι προσηκόντως, ὦ Κορίνθιοι, ἡνίκα μηδὲν κακὸν εἰς ἡμᾶς εἰργασμένους ἐκείνους ἐπεθέμεθα αὐτοὶ καὶ ἐβλάπτομεν μόνῃ τῇ τοῦ ἀδικεῖν ἀκολουθοῦντες ἐφέσει· ἐπεὶ δ' ἐκεῖνοι βλάπτειν ἤρξαντο πρῶτοι, πῶς δὲ βλάπτειν; ἐκ τοῦ τὰ συγκείμενα ἀθετῆσαι καὶ σπονδῶν ἀλογῆσαι καὶ ἀτιμάσαι μὲν ἡμῶν τὴν περὶ αὐτοὺς πρόνοιαν, ἀτιμάσαι δὲ καὶ τὴν σπουδήν, ματαιῶσαι δὲ καὶ τοὺς πόνους καὶ τὰς ἐλπίδας καὶ εἰς ἄκραν περιφρόνησιν τῶν ἡμετέρων γενέσθαι, οὐκ ἂν ἔχοι λόγον ἡ μέμψις, ἂν ἡμεῖς ἐπεξήλθομεν. ὁρᾶτε γὰρ καὶ τὸν κοινὸν πᾶσιν ἀνθρώποις νόμον, ὡς οὐκ ἐπ' ἄλλους ἢ τοὺς τοιούτους προτρέπει τὰ ὅπλα κινεῖν, καὶ τὸν βλάπτοντα δὲ ἀντιβλάπτειν καὶ ἀντιμισεῖν τὸν μισοῦντα καὶ τὸν ξύοντα ἀντιξύειν οὐχ ὑπάρχειν ἑτέρου ἢ τούτου τοῦ δόγματος.*

36. *Ἀλλ' ἴσως μηδὲ τοὐλάχιστον ἡμῖν παρεξελθοῦσι τοῦ δικαίου δοτέον εἶναι δίκην παρακελεύεσθε καὶ νόμον τοιοῦτον καθ' ἡμῶν καινοτομεῖν βούλεσθε, Ποτιδαιάταις δὲ καὶ τὰ μέγιστα παρανομοῦσι μηδ' εἶναι συνόλως αἰτίαν. καὶ μὴν Λακεδαιμονίοις μικρά ποτε βλάψασι τὴν Ἀττικὴν ἐκ τοῦ πλείονος ἀνταπέδομεν πᾶσαν ἐν κύκλῳ τὴν Πελοπόννησον περιπλεύσαντες ἀεὶ καὶ λυμηνάμενοι. καὶ Κορινθίους, ἐπειδήποτε*

16 Suid. s. v. *ξυήλην*. Eustath. ad Il. *λ* 564 p. 863, 4. Mich. Apostol. prov. XVII 20 cum nota Leutschii 24 Thuc. III 40, 6

4 *εἰργασμένους*] *πρὸς τὸ ἐβλάπτομεν ῥῆμα τὴν προηγησαμένην αἰτιατικὴν συντακτέον* *LV*²

2 *γράφονται.* Schm *γράψονται;* *L* *γράψονται·* *V* 18 *μὴ δὲ* *V* 19 *παρακελεύεσθαι* et 20 *βούλεσθαι* *V* 21 *ταμέγιστα* *V* | *μὴ δ'* *V* 25 *ἀεὶ* scripsi e *V* *αὐτοὶ* *L* Schm

ἐθάρσησαν καὶ αὐτοὶ καθ' ἡμῶν ἐπιέναι, οὐ παρείδομεν τὸ πλέον ἢ τὸ ἴσον ἔχοντας ἀπιέναι. καὶ Ξέρξην δὲ ἀπὸ πάσης τῆς Ἑλλάδος φυγάδα ἐπέμπομεν καὶ ἀντιπλεύσαντες εἰς τὴν ἐκείνου Ἀσίαν οὐκ ἔστι λέγειν ὡς οὐχὶ καλῶς τῶν τολμηθέντων εἰς Ἕλληνας τὴν ἀμοιβὴν ἐποιούμεθα. καὶ τούτοις μέν, τοῖς ἄκροις λέγω τῶν Ἑλλήνων καὶ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ, μετὰ τοιούτου προσηνέχθημεν τοῦ φρονήματος, Ποτιδαιάταις δὲ δώσομεν καθ' ἡμῶν παίζειν καὶ οὐ σωφρονιοῦμεν αὐτοὺς καὶ δι' αὐτῶν τοὺς ἄλλους, ἀνεξόμεθα δὲ μᾶλλον ἡσυχῇ καὶ συγχωρήσομεν ἀτιμωρήτοις περινοστεῖν καὶ τοσοῦτον καυχᾶσθαι κρηπῖδα καταβαλομένοις τῆς εἰς Ἀθηναίους τῶν ἄλλων ὀλιγωρίας; θάνατος ἂν ἦν αἱρετώτερος ἅπασιν ἡμῖν ἢ τοσοῦτον κληρωσαμένοις ὄνειδος ζῆν. 37. ἀλλ' ἐκείνους μὲν οὐκ ἔστι λέγειν ὡς οὐ δίκαια πεπόνθασιν ἀγνώμονας γεγενημένους καὶ ἀντὶ φίλων εἰς ἀποστασίαν καὶ ἔχθραν ἀπαλλαγέντας, γένοιτο δὲ παραπλήσια παθεῖν καὶ οἷς παραπλησίως ἐκείνοις ἄδικος ἀγνωμοσύνη δικαίας στοργῆς προτετίμηται. εἴη μὲν γὰρ ἂν τοῦτο μάλιστα προσῆκον τῷ βίῳ καὶ πᾶσαν μὲν πονηρίαν, πρὸ πάσης δὲ τὴν ἀγνωμοσύνην ἐξαιρεθῆναι, ὃ δὴ κακὸν ἔσχατον ἔμοιγε ὡς καὶ ἀσεβείας ἐγγύτατα βαῖνον. καὶ γὰρ ὥσπερ ἀσεβῶν ἕνεκεν ἡ παρὰ τῶν κρειττόνων οὐ κάτεισιν εἰς ἀνθρώπους εὐεργεσία, οὕτω δὴ καὶ τῷ μίσει τῶν ἀχαρίστων φιλανθρωπίᾳ πρὸς ἕτερον οὐδεὶς ἀνθρώπων κεχρῆσθαι βούλεται. καὶ τό γε τῶν τοιούτων μέρος, κωλύεται

---

2 ἴσον *V* 6 λέγω scripsi e *LV* λέγει Schm 8 τοῦ inserui e *LV* om Schm 12 καταβαλομένοις scripsi e *V* καταβαλλομένοις *L* Schm 13 ὀλιγωρίας scripsi e *LV* κατηγορίας Schm 24 τῶν κρειττόνων scripsi coll p. 82, 19 et 60, 1 τοῦ κρείττονος *LV* Schm 25 τῷ inserui e *LV* om Schm

ἀνθρώπους ἀλλήλοις, ὡς ἡ φύσις διετάξατο, κοινωνεῖν, καὶ δεῖ γε θηρίων τρόπον ἀλλαξαμένους πρὸς ἀγριότητα μετακλῖναι. 38. οὕτω μὴ εἶναί φημι χείρους ἀγνωμόνων ἀνθρώπων ἐν τοῖς οὖσιν ὀφθῆναι πᾶσαν διὰ μιᾶς ταύτης ἐπεισενεγκόντας τῷ κοινῷ πονηρίαν. καὶ οὐδὲν δι' αὐτοὺς τὰ τῶν ἀνθρώπων ὅτι μὴ ἔχθραι καὶ πόλεμοι καὶ ἀπιστία καὶ ὑποψία καὶ δόλος καὶ ψεῦδος καὶ πᾶν εἶδος κακοῦ, καὶ οὐδαμοῦ ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ γνησίως προσιέναι ἀλλήλοις· οὐ γάρ ἐστιν ὅστις μὴ πλαττόμενος μηδὲ σοφιζόμενος ἀναστρέφεται. διὰ τοῦτο μηδ' ἐλεεῖν εἶναι δίκαιον τοὺς τοιούτους μηδὲ φείδεσθαι, ἀγρίως δὲ μᾶλλον πρὸς αὐτοὺς τοὺς πάντας ὁρᾶν καὶ ἐξελαύνειν ἁπάσης ἣν οἰκοῦσιν ἄνθρωποι γῆς, φιλανθρωπίαν, ὅσον τὸ κατ' αὐτούς, ἐκ τοῦ βίου καὶ ἐπιείκειαν ἐξορίσαντας, τὸ ἀκοινώνητον δὲ καὶ θηριῶδες ἐπεισαγαγόντας. τὸ γὰρ τοιοῦτον ἀδίκημα παρορώμενον ἀτιμώρητον οὐ πολλοῦ τινος χρόνου δεήσεται τοῦ μὴ τῆς λύμης ἀναπλῆσαι τοὺς πάντας. 39. καὶ τὸ μετὰ ταῦτα πῶς ἄν τις ἐθελήσει τινὶ συνθέσθαι ἢ μεταδοῦναι τῶν ἑαυτοῦ; πῶς τίς τινος ἀντιλήψεται καὶ καταπονουμένῳ χεῖρα ὀρέξει; τίνι βοηθήσει; τίνα προσλήψεται εἰδὼς ἀντὶ τοῦ χάριν ὀφείλειν τὸν εὖ πάσχοντα εἰς πολέμιον αὐτίκα ἀποκριθήσεσθαι; ἀλλ' ἐῶ τοὺς ἄλλους, αὐτοὶ δέ γε ἡμεῖς οἵτινες εἰώθαμεν ἀεὶ σώζειν, εἴ τις δεόμενος ἵκετο, πῶς ἔτι τῆς ἐκ

23 cf. p. 65, 13. Thuc. II 49, 1. I 3, 4

2 ἀλλαξαμένους scripsi e *LV* ἀλλαξαμένοις Schm 7 ὑποψία scripsi e *V* ὑπεροψία *L* Schm 10 μὴ δὲ *V* | διατοῦτο *V* 11 μὴ δ' *V* | μὴ δὲ *V* 19 τομεταταῦτα *LV* | ἐθελήσει scripsi coll. p. 78, 25 ἐθελήσῃ *LV* Schm 21 χεῖρα scripsi e *LV* χεῖρας Schm 23 ἀποκριθήσεται *V*

φύσεως φιλανθρωπίας ἑξόμεθα; τίνας ἐλεήσομεν καὶ σώσομεν κινδυνεύοντας; τίνας καταφεύγοντας εἰσδεξόμεθα; τίνων καὶ προστησόμεθα, ὥσπερ καταπεφευγότας Ποτιδαιάτας προσεδεξάμεθα καὶ προέστημεν; οὐ γὰρ οἶμαί τινα γενέσθαι τοσοῦτον εὐήθη ὡς μετὰ πεῖραν ἑνὸς καὶ δυεῖν ἀγνωμόνων ἀνθρώπων αἱρεῖσθαι καὶ τρίτον ἄλλον εὐεργετεῖν. 40. *ταύτῃ τοι καὶ τοῖς δικαίοις εὖ παθεῖν διὰ τοὺς ἀμνήμονας εὐεργεσίας περιέσται ζημιοῦσθαι, καὶ τὸ κακὸν δὴ τοῦτο λυμανεῖται πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς, ὡς εἶναι δέον ἓν τοῦτο σπούδασμα πάντας ποιεῖσθαι ἀνθρώπους, εἴ τίς που καὶ παραφανείη πάθει τοιούτῳ κάτοχος ὤν, πάσῃ δυνάμει ἐκτρίβειν πειρᾶσθαι κἀκ τοῦ μέσου ποιεῖν. ὃ δὴ καὶ ἡμᾶς καλῶς λογισαμένους Ποτιδαιάτας μετελθεῖν οὐκ ἀξίως μὲν τῆς ἐκείνων λώβης, ὅμως τῆς γε τῶν Ἀθηναίων φύσεως οὐ πολὺ ἄποθεν, καὶ ἅμα καλῶς ἂν ἔχοι καὶ ἀποχρώντως ἡμῖν, εἰ τοῖς μικροῖς παιδευθέντες ἀγαθοὶ γενόμενοι περιεῖεν τῷ βίῳ ἢ παντάπασιν ἐκτριβέντες ἐκστῆναι τῶν ὄντων. εἰ δὲ καὶ οὕτως κακίας οὐκ ἀφέξονται, ἀλλ' ᾧ γε τὴν ἀξίαν τοῦ τολμήματος ἀποτίσουσι δίκην ὡς τάχιστα παραστήσεται.*

41. *Πλὴν οὕτως τῆς εἰς ἐκείνους τιμωρίας ἐλλιπῶς ἐχούσης οὐκ ἀγαπῶσι Κορίνθιοι, ἀλλὰ μετεληλύθατε, φασίν, ἀνοσίως καὶ ἀπανθρώπως αὐτούς. πῶς, ὦ χρηστοί, ἀνοσίως καὶ ἀπανθρώπως; οὐκ ἦσαν ἡμῖν ἐχθροί; οὐ καθ' ἡμῶν συνέστησαν; οὐκ ἐν εὐχῆς ἐποιοῦντο μέρει πᾶν ὁτιοῦν τῶν δεινῶν τυχεῖν ἡμᾶς ὑπο-*

---

1 *ἑξόμεθα* — 2 *καταφεύγοντας* inserui e *LV* om Schm
5 *τοσοῦτον* scripsi e *LV* *οὕτω* Schm 6 *δυεῖν* scripsi e *V* *δυοῖν* *L* Schm 12 *τοιούτῳ* scripsi e *LV* *τούτῳ* Schm
20 *τοῦ τολμήματος* inserui e *V* om *L* Schm

στάντας; οὐκ ἔδει δὲ καὶ ἀντὶ τούτων σφάττειν αὐτοὺς καὶ κατορύττειν ἢ βυθίζειν ἢ διὰ πυρὸς ἀφανίζειν; εἶτα τί τούτων ἐγένετ' αὐτοῖς πρὸς ἡμῶν; τούτων μὲν οὐδέν, τοὐναντίον δὲ πᾶν. ἀπέθανεν οὐδείς, οὔκουν ὑπ' Ἀθηναίων, ἀλλ' ὡς σὺν χρόνῳ παρεστησάμεθα τὴν πόλιν, περιεποιησάμεθα καὶ ζῆν ἀνήκαμεν καὶ περινοστεῖν ἐλευθέρους οὐκ ὄντας ἀξίους τοιούτου τυχεῖν οὐδενός. 42. ἄνευ δὲ ὧν εἰρήκαμεν, τίς ποτε περὶ πολέμου νενομοθέτηκε καὶ μέτρα καὶ τρόπους εἰσηγησάμενος μάχης μέχρι τοσούτου διετάξατο προϊέναι, περαιτέρω δὲ μή, καὶ οὕτως μὲν συμπλέκεσθαι, οὕτως δὲ οὐδαμῶς, καὶ τοὺς ἐχθροὺς μετιτέον εἶναι ἢ τιμωρητέον τόνδε τὸν τρόπον, ἀλλὰ μὴ τόνδε, καὶ δεῖν γε ἡμᾶς ἀκολουθεῖν αὐτῷ ἢ μὴ ἀκολουθοῦντας ἐπιτιμᾶσθαι καὶ δίκας ὑπέχειν ὡς οὐ νομίμως οὐδὲ δικαίως τὴν ἀγωνίαν ποιησαμένους; οὐκ ἔστιν ὁ ταῦτα νομοθετῶν, οὐκ ἔστιν οὐδείς, ἀλλ' ὡς ὁ καιρὸς φέρει, καὶ τὰς μάχας διαθετέον ἅπαντες λέγουσι, καὶ κοινὸς οὗτος ἅπασι νόμος, ὡς ἑκάστῳ ἐκ τῶν συμπιπτόντων παρίσταται τὸν πόλεμον διαφέρειν. 43. τί λοιπὸν ἄγνοιαν τῶν κοινῇ γνωρίμων πλαττόμενοι ἅπερ ἀκώλυτα πράττειν ἡμῖν ἐγκαλεῖτε καὶ ἄλλων κατηγορεῖν ἐθέλοντες τόπον κατηγορίας ἑτέροις καθ' ὑμῶν δίδοτε; ἢ ἔχετε λέγειν ὡς εἰσί τινες ἀνθρώπων παρ' οἷς ταῦτα φυλάττεται, ἢ εἰ μὴ παρ' οὐδέσιν ἄλλοις, παρ' ὑμῖν γοῦν τοῖς Κορινθίοις; καὶ εἶρξέ ποτέ τις ὑμᾶς ἢ νόμος ἢ

3 *αὐτοῖς* scripsi e *LV* ut coni Schm *ἂν τοῖς* Schm 4 *δὲ πᾶν* scripsi e *V* *δέ L* Schm 9 *νενομοθέτηκε* scripsi *νενομοθετήκει LV* Schm 10 *μάχης* in marg *L*[2] 13 *δεῖν* scripsi *δεῖ LV* Schm 15 *οὐδὲ* scripsi e *LV* *ἢ* Schm 20 *ἄγνοιαν* scripsi e *LV* *ἀγνοίας* Schm 25 *ἄλλοις* inserui e *LV* om Schm | *γοῦν* scripsi e *LV* *γε* Schm 26 *νόμος ἢ λόγος* scripsi e *V* *λόγος ἢ νόμος L* Schm

λόγος μὴ τοῖς ἐνοῦσι χρῆσθαι παρεστώση στῆς μάχης; οὐκ ἐκ παντός γε καὶ ὑμεῖς τρόπου τὸ συμφέρον διώκετε; οὐ μηχανᾶσθε; οὐκ ἐνεδρεύετε; οὐ λόχους κρύπτετε; οὐκ ἀφανῶς ἐπιτίθεσθε; οὐ πολιορκεῖτε τῶν ἐναντίων τὰς πόλεις; οὐ λιμῷ φθείρετε; οὐ πυρὶ λυμαίνεσθε; οὐ περικόπτετε τὴν κύκλῳ χώραν; οὐ πάντα ὑπὲρ ἑνὸς τοῦ κρείττους φανῆναι μετέρχεσθε; τί γοῦν ἃ μηδ' αὐτοὶ φυλάσσοντες οὐδέποτε ὤφθητε καὶ ὑμῖν ἀντὶ τούτου προσηνέχθη οὐδείς, ἡμῖν ὡς μὴ φυλάξασιν ἐγκαλεῖτε; 44. εἶεν. ἀλλ' ὁ Ποτιδαιάτας ἀσεβῆ καὶ ἀνόσια εἰργασμένος τίς, ὦ πρὸς θεῶν; Ἀθηναίων μὲν οὐδείς, οὐ μὰ τοὺς θεούς. νομίμῳ γὰρ καὶ δικαίῳ πρὸς αὐτοὺς ἐκεχρήμεθα τῷ πολέμῳ, αὐτοὶ δὲ κατ' ἀλλήλων μανέντες ὑφ' ἑαυτῶν ἐξανήλωντο. καὶ καλήν γε, ὦ δίκη παραβαθεῖσα, τὴν ἐπίνοιαν κατ' αὐτῶν ἐξεῦρες ἅμα μὲν ἐκείνων τὴν πονηρίαν καὶ ἀγνωμοσύνην παύουσα, ἅμα δὲ καὶ τῶν μελλόντων μιμεῖσθαι τοὺς ἀλιτηρίους ἐκείνους προανακόπτουσα τὰς ὁρμάς. ὡς ἔδει γε τοιαύτην σε πᾶσιν ἀεὶ τοῖς πονηροῖς παρεστάναι καὶ ἀδικίας ἀνθρώπων μεθ' ὁμοίας ἐξαίρειν τῆς ταχυτῆτος.

45. Πλὴν Ποτιδαιᾶται μέν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, οὕτω μὲν ἡμῖν, οὕτω δὲ καὶ τοῖς πρὸ ἡμῶν ἀδικηθεῖσι θεοῖς τὴν ἀξίαν ἀπέδωκαν, Κορίνθιοι δὲ κατηγοροῦσιν ἡμῶν ἀντὶ τούτων οὐ μᾶλλον ἐκείνων

---

18 Nicol. progymn. ed. Walz rhet. I 420, 29

---

1 *ἐνοῦσι* scripsi e *V* *ἐνοχλοῦσι* *L* Schm 8 *μὴ δ'* *V* *φυλάττοντες* *V* cf. p. 80, 13 11 *εἰργασμένος* scripsi e *LV* *ἐργασάμενος* Schm | *θεῶν* scripsi *θεοῦ* *LV* *θεὸν* Schm cf. ad p. 60, 1 12 *θεούς* scripsi lac. 5 litt *L* sed *γρ νόμους* in marg m², Schm *λόγους* *V* 20 *ἀδικίας* scripsi e *LV* *ἀδικίαν* Schm 21 *τῆς* inserui e *LV* om Schm

ὑπεραλγοῦντες ἢ τῷ πρὸς ἡμᾶς φθόνῳ κεκινημένοι. τῷ τοῦτο δῆλον; ἐξ ὧν ἀναστάντες εἰπεῖν τοῦ τε λόγου πρόφασιν ἔχοντες τὰ Ποτιδαιατῶν πάθη ὅμως ἔλαττον περὶ ἐκείνων εἰρήκασιν, ὁ δὲ πολὺς λόγος αὐτοῖς διεγείρων ἦν ὑμᾶς ἐπὶ τὸν ἡμέτερον πόλεμον. ἢ οὐ μέμνησθε ὡς ἐγκελεύοντες ἦσαν ὑμῖν καθάπερ στρατηγοὶ στρατιώταις· τί κάθησθε; τί ἀνατέτραφθε ὡς ἐφ' ὕπνον; τί τὸ Δωρικὸν καὶ πάτριον οὐκ ἀναλαμβάνετε φρόνημα; οὐχ ὁρᾶτε τοὺς ἀνθρώπους ὡς αὐξάνουσι καὶ προβαίνουσι καὶ μεῖζον φρονοῦσι τῆς φύσεως; οὐ καθέξετε σφᾶς; οὐ καταβαλεῖτε; οὐ ταπεινώσετε πρὶν ἢ φθάσουσιν ἄμαχοι γεγονότες;

46. Καὶ τὸ μὲν δὴ προβεβλημένον αὐτοῖς ἄλλον ἔχον ἀγῶνα εἰς τὴν καθ' ἡμῶν, ὡς ὁρᾶτε, συμβολὴν ἀπεκρίθη, ἡμῖν δὲ πρὸς ταῦτα βραχὺς ἂν εἴη λόγος, ὃν δὴ αὐτίκα εἰπόντες καταβησόμεθα. τὸ μὲν δὴ μείζους ἐθέλειν ἑαυτῶν γίνεσθαι καὶ προκόπτειν ἀεὶ οὐκ ἀρνούμεθα, ἐπειδήπερ οὐ μόνοις τοῖς Ἀθηναίοις ἔργον ἐστὶ σπουδαζόμενον οὐδὲ μόνοις τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ καὶ τούτοις καὶ βαρβάροις καὶ πᾶσιν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀνθρώποις. φύσει γὰρ ἅπασι τὴν τοῦ πλείονος ἐπιθυμίαν ἴσμεν ἐντετηκέναι, κἂν εἴ τις αἱρῆται μετιέναι καθ' ἕνα τοὺς πάντας, οὐκ ἄν ποτε οὐδαμοῦ διαπίπτοντα τὸν λόγον εὑρήσει. καὶ οὐδαμῶς ἂν εἴη τοῦτό γε ἄπο τρόπου, εἰ κατὰ τὸ πεφυκὸς πᾶσιν ἀν-

---

8 Thuc. IV 86, 3 26 Plat. rep. V p. 470 B. Theaet. p. 143 C

---

8 *πατρωίων V* 11 *καταβαλεῖτε* scripsi *καταβάλετε LV* Schm 15 *συμβολὴν* scripsi *συμβουλὴν LV* *ἐπιβολὴν* Schm 17 *καταβησόμεθα* scripsi e *LV* *ἀποβησόμεθα* Schm 23 *ἐπιθυμίας V*

θρώποις καὶ ἡμεῖς κρείττους ἑαυτῶν καὶ μείζους ἐφιέμεθα γίνεσθαι. 47. ὃ δὲ ὅμως κἂν τῷ τοιούτῳ παρηλλαγμένον ἡμῖν καὶ οὐ ῥᾴδιον παρά τισιν ἄλλοις κατανοῆσαι, ὅτι τῶν μὲν ἄλλων ἁπάντων μηδεμίαν οἰκείων τε καὶ ἀλλοτρίων εἰδότων διαφορὰν κατὰ τοῦτο, ἀλλ' ἐπ' ἴσης τὴν ἑαυτῶν ἐπίδοσιν ἐξ ἁπάντων γίνεσθαι σπουδαζόντων ἡμῖν οὐχ οὕτω πραγματεύεται τοῦτο. ἀλλὰ τὸ μὲν Ἑλληνικὸν ἅπαν γένος ἀγαπῶμεν καὶ στέργομεν καὶ βουλοίμεθ' ἂν πᾶν ἀγαθὸν αὐτοῖς γενέσθαι καί γε ὅσον πλεῖστόν ἐστι πρὸς αὐτοὺς ἐπιεικείᾳ χρώμεθα καὶ ἰσονομίᾳ ὑπερορῶντες καὶ τοῦ συμφέροντος ἑαυτῶν, εἴπερ κοινῶς τοῦτο τοῖς πᾶσι μέλλει συνοίσειν· βαρβάρους δὲ μισοῦμεν ἀεὶ καὶ πολεμοῦμεν καὶ φιλονεικοῦμεν ἐκ τῶν ἰδίων ἐκείνοις πραγμάτων ὀνομαστότεροι ἑαυτῶν φανῆναι καὶ περιφανέστεροι. 48. κἂν ὅθεν ἡμᾶς τις ἐκ μικρῶν τὸ καταρχὰς μεγάλοι γεγόναμεν ἐξετάζῃ, οὐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ βαρβαρικῶν τροπαίων τοιούτους εὑρήσει γεγενημένους. πάμπρωτα μὲν γὰρ εὐθύς, ὅτε μετὰ τῶν ζώντων Θησεὺς ὁ ἡμέτερος ἦν, Ἀμαζόνας νενικήκαμεν, γυναῖκας μὲν ἂν ἴσως εἴποι τις, ἀλλὰ πολὺ τὴν ἀρρένων παρελθούσας φύσιν, καὶ γέγονεν ἡμῖν ἐντεῦθεν οὐ μικρῷ τινι ἐπιδοῦναι. ἔπειτα διαβάντες εἰς τὴν Ἀσίαν Σάρδεις ἐπολιορκοῦμεν καὶ ὁ ἐκεῖθεν χρυσὸς μεγάλως τὰ τῶν Ἀθηναίων ἀνύψωσε πράγματα. τρίτον τοὺν Μαραθῶνι τρόπαιον ἱστῶμεν καὶ προέβημεν ὅσον πλεῖστον ἐνῆν. καὶ τέταρτον κάλλιστον ἐπὶ καλλίστοις τὸ ἐν Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιᾶσι ναυμαχοῦντες καὶ πε-

---

2 ὅδε *V* 6 ἐπίσης *V* 7 οὕτως *V* 9 βουλοίμεθα *V* 13 καὶ φιλονεικοῦμεν in marg *L*² 15 ἡμᾶς τις ὅθεν coni Schm 16 τὲ ante τὸ *V* ras 2 litt *L* | τοκαταρχὰς *V* 20 ἂν scripsi οὖν *L V* Schm 26 καλοῖς?

ζομαχοῦντες ἐπεδειξάμεθα καὶ μείζους ἑαυτῶν προσηκόντως γεγόναμεν. ἕτερον πρὸς τοῖς εἰρημένοις, ὃ δὴ Κίμων καλῶς ἐξήνυσε μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας πεζομαχῶν ἅμα καὶ ναυμαχῶν ἐπὶ τῆς βασιλέως θαλάττης καὶ γῆς, καὶ μέγιστον Ἀθηναῖοι παρὰ πᾶσιν ἔσχομεν ὄνομα. 49. ταῦθ' ἡμᾶς ὕψωσεν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ μεγάλους πεποίηκεν, οὐχ ἅπερ οὗτοί φασι, κατὰ τῆς Ἑλλάδος τυχεῖν ἀγωνισαμένους. ἠρξάμεθα γὰρ οὐδέποτε πολέμου πρὸς Ἕλληνας, εἰ δ' ἔτυχέ τις πρότερος ἡμᾶς ἀδικήσας, τόν τε πόλεμον παρεσκεύασεν ἀναγκαῖον καὶ ἡμᾶς ἠρέθισε κατ' αὐτοῦ, ἐπειδήπερ ἐκ τοῦ ἴσου τρόπου φίλον ἡμῖν καὶ μετρίως ἔχειν, εἴ τις μὴ ἔγνωκεν ἡμᾶς ἀδικεῖν, καὶ πολεμίως, εἴ τις μὴ φυλάσσειν ἐθέλει τὰ δίκαια. τῶν δὲ νήσων καὶ τῶν πόλεων ἃς νῦν ἔχομεν ἀδίκως κατειλήφαμεν οὐδεμίαν. οὐ γὰρ παραβιασάμενοι οὐδὲ νόμῳ πολέμου κρατήσαντες κεκτήμεθα, ἀλλὰ τῶν ἐν αὐταῖς ἀρχόντων καὶ δήμων ἐφ' ἑαυτοὺς κεκληκότων, τάχα ὅτι τὴν ὑπὲρ πάντων ἡμῶν ἠγάπησαν πρόνοιαν. οὕτως ἡμεῖς κἀκ τοιούτων ἑαυτῶν μείζους ἐγενόμεθα, οὐχ ὃν τρόπον οὗτοί φασιν οὐδ' ὅθεν φασίν, ἀλλ' ὅθεν καὶ ὑμεῖς μάρτυρές ἐστε.

50. *Μὴ* τοίνυν, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ἐθελήσητε τοῖς τούτων πεισθέντες λόγοις ἐξαφθῆναι αὐτίκα καὶ πρὸς πόλεμον ἀπιδεῖν οὕτω μὲν ἀπρεπῆ, οὕτω δὲ καὶ ὀλέθριον. καὶ γὰρ ἀπαντήσει, εἰ συμβήσεται, ἀλλὰ μὴ συμβαίη ποτέ, ὥσπερ ἡμῖν καὶ ὑμῖν οὐκ ἀκίνδυνα, καὶ πράξομεν ἀμφότεροι αἰσχρῶς καὶ παντάπασιν ἀναξίως

---

10 *παρεσκεύασεν ἀναγκαῖον* scripsi e *LV* *παρεσκεύασεν, ἀναγκαῖον* Schm 14 *δὲ* scripsi *τε LV* Schm 17 *αὐταῖς* scripsi e *LV* *αὐτοῖς* Schm 20 *ἐγενόμεθα* scripsi *γινόμεθα LV* Schm 21 *οὐδ' ὅθεν φασίν* inserui e *L* om *V* Schm

τῆς ἡμῶν ἀρετῆς, ὀλεῖται δὲ κακῶς ἡ Ἑλλὰς καὶ βάρβαροι καθεδοῦνται γελῶντες ἥδιστον ἑαυτοῖς πάντων βλέποντες θεαμάτων, Ἕλληνας τοὺς φύσει πολεμίους αἴσχρότατα ἐν ἑαυτοῖς φθειρομένους, καὶ ὡς ἂν τελέως ἀμφότεροι συντριβῶμεν, νῦν μὲν ὑμῖν ὑποστήσονται χρήμασι συνάρασθαι καὶ στρατῷ, καὶ τελέσουσι, νῦν δὲ ἡμῖν ἐφ' ὑμᾶς. 51. *ἀλλ' ὑμεῖς γε, ἢν σωφρονῆτε, ἀναμνησθήσεσθε ὡς νῦν πρώτως τῶν κινδύνων ἀναφέρειν ἤρξατο ἡ Ἑλλὰς καὶ οὐ καλὸν πρὶν ἢ σαφῶς ἀνενεγκεῖν εἰς δευτέρους μείζονας περιβάλλειν, ἀναμνησθήσεσθε δὲ ὅτι καὶ τὰς σπονδὰς ἐπὶ πεντήκοντα ὅλους ἐνιαυτοὺς πεποιήμεθα, ἐφ' ᾧ καὶ πεντηκοντούτεις αὐτὰς ὠνομάκαμεν, καὶ οὐδαμῶς εὐσεβὲς πρὶν ἢ τὰ ἡμίση τῶν ὡρισμένων ἐτῶν καταλαβεῖν συγχέειν ταύτας πειρᾶσθαι. ἀλλὰ Κορινθίους καὶ τοὺς ἄλλους οἳ ταράσσουσι τὴν Ἑλλάδα ληρεῖν ἐάσατε ὡς ἔργον πληροῦντας βασκάνων δαιμόνων, ἐκείνων γὰρ ἴδιον τοῖς τῶν ἀνθρώπων καλοῖς ἐπιφύεσθαι καὶ προφάσεις ἀναμοχλεύειν δι' ὧν δυνήσονται εἴς τε τὸν κατ' ἀλλήλων πόλεμον ἐξοπλίσαι καὶ τὰ καλὰ περιτρέψαι, τὴν ἡσυχίαν δὲ ὡς μόνης ταύτης τὸ κοινῇ συμφέρον ἐχούσης ἀγαπήσατε, ὡς ἂν μὴ μόνον ὁσίως καὶ εὐσεβῶς ἡμῖν ἔχῃ τὰ πρὸς θεούς, ἀλλὰ καὶ καλῶς γένοιτο πρᾶξαι καὶ Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις καὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι.*

52. *Καὶ ἡμεῖς μὲν οὖν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, δοῦ-*

---

12 Thuc. V 27, 1 18 Plat. leg. XI p. 937 D 19 Luc. Char. § 4

---

2 *πάντων* scripsi e *V* *πάντες* *L* Schm 12 *ἐφῶ* *LV* 16 *ταράττουσι* *V* 17 *βασκαίνων* *V* 19 *κατ'* *V* sed *τ'* in ras m² 23 *θεόν* *V* 24 *πελοποννησίοις* *V* sed *οις* corr m²

ναι πρόφασιν ἐπὶ τὸν πόλεμον οὐδεμίαν βουλόμενοι ἠξιώσαμεν ἐπὶ τοῖς κατηγορηθεῖσιν ἀπολογεῖσθαι. εἰρήνῃ γὰρ καλὸν τὰς ἐν ἡμῖν παραπιπτούσας διαφορὰς καὶ οὐ τοῖς ὅπλοις ἡγούμεθα διακρίνεσθαι. οὗ χάριν καὶ πρὸς τουτουσὶ Κορινθίους καὶ τῶν Ἑλλήνων τοὺς ἄλλους, εἴ τις ἐγκαλεῖν ἔχοι ὡς Ἀθηναῖοι προσέκρουσαν, πάρεσμεν λόγον δοῦναι καὶ ἅπερ δίκαια πληροῦν ἐθέλειν ἑκάστῳ. ἂν δέ που μὴ τοῦτον φήσῃ τις τὸν τρόπον, ἀλλὰ τοῖς ὅπλοις τὴν διάκρισιν ἐπιτρέπῃ, ὀδυνηρὸν μὲν τῇ ἀληθείᾳ τοῦθ' ἡμῖν δόξει καὶ ἐλεεινὸν θεωμένοις οἷ κακοῦ τὰ τῆς Ἑλλάδος ἀφίξεται πράγματα, πλὴν ἀπαντησόμεθα καὶ αὐτοὶ μεθ' ὅπλων πολλὰ τῆς εἰς τοῦτ' ἀνάγκης τοὺς ἐφόρους τῶν Ἑλλήνων θεοὺς κἀπὶ ταῖς σπονδαῖς κεκλημένους παραιτησάμενοι, κἂν εἴ τις εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐμβάλοι, οὐ μόνον ἐνταῦθα ἐναντιουμένους εὕροι καλῶς, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἀντεμβαλοῦμεν εἰς τὴν αὐτοῦ μεθ' ὁμοίου τοῦ τάχους καὶ τῆς παρασκευῆς.

53. *Εἴρηται καὶ ἡμῖν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ τὰ πρὸς Κορινθίους καὶ τὰ πρὸς ὑμᾶς. δοῖεν δὲ οἱ κρείττους, ἃ κοινῇ τοῖς Ἕλλησι συμφέρει, ταῦθ' ὑμῖν παραστῆναι ποιῆσαι.*

---

16 Xen. Hell. III 5, 4

---

6 *ἔχει V* 9 *ἐπιτρέπῃ* scripsi *ἐπιτρέποι L V* Schm 11 *ἢ V* 13 *πολλὰ — 14 παραιτησάμενοι* om *V* 14 *σπονδαῖς* scripsi e *L σπουδαῖς* Schm 18 *καὶ* om *V* 20 *δοίη δὲ τὸ κρεῖττον V* cf. p. 73, 24 21 *συμφέροι V*

XIV.

Declamatio inscripta *Νόμος τὸν τύραννον μὴ θάπτεσθαι καὶ τὸν ἀποκτείναντα δωρεὰν λαμβάνειν. Κάλλαισχρος ἀποκτείνας Κριτίαν τὸν υἱὸν τυραννοῦντα αἰτεῖ θάψαι*, qua Callaeschrus ab Atheniensibus petit ut facultas Critiae filii tyrannidis nomine ab ipso interfecti[1]) sepeliendi sibi praemii loco detur, non ita multorum lectorum gratiam iniit. Numerus igitur codicum quibus ad nostram aetatem pervenit, si cum aliis imprimisque mythologicis declamationibus comparatur, non magnus est. Sunt autem hi 24:

1. Marcianus gr. 439 (= M) saec. XII/XIII fol. 163. Vide t. V p. 168 sq. Contuli.

2. Laurentianus LVII 44 (= La) saec. X fol. 18ᵛ. Pluribus manibus correctus est. Vide t. I p. 224 sq. Contuli.

3. Vindobonensis Philos. et Philol. IV 82 (= Vi)

1) Critiam a Callaeschro patre interfectum esse rerum memoriae repugnat. Nam eum in proelio ad Munichiam commisso cecidisse tradentes consentiunt rerum scriptores Xenophon Hell. II, 4, 19 *ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει*, Cornelius Nepos Thras. 2, 6 *in secundo proelio cecidit Critias dux tyrannorum, cum quidem exadversus Thrasybulum fortissime pugnaret*, Diodorus Siculus XIV 33, quibuscum consociari possunt quae quamvis paulo tectius dicit Philostratus vit. soph. I 16, 3 *ἀπέθανε μὲν οὖν ὑπὸ τῶν ἀμφὶ Θρασύβουλον οἱ κατῆγον ἀπὸ Φυλῆς* (cf. Kayser p. XXII) *τὸν δῆμον, δοκεῖ δ' ἐνίοις ἀνὴρ ἀγαθὸς γενέσθαι παρὰ τὴν τελευτήν, ἐπειδὴ ἐνταφίῳ τῇ τυραννίδι ἐχρήσατο*, sed iam diu ante Libanium rhetoribus quominus etiam hic rerum memoriam desererent religioni non fuisse docent verba Hermogenis stat. 1 *καταφυγόντος Κριτίου ἐπὶ τὰς Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος εἰκόνας βουλεύονται Ἀθηναῖοι εἰ χρὴ αὐτὸν ἀποσπᾶν* (Rhet. gr. III 7, 13 sq. ed. Walz) Sopatrique ad hunc locum commentaria (ib. IV 172, 2 et 25 sq.; V 72 sq.). Sepulcrum autem Critiae commemorat Xenophon l. l. (*καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ*). Ex hoc Libanius nonnullas singulas res libasse videtur.

saec. XIV fol. 88. Manu secunda correctus est. Vide t. V p. 169 sq. Contuli.

4. Matritensis 4679, olim N-49 (= Ma) saec. XIV fol. 76. Manibus duabus, secunda et tertia, correctus est. Vide t. I p. 362 sq. et t. IV p. 410. Contuli.

5. Berolinensis gr. 195 olim Claromontanus (= Cl) saec. XIV fol. 87[v] (295[v]). Vide t. IV p. 410 sq. Contuli.

6. Vaticanus gr. 82 (= Va) saec. XIV fol. 154[v]. Manu secunda correctus est. Vide t. I p. 48 sq. Contuli.

7. Barberinus II 41 nunc Vaticanus (= B) saec. XV fol. 399[v]. Vide t. I p. 24 sq. Contulit mihi Pius Franchi de Cavaleriis.

8. Escurialensis T-II-15 (151) saec. XVI fol. 10[v]. Si minus e Barberino ipso, certe ex eodem fonte fluxit. Vide t. V p. 7 sq.

9. Parisinus gr. 3016 saec. XV fol. 263 titulo et initio privam declamationem inde a verbis p. 89, 10 *λειτουργεῖ δὲ τῷ σώματι* usque ad finem continet. Vide t. I p. 53 sq.

10. Matritensis N-130 saec. XVI fol. 135. Vide t. I p. 428 sq.

Ex eodem exemplari descriptus est

11. Monacensis gr. 96 (= Mon) saec. XVI fol. 136. Vide t. V p. 364 sq. Contulerunt Reiskius qui eum Bavaricum secundum (B) appellavit et Iacobsius.

Similis originis est

12. Vaticanus Ottobonianus gr. 46 saec. XVI/XVII fol. 95[v]. Vide supra p. 2 sq.

13. Laurentianus LVII 21 saec. XIV/XV fol. 282. Vide t. V p. 158 sq.

14. Ambrosianus I 49 sup. anno 1488 exaratus fol. 370. Vide t. I p. 363 sq.

15. Parisinus gr. 3018 saec. XV fol. 213. Vide t. V p. 173 sq.

16. Athous Laurae S. Athanasii Ω 123 saec. XIII fol. 100. Vide t. I p. 323 sq.

17. Laurentianus LVII 23 saec. XIV fol. 178[v]. Vide t. V p. 176 sq.

Ex hoc descriptus est

18. Ambrosianus E 92 sup. (301) saec. XIV/XV fol. 125 titulo et initio privam declamationem continet inde a verbis p. 88, 15 *κριτίαν αὐτοὺς* usque ad finem. Vide t. V p. 178 et 451.

19. Mosquensis 489 saec. XV fol. 40^{v}. Vide t. V p. 180 sq.

20. Laurentianus LIX 30 saec. XIV fol. 295^{v}. Vide t. I p. 417 sq. et t. V p. 457.

21. Parisinus gr. 3014 saec. XIV fol. 139. Vide t. II p. 375 sq. Usus est codice Morellus.

22. Parisinus gr. 3019 saec. XIV/XV fol. 167. Vide t. IV p. 306 sq.

23. Vindobonensis Iurid. 8 saec. XV fol. 151 continet tantum titulum initiumque declamationis usque ad verba p. 90, 6 *τῆς πατρίδος κάλλιον.* Vide t. V p. 186.

Manu quidem scriptus est sed codicis dignitate caret, quippe qui nihil nisi textum Morellianum subinde correctum praebeat, codex

24. Petropolitanus bibliothecae imperialis gr. 174 237
chartaceus formae quartae qui continet post Danielis magistri scholae Patmiacae commentaria varia anno 1794 scripta[1]) inde a folio 339 usque ad 344

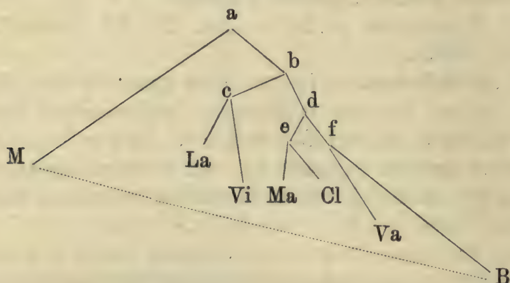
λιβανίου Μελέτη. | νόμος τὸν τύραννον μὴ θάπτεσθαι καὶ τὸν ἀποκτείναντα δωρεὰν λαμβάνειν. Κάλλαισχρος ἀποκτείνας Κριτίαν τὸν υἱὸν τυραννοῦντα αἰτεῖ θάψαι:∾ | Καλλαίσχρου λόγος. | ἡ στάσις πραγματική, quam E. de Muralt perperam pro inedita habuit. Correctus est textus et a librario ipso et manu secunda. Meum in usum contulit anno 1901 Ioannes de Heyden Zielewicz.

Ex his quos in censum vocandos esse duxi codices septem *MLaViMaClVaB* rursus in duas discedunt classes,

1) Cf. E. de Muralt, Catalogue des Manuscrits grecs de la bibliothèque impériale publique p. 89.

quarum prior codice *M*, altera codicibus *LaViMaClVaB* continetur, ita tamen ut *B* hic quoque vim codicis prioris classis, fortasse codicis *M* ipsius expertus sit. Alterius vero classis codices in duas discedunt familias, quarum prior codicibus *LaVi*, altera codicibus *MaClVaB* continetur atque ita quidem ut *MaCl* unius, *VaB* alterius sint propaginis. Codices *ViMaVa* manu secunda e codice prioris classis correcti sunt.

Necessitudinis igitur vinculum quo codices inter se coniuncti sunt hoc tibi reddet stemma

In universum quidem classis secunda priorem fide superat.

Testimonia prorsus desunt.

Declamatio in lucem protracta est a Fed. Morello Liban. opp. t. I p. 585—596 e codice Parisino gr. 3014 ut videtur, adhibito tamen etiam altero codice cum *La* et *Va* cognato.[1])

Vitiorum quibus haec editio scatet multa cum ope codicis Monacensis (= Mon) tum divinando sublata sunt a Reiskio, sed uxor in editione curanda t. IV p. 447—459 ratione quam supra p. 6 indicavi versata est.

Nonnulla ad textum corrigendum contulerunt Fr. Iacobsius, qui etiam codicem Monacensem adhibuit, et Aug. Gasda.[2])

---

1) Cf. p. 97, 8. 102, 5 et 9.
2) Cf. t. I p 77 et 78. t. V p. 198.

XIV.

Νόμος τὸν τύραννον μὴ θάπτεσθαι καὶ τὸν ἀποκτείναντα δωρεὰν λαμβάνειν. Κάλλαισχρος ἀποκτείνας Κριτίαν τὸν υἱὸν τυραννοῦντα αἰτεῖ θάψαι.

1. *Εἰκὸς μὲν ἦν με, ὦ Ἀθηναῖοι, τοὺς νόμους* R IV 447 *ὑμῖν ἀποδεδωκότα διὰ τοιαύτης σφαγῆς οἵαν οὐδεὶς ἄν ποτε προσεδόκησεν ἔσεσθαι μήτ᾽ ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας δρᾶσθαι μήτε λέγειν ἐν ὑμῖν περὶ μηδενὸς ὑπομένειν, ἀλλ᾽ ἐν σκότῳ καθήμενον δακρύειν ἔτι τὰ Κριτίᾳ τετολμημένα· ἐπεὶ δὲ καὶ σφόδρα με τοῦτο βουλόμενον ποιεῖν ἀνα-*

M = Codex Marcianus gr. 439
La = Laurentianus LVII 44
Vi = Vindobonensis Philos. et Philol. IV 82
Ma = Matritensis 4679, olim N-49
Cl = Berolinensis gr. 195 olim Claromontanus
Va = Vaticanus gr. 82
B = Barberinus II 41

---

1 *ἄλλη μελέτη. θεωρία* ante *Νόμος* edd delevi | *τὸν* inser *Ma*[3] om *Cl* 2 *κάλαισχρος* libri ut constanter corr Mor 3 *τὸν υἱὸν τυραννοῦντα* inser *Ma*[3] om *LaViClVa* 5 *ἀντινομία* ante *Εἰκὸς M* et in marg *Ma*[2], *μελέτη δ᾽ La καλλαίσχρου λόγος B* edd delevi | *ἡ στάσις πραγματική* in marg Mor

μοι (superscr. ε) *Ma* | *ὦ* in ras 4 litt *La* | *ἄνδρες La* 7 *ποτε* in ras 5 litt *Va*[2] *πώποτε La* | *μήτεπὶ La* sed *μήθ᾽ ὅλως ἀνασχέσθαι περὶ οὐδενὸς λέγειν ἐν ὑμῖν* in marg *y* 8 *μηδενὸς Va* sed *ὸς* in ras m[2] 10 *με τοῦτο* scripsi e *MViVa* *τοῦτό με La* edd *τοῦτο MaClB*

στῆσαν ἄγει πρὸς ὑμᾶς ὃ μόνον, ἂν ὑμεῖς ἐθελήσητε, δύναιτ' ἂν λυθῆναι τῶν ἡμετέρων κακῶν, δέομαι πάντων ὑμῶν πρῶτον μὲν ἔχειν μοι συγγνώμην τοῦ δεῦρο ἐλθεῖν ὑπομεῖναι, ἔπειτα τῶν τε λόγων ἀκοῦσαι πράως καὶ δοῦναί μοι χάριν ἀντὶ τῆς ἐπανελθούσης ὑμῖν πολιτείας τὸ γῇ κρυφθῆναι μικρᾷ τὸν ὑπὸ τοῦ πατρὸς δεξάμενον τὴν πληγήν.

2. Χαλεπὸν μὲν οὖν εἶξαι καὶ συγχωρῆσαι, κἂν οἱ πλείους πείθωνται, τοὺς ἀνήκεστόν τι παρὰ Κριτίου πεπονθότας, ἡ γὰρ ὧν ἠδίκηνται μνήμη πᾶν μικρὸν εἰς τιμωρίαν ἡγεῖσθαι ποιεῖ, ἐγὼ δὲ τῶν οὕτω διακειμένων ἀλγούντων μὲν οὐχὶ θαυμάζω, τοὐναντίον γὰρ ἂν ἦν θαυμαστόν, εἰ τοιαῦτα πεπονθότες μὴ χαλεπῶς
R IV 448 | ἔφερον, δέομαι δὲ ὅμως ἀκολουθῆσαι τοῖς ἄλλοις πρῶτον μὲν ἐνθυμουμένους ὅτι οὐ Κριτίαν αὐτοὺς δεήσει βέλτιστον νομίσαι τήμερον, τὸν ἐκείνου δὲ πεπαυκότα τὴν ἀδικίαν ἐλεῆσαι, ἔπειθ' ὅτι πολὺ μείζω δόξαν οἴσονται τῶν οὐ τὰ μέγιστα ἐγκαλούντων οἱ τὰ δεινότατα πεπονθότες. μείζονος γάρ, οἶμαι, μεγαλοψυχίας ἀπόδειξις τοὺς μᾶλλον ἠδικημένους ἐν τῷ καιρῷ

---

1 παρ' *MaClVaB* et γρ in marg Mor | μόνον ὃ *Va* 2 δύναιτ' ἂν] δυνατὸν *La* | ἡμετέρων *Va* sed ἡ in ras m² 3 μοι *Va* sed οι supra litteram, ut videtur, ε erasam m² | τοῦ δεῦρο in marg *Vi*² 6 κρυβῆναι *ViMaCl* | τοῦ inserui e *MaClVaB* om *MLaVi* edd 7 σφαγήν in marg coni Petrop 9 παρὰ *La* sed αρὰ in ras *f* 10 ὧν ex ὡς corr *Ma*³ | ἠδίκηνται *Va* sed ν inser m³ 12 τοὐναντίον scripsi e *LaViMaClVaB* τοεναντίον *M* τὸ ἐναντίον edd 13 ἂν om *LaVa* | οἱ *ViVa* 14 ὅλως *LaMa* sed in hoc ὅμως suprascr m², *Cl* et γρ in marg Mor 15 οὖν post μὲν *La* sed del *p* 16 δεήσεις *Ma* sed ς add m² | βέλτιστον *Va* sed στ inser m² βέλτιον *MaB* | σήμερον *Va* 18 εἴσονται *MMa* | τὰ inserui e *La* sed ὃ(?) μέγιστα in marg *y*, cum Gasda om reliqui libri edd 19 δεινότατα *Ma* sed τα(2) add m³ 20 ἀπόσχεισις *Va*

τῆς τιμωρίας ὁμοίους τοῖς οὐ τοιαῦτα αἰτιωμένοις γενέσθαι.

3. Εἰκότως δέ, ὦ Ἀθηναῖοι, διακόπτει μου τὸν λόγον τὰ δάκρυα. τίς γὰρ τῶν πώποτε δεδυστυχηκότων ἀνθρώπων τηλικαύτας ἔσχεν εἰς ὀδυρμοὺς ἀνάγκας; οὐ γὰρ ἐπὶ τούτοις, ὦ Ἀθηναῖοι, γυναῖκα ἠγόμην ἐγὼ καὶ παῖδας ἐπιδεῖν ηὐχόμην οὐδ' ἐπὶ τούτοις Κριτίαν γενόμενον ἔτρεφον οὐδ' ἐπὶ τούτοις ἐπαίδευον, ὅπως ἐλαύνῃ καὶ λυπῇ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, ἀλλ' ὅπως λειτουργῇ μὲν τοῖς οὖσι, λειτουργῇ δὲ τῇ γνώμῃ, λειτουργῇ δὲ τῷ σώματι, δύνηται δὲ ἐν τοῖς αὑτοῦ πολίταις φιλοτιμούμενος ἐξαριθμεῖν ναυμαχίας, πεζομαχίας, αἰχμαλώτους, χρήματα, τρόπαια τὰ μὲν ἐν τῇ γῇ, τὰ δὲ ἐν τῇ θαλάττῃ. 4. ἤλπιζον αὐτὸν βλέψειν εἰς τὸν Ἀριστείδην ἐκεῖνον, εἰς Νικίαν, εἰς Περικλέα. καὶ τί λέγω τοὺς ἔξω τοῦ γένους; ἤλπιζον αὐτὸν ἔσεσθαι τοῦ Σόλωνος μιμητὴν τοῦτο μὲν τῆς φύσεως αὐτῆς ἐπὶ ταῦτα ἀγούσης, τοῦτο δὲ τῶν ἐμῶν πρὸς αὐτὸν

---

15 cf. t. V 551, 7

---

15 *Ἀριστείδην*] *τὸν Λυσιμάχου M*[m]

---

1 *ὁμοίως Va* sed *ους* supra *ως* m[2] 3 *ἀθηναῖοι Va* sed *ηναῖοι* in ras m[2] *θεοὶ La* 4 *τὰ* inserui e libris om edd 5 *ἀνθρώπων* om *Cl* | *τηλικούτους Va* | *εἰς* om *MaClVa* *ὀδυρμῶν MaCl* 6 *ὦ Ἀθηναῖοι*] *ὦ θεοὶ La* *ὁ ἄθλιος VaB* | *ἠγαγόμην B* 7 *παῖδα LaMaClB* Mor | *γινόμενον La* 8 *οὐδὲ VaB* 9 *ἐλαύνοι LaVi* et coni Iacobs Ach Tat 544 | *λοιποὶ La* sed in *λυπῇ* corr *s* *λυποίη* Iacobs | *τὸν* Iacobs | *ἀλλ'* reposui e libris *ἀλλὰ* edd 10 *μὲν* inser *Va*[2] | *σιγῇ* ante *τοῖς VaB* 11 *αὑτοῦ* scripsi *αὐτοῦ* libri edd 14 *θαλάσσῃ MaClVa* | *βλέπειν Va* | *τὸν* om *Ma* | *εὐριπίδην Ma* sed *γρ ἀριστείδης* in marg m[3] 15 *ἐκεῖνον*] *αὐτόν M* Mor | *περικλέα Ma* sed *τὸν λυσιμάχου* in marg m[2] 16 *αὐτοὺς Vi* 17 *τὸν Va*

νουθεσιῶν. οὐ γάρ ἔστιν ὅτε ἐπαυσάμην λέγων· Κριτία, Καλλαίσχρου παῖς εἶ τοῦ Κριτίου τοῦ Δρωπίδου, Δρωπίδου τοῦ Σόλωνος ἀδελφοῦ. ζήλωσον τοὺς πατέρας, θὲς νόμους συμφέροντας, γράψον τοιαῦτα ψηφίσματα, μηδὲν ἡγήσῃ τῆς πατρίδος κάλλιον. ὑπὸ τοιαύτης ἤλπιζον, ὦ Ἀθηναῖοι, γηροτροφήσεσθαι πολιτείας τοῦ παιδὸς μὲν ἃ R IV 449 χρὴ ποιοῦντος, ἐμοῦ δὲ συνευδοκιμοῦντος. | καὶ γὰρ ὑπισχνεῖτο μὴ χείρων ἔσεσθαι τοῦ γένους ὁ κατάρατος Κριτίας. 5. τί οὖν αὐτὸν ἕτερον ἐποίησε; πόθεν ἡ μεταβολή; τίνος κατηγορῆσαι, τίνος καταβοῆσαί με δεῖ; ὦ πονηρὸν χωρίον Αἰγὸς ποταμοί. ὢ δυστυχοῦς ναυμαχίας ἐκείνης ἣ Λακεδαιμονίοις μὲν παρέδωκε τὴν πόλιν, ἐμὲ δὲ ἀπώλεσεν. εἰ γὰρ μὴ τὰς ναῦς εἷλεν ἐκεῖ Λύσανδρος, οὔτ' ἂν εἴργετο τοῦ Πειραιῶς ὁ σῖτος οὔτ' ἂν ὁ λιμὸς ἡμᾶς ἀνήλισκεν οὔτε τὰ τείχη κατεσκάπτομεν οὔτε πᾶν τὸ κελευόμενον ἐποιοῦμεν οὔθ' ὁ

---

2 sq. Plat. Charm. p. 155 A. 157 E. Tim. p. 20 E. Philostr. vit. soph. I 16. Diog. L. III 1, 1   7 Lys. or. XIII 45   12 cf. t. V 46, 2   15 Xen. Hell. II 2, 16

---

14 *Λύσανδρος*] *οὗτος στρατηγὸς ἦν Λακεδαιμονίων M*[m]*Ma*[2]

---

2 *τοῦ* ante *καλαίσχρου Ma* | *κριτία Vi*   6 *Ἀθηναῖοι* scripsi e *ViMa* sed in hoc *γρ θεοὶ* suprascr m[2], *Cl* et *γρ* in marg Mor cum Cobeto Mnem. N. S. III 148   *θεοὶ MLaVaB* edd cf. p. 96, 2

7 *γηροτροφήσεσθαι Va* sed *ήσε* in ras m[2]   *γηροτροφεῖσθαι MaCl*   *γηρωτροφήσεσθαι M*   8 *πονοῦντος La* sed ante *ν*(1) ras 1 litt   9 *μὲν* ante *μὴ Va*   10 *ἐποίησεν* edd   11 *βουλὴ Vi* | *τίνος καταβοῆσαι* om Re   13 *μὲν* inser *Va*[2] | *παραδέδωκε Vi*   14 *πόλιν* scripsi e *LaViMa* sed in hoc *γρ τύχην* in marg m[2], *ClVa* sed in hoc *τύχην* suprascr m[2]   *τύχην MB* edd | *δ'* inser *Ma*[3]   15 *πειραιέως ClB*   *πηραιὼς Va*   16 *ἀνήλισκεν ἡμᾶς M* Mor | *οὔτε* scripsi e *La* cum Gasda   *οὐ* reliqui libri edd   17 *οὐ τὸ μετακινῆσον Va*

μετακινήσων τὴν πολιτείαν ἐφάνη. 6. νῦν δ' ἡ μὴ δικαίως τὸν πόλεμον κρίνασα Τύχη τήν τε πόλιν ἐταπείνωσε κἀκ τῆς ἐμῆς οἰκίας ἀνέδειξε τύραννον. ὃν ἐγὼ μὲν ἠξίουν ἐμποδὼν ἵστασθαι τῷ Πείσωνι, τῷ Μηλοβίῳ, τῷ Δρακοντίδῃ, τῷ Χαρικλεῖ, τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ πλῆθος ὑμῶν ἰσχυρότερον τῶν παρανόμου δυναστείας ἐπιθυμούντων ποιεῖν. ὁ δέ, οἴμοι, πάντων αὐτὸς ἔδοξεν εἶναι πονηρότατος, καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τολμωμένων τὸ πλέον τῆς αἰτίας ἐπ' ἐκεῖνον ἤρχετο, [καὶ] ὅτε δὴ τὰ πράγματα ὑπ' αὐτῶν εἴχετο καὶ πᾶς μὲν χρηστὸς παρέωστο, τῶν κακούργων δὲ καὶ μοχθηρῶν καὶ κακίστων ἦν τὸ δύνασθαι πολλοί τε τῶν ἐπιεικεστέρων οἱ μὲν ἔφευγον, οἱ δὲ ἀπέθνησκον. 7. ὡς μὲν οὖν ἐμαυτοῦ συμφορὰν τὴν Κριτίου μανίαν ἐποιούμην καὶ ζῶν τε ἠχθόμην καὶ ἀπελθεῖν ηὐχόμην, ἴσασιν οἱ τῶν ἐπιτηδείων μοι τότε καὶ συνόντες καὶ παραμυθούμενοι· ἐλθὼν δέ ποτε παρ' ἐκεῖνον καὶ μόνον ἀπολαβών, τί ταῦτα, ἔφην, Κ ρ ι τ ί α; δ ε σ π ό τ η ς ἀ ν τ ὶ ῥ ή τ ο ρ ο ς;

---

4 cf. t. V 136, 20. Xen. Hell. II 3, 2

---

1 *δὲ* edd | *δικαίως La* sed *ως* suprapos *f* 2 *τύχη* edd | *ἐταπείνωσεν MLaVaB* edd 3 *ἔδειξε Vi* | *μὲν ἐγὼ Vi* 4 *πίσωνι LaVi* 6 *ἡμῶν MaCl* | *παρανόμου* scripsi e *MaCl* *παρανόμους MLaVi* sed in hoc *ων* supra *ους* m², *VaB* edd 7 *αὐτὸς* om *MaClVaB* | *ἔδειξεν Ma* 8 *τολμηρότατος Ma* 9 *ὑπ' M* | *καὶ* om *M* et in ras 3 litt *Va* cancellavi 10 *αὐτῶν Vi* sed *αὐτῆς* in marg m² quae eadem del, Mor sed *γρ ἐκείνων* in marg *αὐτὸν Ma* sed *γρ ἐκείνων* in marg m², *Cl* | *ἤρχετο Va* | *πᾶς* e *π* corr *Laf* 11 *πονηρῶν Vi* sed *μοχθηρῶν* in marg m² 13 *οὖν* om *LaVi* 15 ante *ζῶντι* ras 3 litt (*καὶ*?) *M* | *ζῶν* scripsi e *LaViVa* et *γρ* in marg Mor cum Gasda *ζῶντι MMaClB* edd | *παρελθεῖν MaCl* 16 *τότε καὶ συνόντες* scripsi e *LaViMaClVaB* et *γρ* in marg Mor *καὶ συνόντες τότε M* edd 17 *καὶ* Mor sed *γρ εἰ καὶ* in marg (ut Petrop)

τύραννος ἀντὶ δημαγωγοῦ; ταῦτα ἐπῄνουν; ταῦτα ἐθαύμαζον; ἐπὶ ταῦτά σε ᾔσκουν; οὐκ ἐπανήξεις εἰς τὸ γένος; οὐκ ἀποθήσῃ τὴν νόσον; οὐ σωφρονήσεις ποτέ; ἀπόδος τῇ πόλει μὲν τοὺς R IV 450 νόμους, σαυτὸν δὲ τῷ πατρί, καὶ | μάλιστα μὲν καὶ τοὺς ἄλλους πεῖσον αἰδεσθῆναι τὴν ἐνεγκοῦσαν, εἰ δὲ τοῦτό γε οὐ δυνατόν, ἀνάγκασον· εἰ δὲ καὶ τοῦτο ἀμήχανον, φύγωμεν φυγὴν καλήν. ἐδόκουν τὰ τοιαῦτα παραινῶν φλυαρεῖν καὶ δεύτεροι λόγοι κατεγελῶντο καὶ τρίτοι κατεφρονοῦντο καὶ μόνον εὔδαιμον ἐδόκει τὸ τυραννεῖν. 8. ὁρῶν οὖν ὑμᾶς μὲν πάντα τρόπον ἀδικουμένους, Κριτίαν δὲ ἀνιάτως ἔχοντα λαβὼν ἐγχειρίδιον ὑπὸ μάλης εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον οὗ τὰς πονηρὰς βουλὰς ἐβούλευε καὶ τοῖς μὲν ὀφθαλμοῖς ἐκεῖνον, τῇ γνώμῃ δὲ τὸν δῆμον ὁρῶν, τὸν μὲν μισήσας ὧν ἔδρα, τὸν δὲ ἐλεήσας ὧν ἔπασχε προὔθηκα τὰ πρὸς ὑμᾶς τῶν πρὸς τὴν φύσιν δικαίων καὶ γίγνομαι γέρων οὐκ ἀγεννὴς ὑπὲρ νόμων ἀνῃρημένων καὶ περιερρύη τῇδε τῇ δεξιᾷ τὸ αἷμα τοῦ Κριτίου καὶ δι' ἑνὸς παραδόξου φόνου καὶ οἷον οὐδεὶς

13 Plat. Gorg. p. 469 D

1 et 2 *ταῦτ' LaVi* 2 *σε* om *M* 3 *ἐπὶ LaVi* sed in hoc *εἰς* in marg m² 5 *σαυτὸν Ma* sed *σαυ* in ras m³ 6 *τοὺς* om *Va* 7 *γε* om *MMaCl* 8 *δὴ Ma* | *γε* post *τοῦτο M* edd delevi 12 *ἡμᾶς MaCl* | *μὲν* om *MaCl Va* | *δ' LaVi* 13 *εἰσελθὼν LaViMaClVaB* 14 *ἐβουλεύετο MaCl* 16 *καὶ* ante *τὸν*(1) *M* et inser *Ma²* edd delevi | *τὸν*(2) *Ma* sed *ὃν* in ras m² 17 *ἔπασχε* in ras *Va²* | *προέθηκα Ma* sed *ε* in *υ* corr m², *ClVaB* | *τῇ φύσει Vi* 18 *γίνομαι MaClVaB* 19 *τῇδε τῇ δεξιᾷ* scripsi e *LaVi MaCl* cum Gasda *τῇ δεξιᾷ VaB* *τῇ δεξιᾷ τῇδε M* Mor *τῇ τῇδε δεξιᾷ* Re | *τοῦ* om *M* 20 *παρανόμου VaB* | *φόνου Va* sed *φόν* in ras m² | *οἷος* Re | *οὐδεὶς ἂν* scripsi e *LaViVaB* *ἂν οὐδεὶς* edd *ἂν* om *MMa* sed in hoc inser m², *Cl*

ἂν ἕτερος ἔχοι λέγειν πάντα πᾶσιν ἀποδέδοται, βουλευταὶ βουλευτηρίῳ, δικασταὶ δικαστηρίοις, ταῖς ἀρχαῖς οἱ ἄρχοντες, ὁ δῆμος τῇ πνυκί, οἱ φυγάδες τῇ πόλει. δέομαι τοίνυν ἀποδοθῆναι καὶ Κριτίαν τῇ γῇ οὐχ ὡς οὐ πονηρόν, ἀλλ' ὡς χρηστοῦ πατρός.

9. *Ἀλλὰ καινά, φησίν, αἰτεῖς καὶ ὑπερβαίνων ἃ λαβεῖν ἔξεστιν ἃ μὴ δίδωσιν ὁ νόμος ζητεῖς ἔχειν. ἐγὼ δὲ οἶδα μὲν καινὰ ζητῶν, οἶδα δὲ καὶ ἐπὶ καινοῖς τοῦτο ποιῶν. τί οὖν θαυμαστὸν καινὴν λαβόντας χάριν καινὴν δοῦναι δωρεάν; ἢ ταῦτα τῶν εἰωθότων σφαγέα τυράννου παιδὸς ἀναφανῆναι πατέρα; ἔχεις εἰπεῖν μοι παρελθὼν πολλὰ παραδείγματα ταύτης τῆς πράξεως ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ταύτης; ἀλλ' ἐξ Ἰταλίας; ἀλλ' ἐκ Σικελίας; ἀλλ' ἀπὸ Σκυθῶν; ἀλλ' ἀπὸ Θρᾳκῶν; ἀλλ' ἀπὸ τῆς Ἀσίας;* 10. *οὐ πανταχοῦ τῶν τὰς τυραννίδας ἁρπαζόντων οἱ γονεῖς κοινωνοὶ μὲν γίγνονται τῆς ἐξουσίας, ἄγρυπνοι δὲ διατελοῦσιν ἐπεγείροντες τοὺς φύλακας καὶ δι' ὅσων ἔχουσι τειχίζοντες | τὴν δυναστείαν, ὑποπτεύοντες, δεδιότες, τρέ-* R IV 451

---

1 *ἔχοι λέγειν ἕτερον LaVi* | *ἕτερον LaViMa* sed in hoc *ν* in *σ* corr m^2, *ClVa* | *ἔχοι* scripsi e *MLaVa* sed in hoc *οι* in ras supra *ει* m^3, *B* cum Iacobsio Lect 122 et Gasda *ἔχει ViMaCl* edd | *πᾶσιν* scripsi e *La* sed ex *ἅπασιν* corr *p*, *Vi* *ἅπασιν MMaClVaB* edd 2 *βουλευτηρίῳ* scripsi e *LaVi ClVaB* *βουλευτηρίοις MMa* edd | *δικαστηρίῳ VaB* 3 *πυκκί La* sed *πυκὶ* suprascr *y*, *Vi* sed *πρυκίοι* suprascr m^2 cf. t. II 566, 13; III 317, 18 | *πόλει La* sed *ει* suprascr *y* 5 *οὐ* om *M LaVi* | *χρηστοῦ* scripsi e *LaVi* sed in hoc *ἀγαθοῦ* in marg m^2, *MaClVaB* *ἀγαθοῦ M* edd 6 *ἀντίθεσις* in marg *LaB* | *ὑπερβαίνοντα Va* sed *γρ ὑπερβαίνων* in marg m^2 7 *δίδωσι MLaViB* edd | *ὁ* om *Vi* 8 *λύσις* in marg *LaB* | *καὶ* om *MLaVi* Mor 11 *τυράννου σφαγέα M* Re 12 *μοι* inser *Ma*^{3} om *Cl* 14 *ἀπὸ* (1) scripsi e *LaViMaClVaB* et *γρ* in marg Mor *ἐκ τῶν M* edd 15 *τῶν* ex *ὧν* corr *Ma*^{3} 16 *κοινωνοὶ μὲν* scripsi e *LaViMaClVaB* *μὲν κοινωνοὶ M* edd | *γίνονται LaViVaB*

μοντες, ὅπως μηδεὶς αὑτοὺς ἀφαιρήσεται τὰ παρόντα σκοποῦντες; ἀλλ' ἐγὼ τἀναντία, τυραννοῦντος μὲν ἔστενον, ηὐχόμην δὲ τὸν κτενοῦντα φανῆναι, πάντων δὲ ἐπτηχότων οὗτος ἐκεῖνος ἐγιγνόμην. 11. καὶ νῦν περιεστᾶσι καὶ ξένοι καὶ πολῖται τὸν νεκρὸν καὶ ὁ ἐπιστάμενος πρὸς τὸν οὐκ εἰδότα λέγει· τοῦτον ἀπέκτεινεν ὁ πατὴρ καὶ τοῦ τὸν παῖδα ἔχειν κρεῖττον ἡγήσατο τὴν πόλιν ἔχειν τὴν αὑτῆς πολιτείαν. ἆρά τῳ δοκῶ δεινόν τι ποιεῖν καινῆς ἐπὶ τοιούτοις μεμνημένος τῆς χάριτος; 12. ἐπέδωκεν Ἐρεχθεὺς τὴν παῖδα τοῦ θεοῦ κελεύοντος. οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ διαφυγεῖν τὴν ἀπὸ τῶν λογίων ἀνάγκην, ἢ πάντες ἂν ἧκον ἐπ' αὐτὸν ὡς ἂν Εὐμόλπῳ προδιδόντα τὴν πόλιν. ταὐτὰ καὶ περὶ Κόδρου λέγειν ἔχοι τις ἄν. καὶ γὰρ οὗτος τῷ θεῷ πειθόμενος ἀπέθνησκεν ἀρχὴν καὶ τιμὰς ἐντεῦθεν τοῖς παισὶ καταλιπὼν καὶ ἅμα ᾔδει πρῶτος ἀπολούμενος τῶν πολεμίων κρατησάντων. τὴν οὖν ἀναγκαίαν τελευτὴν

---

10 cf. t. IV 245, 2 R 12 Lyc. Leocr. § 98 sq. [Apollod.] bibl. III 15, 4 14 cf. t. II 219, 10 sq. Lyc. Leocr. § 84 sq.

---

1 μηδεὶς scripsi e *La* sed e μὴ δὲ εἰς corr *s*, *VaB* et γρ in marg Mor μηδὲ εἷς *MVi* edd μὴ δὲ εἷς *MaCl* | αὑτοὺς scripsi αὐτοὺς libri edd | ἀφαιρήσηται *MLaMaCl* 3 εὐχόμην *Vi* sed ηὐχόμην in marg m² | δ' *LaVi* 4 ἐπτηχότων in ἐπευχόντων corr *Ma*³ | ἐγινόμην *MaCl* 7 καὶ inser *Ma*³ om *Cl* | τοῦτον *Vi* | κρεῖττον ἡγήσατο τὴν πόλιν scripsi e *LaViMaClVa* τὴν πόλιν κρεῖττον ἡγήσατο *MB* edd 8 αὑτῆς scripsi αὐτῆς libri edd | ἄρα *M* 9 καινῆς *La* sed αι in ras *p* | τούτοις *LaVi* sed in hoc τοιούτοις in marg m², *VaB* 10 τῆς om *LaViMaClVaB* | ἀπέδωκεν *Ma* 11 διαφυγεῖν *La* sed εῖν in ras *f* 12 ἢ — 13 πόλιν in marg *Va*² | ἂν ἧκον] γρ ἀνῆκαν in marg Mor | ὡσὰν *Va*² 13 προδιδοῦντα *La* | καὶ ante ταῦτα *Vi* | ταὐτὰ scripsi ταῦτα libri edd 14 λέγοι *VaB* | ἔχει *La* ἔχη *MaCl* om *VaB* | τίς *LaVa* 15 καὶ τιμὰς ἐντεῦθεν scripsi e *LaViMaClVa* et γρ in marg Mor ἐντεῦθεν καὶ τιμὰς *MB* edd 16 ἤδη *La* sed ει supra η *p*

εἰς σχῆμα μεθίστη βέλτιον. 13. *ἐμὲ δὲ οὔτε ὁ Πύθιος ὥπλισεν ἐπὶ Κριτίαν οὔτε φόβος ὡς ἐπ' ἐμὲ τρέψοιτο τελευτῶν ὁ παῖς. οὐδεὶς δ' ἄν με καὶ φονέα τοῦ παιδὸς ἠξίωσε γενέσθαι, τὸ γὰρ ἀλγεῖν με τοῖς ὑπ' ἐκείνου πραττομένοις ἀποχρῶν ἐνομίζετο, ὑμῶν μὲν οὐδείς, αὐτὸς δὲ ἐμαυτὸν ἀπήτησα τὸν φόνον.* 14. *καὶ γέγονε καὶ τοῦτ' ἀφορμὴ τοῖς βουλομένοις ὑμᾶς ἐγκωμιάζειν. νῦν μὲν γὰρ ὁ Κυναίγειρος καὶ ὁ Καλλίμαχος καὶ ὁ Λεὼς καὶ ὧν ἐμεμνήμην ἄρτι κοσμοῦσιν ἐν* | R IV 452 *τοῖς λόγοις τὴν πόλιν, ἥξει δέ, ὡς εἰκός, εἰς τοὺς ἐπαίνους καὶ τὸ παρ' ἡμῶν πεπραγμένον, ὅτι οὕτω τις ἀνὴρ Ἀθηναῖος ἐγένετο φιλαθηναιότατος ὥστ' ἐξὸν αὐτῷ μετὰ τοῦ παιδὸς τυραννεῖν αὐτὸς τὸν αὑτοῦ διέφθειρεν, ἵν' ὁ δῆμος κρατῇ. ἆρ' ἄξιον ῥητόρων με δεινότητος ἡττηθέντα ἀπελθεῖν δι' ὃν αὐτοῖς ἔξεστι τοῖς ῥήτορσιν ἐπὶ τοῦ βήματος λέγειν;*

15. *Ἕτερα, φησί, λάμβανε. καὶ τίς ἂν πρέποι Καλλαίσχρῳ μετὰ τοιοῦτον ἔργον δωρεὰ πλὴν ταυτησί;*

---

8 cf. t. V 512, 1 9 [Dem.] Epitaph. § 29 p. 1398, 5 12 Dem. p. 439, 27

---

1 *εἰ Va* | *μεθίστησι LaVi* sed in hoc *μεθίστη* in marg m², *Ma* sed *σι* add m³ et eras, *VaB* | *πύθιος ὥπλισεν La* sed *ιος ὥπλι* in ras *p* 2 *ὥπλισεν* in ras *Va²* 3 *οὐδεὶς* — 4 *γενέσθαι* post 5 *ἐνομίζετο* libri edd transposui auctore Re 3 *με* inser *Va²* 4 *ἐπ' Vi* 5 *παιδὸς Va* sed *αιδὸς* in ras m² 6 *γεγόνει Ma* sed in *γέγονε* ras corr et *γρ γέγονε* in marg m³ 7 *τοῦτο MaCl* | *ἡμᾶς MaClVa* Re om *B* 11 *το*^σοῦτον^ *La* sed *ο*^σοῦτον^ in ras *f*, *Vi* | *τίς LaViVaB* 12 *ἐξιὸν Vi* sed *ι* eras 13 *παῖδα* post *διέφθειρε MaCl* 14 *ἄρ' Vi* | *με ῥητόρων ViMaCl* | *μὲν La* sed ` add *y* | *δεινότατος ViMa* 17 *πρέποι* scripsi e *LaViMaClVaB* cum Iacobsio Lect 122 et Boissonadio Anecd. II 432 *πρέπῃ M* edd 18 *τοιούτων ἔργων Ma* | *ταυτησί;* scripsi *ταυτησί· LaVi* sed in hoc *ταύτης ἵνα* in marg m², *MaCl* *ταύτης; Va* edd *ταύτης MB*

στέφανον λάβω καὶ κηρυχθῶ λαβὼν ἐφ' ἅπερ ἔλαβον, ὦ Ἀθηναῖοι, ξίφος; ἀλλ' ἐν πρυτανείῳ σίτησιν συνειδώς μου τῇ χειρὶ ταῦτα ἃ σύνοιδα; ἀλλὰ πλέθρα γῆς; δεῖ γὰρ ἔτι μοι μέλειν οὐσίας. μία λέλειπται δωρεά, μόνη μία ταχέως ἀφανισθῆναί μοι τὸν νεκρόν, ὃν ὑμεῖς μὲν εἰκότως μισεῖτε, ἐγὼ δὲ μὴ οἰκτείρειν οὐκ ἔχω. 16. καίτοι τὸ ξίφος γε ἐπ' αὐτὸν λαμβάνων οὐχ οὕτω διεκείμην, ἀλλ' ὡς οὐκ ἄταφον ἐκρίψων μόνον, ἀλλὰ καὶ κατακόψων τὸ σῶμα καὶ πᾶσαν αἰκίαν αἰκιούμενος, τοσοῦτος ἦν ὁ θυμός· ἐπεὶ δὲ ἔπληξα καὶ κατήνεγκα καὶ ὁ μὲν τύραννος ἐπέπαυτο, τὸ σῶμα δὲ ἔκειτο, κατὰ μικρὸν εἰς τὸ πατὴρ εἶναι τοῦ πεσόντος ἐπανηρχόμην. ἡ μὲν γὰρ ὕβρις ἣν ὕβριζεν ἀντὶ πατρὸς ἐποίει με δυσμενῆ, ἡ τελευτὴ δὲ ἀντὶ πολεμίου πατέρα. 17. καὶ νῦν πάντα εἰσέρχεται τὴν ψυχὴν ὧν οὐδὲν τότε, ὅτι τοῦτον μέντοι τὸν ἀπεσφαγμένον ἐγὼ καὶ ἔσπειρα καὶ ἐγέννησα καὶ ἔθρεψα καὶ εἰς φράτορας εἰσήγαγον καὶ εἰς δημότας ἐνέγραψα καὶ παῖδα προσεῖπον καὶ πρὸ
R IV 453 τῆς μανίας ἐπήνεσα πολλάκις. οὐδὲν | γὰρ ἔτι με

9 [Plat.] Axioch. p. 372 A 17 sq. Dem. p. 1313, 19 sq.

1 *ἵνα* ante *στέφανον VaB* et *γρ* in marg *Ma*² et e *Mon* inser Re *ἢ τὸν* coni Gasda | *λάβω LaViMa* sed in hoc *λαβὼν* suprascr m² et *λάβω καὶ κηρυχθῶ* in marg m³, *Cl* num *ἀνακηρυχθῶ* scribendum coll. t. IV 470, 7? | *ἃ παρέλαβον VaB* 2 *'Αθηναῖοι* scripsi e *ViMaClVaB* et *γρ* in marg Mor cum Cobeto Mnem. N. S. III 148 *θεοὶ MLa* edd cf. p. 90, 6 4 *μέλλειν LaViMaClVa* sed in hoc *λ*(1) eras 5 *μία μόνη M* Mor 7 *τὸ ξίφος γε* scripsi e *LaViMaClVa* sed in hoc *τὸ* inser m² *γε τὸ ξίφος MB* edd 11 *δ' ἐπέκειτο LaVi* | *κατὰ Va* sed ` del m² | *καταμικρὸν MB* 12 *παιδὰ Ma* sed *γρ πεσόντος* suprascr m² *παιδὸς Cl* 13 *τοῦ* ante *πατρὸς M* et inser *Ma*² edd sed recte abesse a *Mon* dixit Re delevi | *ἐποίη La* sed *η* in *ει* corr *f* 17 *καὶ εἰς φράτορας ἤγαγον* in marg *Va*² | *φράτορας La* sed *ρ*(1) inser *p* | *ἤγαγον B* | *καὶ* — 18 *ἐνέγραψα* om *Va* 18 *ἀνέγραψα MaCl* 19 *οὐδὲν γὰρ*] *καὶ οὐδὲν VaB*

τῶν τότε παροξυνόντων κινεῖ. οὐκέτι τυραννεῖ Κριτίας, οὐκέτι τρέφει δορυφόρους, οὐκέτι φρουρὰν μεταπέμπεται καθ' ὑμῶν καὶ τῶν νόμων, οὐκέτι δακρύων ἐμπίπλησι τὴν πόλιν. 18. *οἴχεται τὸ ταῦτα ποιοῦν, τὸ δὲ ἀναίσθητον ἔρριπται αἰσθανόμενον οὐδὲν τῶν ποιουμένων, κἂν πάνυ πολλοὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ τι πεπονθότων ἐνάλλωνται τῷ σώματι καὶ περιέλκωσι καὶ παίωσι. τοῦτο δή με τὸ σῶμα τὸ μηδενὸς αἰσθανόμενον ἕλκει καὶ κάμπτει καὶ πάσχειν τι πρὸς αὐτὸ ποιεῖ καὶ οὐκ ἐᾷ τὸν ἔμπροσθεν ἐκεῖνον εἶναι, οὐδὲ εἰ σφόδρα βουλοίμην, πείσαιμ' ἂν ἐμαυτὸν ὡς οὐκ ἐξ ἐμοῦ γεγέννηται. ἕως δ' ἂν τοῦτο μὴ δύνωμαι, πᾶσα ἀνάγκη πάσχειν τι πρὸς τὸν νεκρόν.* 19. *ἤδη τις ἀπεκήρυξε τὸν υἱόν, ἀλλ' ὁ πολλὰ καταβοήσας, ὁ κρίνας, ὁ διώξας, ὁ πεποιηκὼς ἀλλότριον, ὁ λιμώττοντα περιορῶν, ὁ νοσοῦντος ἀμελῶν, ὁ μηδὲ θνήσκοντι σπεισάμενος πρὸς τεθνεῶτα διηλλάγη καὶ προσῆλθε καὶ ἥψατο καὶ δάκρυσιν ἐτίμησε καὶ πατρῴων μετέδωκεν ἠρίων καὶ*

---

18 Dinarch. c. Aristog. § 17. Dem. p. 1319, 27

---

1 *παροξυνάντων MaClVa* | 1 sq. *οὐκ ἔτι La* 2 *οὐκ ἔτι* (1) *Vi* 3 *ἡμῶν MaCl* 5 *αἰσθανόμενον* scripsi e *LaViMaCl* *αἰσθόμενον MVaB* edd 6 *αὐτῷ MaCl* | *τί ViB* 7 *ἐνάλωνται Va* sed *λ* in ras 2 litt m^2, *B* | *πατῶσι LaVi* sed in hoc *παίωσι* in marg m^2 8 *μηδενὸς* scripsi e *MViMa* sed in hoc *γρ μηδαμῶς* in marg m^2, *ClVa* et *γρ* in marg Mor *μὴ δενὸς δαμῶς La* *μηδενὸς B* *μηδαμῶς* edd | *αἰσθόμενον MVa* 9 *τί ViMaClVaB* | *πρὸς αὐτὸ ποιεῖ* scripsi *πρὸς αὑτὸ ποιεῖ MLaViVaB* Mor *ποιεῖ πρὸς αὑτὸ MaCl* Re 10 *καὶ* ante *οὐδὲ* inserendum coni Gasda | *οὐδὲ* — 13 *νεκρόν* in marg *Vi*^{2}*Ma*^{2}*Va*^{2} om *LaCl* | *εἰς Vi* 11 *πείσαι μ' Vi* | *γεγένηται MVi*^{2}*Ma*^{2}*Va*^{2}*B* Mor 12 *μὴ τοῦτο B* 13 *τί Ma*^{2}*B* *τὶ Vi*^{2}*Va*^{2} | *ἐπεὶ καὶ ὅστις LaVi* sed in hoc *ἤδη τίς* in marg m^2, *MaVa* sed *γρ ἤδη τίς* suprascr *Ma*^{2}*Va*^{2}, *Cl* 14 *ἀλλ' ὁ* om *LaViMaClVa* 16 *ἀμελῶν Va* sed *ἀ* in ras m^2 | *μὴ δὲ ViMaClVaB* 17 *τὸν* ante *τεθνεῶτα MaCl* | *καὶ δάκρυσιν ἐτίμησε* inser *Ma*^{2} om *Cl* 18 *πα-*

οὐδεὶς ἐμέμψατο, εἰ πρὸς τὴν ἐν τῇ ψυχῇ κακίαν χαλεπήνας πρὸς τὸ μὴ δεχόμενον ἔγκλημα μετεβάλετο.

20. Ἀνάσχεσθε δὴ κἀμοῦ μεταβαλλομένου καὶ χωρίζοντος ἀπὸ τῶν αἰτιῶν τὸν νεκρόν. εἰ μὲν γὰρ δύνασθέ με ποιῆσαι μὴ γεγονέναι πατέρα Κριτίου, ποιήσατε καὶ οὐδὲν ἀκούσεσθε τοιοῦτον· εἰ δ' ἐκεῖνο ἄλυτον καὶ οὐδὲ θεῶν τῳ δυνατόν, ἐνέγκατε τὰ τῆς φύσεως, πρὸς θεῶν, ἧς τὴν ἰσχὺν ἀκριβέστερον ἴδοι τις ἂν ἐν τοῖς θηρίοις. τὰ γὰρ ἄγρια καὶ ἀνήμερα R IV 454 | καὶ λογισμὸν οὐκ ἔχοντα καὶ προαποθνήσκει τῶν ἐγγόνων καὶ τεθνεῶτα θρηνεῖ. τί οὖν παράλογον ἄνδρα Ἀθηναῖον τῶν χρηστοτέρων ἴσως εἶναι δοκοῦντα τὸ τῶν θηρίων παθεῖν; 21. εἰ δὲ τοῦτο μὲν οὐκ ᾔτουν, ἕτερον δέ τι, καὶ λαβὼν ἀπηρχόμην, εἶτά μοί τις ἐντυχὼν συγγενὴς ἢ δημότης ἢ ἄλλος πρεσβύτης ἄνθρωπος πατὴρ τοσοῦτον ἤρετο· Κάλλαισχρε, σοὶ διδόντων Ἀθηναίων ὅ τι ἐθέλεις αἰτεῖν ᾔτεις τι πρὸ τοῦ Κριτίου νεκροῦ καὶ νῦν ἀπέρχῃ χρυσίον παρὰ τοῦ δήμου φέρων οὐ τεθαμμένου

τρώων *ViClVa* | ἠρείων μετέδωκε *Va* sed ει in ι corr, *B* sed ἠρίων in marg m² γρ ἠρίων μετέδωκε in marg Mor | μετέδωκε *M* edd | ἠρίων *La* θρήνων *M* Mor ἱερείων *Ma* sed γρ' θρήνων suprascr m³, *Cl*
2 μετεβάλλεξο *LaVa* 3 μεταβεβλημένου *MaCl* 6 δὲ *ViMaClVaB* 7 τ *La* sed ῶ suprascr *p* 8 δαιμόνων *La ViMaClVaB* et γρ in marg Mor 9 τίς *LaViCl* 10 καὶ(2) in ras *La*ⁿ | προαποθνήσκει *La* sed ras 1 litt post ο(1) 11 ἐγγόνων *Ma* sed γ(1) in ras m³ ἐκγόνων *LaVi* sed in hoc ἐγγόνων in marg m², *Va* cf. t. V 444, 19 12 ἀθηναῖον *Va* sed αῖον ex αίων corr m² | εἶναι δοκοῦντα ἴσως *MaCl* 14 μοι τίς libri corr Mor 16 ἄνθρωπος om *MaCl* | σοὶ scripsi e *La Vi* εὖ *MMaClVaB* edd sed „*aut delendum est* εὖ *aut eius loco* σοι *legendum*" Re 17 ὅτι *Vi* | αἰτῶν *La* sed ων in ras *f* et ras 2 litt ante αἰτ, et ἰδεῖν post αἰτῶν | ᾔτεις scripsi εἶδες libri edd ἦγες coni Gasda 18 τί *LaViMaClVaB* et γρ in marg Mor edd 19 χρυσὸν *MaCl* | περὶ *Vi* sed παρὰ in marg m², *Va*

τοῦ σώματος ἐξὸν δι' ἀμφοῖν εὐδοκιμεῖν, καὶ οἷς ἔκτεινας καὶ οἷς ἔθαψας; ἢ τοῦτο ἔδεισας μὴ σὺ μὲν ἐπαγγείλῃς, οἱ δὲ οὐ δῶσιν; οὐκ οἶσθα τὸν τῆς πόλεως τρόπον, πῶς οὐκ ἂν ἐπὶ τούτοις, ὦ Ἀθηναῖοι, κατέδυν; 22. *οὐδὲ γὰρ ὡς οὔκ ἐστε φιλάνθρωποι καὶ πρὸς ἔλεον ἕτοιμοι, λέγειν ἂν εἶχον, οἵ γε ὑπὲρ μὲν ἀλλοτρίων νεκρῶν πόλεμον ἤρασθε πρὸς Θηβαίους μεγάλους ἐξ αὐτῶν ὧν ἐνίκησαν ἤδη γεγενημένους, τοὺς δ' ἐν Μαραθῶνι τῶν βαρβάρων ὑμῖν μαχεσαμένους ἐθάψατε τοὺς μετ' Ἐρετριέων ἐπιθυμοῦντας καὶ Ναξίων εἰς Σοῦσα καὶ τὰς Ἀθήνας μετενεγκεῖν, τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην καὶ περὶ Ἀμαζόνας ἐσχήκατε. τὸ δὲ ἔτι μεῖζον, ἅλωσις μὲν πόλεως ἐν δράματι θρηνοῦντα τὸν δῆμον ἔδειξεν. Αἴας δὲ ἀποστερούμενος παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ ταφῆς ταὐτὰ*

---

8 cf. t. III 406, 26 sq. R; t. IV p. 263, 2 et 247, 24 R. [Apollod.] bibl. III 7, 1 10 cf. ad t. V 521, 10. Paus. I 32, 5 11 Her. VI 94 et 96 12 Paus. I 2, 1. Plut. Thes. 27 14 cf. p. 41, 9; t. IV 247, 25 R 15 Soph. Ai. 1047 sq.

---

2 *ἔθαψας MaCl* | *ἔκτεινας MaCl* 3 *ἐπαγγείλῃς* scripsi e *LaViMaClB* *ἐπαγγέλλῃς M* edd *ἐπαγγέλλεισ Va* sed *εισ* ex *η* corr m[3] | *οἶδε Va* sed *῀ι* in ras m[2] *γρ σοὶ* in marg Mor | *δίδωσιν Va* *δώσουσιν Vi* sed *διδῶσιν* in marg m[2] *γρ διδῶσι* in marg Mor 4 *τρόπον Ma* sed *γρ πρόσωπον* suprascr m[2] | *οὐκ* om *LaViClVa* et *γρ* in marg Mor inser in textu et in marg *Ma*[2] 5 *οὐ LaViMa* | *ὡς* om *M* 8 *ἐνίκησαν* scripsi e *LaViMaClVa* coll. t. IV p. 263, 2 R *ἐκίνησαν MB* edd 9 *δὲ MVaB* edd 10 *ἡμῖν MaCl* | *μαχεσαμένους Vi* sed *σο* ad *σα* in marg m[2] | *τὰς Cl* 12 *δὲ αὐτὴν γνώμην MaClVaB* 13 *δ' LaVi* 15 *δ' LaViMaCl* | *ἀποστερούμενος* scripsi e *LaViMaClVa*, sed in hoc *ἀποστε* (*φαι* suprascr.) in ras 2 litt m[2], *ἀποστερούμενος B* *ἀφαιρούμενος M* edd | *παρὰ L* sed *α α* in ras *f* | *τῷ* (*ταφῆς* suprascr.) inserui e *LaViMaClVaB* om *M* edd | *τιμῆς Va* *τιμῆς B* | *ταῦτα LaViMaCl* *ταῦτὰ B*

ποιεῖ. καὶ μακρὸν ἅπαντα καταλέγειν ἃ τῆς ὑμετέρας, ὦ Ἀθηναῖοι, φιλανθρωπίας ἐστὶν ἐπιδείγματα. 23. *τὸ οὖν ἐμὲ ταῦτα εἰδότα καὶ ὅτι γε τούτοις μᾶλλον ἢ τῷ πλήθει φιλοτιμεῖσθε τῶν τροπαίων μὴ τολμῆσαι λόγους ἀξίους τῶν ὑμετέρων ἠθῶν πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν τίνα ἂν εἶχε λόγον; ἀδικοῦντος γὰρ ἂν ἦν τοῦτό γε τὴν πόλιν τὸ μὴ οἴεσθαι χάριτος οὕτως ἐπιεικοῦς τεύξεσθαι, καὶ ἦσαν ἂν οἳ δικαίως ἐπετίμων, εἰ μὴ ἔσχον ἐλπίδας καὶ νῦν*
R IV 455 *αὐτὸν αὐτῷ τὸν | δῆμον ὅμοιον ἔσεσθαι.* 24. *ἔτι τοίνυν τὸ μὲν ἀξιοῦν θάπτειν πατρός ἐστιν εὐνοίᾳ τῇ πρὸς ὑμᾶς ἐπὶ τὸν υἱὸν ἥκοντος, τὸ δὲ ἀμελεῖν τοῦ σώματος διαβάλλοντος τὸν φόνον ὡς ἀπὸ μίσους τοῦ πρὸς ἐκεῖνον πεπραγμένον. εἰ γὰρ ἐγὼ νῦν ἐπ' ἄλλοις ἦν καὶ περὶ ἕτερα τὴν σπουδὴν ἐποιούμην οὐδὲν τοῦ κειμένου προνοῶν, τίς οὐκ ἂν εἶπε δικαίως; τῇ πόλει μικρὰ κεχάρισται Κάλλαισχρος, μᾶλλον δὲ οὐδ' ὁτιοῦν, εἰ χρὴ τῇ γνώμῃ τὰ τοιαῦτα κρίνεσθαι. οὐχ ὁρᾷς ὡς βραχὺς αὐτῷ τοῦ νεκροῦ λόγος; ὁ δὲ εἰς ἡδονὰς ἀφῆκεν αὐτόν. πάλαι, ὡς ἔοικεν, οὗτος ἐπιβουλεύων ἀποκτεῖναι Κριτίαν ὀψὲ δεδύνηται. τούτων με, ὦ Ἀθηναῖοι, ῥύσασθε τῶν*

---

1 *ἡμετέρας MaCl* 2 *φιλανθρωπίας ὦ ἀθηναῖοι MaCl* | *ἀθ. La* sed *ην* suprascr *p* | *ἐστὶν Vi* sed *εἰσὶν* in marg m² 3 *τί Vi* | *γε* om *MaCl* | *ἢ τῷ πλήθει* inser *Ma²* om *Cl* 4 *φιλοτιμεῖσθαι Va* | *τροπαίων* e *τρόπων* corr *Va²* 6 *ἂν* inserui e *La* om reliqui libri edd 7 *οἴεσθε MVi* 9 *αὐτὸν* om Re | *αὐτῷ* scripsi e *MViB* *αὐτῷ LaMaClVa* edd 12 *τοῦ μίσους τοῦ LaVi* 13 *πεπραγμένου LaViMaClVa* 14 *οὐδὲν La* sed *δὲν* in ras *f* | *οὐδενὸς τὸν κείμενον προτιμῶν* Gasda 15 *προνοῶν* scripsi e *Va* sed *γρ προτιμῶν* in marg m², et Petrop *προτιμῶν* reliqui libri sed *προνοούμενος* suprascr *Lay*, edd 17 *οὐδοτιοῦν La* | *εἰ χρὴ* ex *ἐχρῆν* corr *Va* 19 *αὐτὸν MaCl* 21 *θεοὶ LaVi* | *ῥύσασθε Va* sed *ε* ex *αι* corr m²

λόγων καὶ δότε ἀνθρώπῳ μὴ λίαν φαύλῳ περιστεῖλαι τὰς ἑαυτοῦ συμφοράς.

25. Νόμον οὖν, φησίν, εὖ ἔχοντα σοὶ χαριζόμενοι λύσομεν; μηδαμῶς. ἀλλ' ἔστω μὲν ὁ νόμος κύριος κατὰ τῶν ἢ ὑπὸ δούλου τινὸς ἢ τῶν δορυφορούντων ἢ κόλακος ἢ καὶ γυναικὸς τὴν πληγὴν δεξαμένων, καὶ γὰρ ὑπὸ τῶν τοιούτων γίγνονται πληγαὶ πολλάκις ἀμελουμένων, πατρὶ δὲ θάπτειν ἐπιτρεπέτω τὴν προσηγορίαν τοῦ κτείναντος αἰσχυνθείς. 26. δοκεῖ δ' ἔμοιγε κἂν αὐτὸς ὁ νομοθέτης, εἴ τις αὐτῷ προεῖπε θεῶν ὅτι ἔσται τις πατὴρ οὕτω δημοτικὸς καὶ πάντα ὕστερα τῆς ἐλευθερίας ἄγων, ὥστ' αὐτὸς ἐκκόψαι παῖδα τύραννον, προσγράψαι ἄν· τῷ τοιούτῳ δὲ ἐξέστω καὶ θάπτειν. οὐ γὰρ δὴ σοφίᾳ γε τῶν ἄλλων διαφέρων καὶ κατὰ τοῦτο νομοθετεῖν ἠξιωμένος ἠγνόησεν ἂν ὡς ἁμιλλᾶσθαι δεῖ τοὺς εὖ παθόντας τῇ τιμῇ πρὸς τὴν τόλμαν τῶν πεποιηκότων καὶ τὸν πλέον τι τῶν ἄλλων δεδρακότα πλέον τι τῶν ἄλλων ἔχοντα ἀποπέμπειν. 27. καὶ νῦν ὅπερ οὐκ ἐλπίσας ἐκεῖνος οὐ προσ-

1 cf. t. V 375, 10

3 εὖ ἔχοντα σοὶ φησίν *LaVi* | φησί *ViMaCl* | εὖ ἔχοντα inser *Ma*[3] om *Cl* 4 λύσωμεν? | οὐδαμῶς *MaCl* 5 ἢ(1) inser *Va*[2] om *MaCl* 7 γίνονται *MaCl* 8 ἐπιτρεπέτω *Ma* sed έτω ex ω, ut videtur, corr m[3] 10 δὲ *Va* | δέμοιγε *LaVi* προσεῖπε (ὡς suprascr.) *La* sed σ eras 11 ὅτι *B* ὡς *Va* | τίς *LaViMa Cl* τὶς *B* 12 ὥστε *Vi* | ἐκκόψαι scripsi auctore Re ἐκκόψει libri edd 13 τῷ τοιούτῳ δὲ scripsi e *LaViVaB* et γρ in marg Mor τῷ δὲ τοιούτῳ *MMa* sed in hoc δὲ inser m[3], edd τῷ τοιούτῳ *Cl* 15 τοῦτο *La* sed το suprascr *p* | ἠξιωμένοι *Vi* sed ος supra οι m[2] | ἠγνόησεν *La* sed ο in ras *p* 16 ἁμιλλᾶσθαι *MMaB* edd | πεπονθότας *B* 17 τόλμαν τῶν πεποιηκότων scripsi e *LaViMaClVaB* τῶν πεποιηκότων τόλμαν *M* edd | τί *LaVaB* 18 τί *LaViVaB* | ἔχοντα scripsi e *La ViMaCl* σχόντα *MVaB* edd

ἔθηκεν, εἰ τοῦθ' ὑμεῖς ἑωρακότες προσγράψετε, πῶς ἀδι- R IV 456 *κήσετε; τούς τε γὰρ πατέρας οὕτως ἂν μᾶλλον ἐπὶ παῖδας παρακαλέσαιτε τυράννους, εἰ γνοῖεν ὡς ἀποκτείναντες θάψουσι, τούς τε παῖδας εὐλαβεστέρους ποιήσαιτε τοιούτων αὐτοῖς εὐθὺς ἐγγύθεν τῶν σφαγέων ἐφεστηκότων.* 28. *καὶ νῦν μοι στρέφεις ἄνω καὶ κάτω τοῦ νόμου τὰς συλλαβάς, εἰ δὲ ἀκμαζούσης τῆς τυραννίδος εἶπον ἠρέμα σοι προσελθών, ὅτι ταῦτα τὰ δεινὰ δύναμαι μὲν ἐγὼ παῦσαι μόνος, εἰ δυνηθείην ἀφειδῆσαι τοῦ παιδός, δέδοικα δὲ τὰ κατὰ τῶν τοιούτων νενομοθετημένα νεκρῶν, ἆρ' οὐκ ἂν ἅπαντα ὑπισχνοῦ πᾶν ἔλαττον ὃ δώσεις οὗ λήψῃ νομίζων; εἶθ' ἃ ζητῶν ἐλευθερίαν ἔδωκας*

---

6 Plat. Gorg. p. 511 A

---

1 *ὑμεῖς Ma* sed *εις* in ras m² *ἡμᾶς Cl* | *ἑωρακότες* in marg inser *Ma*² om *Cl* | *προσεγράψατε La* sed *ε*(1) eras, *Va* sed *προσε* in ras m², *B* *περιεγράψατε Ma* cum ras 1—2 litt post *ε*(3), *Cl* | *ὅπως Ma* | *ἀδικήσετε Ma* sed *σε* corr m² *ἀδικήσητε Cl* 3 *παρακαλέσαιτε* scripsi *παρακαλέσετε LaViVaB* edd *παρακαλέσητε MMaCl* 4 *παῖδας εὐλαβεστέρους ποιήσετε* in marg inser *Ma*² om *Cl* | *ποιήσαιτε* scripsi *ποιήσετε LaViVaB* edd *ποιήσητε M* 5 *τοιούτων Vi* sed *τούτων* in marg m² | *εὐθὺς αὐτοῖς MaCl* | *εὐθὺς* om *La* et *γρ* in marg Mor 6 *ὑφεστηκότων MaCl* | *καὶ* om *LaViClVaB* inser *Ma*² | *μοι* scripsi e *LaViMa* sed in hoc *οι* in *ε* corr m², *ClVaB* *μή M* Mor *μή μοι* Re | *στρέφεις* scripsi e *LaViMaClVaB* coll Plat. l. l. *στρέφῃς M* edd *στρέψῃς* Iacobs Anth Pal III 735 7 *καὶ* ante *ἀκμαζούσης M* Mor del Re 8 *ἠρέμα σοι τῆς τυραννίδος εἶπον MaCl* sed in hoc *σοι* om, *VaB* | *τὰ δεινὰ* om *Cl* post *ἐγὼ* inser *Ma*² 9 *μὲν ἐγὼ δύναμαι MaCl* | *δεῖν οἰηθείην Va* sed *γρ´ δυνηθείην* in marg m², et *γρ* in marg Mor 10 *τὰ* om *La* 11 *κατὰ La* sed *τὰς* suprascr *p* | *νενομοθετημένων La* sed *ων* in *α* corr *p* 12 *ἄρ' Vi* 13 *οὗ La* sed *υ* in ras *n* | *εἶ' Ma* sed post *ι* ras 1 litt | *ἃ Ma* sed post *α* ras 1 litt *ἂν Cl* | *ἐλευθερίας Ma*

ἄν, νῦν ἔχων οὐ δώσεις, ἀλλ' ἀκριβολογήσῃ πρὸς ἄνθρωπον οὐκ ἀκριβολογησάμενον;

29. *Εἰσὶ καὶ πατράσι περὶ παίδων κείμενοι νόμοι πολὺ τούτων τῶν γεγραμμένων σεμνότεροι παρ' αὐτῆς παγέντες τῆς Φύσεως, οἳ βούλονται τοὺς γεγεννηκότας περὶ πλείονος αὑτῶν τὰ τεχθέντα ποιεῖσθαι καὶ πᾶσι τοῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἥδεσθαι πόνοις. καὶ τί ἂν λέγοι τις γῆν ὑπὲρ τούτων σπειρομένην καὶ θάλατταν πλεομένην καὶ χρήματα ἀθροιζόμενα καὶ πόνους καὶ ἀγρυπνίας καὶ λόγους καὶ γνώμας; ἀλλ' ἣν πολέμιοι κρατήσαντες πόλεως αἵρεσιν τοῖς πατράσι διδῶσιν ἢ αὐτοὺς ἀποθνήσκειν ἢ τοὺς παῖδας ἐφορᾶν, πάντες ἂν εὐθέως ὑπὸ τὰ ξίφη τρέχοιεν. γίγνεται δὲ κἀν ταῖς ἀρρωστίαις ἴσα παρὰ τῶν θεῶν τῶν τοκέων αἰτούντων αὑτοὺς μὲν ἀπελθεῖν, ζῆν δὲ τοὺς ἐξ αὑτῶν.* 30. *τούτων οὐδένα, ὅτε ἐτυραννεῖσθε, τῶν νόμων ἐζήτησα οὐδὲ ἐξέκρουσέ μου τῆς δεξιᾶς οὐδεὶς τὸ σιδήριον οὐδὲ ἐξέλυσε τὴν ὀργὴν οὐδὲ τὴν ὁρμὴν ἐκώλυσεν, οὐδέ, ἡνίκα τὴν πρώ-*

---

5 cf. ad t. V 518, 5

---

1 *ἃ* post *ἄν* inser *Ma*[2] | *νῦν* om *LaViClVa* inser *Ma*[2] 3 *δὲ* ante *καὶ MaCl* | *νόμοι κείμενοι LaViMaClVa* 4 ras 2 litt ante *γεγραμμένων La* 6 *αὐτῶν LaViMaClVa* | *τ χθέντα* cum ras 1 litt *Ma* 7 *αὐτοῦ Ma* | *τίς LaVi* 8 *περὶ MaClVa* sed in hoc *γρ ὑπὲρ* in marg m[2] 11 *αἵρεσιν τοῖς πατράσι διδῶσιν* in marg *Vi*[2] om *La* | *θνήσκειν LaViMaClVa B* et *γρ* in marg Mor 13 *γίνεται MaClVa* | *ἴσα MaClVaB*

14 *παρὰ La* sed ambo *α* in ras *f* *περὶ Vi* sed *παρὰ* in marg m[2] | *αὑτοὺς* scripsi e *Va* *αὐτοὺς MLaViMaClB* edd

15 *αὑτῶν* scripsi cum Gasda coll t. V 514, 11 *αὐτῶν* libri edd 16 *ἐζητήσατε M* *ἐζήτησά τε* Mor sed *γρ ἐξήτησα* in marg *ἐξήτασα* Iacobs Anth Pal III 763 17 *τὸ σιδήριον οὐδεὶς LaVi* | *οὐδεὶς* Mor sed *γρ εἰς* in marg | 17 et 18 *οὐδ' LaVi*

την πληγὴν λαβὼν ἐβόα Κριτίας· μή, πάτερ, ἔστησέ R IV 457 | μου τὴν χεῖρα τοὔνομα, ὄνομα καὶ πρὸς τὸν οὐ πατέρα μέγα δυνάμενον, εἰ ῥηθείη μόνον, ἀλλ' ἤκουσεν εὐθέως· ἀπόθνησκε. καὶ γὰρ αὐτὸς μητέρα οὖσάν σοι τὴν Ἀττικὴν ἀδικεῖς. 31. ἀντίθες δὴ τῷ νόμῳ τοὺς νόμους καὶ παῦσαι φιλονεικῶν. καὶ γὰρ εἰ σφόδρα τις ὀργίζεται Κριτίᾳ διὰ τὴν ἄγαν ὠμότητα, [καὶ] κατ' αὐτὸ τοῦτο μᾶλλον ἂν τιμῴη τὸν τῶν τηλικούτων ἀπηλλαχότα κακῶν. τὸ γὰρ ἐκείνῳ μείζονα τὴν ὀργὴν φέρον τοῦτο καὶ τῷ κτείναντι μείζονα τὴν τιμήν.

32. Ἀφαιρήσομεν οὖν, φησί, τῆς ὡρισμένης τιμωρίας; οὐ τιμήσετε δὲ τὸν ἀποδόντα τοὺς νόμους καὶ ταῦτα τῆς δωρεᾶς οὐ λαμπρότητα ἐχούσης, ἀλλὰ παραμυθίαν; καὶ μήν, εἰ καὶ σφόδρα ἄξιον πλέον τι τῶν τὰ ἄλλα πονηρευομένων πάσχειν τὸν τύραννον, ὥσπερ οὖν ἄξιον, ἔχει τὸ πλέον τοῦτο Κριτίας. πέπτωκεν ὑπὸ τοῦ πατρός. οὗ τί γένοιτ' ἂν ἀλγεινότερον ἢ τὸ τὸν προσδοκώμενον σύμμαχον τοῦτον εἶναι τὸν

19 cf. p. 93, 16 sq.

1 λαβὼν inser Va² | οἴμοι Iacobs l. l. 2 μοι MaClVa et γρ in marg Mor et coni Iacobs l. l. | ὄνομα inserui e LaViMa ClVaB om M edd τὸ Iacobs l. l. | ras 1 litt ante πρὸς La 3 εἰρηθείη La 4 εὐθέως — 5 ἀδικεῖς praemisso κείμενον in marg Ma² om Cl | εὐθὺς VaB 5 σου LaVi μου M 7 τίς LaMaClVa edd | κριτία La sed α suprascr y 8 καὶ om MaCl cancellavi | τιμώῃν La | τὸν e τῶν corr Va² | τῶν om VaB 9 αὐτὸν vel τὴν πόλιν post τηλικούτων excidisse coni Gasda | δεινῶν VaB 10 φέροι post μείζονα inser coni Re 12 φησι in marg Va² | τι ante τῆς excidisse coni Gasda coll. t. IV 461, 20 R 13 τοὺς ἀποδόντας Ma sed γρ' τὸν ἀποδόντα suprascr m³, Cl 14 ταῦτα Va sed in ras m² et in marg m² | λαμπρότατα MaVa 15 προθυμίαν Ma sed γρ' παραθυμίαν suprascr m³, Cl | καὶ(2) om VaB | τί LaViVaB 16 τἄλλα La τ' ἄλλα Vi τἄλλα MaCl 17 πέπονθεν ὅτι ante πέπτωκεν Vi 18 τι La 19 εἶναι τοῦτον Re | εἶναι in marg Vi²

παίοντα; 33. οὐκοῦν τοῖς μὲν ὑπ' ἄλλων ἀποθνήσκουσι δεῖ τινὰ τιμωρίαν ἐπεῖναι καὶ μετὰ τὸν θάνατον, ὁ δ' ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐν τῷ παρ' ἐκείνου μείζω δίκην ἔδωκε τοῦ θανάτου. καὶ πολὺ κουφότερον ὑπ' ἄλλου κατενεχθέντα μὴ τυχεῖν ταφῆς ἢ πληγέντα ὑπὸ τοῦ πατρὸς ταφῆναι. τὸ μὲν γὰρ οἶδε πάσχων, τὸ δὲ οὐδαμῶς.

34. *Ὅλως δὲ οὐχ ἵνα μὴ Κριτίας ὑβρίζηται, δέομαι, ἀλλ' ἵνα ἐγὼ μὴ παντάπασιν ἐξενεχθῶ τῶν τοῖς πατράσιν ἑστηκότων ὅρων. εἰ μὲν γὰρ ἀξιοῖ μέ τις τῇ βουλῇ προσελθόντα κωνείου τυχόντα ἀποθανεῖν καὶ τοῦτο ἐκείνη ποιήσει, βαδίζειν ἕτοιμος ἐκεῖσε καὶ χρῆσθαι τῷ φαρμάκῳ, πάντως ⟨γὰρ⟩ οἷς βαρὺ τὸ ζῆν κέρδος ὁ θάνατος· εἰ δ' οὐκ ἔσθ' ὅπως ἂν τοῦτο ἀνάσχοισθε, ἐκ | τῶν ἐνόντων μοι βοηθήσατε. τί γάρ με δεήσει* R IV 458 *ποιεῖν; εἰπάτω τις ἀναστάς. παρακαθῆσθαι τῷ νεκρῷ διαφθειρομένῳ καὶ πάσχοντι πάντα ἃ ποιεῖν ὁ χρόνος πέφυκε;* 35. *καὶ τίσιν ὀφθαλμοῖς ταῦτα ὄψομαι; πῶς οἴσω τοῦ μὲν σώματος ἐξελεγχομένου, κυνῶν δὲ ἤδη*

---

1 *παρόντα La* sed *ἀποστείλαντα* suprascr *y*, *ViVa* sed in hoc ´ eras et *αρ* in *αι* corr m[2] *προδότην Ma* sed *γρ´ παίοντα* in marg m[2], *Cl* et reponi vult Gasda | *μὲν*] *μὲν ἄλλοις τοῖς Va* | *ὑπ' ἄλλων* in ras *Ma*[2] *ἄλλοις Cl* | *ἀποθνήσκουσιν Vi* 2 *δεῖν La* | *ἐπὶ* post *δεῖ Ma* sed del m[3] | *ὁ δ' — 4 θανάτου* om *M* 3 *μεῖζον MaCl* | *δίκην* inser *Ma*[2] om *Cl* 4 *ἄλλων LaVi* 5 *μὴ* om *La* | *μὴ — 10 τυχόντα* praemisso *κείμενον* in marg *Ma*[2] om *Cl* 6 *πάσχον LaVi* | *τό δ' Vi* | *δ' La* | *οὐδαμοῦ VaB* 7 *δ' LaVi* | *ὑβρίζεται Ma* 8 *ἵν' VaB* 9 *ὅρων La* sed *νόμων* suprascr *p* et *y* | *γὰρ* om *M* | *μὲν Ma* 10 *προελθόντα M* sed *ε* in ras 11 *ἐκεῖνον MaCl* | *ἕτοιμον Cl* | *κεχρῆσθαι LaViMaCl* 12 *γὰρ* inserui e *Vi* et inser *La*[y] om *MMaClVaB* edd 13 *δὲ ClVaB* | *ἔσται Cl* | *τοῦτο ἂν B* | *ἀνάσχησθε MaCl* 15 *τίς LaViMaClVaB* | *περικαθῆσθαι La* sed *ερι* in *αρα* corr *f*, *Vi* 16 *διεφθαρμένῳ LaViMaCl VaB* et *γρ* in marg Mor *φθειρομένῳ M* | *πάντα* inser *Ma*[2] om *Cl* 18 *ἐλεγχομένου LaVi*

προσιόντων; ἀλλ' ἀπελθὼν οἴκοι καθῶμαι καὶ παρὰ τῶν ἀγγελλόντων τὰ τοιαῦτα δέχωμαι, ὡς ὄρνιθες καὶ κύνες μερίζονται τὸν νεκρὸν καὶ αὐτοῦ τὸ μὲν ἀνάλωται, τὸ δὲ ἐσθίεται; καὶ ποίοις ὠσὶ τοιούτων ἀνάσχωμαι λόγων; πῶς δ' ἂν ἁψαίμην ἐπὶ τοιούτοις τροφῆς; οὐκοῦν ἀνάγκη λιμῷ τεθνάναι. καὶ ποῦ τοῦτο ὑμῖν καλόν; ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐ πικρόν.

36. *Δέομαι δὴ καὶ ἀντιβολῶ πρὸς παίδων, πρὸς γυναικῶν, οὕτω μηδεὶς ὑμῖν ἕτερος ἐπισταίη Κριτίας, εἴξατε, συγχωρήσατε. τοῖς μὲν τὰ δεινότατα πεπονθόσιν ἀρκείτω τὸ μηκέτι, τοῖς δὲ οὐ τηλικαῦτα τὸ μὴ δεδοικέναι. δότε μοι τὸν κείμενον ἀντὶ στεφάνου, δότε μοι τὸν υἱόν, νῦν γὰρ αὐτὸν οὕτω δύναμαι καλεῖν, ἀντὶ σιτήσεως, δότε μοι τὸν νεκρὸν ἀντὶ εἰκόνος. μισείσθω μὲν Κριτίας, ἐλεείσθω δὲ ὁ πατήρ.* 37. *ἥξουσι ξένοι πολλοὶ πολλαχόθεν ἐπὶ τὰς παρ' ὑμῖν πανηγύρεις. τούτοις, ἂν μὲν θάψω, καὶ συνέσομαι καὶ διαλέξομαι καλῶς μοι καὶ τῶν προτέρων καὶ τῶν ἐπ' ἐκείνοις*

---

15 sq. Isocr. or. IV § 44

---

1 *ἤδη M* | *καθῶμαι* scripsi *κάθωμαι ClVa* *κάθημαι La ViMa* sed in hoc *γρ' καθεδοῦμαι* suprascr m² *καθεδοῦμαι M B* edd | *παρὰ La* sed *α* et *ὰ* in ras *f* *περὶ Vi* sed *παρὰ* in marg m², *Va* 2 *ἀγγελόντων LaCl* *ἀγγέλων Vi* sed *ἀγγελόντων* in marg m² | *δέχομαι LaViMaClVa* sed in hoc *ο* in *ω* corr, *B* 3 *το Ma* 6 *ποῦ* om *LaVi* *πῆ* inser *Va*² 7 *μὲν* inser *Va*² om *M* | *μικρὸν Ma* sed *γρ' πικρὸν* suprascr m², *Cl* 8 *δὲ Ma* 9 *ὑμῖν ἕτερος* scripsi e *LaViMa* sed in hoc *ὑμῖν* inser m³, *VaB* *ἕτερος ὑμῖν M* edd *ἕτερος Cl* 10 *δεινὰ Ma ClVa* 11 *ἀρκείτω τὸ Ma* sed *γρ' οὕτω* in marg m² *ἀρκεῖ Cl* | *δ' οὐ ViMa* sed in hoc in ras 1 litt m³ et *δὲ οὐ* in marg m², *Cl* | *οὐ* om *La* | *δεδωκέναι MaCl* 13 *οὕτω* in *αὐτὸν* corr *La* 14 *μοι* inser *Ma*² om *Cl* | *τὸν* om Re 15 *ἐλείσθω Ma* sed *γρ' ἐλεεῖσθαι* in marg m² 16 *πολλοὶ πολλαχόθεν* scripsi e *LaViMaClVaB* et *γρ* in marg Mor *πολλαχόθεν πολλοὶ M* edd | *ἡμῖν MMaCl* et *γρ* in marg Mor 17 *τοῦτον Ma* sed in *τούτοις* corr m², *Cl* | *διαλέξωμαι La* sed *ο* supra *ω* *p*

ἐχόντων· εἰ δ' ἔχοιεν ὁρᾶν ὀλίγα τῶν ὀστῶν Κριτίου, φεύξομαι ὡς ἔχω τάχους αἰσχυνόμενος οἷς αἰτήσας λαβεῖν οὐκ ἠδυνήθην.

38. *Τί δεδοίκατε, ὦ Ἀθηναῖοι; μὴ κύριος καταστὰς τοῦ σώματος ἐκφορὰν ποιήσωμαι περιφανῆ, κλίνην ὑψηλὴν καὶ κάλλος ἐνταφίων καὶ θρῆνον γυναικῶν, εἶτα τούτοις μέγα μνῆμα προστεθῇ; οὐκ ἔστιν. οὐχ οὕτως ἀμαθὴς ἐγὼ τῶν τοῖς ἀτυχοῦσι πρεπόντων. ἢν γὰρ δὴ νεύσητε καὶ δῶτε, δύο οἰκέτας τῆς νυκτὸς παραλαβὼν μικρᾷ γῇ καλύψω σῶμα ἄθλιον πονηρᾷ ψυχῇ δεδουλευκός, σημεῖον δὲ οὐδὲν ἐπέσται τῶν γνωριζόντων τάφους, ὥστε τὸν ἐπιστάντα μὴ ἔχειν* | R IV 459 *εἰπεῖν ὅτι τοῦτο τάφος. ἀκούσεται δὲ τοῦτο κρυπτόμενος· τοῦτό σοι, Κριτία, τῆς καλῆς δυναστείας τὸ πέρας, τοῦτ' ἆθλον τῶν θαυμαστῶν ἡδονῶν. οὗτος ὁ καρπὸς τῆς πολυεύκτου τυραννίδος. ἄταφος εἶ καὶ ταφείς, ἐκ δωρεᾶς τεθαμμένος.*

39. *Πρὸς δὲ τοὺς διψῶντας ἔτι τιμωρίας καὶ οὐχ ἱκανὸν νομίζοντας τὴν σφαγὴν ἐκεῖνο λέγω· δώσει Κριτίας, δώσει καὶ ταφεὶς δίκην. τούτοις μάλιστα*

---

2 Thuc. II 90, 3   6 cf. t. II 111, 6; IV 445, 13

---

2 *τάχους* sed *γρ' πάχους* suprascr m²   4 *θοῖ La* 5 *ποιήσωμαι* scripsi e *VaB* *ποιήσομαι MLaViMaCl* edd 7 *μνῆμα μέγα LaVi* Re   8 *ἐγὼ ἀμαθὴς MaCl* | *ἐγὼ*] *εἰμι VaB* | *ἃ τυχοῦσι Va* | *κἀν Ma* sed *γρ' ἢν* suprascr m² *κἂν Cl*   9 *δὴ* om *VaB* | *ἐπινεύσητε Va* sed *ἐπα* suprascr m², *B* 10 *καταθάψω MaCl*   11 *ἕπεται Vi* sed *ἐπέσται* in marg m² quae eadem del | *τῶν γνωριζόντων* om *LaViClVaB* et *γρ* in marg Mor inser *Ma²*   12 *τάφους MaVa* sed *ς* add *Ma²Va²* *τάφου LaViCl*   13 *ἀκούσατε Ma* sed *γρ' ἀκούσεται* in marg m², *Cl*   15 *ἄθλιον Va* sed *ι* eras | *θαυμαστῶν* scripsi e *MLaViVaB* et *γρ* in marg Mor inser *Ma²* om *Cl* *καλῶν* edd 20 *καὶ* ante *κριτίας M* | *καὶ ταφεὶς δώσει VaB* *ταφῆς LaVi*

Κωκυτοὶ καὶ Πυριφλεγέθοντες ῥέουσιν. εἰς τούτους, ὦ κακόδαιμον, ἐμπεσῇ τοὺς ποταμούς, καὶ ἃ παρὰ τῶν ποιητῶν ἀκούων οὐκ ἐβούλου προσέχειν, τὸν Τάνταλον, τὸν Σίσυφον, τὸν Ἰξίονα, τὸν Τιτυόν, ταῦτα νῦν ὡς οὐ λόγος ἄλλως ἦν, εἴσῃ καλῶς. τίς σε τότε ἐξαιτήσεται Λακεδαιμονίων; τίς σε τότε ὀνήσει Καλλίβιος ὁ τραγῳδίαν μὲν διδάσκειν αἰσχρὸν νομίζων, τυραννεῖν δὲ καλόν;

1 cf. t. V 145, 12. Plat. Phaed. p. 114 A 3 sq. Od. λ 576 sq. Plat. Gorg. p. 525 E 6 Xen. Hell. II 3,14. Plut. Lys. 15

1 *κωκυτὸς B* | *πυρὶ φλεγέθοντες Ma πυριφλεγέθων Va περιφλεγέθων B* | *εἰσῤέουσιν VaB* 2 *ἐμπέσῃ LaVi* | *παρὰ La* sed e *περὶ* corr *f*, *Vi* sed *περὶ* in marg m² 4 *τὸν τιτυόν* om *LaViClVaB* in marg inser *Ma*² 5 *ἀλλ' ὡς LaVi ἄλως MVa* | *καλῶς* om *LaVi σαφῶς VaB* | *ἐξετήσεται La* sed *αι* supra *ε* (2) *y ἐξεστήσεται Vi* 7 *τραγωδίας Ma* 8 *καλῶν La* sed *ῶ* in *ό* corr *f*

Succedit par declamationum Cephali et Aristophontis.

XV. XVI.

Declamationes inscriptae *Νόμος καλοῦ βίου γέρας εἶναι*[1]) *καὶ ἀμφισβητοῦσι πρὸς ἀλλήλους Κέφαλος καὶ Ἀριστοφῶν*, quibus Cephalus Colyttensis[2]) et Aristophon Azeniensis de virtutis praemio publice sibi dando ambigunt[3]),

1) Talis legis quam unquam fuisse Athenis Cobetus Mnem. N. S. III 16 negavit mentio fit apud Aristotelem pol. II 8 p. 1268, 6 *ἐτίθει δὲ* (*Ἱππόδαμος*) *νόμον περὶ τῶν εὑρισκόντων τι τῇ πόλει συμφέρον, ὅπως τυγχάνωσι τιμῆς, καὶ τοῖς παισὶ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ τελευτώντων ἐκ δημοσίου γίνεσθαι τὴν τροφήν, ὡς οὔπω τοῦτο παρ' ἄλλοις νενομοθετημένον· ἔστι δὲ καὶ ἐν Ἀθήναις οὗτος ὁ νόμος νῦν καὶ ἐν ἑτέραις τῶν πόλεων.*

2) Cobeti (Mnem. N. S. III 12 sq.) de duobus Cephalis opinionem improbandam esse olim (Herm. X 16 sq.) docui et cum Kirchnero (Prosop. Att. s. v. *Κέφαλος*) et Millero (Pauly-Wissowa s. v. *Ἀριστοφῶν*) teneo. *ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος*, *priscus ille*, similiter dictum exstat apud Libanium t. III p. 416, 6 R (= infra p. 218, 1) *τῶν παλαιῶν ἐκείνων λόγους* et Athenaeum III p. 125 B *κατὰ τὸν Σάμιον ποιητὴν Ἄσιον τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον.*

3) Argumentum sumptum est e loco Aeschinis c. Ctes. § 194 *ἐτόλμα δ' ἐν ὑμῖν ποτε σεμνύνεσθαι Ἀριστοφῶν ἐκεῖνος ὁ Ἀζηνιεὺς λέγων ὅτι γραφὰς παρανόμων πέφευγεν ἑβδομήκοντα καὶ πέντε. ἀλλ' οὐχὶ ὁ Κέφαλος ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος ὁ δοκῶν δημοτικώτατος γεγονέναι οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ἐφιλοτιμεῖτο λέγων ὅτι πλεῖστα πάντων γεγραφὼς ψηφίσματα οὐδεμίαν πώποτε γραφὴν πέφευγε παρανόμων, καλῶς, οἶμαι, σεμνυνόμενος* quem impugnavit Demosthenes de cor. § 251 p. 310, 27 sq. Sed utriusque rhetoris de praemio certamen fictum est vel a rhetore antiquiore vel ab ipso Libanio, si is revera fuit auctor declamationum. Nam ut de eo similiter atque in declamatione II (t. V p. 123) dubitem me movent cum error de Cephalo p. 146, 9 commissus Tzetze quidem dignus (histor. V 996 sq.), verum gravior quam quem a Libanio committi potuisse facile credam, tum elocutionis quaedam proprietates imprimisque delectus verborum. Quam rem, cum fines huic praefationi impositos excedat, copiosius exponendi simulque coniecturam speciosam de Polemone (quem appellat Sopater *διαιρ. ζητ.* t. VIII 3 ed. Walz *ὁ μὲν γὰρ Κέφαλος παρὰ Πολέμωνι μηδεμίαν καθ' ἑαυτοῦ πώποτε δεδωκὼς τοῖς πολίταις λαβὴν διηγεῖται τὴν πολιτείαν τὴν ἑαυτοῦ μηδενὸς ἁμαρτήματος αὐτὸν ἀναγκάζοντος τὴν αἰτίαν ἀπολύσασθαι, ὅπερ οἰκονομίας τῆς ἐν ταῖς*

iam pristina aetate e 'corpore' declamationum Libanianarum avulsae tantumque ecloga earum servatae paucissimis codicibus ad nostram aetatem pervenerunt.

καταστάσεσιν ἴδιον) examinandi alia occasione utar. Neque testes vetustissimi Libanium declamationum auctorem noverunt. Qui sunt auctor glossae *ἐπιτιμία* quae irrepsit in *συναγωγὴν λέξεων χρησίμων*, e qua Suidas et Zonaras s. v. *ἐπιτιμία* pendent, Cephalo rhetori tribuens verba quae sunt declamationis prioris p. 116, 15 sq *Κέφαλος ῥήτωρ· ὁσάκις αὐτὸν κινδυνεύοντα περὶ τῆς ἐπιτιμίας ἢ τῆς πατρίδος ἢ τοῦ βίου παντὸς διεσώσατε*; (Bachmanni Anecd. I p. 233, 9; perperam Wentzelius Rel. acad. Berol. 1895, 479 de glossis ad Cephalionem scriptis cogitavit) et Syrianus Sopaterque Hermogenis scholiastae qui declamationes noverunt, auctores non item (in Hermog. de stat. ed. Walz t. IV p. 228, 9 *νόμος τὸν καλῶς πολιτευσάμενον δωρεὰν παρὰ τῆς πόλεως δέχεσθαι. Ἀριστοφῶν καὶ Κέφαλος ἀμφισβητοῦσι τῆς δωρεᾶς.* p 567, 21 *οὐ μόνον δὲ ἐκ λείποντος καὶ πεπραγμένου συνέστηκεν ὁ κατὰ ἀμφισβήτησιν ὅρος, ἀλλὰ καὶ ἐκ πεπραγμένου μόνον, ὡς ἐπὶ τοῦ Κεφάλου καὶ Ἀριστοφῶντος τῶν ἀμφισβητούντων τοῦ καλοῦ βίου κτλ.* p. 705, 23 *καλοῦ βίου γέρως ἀμφισβητοῦσι Κέφαλος καὶ Ἀριστοφῶν. ἐνταῦθα γὰρ αὐτῶν οὐδεὶς μὲν ἀντιλέγει τῷ νόμῳ, περὶ δὲ τὸ πρᾶγμα ἀμφισβητοῦσι τίς ἄμεινον βεβίωκεν κτλ.* 721, 22 *οὐ χρὴ τὸν ἀμφισβητοῦντα ψέγειν; ἀλλὰ κἀκεῖνον μὲν ἐπαινεῖν, ἑαυτὸν δὲ μᾶλλον προκρίνειν, ὡς ἐπὶ Κεφάλου καὶ Ἀριστοφῶντος, οἳ περὶ τοῦ γέρως ἀμφισβητοῦσιν.* Io. Doxap. ad Hermog. de stat. cod. Vindob. phil. graec. CXXX fol. 104 *καὶ πάλιν νόμον ὄντος τὸν καλῶς βεβιωκότα γέρας λαβεῖν Κέφαλος καὶ Ἀριστοφῶν, ὁ μὲν πολλὰς γραφὰς γραφεὶς καὶ ἐν μηδεμιᾷ ἁλοὺς Ἀριστοφῶν, ὁ δὲ μὴ ἅπαξ γραφεὶς ὁ Κέφαλος ἀμφισβητοῦσι τοῦ γέρως.* ib. fol. 109 *καλοῦ βίου γέρας προὔκειτο· ἀμφισβητοῦσιν Ἀριστοφῶν καὶ Κέφαλος, ὁ μὲν μηδέποτε κατηγορηθείς, ὁ δὲ ἑβδομήκοντα γραφὰς φυγὼν καὶ νικήσας.* ib. 113ᵛ et 114. Tzetz. hist. V 996 sq. Niceph. Blemmyd. or. *ὁποῖον δεῖ εἶναι τὸν βασιλέα* Mai scriptt. vet. nov. coll. II p. 643 et 670. anonymi schol. in Hermog. de inv. IV 14 t. VII p. 860, 23 ed. Walz *Ὁ Κέφαλος καὶ Ἀριστοφῶν ῥήτορες· τούτων ἑκάτερος τὸ μὲν οἰκεῖον ἀπὸ τῶν ἐγκωμιαστικῶν ἐπαινεῖ τόπων, τὸ δὲ τοῦ ἑτέρου ἀπὸ τοῦ ψόγου διαβάλλει, κρινόμενοι δηλονότι περὶ καλοῦ βίου γέρως καὶ περὶ τούτου ἀμφισβητοῦντες ἀλλήλοις καὶ δοκιμαζόμενοι.* Libanium auctorem declamationum primus testatur Ioannes Doxapatri in commentario ad Hermog. de id. II 10 (rhet. t. VI 468, 29 W *οὐκοῦν τὸν ἑαυτοῦ βίον καὶ τὰς πράξεις δεῖξαι ἀγωνιεῖται, ὥσπερ Κέφαλος καὶ Ἀριστοφῶν παρὰ Λιβανίῳ* et ad Hermog. de inv. 1 p. 68, 5 ed.

Qui sunt hi tres:

1. Matritensis 4679, olim N-49 (= Ma) saec. XIV fol. 161ᵛ et 169. Vide t. I p. 362 sq. et t. IV p. 410. Correctus est duabus manibus. Anno 1880 Matriti contuli, postquam Carolus Graux a me rogatus inspexit et quae in codice Parisino perdita foliis 168 et 169 continentur descripsit.

238 2. Parisinus gr. 2998 (= P) bombycinus formae octavae maioris saeculo XIV teste inscriptione folii 315 *χε βοήθει τῷ σῷ δου^{λ} γεωρ$^{γ'}$* a Georgio quodam exaratus[1]), testibus inscriptionibus folii 289ᵛ *εἰμὶ τοῦ φεδερίκου Μορέλλου καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ* et *ἐγὼ πέτρος ὁ Ναγκήλιος* et folii 1: *Cod. Bal. 264* olim Federici Morelli, tum Petri Nancelii[2]) Turoni, postea Stephani Baluzii, cuius cum bibliotheca anno 1719 Regiam intravit, prius numero 2766² insignitus continet post orationes Demosthenis Aeschinisque, Platonis

---

Walz cod. Barocc. gr. 175 fol. 20ᵛ — lectiones codicis Vindobonensis phil. gr. 73 Hugo Rabe mecum communicavit — (ed. Cramer Anecd. Oxon. t. IV p. 161 *καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ τῶν προοιμίων καὶ ἄλλους μὲν καὶ τὸν Λιβάνιον δὲ διαφόρως εὗρον χρησάμενον. οὗτος γὰρ μελετῶν τὸ τοῦ Κεφάλου καὶ Ἀριστοφῶντος ζήτημα τῶν ἀμφισβητούντων τοῦ γέρως νόμου κελεύοντος τὸν καλῶς βεβιωκότα γέρας λαμβάνειν καὶ τοῦ μὲν Ἀριστοφῶντος πολλάκις κατηγορηθέντος καὶ μηδ' ἅπαξ ἁλόντος, τοῦ δὲ Κεφάλου μηδὲ κατηγορηθέντος ποτὲ τοῦτο γοῦν τὸ ζήτημα πραγματικῆς τῆς κατὰ ἀμφισβήτησιν ὂν ἀπὸ προσώπου τοῦ Ἀριστοφῶντος μελετῶν τὸν ἐμφαινόμενον περὶ τὸν Κέφαλον φθόνον βεβαιοῖ ὡδί πως λέγων· πολλῶν κτλ.*(= p. 146, 2—13) et fol. 175 *οἷόν ἐστιν ἐκεῖνο παρὰ Λιβανίῳ· ὧν οὖν — τοῦ καλῶς βεβιωκέναι* (= p. 159, 9—11). Aliter de his rebus sensi, cum ante hos triginta quinque annos declamationes primum ederem editasque a Cobeti 'detrectationibus' defenderem (Herm. IX 66 sq.; X 14 sq.). Sed dies me docuit fidem argumenti ipsius minoris facere, quamvis in singulis plura quam ille opinatus erat vera inesse etiamnunc mihi persuasum sit.

1) Cf. Mar. Vogel et Gardthausen, Griech. Schreiber p. 90.

2) Filius Nicolai natus anno 1570 mortuus circa annum 1641 (P. L(acroix) Nouv. Biogr. gén. t. 37 p. 154 sq.) fuit etiam auctor epigrammatis *in Libanium sophistam a Fed. Morello Prof. Reg. Graece editum, restitutum, ac Latinitate donatum* quod exstat in fronte tomi prioris editionis Morellianae.

Timaeum, Aristidis quas singillatim in copiosa codicis descriptione Hermae volumini IX p. 24 sq. inserta recensui inde a folio 290 *λιβανίου* (rubr.) *Οὐκ ἀντεῖπε τῷ φιλίππῳ γινομένῳ ἀμφικτυόνι ὁ αἰσχίνης μόνος πεμφθεὶς πυλαγόρας, καὶ ἐπανελθὼν κρίνεται δημοσίων ἀδικημάτων* (= decl. XVII p. 186 sq.)

296ᵛ *λιβανίου* (in marg. rubr.) *μετὰ τὰ ἐν χαιρώνεια ἔπεμψε φίλιππος ὑπισχνούμενος τοὺς χιλίους αἰχμαλώτους εἰ λάβοι δημοσθένην. ἀξιοῖ δημοσθένης ἐκδίδοσθαι* (= t. IV 266 R)

299ᵛ *λιβανίου* (rubr.) *μετὰ τὰ ἐν χαιρωνείᾳ, φίλιππος ἐξήτησε δημοσθένην. ὁ δῆμος ᾔτησε πέντε ἡμέρας εἰς σκέψιν: ἐν ταύταις ὁ δημοσθένης ἀποθνήσκειν ἀξιοῖ* (= t. IV 240 R)

302ᵛ *λιβανίου* (rubr.) *φθονερὸς τοῦ γείτονος αὐτοῦ πλουτήσαντος ἐξαίφνης ἑαυτὸν προσαγγέλλει* (= t. IV 159 R)

307ᵛ *Παράσιτος ἐπὶ δεῖπνον κληθεὶς κτλ.* *λιβανίου* (in marg. rubr.) (= t. IV 150 R)

309 *λιβανίου* (rubr.) *Καλοῦ βίου γέρας εἶναι καὶ ἀμφισβητοῦσι πρὸς ἀλλήλους κέφαλος καὶ ἀριστοφῶν.* Post folium 313ᵛ quod desinit verbis *ὥσπερ οὑμὸς* (p. 177, 20) unum folium excidit quo continebantur verba *βίος ἄνω — τὸ ἀνάδημα* (p. 184, 9)

314 *εἰς τὸ ἐναντίον κέφαλος λιβανίου* in marg. rubr.

319 *θεμιστίου: προθεωρία: Οὐ δήπου με τὰ θέατρα* (= or. XXVI p. 376 ed. Dind.)

322 *ἐπιστολαὶ τοῦ μεγάλου βασιλείου καὶ λιβανίου* (rubr.). *α´ — κβ´*

324ᵛ *περὶ πενίας. περὶ φρονήσεως κτλ.*

327 *ἐκδοθεὶς φιλίππῳ δημοσθένης ἀφεθεὶς καὶ μὴ πολιτευόμενος κρίνεται δημοσίᾳ* (= t. IV 280 R)

335 *συνεσίου ἐπιστολαὶ ἐπισκόπου κυρήνης*

359 *κατάστασις ῥηθεῖσα ἐπὶ τῇ μεγίστῃ τῶν βαρβάρων ἐφόδῳ ἡγεμονεύοντος γενναδίου καὶ δουκὸς ὄντος ἰνοκεντίου*

360 *κατ' ἀνδρονίκου.*

Sequuntur epistulae Synesii aliaque quae l. l. recensui.

Correctus est duabus manibus quarum prior (m^2) librario proxima est, altera (m^3) recentior atramento fusco usa est. Codicem, cuius copia Morello facta est, demum post editionem

Libanii anno 1627 confectam in eius possessionem venisse, quoniam duae declamationes ab illa absunt, probabile est. Cf. p. 189 sq. Anno 1872 partim descripsi, partim contuli.

3. Parisinus gr. 583 chartaceus saeculi XVII e diversis partibus conglutinatus olim Baluzianus fol 61 e *P* vel huius apographo parum diligenter descriptus manuque secunda correctus est. Aristophontis declamatio folio 69ᵛ verbis οὐκ ἔστι κοινὰ (= p. 168, 2) desinit, Cephali declamatio initio priva folio 70 verbis πᾶς ὁ δῆμος (= p. 118, 14) incipit et folio 80ᵛ verbis ultimis ὅτι μὴ δὲ ἐμέ (= p. 145, 23) desinit. Vide t. II p. 417 sq. et infra p. 187. Post Em. Millerum (Journ. des Savans 1875 p. 222 sq.) examinavi.

Ma et *P* ad eundem redeunt fontem iam valde depravatum. Neuter fide excellit, *Ma* tamen paulo diligentius descriptus est quam *P*.

Testimonia pauca sunt. Praeter unum locum qui sub *Κεφάλου* nomine in *συναγωγῇ λέξεων χρησίμων* exstat (vide supra p. 111) et ex hac in Suidae et Zonarae lexica transiit solus Ioannes Doxapatri (= Doxap) in commentario ad Hermogenis περὶ εὑρέσεως libros duos locos (p. 146, 2—13; 159, 9—11), lexicon Darmstadiense (cf. t. II p. 118) unum (p. 120, 8—9) attulit.

Declamationes e *P* descriptas anno 1874 in Hermae volumine IX p. 22—71, verba vero quae ab illo aberant ex apographo codicis *Ma* a Carolo Graux facto volumine XII p. 217—222 correctaque e meo apographo in 'Oeuvres de Charles Graux' t. II p. 523—529 primus edidi; emendationes Buecheleri, O. Heinii, Hertlini, Leon. Spengelii measque ibidem publici iuris feci vol. IX p. 373—381, X p. 7—22, XII p. 500. Multa sagacissime correxit Cobetus Mnem. N. S. III p. 1—17, nonnulla litteris ad me scriptis A. Gasda. Sed vel sic multa manum correctricem postulant.

Ordinem declamationum mutavi. Nam patent vestigia quibus Aristophon Cephali verba respicit (p. 147, 20; 148, 12; 149, 15; 154, 6; 156, 6; 167, 8; 168, 2; 169, 16; 171, 16; 175, 3; 176, 18; 177, 1; 179, 11; 183, 1), ut et codicum titulus et Io. Doxapatri ordinem *Κέφαλος καὶ Ἀριστοφῶν* praebent.

XV.

Νόμος καλοῦ βίου γέρας εἶναι καὶ ἀμφισβητοῦσι πρὸς ἀλλήλους Κέφαλος καὶ Ἀριστοφῶν.

Κέφαλος.

1. *Ἐπ' αἰτίᾳ μὲν οὐδαμῶς παρ' ὑμῖν ἐκρίθην,* H. IX 48 *ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδὲ κριθείην ποτέ, βεβίωκα γὰρ οὕτως ὥστε μηδὲ συκοφάντῃ παρασχεῖν αἰτίας πρόφασιν ἢ μέμψεως, τὴν ἐπ' ἀρετῇ δὲ ταύτην κρίσιν οὐκ ἂν ἀπαξιώσαιμι ὡς ὑπαιτίου μὲν ἀγωνίζεσθαι περὶ τιμωρίας, ὥσπερ Ἀριστοφῶν, ἀγαθοῦ δὲ περὶ δωρεᾶς, ὡς ἐγώ.* 2. *ἔστι μὲν οὖν ἐπιεικῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ αὐτὸ καὶ σεμνολόγημά μοι πρὸς ὅλον τὸν βίον καὶ ἐναντίωμα πρὸς τὴν παροῦσαν κρίσιν, Ἀρι-*

Ma = Codex Matritensis 4679 olim N-49
P = Parisinus gr. 2998

---

8 Xen. Anab. III 1, 5 11 cf. p. 120, 14; 154, 6; 162, 3

Titulum quem ante Aristophontis antilogiam praebent *Ma P* huc transposui 1 *Νόμος — 2 Ἀριστοφῶν*] *εἰς τὸ ἐναντίον Ma P* *Νόμος* om *MaP* inserui coll Io. Doxap. in Hermog. de stat. cod. Vind. phil. gr. 130 fol 104 *καὶ πάλιν νόμου ὄντος τὸν καλῶς βεβιωκότα γέρας λαβεῖν Κέφαλος καὶ Ἀριστοφῶν, ὁ μὲν πολλὰς γραφὰς γραφεὶς καὶ ἐν μηδεμιᾷ ἁλοὺς ὁ Ἀριστοφῶν, ὁ δὲ μὴ ἅπαξ γραφεὶς ὁ Κέφαλος, ἀμφισβητοῦσι τοῦ γέρως* | *καὶ* om *Ma* 5 *ἀθηναῖοι* om *Ma* | *μὴ δὲ MaP* 6 *ὥσ Ma* | *μὴ δὲ MaP* 11 *σεμνολόγημα ἐμοὶ* olim scripsi

στοφῶντι δὲ τἀναντία τούτων, τοῦ μὲν τρόπου παντὸς ἐλάττωμα, πλεονέκτημα δὲ πρὸς τὸν παρ' ὑμῖν ἀγῶνα. τί οὖν ἐστι τοῦτο; ὅτι ἐγὼ μὲν οὔπω πρότερον ἐληλυθὼς εἰς τὸ δικαστήριον τῶν τοιούτων ἀγώνων ἀπείρως ἔχω, οὑτοσὶ δὲ μονονοὺ καθ' ἑκάστην ἡμέραν κρινόμενος ἐγγεγύμνασται τοῖς δικαστηρίοις. ἔστι δέ, εἰ μὲν δικανικῆς δεινότητος ἡ τιμή, κρείττων ὁ τὰς μεγίστας δοκούσας αἰτίας διακρούσασθαι δυνηθείς, εἰ δ', ὡς ὁ νόμος φησί, καλοῦ βίου, ὁ μηδ' ἐν ὑπονοίᾳ πονηρᾷ γεγονὼς ἐν ὅλῳ τῷ βίῳ. 3. τούτῳ μὲν οὖν εἰ καί τις ὠφείλετο παρ' ὑμῶν χάρις, ὡς ἔγωγε οὐκ οἶδα ἀνθ' ὅτου, οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ὡς εὖ τι τὸν δῆμον πεποιηκώς, ἀλλ' ὅτι μὴ κακῶς ὑπὸ τοῦ δήμου πέπονθε, τούτῳ σεμνύνεται, πλὴν εἰ καί τι χρήσιμος ὑμῖν γέγονε, τὴν ἱκανὴν ἔχει. ὁσάκις αὐτὸν κινδυνεύοντα περὶ τῆς ἐπιτιμίας ἢ τῆς πατρίδος, ἔστι δ' ὅτε καὶ τοῦ βίου διεσώσατε, ὥστε καὶ πρὸς ὀφείλων ὑμῖν ἀναφαίνεται. ὁ δ' ἐν οὐδενὶ δεηθεὶς ἀγῶνι τῆς ὑμετέρας εὐνοίας καὶ φιλανθρωπίας εἰκότως ἄν, ὅτε πρῶτον αἰτῶ, τύχοιμι. ὄντος δὲ καὶ μόνου ἀκούετε τοῦ μὲν

3 Lys. or. 19 p. 157, 4 4 Isocr. or. XV 26 8 Dem. p. 556, 25 16 cf. p. 160, 6 et 23. Aeschin. p. 39, 42

1 τὸ *P* 3 οὔπω *Ma* sed πω corr m² 4 τὸ inserui e *Ma* om *P* cf. p. 119, 7 5 καθεκάστην *P* 8 μεγίστας om *P* | δοκούσας om *Ma* 9 ὁ(1) om *Ma* | μὴ δ' *Ma* 10 πονηρᾷ scripsi coll p. 120, 11; 122, 23 πονηρὸς *MaP* 12 οὐδὲ scripsi οὔτε *MaP* 14 τούτῳ scripsi e *Ma* τοῦτο *P* 15 ὁσάκις — 17 διεσώσατε citant praemissis verbis Κέφαλος (om Zonar.) ῥήτωρ (om lex. Bachm. et Zonar.) auctor συναγωγῆς λέξεων χρησίμων s. v. ἐπιτιμία ed. Bachmann Anecd. I p. 233, 9 et qui ex ea libaverunt Suidas et Zonaras s. v. ἐπιτιμία cf. p. 160, 6 16 ἔστι δ' ὅτε καὶ] ἢ lex. Bachm. Suid. Zonar. 17 παντὸς post βίου lex. Bachm. Suid. Zonar. | πρὸς ὀφείλων scripsi προσοφείλων *MaP* cf. p. 132, 6 | ἡμῖν *Ma* 19 ἀνοίας *P* 20 μόνον *Ma*

ἀναιτίου βίου δικαίου καὶ καλοῦ, τοῦ δ' ἐν ἀγῶσιν ἀεὶ καὶ φόβοις οὐ παραπλησίου· παντὶ μέν, καὶ ὅστις οὐδέτερον ἡμῶν οἶδεν ἰδίᾳ, ῥᾳδία τοῦ κρείττονος ἡ κρίσις. 4. *οὐ μὴν ἀλλ' οἱ μὲν τὸ τέλος ἀγνοοῦντες, αὐτὸ δὲ τοῦτο τὸν μὲν πολλάκις, τὸν δὲ μηδ' ἅπαξ κεκρίσθαι μαθόντες, τὴν ἑκατέρου δὲ προαίρεσιν οὐκ εἰδότες οἰηθεῖεν ἴσως ἂν τὸν μὲν ἐξεταζόμενον ἐν πολιτείᾳ καὶ πολλοῖς ἐμπλεκόμενον | πράγμασι διὰ τοῦτο* H. IX 49 *καὶ πολλαῖς περιπεσεῖν αἰτίαις, καὶ θαυμαστὸν οὐδέν, εἴ τις ὑπεύθυνον αὐτὸν ἅπασι διδοὺς τοῖς ἐχθροῖς ἐπισπώμενος φθόνον ἀφ' ὧν εὐδοκιμεῖ καὶ δι' ὅσων νῦν Ἀριστοφῶν σκήπτεται κρίνεται· περὶ ἐμοῦ δὲ τὴν ἐναντίαν ἔχοι τις ἂν δόξαν, ἰδιωτεύων γάρ, ὡς εἰκός, ἀποδεδρακὼς ἐκ μέσου λέληθε τοὺς συκοφάντας ἐν ἀφανείᾳ βίου, καὶ τὸν μὲν φιλοκίνδυνον ἔσθ' ὅτε καὶ χρήσιμον ἂν ἡγήσαιτο τῷ μήτε λέγειν ἃ δεῖ μήτε γράφειν ὀκνεῖν, ἐμὲ δὲ βίου μὲν εἶναι νικηφόρον ἀμέμπτως εἰς τοῦτο ἐξηκότα, ἀσύμβολον δὲ τοῖς κοινοῖς. καὶ γὰρ οὕτως ἔχει· οὔτε καθ' αὑτὸν βιοῦντα καὶ μὴ προσαπτόμενον πολιτείας ἀναίτιον διαγενέσθαι μέγα οὔτε πολιτευόμενον αἰτίας πολλὰς ἐκφυγεῖν ἄξιον τιμωρίας, ἀλλ' οὐδὲ τιμῆς.*

5. *Τί οὖν καὶ δυσέφικτον καὶ ἄλλως ἄξιον τι-*

---

17 Xen. comm. III 4, 5; Agesil. 9, 7; conv. 2, 5

---

3 *ὑμῶν Ma* sed *υ* in *η* corr m[2]   5 *τόνδε P* | *μὴ δ' P*   7 *τὸ P*   8 *διατοῦτο P*   9 *καὶ*(1) om *Ma*   10 *αὑτὸν Ma* | *διδοὺς* scripsi *διδῶ MaP*   11 *ὅσων* scripsi e *Ma* *ὅσα P*   14 *ἐν* inserui e *Ma* om *P*   15 *τὸν* scripsi *τοῦ Ma* sed in *τὸν* corr m[2], *P* | *τὸ* ante *φιλοκίνδυνον P* delevi | *ὅτι P*   17 *μὲν* om *Ma*   18 *ἀσύμβολον* scripsi *σύμβουλον MaP*   22 *τιμωρίας, ἀλλ' οὐδὲ τιμῆς* scripsi *τιμῆς, ἀλλ' οὐδὲ τιμωρίας MaP* quae praeter *τιμῆς* delenda censet Hertlinus

μῶν, ἂν κατορθωθῇ; εἴ τις, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῖς δημοσίοις ἐφεστηκὼς ἐν τοῖς πρώτοις ὑπακούων τῷ τίς ἀγορεύειν βούλεται; πρεσβεύων ὁσάκις δέοι, νομοθετῶν ὅπου καιρός, χρήματα κοινὰ διαχειρίζων, προσκρούων, ὡς εἰκός, ἐν τῇ πολιτείᾳ πᾶσι, τισὶ φθονούμενος ἐφ' οἷς ἐπαινεῖται βίον ἀκίνδυνον ἐν ἐπικινδύνῳ προαιρέσει φυλάττει μόνος καὶ κρίνει μὲν οὓς ἂν ἀδικοῦντας λάβῃ, μηδεὶς δὲ τούτου μηδὲν ἀντικατηγορεῖ, οὗτος ὁ μέγας δημαγωγός, οὗτος ὁ κρείττων ἐλπίδος, ᾧ συγχωροῦσι καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ πάντες ἄνθρωποι πολιτεύεσθαι καλῶς κοινῇ μὲν πειθόμενοι, κατ' ἄνδρα δὲ μὴ γραφόμενοι, τούτῳ μαρτυροῦσιν ἀφ' ἑνὸς στόματος ᾧ σιωπῶσιν, εὖνοι, κακόνοι, πᾶς ὁ δῆμος, οἱ ῥήτορες, οἱ συκοφάνται. 6. εἰμὶ τοίνυν οὗτος ὑμῖν ἐγώ. οὐδὲ γὰρ οὗτος μέν, ὥς φησιν, ἐπειδὴ πεπολίτευται, κρινόμενος οὐ παύεται, ἐγὼ δὲ τῷ φεύγειν τὰ κοινὰ καὶ τὴν δίκην ἐκπέφευγα. μίαν τὴν πρώτην ὁδὸν τραπόμενοι τὴν εὐθὺ τοῦ βουλευτηρίου καὶ τῆς πνυκὸς ἀντίτεχνοι καὶ τῶν αὐτῶν ἀνταγωνισταὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις ἀνόμοιοι διεφάνημεν, ἥπερ σαφεστάτη διάγνωσις. τὰ μὲν οὖν καθ' ἕκαστον τῶν πολιτευμάτων μακροῦ λόγου, τὸ κεφάλαιον δὲ περὶ οὗ τὰ νῦν ἡ κρίσις, πολλὰς γνώμας εἶπεν Ἀρι-

3 cf. p. 150, 6. Dem. p. 292, 3 18 cf. p. 149, 18 19 cf. p. 93, 3

2 τοῖς inserui e *Ma* om *P* | τὸ *Ma* 3 τις *P* 5 πάσῃ τισί coni Hertlinus παρά τισι Cobetus 8 μηδὲν scripsi e *Ma* μὴ δὲ *P* μηδ' olim conieci 10 τούτῳ olim conieci 11 κοινὴ *P* 16 πεπολίτευται, κρινόμενος οὐ παύεται, ἐγὼ δὲ τῷ φεύγειν τὰ κοινὰ καὶ τὴν δίκην ἐκπέφευγα. μίαν scripsi πεπολίτευται τὰ κοινά, ἐγὼ δὲ τῷ φεύγειν καὶ τὸ δίκην φυγεῖν κρινόμενος οὐ παύεται· ἐκπέφευγα μίαν *MaP* 21 καθέκαστον *P* καθ' ἕκαστα *Ma* cf. p. 133, 8; 157, 5 23 τανῦν *MaP*

στοφῶν, καὶ καθ' | ἑκάστην γραφή, Κέφαλος οὐχ ἧττους, καὶ κατήγορος οὐδαμοῦ. δημοσίων πόρων ἥψατο. εὐθύναι, λογισταί, κρίσεις. κατέστην ἐπὶ τῆς διοικήσεως. οὐδεὶς οὕτω θρασὺς εὑρέθη συκοφάντης οὐ μᾶλλον ἢ τὸν Ἀριστείδην τις ἐκεῖνον ἐδίωξε νοσφισμοῦ. ἐπανήλθομεν πεπρεσβευκότες. ἡγόμην εἰς τὸ πρυτανεῖον, οὗτος εἰς τὸ δικαστήριον. ἔλαβε τὰ τοῦ πολέμου κατὰ τὴν ἑκατέρου πρόνοιαν τέλος. ἐστεφανούμην, οὗτος εἰς τὸ δεσμωτήριον εἵλκετο. ταὐτὰ παρὰ πᾶσαν πολιτείαν. τῷ μὲν ἀβίωτος ὁ καλὸς οὗτος βίος ἀεὶ περὶ αὑτοῦ τρέμοντι, λαγὼ βίον ζῶντι, ἐγὼ δὲ οὐ γνώμην ὑποσιωπήσας, οὐ πρεσβείαν ἐξομοσάμενος, οὔτ' ἐν τῷ κελεῦσαί τι τῶν ἐπιπόνων οὔτ' ἐν τῷ κωλύσαι τὰ πρὸς ἡδονὴν οὐδὲ λαβὴν ἐνέδωκα τούτοις οἷσπερ Ἀριστοφῶν οἶδεν ἐπὶ πάσης προφάσεως συκοφαντούμενος. ὅμοιοί γέ εἰσι παρὰ μικρὸν ἡμῶν οἱ βίοι; H. IX 50

7. Δεινὸς δὲ ὢν ἐξ ἔθους τὰ δικανικὰ σοφίζεται τοιόνδε τι· κέκριμαι πολλάκις καὶ νενίκηκα, Κέφαλος δὲ οὐδ' ἅπαξ. εἶτα τοῦτον τοῦ δεδοκιμασμένου προτιμήσετε; ὥσπερ εἰ περὶ τῆς ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως ἀγωνισάμενος ἐν τοῖς πολλοῖς δικα-

---

11 cf. p. 180, 17. Dem. p. 314, 24 12 Aesch. Ctes. p. 88, 7 | Aesch. fals. leg. p. 40, 31

---

1 γραφή scripsi γραφὴν *MaP* 5 τίς *Ma* 6 ἡγοῦμαι *Ma* 7 τὸ inserui e *Ma* om *P* 8 πρόνοιαν τέλος scripsi e *Ma* cum Cobeto πρόνοιαν· τέλος *P* | οὗτος om *Ma* 9 τὸ inserui e *Ma* om *P* | ταὐτὰ scripsi ταῦτα *MaP* ταύτῃ olim scripsi 11 αὑτοῦ scripsi e *Ma* αὐτοῦ *P* 11 λαγῷ *P* 13 num κωλῦσαι? at cf. ad t. I 272, 5 14 οἷσπερ scripsi ὥσπερ *Ma P* 16 γ' *Ma* | εἰσι scripsi ἢ *MaP* | παραμικρὸν *P* 17 ἐξέθους *P* 18 τοιόνδε τι scripsi τοιόνδε· ὅτι *MaP* 20 ὡσπερεὶ olim conieci 21 ἀγωνισάμενος scripsi ἀγωνισάμενον *MaP* sed in hoc ν(3) in σ corr m²

στηρίοις, οὐ περὶ τῶν ἐσχάτων, καὶ περὶ τοῦ χρηστός, οὐ περὶ τοῦ μὴ κάκιστος δοκεῖν. καίτοι κἂν εἰ περὶ δωρεᾶς πρὸς ἄλλους ἐκέκριτο, οὐδὲν ἦν αὐτῷ τοῦτο πρὸς ἐμὲ πρὶν ἐμοὶ παρεξετασθῆναι καὶ βελτίονα ἐμοῦ δόξαι. καὶ πολλάκις εἰ κριθεὶς ὑπ' ἐμοῦ πολλάκις ἐξέφυγε, χρηστὸν μὲν οὐδ' ἂν οὕτως αὐτὸν ἐδείκνυε, συκοφάντην δ' ἐμέ. 8. εἰ δὲ οὔτε πρὸς τὸν αὐτὸν οὔτε περὶ τῶν αὐτῶν, μὴ προσαγέτω πρὸς τὸν ἀρετῆς ἀγῶνα τὰ τῆς κακίας ἐγκλήματα, εἰ μὴ μόνος τὰ κάλλιστα τοῖς αἰσχίστοις κτήσεται, ὃς τοσοῦτον ἀπέχει τοῦ διὰ τὰς πονηρὰς ὑπονοίας, ἔστω γὰρ ὑπονοίας, γέρας ἂν δικαίως λαβεῖν, ὥστ' εἰ καὶ δωρεᾶς ἄξιον ἄλλο παρείχετο, διὰ τοῦτ' ἂν εἰκότως ἐκωλύετο, ὅτι πλείω τῶν σεμνολογημάτων ἔχει τὰ ἐγκλήματα. διὸ μή τοι γε τοῦ κεκρίσθαι πολλάκις αὐτόν, μηδ' ἂν ἑτέρου χρηστοῦ
H. IX 51 τινος, | δωρεὰν οἰστέον ⟨ὃν⟩ ἐχρῆν, εἰ καί τις ἐν ὀνείδους μέρει προὔφερεν αὐτῷ τὰς ἀναριθμήτους κρίσεις, ἐγκαλύπτεσθαι, καὶ οὐδ' αὐτὸς ⟨ἂν⟩ ὤκνησα, νὴ τοὺς θεούς, ὀνειδίσαι τούτῳ τὰς γραφάς, εἰ μὴ τοῖς ἑαυτοῦ κακοῖς ἐσεμνύνετο. 9. κινήσας οὖν καὶ τοῦτον, εἴ τις, αὐτὸς τὸν ἀγῶνα φιλοκινδύνως καὶ νῦν

4 cf. t. II 284, 3   17 Dem. p. 576, 13

2 περὶ inserui e *Ma* om *P*   3 num πλέον ἂν ante οὐδὲν inserendum coll t. II 437, 20?   4 βελτίονά μου olim conieci   5 πάλιν (1) *Ma*   7 συκοφάντησ *Ma* | δ' ἐμέ scripsi δέ με *MaP* | εἰ δὲ scripsi e *Ma* οὐδὲ *P* νῦν δὲ Cobet   8 κρίνεται post αὐτῶν inserendum videtur | μὴ — 9 ἐγκλήματα citat praemissis verbis ἀγὼν ἢ ἐξέτασις· λιβ. lex Darmst. fol. 133ᵛ (cf. p. 114)   13 διατοῦτ' *P*   14 μή τι *P* | διὸ ante 15 μὴ δ' *MaP* huc transposui   15 αὐτὸν scripsi αὐτοῦ *P* αὐτ̃ *Ma* | τινος χρηστοῦ *Ma*   16 ὃν inserui auctore Cobeto om *MaP*   17 προὔφερεν scripsi προσέφερεν *MaP* προέφερε Cobet   18 ἂν inserui om *MaP*   19 μὰ coni Hertlinus   20 αὐτοῦ *P*   21 τινα? | αὐτὸς scripsi αὐτὸν *MaP* | τὸν om *Ma*

κρινόμενος, φέρε, σὺ φὴς ἀρετῆς εἰληφέναι ψῆφον, εἰ μὴ κάκιστος ἁπάντων ἔδοξας; οὐδεὶς δίκαιος, ὅτι μὴ κλέπτης, οὐδ' ὅτι μὴ προδότης, φιλόπολις· οὐδ' ἐνὶ λόγῳ πάντα χρηστὸς ὁ μὴ πάνυ πονηρός. ἐγγὺς μεντἂν ἦν ἡ ἀρετὴ τῆς κακίας, εἴπερ ἡ ταύτης ἀποφυγὴ κτῆσις ἦν θατέρου. πολὺ καὶ τὸ πᾶν μεθόριον τῶν ἐπὶ τἀναντία διεστηκότων. μὴ μίγνυε τὰ ἄμικτα μηδὲ τὴν ἄφεσιν τῶν κακίστων μαρτυρίαν τίθεσο τῶν βελτίστων ἐπιτηδευμάτων. 10. εἰ γοῦν ὁ τιμωρίας ἀπολυθεὶς δωρεᾶς τεύξεται, καὶ τήμερον ὁ τῆς τιμῆς ἀποτυχὼν θανάτῳ ζημιωθήσεται. εἰ δὲ καὶ τὸ μόνον ἀμφισβητῆσαι γέρως τοῦ μηδ' ἐνάμιλλον γενέσθαι σεμνότερόν ἐστι, καὶ τὸ δίκην ἐκφυγεῖν ἐντιμότερον τοῦ μηδ' αἰτιαθῆναι. ὥσπερ οὖν οὐχ ὅστις οὐκ ἄξιος δωρεᾶς, διὰ τοῦτο κολάσεως, οὕτως οὐδ' ὅστις οὐ κολάσεως, διὰ τοῦτο δωρεᾶς. ὡς τῷ γε τοιούτῳ τὸ δίκην ἣν ἐκινδύνευσε μὴ δοῦναι μεγάλη δωρεά. ἐπίτιμος εἶ, τὴν ψυχὴν ἔχεις, ἥλιον ὁρᾷς. αὗται τῆς ἀφέσεως αἱ τιμαί. ἢ γὰρ οὐκ αἰσχρὸν τὸν αὐτὸν ἄνδρα ἐν τῇ αὐτῇ πόλει χθὲς μὲν καὶ πρῴην καὶ πάλαι καὶ ἀεὶ δωροδοκίας, προδοσίας ἤ τινος τῶν δεινοτάτων εὐθύνας ὑπέχειν, τήμερον δ' ἐπ' ἀρετῇ στεφανοῦσθαι, καὶ τοὺς αὐτοὺς ἀκροατὰς εἶναι τότε μὲν τῆς κατηγορίας, νῦν δὲ τῆς ἀναρρήσεως; ποῖον γὰρ δικαστήριον

3 Plat. Phaed. p. 73 A 24 Dem. p. 244, 21

1 φὴς *Ma* φῆς *P* 2 κάκιστος *P* sed λλ supra κ(2) m[3] signum interrogationis posui e *Ma* punctum *P* 3 οὐδ'] μὴ δ' *Ma* | οὐδ' ἐνὶ scripsi οὐδενὶ *MaP* 4 χρηστὰ *P* μεντἂν scripsi μὲν τ' ἂν *MaP* 7 μὴ δὲ *MaP* 12 et 14 μὴ δ' *MaP* 13 ἐντιμότερον scripsi ἀτιμότερον *MaP* 15 et 16 δια *MaP* | οὐ om *P* 20 πρώην *MaP* 21 δωροδοκίαν *P* | ἤ τινος scripsi τινὸς ἢ *MaP* 24 et 122,1 signum interrogationis posui punctum et colon *MaP*

οὐ μεστόν ἐστι τῶν σῶν ὀνειδῶν; πάντα τούτῳ σχολάζει μόνῳ, ἑνὸς ἀνδρὸς ᾠκοδόμηται βίῳ, οὐκ ἐξαρκεῖ ταῖς κατηγορίαις. ἄλλην ἀλλαχοῦ καλεῖται προσηγορίαν, ἐνταῦθα κλέπτης, ἀλλαχοῦ παράνομος, πονηρὸς πανταχοῦ. 11. ταῦτα τῆς σῆς ἀρετῆς τὰ ὀνόματα, ταῦτα ἔχεις κηρύγματα. οὐδέποτε εἰρήνην ἄγει οὐδ' ἀνοχάς. ἀναγκάζει μονονοὺ κἂν ταῖς ἱερομηνίαις καθῆσθαι
H. IX 52 αὐτῷ τὰ δικαστήρια. | μὴ γὰρ ἐκφεύγῃ τὰς γραφάς, ἀμείβει τὰς αἰτίας. μὴ γὰρ ἀπολύωσιν αὐτόν, ἄλλη δίκη φυλάττουσιν. ἀναβολὴ τιμωρίας, οὐκ ἀπαλλαγὴ τὸ γιγνόμενόν ἐστιν. ἡ μὲν οὐκ ἔχει πω τέλος, ἡ δ' ἤρξατο. τὴν μὲν κατεγκέκληται, τὴν δὲ παραγράφεται. τὴν μὲν ὑπόμνυται, τὴν δ' ἀγωνίζεται. μίαν οἶδεν ὁδόν, εἰς δικαστήριον ἐκ δικαστηρίου. πρὶν ἐπινίκια θῦσαι περὶ τῆς ἀκρίτου γραφῆς εὔχεται. δέχεται κακὸν ἐκ κακοῦ, καὶ τῆς παρελθούσης σωτηρίας οὐδεμία αἴσθησις ὑπὸ τοῦ προσιόντος φόβου. τάχα καὶ νῦν ἐν γραφαῖς ἐστιν, οὐ γὰρ ἐγὼ πολυπραγμονῶ τὰ τούτου κακά, ζηλωτὴς δὲ τοῦ καθ' ἡμέραν ἐπικινδύνου βίου. 12. ἐγὼ μὲν ᾐδέσθην ἂν τοσαυτάκις ἐπαινούμενος ὁσάκις κατηγορούμενος οὗτος ἀγάλλεται. πάντας ἂν προσεδόκησα μᾶλλον ἢ τοῦτον ἀνταγωνιστὰς τοὺς ἅπαξ ἢ δὶς ἐν ὑποψίᾳ πονηρᾷ γενομένους, σὺ δὲ οὐκ

12 Aeschin. Tim. p. 10, 5

6 ἔχεις scripsi ἐρεῖ *MaP* ἐκεῖ coni Hertlinus, ἀεὶ scribendum aut ἐρεῖ delendum olim conieci 8 αὐτῷ scripsi τούτω *MaP* | ἐκφεύγῃ scripsi ἐκφεύγει *MaP* 9 ἀπολύωσιν scripsi ἀπολύουσιν *MaP* 11 ἥ δ' *MaP* 12 τηv (1 et 2) *P* | κατακέκληται *Ma* 13 τὴν μὲν scripsi τήν δ' *MaP* | ὑπόμνηται *P* | δὲ *Ma* 14 εἰ *Ma* 19 ζηλωτὴς scripsi ζηλωτὸς *MaP* | καθημέραν *MaP* 23 γινομένους *P*

ἠγάπησας τοσούτους ἀπωσάμενος φόβους. οὐ προσκυνεῖς τοὺς δικαστάς. καλῶς γε αὐτοῖς ἐκτίνεις τὰ σῶστρα, ὃς καὶ προσαπαιτεῖς ὧν ἐσώθης χάριν καινὸς ἐφ' οἷς εὖ πέπονθας εὐεργέτης, καὶ καταυθαδίζῃ τῶν δικαστηρίων καὶ τί δέ μοι τῶν κρίσεων μέλει; γραφέσθω με ὁ βουλόμενος· αἴτιός μοι δωρεᾶς ἔσται. 13. *Σωκράτης δὲ παρώξυνε καὶ μηδὲν ἀδικῶν τοὺς δικαστάς, ὅτι τῆς ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως ἑαυτῷ καταπαίζων ἐτιμήσατο. καὶ οὐκ ἀπεικάσαι Σωκράτει βουλόμενος αὐτὸν εἶπον, πόθεν; ἀλλὰ τὴν αὐθάδειαν ὀργῆς ἀξίαν δεικνύς, ἐπεὶ τίς οὐκ ⟨ἂν⟩ εὔξαιτο συκοφάντῃ περιπεσεῖν, εἰ τὴν τοῦ κατηγόρου κακίαν οἰκείαν ἀρετὴν θήσεται; τί δὲ κωλύσει καὶ τοὺς ἀνδραποδιστὰς ἀπαχθέντας καὶ τοὺς ἱεροσύλους, ἢν ἀφεθῶσιν, εἰς τὸ πρυτανεῖον καλεῖν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου;* 14. *πᾶσι γὰρ ὁδοποιεῖ καὶ νόμον καινὸν τίθησιν ἄξιον καὶ τοῦτον γραφῆς παρὰ μίαν ψῆφον ἀποθνήσκειν ἢ στεφανοῦσθαι τοὺς κριθέντας. καὶ ποῦ τοιοῦτός ἐστι νόμος; ἐν | Λοκροῖς ἐν βρόχῳ νομοθετοῦσιν οἱ ῥήτορες. καί-* H. IX 53
περ ἑνὸν τῷ μεγέθει τοῦ δέους ἀντίρροπον εἶναι τὴν ἐὰν κρατήσῃ χάριν, οἱ δὲ τοῖς ἐξελκύσασιν ἐκ τοῦ κινδύνου τὴν κεφαλὴν οὐ περιάπτουσι στέφανον μετὰ τὸν βρόχον, στέργει δὲ ὅτι ζῶν ἄπεισι. καὶ οἱ παρ' ἡμῖν

---

2 Luc. dial. mar. 14, 1 9 Plat. apol. p. 37 A. Dinarch. or. I § 1 p. 90,1 17 Dem. p. 688, 26 19 Polyb. XII 16, 10 sq.

---

1 *ἠγάπας P* 3 ⟨*ἀνθ'*⟩ *ὧν*? | *ἐφ'* scripsi *ἐν MaP* 4 *καταυθαδιάζῃ* olim conieci coll Lobeckio Phryn. 67 5 *δ' ἐμοὶ* olim scripsi 6 *με*] *μου Ma* 11 num *δεικνύειν*? | *ἂν* inserui om *MaP* 13 *κωλύσει* scripsi *κωλύει MaP* | *ἀνδραποδιστὰς Ma* sed *ι* in ras m² 16 *ὁδοπόιει P* (ω superscr.) 20 *ἑνὸν* scripsi *ἐνῆν MaP* *ἐχρῆν* coni Spengel 23 *ὅστις* coni Hertlinus

νόμοι μετὰ τὰς ἀφέσεις τῶν ἠγωνισμένων οὐκ αὐτοῖς τιμὴν ἐπιμετροῦσιν, ἀλλ' ἐπιτίμια τοῖς οὐχ ἑλοῦσιν ἐπωβελίαν καὶ πρυτανεῖα, κἂν μηδὲ λάβῃ τὸ πέμπτον μέρος, ἠτίμωται. ταῦτα δ' εἰ μὲν ὦφλον οἱ σοῦ κατηγορήσαντες, δύο κεκάρπωσαι, καὶ τὸ μηδὲν αὐτὸς παθεῖν καὶ τὸ τοὺς ἐχθροὺς ἐπιδεῖν· εἰ δ' ἀπηλλάγησαν ἀζήμιοι, ὅρα μὴ οὐ συκοφαντίαν αὐτῶν οἱ δικασταὶ κατέγνωσαν, ἀλλὰ σοὶ τὰς αἰτίας μετεστρέψαντο. καὶ πῶς ἂν ἔχοι λόγον, ⟨ἐν⟩ οἷς τοῖς ἡττᾶσθαι δοκοῦσιν οὐδ' ἡτισοῦν γέγονε βλάβη, σὲ δωρεὰν κομίσασθαι πρὸς τῷ νενικηκέναι;

15. *Ἀγνοεῖς, ὦ σύμβουλε τοῦ δήμου, ὅτι καὶ μικρὸν αἰδοῦς μετέχοντι αἱρετώτερον μίαν ἐνθάδε ἁλῶναι δίκην ἢ πολλὰς ἐκφυγεῖν, καὶ καταδικασθῆναι διὰ μικρὰ τοῦ περὶ τηλικούτων ὑπονοηθῆναι; σὺ μὲν ταῖς καθ' ἡμέραν Καδμείαις νίκαις γαυριᾷς, ἐγὼ δὲ [καὶ] προσκυνῶ τὴν Ἀδράστειαν· ἀντίθες γὰρ δὴ τὸν ἐμὸν τὸν ἀνεξέταστον βίον. οὐ μεῖζον, οὐ μικρότερον ἔσχον ἔγκλημα. ἀρετῆς δὲ αὐτὸ τὸ μὴ κριθῆναι κρίσις, τὸ καθαρεύειν ψόγου, τὸ μηδ' ἐγγὺς ὑπονοίας ἀδίκου γενέσθαι ποτὲ καὶ ταῦτα στρεφόμενον ἐν τοῖς πολι-*

---

2 cf. Meier-Schoemann-Lipsius Att. Process p. 948 8 Dem. p. 1032, 1 16 cf. ad t. III 114, 5 17 cf. ad t. I 158, 5 18 Plat. apol. p. 38 A

---

3 *ἐπωβελίαν* scripsi *ἐπωβέλια MaP* | *μηδὲ* scripsi *μήτε MaP* *μή τις* coni Hertlinus 4 *τῶν ψήφων* post *μέρος* olim inserui at cf. p. 129, 12 | *ὦφλον* scripsi auctore Cobeto *ὤφελον MaP* 9 *ἔχῃ P* | *ἐν* inserui om *MaP* 10 *ἡτισοῦν Ma* sed *ἡ* in ras m² | *σὲ* scripsi *σοὶ MaP* 12 *καὶ* om *Ma* 15 [*τοῦ*] *ἢ*? at cf. p. 142, 2 | *διανοηθῆναι Ma* | signum interrogationis posui colon *MaP* | *μὲν* scripsi *δὲ MaP* 16 *καθημέραν P* | *καὶ* cancellavi 17 *ἀντίθες* scripsi ut p. 139, 1 *ἀντιθεὶς MaP* 18 punctum posui, comma *P* om *Ma* 19 *κρίσεις P* 20 *μὴ δ' MaP*

τευομένοις. 16. *μάλιστα μὲν γὰρ οὐδὲ τῶν ἰδιωτῶν οὐδεὶς ἀδοκίμαστος, οὐδ' ἂν μὴ κριθῇ, πολλοὶ δὲ καὶ τοὺς λανθάνοντας ἀνερευνῶσιν, εἰ καὶ μὴ λάβοιεν ἐν ἐκκλησίᾳ, τἄλλα διαιτήματα ἀκριβῶς φυλάττοντες, πόθεν ἑκάστῳ βίος, τίσι συζῇ, μετὰ τίνων βαδίζει. μέγα δικαστήριον ἡ πόλις πᾶσι τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων. ὅταν δὲ καὶ τὰ δημόσια πράττων τις ἀνέγκλητος καὶ ἄληπτος ᾖ, μείζονα βάσανον ταύτης ἀναμενεῖτε; καὶ εἰ μὲν ἔτος τουτὶ δεύτερον ἢ τρίτον, ἀφ' οὗ προσελήλυθα τῷ βήματι, οὐκ ἀξιόπιστος ὁ χρόνος οὗτος οὐδὲ βεβαιωτής· εἰ | δὲ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐδοκιμάσθην εἰς* H. IX 54 *ἄνδρας ἐμαυτὸν ἀνέθηκα τῷ δήμῳ φέρων καὶ διῴκηκα μὲν οὐδὲν ὅ τι οὐκ εὖ, κατηγόρημαι δ' οὐδὲν ὑπ' οὐδενός, καίτοι κἀμοί τινές εἰσιν ἐχθροί, ἥττους μὲν ἢ τούτῳ τῷ φιλαπεχθήμονι, εἰσὶ δ' ὅμως, οἱ μὲν ἐφ' οἷς ἐκωλύθησαν ὑπ' ἐμοῦ λελυπημένοι, οἱ δὲ πρὸ ἐμοῦ τετάχθαι θέλοντες, οἱ δὲ φθονοῦντες, ἀλλ' οὐδὲ σκιὰν εὑρίσκουσιν ἐγκλήματος, ἆρά γε ἀδοκίμαστος εἶναί σοι δοκῶ;* 17. *οὐκ ἂν ἐφρόνουν μέγα μὴ κριθείς, εἰ τῶν ἰδιωτευόντων τις ἦν, οὐδὲ γὰρ στρατιώτης ἔξω βέλους μείνας οὐ θαυμαστὸν εἰ μὴ τέτρωται· εἰ δ' ὁμόσε τοῖς δεινοῖς ἰὼν ὑποτιθεὶς τὸν ἴδιον κίνδυνον δήμου θορύβῳ, συκοφάντου φθόνῳ, τύχης καιρῷ ἄτρωτός εἰμι ταῖς διαβολαῖς οὐχ ἧττον ἢ τὸν Αἴαντα*

---

11 Isocr. areop. p. 147 a; panath. p. 238 c 15 cf. p. 128, 16. Dem. p. 701, 25 22 Dem. p. 420, 25

---

3 *καὶ* scripsi e *Ma* *δὲ P* *δὴ* olim scripsi 6 *πᾶσι* scripsi auctore Cobeto *πᾶσα MaP* | *καθημέραν P* 8 signum interrogationis posui e *Ma* colon *P* 13 *ὅτι οὐκ εὖ* scripsi *ὅτι οὕς Ma* *ὅτι* cum lac 5 litt *P* | *κατηγόρημα P* 19 signum interrogationis posui e *Ma* comma *P* 20 *τίς MaP* 23 *θορύβου P* | *συκοφάντου* scripsi *ὑφάντου MaP*

τῷ σιδήρῳ λόγος, πῶς οὐ σεμνὸν τοῦτό γε; καὶ περὶ Μιλτιάδου μὲν ἔσχον ὅ τι εἴπωσιν οἱ βάσκανοι, καὶ κλοπῆς ᾐτιάσαντο τὸν ἄδωρον Περικλέα καὶ Θρασύβουλον παρανόμων τὸν ἀποδόντα τῷ δήμῳ τοὺς νόμους· ἐμὲ δέ, καὶ μή μοι φθόνος ἀπαντήσαι μηδείς, οὐκ ἐχθρὸς εἰς ἀγῶνα κατέστησεν, οὐ νόμος, οὐ φθόνος, οὐ συκοφάντης, οὐ λογογράφος. οὐ φήμη πλὴν ἡ καλλίστη περὶ ἐμέ. ἄχραντος αἰσχρῷ λόγῳ καὶ κρείττων τοῦ τοῖς εὐδοκιμοῦσιν ἀκολουθοῦντος φθόνου. τίς γὰρ ἐτόλμησε τὴν ἐναντίαν φωνὴν ἀφεῖναι; τίς διᾶραι τὸ στόμα πολλῶν μὲν ὑπ᾽ ἐμοῦ ψηφισμάτων εἰσενηνεγμένων, οὐκ ὀλίγων δὲ χρημάτων διῳκημένων; πόσοι νόμοι; πρεσβεῖαι πόσαι; ἔργων ἐπιστάτης, νεωρίων ἐπιμελητής, οὐδὲν ὃ μὴ μόνος. 18. ἐγὼ μέν, εἰ τοῦτό σοι δοκεῖ σεμνὸν εἶναι τὸ κεκρίσθαι ⟨πολλάκις, καὶ αὐτὸς πολλάκις κεκρίσθαι⟩ λέγω τρόπον οὐχ ὃν οἱ δοκοῦντες ἀδικεῖν, ἄπαγε, ἀλλ᾽ ὃν οἱ χρηστοί. πολλά μου τὰ δικαστήρια. οἱ βουλευταί, ἐν τούτοις νικῶ τοῖς προβουλεύμασιν. ἡ πνύξ, ὅπου πείθω τοὺς ἐκκλησιάζοντας. ἐν δὲ τοῖς δικαστηρίοις αὐτοῖς οὐχ εἷλον ἕτεροι. τὸ ⟨δὲ⟩ μέγιστον ἐν αὐτοῖς τοῖς πράγμασιν, ἃ μήτε πρὸς ἔχθραν μήτε πρὸς χάριν κρίνει τοὺς ῥήτο-

1 Schol. Lyc. 455 2 cf. t. V 514, 2 sq. 3 cf. p. 158, 9; 159, 7; 171, 12. Plat. Gorg. p. 516 A | Aesch. Ctes. § 195
7 cf. p. 153, 6 sq. 10 Dem. p. 375, 14; 405, 26; 536, 18
14 Dem. p. 612, 21

1 τε *Ma* 2 ὅ τι scripsi ὅτι *MaP* 3 σκοπῆς (λ supra) *Ma*
5 ἀπαντήσαι scripsi ἀπαντήσοι *MaP* 8 αἰσχρῷ λόγῳ καὶ κρείττων scripsi αἰσχροῦ καὶ λόγου κρείττων *MaP* 9 τούτοις *P* 12 signum interrogationis posui colon *P* om *Ma*
14 ἐννόμως olim conieci 15 κεκρῖσθαι *P* | πολλάκις, καὶ αὐτὸς πολλάκις κεκρίσθαι inserui cum Cobeto om *MaP*
18 τούτοι *P* 19 ἢ ante ἡ *P* delevi | νὺξ *P* 21 δὲ inserui om *MaP*

ρας, ὡς δ' ἂν ὁ πράττων αὐτὰ διάθηται, τοιαῦτα καὶ φαίνεται, χρηστά, ἐὰν καλὰ ᾖ, πονηρά, ἐὰν οὕτως ἔχῃ, φαίνεται. 19. *τὰ δ' ἐμοὶ πεπολιτευμένα τοιαῦτα, οἷα μηδ' ἂν ὁ Μῶμος μωμήσαιτό | φασιν. εἰ δὲ δεῖ με* H. IV 55 *καθ' ἑκάστην αἰτίαν ἀφειμένον δεικνύναι, ἀφεῖμαι παρανόμων μέν, ἐφ' οἷς γράψαντά με οὐδεὶς ἐγράψατο, παραπρεσβείας δέ, ἐφ' οἷς πρεσβεύσας πολλάκις οὐκ ᾐτίαμαι, καὶ καθ' ἕκαστον ἔγκλημα, ἵν' ὡς τάχιστα τῆς δυσφημίας ἀπαλλαγῶ ταύτης, ὅτι γε μηδ' ἐναντίως μηδὲν ἐκρίνατε. ὥστ' ἐφ' ᾧ μὲν οὗτος ἐπαίρεται, κἀγὼ φανερώτερον ἀφεῖμαι παντὸς ἐγκλήματος, τὸ δὲ τοῦ Κεφάλου καλὸν οὐκ ἂν οὗτος εἰπεῖν ἔχοι.* 20. *καὶ σὺ μὲν τὸν δεῖνα διάβολον καὶ τὸν δεῖνα φιλαίτιον, ἐγὼ δὲ συκοφαντίαν αὐτὴν ἐνίκησα, ᾧ μηδ' ἀντιβλέψαι τῶν ταύτην τὴν τέχνην ἐχόντων ἐτόλμησέ τις. πολλῷ δὲ τῷ περιόντι νικῶ τούτους ὧν σὺ δι' ἀγῶνος κρατεῖς. τοῦτο καὶ στρατιώτου βέβαιον κράτος, ᾧ μηδ' εἰς χεῖρας ἐλθεῖν ὑπομένουσι, καὶ ἀθλητῇ καθαρωτάτη καὶ ἀπροφάσιστος ἡ νίκη, ᾧ μηδεὶς ἀθλητῶν ἀνταποδύεται τῷ φανερῷ τῆς ὑπεροχῆς καὶ πρὸ τῆς πείρας παρακεχωρηκότες. ὁ μὲν γὰρ ὡς ὅμοιος ἢ χείρων καταφρονηθείς, εἰ καὶ περιγένοιτο, τύχῃ μᾶλλον ἢ ῥώμῃ*

4 Plat. rep. VI p. 487 A 12 Dem. cor. p. 310, 28 19 Thuc. VI 83, 1

---

4 *μὴ δ' P* | *φησιν* coni Hertlinus at cf. t. III 33, 2 ep. 109. 194. 758. 1125 | *δὲ δεῖ* scripsi auctore Hertlino *δ' ἔδει MaP* 5 *δεικνῦναι P* 7 *ἐφ'* scripsi *ἐν MaP* | *οὐκ* scripsi *οὐδ' MaP* 9 *ὅτι* scripsi *οἱ MaP* *ἐφ' οἷς* olim scripsi | *μὴ δ' MaP* 14 *ᾧ* scripsi *ᾗ MaP* | *μὴ δ' MaP* 15 *τὴν* delendum censet Cobetus 16 *τοῦ P* 17 *στρατιῶ P* | *μὴ δ' MaP* 18 *καὶ ἀθλητῇ καθαρωτέρα* bis *P* | *καθαρωτάτη* scripsi *καθαρωτέρα MaP* 21 *παρακεχωρηκότων* olim scripsi at cf. Herm. XII 22, 23. t. I 192, 14 aliaque exempla a me collecta in *Francesco Zambeccari* p. 212

δόξειεν ἂν κρατύνειν, ᾧ δὲ μηδὲν ἀνθίσταται, καὶ τῇ τῶν ἐναντίων ψήφῳ νενίκηκεν ἀνανταγώνιστος εἶναι. 21. *τίς ἂν οὖν ἢ στρατιώτην κωλύσαι τρόπαιον στῆσαι ἀμαχεὶ καὶ μόνον τῷ φόβῳ τρεψάμενον τοὺς πολεμίους ἢ τοῖς ἀκονιτὶ νικῶσιν ἀθληταῖς τοῦ στεφάνου φθονοῖ; οὐκ ἀνταγώνιστος οὐδ' ἐγὼ στεφανώσομαι ἀποσκεδάσας τῷ τοῦ συνειδότος χρηστῷ πάντας ἅμα τοὺς βασκάνους, ἀπορράψας τῶν κακοήθων τὰ στόματα, τὰς κακηγόρους γλώσσας ἀποστρέψας, χαλινώσας ἀπόρους συκοφαντίας καὶ ψευδεῖς αἰτίας;* 22. *πότε ἡ πόλις ἀδηρίτως ἄρχει τῆς Ἑλλάδος; οὐχ ὅταν παραχωρήσωσι πάντες αὐτῇ τῶν πρωτείων ἑκόντες; οἱ πολλοὶ δὲ καὶ πρὸς πολλοὺς ἀγῶνες καὶ τὰ παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐγκλήματα Δεκέλειαν ἐπετείχισε, καθεῖλε τὰ τείχη. διόπερ*
H. IX 56 *τοιαῦτα νῦν | πειθομένη τοῖς ἐμοῖς πολιτεύμασιν οὐ φιλαπεχθημόνως οὐδ' ἀπερισκέπτως, ἀσφαλῶς δὲ καὶ ἀναιτίως ἐν τοῖς Ἕλλησι πεπολίτευται πρώτη γε πρὸς*

---

2 Thuc. II 45, 1 et 54, 2 8 Aesch. fals. leg. p. 31, 5 9 Dem. fals. leg. p. 406, 4 14 Thuc. VII 27. 28. Andoc. myst. § 101. Aesch. fals. leg. § 76. Plut. Alc. 23 15 Dinarch. c. Dem. § 76 16 cf. p. 145, 15; t. III 98, 2

---

1 *κρατύνειν* scripsi *κρατύνων MaP* *κρατεῖν* Cobet 3 *ἂν* delendum censet Cobetus | *κωλύσαι* scripsi *κωλύσῃ MaP* *κωλύει* Cobet 5 *ἀκονιτὶ* scripsi auctore Cobeto *ἀπονητὶ Ma P* | *φθονοῖ* scripsi *φθονεῖ MaP* Cobet 6 *ἀνταγώνιστος* scripsi *ἀναγώνιστος; MaP* | *ἀποσκεδάσας* scripsi *ἀποσκεδάσω MaP* 7 *χρηστοῦ συνειδότι* olim scripsi 8 *ἀποφράξας* olim scripsi coll. Dem. p. 406, 5 at cf. *Addenda et Corrigenda* ad t. III 133, 18 9 *κακηγόρους* scripsi *κατηγόρους MaP* | *ἀπορία Ma* 10 *ψευδεῖς αἰτίας;* scripsi *ψεύδους αἰτία; MaP* 13 *ἀγῶνες* scripsi *ἀγῶνας MaP* 14 *ἐπετείχισε* scripsi *ἀπετείχισε MaP* 15 *καὶ αὔτη* olim conieci 16 *φιλαπεχθημένως P* 17 *πεπολίτευ^{ται}μαι P* *πᾶσι πολιτεύεται* Spengel | *γε* scripsi *τὲ MaP* delendum censet Spengelius

αὐτὴν ὀμόσασα τὸ οὐ μνησικακήσω μετὰ τὴν στάσιν, ἵνα μὴ κρίσεων καὶ κακῶν ἐμπλήσῃ τὴν πολιτείαν, οὐχ ἧττον ἀτύχημα τὰς συνεχεῖς ἐν δημοκρατίᾳ δίκας νομίζουσα τῆς ὀλιγαρχίας. οὕτω καὶ ὁ δῆμος τὸν ἐμὸν τρόπον ἐμιμήσατο, μᾶλλον δὲ τὸν τῆς πόλεως ἐγώ.

23. *Ἀλλὰ καὶ νυνὶ τήμερον, εἴ σοι μηδεὶς ἀντεποιεῖτο τῆς τιμῆς, οὐκ ἂν εὐθὺς λαβὼν ἀπηλλάττου, ἐπεὶ δὲ τὸν ἀντεξεταζόμενον εὕρηκας, κινδυνεύεις πρὸς τῷ μὴ τυχεῖν καὶ κακίων νομισθεὶς ἀπελθεῖν. μικροῦ γε ⟨λόγου⟩ τοῦ μετὰ κινδύνου τὸν ἀναμφισβήτητον εἰς ἀρετὴν κρατεῖν. ἐπεὶ δὲ φιλόνεικος εἶ, φέρε, ⟨τῷ⟩ δικαστικῷ νόμῳ χρήσωμαι. κελεύει δὲ τί; τὰς πλείους κρατεῖν. καὶ νῦν ὅτῳ πλεῖσται γενήσονται, τὸ γέρας λήψεται.* 24. *οὐκοῦν ἐμὲ μὲν πάντες Ἀθηναῖοί φασι πολιτεύεσθαι καλῶς. οὐδεὶς οὐδὲ κρίσεως ἄξιον ἡγήσατο, σοῦ δὲ πολλοὶ κατέγνωσαν, ὦ μέγα φρονῶν τῷ μὴ κατεγνῶσθαι. πρῶτον μὲν οἱ κατήγοροι. κἂν ἀθροίσῃ τις αὐτοὺς μόνους, ἱκανοὶ πληρῶσαι τὴν ἡλιαίαν εἰσί. τοσοῦτοι κατεμαρτύρησάν σου καὶ φανερᾷ γε τῇ ψήφῳ κατεψηφίσαντο. δεύτερον οἱ καταμαρτυρήσαντες, ἄλλο πλήρωμα δικαστηρίου. οὐ τοίνυν οὐδ' οἱ τῆς ψήφου*

---

1 cf. t. II 23, 2

3 *ἀτύχημα τὰς συνεχεῖς* scripsi auctoribus Spengelio et Cobeto *ἀτυχήματα συνέχει Ma ἀτυχήματα συνέχεις P* 4 *οὕτως Ma οὗτος P* 7 *τιμῆς* scripsi *ἐμῆς MaP* | *ἂν* post *οὐκ* inserui e *Ma*, olim post *λαβὼν* om *P* 8 *πρὸς τῷ μὴ τυχεῖν* scripsi e *Ma* *πρὸς τὸ τυχεῖν P* *ἀποτυχεῖν* olim scripsi *πρὸς τῷ ἀποτυχεῖν* Cobet 10 *λόγου* inserui om *MaP* olim *δεῖ* pro *γε* scripsi 11 *κρατεῖν* scripsi *κρατεῖ MaP* | *τῷ* inserui om *MaP* | *δικαστῶν Ma* num *δικανικῷ?* 13 *πλεῖστα P* | *γενήσονται* (ε supra ο) *P* 15 *οὐδὲ* scripsi *οὔτε MaP* 17 *τίς Ma* 18 *ἱκανοὶ Ma* sed *οι* ex *η* corr m[3]

κύριοι πάντες ἀπολύουσι τοῦτον, παρ᾽ ὀλίγας γὰρ ἀφεῖται καὶ παρὰ μίαν πολλάκις, ἐγὼ δὲ πάσαις μόνος.

25. Ὃ δὲ πάλαι μὲν σκοπῶ, ὀκνῶν δὲ εἰπεῖν ἀναγκάζομαι, ὅτι τὰς μὲν σὰς νίκας οὐκ ἀνυπόπτους ὁρῶ καὶ πολλῶν ἀκούω λεγόντων· μόνος Ἀριστοφῶν ἀεὶ φεύγει. οὐδεὶς ἰδὼν ἀδικοῦντα τοῦτον ἐγράψατο; οὕτως εὐκαταφρόνητος αὐτοῖς ὁ ῥήτωρ; οὐδ᾽ ἐξ ὧν τοὺς προτέρους εἶδον ἡττημένους, ηὐλαβήθησαν; οὐκ ἔστιν. οὐκ ἂν ἐτόλμησαν, εἰ μή τι συνῄδεσαν. πῶς οὖν ἀποφεύγει πάντας; δεινός ἐστι, πιθανός, εὔσκώμμων, εἰς γέλωτα μετατρέπει τὰς αἰτίας, ἐκλύει τὸν θυμὸν τοῦ δικαστηρίου, στρατηγοὺς ἀναβιβάζεται παραιτουμένους, τὴν γυναῖκα εἰσκαλεῖ ⟨καὶ⟩ παιδία
H. IX 57 κλαυθμυριζόμενα, | δεδίδακται δὲ κἀκεῖνα ἱκετεύειν ἐξ ἔθους. τούτοις τὸ δοῦναι δίκην ὧν ἀδικεῖ διακρούεται. τοιαῦτα θρυλοῦσιν, οὐκ ἀληθῆ μὲν ἴσως, ὑπονοοῦσι δέ, ἐπειδὰν ἐν τῇ πάντων δόξῃ προηλωκὼς ᾖ, καὶ νῦν μὲν οὐ διαφεύξεται προκατεγνωσμένος. εἶτα παρὰ τὰς ἁπάντων ἐλπίδας ἐκφεύγει. 26. ἃ δὲ καὶ χείρω περὶ αὐτοῦ λέγουσιν, οὐκ ἂν εἴποιμι, τοὺς μὲν κατὰ συνθήκας εἰσιέναι καὶ πεπρακέναι τὴν κρίσιν καὶ κατηγορεῖν ἐνδόσιμα καὶ

13 cf. p. 173, 6 sq. t. V 15, 11 sq. Plat. apol. p. 34 C 16 Dem. Mid. p. 556, 25 19 Dem. Andr. p. 595, 17 23 Poll. VIII 143. [Dion.] rhet. 8, 15 p. 70, 4 Us.

1 ὀλίγους *Ma* 2 παραμίαν *P* 3 μὲν om *Ma* | σκοπῶ scripsi σκοπῶν *MaP* | ὀκνῶ *Ma* | δὲ om *Ma* 7 οὕτως scripsi οὗτος *MaP* 7 et 9 signa interrogationis posui cola *MaP* 14 καὶ inserui om *MaP* 17 θρυλλοῦσιν *MaP* 18 ἐπειδὰν scripsi ἔτι δ᾽ ἂν *Ma* εἴ τι δ᾽ ἂν *P* 19 προηλωκὼς scripsi προσηλωκὼς *MaP* | ἦν *Ma* 20 ἁπάντων scripsi e *Ma* πάντων *P* 22 τους *P*

καθυφιέμενα, τοὺς δὲ καὶ τὴν ἀρχὴν ὑπ' αὐτοῦ προκατεσκευάσθαι προκαταλαμβάνοντας τὰ δικαστήρια, καὶ τοὺς μάρτυρας ὠνητοὺς παρεῖναί φασι καὶ τῶν δικαστῶν τινας δεκάζεσθαι, καὶ πάνθ' ὅσα τοιαῦτα. οὐ γὰρ ἄξια θανάτου δειχθῆναι πεποιηκότα αὐτόν, ἀλλ' ἱκανὰ μὴ τυχεῖν δωρεᾶς. 27. κατ' ἐμοῦ δὲ οὔτ' ἄλλο τι τῶν μὴ καλῶν οὔτε τούτων οὐδὲν ἄν τις ἔχοι λέγειν οὔθ' ὡς ἐξαπατῶ τοὺς δικαστάς, ὅσγε σιγῶν πράττω, οὔθ' ὡς ὠνοῦμαι τοὺς μὴ κατηγορήσοντας. εἰ μὲν γὰρ ἦν, ὥσπερ ἐν συμμορίᾳ, ῥητὸς ἀριθμὸς τοῖς κατηγορεῖν ἐγχειροῦσιν, ἐνῆν ⟨ἂν⟩ πριάμενον τούτους ἀδικεῖν ἐπ' ἐξουσίας· εἰ δὲ πᾶσι πάντας ἔξεστιν εἰσαγγέλλειν, γράφεσθαι, φαίνειν, εἰσάγειν, οὐ δήπου πάντας ἐωνησάμην Ἀθηναίους. ὁπόσους γὰρ ἂν ἔπεισα τὴν ἡσυχίαν ἄγειν, πλείους ὑπελείποντ' ἂν οἱ κατηγορήσοντες. καὶ εἰ μὲν γραψάμενοί μέ τινες εἴασαν καταβαλόντες, παρῆν ἂν ὑπιδέσθαι τοῖς κακοήθεσι· διελύσαντο, ἀπέδοντο, νῦν δὲ πῶς ἂν ἔπεισα τοὺς μὴ φανέντας;

28. Καὶ εἰ μὲν φιλαιτίους εἶναι φῂς τοὺς ἐν τῇ πόλει καὶ διὰ τοῦτο κεκρίσθαι πολλάκις, μεῖζον τοὐμὸν καλὸν ποιεῖς, εἰ καὶ παρὰ τοιούτοις ἔμεινα ἀναίτιος· εἰ δὲ παρορᾶν τοὺς ἀδικοῦντάς σοι δοκοῦσιν,

1 Dem. Mid. p. 526,28; 563,19 2 Dem. fals. leg. p. 397,4 10 Dem. symm. p. 182, 18 sq. 16 Dem. cor. p. 260, 22

1 καθυφιέμενα scripsi καθυφειμένα MaP καθυφέσιμα olim conieci | ὑπ' αὐτοῦ scripsi ἀπὸ τοῦ MaP 3 φησί P 4 δικάζεσθαι P 6 ἱκανὰ (οἷα olim) scripsi ἵνα MaP | τυχεῖν scripsi τύχῃ MaP 8 ὅγε Ma 9 κατηγορήσαντας P 10 ῥητὸς scripsi ῥήτορος MaP 11 ἂν inserui om MaP 15 ὑπελείποντ' Ma sed o in ras m^2 16 μέ om Ma 17 μὴ ante καταβαλόντες Ma παρακαταβαλόντες olim conieci 20 φὴς Ma φῇς P 21 διατοῦτο MaP | κεκρῖσθαι P

ἔστω γὰρ ὁπότερον βούλει, καὶ διὰ τοῦτο οὐ διώκουσί με, ⟨τὸν⟩ καὶ παρὰ τοῖς ῥαθύμοις καὶ ὀλιγώροις ἐν αἰτίαις ἀεὶ ποῖόν τινα χρὴ δοκεῖν εἶναι; δυοῖν οὖν ἀνάγκη θάτερον, ἢ σὲ δι' ὑπερβολήν, ἵν' οὕτω φῶ, χρηστότητος καὶ τοὺς ἀπράγμονας φιλοκινδύνους πεποι- H. IX 58 *ηκέναι ἢ ⟨τοὺς⟩ | φύσει φιλαιτίους καὶ πρὸς ἀναιτίους, ἢ οἷον ἐμὲ χρηστὸν καὶ τοῖς συκοφάνταις δοκεῖν. εἰ μὲν γὰρ οὐχὶ τὴν αὐτὴν ᾠκοῦμεν πόλιν, εἶχεν ἂν πρόφασιν αὐτὸς μὲν φιλοψόγοις συνοικεῖν ἀνδράσιν, ἐγὼ δὲ ὅτι πρᾴους εὐτυχῶ τοὺς πολίτας· εἰ δὲ κατὰ τοὺς αὐτοὺς νόμους ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀγορᾶς οὐ τῶν αὐτῶν ὑμῶν πεπειράμεθα, οὐχ ἡ τῶν πολιτῶν φύσις αἰτία, πρὸς ἀμφοτέρους γὰρ [ἂν] ἦν μία, ὁ δ' ἡμέτερος τρόπος διενηνοχὼς οὐδὲ ὑμᾶς ὁμοίους ἑκατέρῳ συνέστησεν.*

29. *Σὺ μὲν οὖν λόγῳ πλάττε τοὺς πολίτας ὁποίους ἐθέλεις, εἴτε πρὸς κατηγορίαν ὀξυρρόπους εἴτε μελλητάς, πρὸς ἐμοῦ γὰρ ἀμφότερα, εἰ μὲν ἀοργήτους, ὅτι καὶ τούτους παρώξυνας, εἰ δὲ δυσαρέστους καὶ πικρούς, ὅτι καὶ τοιούτοις ἤρεσα· ἐμοὶ δ' ὁποῖοι δοκεῖτε καὶ πάντες ἄνθρωποι μαρτυρήσουσιν, οὐκ ὀκνήσω μετὰ παρρησίας εἰπεῖν. ὑμεῖς ἄχρι μὲν τοῦ ῥᾳδίως ὑπονοῆσαι καὶ ἀναίτιον αἰτιάσασθαι δόξαιτ' ἂν ἀπαραίτητοι,*

5 cf. p. 148, 4   6 cf. p. 116, 17   16 sq. cf. p. 175, 3 sq.

1 *διατοῦτο MaP*   2 *τὸν* ante *καὶ* inserui, olim ante *ἐν* om *MaP* | *τοῖς ῥαθύμοις καὶ ὀλιγώροις* scripsi *ῥαθύμοις καὶ τοῖς ὀλιγώροις MaP*   5 *θρασύτητος* coni Hertlinus | *τοὺς ἀπράγμονας Ma* sed *τοὺς ἀ* in ras m[2]   6 *τοὺς* inserui om *MaP*   8 *εἶχεν* scripsi e *Ma* *εἶχε μὲν P* *εἴχομεν* Cobet   13 *ἂν* cancellavi   14 *διενηνοχώς· οὐδὲ P* | *ὑμᾶς ὁμοίους* scripsi cum Hertlino *ἡμᾶς ὁμοίως P* *μιᾶς ὁμοίους Ma* | *συνέστησεν* scripsi *συνίστησιν P* *συνίστησι Ma*   16 *πράττε Ma*   23 *ἀπαραιτήτους* (*οις* supra) *P*

ὅθεν καὶ πλεῖσται κρίσεις Ἀθήνησιν, εἰς δὲ τὸ δικαστήριον εἰσελθόντες εὐάγωγοι, φιλάνθρωποι πᾶσιν. ἄν τις ἀρνῆται, πιστεύετε, πρὸς τὸν κινδυνευόμενον ἀεὶ ῥέπετε, οἰκτείρετε, πλείω δάκρυα τῶν κρινομένων ἀφίετε, σώζετε. καί τινα τρόπον εἰκότως τοῦτο συμβαίνει. ἰδίᾳ μὲν γὰρ ἕκαστος ἢ πικρὸς ἢ βάσκανος ἤ τι τῶν ἀνθρωπίνων ἄλλο, ἀθροισθέντες δὲ εἰς ταὐτὸν ἀποθέμενοι τὸ καθ' ἕκαστον ἦθος τὸ κοινὸν Ἀθηναῖοι γεγόνατε καὶ μετὰ τοῦ συμβόλου καὶ τῆς βακτηρίας τὴν ἔμφυτον τῇ πόλει φιλανθρωπίαν ἀπειλήφατε. 30. ἐν οὖν τοιούτοις ἀνδράσιν ἐγκαλέσαι μὲν καὶ τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσι ῥᾴδιον, ἐλεῆσαι δὲ καὶ τοὺς ἁμαρτάνοντας. ἃ γὰρ ἔδεισαν οἱ κρινόμενοι μὴ πάθωσιν, ὡς παθόντας ἀφίετε σωφρονιστὴν ἱκανὸν τὸν φόβον ἡγούμενοι. τὸ οὖν μηδὲ εἰς αἰτίαν ἐλθεῖν, οὐ τὸ κριθέντα σωθῆναι παρὰ τουτοισὶ μέγα. ἐν Λακεδαίμονι μὲν γὰρ καὶ ὅπου βραδεῖς μὲν αἰτιάσασθαί εἰσι πολίτην, χαλεποὶ δὲ κρίνοντες, κατηγορίαν ἐκφυγεῖν ῥᾷον ἢ ἀθῷον ἀφεῖσθαι· Ἀθήνησι δὲ παρ' οἷς ἀμύθητοι μὲν αἱ κρίσεις, εὐαρίθμητοι δὲ αἱ τιμωρίαι, αἱ πολλαὶ μὲν ἀφέσεις τῆς ὑμετέρας χρηστότητος, οὐ ⟨τῆς⟩ τοῦ κρι-

3 Choric. Milt. § 4 p. 4, 23 9 Dem. cor. p. 298, 6
16 Thuc. I 132, 5

3 κινδυνεύοντα Cobet at cf. Chor. l. l. 6 ἢ τὶ *P*
14 ἱκανὸν scripsi cum Cobeto καινὸν *MaP* κοινὸν Hertlein
15 μὴ δὲ *MaP* | οὐ τὸ scripsi αὖ τοῦ *MaP* | κριθέντος *Ma*
16 τοιουτοισὶ Gasda 17 καὶ delendum? | βραδεῖς *Ma* sed β in ras m[2] | αἰτιάσασθαί εἰσι πολίτην scripsi αἰτιάσασθαι περὶ πολί *MaP* αἰτίας δέχεσθαι περὶ Cobet 18 κατηγορίαν ἐκφυγεῖν ῥᾷον ἢ ἀθῷον ἀφεῖσθαι scripsi ἀθῷόν τε ἀφεῖναι ῥᾷον ἢ κατηγορίαν ἐκφυγεῖν *MaP* 20 αἱ (2) inser *Ma*[2]
21 τῆς τοῦ κριθέντος ἀρετῆς scripsi cum Hertlino τοῦ κριθέντος ἀρετῇ *MaP*

H. IX 59 *θέντος ἀρετῆς, | τὸ δὲ μὴ κατήγορον ἐπιστῆναι τοῦ καθ' αὑτόν τινος δικαίου τρόπου, καθάπερ καὶ τοὐμὸν αὔταρκες οὐ συμβαλλομένου τι πρὸς δόξαν οὐ ῥήτορος, οὐ μάρτυρος, οὐ δικαστηρίου.*

31. *Ὃ δὲ πρὸς τούτοις ἄν τις εἴποι δικαίως, τὸ μὲν κριθέντας σωθῆναι μυρίοις ὑπῆρξεν ἐπὶ τοῦ προτέρου χρόνου παρ' ὑμῖν, καὶ οἷς οὐκ ἄν τις ᾠήθη. Οἰδίπουν ἀφήκατε ἀποκτείναντα τὸν πατέρα, Ὀρέστην ἑκόντα τὴν μητέρα. μετὰ τοιούτων Ἀριστοφῶν σώζεται. καίτοι δωρεὰν οὐκ ᾔτησαν, οὐδ' ὁ τοῦ Ἀγαμέμνονος θεὰς νενικηκώς. καὶ οὐδ' ἂν ἀριθμήσαι τις, ὅσους ἐλεήσαντες οὐ καθαροὺς ὄντας ἐσώσατε. καὶ θεὸν τὸν Ἔλεον μόνοι διὰ ταῦτα νομίζετε. τὸ δὲ μὴ κριθῆναι πολιτευόμενον οὐκ ἄν τις ὅτῳ γέγονε πρὸ ἐμοῦ παράσχοιτο. τίμια δ' οὐχ ὅσα κοινὰ πρὸς πολλούς, ἀλλ' ἃ τοῖς τιμωμένοις αὐτοῖς ἐστιν ἐξαίρετα ὥσπερ ἡ τιμή.*

32. *Ὡς δέ μοι δοκεῖτε τὸ διαφέρον τοῖν βίοιν ἐναργέστατα ἰδεῖν ἐφ' ὑμῶν αὐτῶν ἐξετάζοντες, ἄριστα γὰρ ἕκαστος τὰ οἰκεῖα βουλεύεται, ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς. εἰπέ μοι, πρὸς θεῶν, εἰ προθείη τις ὑμῖν αἵρεσιν τὸν*

---

8 cf. p. 172, 20 11 cf. p. 183, 16 13 cf. p. 29, 11 15 cf. p. 168, 1 16 Plat. Phil. p. 61 C 20 Plat. Theaet. p. 196 C

---

2 *τινος* scripsi *τινα MaP* | *καθόπερ P* 3 *τοὐμὸν* in ras Ma^2 | *οὐ* scripsi e *Ma* *ὡς P* 6 *κριθέντας* scripsi auctore Cobeto *κριθέντα MaP* | *προτέρου* scripsi e *Ma* $\overset{\text{τρ}}{\text{πρό}}$ *P* 8 *οἰδίπουν Ma* sed *ι*(2) in ras 2—3 litt m^2 | *ἄκοντα* post *ἀποκτείναντα* excidisse coni Cobetus Gasda 10 *ᾔτησαν* scripsi *ᾔτησεν MaP* | *ὁ δὲ P* 13 *διαταῦτα P* 14 *γέγονεν Ma* 15 *δ'* inserui e *Ma*, ut coni Cobetus om *P* | *ἀλλ' ἃ* scripsi auctore Cobeto *ἀλλὰ MaP* 16 *ἐξαίρεται P* 19 *τὰ* inserui om *MaP* 20 *προθείη* scripsi *προσθείη MaP*

ὁποτέρου ἡμῶν βίον ἑλέσθαι, ⟨ἐν⟩ εἰσαγγελίαις καὶ γραφαῖς εἶναι διὰ βίου, τὰ ἔσχατα ἀκούειν ἐν μέσοις τοῖς δικαστηρίοις, ἐξ ἡμερῶν εἰς νύκτας ἀπαύστοις συνέχεσθαι φροντίσι, περὶ ψυχῆς τρέμειν, συνηγόρους παρακαλεῖν, ἱκετεύειν δικαστάς, Ἡράκλεις, οὐ παύσῃ καταρώμενος ἡμῖν; ἀκούεις ἀποκρινομένων; τὸν μὲν δὴ τούτου βίον τὸν καλὸν τοῖς ἀλεξικάκοις καὶ τοῖς ἀποτροπαίοις ἄφετε καὶ μηδὲ πεῖραν αὐτοῦ λάβοιτε· ἀντὶ δὲ τούτου τὸν ἐμόν, τὸν εὐδόκιμον καὶ φανερὸν οὐδενὸς τῶν πολιτευομένων ἔλαττον, ἀσφαλῆ δὲ καὶ ἄμεμπτον, ὡς οὐδενὸς ἰδιώτου βίος, καὶ ψόγου μὲν ἀνήκοον, ἐπαίνων δὲ πλήρη τίς οὐκ ἂν αὐτῷ τε καὶ παισὶ γενέσθαι εὔξαιτο; 33. ἐπεὶ οὖν τὰ κάλλιστα μὲν αἰτεῖτε τοὺς θεούς, τἀναντία δὲ μὴ παθεῖν ἀποτρέπεσθε, τοὺς δὲ παῖδας εἶναι βουλόμενοι καλοὺς κἀγαθούς, ὡς μὲν Ἀριστοφῶν, ἀπεύχεσθε, συνεύχεσθε δ', ὡς Κέφαλος, βιοῦν, ἐπὶ θεῶν | μαρ- H. IX 60
τύρων τἀμὰ προτετιμήκατε. οὐκοῦν πρὸς τῷ μὴ δίκαιον οὐδ' εὐσεβὲς ἐναντίαν τῇ παρὰ τῶν θεῶν αἰτήσει τὴν ψῆφον θέσθαι δεύτερον ὅρκον, ὡς ἄν τις εἴποι, τὴν εὐχήν, ὡς χρὴ δικάσαι, ποιουμένους.

---

4 Eur. Heracl. 634 20 Andoc. or. I § 31. cf. R. Hirzel, Eid p. 8 sq.

---

1 *ὁποτέρου τὸν* olim scripsi | *ἡμῶν* inserui e *Ma* om *P* | *βίον P* | *ἑλέσθαι, ἐν* scripsi *ἕλοισθ' ἂν MaP* 2 *διαβίου Ma* | *ἔσχατα* scripsi auctore Cobeto *αἴσχιστα MaP* 4 *συνέχεσθαι* scripsi e *Ma* *ἔχεσθαι P* 8 *μὴ δὲ MaP* 9 *λάβητε Ma* et olim ego scripsi 11 *οὐδενὸς* scripsi *οὐδεὶς MaP* 13 *αὐτῷ* scripsi *αὐτῶ MaP* | *παισὶ* scripsi e *Ma* ut coni Hertlinus Cobetus *πᾶσι P* | *εὔξαιτο* scripsi *δέξαιτο MaP* 16 *κἀγαθούς* scripsi *καὶ ἀγαθοὺς Ma* om *P* | *οὖν* ante *ἀριστοφῶν Ma* 17 *Κέφαλος* scripsi *κέφαλον MaP* 18 *προτετιμήκατε* scripsi e *Ma* *προὐτιμήκατε P* unde olim *προὐτιμήσατε* scripsi

34. Καὶ οὐ μόνοις ὑμῖν ἐξ ὧν περὶ τῶν οἰκείων ἕκαστος τὰ μὲν ἀποδιοπομπεῖται, τὰ δὲ αὐτῷ γενέσθαι συνεύχεται, ἀλλὰ καὶ Ἀριστοφῶντι νικῶ κριτῇ. ἀπόκριναι γὰρ δεῦρο ἀναστάς μοι. ὅτε παρῄεις τὸ πρῶτον εἰς τὴν πολιτείαν, πότερα τοῖς θεοῖς εὔχου μηδέποτε παύσασθαι κρινόμενος ἢ κατορθοῦν ἀκινδύνως; τί δέ; τοῖς ἀπηντηκόσι χαίρεις ἢ συμφορὰν ὑπείληφας; εἰ μὲν γὰρ τὰς δεινοτάτας γραφὰς καὶ τοὺς θεοὺς ᾔτεις καὶ γενομένων χαίρεις, φιλοκινδυνότατος εἶ καὶ κατὰ τοῦτο μοχθηρός, εἰ σοὶ μόνῳ τὸ κακῶς ἀκούειν ἡδονὴ καὶ καλινδεῖσθαι περὶ τὰ δικαστήρια, ὅπου καὶ τοὺς ἐπ’ ἀλλοτρίοις θαμίζοντας πολυπράγμονας ἡγούμεθα· εἰ δὲ ὁσάκις, ἀεὶ δὲ πρὸ τῶν Ἐπωνύμων ἴδοις ἄν· ὁ δεῖνα Ἀριστοφῶντα κλοπῆς ἢ προδοσίας, ὀδύρῃ καὶ ⟨πρὸς⟩ τοὺς ἀπαντῶντας· ἐμὲ μισοῦσιν ἅπαντες· πόθεν ἄλλοθεν ἡ γραφή; οὐδ’ ἀναπνεῦσαι διδόασί μοι πάντες. καὶ τί πέρας ἔσται κακοῦ; Κέφαλος εὐδαίμων. καὶ πρὸς τοὺς δικαστὰς βοᾷς καὶ τῇ πυκνότητι τοῦ κινδύνου τὸν ἔλεον φαίνῃ κτώμενος, πῶς ἐφ’ οἷς ὡς κακοῖς δυσφορεῖς, ὡς ἀγαθῶν

2 cf. Tim. lex. Plat. s. v. ἀποδ. cum nota Ruhnkenii
11 Isocr. antid. § 30 p. 316 b; soph. § 20 p. 295 b

2 ταμὲν P | ἀποδιοπομπεῖται scripsi ἀποδιαπέμπεται MaP | δ’ P | αὐτῷ γενέσθαι συνεύχεται] αἱρεῖται Ma 6 παύσεσθαι P 9 κατατοῦτο P 10 μοχθηρός P sed μοχθ in ras m[2] | εἰ σοὶ scripsi εἴ σοι MaP 13 ὁ δεῖνα Ἀριστοφῶντα scripsi auctore Cobeto δεινὰ· ἀριστοφῶντα MaP 15 πρὸς inserui om MaP | μισοῦσιν ἅπαντες scripsi μισοῦσι πάντες Ma μισοῦσιν οἱ πάντες P 16 πόθεν — 17 πάντες inserui e Ma om P | ἄλλοθεν ἡ γραφή; scripsi ἄλλη γραφή· Ma 17 καὶ τί πέρας ἔσται κακοῦ; scripsi auctore Cobeto καί τι παρέσεσθαι κακοῦ· MaP 18 βοᾷς scripsi auctore Cobeto βοαῖς MaP 19 τῶν κινδύνων? 20 οἷς ὡς scripsi e Ma οἷς (ὡς suprascr.) P

δωρεὰν αἰτεῖς; 35. κἀμὲ μὲν εὐδαιμονίζεις, κρείττω δὲ οὗ μακαρίζεις τὸν σὸν ἀποφαίνεις βίον ἐφ' ᾧ λυπῇ. καὶ τοὺς μὲν κατηγορήσοντας ἥδιστ' ἂν ἀμύνοιο τοὺς αἰτίους τοῦ καλοῦ σοι βίου, εἴπερ δύναιο· ὧν δὲ τοὺς αἰτίους μισεῖς, καλὰ ταῦτα δεῖξαι βιάζῃ; καὶ μήν, εἰ σοὶ παρὰ τούτων ἐπὶ ταῖς κρίσεσι ταῖς πολλαῖς, καὶ τοῖς κατηγόροις ὀφείλοιτ' ἂν παρὰ σοῦ χάρις. ἐκεῖνοι γὰρ ἀρχηγοὶ τούτου γεγόνασί σοι τἀγαθοῦ. σὺ δέ μοι μνησικακεῖς ἅπασιν, ἐλαύνεις ὡς ἐχθροὺς καὶ κακῶς ποιεῖς. οὕτως αἰτίους ἡγῇ τοῦ μεγίστου καλοῦ.

36. *Οὐκοῦν τῇ κοινῇ δόξῃ, τοῖς πράγμασι, ταῖς ὑμετέραις γνώμαις αἷς ἔχετε περὶ ἑκατέρου, τοῖς Ἀριστοφῶντος αὐτοῦ λογισμοῖς, πᾶσιν ἀμείνων οὑμός ἐστι βίος. ὅλως δὲ τί τοῖς* | *ἀφεθεῖσίν ἐστι τέλος; οὐκ* H IX 61 *ἐπανελθεῖν εἰς τὸ ἀναίτιον; οὐχ ὁμοίους γε δόξαι τοῖς ἀνεγκλήτοις; οὐδὲν ἄλλο. Ἀριστοφῶν μὲν οὖν αἰτεῖ παρ' ἑτέρων τοῦτο καὶ διαπράττεται χαλεπῶς αὐτὸ μετὰ πολλοὺς φόβους· ἐγὼ δὲ ἔχω παρ' ἐμαυτοῦ τὴν ἄφεσιν καὶ* [*ὃς*] *εἰμὶ καὶ δοκῶ πᾶσιν εἶναι τοιοῦτος οἷος οὗτος εἶναι δοκεῖν ἀγωνίζεται. τὸ μετὰ τὴν νίκην εὐτύχημα τούτῳ προσγιγνόμενον τοῦτ' ἐμός ἐστι βίος. εἶθ' ᾧ βούλεται μὲν ὅμοιος δοκεῖν, ἀδυνατεῖ δέ, καὶ γὰρ εἰ διαφεύγει τὰς δίκας, οὐ δύναται τὸ μὴ κεκρίσθαι λαβεῖν, τούτου βελτίων εἶναί φησιν, ἄνθρωπος*

---

1 *δωρεὰν* scripsi coll p. 145, 21; 156, 6 *δωρεὰς MaP* 3 *κατηγορήσοντας* scripsi *κατηγορήσαντας MaP* | *ἀμύνοιο Ma* sed *μύν* in ras m² 8 *μοι* delendum censet Cobetus 9 *κακῶς* scripsi *καλῶς MaP* 10 *κακοῦ Ma* 12 *ἡμετέραις P* | *ἑκατέρου* scripsi *ἑκάστων MaP* 15 *τὸ ἀναίτιον* scripsi *τὸν ἀναίτιον MaP* | *γε* scripsi *τε MaP* 18 *ἐμαῦ MaP* | *τὴν ἄφεσιν* inser *Ma²* 19 *ὃς* in *οἷς* corr *Ma²* *οἷς P* cancellavi cum Cobeto | *πᾶσιν εἶναι* scripsi e *Ma* *πᾶσι P* 20 *εἶναι οὗτος Ma* 21 *ἀτύχημα Ma* 22 *εἶτ' Ma* | *μὲν ὅμοιος* scripsi auctore Cobeto *ὅμοιος μὲν MaP* 24 *ἄνθρωπος* ante *τοῦ* (138, 1) *Ma*

ἀμφισβητήσιμος τοῦ παρὰ πᾶσιν ὡμολογημένου χρηστοῦ. ⟨ἀφείθη τῆς αἰτίας, ἐγὼ δ'⟩ ἐκπέφευγα τὴν ἀρχήν. ἀναίτιος ἐκρίθη, ἐγὼ δ' οὐκ ᾐτιάθην. 37. εἰ περὶ τοῦ πότερος ὑγιεινότερος ἦν ἡ κρίσις, οὐκ ἂν τὸν ἄνοσον προὔθετε; ἢ τὸν ἐμπίπτοντα μὲν εἰς πολλὰς καὶ παντοίας νόσους, ἀναφέροντα δὲ διὰ τὴν ἰατρείαν καὶ φαρμάκοις πικροῖς καὶ τομαῖς καὶ πρὶν ἰαθῆναι τὸ πρῶτον ἑτέρου νοσήματος ἀρχόμενον πάλιν καὶ παράπαν εἰπεῖν ἰατρευόμενον διὰ βίου καὶ δυσθανατοῦντα μέχρι γήρως; Ἄπολλον, ἀμείνων μεντἂν ἦν ἀποθανὼν ὑπὸ τῆς πρώτης νόσου καταμείνας ἐν αὐτῇ μᾶλλον ἢ πειρώμενος ἄλλοτε ἄλλου πάθους. σώματος μὲν οὖν ἕξις ἀρίστη ἡ μὴ χρῄζουσα ἰατροῦ, ψυχῆς δὲ ἡ δικαστοῦ μὴ ἐφιεμένη, ἰατρεῖα γὰρ τῶν κατὰ ψυχὴν νοσημάτων τὰ δικαστήρια. ἐν οἷς οὗτος ἀεὶ κατατριβόμενος οὐδὲ κατατεμνόμενός πω τέλεον ἰάθη, ἀλλὰ δοκεῖ, ἐγὼ δὲ ὁλόκληρος, ὑγιής, ἀπροσδεὴς ἀναγκαίου φαρμάκου.

38. Καὶ οὐδὲ τὸν ἅπαξ αἰτιαθέντα θείη τις ἂν ἐξ ἴσου τῷ μηδὲ ἅπαξ, εἰ καὶ σῶμα νοσῆσαν ἰαθὲν χεῖρον τοῦ μὴ νενοσηκότος, μή τοι γε τούτῳ πρὸς ἐμὲ λόγος ἐστίν, ὃς κοινὸς πρόκειται σκοπὸς τοῖς γραφομένοις, ᾧ πάντες ἐμμελετῶσιν οἱ ῥήτορες. οὐδεὶς ὃς οὐχὶ κατὰ τούτου λέγει, καὶ τὰ μειράκια ἐκ τῶν τού-

2 cf. p. 118, 17   9 Plat. rep. III p. 406 B

2 ⟨ἀφείθη τῆς αἰτίας, ἐγὼ δ'⟩ inserui om *MaP* 3 ἐκρίθη scripsi ἐκρίθην *MaP* 5 προὔθετε; scripsi auctore Cobeto προὔθετο· *MaP* 8 ἐχόμενον Gasda 9 διὰ βίου ἰατρευόμενον *P* | δυσθανατῶντα *Ma* sed α (2) in ras m² 10 μέντ' ἂν *P* 14 μὴ *Ma* sed η ex ὲν corr m³ | ἰατρεῖα scripsi auctore Gasda ἰατρεῖαι *MaP* cf. p. 176, 22 16 κατατεμνόμενος *Ma* sed τεμν in ras m² 19 μὴ δὲ *P* μὴ δ' *Ma* 20 καίτοι olim scripsi 21 ἔστω? | τοῖς γραφομένοις σκοπὸς *Ma* 22 ὃς *Ma* sed ʽς in ras m² 23 λέγοι *Ma*

του κατηγοριῶν τῆς ῥητορικῆς ἄρχεται. ἀντίθες ἐν βραχεῖ τοὺς βίους. οὐδεὶς κατήγορος ἐλέγξει, [οὐδὲ] οὐδείς, ὅτι τὰ μικρότατα ᾐτιάθην· τὰ μέγιστα ἐνεκλήθης. | οὐδὲ ἐκ τύχης ἁμαρτεῖν ἔδοξα· ἐφ' ἑκουσίοις H. IX 62 *ὑπωπτεύθης. ἐβουλεύσαντο πολλάκις, εἰ σὲ ζῆν ἐάσουσιν· οὐδ' αἰτιάσασθαί μέ τις ἐβουλεύσατο. ἐπῃνούμην· ἐνεκαλοῦ. ἐστεφανούμην· ἐκινδύνευες. ἐκρίνου· ἐδίκαζον. ἱκέτευες· ἠλέουν. πολλάκις σε κἀγὼ παρῃτησάμην.*

39. *Τρία τοίνυν πρὸς ταῦτα βιάζεται· ἓν μέν, ὡς* οὐκ ἐκρίθην παρὰ σοῦ, ὥστ' οὐδὲ κατηγόρημαι τὸ κατὰ σέ. *ἕτερον δέ, ὡς εὐτυχία τὸ κατηγόρου μὴ τυχεῖν, οὐδεμία ἀρετή· τρίτον, ὡς αὐτὸς μὲν ἀνειμένῃ παρρησίᾳ χρώμενος καὶ οὐδὲ κίνδυνον ὑποστελλόμενος εἰκότως ἐν κρίσεσιν ὢν διατελεῖ, ἐμὲ δὲ εὐλαβέστερον πολιτεύεσθαι. πρὸς ἕκαστον δὴ τούτων εἰπεῖν ἀνάγκη.*

40. *Πρὸς μὲν οὖν τὸ* οὐκ ἐγράψω με, *ὅτι μὲν οὐδὲ οὗτος ἐμέ, ἴσον πρὸς ἴσον ἂν εἶναι δοκοίη, ἀλλ' ἐκεῖνό γε οὐκ ἴσον· ἐμὲ μὲν οὐδ' ἄλλος οὐδείς, τοῦτον δὲ πλὴν ἐμοῦ σχεδὸν πάντες. εἰ δὲ σεμνὸν ὑφ' ἑνὸς μὴ κριθῆναι, πόσῳ τὸ μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἐντιμότερόν ἐστι;*

41. *Πρὸς δὲ τὸ τῆς Τύχης σκοπεῖτε ὡς μετρίως ἐρῶ. ἐγὼ μὲν παντὸς καλοῦ τὴν Τύχην ὑπολαμβάνω τοῖς ἀνθρώποις αἰτίαν εἶναι καὶ οὐδ' ὁτιοῦν κατορ-*

---

11 Dem. p. 1299, 14 13 Dem. p. 54, 28

---

1 *κατηγοριῶν* scripsi *κατηγόρων MaP* 2 *ἐλέους Ma* | *οὐδὲ* cancellavi 3 *ὅτι* scripsi *ὅστις MaP* | *ᾐτιάθην* scripsi *ᾐτιάθη MaP* | *ταμέγιστα P* 4 *ἔδοξας P* 5 *ὑπωπτεύθης Ma* sed *πω* in ras m² 8 *ἠλέσθαι Ma* 9 *τοίνυν Ma* sed *νυ* in ras m² 10 *κατηγόρημαι Ma* sed *μαι* in ras m² 12 *μὲν* scripsi *οὐκ Ma* om *P* 13 *οὐδένα* olim scripsi 16 *μὲν οὐδὲ* scripsi e *Ma* *δὲ μὴ δὲ P* 17 et 18 *ἶσον MaP* 18 *μὲν*] *δὲ Ma* 19 *δὲ* scripsi *δὴ MaP* 20 *μὴ δ' MaP*

θοῦσθαι ὑφ' ἡμῶν ἀποστατούσης τῆς θεοῦ, ἐπεὶ καὶ τὸ νικᾶν ἐν τοῖς δικαστηρίοις οὐδ' αὐτὸ μόνον δεινότητος, εἰ μὴ καί τις εὐτυχία προσγένοιτο. καὶ τοῦ προαιρεῖσθαι τὰ βελτίω τῇ Τύχῃ δίδωμι τὴν ἡγεμονίαν. ὁρῶ δὲ ἅπαντας ἐφ' οἷς εὐτυχοῦσι τιμωμένους, καὶ τῶν κατορθουμένων εἰσὶν αἱ τιμαὶ καὶ στρατηγῷ καὶ ῥήτορι, οἱ δυστυχοῦντες δὲ καὶ τῶν δωρεῶν ἀποτυγχάνουσιν. ἄτοπον οὖν, εἰ τὸν δυστυχεῖν ὁμολογοῦντα ὡς κατορθοῦντα τιμήσετε. οὐ μὴν οὔθ' οὗτος ἑκουσίως δυστυχεῖ, ἀλλ' ἐκ πολυπραγμοσύνης καὶ προπετείας ἐν οἷς πολιτεύεται, οὔτ' ἐμοὶ τὸ τῆς ἄλλων καὶ τῆς σῆς αἰτίας ἐκτὸς εἶναι αὐτόματον εὕρημά ἐστιν, ἐκ προνοίας δέ, εἴπερ τι καὶ ἄλλο, καὶ τῆς τοῦ τί λεκτέον καὶ μὴ φροντίδος. ἐπισφραγίζεται τὴν ἀσφάλειαν τῶν βουλευμάτων ἡ Τύχη. 42. ἔστι δὲ ταῦτα τίμια τῶν ἐν ἀνθρώποις, ὅσα καὶ βεβούλευται καλῶς καὶ τετύχηκε τοῦ κατὰ γνώμην τέλους, τὰ δὲ τῆς βου-
H IX 63 λεύσεως ἁμαρτόντα ἢ παρὰ | γνώμην ἀτυχηθέντα ἀτελῆ καὶ τῇ προαιρέσει καὶ τῇ τύχῃ. σὺ δὲ ἀπροβούλευτον ἕρμαιον ἡγῇ φυλάξασθαι κακοήθειαν ἐχθροῦ, φθόνον βασκάνου μὴ μετὸν προνοίας ἀκριβοῦς. πολλοὶ κἀμὲ παρατηροῦσιν, οἷς ἔθος εἰκῇ ὡς ἀέρος δεδράχθαι κακοῦ, καὶ εἴ τι σαθρὸν ἀκριβῶς σκοποῦσιν. ὅτι γὰρ μόνος οὐ κέκριμαι τῶν Ἀθήνησι πεπολιτευμένων, αὐτῇ τῇ καινότητι φθονοῦσι ⟨καὶ⟩ φιλονεικοῦσι, τίς πρῶτος

18 Dem. p. 716, 3 22 cf. Suid. s. v. ἀέρα δαίρειν cum nota Bernhardyi (et t. IV p. 1778) 23 Dem. p. 24, 7; 155, 29

8 δυστυχῇ *Ma* 17 βουλεύσεως scripsi βουλήσεως *MaP* 18 ἁμαρτόντα *Ma* sed τόντα in ras m² | παρὰ scripsi περὶ *MaP* 21 μετὸν scripsi μετὰ *MaP* 22 εἰκῇ scripsi εἴη *MaP* ἐστὶν Hertlein εἴ τις Cobet | ὡς ἀέρος] σαθρός Cobet 23 ὅτι scripsi ὅσω *MaP* 25 καὶ inserui om *MaP*

Κέφαλον γράψεται. 43. *τί ποτ' οὖν οὐχὶ τολμῶσιν; ἀπαριθμούμενοί μου τὰ πολιτεύματα οὐδὲν ὑπαίτιον εὑρεῖν ἔχουσιν, οὐδ' ἐγγύς, οὐδ' εἰ μὴ ἀληθές, εἰκός γε πρὸς πίστιν. φέρε ἐκ τῶν ἰδίων τι λάβωμεν ἐπιτηδευμάτων. οὐδ' ἐκ τῶν κατ' οἶκον οὐδ' ὁτιοῦν ὧν ἂν αἰτιῶνται δρῶσιν ἐπιτήδειον εἰς μέμψιν. ἄβατος αὐτοῖς οὑμὸς βίος. διὰ τοῦτο καὶ μὴ βουλόμενοι σιωπῶσιν. Ἀριστοφῶν δέ, εἰ καὶ μηδὲν ἀπηρυθριακὼς ἀδίκημα μηδ' ἐπ' αὐτοφώρῳ τετόλμηκεν, ὡς εὐθὺς ἡλωκέναι, δοκεῖ δι' ἀπορρήτων ἐπιχειρεῖν τισι καὶ κακοῦργος εἶναι τῇ τέχνῃ τοῦ λαθεῖν. ὧν ἔστω μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδὲν ἀληθές, οὐδ' ἐγὼ βούλομαι, ἃ δ' οἱ κατήγοροι λογιζόμενοι θαρροῦσι πεῖσαι καὶ δι' ὧν εἰς τὸ κατηγορεῖν ὑπάγονται, φράσω.* 44. *δῶρα μὲν Ἀριστοφῶν οὐ δῆλός ἐστιν εἰληφώς, εἴρηκε δὲ οἷά τις ἂν λαβών. τὰ φώρια μὲν ἐν χεροῖν οὐκ ἔχει τῆς κλοπῆς, τεκμήρια δ' ὅμως παρέσχηται. ἄντικρυς μὲν οὑτωσὶ τοῖς νόμοις οὐκ εἶπεν ὑπεναντία, οὐκ ἀκόλουθα δέ. ταύταις εἰσάγουσι ταῖς ἐλπίσιν, ὡς οὐ πόρρω τοῦ πονηρὸν εἶναι δοκεῖν. οὔτε γὰρ ⟨οὕτω⟩ φιλαίτιος οὐδεὶς ὡς τὸν ἄχραντον πάντῃ καὶ κατὰ μηδὲν αἴτιον ἀλόγως συκοφαντεῖν, οὔθ' οὕτως ἀπράγμων πόλις, ὅπου καὶ τοὺς κατὰ μικρὸν ὑπόπτους*

3 cf. p. 161, 2. Dem. p. 229, 12; 258, 14 16 Theodoret. graec. aff. cur. II 114 p. 67, 1 ed. Raeder

2 *ἀριθμούμενοι Ma* 4 *τί MaP* 5 *ὧν ἂν* ex *ἂν ὧν* corr *Ma*[2] 6 *ἐπιτήδειον* scripsi *ἀνεπιτήδειον MaP* 7 *διατοῦτο MaP* 8 *δ' Ma* | *ἀπηρυθριακότως* olim conieci 9 *μὴ δ' MaP* 11 *θανεῖν Ma* 13 *ἃ* scripsi *ἣ MaP* | *καὶ* ante *πεῖσαι P* delevi | *πείσειν*? 15 *δ' Ma* 16 *ἔχοι P* 18 *οὗτοσὶ Ma* et olim scripsi at cf. p. 156, 9 20 *οὕτω* inserui auctore Gasda om *MaP* 21 *καταμηδὲν P* 23 *ὅπου Ma* sed *ὅ* in ras m[2] | *καὶ τοὺς κατὰ μικρὸν*

ἀθῴους ἐῶσιν, ἀλλ' εἰσὶν οἱ συκοφάνται θρασύτεροι μὲν τοῦ τοὺς φανεροὺς ἐλέγχους ἀναμένειν, εὐλαβέστεροι δὲ τοῦ καὶ τοὺς ὅλως ἀναιτίους κρίνειν. 45. διὰ τοῦθ' οἱ αὐτοὶ πρὸς μὲν ἐμέ εἰσιν ἀπράγμονες, ἐπὶ τοῦτον δὲ φιλαίτιοι, ὡς καὶ τῶν τειχῶν ὅσα μέν ἐστιν ἁλώσιμα, τούτοις καὶ μηχανὰς προσάγουσιν οἱ πολέμιοι, τοῖς δὲ ἀναλώτοις οὐδὲ πειρῶνται. οὑτωσὶ μὲν
H. IX 64 οὖν ἔδοξεν αὐτοῖς, οἱ δ' οὐχ εὗρον καίπερ ὄντες | σοφοὶ μηχανὰς αἷς αἱρήσουσί με. ἀλλὰ καὶ τὰς ἐπιβουλὰς αὐτῶν ἀπέστησα τῷ πιστῷ τοῦ τρόπου, τοὺς τούτου δὲ ὑμεῖς ἀπεκρούσασθε κατηγόρους, ὥσπερ τινὲς χρηστοὶ σύμμαχοι, ἐπεί, τό γε εἰς τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν, πάλαι ἂν ἐξεπεπολιόρκητο. 46. ταῦτά ἐστιν ἡμῶν ἑκατέρῳ ἡ χρηστὴ καὶ πονηρὰ τύχη. πρῶτος γὰρ αὐτὸς αὑτῷ τις ἀγαθὸς δαίμων ἢ κακὸς ἐν οἷς προαιρεῖται ⟨κακῶς ἢ⟩ μετρίως. οὕτως ἐγὼ πεπολίτευμαι πρῶτος αὐτὸς ὤν, ἑτέροις ἠγνοημένος κριταῖς. ἀπαλλάττει μοι κατηγόρους ἡ Τύχη θρασεῖς. τί δὲ τουτωί; οὐ κατὰ τοὺς νόμους ὅ τι συνοίσει τοῖς ψηφισαμένοις σκοπῶν, ὅπως δὲ προσελθὼν ἀρέσει καὶ χαριεῖται μὲν οἷς βούλεται, λυπήσει δὲ τοὺς ἰδίους ἐχθρούς, ἐμβαλὼν ἑαυτὸν

10 Thuc. I 93, 4

ὑπόπτους scripsi ὅστις καὶ τοὺς κατὰ μικρὸν ὑπόπτους Ma ὅστις καὶ καταμικρὸν ὕποπτος [′ ους] P

1 ἀθώους MaP 3 τοῦτο M | ὅλως scripsi e Ma cum Hertlino ὅλους P | διατοῦθ' MaP 5 ὡς scripsi ὅτι MaP | τείχων P 6 ἐστιν scripsi εἰσὶν P om Ma 11 ἀπεκρούσατε olim conieci 13 ἑκατέρῳ scripsi e Ma ἑκατέρων P ἑκατέρου coni Hertlinus 15 τίς Ma 16 κακῶς ἢ inserui om MaP 17 ὤν scripsi e Ma ὢν P | κριταῖς scripsi κριτής MaP | ἀπαλλάττει scripsi πλάττει MaP 18 τουτωί; οὐ scripsi | τουτί Ma τουτὶ P 19 ὅ τι scripsi ὅτι MaP 20 ἀρέσει scripsi ἐρεῖ MaP

εἰς ἀφανῆ χρημάτων διοίκησιν, τἄλλα πράττων οἷς εἰς ὑποψίαν ἔρχεται, τὸ κεφάλαιον, Ἀριστοφῶν ⟨ὢν⟩ μὴ συκοφαντείτω τὴν Τύχην. ὁ τοιοῦτος τὰς κατηγορίας ἐφ' ἑαυτὸν καλεῖ.

47. *Καὶ σχεδὸν ὁ λόγος εἰς λογισμὸν προελήλυθε τὸν τοῦ πῶς ἑκάτερος πολιτεύεται. ἔχει γὰρ οὕτως. εἰς δύο ταῦτα τῶν πολιτειῶν νενεμημένων, καὶ τῶν μὲν ⟨δι'⟩ εὐλάβειαν περιττὴν τὸν ἡσύχιον βίον ᾑρημένων, ὥσπερ οἱ πολλοί, τῶν ⟨δὲ⟩ θρασύτητος ὑπερβολῇ πάντα λέγειν καὶ γράφειν ἄνευ τοῦ· τί καλόν, ὡρμημένων, ὥσπερ οὗτος, καὶ τῶν μὲν ἰδιαζόντων οὔτε ὠφελούντων οὔτε βλαπτόντων, τῶν δέ, ὡς οὗτος, αὐθαδειαζομένων ἀνατρεπόντων τὰς πόλεις ἐγὼ τὴν διὰ μέσου τῆς πολιτείας ὁδὸν τραπόμενος οὔθ' οὕτως ἄτολμος ὡς ἃ δεῖ μὴ λέγειν, αἰσχρὸν γάρ, οὔθ' οὕτως ἰταμὸς ὡς ἃ μὴ δεῖ λέγειν, σφαλερὸν γὰρ τοῖς ὅλοις, δημηγορῶν δὲ αὐτὰ τὰ καίρια καὶ τὴν ἐφ' ἑκάτερα τῶν προειρημένων ἀμετρίαν ἐκπεφευγώς, τῶν μὲν τὴν ἀργίαν, τοῦ δὲ τὴν περιεργίαν, αὐτοῦ μοι δοκῶ τετυχηκέναι τοῦ καλοῦ, ὃ ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιτηδευμάτων ἐν | μέσῳ τῆς τῶν ἐσχάτων ὑπερβολῆς* H. IX 65
ἵσταται. 48. *ὁ δὲ τὴν εὐβουλίαν εὐλάβειαν καλεῖ καὶ τὸν λογισμὸν ὡς ὄκνον κακίζει καὶ τὴν μὲν ἀπόνοιαν*

---

7 Dem. p. 132, 12; 144, 27 8 Dem. p. 150, 11

---

1 *τάλλα P* 2 *ὢν* inserui om *MaP* 5 *προελήλυθε* scripsi *προσελήλυθε MaP* 8 *δι'* inserui om *MaP* | *εὐλαβείᾳ περιττῇ* olim scripsi 9 *δὲ* inserui om *MaP* 13 *αὐθαδιαζομένων* olim scripsi 14 *διαμέσου P* | *οὗτος P* 15 *ἄτολμος* scripsi auctore Cobeto coll p. 151, 10 *ἀπότολμος MaP* | *ὥσθ'* Cobet 17 *καὶ τὴν ἐφ' ἑκάτερα* ante *δημηγορῶν P* delevi 18 *προειρημένων* scripsi e *Ma* *εἰρημένων P* 19 *τουδὲ P* 20 *ἐπὶ* scripsi *καὶ MaP*

ὡς ἀνδρείαν ὑποκορίζεται, τὸ δὲ ἀσφαλὲς ὡς δειλίαν μέμφεται οὐκ εἰδὼς ὅτι οὐδαμοῦ τὸ ῥιψοκίνδυνον ἀρετή. μηδ' ὅσα τόλμης εἶναι δοκεῖ, οἷον ναυτιλία καὶ πόλεμος, μήτε κυβερνήτης φιλονεικείτω πρὸς ἐναντία πνεύματα μηδὲ ναυμαχείτω τοῖς κύμασιν ἐξὸν τὰς νομίμους ὥρας ἀναμένειν καὶ τὰ δεξιὰ πνεύματα, σώζει γὰρ οὕτως τήν τε ναῦν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ πλέοντας, μήτε στρατηγὸς παραβαλλέσθω ῥᾳδίως τῷ στρατοπέδῳ μηδὲ ἀκαίρως ἀναρριπτείτω περὶ τῶν ὅλων, ὅπου κρεῖττον ἄνευ μάχης. στρατιώτου μὲν γάρ ἐστι καὶ τούτου μισθωτοῦ προΐεσθαι ῥᾳδίως αὑτόν, στρατηγοῦ δὲ καὶ δημαγωγοῦ τὸ σὺν ἀσφαλείᾳ σκοπεῖν. 49. τίς ἀπώλεσε τοὺς ἐν Ἀμφιπόλει; τὸ Κλέωνος ἀλόγιστον θράσος. τίς τοὺς ἐν Σικελίᾳ; θρασυνόμενος Ἀλκιβιάδης. εἰ δὲ Νικίᾳ τῷ προορῶντι τὸ μέλλον ἐπείσθησαν, οὐκ ἂν ταῦτα ἐπέπρακτο. δεῖ γὰρ καὶ μάντιν εἶναι τὸν ῥήτορα καὶ τοῦ καθ' αὑτὸν ἀσφαλοῦς ἐπιμελεῖσθαι· καὶ γὰρ τὸ κοινὸν οὕτω βούλοιτ' ἂν ὀρθοῦσθαι, ὅταν τοῦ καθ' αὑτὸν μέρους φαίνηται προνοούμενος. οὐκ ἄν, εἰ τοῖς προμηθέσι δημαγωγοῖς ἐπείθοντο, τοιαύταις γνώμαις ἐχρήσαντο. νῦν δὲ Ὑπέρ-

1 Plat. rep. III p. 400 E 17 cf. p. 150, 1

1 ὡς delet Cobetus | ἀνδρίαν *Ma* | ὡς scripsi εἰς *Ma* sed in ras m², *P* | δειλίαν *Ma* sed δει et ί in ras m² 2 ὅτι οὐδαμοῦ scripsi e *Ma* οὐδαμοῦ (ὡς superscr.) οὐδαμον *P* 3 μὴ δὲ *Ma* μὴ δ' *P* 5 μηδὲ scripsi μηδὲν ἔχων *MaP* 7 σώζειν *Ma* | γὰρ om *Ma* | οὔτος (ως superscr.) *P* 9 μὴ δὲ *MaP* 10 κρείττων *Ma* | ἄνευ inser *Ma*² | γάρ ἐστι scripsi e *Ma* γὰρ *P* 11 καὶ inser *Ma*³ | τοῦ *Ma* sed in τούτου corr m² 17 et 19 καθ' αὑτὸν scripsi κατ' αὐτὸν *MaP* cf. p. 134, 2; 148, 9 | ἀσφαλῶς *Ma* 18 ἐπιμελῆ *Ma* 20 εἰ in ras *Ma*² | διαγωγοῖς (ημ superscr.) *P* 21 ἐχρήσατο *P*

βολοι καὶ Κλεοφῶντες, ὅμοιοι τούτῳ ῥήτορες, μήτε τὸ κοινὸν ἀκίνδυνον μήτε τὸ καθ' αὑτοὺς ἐννοοῦντες ἐξήγαγον εἰς ἐκεῖνα τὰ πράγματα τὴν πόλιν. 50. *στρατηγῷ μὲν ἴσως δεῖ καὶ θράσους, ὁ δὲ ῥήτωρ ἐν τῷ βέλτιον ἑτέρου προβουλεύειν· οὐ γὰρ ἐν τοῖς ὅπλοις, ἀλλ' ἐν τοῖς τοῦ συμφέροντος λογισμοῖς ἡ τέχνη. ὁ δὲ ἀφ' ὧν κίνδυνον αὐτὸς ἂν ἔχοι μὴ προειδὼς σχολῇ γ' ἂν τὸ ὑμῖν ἀσφαλὲς σκέψαιτο. οὕτως εἰ μὲν αὐτῷ τε κινδύνους ἐπάγεται καὶ μή, κριθείη ⟨ἂν⟩ δι' αὐτὸν ἡ πόλις πᾶσα περὶ σωτηρίας· ἐγὼ δὲ οὔτε ἐμαυτὸν οὔτε τὸ δημόσιον οὐδαμοῦ | σφήλας τῷ ἀναμαρτήτῳ τὸ ἀναίτιον ἐκτησάμην.* H. IX 66

51. *Προδείξατε δέ, ποίους τινὰς τοὺς πολιτευομένους εἶναι βούλεσθε, προμηθεῖς, ἀσφαλεῖς, ἐκλελογισμένους ἃ χρὴ πράττειν, ἢ θρασεῖς, ἀπερισκέπτους, ἐν αὐτοῖς σχεδιάζοντας τοῖς δημοσίοις. ὧν γὰρ τὰ ἆθλα, ταῦτα πάντες ἀσκοῦσιν. οὐχ ἱκετεύω περὶ τῆς δωρεᾶς, ὅπερ οὗτος ἐν τοῖς δικαστηρίοις. ὅπου γὰρ οὐ περὶ τύχης, ἀλλὰ περὶ τιμῆς ὁ λόγος, οὐκ ἐλέῳ χρὴ τὴν εὔνοιαν, ἀλλὰ τῷ δικαίῳ πορίζεσθαι. ἓν δὲ εἰπὼν καταβήσομαι· τὴν μὲν τούτου δωρεάν, ἣν ἂν αἰτήσῃ, πάντως τις γράψεται, τί οὖν βούλεσθε πράγματα ἔχειν; τὴν δὲ ἐμὴν οὐδείς, ὅτι μηδὲ ἐμέ.*

1 Aristid. or. XLVI (II 236, 1 D). Plut. comp. Nic. et Crass. 2 21 cf. anon. probl. rhet. gr. t. VIII 402, 9 ed. Walz 22 Dem. p. 486, 1; 501, 28

4 *τῷ δὲ ῥήτορι τὸ βέλτιον* Hertlein 8 *οὗτος Ma* | *αὐτῷ P* 9 *γε* olim scripsi | *ἐπάγετε P* | *ἂν* inserui om *MaP* 12 *αἴτιον P* 13 *πολιτευομένους Ma* sed *ένους* in ras m[2] 16 *αὐτοῖς P* 18 *ὥσπερ* olim scripsi 20 *δ' ἔτι* Cobet 21 *ἣν κρατήσῃ* Cobet at cf. anon. probl. l. l. 22 *τίς Ma* | *γράψεται* scripsi *γράψειε MaP* | *οὖν* scripsi *οὐ MaP* 23 *μὴ δὲ MaP*

XVI.

Εἰς τὸ ἐναντίον Ἀριστοφῶν.

H. IX 29 1. *Πολλῶν ἀγώνων μοι παρ᾽ ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γεγενημένων ἐν ἅπασι μετὰ τοῦ δικαίου νενικηκὼς πολλὰς ἐλπίδας ἔχω καὶ τήμερον διὰ τοὺς θεοὺς ὁμοίου πειράσεσθαι τοῦ δικαστηρίου καὶ περιέσεσθαι τοῦ πάντας μὲν ἐνοχλοῦντος τοὺς εὐδοκιμοῦντας φθόνου, μάλιστα δέ, ὅτι καὶ μέγιστα δοκῶ κατορθοῦν, ἐμέ. ὑφ᾽ οὗ καὶ Κέφαλος οὗτος προαχθείς, οὐ γὰρ οὕτως ἐστὶν εὐήθης ὥστε παρ᾽ οἷς οὐδ᾽ ὁποίας ἐστὶν ἔγνωσται γῆς ὡς ἄριστος οἴεσθαι τεύξεσθαι δωρεᾶς, βασκαίνων δὲ τῆς τιμῆς ἐφέστηκέ μοι τελευταῖος, ἐπεὶ μηδεμίαν αἰτίαν ἔχει λοιπήν, τῆς δωρεᾶς συκοφάντης.*

---

9 Schol. ad Aesch. Ctes. § 194. cf. p. 110. Herm. XII 222

---

1 *Εἰς τὸ ἐναντίον Ἀριστοφῶν* scripsi *λιβανίου*: (rubr.) (om *Ma*) *Καλοῦ βίου γέρας εἶναι, καὶ* (om *Ma*) *ἀμφισβητοῦσι πρὸς ἀλλήλους κέφαλος καὶ ἀριστοφῶν MaP* cf. p. 115, 1 2 *Πολλῶν* — 13 *συκοφάντης* citat Io. Doxap ad Hermog. de inv. I 1 p. 68, 5 W (Cramer Anecd. Ox. t. IV p. 161 cf. supra p. 112) 4 *ἔχων* Doxap 5 *πειράσασθαι* Doxap 6 *τοῦ πάντας μὲν*] *μὲν τοῦ πάντας μὲν* Doxap | *ἐνοχλοῦντας P* 7 *φθόνου* om *Ma* | *δέ* om Doxap | *ὅτι* scripsi *ὅσω P* Doxap om *Ma* 8 *φθόνου* post *οὗ* Doxap | *οὑτοσὶ* Hertlein | *ὁρμηθεὶς* Doxap 9 *ἐστὶν*] *ἂν P* sed *νυν* suprascr m[2] 10 *ἄρῖστος Ma* sed *ι* in ras m[2] | *τεύξεται* Doxap 11 *τὲ* Doxap | *τελευταῖον* olim conieci 12 *ἐπειδὴ* Doxap | *μηδεμίαν αἰτίαν ἔχει λοιπήν* scripsi auctore Hertlino *μηδεμιᾶς* (*δὲ μιᾶς* Doxap) *αἰτίας ἔχει λοιπῆς MaP* Doxap

2. *Ἐν μὲν οὖν τοῖς προτέροις ἀγῶσιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μέρος ἕκαστον ἐξητάσθη τῶν ἐμοὶ βεβιωμένων καὶ πανταχοῦ δόξας ἀγαθὸς σὺν ἐπαίνῳ παρεπεμπόμην ἐκ τῶν δικαστηρίων· τήμερον δὲ τοῦ παντὸς ἐξέτασιν διδοὺς ἀξιῶ φυλάξαι μὲν ὑμᾶς τὴν ὑμετέραν ψῆφον, ἣν ὡς περὶ καλοῦ κἀγαθοῦ πολλάκις ἠνέγκατε, μὴ περιβαλεῖν δέ με οἵᾳ μηδ' ἂν ἁλόντα τιμωρίᾳ νενικηκότα, εἰ κριθήσομαι χείρων τοῦ μηδὲ κριθέντος ὅπως ζῇ καὶ πεπολίτευται.*

3. *Ὅτι μὲν οὖν ⟨οὐκ⟩ ἄκριτος οὐδ' ἀνεξέταστος οὐδεὶς ἂν εὕροιτο τιμὴν οὐδεμίαν, ἔργῳ μαρτυρεῖ Κέφαλος αὐτός, ἥκει γοῦν εἰς τὴν περὶ αὐτοῦ κρίσιν, θαυμαστὸν δὲ ὅπως τοὺς ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀγῶνας ἐν δικαστηρίῳ λοιδορεῖ καὶ δεῖται μὲν τῆς ὑμετέρας ψήφου νῦν, ὡς μόνην οὖσαν ἀρετῆς βεβαίωσιν, τῷ δὲ πολλὰς ἔχοντι μηδεμιᾶς τυχὼν ἀνταγωνίζεται. οὐκ αἰτιῶμαι δὲ Κέφαλον τῆς ἀντιλογίας, μικροῦ δὲ καὶ χάριν ἔχω, διότι μοι παρέσχηκε μηδὲ τὴν δωρεὰν ἀκρίτως μηδὲ ὡς ἐξ αὐτομάτου τύχης, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δι' ἀγῶνος λαβεῖν.* 4. *τούτου μὲν ⟨οὖν⟩ ἠκούσατε φορτικῶς αὐτὸν ἐγκωμιάζοντος, ὃ κἂν ἑτέρου λέγοντος ἠρυθρίασέ τις | ὅτῳ γέ τι χρηστὸν ὄντως πρόσεστιν·* H. IX 30

3 Luc. somn. 15 14 cf. p. 116, 3 sq. 20 cf. p. 118, 1 sq; 143, 7 sq.

1 *ἐν* in ras *Ma*[2] | *προτέροις* scripsi auctore Hertlino *πρώτοις MaP* 3 *ἀπεπεμπόμην* olim scripsi 5 *ὑστέραν P* 7 *μὴ δ' MaP* 8 *μὴ δὲ MaP* 9 *πεπολίτευται Ma* sed *ται* in ras m[2] 10 *οὐκ* inserui auctore Gasda om *MaP* 11 *μηδεμίαν Ma* 12 *αὐτοῦ* scripsi coll p. 153, 12 *τούτου MaP* 15 *καὶ* ante *βεβαίωσιν Ma* 17 *καὶ* om *Ma* 18 et 19 *μὴ δὲ MaP* 19 *ἀκρίτῳ* olim conieci cum Hertlino coll Dem. or. XVII § 3 p. 212, 22 | *ταύτην* olim scripsi at cf. p. 121, 6 20 *οὖν* inserui auctore Gasda om *MaP*

ἐγὼ δὲ οὐκ ἐμαυτῷ μάρτυρι χρήσομαι τῆς ἐμῆς ἀρετῆς, οὐδὲ γὰρ οἱ νόμοι αὐτῷ μαρτυρεῖν δεδώκασιν, ἀλλ' ὑμῖν ἅπασι καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθηναίοις, ὧν οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἐψηφίσατο χρηστὸν εἶναι πολίτην ἐμέ. καὶ τούτῳ μὲν οὐδεὶς πάρεστιν οὐδ' ἀνώμοτος μάρτυς, ἐμοὶ δὲ πολλοὶ πολλάκις ἔνορκοι δικασταί. 5. *εἰ μὲν οὖν τὸ μὴ κεκρίσθαι ποτὲ δωρεᾶς ἄξιόν ἐστι, πολλοὶ καὶ τῶν ἰδιωτῶν ἀντιποιήσονται τοῦ γέρως, οὓς οὐδ' ἴσασιν οἱ συκοφάνται· εἰ δὲ τοῖς μὲν τὸ καθ' ἑαυτοὺς ἀσφαλὲς ᾑρημένοις ἱκανὸν τὸ τῆς ἀπραγμοσύνης ἀκίνδυνόν ἐστι γέρας, ἀξιοῖ δὲ [καὶ] Κέφαλος ὡς ῥήτωρ καὶ τὰ κοινὰ πράττων διὰ βίου, ταῦτα γὰρ ἠκούετε αὐτοῦ σεμνολογουμένου, τὴν δωρεὰν ἐνέγκασθαι, τὸν μὲν ἀπράγμονα οὐδὲ αὐτός, ὡς ἔοικεν, ἐπαινεῖ βίον οὐδ' εἵλετο, λανθάνει δ' ὅσῳ τῶν ἰδιωτῶν αὐτὸν ἀποφαίνει δοκιμώτερον, εἰ καὶ κατὰ μικρὸν τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ κινδύνων ἥψατο, τοσοῦτον αὐτοῦ ⟨προτιμῶν τὸν⟩ πολιτευόμενον οὐδὲ παυσάμενον, ἀλλ' ἐξεταζόμενον ἐν τοῖς μεγίστοις ἀγῶσιν.*

6. *Ἔστι μὲν οὖν καὶ κατὰ τοῦτον οὐκ ἀπραγμοσύνης, ἀλλὰ πολιτείας ἡ κρίσις, οἶμαι δὲ θαυμάζειν ἐνίους, τί δή ποτε τῆς αὐτῆς πόλεως προεστηκότες, ὁ*

---

2 Dem. p. 1131, 20 10 Dem. p. 295, 16 | Simon. fr. 66 B[4]
12 cf. p. 118, 15; 125, 19 sq.; 143, 13 sq.

---

2 *αὐτῷ Ma* 5 *ἐνώμοτος* (ἀ supra) *P* *ἀναιμακτος* (ώ, ο supra) sed ο supra *ακ* m[2] 9 *εἰ* in ras *Ma*[2] (ε ex ο corr) | *τὸ* om *Ma* 10 *εἰρημένοις P* 11 *ἐστι* scripsi cum Gasda *εἶναι MaP* quod delendum censet Hertlinus | *καὶ* cancellavi 16 *καὶ*] *δὲ Ma* | *καταμικρὸν P* 17 *τοσοῦτον P* sed in *τοσούτω* corr m[2] | *ἀῦ* (τ supra) *Ma* *αὐτοῦ P* sed in *τὸν αὐτοῦ* corr m[2] | *προτιμῶν τὸν* inserui om *MaP* | *πολιτευόμενον* scripsi coll p. 118, 16; 136, 6 *παλίντονον MaP* olim *διατεινάμενον* scripsi 22 *ὁ* ex *εἰ* corr *Ma*[2]

μὲν οὐδέπω καὶ τήμερον εἰς κίνδυνον ἐλήλυθεν οὐδένα, ἐμοὶ δὲ ἄλλοτε ἄλλος ἐφέστηκε κατήγορος. ὅσον δὲ τὸ μέσον τῆς τύχης, τούτου δὴ καὶ πρώτου τὴν αἰτίαν ὑμῖν συστήσω ἥτις ἐστὶ σαφῶς, ἵνα μὴ ὅτι βελτίω, ἀλλὰ μηδὲ εὐτυχέστερον ἐμοῦ τοῦτον ἡγήσησθε.

7. Ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σφόδρα ἂν καὶ αὐτὸς ἠγάμην ἂν αὐτὸν ἀρετῆς μὲν οὐδεμιᾶς, εὐτυχίας δὲ θαυμαστῆς, εἰ τὰ αὐτὰ πράττων ἐμοὶ καὶ συντόνως ὁμοίως ἐχόμενος τῆς πολιτείας ἐμοῦ κεκριμένου πολλάκις οὐδενὸς τετυχήκει κατηγόρου· νῦν δὲ οὔθ' οὗτος, ὥσπερ ἀλαζονεύεται, τῷ καθαρῶς καὶ ἀναιτίως πράττειν τὰ πολιτικὰ ταύτῃ διαπέφευγε τοὺς συκοφάντας, οἳ καὶ πάντων ἥδιστα τοὺς ἀθῴους καὶ οἷς οὐδ' ὁτιοῦν ὕπεστιν ἔγκλημα, τούτους διώκουσιν, οὔτ' αὐτὸς ὑπονοίας | ἀδίκου γινόμενος ἐγγύς, ὡς οὗτος διέβαλλέ H. IX 31 με, πολλοὺς ἀντιδίκους ἐπισπῶμαι. πόθεν; οὐ γὰρ ἂν ἐν πᾶσιν ἀπεδεικνύμην τοῖς ἀγῶσι καθαρεύων παντὸς αἰσχροῦ. 8. τίς οὖν ἡ τοσαύτη διαφορά; τὴν μὲν ἄχρι τοῦ βήματος ὁδὸν κοινὴν ἄμφω πεπορεύμεθα, τὴν δὲ διὰ τῶν πραγμάτων ἄλλην ἄλλος τέτραπται. Κέφαλος μὲν ἀφοσιούμενος τὴν πολιτείαν ἄχρι τοῦ ῥήτωρ εἶναι δοκεῖν, εἰ μέν τι μέγα καὶ ἀτέκμαρτον ἔχον τοῦ τέλους

11 cf. p. 125, 21 sq. 15 cf. p. 120, 11; 130, 4 sq.; 141, 10
19 cf. p. 118, 18

3 *πρῶτον* olim conieci at cf. p. 151, 17 5 *μὴ δὲ Ma P* 7 *ἠγάμην* scripsi auctore Cobeto *ἡγοίμην MaP* 10 *τετυχήκει* scripsi *τετύχηκε MaP* 11 *τῷ* — 12 *πολιτικὰ* delenda censet Gasda 13 *ἀθώους MaP* 14 *ἔνεστιν Ma* 15 *γενόμενος* olim scripsi 16 et 18 signa interrogationis posui colon *MaP* 17 *καθαρεύων* scripsi cum Hertlino coll p. 169, 9 *καθαρεύειν MaP* 22 *ἔχων P* *ἔχει* Hertlein | *τὴν κρίσιν τοῦ τέλους Ma*

τὴν κρίσιν καὶ περὶ οὗ δεῖ τὸν ῥήτορα ἐγγυητὴν γενέσθαι τῆς τύχης, καὶ τὸ τοῦ μέλλοντος ἄδηλον, ⟨πρὸς⟩ ταῦτα μέν, ὡς οὐδ' ἂν εἷς τῶν ἰδιωτῶν, οὗτος ὑμῖν ἄφωνος κάθηται· ὅταν δὲ ἱερῶν πέρι χρηματίζηται καὶ περὶ τοῦ τὰς ὁδοὺς ἐπισκευάσαι καὶ κονιᾶν τὰς ἐπάλξεις, τὰ πάρεργα καὶ μικρά, ῥήτωρ πρῶτος ὑπακούει τῷ κήρυκι. ζητεῖ γὰρ λόγους, οὐχ οἳ δημοσίᾳ τι λαμπρὸν καὶ μέγα παρασκευάσουσιν, ἀλλὰ τοὺς ἀκινδύνους ἑαυτῷ. 9. περὶ πολέμου σκέψις ἐστίν· ὅτι μὲν χρὴ πολεμεῖν οὐδεὶς ἤκουσεν αὐτοῦ ῥᾳδίως, ἐπαινέσας δὲ τοὺς προγόνους καὶ τὰ τρόπαια ἀριθμήσας κατέβη πάλιν. πολλὰ δὲ καὶ πρὸς χάριν λέγει, θεωρικῶν διανομὰς καὶ τοιαῦτα. πολιτεύεται ἐνέχυρον τῆς ἀσφαλείας ἔχων τὴν ἡδονὴν τῶν ἀκροωμένων. ἀφ' ὧν αὐτὸς μὲν ἀθάνατος ἕνεκα τῆς παρ' ὑμῖν ἀσφαλείας, ὁ δῆμος δὲ οὐ δύναμιν, οὐ τιμήν, οὐ δόξαν ἐκαρπώσατο. 10. οὐ μόνον δὲ τὸν δῆμον ταύτῃ ὑπέρχεται, ἀλλὰ καὶ τοὺς ῥήτορας αὐτοὺς θεραπεύων διαγίνεται, κἂν δοκῇ τοῖς μὲν ταῦτα, τοῖς δὲ τἀναντία, οὐδετέροις ἀντιλέγει σαφῶς, ἐπαμφοτερίζων δὲ τάττεται διὰ μέσου καὶ φίλος ἀμφοτέροις μένει. τὰς γνώμας οὐχ,

1 cf. p. 144, 17 4 Dem. Ol. III 18; cor. § 198; Mid. § 202 sq. 6 cf. p. 118, 2 10 aliter Hellen. Oxyrh. II 2 (p. 172, 8 Meyer) 15 Dem. p. 142, 25 20 Thuc. VIII 85, 2

2 *ἐν ᾧ* post *καὶ* excidisse videtur | *πρὸς ταῦτα* scripsi auctore Cobeto *ταῦτα MaP* *τότε* Hertlein, *τηνικαῦτα* olim conieci 3 *ὑμῖν* scripsi e *Ma* *ἡμῖν P* 4 *χρηματίζητε* Cobet 6 *ἀκούει Ma* 7 *λόγος P* | *τί MaP* 9 *αὐτῷ Ma* 10 *πολεμεῖν* scripsi auctore Cobeto *ποιεῖν MaP* 12 *πάλιν* delendum censet Cobetus | *θεωρικῶν* scripsi *θεωρικὰς MaP* 15 *αὐτὸς* scripsi auctore Spengelio *οὗτος MaP* 17 *ταύτῃ* scripsi *ταῦτα MaP* 19 *τοις*(2) *P* 20 *δὲ τάττεται* scripsi *δέ· τὰ δὲ καὶ MaP* *αἱρεῖται τὰ* Hertlein | *διαμέσου P* 21 *μένει. τὰς γνώμας* scripsi *μένει ταῖς γνώμαις· MaP*

ὥσπερ ἡμῶν ἕκαστος, ἐν πινακίῳ γεγραμμένος οἴκοθεν, λόγους δὲ προκαθίησιν ἐκ πολλοῦ, κἂν μὲν ἀντιλέγῃ μηδείς, ἔγραψεν· ἢν δὲ καὶ σμικρὸν ὑποκρούσῃ τις, καὶ προίδηται γραφήν, ῥίψας τὸ ψήφισμα φεύγων οἴχεται. κλέπτουσι τὰ κοινά τινες. εἰ μὲν ῥήτωρ οἷος ἀντεγκαλεῖν, οὐχ ὁρᾷ, ἐπὶ δὲ τοὺς ἰδιώτας καὶ ὑφ' ὧν οὐ δέος μὴ κριθῇ δεινός ἐστιν.

11. *Ὅτι μὲν οὖν οὗτος ἀνέγκλητός ἐστι καὶ νῦν ἔτι μένει, μεμαθήκατε· ἐγὼ δὲ νομίζω ἕνα βίον ἐξ ἀρχῆς ἕκαστον ἑλέσθαι | προσήκειν τινά, οἷον* H. IX 32
ἄτολμος εἶ καὶ τὸ σαυτοῦ σκοπεῖς· ἁπλῶς ἡσυχίαν ἄγε. 11
οὐχ ὑπομένεις ἀργὸς οὐδ' ἀσύμβολος εἶναι τῇ πόλει οὐδὲ βούλει ζῆν ἀφανῶς ἐν τῷ σκότῳ κατορωρυγμένος· καὶ τὰ σφαλερὰ τῆς πολιτείας ὑπόμενε καὶ μὴ φεῦγε τοὺς κινδύνους ἢ μηδὲ τὰς τιμὰς δίωκε. 12. *ταῦτα καὶ ἐμαυτῷ παραγγείλας, ἡγησάμην γὰρ οὐ τοῖς γονεῦσι γενέσθαι μόνον, ἀλλὰ καὶ πρώτῃ τῇ πατρίδι, οὐκ ἐξ ἡμισείας πολιτεύομαι τῷ κατ' ἐμαυτὸν ἀδεεῖ κρίνων τὰ λεκτέα καὶ τὰ μή, ἀλλ' ὅλον ἐμαυτὸν*

---

2 Thuc. I 58, 1 4 Dem. p. 63, 11 18 cf. Dem. fals. leg. p. 430, 8 cum nota Blassii p. CXXXI

---

2 *ἀντιλέξῃ* olim conieci 3 *καὶ* inserui e *Ma* om *P* 4 *προίδηται* scripsi coll Dem. l. l. *προειδῆται P* *προειδῆτε Ma* 5 *κοινά τινες* scripsi cum Cobeto *καινά. τίνες MaP* 6 *ὁρῶ P* | *ἐπὶ* scripsi *ὅτι MaP* | *ἀφ' Ma* 7 *οὐ δέος* scripsi *οὐδὲ ο* cum lacuna 1 litt post *ο P* *οὐ δέδιε Ma* 9 *ἐξαρχῆς P* 10 *προσήκειν. τίνα;* Gasda 11 *τοσαυτοῦ P* 12 *ἀσύμβολος* scripsi *ἀσύμβουλος MaP* 13 *οὐδὲ βούλει* scripsi cum Gasda *βούλει οὐδὲ Ma* *βούλει; οὐδὲ P* *βούλει* olim delendum censui cum Hertlino | *τῷ* delendum? | *κατωρυγμένος P* cf. t. III 383, 3; IV 362, 14; t. IV 199, 12; 206, 20 R 15 *μὴ δὲ MaP* | *τιμωρίας Ma* 17 *καὶ* del *Ma* 18 *ἐξ* scripsi *ἐφ' MaP* *ἐφ' ἡμισείᾳ* olim scripsi coll Dem. l. l. | $\overset{ο}{\text{τῶ}}$ *P* 19 *ἀδεεῖ P* | *τὰ*(2) scripsi *τά Ma* om *P*

ἐπέδωκα τοῖς κοινοῖς καὶ ἀναπεπταμένῃ πρὸς ἃ δεῖ τῇ παρρησίᾳ χρῶμαι οὐδένα κίνδυνον ἴδιον ὑπολογιζόμενος οὔτε εἴ τις ἐφ' οἷς ὑφαιρεῖσθαι τὰ κοινὰ κωλύεται μνησικακήσει μοί ποτε καὶ γράψεταί με οὔτε εἰ δωροδοκῶν κἆτ' ἐλεγχόμενος ἀντεγκαλεῖ οὔτε εἰ γράφων ἐξόδους καὶ ναυτικοὺς ἀποστόλους εἶτα λυπήσω τοὺς μὲν πλουσίους εἰσφέροντας καὶ τριηραρχοῦντας, τοὺς δὲ πολλοὺς στρατευομένους οὔτε εἰ ταῖς τοῦ δήμου παντὸς ἐπιθυμίαις ἀντιστήσομαι, καὶ γὰρ τοῦτο συμβούλου, ἀλλὰ τῇ μὲν πόλει χρήματα, δόξαν, ἡγεμονίαν κτώμενος, ἐμαυτῷ δὲ κατηγόρους, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνέβην ἐπὶ τὸ βῆμα, τὴν περὶ τὰς Ἑλληνικὰς πράξεις ἑλόμενος πολιτείαν, ὑπεύθυνον ἐμαυτὸν διδοὺς τῷ τοῦ πολέμου τέλει, τῇ τύχῃ, τῷ καιρῷ, τοῖς βουλομένοις. 13. διὰ ταῦτα αἰτίας ἐπ' ἐμὲ πλάττουσιν, οἱ μὲν ἐφ' οἷς ἀντεῖπον ἀμυνόμενοι, οἱ δ' ἐφ' αἷς παρ' ὑμῶν ἔχω τιμαῖς ἀχθόμενοι. καὶ οὐ μέμφομαι τοῖς συκοφάνταις, συναύξεται γὰρ ἅπασι τοῖς μεγάλοις ὁ φθόνος. κἂν πάντα τις ποιῇ, τούς γε οὐδένα βουλομένους αὑτῶν ἀμείνω δοκεῖν οὐ διαφεύξεται· τὸ μὲν γὰρ κακονοίᾳ τὰς γραφὰς ἐνστήσασθαι μισῶ δικαίως, τοῦ δὲ ἀποβάντος ὀλίγου δέω καὶ χάριν αὐτοῖς εἰδέναι, ὅτι μοι τὴν ἀρετὴν οὐκ ἀνέλεγκτον οὐδὲ ἀμφισ-

2 Plat. apol. p. 28 B   13 cf. Dem. cor. p. 291, 19
19 Dem. fals. leg. p. 412, 12

3 *ἐφ'* scripsi *ἐν MaP*   4 *μνησικακήσει μοί* scripsi *μνησικακήσαιμί MaP* sed in hoc *οι* supra *ι* (3) m² | *γράψεταί με* scripsi *γράψαιμι MaP* sed in hoc *το* supra *μι* m² *γράψεται* Cobet   5 *κἆτ' ἐλεγχόμενος* scripsi *καὶ κατελεγχόμενος MaP* | *οὔτε Ma* *αὐτὸς* olim scripsi   15 *διαταῦτα MaP*   16 *οἵδ' P* | *οἷς P*   19 *τίς MaP* | *τούς γε* scripsi *τούς τε P* *τούτους Ma*   20 *αὐτῶν Ma*

βητήσιμον οὐδὲ τῷ μὲν οὕτως, τῷ δὲ ἐκείνως ὑπολαβεῖν ἀπολελοίπασι, πάσας δὲ βασάνους προσαγαγόντες H. IX 33 *ἀναμάρτητον καὶ τοὐναντίον ἢ ἐζήτουν ἀποδεδείχασιν οὐκ ἐν τοῖς πολιτικοῖς, οὐκ ἐν τοῖς ἰδίοις ἐξελέγξαι δυνηθέντες, ἀλλ' ἡττηθέντες ἐν ἅπασι τῆς ἀληθείας. καὶ οὔτε ῥήτορος δεινότης οὔτε συκοφάντου θράσος, οὐ ψευδολογία μάρτυρος, οὐ δικαστοῦ φόβος, οὐ φῆμαι λογοποιούμεναι κρείττους ἐγένοντο τῆς ἐμῆς πολιτείας, κέκριμαι δὲ ἐν πᾶσιν ἀεὶ καλῶς βεβιωκέναι.* 14. *οὐκοῦν ἐγὼ μὲν ἀνωμολόγημαι φανεραῖς γνώσεσι πάντων ⟨τῶν⟩ δικαστηρίων ἀγαθὸς εἶναι πολίτης, Κέφαλος δὲ μίαν οὐκ ἔχει παρασχέσθαι περὶ αὐτοῦ κρίσιν. ὃ καὶ θαυμάζω εἰ δὶς μὲν περὶ τῶν αὐτῶν οὐκ ἔσονται δίκαι, περὶ ἐμοῦ δὲ κρίσεων ὅσων οὐδ' ἂν εἴποι τις γεγενημένων ἔτι λόγου δεῖσθε, καὶ νόμῳ μὲν ἀπείπατε δίκας ἀναδίκους ποιεῖν πλὴν τῶν ἐπὶ ⟨τῶν⟩ τριάκοντα, ἃ δὲ τῆς πόλεως δημοκρατουμένης τοσαυτάκις περὶ ἐμοῦ διέγνωσται, οὐ βεβαιώσετε, καὶ τὸ πάντων ἀτοπώτατον, ὃν οὐκ ἴστε, τοῦτον ἐμοῦ βελτίω κρινεῖτε, οὗ τὸν τρόπον ἀεὶ καὶ καθ' ἕκαστον ἐπιτήδευμα σαφῶς μεμαθήκατε. τίς γὰρ τούτῳ ψῆφος ἠνέχθη ποτέ; οὐκ ἂν εἰπεῖν ἔχοι ὃς ἀκρίτῳ δόξῃ πε-*

---

8 Dem. p. 69, 17 10 Dem. cor. p. 254, 10 13 Dem. Lept. p. 502, 2 16 Plat. leg. XI p. 937 D. Andoc. myst. § 88. Meier-Schoemann-Lipsius, Att. Process p. 973 sq.

---

1 *τω* (1 et 2) *P* 2 *ἀπολελοίπασι* scripsi e *Ma* *καταλελοίπασι P* | *πάντας Ma* 4 *οὐδ'* (2) coni Gasda 7 *φόβος* scripsi e *Ma* sed *όβος* in ras m² *φθόνος P* 9 *πᾶσιν* scripsi *πάσαις MaP* 10 *ἀνωμολόγημαι. καὶ φανεραῖς Ma* 11 *τῶν* inserui om *MaP* 12 *αὐτοῦ P* 17 *τῶν* inserui om *MaP* 20 *κρινεῖτε* scripsi *κρίνετε MaP* | *οὐχ* ante *οὗ MaP* delevi cum Hertlino et Cobeto 21 *τούτῳ ψῆφος* scripsi e *Ma* *ψῆφος τούτω P*

πιστευκὼς εἰς τουτὶ τὸ δικαστήριον πρῶτον ἥκει καὶ νῦν οὐδεμίαν τῶν βεβιωμένων ἐξέτασιν διδούς, ἀλλ' ὅτι μὴ κέκριται τούτῳ μόνῳ τεθαρρηκώς. 15. *καὶ πῶς ἀρετῆς δόξειεν ἂν εἶναι κρίσις ἡ μηδ' ὁποία κρίσις. οὐδὲν γοῦν ἕτερον αὐτοῦ παρὰ πάντα τὸν λόγον ἠκούετε ἔξω τοῦ λαμπροῦ σεμνολογήματος· οὐ κέκριμαί ποτε, οὐκ ἐξήτασμαι. βεβίωκα ἀνέγκλητος. οὐκ ἴστε με. ἐγὼ δὲ τοὺς ἐναντίους ⟨ἂν⟩ ἀπήτουν παρά γε τοῦ φάσκοντος ἀξίου τιμῆς εἶναι λόγους· ἀεὶ παρ' ὑμῖν δεδοκίμασμαι. πᾶσάν μου πεῖραν εἰλήφατε. οὐδὲν λαθραῖον οὐδὲ κρυφαῖον τῶν ἐμῶν. ἐν ἅπασι νενίκηκα τοῖς δικαστηρίοις. συνίσασί μοι τὴν ἀρετὴν οἱ δικάσαντες, οἱ μαρτυρήσαντες, οἱ κρινομένῳ παρεστηκότες. ταῦτ' ἦν ⟨τοῦ⟩ τῷ συνειδότι πεπιστευκότος, προκαλεῖσθαι τοὺς κατηγορήσοντας, οὐκ ἀποδιδράσκειν εἰς τὸ ἀφανές.*
H. IX 34 *κριθέντα μὲν | γὰρ οὐχ οἷόν τε τὸν μὴ χρηστὸν λαθεῖν, μὴ κριθῆναι δὲ πολλοῖς καὶ τῶν ἀδικούντων ἐγένετο. καὶ σὺ μὲν ἄδηλον εἰ κριθεὶς ἐσώθης ἄν, ἐγὼ δὲ πείρᾳ δέδειγμαι καθαρὸς ὧν ᾐτίαμαι. κἀγὼ μὲν ἐν φωτὶ πολλῷ, τὰ δὲ σὰ σκοτεινά, ἀμάρτυρα, ὁποῖάπερ ἂν αὐτὸς ταῦτα βούλῃ λέγειν οἷς ἔλεγχος οὐδεὶς ἔπεστιν.* 16. *οὐδὲν οὖν ἄλλ' ἢ δόξαν ἄπιστον ἀληθείας ἐξητασμένης, ἀπειρίαν πείρας, ἀμαθίαν ἐπιστήμης,*

---

2 *οὐδὲ μίαν Ma* 4 *ἡ μηδ'* scripsi e *Ma* *ἡμῶν δ' P* sed *οὐ* supra *ἡμῶν* m² 8 *ἂν* inserui om *MaP* 11 *κρυφαῖον* scripsi coll p. 177, 9 *κρυφιμαῖον MaP* 14 *κρινομένῳ* scripsi *κρινομένου MaP* | *περιεστηκότες Ma* | *ταῦτα Ma* 15 *τοῦ* inserui om *MaP* | *προκαλεῖσθαι* scripsi auctore Cobeto *προσκαλεῖσθαι MaP* 16 *κατηγορήσαντας* (o supra α) *P* | *τἀφανές* olim conieci 18 *οὐκ* ante *ἀδικούντων* del *Ma* 22 *ταῦτα* scripsi *αὐτὰ MaP* | *βούλει Ma* 23 *ἀλλ' P*

ἄγνοιαν γνώσεως, ἐκεῖνα τούτων ἐπίπροσθεν τίθησιν, ὅταν ἑαυτὸν πρὸ ἐμοῦ τιθῇ. τὰ μὲν γὰρ ἐμὰ ἴστε, τὰ τούτου δὲ εἰκάζετε. μάντεων μὲν οὖν τὰ ἀφανῆ στοχάζεσθαι, δικαστῶν δὲ ἀφ' ὧν ἴσασι τὴν ψῆφον τίθεσθαι. ὅμοιον εἰ καὶ ψήφισμα ἄκριτον πρὸ τοῦ κεκυρωμένου καὶ νόμον ἄκυρον πρὸ τοῦ ψήφῳ κειμένου, εἰ καὶ βίον ἄγνωστον τοῦ δεδοκιμασμένου προτιμήσετε. 17. καὶ νῦν μὲν ὡς ἐκ νόμου δοκιμάσαι δέον ἀπαιτεῖτε τοὺς ἀμφοτέρων βίους, τὸν δὲ μὴ κριθέντα προκρινεῖτε τοῦ πολλάκις; καὶ πῶς ἂν ἔχοι καλῶς μίαν ψῆφον ἐναντίαν τοσαύταις ἐνεγκεῖν καὶ τοῦτον μὲν ἰσχύσαι τὸ νῦν, ἄν, ὃ μὴ γένοιτο, πείσας κρατήσῃ, ἐμοὶ δὲ οὐδὲν ὄφελος αἱ μυρίαι νῖκαι; εἰ δὲ ἐν ἑτέρᾳ πόλει κρινόμενος παρεσχόμην γνώσεις ἐν ὅσαις ἐπιεικής, οὕτως γὰρ ἴσως ἀνεπίφθονον εἰπεῖν, ἔδοξα, οὐκ ἂν ἐνίκων, ὅπουπερ ἂν ᾖν ἡ κρίσις; ἕτεροι μὲν οὖν ὑμῖν ἀκολουθοῦντες ἀμείνω ἂν τὸν ὑφ' ὑμῶν ἐπαινεθέντα τοῦ μηδ' εἰς ἐξέτασιν ἐλθόντος ἐψηφίσαντο, ὑμεῖς δὲ τοῖς ὑφ' ὑμῶν ἐγνωσμένοις ἀπιστήσετε; καὶ τὸν δεῖνα μὲν δημότην ἢ φυλέτην εἰ παρεστησάμην μάρτυρα τοῦ τρόπου, κατ' ἐκεῖνον ἄν, εἰ μή τις αὐτῷ

1 Eur. Suppl. 514   3 cf. p. 144, 17. Eur. fr. 973 N²
15 Dem. p. 107, 24

1 *ἐκεῖνα τούτων* glossematis nomine delendum censet Hertlinus   2 *τιθῇ* scripsi   *νέμῃ MaP*   *κρίνῃ* olim scripsi   3 *δ' Ma* | *μάντεων* scripsi auctore Cobeto   *θεῶν MaP*   4 *δυνατῶν Ma*   5 et 7 *εἴτε* Hertlein   5 *πρὸς Ma*   8 *νόμου* scripsi auctore Gasda   *λόγου MaP*   9 *προκρινεῖτε* scripsi   *προκρίνετε MaP*   12 *ἰσχῦσαι* olim scripsi at cf ad t. II 11, 5 | *τονῦν MaP* | *πείσας κρατήσῃ* scripsi auctore Cobeto   *πείσῃ κρατῆσαι MaP*   15 *ἂν ἐπίφθονον P*   16 *ὅπουπερ* scripsi   *ὅποιπερ P*   *ὅπηπερ Ma*   *ὅτου πέρι* Heine   18 *μὴ δ' MaP*

ψευδομαρτυριῶν ἐπέσκηψεν, ἐκρίνατε, πάντων δὲ μαρτυρούντων μοι τῶν δικαστηρίων, ἐν οἷς αὐτοὶ δικάζοντες ἐκρίνατε, ἕτερα γνώσεσθε; ποῖον γὰρ οὐ συνηγόρει μοι συνέδριον; οὐχ ἡ βουλὴ τῶν πεντακοσίων; οὐκ Ἄρειος πάγος; οὐχ ἡλιαία; οὐχ ὅ τι ἂν εἴποι τις;

18. *Καίτοι φησὶν οὐ περὶ δωρεᾶς, ἀλλὰ περὶ τιμωρίας κριθῆναί με καὶ περὶ τοῦ μὴ πονηρόν, ἀλλ' οὐ περὶ ⟨τοῦ⟩ χρηστὸν εἶναι δοκεῖν. ἐγὼ δὲ εἰ μὲν περὶ δωρεᾶς ἄντικρυς οὑτωσὶ παρ' ὑμῖν ἠγωνισάμην, ἐστε-* H. IX 35 *φανούμην ἂν εὐθὺς ὑπὸ τοῦ πρώτου | δικαστηρίου, καὶ πλείονος ἐξετάσεως οὐκ ἔδει· νῦν δὲ εἰ καὶ μὴ καθ' ἑκάστην ἀγαθὸς δέδειγμαι κρίσιν, ἀλλ' ὅμως οὐ κακός, ἀθρόαι γνώσεις ἀρετῆς εἰσιν. διὰ τί; ὅτι μίαν μέν τις ἐκφυγὼν αἰτίαν οὔπω δῆλον εἰ καὶ τὰ ἄλλα τοιοῦτός ἐστιν. οἷον ὁ δίκαιος εἰς χρήματα τάχα ἂν ἄλλως ὑβριστὴς φανείη. ὁ μέτριος ἐνταῦθα καὶ πλησίον τῶν νόμων ἴσως πονηρὸς ἐν τῇ ξένῃ. πρεσβεύει μέν τις ἀδωροδοκήτως, τὰ ἄλλα δὲ μισθοῦ πολιτεύεται. τὰ κοινά τις χρηστός, ἰδίᾳ δὲ οὐχ ὅμοιος. οὔκουν ἀξιόχρεως ἄφεσις ἐγκλήματος ἑνὸς τῆς ὅλης ἀρετῆς πίστις εἶναι τῷ τὸν αὐτὸν τὸν μὲν οὐ δοκεῖν ἀδικεῖν, ἕτερον δέ τινα. εἰ δέ τις διὰ πάντων κέκριται τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ*

1 cf. p. 162. 21. Aesch. Tim. p. 18, 27. Dem. adv. Aphob. p. 846, 29. Plat. Theaet. p. 145 C 6 cf. p. 120, 1; 121, 9 18 Dem. cor. p. 310, 22 20 Dem. p. 36, 5; 1427, 2

3 *συνηγόρει* scripsi auctore Spengelio *συνηγορεῖ MaP* 5 *ὅ τι* scripsi *ὅτι MaP* 7 *ἀλλ'* om *Ma* 8 *τοῦ* inserui om *MaP* 9 *παρ' ὑμῖν* inserui e *Ma* om *P* 10 *ὑπὸ* scripsi *ἀπὸ MaP* 12 *καθεκάστην P* | *ὅμως οὐ κακός* scripsi *ὅσω* (*ὅσον Ma*) *σὺ κακοῖς MaP* 13 *κρίσεις Ma* | *διατί P* | *μίαν μέν Ma* sed *ν μέν* in ras m² 14 *τἆλλα Ma* 17 *εἰ* ante *πρεσβεύει MaP* delevi auctoribus Hertlino et Cobeto *καὶ* coni Gasda 18 *τἄλλα Ma* 19 *δ' Ma* | *ὁμοίως*? Gasda 20 *ἐστὶ* Gasda 21 *τὸ μὲν* et *τι* Gasda

μήτε ἐν τοῖς ἰδίοις μήτε ἐν οἷς πεπολίτευται δέδεικται πονηρός, οὐκ Ἀθήνησιν, οὐκ ἐπὶ τῆς ξένης, οὐχ ἑκών, ⟨οὐκ ἄκων⟩, οὐχ ὑπὸ προνοίας, οὐκ ἐκ τύχης οὐδ' ὁτιοῦν ὑπαίτιος ἐλήλεγκται, πάντα ἄριστος. τὸ γὰρ ἐν μέρει καὶ καθ' ἕκαστον ἀναίτιον εἰς ἓν ἀρετῆς κεφάλαιον ἀθροίζεται. οὐδὲ γάρ ἐστιν ἄλλη τις ἀνδραγαθία πλὴν τὸ κακίας πάσης ἐκτὸς εἶναι. εἰ μὲν γάρ ἐστιν ἐν θεοῖς ἀρετή τις ἑτέρα τελειοτέρα, θεὸς οἶδεν· ἀνθρώπου δὲ αὕτη μία ἀναμάρτητον ἐν ἅπασι δειχθῆναι τὸν βίον.

19. Ὁρᾶτε δὲ οὕτως καὶ καθ' ἕκαστον ἐξετάζοντες. τίνα δίκαιον ἡγεῖσθε; ὅστις οὐδὲν ἀδικεῖ, φήσετε. τίνα δὲ ἔμφρονα; τὸν οὐδὲν ἀγνοοῦντα τῶν προσηκόντων εἰδέναι· σώφρονα δέ, εἴ τις ὕβρεως καὶ ἀσελγείας ἀπήλλακται. καὶ μὴν καὶ ἀνδρεῖος ὁ μὴ δειλός, ἔνθα τόλμης καιρός ἐστι. καὶ πάσας ἑνὶ λόγῳ τὰς ἀνθρωπίνας ἀρετὰς αὐτοῦ καμπτούσας ἰδεῖν ἔστιν ἄχρι τοῦ τῶν ἐναντίων ἀφεστηκέναι. φρόνησις μὲν ἀνοίας φυγή, δικαιοσύνη δὲ ἀδίκου φυλακὴ τρόπου, δειλίας δὲ τήρησις εὐψυχία, καὶ σωφροσύνη τὸ κρείττω τῶν ἡδονῶν εἶναι. καὶ πάντα ἀγαθὸς ὁ μηδὲν κακός. 20. μάθοι δ'

---

3 Her. VIII 87, 2

---

3 οὐκ ἄκων inserui om *MaP* | ὑπὸ προνοίας scripsi e *Ma* ὑπονοίας *P* ὑπ' ἀνοίας olim scripsi | οὐδ' scripsi οὔθ' *MaP* 4 πάντα scripsi coll l. 21 πάντα πάντων *Ma* πάντων πάντων *P* πάντως olim conieci 5 καθέκαστον *P* 6 τίς *Ma* 8 τελειωτέρα *Ma* 9 δειχθῆναι scripsi e *Ma* δεικνῦναι *P* 10 τὸν βίον scripsi τὸν βιόν *P* om *Ma* 11 καθέκαστον *MaP* 17 τοῦ om *P* 19 τήρησις εὐψυχία, καὶ σωφροσύνη scripsi τήρησις· εὐψυχία δὲ (om *Ma*) καὶ σωφροσύνη *MaP* 21 μάθοις δ' ἂν ἐναργῶς *Ma*

ἄν τις ἐναργῶς ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν, οἳ τὰς ἀρίστας ἐπωνυμίας ἐκτήσαντο τοῖς ἐπιτηδεύμασι. τί τὸν Ἀριστείδην εἶπον δίκαιον εἰς πάντας ἀνθρώπους; οὐχ ὅτι χρήματα H. IX 36 οἴκοθεν | ἀνήλισκεν εἰς τὴν πόλιν, οὐδὲ γὰρ ἐκέκτητο, ἀλλ' ὅτι τῶν κοινῶν οὐδενὸς ἥψατο, πρὸς δικαιοσύνης δόξαν ἤρκεσεν αὐτῷ. φήμην συνέσεως περιέθηκε Θεμιστοκλεῖ τὸ μηδὲν ἀγνοῆσαι τῶν ἀναγκαίων. ἀνδρεῖος ὁ Μιλτιάδης, οὐ γὰρ ἔδεισε τοὺς βαρβάρους. ὁ Περικλῆς πιστός, οὐ γὰρ ὑπεῖχε τὴν χεῖρα τοῖς λήμμασιν. ὁ Σόλων [θαυμαστός,] ὅτι οὐδεὶς αὐτοῦ πονηρὸς ἠλέγχθη νόμος, σοφώτατος ὠνομάσθη νομοθέτης. 21. τούτων ἕκαστος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κἂν ἔτι πλείους εἴποι τις ἀγαθούς, ἐφ' οἷς οὐχ ἥμαρτεν ἔδοξε κατωρθωκέναι. καὶ δικαίως. τῆς γὰρ θνητῆς φύσεως ἐπὶ τὰ χείρω φερομένης ὅστις αὐτὸν ἀνέσχεν ἀπὸ τῶν ἐμφύτων ἁμαρτημάτων, τέλειος τὴν ἀρετήν ἐστιν, ἣν ἡ θνητὴ χωρεῖ δύναμις. οὐδ' ἔστιν ὅπως ἂν ἄμεινον οἰκηθείη πόλις ἢ μηδενὸς ἁμαρτάνοντος ἐν αὐτῇ. τοῦτο τέλος εἰς καλοκἀγαθίαν ἑκάστῳ, τοῦτο αὔταρκες εἰς εὐδαιμονίαν τῇ πόλει. 22. κἀμοὶ προσεῖναι τὰ βελτίω τῷ μὴ τὰ χείρω διέγνωσται, φρόνησιν μέν, ὁσάκις τὰ κράτιστα παρῃνέθη μοι, τὸ τοῦ Θεμιστοκλέους καλὸν καθ' αὐτό, δικαιοσύνην δέ, ὅτι μηδὲ ἄκρᾳ τῇ χειρὶ

8 cf. p. 126, 3   9 Dem. p. 421, 18. Men. com. IV 159 M (= III p. 88 fr. 309 K)   15 Plut. garr. p. 514 A; quaest. conv. III p. 649 C   17 Isocr. or. XII p. 261 b

3 εἶπον scripsi εἶπεν ἂν *MaP* | signum interrogationis posui cum Gasda colon *Ma* comma *P*   5 προς *P*   6 συνέσεως *Ma* sed σεως in ras m²   9 ἄμισθος Gasda   10 θαυμαστός cancellavi ut ortum e lectione varia verbi sequentis ὠνομάσθη τελευταῖος coni Hertlein | μηδεὶς *Ma* | ἠλέγχθη scripsi e *Ma* cum Cobeto ἐλέχθη *P*   12 εἴπη *Ma*   13 ἐφ' scripsi ἐν *MaP*   14 μὴ ante δικαίως del *Ma*   19 ἑκάστων *Ma*   22 παρῃνέθη μοι scripsi παραινέσαιμι *MaP*   23 μὴ δὲ *MaP*

τῶν δημοσίων ἔθιγον, δι' ὃ καὶ μόνον Ἀριστείδης ἐτιμᾶτο, σωφροσύνην δέ, ὁσάκις ὕβρεως αἰτιαθέντα ἀφήκατε. ἀνδρείαν δὲ καὶ Κέφαλός μοι μαρτυρεῖ φιλοκίνδυνον ὀνομάζων πολλάκις, εἴπερ ἐστὶν ἀνδρὸς εὐψύχου τὸ κοινῇ καλὸν ἀντὶ τοῦ καθ' αὑτὸν ἀσφαλοῦς ζητεῖν, τὴν ἀρετὴν ὁμοίως τὴν Μιλτιάδου πάλιν. καὶ οὔτε δώρων εἷλέ τις ἐμὲ μᾶλλον ἢ τὸν ἄδωρον Περικλέα οὔτε νόμον ἤλεγξεν οὐκ ὀρθῶς εἰσενηνεγμένον οὐ μᾶλλον ἢ ⟨τοὺς⟩ τοῦ Σόλωνος. ὧν οὖν ἕκαστον ἐκείνων ἑκάστῳ δόξαν ἀρετῆς ἀθάνατον ἐκτήσατο, οὐδὲ σύμπαντα ἐμοὶ μαρτυρίαν δώσει τοῦ καλῶς βεβιωκέναι;

23. *Οὐκ ἀγαθὸς γὰρ ἔδοξας. ἀλλ' οὐ κακός. ἀγνοεῖς ὅτι καὶ τὰς ἄλλας εἴτε τέχνας εἴτε δυνάμεις οὐχ ἑτέρωθεν εἰ κατορθοῦσιν εὕροι τις ἂν ἢ ἐκ τοῦ μηδὲν ἁμαρτάνειν; οὗτος καὶ μάντις ἄριστος, ὅστις οὐ ψεύδεται, καὶ τοξότης ἐπίσκοπος, ὅστις οὐχ ἁμαρτάνει τοῦ σκοποῦ, καὶ κυβερνήτης ὁ μηδὲν ἔξω τῆς τέχνης δρῶν. τοῦ δὲ ῥήτορος οὐχ ὁμοία κρίσις; νόμιμος ὁ μὴ παρανομῶν ἐν τοῖς πολιτεύμασιν. ἐγὼ δὲ καὶ πάσας τὰς παρανόμων ἐκπέφευγα | γραφάς. ἀδωροδόκητος ὁ μὴ* H. IX 37

---

6 cf. p. 126, 2 7 cf. p. 126, 3 16 Himer. ecl. 14, 4

---

1 *ἔθιγον* scripsi *θίγειν MaP* | *διὸ Ma* sed e *δι' ὃ* corr, *P* 2 *σωφροσύνην* scripsi *σώφρονα MaP* 4 *εἴπερ* scripsi *ὅπέρ MaP* 6 num *Μιλτιάδου. πάλιν καὶ*? 9 *τοὺς* inserui auctore Gasda om *MaP* | *ὧν* — 11 *βεβιωκέναι* citat praemissis verbis *οἷόν ἐστιν ἐκεῖνο παρὰ Λιβανίῳ* Io Doxap ad Hermog. de inv. IV 1 (*στρογγύλως*) cod. Barocc. gr. 175 fol. 175 9 *ἕκαστον* om Doxap 10 *ἑκάστη* Doxap | *ἤνεγκεν* Doxap 11 *μαρτυρίαν δώσει* scripsi e Doxap *μαρτυρία δόξει Ma P* 14 *εἰ* inserui e *Ma* om *P* | *κατορθούσας* olim scripsi | *εὕρη Ma* 15 *μάρτυς Ma* 16 *ἐπίσκοπος* delevit Cobetus at cf. Himer l. l. 17 *μηδ'* Gasda | *τῆς ⟨αὑτοῦ⟩ τέχνης*? | *δρῶν* scripsi auctore Cobeto *ὁρῶν MaP* 20 *παρανόμων* scripsi *τῶν νόμων MaP*

λαβών, ὡς ἐκρίθην ἐγώ. τί δὲ τὰ ἀληθῆ λέγειν; οὐ τὰ μὴ ψευδῆ; πότε οὖν ἥλων ἀπατήσας; καὶ περὶ πάντων ἁπλῶς ἅμα τῶν αἰσχρῶν κρίσεων ἀφεῖμαι καὶ τῶν καλῶν ἠξίωμαι καὶ τῶν δικαίων, ἀνάξιος αἰτίας, ἄξιος ἐπαίνου καὶ δωρεᾶς. δεινὸν γάρ, εἰ μὲν ἁλοὺς ἅπαξ τῆς ἐπιτιμίας ἂν ἢ τῆς πατρίδος ἢ τῆς ψυχῆς ἐστερήθην, τοσαῦτα δὲ νενικηκὼς οὐδ' ἅπαξ τιμηθήσομαι. 24. καὶ τοὺς κατηγόρους μὲν ἐτιμωρήσασθε ὡς συκοφάντας, ὧν τοῖς μὲν χρημάτων προσετιμήσατε, τοὺς δὲ καὶ ἀτίμους ἀπεπέμψατε· ὧν δὲ τοῖς ἡττηθεῖσιν αἱ ζημίαι γεγόνασι καθ' ἑκάστην κρίσιν, οὐδὲ τὸ κέρδος εἰς δόξαν τῷ πάσας νενικηκότι; οὐ γὰρ οὐδ' ἐκείνοις ἤρκεσε τῆς νίκης ἀποτυχεῖν, ἀλλὰ καὶ προσεζημιώθησαν, οὐδὲ ἐμοὶ τὸ τὰς δίκας ἀποφυγεῖν, εἰ μὴ καὶ γέρας ἀντίρροπον οἷς ἡττηθεὶς ἂν ἔπαθον λήψομαι. ὥσπερ γὰρ τῶν ἁμαρτανομένων αἱ ζημίαι, ⟨οὕτω⟩ καὶ κατορθουμένων εἰσὶν αἱ τιμαί. 25. εἰ δὲ τοῖς μὲν ὡς οὐκ ἔδει πεπολιτεῦσθαι κριθεῖσι τὰς ἐσχάτας τιμωρίας ἐπιθήσετε, τῷ δὲ καλῶς τὰ κοινὰ πράττειν ἐγνωσμένῳ μόνον ἐν χάριτος μέρει τὸ μὴ κολασθῆναι δώσετε, ἧς ἀξιοῖ με Κέφαλος δωρεᾶς, ὁρᾶτε μή ποτε ἔρημον τὸ βῆμα τῶν ἐθελόντων ἃ χρὴ λέγειν ἀποδείξητε· ὃ δ' οὐκ ἔστιν, ἄν τις μὴ τῆς ἐπιτιμίας ἀδίκως

---

6 cf. ad p. 116, 16 14 Plat. Gorg. p. 516 D. Isocr. p. 9 b

---

1 *λέγειν* inserui e *Ma* om *P* 2 *ἀπατήσας* scripsi *ἀπατηθεὶς MaP* *ἀπάτης* Cobet 5 *ἁλοὺς* scripsi *ἥλων MaP* 7 *οὐχ Ma* | *τιμηθήσομαι* scripsi *τιμήσομαι MaP* 9 *τοῖς* scripsi *τὸν Ma* *τῶν P* 10 *τους P* | *ὡς* Gasda at cf. l. 16 11 *καθεκάστην P* 12 *οὐ* scripsi e *Ma* *οὐδὲ P* 17 *οὕτω* inserui om *MaP* 22 *ἐθελόντων* scripsi *ἐλευθέρων MaP* | *ἀποδείξητε* scripsi *ἀποδείξετε MaP* 23 *ὃ* scripsi *τό MaP* | *ἔστιν, ἄν* scripsi e *Ma* *ἔστι κἄν P*

ἢ τοῦ ζῆν ὅλως ἐκπέσῃ, τοῦτο γέρας δικαίας πολιτείας; οὐδ' ἐγγύς. ὥσπερ γὰρ οὐδ' εἰ πονηρὸς ἠλέγχθην, ἱκανὸν ἂν ἦν εἰς λόγον ζημίας τὸ μὴ τυχεῖν δωρεᾶς, οὕτως οὐδὲ χρηστῷ φανέντι τὸ μὴ τιμωρίας ἀρκεῖ. 26. εἰ μὲν οὖν οὗτος αὐτὸς περὶ ἀρετῆς κεκριμένος καὶ ψῆφον εἰληφὼς ὡς φιλόπολις καὶ δικαιότατος ἀνθρώπων καὶ σωφροσύνῃ διαφέρων ἐκάκιζέ μου τὰς ἀφέσεις ὡς ἀποφυγὰς ὀνειδίζων, εἰκότως ἀμείνων ἂν ἔφασκεν εἶναι τοῦ μὴ πονηροῦ κριθέντος, ἀγαθὸς γνωσθεὶς δηλαδή· εἰ δ' ἐγὼ μὲν ⟨μεγάλας⟩ εὐθύνας ὑπέσχηκα τῶν βεβιωμένων, οὗτος δὲ οὐδὲ μικράν, ἐμοὶ μέν, εἰ μηδὲν ἄλλο, τό γε μηδὲν ἠδικηκέναι δέδοται· σὺ δ' οὐχ ὅπως ἀγαθὸς ὤν, ἀλλ' οὐδ' ὡς οὐκ εἶ πονηρὸς ἔγνωσαι. τί οὖν τὰ σοφά σοι ταῦτα· οὐ κέκρισαι δίκαιος, ὅτι μὴ κλέπτης, οὐδ' ὅτι μὴ παρανομεῖς, ἔννομος; σὺ δὲ οὐδὲ τὴν τοῦ μὴ | H. IX 38 παρανομῆσαι ψῆφον εἴληφας οὐδὲ ἄλλο τῶν ἀδίκων οὐδὲν ἀφεῖσαι μὴ πεποιηκέναι. εἰ δὲ καὶ τοῦ κριθῆναι σαφῶς ἀγαθὸν τὸ μὴ πονηρὸν ἡττᾶται, τοῦ γε μὴ κάκιστον ἐγνῶσθαι τὸ μηδ' ἀγαθὸν δόξαι πόσῳ σεμνότερόν ἐστιν;

27. Ὃ δὲ καὶ ὠνείδιζέ μοι τὸ πλῆθος τῶν ἐγκλημάτων. τοῦτο γὰρ λοιπὸν ἦν καὶ Κεφάλου πειραθῆναί με κατηγοροῦντος. οὗτος δὲ μᾶλλόν ἐστι τῶν ἡττημέ-

2 cf. ad p. 141, 3   8 Plat. Phaed. p. 107 C   14 p. 121, 2

3 ἱκανὸν — δωρεᾶς inserui e *Ma* om *P*   7 σωφροσύνῃ scripsi δικαιοσύνῃ *MaP*   8 ἀποφυγὰς ὀνειδίζων scripsi ὀνειδίζων ἀποφυγάς *MaP*   10 μεγάλας inserui om *MaP*   12 μηδὲν scripsi e *Ma* μὴ δ' *P* | τό γε scripsi τό, τε *MaP*   13 ὡς οὐκ εἶ scripsi ὡσεὶ *MaP*   15 κλέπτεις *Ma* cf. p. 121, 3   20 μὴ δ' *MaP*   23 καὶ delendum censet Hertlinus   24 ἡττημένων scripsi ἡττωμένων *MaP*

νων συκοφάντης. ὡς οἱ μὲν αἰτίας οὐκ οὔσας συμφορήσαντες καὶ ὀνειδῶν ὀνόματα κατηγόρουν, πρᾶγμα εἰωθός· οὑτοσὶ δὲ τὰ σεμνολογήματά μου διέβαλλεν, ὡς ἐλαττώματα. οὐχ αἱ γραφαί, Κέφαλε, τἀδικήματα ποιοῦσιν εἶναι, ἀλλὰ τὰ μὲν ὄντα εἰς φῶς ἄγουσι, τὰ δ' οὐ γεγενημένα μᾶλλον ὡς οὐ γεγένηται βεβαιοῦσι, τὴν ἄδικον δὲ βλασφημίαν εἰς τοὺς εἰπόντας αὐτοὺς τρέπουσι. τὰ ψευδῆ γὰρ ὀνείδη τοῖς εἰποῦσιν, οὐ τοῖς οὐδὲν ἀδικοῦσιν ὀνείδη γίγνεται, καθάπερ βέλος ἰσχυροτέρῳ προσπεσὸν εἰς τὸν ἀφέντα πάλιν ἀναστρέφει καὶ πολλάκις ἔτρωσεν αὐτὸν τὸν βαλόντα. 28. οὐκοῦν οὐ τὸ κριθῆναι πολλάκις ὄνειδος, ἀλλὰ τὸ μηδ' ἅπαξ ἐν ἀγῶσιν ἁλῶναι τοσούτοις ἔπαινος, καὶ τὰ πρὸ τῆς κρίσεως αἰσχρὰ τῶν ὀνομάτων, κλοπὴ καὶ δωροδοκία καὶ τὰ τοιαῦτα, τῷ μηδενὶ τούτων ἐνόχῳ φανέντι πρὸς εὐφημίαν περιίσταται, καὶ συμβαίνει τοὺς κατηγόρους ἐπαινέτας ἀναφαίνεσθαι καὶ μὴ βουλομένους ὧν κατηγόρησαν ⟨μέν⟩, ἐξελέγξαι δὲ οὐχ οἷοί τε ἐγένοντο. αὐτοὶ γὰρ ἐπέδειξαν ἀγαθοὺς ⟨οὓς⟩ οὐκ ἠδυνήθησαν θέλοντες ἐλέγξαι πονηρούς. καὶ οἷς οὐδὲ ψευδομαρτυριῶν ἄν τις ἐπισκῆψαι δύναιτο, τούτοις ἄκοντες οἱ ἐχθροὶ ἀρετὴν μαρτυροῦσι. καὶ παράπαν

1 Dem. p. 152, 6 | Dem. cor. p. 230, 6 21 cf. ad p. 156, 1 22 cf. p. 138, 8

1 ὡς scripsi ὥστε *MaP* | οὗτοι olim scripsi | οὐκ οὔσας scripsi e *Ma* cum Spengelio et Cobeto ἀκούσας *P* δοκούσας olim conieci 3 οὑτοσὶ scripsi e *Ma* οὗτος *P* | μου scripsi e *Ma* μοι *P* 4 ἐλάττον *Ma* 5 εἶναι om *Ma* 6 δὲ *Ma* | μᾶλλον om *Ma* 9 γίνεται *P* 10 ἀναστρέφει scripsi e *Ma* cum Cobeto ἀνατρέφει *P* 12 μὴ δ' *MaP* 13 τοσούτοις scripsi τοσοῦτος *MaP* 18 μέν inserui auctore Cobeto om *MaP* 19 οὓς inserui ante οὐκ cum Hertlino et Cobeto om *MaP* 22 μαρτυροῦσιν ἀρετὴν *Ma*

εἰπεῖν, ᾠκοδόμηται τὰ δικαστήρια τοῖς πονηροῖς μὲν ἐναλίσκεσθαι, τοῖς δὲ ἀγαθοῖς ἐνεπιδείκνυσθαι. ὅπου γὰρ τῆς κακίας, ἐκεῖ καὶ τῆς ἀρετῆς ἡ κρίσις, ὡς τὸ αὐτὸ θέατρον ἀμουσίας τε καὶ μουσικῆς. καὶ τῶν ἐναντίων οἱ αὐτοὶ κάθηνται κριταί. μιᾶς γὰρ ἄμφω τέχνης εἰδέναι, καὶ οἱ δικασταὶ μίαν ἔχοντες ἐμπειρίαν ἀγαθοῦ καὶ πονηροῦ βίου οὓς μὲν ἂν φλαύρους ὑπονοήσωσι, ζημίαν ἐπιβάλλουσι τούτοις, τοὺς δὲ νικῶντας ἐπὶ τὰς τιμὰς προπέμπουσι, τοὺς δὲ οὐκ ἐξετασθέντας οὔτε κολάζουσιν οὔτε τιμῶσιν. 29. οὕτω δὲ καὶ τοῖς | νόμοις ἅπασι δοκεῖ μηδένα ἐᾶν ἄκριτον. καὶ H. IX 39 πρῶτον μὲν περὶ τοῦ γένους εἰς κρίσιν ἅπαντας τοὺς πολίτας ἄγουσι, καὶ οὓς οὐδεὶς ξενίας ἐγράψατο, κατὰ δήμους ποιοῦντες ἀγορὰς καὶ διαψηφίσεις, ὅστις ἀστὸς ἢ παρέγγραπτος. καὶ τὴν δοκιμασίαν ταύτην ὑπομένουσι, κἂν εὐπατριδῶν τις ᾖ κἂν Ἐτεοβουτάδης κἂν Εὐμολπίδης κἂν ἐστρατηγηκώς. τῆς μὲν οὖν κοινῆς πολιτείας ἄνευ διαψηφίσεων οὐδενὶ μέτεστι, δωρεὰν δὲ τὴν μεγίστην οἴσεται οὐ διαψηφισθεὶς εἰ γνήσιός ἐστι τοῦ τῆς ἀρετῆς ὀνόματος ἢ νόθος καὶ ὑποβολιμαῖος ἐν ἀλλοτρίᾳ δόξῃ πολιτεύεται; 30. ἔπειτα κλήρῳ τὰς ἀρχὰς ἱστάντες, ὡς δημοτικὸν ὂν τὸ τῆς ἴσης ἐλπίδος, οὐ μόνον τῇ τοῦ κλήρου τύχῃ τὴν αἵρεσιν τούτων ἐπιτρέπουσιν, ἀλλὰ καὶ δικαστήριον καθίζουσι

14 Aeschin. Ctes. p. 57,37 15 Aeschin. fals. leg. p. 51,42
19 sq. Luc. Pisc. 46

4 τε scripsi γε *MaP* 6 εἰ καὶ ante εἰδέναι *Ma* 8 ἐπέβαλον *Ma* 14 ἀστὸς scripsi αὐτὸς *MaP* 15 ἢ in ἡ corr *P* 16 εἴη *P* 19 δὲ scripsi e *Ma* καὶ *P* | διαψηφισθεὶς scripsi διαψηφισθὲν *MaP* sed in hoc εἰς supra ἐν m[2] | γνήσιός scripsi e *Ma* cum Cobeto γνήσιον *P* sed ος supra ον m[2], et olim scripsi 24 καθίζουσιν *Ma*

καὶ ψῆφον διδόασι περὶ τῆς ἀξίας, κἂν ἀνεπιτήδειος ᾖ, πλέον οὐδὲν αὐτῷ τῆς εὐκληρίας, λαχὼν δὲ ἰδιώτης ἄπεισι. τὸν μὲν οὖν μυρρίνης στέφανον οὐδεὶς ἀδοκίμαστος οὐδὲ ἄνευ ψήφου δικαστηρίου περιθήσεται, τὸν δὲ τῆς ἀρετῆς οὕτω προχείρως τῷ μὴ δοκιμασθέντι πρὸ τοῦ κεκριμένου δώσετε; 31. πάλιν ἄλλους τελοῦντες ἄρχοντας οὓς χειροτονητοὺς καλοῦμεν, στρατηγούς, ἱππάρχους, ταξιάρχους, εἵλοντο μὲν αὐτοὺς ἐν ἀρχαιρεσίαις, οἷον Ἀριστείδην Ἀθηναῖοι, πληροῦται δὲ καὶ τούτοις δικαστήριον, εἰ δικαίως εἰσὶ κεχειροτονημένοι. οἷς οὔτε ⟨κήρυγμα οὔτε⟩ στέφανος εὐθύς, ἀλλὰ στρατεῖαι, πόνοι, κίνδυνοι, ἀλλὰ κἂν κατορθώσωσιν, ὀψέ ποτε αἱ τιμαί. ὅπου δὲ τοὺς στρατηγούς, οὓς αὐτὰ τὰ πράγματα κρίνει, ψήφῳ δοκιμάζετε, τῷ ῥήτορι τὴν δωρεὰν ἀλογὶ χειροτονήσετε; 32. οὐ τοίνυν οὐδ' ὅταν τὰ μέγιστα καταπράξωσιν οἱ χειροτονηθέντες ὑπὸ τοῦ δήμου, τῆς δωρεᾶς τυγχάνουσι, πρὶν ⟨ἂν⟩ εὐθύνας ὑπόσχωσι τῷ τὸν νόμον ἄντικρυς ἀπειρηκέναι τὸν ὑπεύθυνον μὴ στεφανοῦν. ὑμεῖς μὲν ⟨οὖν⟩ οἴεσθε τοὺς ταμίας μὲν ἢ τειχοποιοὺς ἄρχοντας εἶναι, καὶ πρὶν ἢ λόγον δοῦναι οὐκ ἐξεῖναι στεφανοῦν· ἡμᾶς

4 Eur. Med. 984. 7 Dem. or. 13 § 19 | Arist. rep. Ath. 61
19 Dem. cor. p. 243, 26 20 Dem. p. 243, 26

τῶν στεφάνων

3 τον et στέφανον *P* 4 περιθήσεται scripsi auctore Cobeto πειραθήσεται *MaP* 5 τὸν δὲ scripsi e *Ma* cum Cobeto τοὺς τὲ *P* 8 ἀρχαιρεσίαις *Ma* sed ε in ras m² 9 οἷον Ἀριστείδην pro insiticiis habet Heinius | κληροῦται Hertlein at cf. Mus. Rhen. 30, 284 sq. 11 κήρυγμα οὔτε inserui coll p. 122, 6; 180, 11 om *MaP* 12 ἄλλα, Heine 13 αιτιμαί *Ma* 15 ἀλογιστὶ olim conieci ἀλόγως Hertlein 16 ταμέγιστα *P* 17 τυγχάνουσιν *P* | ἂν inserui om *MaP* cf. t. V 34, 19 19 οὖν inserui om *MaP* 21 ἡμεῖς (υ supra η) *Ma*

δὲ τοὺς ῥήτορας οὐκ ἐν ἀρχῇ τῇ μεγίστῃ θήσεθε; οἷς πρῶτον μὲν τοὺς ἰδιώτας, | ὡς τοῖς ἄρχουσιν, ἀντονομάζετε. H. IX 40 εἶτ' ἐκεῖνοι μὲν ἐπέτειοι, διὰ βίου δὲ ἡμεῖς. καὶ οἱ μὲν ὑφ' ὑμῶν κληθέντες, ἡμεῖς δὲ αὐτεπάγγελτοι. κἀκεῖνοι μὲν ἄλλος ἄλλου μέρους, ὁ στρατηγὸς τῶν ὅπλων, ὁ ταμίας τῶν χρημάτων, ὁ τειχοποιὸς τοῦ κύκλου, ὁ δημαγωγὸς δὲ οὐκ ἔστιν ὅτου τὴν ἐπιμέλειαν οὐ πεπίστευται. κἀκείνοις αὐτὸς ἐπιτέτακται, αὐτὸς ἐξετάζει τοὺς ταμίας, αὐτὸς ἐκπέμπει τοὺς στρατηγούς, ἄρχει τῶν ἀρχόντων ἁπάντων μόνος. τοὺς μὲν οὖν ἔν τινι χρόνῳ καὶ τοὺς κατὰ μέρη προνοουμένους ἀνευθύνους οὐ στεφανώσετε, τοὺς ἀιδίους δὲ τιμήσετε; καὶ παρ' οὗ μὲν εὐθύνας καθ' ἕκαστον εἰλήφατε, ἀστεφάνωτον ἐάσετε, τὴν τιμὴν δὲ τῷ παντὸς εὐθύνας ὀφείλοντι τοῦ βίου δώσετε;

33. Καίτοι εἰ μὲν μηδὲν ἄξιον λόγου διῴκηκας, οὐ θαυμαστὸν εἰ μηδὲ κατηγόρῳ λόγον παρέσχηκας, οὐδὲ γὰρ ἐπὶ μικροῖς εἰσιν αἱ τοῦ βίου δωρεαί· εἰ δέ, ὡς φής, μεγάλα καὶ πολλά, πρὸ τοῦ τούτων ἀποδοῦναι λόγον πῶς ἐπ' αὐτοῖς δωρεὰν αἰτεῖς; νὴ Δία, οὐδὲν γὰρ εἴρηται περὶ τῶν ῥητόρων αὐτῶν τῷ Σόλωνι. καὶ τίνας οὕτως ὑπευθύνους καθίστησι καὶ μο-

7 Isocr. or. 18 p. 379 e

1 θήσεσθε scripsi cum Gasda τίθεσθε MaP 2 πρῶτον scripsi πρῶτα MaP | ἀντονομάζετε scripsi auctoribus Hertlino Spengelio Cobeto ἂν ὀνομάζετε Ma ἂν ὀνομάζητε P 3 ἐπέτειοι scripsi auctore Cobeto ἐπαίτιοι P ὑπαίτιοι Ma | διαβίου Ma | δὲ scripsi τὲ P τε Ma 4 ἡμῶν P 5 ἄλλο^{ου} P 10 ἐρχόντων P | καὶ ante τοὺς del Ma 11 οὖν om Ma | τὴν P | καταμέρη P 12 διὰ βίου olim scripsi 13 καθέκαστον MaP 14 ἐάσ^{ε}ατε P 16 οὐδὲν Ma 17 μὴ δὲ MaP 19 φὴς Ma φῆς P | τοῦ om P 21 αὐτῶν scripsi cum Hertlino αὐτῷ Ma αὐτῶ P 22 οὗτος οὐχ olim scripsi

νονοὺ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀπολογίζεσθαι βούλεται περὶ τῶν πεπολιτευμένων; 34. ἔγνωκάς τινα γνώμην εἰσφέρειν. προβούλευε, φησίν, εἰς τοὺς πεντακοσίους, πρώτη γὰρ αὕτη κρίσις. τὴν βουλὴν πέπεικας. εἰς τὸν δῆμον ἴθι, δευτέρα γὰρ ἡ διαχειροτονία. κἂν τοὺς πολλοὺς ἔχῃς ὁμογνώμονας, οὔπω νενίκηκας. ἐφέσιμος λοιπὸν εἰς τὸ δικαστήριον ἡ διάγνωσις. τριῶν οὖν ὄντων συνεδρίων, βουλῆς, δήμου, δικαστηρίου, ἀκριβέστατον ὡμολόγηται τὸ δικαστήριον. εἰκότως. ἡ βουλὴ μέν γε καὶ ὁ δῆμος ἀνώμοτοι τὴν ψῆφον φέρουσι, τὸ δικαστήριον δὲ σὺν ὅρκῳ καὶ ἀρᾷ τῇ μεγίστῃ. καὶ οἱ μὲν βοῇ τὰ πολλὰ κρίνουσι πρὸς ὀργὴν φανερὰν καὶ χάριν, οἱ δὲ κρύβδην τὸ δόξαν τίθενται. θόρυβος ἐν τοῖς ἄλλοις ἰσχύει συλλόγοις· ἐνταῦθα πρὸς ὕδωρ οἱ
H. IX 41 λόγοι. καὶ τί | τὰ ἄλλα; τῇ βουλῇ μὲν οὐκ ἔξεστιν οὐδὲ τῷ δήμῳ λῦσαι γνῶσιν δικαστηρίου, τῷ δικαστηρίῳ δὲ ἀμφοῖν ἅμα. 35. οὕτω δὲ κρατοῦντος ἀκριβείᾳ πολὺ τοῦ δικαστηρίου ἐγὼ μὲν διὰ πάντων ἐλήλυθα τῶν συνεδρίων, καὶ γὰρ τὴν βουλὴν οὐχ ἧττον πέπεικα Κεφάλου, καὶ ὁ δῆμος ἐπεχειροτόνησεν ἅμα καὶ πλείω ψηφίσματα, καὶ τὸ τρίτον δὴ πάλαισμα, γραφεὶς παρανόμων ἐπὶ πάσαις ταῖς γνώμαις ὑμᾶς ἔπεισα τοὺς τῶν ὅλων κυρίους· τούτῳ δὲ ἀτελὴς ἡ πολιτεία ⟨ἐν⟩ τῷ κυριωτάτῳ μέρει. τῆς ἐξετάσεως γὰρ ἁπάσης τέλος ἡ

3 Luc. Prom. 12 11 Andoc. myst. § 31. cf. M. Fraenkel Herm. XIII 452 sq.

1 καθεκάστην *MaP* 2 τινα scripsi e *Ma* cum Hertlino τινας *P* τινος Gasda 3 post εἰσφέρειν et 4 πέπεικας punctum posui, signum interrogationis *MaP* 4 γὰρ scripsi γε *MaP* 5 δευτέραν *P* | διαχειροτονία scripsi e *Ma* διὰ χειροτονίας *P* 9 εἰκότως. om *Ma* 12 ἀρχὴν ὀργὴν *P* 16 γνώμην (σιν supra) *P* 23 ⟨ἐν⟩ inserui om *MaP*

ψῆφος ἡ τοῦ δικαστηρίου. 36. σὺ δὲ καὶ μέγα φρονεῖς σωθεὶς ἐρημίᾳ κατηγόρων, οὐ πίστει δικαιωμάτων, τοσοῦτον ἐμοῦ λειπόμενος ὅσον τοῦ δι' ἀντιλογίας νενικηκότος ὁ ἐρήμην ἐνηνεγμένος. ὁ μὲν γὰρ οὐδενὸς φανέντος τοῦ κατηγορήσοντος ἀθῷος μένει, ἐγὼ δὲ καὶ τοὺς παρόντας ἤλεγξα συκοφάντας. 37. καὶ τὰς πλείους μὲν ψήφους ὁ νόμος κελεύει νικᾶν, ὃν αὐτὸς ἄρτι παρείχετο, αὐτὸς δὲ μηδεμιᾶς τυχὼν ψήφου φιλονεικεῖ τῷ πάσας παρειληφότι καὶ πλείους σχεδὸν τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν, εἴγε καὶ δὶς οἱ αὐτοὶ περὶ ἐμοῦ καὶ τρὶς ἐψηφίσαντο. ἐγὼ μὲν οὖν εἰ καὶ ἴσας πρὸς ἴσας ⟨τὰς μὲν⟩ ἐνίκων, τὰς δὲ ἐνικώμην, ἀντίπαλος ἂν ἦν τῷ μήτε ἡττημένῳ μήτε νενικηκότι ἴσως τῆς ἐπ' ἄμφω μετασχὼν τύχης πρὸς τὸν οὐδετέρας πεπειραμένον· νῦν δὲ τὸ μὲν οὐδέποτε ἡττῆσθαι [καὶ] ἐμοὶ περίεστι, τούτῳ δὲ ὅπερ ἐμοὶ πολλάκις οὐδ' ἅπαξ ὑπῆρξε, τὸ νενικηκέναι. οὐδὲ γὰρ αἰτιαθῆναί φησι. τοῦτο μὲν δὴ καὶ τῶν ἰδιωτῶν πολλοῖς ἄν τις ἴδοι συμβεβηκός. αὐτίκα οἱ κατὰ δήμους οἰκοῦντες οὐδὲ εἶδον ἔνιοι τὸ δικαστήριον καὶ οὐ κατίασιν ἐκ τῶν ἀγρῶν αἰτήσοντες γέρας τοῦ λαθραίου βίου. γραφὰς δὲ ὀλίγας φυγὼν πάσας ἀπέφυγέ τις, ὃς οὐδ' ἐν μέρει τὰ μὲν ἐνίκα, τὰ δὲ ἡττᾶτο;

8 cf. p. 129, 12 12 Thuc. II 61, 3 19 cf. t. III 267, 11 21 sq. cf. Arist. nub. 167 cum nota Kockii

1 ἡ inserui e *Ma* om *P* 3 ἀντιλογίας *P* sed ας in ου corr ἀντιλογίαν *Ma* 4 ὁ inserui om *MaP* | ἐπηνημένος Gasda 5 ἀθῶος *MaP* | κατηγορήσοντος scripsi κατηγορήσαντος *MaP* 9 παρειληφότι scripsi προειληφότι *MaP* 12 τὰς μὲν inserui om *MaP* | τας *P* 13 μήτε (1) scripsi μὴ δὲ *MaP* 14 οὐδ' ἑτέρας *Ma* 15 ἡσσῆσθαι (ττ supra) *Ma* | καὶ cancellavi ἐμοὶ καὶ olim scripsi κἀμοὶ Hertlein ἐμοὶ καὶ olim scripsi 16 οὐχ *Ma* 22 ἀπέφυγέ τις scripsi ἀπέφυγε. τίς *MaP* ἀπέφυγε τίς; Heine | οὐδ' scripsi οὐκ *MaP* 24 τα *P*

38. *Εἰ δέ γε τῶν ἐξαιρέτων καὶ ἃ πρὸς ἄλλους οὐκ ἔστι κοινὰ τὰς δωρεὰς εἶναί φησιν, ἡ τούτου μὲν ἀπραγ-* H. IX 42 *μοσύνη τοῖς πλείοσιν ὑπάρχει καὶ πᾶσιν | ὀλίγου δεῖν, τὸ δ' ἐμὸν καλὸν οὐκ οἶδα ὅτῳ πλὴν ἐμοῦ.* 39. *ἔτι τοίνυν ὃ μὲν οὗτος αὐχεῖ, τὸ ἀναίτιον ἐμοὶ μᾶλλον ἢ τούτῳ πρόσεστιν. ὁ μὲν γὰρ ἐκφυγὼν τὰ ἐγκλήματα εἰς ἴσον τῷ μηδὲ κατηγορηθέντι τὴν ἀρχὴν ἐπανέρχεται. καὶ καθαρῶς οὗτος ἀναίτιος ὅστις ἠλευθέρωται τῶν αἰτιῶν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, τὸν δὲ οὐ κατηγορηθέντα ἄκριτον, οὐκ ἀναίτιον εἴποι τις ἂν οὐδ' ἀνεύθυνον, ἀλλ' ὑπεύθυνον ἐπὶ παντὸς βίου. ὅπου γ' οὖν, ἐφ' ᾧ μὲν οὗτος ἀγάλλεται, τὸ δοκεῖν αἰτίας ἁπάσης ἐκτὸς εἶναι, τούτῳ μὲν ἄδηλον εἰ καί τινος αἰτίας ὑπούσης οὐ τετύχηκε κατηγόρου, ἐμοὶ δὲ κρίσεσι πολλαῖς κεκύρωται, τὸ δὲ κριθέντα ἐκφυγεῖν τούτῳ μὲν οὐκ ἔστιν εἰπεῖν οὐδ' ἅπαξ, ἐμοὶ δὲ καὶ πολλάκις, ᾧ δὴ τὸ συναμφότερον, οὐχ ᾧ θάτερον ὑπάρχει, τούτῳ προσήκει κρατεῖν.* 40. *καὶ πότερον εὔξασθαι ἂν εἵλου μᾶλλον κρίνεσθαι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἢ ἐν ἀδείᾳ δικῶν εἶναι; ἔστι δὲ τοῦτο μὲν εὐτυχία τὸ τοὺς συκοφάντας λαθεῖν οὐκ εἰς δόξαν οὐδὲ τιμῆς λόγον, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ⟨εἰς⟩ ἀσφάλειαν δὲ καὶ ῥᾳθυμίαν καὶ τὸ μὴ δεῖσαι, αἱ δωρεαὶ δὲ τῶν*

---

1 cf. p. 134, 15 5 cf. t. V 546, 15 sq.

---

1 *ἀλλήλους Ma* *πολλοὺς*? cf. p. 134, 15 5 *ὁ P* | *οὕτως P* 7 *ἶσον MaP* | *μὴ δὲ MaP* 8 *καθαρῶς δ'* olim scripsi | *ὅστις* scripsi *εἴτις MaP* 9 *ἀπὸ P* 12 *ὅπου γ'* scripsi *ὁπόταν MaP* | *οὕτως*? | *τὸ* scripsi auctore Gasda *τῶ MaP* 14 *ἁπάς ὑπούσης P* *εἰπούσης Ma* 19 *μᾶλλον* scripsi *κάλλιον εἶναι MaP* | *καθεκάστην P* 22 *εἰς* inserui auctore Hertlino om *MaP* 23 *δὲ*(1)] *γε P*

ἐπιπόνων εἰσίν, οὐ μετὰ ῥᾳστώνης βίου, καὶ κινδύνων καὶ φόβου παραμυθία τοῖς ἐκφεύγουσιν, ἐπεὶ καὶ τοὺς πολεμικοὺς κινδύνους πρὶν γενέσθαι μὲν ἅπας τις ἂν ἀπεύξαιτο, γενομένων δὲ τιμῶνται οἱ κατορθοῦντες, καὶ τὰ πολλὰ φευκτὰ μὲν πρὸ τῆς πείρας διὰ τὴν ἄδηλον τύχην, ζηλωτὰ δέ, ὅταν κρατήσῃ τοῦ τέλους. 41. *καὶ τὰς ἐν ὑμῖν κρίσεις ὑπομεῖναι μὲν οὐδεὶς ἂν ἐθελήσειεν οὐκ εἰδὼς εἰ διαφεύξεται· εἰ δὲ θεῶν τις ἐγγυήσαιτο τὴν νίκην, τίς οὐκ ἂν εὔξαιτο δεῖξαι χρηστὸς ὤν; πλὴν εἰ σύνοιδεν αὑτῷ τοιαῦτά τις ὥστε μόνην σωτηρίαν τὸ μὴ κριθῆναι δοκεῖν, ἐπεὶ τοῖς ἀδικοῦσι μὲν ἀγαθὸν ἀνελέγκτοις μένειν, τοῖς δὲ χρηστοῖς ἀτύχημα τὸ λανθάνειν, καὶ θαρροῦσιν οἱ μὲν τῷ συνειδότι καὶ ταῖς ἀποδείξεσιν, οἱ δὲ κακοῦργοι τῷ λανθάνειν.*

42. *Ἃ τοίνυν κακοήθως ὑπελάμβανεν ὡς ἐξαπατηθέντας ὑπ' ἐμοῦ τοὺς δικαστάς, οὐκ ἐμοῦ τὴν κατηγορίαν ἐποιεῖτο, ὑμᾶς δὲ διέβαλλεν, εἰ μὲν ἄκοντας ἐξαπατηθῆναί φησιν, ὡς ἀνοήτους, εἰ | δὲ βουλομένους* H. IX 43 *χαρίζεσθαι ἀδίκως, ⟨ὡς⟩ ἐπιόρκους. οὐδὲν ὃ μὴ τῶν κακίστων ἁπλῶς αὐτοῦ λέγοντος ἠκούσατε. εἶτα παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις ἄριστοι δικάζειν καὶ νομοθετεῖν πρὸ τοῦ πεπίστευσθε, Κέφαλος δὲ παρανοίας αἱρεῖ τὰ δικαστήρια, ἐν οἷς οὔτε διώκων ἡττηθεὶς*

16 cf. p. 130, 21 24 Aesch. Ctes. p. 75, 41 | Dem. p. 642, 5

1 *οὐ*] *καὶ Ma* | *βίου* scripsi *βίων MaP* 3 *τίς MaP* 5 *τὰ* delendum censet Hertlinus 11 *ἐπεὶ* scripsi *ἔτι MaP* 20 *χαρίζεσθαι ἀδίκως, ὡς* scripsi *χαρίζεσθαι, ἀδίκους Ma P* *χαρίζεσθαι ἀδίκως* Cobet 21 *καὶ* ante *λέγοντος MaP* delevi ante *οὐδὲν* collocandum censet Gasda 22 *ἄριστα* olim scripsi 23 *πρὸ τοῦ* scripsi *τούτου MaP* sed in hoc *τοῦτο* suprascr m² | *πεπίστευσθε* scripsi *πεπίστευθε Ma* *πεπίστευτε P*

οὔτε φεύγων ἁλοὺς οὐδεὶς ᾐτιάσατο τὰ ἐγνωσμένα. καὶ οἱ μὲν ἑλεῖν οὐ δυνηθέντες σιωπῶσιν, οὗτος δὲ ὑπὲρ ὧν ἕτεροι γραψάμενοί με ἡττῶντο ἀγανακτεῖ. καί, ὡς ἔοικε, θεοὶ μὲν ἡττηθέντες ἔστερξαν αὐτίκα τὰς ψήφους, Κεφάλῳ δὲ μόνῳ δοκεῖτε τὰ δίκαια μὴ διαιρεῖν ἀκριβῶς, κἂν μὴ δῶτε τὴν δωρεὰν ἐκ δικαστηρίου, φησὶν ὑμᾶς δικάζειν κακῶς. 43. *εἰ μὲν οὖν ἅπαξ ἢ δὶς ἐξέφυγον τὰ ἐγκλήματα, ὑπενόησέ τις ⟨ἂν⟩ ὡς ὑπῆλθον, ὡς ἐφενάκισα, ὡς ἐλέῳ κατέλαβον τοὺς δικαστάς· εἰ δέ, ὁσαχοῦ κέκριμαι, πανταχοῦ καὶ ἑκασταχοῦ νικῶ, καθαρὰ τῆς ἀρετῆς ἡ κρίσις. εἰς μὲν γὰρ ἅπαξ καὶ παρ' ἕνα καιρὸν ἰσχυρὸν ἀπάτη καὶ τέχνη, ὁ χρόνος δὲ φωρᾷ τὴν ἀλήθειαν. καὶ οὐδ' ἂν οἱ πάντων ἀνοητότατοι δὶς περὶ τὸν αὐτόν, οὐχ ὅπως Ἀθηναῖοι, σφαλῆναι δύναιντ' ἄν, ἐμοὶ δὲ καὶ φιλονεικότερον προσεφέροντο τῷ πολλάκις ἤδη κεκρατηκέναι, οἱ κατήγοροι μὲν ἀναμάχεσθαι πειρώμενοι καὶ μόνος λέγοντες ἡμᾶς* οὗτος ἀεὶ διαφεύξεται; *οἱ δικασταὶ δὲ παρατεταγμένοι πρὸς τοὺς λόγους τοὺς ἐμοὺς* καὶ μέχρι τίνος τοῦτον ἀφήσομεν; *ἀλλ' οὐδὲ σκιὰν εὗρον αἰτίας εἰς ἐμέ.* 44. *πάνυ γοῦν εὐμεταχείριστοι πρὸς ἀπάτην Ἀθηναῖοι. Μιλτιάδου μὲν οὐκ ἐφείσασθε τοῦ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην νενικηκότος ἀνδρὸς ⟨καὶ⟩ δουλείας Μηδικῆς τὴν Ἑλλάδα*

---

4 cf. p. 134, 11 10 Dem. p. 682, 12 11 cf. p. 173, 8; t. IV 133, 4 22 cf. p. 126, 2

---

4 *ὅσοι* Hertlein at cf. p. 134, 11 7 *ἡμᾶς P* 8 *ἂν* inserui om *MaP* 13 *δὲ φωρᾷ* scripsi auctore Cobeto *δ' ἐφορᾷ MaP* 15 *δὲ*] *μὲν γὰρ Ma* 16 *καὶ* ante *οἱ MaP* delevi cum Hertlino 20 *λέγοντες* post *καὶ* olim inserui, expellendum censuit Hertlinus cf. p. 123, 5; 172, 17 24 *καὶ* inserui om *MaP*

λύσαντος. ἐδήσατε χεῖρας ἐκείνας ἃς ἐξέτεινε μετὰ τῶν παραγγελμάτων καὶ πόδας ὑπὲρ τῶν Ἀθηναίων δραμόντας, καὶ πρότερον ἐν τοῖς δεσμοῖς ἀπέθανε πρὶν λύσεως ἔτυχε. 45. καὶ Θεμιστοκλῆς ἔφυγεν εἰς Πέρσας ἣν ὁδὸν ἐξήλασε βασιλέα. καὶ Λακεδαιμονίους μὲν ἐξηπάτησε τοὺς δεινούς, καὶ πάντας ἀνθρώπους παρήγαγε ῥᾳδίως· πρὸς δὲ | τὸ δικαστήριον οὐδὲν ἔργον H. IX 44 αὐτῷ τῆς συνέσεως ἴσχυσεν. οὐκ ἔτυχε συγγνώμης οὐ μετ' Εὔβοιαν Περικλῆς, οὐ μετὰ Ναύπακτον Φορμίων, οὐ μετὰ Λέσβον Πάχης, οὐ μετὰ Ἀργινούσας οἱ δέκα, ὧν ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας θάνατον κατεψηφίσασθε. οὐ Σωκράτης παρήγαγε τῷ λόγῳ τοὺς δικάζοντας, οὐ Θρασύβουλος ὁ ἀποδοὺς τὴν δημοκρατίαν καὶ τὰ δικαστήρια, οὐ τὰ τελευταῖα, Καλλίστρατος, ὃν ὑπερβάλλοντα δεινότητι τοὺς ῥήτορας αὐτοῖς λόγοις φυγάδα ἀπεστείλατε. ὧν καὶ Κέφαλος ἐνίων ἐμέμνητο, ὥσπερ οὐχ ὑπὲρ ἐμοῦ σεμνολογούμενος. 46. εἶτα τοῖς ἀρίστοις μέν, καθ' ὃν ἦν χρόνον αὐτῶν ἕκαστος, εἰ καὶ μικρὸν ἥμαρτον, ἐκ μεταβολῆς ἰσχυροτέραν ἐποιεῖσθε τὴν ὀργὴν τὴν ἐπὶ τοῖς καινοῖς ἐγκλήμασι τῆς μνήμης τῶν προκατωρθωμένων, καὶ τούτους οὐ ναυμαχίας λέγοντας, οὐ πεζομαχίας, οὐ τρόπαια δεικνύντας ἐσώσατε, καὶ

---

2 cf. t. V 515, 17 3 cf. t. V 104, 4 4 cf. t. V 72, 2 sq.; 104, 5 9 Thuc. I 114 | Thuc. II 102 10 cf. Thuc. III 27 sq. | t. V 134, 2 13 cf. p. 126, 3 14 Dem. p. 436, 13. 742, 23. cf. Herm. IX 70 16 cf. p. 126, 2 sq.

---

1 *ἐδήσατε Ma* sed *ἐ* in ras m² | *τὰς* ante *χεῖρας* inserendum censet Hertlinus 2 *παραγγελμάτων* scripsi *ἀπαγγελμάτων MaP* | *πόδας* ⟨*τοὺς*⟩? 3 *ἀπέθανεν Ma* 6 *παρήγαγε* scripsi *περιήγαγε MaP* 8 *ἴσχυσεν* delendum censet Hertlinus
10 *ἀργιννούσας MaP* 13 *ὁ ἀποδοὺς* scripsi cum Hertlino et Cobeto *ὁ δοὺς Ma* *ὁδοὺς P* 20 *καινοῖς* scripsi *κοινοῖς Ma P* 22 *οὐ*(2)] *καὶ Ma* | *δεικνύντες P* sed *ε*(2) in *α* corr m²

ταῦτα ἅπαξ ἕκαστον ὑπὸ τῇ ψήφῳ λαβόντες, εἰκότως, οὐ γὰρ ἡμιτελῆ τὴν ἀρετὴν ἀξιοῦτε παρασχέσθαι τοὺς ἐπαινουμένους οὐδὲ τῇ δόξῃ τῆς δικαιοσύνης εἰς ἐξουσίαν ἀδικίας χρῆσθαι· ἐμοὶ δ' ἂν τοσαύτας γραφὰς ἐχαρίσασθε; τίνα πειθὼ καὶ σειρῆνα καινὴν ἀνευρόντι ἢ κατέθελξα δικάζοντας ὑμᾶς μόνος ἐγρηγορότας ἀεί, προνοοῦντας τὰ λεχθησόμενα, πολλὰ καὶ τῶν οὐκ εἰρημένων τῇ κατηγορίᾳ κατατιθέντας, οὔτε συνετώτερος ἐγὼ Θεμιστοκλέους οὔτε πιθανώτερος Περικλέους οὔτε σοφώτερος Σωκράτους οὔτε δεινότερος Καλλιστράτου, ὧν ἁπάντων ἐκρατήσατε. 47. *ἐν τοιούτοις ἀνύποπτος ὤφθην δικασταῖς ⟨τοῖς⟩ πάντα ὑπονοοῦσι. μὴ σὺ πεῖραν αὐτῶν λάβῃς, οὐ γὰρ ἂν ἐκφύγοις. ἐλεήμονες Ἀθηναῖοι, κἀγώ φημι. πότε; καὶ πρὸς τίνας; ἄν ποτε συμμαχίας δέηται πόλις, ἂν ἱκετεύῃ ξένος, πρὸς ἐκείνους θεὸν τὸν Ἔλεον νομίζουσι. κἂν μὲν τῶν πολιτῶν τινά τις αἰτιάσηται· Κέφαλός ἐστι τῶν κακῶν αἴτιος ἢ Ἀριστοφῶν ἢ ὃν ἂν τῶν ὑπὸ χεῖρα φαίη τις, ὀργίλοι καὶ τραχεῖς· ἐὰν δέ τις τῶν ἔξωθεν ἱκετεύσῃ, κἂν Οἰδίπους, κἂν Ὀρέστης, ἐλεοῦσι καὶ σώζουσιν, οὐκ ἀλόγως, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, τοὺς ἀλλοφύλους μέν* H. IX 45 | *γε μήτε φύντας καλῶς μήτε ἐν ἀρίστῃ πολιτείᾳ πεπαιδευμένους οὐκ ἀξιοῦντες ἀναμαρτήτους εἶναι· εἰ δέ τις Ἀθηναῖος ὢν οὐχ ὑπεραίρει πάντας ἀρετῇ, τῶν*

16 cf. p. 134, 12   18 Luc. Hermot. § 57   20 cf. p. 134, 8

1 *ἅπαξ ἕκαστον* scripsi e *Ma* *ἕκαστον ἅπαξ P*   3 *οὐδὲ τῇ* scripsi *οὐδ' ἐπὶ MaP* sed in hoc *οὐδὲ τῇ* suprascr m²   4 *χρῆσθε P*   5 *πειθῶ P*   6 *μόνον P*   8 *κατατιθέντας* in marg *Ma* *προστιθέντας* Cobet et Gasda   12 *τοῖς* inserui om *MaP*   13 *ἐκφύγῃς Ma*   17 *λέγων* ante *Κέφαλος* in marg *P²* olim inserui cf. p. 170, 20   15 *ξένος, πρὸς ἐκείνους* scripsi *ξένος πρὸς ἐκείνους, MaP*   19 *τίς*(1) *P*   21 *μέντοι Ma*

οὐκ ἀρίστων ὡς κακίστων καταγινώσκετε, ὅταν ἐνταυθοῖ λάβητε, πρὸς τὴν κοινὴν τῆς πόλεως ἀξίωσιν, οὐ πρὸς τὸ καθ' αὑτὸν ἀπαιτοῦντες ἑκάστου τοὺς τρόπους· ἄλλως τε καὶ εἴ τις αὑτὸν ἠξίωσε προστατεῖν Ἀθηναίων, ὡς ἐγώ, πολλὴν ὑπεροχὴν ζητεῖτε παρ' αὐτοῦ τοῦ καλοῦ. 48. ἤδη τοίνυν τινὰ καὶ δεηθέντα καὶ παιδία κλαίοντα <εἰσκαλέσαντα>, ὧν οὐδὲν ἑωρᾶτε ἐμὲ ποιοῦντα, ᾠκτείρατε εἰς ἅπαξ, καὶ οὐκ ἐπὶ τῆς πρώτης ψήφου παροξυνθέντες, καθυφέντες δὲ ἐν τῷ τιμήματι τῆς ὀργῆς ἐπανήκατε· ἐμοὶ δὲ οὐκ ἔστιν ὅτε τοῦ μέτρου τῆς ζημίας εἶτα ἐπεκουφίσατε, ἀλλ ὅλως ἀπελύσατε.

49. Οὐ τοίνυν οὐδὲ ῥᾴδιον πολιτείας κρίσιν παραγαγεῖν, μᾶλλον δὲ οὐδὲ ἐν δυνατῷ. τὰ μέν γε τῶν ἰδιωτῶν ἀδικήματα ὑπὸ σκότους ὄντα ἐκ τῶν εἰκότων στοχάζεσθε, τὰ δὲ τῶν δημαγωγῶν πολιτεύματα οὐκ ἂν λάθοι τοὺς αὐτοὺς ἐκκλησιάζοντας καὶ δικάζοντας. οἷον, εἰ παρανόμων γραφὴ τὸ κρινόμενόν ἐστι, παρανεγνώσθησαν οἱ νόμοι. τὰ τοῦ ψηφίσματος ῥήματα εἰ διαφωνίαν τινὰ ἔχει, μεμαθήκατε. εἰ χρημάτων διοίκησίς ἐστιν, ἐπὶ δακτύλων ἡ κρίσις. τί οὖν ἐνταῦθα

---

7 cf. ad p. 130, 14 9 cf. t. V 338, 4 11 Eur. El. 72
18 Dem. p. 712, 9. Aeschin. p. 82, 35 21 Her. VI 63

---

1 κακίστων] ἀρίστων Ma | καταγινώσκετε[αι] P 3 ἀπομετροῦντες coni Gasda | ἑκάστου Ma sed ου in ras m[2] 4 αὐτὸν Ma | ἠξίωσε προστατεῖν scripsi coll p. 180, 22 ἐξέταξε προστάτην MaP 6 αὐτοῦ scripsi ἐμοῦ MaP 7 εἰσκαλέσαντα inserui auctore Hertlino coll p. 130, 14 om MaP | ἑωρᾶτε scripsi ὁρᾶτε MaP 8 εἰσάπαξ MaP cf. p. 170, 11 | οὐκ delendum? 11 εἶτα delendum censet Cobetus τι coni Hertlinus
13 πολυτελείας Ma 19 <καὶ> τὰ? | ἢ P sed εἰ suprascr m[2]
20 εἰ scripsi τί· Ma τί P sed del m[2]

παρεύρημα; οὐδεὶς τοὺς κατηγόρους ὑπηνίττετο καθυφιέναι τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς μάρτυρας τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν καὶ τοὺς δικαστὰς δεκάζεσθαι. οὔτε πρίασθαι τοσούτους ἱκανός, οὐδ' εἰ τὰ βασιλέως κεκτήμην, οὔτ' ἂν ἔλαθον τοιοῦτόν τι κακουργῶν, ὃς καὶ περὶ ὧν οὐκ ἀδικῶ κρίνομαι. 50. *μαρτυρεῖς δέ μοι καὶ σύ. εἰ γὰρ ἢ ψευδομαρτυρίας ἡτοίμαζον ἢ δικαστὰς διέφθειρον, εἰσὶ περὶ τούτων ἁπάντων νόμοι καὶ θάνατος ἡ ζημία· σὺ δὲ οὔτε τοιοῦτον οὐδὲν οὔτ' ἄλλο τι τῶν ἐμῶν ἐγράψω ποτέ. οὕτως οὐδὲ κέκριμαι τὸ κατὰ σέ. εἰ δὲ χρὴ καὶ ὑπονοεῖν τὰ ἀφανῆ, σὲ μᾶλλον* ⟨*ἂν*⟩
H. IX 46 *ᾐτιάσατό τις, ὑπιὼν δὲ τοὺς κατηγορήσοντας,* | *εἰσὶ δὲ οὐ πάντες οὐδὲ πολλοί τινες, ὅσοι τοὺς κινδύνους εὐλαβούμενοι πείθονται, ἀλλ' ὁπόσοι συνίσασι τὰ πονηρεύματα, καὶ τοὺς ἀνατεινομένους ἰδίᾳ καθυφεῖναι πείθεις. καὶ πανταχῇ ῥᾷον τὸ μὴ κριθῆναι διαπράξασθαι τοῦ πορίσασθαι κριθέντα ἄφεσιν, δεινοὶ γὰρ ὑπιδέσθαι τοὺς κατὰ συνθήκας λόγους, κἂν ἐνδεᾶ τὰ τοῦ διώκοντος ᾖ, τὴν τοῦ κατηγόρου τάξιν οἱ δικάζοντες αὐτοὶ λάβοιεν ἄν. καὶ τὸ μηδ' εἰσελθεῖν ἄν, εἰ*

---

12 cf. t. IV 394, 16   15 cf. t. IV 358, 10

---

1 *παρεύρημα* scripsi *παρεύρομεν MaP* 3 *δεκάζεσθαι* scripsi *δὲ δικάζεσθαι MaP* sed in hoc in *δεδικάσθαι* corr m² 5 *τοιοῦτό P* sed post o(3) ras 1 litt 6 *μου Ma* 9 *οὔτε* scripsi *οὐδὲ MaP* 10 *κρίνομαιMa* 11 *καὶ ὑπονοεῖν* scripsi cum Gasda *καθυπονοεῖν MaP* | *ἂν* inserui om *MaP* 12 *ὑπιὼν* scripsi *ὑπὼν P* sed in *ὑπιόντα* corr m² *εἰπὼν Ma* | *δὲ* scripsi *εἴς τε MaP* sed in hoc del m² | *κατηγοροῦντας Ma* 14 *πείθουσιν* coni Gasda | *πονηρεύματα*] *πολιτεύματα P* 15 *ἀνατεινομένους* scripsi e *Ma* *ἀνὰ τὴν πόλιν P* sed *τὴν πόλιν* in lac 6 litt m² *ἀνακρινουμένους* olim scripsi 20 *λάβοιεν ἂν* scripsi *λάβοιεν P* *λαβεῖν Ma* | *μὴ δ' Ma* *μηδεὶς P* | *ἐλθεῖν P*

παρεῖχον αὐτοὺς φίλους, οὐκ ἐπ' ἀδήλῳ τῷ μέλλοντι κριθῆναι ἐπραττόμην.

51. Ὁ τοίνυν σοφὸς οἴεταί τι εὑρηκέναι πυνθανόμενος, εἴτε βασκάνους ὑμᾶς καὶ πικροὺς εἴτε ἀνοήτους καὶ ῥαθύμους ὑπολαμβάνω, καὶ τοιούτῳ ὑπάγων ἐνθυμήματι· εἰ μὲν εὐπαραγώγους καὶ εὐήθεις, οὐ θαυμαστὸν εἰ παρὰ τοιούτοις ἐνίκησας· εἰ δὲ χαλεποὺς καὶ δυσοργήτους, οὐδ' ὑπὸ τοιούτων, φησίν, ἠτιάθην. ἐγὼ δὲ τούτων μὲν οὐδέτερον καθ' ὑμῶν ὑπολήψομαι, μαινοίμην γὰρ ἄν, ὡς δὲ τἀληθὲς ἔχει, φράσω. 52. ὅτι μὲν οὖν περιπίπτεις τῷ σαυτοῦ σοφίσματι, εὔδηλον τοῦθ' ἅπασι, κἂν ἀντέρωμαί σε κἀγώ, δικαίως ἐρωτήσω· πότερά σοι παρορᾶν Ἀθηναῖοι τοὺς ἀδικοῦντας δοκοῦσιν ἢ τοὐναντίον ἐλέγχειν; καὶ εἰ μὲν παρορᾶν, διὰ τοῦτο ἄρα οὐκ ἐγράψαντό σε· εἰ δὲ καταφωρᾶν ἀκριβῶς, οὐκοῦν καὶ παρὰ τοιούτοις ἀφείθην ἐγώ. ταῦτα μὲν οὖν ἐάσω διὰ τὴν ἴσην ἀντιλογίαν, ὃ δὲ οὐδ' ἡντιναοῦν ἀμφισβήτησιν ἔχει, τοῦτ' ἐρῶ. 53. εἰ μὲν ἄμφω κριθέντες ἐν τοῖς αὐτοῖς δικασταῖς, σὺ μὲν ἀφείθης, ἐγὼ δὲ ἥλων, εἰκότως ἂν παρετίθης, ὡς καὶ σὺ τοὺς χαλεποὺς ἐκπέφευγας καὶ παρὰ τοῖς δυσοργήτοις κατεδικάσθην

3 cf. p. 132, 16 sq. 5 cf. t. II 171, 10

3 οἴεταί scripsi coll p. 119, 17 ὥς *MaP* 5 ὑπολαμβάνω scripsi auctore Cobeto ὑπολαμβάνων *MaP* 6 εὐήθεις scripsi θείους *MaP* 11 οὖν inserui e *Ma* om *P* 12 ἅπασιν *Ma* 13 ἐγὼ *Ma* 15 διατοῦτο *P* 16 ἐκφωρᾶν *MaP* 17 διὰ om *Ma* 21 παρετίθης scripsi παρατίθης *MaP* παρετίθεις coni Hertlinus secundum Cobetum Mnem. IX 372 sq. 22 δυσοργήτοις scripsi coll l. 8 ἀοργήτοις *Ma* ἀργήτοις *P*

ἐγώ· εἰ δὲ ἐγὼ μὲν ἐπήνημαι, σὺ δὲ οὐ κέκρισαι, οὔτε σοὶ μαρτύριον ἀρετῆς ἱκανὸν ἡ τῶν δικαστηρίων ἀκρίβεια, παρ' οἷς οὐδ' ἐξητάσθης ὅλως, κἀμοὶ σημεῖον ἀνδραγαθίας ἐκφεύγοντι καὶ τούτους. τοῦ μὲν γὰρ οὐδὲ κριθέντος οὐδ' ἂν οἱ χαλεπώτατοι καταψηφίσαιντο, τοῦ δὲ ἀδικοῦντος ἐλεγχομένου καὶ οἱ πρᾳότατοι. οὔκουν H. IX 47 τὸ μὴ κατηγορηθέντα μὴ καταδικασθῆναι | μέγα, τὸ δὲ πάσας αἰτίας ἔχοντα μηδεμιᾶς ἐντὸς ὀφθῆναι, καὶ γὰρ οὕτως ἔχει. λαθεῖν μὲν καὶ ἀδικοῦντα ῥᾴδιον ἐν τοσαύτῃ πόλει καὶ εἰ σφόδρα ἀκριβῶς φυλάττουσιν, ἐναποκρυπτομένου τῷ τοῦ κοινοῦ μεγέθει τοῦ καθ' ἕκαστον τρόπου, καθάπερ ἐν τοῖς μεγάλοις πελάγεσιν οἱ καταποντισταί, οὐ γὰρ Κύθνος ἢ Σίφνος ταῦτα, ὅπου δι' ὀλιγανθρωπίαν ἀλλήλους ἴσασιν; ὁ δὲ ἅπαξ ἐλθὼν εἰς κρίσιν οὐκ ἂν ἀφεθείη μὴ σαφῶς ὡς οὐδὲν ἀδικεῖ δείξας.

54. Ὁ δὲ καὶ τοὺς νοσοῦντας μὲν πολλάκις, ἰατρευομένους δὲ χείρους τῶν ἀνόσων ἀπεφαίνετο· τίς δ' οὔ φησιν; ἀλλ' οὐ πρὸς λόγον σοι τὸ παράδειγμα. διὰ τί; ὅτι εἰ μὲν αἱ κρίσεις ἦσαν νόσοι ψυχῆς, ὑγιεινότερος ὁ μὴ κριθεὶς ⟨ἂν ἦν⟩ τοῦ φυγόντος· εἰ δὲ νοσήματα μὲν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων εἰσίν, ἰατρεῖα

---

13 cf. t. III 26, 17; IV 394, 9 13 Dem. p. 176, 10 17 cf. p. 138, 3 sq. Plat. Gorg. p. 478 D

---

3 κἀμοὶ scripsi καί μοι MaP 5 καταψηφίσαιντο scripsi auctore Gasda κατεψηφίσαντο MaP 6 οὐκοῦν Spengel 10 καὶ εἰ scripsi e Ma καὶ P εἰ καὶ olim scripsi 11 τοῦ κοινοῦ scripsi κοινῷ MaP | καθέκαστον P 14 πάντες ante ἀλλήλους inserendum coni Cobetus 17 ἰατρευομένους scripsi coll p. 138, 9 et Plat. Gorg. l. l. ἰωμένους MaP 20 διατί MaP 21 ἂν ἦν inserui om MaP 22 ἰατρεῖα scripsi cum Gasda ut p. 138, 14 ἰατρεῖαι MaP

δέ, ὡς καὶ σὺ φῄς, τούτων τὰ δικαστήρια, εἰ μὲν ἐνεῖδόν τινα ἐν ἐμοὶ πονηρίαν, πάντως ἂν ἰάσαντο δι' ἀτιμίας ἢ φυγῆς, ὡς καύσεως ἢ τομῆς· εἰ δ' ὡς ὁλόκληρον καὶ μὴ δεόμενον φαρμάκου τοιοῦτον, οἷος εἰσῆλθον, ἀπεπέμψαντο, ἐγὼ μὲν διὰ πείρας ὑγιεινὸς ἐφάνην τοῖς ἰατροῖς· σὺ δὲ οὐκ ἀπέδυσάς ποτε τὸν βίον τοῖς δικασταῖς οὐδὲ γυμνὴν τὴν ψυχὴν ἔδειξας, συγκαλύπτων δὲ σαυτὸν καὶ περιστέλλων, ὡς οἱ τὰς κρυφαίας νόσους ⟨νοσοῦντες⟩, ἴσως ὕπουλος ὢν λανθάνεις. 55. οὐ τοίνυν μόνον αἱ τοῦ σώματος εὐεξίαι τῶν ἀνεξετάστων αἱ κεκριμέναι κρείττους, ὁ αὐτὸς δ' ἐπὶ πάντων λόγος· οὐδὲν τιμιώτερον ὃ μὴ συνεξητάσθη τοῦ οὐκ εἰκῇ δοκιμαστοῦ. οὐδὲ χρυσὸς ἀβασάνιστος ἐντιμότερος τοῦ πυρὶ κριθέντος οὐδὲ παρὰ τοῖς βαρβάροις, ἀλλὰ χρυσὸς μὲν ἐν πυρί, ἀνθρώπου δὲ τρόπος ἐν δικαστηρίῳ βασανίζεται. τοῦτο δοκίμιον ἐφ' ἑκάστου, ἄλλως τε καὶ ῥήτορος. ἐξ οὗπερ ἐγὼ μὲν ἀκήρατος ἐξέβην ἀεί, σὺ δὲ οὐδὲ δόκιμος εἶ· οὐδὲ νόμισμα νόμιμον, ὃ μὴ πολλάκις ἔστρεψαν ⟨οἱ⟩ ἀργυρογνώμονες, ὥσπερ οὑμὸς | βίος ἄνω καὶ κάτω στρεφόμενος H. XII 218

---

1 cf. p. 138, 14   9 Plat. leg. IX p. 853 D   14 Plat. rep. III p. 414 A; VI p. 503 A   19 [Plat.] de virt. p. 378 E   20 Dem. p. 543, 29. Plat. Lach. p. 196 B

---

1 φῄς *Ma* φῆς *P*   2 ἐνεῖδόν scripsi ἀνεῖδον *MaP*   4 τοιοῦτον scripsi τοιούτου *MaP* | οἷον *Ma*   6 ἀπέδυσας scripsi auctore Cobeto ἀπέδυσαι *MaP* sed in hoc in ἀποδέδυσαι corr m[2]   9 νοσοῦντες scripsi auctore Gasda om *MaP*   12 συνεξητάσθη scripsi συνεξετάσει *P* σὺν ἐξετάσει *Ma*   13 οὐκ εἰκῇ δοκιμαστοῦ scripsi εἰκῇ καὶ ἀδοκιμάστου *Ma* εἰκῇ καὶ ἀδοκίμου *P*   13 et 18 οὐδὲ scripsi οὔτε *MaP*   19 οἱ inserui om *MaP*   20 voce οὑμὸς desinit *P* fol 313ᵛ cuius in margine inferiore custodum loco verba καὶ κάτω scripta sunt quae sequuntur usque ad p. 184, 8 τὸ ἀνάδημα desunt uno folio amisso | καὶ bis *Ma*

μετὰ τῶν ψήφων ἀριθμούμενος καθαρὸν ἠχεῖ πανταχοῦ, τὸν δὲ σὸν οὐδ᾽ εἴ τις ὑπόχαλκος ἢ κίβδηλός ἐστιν οὐκ ἄν τις ἰσχυρίσαιτο. 56. προέλθω δέ, εἰ βούλει, καὶ ἐπὶ τὰ μείζω παραδείγματα. αὕτη καὶ τείχους ἰσχύς, οὐχ ᾧ μηδεὶς προσήγαγε πολέμιος, ἀλλ᾽ ὃ πολλὰς καὶ στρατιωτῶν καὶ μηχανημάτων προσβολὰς ἀπεκρούσατο, ὥσπερ οὑμὸς βίος πανταχόθεν προσαγόντων τῶν ὑπορυττόντων διαβολαῖς καὶ κακοηθείαις ἐστὶν ὀρθός. καὶ πλόιμος οὐκ ἐν γαλήνῃ δείκνυται. σὺ μὲν οὖν ἀπείρατος κινδύνου πολιτικοῦ καταστὰς ἄπλους, ἐγὼ δὲ πολλοὺς συκοφαντῶν ὑπέμεινα πολέμους καὶ κινδύνους καὶ ῥήτορας κατ᾽ ἐμοῦ πνέοντας ἤνεγκα. 57. τὰ δὲ ζῷα πῶς δοκιμάζεται; τίς ἵππον ὠνεῖται μὴ πολλοὺς ἐλάσας δρόμους οὐκ ἐν ἱππασίμοις καὶ λείοις μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἀποκρότοις καὶ πρὸς τὰ σιμὰ καὶ κατὰ πρανοῦς; αὕτη γὰρ ἵππων κρίσις. τοὺς δὲ κομιδῇ πώλους ἄγοντες εἰς τὴν ἀγορὰν πλήθουσαν καὶ τοὺς θορύβους μέσους εἰ φοβεροὶ δοκιμάζετε. οὐκ ἤχθη Κέφαλος εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ πείρᾳ βίου οὐδ᾽ ἤκουσε θόρυβον δικαστηρίου, ἐγὼ δὲ πολλοὺς περὶ ἐμαυτοῦ δραμὼν δρόμους ἐνίκων ἅπαντας. 58. εἰ δὲ τὸ μὴ

---

2 Const. Man. chron. 5333 16 cf. t. IV 815, 18 R; I 504, 17

---

1 *ἀριθμουμένων* olim conieci | *καθαρὸν* scripsi auctore Hertlino *καθαρὸς Ma* 2 *τι* coni Gasda 3 *εἰ* delendum censet Hertlinus, in *ἔτι* mutandum Buecheler signum interrogationis post *παραδείγματα* ponentes 5 *ᾧ* scripsi auctore Hertlino *ὃ Ma* 7 *τῶν* inserui cum Buechelero om *Ma*
9 post *δείκνυται* enuntiationem affirmativam excidisse conicio cum Gasda 13 *ἵππον* scripsi cum Hertlino *ἵππος Ma* *ἵππους* Buecheler 15 *ἀλλὰ καὶ ἐν* scripsi cum Buechelero et Hertlino *ἀλλ᾽ εἰ καὶ μὴ Ma*

κριθὲν προκρίνει τοῦ πεφυλοκρινημένου στεφάνου, ἆρα καὶ στρατηγὸν χαλκοῦν ἂν ἔστησεν οὐκ ἐνδύντα θώρακα καὶ οὐδ' ἰδόντα τοὺς πολεμίους; οὐδὲ Μιλτιάδης οὐδενὸς ἄξιος διὰ τὰς μάχας οὐδὲ Θεμιστοκλῆς ὁ περὶ τῶν Ἀθηνῶν ἀναρρίψας καὶ παραδοὺς ἀσταθμήτῳ στοιχείῳ τοῦ πολέμου τὴν κρίσιν οὐδὲ Θρασύβουλος ὁ Φυλὴν καταλαβὼν τετταράκοντα τοῖς πρώτοις; 59. *ἔστησα κἀγὼ τρόπαια τῶν συκοφαντῶν ἐν ἅπασι τοῖς δικαστηρίοις. πολλαχόθεν βαλλόμενος ἐγκλήμασιν ὡς ἀληθῶς αὐτὸς ὤφθην ἄτρωτος, ὡς οὔτε ὁ Αἴας, ᾧ σαυτὸν εἴκαζες, οὔτε ὁ Ἀχιλλεὺς* | *οὔτε ὁ Καινεὺς οὔτε εἴ* H.XII 219 *τις ἄλλη ⟨τραυμάτων⟩ κρείττων γενέσθαι λέγεται θνητοῦ φύσις. ὡς ἐγὼ συκοφάντου καὶ διὰ παντὸς ἰόντος φθόνου ἐστράτευμαι πάντα νικῶν. μέγα φρονεῖς, εἰ μὴ τέτρωσαι· τίς γὰρ ἐπὶ σὲ συκοφάντης ἀφῆκεν ἔγκλημα; ἄγε καὶ ἀθλητὰς εἰς τὸ πρυτανεῖον τοὺς οὐκ ἀποδύντας εἰς στάδιόν ποτε, καὶ τίς ἀνέξεται; ποῖος Γλαῦκος*

---

1 cf. t. II 180, 14; V 216, 12. Arist. rep. Ath. 21, 2 5 cf. p. 144, 9 | Dem. p. 383, 5 7 Xen. Hell. II 4, 2. Corn. Nep. Thras. 2, 1 cum nota Nipperdeii. Aristid. t. I 271, 12; 822, 8 D 10 cf. p. 125, 24 11 Themist. or. 23 p. 284a. Apostol. prov. IV 19 16 cf. t. I 145, 3. Arist. Ach. 627

---

1 *προκρίνει* scripsi auctore Buechelero *προκρίνεις Ma* | *πεφυλοκρινημένου* scripsi cum Buechelero *πεφυλλοκρινημένου Ma* *πεφιλοκρινημένου* Gasda | *στεφάνου* pro glossemate habet Gasda 2 *ἂν ἔστησεν* scripsi cum Buechelero *ἀνέστησεν Ma* 3 *καὶ* cancellandum censet Gasda 4 *ὁ* ante *Θεμιστοκλῆς Ma* delevi cum Hertlino 10 post *ἄτρωτος* comm aposui, colon *Ma* 11 *ὁ*(1) inserui om *Ma* | *οὔτε*(3) scripsi *οὐδὲ Ma* 12 *τραυμάτων* inserui om *Ma* | *τοῦ θνητοῦ* Hertlein 13 *τοῦ* post *καὶ Ma* delevi *καίτοι* Radermacher Philol. LVII 227 14 *ἐστράτευμαι πάντα νικῶν* scripsi coll. p. 182, 5 *ἐστράτευτε τὰ δανικὰ Ma* *ἐστρατευμένος νενίκηκα* olim scripsi *ἐστράτευται παντονίκης* Buecheler *ἐστράτευται. τάλαν, ἦ καὶ* Radermacher 17 *ὁποῖος* Gasda membrum quale: *omnes tamen probabunt, si adduxeris tales* excidisse coniciens

ὁ Καρύστιος ἢ Πολυδάμας ὁ Σκοτουσαῖος, οἳ πολλοῦ καμάτου καὶ ἱδρῶτος τοὺς στεφάνους ἐωνημένοι χαλκοῖ ἑστᾶσιν; οὐ γὰρ δεῖ πολιτείας ἀγωνιστὴν ἰδιώτῃ καὶ θεατὴν ἀθλητῇ παραβάλλειν. 60. στάδια τῆς ἀρετῆς τῆς ἐμῆς τὰ δικαστήρια, Ἑλλανοδίκαι δὲ τούτων τῶν Ὀλυμπίων ὑμεῖς, καὶ γὰρ τούτοις τοῖς ἀθληταῖς κάθηνται δικασταί. τοῦ νικῶντος ὁ στέφανος, οὐχ ὅστις ἀναγώνιστος. ἐμὲ εἰς τὸ πρυτανεῖον ὁ νόμος καλεῖ δικαιότερον ἢ τοὺς Ὀλυμπιάδα καὶ Πυθιάδα νίκην ἀνῃρημένους. οἱ μὲν γὰρ μόνον εἰς δόξαν συναίρονται τῇ πατρίδι, τἀμὰ δὲ κηρύγματα ψηφίσματα χρηστὰ καὶ νόμοι συμφέροντες, πόροι χρημάτων, ἀπόστολοι, νῖκαι. πόσους ἡ πόλις αὕτη στεφάνους ἐκ τῶν ἐμῶν πολιτευμάτων ἠνέγκατο. οἱ δεῖνες σωθέντες, οἱ δεῖνες ἐλευθερωθέντες διὰ τὴν ἐμὴν προπέτειαν, ὡς Κεφάλῳ δοκεῖ. 61. οὐχ οἱ δειλοὶ καὶ τρέμοντες καὶ λαγὼ βίον ὡς ἀληθῶς ζῶντες τὰ τρόπαια ἱστᾶσιν οὐδὲ τὰ κοινὰ ὀρθοῦσιν οὐδὲ δωρεῶν τυγχάνουσι, καὶ ταῦτα ἐν Ἀθήναις. εἰ μὲν γὰρ Φλιασίοις ἢ Μεγαρεῦσι συνεβούλευον, αὐτός τε οὐδὲν ἂν ἐτόλμων μέγα καὶ τοὺς πολίτας τῇ τύχῃ τὴν γνώμην μετρεῖν ἠξίουν, Ἀθηναίων δέ τις ἀξιωθεὶς προστατεῖν ἐπὶ

1 Dem. p. 331, 2. Luc. pro imag. § 19; Her. § 8 | Lib. t. IV 292, 15 R. Paus. VI 10, 1; 5, 1 2 Paus. VI 10, 1 8 Plat. leg. XII p. 845 C 9 Plat. leg. VII p. 807 C 10 cf. t. V 220, 1 11 cf. p. 122, 6 15 cf. p. 118, 1 17 cf. p. 119, 11

1 ὁ(1) inserui om *Ma* | σκοτισαῖος *Ma* sed ι(1) in υ corr m² | οὐ et 3 καθεστᾶσιν; Buecheler 2 ὠνημένοι *Ma* | χαλκοῖ ἑστᾶσιν; scripsi καθεστᾶσιν. *Ma* 10 μόνον scripsi ὅσον *Ma* 12 νόμοι συμφέροντες scripsi coll. t. II 301, 2. Dem. p. 328, 20 νόμοις συμφέροντα *Ma* sed οντα incertum | πόροι scripsi coll t. IV 246, 5 R. Dem. p. 328, 19 π cum quatuor litteris quae ne sulfurato quidem liquore adhibito effulserunt 18 τυγχάνουσιν *Ma* 22 προστατεῖν scripsi coll p. 173, 4 προστάτης *Ma*

ταὐτὸ βῆμα ἀναβαίνων, ἐφ' οὗ Μιλτιάδης τὴν ἔξοδον ἐδημηγόρει καὶ Θεμιστοκλῆς πανοικησίᾳ πλεῖν ἐπολιτεύετο καὶ Κίμων [*οὐ*] *προῆγεν ἄχρι Παμφυλίας καὶ Περικλῆς τὴν Ἀττικὴν ἐδίδου τοῖς Πελοποννησίοις, τηλικούτων διάδοχος ῥητόρων οὐ κληρονομήσει* | H. XII 220 *τὸ φρόνημα μετὰ τοῦ βήματος;* 62. *ἀλλὰ τί πράξει; ὡς Κέφαλος, εὐλαβηθήσεται τοὺς βασκάνους καὶ τῶν αἰτιῶν τὰς σκιὰς φοβηθήσεται; μιμήσεται τὴν σὴν ἄνανδρον πολιτείαν; οὐκ ἐγώ. περὶ πρωτείων ἀεὶ πολιτεύομαι. ⟨ὑπὲρ⟩ δόξης ⟨καὶ⟩ ἡγεμονίας οὐδένα κίνδυνον ἐξίσταμαι. διὰ τοῦτ' ἀεὶ κρίνομαι, οὐ ζητῶ γὰρ ὅ τι λεχθὲν οὐχ ἕξει κατηγορίαν, ἀλλ' ὅ τι πᾶσαν αὐξήσει τὴν πόλιν καὶ ποιήσει φθονεῖσθαι τὸν μὲν δῆμον παρὰ τοῖς Ἕλλησι, παρὰ δὲ ὑμῖν ἐμέ, οὐ πρὸς ἐμαυτὸν σκοπῶν τὰ λεκτέα καὶ τὰ μή, πρὸς δὲ τὸ κοινὸν τῶν Ἀθηναίων ἀξίωμα.* 63. *τοῦτο μέτρον εἶναι χρὴ τῶν πολιτευμάτων, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ οἱ τῶν δραμάτων ὑποκριταὶ συναρμόττονται τοῖς προσώποις καὶ στρατηγὸς καὶ τύραννός τις ἐξαίφνης ἐγένετο, οὕτω καὶ τὸν δημαγωγὸν τὸ τοῦ δήμου πρόσωπον φέρειν δεῖ πρὸς τὸ χρῆσθαι τῇ φωνῇ. ποῖός τις οὖν ὁ δῆμος οὗ τὰς ῥήσεις δεδιδάγμεθα; οὐκ εὐλαβὴς οὐδὲ ἄτολμος οὐδ' ὅθεν μηδεὶς κίνδυνος ἐπιστήσεται, τούτοις ἐπιχειρῶν. εἰ γάρ, ὡς σὺ παρὰ τούτοις, οὕτως*

---

1 cf. t. IV 245, 29 R 2 Thuc. II 16; III 57, 2 3 cf. p. 217, 14 10 Dem. p. 460, 1; 617, 15 11 cf. p. 142, 19 sq.

---

1 *ἀναβαίνων* scripsi *διαβαίνων Ma* 2 *πλὴν Ma* sed *ἡν* in *εῖν* corr m² 3 *Κίμων* scripsi *τίμων Ma* | *οὐ* cancellavi | *προῆγεν* scripsi cum Buechelero et Hertlino *προσῆγεν Ma* 10 *ὑπὲρ* et *καὶ* inserui coll Dem. l. l. om *Ma* 11 *ζητῶ* scripsi *ζηλῶ Ma* 11 et 12 *ὅ τι* scripsi *ὅτι Ma* 16 *μέτρον* scripsi *μέτριον Ma*

ὁ δῆμος παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐπολιτεύετο, οὐκ ἂν σεμνότερος ἦν τῶν Μεγαρέων, ἔτι καὶ νῦν ἂν ὑπ' Αἰγινητῶν ἐκ θαλάττης εἴργετο. νῦν δὲ παραβαλλόμενος καὶ διαποντίους ἀναιρούμενος πολέμους καίτοι μὴ πάντα νικῶν τοῖς κινδύνοις τὸ πρωτεῖον ἐκτήσατο. 64. *πᾶσα γῆ καὶ θάλαττα τοῦ δήμου τὰ δικαστήρια, ἐν οἷς βασιλεῖ μὲν τῶν Περσῶν περὶ τῆς Ἑλλάδος, ὕστερον δὲ καὶ τῆς Ἀσίας ἐδικάζετο, Λακεδαιμονίοις δὲ καὶ τὰ τελευταῖα Θηβαίοις περὶ τῆς ἡγεμονίας. τίνας ἀντιδίκους οὐκ ἐπεσπάσατο μηδεμίαν κατηγορίαν ἄλογον εὐλαβηθείς; καὶ γὰρ ὁμοίως ἐμοὶ κέκριται πολλάκις ἐν Λακεδαίμονι Κορινθίων κατηγορούντων. ἐν τοῖς Ἕλλησι πᾶσι πάλιν Θηβαίων συκοφαντούντων ἠνέχθη καὶ περὶ τῶν Ἀθηναίων ⟨τῆς πόλεως⟩ ψῆφος ὡς περὶ ἐμοῦ, καὶ διαφυγοῦσα τὰς αἰτίας τὰς τιμὰς ἀπηνέγκατο, τὴν αὐτονομίαν, τὰ τείχη, τὴν θάλατταν. καὶ γὰρ τῆς πολεμικῆς δυνάμεως οὐ τὴν πεζικὴν εἵλετο, ᾗ πλέον ὑπάρχει τὸ βέβαιον εἰς ἀσφάλειαν, ἀλλὰ τοὺς ἐν τῇ θαλάττῃ κινδύνους, ὡς τῶν μειζόνων ἐν τῷ κατορθοῦν ἀγαθῶν αἰτίους. ὤνιοι γὰρ τῶν κινδύνων εἰσὶν αἱ τιμαὶ καὶ ἀνδρὶ καὶ δήμῳ.*

H. XII 221 65. | *Τοιαύτης οὖν πόλεως ἐγὼ προεστηκὼς οὐκ ἂν μιμησαίμην τὸ κοινὸν δραστήριον, τὰ δὲ σὰ μελλή-*

4 Thuc. I 141, 2 12 cf. p. 1 sq. 13 Xen. Hell. II 2, 19 14 cf. p. 222, 9; t. II 504, 1; t. IV 825, 32; 826, 13 R 23 Thuc. II 63

1 *οὐκ* scripsi *οὐδ' Ma* 2 *ἦν τῶν* scripsi *ἦστῶν Ma* sed *σ* ex *ν* corr m² 3 *εἴργετο* scripsi *ἤγετο Ma* 4 *ἀναιρούμενος* scripsi auctore Hertlino *αἱρούμενος Ma* | *πολέμους* scripsi coll Thuc. l. l. *πόνους Ma* 9 *τὰ τελευταῖα Θηβαίοις* post *ἡγεμονίας Ma* transposui 14 *Ἀθηνῶν* Buecheler *„ad hanc πόλιν referri videtur διαφυγοῦσα, quae structura fit κατὰ σύνεσιν, alioqui adiciendum ἡ πόλις post αἰτίας“* | *τῆς πόλεως* inserui coll ll. ll. 23 *μιμησαίμην* scripsi auctore Hertlino *ἐμιμησάμην Ma* | *δραστήριον* scripsi coll Thuc. l. l. *δικαστήριον Ma*

ματα; καὶ Νικίας μέν, ὃν ἐπῄνεις σύ, καίτοι πάντα μέλλειν δοκῶν, ἔλεγεν, ἔπραττεν, ἐστρατήγει, παρετάττετο, ἐγὼ δὲ δείσειν ἔμελλον τὰς τῶν συκοφαντούντων μάχας; οὔτ' ἔμπορος ἢ ναύκληρος ὢν ἐφοβούμην ⟨ἂν⟩ τὸν ψόφον τῶν κυμάτων, οἷς συζῆν ἀναγκαῖον ἦν, οὔτε δημηγόρου δεδιέναι ψόφον ἐγκλημάτων, ἃ φύσει παρακολουθεῖ τοῖς λέγουσιν. ἁλῶναί ποτε βέλτιον ὁμόσε χωροῦντα ταῖς αἰτίαις ἢ τοῦτο δεδοικότα μὴ παρρησιάζεσθαι. 66. *εἰ δὲ βούλει καὶ τὴν ἀσφάλειαν σκοπεῖν ἐν αὐτοῖς τοῖς κινδύνοις, ὅρα, τίς ἢ πόλεμος οὐκ ἀναγκαῖος ἠλέγχθη μοι πεπολιτευμένος ἢ στόλος ἄκαιρος ἢ νόμος ἄχρηστος; οὔ φασιν οἱ τὰς ἐμὰς γνώμας ἐπιψηφίσαντες.*

67. *Εἰ δὲ μηδὲν ἁμαρτὼν ἐν αἰτίαις ἐγενόμην, ἐκρίθησαν καὶ θεοί, Ἄρης ἐπὶ Ἁλιρροθίῳ καὶ τὴν νίκην οὐκ ὀνειδίζεται, Εὐμενίδες δὲ καὶ τὴν ἧτταν ἠνέγκαντο ὑπ' ἀνδρὸς θεαὶ καὶ ὑπ' Ὀρέστου νενικημέναι. πόσας Ἡρακλῆς ἀνδρίας ὑπέσχε κρίσεις δικάζοντος Εὐρυσθέως· εἰ δὲ μὴ τοὺς πολλοὺς κινδύνους ἤνυσεν, οὐκ ἂν τὸ τῆς ἀθανασίας ἆθλον ἠνέγκατο. οὐκ ἂν θεὸς ἦν ὁ Διόνυσος μὴ κριθεὶς τῷ πατρῴῳ πυρί. ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς ἄκριτος βασιλεύει τῶν ὅλων ὁ Ζεύς, πρὸς Τιτᾶνας δὲ διεκρίθη καὶ Γίγαντας. ὦ Πο-*

1 cf. p. 144, 15. Plut. Nic. 21 11 Aristoph. or. apud Theopompum Philipp. XXVII fr. 159 ed. Grenfell et Hunt 12 Aeschin. fals. leg. p. 36, 27; Ctes. p. 71, 41 15 cf. t. V 418 sq. 17 cf. p. 134, 10 20 cf. t. V 145, 18 21 Eur. Bacch. 8

4 signum interrogationis posui cum Gasda om *Ma* | *ἂν* inserui om *Ma* 6 *ψόφον* scripsi *ψῆφον Ma* | *ἃ* scripsi *ὃ Ma* 11 *μὴ* post *μοι Ma* delevi | *ἄκαιρος* scripsi *ἀκέραιος Ma* 12 *οὔ* scripsi *οὗ Ma* 17 *καὶ* delendum censet Gasda 18 *κρίσεις* in marg *Ma*[2] 21 *πατρῴῳ* scripsi *πρώτῳ Ma* 22 *οὐδ'* inserui auctore Hertlino om *Ma* 23 *διεκρίθη* scripsi *διακρίθη Ma*

λιὰς Ἀθηνᾶ, παρὰ θεῶν ἐξαίρετον ἔχουσα τὴν Ἀττικήν, οὐδὲ σὺ ταύτην πρὸ δίκης εὗρες τὴν δωρεάν. ἐκάθισεν Ἀθηναῖος καὶ σοὶ δικαστής, μετὰ τὴν Κέκροπος ψῆφον ἐστεφανώθης καὶ σὺ τῷ θαλλῷ.

68. Σεμνύνομαι δὲ κἀγὼ μετ' Ἄρην κρινόμενος, μετ' Εὐμενίδας οὐχ ἡττώμενος, μεθ' Ἡρακλέα δοκιμαζόμενος, μετὰ τὸν Δία, μετὰ τὴν Ἀθηνᾶν. ἐν τοῖς Κεκροπίδαις ἕπεταί μοι τὸ ἀνάδημα τοῦ θαλλοῦ τῷ πάντα νικῶντι, τὸ νικητήριον τῆς θεοῦ.

3 cf. t. I 458, 2; II 284, 13 5 cf. t. V 418 sq. 6 cf. p. 134, 10; 170, 4

5 *μετ'* scripsi *μετὰ Ma* 7 post *μετὰ τὸν Δία* et *μετὰ τὴν Ἀθηνᾶν* participia excidisse censet Gasda 8 voce *τοῦ* rursus incipit *P* fol 314

Sequuntur septem declamationes Philippicae.

Quarum agmen ducat

XVII.

Declamatio inscripta *Οὐκ ἀντεῖπε τῷ Φιλίππῳ γινομένῳ ἀμφικτύονι ὁ Αἰσχίνης μόνος πεμφθεὶς πυλαγόρας καὶ ἐπανελθὼν κρίνεται δημοσίων ἀδικημάτων* qua civis quidam[1]) in contione Atheniensium vehementer in Aeschinem invehitur, quod pylagoras in Amphictyonum concilio obloqui noluerit quominus Philippus loco Phocensium reciperetur.[2]) Quamvis multis luminibus e Demosthenis de corona et de falsa legatione orationibus petitis splendeat, tamen plerisque hominibus doctis sorduit. Nullus ex ea locus apud florilegiorum auctores vel grammaticos exstat et paucis codicibus ad nostram aetatem pervenit. Qui sunt hi septem:

---

1) Hunc Demosthenem fuisse vulgaris quidem est opinio. At haec non solum testimonio caret — nam titulus *Λόγος ἐπὶ τῷ τοῦ Δημοσθένους ὀνόματι κατ' Αἰσχίνου πυλαγόρου* quem Morellus declamationi praefixit Reiskiaque retinuit, a libris abest — sed etiam ratione redarguitur qua in declamatione ipsa p. 238, 11 sq. verba de Demosthene fiunt.

2) Argumentum quidem res anno 346 gestas (Diod. Sic. XVI 60; Dem. fals. leg. p. 446, 8 sq.) spectat quas Theopompus historiarum Philippicarum libris copiose persecutus erat, Demosthenes oratione de corona, idem aeque atque Aeschines orationibus de falsa legatione habitis tetigerunt, sed fictum est. Nam, ut iam Arn. Schaefer (Demosthenes II 291²) observavit, illo anno neque Aeschines pylagoras fuit (Aesch. de fals. leg. § 142) neque alius Atheniensium in illo Amphictyonum concilio suffragia tulit (Dem. fals. leg. § 132 et 181). In singulis rebus declamatio tota ex illis orationibus cum Aeschinis tum Demosthenis pendet, sed etiam Theopompi operi Libanium studium suum applicavisse vel indicem Amphictyonum qui apud eum p. 215, 10 sq. exstat cum Theopompo (Mueller fr. hist. I p. 291 fr. 80; fr. 77 ed. Grenfell et Hunt) et Aeschine de fals. leg. § 116 comparanti apparet.

1. Athous Laurae Ω 123 (= Ath.) saec. XIII fol. 142. Vide t. I p. 323 sq. Meum in usum contulit Alexander Lauriotes.

2. Parisinus gr. 2998 (= P) saeculi XIV fol. 290. Vide supra p. 112 sq. Contuli.

3. Parisinus gr. 2535 teste inscriptione *Cod. Bal.* 239
659, Reg. 2403 olim Stephani Baluzii, cuius cum libris anno 1719 in bibliothecam Regiam illatus est, chartaceus formae quartae miscellaneus e diversis partibus compactus continet inde a folio 129 usque ad finem (fol. 144^{v}) manu saeculi XVII exaratam declamationem *ΛΙΒΑΝΙΟΥ Οὐχ ἀντεῖπε τῷ Φιλίππῳ γινομένῳ Ἀμφικτύονι ὁ Αἰσχίνης κτλ.* Folium 147 ante 142, folia 145 et 146 ante 143 et 144 collocanda sunt. Folium 144^{v} desinit verbis *ἐπιστήσετε δέ* (p. 238, 10); folium quod verba sequentia usque ad finem continebat periit.

Declamatio e *P* descripta manuque secunda correcta est. Examinavi anno 1880.

4. Parisinus gr. 583 saec. XVII fol 95. Vide t. II p. 417 sq. et supra p. 114. Declamatio non e *P* ipso, sed e Parisino gr. 2535 manu secunda correcto descriptus manuque secunda e *P* correctus est. Examinavi anno 1880.

5. Hierosolymitanus S. Sepulcri 107 (= H) saec. XIV fol. 152^{v}. Vide t. V p. 150 sq. Folium 156 iam a compage reliquorum solutum desinit verbis *τὸ σῶμα; ναῦς* (p. 212, 14); 157 incipit verbis *ἐπέθεντ' ἂν* (p. 219, 1). Folium unum, — non, ut t. V p. 152 dixi, duo, — quod verba inter haec media continebat, periit. Folium 157^{v} desinit verbis *ἀναμιμνησκέσθω τῆς εἰς πύλας* (p. 224, 5). Finis declamationis periit. Olim Photius Alexandrides meum in usum maxima e parte contulit, ipse anno 1896 excussi.

6. Matritensis 4679, olim N-49 (= Ma) saec. XIV fol. 152. Duabus manibus correctus est. Vide t. I p. 362 sq. et t. IV p. 410. Contuli.

7. Parisinus gr. 1758 (= D) chartaceus formae 240
octavae saeculi XIV olim Ioannis du Pin episcopi Riven-

sis[1]) et munere legati Galliarum Venetiis Romaeque functi, cuius cum libris anno 1537 bibliothecam Regiam Fonteblandensem intravit[2]), antea numeris *DCCCCXX*, *1008*, *3131* insignitus tribus primis foliis quae Diogenis Laertii vitis philosophorum saeculo demum XV exeunte vel XVI ineunte exaratis praefixa sunt continet reliquias codicis declamationum Philippicarum Libanii.

Folium 1 incipit verbis *βαλαντιοτόμου τινὸς* (p. 231, 4) et desinit verbis *τὸ συνέδριον, ἀνωμαλία* (p. 234, 17).

Folium 2 incipit verbis *δεδρακότων· οὔτε τῶν* quae sunt declamationis Hyperidis t. IV p. 325, 3 R et desinit verbis *τὰς τριήρεις τὸ φρόνημα τῶν* (p. 327, 7); folium 3 incipit verbis haec sequentibus *ἀθηναίων· τοὺς ὅρκους* et desinit verbis *τὴν τῶν ἑλλήνων ἐγγράφει* (p. 329, 7).

Ne vero quis haec tria folia ex Hierosolymitano avulsa esse credat et scribendi ratio nitidior et linearum longitudo triplo fere in *D* quam in illo maior obstat. Neque Hyperidis declamationem omnino illo codice comprehensam fuisse ullo indicio apparet.

Descripta sunt omnia anno 1879 a Maximiliano Bonnet,[3]) qui apographum auctore Carolo Graux revisum dono mihi misit. Ipse anno 1880 codicem inspexi. Specimen scripturae foliorum 1 et 3 Friderico Vonder Mühll Basileensi debeo.

Si, ut par est, codices Parisinos 2535 et 583 missos facimus, qui restant quinque codices *AthPHMaD* in duas pretio fere pares discedunt familias, quarum prior codicibus *AthP*, altera *HMaD* continetur. *Ma* vero ut plurima neglegentiae vestigia exhibet, ita haud semel (cf. potissimum p. 230, 3 et 19) solus lectionem genuinam servavit.

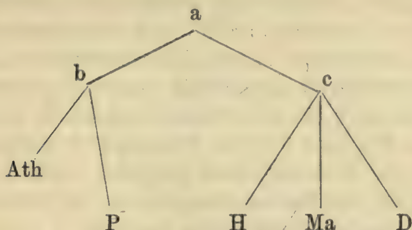
---

1) Gallia Christiana III 948.

2) Cf. H. Omont, Catalogues des manuscrits grecs de Fontainebleau, p. V. In catalogo bibliothecae Fonteblandensis anno 1550 secundum litterarum ordinem digesto numerum 335 gerit (Omont l. l. p. 114).

3) Qui et ipse de codice Mus. Rhen. XXXII 581 et XXXIV 487 breviter rettulit.

Necessitudinis vinculum quod inter singulos codices intercedit hoc tibi reddet stemma

Codex archetypus *a* valde mendosus erat, ut textum singulis codicibus traditum plurimis locis vestigia corruptelae prae se ferre nihil mirandum sit.

Declamatio in lucem protracta est a Fed. Morello (= Mor) in Libanii operum volumine II Parisiis anno 1627 foras misso quod orationes continet p. 681—706, ut ipse ait *„ex Codice Regio Danaesiano“*. Quem fuisse Parisinum 2998 coniectatu proclive est. At hic codex Morelli quidem ipsius, non Regiae bibliothecae erat, in quam demum uno saeculo post, scilicet anno 1717, cum reliquis libris Sirmondi transiit. Codicem vero Regium Danaesianum iam aut per ipsum Petrum Danaesium, primum Graecae linguae in Collegio Regio professorem, postea episcopum Vaurensem, qui anno 1577 obiit[1]), aut ex huius possessione in bibliothecam Regiam transiisse statuamus necesse est. Ab omnibus vero qui hodie supersunt codicibus excepto fragmento *D* eum diversum fuisse inde patet quod Morellus qui se ex eo declamationem edidisse profitetur multas a superstitibus libris alienas lectiones vel praebet vel profert. Iam codice *D* reliquias Regii Danaesiani contineri est qui conicere velit. Atque illum quidem codicem iam sub Francisco I in bibliotheca Regia fuisse constat. Neque quod prius in Ioannis Pini possessione, si vero Morellum audimus, penes Petrum

1) Cf. Gallia Christiana III 1142. Rebitté, Guillaume Budé p. 65 sq. Omont Rev. des ét. gr. XVI 417.

Danaesium fuit ab explicatione abhorret. Nam nisi Morellum erroris in nomine possessorum commissi arguere volumus, iam Pinum codicem per Danaesium nactum esse statuere possimus, quem anno 1535 in Italiam profectum etiam Georgio Silvae episcopo Vaurensi et Galliarum apud Venetos legato in rimandis et acquirendis codicibus graecis opitulatum esse scimus.[1]) At revera huic coniecturae id repugnare videtur, quod codex *D* sub Francisco I compactus iam anno 1550 non declamationem integram, cuius nulla in indice mentio fit, sed tantum fragmentum continuit. Videtur igitur codex Regius Danaesianus periisse.

At non unicus fons Morello codex ille Regius Danaesianus fuit, sed praeter eum etiam altero usus est. Quem fuisse Parisinum 2998, qui postea in eius possessionem transiit, pro certo haberi potest. Nam permultae lectiones plane singulares eaeque falsae editionis Morellianae aut cum *P* concinunt, ut p. 194, 1 *αὐτὸν* om, p. 194, 9 *ἁπαντᾷ*, p. 196, 7 *μαρτυροῦσι*, p. 198, 4 *δή μιν* (*δῆμιν P*), p. 204, 6 *τοῦτο* om, p. 212, 2 *τῷ* ante *φιλίππῳ*, p. 213, 18 *Θηβαῖοι* (*ϑηβαῖοι P*), p. 223, 3 *ὑπειλήφατε*, p. 232, 9 *διετέλει*, aut tales sunt ut e compendiis in hoc usurpatis, a lectore vero perperam solutis repeti possint, ut p. 239, 6 *πλ͵ψ*, quod lector *πλειόνων* esse opinatus est, cum *πλησίον* sit, p. 229, 6 *προπ͂ρα*, quod lector in *προπατέρα* solvit, p. 224, 13 *χραι* (ψ supra), 215, 6 *πύθι* (ε supra), 207, 14 *ἐφοrσ*, quae lector pro *χραίη*, *πυθέα*, *ἐφοίση* sumpsit.

Cuius rei vel disertum testimonium Morelli in nota marginali p. 682, 8 reperiri potest. Ad lectionem enim *πεπολιτευμένον* (p. 193, 11) non solum in margine dextro posuit *γρ πεπονηρευμένον* sed etiam in margine sinistro ad versionem latinam prioris lectionis *rempublicam moderantem* adnotavit: „*Ex al. C. V. iud. facinorosum virum*". Et codex

---

1) Cf. Zeller, la diplomatie française vers le milieu du XVIe siècle p. 86.

Parisinus solus in textu *πεπολιτευμένον*, in margine vero *γρ πεπονηρευμένον* praebet.

In editione autem praeparanda Morellum non codice ipso *P*, sed apographo quod codice Parisino 2535 continetur usum esse demonstrant certa quaedam menda illius apographi propria eademque in editione Morelliana conspicua, ut p. 199, 16 *δὲ* post *οὗτος*, p. 198, 15 *Ἀθήναζε* quod pro *ἐνθένδε* manu recentiore quae mihi Morelli videtur in margine Parisini 2535 positum est.[1])

Diversarum vero lectionum numerum respicienti Morellum saepissime vestigiis codicis Danaesiani quo pro fundamento usus est relictis apographum Parisinum sequi maluisse apparet.

Menda quibus haec editio scatet plurima divino paene acumine quovis codicum auxilio privus Reiskius (= Re) cum Animadversionum libro V 448—462 tum notis textui subiectis sustulit, sed uxor eius ratione de qua p. 6 dixi editionem t. III p. 396—433 prodire iussit. Nihilominus Weiskius (De hyperbole errorum in historia Philippi Amyntae filii commissorum genitrice part. I—III Lipsiae 1818—1819), quasi Lipsienses Reiskio vivo nondum satis detrectassent, summa iniuria de opera critica ab illo in hac declamatione collocata male iudicare ausus est.[2]) Ipse aeque atque Sintenis[3]) pauca ad textum corrigendum contulit, multo plura Fr. Iacobsius[4]), qui mense Octobri anni 1813 perlegit, et Cobetus.

---

1) Inde quod Morellus editionem Libanii faciens *P* ipsum manibus non tenuit, explicatur declamationes Cephali et Aristophontis (p. 110 sq.) hoc codice comprehensas ab eius editione abesse. Et apographum ipse significare videtur cum in praefatione *exceptis* inquit *Actionibus quibusdam Demosthenis nomine praetextis, quarum exempla ex pervetusto Cod. mnsc. quem* (delendum?) *nobis liberaliter concessit C. V. Io. Veillart Reg. Cons.*

2) Cf. part. II p. 8. 13. part. III p. 8.

3) Cf. t. I p. 78.

4) Cf. t. I p. 76; t. V p. 198. Partem earum coniecturarum quas hic 'Lectionum' libro mandaverat cum nonnullis aliis Fr. Duebner Revue de philologie t. II Parisiis 1847 p. 426 sq.: „Corrections inédites de Mr. Fr. J. dans les déclamations que Libanius a mises dans la bouche de Démosthène“ (= Rev) publici iuris fecit.

XVII.

Οὐκ ἀντεῖπε τῷ Φιλίππῳ γινομένῳ ἀμφικτύονι ὁ Αἰσχίνης μόνος πεμφθεὶς πυλαγόρας καὶ ἐπανελθὼν κρίνεται δημοσίων ἀδικημάτων.

R III 396 1. *Οὐκ ἦν, ὡς ἔοικεν, ἀρκοῦν Αἰσχίνῃ τούτῳ Πύλας ἀνοῖξαι Φιλίππῳ καὶ τοσοῦτον ἔθνος αὐτῷ παραδοῦναι ⟨ὅσον⟩ τὸ Φωκέων, ἀλλ' ὅπως καὶ τῶν ἐν τῇ πυλαίᾳ γένοιτο κύριος καὶ γένους τῶν παλαιῶν ἀμφικτυόνων ὁ Μακεδών, πρὸς τῷ προτέρῳ κατέπραξεν.* 2. *ἐμοὶ δὲ οὐ τοῦτο φαίνεται θαυμαστόν, εἴ τι τῶν Φιλίππου βέλτιον ἔχειν οὗτος ἐποίησεν, ἀλλ' ὅτι ῥᾷστόν ἐστι παρ' ὑμῖν δίκην τε ἀδικοῦντα μὴ δοῦναι καὶ κερδαίνοντα καθ' ὑμῶν αὖθις ἕτερα πιστεύεσθαι*

Ath = Athous Laurae Ω 123
P = Parisinus gr. 2998
H = Hierosolymitanus S. Sepulcri 107
Ma = Matritensis 4679 (olim N-49)
D = Parisinus gr. 1758

τῷ τοῦ Δημοσθένους ὀνόματι κατ' Αἰσχίνου πυλαγόρου Mor *Λόγος ἐπὶ τῷ τοῦ Δημοσθένους ὀνόματι κατ' Αἰσχίνου πυλαγόρου* Re om libri delevi 1 *Ὑπόθεσις* ante *οὐκ* edd delevi | *τῷ* om Re | *ἀμφικτυόνι P ἀμφικτύωνι H* 2 *ὁ* om Re 4 *ἀρκοῦν Αἰσχίνῃ* scripsi ex *AthHMa αἰσχίνῃ, ἀρκοῦν P* Mor *αἰσχίνῃ ἀρκοῦν* Re 5 *Πύλας* scripsi *πύλας* libri edd *ἔθνος*] *ὅσον AthH* 6 *ὅσον* inserui om libri edd | *τὸ* scripsi cum Re („*aut τὸ φωκέων leg. aut τὸ τῶν φωκέων*") *τῶν* libri Mor 8 *προτέρῳ* scripsi ex *AthHMa προειρημένῳ P* edd 9 *ἄν τι Ma* 12 *πιστεύεσθαι Ma* sed *αι* in ras m²

παρ' ὑμῶν. καὶ νῦν οὐ τοῦτο ἔστι χαλεπόν, τὰ μέγιστα ὑπ' Αἰσχίνου δεῖξαι βεβλαμμένην τὴν πόλιν, ἀλλ' ὑμᾶς πεῖσαι μισῆσαι τοὺς καθ' ὑμῶν τοῖς ἐχθροῖς ὑπηρετοῦντας. ὃ τοὺς πολλοὺς τῶν δυναμένων καὶ γράφεσθαι | καὶ διελέγχειν ὀκνεῖν ποιεῖ. 3. *ἐγὼ* R III 397 *δὲ βουλοίμην μὲν ἂν ὑμᾶς ἀλγῆσαι τοῖς πεπραγμένοις καὶ γνώμην ἔχειν οἵαν εἰκὸς τοὺς τὰ τοιαῦτα πεπονθότας· εἰ δ' οὖν ὑπὸ τοῦ πολλὰ ἐνεγκεῖν ἀδικούμενοι καὶ τοῦτο οἴσετε, ἀλλ' ἔμοιγε ἔσται τὰ πρὸς τὴν πόλιν δίκαια πεφυλαγμένα. καὶ πάλιν γενήσεται φανερὸν ὡς ὁ μὲν παραδιδοὺς κρίσει τὸν πεπονηρευμένον ἐφάνη, τῇ δὲ τῶν δικαζόντων ὀλιγωρίᾳ τὸ πρᾶγμα διεφθάρη.*

4. *Εἰ μὲν οὖν ἐν τῇ πυλαίᾳ συνέβαινεν εἶναι τὴν παροῦσαν ἐξέτασιν, οὐκ ἂν ⟨ἦν⟩ ἐξ ἴσου λόγος ἐμοί τε καὶ τούτῳ Φιλίππου τε ἀντὶ Φωκέων δικάζοντος καὶ τῶν ἐκείνου δορυφόρων περιεστηκότων, δῆλον γὰρ ὅτι τοῖς μὲν Αἰσχίνου λόγοις καὶ μηδὲν ἔχουσιν ἰσχυρὸν ὑπῆρχεν ἂν εὐδοκιμεῖν, ἐμοὶ δὲ καὶ πάντων δικαιότατα λέγοντι πανταχόθεν ἀπήντα ἂν θόρυβος καὶ πολὺς γέλως, εἰ μηδὲ τοσοῦτον ἠδυνήθην ἰδεῖν*

1 *τα Ma* 2 *ὑπ'* scripsi *ὑπὸ* libri edd | *βεβλαμμένην ὑπὸ αἰσχίνου δεῖξαι HMa* 3 *τοὺς* reposui e libris cum Cobeto Coll 271 *τὰ* Mor *τοὺς τὰ* Re qui *μέγιστα* addendum coni *τοὺς πάντα* Iacobs Lect 212 Rev 426 6 *ἂν* om *H* 8 *τὰ* ante *πολλὰ Ma* 9 *τοῦτο* scripsi ex *AthHMa* *τοῦτ' P* edd | *εἴσετε Ma* 11 *μὲν* inserui ex *AthHMa* om *P* edd | *παραδιδοὺς* scripsi ex *HMa* *παραδοὺς AthP* edd | *πεπονηρευμένον* scripsi ex *AthHMa* *πεπολιτευμένον P* sed *γρ πεπονηρευμένον* in marg, edd sed *γρ πεπονηρευμένον* in marg Mor („*Ex al. C. V. iud. facinorosum virum*“) et „*aut e margine Mor. praeferendum est πεπονηρευμένον, aut leg. τὸν κακῶς πεπολιτευμένον*“ Re 15 *ἦν* inserui om libri edd | *ἐξίσου AthPMa* Mor 20 *δικαιότατον AthMa* Mor sed in hoc *γρ δικαιότατα* in marg | *ἅπαντα* Mor quod corr Re 21 *μὴ δὲ Ma* *δὲ μὴ H* | *ἐδυνήθην HMa*

ὡς οὗ κρείττων ἐστὶν Αἰσχίνης, ἐνταῦθα αὐτὸν ἐτόλμησα διώκειν· ἐπεὶ δὲ Ἀθήνησι μὲν ἡ κρίσις, εἰσεληλύθατε δὲ κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Σόλωνος, μέγας δὲ ὁ κίνδυνος τῶν ὅρκων παρορωμένων, ἴσως ἄν τι γένοιτο τῇ πόλει κέρδος ἀπὸ τῆς γραφῆς, ὥστε τὸν μὲν ἀμφοτέρων δοῦναι δίκην, καὶ ὧν πρεσβεύων ἔβλαψε καὶ ὧν πυλαγορῶν ἐζημίωσε, τοῖς δὲ τοῦτον ἐζηλωκόσι γενέσθαι δῆλον ὅτι τοῖς παρὰ τῶν πολεμίων λαμβάνουσιν εἰς τὴν ἐσχάτην συμφορὰν ἡ τόλμα τελευτᾷ.

5. Ὅτι μὲν οὖν ἐσκεμμένος Αἰσχίνης καὶ λόγους μακροὺς καὶ πιθανοὺς μεμελετηκὼς εἰσελήλυθεν αὐτός
R III 398 τε οὐκ | ἀγνοῶ καὶ ὑμᾶς εἰδέναι νομίζω, ᾧ γὰρ περὶ τῆς σωτηρίας ὁ φόβος καὶ τὰ μὲν πράγματα πονηρά, λόγος δὲ ὑπὲρ τούτων ἁπλοῦς οὐδὲ εἷς, πᾶσα ἀνάγκη τούτῳ δι' ὧν ἂν γένοιτο παρακρούσασθαι τοὺς δικάζοντας παρεσκευάσθαι· δεῖ δὲ ὑμᾶς αὐτούς, ὅταν τοῦτο ποιῇ, μειζόνως ὀργίζεσθαι καὶ χαλεπῶς ἔχειν, εἰ τεχνίτης μὲν ὢν τοῦ λέγειν καὶ σοφισμάτων γέμων παντοδαπῶν πρὸς μὲν τὸν ἐχθρὸν τῆς τε πόλεως καὶ τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων μυρίας ἔχων ἀφορμὰς

---

6 Dem. cor. p. 235, 17 sq.; fals. leg. p. 344, 12; 438, 23
15 Dem. p. 1047, 12. Lyc. Leocr. § 139

---

1 *κρεῖττον H* | *αὐτὸν* inserui ex *AthHMa* om *P* edd 5 *τὸν μὲν* scripsi e *Ma* *τῶν μὲν H* *τῶν AthP* edd sed „*malim τὸν αὐτὸν ἀμφοτέρων*“ Re *τοῦτον* vel *αὐτὸν ἀμφοτέρων* Iacobs Rev 426 6 *ἔβλαψε* scripsi ex *H* *ἔγραψε AthPMa* edd 7 *τούτων H* 9 *τελευτᾷ* scripsi ex *AthHMa* cum Cobeto Coll 271 *ἁπαντᾶ P* Mor *ἁπαντᾷ* Re 11 *μεμελετηκὼς Ma* sed *με*(1) in ras m² 13 *πεπραγμένα H* 14 *δ' Ma* 15 *γένοιτο ἂν* (*ὡς* suprascr.) *Ma* 17 *χαλεπὸν Ath* *χαλεπὸν P* *χαλεπῶς* Mor sed γρ *χαλεπὸν* in marg 18 *μὲν* om *Ma* | *ὢν* om *Ath* 20 *ἁπάντων* reposui e libris *πάντων* edd

λόγων καλὰς οὐδὲν οὔτε εἶπεν οὔτε ἐφθέγξατο, κατὰ δὲ τῶν πολιτῶν χρῆται τῇ τέχνῃ τοὺς αὐτοὺς ἀδικῶν τε καὶ πείθειν ἐπιχειρῶν ὡς οὐκ ἠδίκηνται. εἴτ' οὖν ἀπορρίῃ λόγων, ὡς μηδὲ ἀναισχυντεῖν ἔχων διὰ τὴν περιφάνειαν τῶν ἀδικημάτων ἀποθνησκέτω, εἴθ' ὑπὲρ οὕτω δεινῶν ἀποτείνοι λόγους εὖ μεμηχανημένους, πάλιν ἐντεῦθεν ἁλισκέσθω κρύψας ἐν τῇ πυλαίᾳ τὴν δύναμιν.

6. *Φεύγει μὲν οὖν Αἰσχίνης οὑτοσὶ καὶ ἡ γραφὴ καθ' ἑνὸς ἀπενήνεκται τοῦ σιγηροῦ πυλαγόρου, διαφεύγετε δὲ οὐδὲ ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὴν αὐτὴν αἰτίαν. ὑμᾶς δ' εἰπὼν τὸν δῆμον λέγω, οἵτινες ὥσπερ ἐν νυκτὶ καὶ σκότῳ τὴν διάγνωσιν τοῦ ποῖός τις ἕκαστός ἐστι τῶν πολιτῶν ἀφῄρησθε. καὶ ὁ χρηστὸς ἔδοξε κακὸς καὶ ὁ μοχθηρὸς ἐπιεικὴς καὶ ὁ δίκαιος πονηρὸς καὶ ὁ βέλτιστος φαυλότατος. εἶθ' ὁ μὲν οὐκ ἐνοχλῶν ὑμῖν οὐδ' ἐπιτιμῶν ταχέως ἀπέρριπται, ὁ δὲ* | R III 399 *θρασὺς καὶ ἰταμὸς καὶ ἀκόντων ὑμῶν ἃ βούλεται ἕξειν ⟨αὐχῶν⟩ ἔντιμος καὶ μέγας καὶ λαμπρὸς*

---

1 *οὔτ'* (1) *Ma* 4 *μὴ δὲ P μὴ δ' HMa μηδ'* Re | *ἔχων* Re *ἔχειν* libri Mor 5 *εἶθ' Ma οὔθ'* Mor 6 *ἀποτείνοι* scripsi ex *AthPH* cum Iacobsio Lect 212 *ἀποτείνει Ma ἀποτείνων* edd sed *„post μεμηχανημένους deesse videtur πειρῴτο διαφεύγειν"* Re 7 *ἁλισκέσθω Ma* sed ʹ et ω in ras m² et ʹ supra ι del m² *ἀναλισκέσθω AthP* sed in hoc *ἀν* eras et ʼ supra α(2), *H* edd 10 *ἀπενήνεγκται P* 13 *ποῖός τις ἕκαστός ἐστι* scripsi *πόσος τίς ἕκαστος ἐστί* libri *ὁπόση πόλις ἑκάστη ἐστι* edd sed *ὁποῖος εἰς τὴν πόλιν ἕκαστός ἐστι* coni Re *οἷος τῇ πόλει ἕκαστός ἐστι* Iacobs Lect 212 Rev 426 *ὁποῖός τις ἕκαστός ἐστι* Cobet Coll 271 15 *κακίστατος Ath* | *καὶ ὁ δίκαιος πονηρὸς καὶ ὁ μοχθηρὸς ἐπιεικὴς Ma* 17 *οὐδ'* scripsi ex *AthH οὐδὲ PMa* Mor *οὔτ'* Re | *ἐπιθυμῶν AthHMa* cf. t. IV 821, 22; 823, 23 R | *ταχέως* scripsi auctore Re *τάξεως* libri edd

18 *ἰταμὸς καὶ θρασὺς* Re | *ὑμῖν* Re 19 *ἕξειν*], *„num εἰπεῖν, an ἐρεῖν, an denique ἐξεμεῖν audax evomere"* Re *λέξαι ἕτοιμος καὶ μέγας* coni Iacobs Lect 212 Rev 426 | *αὐχῶν* inserui om libri edd

καὶ τὰ ὑμέτερα πράττει κἂν τῇ πόλει κἂν τῇ πυλαίᾳ, κρίνεται δὲ ἕκαστος ἐκ τοῦ μισθοῦ τῶν γραφόντων, οὐκ ἐκ τῶν βεβιωμένων. 7. ἐντεῦθεν οἱ μὲν ἐκ τῶν δημοτικῶν οἰκιῶν καὶ ὧν τῆς εὐνοίας πλεῖσται μαρτυρίαι, σχεδὸν ἠγνόηνται, τριταγωνισταὶ δὲ καὶ ναῦται καὶ γραφεῖς τυμπάνων λέγουσι, γράφουσι, πρεσβεύουσι, στρατηγοῦσι, πυλαγοροῦσιν. ἡ δ' ἐπὶ τῶν ἐκκλησιῶν ἁμαρτία μικρὸν ὕστερον φαίνεται, καὶ τὸ δεινότατον, οὐδὲ πάσχοντες τοῦτ' ᾔσθησθε. 8. τεκμήριον δέ, ἔτι Φωκέων θρηνούντων, ἔτι τῶν ταλαιπώρων διοικιζομένων καὶ τῶν μὲν φευγόντων, τῶν δὲ σφαττομένων, τῶν δὲ Μακεδόνας τρεφόντων, καὶ ὑμῶν ἑνὶ τούτῳ τὴν αἰτίαν τῶν ἐκεῖ κακῶν ἀνατιθέντων καὶ βοώντων ἐνίων ἐπ' ἀγορᾶς, ὡς οὐ τὰ ὅπλα Φιλίππου τὰς πόλεις ἀπώλεσεν, ἀλλ' αἱ πείσασαι καθῆσθαι τὸν δῆμον ἐλ-
R III 400 πίδες καὶ τὸ ψήφισμα δέξασθαι τὸ Φωκεῦσιν |

2 Dem. p. 722, 2 5 cf. p. 236, 13. Dem. p. 270, 11; 297, 26. Apoll. Aesch. p. 5, 5 | Dem. p. 1231, 10 sq. 6 Dem. cor. p. 415, 5. Apoll. Aesch. p. 4, 16 et p. 5, 1 10 cf. t. IV 976, 24; 821, 7 R. Diod. S. XVI 60 14 Dem. fals. leg. p. 358, 27 15 cf. t. IV 976, 24 R. Diod. S. XVI 59 16 Dem. fals. leg. p. 356, 15 sq.; 357, 8 et 22 sq.

1 ἡμέτερα *Ath* | πυλαίᾳ scripsi ex *AthHMa* cum Iacobsio Rev 426 et Weiskio hyp. III 4 πύλη *P* lacuna Mor sed γρ πύλει, ἴσ. Πυλαίᾳ in marg, Re sed ἔξω coni κἂν ταῖς πύλαις sive κἂν τῇ πυλαίᾳ Iacobs App Pors 323 Lect 212 Anth Pal III 83 2 τοῦ inserui ex *AthHMa* om *P* edd | γραφέντων coni Re 3 δημοτικῶν οἰκιῶν scripsi e *PHMa* δημοσίων οἰκείων *Ath* δημοσίων οἴκων edd 4 εὐγενείας coni Wernsdorf Himer. p. 735 6 ἴσ. γναφεῖς in marg Mor 7 στρατηγοῦσι scripsi ex *AthHMa* μαρτυροῦσι *P* edd 9 ἔσεσθε *HMa* | ἔτι reposui e libris ἐπὶ edd 10 Φωκέων scripsi φωκέας libri Mor Φωκαίας Re | θρηνοῦντες *AthHMa* | ἐπὶ Mor quod corr Re 12 τῶν *Ma* sed τ in ras m² | τούτων *AthPH* Mor 16 τὸ ψήφισμα reposui e libris coll Dem l. l. τὰ ψηφίσματα edd | τὸ inserui, ut inser *P* om *AthHMa* Mor τὰ Re | δέξασθαι inserui e libris om edd

ἀπειλοῦν, τὰ τοιαῦτα λεγόντων καὶ πεπεισμένων ἧκεν ὁ τῆς πυλαίας καιρὸς ἀπαιτῶν ῥήτορος εὔνοιαν.

9. *Πῶς οὖν ἡμεῖς οἱ πεπληγμένοι; μᾶλλον δὲ μικρὸν ἄνωθεν, Φιλίππῳ πλεονέκτημα μὲν ἓν ἐγεγόνει μέγα καὶ οἷον οὔπω πρόσθεν ἀφ' οὗ παρῆλθεν εἰς τὴν ἀρχήν, Πυλῶν κρατῆσαι καὶ διασπεῖραι τὸ τῶν εἴσω Πυλῶν προβεβλημένον ἔθνος. τοῦτο δὲ δυνηθεὶς ταχὺ καὶ ῥᾳδίως ἀπὸ σπονδῶν, οὐχ ὅπλων, διὰ τουτονὶ τὸν πείθοντα πιστεύειν ἀντὶ τοῦ φυλάττεσθαι δεύτερον ἕτερον ζητεῖ τοῦ προτέρου μεῖζον, ἀντὶ τῶν ἀπολομένων τὰ ἐν πυλαίᾳ συνδιοικεῖν καὶ μετασχεῖν τοῦ τῶν ἀμφικτυόνων ὀνόματός τε καὶ σχήματος.* 10. *Θετταλοὺς μὲν οὖν καί τινας ἑτέρους τῶν πάλαι μεμαθηκότων αἰσχρῶς κερδαίνειν ᾤετο αὐτὸν ὡς ἥδιστα δέξεσθαι καὶ γνησιώτερον Φωκέων ἀμφικτύονα κρινεῖν, τῶν δ' ἄλλων τοὺς οὐχ ἡδέως ταῦτα ὁρῶντας στενά-*

---

4 cf. t. III 453, 5; IV 151, 11 6 Dem. fals. leg. p. 359, 11 | Diod. S. XVI 60 | cf. t. IV 299, 9; 315, 17; 322, 16 R 8 Dem. fals. leg. p. 360, 9 | Dem. l. l. p. 358, 26 11 Diod. S. l. l.

---

1 *ἀπειλοῦν, τὰ* scripsi *ἀπειλοῦντα.* libri edd 3 *ὑμεῖς Ath Ma* Mor 4 *ἓν* om Re 5 *οὔπω*] *οὗ H* 6 *διασπεῖραι* reposui e libris ut coni Re („*malim διασπεῖραι aut διαφθεῖραι*") et Iacobs Lect 112 Rev 426 *διαπεῖραι* edd | *πόλεων AthHMa* 10 *ἕτερον ζητεῖ* scripsi e *Ma* cum Re Anim *ἕτερον ζητεῖν AthPH* edd sed *ἐζήτει* coni Re et Iacobs Add 355 *ἐπενόει* aut *ἐτόλμα ζητεῖν* Iacobs Lect 212 Rev 426 | *ἀντὶ τῶν ἀπολομένων* scripsi cum Re Anim et Iacobsio Lect 212 Rev 426 Anth Pal III 508 *ἀντὶ ἀπολογουμένων AthP* sed in hoc *ι* eras et *τ* cum *ἀ* coni, edd *ἀντιαπολογουμένων H* *ἀντὶ ἀπολλομένων Ma* *ἀντὶ ἀπολομένων τῶν Φωκέων* coni Re 11 *τὰ* scripsi auctoribus Re et Iacobsio ll. ll. (*τἀν* Add 355) *τῶν* libri edd 14 *αἰσχρῶς* scripsi auctore Cobeto Coll 271 *ἀκαίρως* libri edd | *δ'* post *ᾤετο Ath* edd delevi ut coni Re *ἂν* Iacobs Add 355 | *αὑτὸν* scripsi *αὐτὸν* libri edd

ἥκιστα Ma *ἥδοντα H* | *δέξεσθαι* scripsi auctore Re *δέξασθαι P* (ε supra α) *δέξασθαι AthHMa* edd 15 *ἀμφικτυόνα PH* | *κρινεῖν* scripsi auctore Re *κρίνεῖν P* *κρίνειν AthHMa* edd 16 *στενάξειν* scripsi e *P* auctore Re *στενάζειν AthHMa* edd

ξειν μὲν ἡσυχῇ πλὴν ἡμῶν, ἡμᾶς δὲ μόνους ὥσπερ τῆς παρ' ἡμῖν πολιτείας κινουμένης ἀπαντήσεσθαι καὶ βοήσεσθαι καὶ τὸν ἐπεξιόντα τοῖς Ἑλληνικοῖς θεσμοῖς ἀπώσεσθαι. 11. *ἵνα δὴ μὴ τοῦτο γένηται, τὸν ἐοικότα*
R III 401 *Θετταλοῖς Ἀθηναῖον | τὸν καὶ ταῦτα χαριούμενον καὶ τὰ δεύτερα αὐτῷ προθύμως ἀνοίξοντα διαπράττεται παρ' ἡμῶν εἰς πυλαίαν ἐλθεῖν. τοῦτο δ' οὐ πολλοῦ πόνου, ἀλλὰ παρελθών τις καὶ πολὺ τοὺς ἄλλους φθάσας* Αἰσχίνη, *φησίν,* ἐγχειρίζωμεν τὰ περὶ τὴν πυλαίαν. *ἐπήνεσαν οἱ παρεσκευασμένοι, τῶν δ' ἄλλων ὁ μὲν οὐδὲ προσέσχεν, ὁ δὲ οὐχ ὑπώπτευσεν, ὁ δὲ ἀπελθεῖν ἔσπευδε, τῷ δ' οὐκ ἔμελε τῶν κοινῶν, ὁ δ' ἀντιλέγων ἠνώχλει.* 12. *τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν; ἐχειροτονήθη παρ' Ἀθηναίοις τὰ Φιλίππῳ δοκοῦντα. καὶ ἐβάδιζεν ἐνθένδε πυλαγόρας χρησιμώτερος ἐκείνῳ*

10 Dem. cor. p. 277, 1   13 cf. p. 214, 6; t. IV 243, 11 R
14 Luc. necyom. § 2

1 *ἡσυχίαν H* | *μόνους* inserui e libris om edd   2 *ἡμῶν H ἡμᾶς AthP* Mor qui *ἡμῖν* coni | *κινουμένης* Re *κενουμένης* libri Mor   3 *βοηθήσεσθαι H* | *ἐπεξιόντα* scripsi *ἐπεισιόντα AthPH* edd *ἐπισείοντα Ma ἐπενσείοντα* coni Re   4 *ἀπώσασθαι* (ε supra α) *P* | *δὴ μὴ* e *δῆμιν* corr *P δήμιν* Mor sed *ἴσ. δὴ μὴ* in marg *δ' ἡμῖν AthHMa*   5 *τὸν* scripsi auctore Iacobsio Lect 213 Rev 426 *τε* libri edd | *ταῦτα*] *τότε* Iacobs | *χαριούμενον* scripsi ex *AthH χαριζόμενον* (ου supra ο) *P χαριζόμενον Ma* edd *χαρισάμενον* Iacobs   6 *αὐτῷ* libri edd | *ἀνοίξοντα* scripsi ex *AthP* cum Iacobsio *ἀνοίξαντα HMa* edd   7 *ἡμῶν* scripsi ex *HMa ὑμῶν AthP* edd | *πολλοῦ πόνου* scripsi ex *AthHMa πολλῶν πόνων P* edd sed *γρ πονηρῶν* in marg Mor, *πολλῷ πόνῳ* Re Anim   9 *αἰσχίνη* in ras *P ἔχειν ἢ AthH Αἰσχίνης* Mor | *ἐγχειρίζωμεν* Re ut coni Mor *ἐγχειρίζομεν* libri Mor | *παρὰ Ath* 10 *παρασκευασμένοι H*   11 *προσέσχεν* reposui e libris *προσεῖχεν* edd   12 *οὐκ ἔμελε* Re *οὐ μέλει HMa οὐ μέλλει Ath οὐκ ἔμελλε P* Mor   13 *οὐδ' Ma* | *δὲ* Re   15 *ἐνθένδε* reposui e libris *Ἀθήναζε* edd sed *Ἀθήνηθεν* coni Re

πολὺ τοῦ Παρμενίωνος. ὁ μὲν γὰρ οὐκ ἂν πείθοι ῥαδίως δεσπότῃ χαρίζεσθαι δοκῶν· ὅταν δέ τις ἀπὸ τῶν ἠδικημένων τῷ λελυπηκότι συμπράττῃ, τὰ μέγιστα ὀνήσειεν ἂν οὐκ οὔσης ὑποψίας τῶν λόγων. 13. *ὡς οὖν ἧκεν οὗτος διὰ Φωκέων χαίρων καὶ τοὺς ἱερομνήμονας καὶ τὸν Φίλιππον εἶδε, τοῖς μέν, ὡς εἰκός, ἐνεδείξατο δεδοικέναι τὸν ἄνθρωπον, ὅπως, εἴ τις καὶ θαρρῶν ἐτύγχανεν, ἐκπλήττοιτο καὶ συγχωροίη, πρὸς δὲ αὐτὸν διελέγετο καὶ συνετίθετο τί δεῖ γενέσθαι καὶ τίς ὁ τούτων μισθός. τοῦ δ', ὡς εἰκός, φήσαντος πλουτεῖν καὶ διδόναι | δύνασθαι τὰ λοιπὰ οὕτως* R III 402 *ὡς ἔμελλεν ἐκείνῳ συνοίσειν συνετίθει.* 14. *οἱ μὲν οὖν εἰδότες ἀκριβῶς Αἰσχίνην καὶ πρὸ τῶν ψήφων ἀμφικτύονα τὸν Φίλιππον ἐκάλουν, ποιήσειν γὰρ τοῦτον ὃ πεποίηκεν, οἱ δὲ τῷ τῆς πόλεως ἤθει τὸν πυλαγόραν κρίναντες μάτην, ἔφασκον, οὑτοσὶ Φίλιππος ἅπτεται τῆς τοῦ συνεδρίου κοινωνίας. ὁ γὰρ οὐκ ἐάσων οὐδ' ἐπιτρέψων, ἀλλ' ἀντικρούσων καὶ διακωλύσων τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἁμαρτάνοντας πλησίον, ἀνὴρ Ἀθηναῖος, πόλεως ἐλευθέρας, κηδομένης τοῦ γένους, τὸ τῆς Ἑλ-*

---

1 Dem. fals. leg. p. 362, 29   2 Dem. cor. p. 276, 21
15 Dem. Lept. p. 460, 28 sq.; 753, 10   20 Dem. cor. p. 276, 25

---

4 *ὀνήσειεν* scripsi *ὤνησεν* libri edd   6 *εἶδεν· H* | *ὡς εἰκός* reposui e libris *ὡς εἰ* edd   9 *συνετίθετο* scripsi auctore Re *συνεπείθετο HMa* *συνέπειθε τὸ AthP* edd   10 *τοῦ δ' Ma* sed *ῦ δ* in ras m² 11 *διδόναι Ma* sed *ι* et *ο* in ras m² | *οὕτως* Mor sed *γρ οὗτος* in marg   14 *ἀμφικτυόνα AthPH* edd 15 *ὃν ἐποίησεν HMa*   16 *οὑτοσὶ* scripsi ex *AthH* cum Re Anim *οὑτῶσὶ P* *οὑτωσὶ Ma* *οὗτος δὲ* edd sed *δὲ* cancellavit Re 17 *ὁ*] *οὐ Ath*   18 *οὐδὲ AthHMa*   19 *κωλύσων Ma*   20 *πλησίον* reposui e libris, ut coni Re et Cobetus Coll 272 Misc 143 *πλέονας* edd sed cancellavit et *πλήττει* coni Mor   21 *κηδόμενος Ma*

λάδος περιστελλούσης ἀξίωμα. 15. *ταῦτα εἴκαζον Ἀθηναίῳ μὲν ἀνδρὶ πρέποντα, πόρρω δὲ τῆς Αἰσχίνου δωροδοκίας, ὡς εὐθὺς ἐπεδείχθη. καθημένων γὰρ τῶν ἀμφικτυόνων καὶ τῶν πάλαι καταισχυνάντων αὐτοὺς Θετταλῶν τε καὶ Θηβαίων πολλὰ μὲν τὸν Φίλιππον ἐπαινεσάντων, πολλὰ δὲ τῶν οὐκ ἔτ' ὄντων Φωκέων κατηγορησάντων καὶ τελευταῖον εἰπόντων, ὅτι τούτῳ μέντοι μεταδοτέον τοῦ συνεδρίου πολὺ βελτίονι Φωκέων βασιλεῖ καὶ δικαιοτέρῳ τὰς ἐκεί-*
R III 403 *νων ψήφους ἔχειν, εἰκὸς μὲν | ἦν ἐπὶ τούτοις τὸν ἡμέτερον πυλαγόραν σχετλιάσαι καὶ μαρτύρασθαι μὲν ἥρωας, καλέσαι δ' ἐν Πυθοῖ τὸν Πύθιον, πάντα δ' ἐμπλῆσαι βοῆς ἐπιτιμῶντα, μεμφόμενον, αἰτιώμενον, κλείοντα τὸ συνέδριον τῷ βαρβάρῳ· ὁ δὲ τί ποιεῖ καὶ πῶς τὴν παρ' ὑμῶν χειροτονίαν ἐτίμησεν;* 16. *εἰπὲ τοῖς δικασταῖς ἀναβάς, Αἰσχίνη, τοὺς λόγους τοὺς τοῦ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων, οὓς διὰ τῆς σῆς φωνῆς ὁ τῶν Ἀθηναίων ἐποιήσατο δῆμος. ἀπορεῖς καὶ κύπτεις εἰς γῆν. ἀλλ' οὐ τότε γε ἦν ἀπορία λόγων ἀνδρὶ καὶ*

---

1 Dem. p. 744, 4   14 cf. p. 205, 7; t. IV 821, 32 R. Dem. Phil. III p. 119, 7   18 cf. t. III 410, 12. Dem. p. 332, 12

---

3 *ἐπεδείχθη* scripsi ex *AthHMa* *ἐπιδειχθήσεται P* Re *ἐπιδειχθήσεταί τε* Mor   4 *αὐτοὺς* Re *αὑτοὺς* libri Mor   5 *τε καὶ Θηβαίων* scripsi *καὶ Θηβαίων τὲ PHMa* *θηβαίων τε Ath* edd | et 6 *πολλὰ* reposui e libris ut coni Re *πολλῶν* edd   6 *οὐκ ἔτ'* scripsi ex *H* *οὐκέτ' Ma* *οὐκέτι AthP* edd   7 *κατηγορηκότων HMa* | *τοῦτο H*   9 *τὰς* inserui e libris ut coni Re om edd   11 *σχετλιάσαι* Mor sed *γρ ἀπελάσαι* in marg   14 *τῶν βαρβάρων P* Mor   15 *καὶ πῶς* reposui e libris *καὶ πῶς;* Re *καίπερ* Mor sed *γρ πᾶς* in marg   17 *σῆς* inser *P* om *AthH*   18 *κρύπτεις Ma* sed *ρ* eras, *P* Mor   19 *τότε* scripsi ex *HMa* cum Iacobsio App Pors Adv 285 Lect 213 Rev 426 *τοῦτο AthP* edd | *ἀπορία* scripsi e *PH* cum Iacobsio *ἀπορίᾳ AthMa* edd sed „*post ἦν aut in hac regione deesse videtur nonnihil*" Re | *καὶ* inserui ex *HMa* om *AthP* edd

δικαίῳ καὶ φιλέλληνι καὶ κοσμοῦντι τοὺς ἐκπέμψαντας οἷς προῃρεῖτο. 17. *ὁ δὲ πῶς σιγῶν εἱστήκει τοιούτων ἀκούων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λόγων, ἐφ' οἷς τις ⟨ἂν⟩ ἀνέκραγεν; ἄφωνος ἦν τῆς πυλαίας ἁρπαζομένης, ἄφωνος τῶν σεμνοτάτων συνταραττομένων, ἄφωνος τοῦ θεσμοῦ διορυττομένου καὶ τοσαύτης μέθης ἐπὶ τὸ συνέδριον φερομένης καὶ τοῦ καθαρωτάτου τῶν ἐν Ἕλλησι καλῶν μέλλοντος καταρρυπαίνεσθαι μίξει βαρβάρων Ἀθηναῖος ὤν, εἴπερ ἐστί, πυλαγόρας ὤν, κακῶς μέν, ἀλλ' ἀπεσταλμένος, τὰ συμφέροντα τῆς πόλεως γνώμῃ καὶ φωνῇ σώζειν ταχθείς, ὥσπερ ἔξωθέν ποθεν ἐπελθὼν Πέρσης ἢ Σκύθης, ᾧ βραχὺς λόγος τῶν παρ' ἡμῖν ⟨νομίμων⟩ |* R III 404 *ἀνατρεπομένων, οὕτως οὐδὲν οὔτε μικρὸν οὔτε μεῖζον ἐφθέγξατο οὔτε ἔγρυξεν, ὥσπερ οἰκέτης ἐφεστηκότος δεσπότου καὶ κελεύοντος σιγᾶν. τοσοῦτον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δύναται χρυσίον δοθὲν ἢ προσδοκώμενον.* 18. *ἰσχύσαντος δὴ τοῦ κακῶς φρονοῦντος καὶ διεφθαρμένου μέρους ἠκολούθησε καὶ τὸ δυνάμενον ⟨ἄν⟩, εἴ τις εἴρητο*

---

4 Dem. Mid. p. 586, 3; fals. leg. p. 433, 20 8 cf. t. IV 446, 1

---

2 *προῃρεῖτο* scripsi e *PHMa* *προειρῆτο Ath* *προείρητο* Mor *προῄρητο* Re | *δέ πως P* Mor 3 *τις* Re *τίς* libri Mor | *ἂν ἀνέκραγεν* scripsi *ἀνέκραγεν* libri edd *οὐκ ἂν ἀνέκραγεν* (*ob quae ecquis alius non clarum exclamasset*) Re *ἂν ἔκραγεν* Iacobs Lect 213 Rev 426 4 *ἦν* scripsi *ἧς AthP* edd *εἷς HMa* | *ἀναρπαζομένης* Re 6 *διορυττομένου* reposui e libris ut coni Re *ὀρυττομένου* edd 7 *ἐν* om *Ma* 8 *καταρυπαίνεσθαι HMa* 9 *κακὸς P* *κακὸς* (*ῶς* supra) *Ma* 13 *νομίμων* inserui auctore Re („*deesse videtur καλῶν aut ὁσίων aut νομίμων*") om libri edd 14 *οὔτ'* Re 16 *ἄνδρες* om *AthP* 19 *ἠκολούθησε* scripsi e *PHMa* *ἠκολούθηκε Ath* edd | *ἄν* inserui om libri edd

λόγος γενναῖος, μηδὲν τῶν αἰσχρῶν ἀνασχέσθαι. νῦν δ' ὁρῶντες τὸν ἐκ τῆς μεγίστης καὶ ἐνδοξοτάτης πόλεως ἐφεστηκότα Φιλίππῳ ἐν τῷ συνεδρίῳ τῇ σιωπῇ πολλῆς παρανοίας ἡγοῦντο μείζω ὑμῶν ἀξιοῦν φρονεῖν. γίγνεται Φίλιππος ἀμφικτύων ἀντὶ τῶν ἀθλίων Φωκέων. καὶ τοῦτο ὠνεῖται παρ' ἐκείνου δεύτερον, μᾶλλον δὲ τρίτον· Θρᾴκη, Φωκίς, πυλαία. κἂν ἀφίκησθε εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον, ὄψεσθε τὸν Ἀμύντου τὰ τῶν Ἑλλήνων διοικοῦντα.

19. Οὕτω δὴ διαθεὶς τὸν ἀμφικτύονα Αἰσχίνης καὶ λαμπρότητα χρόνῳ μακρῷ βεβαιωθεῖσαν συγχέας ἃ μὲν
R III 405 ὑπὲρ τούτων ἔλαβεν, αὐτὸς ἂν εἰδείη, ἀλλὰ δεῦρό | γε ἥκει σεμνότερος γεγονὼς καὶ τῶν ⟨ἀνταγωνιστῶν⟩ ἀγανακτούντων αἰσθόμενος οὐ δέδοικε τῶν τε ἐπιτηδείων

---

3 cf. t. IV 257, 9 7 cf. t. IV 977, 1 R

---

1 λογ$\overset{ω}{ο}$ς *P* | αἰσχρῶν Mor sed γρ αἰσχυνομένων in marg | ἀνασχέσθαι scripsi e *Ma* αἰσχύνεσθαι *AthPH* edd sed προσίεσθαι, ἀλλ' εἰδὼς anteponendum coni Re ἀνέχεσθαι Cobet Coll 272 2 δὲ Re | τῆς om Re 3 ἐφεστηκότα *Ma* sed ε(1) in ras m^2 | Φιλίππῳ scripsi ex *HMa* φιλίππ$\overset{ω}{ου}$ *P* φίλιππον *Ath* κατὰ Φιλίππου edd Iacobs Lect 213 Rev 426 | ἐν om libri inser Mor | τ$\overset{ου}{ῶ}$ συνεδρί$\overset{ου}{ω}$ *P* τοῦ συνεδρίου *AthHMa* τῷ συνεδρίῳ edd | χρῆσθαι post σιωπῇ inserendum coni Mor, *χρῆσθαι aut αὐτῷ συναγωνιζόμενον vel tale quid* Re cui adversatur Iacobs Lect 213 4 μεῖζον *HMa* | ὑμῶν scripsi ex *AthHMa* ἡμῶν *P* edd 5 *„post γίγνεται videtur οὖν, vel δὴ deesse aut sic leg. καὶ οὑτωσὶ γίγνεται“* Re | ἀμφικτυὼν *AthPH* 6 αἰσχίνου ἐκείνου *H* αἰσχίνου *Ma* 7 Θρᾴκη, Φωκίς, πυλαία delendum censet ut natum e scholio Re | Φωκίς reposui e libris sed φωκ$\overset{ις}{εῖ}$ς *P* Φώκη edd sed *„non φώκη dicitur, sed aut φωκὶς aut φωκαία“* Re 8 comma post τόπον Re delevi 10 ἀμφικτυόνα *PH* Ἀμφικτύονα coni Re 13 γε om *Ma* | ἀνταγωνιστῶν inserui om libri edd *„num τῶν τ' ἐχθρῶν ἀγανακτούντων?“* Re 14 δέδοικεν *Ma* | τ' Re

δεδιέναι λεγόντων, εἰδέναι γὰρ τὸ πεπραγμένον οὐκ ἀνεκτόν, καταγελᾷ. 20. *καὶ τοῦτό γε εἰκότως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιοῦτόν ἐστιν. ὅταν γάρ τις ἐνθάδε ζῶν μὴ τῷ κατὰ τοὺς νόμους ζῆν, ἀλλ' ἐκ τῆς τῶν τυράννων φιλίας τὴν ἀσφάλειαν ἔχῃ, μέχρις ἂν ἐκείνοις εὖ πράττειν ὑπάρχῃ, καὶ τούτοις ἔνι θαρρεῖν. ποιοῦσι τοίνυν μετ' ἐκείνων οἷς ὑπηρετοῦσι καὶ τὰ αὑτῶν μείζω τῶν νόμων.* 21. *οὕτω τοίνυν ἐστὶ θρασὺς ὥστ' οὐδέ φησιν ἀδικεῖν οὐδὲν ὑμᾶς. οὔτε γὰρ πόλιν σύμμαχον ὑμῶν ἀπεστερηκέναι οὔτε χώραν οὔτε λιμένας, οὐ προσόδους, οὐ τεῖχος, ἀλλ' οὐδ' ἐκβεβληκέναι τῆς ἀμφικτυονίας τὴν πόλιν οὐδ' ὅλως οὐδὲν τὰ ὑμέτερα ἐλάττω πεποιηκέναι.* 22. *ἐβουλόμην ἀληθῆ σοι τοῦτον εἶναι τὸν λόγον, Αἰσχίνη, καὶ μηδὲν χεῖρον ἔχειν τῶν ἡμετέρων ἀπὸ τῆς σῆς πολιτείας. οὕτω γὰρ ἂν ἐσῴζετο μέν μοι Θρᾴκη καὶ Κερσοβλέπτης, σύμμαχος ἀνὴρ καὶ φίλος, ἐσῴζοντο δ' ἂν οἱ Θηβαίων ἀντίπαλοι Φωκεῖς, καὶ πολλὰ τείχη καὶ ὅπλα καὶ σώματα καὶ τόπος μεγάλην φέρων ῥοπήν. νῦν δὲ κἂν τρὶς ἀποθάνῃς, ἔτ' ὀφείλεις δίκην.*

---

16 Dem. Phil. IV § 8 p. 133, 19 19 Dem. p. 99, 5

---

4 *τὸ Ma* | *τῶν τυράννων* scripsi ex *HMa*, ut coni Re *τῶν τυράννων*
τυράννων Ath *τυράννου P* *τοῦ τυράννου* edd 5 *ἔχῃ* scripsi e *Ma* sed *η* in ras m², cum Iacobsio Lect 213 Rev 426 *ἔχει H* *ἔχει* (οι) *P* *ἔχοι Ath* edd 6 *ὑπάρχῃ* scripsi ex *HMa* *ὑπάρχοι AthP* edd | *τούτοις* Mor sed *γρ τούτῳ* in marg *τούτους Ma*
7 *ὑπηρετοῦσι* reposui e libris *ὑπηρέτουν* edd | *καὶ τὰ*] *κατ' H* | *αὑτῶν* Re *αὐτῶν* libri Mor 8 *μείζων H* | *νῦν Ma* | *ὥστε* edd 10 *ὑμῶν* scripsi ex *AthHMa* *ἡμῶν P* edd 11 *οὐδὲ HMa* 12 *οὐδόλως PHMa* *καὶ ὅλως* Re | *οὐ* post *οὐδὲν* libri Mor cancellavit Re | *ἡμέτερα P* Mor 15 *τὸ* post *ἐσῴζετο H*
16 *μέν* om Re

23. *Ἀλλ' ὑπὲρ μὲν ἐκείνων ἐν ταῖς τῆς πρεσβείας εὐθύναις ἐγώ τε ἐξελέγξω καὶ οἵδε ὀργιοῦνται· ὅτι δὲ καὶ νῦν ἠδίκηνται κοινῇ τῆς πυλαίας προδεδομένης, πάνυ σαφὴς καὶ βραχὺς ὁ λόγος. μὴ γάρ μοι καταλέγων πλῆθος ἀδικημάτων ἐφ' οἷς σε οὐκ εἰσήγαγον, δι'* R III 406 *ὃ κρίνῃ τοῦτο ἐκκλέψῃς, | ἀλλ' εἰ μὲν οὐκ ἀδίκημα τοῦτο δείξεις, ἀποφεύγοις, εἰ δὲ οὐκ ἂν δύναιο, τί σοι κέρδος, εἰ μὴ πάντας ἀδικεῖς τοὺς τρόπους; οὗτοι γὰρ οὐ τοῦ μὴ κατὰ πάντα ἠδικῆσθαι χάριν εἰώθασιν ἔχειν τε καὶ εἰδέναι, τοῦ δὲ καὶ ὁπωσοῦν ἠδικῆσθαι δίκην λαμβάνειν, ἐπεὶ καὶ τοῖς εὖ ποιοῦσιν ἴσασιν ἀποδιδόναι χάριν, κἂν ἐξ ἑνὸς εὐεργέται δεικνύωνται τρόπου.* 24. *εἰ δὲ μὴ ταῦτα οὕτως ἔγνωστο παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, ἐξῄρητ' ἂν ἐκ τῶν ἀνθρωπείων καὶ τιμωρία καὶ χάρις οὐκ ἀρκοῦντος οὐδενὸς διὰ παντὸς εἴδους χρηστῶν τε καὶ πονηρῶν ἔργων ἢ εὖ ποιεῖν ἢ κακοῦν. τίς οὖν ἐστιν ὅρος ἀπολογίας δίκαιος;*

---

6 Plat. rep. V p. 449 C

---

1 *πρεσβείας Ma* sed *ει* in ras m² 2 *οἵδ' AthP* Mor *οἵδε H* 3 *καὶ* inserui e libris om edd | *ὀργιοῦνται* Re 4 *βραχὺς καὶ σαφὴς Ma* | *μὴ*] *καὶ HMa* 6 *διὸ κρίνειν H* | *τοῦτο* inserui ex *AthHMa* om *P* Mor | *ἐκκλέψῃς* scripsi *ἐκλίπης*[ει] *P* et *γρ ἐκλίπης* in marg *ἐκλείπεις Ma* *ἐκλείπει H* *ἔκλειπε Ath* *ἐκλείπῃς* edd sed „*imo vero ἐκκλέπτῃς*" Re *ἐκνίψῃς* coni Iacobs Rev 426 | *οὐκ*] „*fort. ὅτι οὐκ*" Re | *ἀδικῆσαι* Iacobs Lect 213 Rev 426 7 *δείξας AthP* sed in hoc *ας* in *εις* corr, *H* *δειξεῖς* Mor sed *ἴσ. δείξῃς* in marg *δείξειας* Re Anim | *ἀποφεύγεις HMa* *ἀποφεύγοις ἄν* aut *ἀποφεύγεις* Iacobs | *οὐκ ἂν*] *τοῦτ' οὐ* Iacobs 8 *σου AthPH* Mor 9 *ἠδικῆσθαι* scripsi ex *AthHMa* *ἀδικεῖσθαι P* edd 10 *εἰώθασι AthP* edd | *ἔχειν* scripsi auctore Re *λέγειν AthP* edd om *HMa* | *τε καὶ* om *HMa* | *τὸ* ante *καὶ* edd sed „*delendum videtur aut alias leg. τοῦ δὲ τὸ καὶ τὸ καὶ ὁπωσοῦν ἠδικῆσθαι*" Re delevi *τι* Iacobs Lect 213 Rev 426 11 *ἀ*[ή]*δικεῖ*[η]*σθαι P* 14 *ἐξῄρηντ'* ? 15 *δια H* 17 *κακοῦν* scripsi ex *Ath* *κακόν PHMa* *κακῶς* edd

τὸν μὲν αἰτίαν ἔχοντα ἀπεκτονέναι δεικνύειν ὡς οὐκ ἀπέκτονεν ἢ ὡς δικαίως, τὸν δὲ προδεδωκέναι, διδάσκειν ὡς οὐ προδέδωκε, τὸν δὲ πατάξαι, ὡς οὐκ ἔπληξε, τὸν δὲ κλέψαι, ὡς οὐ κέκλοφεν. 25. *οὕτω δὴ καὶ περὶ τοῦ παρόντος νῦν πράγματος. ἐπέμφθης, Αἰσχίνη, πυλαγόρας. ἦλθες εἰς πυλαίαν. εὗρες εἰσαγόμενον εἰς τὰ ἀπόρρητα τῶν Ἑλλήνων ἄνδρα βάρβαρον παρὰ τοὺς νόμους. ἐσίγησας γλῶτταν ἔχων καὶ λέγειν ἐπιστάμενος. τοῦτό φαμεν ἠδικῆσθαι τὴν πόλιν. οὐκοῦν ταύτην ἔλεγχε τὴν αἰτίαν. τὰ δὲ τείχη καὶ χωρία καὶ τοὺς λιμένας ἔα νῦν. ἁλίσκῃ γὰρ ἐπὶ τῷ τὴν ὑπάρχουσαν τῇ πόλει δόξαν ἀπὸ τῆς σιγῆς ἀπολωλεκέναι.*

26. *Τοῦτο δὲ ὅσον τοῖς Ἀθηναίοις ἄξιον, γνοίη τις ἄν, εἰ σκέψαιτο πρὸς αὐτόν, ὅτι καὶ τὸν σῖτον τὴν ἀρχὴν διενείμαμεν καὶ τὰς ἀποικίας τὰς πολλὰς ἐξεπέμψαμεν καὶ νεκροὺς ἀδικουμένους | ἐθάψαμεν* R III 407 *καὶ δυστυχοῦντας ἀνθρώπους ἐδεξάμεθα καὶ Μαραθῶνι τὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων ἐλύσαμεν κίνδυνον, οὐχ ἵν' ἡμῖν ἐφ' ἑκάστῳ τούτων παρὰ τῶν εὖ πασχόντων ἀργύριον γένηται καὶ πλουτήσειεν ἡ πόλις,*

14 cf. p. 28, 15; 38, 9. Isocr. paneg. § 28 sq. Aristid. panath. t. I 167, 16 sq. D 15 cf. p. 118, 5. Isocr. l. l. § 34 sq. 16 cf. p. 99, 7 | cf. ad p. 99, 8. Isocr. l. l. § 58 17 Isocr. l. l. § 54 sq. Aristid. l. l. p. 175, 10 sq.

2 *ἀπέκτενεν H ἀπέκτονα Ma ἀπέκτεινεν* Re | *τὸ* Re 3 *προδέδωκεν* Re 4 *δὲ* om *Ma* | *κέκλοφε P* Mor 6 *πυλαγόρας ἦλθεν H* 8 *ἔχων* om *H* 9 *τούτω* (ω supra o) *P τούτῳ H* 11 *ἁλίσκει Ma* | *ἐπὶ τῷ* scripsi coll t. V 392, 1; 402, 12 *ἀπὸ τοῦ AthHMa ἐκ τοῦ P* edd 12 *πόλει* reposui e libris ut coni Re (*„aut τῇ πόλει leg. est aut τῇ πόλει ποτε“*) *ποτε* edd sed *γρ ϛήπου* in marg Mor | *ἐκ HMa* | *τῆς σιγῆς*] *„videtur σῆς interponendum“* Re 13 *ὅσον Ma* 14 *τίς HMa* | *αὐτὸν H* 18 *κίνδυνον* inserui e *P* (sed in marg), *HMa*, ut coni Re *πόλεμον Ath* om edd 19 *ἵνα Ma* | *τούτω H* | *παρὰ τῶν εὖ πασχόντων* om *H* | *περὶ Ma* 20 *γένοιτο* Re sed cf. Schroefel, De optativi apud Dionysium Hal. usu, Vratisl. 1909 p. 71

ἀλλ' ὅπως ἀκούσαιμεν τὸ πολλῶν ἐντιμότερον χρημάτων, πατέρες καὶ τροφεῖς τοῦ γένους, καὶ γένηται τοῖς ποιηταῖς ᾄδειν περὶ τῶν Ἀθηνῶν, ἃ δὴ καὶ ᾖσαν ἔρεισμα τῆς Ἑλλάδος τὴν πόλιν καλέσαντες. 27. ποῦ τοίνυν ἔρεισμα; πῶς οἷόν τε τοῦθ' ἡμῖν εἶναι τὸ πρόσρημα τὸ καλὸν καὶ ὑψηλὸν καὶ στεφάνου παντὸς ἀκριβέστερον κηρύττον τὴν ἀρετήν, ὅταν ἐν τοῖς τῶν Ελλήνων κακοῖς ἡσυχάζωμεν καὶ παροινουμένων τῶν μεγίστων παρόντες σιωπῶμεν; οὐδεὶς γὰρ ὡς Αἰσχίνης ἐσίγησεν ἐρεῖ οὐδὲ τοὔνομα ζητήσει τοῦ πυλαγόρου οὐδ' ἐν τούτῳ στήσει τὴν μέμψιν, ἀλλ' ἐπὶ τὴν πόλιν ἀνοίσει τὴν τοῦ πεμφθέντος κακίαν, ὥσπερ, οἶμαι, καὶ τὰς τῶν ἀγαθόν τι ποιούντων ἀρετὰς κοινὰς ὀνομάζουσι τῆς πόλεως, οἷον τἀριστείδου, τὰ Κόνωνος, τὰ Θεμιστοκλέους. οὐκοῦν καὶ νῦν Ἀθηναῖοι Φίλιππον ὁρῶντες ἀμφικτύονα γενόμενον παρεῖσαν, εἰσεδέξαντο, τοὺς εἰσάγοντας εὖ φρονεῖν ἡγοῦντο.

28. Κοῦφον δὲ λέγει καὶ οὐδεμίαν ἔχον τῇ

---

4 Pind. fr. 76 Schr. cf. t. V 57, 15. Isocr. or. XV § 166. Aristid. l. l. p. 319, 9 D 8 cf. p. 27, 6. Dem. p. 403, 8 14 sq. cf. p. 158, 2, 7, 22; t. V 106, 12

---

1 τῶν *H* 3 ᾖσαν scripsi cum Sinteni ἦσαν libri edd 4 ποῦ scripsi ex *AthH* et signum interrogationis post ἔρεισμα inserui (colon *H*) ut coni Re („*videtur sic leg.* τοῦτο τοίνυν πῶς οἷόν τέ ποθ' ἡμῖν εἶναι *aut sic* ποῦ τοίνυν ἔρεισμα; πῶς οἷόν τε τοῦθ' ἡμῖν") τοῦ τοίνυν ἔρεισμα πῶς *PMa* edd τοῦ τοίνυν ἐρείσματος πῶς Iacobs Lect 213 Rev 426 5 οἱ ὄντες *Ath* 6 στέφανος *Ath* 10 σεσίγηκεν *Ma* 11 οὐδ'] ἀλλ' *Ma* | ἀλλ' ἐπὶ *Ma* sed λ' ε in ras m² 13 ἀγαθῶν τί *H* 14 τὰ (2) e τοῦ corr *P* τὰ τοῦ *HMa* 16 ἀμφικτυόνα *AthP* Mor | παρῆσαν *Ma* et Weiske hyperb II 14 | εἰσεδέξαντο Mor sed γρ εἰςενέγξαντο in marg 17 εὐφρονεῖν *P* Re 18 „*locus corruptus. num sic concinnandus?* κοῦφον δὲ (δεῖ γὰρ εἰπεῖν *vel* ὁμολογεῖν *vel* θῶμεν γὰρ) καὶ οὐδεμίαν ἔχον τῇ πόλει βλάβην τὸ πεπραγμένον *est obiectio, quam statim refutant ista,* ἀλλ' ἄλλους ἄλλα,

πόλει βλάβην τὸ πεπραγμένον. ἀλλ' ἄλλους ⟨ἄλλα⟩, Αἰσχίνη, μειζόνως λυπεῖ, οἷον Θετταλοὺς τὸ μὴ λαβεῖν, ὥσπερ, οἶμαι, καὶ Ἀθηναίους τὸ περὶ δόξαν ζημιοῦσθαι. μετριώτερος ἂν ἦσθα καὶ νῦν χωρία καὶ λιμένας προδούς. τὸ μὲν γὰρ ἄριστον μήθ' οὕτως μήτ' ἐκείνως μηδ' ὅλως ἀδικεῖν τὴν ἐνεγκοῦσαν, εἰ δ' ἡ φύσις | οὖσα πονηρὰ καθέλκεται καὶ οὐκ R III 408 *ἂν ὁ μοχθηρὸς δύναιτο σωφρονεῖν, εἰς τὰ ἄλλα βλαπτέτω τῆς δόξης ἀπεχόμενος.* 29. *ἐγὼ δὲ τοσοῦτον ἀφέστηκα τοῦ πρᾴως ἂν τὰ νῦν ἐνεγκεῖν διὰ τὸ μὴ περὶ τὰ ἄλλα βεβλάφθαι τὴν πόλιν, ὥστ' οὐδ' εἰ κτησάμενος ἡμῖν μετὰ τῆς παρούσης ἀδοξίας χώραν καὶ συμμάχους καὶ προσόδους ἐτύγχανεν Αἰσχίνης, οὐδ' οὕτως ἂν ἧττον ἐφ' οἷς ἠδικούμεθα ὠργιζόμην. καὶ ταῦτα δεδίδαγμαι παρὰ τῶν νόμων οὓς οἱ ἡμέτεροι πατέρες ἔθηκαν οὐ γράψαντες, ὥσπερ ὁ Σόλων*

---

4 cf. t. IV 242,30 R   5 Dem. p. 20,20   7 cf. t. V 96,12

Αἰσχίνη, μειζόνως λυπεῖ" Re *κοῦφον δὲ μὴ εἴπῃς·* et 207,1 *ἀλλ' ἄλλους* Iacobs Lect 214 Rev 426 | *λέγει* scripsi *εἰ γὰρ* libri edd | *ἔχον* reposui e libris, ut coni Re *εἶχον* edd sed *γρ ἔχον* et *ἴσ. ἔχοι* in marg Mor

1 *ἄλλα* inserui, ut coni Re om libri edd 4 *καὶ νῦν*] „*f. Αἰσχίνη, aut leg. τείχη καὶ aut ναῦς καὶ*" Re *καὶ νεώρια* Iacobs App Pors 323 Lect 214 Rev 426 at cf. l. 12; p. 203, 10; 205, 10. Dem. l. l. 6 *μὴ δ' H μήθ'* Re | *ἀδικεῖν* Mor sed *γρ ἀδικεῖ* in marg 7 *δ' ἡ* et *πονηρὰ* reposui e libris ut coni Re *δὴ* et *πονηρὸν* edd | *πρὸς τὸ πονηρὸν* ante *καθέλκεται* inserendum coni Re 8 *κἂν ὁ AthP* sed in hoc *καὶ οὐκ ἂν* in marg, et *γρ* in marg Mor 9 *βλαπτέτω* scripsi ex *HMa* coll p. 209, 1 *βλεπέτω AthP* edd 10 *τοσοῦτον* scripsi ex *H* cum Iacobsio Add 360 App Pors 323 Lect 214 *τοσοῦτ' AthPMa* edd | *πρᾴως* reposui e libris, ut coni Re *πράττειν* edd *πρᾳότερον* Iacobs | *ἂν* om *H* 11 *περὶ μὴ Ma* | *τἄλλα Ma* 14 *ἐφοίσῃ* Mor | *ὠργιζόμην* scripsi e *PHMa* *ὠργιζόμενοι Ath* *ὀργιζόμενοι* Mor sed *γρ. ὀργίζομεν* in marg *ὀργιζοίμην* Re

καὶ ὁ Δράκων, ἀλλὰ πράξαντες καὶ παραδόντες ἡμῖν τὰ ἔργα μιμεῖσθαι.

30. *Πάντα μὲν οὖν διεξιέναι τῶν ἀμηχάνων, οὗ δὲ οὐδεὶς ἂν χρόνος ἐπιλαθέσθαι ποιήσειεν, ἧκεν ἄγων ποτὲ τὴν Ἀσίαν καὶ τῆς Εὐρώπης τὸ πλέον ἐφ' ἡμᾶς ὁ Πέρσης. ὡς δὲ πολλοῖς ὀλίγους καταχώσας τοὺς Λακεδαιμονίων ἐν Πύλαις ἤλαυνεν ἐπὶ τὴν χώραν, τὴν μὲν γῆν ἀφεῖσαν οἱ τότε Ἀθηναῖοι, τὴν θάλατταν δὲ ἀντὶ τῆς πόλεως εἶχον. ὁ δὲ ὧν κατέσκαπτε τὴν πόλιν, τούτων ἡττᾶτο ναυμαχῶν. οἰόμενος δὲ αὐτοὺς μάχῃ μὲν οὐκ ἂν ἁλῶναι, δωρεαῖς δ' ἂν ἴσως ἕτοιμος ἦν τὰ μὲν δοῦναι, τὰ δὲ ἀποδοῦναι, ἀποδοῦναι μὲν γῆν καὶ πόλιν, δοῦναι δὲ χρήματα ἀμύθητα καὶ τὸ ἄρχειν τῶν Ἑλλήνων καὶ φίλῳ χρῆσθαι τῷ τῆς Ἀσίας δεσπότῃ.*

31. *πῶς οὖν οἱ τότε ταῦτα ἀκούοντες; πάντα ἡγοῦντο βλάβην καὶ οὐκ ἐδέχοντο τὸ τὰ αὐτῶν οὕτω κομί-*
R III 409 *σασθαι | μεῖζον εἰς συμφορὰν ἡγούμενοι τοῦ τὸν ἅπαντα χρόνον ἐπὶ τῶν τριήρων σαλεύειν. οὕτω πανταχοῦ τὸ καλὸν πρὸ τοῦ κέρδους ἐδίωκον, Αἰσχίνη.*

---

5 cf. t. V 498, 18 sq. 6 Her. VII 225 8 Her. VIII 49 9 cf. t. V 479, 6 12 Her. VIII 140 14 cf. t. V 65, 1. Her. VIII 140; IX 4 | Plat. Lys. p. 209 D

---

3 *οὗ δὲ* om *Ath* *οὐδὲ H* Mor 4 *ἂν* om Re 8 *ἀφῆκαν Ma* | *θάλασσαν P* Re 9 *αὐτὴν* Mor 10 *καὶ* ante *αὐτοὺς Ma* 11 *δωρεαῖς δ' ἂν* reposui e libris *δῶρ' ἔτ' ἂν* edd sed *γρ ἔδει τὸ* in marg Mor „*aut δώροις δὲ πάντως leg. aut δώροις δέ γ' ἂν ἴσως*" Re *δωρεὰν ἴσως* Iacobs Add 360 quo improbato *δώρων δὲ τάχ' ἥσσονας εἶναι* coni App Pors 323 Lect 214 Rev 426 12 *τα*(1) *H* 13 *τῶν* om Re 14 *χρήσασθαι P* Re | *τῆς* inserui ex *AthHMa* om *P* edd 15 *ἀκούοντες* scripsi ex *AthHMa* *ἀκούσαντες P* edd 16 *τὸ* inserui ex *AthHMa*, ut coni Re om *P* edd | *αὑτῶν* Re *αὐτῶν* libri Mor 17 num *μείζονα συμφορὰν*? at cf. p. 215, 13 | *τοῦ* scripsi ex *HMa* *τὸ AthP* edd sed *ἢ τὸ* aut *τοῦ* coni Re 18 *τριήρων* scripsi e *Ma* coll t. V 94, 5 *τριηρῶν AthPH* edd

δεῖ δὲ καὶ ἡμᾶς νῦν ὑπὸ σοῦ φανῆναι μηδὲν εἰς τοῦτο βεβλαμμένους. ἀλλ' οὐκ ἂν δύναιο. δικαίως ἄρα εἰσαγγέλλῃ.

32. Φέρε δὴ καὶ αὐτῶν ὧν οὐδέν φησιν εἰργάσθαι κακῶν πᾶσιν αὐτὸν ἐνεχόμενον δείξωμεν.

Ὅτι μὲν οὖν καὶ χωρία καὶ πόλεις καὶ ὅρμους καὶ χρήματα καὶ αἰχμαλώτους καὶ πολλὰ ἕτερα προειληφὼς τῆς πόλεως Φίλιππος εἰς τοῦθ' ἧκεν ὕβρεως ὥστε καὶ τριήρεις ἀπὸ τοῦ Μαραθῶνος ἀφέλκειν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ τῶν πάντων· ὅτι δὲ τῷ μετασχεῖν τῆς ἀμφικτυονίας ἧττον ἂν ἐφῄη καθ' ἑαυτοῦ κινεῖσθαι τοὺς Ἕλληνας παρών τε καὶ συγκαθήμενος καὶ τὰ μὲν πείθων, τὰ δὲ ἀπειλῶν, τὰ δὲ ἀντιλέγων, τὰ δὲ ὑπισχνούμενος, οὐδὲ τοῦτο ἀμφισβητήσιμον. 33. ὁ τοίνυν ὧν ἂν ἐξέπεσεν, εἰ μὴ τοῦ τελευταίου τετυχήκει, ταῦθ' ὅπως αὑτῷ βέβαια μενεῖ παρασκευάσας πῶς οὐκ ἂν εἴη πολλὰ χωρία καὶ πολλοὺς ἡμᾶς ἀπεστερηκὼς τόπους; καὶ γὰρ ἐκεῖνα νομίζοιτ' ἂν εἰκότως δεδωκέναι τὰ μεταστάντα ἂν ὡς | ὑμᾶς καὶ ὑμῶν ἀφῃρῆσθαι R III 410

---

7 Dem. p. 49,26 sq. 9 cf. t. IV 821,11 R. Dem. p. 49,29 sq.

---

2 *οὐκ ἂν δύναιο*] „*videtur hic κέρδους ἀπέχεσθαι vel tale quid deesse*“ Re 3 *εἰσαγγέλλει H* 5 *κακὸν PMa* Mor | *ἐνεχόμενον* scripsi ex *AthHMa*, ut coni Re *ἐχόμενον P* edd 6 *πόλεις καὶ χωρία Ma* 7 *προειληφὼς* scripsi auctore Re („*videtur leg. προειληφὼς Φίλιππος εἰς τοῦθ' aut si προείληφε manet, pro ὃς malim καὶ*“) *προείληφε* (*προείληφεν Ma*) libri edd 8 *οἷς* ante *εἰς H* *οἷς ὃς Ath* *ὃς PMa* edd delevi auctore Re 9 *ἐφέλκειν AthPH* Mor 10 *τὸ AthP* Mor 11 *ἥττονα νεῶν· ἢ HMa* | *αὐτοῦ Ma* *αὑτοῦ H* 14 *τοῦτ' P* | *τοίνυν ὧν* Mor sed *ἴσ. ὡντίνων οὖν* in marg | *ἂν* om *HMa* 16 *αὐτῷ* scripsi *αὑτῷ* libri edd | *μενεῖ* scripsi *μένοι* libri edd 17 *ὑμᾶς H* 18 *ἐκεῖνα* Re *ἐκείνῳ HMa* *ἐκεῖνο AthP* Mor 19 *ἡμᾶς* (ὑ supra) *P* | *ἡμῶν* (ὑ supra) *P* | *ἀφῃρῆσθαι* scripsi *ἀφῆσθαι H* *ἀφεῖσθαι AthPMa* edd sed „*malim aut ἀφελέσθαι aut ἀφῃρῆσθαι abstulisse*“ Re

τὰ παρ' ἐκείνῳ μενοῦντα. 34. οὐ τοίνυν ἡ βλάβη μόνον τοῦ παρελθόντος χρόνου οὐδὲ τοσοῦτον κεκέρδακε Φίλιππος ὅσον μηκέτι φοβεῖσθαι περὶ ὧν ἀδικῶν ἐκτήσατο, ἀλλὰ ταῦτ' ὄντα μὲν αὐτῷ διατηρήσει καὶ διὰ τῆς καλῆς ταύτης τοῦ συνεδρίου μετουσίας ἔτ' ἀσφαλέστερος ἔσται καὶ μείζων τὰ μὲν ὅπλα καὶ τὰς μηχανὰς ἐπάγων τοῖς οὔπω κατεστραμμένοις, τοὺς δ' ἐν τῇ πυλαίᾳ καθ' αὑτοῦ παροξύνοντας οὐχ ἕξων. βασιλεὺς γὰρ καὶ τύραννος πανταχοῦ φοβερόν, οὐ στρατεύων μόνον, ἀλλὰ καὶ δικάζων καὶ βουλευόμενος. τίς δὲ τῶν ἀδικουμένων ὀδύραιτ' ἂν ἃ πέπονθε ψήφους ἔχοντος Φιλίππου καὶ κολακευομένου καὶ πείθοντος ἃ βούλοιτο τὸ κοινόν; τὸν οὖν οἷς ἔχει μὲν οὐκ ἀγαπήσοντα, ἀεὶ δέ τινος ἐπιθυμήσοντα, σιγᾶν δὲ τοὺς παθόντας ἀναγκάσοντα φῶμεν εἰληφέναι τι παρὰ τοῦ κακῶς σεσιγηκότος Αἰσχίνου ἢ μή; 35. εἰώθαμεν πρέσβεις πέμπειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ καταβοᾶν Φιλίππου, καὶ τοῦτο οὐκ ὀλιγάκις ὠφέλησε τὴν πόλιν, πρεσβεῖαι,

---

4 ταῦτ' ὄντα] ταυτὸν τὰ *HMa* „*fortasse desunt quaedam. alias sic saltim debet refingi oratio*: τά τε ὄντα νῦν αὐτῷ διατηρήσει καὶ διὰ τῆς καλῆς τοῦ συνεδρίου μετουσίας οὐδὲν φαυλότερος οὔτ' ἀσθενέστερος ἔσται, ἀλλὰ καὶ μείζων" Re τά γ' ὄντα μὲν Iacobs Lect 214 οὐ τά γ' ὄντα Rev 426 | αὐτῷ *AthPH* Mor 5 ταύτης inserui e libris om edd | ἔτ' ἀσφαλέστερος scripsi auctore Iacobsio οὔτ' ἀσθενέστερος libri edd 6 μεῖζον *P* | τα *Ma* | τὰς inserui e libris om edd 7 οὔτω (superscr. π) *P* οὔτω Mor 8 καθ' αὑτοῦ scripsi cum Re Anim κατ' αὐτοῦ libri edd | παροξύνοντας scripsi τοῦ παροξύνοντας *AthHMa* τοὺς παροξύνοντας *P* edd sed „τοὺς *abesse malim*" Re | οὐκ ἐξόν Mor num παροξυνοῦντας οὐκ ἔχων scribendum? 11 ὀδύραιτ' scripsi auctore Re ὀδύρετ' *HMa* ὠδύρετ' *AthP* edd „ὠδύρετ' ἂν *non damno. malim tamen* ὀδύραιτ' ἄν" Re | πέπονθεν *Ma* 13 ἀγαπήσαντα (superscr. ο) *P* ἀγαπήσαντα *AthH* Mor 18 πρεσβεῖαι scripsi πρεσβεία libri edd

λόγοι, κατηγορίαι καὶ τὸ ἀνεγέρθητε καὶ τὸ μόνος ἐκεῖνος τῶν Ἑλλήνων ἐχθρός. οἴεσθε οὖν ἐξεῖναι τοιαῦτα ἔτι πρεσβεύεσθαι; οὐκ ἔστι. τίς γὰρ ἀνέξεται; τίς προσέξει; ⟨τίς⟩ οὐκ αἴνιγμα τὸ πρᾶγμα | R III 411
ἡγήσεται; ὑμεῖς τοῦτον τὸν ἐπίορκον καὶ πανοῦργον καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἐχθρὸν ἐγκατεστήσατε τῇ πυλαίᾳ ῥᾳδίως, καὶ οὐδὲ ῥῆμα ἐναντίον ἀφήκατε, δῆλον ὡς χρηστὸν καὶ δίκαιον καὶ τιμῶν ἄξιον. εἶτα οὐκ αἰσχύνεσθε κακῶς λέγοντες νῦν ὃν οὐκ ἐπέσχετε, ἡνίκα τῶν μεγίστων ἐτύγχανεν; οὐκοῦν τὴν οὐκ ἀναγκαίαν Αἰσχίνου σιγὴν ἀνάγκη μετὰ ταῦτα τὸν δῆμον ἅπαντα μιμεῖσθαι καὶ μηκέτι ἐγκαλεῖν τῷ τοσαῦτα ἠδικηκότι; 36. καίτοι τοῦτο πόσου ποτ' ἂν ἐπρίατο Φίλιππος ⟨τὸ⟩ μηδένα μηκέτι παρ' ὑμῶν εἰς τὰς ἄλλας πόλεις βαδίζειν ἐπ' ἐλέγχῳ τῶν ἐκείνου κακουργημάτων, ἀλλ' εἶναι τοῖς τὰ ἐκείνου παρ' ἑκάστοις πράττουσι λαμπρὰν τὴν τῶν ἐναντιωσομένων ἐρημίαν;

---

1 sq. Dem. fals. leg. p. 439, 1 et 19   4 Dem. p. 446, 13; 184, 29   17 Dem. p. 171, 22

---

1 *καὶ* ante *κατηγορίαι* *AthPH* edd delevi   3 *τὰ* ante *τοιαῦτα* *Ma* | *ἔτι* inserui ex *AthHMa* om *P* edd | *ἔστι* scripsi ex *HMa* *ἔτι* *AthP* edd   4 *τίς* (2) inserui auctore Re om libri edd   6 *καὶ*] *εἰ* *Ma* | *ἐξεῖναι τοιοῦτον* post *ἐχθρὸν* Mor uncis inclusit Re e lectione varia ad l. 3 *ἐξεῖναι τοιαῦτα* orta puto *ἐξὸν ἀπωθεῖν* sive *ἀπείργειν* sive *εἴργειν οὕτως* sive *ἀρκεῖν οὕτως* sive *ἀντειπεῖν* Iacobs Add 360 App Pors 323 Lect 214 Rev 426 *ἐξὸν ἐξωθεῖν τοιοῦτον* Weiske hyp III 4 | *ἐγκαταστήσατε* *H*   8 *δηλοῦν* coni Mor | „*post ἄξιον videtur ἡγούμενοι deesse*“ Re   9 *νῦν* reposui e libris *νόμον* edd sed corruptum esse agnovit et *λέγοντες ὃν μονονοὺκ ἐπεύχεσθε* coni Re *ὡς ἄνομον* Iacobs Lect 215 *ὃν μόνον* Rev 426 | *ἐπέσχετε* scripsi ex *AthPMa* cum Re Anim et Iacobsio *ἐπέχετε* *H* *ἐπέχεσθε* edd   11 *μεταταῦτα* *P*   13 signum interrogationis posui punctum libri edd   14 *τὸ* inserui om libri edd | *ὑμῶν* Mor *ἡμῶν* libri   15 *ἐπελέγχων* *H* | *ἐκείνων* Mor   16 *ἐκεῖνα* Mor

ἔστιν οὖν οὕτω τις εὐήθης, ὃν σὺ πείθεις ὡς ταὐτόν ἐστιν ἡμῖν τε καὶ Φιλίππῳ συμφέρον; οὐχ οἷόν τε, ἀλλ' ὥσπερ τὸ τῇ πόλει λυσιτελοῦν ἐκείνῳ δυσχερές, οὕτω τὸ Φιλίππῳ βοηθοῦν ἡμῖν ἐναντίωμα καὶ βλάβος.

37. *Ἑώρων γάρ, φησίν, ὡρμηκότας τοὺς ἀμφικτύονας καὶ χαρίσασθαι βεβουλευμένους. τοῦτο τοίνυν ἐστὶ δι' ὃ ἐχρῆν ἀντειπεῖν, ὅτι ὡρμήκεσαν καί τι ἐκεκίνηντο. εἰ δὲ οὐδὲν ἐτύγχανον ἐντεθυμημένοι τοιοῦτον, οὐδ' ἐδέοντο τοῦ καθέξοντος οἱ σωφρονοῦντες. ὁ ἱππεὺς ἐν ταῖς ἀμετρίαις ἀνακόψει τὸν* R III 412 | *ἵππον, φυλάττοντι δὲ τὸ μέτρον οὐ μαχεῖται τὸν χαλινὸν ἀνέλκων. τὰ νοσοῦντα τῶν σωμάτων δεῖται φαρμάκων, τὰ δ' ὑγιαίνοντα πόρρωθεν ὁ ἰατρὸς ὄψεται. ἰατρὸς ἔστω καὶ ὁ πυλαγόρας νοσούντων τῶν ἀμφικτυόνων. διὰ γὰρ τοῦτο πέμπεται λόγῳ παύσων τὰ ἁμαρτανόμενα. σὺ δὲ εἴας ἐνισχύσαι τῷ συνεδρίῳ τὸ νόσημα.*

---

5 cf. t. I 189, 9; II 357, 13. Dem. p. 685, 10   10 cf. t. II 319, 10 | cf. t. I 495, 2

---

1 *τίς οὕτω Ma οὕτως AthPH* Mor | *πείθεις* scripsi e *Ma πεισθεὶς H πείθοις AthP* edd   2 *ἀλλ'* ante *οὐχ Ma*   3 *ἐκεῖνο P*   4 *τῷ* ante *Φιλίππῳ P* edd delevi | *βλάβη P* Re cf. t. II 543, 3   5 *τοὺς* inserui e libris om edd   6 *βεβουλευμένους Ma* sed *ευμεν* in ras m²   7 *διὸ H*   8 *καί τι ἐκεκίνηντο* scripsi ex *HMa καίτοι ἐκέκτηντο AthP* edd sed „*num καὶ ὅτι ἐκεκίνηντο?*“ Re | *ἐντεθυμημένον Ath* Mor   9 *τοιοῦτο AthP* Mor | *οὐδὲ Ma* Mor   10 *ἀμεριμνίαις AthP* sed in hoc *γρ ἀμετρίαις* in marg, *Ma* sed *μνίαις* parum certum, et *γρ* in marg Mor   13 *τῶν* ante *φαρμάκων Ma* | *τὰ* scripsi ex *HMa τὸν AthP* edd   14 *ἰατρὸς* inserui e libris, ut ante aut post *νοσούντων* inserendum coni Re om edd   16 *εἴας ἐνισχύσαι* scripsi cum Iacobsio Add 360 App Pors 323 Lect 215 Rev 426 *ἔτασας H ἔταξας Ma ἔασον AthP* edd sed „*num ἐάσων? sed tum deest ἐβάδιζες vel simile quod verbum*“ Re *ἐᾷς ἐνισχύσαι* Cobet Coll 272 de *ἐνισχύσαι* cf. ad t. II 11,5

38. *Κρεῖττον γὰρ ἦν, φησίν, ⟨ἢ⟩ ἐξαιρεθῆναι.* καὶ πόθεν τοῦτο εἰδὼς λέγεις ὡς ἀνιάτως εἶχον; εἰ μὲν γὰρ ὅσα προσῆκεν ἀκηκοότες καὶ λόγου δεινοῦ καταπαῦσαι ὁρμὴν ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἔμενον, σαφῶς ἂν ἃ φῂς ἐδέδεικτο· σιγῶντος δὲ εἰ μηδὲν ἀμείνους ἐγίγνοντο, τί σημεῖον τοῦ καὶ μετὰ τοὺς λόγους ὁμοίως ἂν ἁμαρτεῖν; 39. μέγα δύναται, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λόγου φύσις, μέγα. οὗτος καὶ στάσιν ἐκοίμισε καὶ πόλεμον ἀνεῖλε τὰ ὅπλα ἐκ τῶν χειρῶν ἐκβάλλων καὶ θυμούμενον ἐπράυνε καὶ λύπην ἔσβεσε καὶ δάκρυον ἔστησε καὶ τοὺς ἡσυχίᾳ χαίροντας ἔπεισεν ὡς ἀμείνων εἰρήνης ὁ πόλεμος, καὶ τοὺς φρίττοντας τὰς παρὰ τῶν ἰατρῶν τομὰς ἀνδρείως παρέχειν τῷ σιδήρῳ τὸ σῶμα. 40. ναῦς ᾤετο δεῖν ποιησάμενος Κροῖσος ἐπιθέσθαι ταῖς νήσοις, ἀλλὰ Βίαντος ὡς οὐ συμφέρον διδάξαντος ἀπέστη τοῦ πλεῖν. ἡμεῖς ποτε καὶ Θηβαῖοι παρεταξάμεθα πρὸς μάχην καὶ μελλόντων χρήσεσθαι τοῖς δόρασιν ἐφάνησαν Κορίνθιοι διαλλακταὶ καὶ ἀπήλθομεν πρὸ τῶν τραυμάτων. ἔδοξαν Μιτυληναῖοι τὰ μέγιστα τὴν πόλιν ἀδικεῖν ἐν τῷ πρὸς Πελοποννησίους

---

12 Plat. Gorg. p. 456 A sq. 14 Her. I 27 18 cf. ep. 1084. Her. VI 108, 3

---

1 ἢ inserui auctore Re om libri edd 3 „*post* λόγον *videtur* ῥηθέντος *deesse*“ Re 5 ἃ inserui ex *AthHMa* om *P* edd sed ὃ inserendum coni Re | φῂς scripsi auctore Re ἔφης libri edd | δ' Re | εἰ om *H* 8 ἐκοίμισεν *Ma* 10 ἔσβεσεν Re 11 ἄμεινον Cobet Coll 272 14 voce ναῦς des *H* fol 156ᵛ quae sequuntur usque ad νῦν p. 219, 1 uno folio amisso desunt | ποιησόμενος *AthMa* 15 ὡς inserui e libris om edd | συμφέρει *Ma* 17 χρήσασθαι *Ma* 18 θηβαῖοι ante κορίνθιοι *P* Θηβαῖοι, Mor θηβαίοις Re delevi cum Re Anim | διαλλακταί Mor sed ἴσ. διηλλάχθησαν in marg 19 πραγμάτων *Ma* | οἱ ante μιτυληναῖοι Re delevi | ταμέγιστα *Ma* 20 τοὺς ante πελοποννησίους *Ma* | πελοπονησίους *P*

πολέμῳ καὶ πρὸς τοσοῦτον ἦλθεν ὀργῆς ὁ πρᾳότατος R III 413 *τῶν Ἀθηναίων δῆμος ὥστε ψήφισμα ἐνίκησε | τὴν πόλιν ἡβηδὸν ἀνελεῖν, καὶ τοῦτο φέρουσα τριήρης ἔπλει. ἐκκλησία δευτέρα καὶ Διοδότου λόγος ἐπιεικέστερος, καὶ ψήφισμα ἐλύθη ψηφίσματι.* 41. *καὶ τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν; ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ἑτέρων μὲν ἐπιθυμοῦντες εἰς τὰς ἐκκλησίας ἀναβαίνετε πολλάκις, ἕτερα δ' ἀπέρχεσθε ἐψηφισμένοι τῶν λογισμῶν παριόντων τὰς ἐπιθυμίας. τί οὖν θαυμαστὸν βουληθῆναι μὲν τὰ χείρω τοὺς ἀμφικτύονας, ποιῆσαι δὲ κύρια τὰ βελτίω μαθόντας τὴν ἐν οἷς ἐβούλοντο βλάβην;*

42. *Οὕτω χρηστέον, Αἰσχίνη, τῇ δεινότητι τῶν λόγων κατὰ τῶν ἐχθρῶν ὑπὲρ τῶν δικαίων, πρὸς μὲν τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ὑπὲρ ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων, οὐ μὰ Δία, κατὰ τῶν συμμάχων ὑπὲρ τῶν βαρβάρων, οὐκ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐπὶ παρακρούσει τῶν πολιτῶν, καὶ μάλιστα μὲν πανταχοῦ τὰ δίκαια τιμᾶν, εἰ δ' ἄρα δεῖ που καὶ σοφίσασθαι, οὗ πλεονεκτήσειεν ἄν τις τῶν ἐχθρῶν, ἐνταῦθα καιρὸς τῶν κλεμμάτων.* 43. *σοὶ δὲ οὐδὲν ἔδει σοφισμάτων οὐδὲ ποικίλων, Αἰσχίνη, λογωι, ἀλλ' ὑπῆρχεν ἀφθονία δικαίων, μεθ' ἧς ἄν τις και τῶν ἰδιωτῶν οὐ χαλεπῶς ἐξέωσε Φίλιππον*

---

2 Thuc. III 35, 2. Diod. S. (id est Ephorus) XII 55 3 Thuc. III 49, 1 4 cf. t. II 460, 20 c. schol.; t. V 129, 13. Thuc. III 41 5 sq. Dem. p. 886, 28 6 cf. t. IV 243, 10 R 16 Dem. p. 679, 3 18 Thuc. V 9, 3

---

4 *εὔπλει* Mor | *ἐδίδοτο* *Ma* 7 *ἀναβαίνετε* reposui e libris, ut coni Re *ἀναβαίνουσι* edd 8 *δὲ* Re | *ἀπέρχεσθε* scripsi e *Ma* *ἐπέρχεσθε* (α supra ε) *P* *ἐπέρχεσθε* *Ath* *ἔρχεσθε* edd sed „*mallem* *κατέρχεσθε*“ Re 10 *ἀμφικτυόνας* *P* 14 *ἁπάντων τῶν* scripsi ex *AthMa* *πάντων* *P* edd 17 *τιμῶν* Mor 21 *ἀπῆρχεν* Mor

ὅτι, ὦ ἄνδρες ἀμφικτύονες, τουτὶ τὸ πρᾶγμα πάνδεινόν ἐστι. πατεῖτε παλαιοὺς ὅρκους, ἔθη συγχεῖτε τίμια, κινεῖτε νόμους ἀρχαίους ὑπ' ἀνδρῶν τεθέντας θεοφιλῶν οἳ κατὰ τὸν ἐξαίσιον ἐκεῖνον κατακλυσμὸν λέγονται ⟨γεγονέναι⟩. τύραννον, ὦ Γῆ καὶ Πύθιε, ⟨καὶ⟩ βάρβαρον ⟨δέξονται⟩ οἳ μηδὲ τῶν Ἑλλήνων μηδένα τῶν ἔξω τοῦ καταλόγου. ταῦτα οὐκ ἠπίστασο; R III 414 | ταῦτα οὐκ ἦν εἰπεῖν ῥᾷστον; οὐκ ᾔδεις ὡρισμένον γένεσί τισι τὸν ἀριθμόν; Ἴωνες, Δωριεῖς, Βοιωτοί, Περραιβοί, Μάγνητες, Ἀχαιοί, Φθιῶται, Μηλιεῖς, Δόλοπες, Αἰνιᾶνες, Δελφοί, Φωκεῖς, ἕως ἐπέτρεπεν Αἰσχίνης. τοῦτ' οὖν οὐκ ἀρκοῦν εἰς συμφοράν, ἀλλὰ προσεῖναι δεῖ τούτῳ τὸ καὶ τἀκείνων ἔχειν τὸν ἀνηρηκότα; καὶ πόσῳ βέλτιον ἐνδεῖν τινος εἰς τὸν ἀριθμὸν ἢ κακῶς ἀναπληροῦν τὸ μέρος;

44. Ἀλλ' οὐκ ἂν προσεῖχον τοῖς δικαίοις.

---

1 Dem. p. 406, 12; 1267, 17 4 cf. p. 231, 9. Plat. Criti. p. 112 A 5 Paus. X 8, 1 9 sq. Harpocr. et Suid. s. v. *Ἀμφικτύονες*. Mich. Apost. prov. II 70. Arsen. viol. p. 54, 5 ed. Walz (= Theopomp. fr. 80 Mueller fr. hist. IV 291; fr. 77 ed Grenfell et Hunt, Hell. Oxyr. p. VIII). Aesch. fals. leg. § 116. Paus. X 8, 2

---

1 *οὕτω πως λέγων* ante *ὅτι* inserendum coni Re at cf. p. 123, 5 | *ἀμφικτυόνες P* 3 *ἀρχαίως* Mor 4 *οἳ* delendum et *λέγονται τύραννον* scribendum coni Iacobs Lect 215 Rev 426 5 *γεγονέναι* inserui auctore Re („*ante aut post λέγονται deest aliquid e. c. γεγονέναι aut αὐτοὺς καταστῆσαι* hos ritus instituisse") om libri edd 6 *Πύθιε* scripsi e *PMa* cum Iacobsio *πυθέα Ath* edd *Πυλαία* coni Re | *καὶ* et 7 *δέξονται* inserui om libri edd | *οἱ* Mor | *μὴ δὲ PMa* 8 *οὐχ Ma* | *ἠπίστασο* scripsi, ut coni Re („*aut ἠπίστασο aut si ἠπίστατο servamus, legi debebit ᾔδει*") *ἠπίστατο AthP* edd *ὑπίστατο Ma* 10 *γένεσί τισι* scripsi auctore Re *γένος ἔν τισι* libri Mor *γένους ἔν τισι* Re 13 *τοῦτο Ath* 14 *τὸ* inserui e *Ma* om *AthP* edd | *τὸν ἀνηρηκότα* scripsi e *PMa* ut coni Re *τὰ ἀνηρηκότα Ath* *τῶν ἀνηρηκότων* edd

ἴσως μὲν καὶ τούτοις ἄν, εἰ καὶ μὴ πάντες, ἀλλ' εἰσὶν οἳ προσεῖχον ἄν, οὐ γὰρ δὴ πάντας ἐτύγχανε τεθεραπευκὼς ὁ Φίλιππος, ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο καὶ διέστησε μάλιστα τὸ τοὺς μὲν εὖ πεπονθέναι, τοὺς δὲ ἀπημελῆσθαι. εἰ R III 415 *δ' οὖν ἄτιμον ἅπασιν ἐγεγόνει τὸ δίκαιον,* | *ἀλλ'* † *ὁ φόβος γε τοῦ λυσιτελεῖν σφισιν ἐν ἀμφικτύονος σχήματι δεσπότην ἐφεστάναι ταῖς συνόδοις. μὴ γὰρ δὴ νομίζετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῇ μὲν ὑμετέρᾳ πόλει τοῦτ' εἶναι σφαλερόν, τοῖς δ' ἄλλοις ἀσφάλειαν ἔχειν, ἀλλ' ἴσον ἅπασι κίνδυνον. δεινὴ γὰρ ἡ φιλοτιμία τἀνθρώπου καὶ τὸ πρὸς τοὺς ἐλευθερίας ἐπιθυμοῦντας μῖσος. ταῦτ' οὖν ἐκείνους ἔπειθεν ἂν μηδὲν οὕτω θαυμάζειν ὥστε αὑτοὺς ἀπολλύναι.* 45. *ἀλλὰ μάταιος ἅπας λόγος καὶ πολλὴ φλυαρία καὶ μία σπουδὴ Φίλιππον ἀμφικτύονα ⟨γίγνεσθαι⟩. γιγνέσθω μέν, Αἰσχίνη, γι-*

4 cf. t. I 142, 4

1 *κἂν τοσούτοις* coni Re 2 *καὶ* ante *προσεῖχον* *P* edd delevi 3 *διέστησε μάλιστα* scripsi *διίστη σε μάλιστα* *Ma* sed *σε* in ras m² *διίστατο ἐν ῇ* *Ath* *διίστητο· ἐν ᾗ* *P* sed *διίστη γε μάλιστα* in marg, Mor sed *ἐν ᾗ* uncis inclusum et *γρ διίστη γε μάλιστα* in marg *διίστη γε μάλιστα* Re 4 „*pro τὸ sine omni dubio leg. est τῷ*“ Re 5 *ἄτιμον* scripsi ex *AthMa* *ἔντιμον* *P* edd sed „*locus etiam hic corruptus et inexplicabilis est, quia nonnulla ad sententiam necessaria a librariis omissa videntur*“ Re 6 *γε ⟨ἦν⟩ μὴ οὐ λυσιτελῇ?* | *σφισιν* scripsi e *Ma* *φησιν* *AthP* sed in hoc *σφίσι* in marg, edd | *ἀμφικτυόνος* *P* 10 *ἶσον* *PMa* | „*post κίνδυνον potest a communi repeti νομίζετε. ego vero suspicari malo deesse ἤνεγκε vel tale quid*“ Re | *κίνδυνος?* | *δεῖν* Mor 11 *τὸ* inserui ex *AthMa*, ut coni Re om *P* edd 12 *μῖσος τοσοῦτον ἔχει ὡς* (vel *ὥστ'*) *εἴποις ἂν* Iacobs Add 361 App Pors Adv 301 Lect 215 Rev 426 | *ἐκείνους* scripsi e *Ma* *ἐκεῖνος* *AthP* edd | *ἔπειθεν* reposui e libris *εἴποι* edd *ταῦτ' οὖν (ἐκεῖνος εἴποι ἄν) ἐγὼ μὲν ἐδίδασκον, ἦν δὲ μηδενὶ μηδὲν οὕτω θαυμαστὸν* coni Re 13 *ὥστε* *Ma* sed *τε* in ras m² | *αὑτοὺς* scripsi *αὐτοὺς* libri edd 14 *καὶ πολλὴ* scripsi ex *AthMa* *καὶ κενὴ* *P* *κενὴ* edd | *καὶ* *P* sed *δὲ* suprascr 15 *ἀμφικτυόνα* *P* | *γίγνεσθαι* inserui auctore Re om libri edd | *γενέσθω* (1 et 2) *Ma* | *ὦ* ante *αἰσχίνη* Mor, *ὦ* *P* Re delevi

γνέσθω δὲ ἀντιλεγόντων Ἀθηναίων. κτάσθω μὲν ἐκεῖνος δόξαν, ἡμεῖς δὲ ἡμῖν αὐτοῖς τὴν οὖσαν φυλάττωμεν. ὁ μὲν τὴν πυλαίαν προσλαμβανέτω, τὸ δὲ ἀκόντων Ἀθηναίων φαινέσθω. 46. μὴ ποίει δῆμον οὐδὲν ἐοικότα Θετταλοῖς Θετταλῶν ζηλωτὴν μηδὲ πολὺ διαφέροντα Θηβαίων Θηβαίων μιμητήν. χαρίζονται ἐκεῖνοι βαρβάρῳ. τί θαυμαστόν; πατέρων ἀκολουθοῦσι παραδείγμασι. μετὰ γῆν, μεθ' ὕδωρ, μετ' ἀπαρχὰς δουλείας τὴν πυλαίαν προπεπώκασιν. ἡμῖν δὲ οὐκ ἔστιν ἀναχώρησις, οὐ γὰρ ἐῶσιν οἱ ὑπὲρ τοῦ καλοῦ πόλεμοι καὶ τρόπαια τὰ μὲν ἐν γῇ, | R III 416 τὰ δ' ἐν θαλάττῃ, τὰ μὲν οἴκοι, τὰ δ' ἐν τῇ ὑπερορίᾳ. οὐκ ἐᾷ Δᾶτις οὐδὲ Ξέρξης οὐδὲ Μαρδόνιος οὐδὲ Μασίστιος οὐδὲ ὁ δίφρος οὐδ' ὁ ἀκινάκης οὐδὲ Κύπρος οὐδὲ Παμφυλία. τὸ γὰρ ἐξ ἀγαθῶν πεφυκέναι πολλὴν εἰς τὸ τὴν ἀρετὴν ἐπιτηδεύειν ἀνάγκην ἔχοι ἄν. 47. καὶ

---

7 Dem. p. 119, 7 | Her. VII 132 8 Her. VII 130 13 Her. IX 20 14 Dem. Timocr. p. 741, 6. Schol. Dem. or. 3, 25 p. 35, 17. Harpocr. et Suid. s. v. ἀργυρόπους δίφρος. Paus. I 27, 1 | Thuc. I 94, 1 | cf. p. 181, 3. Thuc. I 100, 1 16 cf. t. II 390, 4

---

4 *μηδὲν Ath* 5 *μὴ δὲ PMa* 6 *Θηβαίων* (2) om *PMa* 7 *βαρβάρῳ* reposui e libris *βαρβάροις* edd 8 *μετὰ γῆν, μεθ' ὕδωρ* reposui e libris cum Iacobsio Add 218 App Pors 323 Lect 215 Rev 426 coll p. 229, 14 *μετὰ τὴν μεθ' ὑμῶν* edd *μετὰ τὸν μηδισμὸν* Weiske hyperb II 33 *μετὰ τὴν Μεθώνην* Cobet Coll 272 | *μετ'* scripsi *μετὰ* libri edd | *μετὰ τὰς Παγασὰς* Cobet 10 *ἀναχώρησις* scripsi auctore Re *ἀναχωρήσειν* libri edd 11 *δὲ Ma* 12 *μὲν*] *δὲ Ma* | *τά δ' Ma* | *τῇ* inserui ex *AthMa* coll t. I 522, 19; V 261, 8 om *P* edd | *Δᾶτις* scripsi e *P* *δάτις AthMa* edd 14 *ὁ δίφρος* scripsi *ὄθρος* libri edd | *ἀκινάκης* scripsi e *Ma* *ἀκιναῖος Ath* edd *ἀκιναίοις P* sed *ἀκινάκης* in marg 16 *τὴν* scripsi auctore Re *δεῖν* libri edd *ἀεὶ* Iacobs Lect 215 Rev 426 | *ἀνάγκην* scripsi *τὴν ἀνάγκην* libri *τὴν ἀφορμὴν* Mor *ἀφορμὴν* Re

τοῦτο ἡγησάμην, Αἰσχίνη, ⟨δεῖν προφέρεσθαι⟩ τῶν παλαιῶν ἐκείνων λόγους παρ' ἀνδρὸς πυλαγόρου μαχομένους ἀνοίᾳ χαριζομένῃ βαρβάροις. καλὸν ἦν καὶ τοῦτο τοὺς ἐπιγιγνομένους ἀκούειν, ὅτι πάντες καιροὶ τοὺς προγόνους ἀγαθοὺς εὕρισκον, οἱ τῶν πολέμων, οἱ τῶν ἔργων, οἱ τῶν λόγων. σὺ δὲ σιγήσας ἐκεῖ καὶ καταισχύνας τούτους αἰτιᾷ τῆς σαυτοῦ κακίας τοὺς ἀμφικτύονας, οἳ οὐ δήπου σοι τὸ στόμα ἐνέφραττον.

48. Ἔδεισα γάρ, φησί, μὴ πόλεμος ἡμῖν ἀπὸ τῶν ἐμῶν γένηται λόγων καὶ τοσαῦται πόλεις ἀπεχθανόμεναι κοινῇ στρατείαν ἐπὶ τὴν πόλιν ποιήσωνται. ὅτε δὴ Φωκέας ἀπώλλυς, ἐκεῖνο οὐκ ἐδεδοίκεις μὴ μεγάλους ποιήσῃς τοὺς ἄλλους τοὺς ἀπεχθῶς πρὸς τὴν πόλιν ἔχοντας. 49. ἀλλ' ἐῶ τοῦτο, ἐκεῖνο δὲ ἀπόκριναί μοι· πότερον πάλαι φιλοῦντες τὸν Φίλιππον

8 cf. t. II 43, 7; 248, 3; 425, 14; t. III 41, 11; 288, 23; V 54, 14. Dem. p. 406, 5 12 cf. p. 215, 12 12 Dem. p. 61, 25

1 ἡγησάμην *Ma* sed η (2) in ras m² num ἡγησαίμην ἄν? | δεῖν προφέρεσθαι inserui om libri edd „*num* ἐκείνων δεῖν παραφέρειν πρὸς λόγους παρ' ἀνάνδρου πυλαγόρου μαχόμενος?" Re 2 ἀνδρὸς et 3 χαριζομένῃ reposui e libris ἀνάνδρου et χαριζομένου edd μαχομένου? 4 τοὺς ἐπιγιγνομένους scripsi ex *AthMa* τοῖς ἐπιγιγνομένοις *P* edd 6 λόγων *Ma* | ἔργων, οἱ τῶν νόμων *Ma* | καὶ om *Ma* 7 τῆς σαυτοῦ κακίας scripsi, ut coni Re τῆς αὐτοῦ κακίας *Ma* τῇ σαυτοῦ κακίᾳ *AthP* edd 8 ἐνέφραττον scripsi coll ll. ll. ἐπέφραττον libri edd sed „*aut* ἀπέφραττον *leg. aut* ἐνέφραττον" Re 9 ἡμῖν inserui ex *AthMa* om *P* edd 11 ἀπεχθανόμεναι scripsi coll l. 13 et p. 221, 7, ut olim coni Iacobs Lect 216 ἀχθόμεναι libri edd sed „*videtur aliquid deesse*" Re, et defendit Iacobs Anth Pal III 116 | κοινῇ *P* Mor 12 ποιήσονται Mor | δὲ *Ma* et mavult Re | τοῦτο *Ma* 14 τὴν πόλιν reposui e libris τὰ πόλεως edd sed γρ τὴν πόλιν in marg Mor et „*malim cum margine* πρὸς τὴν πόλιν" Re τὰ τῆς πόλεως Iacobs App Pors Adv 287 Lect 216 Rev 427 | δ' *P* Re 15 φιλοῦντες scripsi auctore Sinteni ἐφίλουν libri edd

καὶ ἡμῖν ἐγκαλοῦντες νῦν ἐπέθεντ' ἂν καιρὸν ἥκειν νομίσαντες ἢ τῆς δυσμενείας | ἐντεῦθεν ἀρχόμενοι; R III 417 *εἰ μὲν γὰρ καὶ πρότερον ἠμύναντ' ἂν ἡμᾶς ἡδέως, εἶχον ἀρκοῦντα καιρὸν τὴν Φιλίππου βούλησιν καὶ οὐδὲν ἔδει περιμένειν ἃ μηδεὶς ᾔδει γενησόμενα. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι πέμψαντες ὡς Φίλιππον ἠξίουν αὐτὸν ἐφ' ἡμᾶς ἡγεῖσθαι φάσκοντες ἑτοίμως ἀκολουθήσειν λέγοντες τὸ πλῆθος αὑτῶν καὶ τὴν παρασκευήν, ἆρ' ἂν ὑμῖν εἰς τὴν ὑστεραίαν ἀναβαλέσθαι δοκεῖ ἔχων μὲν κατεπτηχότας τοὺς ὁμόρους, τοὺς δὲ ἀπολωλότας, ἔχων δὲ τούς οἱ παρεπομένους; οὐχ οὕτως ἀργὸς ἐκεῖνος καὶ δεδομένους καιροὺς εἰδὼς διαφθείρειν. ἀλλ' ἕτερον μὲν οὐδὲν ᾐτιῶντο, τὴν πολλὴν δὲ ὑπὲρ τῆς πυλαίας πρόνοιαν ἀξίαν ἡγοῦντο πολέμου οἳ διὰ τὸ φεύγειν τοὺς τοῦ πολέμου πόνους περιορῶντες τὴν*

---

12 Plut. Cic. 17

---

1 voce *ἐπέθεντ'* rursus inc *H* *ἐπέθεντ'* scripsi ex *HMa* *ἐπέθεντο ἂν AthP* edd 2 *δυσμενείας* Mor sed *γρ δυσγενείας* in marg | *ἐντεῦθεν Ma* sed *εν* et *εν* in ras m² 3 *ἡμᾶς ἡδέως* scripsi ex *AthHMa* *ἡδέως ἡμᾶς P* edd 5 *ἃ μηδεὶς ᾔδει* scripsi auctore Re *ἃ μὴ δὲ δείση AthP* sed in hoc in marg *γρ ἅπερ ξυνοίσει, H* *ἅπερ ξυνοίσει Ma* sed *ερ* in ras m² *ἃ μηδὲ δείση* edd sed „*fortasse ἃ μηδεὶς ᾔδει γενησόμενα aut ἃ μηδεὶς ᾔδει εἰ γενήσεται*“ Re 6 *αὐτὸν* inserui ex *AthHMa* om *P* edd 7 *ὑμᾶς AthHMa* | *ἀκολουθεῖν H* 8 *λέγοντες* om *H* | *αὑτῶν* Re *αὐτῶν* libri Mor | *τὴν* inser Re om libri Mor 9 *ἡμῖν Ath* | *δοκεῖ* scripsi ex *AthHMa* *δοκοῖ P* *δοκοίη* edd sed „*aut δοκεῖ ἔχων simpliciter est leg. aut δοκεῖ, ἢ κατοκνεῖν, ἔχων*“ Re | *ἔχων* — 11 *παρεπομένους* om *Ma* 10 *τούς δε P* 11 *τούς οἱ* Re *τοὺς οἳ AthP* Mor *τοὺς* cum lac 7 litt *H* 12 *διδομένους H* | *τοὺς δὲ ἀπολωλότας ἔχων δὲ τοὺς οἳ παρεπομένους· καὶ διδομένους καιροὺς εἰδὼς* post *εἰδὼς Ma* 13 *τὴν πολλὴν* scripsi ex *AthHMa* *τοὺς πολλοὺς P* edd sed „*aut τὴν πολλὴν leg. aut servato τοὺς πολλοὺς leg. τοὺς πολλοὺς δὲ ὑπὲρ τῆς Πυλαίας λόγους, καὶ τὴν πολλὴν ὑπὲρ ἑαυτῶν πρόνοιαν*“ Re

μὲν Ἑλλάδα ταπεινὴν γινομένην, ἕνα δὲ ἄνθρωπον αὐξόμενον; 50. εἴ γε ἦν ἠδὺ πόλεμος τοῖς Ἕλλησι καὶ ὅπλων μελέτη καὶ δόξης ἔρως καὶ σωμάτων ἄσκησις, ἦν ἂν καὶ Φιλίππῳ μέγα τι τὸ διασώσασθαι τὴν πατρῴαν ἀρχήν· νῦν δ' ἐκβεβλήκασι τῶν ψυχῶν τὸ φιλοτιμεῖσθαι τοῖς ὑπὲρ τῶν δικαίων ἀγῶσι καὶ κρεμάσαντες τὰς ἀσπίδας κάθηνται ἀκούοντες τῶν ἐπαινούντων τὸν Φίλιππον καὶ οὐδὲ τοὺς ἀπολλυμένους τῶν Ἑλλήνων ποσῶς ἐλεοῦσιν, ἵνα μὴ πολεμεῖν ἀναγκασθῶσιν. ἐκ ποίας οὖν μεταβολῆς οἵ τοὺς ἀναγκαίους οὐχ ὑπομένοντες πολέμους, οὗ λογισμὸς οὐδεὶς ἡγεῖτο,
R III 418 | τοῦτον ᾑροῦντο ἄν; 51. οὐχ ὁρᾷς τοὺς μάλιστα Φιλίππῳ χαριζομένους, τοὺς καταπτύστους Θετταλούς, ἐκ τοῦ φυγεῖν τὸ πολεμεῖν τοῦτο πεποιηκότας; οἵ, ἵνα Φωκεῦσιν ἀντ' ἐκείνων πολεμῇ Φίλιππος, δουλείας ἐπρίαντο τὴν ἀνάπαυσιν. 52. εἰ δὲ καὶ ῥᾷστος ἦν ὁ πρὸς ἡμᾶς πόλεμος καὶ τὸ στρατεύεσθαι καὶ πονεῖν τοῖς ἀμφικτύοσιν ἄλυπον, ἆρ' ἂν ὑμῖν δοκοῦσι βουληθῆναι μὴ εἶναι τὰς Ἀθήνας; οὐκ ἔστι. διὰ τί; τὸ μέλλον μὲν ἄδηλον, λύσις δὲ πᾶσιν ἀτυχημάτων ἁπάντων ἥδε ἡ πόλις ἡ τοῖς αὐτοῖς ἐγκαλοῦσά τε καὶ

7 Arist. Ach. 58. 279 13 Dem. cor. p. 240, 9 20 cf. p. 150, 2

2 ὁ ante τοῖς *Ath* 3 σωμάτων scripsi ex *AthMa*, ut coni Re σώματος *PH* edd 4 μετὰ *HMa* | τι om *AthHMa* 5 δ' om *HMa* 7 ἐπαινούντων *Ma* sed αινου in ras m[2] 9 ποσῶς inserui e *Ma* om *AthPH* edd | ἀναγκασθῶσιν; *HMa* ἀναγκασθῶσι Mor 11 οἷς *Ath* 14 signum interrogationis posui ex *H*, punctum reliqui libri edd | ἵνα in ras *Ma*[2] 16 ἀνάπαυσιν; *P* 17 ἡμᾶς reposui e libris ὑμᾶς edd | καὶ πονεῖν om *Ath* 18 ἀμφικτυόσιν *PMa* | comma posui punctum vel colon libri edd 19 διὰ τί; scripsi διατί *HMa* διότι *AthP* edd 20 πᾶσα *HMa* | ἁπάντων inserui ex *HMa* om *AthP* edd

βοηθοῦσα. ἴσασιν οὖν ὡς ὑμῶν μὲν ἀντικαθημένων Φιλίππῳ μένει τὸ σῶσον αὐτοὺς ἐν τοῖς δυσκόλοις, ἀπολωλότων δέ, ὃ μὴ γένοιτο, συναπόλλυται κἀκείνοις ἡ τοῦ θαρρεῖν ἀφορμή. ὥστ' εἰ καὶ σφόδρα ὑμᾶς ἐμίσουν, ἀλλὰ τὸ σφῶν αὐτῶν σκοποῦντες ἀπείχοντ' ἄν. 53. *καὶ μὴν οὐδ' αὐτὸ τοῦτο δύναμαι συνιδεῖν, ὡς ἀπηχθάνοντο ἄν. ἡ γὰρ ἐκείνων πρὸς τὸν Φίλιππον οὐδὲν ἧττον ἐφαίνετ' ἂν χάρις, ὃ μάλιστα ἔσπευδον, καὶ τοῦ παρ' ὑμῖν ἀντιπεσόντος, μᾶλλον δὲ πολλῷ μείζων ἐγίγνετ' | ἂν ἡ χάρις ἐκ τῆς ἀντιλογίας.* R III 419 *σημεῖον γὰρ τοῦ μὴ φαῦλον τὸ διδόμενον εἶναι τὸ γίνεσθαι λόγους ὑπὲρ τοῦ μὴ καλῶς δίδοσθαι.*

54. *Καὶ τί περὶ ταῦτα διατρίβω τὸ ἰσχυρότατον ἀφείς; ἡμῖν γὰρ οὐ τοῦτον παρέδωκαν οἱ πρόγονοι τὸν νόμον τὰ μὲν ἀσφαλέστατα νομίζειν ἄριστα, ἀλλὰ τὰ μὲν πρέποντα τῇ πόλει καὶ μετὰ κινδύνων ἄριστα, τὰ δ' ἀλλότρια τῶν ἡμετέρων ἠθῶν καὶ μετὰ ῥᾳστώνης δεινότατα. δεῖ δὴ τὸν τὰ κοινὰ ἀξιοῦντα πράττειν οὐκ ἐκφοβεῖν ὑμᾶς, ὥσπερ τοὺς παῖδας, οὐδὲ τραγῳδεῖν τοὺς ἐν τῷ πολεμεῖν ἱδρῶτας, ἀλλ' ἕν τι ἐκεῖνο νομίζειν καὶ δεινὸν καὶ χαλεπόν, εἰ ὑμεῖς τι φεύξεσθε*

---

1 cf. t. I 136, 2 9 cf. t. II 566, 19 19 cf. t. II 540, 10

---

1 *ἡμῶν Ath* | *ἂν* ante *ἀντικαθημένων AthP* edd delevi | *ἀντικαθισταμένων Ma* 2 *μένη P* Mor | *σῶον H* 4 *ὥστε AthP* edd | *εἰ* inser P^2 7 *ἀπηχθάνοντο* scripsi ex *Ath* *ἀπεχθάνοντο PHMa* *ἀπεχθάνοντ'* edd 8 *ἡ* ante *χάρις Ath* 9 *του* vel *τινος* coni Mor 10 *μείζων* Re *μεῖζον* libri edd | *ἡ* inserui e *Ma* om *AthPH* edd 12 *γενέσθαι* Re 15 *νόμον* scripsi ex *AthHMa* *τρόπον P* sed *γρ νόμον* in marg, edd | *μὲν* om *Ma* 16 *μὲν* inserui ex *AthHMa* om *P* edd | *κινδύνων* scripsi ex *HMa* *κινδύνου AthP* edd 18 *δὴ* scripsi ex *HMa* *δὲ AthP* edd 19 *ὑμᾶς* scripsi ex *AthHMa* *ἡμᾶς P* edd 20 *πολέμω Ma* | *τε PH* Mor 21 *νομίζειν* scripsi e *Ma*, ut coni Re *νομίζω AthPH* edd | *τί HMa* | *φεύγεται Ma*

τῶν καλῶν δι' ἡσυχίαν. 55. Αἰσχίνης δ', οἶμαι, κεκέρδακεν οὐ γεγονὼς ἐπὶ τῶν Μηδικῶν. τὰ γὰρ αὐτὰ ἂν ἐπεπόνθει. τί φής; ἐπολεμήσαμεν ἄν; ὑπὲρ δὲ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων οὐκ ἐπολεμήσαμεν πολλῷ ταῖς παρασκευαῖς Λακεδαιμονίων λειπόμενοι; πρῴην δὲ ὑπὲρ Εὐβοέων οὐκ ἐπλεύσαμεν; Ὀλυνθίοις δὲ δύναμιν οὐκ ἐπέμψαμεν; ἵππαρχοι δὲ φίλοι καὶ ταξίαρχοι. τί ταῦτα βούλεται, Αἰσχίνη, τὸ μηδὲ ὄνομα ἀνέχεσθαι πολέμου; ἕως ἂν ᾖ τῶν Ἀθηναίων ἡ πόλις, εὐχέσθω μὲν ἐν εἰρήνῃ διάγειν, δεχέσθω δὲ τοὺς ὑπὲρ τοῦ καλοῦ πολέμους καὶ τὸ μὲν ἥμερον ἡγείσθω, τὸ δὲ ἀναγκαῖον. καὶ ταυτὶ μὲν
R III 420 ὡς πολεμησάντων | ἂν τῶν Ἑλλήνων εἰρήσθω, ὅτι δὲ ἥκιστ' ἂν αὐτοὺς εἰς τοῦτο ταραχῆς ἐνέβαλον, ἄρτι δεικνύων ἐπαυσάμην.

56. Ἀλλ' ὁ Φίλιππος, φησίν, αὐτὸς πάντως

---

2 cf. t. IV 819, 9; 822, 33 R. Her. IX 64 6 Aesch. Ctes. § 85. Dem. Chers. p. 108, 10 sq.; cor. p. 254, 16; Mid. p. 566, 22 sq. 7 Dem. fals. leg. p. 426, 8 sq. | Dem. Phil. I p. 47, 17

---

3 φής *AthPMa* edd φῆς· *H* | signum interrogationis post ἄν inserui ex *HMa* ἐπολεμήσαμεν ἂν ὑπὲρ τῶν ἑλληνικῶν δικαίων; οὐκ ἐπολεμήσαμεν coni Re 5 τῶν ante Λακεδαιμονίων Re delevi 5 πρώην *P* 6 signum interrogationis inserui e *Ma*, ut coni Re 7 καὶ ante φίλοι *PHMa* 8 μὴ δὲ *P* δὲ μὴ *Ma* | ἀνέχεσθαι reposui e libris ἀνασχέσθαι edd | τοῦ ante πολέμου *Ath* πολέμους *P* 9 ᾖ] ἡ *H* | ἡ] ἢ *H* | τῇ πόλει *Ath* | εὐ ἐχέσθω *P* δεχέσθω *Ath* | μὲν om *Ath* | ἐν inser Mor om libri | εἰρήνην *AthP* sed in hoc η supra ην 11 ἐπέσθω aut ὑπομενέτω post ἀναγκαῖον inserendum coni Re, νικάτω Cobetus Coll 273 12 πολεμησόντων Re 13 ἥκιστα *HMa* | αὐτοὺς *AthP* sed in hoc ' supra ' m², *H* Mor | ἐνέβαλλον *HMa* 15 πάντως ἂν ἐπῄει scripsi πάντως ἂν ἐπήει *Ma* πάντως ἂν ἐπίῃ *AthP* sed in hoc in marg γρ' ἐπήει, *H* παντὸς ἂν ἐπίῃ edd sed „*si bene habet* ἐπίῃ, *legendum erit* παντόσ'. *alias possit legi* πάντως ἂν *ἐπήει aut* παντὸς ἂν μᾶλλον ἐπήει“ Re

ἂν ἐπῄει. πῶς τοῦτο λέγεις, Αἰσχίνη; οὐ διελυσάμεθα τὸν πόλεμον; οὐ πρεσβεῖαι γεγόνασιν; οὐ τοὺς ὅρκους ἀπειλήφατε; βραδέως μὲν καὶ ἣ Φιλίππῳ συνέφερεν, εἰρήνη δ' οὖν ἐστιν, ὡς ὁ ὑμέτερος λόγος. πῶς οὖν ἐν εἰρήνῃ πόλεμος; οὐ γὰρ δὴ καὶ τοῦτο ὡμολογήσαμεν, κοινωνεῖν αὐτὸν καὶ τῆς ἀμφικτυονίας. εἰ δ' ἀεί τι προσλαμβάνειν ἀξιώσει διὰ τὴν εἰρήνην, οὐδὲν εἰρήνης δέομαι πολέμου χαλεπωτέρας. 57. *ἐστράτευσεν ἂν ὁ Φίλιππος ἀντιλεγόντων, δεδωκότων δὲ αὐτῷ τὴν πυλαίαν τοῦτο οὐ ποιήσει δυνηθείς; τὰς σπονδὰς γὰρ αἰδεσθήσεται. πάνυ γε· τοῦτ' ἄν σοι μαρτυρήσαιεν Ἀμφιπολῖται καὶ Πυδναῖοι. ὧν τοὺς μὲν ἐν αὐτοῖς τοῖς ὅρκοις ἀπέσφαξε, τοὺς δὲ ἐξήλασε παρ' ὧν εἰλήφει τὴν πόλιν. οὐκ Ὀλυνθίοις* | R III 421 *ὁμοῦ τε ἀπελογεῖτο καὶ μηχανὰς προσῆγεν; οὐ Φωκέας ἀπειλῶν Θηβαίοις ἀπώλλυεν; οὐκ ἔνθα ἂν λάβῃ καιρὸν πλεονεξίας, καταγελᾷ τῶν θεῶν; τίνος οὖν ἡμᾶς ἀπήλλαξας πολέμου τῇ σιωπῇ;*

58. *Ἀεὶ δεῖ τηρεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ποιεῖν*

---

1 Dem. p. 44, 10   11 Dem. p. 83, 10 sq.   12 Dem. p. 7, 10 sq.   14 cf. t. II 33, 4   16 cf. t. V 465, 22

---

3 *ὑπειλήφατε P* Mor | *ἣ* scripsi *ῃ* inser *P²* Re *ὃ Ma* om *AthH* Mor *ὡς* coni Re Anim 4 *ὡς* inserui ex *HMa*, ut coni Re om *AthP* edd | *ὑμέτερος H* sed *υ* in ras m³ 5 *ἐν εἰρήνῃ* scripsi e *Ma* *εἰρήνῃ AthPH* edd 6 *δὲ* ante *αὐτὸν AthPH* edd delevi *δεῖν* coni Re Anim | *καὶ* cancellandum? 7 *οὐδὲ AthPH* Mor 8 „*num ἐπεστράτευσεν scil. ἡμῖν?*“ Re 9 *ἀντὶ λεγόντων P* 10 *οὐκ ἐποίησε* coni Mor | *δυνηθείς; P* sed, add m² *δυνηθείς, Ma* 11 *αἰδεσθήσεται* Re *ἂν αἰδεσθήσεται Ma* sed *δ* in ras m², Mor *ἂν αἰδεσθήσεσθαι AthPH* | *σοι μαρτυρήσαιεν*] *συμμαρτυρήσαιεν Ma* 13 *δ'* Re | *ἐξήλωσε Ma* | *εἰλήφει* reposui e libris, ut coni Re *εἴληφε* edd 16 *ἀθηναίοις Ma* | *ἀπώλλυε P* Mor *ἀπώλλυ* Re 17 *ἀπήλλαξας ἡμᾶς Ma*

ὅπως μὴ δυνήσεται Φίλιππος. ὡς δυνηθέντα γε οὐκ ἔστιν ὃ κωλύσει. ἔσται δ' ὑμῶν μὲν ἐπιτρεπόντων μέγας, ἐγρηγορότων δὲ καὶ παροξυνομένων οὐχ ὅπως μείζων ἢ νῦν, ἀλλ' οὐδ' ὅσος ἐστὶ νῦν. ἀναμιμνησκέσθω δὲ τῆς εἰς Πύλας βοηθείας, ἣ Φωκέων αὐτὸν ἀπεκρούσατο, καὶ μηδὲν τοῖς παροῦσιν ἐπαιρέσθω. τὸ γὰρ δι' ἀπάτης ληφθὲν οὔπω δεῖγμα τῆς τοῦ κεκρατηκότος ῥώμης. 59. ἀλλ' εἰ καὶ σφόδρα ἔρρωται τοῖς πεζεταίροις, οὓς ἀκούω πίνειν εἰδέναι ⟨μᾶλλον⟩ ἢ μάχεσθαι, μείζων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, συμμαχία τὸ τῶν θεῶν εὐμενές, καὶ ἔγωγε μετὰ τούτων μόνος ἂν παρατάξασθαι δεξαίμην ἢ μετὰ πολλῶν μυριάδων. αὐτὸς ὁ Πύθιος, οὗ τὸν ἱερὸν χραίνει τόπον, ἡμῖν
R III 422 ἂν αὐτόν τε καὶ τὴν αὑτοῦ | συμμαχίαν ἔδωκεν, ὁ Ἡρακλῆς αὐτοῦ που τιμώμενος παλαιὸς ἡμῶν συστρατιώτης, ἡ λαχοῦσα τὴν χώραν θεὸς ἡ ξυλίνῳ τείχει κρείττονι τοῦ Βαβυλωνίου τειχίσασα τὴν πόλιν.

60. Ταῦτα χρῆν ἐνθυμούμενον Αἰσχίνην χρήσα-

---

5 Dem. Phil. I p. 44, 28; fals. leg. p. 367, 21; 443, 29 9 cf. t. IV 248, 27; 258, 8; 317, 7 R. Dem. Ol. II p. 23, 2 13 Dem. cor. p. 274, 27 15 Her. VII 176. Polem. Cyneg. § 35. Call. § 62. Paus. I 15, 4; 32, 4 16 cf. t. II 33, 24 17 cf. ad t. IV 338, 7; ep. 196 | orac. apud Her. VII 141 v. 6

---

1 „*imo vero* ὅπως ἐπιορκεῖν (*vel* ἀδικεῖν) μὴ δυνήσεται. *Vel etiam sic dedit Libanius* ἐπιορκεῖν καὶ κακῶς ὑμᾶς ποιεῖν ὅπως μὴ δυνήσεται" Re at cf. p. 226, 2 2 δὲ Re 3 ὅπως scripsi auctore Re οὕτως *HMa* οὕτω *AthP* edd 4 οὐδὲ Re 5 δὲ inserui ex *AthPMa* om *H* edd | voce πύλας des *H* 6 μηδ' ἐν *Ma* 9 πεζεταίροις Re πεζαιτέροις *PMa* Mor sed in hoc γρ πεζαίτερον in marg περαιοῖς *Ath* | μᾶλλον inserui auctore Mor om libri edd 11 τούτων Re τούτου libri τούτῳ Mor 12 δεξαίμην Mor δοξαίμην *AthPMa* et γρ in marg Mor 13 χρᾶ Mor sed γρ χραίῃ in marg 14 αὐτὸν *AthP* Mor | αὑτοῦ Re αὐτοῦ libri Mor 15 πη *Ma* num πρῶτον scribendum coll Paus. ll. ll.? | ὑμῶν *Ma* 16 στρατιώτης *Ma* 17 βαβυλωνίων *P* Mor

σϑαι τοῖς οὖσι λόγοις καὶ ἐλέγξαι τὸ πρωτεῖον ἡμῶν πρὸς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας. μᾶλλον δὲ ἠγνόει μὲν τούτων οὐδέν, πεπρακὼς δὲ τὴν σιγὴν οὐκ ἔμελλε φϑέγξεσϑαι. ἐχαρίζετο μὲν οὖν ὁπόσα οἱ λοιποὶ τῷ μηδὲν ἀντειπεῖν, ὅταν γάρ τις παρὼν ἔργοις αἰσχροῖς τὸ καϑ' ἑαυτὸν μὴ διακωλύῃ, τὴν τοῦ συνεργοῦ δόξαν ἐκτήσατο, ὁ γὰρ ἐξὸν ἐπισχεῖν μὴ κωλύσας ⟨ἐν οἷς⟩ ἐπέτρεψε δέδρακεν, ἐσκόπει δὲ ὅπως ἂν μήτ' ἐκεῖνος ἀτυχήσειε τῆς μετουσίας αὐτῷ τε γένοιτ' ἄν τις παρ' ὑμῖν καταφυγή. 61. *πῶς οὖν; πῶς τοῦτο συνέλϑοι ἄν; οἱ μὲν ἄλλοι λεγόντων, ὦ Φίλιππε, καὶ ἐπαινούντων γένος τε τὸ σὸν καὶ προαίρεσιν καὶ τύχην, παρ' ἐμοῦ δὲ ἀρκείτω σιγή, ἣ καὶ σοὶ δώσει τὴν πυλαίαν κἀμοί τινα λόγον Ἀϑήνησιν. ἤδη γὰρ ὑμᾶς οἴεται ἡττᾶσϑαι λόγου. οὐκ εἶπες αὐτὸν γίνεσϑαι δεῖν, ἀλλ' οὐκ ἀντεῖπες γινομένῳ. τοῦτο δέ ἐστι καὶ ποιῆσαι Φίλιππον ἀμφικτύονα καὶ φόβον ὁμολογῆσαι πολύν. παρεδήλους γὰρ ὡς ἀντειπεῖν*

---

18 Dem. fals. leg. p. 348, 7

---

1 *ἐλέγξαι* scripsi *ἔλεξε AthP ἐπὶ τούτοις Ma λέξαι* Mor sed *γρ ἐλέγξαι* in marg, Re sed *„praefero e margine ἐλέγξαι, quo assumto leg. erit τὸν ἐχϑρὸν ἡμῶν pro τὸ πρῶτον ἡμῶν"* | *τὸ* om *Ath* | *πρωτεῖον* scripsi *πρῶτον* libri edd et defendit Iacobs Rev 427 ut dictum pro *τὸ πρωτεῦον* 4 *φϑέγξεσϑαι* scripsi e *Ma* coll t. V 130, 3 *φϑέγξασϑαι AthP* edd 6 *αὑτὸν Ma* | *διακωλύει AthMa* | *συνεργοῦ* reposui e libris *συνέργου* edd 7 *ὁ* cum ras 1 litt *Ma* | *ἐν οἷς* inserui auctore Re om libri edd 8 *δέδρακεν* scripsi auctore Re *δεδρακέναι* libri edd | *δ'* Re | *ἂν* inserui ex *AthMa* om *P* edd | *μὴ Ath* 9 *αὑτῷ* libri edd 10 *ὑμῶν Ma* | *πῶς*(2) om *Ma* 11 *ὦ* inserui ex *AthP* om *Ma* edd 13 *σοι* ante *σιγή Ath* 15 *„fort. leg. ᾔδει γὰρ ὑμᾶς οἵους τε ἡττᾶσϑαι λόγου vel λόγων"* Re | *ἡμᾶς Ath* 16 *αὑτὸ Ma* | *γίνεσϑαι* scripsi e *Ma* *γενέσϑαι AthP* edd | *ἀντεῖπες Ma* sed *εἶπες* in ras m² | *γιγνομένῳ Ma* 17 *ἀμφικτυόνα P* 18 *παρεδήλους* scripsi *παρεδήλου* libri edd

μὲν ἔδει, σιγᾶν δὲ ἦν ἀνάγκη καὶ ὅτι χρὴ Φίλιππον παρὰ τῆς αὑτοῦ δυνάμεως ταῦτα οἴεσθαι λαβεῖν, οὐ R III 423 παρὰ τῶν Ἑλλήνων. ἆρ' ἐλάττω σιγῶν | ἠδίκηκας ἢ εἰ συνειπὼν ἐτύγχανες;

62. Ἀλλ' ἔστιν ὑμῖν, φησίν, ἀντειπεῖν, εἰ βούλεσθε, καὶ οὐδεὶς ὑμᾶς τοῦτ' ἀφῄρηται. οἶδα ὅτι βούλει τοὺς ἀντεροῦντας φανῆναι καὶ πυλαγόρας ἑτέρους ἐλθόντας αἰτιάσασθαι τὰ πράγματα, ὅπως ἀκριβέστερον εἰδῇ Φίλιππος, ἡλίκων αὐτῷ παρακεχώρηκας, καί σοι γένηται πρὸς οἷς εἴληφας μισθὸς δεύτερος. 63. ἀλλ' οὐ λύει τοῦτο τὴν σὴν κακίαν, εἴ τις ἕτερος γένοιτο δίκαιος, οὐδὲ τὸ χρηστῶν ἡμᾶς πολιτῶν εὐπορεῖν σωτηρίαν δεῖ τοῖς πονηροῖς εἶναι. οὐδὲ γάρ, εἰ στρατηγῶν καὶ σαθρὸν ὁρῶν τῶν πολεμίων τὸ τεῖχος, οἷον ἐκ πρώτης ἂν καταπεσεῖν μηχανῆς, ἀπῆγες τὸ στρατόπεδον πρὶν ἐξελεῖν, ἦν ἄν σοι τοῦτο πρὸς ἀπολογίαν τὸ ἐξεῖναι πέμψασιν ἑλεῖν. εἰ γὰρ τὸν πρῶτον τοῦτο ἔσωζε, καὶ τὸν δεύτερον ἂν καὶ τὸν τρίτον καὶ πάντας ἑξῆς, καὶ οὕτως ἂν ἡ πόλις εἱστήκει τῶν ἀεὶ ῥαθυμούντων ἐκ τῶν οὔποτε μὲν προσβαλλόντων,

---

10 Dem. p. 891, 11. Aeschin. p. 89, 29 14 cf. p. 140, 23; t. II 361, 8

---

2 περὶ *Ath* | αὑτοῦ scripsi αὐτοῦ libri edd 5 φησίν inserui ex *Ath* φησι post βούλεσθε *P* edd om *Ma* 6 ὑμᾶς om *Ma* | τοῦτο *Ma* 7 ἀντεραστὰς *Ma* „*post* ἀντεροῦντας *videtur* ἡμᾶς *deesse*“ Re | πυλαγόρας scripsi coll p. 192, 2 sq.; 227, 2; 230, 12; 235, 18; 236, 15; 238, 12 et 17 πυλαγόρους libri edd 8 καὶ ante ἑτέρους *Ma* 9 ἡλίκον Mor 11 εἴ τις ἕτερος γένοιτο δίκαιος (διάκονος *Ma*) scripsi ex *AthMa* ἀλλ' *P* edd 12 τῶ *Ma* | ὑμᾶς *Ma* 13 σωτήριον Re 14 γὰρ om *Ath* 15 ἂν ἐκ πρώτης Re 16 σοι scripsi τι libri edd 17 τρόπον *Ath* 20 οὔποτε scripsi οὔπω libri edd sed „*malim* οὐ πώποτε“ Re | προσβαλλόντων scripsi e *Ma* προσβαλόντων *AthP* edd

ἑλεῖν δέ, εἰ προσβάλοιεν, δυναμένων ἀποφευγόντων. 64. *ἀλλὰ τοῦτο οὐκ ἔστι πυλαγόρας δίκαιος, ἀλλ' εἰ μὲν αὐτὸς οὐδὲν τῶν προσηκόντων ἐλλέλοιπας, σώζου· εἰ δ' ἑτέρου δεῖ τινος τὸ σὸν πράξοντος, ἀποθάνοις. τοῦτον ἡμεῖς οὐκ ἄκοντα ἐξεπέμψαμεν | οὐδὲ* R III 424 *βοῶντα καὶ διαμαρτυρόμενον ὡς οὐκ ἂν δύναιτο τὰ τοιαῦτα ὑπηρετεῖν. οὐδὲ γὰρ ἄλλον οὐδένα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν οὐ βουλομένων τὰ ὑμέτερα πράττειν βιάζεσθε, ἀλλ' ἔξεστι καλουμένῳ φυγεῖν καὶ οὐδεὶς κίνδυνος. Αἰσχίνης δὲ πρὶν οὓς ἄξιον ὑμᾶς ἰδεῖν αὐτὸν ὑπισχνούμενος, καὶ ἦσαν οἱ χειροτονοῦντες, οἳ καὶ νῦν αὐτὸν ἐξαιτησόμενοι πάρεισιν.* 65. *ἔστι δὲ ὄνειδος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κοινὸν τοὺς τὰ μέγιστα ἐγχειριζομένους εἰς τὴν ἑτέρων σώζεσθαι χάριν οὐκ*

---

6 Dem. cor. p. 232, 28; 275, 18   13 Dem. p. 1484, 4

---

1 *εἰ* Mor sed *γρ ἢ* in marg | *προσβάλοιεν* scripsi e *Ma* et *γρ* in marg Mor *προβάλοιεν P* *προβάλλοιεν Ath* Mor *προσβάλλοιεν* Re 2 *μὲν* post *τοῦτο P* edd delevi | *πυλαγόρος Ath* | *δίκαιος* scripsi e *PMa* *δίκαιον Ath* edd sed „*aut πυλαγόρου δίκαιον leg. aut πυλαγόρας δίκαιος*" Re *τούτῳ μὲν οὐκ ἐστί, πυλαγόρᾳ δὲ καλόν* (vel *δίκαιον*); Iacobs App Pors 324 Lect 216 Rev 427 3 *ἐλλέλοιπας* scripsi e *P* *ἐκλέλοιπας Ath* edd *ἐλέλοιπας Ma* | *σώζον Ma* 4 *δὲ Ma* Re | *δεῖ* scripsi e *Ma* *δή AthP* edd sed „*si nihil hic deest, pro δὴ legendum erit δεῖ. verum videtur potius aliquid deesse, e. c. εἰ δ' ἐρραθύμησας, ὡς ἑτέρου δή τινος*" Re | *πράξοντος* scripsi e *Ma*, ut coni Re *πράξαντος Ath P* edd 8 *τῶν οὐ βουλομένων* scripsi ex *AthP* *τῶν βουλομένων Ma* *τὸν οὐ βουλόμενον* Mor sed *γρ τῶν οὐ βουλομένων* in marg, Re | *ἡμέτερα P* Mor 10 *οὓς* om *Ma* 11 *αὐτὸν ὑπισχνούμενος*] „*hic desunt nonnulla; saltim συνίστη μεγάλα ipse semet vobis commendabat, ingerebat, obtrudebat, magna promittens, antequam vos dispiceretis, quinam idonei essent ad legationem obeundam*" Re 12 *ἐξαιτησάμενοι Ma* Mor 13 *μὲν* ante *τὰ AthP* edd sed „*aut delendum est μὲν, aut deerit alterum sententiae membrum, illi priori oppositum, in quo insit δὲ, e. c. τοὺς δὲ ἐν μικροῖς σφαλέντας διὰ τὴν αὐτῶν προπέτειαν ἀπόλλυσθαι*" Re

ἔχοντας ἀπὸ τῶν πεπραγμένων. Φίλιππος ἀμφικτύων διὰ τοῦ πυλαγόρου, κεκληρονομηκὼς οὐ πατρῴας τάξεως, ἀλλὰ τῆς Φωκέων, οἳ μισοῦνται παρὰ Θηβαίων, ὅτι τὴν πόλιν ἡμῶν οἱ μὲν ἠξίουν κατασκάπτειν, οἱ δὲ οὐκ ἐπέτρεπον. Φίλιππος ἀμφικτύων, καὶ βαδίζει τύραννος ἐκ Πέλλης ἱερομνήμων. τί τῶν καινῶν εἶναι δοκούντων πρότερον ἐπεῖδεν ὁ ἥλιος; ποίαν γῆν ὑπὲρ R III 425 *θαλάττης, ποῖον δι' ἠπείρου | πλοῦν; Φίλιππος ἀμφικτύων καὶ τὸ παλαιῷ θεσμῷ τετειχισμένον συνέδριον ἀνεῖται βαρβάροις.* 66. *τῆς κοινωνίας Ἑλλήνων ᾔτει βασιλεὺς κοινωνεῖν ἀσελγὴς καὶ θρασὺς καὶ τῶν ἀμφικτυόνων ἐχθρὸς καὶ πολέμους ἐπὶ τούτῳ ἐκφέρειν ἀξιῶν. ὁ δὲ δούλου βασιλέως ἀπόγονος Ἀλεξάνδρου τοῦ κηρυκεύοντος Ξέρξῃ κάθηται καὶ δικάζει καὶ φέρει ψῆφον ὡς Ἀθηναῖος, ὡς Λακεδαιμόνιος. καὶ Ἀλέξαν-*

---

7 sq. cf. Isocr. pan. § 89 12 Dem. p. 15, 10; 188, 5 13 Dem. fals. leg. § 195. Aeschin. fals. leg. § 26 14 cf. p. 208, 10 sq. Her. VIII 140. Dem. Phil. II p. 68, 14. Harpocr. s. v. *Ἀλέξανδρος*. Paus. VII 25, 6

---

1 *ἀμφικτυών* libri 2 *πατρώας P* 3 *τὴν AthMa* | *μισοῦντας Ma* | *παρὰ Θηβαίων* Re *παρ' ἀθηναίων* libri sed in *παρὰ θηβαίων* corr *P*², Mor 4 *ὁ AthP* sed in hoc *οἱ* suprascr m² | *ἠξίου P* sed *ν* add m² 5 *ἀπέτρεπον Ma* sed *α* in ras m² | *ἀμφικτυών* libri 7 *καινότερον* coni Re cui oblocutus est Iacobs Lect 216 *παραδοξότερον* Weiske hyperb II 47 at cf. t. I 410, 22 | *ὁ* om *AthMa* | *ποίαν γῆν* scripsi e *Ma* *ποίαν γὰρ AthP* sed in hoc *γρ πότερον* supra *ποίαν* m² *ποίον γὰρ* Mor sed *γρ ποίαν γὰρ* in marg *ποῖον γὰρ* Re sed „*fortasse dedit auctor ποῖαν μὲν ὑπὲρ θαλάσσης πεζὴν ὁδόν*" *ποῖον γὰρ ὑπὲρ θαλάττης πόρον* Iacobs *ποίαν πορείαν* Weiske *ποίαν ὑπὲρ θαλάττης πορείαν* Cobet Coll 273 8 *δι'* scripsi cum Iacobsio Anth Pal III 526 Weiskio Cobeto *δ' AthP* edd om *Ma* 9 *ἀμφικτυών AthP* 10 *κοινωνίας P* sed *ἀμφικτυονίας* suprascr m² 11 *καὶ*(1) om *Ma* 12 *τούτῳ* scripsi e *Ma*, ut coni Re *τοῦτο AthP* sed in hoc *ω* supra *ο*, edd 13 *δὲ* inserui e libris om edd | *δούλου* scripsi auctore Re *δοῦλος* libri edd 14 „*malim κηρυκεύσαντος*" Re 15 *ὡς*(2)] *ὁ Ath* *οὐ P* Mor

δρος μὲν ἐκεῖνος ἐπιτήδειος ὢν τοῖς Ἕλλησι καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἐντεῦθεν λαβὼν οὐδὲν τοσοῦτον οὔτε ᾔτησεν οὔτε ἤλπισεν, ὁ δ᾽ ἀπ᾽ αὐτῶν τῶν ἐναντιωμάτων καλούμενος ὁ τῶν Ἑλλήνων ὄλεθρος ἐν Πύλαις σεμνός, ἐγγὺς τοῦ Λεωνίδου τάφου. 67. ταῦτα πιστεύσειεν ἄν, εἰ πύθοιτο βασιλεύς, ὅτι οἱ τὸν σὸν προπάτορα τὸν καλύψαντα τῇ δυνάμει γῆν καὶ θάλασσαν τρέμοντα τῆς Εὐρώπης ἐξελάσαντες καὶ δραπετεύειν ἐφ᾽ ἑνὸς ἀναγκάσαντες πλοίου καταλύσαντες ἐκεῖνο τὸ φρόνημα προσκυνοῦσι Φίλιππον, ὃ δὲ διέβη μὲν Πηνειόν, ἧκε δὲ διὰ Θετταλῶν, πολλὴν δ᾽ ἐρημίαν περὶ Πύλας ἐργασάμενος γέγονεν εἷς τῶν γνησιωτάτων Ἑλλήνων; εἰ ταῦτα ἀκούσειεν, οὐκ ἂν ὡς ἀπατῶντα τὸν μηνυτὴν διασχίσειε; τί λέγεις; οἱ μικρὸν ὕδωρ καὶ βῶλον γῆς οὐ δόντες τὸν τῆς γῆς, ὥς αὐτοί φασιν, ὀμφαλὸν δεδώκασι; καὶ οἱ τὸν | τῶν κηρύ- R III 426
κων οὐκ αἰδεσθέντες νόμον, ὅτε τοῦτον ἐμνημό-

---

1 Her. VIII 143; IX 45, 1. Thuc. II 99, 2. Lyc. Leocr. § 71. Plut. Arist. 15, 2. Socr. ep. 30, 3 2 Harpocr. s. v. *Ἀλέξανδρος*. schol. ad Dem. Ol. III p. 35, 7 4 Dem. Phil. III p. 119, 8 | Dem. p. 119, 14 sq. 5 Her. VII 225 et 226 6 cf. t. V 477, 8 sq. 7 Her. VII 21 9 Her. VIII 118 15 Aesch. Eum. 166. Eur. Med. 668; Iph. Taur. 1258; Ion 223. 461. Paus. X 16, 2. Strab. IX p. 419 16 cf. t. V 499, 10 sq. Her. VII 133. Aristid. pro IV viris t. II 286, 12 Dind. Paus. III 12, 7

---

3 *οὔτ᾽ P* Re | *οὐδ᾽ AthP* sed in hoc *οὐ* in *οὗτος* corr m², Mor | *ἐναντιωμάτων* scripsi e *Ma* *ἐναντιωτάτων AthP* edd 6 *προπατέρα* Mor sed *γρ προπάτορα* in marg 7 *θάλατταν Ma* 8 *τῆς* om *Ma* 10 *ἐκείνου Ma* 12 *δ᾽* inserui auctore Re om libri edd 16 *οὐ δόντες*] *ἰδόντες* Mor *μὴ δόντες* Iacobs Lect 216 Rev 427 17 *τὸν* om *Ma* | *κηρύκων Ma* sed *η* in ras m² 18 *τοῦτον* scripsi e *Ma* *τούτων AthP* edd *τοιούτων* coni Iacobs Lect 216 | *ἐμνημόνευσαν P* sed *η* supra *ε* et *η* supra *ευ* m²

νευσαν, ὑπῆλθον δουλείας ζυγὸν καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, Φίλιππον δὲ στεφανοῦσι; 68. Αἰσχίνης τοίνυν αὐτὸ πράξας ἐφῖκται. εἰπέ μοι, πρὸς θεῶν ἐγχωρίων, εἰπέ μοι, εἰ, ὅτε τούτων γινομένων ἐσίγησας, ἐξαίφνης ἐπιστάντες πρέσβεις ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἔλεγον, ὅτι ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας ἔχων ὅπλα ὅσα οὐδεὶς ἄλλος ἀνθρώπων οὐ δούλην μὲν λαβεῖν τὴν Ἑλλάδα βούλεται οὐδὲ ἐπιθυμεῖ δένδρων τῶν ὑμετέρων οὐδὲ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, τοσοῦτον δὲ ἐπαγγέλλει καὶ ἡγεῖται ζηλωτὸν ἓν τὸ ἐγγραφῆναι τοῖς ἀμφικτύοσιν, ἆρ' ἂν ἐσίγησας ἢ ῥήτωρ ἂν ἦσθα; εἰ μὲν γὰρ ταὐτὸν ἂν ἐποίεις, θεᾶσθε τὸν πυλαγόραν· εἰ δ' εὐθὺς ἀντεῖπες ἐκείνοις, τί ἂν εἶπες, εἴ τις ἐπύθετο· διὰ τί πρὸ τοῦ δεσπότου τὸν δοῦλον ἄγεις; ἢ ὅτι τῷ μὲν συγγέγονας, τῷ δὲ οὔπω;

69. Οὐ γέγονεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χαλεπώτερον ἔργον οὐδ' ὃ μᾶλλον ἔδειξε κακῶς πράττουσαν τὴν Ἑλλάδα. ἀλλ' ἤκουον Ἀμφίπολιν εἰλῆφθαι. δεινὸν μέν, ἀλλ' ἐπὶ Θρᾴκης. ἤκουον Ποτίδαιαν. ἔποικοι

18 sq. cf. Dem. Ol. I p. 12, 26 sq. 19 Dem. Phil. II p. 70, 29

3 ἐφῖκται scripsi auctore Re ἀφῖκται libri edd ἀφεῖται; Cobet Coll 273 | εἰπέ — 4 ἐγχωρίων inserui e *Ma* om *AthP* edd 4 ἐσίγας *Ma* 5 πρέσβεις ἐπιστάντες Re 7 ἀνθρώπων reposui e libris ἄνθρωπος edd 8 ἡμετέρων *Ath* 9 ἀπαγγέλλει *PMa* Mor 10 ἀμφικτυόσιν *AthP* Mor 10 et 11(2) ἂν om Re 12 ἐποίεις scripsi ex *AthP* sed in hoc ς add m² ἐποίει *Ma* edd | θεάσασθε *Ma* sed σθε in ras m² πυλαγόρον *AthP* | δὲ *Ma* | ἐκείνοις scripsi ἐκεῖσε *AthP* edd om *Ma* 13 διατί *AthP* 14 τω *P* | οὐ ante συγγέγονας *Ath* Mor del Re 15 δ' Re | signum interrogationis posui, punctum libri edd 17 οὐδὲ Re | „*post τὴν ἑλλάδα deest aliquid e. c.* ἢ ἡ δωροδοκία, ὑφ' ἧς ἐκλυθέντες καὶ ναρκωθέντες (*vel* τυφλωθέντες) ἅπαντες οὐκ ᾔσθοντο τοῦ κακοῦ προσιόντος, οὐδὲ ἐφ' ἑαυτοὺς ἥξειν προσεδόκων *vel similis quaepiam sententia*" Re 19 ἤκουον — 231, 1 Θρᾴκης inserui e *Ma* om *AthP* edd

μὲν Ἀθηναίων, ἀλλ' ἐπὶ Θρᾴκης. τοιούτοις ἐμαυτὸν παρεμυθούμην καὶ περὶ Πύδνης καὶ Μεθώνης καὶ τῶν ἄλλων πάντων· ἥρπασεν, ἐψεύσατο, ἐπιώρκησεν, ὑφείλετο. κακούργου ταῦτά ἐστιν, οὐ βασιλέως, βαλαντιοτόμου τινός, οὐχ ἡγεμόνος. πρὸς δὲ | RIII 427 *τὸ νῦν ἀποπνίγομαι βλέπων εἰς τὰ ὑμέτερα πρόσωπα. Φίλιππος μεθ' ἡμέραν τοσοῦτον ἔργον ἤτησε περὶ Δελφοὺς καὶ οὐχ ἥμαρτεν, ἀλλὰ τῶν μὲν λεγόντων, τοῦ δὲ σιωπῶντος εἴληφεν.* 70. *ὦ Δευκαλίων καὶ Ἀμφικτύων καὶ Ἀκρίσιε καὶ Στρόφιε καὶ Εὐρύλοχε, οὐκ ἐπὶ ταύταις ταῖς ἐλπίσι σὺ μὲν κατέδειξας, οἱ δὲ ἀνενεώσαντο τὸ νῦν καταγέλαστον συνέδριον. πάλιν Κιρραῖοι, πάλιν Ἀκραγαλλίδαι, μᾶλλον δὲ πολλῷ δεινότερα. οἱ μὲν γὰρ ἔξωθεν προσπίπτοντες τοῖς Πυθῶδε ἰοῦσιν ὅ τι δύναιντο ἐλῄστευον, ὁ δὲ οὐ θεωροῖς τισιν ἐνοχλήσας οὐδὲ ἀργύριον ἢ σκεῦος ὁδοιπόρων ὑφελόμενος, ἀλλ' Ὄλυνθον καὶ Μεθώνην καὶ Ἀπολλωνίαν καὶ δύο καὶ τριάκοντα πόλεις καὶ πρῶτος εἰσαγαγὼν νόμον εἶναι πόλεων πράσεις ὑπ' αὐτῶν τῶν πεπιστευμένων τιμὴν ⟨τῶν⟩ ἀδικημάτων ἔχει καὶ γέγονεν ἀμφικτύων.* 71. *καὶ παρὰ μὲν ἑκάστης τῶν πόλεων κατὰ τῶν πονηρῶν αἱ*

---

9 cf. p. 215, 4 10 Strab. IX 420. 421. schol. Eur. Or. 1094. Callim. ep. 40, 1 sq. 13 Aeschin. Ctes. § 107. Harpocr. s. v. *Κραναλλίδαι* 16 sq. cf. Dem. Phil. III p. 117, 19 sq.

---

1 *τούτοις Ma* 3 *τόπων Ma* 4 *βασιλέως* Mor *βασιλικά* libri 5 voce *βαλαντιοτόμου* inc *D* 6 *ἡμέτερα Ath* 7 *παρὰ Ma* 8 *του P* 9 *ἀμφικτυών AthPMa ἀμφικτύον D* 11 *ἐλπίσιν Ma* | *ἀνενεώσαντο* scripsi auctore Iacobsio App Pors 324 Lect 216 Rev 427 *ἀνεσώσαντο* libri edd 13 *δὲ* om *Ma* | *μέν γε MaD* 14 *δύναιτο* Mor 15 *ἐλήστευον PD* Mor 16 *τῶν* ante *ὁδοιπόρων P* edd delevi | *ὑφελόμενος* scripsi e *MaD ἀφελόμενος AthP* edd 19 *ἀπ'* et *λελῃστευμένων* Re Anim 20 *τῶν* inserui auctore Re om libri edd | *ἀμφικτυών AthP*

κολάσεις, κοινοὶ δὲ ἐν ταῖς πόλεσιν ἔπαινοι τῷ μιαρῷ, ὃν οὐδὲ τοῖς Μακεδόνων αὐτῶν ἱεροῖς προσιέναι προσήκει τοσούτου γέμοντα τοῦ μύσους. οὐκ ἔστι τοῖς ἡταιρηκόσι μετασχεῖν ἱερῶν. οἶδεν ἐν Θήβαις τὴν τού- R III 428 του νεότητα Παμμένης. καὶ Θηβαῖοι | τοῦτο οὐκ ἀγνοοῦντες κολακεύουσιν ὅμως. οὐκ ἔστιν ἀνδροφόνοις ἅψασθαι βωμῶν. ὁ δ' ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν ἤρξατο τῆς μιαιφονίας, οὓς ἐλαύνων καὶ σφάττων καὶ ἐξαιτῶν, ἕως ἐξέπεσον, διετέλεσεν. 72. ὁ κινῶν ἀνάθημα εὐθὺς ἀπαχθεὶς ἀποθνήσκει. Φίλιππος δὲ οὐδ' ἂν αὐτὸς δύναιτο τὸ πλῆθος εἰπεῖν μὴ ὅτι τῶν ἀναθημάτων, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἱερῶν. τίς γὰρ τοσαῦτα σεσύληκε; τίς κατέσκαψε; τίς ἐνέπρησε; τίς ἀφωμοίωσε τὰς πόλεις τοῖς ἀοικήτοις τόποις οὐ νόμῳ πολέμου προσιών, ἀλλ' ἀναμιγνὺς φιλίᾳ σίδηρον, συνθήκαις ὅπλα, ὅρκοις φόνους. 73. ἐνθυμεῖσθε ὁπόσα νῦν διὰ τοῦτον πολλαχοῦ γῆς δάκρυα πατέρων ἐπὶ παισί, παίδων ἐπὶ πατράσιν, ἐπ' ἀνδράσι γυναικῶν, ἀλωμένων, πτωχευόντων, προσαιτούντων, ἐλεουμένων, οὐδὲ τοῦτο ἐχόντων.

---

4 Theopomp. fr. 249 ed. Mueller (217 Grenfell et Hunt) 5 cf. t. IV 474, 2 et 4 7 Iustin. VIII 3 9 cf. Meier-Schoemann-Lipsius, Att. Proceß p. 454 sq.

---

1 *κοινῇ MaD* *κενοὶ* Mor sed *ἴσ. καινοὶ ἢ κοινοὶ* in marg 2 *ὧν D* | *τῶν* ante *Μακεδόνων* Re delevi | *ἱερεῖς D* | *προσήκει* inserui e *MaD* om *AthP* edd sed *δεῖ* inserendum coni Mor, *ἔδει* vel *ἐξῆν* Re, *ὅσιον* Weiske hyp II 46, *θέμις* Cobet Coll 273 3 *γέμοντα Ma* sed *α* in ras m² | *τοῦ* inserui ex *AthMaD* om *P* edd | *μίσους Ma* | *οὐκέτι Ma* 5 *τοῦτ' P* edd 7 *ὃ Ma* ὁ Mor | *δὲ* Re | *δελφῶν AthP* Mor 9 *ἐξέπεσον* scripsi auctore Re *ἐξέπεσε* libri edd | *διετέλεσεν* scripsi ex *Ath MaD* *διετέλει P* edd 13 *κατέσκαψεν Ma* 14 *τοῖς* inserui e *MaD* om *AthP* edd | *προσιών* reposui e libris *προσάγων* edd | *ἀλλ' ἀναμιγνὺς* scripsi e *D* *ἀλλὰ ἀναμιγνὺς Ath* *ἀλλὰ μιγνὺς PMa* edd 16 *ὁπόσους D* | *διατοῦτον D* 18 *ἀλωμένων* Re *ἀλωμένων* libri Mor

ἐνθυμεῖσθε τίνα γνώμην ἕξειν εἰκὸς τοὺς Ἀτρεστίδᾳ δεδομένους τοὺς ὀψὲ δουλεύειν μανθάνοντας. ὁ τοῖς θαυματοποιοῖς ἐν δείπνῳ διανέμων | τὰ ἀπὸ R III 429 *Ὀλύνθου σώματα τῆς ὠμότητος ἆθλον εἴληφε τὴν πυλαίαν.*

74. *Καὶ τί λέγω τοὺς ἀλλαχοῦ; χθές τις ἐμοὶ προσελθὼν τῶν ἐκεῖθεν δεῦρο καταφευγόντων περὶ τῆς εἰσαγγελίας πεπυσμένος ἤρετο, εἰ ταῦτα ἀληθῆ καὶ εἰ Φίλιππος ἀμφικτύων καὶ εἰ σιγῶντος Αἰσχίνου. γνοὺς δὲ ταῦτα οὕτως ἔχειν ἀμφότερα δακρύσας ἀπῆλθεν εἰπὼν οὐδέν. τοιοῦτον ἡμῖν ἀμφικτύονα πεποίηκεν Αἰσχίνης, ᾧ μηδ' ἰδεῖν τὴν πυλαίαν θέμις, καὶ τοσαύτης ἀκαθαρσίας ἐνέπλησε τὸν ἁγιώτατον τῶν χώρων.* 75. *ἐπέβη τῆς ἀκροπόλεως Ξέρξης, ἀλλ' Ἀθηναίων ἐκλελοιπότων τὴν πόλιν, ἀλλὰ μισούντων αὐτόν, ἀλλὰ πολεμούντων, ἀλλὰ ναυμαχούντων, ἀλλ' ἡδέως ἂν διασπασαμένων. Φίλιππος δὲ εἰς τὴν πυλαίαν ὡς φι-*

---

1 cf. t. IV 318, 20 R. Dem. fals. leg. p. 439, 3 sq. c. schol. 2 sq. Dem. fals. leg. § 192 sq. p. 401, 12 sq. 13 Dem. Mid. p 553, 12 15 Her. VIII 53. 41

---

1 *Ἀτρεστίδᾳ δεδουένους* scripsi auctoribus Weiskio hyp II 13 (*διδομένους*) et Cobeto Mnem. N. S. II 409 Coll 273 *ἀτρείδας διδομένους* libri edd sed *δεδευένους* coni Re *Αἰγείδας πυθομένους* Iacobs App Pors 324 Lect 216 Anth Pal III 398 *Ἀτρεστίδας διδομένους* Rev 427 2 *ὁ* inserui auctore Re om libri edd 3 *θαυμαστοποιοῖς P* Mor sed in hoc *γρ θαυματοποιοῖς* in marg *οἷς* post *θαυματοποιοῖς* inserendum coni Iacobs | *δείπνῳ* Re *δεινῶ* libri edd | *διαμένων D* | *ἀπ'* Re 6 *χθὲς τίς MaD* 7 *καταπεφευγότων Ma καταφευγότων P* 8 *ταῦτ' P* edd 9 *ἀμφικτυών* libri 10 *διάκρισε* Mor sed *ἴσ. διακρούσας* in marg 11 *ὑμῖν* Re | *ἀμφικτυόνα AthPMa* 12 *μηδ' ἰδεῖν* reposui e libris coll p. 235, 8 ut coni Weiskius hyp II 46 et Cobetus Coll 273 *μὴ διδόναι* edd sed *μηδ' εἰδέναι* coni Re | *μὴ δ' PMaD* 14 *ἀλλὰ Ma* 15 *ἐκλελοιπότων* Re *ἐλλελοιπότων* libri Mor 16 *ἂν Ma* sed *α* in ras m[2] 17 *διασπασομένων MaD* | *φίλος*] *φίλιππος MaD*

λος, ὡς χρηστός, ὡς εὐσεβής, ὡς δίκαιος εἰσῆκται. ἐχέτω τὸν τόπον ὡς ἐχθρός, ὡς πολέμιος. ἀπόντων Ἑλλήνων, ἐξεληλαμένων, ἐκβεβλημένων, οἴκοι μενόντων μόνος ἐχέτω, μόνος δικαζέτω, μὴ κοινωνὸς καλείσθω μηδὲ μέρος ἔστω τῶν ἀρχαίων ἀμφικτυόνων. οἴσω τὴν δυστυχίαν, τὴν δὲ χάριν οὐ φέρω.

76. Καὶ ταχύ γε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καθεδεῖται μόνος. οἶδα ἐγὼ τὸν ἄνθρωπον. οὐκ ἀγαπήσει ταῖς
R III 430 ψήφοις Φωκέων οὐδ' ἀνέξεται | ψῆφον ἑτέραν ὁρῶν ἰσχύουσαν καὶ νῦν μὲν αὐτῷ συμπνέουσαν, νῦν δὲ ἀνθισταμένην. εὑρήσει προφάσεις κατὰ τῶν συνιόντων, εὑρήσει Φωκέας ἑτέρους, πάλιν ἀποκόψει μέλος. 77. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ τὰ μάλιστα συνέξει καὶ φρουρήσει καὶ διατηρήσει τοὺς ἔτι σωζομένους, ἀλλὰ τό γε ἐλευθέρως συνεῖναι καὶ καθῆσθαι καὶ λέγειν καὶ ψηφίζεσθαι τοῖς ἄλλοις ἀπολεῖται καὶ δεινὴ κατασχήσει τὸ συνέδριον ἀνωμαλία τοῦ μὲν τὸν τῆς τυραννίδος ἐφελκομένου τύφον, τῶν δὲ καταφερομένων εἰς ταπει-

---

10 Dem. cor. p. 284, 17

---

2 τρόπον *D* | punctum post πολέμιος posui om libri edd | ἀπὸ τῶν *D* 4 κοινωνὸς καλείσθω reposui e libris κοινωνὸς καλείτω Mor κοινωνοὺς καλείτω Re sed adnotavit *„aut sic erat dandum, aut* μὴ κοινωνὸς καλείσθω" 5 μὴ δὲ *P* μηδὲν *Ma D* | ἑστώτων Mor 7 καθελεῖται *MaD* 10 ὁρῶν scripsi e *MaD* cum Cobeto Coll 273 ὁρᾶν *P* edd ὡς *Ath* | αὐτῷ libri edd | συμπνέουσαν scripsi auctore Cobeto Coll 273 Misc 146 coll t. IV 33, 17. Dem. l. l. συμπλέουσαν ναῦν libri sed ναῦν om *D*, edd sed *„post* ἀνθισταμένην *videtur* πόλιν *deesse aut* δύναμιν *aut* στρατιάν" Re 11 δ' Re | προφάσεις scripsi e *PMa D* πρόφασιν *Ath* edd 12 Φωκέας ἑτέρους Re φωκέας. ἑτέρου libri Mor | ἀνακόψει *Ma* | μένος Mor sed γρ μέλος in marg 13 ἀλλ' εἰ] ἀλλὰ *D* | ταμάλιστα *MaD* sed in hoc ὰ supra α(1) 14 καὶ διατηρήσει om *MaD* 16 ἀπολεῖται scripsi e *Ma* ut coni Re ἀπολλεῖται *D* ἀπολείπεται *AthP* edd 17 voce ἀνωμαλία des *D* | τουμὲν *P* | τὸν om *Ath*

νότερον σχῆμα. μεστοῦ δὲ ὄντος τοῦ πέριξ τόπου πολλῶν μὲν ἱππέων, πολλῶν δὲ ὁπλιτῶν, ξένων, κολάκων, μαγείρων, σκηνῆς χρυσοπάστου, τῆς ἄλλης θεραπείας ἴσως ἐκεῖ καὶ Καλλίαν τις ὄψεται τιμώμενον τὸν ἐνθένδε ἐλαυνόμενον, ὃν ὁ τρόπος Ἀθήνηθεν μὲν ἐξέβαλε, τῷ Φιλίππῳ δὲ συνήρμοσεν.

78. Ἐμοὶ μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ γένοιτο τὴν πυλαίαν, μὴ Δελφοὺς ἰδεῖν, μὴ Πύθια τοσαύτης μεταστάσεως πάντα κεκινηκυίας καὶ τοσούτου νεωτερισμοῦ πάντα ἄνω καὶ κάτω πεποιηκότος. σκοτεινὸν μὲν τὸ ἔαρ, ἀτερπὲς δὲ τὸ φθινόπωρον, δακρύων δὲ γέμουσα ἡ πανήγυρις. ὑμεῖς δέ, εἰ δύναισθε διὰ Φωκίδος ἐρήμης εἰς Δελφοὺς ἰέναι, σιδηροῖ τινες ἂν εἴητε. | δεῖ γὰρ ἀπὸ τῶν ὅρων εὐθὺς ἀρξαμένους μέχρι R III 431 τοῦ νεὼ θρηνεῖν οὐ τείχους ἑστηκότος, οὐκ οἰκίας μενούσης, οὐ κώμης ἀνδρῶν δρωμένης, ⟨πρεσβυτῶν δὲ καὶ γυναίων καὶ παιδαρίων⟩ μόνων λελειμμένων. 79. τίς ἔτι πυλαγόρας αἱρήσεται βαδίζειν διὰ τοσούτων κακῶν παρὰ τὸν τούτων αὐτόχειρα; σόν, Αἰσχίνη, τὸ ἔργον, τῆς σῆς ψυχῆς ἡ διακονία. τρυφῶν πορεύσῃ,

---

1 Plat. Tim. p. 62 D 3 Dem. p. 1217, 20 4 Dem. Ol. II p. 23, 18 sq. 12 sq. Dem. fals. leg. p. 361, 20 sq. 16 cf. p. 258, 17 19 Dem. p. 549, 5 20 Dem. p. 328, 29

---

1 τοῦ περιόντος ante τοῦ libri Mor delevit Re | τὸ *Ma* 4 ἴσως inserui e libris om edd | καλλίαν *Ma* sed λ(1) inser m² | τίς *AthP* Mor τὶς *Ma* 5 μὲν ἀθήνηθεν Re 9 πάντα Re ταῦτα libri Mor 12 δύναισθε scripsi δύνασθε libri edd 13 ἰέναι] „*hic videtur* ἄτεγκτοι *aut* ἀδάκρυτοι *aut simile quid deesse*" Re 14 ὅρων Re ὁρῶν libri Mor 15 νεῶ libri edd 16 πρεσβυτῶν δὲ καὶ γυναίων καὶ παιδαρίων inserui coll. Dem. l. l. p. 361, 23 om libri edd sed „*fort.* οὐ κώμης δρωμένης, δένδρων δὲ μόνων λελειμμένων *vel* οὐ κώμης ἀνδρῶν δρωμένης, γυναικῶν δὲ καὶ παιδίων μόνων λελειμμένων" Re 18 ἔτι inserui e *PMa* ἐστί *Ath* om edd 20 διάνοια Re

γελῶν, κροτῶν. ὁρῶμεν ὅσον δύναται πρεσβευτοῦ πονηρία. μᾶλλον δέ, τί ταῦτα λέγω; οὐκ ἀποκτενεῖτε; οὐ καταψηφιεῖσθε; φωνῆς δ' ἀνέξεσθε τῆς ὑπὲρ ὑμῶν οὐδαμοῦ φαινομένης; ἐν μὲν τῇ σκηνῇ μεγαλόφωνος κἂν τοῖς καθαρμοῖς κἂν τοῖς θιάσοις, ἐν οἷς δ' ἂν βοηθεῖν τῇ πόλει δεήσῃ, τῶν σκιῶν ἀφωνότερος. 80. *ταχύ γ' ἂν οὗτος τὸν Κυναίγειρον ἢ τὸν Κόδρον ἐμιμήσατο καὶ τὸ σῶμα ὑπὲρ ὑμῶν ἐπέδωκεν ἢ τοῦ θεοῦ χρήσαντος ἢ μάχης ἐπειγούσης ὃς ἀπ' ὀλίγων ῥημάτων οὐκ ἐπήμυνε τῇ πατρίδι οὐδ' ἐλογίσατο πρὸς αὐτὸν ὅτι ἐμὲ μέντοι, τὸν Ἀτρομήτου καὶ Γλαυκοθέας, τὸν τὰ νεήλατα καὶ σῦκα τεθαυμακότα, τὸν ἀναιδῆ τριταγωνιστήν, τὸν παμπόνηρον γραμματέα, ἐκόσμησεν ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος πρεσβευτήν, πυλαγόραν, σύμβουλον, τὰ κάλλιστα τῆς δημοκρατίας ἔδωκεν. ἀλλ' ὡς εἶδε Φίλιππον καὶ χρυσόν, ἐπελάθετο πάντων.* 81. *τοῦτον οὖν ἀφήσετε; τίνος ὑμᾶς ἔχοντα προγόνων*

---

4 cf. t. IV 975, 15 R. Dem. cor. p. 269, 21; 270, 11 5 cf. t. IV 975, 8 sq. R. Dem. cor. p. 313, 16 | Dem. l. l. 23 6 Dem. l. l. p. 294, 19 7 Her. VI 114 | cf. t. II 219, 10; t. IV 246, 18 R. Lyc. Leocr. § 84 sq. 11 Dem. cor. p. 270, 23; fals. leg. p. 431, 24 12 cf. t. IV 975, 12 R. Dem. cor. p. 314, 1 13 cf. p. 196, 5. Dem. cor. p. 314, 12 14 Dem. cor. p. 270, 11; 315, 26 | Dem. cor. p. 267, 7; 269, 19

---

1 *ὁρῶ μὲν AthP* 2 *ἀποκτενεῖται τε* Mor 3 *ἂν ἕξεσθε Ath* | *ἡμῶν AthMa* 4 *οὐδαμοῦ* Mor sed *γρ οὐδαμῇ* in marg 5 *κἂν*(2) scripsi *καὶ* libri edd 6 *δεήσῃ* om *AthMa* 7 *Κυναίγειρον* Mor sed *γρ Κυνήγειρον* in marg 8 *ἡμῶν Ath* 10 *οὐδὲ Ma* 11 *ἀντραμέτου Ath* 12 *σύκα PMa στρεπτοὺς* Cobet Coll 274 13 *τὸν*(1) om *Ma* 14 *ἐκόσμησεν ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος* scripsi e *Ma* *ἐκόσμησε τῶν ἀθηναίων ὁ δῆμος AthP* edd 15 *πυλαγόρον AthP* 17 *καὶ χρυσόν*] „*malim καὶ τὸν φιλίππου χρυσόν*“ Re

ἀρετῆς ἀναμνῆσαι; ποίων ἀναθημάτων; ποίων τροπαίων; ποίων στρατηγιῶν; ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ πλὴν εἰ ταῦτα ἄξιον αἰδεσθῆναι, τὰς πέδας τοῦ πατρὸς καὶ τὸν κλοιὸν τῆς μητρὸς καὶ τοὺς ἐμβάτας τούτου καὶ τὰ ἀπὸ τῶν θεατῶν τραύματα καὶ τὴν ἀναίδειαν Κυρηβίωνος καὶ τὴν | R III 432 πορνείαν Νικίου. οὐκοῦν οὗτοι μὲν κρυπτόμενοι μᾶλλον ἢ δεικνύντες αὑτοὺς τοῦτον ἂν ὠφελοῖεν, περὶ δὲ τῶν πολιτευομένων ἐκεῖνο λέγω· παυσάσθωσαν τὴν μὲν πόλιν μικρὰν ποιοῦντες, τοὺς δὲ πολεμίους μεγάλους, ὡς ἐν τῷ ταύτης μεγέθει μᾶλλον ἂν θεραπεύοιντο.

82. *Καὶ μὴν κἀκεῖνο αὐτοὺς ἐρωτᾶτε· ὑμεῖς δὲ πυλαγοροῦντες ἐσιγήσατ' ἂν ἢ οὔ; ἢ γὰρ κακοὺς ὄντας εὑρήσετε καὶ τούτῳ προσομοίους ἢ κατηγόρους Αἰσχίνου, ὃς δελεάσας τὸν δῆμον λόγοις ἐν Ἀρκαδίᾳ ῥηθεῖσιν εὗρεν ὧν ἐβούλετο μείζω καὶ πιστευθεὶς*

---

3 sq. cf. t. IV p. 975, 3 sq. R. Dem. cor. p. 270, 7 sq. Apoll. Aeschin. p. 4, 5   5 cf. t. IV 975, 13 R   6 cf. t. IV p. 975, 9 sq. R. Dem. fals. leg. p. 433, 18 sq.   15 cf. t. IV 976, 11 R sq. Dem. fals. leg. p. 344, 12 sq.

---

1 *τροπαίων* et 2 *στρατηγιῶν* Re *τρόπων* et *στρατηγῶν* libri Mor   3 *ἄξια Ma*   4 *τῶν κλοιῶν P* Mor   5 *θεατῶν* Re *θεάτρων* libri Mor | *καὶ τὴν ἀναίδειαν* om *Ath* | *Κυρηβίωνος* scripsi *κηρυβίωνος* libri *κηρυβιῶνος* edd   6 *πρόνοιαν Ath* | *οὗτοι* scripsi ex *AthMa* sed in hoc in ras m^2 cum Cobeto Coll 274 *ὅτι P* sed *οὗτοι* in marg m^2, edd sed „*post ὠφελοῖεν deesse videtur ἐάσω*“ Re   7 *αὐτοὺς* libri edd   10 *πολέμους* Mor
11 *τούτων* Re Anim | *ἃ AthP*   12 *κἀκεῖνο* reposui e libris *κἀκείνους* edd *κἀκεῖνό γε* Cobet | *ἑαυτοὺς P* | *ἐρωτᾶτε* scripsi e *Ma* cum Cobeto *ἑωράκατε AthP* sed in hoc *γρ ἐρωτᾶτε* in marg m^2, edd   13 *ἐσιγήσατ' ἂν ἢ οὔ;* scripsi cum Cobeto *ἐσιγήσατε ἢ οὔ.* libri edd   14 *πρὸς ὁμοίους Ma*   15 *Αἰσχίνου* reposui e libris sed *ου* in ras Ma^2 *Αἰσχίνους* edd sed „*αἰσχίνου malim ut usitatius*“ Re   16 *καὶ* ante *πιστευθεὶς* posui, post *ἀπέδοτο* libri edd sed post *πιστευθεὶς* copulam deesse („*e. c. ἃ aut εἶτα vel simile quid*“) et *καὶ* post *ἀπέδοτο* delendum adnotavit Re

ἀπέδοτο λέγων μὲν περὶ Φωκέων, μὴ λέγων δὲ νῦν μὲν ἐν πυλαίᾳ, πρότερον δὲ ἐν Μακεδονίᾳ περὶ τῆς Ἀμφιπόλεως. οὕτω πάλαι τοῦτον ἠπίστατο τῆς προδοσίας τὸν τρόπον.

83. *Οὐ παύσεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς ἐμπόροις τούτοις τὰ νεῦρα τῆς πόλεως ἐγχειρίζοντες; οὐ τοὺς μέν, εἰ μὴ ἀποκτεῖναι βούλεσθε, ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἀποπέμψετε καὶ τὸν πρότερον βίον, ἐπὶ Κρέοντα καὶ τὸν Οἰνόμαον, παρὰ τὸν Θεόδωρον καὶ τὸν Ἀριστόδημον, ἐπιστήσετε δὲ τοῖς ὑμετέροις ἄνδρας εἰς τὸν Περικλέα βλέποντας;* 84. *δῆμος ἔχων τὸν Παιανιέα Δημοσθένην Αἰσχίνην πυλαγόραν ἐκπέμπει τὸν Κοθωκίδην; οὐκ ἂν ἤνεγκαν ἐκείνου τὸν θυμὸν οὐδὲ τὴν* R III 433 *γνώμην | οὐδὲ τὸ ῥεῦμα τῶν λόγων. ἐνίκησεν ἂν Θηβαίους, ἐκράτησεν ἂν Θετταλῶν, κατέπληξεν ἂν τοὺς ἄλλους, ἐξήλεγξεν ἂν τὴν τοῦ Πύθωνος δόξαν. ἀλλὰ νῦν ὁρᾶτε τὸ συμβάν. πυλαγόρας Αἰσχίνης καὶ Φίλιππος ἀμφικτύων. βέλος δὲ οὐδέν, Ἄπολλον, ἐξ*

---

2 Dem. fals. leg. p. 421, 6   6 Dem. fals. leg. p. 432, 10   8 Dem. fals. leg. p. 418, 15; cor. p. 288, 19 et 22; p. 307, 25. Apoll. Aeschin. p. 5, 6   9 Dem. fals. leg. p. 418, 4 | Dem. fals. leg. p. 418, 8   12 cf. t. IV 976, 3 R   16 cf. t. IV 248, 29; 333, 21; 977, 13 R. Dem. Hal. p. 81, 24; 82, 17; cor. p. 272, 19 sq.

---

5 *παύσεσθε* scripsi e *Ma* cum Cobeto *παύεσθε AthP* edd   6 *οὐ τοὺς μὲν Ma* sed *ὐ* et *οὺς* in ras m² et *μὲν* m²   8 *καὶ* (2) om *Ma*   9 *περὶ Ath*   10 *ἡμετέροις AthP* Mor | *εἰς* inserui coll p. 89, 14 sq. om libri edd   12 *κωθωκίδην Ath κωθωνίδην Ma*   13 *οὗ οὐκ ἂν ἤνεγκαν ἐκεῖνοι τὸν θυμόν* coni Re Anim | *ἤνεγκα P* Mor   14 *τὸ* inser Re om libri Mor   15 *ἐκράτησεν ἂν* scripsi *ἐκράτησε δὲ Ath ἐκράτησε PMa* edd   16 *ἂν*] *γὰρ Ath*   17 *πυλαγόρος AthP* edd   18 *ἀμφικτυών* edd | *οὐδὲν* in *οὐδενὶ* corr *Ma* | *Ἄπολλον ἐπάλλετο* coni Iacobs Lect 217 Rev 427

οὐρανοῦ μιμούμενον τὰς τοῦ Παρνασσοῦ κορυφὰς αἳ τοῖς βαρβάροις ἄνωθεν καταθέουσαι προσέπεσον καὶ τὸ ὄρος ἀντὶ στρατοπέδου πρὸς τοὺς ἐπιόντας ἤρκεσεν; 85. *ἀλλ' εἰ καὶ μήπω ταῦτα, πολλὰ χρὴ τοιαῦτα προσδοκᾶν. μέγας ἦν καὶ Ἰάσων ἐκεῖνος ὁ Θετταλὸς καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς ἐλπίσι καὶ τῆς τῶν Πυθίων διαθέσεως ὠρέγετο. ἀλλ' ὅμως τὰ μὲν ἦν πλησίον, ὁ δὲ ἔκειτο, καὶ τοσοῦτον ἴσχυσαν ἄνδρες ἑπτά.*

---

1 Her. VIII 37, 2 5 Xen. Hell. VI 4, 31. Diod. S. (id est Ephorus) XV 60

---

1 *παρνασοῦ PMa* cf. t. V 70, 10 4 *μήπως Ma* | *ταῦτα*$^{\omega}$ *P* 5 *Ἰάσων* Mor *τάσσων* libri 7 *διαθέσεως* Re *διαδόσεως* libri Mor 8 *πλησίον* reposui e libris cum Cobeto Coll 275 Misc. 143 *πλειόνων* edd

XVIII.

Declamatio inscripta *Νόμος τὸν ξενίας ἁλόντα πιπράσκεσθαι. ἑάλω ξενίας ὁ Δημοσθένης. ἔπεμψε Φίλιππος ὠνούμενος αὐτόν. γράφει Δημάδης διδόναι, Ὑπερίδης δημόσιον εἶναι*, qua auctor, quem Libanium esse nego[1]), Hyperidem suadere facit, ne Demosthenes *ξενίας* damnatus Philippo venum detur, sed Athenis servorum publicorum loco habitus maneat, posteriore demum tempore in 'corpus' declamationum recepta non ita multis iisque recentibus — nullus saeculum XIV excedit — codicibus ad nostram aetatem pervenit. Qui sunt hi quindecim:

1. Vaticanus gr. 82 (= Va) saec. XIV fol. 109. Correctus est manu secunda. Vide t. I p. 48; V p. 416. Contuli.

---

1) Declamatio cum in singulis rebus et historiae et elocutionis crebrius et gravius peccat (cf. p. 258, 9; 260, 20; *ἵνα* = *ὥστε* p. 250, 17; *ἦς* = *ἦσθα* p. 259, 8) tum omnino exilior atque inelegantior est quam ut a Libanio eam profectam esse credere possim, qua in re Gasdam (Krit. Bemerkungen zu den Declamationen des Libanios p. 11) habeo consentientem qui opusculum puerile dixit. Sed studium Libanii apparet aeque atque Demosthenis et Thucydidis, e quo contra Libanii consuetudinem enuntiatio integra recepta est p. 261, 10 sq. Lex ipsa in hypothesi ad Demosthenis adversus Eubulidem orationem scripta p. 1298, 1 sq. affertur (cf. Meier-Schoemann-Lipsius, Att. Proceß p. 437 sq.), argumentum vero fictum est, etsi iam ante Libanii aetatem, ut elucet e verbis Apsinis *περὶ τῶν ἐσχηματισμένων προβλημάτων* (Rhet. gr. IX 540, 1 sq. W; t. I p. 336, 18 Spengel-Hammer; p. 122, 20 Bake) *μετέλθωμεν δὲ καὶ ἐπ' ἐκεῖνο τὸ εἶδος ὅπου τις λύει τὰ δόξαντα ἢ νόμον, οἷον Ὑπερείδης ἀξιῶν τὸν Δημοσθένην δημόσιον εἶναι δοῦλον, ἐπειδὴ ξενίας ἑάλω. ἐνταῦθα εἰσάξεις τὰ ὑπὲρ Δημοσθένους καὶ ἐπιδείξεις ἄξιον ὄντα αὐτὸν καὶ ἐλευθερίας, οὐ μόνον τοῦ δουλείας ἀπηλλάχθαι.*

2. Barberinus II 41 nunc Vaticanus (= B) saec. XV fol. 362ᵛ. Duabus manibus, secunda et tertia, correctus est. Vide t. I p. 24 sq. Contuli.

3. Matritensis 4679, olim N-49 (= Ma) saec. XIV fol. 139ᵛ. Pars foliorum quae declamationem continent haud mediocre damnum fecit, ut multae voces detritae aegre legi queant. Manu secunda correctus est. Vide t. I p. 362 sq.

Ex eodem quo hic codice fluxit

4. Parisinus gr. 1758 (= D) saec. XIV qui continet foliis 2 et 3 verba inde a *δεδρακότων* (p. 247, 1) usque ad *ἐγγράφει* (p. 253, 6). Vide supra p. 187 sq. Descripsit Maximilianus Bonnet.

5. Laurentianus LVII 23 (= L) saec. XIV fol. 197. Desinit folio 199ᵛ in verba *ἐπὶ τῆς* p. 257, 11. Correctus est manu secunda. Vide t. V p. 176 sq. Contuli.

Ex hoc descriptus est

6. Ambrosianus E 92 (301 in catalogo Martinii et Bassii) saec. XIV/XV fol. 134. Vide t. V p. 178 sq.

7. Laurentianus LVII 21 (= La) saec. XIV/XV fol. 206ᵛ. Vide t. V p. 158 sq. Contuli.

Ex eodem quo hic fonte fluxerunt codices

8. Monacensis gr. 96 saec. XVI fol. 116ᵛ. Vide t. V p. 364 et supra p. 2. Contulit Reiskia quae eum Bavaricum secundum appellavit et littera B insignivit.

9. Matritensis N-130 saec. XVI fol. 115. Vide t. I p. 428 sq. et supra p. 2.

10. Vaticanus Ottobonianus gr. 46 saec. XVI/XVII fol. 38. Vide supra p. 2.

11. Parisinus gr. 3018 saec. XV fol. 222. Vide t. V p. 173 sq.

12. Mosquensis bibliothecae synodalis 489 saec. XV fol. 128ᵛ. Vide t. V p. 180 sq.

13. Ambrosianus L 64 (485) saec. XIV fol. 138ᵛ. Vide t. I p. 426 sq.

14. Vaticanus gr. 937 saec. XV fol. 92. Vide t. I p. 329 sq.

15. Escurialensis T-II-11 (147 in catalogo Milleri) saec. XVI fol. 117. Vide t. V p. 366 sq.

His addendus est codex membranaceus hodie deperditus, si recte conicio excerpta e Libanii Hyperide fuisse quae continebat

241 16. codex qui olim fuit Nicephorae Gregorae, *ut ostendit eius chirographum in interiore tabula hinc inde scriptum*[1]), tum anno fere 1714 Hispali ab Emanuele Martino emptus, anno vero 1728 ab hoc bibliopolae Londinensi venum datus, paulo post ab Iacobo Harris Sarisberiensi armigero[2]) emptus et ad Ioannem Taylorum Demosthenis editorem Cantabrigiam missus, quo in itinere teste eodem Tayloro[3]) periit. Nam quod Martinus in epistula XVI Kal. Septembr. anni 1715 Mantua nova data[4]) scribit: (*Comparavi*) *codicem qui instar esse potest penus oratoriae. Continet enim illustriores Demosthenis orationes, uti et Aristidis, Philostrati Vitas Sophistarum. Excerpta ex Philostrati de Vita Tyanei. Ex Himerii Sophistae Declamationibus. Item ex Libanio, Hyperide et Plutarchi Parallelis, Platonis item Gorgiam, sive de Rhetorica et alia,* verba *ex Libanio, Hyperide* codicem indicare mihi est veri simillimum, qui excerpta cum ex aliis Libanianis declamationibus tum ex Hyperide continebat.[5])

Ex his quos in censum vocandos esse duxi sex codices *VaBMaDLLa* rursus in duas discedunt familias, quarum prior codicibus *VaBMaD*, altera *LLa* continetur. E codicibus vero prioris familiae *VaB* unius, *MaD* alterius sunt propaginis.

---

1) Verba sunt Emm. Martini epistol. lib. VI ep. 12 ed. Wesseling Amstelodami 1738 tom I p. 168 et 249.

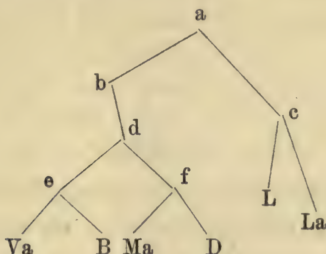
2) Eundem etiam [Longini] περὶ ὕψους codicem ad ipsum misisse testatur Toupius Long. de subl. praef. p. 1.

3) Vide Io. Taylori praefationem Demosth. vol. III b 2 Cantabrigiae 1748 (= Appar. crit. ad Dem. vol. II Lipsiae 1774 p. 1198).

4) Emm. Martini epistolae lib. III ep. XXI t. I p. 168.

5) Cf. quae dixi in Relationibus Acad. Berol. 1885 p. 913 sq.

Necessitudinis igitur vinculum quo hi codices inter se coniuncti sunt hoc tibi reddet stemma

In universum altera familia fide priorem paulo superat. Imprimis fons e quo *Va* et *B* fluxerunt interpolamentis haud privus fuit, ut *βαρβάροις* ante *Μακεδόσιν* p. 249, 19, *ἀθηνῶν* pro *αὐτοχθόνων* p. 245, 16.

Testimonia plane deficiunt.

Declamatio in lucem protracta est a Fed. Morello Liban. opp. t. I p. 468—478 (= Mor) e codice alterius familiae maxime cum *La* cognato quem apographum codicis Vaticani 937 fuisse conicio.[1])

Mendorum quibus haec editio scatet haud parvam partem cum ope codicis Bavarici secundi id est Monacensis 96, qui proxime a *La* stat, tum divinando sustulit Reiskius (= Re), sed uxor quae editionem fecit t. IV p. 323—335 textum Morellianum vel cum typographi vitiis (ut *καθορθώμασιν* p. 252, 17) fere servare quam emendationes certas mariti reponere maluit.

Pauca ad textum corrigendum contulerunt Fr. Iacobsius in 'Lectionibus',[2]) Weiskius, Sintenis,[3]) Cobetus, plura A. Gasda[4]).

1) Cf. supra p. 6.
2) Cf. t. I p. 77.
3) Cf. t. I p. 78.
4) Cf. t. V p. 198.

XVIII.

Νόμος τὸν ξενίας ἁλόντα πιπράσκεσθαι· ἑάλω ξενίας ὁ Δημοσθένης. ἔπεμψε Φίλιππος ὠνούμενος αὐτόν. γράφει Δημάδης διδόναι, Ὑπερίδης δημόσιον εἶναι.

Ὑπερίδης.

R IV 323 1. *Οἵας μὲν ἐκτίνω τὰς χάριτας, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Δημοσθένει τῆς πολιτείας καὶ τῆς φιλίας, ἔνεστιν ὑμῖν ἀπὸ τοῦ ψηφίσματος καταμανθάνειν, δοῦλον αὐτὸν εἶναι γράφω καὶ τὸ τούτου δεινότερον, Ἀθηναίων ἁπάντων, ἀλλ' οὐχ ὅ τι πείσεται δεινὸν Δημοσθένης, τοῦτο σκοπῶ, μέλει γάρ μοι ἐλάχιστον τῆς τούτου συμφορᾶς, ἀλλ' εἰ Φίλιππός τινα παρ' ὑμῶν*

Va = Codex Vaticanus gr. 82
B = Barberinus II 41
Ma = Matritensis 4679, olim N-49
D = Parisinus gr. 1759
L = Laurentianus LVII 23
La = Laurentianus LVII 21

---

1 *Νόμος* in marg *Va*^{2}*L*^{2} 2 num *ὠνησόμενον* ut p. 249, 11? 3 *δημοσθένης Va* | *ὑπερείδης Va* sed *ει* in *ι* corr m^2, *LLa* Mor 4 *δημόσιος* Re 5 *Ὑπερίδης* om *VaBMa* 6 *χάριτας Va* sed *αρι* in ras m^2, *L* sed in ras m^2 | *μὲν* om *B* 7 *δημοσθένει* inser *Va*^{2} 8 *ἀποψηφίσματος La* 9 *τοσούτου Ma* sed *γρ τὸ τούτου* suprascr m^2 12 *τινα Ma* sed *α* in ras m^2 | *ἡμῶν Ma*

ὠνήσεται νῦν μὲν δοῦλον ὄντα, πρότερον δ' ἄριστον εἶναι δοκοῦντα τῶν δημαγωγῶν. 2. Φίλιππος μὲν οὖν οὐδὲν διαπράττεται θαυμαστὸν τὸν ἐχθρὸν ὠνήσασθαι προαιρούμενος, ὑμῖν δ' αἴσχιστόν ἐστι προέσθαι δοῦλον ἐσόμενον τὸν κατὰ πολὺ σεμνότερον | τῶν R IV 324 ἐλευθέρων καὶ οὐδὲ παρὰ τὸν τῆς δουλείας καιρὸν πεπαυμένον τῆς εἰς τὸν δῆμον εὐνοίας, ἀλλὰ μένοντα καὶ παρὰ τὰς συμφορὰς ἐν τῷ τῶν ἐλευθέρων σχήματι. 3. Δημοσθένης μὲν οὖν οὕτως ἔχει μεγαλοφροσύνης ὥστε, κἂν ἀποκτείνειν αὐτὸν ἐθέλητε καὶ τιμᾶν αὐτῷ τῶν ἐσχάτων, ἕτοιμός ἐστιν ὑπομένειν. ἀλλὰ χρὴ πρὸς τὸ συμφέρον ὑμᾶς ἐκλογίζεσθαι. τῷ μὲν γὰρ δοκεῖν δοῦλον ἀποδώσεσθε, ἔργῳ δὲ τὴν ἐλευθερίαν τὴν κοινὴν μετὰ Δημοσθένους Φιλίππῳ προήσεσθε. 4. ξένος ὢν Δημοσθένης, τοῦτο γὰρ αὐτὸν δεῖ καλεῖν ἑαλωκότα, τὴν πόλιν ἔστερξε τὴν ὑμετέραν ὡς τῶν αὐτοχθόνων εἷς, ὡς Ἀθηναῖος γνήσιος, καὶ διὰ τοῦτο πολὺν ἔλαθε

---

12 cf. t. II 526, 13; V 353, 3 14 Din. or. I § 15 et 95. Aeschin. fals. leg. § 22 p. 31, 15; § 87 p. 39, 33; Ctes. § 172 p. 78, 24. cf. A. Schaefer Demosth. I 268²

---

1 πρότερον δ' *Ma* sed ον δ' in ras m² 2 εἶναι inser *L* om *VaBMa* 3 θαυμαστὸν διαπράττεται *Ma* 6 περὶ *Va* 7 πεπαυμένον *Ma* sed ν(2) in ν corr m², *La* πεπαυμένων Re 8 περὶ *Va* | τὰς συμφορὰς *Ma* sed ὰς σ in ras m² 10 ἄνθρωπον Mor 12 τὸ *L* sed in τῶ corr m² 13 ἀποδώσεσθε *Va* sed ω in ο corr ras, *La* sed αι supra ε(2) ἀποδόσεσθε *B* ἀποδώσεσθαι Mor | τὴν ἐλευθερίαν om Re, unde σωτηρίαν vel ἐλευθερίαν post κοινὴν inserendum coni Cobetus Coll 291 et Gasda | τὴν(2)] αὐτὴν *Ma* 14 προήσεσθαι Mor 15 τοῦτον *B* | ἑαλωκότα scripsi ἑαλωκὼς libri edd sed „*malim legi* ὡς νῦν ἀναπέφηνεν *aut* πεφώραται ἑαλωκώς" Re 16 ὑμετέραν scripsi e *VaBMa* ἡμετέραν *LLa* edd | αὐτόχθόνων in ras *L*² ἀθηνῶν *Va* sed ἀθηναίων suprascr m², *B* 17 εἷς, ὡς] ἴσως *VaB* | ὡς Ἀθηναῖος γνήσιος delenda censet Cobetus Coll 292 | διατοῦτο *VaMa*

χρόνον καὶ κατὰ μηδέν τι ταῖς Ἀθήναις προσήκων ἐν τοῖς εὐνουστάτοις καὶ τοῖς εὐγενεστάτοις τῶν πολιτῶν ἐκρίνετο. ὠδύρετο Φωκέας ὁ ξένος, ἔκλαιε τὸ Χαλκιδέων γένος ὁ μὴ πολίτης, ἐμίσει Φίλιππον ὁ ἀλλότριος, ὑπὲρ Ἀθηναίων ὡς Ἀθηναῖος ἐπολιτεύετο. ἀλλ' ἤλεγξεν αὐτὸν ξένον ὄντα Φίλιππος. οἱ γοῦν ἐκείνῳ χαριζόμενοι παρῆγον αὐτὸν εἰς τὸ δικαστήριον καὶ ἄνθρωπος πολλάκις ἐστεφανωμένος ἀρετῆς καὶ εὐνοίας ἕνεκεν ἐκρίνετο καὶ ἡλίσκετο. καὶ ὁ πρότερον δουλεύοντας Θετταλοὺς καὶ τὴν Θρᾴκην ὀδυρόμενος πολλάκις νῦν δοῦλός ἐστι. 5. καὶ δουλευέτω, ἀλλ' ἐν Ἀθήναις, ἀλλ' ἐνθάδε, παρ' οἷς κατέγνωσται, δουλευέτω τοῖς δικασταῖς, τοῖς μαρτυροῦσι, τοῖς γραψαμένοις, τοῖς κατηγορήσασιν. ἠδίκησε τὸν δῆμον εἰς τὴν πολιτείαν ἐγγραφείς. ὁ δῆμος οὖν ἔστω κύριος, οἱ πεπονθότες ἔστωσαν δεσπόται τοῦ σώματος. τί τὸν κοινὸν οἰκέτην ὑπερορίζεις;

6. *Εἴρηται*, φησί, *πιπράσκειν τὸν τῆς ξενίας ἁλόντα*. καὶ Φίλιππός ἐστιν ὠνητής. πρότερον μὲν γάρ, ὡς ἔοικεν, ὠνεῖτο τὰς πόλεις, νυνὶ δὲ καὶ
R IV 325 τοὺς | δημαγωγούς. ἐγὼ δ' οἶδα πάντας τοὺς ἀδικήσαντας ἐνταῦθα τὴν τιμωρίαν ὑπομένοντας καὶ

1 cf. p. 253, 14   3 Dem. fals. leg. p. 357, 22 sq.   7 Dem. Aristog. II p. 805, 14   14 cf. p. 255, 4. Xen. Hell. I 7, 20

1 καταμηδέν *Va*   3 ὠδύρατο *VaBMa*   6 γὰρ *Ma*   9 ξενίας ante ἐκρίνετο *Ma* | δουλεύων τοὺς *Ma*   11 δουλευέτω — 12 παρ' om *La*   12 οἷς] οὐ *La*   13 τοῖς κατηγορήσασιν delenda?   14 κατηγορήσασιν *L* sed ήσασι in ras m² κατηγοροῦσιν *VaB*   17 περιορίζεις *Ma* sed γρ ὑπερορίζεις suprascr m²   18 εἴρηκε *Va* sed γρ εἴρηται in marg m², *Ma* | ὁ νόμος ante τὸν *Ma* | τῆς om *La* et delendum coni Re at cf. p. 254, 15
20 num ἐωνεῖτο scribendum, ut p. 260, 12; t. IV 380, 14? at cf. p. 260, 7

οὐδεὶς οὔτε τῶν τὰ μεγάλα δεδρακότων οὔτε τῶν τὰ μετριώτερα παρ' ἄλλοις τὴν δίκην ὑπομένει, ἀλλὰ κέκριταί τις ἐνταῦθα, καὶ τοῖς ἐπιτιμίοις ὑπεύθυνος γίγνεται. ὥσπερ οὖν ⟨ἄν⟩, εἰ τὴν τῆς ξενίας κρίσιν ἔγραφε παρ' ἄλλοις εἰσάγειν, παρηνόμει καταλύων τὰ δικαστήρια, τὸν αὐτὸν τρόπον ἀκύρους τοὺς νόμους ποιεῖ ἐν οἷς τὸν ἁλόντα ξενίας ἄλλοις πιπράσκεσθαι παραινεῖ. 7. *τίς τῶν ἑαλωκότων ἐπὶ φόνῳ παρ' ἄλλοις δίδωσι δίκην; τίς τῶν ἐπὶ προδοσίᾳ κατεγνωσμένων ὡς ἄλλους κολασθησόμενος ἀφικνεῖται; τίς τῶν ἀστρατεύτων ἢ τῶν τὰς τάξεις ἀπολιπόντων; οὐδὲ εἷς. εἰ μὲν οὖν ἄλλοι τινὲς τῶν πονηρῶν παρ' ἄλλοις τισὶ δίκην ὑπέσχον, πίπρασκε καὶ Δημοσθένην ἔξω μακράν, εἰ βούλει, τῆς Ἀττικῆς ἀπάγων, μᾶλλον δὲ καὶ τῆς Ἑλλάδος· εἰ δ' οὐδείς, ὃ κατὰ τῶν ἄλλων γραφόμενον ἔδοξεν ἂν εἶναι παράνομον, τοῦτο οὐ δεῖ νόμιμον κατὰ μόνου Δημοσθένους λογίζεσθαι.* 8. *ἀτιμοῦταί τις. ἀλλ' ἐν Ἀθήναις. ὀφλισκάνει τις δίκην χρημάτων. ἀλλ' οὐ παρ' ἄλλοις τὴν ζημίαν ἐκτίνει. αἱ διδόμεναι δωρεαὶ τοῖς εὐεργετήσασιν ὑμῶν τὴν πόλιν οὐκ ἀπ'*

3 Dem. p. 238, 11 10 Aeschin. Ctes. § 175 p. 78, 41

1 *τὰ* om *Ma* | voce *δεδρακότων* inc *D* 2 *παρὰ VaBMa* *περὶ D* 3 *κέκριταί* reposui e libris *κρίνεται* edd | *τις*] *„malim τε“* Re 4 *γίνεται VaMa* | *ἄν* inserui om libri edd | *τῆς* om Re | *κρίσιν ἔγραφε* in ras *Va*[2] 5 *παρηνόμει* scripsi e *D* coll. p. 254, 14 *παρενόμει VaBMaLLa* edd | *καταλύων* scripsi e *D* ut coni Re et Cobetus Coll 292 *κωλύων Ma* sed *γρ παραλύων* suprascr m[2] *παραλύων VaBLLa* edd
7 *„malim παρ' ἄλλοις, ut paulo post“* Re 8 et 9 *τοῖς La*
8 *παρ' ἄλλοις*] *πολλάκις D* 11 *τὰς* om *La* | *πράξεις D* | *ἀπολειπόντων Ma* | *οὐδεείσ D* 14 *ἀπαγαγὼν MaD* 17 *ἀτιμοῦταί τις* scripsi e *D* *ἀτιμοῦται τίς BMaL* sed in hoc *οῦται τίς* in ras m[2], *La* edd *ἀτιμᾶται τίς Va* sed *οῦ* suprascr m[2]
19 *ἐκτίνει Va* sed *ι*(1) in ras 2—3 litt m[2] 20 *ὑμῶν* scripsi e *Ma* *ἡμῶν VaBDLLa* edd

ἄλλων δίδονται. οὕτω καὶ τὰς τιμωρίας δεῖ πράττεσθαι παρ' ὑμῖν οὓς ἠδικήκασιν. ὅτε μὲν οὖν ἐλεύθερος ἐδόκει Δημοσθένης καὶ δημαγωγὸς ἀγαθός, οὐ Φίλιππος αὐτὸν ἐστεφάνου οὐδ' ἐκεῖνος αὐτῷ παρεῖχε τὰς δωρεάς, ἀλλ' ὁ δῆμος αὐτός· ἐπειδὴ δὲ δεδυστύχηκεν, ὡς ἁλοὺς δουλεύσων πέμπεται. 9. *καὶ ἰδίᾳ μὲν ἡμεῖς ὁπόταν πιπράσκωμεν εὔνους οἰκέτας, ὀκνοῦμεν ἀλλαχῇ τούτους ἀποδίδοσθαι, τῆς δὲ Δημοσθένους δουλείας* R IV 326 *ἄλλοις παραχωρήσομεν; | καὶ Φίλιππος μὲν οἰκέτου ὢν ἀδοξότερος καὶ τῶν ἀνδραπόδων ἀγενέστερος οὐδένα τῶν πονηρῶν τῶν παρ' αὐτῷ πρὸς ὑμᾶς ἀποστέλλει δίκην ὑφέξοντα, ὑμεῖς δὲ εἰς Μακεδονίαν τοὺς ἁλόντας ξενίας πέμπετε ὥσπερ ἀποροῦντες δεσποτῶν;*

10. *Ἀλλ' οὐ διώρισε, φησίν, ὁ νομοθέτης ὅποι δεῖ πιπράσκεσθαι. οὐχ ὥρισεν, ἀλλ' οὐδ' ἐπέτρεψε. τὸ τοίνυν μὴ συγχωρεῖν ἄντικρυς ἴσον ἐστὶ τῷ κεκωλυκέναι. εἰ μὲν γὰρ ἐπέτρεπεν ἀλλαχῇ πιπράσκειν, οὐκ ἂν ἐν τῷ νόμῳ παρεσιώπησεν, ὁ δὲ τοῦτο προσθεῖναι κατοκνήσας σαφῶς ἀπεῖπεν. ἐρωτῶ γάρ σε· πότερα ἐλεεῖ τὸν ξενίας ἁλόντα ἢ τοὐναντίον μεμίση-*

10 cf. t. IV 972, 7 sq. R.

1 *δὴ* post *οὕτω* inser *Ma*^{2} | *δεῖ* om *D* 2 *ὑμῖν* scripsi e *VaBMa* *ἡμῖν DL* sed in hoc *η* in ras m^{2}, *La* edd | *οἷς Va* sed *οὓς* suprascr m^{2} 5 *ἐπειδὴ* scripsi e *MaD* *ἐπεὶ VaBL La* edd 6 *ἄλλους VaBMaD* 8 *ἀποδόσθαι BMa* sed in hoc in *ἀποδίδοσθαι* corr m^{2}, *DL* sed in hoc *γρ ἀποδίδοσθαι* in marg, *La* sed *γρ' ὑποδιδόσθαι* in marg, Mor sed *γρ ἀποδίδοσθαι* in marg *ἀποδιδόναι Va* sed *δόσθαι* supra *διδόναι* m^{2} 10 *ἀγεννέστερος Ma* 11 *οὐδένα τῶν παρ' αὐτῶ πονηρῶν B* | *αὐτῶ* scripsi *αὐτῷ* libri edd | *ἡμᾶς VaBDLa* 13 *τῆς* ante *ξενίας Ma* | *ξενίας* om *D* 14 *οὐχ ὥρισε?* 15 *ὅποι* scripsi auctore Re *ὅπου* libri edd | *ἀλλ'* in marg *L*^{2} om *Va BMaD* | *οὐδὲ Ma* 16 *ἐπέτρεψεν BL* edd | *ἶσον VaMaD* 17 *τὸ D*

κεν; εἰ μὲν γὰρ ἐλεεῖ, πῶς οἰκτείρειν ἐστὶ τὸ πιπράσκειν ἀλλαχῇ; εἰ δὲ μισεῖ, μόνως οὕτως ὑπομένει δίκην ἀξίαν, ἂν ὑμεῖς ἔχητε δουλεύοντα. ἐξελήλυθε τῆς πόλεως τὸ σῶμα, καὶ ἡ τιμωρία παύεται. εἰ γὰρ Φιλοκράτης ἑάλω ξενίας, ἔδει τοῦτον ἀλλαχῇ πιπράσκεσθαι. εἰ γὰρ Δημάδης, εἰ γὰρ Ἡγήμων, εἰ γὰρ Αἰσχίνης, εἰσὶ γάρ, εἰσὶ δωροδόκοι, πονηροί, ἀλλ' οὖν γε πολὺν χρόνον σύνοικοι γεγόνασιν ὑμῖν.

11. *Ὅταν δὲ τὸ ἀξίωμα ἐννοήσω τοῦ δούλου, γίγνεται γάρ τις καὶ δοῦλος ἔνδοξος, οὐ φέρω τὸ καινὸν τῆς πράσεως. ἥκει τις ὠνησόμενος Δημοσθένην. τὸν ὠνητὴν ἀνακρίνατε, τὸν ἔμπορον ἐξετάσατε. εἰ μέν ἐστι Πελοποννήσιος, εἰ μέν ἐστιν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, εἰ Βυζάντιος, εἰ Περίνθιος, πιπράσκω, φιλοῦντας ἕξει δεσπότας καὶ χάριν εἰδότας, ταχέως ἐλευθερωθήσεται ὑπὲρ ἐλευθερίας ἐλευθερίαν λαβών, | προσοφεί-* R IV 327 *λουσιν αὐτῷ ταύτην τὴν χάριν οἱ κύριοι· ἂν δὲ Ἕλληνα πιπράσκω βαρβάροις, ἂν τὸν ἐμὸν οἰκέτην παραχωρήσω Μακεδόσιν, ἂν Φιλίππῳ, πολλὰ ὠνεῖται δι' ἑνὸς σώματος, τὴν παρρησίαν, τὸ βῆμα, τὰς ἐκκλησίας*

---

5 cf. p. 259,7 sq. Dem. fals. leg. p. 345, 1 et 23; 405, 12 sq. 6 sq. Dem. cor. p. 320, 27 sq. | Dem. fals. leg. p. 405, 15 sq.

---

2 „*post ἀλλαχῇ videtur ἐπιτρέπειν deesse*" Re | *μόνος οὗτος VaBMaD* | *οὕτως* om Re | „*malim ὑπομένειν ἐστι δίκην*" Re 6 *πιπράσκεσθαι*; et 7 *Αἰσχίνης*; edd | *δημάδη D* | *ἡγεμὼν D* 7 *εἰσὶ γάρ, εἰσὶ* scripsi e *Va* *εἰσι γάρ εἰσι D* *εἰ γάρ εἰσι* reliqui libri sed post *εἰ* ras 2 litt *Ma*, edd 8 *ἡμῖν La* 9 *γὰρ D* 10 *γίνεται VaBMaD* 11 *πράξεως Va* sed *σ* supra *ξ* m² | *δημοσθένη LLa* edd 12 *ἀνακρίνετε Ma* sed *ε*(1) in *α* corr m² *ἀνακρίνεται La* 13 *πελοπονήσιος VaBD* sed in hoc *ν* ante *ν* inser m², *LLa* edd 14 *πειρίνθιος VaBLa* | *πιπρασκέτω D* | *ἤξει D* 17 *τὴν* inser *Ma*² 18 *ἐὰν VaD* | *ἐμὸν* in lac 5 litt om *B* 19 *βαρβάροις* ante *μακεδόσιν VaB* | *ἂν* scripsi *ἐὰν* libri edd 20 *ῥῆμα D* | *τὰς ἐκκλησίας* — 250, 2 *δημαγωγοῦ* in suspicionem vocavit Gasda

τὰς Δημοσθένους τὰς παλαιάς, τὴν ἀρχαίαν τύχην τοῦ δημαγωγοῦ, τὸν Πειραιᾶ, τὰς τριήρεις, τὸ φρόνημα τῶν Ἀθηναίων, τοὺς ὅρκους οὓς ὤμοσε. Μαραθῶνα τούτῳ συμπιπράσκεις, Σαλαμῖνα, τὰς Πλαταιάς, πάντα τὰ Δημοσθένους ῥήματα. 12. ὢ τῆς καινῆς ἐμπορίας, ὢ τῆς παραδόξου πράσεως. ἃ μὴ δύναταί τις πολέμῳ λαβεῖν χρημάτων λαμβάνει. κἂν τὴν Ἀθηναίων τύχην ἐξαγώγιμόν τις βούληται λαβεῖν, λαμβάνει σὺν Δημοσθένει. τί οὖν ἔτι μάχομαι; τί οὖν ἔτι κινδυνεύω; τὸ ἆθλόν μου τῶν κατορθωμάτων ἀφαιρῇ. ἐξέταζε τοὺς ἐν Θήβαις ἁλισκομένους. πολυπραγμόνει τοὺς ἐν Θετταλοῖς δυστυχοῦντας. Ἀθήνησι δὲ κἂν ἁλῷ τις ξενίας, ἐνδοξότερός ἐστι τῶν παρ' ὑμῖν ἐλευθέρων Μακεδόνων. 13. ἀλλὰ σὺ μὲν οὐ πέμψεις Ἀθηναίοις Ἀντίπατρον οὐδὲ Παρμενίωνα οὐδ' ἄλλον, ἂν παρέχωσι χρήματα, σὺ δ' ἄξεις οἰκέτην ἐμόν, ὃν αὐτὸς ἐκτησάμην ἐκ καταδίκης; οὐδείς ἐστιν οἰκέτης πονηρός, ἵνα κριθῇ τῆς Μακεδόνων δουλείας ἄξιος. μέγα τοῦτο ἐπιτίμιον, ὑπὲρ τὴν πρᾶσιν, μᾶλλον δὲ καὶ θανάτου χαλεπώτερον. λύεις τὸν νόμον τῆς αὐτομολίας, λύεις τὸν νόμον τῆς προδοσίας.

---

2 Dem. cor. p. 260, 9 sq. Aeschin. Ctes. § 222. cf. Schaefer Demosth. I 452² sq. | Thuc. I 81, 2   8 Lyc. Leocr. § 26 p. 151, 18   15 cf. p. 283, 10   20 Thuc. VII 13, 3. Dem. p. 238, 11

---

4 συμπιπράσκεις *Va* sed συμ inser m²   5 τοῦ ante δημοσθένους *Va*   6 τῆς inserui e *D* om reliqui libri edd   7 χρημάτων — 8 λαβεῖν in marg *Ma* | δίκην *Ma*   8 τι *D* | βούλεται *Va* sed ε in η corr m², *D* | λαμβάνειν *Va* sed ν(2) eras | σὺν δημοσθένει λαμβάνει *Va*   10 ἀφαιρεῖ *MaD*   12 τι *D*   13 ὑμῶν Mor   16 ἄξεις scripsi ἄγεις libri edd   17 οὐδὲν *Ma* οὐδέν' *D* | οὕτω ante οἰκέτης inserendum coni Mor „ὃς κριθῇ *aut* ὥστε κριθῆναι *melius conveniat*" Re sed ἵνα hoc loco idem valet atque ὥστε, de quo usu a Libanio alieno cf. Wyttenb. Plut. mor. VI p. 517   18 τιμωρίας *Va* (δουλείας)

14. *Ταῦτα πάντα ἐν τούτῳ τῷ ψηφίσματι γέγραπται. ἀλλ' ὅτε μὲν ἐλεύθερος Δημοσθένης ἐδόκει, οὐδὲ πρεσβεύειν εἰς Μακεδονίαν ὑπέμεινε τὴν ἀδοξίαν τῆς πρεσβείας οὐ φέρων, ἀλλὰ καὶ καταναγκαζόντων ὑμῶν πολλάκις ἐξώμνυτο, νυνὶ δὲ ἐπειδὴ κατέγνωσται, πεμφθήσεται; ἔστω τις ἐξωμοσία καὶ τοῖς οἰκέταις δικαία μηδὲ τούτου | τύχῃ Δημοσθένης,* R IV 328 *εὐμενοῦς δὲ κυρίου καὶ φιλανθρώπου καὶ τὰς τῶν δυστυχούντων συμφορὰς ἐλεεῖν δεδιδαγμένου.*

15. *Τοῦτ' οὖν λογίζεσθε, ποῖ πιπράσκεται, τίς ὁ ὠνούμενος, τὸν ἔμπορον τοῦ σώματος, τὴν διάνοιαν ἀφ' ἧς ὠνήσασθαι βούλεται. οὐ γὰρ ἀπορῶν οἰκετῶν ὁ Φίλιππος ὠνήσασθαι τοῦτον ἐσπούδακεν. εἰ γὰρ μηδὲν ἄλλο, ὁ πόλεμος αὐτῷ δίδωσιν οἰκέτας πολλοὺς καὶ χορηγὸς οὗτος τῶν ἀνδραπόδων γίγνεται. καὶ πολλοὶ δουλεύουσι Φιλίππῳ Φιλίππου κρείττονες, ἐνδοξότεροι τοῦ δεσπότου. ἀλλὰ τέχνη τοῦτο καὶ σόφισμα καὶ πολέμου καινὸς τρόπος καὶ μηχάνημα.* 16. *ἐγὼ ταύτην τὴν ὠνὴν ὑπολαμβάνω πολιορκίαν καὶ προσβολήν. τοῦτο τὸ ἀργύριον ἔθνη καὶ πόλεις ἀπο-*

---

5 Dem. fals. leg. p. 378, 18; 381, 7. cf. ad p. 119, 12

---

3 *ἐδόκει δημοσθένης VaBMaD* 4 *καὶ* inser L^2 5 *ἡμῶν Ma* 6 *μετέγνωσται Ma* sed *κατ* suprascr m^2 | *πεμφθήσεται Va* sed *ϑ* inser m^2 | *ἔσται MaD* | *καὶ τοῖς οἰκέταις ἐξωμοσία B* 7 *μὴ δὲ VaMaDLLa* | *τύχη L* sed *η* in ras m^2 *τύχοις Va B* 8 *εὐμενοῦς δὲ* scripsi *ἐκ μέρους* libri edd *ἀλλ' εὐμενοῦς* coni Re *ἡμέρου* Sintenis 9 *ἐλεεῖν* in marg *L* 10 *τοῦτο VaMaD* | *ποῖ* Re *ποῦ* libri Mor 11 *τὸν ὠνητὴν* ante *τὸν ἔμπορον* libri deest apud Mor 13 *ἐσπουδάκει Ma* 15 *γίνεται VaMaD* 17 *ἀλλὰ* scripsi auctore Sinteni *ἄλλη* libri sed *η* in ras L^2, edd *ἀλλ' ἄλλη* coni Re *ἄλλως* Gasda | *καὶ* post *ἄλλη Va*, ras 3 litt *B* | *καινὸν σόφισμα, καινὸς πολέμου τρόπος, καινὸν μηχάνημα* coni Re 20 *τούτων Va* sed *τοῦτο* suprascr m^2, *MaD*

λώλεκεν. ὡς Θετταλῷ μοι προσφέρεται Φίλιππος. ἐν τῇ τάξει με τῶν Δολόπων ἔχει καὶ ἀργύριον ἀριθμεῖ. καὶ νόμον μὲν ὑμεῖς τεθείκατε, ἄν τις ὡς Φίλιππον ὅπλα ἄγων ἁλῷ ἢ σκεύη τριηραρχικά, θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν, ὑπὲρ ἀψύχων χαλεπαίνετε, ἀγώγιμον δὲ ἄνθρωπον πέμποντες ἐκεῖ τριήραρχον γενόμενον ὑπὲρ τῶν ὅλων οὐκ αἰδούμεθα; 17. *ἑάλω Μιλτιάδης, ἑάλω, ἀλλ' ἐν Ἀθήναις ἔδωκε δίκην. ἐζημιοῦτο Περικλῆς, ἀλλ' οὐ Λακεδαιμονίοις ἐξέτισε τὰ χρήματα. σὺ δὲ τοῖς ἐχθροῖς παραδίδως. ξένος Δημοσθένης, οἱ δὲ ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ πεσόντες οὐκ ἦσαν ξένοι; ἀλλ' ἐθάπτοντο ὑφ' ἡμῶν. εἶτα ἀποθανόντας μὲν τοὺς ξένους οἰκτείρομεν, ζῶντας δὲ οὐκ ἐλεήσομεν; ἧκόν ποτε φυγάδες πρὸς ἡμᾶς Ἡρακλέους ἔγγονοι καὶ τῆς πατρῴας εὐεργεσίας ἐκομίσαντο τὸν μισθόν, ἀνέλαβον τὴν ἀρχὴν τὴν πατρῴαν εὔνοιαν διηγούμενοι. οὗτος δ' οὐκ ἀλλοτρίοις, ἀλλ' οἰκείοις θαρρῶν κατορθώμασιν ἐκπεσεῖται*
R IV 329 *τῶν Ἀθηνῶν ἐπ' ἐξαγωγῇ | πωλούμενος;* 18. *[ἔξω] πιπράσκεται Δημοσθένης, ἀλλ' οὐ Φίλιππον ὠνεῖσθαι*

---

1 sq. cf. t. IV 299, 1 R sq. Dem. cor. § 63 p. 246, 2 4 Dem. p. 1145, 1 7 cf. t. V 104, 4 8 cf. t. IV 271, 5; V 38, 4 sq; 104, 16 11 cf. t. IV 247, 23; 271, 16 R. Xen. Hell. VI 5, 46. [Apollod.] bibl. III 7, 1 15 cf. t. IV 247, 25; 271, 15 R. Eur. Heracl. 31 sq. 220 sq. 824 sq. 873 sq.

---

4 *ἁλώη VaB* sed in hoc *οι* supra *ω* m³, *MaD* | *ἢ* om *Va MaD* | *τριηρικά* vel *τριηρετικά* coni Iacobs Lect 110 at *τριηραρχικά* auctor invenit in suo Demosthenis l. l. codice 7 *ὅλων* scripsi, ut coni Mor Not f VI *ὅπλων* libri edd | *ἑάλω*(1) *Ma* sed *γρ' ὡς ἅλω* in marg m² 9 *ἐν λακεδαιμονίας D* 10 *ἐπὶ τῇ καδμείῃ D* 11 *ἐθάπτοντο L* sed *ο*(2) in ras m² et post *ο* ras 3 litt 12 *μὲν τοὺς*] *τοὺς μὲν B* 14 *ἡμᾶς* reposui e libris *ὑμᾶς* edd | *πατρώας* et 16 *πατρώαν VaD* 18 *ἔξω* cancellavi ut glossam ad antecedens *ἐπ' ἐξαγωγῇ* cf. p. 253, 18 sq. 19 *πιπράσκεσθαι La „num πιπρασκέσθω voluit dare?"* Re

δεῖ. ἐπιτήδειος οὗτος δυστυχεῖν, ἀλλ' οὐ Φίλιππος ἐντρυφᾶν τοῖς ἡμετέροις οἰκέταις. ἀδοξότερός ἐστι Δημοσθένους ἑαλωκότος. ξένος οὗτος, ἀλλ' ἐκεῖνος πολέμιος. δοῦλος, ἀλλ' ἐκεῖνος ἐχθρός. ἀδίκως οὗτος εἰς τὴν πόλιν ἑαυτὸν ἐνέγραψεν, ἐκεῖνος δὲ ἀδίκως αὑτὸν εἰς τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀρχὴν ἐγγράφει. ἔκλεψεν οὗτος γένος, ἐκεῖνος δυναστείαν. Παιανιεὺς οὗτος ἐκλήθη ποτέ, ἐκεῖνος δὲ βασιλεὺς ἀδίκως κέκληται. 19. *ἀφαιρεῖταί μου Φίλιππος τὴν ἐν θαλάττῃ πολιτείαν, ἀποστερεῖ με ⟨Δημοσθένης⟩ τῆς τοῦ γένους ἀρετῆς. ὁ μὲν ἐρασθεὶς νόμων, ἐθῶν εἰσῆλθεν εἰς τὴν πολιτείαν, ὁ δὲ μισῶν ἐχθρῶς σφετερίζεται τὰ τῶν Ἀθηνῶν κτήματα. τοῦτον ἐδίωξάν τινες ἐνταῦθα ξενίας γραφήν, ἐκεῖνον οἱ πατέρες ἡμῶν πολλὰς ἐδίωξαν γραφάς, ξενίας, ἀσεβείας, ὅτι βάρβαρος ὢν καὶ μηδέν τι ταῖς Ἀθήναις προσήκων καὶ πολλῷ τῶν βαρβάρων ἀγενέστερος ἡγεμονίας καὶ δυναστείας κατὰ μηδὲν αὐτῷ προσηκούσης ἀμφισβητεῖν ἐσπούδακεν.*

20. *Ἀλλ' ἐπειδὴ μεμαθήκατε διότι μὴ δεῖ πωλεῖν ἀλλαχῇ Δημοσθένη μηδὲ τοῖς πολεμίοις, ὑπολείπεταί*

---

12 Dem. p. 1368, 8 | 14 sq. cf. p. 246, 1

---

1 *ἐπιτήδειος οὗτος* bis *La* | *Φίλιππος* scripsi auctore Re *φίλιππον* libri edd sed *χρὴ ἐντρυφᾶν* coni Mor 3 *δημοσθένους Va* sed *ους* in ras m² 5 *ἑαυτὸν ἐνέγραψεν Va* sed *αυτὸν ἐνέγραψεν* in ras m² et *ἑ* supra *ἑ* m¹ | *ἐνέγραψεν* in marg *L²* *ἀνέγραψεν Ma* | *δὲ* om *D* 6 *αὐτὸν Va* sed ᾿ in ῾ corr m², *MaD* edd | voce *ἐγγράφει* des *D* 10 *με* om Mor | *Δημοσθένης* inserui om libri edd | *τοῦ τῆς ἀρετῆς γένους VaBMa* 12 *ἐχθρὸς VaBMa* 13 *ἐνταῦθα* om *La* 14 *ἐκεῖνον Va* sed *νον* in ras m² | *ὑμῶν Ma* sed *υ* in ras | *πολλάκις Ma* | *ἐδίωξαν Va* sed *δίωξαν* in ras m², *La* sed *ε* et *ξ* in ras *ἐγράψαντο Ma* 17 *ἡγεμονίαις καὶ δυναστείαις* et *προσηκούσαις VaB* 17 *πρὸς Ma* 19 *μεθήκατε* Mor | *δεῖ* om *Ma* 20 *ἀλλαχῇ* scripsi e *B* *ἀλλαχοῦ VaMaLLa* edd sed „*malim ἀλλαχοῖ*“ Re | *δημοσθένην VaMa* | *μὴ δὲ VaMaLa* | *ἀπολείπεταί* (ὑ supra) *Va*

μοι λοιπὸν δεικνύειν ὅτι δημόσιον αὐτὸν εἶναι δεῖ τῶν Ἀθηναίων.

Ἀλλ' ὁ νόμος, φησί, διείρηκε πιπράσκειν, σὺ δὲ κατέχειν ἀξιοῖς παρὰ τὴν ἐκείνου γνώμην ⟨καὶ⟩ δημόσιον αὐτὸν εἶναι γράφεις. R IV 330 *ἐγὼ δέ, εἰ καὶ παράνομον | φήσει τις εἶναι τὸ ψήφισμα τοὐμόν, ἀλλ' εἰ λυσιτελές ἐστιν, ἀνάγκην εἶναί φημι προσέσθαι. καὶ γὰρ εἰ λύεταί τι τῶν νομίμων, τὸ τῆς πατρίδος συμφέρον κυριώτερον εἶναί φημι γραμμάτων πολλῶν. ὁπότε γὰρ καὶ τοὺς νόμους αὐτοὺς ὑπὲρ τοῦ κοινῇ συμφέροντος τιθέμεθα, πῶς ἀδικοῦμεν, εἰ τὸ κοινῇ συνοῖσον τῶν νόμων προτιμῶμεν;* 21. *εἶτ', εἰ μὲν ἐκώλυον αὐτὸν εἶναι δοῦλον, παρηνόμουν ⟨ἂν⟩ τὴν ζημίαν ἀφαιρῶν ἣν ἐπὶ τοῖς ἁλοῦσι τῆς ξενίας τεθείκαμεν. εἰ δὲ τὴν δουλείαν προστίθημι, κατ' ἀμφότερα τὸ ψήφισμα δεόντως γέγραπται, ὅτι τε φυλάττει τὴν δίκην τὴν ὑπὸ τῶν νόμων τῶν παλαιῶν τοῖς ξένοις ὁρισθεῖσαν καὶ ὅτι κύριον ἀποφαίνεται τοῦτον τοῦ Δημοσθένους, ὃς ἐκ τῆς τούτου δουλείας τὰ μέγιστ' ὠφεληθήσεται. καὶ τὸ*

9 sq. Plat. Theaet. p. 178 A   15 Plat. leg. VIII p. 837 C

1 *δεικνύειν* scripsi e *VaMa* *δεικνύνειν BLLa* edd 2 *ἀναθημάτων Ma* sed *γρ ἀθηναίων* suprascr m² 3 *διήρηκε B* 4 *σὺ* scripsi auctore Re *εἰ* libri edd 5 *καὶ* inserui ante *δημόσιον*, ante *παρὰ* Gasda om libri edd 6 *φήσειε* coni Re 7 *τοῦτο τοὐμόν* coni Re | *ἀλλ' εἰ* scripsi e *Ma* *καὶ Va* sed *μὴ* inser m², *BL* sed in hoc *μὴ* inser m², *καὶ μὴ La* edd sed *φημὶ* coni Re *εἰ ὑμῖν* Iacobs Lect 110 | *λυσιτελὲς εἶναι. καὶ μὴν εἰ λυσιτελές ἐστιν* coni Re 8 *προσέσθαι* scripsi auctore Re *προέσθαι* libri edd | *λέλυται VaB* | *νόμων VaB* 9 *τὸ* in marg *L* 11 *τοῦ κοινοῦ Ma* sed *τοῦ* inser m² 13 *δοῦλον* inser *Ma*² 14 *παρενόμουν Ma* cf. p. 247, 5 | *ἂν* inserui auctore Gasda om libri edd 16 *προστίθημι Va* sed *κατα* supra *προσ* m² *κατατίθημι BMa* 17 *φυλάττειν B* | *ὑπὲρ La* 19 *τοῦ* om *Ma* 20 *μάλιστα Ma* sed *γρ μέγιστ'* in marg m² | *ὠφελήσεται Ma* | *ὧν* ante *τὸ VaBMa*

μὲν ἄλλῳ αὐτὸν ἴσως ἐστὶ τοῖς νόμοις ὑπεναντίον, τὸ δὲ τῷ δήμῳ δουλεύειν ἀναγκάζειν κατὰ τὴν τοῦ νόμου γνώμην ἐστὶ γεγραμμένον. αὐτοῦ εἶναι δεῖ κυρίους ὑμᾶς ὧν καὶ πρότερον πολίτης ἔδοξε. πάντας ἠδίκησεν Ἀθηναίους. οὐκοῦν πάντες ἔστωσαν δεσπόται τοῦ σώματος. 22. *δημεύετε πολλάκις ὑμεῖς οὐσίας τῶν καταδίκων, ἀλλ' ἔνεστιν ὠνήσασθαι τῷ δήμῳ τὰ κτήματα. ὥσπερ οὖν ἐπ' ἐκείνῳ δέδωκεν ὁ νόμος κύριον γενέσθαι τὸν δῆμον τῶν δημευομένων κτημάτων, οὕτω καὶ τοῦτο συγκεχώρηκεν, ἐπὰν δημόσιον εἶναί τις γράφῃ τὸν ξενίας ἑαλωκότα.* 23. *τί οὖν ἔσται Δημοσθένης χρήσιμος δημόσιος γενόμενος; ὃ καὶ πρότερον ἦν ἐν τοῖς ἐλευθέροις ἀριθμούμενος. τὴν γὰρ τύχην μεταβέβληκεν, οὐ τὴν προαίρεσιν, καὶ γέγονεν ἀλλότριος τῆς δόξης, οὐ τῆς εἰς τὸν δῆμον εὐνοίας. οὐ γὰρ ὁμοῦ τῷ τῆς ἐλευθερίας ἀποστερηθῆναι* | R IV 331 *πέπαυται καὶ τοῦ τοῦτον ὠφελεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τῆς αὐτῆς ⟨μένει⟩ τάξεως. τὴν μὲν γὰρ καταδίκην οὐχ ὑμῖν λογιζόμενος, τοῖς δὲ ψηφισαμένοις καὶ τοῖς κατηγορήσασι πρὸς ὑμᾶς ὅμηρα πολλὰ τῆς εὐνοίας ἔχει, στεφάνους, κηρύγματα, φιλοτιμίας, δωρεάς, ἄλλα δι' ἃ πᾶσι παραινέσει, σύμβουλον αὐτὸν τῶν ἀρχόντων ἀποδεῖξε-*

---

1 *ἄλλο αὐτῶν VaBMa* 4 *ὑμᾶς* scripsi *ἡμᾶς* libri edd 5 *γενέσθωσαν Ma* 12 *ὃ* scripsi auctore Iacobsio Lect 110 *ὡς* libri edd sed *πολλὰ* ante *ὡς* excidisse coni Re 16 *ἀποστῆναι Va* sed *γρ ἀποστερηθῆναι* in marg m² 17 *τοῦ* inser *L²* om *VaBMa* | *τὸ Ma* | *ἔτι ἐστιν ἐπὶ* coni Re *ἐστὶ τῆς* Iacobs Lect 110 18 *μένει* inserui om libri edd | *τάξεως* scripsi auctoribus Re et Iacobsio *πράξεως* libri edd 19 *λογιζόμενος* scripsi *λογίζομαι* libri edd *λογίζεται* coni Gasda 21 *ἄλλα δι' ἃ* scripsi auctore Re *ἀλλ' ἰδία* libri *ἀλλ' ἰδίᾳ* edd | *πᾶσι* scripsi e *Va* sed *πάσῃ* suprascr m², *B* sed e *πάσῃ* corr m², *Ma* *πάσῃ LLa* edd *πᾶσι τὰ βέλτιστα παραινέσει, εἰ* coni Re *πάσῃ παρρησίᾳ* Iacobs Lect 111 22 *αὐτὸν Va*, sed ' in ' corr, *Ma* | *ἀποδείξετε* coni Re

ται, διδάσκαλον τῶν στρατηγῶν. 24. οὐδέν τι δεινόν, ἂν παρὰ τῶν οἰκετῶν τὰ μάλιστα συνοίσοντα τῇ πατρίδι μανθάνωσιν. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ καὶ πάντων ἀτοπώτατον εἶναι τοῖς πολεμίοις τοιούτους συμβούλους προΐεσθαι. δοῦλος, ἀλλ' εὔνους. δοῦλος, ἀλλὰ λέγειν ἱκανώτατος. δοῦλος, ἀλλὰ παρρησίαν ἔχει τῶν ἐλευθέρων μείζονα. ἐπιπλήξει τοῖς δεσπόταις, νουθετήσει, σωφρονίζειν ὑμᾶς καὶ παρὰ τὴν δουλείαν πειράσει. 25. ταῦτα πολλάκις ⟨ἐρεῖ⟩· οὐ τὸ ἐμὲ γενέσθαι δοῦλον δεινόν ἐστιν, ἀλλ' ἐκεῖνο δεινὸν ὡς ἀληθῶς δῆμον ἐκ προγόνων ἐλεύθερον, δῆμον αὐτόχθονα, ἄρχειν εἰωθότα, ἡγεμόνα δεδειγμένον, ναυμαχίας ναυμαχήσαντα πολλάς, ⟨πολλὰς⟩ πεζομαχίας πεζομαχήσαντα, πανταχοῦ μέγαν γενόμενον, πιστὸν τοῖς Ἕλλησι γενόμενον σύμμαχον, φοβερὸν τοῖς βαρβάροις πολέμιον, τοῦτον ἀποστῆναι τῆς ἐλευθερίας Μακεδόσι. μὴ περιίδητε Δημοσθένη ξενίας ἁλόντα μηδὲ ὠνητὴν Φίλιππον γενόμενον δημαγωγοῦ παλαιοῦ. 26. πολλάκις ἀκούειν τούτων τῶν ῥημάτων καλόν. ⟨καλὸν⟩ ὑπὸ οἰκέτου χρηστοῦ σωφρονίζεσθαι.

---

12 Plat. Menex. p. 237 B

---

1 καὶ ante διδάσκαλον inserendum coni Gasda 3 μανθάνωσιν *Va* sed μεν supra σιν m² μανθάνωμεν *BMa* | δὲ] μὲν *VaB* 4 εἶναι *Va* sed ναι in ras m², *L* sed in ras m² | τοιούτους inser *Va*² om *L* τοιούτοις *Ma* | συμβούλοις *Ma* 7 νουθετήσει scripsi auctore Re νομοθετήσει libri edd 9 καὶ ταῦτα πολλάκις (*et id quidem saepe*) coni Re ταῦθ' ἃ Sintenis | ἐρεῖ inserui om libri edd 14 πολλὰς inserui om libri edd 18 περιίδοιτε *Va* | δημοσθένην *VaBMa* cf. p. 253,20; 260,16 | μὴ δὲ *VaMaLLa* 20 τούτων scripsi e *VaBMa* τούτου *L La* edd 21 ⟨καλὸν⟩ inserui auctore Re om libri edd

ἐρημία τῶν ἐλευθέρων ἐστὶ δημαγωγῶν. πέπρανται πάντες ἐκεῖνοι ξενίας ἑαλωκότες οὐκ ἐν δικαστηρίοις, ἀλλ' ἐν τῇ ἀληθείᾳ καὶ τῷ λογισμῷ. καὶ τὸ δεινότατον, αὑτοὺς πιπράσκουσι | χρήματα ἐπὶ τοῖς ἰδίοις R IV 332 σώμασι λαμβάνοντες καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῖς ἐχθροῖς προπίνοντες. οἰκέτου δέομαι χρηστοῦ, τοὺς γὰρ ἐλευθέρους οὐκ ἔχω. οὐχ ὁρᾶτε κτήματα λαμβάνοντας αὐτοὺς ἀπὸ Βοιωτίας καὶ προσόδους ἀπὸ τῶν συμμάχων τῶν ἀπολωλότων καὶ τῶν ἀναιρουμένων πόλεων ἀπαρχὰς λαμβάνοντας, ἵν' ὅμηρα τῆς πολιτείας ἔχοντες εἰσαεὶ μένωσιν ἐπὶ τῆς προδοσίας;

27. Ἐπὶ τούτῳ δ' εἰκότως τὰς ἐλπίδας πεποιήμεθα. τί γὰρ οὐκ ἐπολιτεύσατο τῶν δεόντων; τί δ' οὐκ ὤνησε τὴν πόλιν; τίνος ἀπέστη τῶν χρησίμων; ἐν ποίοις καιροῖς οὐκ ἐπιτηδειότατον αὑτὸν παρέσχεν; οὐ τὸ κατ' αὐτὸν σώζεται μὲν Ὄλυνθος καὶ τὸ Χαλκιδέων γένος, μένει δὲ Εὔβοια τὴν ἀρχαίαν ἐλευθερίαν ἔχουσα, κέκλεινται δὲ Πύλαι τοῖς βαρβάροις κάλλιον ἢ ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐκλείσθησαν; Λεωνίδας μὲν γὰρ

---

3 Aeschin. Ctes. § 59 et 60; Tim. § 84 6 Dem. cor. p. 324, 23 16 sq. cf. p. 280, 10; t. IV 296, 14 sq. R 17 cf. p. 246, 3

---

1 δημαγωγῶν *L* sed ῶν in ras m² δημαγωγὸς *VaB* 2 δικαστηρίω *Va* sed ω ex ας, ut videtur, corr m², *B* 3 τῇ om *Ma* | ἀληθείᾳ scripsi auctore Re κακίᾳ libri edd 4 αὑτοὺς scripsi e *Va* sed ' e ' corr m², *BL* sed in hoc ' m² αὐτοὺς *MaLa* edd 6 προπίνοντες *Va* sed ras 1 litt ante π(2) | τοὺς] χρηστοὺς coni Gasda, quod post ἔχω inserere malim 7 λαμβάνοντας scripsi e *VaBMa* sed in hoc α(3) in ras, cum Gasda λαμβάνοντες *LLa* edd 8 ἀπὸ scripsi auctore Gasda ἐπὶ libri edd 10 ὁμήρους *Ma* sed γρ ὅμηρα suprascr m² 11 voce τῆς des *L* 12 ἐφ' ἑνὶ δὲ τούτῳ coni Re | τούτῳ δ' scripsi τοῦτον libri edd 15 αὑτὸν reposui e libris αὐτὸν edd | παρέσχε *Ma* 16 τῶν ante Χαλκιδέων *Ma* χαλκιδαίων *Va* 19 λεωνίδης *VaBMa* sed in hoc α supra η m² cf. t. II 366, 10

ἔπεσε μαχόμενος, Δημοσθένης δ' ⟨οὐκ⟩ ἔπεσε πολιτευόμενος.

28. Ἔα ταῦτα, ἀλλὰ τὴν σιτοπομπίαν ὅρα καὶ τὴν Βυζαντίων πόλιν ἐκ τῶν χειρῶν ἡρπασμένην τοῦ Μακεδόνος, Χερρόνησον ὅρα, Πέρινθον, τοὺς ἐμπόρους, τοὺς ἀδεῶς ὑμῖν τὸν σῖτον κομίζοντας. ἔχεις καὶ χορηγίας ἐξετάζειν, ἔχεις καὶ λειτουργίας. γέγονεν ὑμῖν Δημοσθένης νομοθέτης τὴν αὐτὴν τάξιν Σόλωνι λαβών. οὗτος ὁ τοσοῦτος, ὁ τοιοῦτος, ὁ τῶν στρατηγῶν, ὁ τῶν δημαγωγῶν ἀμείνων τῶν παλαιῶν νῦν εἰς Μακεδονίαν ἀπαχθήσεται καθάπερ ⟨ἂν⟩ Ἀθηνῶν κατεσκαμμένων; τί γὰρ ἂν ἄλλο πλέον ἔπαθεν ἁλούσης τῆς πατρίδος; οὐ ταὐτὰ ἃ καὶ νῦν πείσεται; 29. ἄξει τις αὐτὸν διὰ Βοιωτῶν, οὓς αὐτὸς σέσωκεν. ἄξει τις αὐτὸν
R IV 333 *διὰ Θετταλίας, ὑπὲρ ἧς ἐπολιτεύσατο. διὰ | Φωκίδος. τοῦτο τὸ θέαμα Δημοσθένει τῆς δουλείας χαλεπώτερον κώμας ἀντὶ πόλεων ἰδεῖν γεγενημένας. ὄψεται τὸν πατρῷον θεὸν ὑβρισμένον. μετὰ τοῦτο εἰς Μακεδονίαν ἀπαχθήσεται ⟨ὁ⟩ πολλάκις οὐδὲ ἀνδρά-*

3 Xen. conv. 6, 8 | cf. p. 277, 14; t. IV 262, 19; 310, 17 R 4 cf. t. IV 297, 3 R 17 cf. p. 235, 16; 280, 11 18 cf. p. 261, 19; 238, 18. Dem. cor. p. 274, 27 19 cf. p. 304, 4; t. IV 318, 18 R. Dem. Phil. III p. 119, 8

1 *δ' οὐκ* scripsi auctore Re *δ' VaLa* *δὲ BMa* edd | *γρ ἔπεσε* supra litteras detritas *Ma*² 3 *ἀλλ' ἔα ταῦτα. τὴν σιτοπομπίαν δ' ὅρα* coni Re at cf. Xen l. l. | *ταύτην Va* 5 *πείρινθον Va* sed ε supra ει m², *BLa* Mor 6 *ἡμῖν Ma* 8 *σόλωνι Ma* sed σο in ras m² *σώλωνι Va* 11 *ἂν* inserui om libri edd 12 *ἂν* inser *Va*² | *ἂν* post *ἔπαθεν Ma* 13 *ταὐτὰ* scripsi *ταῦτα* libri edd | *τις* scripsi *τίς* libri edd 14 *διὰ βοιωτῶν* in marg *Ma*² | *αὐτὸς* scripsi auctore Gasda *οὗτος* libri edd 15 *ἐπολιτεύσατο Ma* sed *γρ αὐτὸς ἠγωνίσατο* in marg m² *ἐπολιτεύετο La* 16 *τὸ* inserui e *La* om *VaB Ma* edd | *Δημοσθένει* om *La* 17 *πόλεως Va* 18 *πατρῶον Va* | *ὑβρισμένον* reposui e libris *ὑβριζόμενον* edd | *μετατοῦτο Va* 19 *ὁ* inserui auctore Re om libri edd

ποδον σπουδαῖον ἐξ αὐτῆς εἶναι λέγων. 30. ὄψεται Φίλιππος αὐτὸν οὐκ οἰκέτου σχῆμα ἔχοντα, τοῦτο γὰρ οἰστὸν ⟨ἂν⟩ ἦν, ἀλλ' αἰχμαλώτου καὶ νενικημένου. ἐρεῖ· σὺ μὲν ἐλευθέραν τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων ἐφύλαξας, ἐκεῖνοι δέ σε ὡς κακουργότατον τῶν οἰκετῶν πιπράσκουσιν. ἔδει σε μιμήσασθαι Φιλοκράτην, ἔδει σε μιμήσασθαι Δημάδην. ἦς ἂν ἐλεύθερος καὶ Φιλίππου φίλος· νῦν δὲ ταῦτα ἐπίχειρά σοι τῆς ἔχθρας τῆς πρὸς ἡμᾶς, καταδίκη καὶ δουλεία καὶ πρᾶσις καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἔκδοσις. δούλευε αὐτὸς ἀντ' Ἀθηναίων. ἐκείνους γὰρ οὐκ εἴασας ταύτης τῆς δυστυχίας μετασχεῖν. 31. λαμβάνετε τὸν μετὰ ταῦτα προπηλακισμὸν τῷ λογισμῷ. οὐ πάσας μὲν βασάνους εἰκός ἐστιν ὑποστήσεσθαι τὸν Ἀθηναίων δημαγωγόν; ταῦτα ἀνθρώπινα καὶ οἰστὰ Δημοσθένει, ἐκεῖνο δὲ πάντων χαλεπώτατον, ἂν Φίλιππον ἐπαινεῖν ἀναγκασθῇ καὶ σεμνύνειν Μακεδόνας εἰς ἀπολογίαν ἁμαρτημάτων. 32. ἀδικήσει καὶ Πύθων ἀμυνόμενος τὸν ἄνθρωπον ὑπὲρ δημηγορίας πολλῆς, Εὐθυκράτης ἐφησθήσεται

7 cf. p. 249, 5 sq.; 303, 1; 327, 8   9 Dem. ep. p. 1484, 4. Plat. rep. X p. 608 C   19 cf. ad p. 238, 16; 280, 16; 335, 5   20 sq. cf. ad t. III 464, 16; t. IV 978, 5 R

2 οὐκ in ras *Va*[2]   3 ἂν inserui om libri edd   4 ἐλευθέραν *Va* sed ex ἐλεύθερον corr m[2]   6 πιπράσκουσι *B* edd   7 φιλοκράτη *B* edd   8 ἧς *Va*   9 ἐπίχειρά scripsi auctore Re qui τἀπίχειρα coni χείρονα libri edd   12 εἴασας *Ma* sed ας(2) in ras m[2]   13 λάμβανε *B* | μεταταῦτα *Va*   17 χαλεπώτερον *BLa* | φίλιππον *Va* sed ν in ras m[2]   18 σεμνύνη *VaB* σεμνύνει *La* σεμνύνῃ Mor   20 πολλῆς *Va* sed γρ καλῆς suprascr m[2], *La* Mor sed γρ' καλῆς in marg ambo καλῆς *BMa* ἐκείνης τῆς πολλῆς vel καλῆς coni Re | ἐφηκράτης *Ma*

Δημοσθένει, Λασθένης ⟨καὶ⟩ εἴ τις ἄλλος προδότης ταῦτ' ἐροῦσιν· ἡμεῖς ἄμεινον ἐπολιτευσάμεθά σου, Δημόσθενες. τοιγαροῦν ἐλεύθεροι διατελοῦμεν τὴν Φιλίππου φιλανθρωπίαν ἔχοντες R IV 334 | *ἀντὶ τῆς πατρίδος.* 33. *περιάξει Φίλιππος πανταχοῦ τὸν ἄνθρωπον, δείξει τοῖς συμμάχοις, φήσει ταῦτα· τοῦτον ὠνησάμην ἐξ Ἀθηνῶν· οὐκ ἔλαβε Δημοσθένης, ἀλλ' ὁ δῆμος ἔλαβεν. οὗτος οὐκ ἀπέδοτο τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐκεῖνοι τοῦτον πεπράκασιν. ἔχω πάντα. προητοίμασταί μοι τὸ ἔργον. ἐκ τῆς ὠνῆς ἑάλωκεν ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις. κατὰ συμβόλαιον ἐώνημαι τὴν πόλιν. ταῦτ' αἰσχρὰ καὶ ἀνάξια τῆς ἡμετέρας φιλανθρωπίας καὶ προσέτι ὄλεθρον σαφῆ φέροντα τῇ πόλει. εἰ δὲ κατέχοιμεν αὐτόν, ἀπαθὴς ἡ πόλις ἔσται τῶν κινδύνων.*

34. *Ὑπολείπεταί μοι παραμυθήσασθαι Δημοσθένῃ τὴν ὑπὲρ τῆς δουλείας παραμυθίαν. δουλεύεις, Δημόσθενες, οὐ πρῶτος οὐδὲ μόνος ἐν ταύτῃ τῇ δυστυχίᾳ γενόμενος. ἄνθρωπος εἶ. ποικίλαι τῶν ἀνθρωπίνων μεταβολαί. ἐδούλευσε Νικίας ὁ στρατηγὸς ἐν Σικελίᾳ καὶ Συρακουσίοις ἐδούλευσε καὶ νοσῶν ἐδούλευσεν.*

---

15 [Dem.] epit. p. 1399, 19. [Lys.] c. Andoc. p. 107, 24
20 Thuc. VII 86, 4. Diod. Sic. XIII 19 et 27. Plut. Nic. 28, 4

---

1 *καὶ* inserui auctore Gasda om libri edd | *ἢ* coni Mor | *ἐστὶ* ante *προδότης* *Ma* 3 *σοι* *Ma* 7 *ὠνησάμην*] cf. p. 246, 20
10 *ἔργον ἐκ τῆς ὠνῆς·* *Ma* 11 *ἀθηνῶν* *Va* 12 *κατὰ*] *πρὸς* *Ma* 13 *ὑμετέρας* *Ma* 14 *σαφῶς* *VaB* | *πατρίδι* *Ma*
16 *Δημοσθένῃ* scripsi e *Va* sed *η* ex *ει* corr m², *La* *δημοσθένει* *B* *δημοσθένην* *Ma* *Δημοσθένῃ* edd 19 aut *ποικίλαι αἱ τῶν ἀνθρώπων μεταβολαὶ* aut *ποικίλαι τῶν ἀνθρώπων αἱ μεταβολαί* scribendum coni Re | *ἀνθρωπίνων* scripsi *ἀνθρώπων* libri edd 21 *συρρακουσίοις* *VaLa* edd | *νόσων* *VaB*

ἐδούλευσεν ὁ σὸς ὁμώνυμος Δημοσθένης κακούμενος, προπηλακιζόμενος ὑπὲρ Σφακτηρίας ὀργιζομένων τῶν δεσποτῶν καὶ πολλάκις θέλων ἀποθανεῖν οὐκ ἐτύγχανε ταύτης τῆς φιλανθρωπίας, ἀλλὰ μόγις τεταλαιπωρηκὼς ἤδη τῷ σώματι ταύτης μετέσχε τῆς δωρεᾶς. μετὰ στρατηγοὺς δουλεύσεις, Δημόσθενες, μετὰ τοὺς καλῶς ναυμαχήσαντας. 35. *εἰ βούλει, μνήσθητι καὶ τῶν θεῶν. Ἡρακλῆς ὁ πᾶσαν ἐλευθερώσας τὴν οἰκουμένην καὶ τὴν γῆν θηρίων ⟨ἀγρίων⟩ ἄγονον καὶ πονηρῶν ἀνδρῶν καθαρὰν παρασκευάσας, ὁ πᾶσαν μὲν γῆν, πᾶσαν δὲ θάλασσαν ἐμβατὴν τῇ τόλμῃ γενέσθαι καταναγκάσας, ὁ κατὰ τοὺς ὅρους τῆς οἰκουμένης στήλας ἱδρυσάμενος τῶν ἰδίων κατορθωμάτων αὐτὸς ἐδούλευσε. καὶ τίνι; Εὐρυσθεὺς αὐτοῦ δεσπότης ἐγένετο ἀγενέστερος οὐχ Ἡρακλέους μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλων μυρίων γενόμενος. ἀλλ' ἔφερεν Ἡρακλῆς τὰ τοῦ δεσπότου προστάγματα καὶ | δουλεύειν ἑνὶ σώματι φορητὴν δυστυχίαν* R IV 335 *ὑπελάμβανεν.* 36. *οὐκ ἄπειρος εἶ, Δημόσθενες, οὐδὲ τοῦ πατρῴου θεοῦ οὐδὲ τῶν κατ' ἐκεῖνον δημηγοριῶν. ἐδούλευσεν Ἀπόλλων ὁ τοῦ Διὸς υἱός, ὁ πᾶσιν ἀν-*

1 cf. t. IV 309, 17 R 6 cf. t. V 39, 4 sq. Xen. Hell. I 7, 2 sq. 7 sq. cf. t. II 568, 17 sq. 9 Plat. Menex. p. 237 D 10 sq. Thuc. II 41, 2 15 Od. λ 621 19 cf. p. 258, 18 20 cf. ad t. V 82, 2

6 ⟨*τοὺς*⟩ *στρατηγοὺς* coni Gasda | *δουλεύεις La* 9 *ἀγρίων* inserui coll Plat. l. l. *ἡ ἡμετέρα (γῆ) θηρίων μὲν ἀγρίων ἄγονος καὶ καθαρὰ ἐφάνη*, pro *ἄγονον* scribendum coni Gasda om libri edd 10 *ὁ πᾶσαν*] *ἅπασαν VaB* | *πᾶσαν* in ras *Va*² 11 *ἐμβατὸν Ma* sed *εῖν* supra *ὸν* m² | *τῇ ἑαυτοῦ τόλμῃ* coni Re 14 *ἀγεννέστερος Ma* 15 *κυρίων VaB* 16 *δεσπότου Va* sed *ότου* in ras m² 17 *δεσποτείαν Ma* sed *γρ' δυστυχίαν* suprascr m² 18 *ὑπελάμβανε BLa* edd | *οὐδὲ* om *VaB* 19 *πατρώου Va* | *τῶν* om *Ma* | *δημηγοριῶν* scripsi *δημαγωγῶν* libri edd *δημαγωγιῶν* Weiske Hyb. err. II 8 20 *ὁ πᾶσιν* scripsi e *Ma* ut coni Re *ἅπασιν VaBLa* edd

θρώποις προσημαίνων τὰ μέλλοντα, ἀλλὰ μάντις ὢν καὶ θεὸς θνητοῖς ἐδούλευσε. μετὰ τούτων ἔσται Δημοσθένης ἀριθμούμενος.

---

1 Eur. Alc. 1 sq.

---

1 „*malim* ἅμα" Re | *μέντις La* 2 *ἐδούλευσεν Ma* edd

Succedunt duae declamationes eiusdem argumenti, quin etiam eiusdem fere inscriptionis quibus Demosthenes post pugnam ad Chaeroneam commissam a Philippo expostulatus ab Atheniensibus deliberantibus petit ne dedatur sed veneno mortem voluntariam subeat.

Quarum declamationum prior

XIX.

inscripta *Μετὰ τὰ ἐν Χαιρωνείᾳ Φίλιππος ἐξήτησε Δημοσθένην.*[1]) *ὁ δῆμος ᾔτησε πέντε ἡμέρας εἰς σκέψιν. ἐν ταύταις ὁ Δημοσθένης ἀποθνήσκειν ἀξιοῖ* minus quam altera, quin etiam multo minus quam pleraeque reliquae declamationes gratiam posteritatis iniit. Nam duobus tantum codicibus ad nostram aetatem pervenit qui sunt:

1. Parisinus gr. 2998 (= P) saec. XIV fol. 299ᵛ. Vide supra p. 112 sq. Contuli.

2. Athous Laurae Ω-123 (= Ath) saec. XIV fol. 148ᵛ. Vide t. I p. 323 sq. Anno 1886 declamatio Spyr. Lambro auctore a Parthenio Pappaiannopulo meum in usum collata est.

Ad eundem fontem haud raro iam labe affectum redeunt; ubi inter se discrepant, modo hic modo ille lectionem genuinam servavit.

Apud grammaticos vel florilegiorum auctores nullus ex hac declamatione libatus locus exstat.

In lucem protracta est a Fed. Morello Lib. opp. t. I p. 397—410 (= Mor), qui non codice *P* ipso sed apographo eius usus esse videtur.[2])

Cuius textus forma cum omnibus vitiis ne typographicis quidem exceptis repetita est editione quam Reiskia t. IV

---

1) Idem argumentum similiter iam ante Libanium tractatum esse testatur Apsines art. rhet. de prooemio c. 2 (Rhet. gr. t. IX 471, 16 et 475, 12 ed. Walz = t. I p. 221, 26 et 226, 9 ed. Spengel-Hammer; p. 5, 20 et 10, 3 ed. Bake).

2) Cf. supra p. 191.

p. 240—253 nulla emendatione mariti prolata foras ire iussit (= Re). Unde evenit ut larga messis relinqueretur Fr. Iacobsio[1]), C. Sinteni[2]), A. Gasdae[3]), Cobeto, sed etiam post hos mihi ipsi.

---

1) Cf. supra p. 191. Quas Duebner Rev. de phil. II p. 3 sq. (= Rev) publici iuris fecit emendationes fere cum 'Lectionibus' concinunt, paucae tamen e Reiskianae editionis exemplari Iacobsiano additae sunt.

2) Cf. t. I p. 78.

3) Cf. t. V p. 198.

XIX.

Μετὰ τὰ ἐν Χαιρωνείᾳ Φίλιππος ἐξήτησε Δημοσθένην. ὁ δῆμος ἤτησε πέντε ἡμέρας εἰς σκέψιν. ἐν ταύταις ὁ Δημοσθένης ἀποθνήσκειν ἀξιοῖ.

Δημοσθένης.

R IV 240 1. *Μάτην, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰς πέντε ταύτας ἡμέρας ᾐτήσατε παρὰ τῶν ἐκ Μακεδονίας ἡκόντων ὡς ἂν ἐν αὐταῖς ἄμεινόν τι βουλευσόμενοι περὶ τοὐμοῦ σώματος. ἐγὼ γὰρ ὑμῖν τὸν μακρὸν τουτονὶ συντέμνω χρόνον, ἵνα μηδὲ τούτου χάριν ἔχητε μηδεμίαν τοῖς τοῦ Φιλίππου πρέσβεσι, καὶ τὰς ἀποκρίσεις ἀνθ' ὑμῶν ἔργῳ δίδωμι. δέομαι δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μεταδοῦναί μοι τοῦ κωνείου καὶ τοὺς πρέσβεις*
R IV 241 *ἐκπέμπειν τὸν ἥδιστον τῷ | δεσπότῃ φέροντας λόγον ὅτι τέθνηκε Δημοσθένης.*

2. *Ὃ μὲν οὖν ἤλπιζον, ὦ φιλανθρωπότατοι πάντων, ὑμεῖς ἐποιήσατε, περὶ τῆς τελευτῆς ἀκούσαντες*

P = Codex Parisinus gr. 2998
Ath = Athous Laurae *Ω* 123

---

2 *εἰς σκέψιν* reposui e libris *σκέψεως* edd 5 *Δημοσθένης* inser Mor om libri 6 *Ἀθηναῖοι* inserui ex *Ath* om *P* edd 9 *τοὐμοῦ* reposui e libris *τοῦ μοῦ* edd | *τουτονὶ* reposui e libris *τοῦτον* edd 10 *μηδὲ* scripsi cum Iacobsio Lect 100 Rev 3 et Gasda *μήτε* libri edd

τῆς ἐμῆς ἠθυμήσατε, τοιοῦτος γὰρ ὁ ὑμέτερος δῆμος, ἐλεεῖ τοὺς ἀτυχοῦντας, κἂν πρότερον ὦσί τι λελυπηκότες, μή τί γε συνεχῆ τὴν εὔνοιαν πρὸς τὸν δῆμον ἐπιδεδειγμένοι· ἐγὼ δὲ ἄνευ τῶν ἄλλων λογισμῶν καὶ δι᾽ αὐτὸν τὸν νῦν ὑμῶν ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις οἶκτον οἶμαι δεῖν ἀποθανεῖν. πολὺ γὰρ βέλτιον ἐνταῦθά μου τελευτῶντος κλαῦσαι τὸν δῆμον ἢ διὰ τῶν πρέσβεων ἐμοῦ τε καὶ ὑμῶν παρὰ τὸν ἐχθρὸν ἑλκομένου. εἰ γὰρ οὐδὲ τοῦτο φέρετε ⟨τὸ⟩ μετριώτερον, οὐ γὰρ μικρὰ παραμυθία ταφῆς οἴκοι τυχεῖν, πῶς ἐκεῖνό γε οἴσετε τὸ πάντων ἐλεεινότατον;

3. *Μηδεὶς ⟨δ᾽⟩ ὑμῶν, ἂν μεταξύ μου λέγοντος ἐπεισέλθῃ δάκρυα τοῖς λόγοις, φιλοψυχοῦντά με καὶ δεδοικότα τὸν θάνατον ἡγείσθω τοῦτο πεπονθέναι, πᾶν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ⟨καὶ⟩ τὸ δεινότατον, ἂν ὑπὲρ ὑμῶν δέῃ παθεῖν, κοῦφον ἐμοί, ἀλλ᾽ ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐν ᾗ κακῶς ἔκρινεν ὁ δαίμων τὴν μάχην οὔτε νυκτὸς οὔθ᾽ ἡμέρας ὀδυρόμενος πέπαυμαι θαυμάζων τε τὴν τῶν παραταξαμένων ἀρετὴν καὶ μεμφόμενος τῇ τύχῃ. καὶ νῦν ἀπό τε δακρύων καὶ βουλῆς τῆς ὑπὲρ τῶν ἠτυχηκότων ἥκω. ἐβουλευόμην γάρ, εὖ ἴστε, τίς ἂν ἐπανόρθωσις τοῖς συμβᾶσι γένοιτο. θαυμαστὸν ⟨οὖν⟩ οὐδὲν εἰ μνησθεὶς Χαιρωνείας πάθοιμί τι παραπλήσιον.*

---

1 *τῆς ἐμῆς* inserui e libris om edd 2 *ἐλεεῖ* scripsi *ἐλεεῖν* libri edd *οἷος ἐλεεῖν* coni Gasda | *ὦσι τί P* 3 *μή τί γε* scripsi cum Gasda *μή τι γε Ath μή τοι γε P* edd | *τὸν* om Re 5 *ὑμῶν* scripsi e *P* cum Sinteni et Gasda *ἡμῶν Ath* edd 8 *τε καὶ*] *βίᾳ* coni Iacobs Rev 3 | *πρὸς τὸν ἐχθρὸν ἐμοῦ τε καὶ ὑμῶν ἑλκομένου* coni Mor | *τῶν*[ὸν] *ἐχθρῶν*[ὸν] *P* 9 *τὸ* inserui om libri edd 11 *ἐλεεινότατον* scripsi auctore Gasda *ἐλεεινότερον* libri edd 12 *δ᾽* inserui, *Καὶ* ante *μηδεὶς* Gasda om libri edd 15 *καὶ* inserui om libri edd 22 *οὖν* inserui cum Sinteni et Gasda qui etiam de *καὶ θαυμαστὸν* cogitavit, *δ᾽* Iacobs Rev 3 om libri edd

4. Ὅτε μὲν οὖν εὐθὺς ἤκουσα πρεσβείαν ἐκ Μακεδονίας ἀφῖχθαι, τοιοῦτός μοί τις παρίστατο λογισμός, ὅτι Φίλιππος οὐ σφόδρα ὢν ἀναίσθητος ἄνθρωπος ἀπιστεῖ τοῖς πεπραγμένοις καὶ τοιαῦτα, ὡς εἰκός, ⟨πρὸς ἑαυτὸν⟩ διείλεκται· ἐγὼ παῖς ὢν Ἀμύντου τοῦ φόρους Ἀθηναίοις φέροντος καὶ μόλις σωθεὶς ὑπὸ τῆς Ἰφικράτους τοῦ 'κείνων στρατηγοῦ φιλανθρωπίας, μικρὸς ὢν καὶ ταπεινὸς καὶ δεδιὼς τοὺς πέριξ βαρβάρους καὶ μετὰ μὲν Θηβαίων ἐλπίζων Ἀθηναίους λυπήσειν, ἄνευ δὲ ἐκείνων πείσεσθαί τι κακὸν οὐ μικρὸν νῦν Ἀθηναίους R IV 242 ὁμοῦ καὶ | Θηβαίους ἐνίκων πληγεὶς μὲν τῇ προτέρᾳ μάχῃ, πληγεὶς δὲ τῇ δευτέρᾳ, τῇ τύχῃ δὲ περὶ τὴν τρίτην χρησάμενος. 5. τί οὖν εὖ φρονοῦντός ἐστι; μὴ βέβαιον ἡγεῖσθαι τὴν ταύτης συμμαχίαν, ἧς ἔργον μεταπηδᾶν ἐπὶ τοὺς ἡττημένους ἀπὸ τῶν κεκρατηκότων καὶ τοὺς αὐτοὺς αὔξειν καὶ καθαιρεῖν. δέος γὰρ μὴ οὓς νῦν αἰχμαλώτους ἔχω, τούτους ἴδω μικρὸν ὕστερον τὴν Μακεδονίαν ἔχοντας. 6. ἤκουε γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως καὶ οὐ λέληθεν αὐτὸν ὡς οὐδὲν πταῖσμα αὐτὴν οὐδεπώποτε τελείως κατήνεγκεν, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τῶν ἐναντιωμάτων ἀνέδραμε. πολλάκις ἤκουεν Ἀμφίπολιν καὶ

---

5 Dem. p. 156, 17 6 Aeschin. fals. leg. § 26 et 27 sq. Dem. Aristocr. § 111 p. 657, 20. Nep. Iph. 3, 2 15 cf. t. II 132, 17

---

2 *μοί τις παρίστατο* scripsi ex *Ath* *μοι τίς παρίσταται P* sed *αι* ex *ο* corr m² *μέν τις παρίσταται* edd 4 *πρὸς ἑαυτὸν* inserui coll p. 281, 6; 322, 6; 323, 15; 337, 10 om libri edd 5 *τοῦ* scripsi *τοὺς Ath* om *P* edd 7 *ἐκείνων Ath* edd 11 *κακὸν οὐ* scripsi ex *Ath* cum Iacobsio Lect 100 Rev 3 *κακόν οὐ P* *κακόν. οὐ* edd 19 *οὓς* scripsi *ὧν* libri edd 24 *ἤκουεν* scripsi ex *Ath* *ἤκουσεν P* edd

τοὺς ἐκεῖ νεκρούς, ἤκουε Δήλιον καὶ τοὺς ἐκεῖ πεσόντας, τὸ μέγιστον, ἤκουε Σικελίαν καὶ ⟨τὰς⟩ τέσσαρας μυριάδας, αὐτὸν ἤκουε τὸν Ἑλλήσποντον καὶ τοὺς τριάκοντα τυράννους, μεθ' οὓς Κνίδος καὶ ναυμαχία καὶ πάλιν τείχη τὰ Κόνωνος. ταῦτ' αὐτὸν ἡγούμην ἐγὼ καὶ πεπυσμένον καὶ μεμνημένον ἐθέλειν τὴν εὐημερίαν φιλίᾳ κατακλεῖσαι καὶ μὴ βούλεσθαι δευτέρᾳ πείρᾳ παραδοῦναι τὰ πεπραγμένα καὶ τοὺς πρέσβεις ἥκειν ἡμῖν διαλεξομένους τι συμβατικόν. 7. ὡς δὲ εἶπέ μοί τις παραστὰς Ἀθηναίων τινὰ τοὺς ἐκεῖθεν ἥκειν ἀπάξοντας, οὐκ ἐμοῦ γε, ἔφην, ζῶντος. παρελθὼν γὰρ ἀναγνώσομαι μὲν τοὺς νόμους τοὺς Σόλωνος οἳ τὸν Ἀθηναῖον Ἀθήνησι κρίνουσιν, οὐκ ἄκριτον ἐγχειρίζουσιν ἀνομίᾳ τυράννων, διαλέξομαι δὲ περὶ τοῦ τῆς πόλεως ἤθους, ὅτι τοῦτον μέντοι τὸν δῆμον οὐ ⟨κατήνεγκεν⟩ καιροῦ χαλεπότης, οὐ Θηβαίων ἰσχύς, οὐ ῥώμη Λακεδαιμονίων, οὐχ ἡ πάντα κινήσασα τοῦ βαρβάρου στρατιὰ καὶ πλεύσασα μὲν διὰ γῆς, πεζεύσασα δὲ διὰ θαλάττης ἣν ἔδησεν, ἐκβα-

---

1 sq. cf. t. V 87, 14   2 Thuc. VII 75, 5   5 Xen. Hell. IV 8, 10 sq.   9 Thuc. VIII 71, 1; 91, 1   15 cf. p. 288, 19; 324, 13   18 cf. t. V 498, 18 sq.   19 cf. p. 228, 7 et ad t. V 477, 10 sq. Isocr. paneg. § 89 p. 58e   20 Her. VII 35

---

1 *Δήλιον* scripsi cum Gasda *δῆλον* libri edd   2 *τὰς* inserui auctore Gasda om libri edd   4 *ναυμαχίαι Ath*   7 *κατακλεῖσθαι Ath*   9 *τί P* edd   10 *μοι τίς P* Mor | *τῶν* coni Mor   12 *τοὺς* scripsi cum Iacobsio Lect 100 Rev 3 coll p. 283, 3; t. II 553, 11 *τοῦ* libri edd   16 *κατήνεγκε* inserui coll p. 268, 23; t. II 27, 2 om libri edd   17 *οὐ* (1) scripsi *οὐδὲ* libri edd   19 *πλεύσασα* scripsi cum Iacobsio Add 354 Lect 101 Rev 3 et Cobeto Coll 286 *πεζεύσασα* libri edd   20 *πλεύσασα Ath* cf. Iacobs Anth Pal III 592 | *ἔδειξεν P* et *γρ* in marg Mor *ἐνίκησε* vel *δέδμηκε* coni Iacobs Lect 101, *ἐνίκησεν* vel *ἥττησεν* Rev 3

λοῦσα δὲ καὶ πόλεως καὶ χώρας τοὺς Ἀθηναίους τοῦ μηδὲν ἀνάξιον ὑπομεῖναι δόξης. καὶ ταῦτα ᾔδει καλῶς ὁ τούτου πρόγονος Ἀλέξανδρος ὃς τοσοῦτον ἀπέσχε τοῦ λαβεῖν τι παρ' R IV 243 ὑμῶν ὥστε φέρων τὰς μεγάλας βασιλέως | δωρεὰς μόλις ἐσώζετο. 8. τοιούτοις καὶ πολλοῖς ἑτέροις διενοούμην λόγοις τῷ κινδυνεύοντι συνειπεῖν, ᾤμην γὰρ ὁ μάταιος ἐγὼ τὸ κακὸν ἐφ' ἕτερον φέρεσθαι. καίτοι μ' ἐχρῆν εὐθὺς ἀκούσαντα τί ποτ' ἔσθ' ὃ ζητοῦντες ἥκουσιν ἐμαυτὸν ἐλπίσαι. πολλὰ γὰρ ἦν τὰ ποιοῦντα ταύτην τὴν ἐλπίδα, πόλεμος ῥήτορος καὶ τυράννου, μακροὶ λόγοι καὶ λυπηροί, ψηφίσματα μαχόμενα ταῖς ἐπιβουλαῖς, πρεσβεῖαι πολλαί, χρυσίον ὑπεροφθέν, τῶν εἰληφότων κρίσεις, δημηγορίαι δῆμον ἀργοῦντα ἐπεγείρουσαι. 9. πῶς οὖν ⟨ἂν⟩ ἐμὲ παραλιπὼν ἐκεῖνος ἐπ' ἄλλον ἧκε; τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν; εἶπον οἱ πρέσβεις πρὸς ὑμᾶς· ἥκομεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Δημοσθένην τὸν ἐχθρὸν τοῦ Φιλίππου ληψόμενοι παρ' ὑμῶν. δότε. ταῦτ' ἀκούσας ἐγὼ τοὺς μὲν λόγους οἷς ἂν ἄλλον ἔσωζον ἀφθόνους ὄντας ⟨χαίρειν⟩ εἴων φορτικὸν ἡγούμενος ὑπὲρ ἐμαυτοῦ με

1 cf. t. V 477, 6 2 cf. p. 207, 4 4 cf. p. 208, 10 sq. Her. VIII 143; Lyc. Leocr. § 71 10 cf. t. II 32, 6; t. IV 259, 8 R 15 cf. t. IV 255, 10; 298, 12 R 16 cf. p. 214, 6

2 *καὶ* ante *τοῦ* libri edd delevi auctore Cobeto coll. t. II 286, 2; 551, 23; IV 163, 15; V 16, 3 *ὑπὲρ* coni Iacobs, *καίτοι* Mor qui simul adnotat: „*Hic lacuna est in Graecis*“ de qua etiam cogitaverunt Sintenis et Gasda 3 *ᾔδει* scripsi cum Cobeto *ᾔδη* *Ath* Mor *ἤδη* *P* Re 15 *ἀργοῦντα* scripsi *ἀεργοῦντα* libri edd | *ἂν* inserui cum Gasda om libri edd 16 *καὶ τί δεῖ πολλὰ λέγειν;* coni Gasda at cf. p. 214, 6 20 *τοὺς μὲν λόγους* scripsi auctoribus Iacobsio Lect 101 Rev 3 et Gasda *τοῖς μὲν λόγοις* libri edd 21 *χαίρειν* inserui cum Gasda om libri edd | *με* delendum censet Iacobs Lect 101 Rev 3

λέγειν, σιγῇ δ' ἐκαθήμην ἀναμένων ὅ τι τῷ δήμῳ δόξοι νομίζων ἐξεῖναι πρεπούσας ἐλευθέροις ποιεῖσθαι τὰς ἀποκρίσεις. πῶς οὖν ὑμεῖς; ὦ Χαιρώνεια, πονηρὸν χωρίον, ὡς γενναῖόν τε δῆμον καὶ δεινὸν ἀκαιρίας ἐνεγκεῖν ἐθορύβησας; τῆς ἐκεῖ δυστυχίας ἦν καὶ τὰ νῦν. ᾐτήσατε πέντε ἡμέρας εἰς βουλήν. καὶ οἱ Μακεδόνες μόλις μέν, ἐπένευσαν δέ.

10. Ἀλλ', ὦ βέλτιστοι πρέσβεων, οὐδὲν δεῖ διατριβῆς οὐδὲ δεῖται τοιαύτης ὁ δῆμος χάριτος. οὐκ ἐῶ τοσοῦτον αὐτοὺς κατατρίψαι χρόνον. τήμερον τό γε ἐμὸν ἀναστρέψατε μέρος. οὗτοι μὲν γὰρ παρ' ὑμῶν πέντε ᾔτησαν ἡμέρας, ἐγὼ ⟨δὲ⟩ παρ' ὑμῶν φάρμακον. νόμος δ' ἐστὶ παρ' ἡμῖν τὸν οὐ βουλόμενον ζῆν ἀποθνήσκειν, ὃν οὔπω λέλυκε Φίλιππος. ἕως οὖν κρατεῖ, τοῦδε τῆς βοηθείας ἀπολαύσω. 11. τοῖς ἀνίατόν τι νοσοῦσι, φησί, τὴν ἐπὶ τὸν νόμον εἶναι καταφυγὴν καὶ τοῖς τέκνα ἀποβαλοῦσιν ἢ τὴν οὐσίαν ἤ τι τοιοῦτον ἕτερον πεπονθόσιν. εἰ δὲ ὁ δῆμος δεῖται μακροτέρας περὶ σοῦ βουλῆς, πῶς τοῦτ' ἄξιον θανάτου; τοῖς ἰδιώταις τις ταῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λεγέτω, ὧν αἱ τύχαι τοῖς ἰδίοις κρίνονται πράγμασι. ῥήτορα δὲ καὶ τοῦτον Δημοσθένην τὸν ζηλωτὴν Ἀριστείδου καὶ Νικίου καὶ Περικλέους μὴ

7 Plat. Lys. p. 222 B; Prot. p. 360 D 11 cf. t. V 486, 13 13 cf. t. V 551, 14 23 cf. p. 89,15; 327, 9

4 πῶς (vel οὕτως) coni Iacobs Lect 101 Rev 3 10 num κατατρῖψαι? at cf. ad t. IV 125, 9 11 ἀναστρέψατε P sed σ inser ἀνατρέψατε Ath | ὑμῖν Ath 12 δὲ inserui om libri edd 14 οὖν κρατεῖ scripsi cum Gasda οὐ κρατῇ libri edd ἂν οὖν κρατῇ Iacobs Add 192 Lect 101 Rev 3 οὖν κρατῇ Anth Pal III 741 15 ἀπολαύσεις Ath 18 ἢ τί P 20 τις inserui e P om Ath edd 23 ζηλωτὴν reposui e libris cum Iacobsio Rev 3 et Sinteni ζηλωτὸν edd

πρὸς τὸ σῶμα καὶ τὴν οὐσίαν βλέπων ἐξέταζε. 12. οὐ R IV 244 γὰρ | τούτων ἐπιμελούμενος οὐδ' ὑπὲρ τούτων εὐχόμενος διαγέγονα τοῖς θεοῖς, ἀλλ' ἀπολέσθαι μὲν τὸν ἐπίορκον Φίλιππον, ὃ πάντως ἔσται, κἂν ἀποθάνῃ Δημοσθένης, τὸν δῆμον δὲ εἰς ὕψος ἆραι τῶν Ἀθηναίων μάχαις καὶ νίκαις καὶ τροπαίοις οὐδὲν ἐλάττοσι τῶν θαυμαστῶν ἐκείνων ὧν τὸ μὲν ἕστηκε παρ' ἡμῖν Μαραθῶνι, τὸ δὲ Πλαταιᾶσι, τὰ δὲ ἐν ταῖς πλησίον ταυταισὶ νήσοις, Εὐβοίᾳ καὶ Σαλαμῖνι. 13. ταῦτ' εὐχόμην, τούτων ἐπεθύμουν κληρονόμους τε ὑμᾶς ὁρᾶν τοῦ προγονικοῦ φρονήματος. ἡ μὲν οὖν προαίρεσις καλὴ καὶ τῇ τῶν εἰς Μαραθῶνα δραμόντων ἴση, ἐδράμετε καὶ ὑμεῖς πρὸς τὰ τέρματα τῆς Βοιωτίας ὑπὲρ τῆς κοινῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, ἔπεσόν τινες ὑμῶν ὡς ὁ Κυναίγειρος ἐκεῖνος, ὡς ὁ Καλλίμαχος, ὡς οἱ τὸν ἐκεῖ πεπληρωκότες τάφον· τὰ δὲ ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας ταύτης σμικρὰ καὶ ταπεινὰ καὶ ἀνάξια τῆς ἐξόδου. 14. δεδυστυχήκαμεν γάρ, ὁμολογῶ. τί οὖν θαυμαστὸν εἰ οὓς ἐβουλόμην εὐτυχεῖν ἀτυχοῦντας ὁρῶν οὐ φέρω; ἐπὶ τῆς Ἀττικῆς ἐκκλησίας, ὦ Ζεῦ, Μακεδόνων ἐδεήθησαν οἱ Ἀθηναῖοι μὴ ταχείας δοῦναι τὰς ἀποκρίσεις. ἐν τούτοις, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῖς ὀλίγοις ῥήμασιν ἐν οἷς ἐκείνας ἀνεβάλεσθε Δημοσθένει

---

15 cf. p. 95, 8; 236, 7; t. V 512, 1. Her. VI 114

---

1 *ἐξέταζε* scripsi cum Gasda et Sinteni *ἔταζε* libri edd 3 *διαγέγονα* scripsi ex *Ath* *διαγέγονε P* edd 6 *μάχαις* inserui ex *Ath* om *P* edd 7 *ἕστηκεν* libri edd | *παρ'* inserui ex *Ath* om *P* edd 8 *ταδὲ P* 9 *εὐχόμην* scripsi ex *Ath* cum Gasda *εὐχόμενος P* edd 10 *ἡμᾶς Ath* 15 *Κυνέγειρος* Cobet Coll 286 at cf. ll. ll. 18 *ἐξόδου* om *Ath* sed in marg lectio parum certa 23 *ἐκείνας* scripsi *ἐκείνους* libri edd | *ἐνεβάλεσθε Ath*

συνεβουλεύσατε θνήσκειν. εἶδον τὸν φοβοῦντα δῆμον Ἕλληνας καὶ βαρβάρους συνεσταλμένον, οὗ τοὐναντίον εὐχόμην. ὦ Γῆ καὶ Ἥλιε, σπουδῆς μεγάλης καὶ καλῆς διήμαρτον. οὐ δύναμαι ζῆν οὕτως ὑμῶν ἐκκλησιαζόντων. 15. *πολλοὶ πολλάκις αὑτοὺς ἐπαπέκτειναν ⟨τοῖς⟩ ἐρωμένοις. ὁρῶ κἀγὼ τὸν ἐρώμενον τὸν ἐμαυτοῦ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων οὐκέθ' ὁμοίως ἀνθοῦντα. ἵν' οὖν ἀπαλλαγῶ τοῦ τοιαύτας ὁρᾶν ἐκκλησίας, ἄπειμι τήμερον καλὸν τέλος ἐπιθεὶς τοῖς πεπολιτευμένοις.* 16. *οὐκ ἐκκέκομμαι τὼ ὀφθαλμώ, λέγεις. εἴθε τοῦτο ἐπεπόνθειν ὑμῶν ὄντων μεγάλων. οὐκ ἀποκέκομμαι ⟨τὸ⟩ σκέλος. εἴθε ἀμφότερα τοῦ προσήκοντος ὑμῖν φυλαττομένου. οὐ καταρρεῖ μοι τὸ σῶμα. μικρὸν τὸ κακὸν τῆς ὑμετέρας ἐρρωμένης τάξεως. ὁρᾶτε καὶ τὸν Φίλιππον οὐ φεύγοντα τὴν τοιαύτην εἰσφοράν, ἀλλὰ τοῖς μέρεσι τοῦ σώματος τὴν δόξαν ὠνούμενον.* 17. *ἐβουλόμην χρῆσαι τὸν θεὸν ἀπολεῖσθαι Φίλιππον, εἰ | Δημοσθένης ὑπὲρ τῆς πόλεως* R IV 245 *ἐπιδοίη τὴν παῖδα. οὐ γὰρ ἂν εἴδετέ με ζητοῦντα τότε φάρμακον, ἀλλὰ τὸν Ἐρεχθέα μιμούμενον. νῦν δέ, ὃ*

3 cf. t. III 311, 1; 465, 15; 478, 5; IV 144, 4 6 Plat. Gorg. p. 481 D 9 Plat. conv. p. 186 A 10 sq. Dem. cor. p. 247, 9 sq. 16 Dem. l. l. 19 cf. ad p. 288, 3 20 cf. p. 94, 10; t. III 442, 6; t. IV 468, 14 sq. R. [Dem.] epit. § 27 p. 1397, 16 sq. [Apollod.] bibl. III 15, 4

3 punctum post *εὐχόμην* posui, comma libri edd | comma post *Ἥλιε* posui, colon libri edd 5 *αὑτοὺς* reposui e libris cum Iacobsio Rev 3 *αὐτοὺς* edd | *τοῖς* inserui cum Gasda om libri edd 8 *τοῦ* scripsi cum Gasda *τε Ath* om *P* edd 10 *οὐκ ἐκκέκομμαι* scripsi cum Gasda et Cobeto Coll 286 coll Dem. l. l. *οὐ κέκομμαι* libri edd 12 *τὸ* inserui auctore Gasda coll Dem. l. l. om libri edd 17 *ἀπολεῖσθαι* scripsi *ἀπολέσθαι* libri edd *ἂν ἀπολέσθαι* coni Gasda 18 *μὴ* post *εἰ Ath* 19 *εἴδετέ* scripsi *ἴδητέ* libri edd *ἴδοιτε* Gasda

πολλάκις ὑμῖν εἶπον, οὐ φέρω καὶ ἅμα σκοπῶ, πῶς ἂν ὑμᾶς καὶ ἐκ τῶν παρόντων ὀνήσαιμι. δεῖ γάρ μου καὶ τὴν τελευτὴν ὥσπερ καὶ τὸν βίον κέρδος γενέσθαι τῇ πόλει. πῶς οὖν τοῦτο ἔσται; θεωρήσατε.

18. Νῦν δεδέησθε πέντε ἡμερῶν εἰς βουλήν. οὐκοῦν ἐν ταύταις ἢ δώσετε ἢ οὔ. ἐὰν μὲν τοίνυν ἐκδῶτε καὶ παρὰ τῆς ὑμετέρας με γνώμης λαβόντες ἀπάγωσι, πολλοὺς μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παραβήσεσθε νόμους, ἀλλότριοι δὲ τῶν πατέρων φανεῖσθε, διδάξετε δὲ τὸν Φίλιππον ἄλλον μετ' ἐμὲ ζητεῖν καὶ μετ' ἐκεῖνον ἕτερον καὶ πάντας ἑξῆς τοὺς τῆς ἐμῆς τάξεως, ἕως ἂν μόνον γένηται τὸ βῆμα τῶν ὑπὲρ ἐκείνου λεγόντων, οἵ δὲ γράψουσι ῥᾳδίως πλεῖν τε Φιλίππῳ τὰς τριήρεις καὶ στρατιώτας ἀκολουθεῖν καὶ στρατηγὸν ὑμέτερον ἕπεσθαι. 19. ταυτὶ μὲν εἰς βλάβην τηλικαῦτα, ἕτερον δέ, διαβεβλήσεσθε πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ὡς οὐ καλῶς τοῖς εὔνοις ἀποδιδόντες τὰς χάριτας. ἀτύχημα δὲ ὡς ἐν τοῖς παροῦσιν οὐ μικρὸν τὸ πάνυ γνώριμον εἶναι τὸν δῆμον. διὰ γὰρ τὰς πολλάς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρεσβείας οὐ μόνον ἐν τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ καὶ τῶν βαρβάρων οὐκ ὀλίγοις ἔγνωσθε. 20. πρὸς οὓς εἰ

18 cf. t. IV 491, 3

2 *καὶ* inserui ex *Ath* om *P* edd | *ὀνήσαιμι* reposui e libris cum Gasda *ὀνήσαιμεν* edd 5 *νὺν* libri edd 6 *με* coni Gasda 9 *πατέρων* scripsi coll p. 323, 12 auctoribus Iacobsio Lect 101 Rev 3 Not. crit. in Lib. apol. 34 et Gasda qui aut *πατέρων* aut *προγόνων* coniecerunt *παρόντων* libri edd 12 *μόνων* Sintenis 13 *οἱ* reposui e libris *οἳ* edd | num *γράψωσι* scribendum? | *τε* Mor sed *γρ δὲ* in marg *δὲ* libri *τῷ* coni Gasda 16 *διαβεβλήσεσθε* scripsi cum Gasda et Cobeto Coll 286 *διαβέβλησθε* libri edd 20 *ἕλλησι P* 21 *ἔγνωσθε* scripsi cum Pappaiannopulo *ἔγνωσται Ath* *ἔγνωσαν P* sed *αν* corr *ἐγνώσθητε* edd

πέμποιτε πρεσβείας παρακαλοῦντες ἐπὶ τὸν Φίλιππον, ἥξει γάρ, ἥξει καὶ τούτου καιρός, οὐκ οἴεσθε πάντας εὐθέως ἐρεῖν; θαυμαστοί γέ ἐστε φιλίας μεμνημένοι πρὸς ἡμᾶς. ὑμεῖς Δημοσθένην, ῥήτορα ἄυπνον καὶ φιλόπονον καὶ τῶν Φιλίππου παρ' ἡμῖν ἀεὶ κεκρατηκότα πρέσβεων, ἐξέδοτε τοῖς ἐχθροῖς οὐ θεοὺς δείσαντες, οὐκ ἀνθρώπους αἰσχυνθέντες, οὐκ αὐτὸ τὸ βῆμα τὸ παρ' ὑμῖν ἐφ' οὗ τοὺς πολλοὺς ἐκείνους καὶ καλοὺς διεξῄει λόγους. τί οὖν χρὴ παρ' ὑμῶν προσδοκᾶν; ὑμῖν συμπολεμήσομεν ἀνθρώποις οὐκ εἰδόσι μεμνῆσθαι χάριτος;

21. *Ὁρᾶθ' ὅπως ὑμῖν κλείει τὰς πόλεις τὸ παρ' ὑμῶν ἐμὲ τοῖς Μακεδόσι | δοθῆναι; ποιεῖ δὲ καὶ* R IV 246 *τῶν πολιτευομένων τοὺς βελτίστους, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀφώνους. τίς γὰρ ἀναστήσεται τοῦ κήρυκος καλοῦντος; τίς ἐρεῖ λόγους ὑμῖν μὲν συμφέροντας, αὐτῷ δὲ ἐπιζημίους; τίς εὑρήσει πόρους χρημάτων; τίς ξένους, τίς συμμάχους αὐτοὺς γράψοντας εἶναι* † *χρείαν· αἰτίαν, ἂν καθαρεύητε, σχῆτε.* 22. *διὰ τοῦτο ἐπ' ἐμαυτὸν ἀφ' ὑμῶν μεθίστημι τὴν μέμψιν, μᾶλλον*

---

7 cf. t. IV 263, 22 R. Thuc. II 53, 3 8 cf. p. 181, 1; t. IV 282, 18 R 18 cf. p. 180, 12

---

2 *πάντας* scripsi cum Iacobsio Rev 3 *πάντως* libri edd 5 *τῶν* reposui e libris cum Iacobsio Rev 3 *τοῦ* edd *τῶν τοῦ* coni Gasda 11 *συμπολεμήσωμεν* coni Gasda 12 *μεμνῆσθαι* inserui ex *Ath* om *P* edd | *χάριτος* scripsi *χάριτας Ath* *χάριν P* edd 15 *βελτίστους* scripsi cum Iacobsio Lect 101 Rev 3 Not. crit. in Lib. apol. 17 et Gasda *βελτίους* libri edd 16 *τοὺς βελτίστους* ante *ἀφώνους* libri edd delevi cum Iacobsio et Gasda 18 *αὐτῷ* libri edd 19 locum graviorem labem contraxisse vidit Mor („*Graeca hic mutila et perturbata*") quam coniectura eius *γράψει τὰ εἰς χρείαν* minime sublatam esse patet

δὲ ὑμᾶς μὲν ἀπαλλάττω μέμψεως, ἐμαυτῷ δὲ κτῶμαι δόξαν ἀθάνατον ἐκ τοῦ μηδὲν ὑμᾶς ἁμαρτεῖν ἐᾶσαι. μὴ γὰρ ἐχέτω τοῦτο Φίλιππος λέγειν μήτε παίζων μήτε σπουδάζων μήτε πρὸς τοὺς ὡς αὐτὸν ἐρχομένους μήτε πρὸς τοὺς Ἕλληνας διὰ πρέσβεων· Ἀθηναῖοί μοι τὸν δημαγωγὸν ἐξέδωκαν. οὐ βούλομαι τοιούτων τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον εὐπορῆσαι ῥημάτων. εἰ γὰρ καὶ νῦν συκοφαντῶν τὴν πόλιν οὐκ ὀλίγα παρεσπᾶτο, τίς ἔσται κατηγορῶν ἀληθῆ; λεγέσθω πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης· ὑπὲρ τῆς κοινῆς δόξης ἐπέδωκεν, ὡς ὁ Λεὼς τὰς θυγατέρας, ὡς ὁ Κόδρος αὑτόν, ὡς πάλαι ποτὲ τὴν χορηγίαν, οὕτως ἐπέδωκε Δημοσθένης τὴν ψυχήν.

23. Εἶεν. ἐκδοθέντος μέν μου παρ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοσαῦτα καὶ ἔτι πλείω κακὰ περιστήσεται τὴν πόλιν, ἂν δὲ δόξῃ βουλευομένοις ὑμῖν ἀντειπεῖν τῷ Φιλίππῳ καὶ τὸ δίκαιον δεῖσαι μᾶλλον ἢ τὸ πταῖσμα τὸ συμβάν, πάλιν αὐτὸ τοῦτο ἄξιόν μοι θανάτου τὸ δεῖν με μακρὰν οὕτως ἀναμεῖναι βουλήν. ἐπὶ τί γὰρ δεῖσθε τῶν πέντε τούτων ἡμερῶν; εἰπέ μοι. ἵνα πύθησθε παρὰ τοῦ δεῖνος, εἰ χρήσιμος οὑτοσὶ Δημο-

3 Xen. comm. IV 1, 1. Isocr. Hel. p. 210 b. Plat. Phaedr. p. 234 D 8 Dem. p. 10, 6 11 cf. p. 95, 9 | cf. p. 236, 7 12 Dem. Lept. p. 465, 9

2 ἐάσαι libri edd 3 παίζων scripsi coll ll. ll. παίζων μήτε πίνων *Ath* πίνων *P* sed γρ παίζων in marg, edd 5 Ἕλληνας, διὰ πρέσβεων Ἀθηναῖοί coni Sintenis 9 λεγέσθω scripsi, ut coni Mor λέγεσθαι *Ath* λέγεσθε *P* edd 10 ἐπέδωκεν delendum censet Iacobs Lect 101 Rev 3 11 Λεὼς scripsi cum Iacobsio λεὼς libri edd 14 ἡμῶν Re 16 ἂν δὲ scripsi cum Iacobsio Lect 101 Rev 3 Sinteni Gasda ἄν τε libri edd 18 comma post συμβάν posui, punctum libri edd 19 με scripsi auctore Sinteni μὲν libri edd 21 εἰ scripsi ex *Ath* ὡς *P* edd

σθένης καὶ σωτηρίας Ἀθηναίοις ἄξιος; καὶ τί ζῶ μετὰ πολλὴν οὕτω πολιτείαν ἀγνοούμενος; οὐκ ἔστι. κωλύω πονηρὰς ἐκκλησίας θανάτῳ καλῷ. οὐ δώσω κατηγορίας ἀφορμὰς ὡς ὁ δῆμος Ἀθηναίων ὁ πάντων ὀξύτατος εὑρεῖν τὸ δέον πέντε ἡμέρας ἐν τοῖς οὕτω προδήλοις ἀνάλωσεν.

24. Ἔτι τοίνυν ἐνθυμεῖσθε οἷον ἔσται τὸ R IV 247 πρᾶγμα. πληρώσετε τὴν ἐκκλησίαν καθ' ἑκάστην ἡμέραν, παρελθόντες δὲ οἱ τῆς Φιλίππου προαιρέσεως τὸν πολεμοποιόν, τὸν ταράττοντα τὴν πόλιν, τὰ τοιαῦτα ἐροῦσι καὶ κελεύσουσιν ἐκδοῦναι. οὐκοῦν ἐπὶ τούτοις οἱ δημοτικοὶ βοήσονται; ψεύδη. Δημοσθένης ἔλυσε τὴν εἰρήνην; [ναί]. τί ποιῶν; σώζων Χερρόνησον, Πέρινθον, Βυζάντιον, τὴν σιτοπομπίαν, κωλύων διορύττεσθαι Πελοπόννησον, μεμφόμενος τὸν τὰ πλοῖα συλῶντα; τὸ δὲ ἐχρῆν ἐᾶν; θαυμαστή γε εἰρήνη τὸν μὲν τὰ τῆς πόλεως ἁρπάζειν, τὴν πόλιν δὲ συνθήκας ἔχειν. οὐδεὶς εἰρήνην λύει ἀμυνόμενος, λύει δὲ ὁ ταῦτα

5 cf. p. 308, 9 9 Dem. Phil. IV p. 132, 18; ep. p. 1475, 1 12 cf. t. IV 259, 1 sq. R 13 sq. cf. p. 258, 3 sq. t. IV 296, 15 R. Dem. cor. p. 254, 20 sq. 326, 11 15 Dem. Phil. III p. 118, 11; 129, 9 sq. cor. p. 252, 1

5 *οὕτω* scripsi auctore Cobeto Coll 286 *τοιούτοις AthP* edd 6 *ἀνάλωσεν* reposui ex *AthP* *ἀνήλωσεν* edd 8 *καθεκάστην P* 10 *πόλιν, τὰ τοιαῦτα ἐροῦσι γάρ*, vel *γὰρ ἐροῦσι, κελεύσουσιν* coni Iacobs Lect 101 Rev 3 11 *οὐκοῦν* scripsi ex *AthP* *οὐκ οὖν* edd 12 *οὐ* ante *Δημοσθένης* inserendum coni Gasda | *ψεύδη* scripsi cum Gasda *ψεύδη Ath* edd sed *γρ ψεύδει* in marg Mor *ψεύδει P* sed *ή* suprascr m² *ὅτι ψεύδη* coni Iacobs Lect 101 Rev 3 13 signum interrogationis posui punctum libri edd | *ναί* in marg *P*² edd cancellavi 14 *σιτοπομπίαν, κωλύων διορύττεσθαι* reposui e libris cum Iacobsio Rev 3 et Sinteni *σιτοπομπίαν κωλύων· διορύττεσθαι* edd 15 *πελοπόνησον* libri edd 16 et 17 signum interrogationis posui punctum libri edd 19 *λύει* scripsi auctore Sinteni *ἄγει* libri edd

ποιῶν ἀφ' ὧν ἕξει τοὺς ἀμυνομένους. 25. *τοιαῦτα ἀπολογούμενοι, μετὰ ταῦτα πολλά μου ψηφίσματα φέροντες ἐν ταῖς χερσὶν ἀνθ' ἱκετηρίας ἀναγνώσονται, καθ' ἃ πρέσβεις ἐξῆλθον, καθ' ἃ τριήρεις ἔπλευσαν, καθ' ἃ τῶν μὲν οὐκ ἐξεπέσετε, τὰ δὲ ἐκομίσασθε. ταῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καθ' ἑκάστην ἡμέραν[, ταῦτα] πεντάκις, ταῦτα, ἕως ἐπιτρέπουσιν οἱ πρέσβεις. καὶ ἔτι πρὸς τούτοις θρῆνος δημοτῶν, δάκρυα φυλετῶν, οἰκείων, συγγενῶν, τῶν ἐκ Μακεδονίας ὑπ' ἐμοῦ λελυμένων, οἷς τὸ χρέος ἐποίησα δωρεάν. ἄξουσι καὶ τὴν θυγατέρα πρὸς τὰς ἐκκλησίας δεησομένην ὑμῶν· σώσατε, ἐλεήσατέ μου τὸν πατέρα.* 26. *τί οὖν ὁ δῆμος; καμφθήσεται καὶ ποιήσει τοῦτο πρὸς ἐμὲ ὃ πρὸς Ἄδραστον οἱ πρόγονοι καὶ Οἰδίπουν τὸν Θηβαῖον καί, τὸ Εὐριπίδου δρᾶμα, πρὸς τοὺς Ἡρακλείδας καί, τὸ Φρυνίχου, τὴν Μίλητον καὶ ἀποκρινεῖται ⟨τοῖς⟩ πρέσβεσι θορυβῶν ὁμοῦ καὶ δακρύων· οὐκ ἐκδίδομεν Δημοσθένην. οὔπω πεπτώκαμεν, οὔπω τοσ-*

3 Dem. p. 1078, 25 9 cf. p. 331, 15; t. IV 262, 16 R 10 cf. ad p. 288, 3 | cf. p. 308, 14 sq. 14 cf. ad p. 99, 8; 326, 2; t. IV 263, 6 R. Isocr. paneg. § 58 | Soph. Oed. Col. 461 sq. 15 cf. p. 326, 2; t. IV 263, 1 R. Eur. Heracl. 31 sq. 16 cf. ad p. 41, 6; 99, 14; t. IV 303, 11 R. Phryn. trag. fr. Nauck. p. 721[2]

1 *ἀμυνουμένους* Cobet Coll 286 5 *ἐξεπέσατε P* | *ταδὲ P* 6 *καθεκάστην P* |, *ταῦτα* cancellavi 7 *ἕως* scripsi cum Iacobsio Add 192 Rev 3 et Gasda *ὡς* libri edd 11 *δεησομένην* scripsi ex *Ath* *δεηθησομένην P* edd 15 *πρὸς τοὺς* scripsi coll p. 32, 16; t. I 454, 14 *πρὸς* libri edd *τοὺς* coni Gasda 16 *Μίλητον* scripsi *μιλῆτιν* libri edd | *ἀποκρινεῖται* reposui e libris cum Iacobsio Add 129 Lect 101 Rev 3 *ἀποκρινεῖτε* edd sed *γρ ἀποκρινεῖται* in marg Mor | *τοῖς* inserui om libri edd 17 *πρέσβεσι* Mor sed *γρ πρέσβεις* in marg *πρέσβυς Ath* *πρέσβι[υ]σ P* 18 *οὕτω* ante *πεπτώκαμεν* inserendum censent Iacobsius Add 129 Lect 101 Rev 3 Cobetus Coll 286 | *πεπώκαμεν P* et *γρ* in marg Mor

οὗτον οὐδὲν πεπόνθαμεν. ἡττήθημεν μέν, ἀλλ' ἴσως κρατήσομεν. τότε λήψεται Δημοσθένην, ὅτε τὴν πόλιν. 27. *ἂν οὕτως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σωθῶ τῶν μὲν ἐμῶν φίλων ἱκετευόντων, | ὑμῶν* R IV 248 *δὲ ἐλεούντων, τίς ὁ λοιπὸς ἔσται μοι βίος; τί διατελέσω ποιῶν; ἀργὸς καθεδοῦμαι λεγόντων ἑτέρων ἀκούων μετὰ τοσαύτην, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολιτείαν; καὶ τοῦθ' ὑμῖν καλόν; ἀλλ' ἐρῶ καὶ γράψω πάλιν ἐκεῖνα τὰ συνήθη· ἐξίωμεν, εἰσφέρωμεν, νουθετῶμεν τοὺς Ἕλληνας, ἀναμαχώμεθα τὴν ἧτταν, ἀντεχώμεθα τῆς ἀρχῆς. ὑμεῖς τούτου τοῦ καλοῦ κληρονόμοι.* 28. *καὶ τίς οὐχὶ τούτων τῶν ἐμοὶ προσκεκρουκότων, οὓς ἀνιῶ λέγων, ἐπαναστὰς ὑβριστικῶς ἐκβαλεῖ με τοῦ βήματος; τὸν δὲ ἔκδοτον, τὸν δὲ ἄτιμον, τὸν ἐλέῳ σεσωσμένον, τὸν δοῦλον τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ δεδακρυκότων, τοῦτον δεῖ ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ σεμνότερον εἶναι τοῦ δέοντος; πάλιν σὺ θρασύς; ἐπιθυμεῖν ἔοικας δευτέρων κακῶν. μή με, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοιούτοις φυλάξητε λόγοις, ἀλλ' ἕως ἐπὶ τῆς ἔμπροσθεν ἑστήκατε δόξης, ἀποκτείνατε.*

---

9 Dem. p. 606, 26 10 cf. t. I 104, 8; II 211, 12 18 cf. p. 349, 6; t. IV 298, 11 R

---

1 *ἡττήθημεν μέν* inserui e *P* *ἡττήθημεν Ath* om edd 2 *Δημοσθένην* scripsi cum Iacobsio Lect 101 Rev 3 et Gasda *δημοσθένης* libri edd 8 *καὶ* ante *πάλιν P* edd delevi 9 *νουθετῶ μὲν* Re 12 punctum post *κληρονόμοι* posui, signum interrogationis libri edd | *τῶν* inserui e libris cum Iacobsio Lect 102 Rev 3 Sinteni Gasda om edd 14 *ἐκβαλεῖ* scripsi cum Gasda et Cobeto Misc 147 *ἐκβάλῃ* libri edd | *τὸν δὲ* reposui e libris cum Cobeto *τόνδε* edd | *τὸν δὲ* reposui ex *Ath* cum Cobeto *τόνδε P* edd 16 *δεῖ* scripsi *δεῖν* libri et coni Sintenis *δεῖνα* edd *οὐ δεινὰ* Iacobs Lect 102 („*nonne indignum*") Rev 3 *δὲ* Cobet 18 *ἔοικας* scripsi *ἔοικε* libri edd

29. *Καὶ πῶς, φησίν, οὐ μανικὸν ἤδη βούλεσθαι τελευτᾶν ἐξὸν ἀναμεῖναι τὴν Φιλίππου γνώμην, ἂν ἄρα λάβῃ; ὁ δ' ἴσως φείσεται λαβών, οἷα πολλὰ πρὸς πολλοὺς ἐφιλανθρωπεύσατο. φείσεται Φίλιππος Δημοσθένους; οὐκ ἀποκτενεῖ; καὶ τίνος ἀναμνησθείς; τῶν ὑπὲρ Ὀλυνθίων λόγων; ποίων; τῶν πρώτων ἢ τῶν δευτέρων ἢ τῶν τρίτων; ἀλλὰ τῶν ὑπὲρ Φωκέων, ὧν τοὺς μὲν ὁ δῆμος ἤκουσε, τοὺς δὲ τὸ δικαστήριον; οἷς οἶδεν ὅτι τὸ μὲν ἐμὸν μέρος ἐστὲ μὲν ἐπὶ Θρᾴκης* [*Χαλκίδος*], *σῴζονται δὲ Φωκεῦσιν αἱ πόλεις, διὰ δὲ τοὺς λαμπροὺς τούτους οὐκ ἀνέξεται Φίλιππος ἠδικῆσθαι.* 30. *ταῦτα πρῶτα παροξύνει τὸν ἄνθρωπον. ἔπειτα οἷς ἐλέγχων αὐτὸν οὐκ ἐπαυσάμην, τοὺς ξένους, τοὺς πεξεταίρους, περὶ ὧν τὴν αὐτὴν ἔχω δόξαν, εἰ καὶ νενικήκασιν, εὑρηκέναι μοι δοκῶ δι' ἃ ἐμοῦ φείσεται; τῷ Πύθωνι*

6 cf. p. 311, 9 10 cf. p. 302, 12; 311, 8 | cf. p. 257, 16 11 cf. p. 258, 17; 302, 13; 310, 14 14 cf. ad p. 224, 9 16 cf. p. 238, 16; 259, 19; 335, 5; t. IV 306, 11; 312, 14; 951, 8; 977, 13; 1003, 14 R. Dem. cor. § 136. Diod. S. XVI 85 cum nota Wesselingii t. II p. 147

11 *τούτους*] *τοὐναντίον δῆλον P*² Mor

3 *ὁ δ'* scripsi ex *Ath* *ὅδ' P* *ὃ δ'* edd 6 signum interrogationis post *ἀναμνησθείς* inserui cum Sinteni om libri edd 7 *ποίων*; scripsi *ποίων· Ath* *ποιῶν P* edd *πότερον* Gasda et Cobet Coll 286 8 *τους P* 9 *οἷς* scripsi *οὓς* libri edd *δι' οὓς* coni Gasda | *οἶδεν* Mor sed *γρ εἶδεν* in marg $\overset{\text{οι}}{\text{εἶδεν}}$ *P* 10 *ἐστὲ* scripsi cum Gasda *εἰσὶ* libri edd | *Χαλκίδος* cancellavi | *σῴζονται* reposui e libris cum Gasda *σῴζεται* edd sed „*Graecis hic corruptis divinandum fuit interpreti*“ Mor 12 punctum post *ἠδικῆσθαι* posui, signum interrogationis libri edd 14 *πεξεταίρους* scripsi *πεζαιτέρους* libri edd cf. ad p. 224, 9 15 *ἔχω* scripsi *ἔχων* libri edd 16 *ἃ* inser *P*² om *Ath* | *φείσεται* scripsi *φείδεται* libri sed *σ* supra *δ P*², edd | signum interrogationis posui om libri edd

ῥέοντι καὶ θυμὸν πολὺν ἀντιφέροντι πρὸς τὸ πῦρ συνηγώνισμαι; τὸ ναυτικὸν νόμῳ πονηρῷ κατέλυσα; κατειλημμένης Ἐλατείας τὴν ἡσυχίαν ἐπήνουν; 31. *οὐκ οἴεσθέ με, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καθ' ἕκαστον τούτων ὀφείλειν αὐτῷ θάνατον; οὐκ οἴεσθε | πολλάκις* R IV 249 *αὐτὸν εἰρηκέναι πρὸς αὐτόν; ἆρά γε λάβω τὸν καλοῦντά με βάρβαρον, τὸν λοιδοροῦντα τὴν Πέλλαν, τὸν νενικηκότα μου τὰς πρὸς Θηβαίους εὐεργεσίας τοῖς λόγοις; ἐγὼ μὲν αὐτοὺς ἀπήλλαξα πολέμου, Δημοσθένης δέ μοι τὴν πόλιν ἐπήγαγε καὶ διὰ ταῦτα Χαιρώνεια τὴν μάχην ἀντ' Ἐλευσῖνος ἐδέξατο.*

32. *Τί οὖν; στεφανώσει με λαβὼν καὶ ἐπὶ δεῖπνον καλέσει; πάνυ γε, οὕτω μικρὰ πέπονθεν. οὐ γὰρ ἐπινίκια θύσει Δημοσθένην ἔχων; οὐ γὰρ φρονήσει μεῖζον ἢ τῇ περὶ τὴν μάχην τύχῃ; οὐ γὰρ ἀθροίσει τοὺς προδότας, τὸν Δάοχον, τὸν Ἱερώνυμον, τὸν Μνασέαν, τὸν Εὐξίθεον; Δημάδης μὲν γὰρ ὄψεταί*

---

1 [Plat.] Eryx. p. 395 B 2 cf. t. IV 950, 26 R | Dem. cor. § 102 et 105 et 312 p. 260, 9; 261, 15; 329, 18 3 cf. p. 320, 11; t. IV 299, 23; 977, 15; 1003, 17 R. Glotz Bull. Corr. Hell. XXXIII p. 526 sq. 4 Dem. cor. § 169 sq. et 177 sq. 7 cf. p. 228, 6. Dem. cor. p. 247, 17 15 Dem. fals. leg. p. 380, 22 17 sq. Dem. cor. p. 324, 8 sq. Polyb. XVII 14. Bull. Corr. Hell. XXI 592 sq. cf. Er. Preuner, Delph. Weihgeschenk p. 7 sq.

---

1 num *πολλῷ ῥέοντι*, ut p. 334, 12 et Dem. l. l.? at cf. t. IV p. 306, 11 R | *πολὺν ἀντιφέροντι* scripsi *συναντιφέροντι* libri sed *ἴσον* supra *συν* P², edd | colon post *συναντιφέροντι* P sed del m² 2 (1 et 2) et 3 signa interrogationis posui colon libri edd 2 *τὸν Ath* | *πονηρῷ* inserui e libris om edd 4 *με* ante *τούτων* P 7 *Πέλλην* Re 11 *διαταῦτα* P 15 et 16 signum interrogationis posui punctum libri edd 16 *ἀθροίσει* scripsi auctore Iacobsio App Pors 311 Lect 102 Rev 3 Anth Pal III 651 *ἀθρήσει* libri edd 17 *προδότας* scripsi coll. Dem. p. 324, 18 *προδόντας* libri edd | *Δάοχον* scripsi (Mus. Rhen. XXXII 90) *δόαχον* libri edd

με ἀγόμενον, ἀλλ' ἐκείνοις γε οὐκ ἐπιστελεῖ; ἥκετε θεασόμενοι τὸν ἀδιάφθορον, τὸν ἀνάλωτον. εἴληπται καὶ γέγονεν ἐμός, οὐκ ἐκ παρατάξεως, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. περίστητε, πατάξατε, πλήξατε, μαστιγώσατε, νείμασθε τὰ μέλη, γεύσασθε τῶν σαρκῶν. οὗτος ὑμᾶς ἐκάλει τοὺς ἐμοὺς φίλους κακοδαίμονας. διασπάσασθε τὸν εὐδαίμονα ὑμεῖς οἱ κακοδαίμονες.

33. *Βούλεσθε ⟨θῶ⟩, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φείσεσθαί μου τὸν ἄνθρωπον, πρᾶγμα ἀμήχανον; ἔστω, δοκείτω. βούλεσθε θῶ καὶ τιμὰς ἔσεσθαί μοι παρ' αὐτοῦ; ἔστω [δὲ] καὶ τοῦτο. καὶ τί γένοιτ' ἄν μοι τῇ Φιλίππου φιλανθρωπίᾳ, ὅταν ἀποκτεῖναι κύριος ὢν πολλὰ ὀνειδίσας ζῆν ἀφῇ; οὐ φοβερώτερόν μοι τὸ κώνειον τῆς παρ' ἐκείνου φιλοτησίας. εἰ γὰρ τὰ βασιλέως πρὸς Θεμιστοκλέα μιμήσαιτο γῆν διδοὺς πολλὴν περὶ τὴν Βόλβην, εἰ γὰρ πᾶσαν τὴν Μυγδονίαν, εἰ γὰρ Ἀνθεμοῦντα ὅλον, τὸ τῶν ταλαιπώρων Ὀλυνθίων δέλεαρ,*

---

2 Dem. cor. p. 325,14 | Xen. Ages. 8,8 3 cf. p. 311,1 6 Dem. cor. p. 324, 20 sq. 9 Aeschin. Ctes. § 163 p. 77, 6 15 Thuc. I 138 17 Her. V 94 | Dem. Phil. II p. 70, 27

---

1 *γε* scripsi *τε* libri sed *γε* add P^2 *τέ γε* edd | *ἐπιστέλλει* libri sed *λεῖ* suprascr P^2 corr Mor | *ἥκετε* scripsi cum Gasda *ἥκατε* libri edd 7 *διασπάσασθε* reposui e libris cum Iacobsio Lect 102 Rev 3 Anth Pal III 651 Sinteni Gasda Cobeto Mnem. N. S. III 248 *διασπάσασθαι* edd 9 *θῶ* inserui auctore Gasda om libri edd | *φείσεσθαι* scripsi *φείσασθαι* libri edd 12 *δὲ* cancellavi | *τί ⟨πλέον⟩* coni Gasda | *τῇ Φιλίππου φιλανθρωπίᾳ* scripsi *τῆς φιλίππου φιλανθρωπίας* libri edd praepositionem ante *τῆς* excidisse coni Gasda 14 *φοβερώτερον* scripsi cum Gasda *φοβερόν* libri edd *ἀντὶ* vel *πρὸ* ante *τῆς* excidisse coni Iacobs App Pors 311 Lect 102 Rev 3 Anth Pal III 651 15 *ἐκείνου* scripsi ex *Ath* cum Iacobsio et Gasda *ἐκείνης P* edd 16 *πολλὴν διδοὺς Ath* 17 *εἰ*(1) scripsi cum Iacobsio et Gasda *οὐ* libri edd

ἐνέγκαιμ' ἂν ζῆν ἐν Μακεδονίᾳ, ⟨ἐν⟩ τοῖς Μακεδόνων ἔθεσι καὶ νόμοις μετὰ τοὺς Δράκοντος, ὦ θεοί, καὶ Σόλωνος, μετὰ δημοκρατίαν ἐν τυραννίδι, μετὰ τῶν ἀσελγῶν καὶ μεθυόντων, μετὰ τῶν μίμων καὶ τῶν κακῶς ὀρχουμένων, σκωπτόμενος καὶ τωθαζόμενος; οὗτός ἐστι Δημοσθένης ὁ δύσκολος, ὁ δύστροπος, ὁ τὸ ὕδωρ | πίνων, ὁ διακωμῳδῶν τὴν ἡμετέραν εὐπάθειαν. R IV 250 34. *ἐγὼ καὶ τέμνεσθαι καὶ καίεσθαι μᾶλλον ἂν καθ' ἡμέραν δεξαίμην ἢ τῷ Φιλίππῳ συνειπεῖν ἐν ταῖς τιμαῖς Παρμενίωνος. τί δ', ἂν κελεύῃ με πρεσβεύειν εἰς τὰς πόλεις καὶ παλινῳδίαν ᾄδειν, ὅτι ἐκεῖνα μὲν ἦν ἃ πρότερον ὑμῖν ἔλεγον συκοφάντου, ταυτὶ δὲ ἀπὸ τῆς ἀληθείας. Φίλιππος ἀπόγονος μέν ἐστιν αὐτοῦ τοῦ Διός, χρηστὸς δὲ τὸν τρόπον, τὴν δὲ δύναμιν ἀνυπόστατος, δίκαιος πρὸς τοὺς φίλους, θεῶν ἐπιμελής; ταύτας ἀφήσει Δημοσθένης τὰς φωνὰς ἐν Ἀργείοις καὶ Μεσσηνίοις καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι;*

35. *Μὴ εἴη μοι σώζεσθαι καθ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδ' οὕτω ποτὲ μέγα ἡγησαίμην τὴν ψυχὴν ὥστε πόθῳ τοῦ ζῆν βλάψαι τὴν ἐνέγκασαν. βλάψαιμι*

---

2 cf. p. 325, 17 4 Dem. Ol. II p. 23, 15 sq. 6 Dem. Phil. II p. 73, 3 sq. Lib. vit. Dem. p. 4, 16 7 Plat. Gorg. p. 462 E 10 cf. p. 199, 1; 250, 15. Dem. fals. leg. p. 362, 29 11 cf. p. 335, 1 14 cf. t. IV 283, 17 R 15 Dem. Ol. I p. 10, 2; 19, 9 | [Dem.] Erot. p. 1410, 2 17 cf. t. IV 254, 15 R

---

1 *ἐνέγκαμεν ἂν καὶ ἐνέγκαιμεν ἂν Ath* | ἢ ante *ζῆν* libri edd delevi *διαζῆν* coni Gasda | *ἐν*(2) inserui cum Gasda om libri edd 5 *καλῶς* coni Mor 6 *ἐστι* inserui ex *Ath* om *P* edd 8 *δὲ* post *ἐγὼ* inserendum coni Gasda 9 *καθημέραν P* 10 *ἐγκαταλεγόμενος* ad *ἐν ταῖς* in marg adscr *P*[2] 14 *ἐστιν* om *Ath* 20 *μὴ δ' P* 21 *ὥστε* reposui e libris cum Iacobsio Lect 102 Rev 3 Anth Pal III 273 Sinteni Gasda *οὔτε* edd

δ' ἄν, εἰ ψήφισμα τοιοῦτο νικήσειε παρ' ὑμῖν. ἀλλ' οὐ νικήσει, μέχρις ἂν ᾖ κώνειον, οὐδὲ γράψει τις Ἀθήνησιν· ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων Δημοσθένη ⟨τὸν⟩ Παιανιέα Φιλίππῳ τῷ Μακεδόνι δεδόσθαι ὅ τι βούλεται χρῆσθαι. μὴ γὰρ δέξαιτο τοιαῦτα τὸ Μητρῷον γράμματα μηδὲ ἀναμιχθείη τοῖς Ὑπερίδῃ καὶ Δημομέλει περὶ ἐμοῦ ⟨γεγραμμένοις⟩ ἕτερα ἐκείνοις ἐναντία, αἰσχρὸν γάρ, αἰσχρὸν ἐν ταὐτῇ πόλει τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον νῦν μὲν ἀρετῆς ἕνεκα ἐστεφανῶσθαι, μικρὸν δὲ ὕστερον τοῖς ἐχθροῖς ἐκδίδοσθαι. ἀλλ' ἔστω τὸ τελευταῖον σύμφωνον τοῖς προλαβοῦσι ψηφίσμασιν. ἐστεφανώθη ὁ Δημοσθένης ὑπ' Ἀθηναίων. ταῦτα κρατείτω καὶ τριβέτω τις τὸ φάρμακον.

36. *Ἀλλ' ὀργιεῖται Φίλιππος, ἐρεῖ τις τῶν παρ' ἐκείνου πλουτούντων, οὕτως ἀποθανόντος ἐμοῦ. βούλεται γὰρ αὐτὸς τῆς ψυχῆς καταστῆναι κύριος. ἥδιον μὲν ἐκεῖνο τῷ Φιλίππῳ, καὶ αὐτὸς οὐκ ἀγνοῶ, μικρὸν δὲ οὐδὲ τοῦτο. καὶ γὰρ εἰ νόσῳ*

---

6 cf. p. 336, 4; 354, 9; t. IV 257, 16; 278, 15; 296, 7 R
7 Dem. cor. p. 302, 25

---

2 *νικήσει* et *γράψει* scripsi cum Iacobsio Rev 3 *νικήσειε* et *γράψειε* libri edd 2 *τις* om *Ath* 3 *Ἀθήνησιν* scripsi e *P* *ἀθήνησι Ath* *Ἀθήνῃσι* edd 4 *τὸν* inserui coll t. IV 257, 2 R; p. 238, 11; IV 118, 1 om libri edd 5 *ὅτι Ath* | *βούλεται* reposui e libris *βούληται* edd 6 *δέξαιτο* scripsi cum Gasda et Cobeto Coll 287 *δέξοιτο* libri edd | *μὴ δὲ P* 7 *Ὑπερίδῃ* scripsi coll p. 287, 15; 332, 14; t. IV 265, 4; 306, 14; 313, 11; 321, 14 R *ὑπερίδει Ath* edd *ὑπερίδῃ P* *Ὑπερείδῃ* Cobet *Ὑπερίδου* Gasda | *Δημομέλει* reposui e libris cum Cobeto *δήμῳ μέλει* edd *Δημομέλους* Gasda *δήμῳ μέλοι* Iacobs Rev 3 | *γεγραμμένοις* inserui cum Cobeto om libri edd 9 *ταὐτῇ* scripsi *τοιαύτῃ* libri edd *τῇ αὐτῇ* Cobet | *αὐτὸν ἄνθρωπον* scripsi *ἄνθρωπον* libri edd *αὑτὸν* Iacobs Rev 3 et Cobet 12 *ψήφισμα Ath* 13 *ὑπ'* scripsi *ὑπὸ* libri edd 18 *ἐκεῖνο* scripsi *ἐκεῖνος Ath* *ἐκείνως P* edd

με τελευτῆσαι συνέβη, μέγα ἂν ἦν ἐκείνῳ. καὶ νῦν μὲν ἐπιθυμεῖ με κατακόψαι λαβών, ἡσθήσεται δὲ καὶ τεθνεῶτος πυθόμενος. καὶ γὰρ οὐχ οὕτω τῶν ἔμπροσθεν μὴ δίκην ἐθέλει λαβεῖν ὡς ἀπηλλάχθαι πρὸς τὸν ἔπειτα χρόνον τῆς ἐμῆς πολιτείας. τρία γὰρ ταῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μάλιστα Φίλιππος δέδοικε, τὰς τῶν θεῶν ὑπὲρ τῆς πόλεως μαντείας, τὴν ἔμφυτον ὑμῶν πρὸς τοὺς κινδύνους ἀνδρείαν, | τὴν ἐμὴν ἐπὶ R IV 251 *τοῦ βήματος παρρησίαν. ἀκούει μὲν γὰρ τῶν χρησμῶν ἀσκὸν ἀβάπτιστον ᾀδόντων τὴν πόλιν, ἔγνω δὲ τὰς ὑμετέρας φύσεις ἐν τοῖς πεσοῦσι καλῶς, οἶδε δὲ τὴν ἐμὴν προθυμίαν οὐκ ἐνδιδοῦσαν καιρῷ δυσκόλῳ.* 37. *βούλετ' οὖν με τεθνάναι καὶ μὴ τὴν εὐψυχίαν ὑμῶν καὶ τὴν τύχην ἔχειν τὸ τρίτον, τὴν Δημοσθένους εὔνοιαν, τοῦτο μὲν ἀκούων Θεμιστοκλέα γνώμῃ τῆς τοῦ Μήδου κρατήσαντα δυνάμεως ἐκείνης, τοῦτο δὲ Κόνωνα, ἄνδρα φυγάδα, Λακεδαιμονίους ἐξελάσαντα τῆς θαλάσσης. οὐκοῦν ὃ ἐζήτει μάλιστα, τοῦτο ἕξει. Δημοσθένης οἴχεται. εἰ δ' οὐ ξίφει Μακεδονικῷ, κατὰ*

---

2 cf. p. 296, 14 sq. 7 Dem. fals. leg. p. 436, 20 sq. 10 Orac. Sib. apud Plut. Thes. 24, 5. cf. p. 335, 10 sq. Pind. Pyth. II 146 14 Dem. Ol. II p. 24, 18 sq. 15 Dem. cor. p. 225, 26 17 Xen. Hell. II 1, 29

---

2 *με*] *μὲν P* 3 *οὐχ* scripsi auctore Gasda *οὐδ'* libri edd 4 *μὴ* scripsi auctore Sinteni *μοι* libri edd *μοι ⟨πεπραγμένων⟩* coni Gasda | *ἐθέλειν P* 7 num *ὑμῖν* scribendum? 10 *ᾀδόντων* scripsi ex *Ath* *καλούντων P* edd 11 *εἶδε P* et *γρ* in marg Mor 13 *βούλετ'* scripsi ex *Ath* *βούλεται P* edd | *εὐψυχίαν* scripsi coll p. 314, 7 cum Iacobsio Lect 102 Rev 3 Sinteni Gasda *εὐτυχίαν* libri edd *ψυχὴν* Weiske Hyp. err. II 47 15 *ἀκούω P* | *τῆς τοῦ Μήδου κρατήσαντα* scripsi ex *Ath* cum Sinteni *κρατήσαντα τῆς τοῦ δήμου P* edd 18 *οὐκοῦν ὃ* reposui e libris cum Iacobsio Rev 3 et Sinteni *οὐκ οὖν ἃ* edd | *ζητεῖ* coni Sintenis | comma post *μάλιστα* posui, post *ἐζήτει Ath* edd om *P*

δὲ τὸν παρ' ὑμῖν νόμον, τὸ μὲν ἐκείνῳ χαρίσασθε τὸ μηκέτ' εἶναί με, τὸ δὲ ὑμῖν αὐτοῖς, τὸ μὴ παρ' ἐκείνου με πεσεῖν, ἤ, εἰ βούλεσθε, τοῦτό γε καὶ ἐμοὶ χαρίσασθε. πάντως γε ἄξιος ὑμῖν ταύτης ἐγὼ τῆς χάριτος, ἄλλως θ' ὅτε καὶ διὰ πρεσβείας ἔξεστιν αὐτὸν πραῦναι λέγοντας ὅτι τὸν ἄνθρωπον ὃν ἐμίσεις σὺ σπουδαῖον ἐν τοῖς ἡμετέροις ἡμεῖς εὑρήκαμεν καὶ οὐχ οἷοί τε γεγενήμεθα μὴ τοσοῦτον αὐτῷ χαρίσασθαι. συγγνώμην οὖν ἔχειν, εἰ τὸ πρᾶγμα τεμόντες σὲ μὲν ἐτιμήσαμεν τῷ θανάτῳ, τὸν δὲ τῷ ἐνταῦθ' ἀρκέσαι πρὸς ἐκεῖνον, ἄλλως τε ὅτε καὶ Δημάδης ἐλθὼν παραιτεῖται καὶ πείθει φίλος σαυτῷ καὶ συνήθης ἄνθρωπος.

38. Μέλλων δὲ τελευτᾶν ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τίσι τε λυπούμενος καὶ τίσι χαίρων ἀπέρχομαι. χαίρω μὲν ὅτι πολλῶν ἐπ' ἐμὲ συστάντων καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην κρινόντων, εἰσαγγελλόντων, γραφομένων ζῶ καὶ πολιτεύομαι καὶ κατήγορος ἅπας ἀπῆλθεν ἐρυθριῶν· ἀλγῶ δὲ ὅτι τοὺς γονέας τῶν ἐν

---

11 cf. p. 296, 1

---

1 τομὲν *P* | χαρίσασθε scripsi ex *Ath* cum Sinteni et Gasda χαρίσασθαι *P* edd | τὸ om *Ath* 2 μηκέτι *Ath* | με inserui, ἐμέ Gasda om libri edd | το(1) *P* 5 ἀλλ' ὧσθ' *Ath* | ὅτε scripsi coll t. III 337, 11; IV 211, 1; V 14, 18 ὅτι libri edd | πραύναι libri edd cf. t. IV 279, 17 6 σὺ scripsi cum Iacobsio Add 32 Lect 102 Rev 3 Sinteni Cobeto Coll 287 οὐ libri edd 8 οἷόν τε *Ath* 9 ⟨δεῖ⟩ ἔχειν. οἱ coni Gasda at cf. ad t. II 553, 1 | εἰ scripsi cum Iacobsio ll. ll. οἱ libri edd 10 ἐτιμήσαμεν scripsi ἐτίμησαν libri edd | τον *P* 11 ταῦτα *Ath* ταῦτ' *P* sed ἐνταῦθ' suprascr m^2, et γρ in marg Mor | ἀρκέσαι scripsi ἀρκέσειν libri edd | τὸν θάνατον post ἐκεῖνον inser P^2 12 ὅτε scripsi δὲ libri edd 13 σαυτῷ scripsi αὐτῷ libri edd 15 λυπούμενος in lac 4 litt om *Ath* 16 χαίρων *Ath* 16 ἐπ' om Re 19 γονέας τῶν scripsi auctore Cobeto Coll 287 τῶν ἀστῶν libri edd οἰκείους vel συγγενεῖς coni Gasda

Χαιρωνείᾳ πεσόντων οὐκ ἔσχον ὡς ἐβουλόμην παραμυθήσασθαι. ἐγὼ μὲν γάρ, ὦ πατέρες παίδων γενναίων, ἐσκόπουν πῶς ἂν ἐκπέμψαιμι νῦν, πῶς ἂν δείξαιμι Μακεδόνων πλείους μὲν νεκρούς, πλείους δὲ αἰχμαλώτους, κωλύει δὲ ἑσπέρα, ὡς ὁρᾶτε, ταῦτα ὑπ' ἐμοῦ πραχθῆναι. 39. *ἀλλ' ὑμεῖς γε | ὑμῖν αὐτοῖς ἀντ'* R IV 252 *ἐμοῦ γένεσθε. καὶ τοῦ μὲν πένθους ὕφετε, πατέρες δὲ τῶν παίδων γεγενημένοι τῆς πόλεως, τουτὶ δέομαι, καὶ τὸν ἐπ' ἐκείνοις ῥηθησόμενον λόγον σεμνύνατε. χειροτονεῖτε τὸν ἐροῦντα ἐκ τῶν ὡς ἀληθῶς λυπουμένων, ἀλλὰ μὴ τῶν προσποιουμένων. ἐπειδὰν δὲ ἀπολοφύρησθε τοὺς ἀγαθοὺς ἐκείνους, ζητεῖτε τιμωρίαν ὧν πεπόνθατε λόγους γενναίους, ψήφισμα καλόν, πρᾶξιν ὠφέλιμον.*

40. *Ὑπερίδη καὶ Πολύευκτε καὶ Μοιρόκλεις, μηδὲν ὑμᾶς τὸ πρᾶγμα τοῦτο τὸ κατ' ἐμὲ ποιείτω χείρονας. ἀλλ' ἕως μὲν ἂν ἐξῇ, πολιτεύεσθε τὴν πολιτείαν ταύτην τὴν ἐπικίνδυνον, καλὴ γάρ, εἰ καὶ κινδύνους ἔχει μεγάλους, ἢν δὲ αἴσθησθε πρέσβεις ἐφ' ὑμᾶς ἐκ Μακεδονίας ἐφ' ὁμοίοις τρέχοντας, φθάσατε τοὺς λόγους αὐτῶν τῷ θανάτῳ. καὶ πλέον τί μου τῇ πόλει χαρί-*

---

12 Thuc. II 46 15 cf. t. IV 265, 4 R. Dem. Phil. III p. 129, 18 | Dem. fals. leg. p. 435, 6. Plut. Dem. 13, 5; 23, 3. Arr. anab. I 10, 4 cf. A. Schaefer Dem. III 137[2]

---

1 *πεσόντας Ath* 7 *παραμυθηταί* post *γένεσθε* inserendum vel *χρῆσθε* pro *γένεσθε* scribendum coni Iacobs Lect 103 Rev 4 | *πατέρες* scripsi *σωτῆρες* libri edd 8 *γεγεννημένοι* Re 9 *τῶν ἐπ' ἐκείνοις ῥηθησομένων λόγων ὑπομνῆσαι* (sc. *ὑμᾶς*)· *ὑπομνήσεσθε δέ, εἰ* vel *λόγων οὐκ ἀμνηστεῖν· οὐκ ἀμνηστήσετε δέ, εἰ* coni Iacobs Lect 103 | *σεμνύνατε* scripsi *ὑμνήσειν· εἰ* libri edd 15 *Πολύευκτε* reposui e libris cum Gasda *πολύεκτε* edd | *Μοιρόκλεις* scripsi (Mus. Rhen. XXXII 90) *μυρόκλεις* libri edd 17 *πολιτεύεσθαι P* 20 *ἐπὶ ὁμοίοις Ath*

σασθε τὸ μὴ ῥηθῆναι παρ' Ἀθηναίοις ὑπὲρ ἐκδόσεως λόγους.

41. *Περὶ δὲ τῆς θυγατρός, κἂν μηδὲν ἐπισκήψω, θαρρῶ. πολλοὺς αὐτῇ καταλείπω πατέρας τοὺς ἐνταυθοῖ, τοὺς παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσιν. οὐ γὰρ δὴ τὸν μὲν πατέρα αὐτῆς ἐστεφάνουν, αὐτῆς δ' ἀμελήσουσι. καὶ τί δεῖ λέγειν τοὺς καθ' ἕκαστον; ὁ δῆμος ἅπας ἐπιμελήσεται τροφῆς, νυμφίου, γάμων. κἂν ἄρρεν τέκῃ, Δημοσθένης ἴσως ὄνομα αὐτῷ τεθήσεται. θυγατριδοῦς δὲ εἰ γένοιτο, τύχῃ μέν, ὦ θεοί, διενέγκοι τοῦ πάππου, τὰ δ' ἄλλα ὅμοιος γένοιτο.*

42. *Ἆρ' ἔστι τι ὑπόλοιπον ἄξιον εἰρῆσθαι; ναί. μικρά γε δεῖ τοὺς πρέσβεις ἀκούσαντας ἀπελθεῖν. ὦ διάκονοι τυράννου παρὰ τὴν ἀξίαν εὖ πράξαντος, ὡς μεγάλης τε καὶ λαμπρᾶς ἐλπίδος ἡμάρτετε. ὑμεῖς μὲν ᾤεσθέ με δεδεμένον ἄξειν παρὰ τοῦ δήμου λαβόντες διὰ τῆς ἀγορᾶς, διὰ τῆς Ἐλευσῖνος, διὰ Πλαταιέων, διὰ Θηβαίων, διὰ Φωκέων, διὰ Πυλῶν, διὰ Λαρίσσης ἐλέγχοντες ἐν ἐμοὶ τοῦ δήμου τὸν τρόπον, ἄπιτε δὲ κεναῖς χερσὶν ἰδόντες εὐψυχίαν ῥήτορος.* 43. *ἀγγέλλετε δὴ τῷ δεσπότῃ τἀληθῆ, ὅτι ὁ μὲν δῆμος οὔπω δῆλος*

---

3 cf. p. 273, 19; 278, 10; 308, 14. Dem. p. 954, 15; 840, 15. Aeschin. Ctes. § 77. Plut. Dem. 22, 2. vit. X or. p. 847 c
10 Soph. Ai. 550 14 Thuc. VII 77, 1 17 cf. p. 310, 13
19 cf. p. 269, 15

---

6 *μὲν* om *Ath* | *δὲ Ath* edd 7 *δὴ P* 8 *τέκῃ* scripsi cum Gasda *τέκοι* libri edd 12 *τισ ὑπόλοιπος ἄξιοσ P* et *γρ* in marg Mor 16 *ᾤεσθέ* scripsi cum Gasda et Cobeto Coll 287 *οἴεσθε* libri edd 19 *ἐν* om *Ath* 20 *κεναῖς* scripsi (Mus. Rh. XXXII 95) e *P* coll t. I 500, 21; t. IV 492, 21; 830, 30; 835, 25 R; ep. 335 cum Abreschio ad Aesch. Prom. 37 et Cobeto *κὲν Ath* edd *κἂν* vel *ἐν* Iacobs Rev 4 (*praesentes*) et Philostr. Im. 668

ἣν ὃ ποιήσει, σκέψεσθαι γὰρ ἔφησεν, ὁ δὲ Δημοσθένης τηρῶν | ἐκείνῳ τὴν δόξαν πιὼν ⟨τὸ⟩ κώνειον R IV 253 ἀπέθανε. τοιούτοις ἴστω πολεμῶν ἀνδράσιν οἷς πᾶν αἰσχρὸν θανάτου φοβερώτερον.

1 σκέψεσθαι scripsi cum Gasda σκέψασθαι libri edd
2 τὸ inserui cum Gasda coll p. 266, 13; 282, 14; t. IV 314, 8 R om libri edd

XX.

Altera declamatio inscripta *Μετὰ τὰ ἐν Χαιρωνείᾳ Φίλιππος ἐξήτησε τὸν Δημοσθένην. ὁ δῆμος ᾔτησε πέντε ἡμέρας εἰς διάσκεψιν. ἐν ταύταις ὁ Δημοσθένης ἀποθανεῖν ἀξιοῖ*[1]) eloquentiae Libanianae admiratoribus vetustis placuit magis quam recentibus, quorum unus praestans artis existimator, Fridericum dico Iacobsium, eam ieiunam imitationem prioris declamationis a Libanio prorsus alienam habendam esse enuntiavit[2]), quod iudicium

---

1) Lipsiensis quidem codex qui haud semel unus genuinam lectionem servavit cum auctore libelli *περὶ συντάξεως* Coisliniani et Macario Chrysocephalo praebet *ἑαυτὸν προσαγγέλλει*. Nihilominus huic lectionem alterius familiae *ἀποθανεῖν ἀξιοῖ* praeferendam esse iudico, quia caput declamationis mortis petitio est, id quod complures loci (p. 295, 12 *ἐφ' ὑμᾶς ἀπήντηκα βουλόμενος ἐκ προσαγγελίας ἀποθανεῖν*; p. 296, 10 *ἥκω — ἀξιῶν μοι τοῦτο δοθῆναι παρ' ὑμῶν ἐν μέρει τῆς μεγίστης φιλανθρωπίας, ἀποθανεῖν*; p. 308, 16 *ἀγήοχα καὶ ταύτην (θυγατέρα) εἰς τὸ βουλευτήριον δεησομένην ὑμῶν καινὴν δέησιν — λαβόντες αὐτὸν ἀποκτείνατε*) diserte testantur. Accedit quod *ἐν ταύταις* optime cum *ἀποθανεῖν ἀξιοῖ*, minus vero cum *ἑαυτὸν προσαγγέλλει* convenit. Altera vero lectio facile in textum irrepere potuit, quia Demosthenes multus est in se ipso incusando atque id crebro profitetur (cf. p 295, 12; 307, 7 *οὐχ ἱκανὰ ταῦτα προσαγγελίᾳ, οὐ μέγιστα τὰ ἐγκλήματα, οὐ μυρίων θανάτων ἄξια*; p. 308, 10 *ἵνα συνεὶς τῆς φιλανθρωπίας τῆς ὑμετέρας προσαγγείλω*). Nihilominus declamationem ut a priore discernerem, inscripsi: *Demosthenis se incusantis oratio.*

2) Exemplari suo editionis Reiskianae adscripsit: *Haec declamatio non est Libanii, sed imitatoris cuiusdam aemulantis Declamationem p. 240*, quae fere repetivit Revue de philol. II p. 425. 'Lectionibus' (p. 149) hanc praemisit notam: *Hanc declamationem noli Libanio tribuere, a cuius ingenio prorsus abhorret. Imitatoris est satis ieiuni.* Denique 'Brevi annotationi ad quinque Libanii Declamationes' publici iuris factae in 'Allgemeine Schulzeitung 1832 (Abth. II n. 7 col. 49 sq.)

quamquam omni ex parte meum facere haud queo, — nam declamatio omnino propositum a priore diversum habet et in singulis similitudo etiam minor eminet quam declamationes similis argumenti fere ostendunt — tamen me quoque pariter atque in declamationibus II, XV, XVI cum propter universam compositionis formam tum propter singula elocutionis idiomata (ut *παραυτὰ* p. 309, 10) de authentia dubitandi gravissimas rationes habere confiteor.

Octo codicibus ad nostram aetatem pervenit. Qui sunt:

1. Hierosolymitanus S. Sepulcri 107 (= H) saec. XIV fol. 43. Vide t. V p. 150 sq. Contuli.

2. Vaticanus gr. 940 (= V) saec. XIII/XIV fol. 32. Correctus est manu secunda e codice cum *H* cognato. Vide t. V p. 152 sq. et supra p. 4. Contuli.

E codice huius fratre gemello deperdito fluxerunt codices:

3. Matritensis N-130 (= Mat) saec. XVI fol. 59ᵛ. Vide t. I p. 428 sq. et supra p. 2. Contuli.

et

4. Monacensis gr 96 (= Mon) saec. XVI fol. 54. Librarius haud raro lectionem iustam perversae suprascripsit. Vide t. V p. 364 sq. et supra p. 2. Contuli.

5. Vaticanus Ottobonianus gr. 46 saec. XVI/XVII fol. 6. Vide supra p. 2, ubi in linea 23 ante R *817* pro *240* legendum est.

Similis originis sunt:

6. Laurentianus LVII 21 saec. XIV/XV fol. 104ᵛ. Vide t. V p. 158 sq. et

7. Laurentianus LIX 30 saec. XIV fol. 309. Vide t. I p. 417 sq. et t. V 457.

Per se stat codex

8. Lipsiensis bibliothecae universitatis gr. 38 (Tischend. 242
VII) (= Li) saeculo XIV diligenter exaratus e monasterio

---

hunc dedit epilogum col. 59: *Caeterum mihi persuasum est ieiunam hanc declamationem non esse Libanii, sed imitatoris eius, qui genuinam Antiocheni sophistae de eodem argumento orationem, quae legitur p. 240 aemulari studuit'.*

S. Catharinae Sinaitico, cuius cum codice gr. 1198 olim unum volumen ita effecit ut ipse principium et finem, ille medium teneret,[1]) a Tischendorfio[2]) Lipsiam transvectus, qui continet

fol. 1 *ἀριστείδου πανηγυρικὸς ἐν κυζίκῳ περὶ τοῦ ναοῦ* (rubr.) (ed. Dind. I p. 382 sq.)

5ᵛ *αὐτοκράτορι καίσαρι μάρκῳ αὐρηλίῳ ἀντωνίνῳ σεβαστῷ· καὶ αὐτοκράτορι καίσαρι λουκίῳ αὐρηλίῳ κομόδῳ σεβαστῷ, αἴλιος ἀριστείδης χαίρειν* (i. e. *ἐπιστολὴ περὶ Σμύρνης* ib. I p. 762 sq.).

7 *τοῦ αὐτοῦ παλινῳδία ἐπὶ σμύρνῃ* (ib. p. 429 sq.).

9ᵛ *πλουτάρχου πῶς ἄν τις αἴσθοιτο ἑαυτοῦ προκόπτοντος ἐπ' ἀρετῇ* (rubr.).

16ᵛ *τοῦ αὐτοῦ περὶ πολυπραγμοσύνης.* Verba *τῆς νόσου* quibus folium 21ᵛ desinit excipiuntur folio 33 quod incipit verbis *ταύτης καὶ φύσει* (p. 522 D) et desinit verbis ultimis *τοῦ ἐπιτηδεύματος* (p. 523 B).

31 spatio duarum linearum titulo relicto incipit Libanii declamatio *Ἔχων τίς γυναῖκα καὶ ὢν ὑπὸ πατρὶ* (IV 639 R). Verba *ὁ δὲ ἀντὶ* quibus folium 32ᵛ desinit excipiuntur folio 22 quod incipit verbis *τούτων οὐκ ἐσκέψατο* (645, 27). Declamatio desinit folio 24ᵛ in ultima verba *θρηνῶν τὴν γυναῖ* (sic) *τεθνήξομαι* (650, 30). Succedit declamatio

fol. 24ᵛ *Μετὰ τὰ ἐν χερωνείᾳ φίλιππος ἐζήτησε τὸν δημοσθένην· ὁ δῆμος ἤτησε πέντε ἡμέρας εἰς διάσκεψιν. ἐν ταύταις ὁ δημοσθένης ἑαυτὸν προσαγγέλλει.* Cui in folio 28ᵛ succedit

τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυροῦ νικηφόρου τοῦ γρηγορᾶ λόγος προσφωνηματικὸς εἰς τὸν βασιλέα qui desinit folio 30ᵛ in verba *εἴη συνήδεσθαι.*

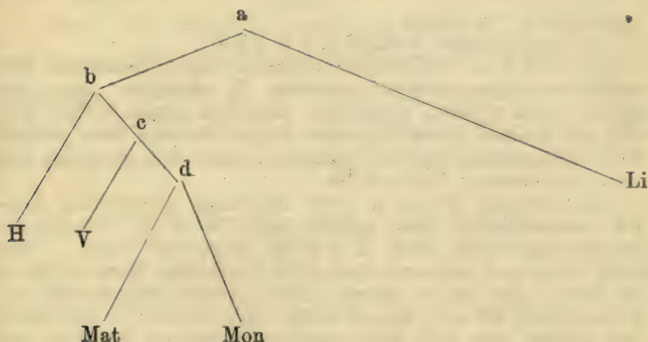
1) Cf. t. I p. 335; II p. 60 et quae exposui in annalibus Fleckeisenianis 1876 p. 637 sq. et Rel. acad. Berol. 1885 p. 916, quae neglecta sunt a Gardthauseno, Catal. codd. graec. bibl. univ. Lips. p. 51.

2) Is de hoc codice retulit Wiener Jahrbücher der Literatur vol. CX (1845) Anzeigeblatt p. 9 et vol. CXII (1845) Anzeigeblatt p. 40—42. Serap. VIII p. 67. Anecd. sacr. et prof p. 3[illegible] [illegible]3.

Westermannus Excerptorum ex bibliothecae Paulinae Lipsiensis libris manu scriptis parte prima (Lipsiae 1865) non solum Nicephori Gregorae orationem ex hoc codice descriptam edidit (p. 21—26), sed etiam cum reliquis quae codice continentur Libaniana accurate cum editione Reiskiana contulit (p. 17—21). Libaniana ipse anno 1909 denuo excussi.

Ex his quos in censum vocandos esse duxi quinque codices *HVMatMonLi* rursus in duas discedunt familias quarum prior codicibus *HVMatMon*, altera codice *Li* continetur. *Mat* et *Mon* ex eodem fluxerunt exemplo quod cum *V* ad eundem codicem redit, cui fons cum *H* communis fuit.[1])

Necessitudinem quae inter singulos codices intercedit hoc tibi reddet stemma

Pretium criticum utriusque familiae fere par est. Nam, ut iam supra dixi, haud raro *Li* solus lectionem genuinam servavit. Cf. p. 297, 15; 298, 10; 306, 9; 307, 5; 308, 8; 311, 6; 312, 3; 313, 8 et 9; 314, 2.

Tres locos aeque atque in II de Socratis silentio[2]) decla-

1) Cf. supra p. 5.
2) Cf. t. V p. 125.

matione *Δημοσθένους τοῦ μικροῦ* appellatione usus laudavit auctor libelli *περὶ συντάξεως* Coisliniani, cui, si ex inscriptione colligere licet, codex alterius familiae praesto fuit; duos Macarius Chrysocephalus in Roseto[1]), de cuius codice idem conicias.

Postquam hos duos locos 'ineditos' e Macarii codice Marciano Villoisonus Anecd. II 13 publici iuris fecit,[2]) Reiskia totam declamationem e codice Monacensi gr. 96 descripsit[3]) descriptamque plurimis vitiis retentis, paucissimis correctis Lib. t. IV p. 817—826 (= Re) edidit.

Multa ad hunc textum mendosum corrigendum contulit Fr. Iacobsius non tam ope codicis Monacensis denuo mense Martio anni 1816 ab ipso collati quam vi acuminis egregii,[4]) multa Carolus Sintenis,[5]) pauca Weiskius[6]) et Cobetus.

---

1) Cf. t. I p. 351 sq.

2) Unde sumpsit Reiskia t. I p. XXVII.

3) Cf. t. I p. XXIV: *Ceteros Codices supra memoratos sola contuli ex iisque descripsi orationes V. anecdotas, quae hac sylloge nostra primum vulgantur: descriptas autem recitavi marito, qui codicem ipsum inspiciens si quid erratum esset, monuit et correxit,* quorum verborum parum memor fuit Iacobsius Allgem. Schulzeitung 1832 col. 49.

4) Lectiones codicis a textu Reiskiano discedentes suasque emendationes ipse publici iuris fecit in 'Allgemeine Schulzeitung' 1832 Abth. II n. 7 col. 57 sq. (= Schulz). Iam antea quae ipse invenerat anno 1813 'Lectionum' libro p. 149 sq. (= Lect), qui hodie penes Iulium Nicole Genevensem est (Herm. XLIII 229 sq.), mandaverat. Cf. t. I p. 77; V 198. Quorum partem una cum aliis margini exemplaris Reiskiani adscriptis cum viris doctis communicavit Fr. Duebner Revue de philologie t. II p. 425 (= Rev).

5) Cf. t. I p. 78.

6) Cf. supra p. 191.

XX.

Μετὰ τὰ ἐν Χαιρωνείᾳ Φίλιππος ἐξήτησε τὸν Δημοσθένην. ὁ δῆμος ᾔτησε πέντε ἡμέρας εἰς διάσκεψιν. ἐν ταύταις ὁ Δημοσθένης ἀποθανεῖν ἀξιοῖ.

⟨Δημοσθένης⟩.

1. *Ὃν μὲν ἐβουλόμην, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,* R IV 817
τρόπον ἀποθανεῖν, τοῦτον οὐκ ἐξεγένετό μοι τελευτῆσαι πρῴην ἐπὶ τῆς μάχης, ἔδει γὰρ οὕτως ἀπελθεῖν τοῦ βίου Δημοσθένην μαχόμενον καὶ μὴ μόνον διὰ τῶν λόγων, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ σώματος χρήσιμον ὑμῖν γενόμενον· ἐπειδὴ δὲ οὐ κατὰ τὰς ἡμετέρας γνώμας εἴωθεν ἀπαντᾶν τὰ τέλη τῶν πραγμάτων, ἐφ' ὑμᾶς ἀπήντηκα βουλόμενος ἐκ προσαγγελίας ἀποθανεῖν, ἵνα

H = Codex Hierosolymitanus S. Sepulcri 107
V = Vaticanus gr. 940
Mat = Matritensis N - 130
Mon = Monacensis gr. 96
Li = Lipsiensis univ. gr. 38

---

6 Her. V 105. Dem. p. 1052, 26; 1302, 19

---

1 *χερωνεία VMatMon* | *ἐξήτησε* scripsi ex *H* cum Schaefero Melet. in Dion. Hal. 75 Iacobsio Lect 149 Rev 425 Schulz 57 et Cobeto Misc 141 *ἐζήτησε VMatMonLi* Re 3 *ἑαυτὸν προσαγγέλλει Li* et auctor libelli *περὶ συντάξεως* Coisliniani (cf. p. 308, 10; 309, 8; 313, 1) et Macarius (cf. p. 300, 8) cf. p. 290 not 1 5 *Δημοσθένης* inserui om libri Re 6 *ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι* om *Li* 8 *πρώην* libri (*πρ̄ω Mat*) Re 10 *τῶν λόγων* e *τὸν λόγον* corr *V*²

τοῦτο γοῦν μοι παρ᾽ ὑμῶν ὑπάρχῃ, ταφῆναι παρ᾽ ὑμῖν ἀντὶ τῶν πεπολιτευμένων.

2. *Τῷ δήμῳ μὲν οὖν οὐδὲν ἐγκαλῶ, καὶ γὰρ προθεσμίαν ᾔτησε παρὰ τοῦ Μακεδόνος καὶ μέχρι τοῦ νῦν βουλεύεται, ἀλλ᾽ ἀμφότερα ταῦτα δεινά. τό τε γὰρ ἐκδοθῆναι Φιλίππῳ πάντων ἐστὶ χαλεπώτατον τό τε ζῆν οὕτως ἐλεούμενον οὐδεμιᾶς λείπεσθαι συμ-*
R IV 818 *φορᾶς ὑπολαμβάνω. | τί γὰρ ⟨ἂν⟩ ἀλγεινότερον τούτου γένοιτο ἢ ζῆν ἐμὲ παρ᾽ ὑμῖν ἐκ ψηφίσματος;*

3. *Ἥκω δὲ οὐ περὶ στεφάνων ἀγωνιούμενος οὐδὲ περὶ δωρεᾶς, ἀλλ᾽ ἀξιῶν μοι τοῦτο δοθῆναι παρ᾽ ὑμῶν ἐν μέρει τῆς μεγίστης φιλανθρωπίας, ἀποθανεῖν. εἰς τοῦτο γὰρ τἀμὰ περιέστηκε πράγματα ὥστε τὴν τοῦ θανάτου κρίσιν δωρεὰν ὑπολαμβάνειν. οἴομαι δὲ Φίλιππον ἡσθήσεσθαι μαθόντα τὴν ἐμὴν συμφοράν. οὐ γὰρ ἰδεῖν, ἀλλ᾽ ἀποθανεῖν Δημοσθένην βούλεται, ὥστε τά τε ἄλλα ὁ θάνατος οὗτος καὶ φίλον ὑμῖν ἀποφανεῖ τὸν Φίλιππον. δεῖ γὰρ ὑμᾶς διαλύσασθαι τὴν πρὸς ἐκεῖνον ἔχθραν ἐμοῦ τελευτήσαντος.*

---

2 cf. p. 286, 11 4 cf. p. 299, 15 10 cf. p. 300, 10 sq. Aeschin. Ctes. § 210 15 cf. p. 285, 2

---

1 *γοῦν μοι τοῦτο Li* 3 *μὴν Mon* | *οὐδὲ Mat* 4 *τοῦ* om *Li* 7 *οὐδεμιᾶς HVMatMon* Re 8 *ἂν* inserui cum Sinteni om libri Re 9 *ἢ* cancellandum? | *μὲν* ante *ἐμὲ HVMatMon* Re delevi 10 *οὐ* inser *V*² 11 *τοῦτο* reposui ex *HVLi* cum Iacobsio Lect 149 Rev 425 *τῷ τὸ MatMon* Re quod delendum censuit Sintenis *τοῦτ᾽ αὐτὸ* Iacobs Schulz 57 | *ὑμῶν* scripsi *ὑμῖν* libri Re 14 *κρίσιν V* sed *πεῖραν* suprascr m² *κρίσιν* (*πεῖραν* supra) *Mon* *πεῖραν Li* 15 *ἡσθήσεσθαι* scripsi *ἡσθῆναι HVLi* Re *ἡσθῆναι Mon* *ἠαθῆναι Mat* *ἡσθῆναι ἂν* Iacobs Lect 150 Rev 425 Schulz 57 | *μαθόντα* om *Li* 17 *οὗτος*] *ὀπάσει* vel *ὀνήσει* Iacobs Rev 425 | *ἀποφανεῖ* scripsi *ἀποφαίνει* libri Re 18 *τὸ Mat* | *ἡμᾶς Li* sed *η* m² 19 *ἐκείνων Li*

4. *Δότε δή μοι μικρὰ περὶ τῶν ἐμοὶ πεπολιτευμένων διελθεῖν καὶ κατηγορῆσαι Δημοσθένην Δημοσθένους ὡς ἔνεστιν ἄλλως τε καὶ τῶν πραγμάτων ὑμῖν εἰς τοῦτο ἀπηντηκότων.*

Πολυπράγμων ἐγενόμην ἐξ ἀρχῆς ἐγὼ καὶ τοιοῦτος οἷος οὐδεὶς ἄλλος τῶν ῥητόρων, καὶ τὸν δῆμον ἐν ἡσυχίᾳ βιῶναι βουλόμενον καὶ θεώμενον τὰς θέας καὶ τὰς πομπὰς ἡδέως τὰς τῶν Διονυσίων περιεργάζεσθαι καὶ πόλεμον ἠνάγκασα φρόνημα λαβὼν ἀλλότριον καὶ κατὰ μηδὲν ἐμοὶ προσῆκον. τί γὰρ ἐμοὶ τῆς ἀρετῆς τῆς Μιλτιάδου προσῆκε; τί δὲ τῶν Θεμιστοκλέους κατορθωμάτων; τί δέ, εἴ τι σεμνὸν ἐπράχθη τούτοις τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ⟨ἐγὼ⟩ ταύτην εἱλόμην τὴν πολιτείαν οὔτε ἐμαυτῷ λυσιτελοῦσαν οὔτε ὑμῖν; 5. *καὶ δέον τὴν Εὐθυκράτους καὶ Λασθένους ζηλῶσαι προαίρεσιν τῶν εὐδοκιμούντων νυνὶ παρὰ τῷ Μακεδόνι ὁ πάντων σκαιότατος ἐμισούμην ἐγὼ τοὺς τετελευτηκότας σεμνύνων ἀντὶ τῶν θεῶν, τοὺς ἀποθανόντας ἀντὶ τῆς Πολιάδος, Μαραθῶνα ⟨καὶ⟩ Σαλαμῖνα ἀντὶ τῶν Ἐλευσινίων, καὶ βουλομένων πολλάκις ὑμῶν διαλύσασθαι τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς Φίλιππον αὐτὸς ἐγενόμην ἐμποδὼν δέον ὑμᾶς ἐν τῇ Θετταλῶν καὶ Δολόπων τάξει κατ-*

8 cf. p. 302, 5 | Dem. Phil. IV p. 150, 24. Aristog. II p. 805, 3 11 sq. cf. p. 302, 5 sq. 15 cf. ad t. III 464, 16 17 Aeschin. Ctes. § 152 18 cf. p. 184, 1 19 cf. t. V 505, 16 22 cf. t. IV 299, 2; 328, 13 R. Dem. cor. p. 246, 2. Her. VII 132

1 *δή* scripsi *δέ* libri Re 2 *δημοσθένῆ* *Li* sed ˜ del 9 *πόλεμον* scripsi *πολεμεῖν* libri Re 11 *τῆς* om *Li* 13 *ἐγὼ* inserui om libri Re *κἀγὼ* coni Iacobs Lect 150 Rev 425 Schulz 57 15 *Λασθένους* scripsi e *Li* (Mus. Rhen. XXXII 91) cum Weiskio Hyp II 8 et Roggio Lib. apol. 81 *καλασθένους* *HVMatMon* *Καλλισθένους* Re 17 *σεμνύνων* scripsi auctore Sinteni coll p. 307, 6; 314, 12 *ὀμνύων* libri Re 19 *καὶ* inserui om libri Re 20 *ὑμῶν πολλάκις* *Li*

ἀριθμεῖσθαι καὶ τὰ Μεσσηνίων καὶ τὰ Εὐβοέων νοσήματα νοσεῖν. 6. *οὐκ ἐξήρκεσε δέ μοι ταῦτα οὐδὲ ὅρον τῆς πολιτείας μέχρι τούτων ἐποιησάμην, ἀλλ' ὁρῶν βαδίζοντα τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τὴν Ἀττικήν, ἵνα φίλος ὑμῖν γένηται, καὶ διὰ τοῦτο κεκινημένον μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως, ἵνα τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων εὐεργε-*
R IV 819 *τήσῃ τὰς εὐεργεσίας | ταύτας ἃς εἴωθε παρέχειν, ἔπεισα μὲν ὑμᾶς τὸν πόλεμον ἄρασθαι, ἑπτακόσια δὲ τῆς Ἀττικῆς στάδια προελθόντας τὴν συμβολὴν πρὸς αὐτὸν ποιήσασθαι δέον ἐνταῦθα, ἐπὶ τῶν ὅρων, πρὸς τῷ Πειραιεῖ, πρὸς τῷ Μαραθῶνι, ἵνα ἐξαλειφθῇ τὰ τρόπαια τὰ παλαιὰ τοῖς καινοῖς, ἀθύτων καὶ ἀκαλλιερήτων τῶν ἱερῶν ὑπαρχόντων κατασπεύσας δέον τὸ πρᾶγμα σχολὴν τοῦ πολέμου παρασχεῖν Μακεδόσι.* 7. *τοιγαροῦν ἐπταίκαμεν καὶ πάθεσι κέχρηται τοιούτοις ὁ δῆμος οἵοις μηδέποτε πρότερον ἐχρήσατο, μήτ' ἐπὶ τῶν Μηδικῶν μήτ' ἐν τῷ πολέμῳ τῷ Δεκελεικῷ. τί γὰρ ἡ ἐν Σικελίᾳ συμφορὰ πρὸς τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ πάθος; τί δὲ τὰ ἐν Ἑλλησπόντῳ πταίσματα πρὸς τὰ*

---

1 sq. Dem. cor. p. 324, 11 et 16; 212, 26; 248, 12 sq. 2 cf. p. 302, 10 5 Dem. Aristocr. p. 660, 16 sq. 6 Plat. apol. p. 36 C; rep. X p. 615 B 8 Dem. cor. p. 304, 12 12 Aeschin. Ctes. § 131 p. 72, 16; § 152 p. 75, 12 17 cf. p. 222, 2; p. 306, 7 17 Dem. Andr. p. 597, 26 18 cf. t. V 46, 1. schol. ad Aristoph. Lys. 421. Arist. rep. Ath. 29, 1 19 Aeschin. Ctes. § 52

---

1 *μεσηνίων* libri Re 5 *διατοῦτο HLi* | *κεκινημένοι Li*
10 *ἐπὶ τῶν ὅρων* inserui e *Li* (*ὅρων*) om *HVMatMon* Re
15 *ἐπταίκαμεν* reposui ex *HMatLi* *ἐπταίκαμον V* *ἐπταίκαλλον Mon* Re *ἔπταικεν ἅμα* Iacobs Add 51 vel *ἔπταικε κακῶς* vel *ἀθλίως* Lect 150, *ἔπταικε μᾶλλον* Rev 425 Schulz 57 et Sintenis 18 *τὸ* reposui ex *HVMatLi* cum Iacobsio Rev 425 Schulz 57 et Sinteni *τῷ Mon* Re 19 *ἑλλησπόντα MatMon* sed in hoc *ω* supra *α*

ἐν Βοιωτίᾳ σφάλματα; χίλιοι πότε τεθνήκασι; καὶ νῦν αἰχμάλωτοι δισχίλιοι. δεινὸν ἀνυπέρβλητον. τοιοῦτοι τὴν πόλιν ᾤκουν τὴν Ἀθηναίων οἱ γενναιότατοι τῶν πολιτῶν καὶ ὑμεῖς ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας δυστυχήσαντες ὡς ἅπαντα τὸν ἀγῶνα νενικημένοι ταπεινῶς φρονεῖτε καὶ στένετε καὶ δακρύετε τὰς δυστυχίας οὐ φέροντες.

8. *Ἀλλ' ἕν τι ὑμῖν εὐτύχημα συμβέβηκεν ἐν τοῖς κακοῖς. προστάττει Φίλιππος ὑμῖν καλὰ καὶ λαμπρὰ προστάγματα. ἃ δεῖ κυροῦν ἀντὶ τῶν μεγίστων δωρεῶν. ἀπαλλάξαι ῥήτορος ὑμᾶς ἐσπούδακεν ἐνοχλοῦντος, πόλεμον ἐξ εἰρήνης πραγματευομένου, συνεχῶς ἐρεθίζοντος ὑμᾶς ἐφ' ἃ μὴ προσῆκε. παρηγορῆσαι τὴν πόλιν ἐπὶ τοῖς ἐν Χαιρωνείᾳ πάθεσι βούλεται. δέξασθε ταύτην τὴν παραμυθίαν.* 9. *καὶ δέδεχθε, τί γὰρ οὐ δεῖ τἀληθῆ λέγειν; πέντε ἡμέρας ᾐτήσασθε, προθεσμίαν μακράν.* ἔδει γὰρ βουλεύσασθαι καὶ περὶ τούτων σκέψιν προθεῖναι καὶ οὐκ εὐθέως τῆς ἐπιστολῆς ἀναγνωσθείσης ἔκδοτον παρασχεῖν τὸν αἰτούμενον, ἀλλ' ἐν μὲν τῷ πολέμῳ ⟨εἶναι⟩ ταχεῖς, ἐν δὲ τῇ κρί-

---

1 cf. p. 314, 17. Aeschin. Ctes. § 142 | cf. p. 306, 17 sq. Lyc. fr. 75 apud Diod. S. XVI 88; Leocr. § 142. Paus. VII 10, 5. Dem. cor. p. 314, 27 14 cf. p. 301, 11 15 cf. p. 296, 3 18 cf. p. 308, 6. Luc. dial. deor. 20, 13

---

2 *αἰχμάλωτοι* scripsi ex *HVLi* cum Iacobsio Lect 150 Schulz 57 Rev 425 *αἰχμάλωτα MatMon* Re 3 *τὴν* (2)] *τῶν Li* 5 *ταπειῶς νὸς Mon* 10 *ἐσπούδασαν Li* sed *α* (2) in *ε* corr 13 *ταύτην δέξασθε Li* 15 *ᾐτήσασθε* scripsi coll p. 308, 3 et 9 cum Iacobsio Lect 150 Rev 425 Schulz 57 et Sinteni *ἠτήσασθε H Li* *ἡττήσασθε Mat* *ἡττήσασθε Mon* sed *αι* supra *ε* m² *ἡττήσασθαι V* | *πολλάς*, ante *προθεσμίαν* libri edd delevi cum Iacobsio Rev 425 | *μακρὰσ Mat* | *τί* ante *ἔδει* inserendum coni Iacobs Lect 150 Rev 425 19 *εἶναι* inserui auctore Sinteni om libri Re

σει τῇ περὶ τῶν πολιτῶν βραδεῖς. ἥκω τοίνυν εἰς τὸ βουλευτήριον, φθάνω τὸ ψήφισμα τὸ ὑμέτερον πρὶν δοῦναι τὰς ἀποκρίσεις. ἐκ δημοκρατουμένης ἔτι τῆς πόλεως ἀπαλλάσσομαι. ἀλλὰ μὴ λάβῃ με Φίλιππος ἐξ Ἀθηναίων ὡς αἰχμάλωτον. ἐξαρκοῦσιν οἱ πρῴην ἑαλωκότες. 10. *ἥκω δὴ πεπεικὼς ἐμαυτὸν ἔννομον ἔχων* R IV 820 *καὶ λαμπρὰν τὴν βούλησιν | τοῦ θανάτου. τοῦτο ἔξαρκες τὸ προελέσθαι. τὸν μὲν γὰρ ἀδικοῦντα ἐξετασθέντα καὶ κριθέντα δεῖ τὴν τιμωρίαν ὑπομένειν, τὸν δυστυχοῦντα δὲ θελῆσαι μόνον. οὐκ ἔστι μοι περὶ δωρεᾶς ὁ λόγος, οὐκ ἔστι μοι περὶ κηρύγματος, ἵν' ἀντιλέγητε καὶ κωλύητε, ἵνα βασκαίνητε καὶ φθονῆτε οἷς οὐχ ὅσιον φθονεῖν.* 11. *πολλή γε, ὡς ἔοικεν, ἡ μεταβολὴ γέγονε τῶν Ἀθήνησι πραγμάτων οὐδὲ ἀποθανεῖν ἔξεστι βουλευσάμενον, ἀλλὰ συκοφαντοῦσιν ἡμῶν τὰς συμφοράς. ποῖ δὴ τράπηταί τις; ποῖ καταφύγῃ; παρὰ τίνων εὕρηται ταύτην τὴν φιλανθρωπίαν; ἂν ἄξιος ᾖ τοῦ ζῆν τις, ἀποθνήσκειν τοῦτόν φασι δεῖν· ἂν ἄξια θανάτου πεπολιτευμένος, ζῆν τούτῳ παρακελεύονται.*

12. *Ταύτην μὲν ἴσως ἐξῆν τὴν δωρεὰν λαβεῖν*

---

3 *ἐκ δημοκρατουμένης* scripsi cum Iacobsio Schulz 57 et Sinteni *ἐκδημοκρατουμένης* libri Re 4 *ἀπαλλάσσομαι* scripsi ex *HVLi* *ἀπαλλάσομαι Mat* *ἀπολλάσομε Mon* sed *ἀπαλλάξομαι* in marg m² quae est Hardtii secundum Iacobsium Schulz 57 *ἀπαλλάξομαι* Re | *ἀλλὰ μὴ* scripsi cum Iacobsio Lect 150 Schulz 57 et Sinteni *ἀλλ' ἂν Li* *ἀλλὰ HVMatMon* Re | *ἐξ* scripsi ex *HVMatLi* cum Iacobsio et Sinteni *ἐν Mon* Re 5 *πρώην* libri Re 6 *ἔννομον* scripsi *νόμον* libri Iacobs Sintenis *νόμων* Re 8 *ἔξαρκεσε Mat* | *τὸν* — 10 *μόνον* citat praemissis verbis *τῆς μελέτης ἐν ᾗ Δημοσθένης ἑαυτὸν προσαγγέλλει* Macarius fol 82ʳ | *γὰρ* om Macar 10 *δὲ δυστυχοῦντα διαθελῆσαι* Macar 13 *ἔοικα Mon* 15 *καὶ* ante *συκοφαντοῦσιν MatMon* Re delevi 17 *εὕρῃ Li* 18 *τίς Li* 21 *ἐξῆν* inser *V²* *ἐζῆν MatMon* sed in hoc ξ supra ζ m² om *H*

παρὰ Φιλίππου. καὶ γὰρ εἰ τὰ ἄλλα ἀνήμερός ἐστι καὶ σκυθρωπός, δίδωσι γοῦν τοῦτον τὸν ἔλεον τοῖς ἐξελθεῖν τοῦ βίου προαιρουμένοις. ἀλλὰ δεῖ καὶ τὰς αἰτίας εἰπεῖν. οὐκοῦν ἀκούσατε. πρῶτον μὲν γεγήρακα πολιτευόμενος καὶ πᾶσι παρηκολούθηκα τοῖς Ἑλληνικοῖς ἀτυχήμασι καὶ θεατὴς γέγονα δεινῶν πραγμάτων. δεῖ δὲ τὸν ἀγαθὸν πολίτην εὐτυχούσης μὲν τῆς πατρίδος ἐφίεσθαι τοῦ βίου καὶ τοῦ ζῆν ἐρᾶν, μεταβολῆς δ' ἐν τοῖς πράγμασι γενομένης ὡς τάχιστα τὸν βίον ἀπολιμπάνειν. 13. εἶτα καὶ αὐτὸς πολλὰ ἡμάρτηκα. τί γὰρ οὐ δεῖ τἀληθῆ λέγειν πρὸς ὑμᾶς; τί δὲ οὐ περὶ τὴν ὑστάτην ἡμέραν παρρησιάσομαι; ὁ δῆμος [ὁ] τῶν Ἀθηναίων ἐβούλετο φίλος εἶναι Μακεδόσι καὶ παραχωρεῖν αὐτοῖς τῆς ἡγεμονίας. οὐκοῦν ἔδει ταῦτα πράττειν ἐπιτρέπειν; τί γάρ, ὦ πάντων ἀνθρώπων πονηρότατε Δημόσθενες, δότε γάρ ἐμαυτῷ με ἐπιτιμῆσαι καὶ κατηγορίαν τῶν ἐμοὶ πεπολιτευμένων ποιήσασθαι, τί οὖν, ὦ Δημόσθενες, τὸν δῆμον ἐτάραττες; τί δὲ ἐκίνεις ἀκαίρως αὐτὸν ἐπὶ τοιαύτας φιλοτιμίας ἄρχετε τῆς θαλάττης λέγων; οὐ θέλετε ἐμβαίνειν εἰς τὰς τριήρεις; οὐ βούλεσθε ναυμαχεῖν; μὴ χρῆσθε ξενικῇ τῇ δυνάμει, τοὺς πολίτας εἰς τὸν

---

7 Dem. cor. p. 314, 23 10 cf. ad p. 312, 9; t. III 129, 10 11 cf. p. 299, 14 20 Dem. cor. p. 296, 6

---

1 εἴς ante τὰ *Mon* εἰς Re delevi | ἀνήμερός reposui ex *HVMatLi* cum Iacobsio App Pors 329 Lect 150 Rev 425 Schulz 57 ἂν ἥμερός *Mon* Re 3 προαιρουμένοις τοῦ βίου *Li* 7 δεῖ — 10 ἀπολιμπάνειν citat omissa particula δὲ Macarius fol 82r 8 ἐφίεσθαι reposui ex *HVLi* Macario cum Iacobsio Rev 425 Schulz 57 et Sinteni ἀφίεσθαι *MatMon* Re 11 πρὸς ὑμᾶς λέγειν *Li* 12 παρρησιάσομαι scripsi παρρησιάζομαι libri Re | ὁ cancellavi coll p. 298, 6; 303, 4; 308, 7 19 τοιαύτας φιλοτιμίας scripsi τοιαύταισ (σ add *V*²) φιλοτιμίαις libri Re 20 θαλάσσης *Li*

κατάλογον τῶν μαχομένων ἐμποιήσασθε. καὶ οὐ κάλλιον θεάσασθαι τούτους ἢ μάχεσθαι. τοὺς πόρους τῶν στρατιωτῶν μὴ νέμεσθε. 14. *ὦ* R IV 821 *τῆς ἐπηρείας. οὐ συγχωρεῖς τοῖς Ἀθηναίοις* | *τρυφᾶν, ἀλλ' ἐξάγεις αὐτοὺς ἐκ τῶν Διονυσίων ἐπὶ τὴν θάλατταν καὶ κατακεκλιμένους ἐν τῷ θεάτρῳ καὶ ταῖς πανηγύρεσι ταῖς τοιαύταις τὰ τῶν Ἑλλήνων καταναγκάζεις πολυπραγμονεῖν πράγματα. Θετταλῶν καταλύει τὰς πολιτείας ὁ Φίλιππος. τί δὲ σοὶ μέλει τῶν ἐν Θετταλοῖς ἀτυχημάτων; τυραννίδας ἐν Εὐβοίᾳ καθίστησιν. εἶτα δακρύεις Εὐβοέας τυραννουμένους; διοικίζει τὸ Φωκέων ἔθνος. κάλλιον γὰρ οἰκεῖσθαι κατὰ κώμας αὐτοὺς ἢ κατὰ πόλεις [ἀεί]. εἰς τὴν ἀμφικτυονίαν παραδύεται. ἐγκαλύπτου. οὐδείς σε τῶν ὅπλων ἕνεκεν τῶν Φιλίππου κρινεῖ. ἀπάγει τὴν ἱερὰν τριήρη τῆς Ἀττικῆς. καὶ γὰρ Λύσανδρος πρότερον πολλὰς ἡμῶν τριήρεις κατεναυμάχησεν. ἐπιβουλεύει τοῖς Ἀθηναίοις. σὺ μόνος οἶδας ταῦτα ⟨καὶ⟩ καταμαντεύῃ τὰ μέλλοντα.*

---

5 cf. p. 297, 8 10 Dem. Chers. p. 99, 1 12 cf. p. 310, 14 et ad p. 196, 10; p. 280, 11 14 Plat. rep. IV p. 421 E. Dem. cor. p. 252, 3 15 Aeschin. fals. leg. § 107 p. 42, 10 16 cf. ad p. 209, 9; t. IV 299, 24 R

---

4 *τοῖς* inserui e *Li* om *HVMatMon* Re | *Ἀθηναίοις* scripsi ex *HVMatLi* *ἀθηναίους* *Mon* Re 6 *κατακεκλιμένους* reposui e libris *κατακεκλεισμένους* Re 11 *δακρύεις* scripsi cum Sinteni *δακρύει* *HMatLi* *δακρύσι* *V* *δακρύα* *Mon* *δακρύοις* Re | *τυραννουμένους* scripsi e *VLi* *τυραννουμένας* *HMatMon* Re 13 *κατὰ κόμας* *V* *κατακόμας* *MatMon* | *κατὰ* *Mat* sed ` eras *καταπόλεις* *Mon* | *ἀεί* cancellavi 15 *σε* scripsi e *Li* *σοι* *HVMatMon* Re *σκιᾶς* Iacobs Lect 150 Rev 425 Schulz 57 at cf. p. 314, 10 et Aeschin. l. l. | *Δελφῶν* Iacobs coll Dem. p. 63, 25 | *ἕνεκε* *HMatMon* | *τῷ Φιλίππῳ* Iacobs 19 *καὶ* inserui om libri Re „*aut scribendum καὶ καταμαντεύῃ aut εἰδὼς ταῦτα καταμαντεύῃ*" Iacobs Schulz 57 *καὶ μαντεύῃ* Iacobs App Pors

πόσῳ κάλλιον ζηλῶσαι Φιλοκράτην, μιμήσασθαι τὴν Αἰσχίνου καὶ Δημάδου πολιτείαν, αἰχμαλώτους λαμβάνειν, ἐκπώματα, χρυσίον. εὐδοκιμοῦσιν οὗτοι καὶ τὸν δῆμον δοκοῦσι τῶν Ἀθηναίων φιλεῖν. κἂν μαστιγώσῃ τις αὐτῶν Ὀλυνθίαν γυναῖκα, θαυμάζεται. κἂν φιλοτησίας προπίῃ Φιλίππῳ, παρ' ὑμῖν ἐπαινεῖται. 15. *ἀλλ' ἀλγεῖς καὶ στένεις ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις. οὐκοῦν οἴκοι στένε καὶ λυπούμενος λάνθανε. τί δὲ εἰς ἐκκλησίαν, τί δὲ εἰς τὸ θέατρον παρελθὼν ἐπιτιμᾷς τοῖς Ἀθηναίοις, ἀργοὺς δὲ αὐτοὺς καὶ ῥαθύμους καλεῖς καὶ μικρῶν λημμάτων ἥττους καὶ τῷ θεωρικῷ δελεαζομένους καὶ ἐοικότας τοῖς νοσοῦσι; ταῦτα σὺ ἐτόλμησας εἰπεῖν Ἀθηναίοις, ὀνειδίσαι, λοιδορήσασθαι. οὐ γὰρ ἔδει σε ἀποθανεῖν εὐθέως τὸν Κυρσίλου θάνατον ἐπὶ ῥήμασι πονηροῖς;* 16. *ἐτόλμησας, ὦ μιαρώτατε πάντων, εἰπεῖν Ἀθηναίοις· ἐξέστητε τῆς ὑποθέσεως ἐφ' ἧς ὑμᾶς οἱ πρόγονοι κατέλιπον. καὶ πάλιν· μανδρα-*

---

1 sq. cf. p. 259, 6 sq. 327, 8; t. IV 326, 15 sq. R 5 Dem. fals. leg. p. 402, 17 sq. Aeschin. fals. leg. § 154 sq. 6 Dem. fals. leg. p. 380, 27 sq. 10 Dem. Ol. III p. 38, 19; Phil. IV p. 138, 5; cor. p. 241, 2; fals. leg. p. 427, 28 | Dem. cor. p. 240, 29; fals. leg. p. 450, 9 11 Dem. Ol. III p. 37, 5; cor. p. 241, 2 12 Dem. Phil. III p. 123, 29 14 cf. t. V 65, 5. Dem. cor. p. 296, 9. 16 cf. t. IV 254, 24; 299, 1 R. Dem. Phil. IV p. 143, 13

---

329 Lect 150 Rev 425 at cf. Arist. rhet. I 9 p. 1368a 31. Polyb. II 22, 7

3 *οὗτος MatMon* | *τῶν δήμων Li* 5 *τίς HMatMonLi* 6 *προπίῃ* scripsi *προπίνῃ* libri Re | *Φιλίππῳ* scripsi ex *HMatMonLi* coll Dem. l. l. cum Iacobsio Schulz 57 *Φίλιππος V* Re 8 *λάνθανε V* sed in *λάμβανε* corr m² *λάμβανε H* 9 *ἐπιτιμᾶ MatMon* *ἐπιτιμᾷ* Iacobs Ach T 553 Rev 425 10 *δὲ* in ras *V²* 13 *εἰπεῖν Ἀθηναίοις, ὀνειδίσαι* scripsi ex *HLi* cum Iacobsio Schulz 57 *εἰπεῖν· ἀθηναίοις ὀνειδίσαι V MatMon* Re 14 *ἔδει σε* scripsi cum Iacobsio Add 46 Lect 151 Rev 425 Schulz 57 *ἔδεισε* libri Re 16 *διαθέσεως Li* 17 *ἡμᾶς Li*

γόραν ἐοίκατε πεπωκόσιν ἀνθρώποις ὑποκατακλινόμενοι Φιλίππῳ. ἐλοιδόρησας τὸν εὐεργέτην πάντων Φίλιππον, τὸν σωτῆρα τῆς Ἑλλάδος βάρβαρον εἴπας αὐτὸν ὅθεν οὐδὲ ἀνδράποδον σπουδαῖον ἔστι πρίασθαι. τοιγαροῦν ὁ δοῦλος, ὁ βάρβαρος ἐπιτάσσει νῦν Ἀθηναίοις. τὸν φιλέταιρον ἄνθρωπον ἐχθρὸν σεαυτῷ καὶ τῇ πόλει κατεσκεύασας. ἔμελέ σοι περὶ Δορίσκου καὶ Σερρίου. πάνυ γὰρ ἐκεῖνα R IV 822 θαυμαστὰ τὰ | χωρία. Θρᾴκην ὠδύρου καθάπερ ⟨ἂν⟩ τὴν Ἀττικὴν πολιορκουμένην. ὑπὲρ πάντων σὺ κλαίεις, Δημόσθενες, ὑπὲρ Ἰλλυριῶν, ὑπὲρ Τριβαλλῶν, ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως, ὑπὲρ Ποτιδαίας. τοιγαροῦν ταῦτά σε ἀπολώλεκε τὰ δάκρυα. Φίλιππός σου κρατεῖ. 17. ἀλλ ἔδει καὶ τὸ τέλειον τῶν ἀτυχημάτων Ἀθηναίοις γενέσθαι, τὸ περὶ Χαιρώνειαν πάθος. μέχρι γὰρ τούτων τῶν καιρῶν ζῆν ἐσπούδακας ὃν ὑπὸ τοὺς πρώτους χρόνους ἔδει τετελευτηκέναι. εἰ γὰρ οὐ δύνασαι φέρειν τὴν φορὰν τοῦ Μακεδόνος οὐδὲ τοὺς Ἕλληνας ἀπολ-

---

1 cf. t. IV 298, 4 R. Dem. Phil. IV p. 133, 1 2 Dem. Phil. III p. 127, 21. Plat. rep. I p. 336 C 4 cf. ad p. 258, 19 7 Dem. Ol. II p. 23, 18 sq. 8 cf. t. IV 299, 17 R. Dem. Phil. III p. 114, 16; Phil. IV p. 133, 15 sq.; fals. leg. p. 390, 2. Aeschin. Ctes. § 82 p. 65, 22 9 Dem. Phil. III p. 117, 21 11 cf. t. IV 317, 9 R. Dem. cor. p. 240, 10 12 Dem. Ol. I p. 11, 15 sq. 14 Dem. p. 173, 11

---

1 *πεπτωκόσιν* *V* sed *τ* inser m[2] *καταπεπτωκόσιν* *Li* 4 *εἴπας* scripsi auctore Sinteni *εἶπας* libri Re 5 *καὶ* ante *ὁ*(2) *Li* 6 *τὸν* scripsi *ὡς* libri Re *οὕτως* Iacobs Add 144, *καὶ* Lect 151 Rev 425 Schulz 58 | *φιλέταιρον* scripsi cum Iacobsio *φιλαίτερον* libri Re 7 *σεαυτῶν* *MatMon* sed in hoc *ν* del 8 *ἔμελε* Re *ἔμελλε* libri | *Δορίσκου* scripsi *δωρίσκου* libri Re | *σεργίου* *HVMatMon* 9 *καθάπερ* *V* sed *θα* inser m[2] 10 *ἂν* inserui om libri Re 13 *ἀπολώλυκε* *HV* sed in hoc *υ* in *ε* corr m[2] 13 *σε* *Li* 16 *τῶν* inserui ex *HVMatLi* cum Sinteni om *Mon* Re 18 *φορὰν* scripsi auctore Iacobsio Add 28 Lect 151 Rev 425 Schulz 58 coll p. 314, 2 *συμφορὰν* libri Re

λυμένους ὁρᾶν ἡδέως, ἀλλ' ἀλγεῖς καὶ λυπῇ, μετὰ τὴν πρώτην πόλιν ἁλοῦσαν σαυτὸν προσάγγειλον. σὺ δ' ἀναμένεις ἐφησθῆναι πᾶσι τοῖς δημοσίοις κακοῖς. ἐχρῆν πρὸ Φωκέων τετελευτηκέναι, πρὸ τῆς Ὀλυνθίων συμφορᾶς, πρὸ τῆς Εὐβοίας δεδουλωμένης. ἐκέρδανας ἂν τὸ μέγιστον κέρδος, ἐξῆλθες ἂν ἐκ τοῦ ζῆν ἀθέατος χαλεπῶν τοσούτων ἀτυχημάτων. σὺ δὲ διὰ πάντων ἔμεινας φιλοψυχῶν. ἄνανδρος ὡς ἀληθῶς ἦσθα καὶ δειλός. βραδέως ἀποθνήσκεις. 18. οὐκ ἤρκεσέ σοι τὴν παλαιὰν ἐκείνην πολιτείαν ⟨καταλυομένην⟩ ἰδεῖν, ἀλλ' εἰς τοῦτο περιέστησας Ἀθηναίων τὴν τύχην ὥστε προστεθῆναι καὶ Βοιωτίαν τοῖς προτέροις δυστυχήμασι. τειχίζει τὴν Ἐλάτειαν Φίλιππος. ἀμέλει, τὸ χωρίον ἐστὶ Φωκικόν. ἐπὶ Θήβας πάρεστι. βοιωτιάζεις. ἀπολλύσθωσαν Θηβαῖοι μετὰ Φωκέων, Ἀθηναῖοι δὲ ἔνδον ἀκουέτωσαν τὰ δεινὰ μᾶλλον ἢ θεασάσθωσαν. 19. ἀλλὰ φοβῇ καὶ δέδοικας μὴ μέχρι τῆς Ἀττικῆς ἔλθῃ Φίλιππος. τί θαυμαστόν; καὶ γὰρ Λακεδαιμονίους πολιορκοῦντας ἠνέγκαμεν τὸ πρότερον. οὐκ ἔστιν Ἀρχιδάμου

---

5 cf. p. 329, 12 8 [Dem.] epit. p. 1397, 27 | Plat. Gorg. p. 522 E 13 cf. ad p. 281, 3. Dem. Phil. II p. 69, 18 14 Aeschin. fals. leg. § 106 p. 42, 5 19 Thuc. II 14 sq.

---

1 ὁρᾶν scripsi e *Li* ὁρᾷς *HVMatMon* Re | post λυπῇ comma posui punctum libri Re 4 ἐχρῆν scripsi οἷον ἦν libri Re | τῆς scripsi e *Li* τῶν *HVMatMon* τῆς τῶν Re 10 καταλυομένην ante ἰδεῖν inserui coll Dem. p. 196, 12, ἀπολομένην Iacobs Schulz 58, ὀλλυμένην vel ἀπολλυμένην Lect 151 Rev 425 post ἰδεῖν om libri Re 12 δυστυχήμασι scripsi auctore Iacobsio App Pors 330 Lect 151 Rev 425 Schulz 58 διηγήμασι libri Re 13 φιλίππου *MatMon* 14 ἀπολλύσθωσαν reposui e libris cum Iacobsio Schulz 58 ἀπολλύτωσαν Re 16 ἢ inserui ex *HVMatLi* cum Sinteni om *Mon* Re 19 ἠνέγκαμεν τὸ πρότερον. οὐκ scripsi ex *HVMatLi* cum Iacobsio Schulz 58 ἠνέγκαμεν. τὸ πρότερον οὐκ *Mon* Re

Φίλιππος χαλεπώτερος. ἀλλὰ δεῖ τὸν στρατὸν ἐξαγαγεῖν. ἔασον καλλιερήσασθαι τῇ πόλει, βραδῦναι, μελλῆσαι, παρασκευάσασθαι, δεηθῆναι τῶν συμμάχων, μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων τὸν πόλεμον ποιήσασθαι, πέμψαι παρὰ τὸν Πύθιον, ἐρωτῆσαι τί συμβουλεύει πράττειν Ἀθηναίοις, οὐ γὰρ συνεβούλευσεν ἡμῖν ἐπὶ τῶν Μηδικῶν ἃ δεῖ πράττειν, ἀλλ' ἔδει καινοῦ χρησμοῦ τινος συμβούλους ποιήσασθαι τοὺς θεούς, εἰ δεῖ τὴν πόλιν ἐλευθέραν εἶναι.

20. *Δι' ἐμὲ ἡ πόλις ἐδυστύχησε, δι' ἐμέ, ὁμολογῶ, δυστυχίαν μεγίστην. ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων* R IV 823 | *ἐπὶ Χαιρωνείας παρετάξατο μόνη. καὶ γὰρ Θεμιστοκλῆς ἥμαρτε τὸ πρότερον ἐκλιπεῖν πείσας Ἀθηναίους τὴν πόλιν. σὺ δὲ οὐδὲ τοῦτο τὸ παράδειγμα ἐφοβήθης, ἀλλὰ τοσούτους στρατιώτας εἰς Βοιωτίαν ἀπέστειλας. οὐκοῦν εἰκότως ἐδυστυχήσαμεν;* 21. *τίς ἂν ἐνέγκαι θέαν νεκρῶν χιλίων; τίς ἂν ἐνέγκαι δισχιλίων αἰχμαλώτων συμφοράν; οἱ μὲν τεθνήκασιν, οἱ δὲ οἰκοῦσι τὸ Φιλίππου δεσμωτήριον. εὐτυχέστεροι δέ γε*

7 cf. ad p. 298,17 8 Her. VII 140 sq. 9 Aeschin. Ctes. § 130 sq. 12 Her. VII 143 17 cf. ad p. 299, 1

1 *στρατὸν* scripsi e *Li* *στρατηγὸν HVMatMon* Re 2 *καλλιερήσασθαι* scripsi ex *HVMatMon* *καλλιεργίσασθαι Mon* *καλλιερῆσαι* Re | *μελῆσαι HMatMonLi* 5 *περὶ Li* 8 *καὶ* ante *συμβούλους HVMatMon* Re delevi 9 *εἰ δεῖ* scripsi auctore Iacobsio App Pors 330 Lect 151 Rev 425 Schulz 58 *ἔδει* libri Re | *τὴν* inserui e *Li* om *HVMatMon* Re 10 *ἐδυστύχησεν Mat* 12 *ὑπὲρ HV* sed in hoc *ἐπὶ* suprascr m², *Mat* $\overset{\text{ἐπὶ}}{\text{ὑπὲρ}}$ *Mon* 16 *οὐκοῦν* scripsi cum Iacobsio App Pors 330 Lect 151 Rev 425 et Sinteni *οὐκ ἂν* libri Re *οὐκ ἄρα* Iacobs Schulz 58 | signum interrogationis posui ex *H* cum Iacobsio colon *Li* punctum *VMatMon* Re 17 *ἐνέγκαι* (1 et 2) scripsi *ἐνέγκῃ* libri Re

οἱ τετελευτηκότες. μακαρίζω τούτους μᾶλλον τῆς τελευτῆς. νικῶντες τεθνήκασιν ἐλευθέροις σώμασιν. οὐκ εἶδον Φίλιππον νενικηκότα, οὐκ εἶδον τὴν πόλιν ἡττωμένην. καὶ ταῖς μὲν ψυχαῖς ἐκράτησαν, τοῖς σώμασι δὲ ἀπεῖπον. ἐπὶ τούτῳ ἔζησας, ὦ Δημόσθενες, ἵνα λέγῃς ἐπιταφίους τῶν ἀποθανόντων, ἵνα σεμνύνῃς τὴν ἀρετὴν τῶν κειμένων. οὐχ ἱκανὰ ταῦτα προσαγγελίᾳ, οὐ μέγιστα τὰ ἐγκλήματα, οὐ μυρίων θανάτων ἄξια;

22. *Ἀλλ' ὅρα λοιπὸν καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν σῶν ἀτυχημάτων. πέμπει Φίλιππος Ἀθηναίοις ἐπιτάγματα δεινὰ καὶ χαλεπά. οὐ τριήρεις αἰτεῖ νῦν, οἰστὸν γὰρ* ⟨*ἂν*⟩ *ἦν τὸ δεινόν, οὐδὲ τείχη καθελεῖν, ἀλλ' ἄνδρας δημαγωγοὺς τῆς πόλεως, τὴν παρρησίαν τῶν Ἀθηναίων, τὴν ἐκκλησίαν, τὸ βῆμα. ἁρπάζει τὴν παρρησίαν οἰκουμένων Ἀθηνῶν καί φησι· λεγέτω μηδείς, δημαγωγείτω μηδείς. ἄφωνος ὁ δῆμος ἔστω. καὶ τούτων ἀνέχεσθε ὑμεῖς, τί γὰρ ὀκνήσω καὶ ὑμῖν ἐπιτιμῆσαι ἄνθρωπος μέλλων ἀποθανεῖν;* 23. *ἀλλὰ γῆν μὲν καὶ ὕδωρ αἰτήσαντος βασιλέως τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον*

---

4 Isocr. paneg. p. 59 c 6 Aeschin. Ctes. § 152 7 cf. p. 295, 12; t. V 551, 17 20 Aeschin. Ctes. § 132. Her. VIII 143 sq. Aristid. pro IV viris t. II 286, 5 sq. ed. Dind.

---

1 *τελεοτῆς* (υ *superscr.*) *Mon* *τελεοτῆς Mat* 2 *ἐλευθέροις* scripsi *ἐλευθερίοις* libri Re 4 *σώμασι δὲ* scripsi e *Li* *δὲ σώμασιν HV MatMon* Re 5 *ὦ* inserui e *Li* om *HVMatMon* Re 7 *ἱνὰ Mat* | *προσαγγελίᾳ* scripsi *προσαγγελίας* libri Re 11 *Ἀθηναίοις* om *Li* 12 punctum posui colon *HMatLi* om *VMon* Re | *αἰτεῖ* reposui e libris cum Iacobsio Lect 151 Rev 425 Schulz 58 et Sinteni *αἰτεῖν* Re 13 *ἂν* inserui om libri Re | *οὐδὲ* scripsi cum Sinteni *οὔτε* libri Re 14 *δημαγωγούς, τῆς πόλεως HLi* 16 *καὶ φησὶ HMatLi* *καὶ φησὶν VMon* Re | *δημαγογείτω* (ω *superscr.*) *Mat* *δημαλογείτω H* 17 *ἄφονος Mat* *ἄφονος Mon*

ἐξεκηρύξατε καὶ πρὶν ἥλιον δῦναι τῆς Ἀττικῆς ἐξελθεῖν ἐκελεύσατε, Φιλίππου δὲ αἰτοῦντος τὸ μέγιστον κτῆμα τῶν Ἀθηνῶν ἡττήθητε τῶν ἐπιταγμάτων. ᾐτήσασθε γὰρ πέντε ἡμέρας οὐκ ἐλεοῦντες οὐδὲ φιλανθρωπίᾳ χρώμενοι, ἀλλ' ἵνα με τῇ λύπῃ προαναλώσαντες οὕτως ἔκδοτον Μακεδόσι παράσχητε. 24. οὐκ ἐγνώρισα τὴν ἐκκλησίαν, οὐκ ἐγνώρισα τὰς ἀποκρίσεις. οὕτως ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων βουλεύεται. εἴτε γὰρ μισοῦντες ᾐτήσασθε τὰς ἡμέρας, φθάνω τὸ μῖσος τὸ ὑμέτερον, εἴτ' ἐλεοῦντες, ἵνα συνεὶς τῆς φιλανθρωπίας τῆς ὑμετέρας προσαγγείλω, βεβαιῶ τὴν γνώμην τὴν ὑμετέραν.
R IV 824 Δημοσθένης ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας περὶ τῶν αὑτοῦ | βουλεύεται. 25. τέθνηκα ἤδη τῷ λογισμῷ. πᾶσιν ἀπεταξάμην, τοῖς οἰκείοις, τοῖς φίλοις, τῇ θυγατρὶ ἣν καταλείπω μόνην. ἐάσατέ με ὑπὸ τῶν ταύτης ταφῆναι χειρῶν. ἀγήοχα καὶ ταύτην εἰς τὸ βουλευτήριον δεησομένην ὑμῶν καινὴν δέησιν· ἐλεήσατέ μου τὸν πατέρα, ἀπόδοτε αὐτῷ ταύτην τὴν χάριν ἀντὶ Βυζαντίου καὶ Χερρονήσου καὶ τῶν ψηφισμάτων ὧν ἐπολιτεύσατο, ἀντὶ τῶν ἀποστόλων ὧν

13 cf. t. IV 511, 19 R 14 cf. ad p. 288, 3 16 Dem. cor. p. 238, 28; 249, 18 18 cf. p. 278, 12 19 cf. p. 258, 4 sq. t. IV 322, 5; 332, 17 sq. R 20 cf. t. IV 318, 15 R. Dem. cor. p. 325, 16 sq.; 326, 20 sq.

1 *πρὸς HVMatMon* | *δύναι HVMatMon* Re 5 *προσαναλύσαντες Li* 6 *ἔνδοτον Mon* 8 *τῶν* inserui e *Li* om *HVMatMon* Re | *βούλεται Li* 10 *ἵνα* — 11 *ὑμετέραν* praemissis verbis *Δημοσθένους τοῦ μικροῦ ἐν οἷς ἑαυτὸν προσαγγέλλει* citat auctor libelli *περὶ συντάξεως* s. v. *συνεῖναι· γενικῇ* ed. Bekker Anecd. p. 172, 8 11 *προσαγγείλω βεβαίως* auctor *περὶ συντάξεως* 12 *δημοσθένη V* | *τὰ Li* | *αὐτῶν HVMatMon* Re *αὑτῶν Li* 15 *τὸν MatMon* sed in hoc *ν* del 16 *δεησομένην* scripsi *δεομένην* libri Re 18 *ἀπόδοται VMatMon* sed in hoc *ε* supra *αι* 19 *χερονήσου H*

ἔπεμψεν, ἀντὶ τῶν τειχῶν ἃ κατεσκεύασεν, ἀντὶ θαλάττης ἣν ἐτείχισεν, ἀντὶ νεῶν, ἀντὶ συμμάχων. λαβόντες αὐτὸν ἀποκτείνατε. ἀλλ' ἀναμείνω τὰς ὑμετέρας κρίσεις καὶ τῆς γνώμης τὸ τέλος μανθάνω καὶ διελέγξω τὰ ἀπόρρητα τὰ ὑμέτερα; φθάσαι κάλλιον, προλαβεῖν λυσιτελέστερον. 26. ἀλλὰ παραμυθοῦνταί με οὗτοι καί φασιν [τοῦ διοχλοῦντος] ὁ δῆμος ἀνθέξεταί μου τοῦ σώματος καὶ οὐκ ἔστιν ὅπως προήσεταί με τοῖς Μακεδόσι. τί οὖν οὐκ εὐθέως ἀπεκρίνατο οὐδὲ παραυτὰ τὴν γνώμην ἐξέφηνε τὴν ἑαυτοῦ; ἀλλ' ἵν' ἄξια φρονήσῃ τῶν πατέρων, πέντε ἡμερῶν δεῖ; τί δ' ἂν καὶ γενοίμην αὐτῷ χρήσιμος ἐνταυθοῖ μένων; ἵνα τί εἴπω παρελθών; τίνας συμβουλίας ποιήσωμαι; ἵνα ἐρεθίσω πάλιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς μάχας; οὐ γάρ ἔστιν ὅπως ἐμπνέων ἔτι Δημοσθένης ταύτης τῆς τάξεως ἀποστήσεται. 27. ἀλλὰ κἂν μυριάκις ἡττηθῶμεν μαχόμενοι, ἀήττητον τὴν προαίρεσιν ἐπιδείξομαι τὴν ἐμαυτοῦ. ἐρῶ· πλεῖτε,

---

1 Dem. cor. p. 325, 19 sq. 10 Dem. Aristocr. p. 672, 4 15 cf. ad t. V 30, 14

---

2 ἐτείχησεν *VMatMon* sed in hoc ι supra η ἐτείχισε Re 4 ἀναμείνῃ; *H* 5 ἡμέτερα *Li* | signum interrogationis posui cum Iacobsio Schulz 58 7 φασιν scripsi φασὶ libri Re | τοῦ διοχλοῦντος ut e p. 310, 7 falso huc translata cancellavi cum Weiskio Hyp II 30 8 ἀνέξεταί με *Li* | καὶ — 9 Μακεδόσι praemissis verbis Δημοσθένης ὁ μικρὸς ἐν οἷς ἑαυτὸν προσαγγέλλει citat auctor libelli περὶ συντάξεως s. v. προήσεται· δοτικῇ ed. Bekker Anecd. 168, 13 9 μου *Li* | Μακεδόσιν auctor περὶ συντάξεως 11 αὐτοῦ *Li* | ἵνα *Li* | ἄξια scripsi ex *HVLi* ἄξιον *MatMon* Re 12 ἡμερῶν δεῖ; scripsi ἡμερῶν. δεῖ γὰρ *HVMon Li* Re ἡμερῶν; *Mat* ἡμερῶν δεῖ. δεῖ γάρ; Iacobs Lect 151 Rev 425 Schulz 58 ἡμερῶν. δεῖται Sintenis | τί — 13 μένων om *Mat* 14 ποιήσωμαι scripsi ποιήσομαι libri Re 16 ἀποστήσεται scripsi auctoribus Iacobsio Lect 151 Rev 425 Schulz 58 et Cobeto Coll 302 ἀποστερήσεται libri Re

κἂν μὴ πλέητε, ἐρῶ· στρατεύεσθε, κἂν ἡσυχάζητε. παρώξυγκέ με τὸ περὶ Χαιρώνειαν πάθος. τολμηρότερόν με καὶ θρασύτερον ἐπὶ τὰς δημηγορίας πεποίηκεν. ἔχω ταύτην τοῦ μίσους ὑπόθεσιν. κἂν οἱ νέοι στρατεύεσθαι μὴ θέλωσι, τοὺς πατέρας τῶν περὶ Χαιρώνειαν τετελευτηκότων παρατάξαι πειράσομαι. 28. ἵν' οὖν μηκέτι τούτων ἀκούητε τῶν λόγων, ἀλλ' ἀπαλλαγῆτε τοῦ διοχλοῦντος, τοῦ διολλύντος ὑμᾶς, ἀποκτείνατε. λυπήσατε Φίλιππον. ἀχθεσθήσεται Δημοσθένους τετελευτηκότος ἐν Ἀθήναις ⟨καὶ⟩ ταφέντος. μὴ γὰρ ἴδοιμι ταύτην ἐγὼ τὴν ἡμέραν μηδὲ θεασαίμην ἐκεῖνο τὸ θέαμα, ἐμαυτὸν ὑπὸ τῶν δορυφόρων ἀγόμενον καὶ βαδίζοντα τὴν ἐπὶ Μακεδονίαν
R IV 825 ὁδὸν διὰ Πυλῶν, | ἃς ἔκλεισα, διὰ Φωκέων, οὓς ἔκλαυσα. οὐ βούλομαι τὰς κενὰς κώμας ἰδεῖν τῶν ἑαλωκότων. οἷα γὰρ καὶ πείσομαι, θεάσεταί με Φίλιππος δεδεμένον, εἰσάξει με εἰς τὸ δεσμωτήριον τῶν ἑαλωκότων, ὃν οὐκ ἐχειρώσατο. 29. ἐρεῖ ταῦτα· ἐκείνους ἐπὶ Χαιρωνείας ἔλαβον, τοῦτον ἐξ Ἀθη-

13 cf. p. 288, 18 14 cf. ad p. 280, 11. Dem fals. leg. p. 366, 27

1 *πλέηται MatMon* sed in hoc *ε* supra *αι* 3 *τὰς δημηγορίας* scripsi *ταῖς δημηγορίαις* libri Re 5 *θέλουσι HV θέλωσιν Li* 6 *ἵνα Li* 7 *ἀλλ' ἀπαλλαγῆτε* scripsi ex *HLi ἀλλὰ ἀπαλλαγῆτε V* Re *ἀλλὰ παλλαγῆτε Mat ἀλλὰ παλλαγῆτε Mon* 8 *τοῦ διολλύντος* scripsi ex *HLi τοῦ διολοῦντος MatMon* Iacobs Schulz 58 *τοῦ διοχλοῦντος V* Re delenda censet Sintenis 9 *ἀχθέσεται* Cobet Coll 302 at cf. t. I 386, 5 10 *καὶ* inserui om libri Re | *ταφθέντος Li* 11 *μὴ δὲ HMatLi* 14 *κενὰς* scripsi cum Iacobsio Add 213 Lect 151 Rev 425 Schulz 58 *κοινὰς HVMatMon* Re *καινὰς Li* et coni Weiskius Hyp II 30 et Sintenis | *τῶν ἑαλωκότων* delenda censet Weiskius 15 *θεάσατέ HVMatMon* sed in hoc *αί* supra *έ* 17 *ἐκείνους* scripsi *τούτους* libri Re 18 *ἔλαβον* om *Li* | *τούτων VMatMon* sed in hoc ˜ supra ´ et *ον* supra *ων*

νῶν, ἐκείνους ἐκ μάχης, τοῦτον ἐκ προστάγματος. κἂν μὲν εὐθέως ἀνέλῃ με, μετριώτατον πολλῷ τὸ δεινόν· νυνὶ δέ, οἶδα γὰρ τὴν ὠμότητα τοῦ βαρβάρου καὶ τὴν ἀκολασίαν καὶ τὴν ἀσέλγειαν καὶ τὸ μῖσος, ἐμπλησθήσεται τοῦ σώματος καθ' ἑκάστην δημηγορίαν καινῶν βασάνων, προπηλακίσεται τὸν δημαγωγὸν τῶν Ἀθηναίων. ὑπὲρ Βυζαντίου βασανισθήτω. ὑπὲρ Πυλῶν καυσάτω τις αὐτόν, ὑπὲρ Χαλκιδέων ἀναλωσάτω. πολλοὺς ὑπὲρ Ὀλυνθίων λόγους ἐποιήσατο. ὄψεταί με ⟨Λασθένης, ὄψεται⟩ Εὐθυκράτης δεδεμένον. ὀνειδιοῦσί μοι τὴν εὔνοιαν τὴν πρὸς ὑμᾶς, ἐπαινέσουσιν αὑτοὺς τῆς προδοσίας. 30. *πῶς ἄν τις ταῦτα ἐνέγκαι τὰ δεινά, πῶς τις ὑπομεῖναι τὸ μέγεθος τῶν κακῶν; ἐκεῖνο ⟨δὲ⟩ πάντων ἀλγεινότατον ἔσται, ἂν εἴπῃ παραστὰς Φίλιππος· ὦ πάντων ἀγε-*

---

1 cf. p. 282, 3   9 cf. p. 280, 6   11 cf t. IV 282, 4 R

---

2 *μετριώτατον* scripsi *μέτριον* libri Re   5 *καθεκάστην* *Li*   6 *προπηλακίσεται* scripsi cum Iacobsio App Pors 330 Lect 151 Rev 425 Schulz 58 et Sinteni *προπηλακίζεται* *HV MatMon* Re *προπηλακίζετε* *Li* | *τῶν Ἀθηναίων* scripsi e *Li* *τὸν ἄνθρωπον* *HVMatMon* Re *Ἀθηνῶν* vel *τὸν Ἀθηναῖον* vel *τὸν Ἀθηναίων* Iacobs   7 *τοῦ* ante *Βυζαντίου* *VMatMon* Re delevi cf. p. 308, 19   8 *πολλῶν* *Mat* | *τίς* *MatMon* 10 *Λασθένης, ὄψεται* inserui coll p. 297, 15; t. III 464, 10; t. IV 333, 22; 978, 5 R om libri Re *ὄψεται Λασθένης, ὄψεταί με Εὐθυκράτης* Weiske Hyp II 8 *ὄψεταί με Εὐθυκράτης δεδεμένον, ὄψεται Λασθένης βασανιζόμενον* Iacobs Lect 152 Rev 426 Schulz 58   11 *με* *HV* sed in hoc *ε* in *οι* corr m[2]   12 *αὑτοὺς* scripsi *αὐτοὺς* libri Re   13 *ἐνέγκαι* et *ὑπομεῖναι* scripsi cum Sinteni *ἐνέγκῃ* et *ὑπομείνῃ* libri Re | *τις* Re *τίς* libri 14 *κακῶν ἐκεῖνο; πάντων δ'* Iacobs Schulz 58 | *δὲ* inserui om libri Re | *ἀλγυνότατον* *HV* *ἀλγηνότατον* *MatMon* 15 *ἔσται* scripsi cum Iacobsio Schulz *ἐστιν* libri Re | *εἴποι* *Li* | *ἀγεννέστατε* *Li* et coni Iacobs Schulz 58

νέστατε Δημόσθενες, οὐκ ἔδοξας Ἀθηναίοις οὐδὲ προσαγγελίας ἄξιος. ἐφθόνησάν σοι καὶ τελευτῆς ἀναγκαίας. μή, πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ὦ ἄνδρες, μηδὲν ἐάσητε πραχθῆναι τούτων τῶν ἀτυχημάτων, ἀλλ' αὐτοὶ καταψηφίσασθε τὸν θάνατον.

31. *Βούλομαι δὲ ἀπαλλαττόμενος τοῦ λόγου καλέσαι τοὺς ῥήτορας ἅπαντας. ἐγὼ μὲν ἐξέρχομαι τοῦ βίου καὶ ταύτην ἄπειμι τὴν πορείαν ἣν ἐβράβευσεν ἡ τύχη καὶ τὸ δαιμόνιον, ὑμῖν δὲ καταλιμπάνω τὰς Ἀθήνας οἰκουμένας, τὸν Πειραιέα μεστὸν σκαφῶν. οὐδεὶς ἐκεῖ Μακεδόνων ὁρμίζεται. κενὸς ὁ λιμὴν τριήρων πολεμίων. ἔχετε καὶ τεῖχος, ἔχετε καὶ συμμάχους. ἔστιν ὑμῖν καὶ χρήματα. πρὸ τούτων ἁπάντων ἐκεῖνο λογίσασθε· μίαν μάχην νενίκησθε. πολυάνθρωπός ἐστιν ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις. οὐκ ἦσαν μόνοι τρισχίλιοι. ἐντεῦθεν ἐξέπλευσαν ἀπόστολοι πολλοί, ἐντεῦθεν συμμαχίαι γεγόνασι πολλαί.* 32. *μετὰ τὸν θάνατον τὸν ἐμὸν τὰς ἐμὰς δημηγορίας ἀναγνώσεσθε. ἀπολείπω γὰρ ὑμῖν κτήματα τιμιώτερα χρημάτων, τοὺς λόγους τοὺς κατὰ*
R IV 826 *τῶν Μακεδόνων.* | *ἐνταῦθα πάντα ὄψεσθε, τὰς ἀρετάς, τὰ κατορθώματα. πεισθήσεσθέ μοι μετὰ τὴν*

---

2 cf. t. V 551, 17 3 cf. ad t. V 339, 6 5 cf. t. II 505, 19 8 Dem. Phil. III p. 120, 27. Isocr. Areop. p. 144 b 9 cf. p. 301, 10; t. IV 420, 7 R 14 Thuc. I 24, 2 | cf. p. 182, 14

---

1 *Ἀθηναίοις* reposui e libris cum Iacobsio et Sinteni *Ἀθηναίους* Re 3 *ὦ* inserui e *Li* om *HVMatMon* Re 4 *περανθῆναι* coni Iacobs Schulz 58 | *τῶν* inserui ex *HVLi* cum Sinteni om *MatMon* Re 9 *ὑμεῖς HV* | *καταλιμπάνω τὰς ἀθήνας V* sed *λιμπάνω τὰς ἀθήνας* eras *κατὰ τὰς ἀθήνας H* 10 *μεστῶν Li* | *δείξαντας* post *σκαφῶν H* *δείξαιτο* in ras V^3 11 *τριηρῶν HVMatMon* Re cf. p. 208, 18 13 *ἐκεῖ κοινολογήσασθε H* 14 *ἀθηνῶν Li* 16 *συμμαχία MatMon* 21 *πεισθήσεσθε* scripsi *πεισθῆτε HV* *πείσθητε MatMonLi* Re

τελευτήν, εἰ καὶ ζῶντος ὠλιγωρήσατε. ἐγὼ δ' εἰ καὶ νῦν δυστυχῶ καὶ τοῖς πολλοῖς ἐπταικέναι δοκῶ, τεύξομαι τῶν ἄθλων τῶν προσηκόντων. 33. *οὐκ εἰκῇ ταῦτα οἱ μυθογράφοι λέγουσιν οὐδὲ πλάττουσι τοὺς λόγους, ἀλλ' ὡς ἔνθεοι γεγονότες τἀληθῆ τεκμαίρονται. ἔστι τις χῶρος ἀνιερωμένος τοῖς καθαρῶς τὸν βίον διαγαγοῦσι καὶ κρίσεις καὶ δικαστήρια. εἰς ἐκεῖνον ἀφίξεται Δημοσθένης τὸν τόπον, ὅπου τὸν Ἀριστείδην εἶναι λέγουσιν, ὅπου Μιλτιάδην, ὅπου Θεμιστοκλέα, ὅπου Θησέα, ὅπου τοὺς ἥρωας τοὺς παλαιούς.*

34. *Διαδικάσομαι πρὸς ἐκείνους περὶ τῶν κατορθωμάτων. πρὸς μὲν Θησέα τούτους ἐρῶ τοὺς λόγους· σὺ μὲν συνῴκισας τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων κατὰ δήμους οἰκουμένην, ἐγὼ δὲ σώαν ἐτήρησα. σύ, Μιλτιάδη, τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἐνίκησας.*

---

5 Arist. rhet. III 7 p. 1408b, 19 6 Pind. Ol. II 63 sq. Arist. ran. 454 sq. Scol. 10 Poet. lyr. Bergk t. III p. 646[4] 9 sq. cf. p. 158, 2 sq. t. V 104, 2 sq. 11 Dem. Hal. p. 78, 14 13 Dem. Neaer. p. 1370, 17. Thuc. II 15. Plut. Thes. 24. Marm. Par. ep. 20 cum nota Iacobyi p. 84. Char. apud Steph. Byz. s. v. *Ἀθῆναι*

---

1 *ἐγὼ* — 2 *δοκῶ* praemissis verbis *Δημοσθένης* ⟨*ὁ μικρὸς*⟩ *ἑαυτὸν προσαγγέλλοντι* citat auctor libelli *περὶ συντάξεως* s. v. *πταίω· δοτικῇ κατὰ τὸ πρᾶγμα* ed. Bekker Anecd. p. 170, 26 | *δὲ* auctor *περὶ συντάξεως* 5 *ἔνθεοι* scripsi e *Li* *ἐν θεοῖς H V* sed in hoc *ἐν* inser m[2], *MatMon* Re *ἔνθεοι* vel *ἐν θέᾳ* coni Sintenis 6 *τίς HMatMonLi* 8 *τὸν τόπον δημοσθένης Li* | *τὸ Mat* | *Ἀριστείδην εἶναι λέγουσιν* scripsi e *Li* *ἀριστοτέλην εἶναι λέγουσιν, ὅπου τὸν ἀριστείδην HVMatMon* Re *Ἀριστογείτονα εἶναι λέγουσιν, ὅπου τὸν Ἀριστείδην* coni Iacobs App Pors 330 Not. in Lib. apol. 24 Lect 152 Rev 426 et Cobetus Coll 302 perperam, ut sequentia ostendunt *ἀρίστων ἀγέλην* pro *Ἀριστείδην* coni Sintenis 10 *ὅπου*(2) inserui e *Li* om *HV MatMon* Re 13 *συνῴκισας* scripsi coll ll. ll. *ᾤκησας* libri sed *ι* supra *η* *Mon* *ᾤκισας* Re 14 *σώαν* scripsi e *Li* coll t. III 429, 20; t. IV 142, 18 R *σῶαν HVMatMon* Re *σῶν* Cobet Misc 157

μιᾶς μοι λέγεις ἡμέρας ἔργον, ἐγὼ δὲ ἐν πολλῷ χρόνῳ πρὸς τὴν φορὰν τοῦ Φιλίππου παρεταξάμην. σὺ δέ, Θεμιστόκλεις, ἐπὶ Σαλαμῖνος κατώρθωσας. ἐγγὺς ἡ θάλασσα τῆς Ἀττικῆς καὶ τὸ χωρίον πλησίον δρώμενον ⟨ἀπὸ⟩ τῶν Ἀθηνῶν, ἐγὼ δὲ μέχρις Ἑλλησπόντου καὶ τῶν ⟨πέραν⟩ τόπων τὴν εὐψυχίαν ἐξαγώγιμον ἀπέφηνα τῶν Ἀθηναίων. σὺ δὲ τοὺς φόρους ἔταξας, Ἀριστείδη, ταῖς πόλεσι καὶ τοῖς συμμάχοις, ἐγὼ δὲ αὐτὰς τὰς πόλεις ἐξειλόμην τῶν ὅπλων τῶν Φιλίππου, ὑμεῖς στρατευόμενοι καὶ πονοῦντες, ἐγὼ δὲ σεμνύνων τὰ ὑμέτερα κατορθώματα.

---

2 cf. p. 304, 18 7 cf. t. IV 327, 12 R 8 Dem. Aristocr. p. 690, 1. Arist. rep. Ath. 24. Thuc. I 96. Diod. S. XI 47

---

2 τοῦ scripsi e *Li* τὴν *HVMatMon* Re 3 δέ om *H* 5 ἀπὸ inserui om libri Re 6 πέραν inserui cum Iacobsio Rev 426 om libri Re κατὰ Πόντον inser Weiske Hyp III 12, ἐπὶ Θρᾴκης Cobet Coll 302 7 εὐψυχίαν scripsi e *Li* coll p. 285, 13 εὐτυχίαν *HVMatMon* Re 8 δὲ inserui e *Li* om *HVMatMon* Re 10 ταύτας *H* 12 σεμνύνων scripsi Mus. Rhen. XXXII 96 cum Sinteni coll p. 297, 17; 307, 6. Dem. fals. leg. p. 415, 12 ὀμνύων libri Re

XXI.

Declamatio inscripta *Μετὰ τὰ ἐν Χαιρωνείᾳ ἔπεμψε Φίλιππος ὑπισχνούμενος τοὺς δισχιλίους αἰχμαλώτους ⟨ἀποδώσειν⟩, εἰ λάβοι Δημοσθένην. ἀξιοῖ Δημοσθένης ἐκδίδοσθαι*, qua Demosthenes post pugnam ad Chaeroneam commissam, ut captivi recuperentur, se Philippo poscenti dedi petit[1]), non ita multorum lectorum gratiam iniit. Parvus igitur numerus est codicum quibus ad nostram aetatem pervenit. Sunt autem hi 14:

1. Hierosolymitanus S. Sepulcri 107 (= H) saec. XIV titulo et initio privus incipit folio 40r verbis *ὑμῖν Μακεδόνας* (p. 318, 11) et desinit folio 43 in ultima verba *ἀδικήσαντα πλείω*. In folio 42 cum reliquis iam non compacto cum charta avulsa nonnullae litterae perierunt, folium vero 43r multis locis detritum est. Vide t. V p. 150 sq. Contuli.

2. Vaticanus gr. 940 (= V) saec. XIII/XIV fol. 29. Crebro manu secunda, raro tertia recentissima correctus est. Vide t. V p. 252 sq. Contuli.

Ex hoc codice vel eius fratre gemello[2]) descripti sunt duo codices:

3. Matritensis N-130 saec. XVI fol. 53v. Vide t. I p. 428 sq. et

4. Monacensis gr. 96 (= Mon) saec. XVI fol. 48. Vide t. V p. 364 sq. Contulit Reiskia in usum mariti qui

---

1) Hoc quoque argumentum fictum est. Nam et Philippum captivos *χωρὶς λύτρων* reddidisse Polybius V 10, 4 testatur et pugna commissa Demosthenem Athenis afuisse ex Aeschinis c. Ctes. oratione § 159 colligendum est. Cf. Arn. Schaefer Demosth. III 26² sq.

2) Cf. supra p. 291.

eum Bavaricum secundum appellavit et littera B insignivit. Vide t. V p. 364 sq. et supra p. 6.

Eiusdem atque hi prosapiae sunt:

5. Athous Laurae Ω 123 saec. XIII fol. 139. Vide t. I p. 323 sq. et

6. Vaticanus Ottobonianus gr. 69 saec. XVI/XVII fol. 173. Vide t. I p. 222 sq. et

7. Ambrosianus I 49 anno 1488 scriptus fol. 388. Vide t. I p. 363 sq.

8. Laurentianus LVII 21 saec. XIV/XV fol. 98ᵛ. Vide t. V p. 158 sq.

9. Parisinus gr. 2998 (= P) saec. XIV fol. 296ᵛ. Vide supra p. 112 sq. Contuli.

10. Barberinus II 41 nunc Vaticanus (= B) saec. XV fol. 459 continet tantum titulo privum initium usque ad *ἀκόλουθα τοῖς γεγραμμένοις* p. 319, 4. Vide t. I p. 24 sq. Mihi descripsit Pius Franchi de Cavaleriis.

11. Vindobonensis Philos. et Philol. IV 82 (= Vi) saec. XIV fol. 59ᵛ. Manu secunda correctus est e codice a *V* quidem diverso sed ex eodem quo hic fonte derivato[1]). Vide t. V p. 169 sq. et supra p. 4. Contuli.

12. Matritensis 4679 olim N-49 (= Ma) saec. XIV fol. 109. Crebro manu secunda, raro manu quarta recentissima litteras detritas restituente correctus est. Vide t. I p. 362 sq. et t. IV p. 410. Contuli.

13. Berolinensis gr. 195 olim Claromontanus (= Cl) saec. XIV fol. 137 (345). Vide t. IV p. 410 sq. Contuli.

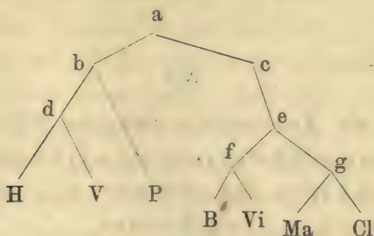
14. Ambrosianus L 64 (485 in catalogo Martinii et Bassii) saec. XIV fol. 66ᵛ. Vide t. I p. 426 sq.

Ex his quos in censum vocandos esse duxi septem codices *HVPBViMaCl* rursus in duas discedunt familias, quarum prior codicibus *HVP*, altera *BViMaCl* continetur atque ita quidem ut *H* et *V*, *B* et *Vi*, *Ma* et *Cl* e communi fonte fluxerint.[2])

---

1) Cf. p. 321, 6; 320, 6; 326, 10; 327, 1 et 9; 334, 1; 337, 1.
2) Cf. supra p. 4.

Necessitudinis igitur vinculum quo codices inter se coniuncti sunt hoc tibi reddet stemma

In universum hic quoque prior familia alteram fide superat, *P* tamen plurimis locis corruptelae signa prae se fert.

Testimonia desunt.

Declamatio in lucem protracta est a Fed. Morello Liban. opp. t. I p. 423—434 (= Mor) ex apographo codicis *P*, cuius vestigia cum raro reliquerit, textus forma valde mendosa exorta est.

Vitiorum quibus haec editio scatet magnam partem cum ope codicis Monacensis tum divinando sustulit Reiskius (= Re), sed uxor plagulis editionis t. IV p. 266—279 corrigendis quam par erat curam impendere omisit.

Nonnulla ad textum corrigendum contulerunt Fr. Iacobsius in 'Lectionibus'[1] p. 104 sq. (= Lect), Sintenis[2], A. Gasda[3], Cobetus.

1) Cf. t. I p. 77 et supra p. 294. Plerasque coniecturarum in 'Lectionum' libro prolatarum cum aliis ex exemplari editionis Reiskianae Iacobsiano sumptis Fr. Duebner Revue de philologie t. II p. 4 (= Rev) publici iuris fecit. Cf. supra p. 191.

2) Cf. t. I p. 78.

3) Cf. t. V p. 198.

XX.

Μετὰ τὰ ἐν Χαιρωνείᾳ ἔπεμψε Φίλιππος ὑπισχνούμενος τοὺς δισχιλίους αἰχμαλώτους ⟨ἀποδώσειν⟩, εἰ λάβοι Δημοσθένην. ἀξοῖ Δημοσθένης ἐκδίδοσθαι.

Δημοσθένης.

R IV 266 1. *Τῶν πρέσβεων ἡκόντων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ λόγου διαδοθέντος ὅτι Φίλιππος τὰ μὲν δοῦναι βούλεται τῇ πόλει, τὰ δ' ἀντὶ τούτων παρ' ἐκείνης λαβεῖν, παρεσκευαζόμην ⟨μὲν⟩ εὐθὺς ὡς συμβουλεύσων ὑμῖν λαβεῖν μὲν καὶ θεραπεύοντα τὴν πόλιν ἐκεῖνον προσίεσθαι, πάτριον γὰρ ὑμῖν Μακεδό-*

H = Codex Hierosolymitanus S. Sepulcri 107
V = Vaticanus gr. 940
P = Parisinus gr. 2998
B = Barberinus II 41
Vi = Vindobonensis Philos. et Philol. IV 82
Ma = Matritensis 4679, olim N-49
Cl = Berolinensis gr. 195 olim Claromontanus

---

10 Thuc. I 123, 1. Isocr. paneg. p. 44 c

---

1 Titulum in lac om *B* 2 *δισχιλίους* scripsi e *VViMa Cl* coll p. 337, 12; 299, 3; 306, 17. Diod. S. XIV 86 *χιλίους P* edd | *ἀποδώσειν* inserui auctore Gasda *δώσειν Vi* om *VPMa Cl* edd 3 *λάβη Vi* | *δὲ* post *ἀξιοῖ Vi* 5 *Δημοσθένης* om *VB ViMaCl* 8 *τὰ δ'* scripsi e *V* *τά δ' BVi* *τάδ' PMaCl* edd 9 lac 4 litt ante *παρεσκευαζόμην B* | *μὲν* inserui om libri edd 11 *ὑμῖν* scripsi ex *H* qui hac voce incipit, *VBViMaCl* *ἡμῖν P* edd | *εἶναι* post *ἡμῖν* inserendum coni Gasda

νας ὑποπεπτωκότας ἔχειν, οὐ μέντοι καὶ δοῦναί γε τῶν ὑμετέρων οὐδέν, οὐ γὰρ ταῦτα παρὰ τῶν προγόνων δεδιδάχθαι τὸν δῆμον· τῆς δὲ ἐπιστολῆς ἀνεγνωσμένης καὶ τῶν ἐκεῖθεν ἀκόλουθα τοῖς γεγραμμένοις εἰρηκότων, ὡς γένοιτ᾽ ἂν ὑμῖν τοὺς αἰχμαλώτους κομίσασθαι Φιλίππῳ παραδόντας ἐμέ, τῆς μὲν γνώμης ἐκείνης ἀπέστην, ἐπαινῶ δὲ ἄμφω, καὶ ἃ δίδωσι καὶ ἃ λαβεῖν ἀξιοῖ. καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινὸν πάντα τὸν χρόνον τὰ τῇ πόλει συμφέροντα περὶ πλείονος τῆς ἐμαυτοῦ πεποιημένον σωτηρίας νῦν ἐξαίφνης ⟨με⟩ μεταβεβλημένον ὁρᾶσθαι.

2. *Τοῖς μὲν οὖν αἰχμαλώτοις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, συγχαίρω τῆς μὲν Μακεδόνος δεσποτείας ἀπαλλαττομένοις | καὶ τοῦ κυρίους αὐτῶν ὁρᾶν τοὺς* R IV 267 *ἐχθρούς, ὃ δοκεῖ πάντων εἶναι πικρότατον, ἀπολαμβάνουσι δὲ τὴν πατρίδα καὶ τὰ αὑτῶν ἴδια καὶ συγγενεῖς καὶ τὰ ἄλλα ὧν ἀπολαύειν ἐζήτουν· εὐδαίμων δὲ ἐγώ, εἰ καὶ τοῖς ἄλλοις δοκῶ πάντων ἀθλιώτατος εἶναι, τῶν μὲν παρ᾽ ὑμῖν ἀγαθῶν ἀποστερῶν ἐμαυτόν, ἑκὼν δ᾽ ὑπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἐχθίστων ἐμοὶ πορευόμενος. ὅμως ἔχω πρὸς παραμυθίαν ἀρκοῦν τὸ τῶν ὑμετέρων*

---

13 Thuc. epigr. Anth. Pal. VII 45, 2

---

2 *ὑμετέρων* scripsi ex *HV* *ἡμετέρων* *PBViMaCl* edd 4 *τῶν γεγραμμένων* *V* sed *τοῖς γεγραμμένοις* suprascr m² voce *γεγραμμένοις* des *B* 5 *ἡμῖν* *Vi* | *τοὺς* om *Vi* 7 *ἀφίστην* *Ma* sed *πε* supra *φι* m², *Cl* | *δίδωσιν* *P* edd 10 *ἐμαυτῆς* Mor | *πεποιημένου* *Vi* | *με* inserui ante *μεταβεβλημένον*, post *πεποιημένον* inserendum coni Re om libri edd 13 *τοῖς* Mor | *ἀπαλλαττομένης* *Vi* 14 *αὐτῶν* libri sed ᾽ in ῾ corr *Ma*², edd 16 *αὐτῶν* libri edd 17 *ὧν* *Ma* sed ˜ et *ν* in ras m² | *ἀπολαβεῖν* *P* Mor | *εὐδαίμων* in *εὐδαιμονεῖν* mutandum censet Re, delendum Gasda | *δὲ ἐγώ* scripsi e *Vi* *δὲ ἐγὼ* *HVPMaCl* edd sed *δ᾽ ἔγωγε* scribendum coni Mor 21 *ἡμετέρων* *Vi*

τι πρὸς τὸ βέλτιον ἄγων ταῦτα πάσχειν ἐθέλειν. ὥσπερ γὰρ ἐκείνοις ἡδὺ τὸ κομίζεσθαι τὴν οἰκείαν, οὕτως ἐμοὶ τὸ διὰ τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἐκείνοις ἀποδοθῆναι τὰς Ἀθήνας.

3. Εἵμαρτο δέ, ὡς ἔοικεν, ἅπαν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ πρᾶγμα τοῦτο τὸ μετὰ τὴν ἐν τῇ πυλαίᾳ ταραχήν, ἣν ὁ κεκινηκὼς φαιδρὸς ἐν τῇ πόλει περιέρχεται τῶν ἄλλων λυπουμένων, δι' ἐμοῦ καὶ τῶν ἐμῶν λόγων καὶ τῶν ἐμῶν ψηφισμάτων καὶ τοὐμοῦ σώματος διοικηθῆναι τῇ πόλει. οὔτε γάρ, ὅθ' ἧκεν ὁ κατειλῆφθαι τὴν Ἐλάτειαν ἀγγέλλων καὶ τοὺς δειπνοῦντας ἀπὸ τῶν τραπεζῶν ὁ φόβος ἀνίστη καὶ τὸν δῆμον ὀξύτερον τῆς βουλῆς συνελθεῖν ἠνάγκασεν, ἄλλος τις πλὴν ἐμοῦ παρελθεῖν ἐτόλμησε, τὴν μὲν γὰρ ἐμὴν εὔνοιαν ἴσως ἄν τις καὶ παρ' ἑτέροις εὗρεν, ᾔδει δ' οὐδεὶς ὁμοίως τὸν Φίλιππον, διόπερ ἐσίγων ἅπαντες. 4. ἐπειδὴ δὲ Θηβαίους ἐδόκει λυσιτελεῖν ἡμετέρους γενέσθαι, τὸ δ' ἦν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χαλεπὸν διὰ τοὺς ἐρεθίζοντας ἐπ' ἀλλήλας τὰς πόλεις, οὕτως ἥκων ἐκεῖσε κατὰ

7 i. e. *Αἰσχίνης* cf. p. 192 sq. 11 cf. ad p. 281, 3. Dem. cor. § 169 sq. 13 Dem. cor. § 171 sq. 17 Dem. cor. § 187

1 *τί HVViMaCl* | *ἄγον VVi* | *ταῦτα*] *τῷ HV* 2 *οἰκείαν* scripsi e *P* coll t. V 380, 13; II 88, 1 ut coni Re *οἰκίαν HVVi MaCl* edd 3 *ἀποδοῦναι P* Mor 4 *ἀθήνας* in ras *V*² 5 *εἵμαρτο* reposui e libris *εἵμαρται* edd 6 *τὸ*(2) et *τῇ* om *Vi* | *πυλαία ταραχῇ Vi* sed *τῇ παλαιᾷ ταραχὴν* in marg m² *παλαιᾷ H* 7 *φαιδρῶς V* 10 *οὐδὲ* Sintenis | *κατειλῆφθαι* scripsi ut coni Re *καταλελεῖφθαι HVViMa* sed in hoc α(3) in ras m², *Cl* *καταλελῆφθαι P* edd 11 *ἀγγέλλων* scripsi e *VViMaCl* *ἀγγέλων H* *λέγων P* edd 13 *συνελθεῖν* scripsi *πλὴν* ex *HVViMaCl* *ξυνελθεῖν P* edd | *τίς H* | *πρὶν Ma* 14 *ἐτόλμησεν H* 16 *δι' ὅπερ Vi* 19 *ἐπαλλήλας ViMaCl* | *οὗτος P* edd sed *οὕτως* aut *ὅμως* legendum coni Re | *ἥκων* (ον supra ων) *Ma*

πρεσβείαν, ὃ μηδεὶς ἄν ποτ' ἤλπισε, τῶν Φιλίππου πρέσβεων παρὰ Θηβαίοις ἐκράτησα λέγων | καὶ [R IV 268] πρὸ τοῦ πολλὰ κεχαρισμένου Φιλίππου τοὺς οὐκ ὀλίγα λελυπηκότας ὑμᾶς ἑλέσθαι τὴν Θηβαίων ἔπεισα πόλιν. 5. καὶ οὐκ ἂν ἐμαυτὸν ἐμεμψάμην. εἰ γὰρ καὶ τὰ μάλιστα τὸ μῖσος ἐκεῖθεν ηὐξήθη τὸ πρὸς ἐμὲ τῷ νῦν τούτῳ με βουλομένῳ λαβεῖν, ἀλλ' ἐστεφανούμην παρ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς δὲ φθόνῳ γραψαμένοις αἰσχύνεσθαι περιῆν ἡττωμένοις. ἔτι τοίνυν τῆς μὲν ἀρετῆς ὑμῶν ἐν οἷς πολλάκις ἐκρατήσατε τῶν πολεμίων φανείσης, τοῦ τέλους δὲ οὐ προσλαβόντος τὴν τύχην διὰ τῆς ἐμῆς φωνῆς ἐκοσμήσατε τοὺς ἐν τῇ μάχῃ καλῶς ἀποθανόντας, ᾔδειτε γὰρ ἐμὲ πλεῖστα ὑπὲρ ἐκείνων εὐξάμενον. 6. γενομένου τοίνυν τοῦ τάφου καὶ τοῦ περιδείπνου παρ' ἐμοί, καὶ γὰρ τούτῳ τετίμημαι παρὰ τῶν τοῖς πεσοῦσιν οἰκείων, ἐπὶ τὰς ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων εὐθὺς ἐτραπόμην φροντίδας νομίζων καὶ τούτους οὐδὲν ἧττον ἀγαθοὺς καὶ οὐδεμιᾷ κακίᾳ ταύτην ὑπομεῖναι τὴν τύχην, ἀλλ' εἶναι τῆς ἀνδρείας αὐτῶν οὐ μικρὸν καὶ τοῦτο σύμβολον τὸ

1 Dem. cor. § 211 sq. 7 Dem. cor. § 222 12 Dem. cor. § 285 15 cf. p. 44, 5. Dem. cor. p. 321 25

1 ποτε *HViMa* 4 ἡμᾶς *Vi* 5 ταμάλιστα *P* | τὰ *Vi* sed τὴν in marg m[2] 6 ηὐξήνθη *V* et in marg *Vi*[2] 7 τούτω *Ma* sed ω in ras m[2] τοῦτο *Cl* | με in ras *V*[2] | βουλομένῳ *Ma* sed ο(2) in ras m[2] 10 ὑμῖν *Vi* sed ὑμῶν in marg m[2] | ἐν in marg *Vi*[2] 11 προλαβόντος *Vi* προσλαβόντες Mor 12 φωνῆς *Ma* sed φω in ras m[2] 15 τῆς περὶ δεῖπνον *Vi* sed τοῦ περιδείπνου in marg m[2] τῶν περὶ δεῖπνον *Ma* sed ν(3) ex υ corr m[2] περὶ δείπνου *H* | τοῦτο *ViCl* 16 τετίμημαι scripsi auctore Cobeto τετίμηνται *HV* edd τετίμηται *PViMaCl* | παρὰ — οἰκείων vel saltem τοῖς πεσοῦσιν delenda censet Gasda | τὰς] τοῖς Mor 17 ἐτραπόμην scripsi ἐτρεπόμην libri edd 18 τούτοις *Cl* | οὐδὲ μιᾷ *HCl* οὐδεμία *Vi* 20 ἀνδρείας scripsi ex *HVViMaCl* ἀνδρίας *P* edd

μαχομένους ἁλῶναι. οἱ μὲν γὰρ δειλοὶ καὶ φοβούμενοι τὰ τραύματα συμπίπτειν μὲν οὐ τολμῶσιν, ἀρχομένης δὲ τῆς μάχης τὰ ὅπλα ῥίψαντες αὑτοὺς εἰώθασι σώζειν, οἱ δ' ἀξιοῦντές τι δρᾶν καὶ συμβάλλοντες τὰς ἀσπίδας καὶ σφῶν αὐτῶν ἀφειδοῦντες οὗτοι καὶ λαμβάνονται. 7. διὰ ταῦτα ἐσκόπουν πρὸς ἐμαυτόν, πῶς ἂν αὐτοὶ ταχέως ἀνασωθεῖεν, καὶ δὴ καὶ ἔμελλον ἐρεῖν ἐν ὑμῖν, ὅπως τοῦτο γένοιτο ἄν, οὐδὲ γὰρ τὸν Φίλιππον εὑρίσκον ἡδέως ἂν ἔχοντα τοσούτους Ἀθηναίων ἐπὶ τῆς αὑτοῦ χώρας ἐχθρούς, οἷς οὔτε στρατιώταις ἔμελλε δήπου χρήσεσθαι, σφαλερὸν γάρ, οὔτε συνάγων εἴς τι χωρίον κατέχειν ὅθεν οὐκ ἦν ἀποδρᾶναι ῥᾴδιον τό τε ἄλλως ἔχειν ἐν δεσμοῖς οὔτ' ἀνθρώπινον οὔτε κερδαλέον. 8. ἦν οὖν δῆλον ὡς ὑμῶν ἀποστειλάντων τοὺς
R IV 269 περὶ τούτων αὐτῷ | διαλεξομένους καὶ τῷ παλαιῷ περὶ τῶν αἰχμαλώτων χρησομένους νόμῳ ποιήσει τοῦτο ὃ πολλοὶ πολλάκις καὶ οὕτως αὐτοὺς ἀφήσει καὶ ἀποπέμψει βουλόμενος καὶ ἄλλως αὐτῷ χάριν τινὰ κεῖσθαι

4 Xen. Hell. IV 3, 19. Eur. Phoen. 1405 5 Thuc. II 51, 3 18 Thuc. I 129, 3

2 ἀρχόμενοι *Vi* sed ἀρχομένης in marg m^2 3 αὑτοὺς scripsi e *Ma* αὐτοὺς *HVVi* αυτοὺς *Cl* ἑαυτοὺς *P* edd 4 ἀξιοῦντες τί *HViMa* 6 διαταῦτα *Vi* | τοῦτο *Ma* 7 καί(2) om *PMa* Mor | ἐρᾶν *Vi* sed ἐρεῖν in marg m^2 8 τὸν γὰρ Re τὸν om *Vi* 9 ἀνέχοντα *H* 10 αὐτοῦ libri edd | ἔμελλε *Ma* sed λ(2) inser m^2 ἔμελλ$^{\varepsilon}$ον *P* 11 χρήσασθαι *HPMaCl* Mor 12 ἀποδρᾶναι *Ma* sed αναι ex αν corr m^2 | τότε *Vi* num τὸ δὲ? 13 ἄλλους Gasda | οὔτε *P* edd 14 ὑμῶν scripsi ex *HVViMaCl* ἡμῶν *P* edd | ἀποστει λάντων cum ras 2 litt *V* 16 τῶν αἰχμαλώτων scripsi ex *HVViMaCl* τοὺς αἰχμαλώτους *P* edd | χρησομένους scripsi cum Gasda χρησαμένους libri edd 17 πολλοὶ *Vi* sed πολλὰ in marg m^2 | οὕτως *Ma* sed οὗτος suprascr m^2 οὗτος *HVP* οὗτος· Re καὶ οὗτος· Gasda | αὐτοὺς scripsi e *Vi* sed αὐτὸς in marg m^2, *MaCl* cum Iacobsio Lect 104 Rev 4 αὐτὸς *HVP* edd 18 αὐτῷ libri edd

παρ' ὑμῖν, ὅπως, εἰ μεταπέσοι τὰ παρὰ τοῦ δαιμονίου, δύνηταί τινος ἀναμιμνήσκειν τὸν δῆμον. ᾔδει γάρ, ᾔδει καὶ νῦν οὐκ ἀρετῇ νενικηκώς, τῇ δὲ τύχῃ πλέον ἐσχηκώς, ὅθεν αὐτὸν ἀκούω μηδὲ στεφανώσασθαι λογιζόμενον, τίς ὢν τίνων ἐφάνη κρείττων.

9. *Ταῦτα δή μου σπουδάζοντος καὶ τοὺς περὶ τούτων ἐν χεροῖν ἔχοντος λόγους ἔφθη τὴν ἐμὴν περὶ ταῦτα πρόνοιαν ἡ Φιλίππου πρεσβεία. διὰ τί δὴ ταῦθ' οὕτως εἶχεν; ἐκεῖνος οὐκ ἐλπίσας ἕνα Ἀθηναῖον λήψεσθαι παρ' Ἀθηναίων, ἀρκεῖ γάρ μοι τοσοῦτον εἰπεῖν, τοὺς τοῦτον αἰτήσοντας ἔπεμψεν. οὐχ οὕτως ὑμᾶς ἀλλοτρίους ἡγεῖται τῶν πατέρων οὐδ' ἀνήκοός ἐστι τῶν παλαιῶν πολέμων ἐν οἷς πολλῶν πολιτῶν εἰς τοὺς πολεμίους ἁλόντων οὐδεὶς τοιαύτην εὕρατο λύσιν. ἀλλ' ἐνεθυμήθη πρὸς αὑτόν, ὡς αἰτήσω μὲν ἐγὼ τὸν Δημοσθένην, ὁ δὲ ἀντερεῖ παρελθών, καὶ ὁ μὲν δῆμος οὐ | δώσει,* R IV 270 *λυπήσει δὲ τοῦτο τοὺς τῶν αἰχμαλώτων οἰκείους, παραιρήσεται δὲ τὸ πρᾶγμα τῆς τοῦ ῥήτορος παρρησίας, καὶ τοὺς ἀντιδίκους οὕτως ἕξει πολλούς, ὁπόταν ἐπιχειρῇ τι λέγειν.* 10. *τοιαύταις αὐτὸν ὁ βέλτιστος*

4 Diod. S. XVI 87. Iustin. IX 4. cf. A. Schaefer Demosth. III 4[2] 12 cf. p. 274, 9 13 Plat. rep. V p. 468 A

1 *ὑμῖν* scripsi ex *HVViMaCl* *ἡμῖν P* edd 3 *ᾔδει*] *ἤδη Vi* 4 *μὴ δὲ HPViMaCl* | *λογιζόμενον Ma* sed *ν*(2) in ras m[2] *λογιζόμενος P* Mor 6 *δήμου* Mor 8 *ἡ* om Mor | *διατί HMaCl* | *ταῦτα Vi* 10 *παρ'* scripsi e *Vi* *παρὰ HVP MaCl* edd 11 *τοῦτον* scripsi auctore Re *τοῦτο* libri edd | *ἔπεμψεν;* edd | *οὕτως*] *ὅτι πως* vel *ὅτι παντελῶς* coni Re | *ἡμᾶς VP* 14 *λύσιν Ma* sed *λ* in ras m[2] 15 *αὑτόν* scripsi e *Vi MaCl* *αὐτὸν HVP* edd 16 *καὶ* om *Vi* 20 *οὕτως* scripsi auctore Re *ὄντας HVViCl* *ὄντως Ma* sed *ω* in ras m[2] om *P* edd | *ὁπότ' ἂν MaCl* 21 *τί HCl* | *αὑτὸν* scripsi e *MaCl* *αὐτὸν HVPVi* edd

ἐψυχαγώγησεν ἐλπίσιν. οὐ μὴν τά γε ἡμέτερα τοιαῦτα. πόθεν; ὡς γὰρ ἤκουσαν τῆς ἐπιστολῆς, οὐδεὶς τῶν ἐκείνοις ἐγγυτάτω γένει, πολλοὺς δὲ ὁρῶ καθημένους, οὔτ' ἐβόησεν οὔτ' ἐθορύβησεν, ὡς δεῖ καὶ δοῦναι καὶ λαβεῖν, ἀλλὰ καὶ δακρύοντας ἔγωγε εἶδόν τινας ἐπ' ἐμοὶ μᾶλλον ἢ τοῖς ἑαλωκόσιν. ἐλογίζοντο γάρ, οἶμαι, τοῦθ' ὅτι τὸ μὲν ἐκείνων ἐκ πολλῶν παραδειγμάτων ἔχει παραμυθίαν καὶ νόμῳ πολέμου συμβέβηκε, τὸ δ' ἐμὸν καινὸν ἂν ⟨εἴη⟩ καὶ οὔπω πρόσθεν γενόμενον καὶ μόνῳ τῶν πάντων συμβεβηκός. οὕτως ἐστέ, ὦ ἄνδρες ⟨Ἀθηναῖοι⟩, χρηστοὶ καὶ φιλάνθρωποι καὶ πρὸ τῶν ὑμετέρων ἰδίων τὴν κοινὴν δόξαν ποιούμενοι. 11. καὶ τὰ μὲν παρ' ὑμῶν οὕτω καλὰ καὶ τοῦ τῆς πόλεως ἤθους ⟨ἄξια⟩, τὰ παρ' ἐμοῦ δὲ ἴσως οὐ χείρω. δίδωμι γὰρ ἐμαυτὸν τοῖς ἥκουσι καὶ βαδίζειν εἰς Μακεδονίαν ἕτοιμος καὶ ὃ μηδὲ τῶν παρ' ἐκείνου πλουτούντων μηδὲ εἷς ἐτόλμησεν εἰπεῖν, τοῦτο ἐγὼ καὶ λέγω καὶ γράφω. 12. καὶ εἶμι πεισόμενος ὅ τι ἂν τῷ Φιλίππῳ δοκῇ. καὶ τῶν ἡδίστων ἅπασι καὶ τιμιωτάτων, δήμου,

3 Plat. soph. p. 265 A 8 Aeschin. fals. leg. § 33
13 cf. p. 269, 15

1 ἡμέτερα *Ma* sed *υ* supra *η* m² | τοιαῦτά ποθεν *HVi* 2 ἤκουσαν scripsi e *Vi* ἤκουσα *HVPMaCl* edd | ἐν ante ἐκείνοις inser *Vi* | ἐκείνοις *V* sed οι in ras m² 3 ἐγγυτάτω scripsi ex *HVVi* ἐγγυτάτων *MaCl* ἐγγύτατα *P* edd | γένει in ras *Ma*² 6 τὰ *Vi* sed τὸ in marg m² 7 ἐκ ante παραδειγμάτων *Vi* 8 καὶ — συμβέβηκε om *Ma* | δὲ *HViMaCl* | κενὸν *V* | ἂν in ὂν mutandum censet Gasda 9 εἴη inserui om libri edd | πρόσθεν om *Vi* | γενόμενον scripsi ex *HVViMaCl* γεγενημένον *P* edd 10 ἐστέ om Mor | Ἀθηναῖοι inserui om libri edd 11 ἡμετέρων *HMaCl* 14 ἄξια inserui cum Gasda coll p. 326, 12 om libri edd 14 ἐμοὶ *MaCl* | ἴσθι *Vi* sed ἴσως in marg m² 15 ἥκουσι *Ma* sed ό supra ου m² 16 et 17 μὴ δὲ *HPViMaCl* 17 καὶ ante ἐγὼ *HV* 18 ὅτι *Vi MaCl*

φυλῆς, οἰκίας, ἱερῶν, ὁσίων, τάφων πατρῴων, πολλῶν ἑτέρων βραχὺς ἔμοιγε λόγος διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς εὔνοιαν. ἔστι γάρ, οἶμαι, καὶ δίκαιον καὶ προσῆκον οὕτως ἑκατέρους φρονεῖν, καὶ ὑμᾶς μὲν ἔχεσθαι τῶν πολιτικῶν καὶ μηδὲν ἡγεῖσθαι τηλικοῦτον δι' ὃ δεῖ ἐκδοῦναί τινα τοῖς ἐχθροῖς | μήτε κέρδος μήτε φόβον R IV 271 μήτε καιροῦ δυσκολίαν, ἡμῶν δὲ ἕκαστον ὑπὲρ τῶν ὑμῖν συμφερόντων μηδὲν ὀκνεῖν.

13. Ἀλλ' ἐναντία, φησί, πείθειν ἐπιχειρεῖς τὸν δῆμον τοῖς τε νόμοις ἅμα καὶ τοῖς παρὰ πάντα τὸν χρόνον βεβιωμένοις τῇ πόλει. καὶ ποίοις ὀφθαλμοῖς ὀψόμεθα τοὺς Ἕλληνας καὶ τίνα καλὴν ἐροῦμεν τοῖς ἐρωτῶσι πρόφασιν; καὶ τοιαῦτα ἐροῦσί τινες. ἐγὼ δέ, εἰ μὲν ἔμελλε τοῦ δήμου τὸ ἔργον ἔσεσθαι καὶ ὑμεῖς ἐμοῦ κεκραγότος καὶ τοὺς νόμους ἀναγινώσκοντος καὶ λέγοντος ἀδικεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν Σόλωνα καὶ τὸν Δράκοντα καὶ τοὺς παραδεδομένους ὑμῖν ὑπὸ τῶν προγόνων κανόνας, ἐν οἷς ἐκεῖνοι μένοντες ἐστράτευον ὑπὲρ ἀνθρώπων μηδὲν αὐτοῖς προσηκόντων μηδ' ἐσχηκότων ἄλλο πρὸς αὐτοὺς

---

5 Arist. Plut. 101 11 cf. t. V 31, 13; 75, 8. Dem. cor. p. 315, 5 17 cf. p. 283, 3

---

1 *πατρώων HP* 3 *οἶμαι Ma* sed *οἶμ* in ras m² | *καὶ* (1) om *Ma* 4 *ἑκατέρου Vi* 5 *πολιτῶν ViMaCl* *πολιτευμάτων* coni Gasda | *διὸ HP* | *δὴ HV* 6 et 7 *μήτε* scripsi cum Gasda *μὴ δὲ HPViMaCl* *μὴ V* *μηδὲ* edd 7 *μὴ VP* | *διδασκαλίαν Vi* | *δ' Vi* 8 *ὑμῖν V* sed *ὑ* et *ιν* in ras m² 9 *οἷς* ante *ἐναντία* Mor | *ἐναντίον Vi* | *φησίν VP* edd 11 *τὸν* om *P* 13 *τὴν* ante *πρόφασιν MaCl* 18 *ἀπὸ Vi* 19 *νόμους τε καὶ* post *προγόνων P* edd delevi | *κανόνας* in lac 9 litt om *P* Mor 20 *ἐστράτευσαν Cl* 21 *μὴ δὲ PMaCl* *μὴ δ' HVi* *μηδὲ V* edd | *ἄλλως HV* sed in hoc *ως* eras et in *ο* corr m², *MaCl*

δίκαιον πλὴν τῆς ἱκετείας μηδέν. καὶ τί δεῖ τοὺς Ἡρακλείδας ἢ τὸν Ἄδραστον λέγειν; ἀλλ' ἐκεῖνοί γε καὶ βαρβάροις βοηθοῦντες ἐπλήρωσαν ναῦς, ὅπως μὴ ἐξῇ τοῖς ἰσχυροτέροις ἀδικεῖν, ἐγὼ δὲ εἰ μηδὲν ἄλλο, Ἀθηναῖός εἰμι καὶ γεννήτας ὑμῖν παρασχοίμην ἂν καὶ φράτορας καὶ μετέχω τοῦ ληξιαρχικοῦ γραμματείου, καὶ ταῦτα πάντες ἄν μοι μαρτυρήσαιεν ⟨καὶ⟩ παιδείαν καὶ πλείω τούτων ἴσως φέροντά τινα φιλοτιμίαν. ἀλλ' ἔμοιγε ἀρκεῖ τὸ γένος εἰπεῖν. 14. τοιαῦτα ἂν ἐν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, διελέχθην, εἴ τι ταπεινὸν ἑώρων ποιοῦντας καὶ ἀνάξιον τοῦ τῆς πόλεως ὀνόματος. ὃς γὰρ οὐδὲ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων R IV 272 | οὐδένα εἴων τῷ Φιλίππῳ προΐεσθαι, ἀλλὰ καὶ χρήματα καὶ σώματα ἀναλίσκειν παρῄνουν ὡς ταύτης ὑμῖν ὑπὸ τῶν πατέρων παραδεδομένης τῆς τάξεως, σχολῇ γ' ἄν τινα περιεῖδον ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ὑμῶν διδόντων εἰς τοὺς βαρβάρους ἀγόμενον. 15. ἀλλὰ νῦν καθαροὶ μὲν ὑμεῖς αἰτίας καὶ ἄμεμπτοι πανταχῇ, καὶ οὐδὲν ἀσεβείας ἔγκλημα παρ' οὐδενὸς ἐπὶ τὸν δῆμον

---

2 sq. cf. ad p. 252, 14 sq.; t. IV 263, 6 R 3 cf. p. 278, 14 sq. 6 Dem. p. 1319, 27; 1365, 29. Arist. rep. Ath. fr. 5 ed. Thalh.

---

1 τῆς inserui ex *HVViMaCl* om *P* edd 2 ἢ] καὶ *Ma Cl* 6 γεννήτας scripsi e *Vi* γεννητὰς *HVPMaCl* edd | ἂν om *P* Mor 7 γραμματίου *Vi* 8 καὶ inserui om libri edd 9 παιδείαν om *MaCl* | οἷς ante καὶ libri edd delevi in δὲ mutandum coni Re aposiopesin statuens (sc. λέγοιμι ἂν τὴν ἐμὴν καὶ πλείω τούτων) παιδείαν δὲ καὶ πλείω τοιαῦτα σιγῶ ὡς φέροντά τινα φιλοτιμίαν coni Iacobs Lect 104 Rev 4 | ἴσως *Vi* sed ἴσῳ in marg m² ἴσω *V* 10 δοκεῖ *Vi* sed ἀρκεῖ in marg m² 11 ταῦτα *Vi* 14 τῷ Φιλίππῳ om *Ma* 16 ὑπὸ *Vi* sed παρὰ in marg m² παρὰ *HV* 18 διδόντα *P* Mor ἐκδιδόντων coni Gasda 19 πανταχοῦ *Vi* sed πανταχῇ in marg m²

ἥξει, τὸ πᾶν δὲ ἐμὸν ἔσται αὐτοῦ μὲν διδόντος, αὐτοῦ δ' ἐκδιδομένου. οὐ γὰρ γεγράψεται ψήφισμα· ἔδοξε τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, ἀλλ' ἔδοξε Δημοσθένει περὶ Δημοσθένους. τοῦτο δέ ἐστιν ὑμᾶς μὲν οὐδὲν εἶναι χείρους, ἐμὲ δὲ τὸν αὐτὸν τῷ πάλαι περὶ ὑμᾶς. 16. *ἐγὼ γὰρ τοῖς κοινοῖς προσιὼν καὶ μιμούμενος οὐκ Αἰσχίνην οὐδὲ Φρύνωνα τὸν ἀνδρεῖον καὶ οὐδὲν αἰσχυνόμενον οὐδὲ Δημάδην οὐδὲ Φιλοκράτην, ἀλλ' Ἀριστείδην καὶ Περικλέα καὶ Νικίαν, τοὺς οὐκ εὐνουστέρους μὲν ἴσως ἐμοῦ περὶ τὸν δῆμον, λέγοντας δὲ ἐν εὐτυχεστέροις τοῖς τότε, ἐπιθυμῶν δὴ τοῦ τύπου τῆς ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν πολιτείας καὶ λυπῶν ὑμᾶς ἐν οἷς ὠφέλουν πολὺ πλέον ἐλύπουν τὸν βουλόμενον ὑμᾶς πραγμάτων ἐκβάλλειν καὶ αὐτὸν μὲν περιεῖναι μεθ' ὅπλων, ὑμᾶς δὲ καθῆσθαι.*

17. *Ταῦτ' οὖν οὐκ ἀκίνδυνα ᾔδειν πολιτευόμενος, ἀλλ' ὅμως μᾶλλον ἡγούμην δεῖν, εἰ συμβαίη, τελευτᾶν*

---

7 sq. cf. p. 303,1 sq. Dem. fals. leg. p. 400,15; 402,26; 412,19 et 25 9 cf. ad p. 271, 23 15 cf. p. 350, 8

---

1 *ἥξει Vi* sed *ἕξει* in marg m[2] | *ἐκδιδόντος* coni Gasda 2 *δὲ VPVi* edd | *ἐκδιδομένου Ma* sed *κου* supra *δο* m[2] 4 *παρὰ HV* sed in hoc *περὶ* suprascr m[2] | *μηδὲν Vi* 5 *μέν, οὐδὲν εἶναι χείρους* post *ὑμᾶς P* sed *οὐδὲν εἶναι χείρους* del 7 *οὐκ Αἰσχίνην* om *Vi* | *φρυνώνδαν Vi* 8 *ἠσχυνόμην Vi* sed *αἰσχυνόμενον* in marg m[2] | *ἀλλὰ Vi* 9 *ἀριστίδην HCl ἀριστείδη Ma* | *νεικίαν HCl νικίδην V* | *τοὺς* — 11 *τότε* om *V* sed in marg add m[3] | *οὐκ Vi* sed *ὀλίγα* in marg m[2] 10 *μὲν* om *Cl* | *ἴσθι Vi* sed *εἴς τι* in marg scr et del m[2] *εἴ τι V*[3] 11 *δὴ* scripsi ex *HVViMaCl δὲ P* edd 12 *λιπὸν V* sed in *λυπῶν* corr m[2] 13 *ἐλύπει Ma* sed *ουν* supra *ει* m[2], *Cl* 14 *ἐκβάλλειν* scripsi ex *HVViCl ἐκβάλων Ma* sed *ειν* supra *ων* m[4] *ἐκβαλεῖν P* edd | *αὐτὸν* libri edd | *μὴ Vi* sed *μὲν* in marg m[2] 17 *εἰ* in ras *V*[2] *εἴ τι* coni Gasda

ἢ λείπειν ἣν ἔταξα τάξιν ἐμαυτόν. νῦν οὖν ἀπαιτοῦντος τοῦ καιροῦ προθυμίαν δειλὸς φανῶ; καὶ ποῦ δί-
R IV 273 καιον; αἰσχύνομαι τοὺς παρ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες | Ἀθηναῖοι, στεφάνους, αἰσχύνομαι πολλοὺς καὶ καλοὺς λόγους, πολλὰ καὶ συμφέροντα ψηφίσματα, αἰσχύνομαι νόμους ἄλλους τε οὐκ ὀλίγους καὶ δι' οὗ τὸ ναυτικὸν ὑμῖν σέσωσται. 18. ἀλλ' ὁ τὸν Ἀντιφῶντα μὲν κωλύσας ἐμπρῆσαι τὰ νεώρια καὶ παραδοῦναι Φιλίππῳ τὴν θάλατταν, τὴν δεινότητα δὲ τοῦ Βυζαντίου ῥήτορος ἀσθενεστέραν ἀποφήνας τῶν τῆς πόλεως δικαίων, μισῶν δὲ συμπρέσβεις πονηροὺς καὶ οὐδὲν τῶν ἰδίων αἰδούμενος κατὰ τῶν ὑμῖν συμφερόντων νῦν ἀποστῶ τῆς ἀρχαίας εὐνοίας; τίνα μέλλων τῶν Ἑλλήνων λανθάνειν; οὐδὲ γὰρ αὖ τοῦτό γε ἔνεστιν εἰπεῖν ὡς οὐκ εἰς πολλοὺς ἥξει τῆς ἐμῆς ῥᾳθυμίας ὁ λόγος οὐδ' ὡς ἐν τοῖς περιχώροις τούτοις, Εὐβοεῦσι λέγω καὶ Θηβαίοις καὶ Μεγαρεῦσι, στήσεται τὸ τῆς αἰσχύνης. 19. ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐμοὶ μεγάλη ζημία τὸ βεβοῆσθαι

---

1 cf. t. IV p. 291, 7 R. Luc. Dem. laud. § 44; abd. § 32 2 cf. ad t. II 387, 14 6 cf. t. IV 950, 26 R 7 cf. t. IV 951, 2; 977, 8 R. Dem. cor. p. 271, 6 sq. 9 i. e. *Πύθωνος* cf. ad p. 238, 16

---

1 *ἔταξα V* sed *α*(2) in ras m² | *ἐμαυτῷ HV* et coni Mor 2 *καὶ ποῦ φανῶ* post *φανῶ*; *V* | *δίκαιον αἰσχύνειν με* coni Re 3 *τὸν* et 4 *στέφανον Vi* 4 et 5 *αἰσχύνειν* coni Re 6 *καὶ* om *Cl* | *τὸ* reposui e libris *τὸν* edd 10 *ἀσθενεστάτην P* Mor 11 *ἡδέων αἱρούμενος πρὸ τῶν* coni Re 12 *ἀναινόμενος* (*recusans*) Iacobs Lect 104 Rev 4 at cf p. 223, 11 | *κατὰ τῶν V* sed *ὰ* in ras m² *κατ' αὐτῶν HMa* sed in hoc *γρ' καὶ ταῦτὸν* suprascr m², *Cl καὶ ταυτὸν Vi* 14 *λανθάνειν* inser *V²* 16 *ἐν* om Mor | *περιχωρίοις Vi* sed *περιχώροις* in marg m², *MaCl* | *εὐβοέσι HV* | *λέγων Vi* 17 *στήσεται* Mor sed *γρ συστήσασθαι* in marg *συστήσεται HVViMaCl* *συστήσασθαι P* sed in *στήσεται* corr m² 18 *βεβαιοῦθαι Vi*

τὴν ἐμὴν πολιτείαν. τὸ δ' αἴτιον, ἔδωκα τοῖς Ἑλληνικοῖς ἐμαυτόν, καὶ αἱ πολλαὶ πρεσβεῖαι παντί με τῷ γένει τῶν Ἑλλήνων ἔδειξαν, καὶ οὐ τοῖς Ἕλλησι μόνον, ἀλλ' ἤδη καὶ πολλοῖς τῶν βαρβάρων. ὡς βασιλέα δὲ αὐτὸς μὲν οὐχ ἧκον, λέγεται δὲ ἀφῖχθαί τις ὑπὲρ τῶν ἐμῶν ταλαιπωριῶν λόγος. 20. *ταύτην οὖν ἅπασαν τὴν γῆν ἀνέξομαι τὰ χείρω περὶ ἐμοῦ δοξάζειν καὶ τῶν ἐμοὶ παρ' ὑμῖν φθονούντων ἐνίους ἔχειν εἰπεῖν; ἀνεῖλε πολλὴν καὶ μεγάλην Δημοσθένης εὔκλειαν ἣν ἐν μακρῷ μὲν χρόνῳ, διὰ πολλῶν δὲ πόνων συνήγαγεν. | ὁ χορηγῶν ἐκεῖνος ἐθελοντὴς* R IV 274 *καὶ τριήρεις ἐπιδιδούς, ὁ τὴν Εὔβοιαν ἐλευθερῶν, ὁ τὸν Ἑλλήσποντον ῥυόμενος, ὁ Χερρόνησον σῴζων, δι' ὃν ἔπλεον πανταχόθεν οἱ στεφανώσοντες τὸν δῆμον, ὁ πᾶσι τοῖς ἐπείγουσιν αὐτὸν ἀφειδῶς δεδωκὼς νῦν ἐξ αὑτοῦ φιλοτιμήσασθαι τοῦ σώματος ἔχων οὐκ ἠθέλησε.*

21. *Διὰ τί γάρ, φησίν, οὓς εὑρηκέναι φῄς λύσεως ἑτέρους τρόπους οὐ λέγεις, ὦ Δημόσθενες; ὅτι εἰσὶ μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ καλοὶ*

5 Dem. Phil. III p. 129, 10; Phil. ep. p. 160, 8   10 Plat. Theaet. p. 186 C   12 cf. p. 277, 14; 314, 6; t. IV 259, 5 sq. R   16 cf. t. IV 286, 17 R

2 *μὲν* ante *πρεσβεῖαι P* Mor | *παντί με* scripsi e *Vi* *παντὶ μὲν HVP* sed in hoc *παντί με* suprascr m², *MaCl* *μὲν παντὶ* Re sed „*malim με*“ *πάντα μὲν* Mor   5 *ἀφῖχθαι τίς Vi*   11 *συνήγειραν ὁ χορηγὸς Vi* sed *συνήγαγεν ὁ χορηγῶν* in marg m² | punctum post *συνήγαγεν* posui, comma libri edd   13 *ἐλλήσποντον Ma* sed *λ*(1) in ras m² | *χερόννησον HV* *χερόνησον Vi*   14 *ἣν Ma* | *πάντες HV* et in marg *Vi²*   15 *στεφανώσοντες* scripsi ut coni Re *στεφανώσαντες* libri sed *α*(2) in *ο* ras corr *P*, edd | comma post *δῆμον* posui, punctum libri edd   16 *αὐτὸν HVViMaCl*   17 *φιλοτιμήσεσθαι Vi*   19 *διατί HVi* | *φῇς Vi* *φὴς HVPMaCl* edd

καὶ εἰωθότες, οὐ γὰρ ⟨ἂν⟩ ἀρνησαίμην, χρόνου δέ τινος δέονται· δεῖ δέ, οἶμαι, τάχους. οἷον ἂν εἴπω χρήματα δεῖν εἰσφέρειν, πείσω μέν, οὐδεὶς γὰρ οὕτως Ἀθηναίων οὔτ' ὠμὸς οὔτ' ἄπειρος τῆς ὑπὲρ τῶν δικαίων δαπάνης ὅστις ἂν τολμήσειε τὸ ἀνάλωμα φυγεῖν, εἰ γὰρ ὑπὲρ τῶν ἠδικηκότων ὑμᾶς εἰς κίνδυνον ἥκοντες εἰσηνέγκατε προθύμως, πῶς ἄν, ὅθ' ὑπέρ του τῶν πολιτῶν ἡ σπουδή, τὸ δοῦναι μικρὸν ἕκαστος ἀργύριον ζημίαν ἡγεῖσθε; ἀλλ', ὁρᾶς, δεῖ μὲν νικῆσαι ψήφισμα, δεῖ δὲ τοὺς εἰσπράττοντας τοῖς ὀφείλουσι προσελθεῖν ⟨καὶ⟩ πρέσβεις ἑλέσθαι τὸν δῆμον τοὺς διαλεξομένους Φιλίππῳ περὶ τῆς ἀνθρωπείας τύχης. ἡμερῶν ταῦτα πέντε ἢ δέκα ἢ καὶ πλειόνων, βαρὺ δέ, οἶμαι, τοῦτο τοῖς ποθοῦσι τοὺς αὑτῶν.

22. *Ἀλλ' εἴπω τρόπον ἕτερον, ὃς καὶ παρ' ἄκοντος*

---

6 cf. p. 352, 3; 351, 17 sq. Thuc. III 19, 1

---

1 *ἂν* inserui cum Iacobsio Lect 104 Rev 4 et Gasda om libri edd 2 *οἷος* Re 3 *πείσωμεν HVi* *πείσομεν Ma* 4 *δικαίων Ma* sed *δικ* in ras m² 5 *τολμήσαιεν HCl* | *φαγεῖν Vi* sed *φυγεῖν* in marg m² 6 *ἠδικηκότων ὑμᾶς ἢ εἰς κινδύνους καθεικότων εἰσηνέγκατε προθύμως, πῶς ἂν οὐχ ὑπέρ του τῶν πολιτῶν οὔσης τῆς σπουδῆς ἢ τὸ δοῦναι — ἡγεῖσθε*; coni Re | *ἥκοντες* scripsi cum Iacobsio coll p. 352, 3 *εἰκότως* libri edd 7 *ἥκατε* coni Mor | *ὅθ'* scripsi e *Vi* *οὐχ HVPMaCl* sed in hoc in *ὅθ'* corr m², edd *εἰ* coni Gasda | *ὑπέρ του* scripsi auctore Re *ὑπὲρ* libri edd 8 *ἡ*] *ἴση* coni Iacobs Lect 104 *ἡ ἴση* Rev 4 | *τὸ* reposui e libris ut coni Re et Gasda *τί* edd *ἢ* coni Iacobs | *ἕκαστος* reposui e libris cum Iacobsio *ἕκαστον* edd Gasda 9 *δεῖ*] *νῦν V* 10 *ψηφίσματα V* 11 *καὶ* inserui, ut *δεῖ δὲ* vel *καὶ* inserendum coni Gasda om libri edd 12 *ἀνθρωπείας* reposui e libris cum Iacobsio *ἀνείσης* Mor *ἀνίσης* Re *ἀνθρωπίνης* Gasda et Cobet Coll 288 13 *ταῦτα* scripsi *ταῦτα ἢ Vi* *ταῦτ' ἢ HPViMaCl* edd 14 *τῶν V* | *αὑτῶν* scripsi e *P* *αὐτῶν HVViMaCl* edd 15 *πῶς* ante *ὃς Vi* et inser *V²* | *ὃς* in marg *Vi²*, del et *πῶς* suprascr *Ma⁴* *καὶ παρ'*] *καίπερ MaCl*

τοῦ Φιλίππου τὰ σώματα λήψεται, καλεῖν τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας; ἐπίστανται δὲ τὴν πλεονεξίαν | R IV 275 αὐτοῦ καὶ ὡς ἠγάπα μὲν οὐδένα, καθ' αὑτὸν δὲ τοὺς ἐλπίζοντας ἐκολάκευε, καὶ οἱ μὲν ἠπάτηνται, ὁ δὲ γελᾷ. ταῦτ' εἴπω καὶ τὸ δεῖν ὑμᾶς τριήρεις καθέλκειν; εἰσὶ δὲ πολλαὶ καὶ εὐτρεπεῖς καὶ οὐδὲν λελύμανται Χαιρώνεια τοῖς κατὰ θάλατταν πράγμασιν οὐδ' ἂν ἐνέγκαι Φίλιππος ὑμᾶς κακῶς ποιοῦντας τὴν ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἀποδώσει πιεζόμενος πρὸς τοῖς αἰχμαλώτοις καὶ χωρία καὶ πόλεις. ἀλλὰ πάλιν χρόνος καὶ πλείους ἡμέραι τῶν ἐπὶ τὰς εἰσφοράς. 23. ἐγὼ δὲ τὰ ὑμῖν ἥδιστα τήμερον ἂν γενέσθαι βουλοίμην καὶ μηδεμίαν παρ' ἐμὲ περὶ ταῦτα συμβαίνειν ἀναβολήν. εἰ μὲν οὖν ἦν μοι τοσαῦτα χρήματα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δι' ὅσων ἂν ἐλυσάμην τοσούτους, ἐποίουν ἂν ταὐτὸν τοῖς ἐπὶ τῆς πρεσβείας. τί δ' ἦν ὃ τότε ἐποίησα; τῶν ἄλλων πρέσβεων ἐκεῖθεν δεῦρο κομιζόντων χρυσίον αὐτὸς ἐνθένδε ἐκεῖσε φέρων ἐπανῆγον τῶν αἰχμαλώτων ὅσους οἷόν τε ἦν. 24. καὶ νῦν οὐκ ἂν ὤκνησα τὸν αὐτὸν τρόπον ἀπαλλάξαι χείρονος τοὺς πολίτας τύχης,

6 cf. t. I 473,16 11 cf. 330,5 sq. 15 cf. p. 278,9; t. IV 262,16 R 17 cf. p. 278, 9. Dem. fals. leg. p. 393, 11 sq. 18 Dem. fals. leg. p. 394, 6 sq.

1 *λείψεται Ma* sed *σθε* supra *ται* m², *Cl* *λήψεσθε Vi* 3 *οὐκ* ante *ἠγάπα HVMaCl* sed in hoc del m² | *αὐτὸν Cl* sed *ν* add m² *αὐτὸν* (*ῶν* supra) *P* | *καὶ* ante *τοὺς MaCl* 4 *ἐλπίζοντας Ma* sed *ζον* in ras m² 5 *καὶ* om *Vi* 6 *εὐπρεπεῖς ViMaCl* | *χαιρωνία HV* *χαιρωνεία Ma* *χερωνία Vi* 7 *ἐνέγκη MaCl* 8 *ὑμᾶς* scripsi ex *HVViMaCl* *ἡμᾶς P* edd 9 *αὐτοῖς MaCl* | *καὶ* om *Vi* 11 *ἡμῖν Vi* 12 *περὶ MaCl* 13 *ἐμοῦ Vi* sed *ἐμὲ* in marg m² | *οὖν* om *V* | *ἦν* om *Vi* 15 *τοσούτοις Ma* sed *ι* in *υ* corr m², *Cl* 16 *ἑλλήνων MaCl* sed in hoc *ἄλλων* suprascr m² 18 *δὲ* ante *ἐνθένδε P* Mor *ἐνθένδεν Vi* 19 *οἷόν* scripsi ex *HVViMaCl* *οἷός P* edd | *ὤκνησεν Vi*

εἰ παρῆν μοι τοσοῦτον ἀργύριον. ἀλλ' οὐκ ἔστι τοσοῦτον. τοσοῦτον λέγω; μικρὸν μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάνυ μικρόν. ἄνευ γὰρ τοῦ μηδὲ πολλοστὸν μέρος τῶν πατρῴων ἀπολαβεῖν αὐτὸ τοῦτο εἰς ὑμᾶς ἀνήλωται, κέρδος δὲ πονηρὸν οὐδαμόθεν οὐδέν. τί λοιπόν; ἀντὶ χρημάτων εἰσενεγκεῖν τὴν ψυχήν.

25. *Τί οὖν, φησίν, ἂν οἱ μὲν ὦσι παρ' ἡμῖν,*
R IV 276 *ὁ δὲ διδάσκων | τὰ λυσιτελέστερα τὸν δῆμον ἀπίῃ; δεινὸν μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δεινὸν καὶ οὐκ ἔξω ζημίας, δεῖ δὲ ὅμως φέρειν ἀντιτιθέντας τὸ κέρδος τῇ βλάβῃ. οὐχ ἕξετε ῥήτορα φιλόπονον, ἀλλ' ἕξετε στρατιώτας πλείους. οὐκ ἀκούσεσθε λόγων καλῶν, ἀλλ' ὄψεσθε τοὺς νῦν ἑτέρωθι. ἀλλὰ γὰρ ἠδίκηκα τοῖς λόγοις τοῦτον Ὑπερίδην τὸν βέλτιστον καὶ δημοτικώτατον, ⟨ὃς⟩ καὶ εἴ τις ἄλλος ταὐτά μοι διαγέγονε φρονῶν.* 26. *παρὰ τούτων ἆρ' ἀπαιτήσετε γνώμας καὶ ψηφίσματα, κἂν φύγωσι τὸ βῆμα καὶ κρύπτωσιν ἑαυτοὺς καὶ ὀνειδίζωσιν ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Δημοσθένην ἐκεῖνον τὸν ἀμελήσαντα μὲν τῶν ἑαυτοῦ, ὑπὲρ δὲ τῶν ὑμετέρων πάντα*

3 Dem. Aphob. I p. 815, 1 sq. 20 Plat. apol. p. 31 B

1 *οὐκέτι Ma* | 1 et 2 *τοσοῦτο P* Mor | *τοσοῦτον*(2) delendum censet Re 2 *λέγω. H* et coni Re | *οὖν* inserui ex *HViMaCl* om *VP* edd 3 *μὴ δὲ HPViMaCl* | *πολλοὺς H* 4 *πατρώων HVi* 5 *ἀνάλωται Vi* *ἀνήλωται* (*ά* supra) *Ma* 7 *ἂν οἱ μὲν* Mor sed *γρ ἀνειμένον* in marg *ἀνειμὲν* (*οἱ* supra) *P* | *ὑμῖν VMaCl* 9 *δεινὸν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι Vi* 10 *καὶ* om *Ma* 11 *οὐχ* in ras *Ma*[2] 11 et 12 *ἕξεται V* 14 *ὑπερείδην HV* | *δημοτικώτατον* scripsi auctore Re *δημοτικὸν* libri edd 15 *ὃς* inserui om libri edd | *ταῦτα VViCl* 16 „*malim γὰρ*" Re | *ἀπαιτήσεται V* | *γνώμας*] *καὶ λόγους Ma* 18 *ἡμῖν Ma* sed *η* in *υ* corr m[2], *Cl* 20 *τῶν* in ras *Ma*[2] | *αὐτοῦ Ma* sed ' in ' corr m[2], *Cl* | *ἡμετέρων MaCl*

μεριμνήσαντα τὸν βίον, τὸν ἄγρυπνον, τὸν ταλαίπωρον, τὸν οὐδὲ μικρὸν ἡμέρας ἀναπνεύσαντα μέρος, τὸν κρείττονα τοῦ Μακεδονικοῦ πλούτου, τοῦτον παραδεδώκατε Μακεδόσι. καὶ εἶδε τὸν πρεσβεύσαντα πρότερον Φίλιππος δεδεμένον. τί οὖν ἡμᾶς ἐπὶ τὸ βάραθρον καλεῖτε; ἢ ἵνα καὶ ἡμεῖς τὴν ὁμοίαν ἔλθωμεν ὁδόν; καλοί γε οἱ μισθοὶ τῆς εὐνοίας. 27. *ἂν ταῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λέγωσι κλαίοντες, οὐκ ἀπορήσετε πρὸς αὐτοὺς ἀπολογίας τινός. ἃ γὰρ ἄρτι πρὸς ὑμᾶς εἶπον ἐγώ, ταῦτ' ἐρεῖτε ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ὅτι οὐχ ἡμεῖς ἐξέδομεν τὸν Δημοσθένην, ἀλλ' ἐκπεπληγμένων ἡμῶν καὶ χαλεπῶς ἐχόντων καὶ διανοουμένων ἀποκρίνασθαι τοῖς ἥκουσιν ἃ τὸν Φίλιππον ἂν εὐλαβέστερον ἐποίησεν αὐτὸς αὑτὸν ἔπεισεν, ὡς ἄρα αὑτῷ καλῶς ἔχει ταῦτα παθεῖν.* 28. *κἂν ἐπιτιμῶσι πάλιν ὅτι ταῦτα ἐπετρέψατε τῷ Δημοσθένει καὶ συνεχωρήσατε καὶ οὐκ ἐκωλύσατε οὐδ' ἀντελάβεσθε οὐδ' ἠμείψασθε τὴν ἄγαν αὐτοῦ προθυμίαν τῷ μὴ ταῦτα ἐᾶσαι γενέσθαι, πάλιν ἕξετε* | R IV 277

---

18 cf. t. V 552, 20

---

1 *ὑμνήσαντα Vi* sed *μεριμνήσαντα* in marg m² 6 *ἡμᾶς* scripsi ex *HPCl* ut coni Re *ὑμᾶς VViMa* edd | *βάθρον Vi* sed *βάραθρον* in marg m², et coni Iacobs App Pors 322 Lect 104 et Gasda at *βάθρον* nusquam idem est atque *βῆμα* magis placeret *Βαττάλου* coll t. IV 312, 3 R. Dem. cor. § 180 p. 288, 17 et 22 c. schol. Lib. vit. Dem. p. 2, 23. Aeschin. Tim. § 126; 164; fals. leg. § 99, at nihil mutaverim 10 *ἄρτι* in marg *Vi²* 11 *ταῦτα Vi* | *ἡμῶν H* 12 *ὑμεῖς V* | *ἐξέδομεν Vi* sed *κεν* in marg m² *ἐξέδωμεν V* 13 *ὑμῶν Ma* sed *υ* ex *η* corr m², *Cl* | *καὶ*(1) om *Ma* 15 *εὐλαβέστερον ἂν P* Mor | *αὐτὸν HVViCl* 16 *αὐτῷ* libri edd | *ἔχει* scripsi ex *HVViMaCl* *ἔχοι P* edd | *παθεῖν ταῦτα* Re 18 *οὐδὲ HV* 20 *ἐάσαι HVPViMa* edd

πιθανὸν εἰπεῖν ὡς ὑμεῖς μὲν ἠλγεῖτε ἀπιέναι θέλοντος καὶ ἐβοᾶτε μένειν, ἐγὼ δὲ ἰσχυρότερος ἐγενόμην τοῦ δήμου παντός. τούτοις τε οὖν αὐτοὺς θαρρύνετε καὶ ἅμα ὑπόσχεσθε πρὸς τὰ δεύτερα ἔσεσθαι βελτίους, οἵ δὲ πιστεύσουσι λεγόντων.

29. Ἐᾶτε δή με, πρὸς τῶν τροπαίων, πρὸς τῆς γῆς ἣν αὐχοῦμεν ἔχειν μητέρα, ποιεῖν ἅπερ ἔγνωκα, καὶ μή με ἀναγκαζέτω μηδεὶς μηδὲν ὑπομεῖναι τῆς ἐμῆς γνώμης ἀνάξιον. βούλομαι δὲ ἀπιὼν παραμυθήσασθαι καὶ ὑμᾶς καὶ ἐμαυτόν. ὑμῖν μὲν τοίνυν ἐκ τῶν ἐμῶν ἔστω παραμυθία. ὁρᾶτε γὰρ τὴν μεταβολήν. Δημοσθένης ὁ πολὺς κατὰ τοῦ Φιλίππου ῥέων ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας ἀπ' αὐτῆς ἀχθήσεται τῆς ἐκκλησίας. καὶ ὃν οὐκ ἔδωκεν ἡ μάχη τοῖς νενικηκόσιν, οὗτος αὐτὸν ἐγχειριεῖ τῷ δυσμενεστάτῳ, λαβὼν δὲ ἐκεῖνος μαστιγώσει, στρεβλώσει, σιδήρῳ καὶ πυρὶ δαπανήσει τὸ σῶμα. 30. μὴ γὰρ δὴ ἐκεῖνο δείσητε, ὡς ἐγώ ποτε ἐμαυτὸν εἰς τἀκείνου δώσω πράγματα. ὁ μὲν γὰρ ἴσως ἐθελήσει πανοῦργος ὢν καὶ δώσει καὶ χώραν καὶ οἰκίαν καὶ χρημάτων πλῆθος, ἀντὶ δὲ τούτων ἀξιώσει με περιελθόντα

12 cf. t. III 170, 6. Dem. cor. p. 272, 20 15 Plat. rep. II p. 361 E 19 cf. t. IV 319, 12 R

1 *ἡμεῖς P* Mor | *θέλοντας V θέλοντα Vi* sed *τας* supra *τα* m² 3 *αὐτοὺς* scripsi auctore Re *αὐτοῖς* libri edd 4 *ὑπόσχεσθε* scripsi cum Cobeto Coll 288 *ὑποσχήσεσθε HVViMa* sed in hoc in *ὑπόσχεσθε* corr m², *Cl* *ὑποσχεθήσεσθε P* edd | *ἔσεσθαι* scripsi ex *H* cum Cobeto *ἔσεσθε PVi* sed in hoc *εἶναι* in marg m², *Ma* sed *ε* in *αι* corr m², *Cl* edd *εἶναι V* 5 *λεγόντων* in ras *V²* 7 *ἣν V* 9 *ἄξιον HVMa* sed in *VMa ἀν* antep m², *Cl* | *παραμυθήσασθαι* reposui ex *HPViMaCl* ut coni Re *παραμυθήσεσθε V* edd 10 *καὶ* ante *ὑμῖν Ma* 12 *τοῦ* inserui ex *HVMaCl* om *PVi* edd 13 *ἀπ' — ἐκκλησίας* in marg *P²* 14 *αὐτὸν HMa* sed in hoc ' in ' corr m², *Cl* *αὐτὴν Vi* sed *τὸν* supra *τὴν* m² | *ἐγχειριεῖ V* 16 *πυρὶ καὶ σιδήρῳ P* Mor 17 *τὰ ἐκείνου VMaCl* 18 *ἐθελήσοι P* Mor

τὴν Ἑλλάδα παλινῳδίαν ᾆσαι ὅτι Φίλιππος εὐσεβής, πιστός, δίκαιος, Ἑλληνικώτατος καὶ οὐδὲν ἢ ⟨οὐ⟩ πολλὰ τῶν Ἀθηναίων ἐλάττων. βούλοιτο γὰρ ἂν αὐτῷ τούτους ὑπάρξαι παρὰ τῆς ἐμῆς γλώττης τοὺς λόγους ἢ μυρίους αὐτῷ Πύθωνας γενέσθαι. οἶδε γὰρ ὡς ὁ μάλιστα αὐτὸν διαβεβληκὼς οὗτος ἂν μόνος καὶ μεταπεῖσαι δύναιτο. 31. *Φίλιππον μὲν οὖν εἰκὸς οὐδὲ ταύτης ἀφέξεσθαι | τῆς πείρας, ἐγὼ δὲ αὐ-* R IV 278 *τὸν οἷς ἐρῶ πρὸς ταχεῖαν ὀργὴν ἐπισπάσομαι πάλιν ὄλεθρον καλῶν, πάλιν βάρβαρον καὶ λέγων ὡς ἀθάνατος ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις καὶ ὡς ἀμήχανον ψευδεῖς ἐλεγχθῆναι τὰς ὑπὲρ αὐτῆς μαντείας καὶ ὡς ἐγὼ μὲν αὐτῇ τοὺς αἰχμαλώτους ἀνασῶσαι δι' ἐμαυτοῦ προσήκειν ὑπέλαβον, ἡ δὲ καὶ ἄνευ τούτων ἔρρωται καὶ οἶδεν ὅτι οὐ νενίκηκας.* 32. *πρὸς ταῦτά με κατακοπτέτω καὶ τῶν σπλάγχνων, εἰ βούλεται, γενέσθω. ῥᾳδίως οἴσω τὰ χαλεπώτατα. τί λογιζόμενος; ὅτι κἂν νῦν μυριάκις ἀποθάνω, τήν γε δόξαν ἣν ἔσχον παρὰ τοῖς Ἕλλησιν*

---

1 cf. p. 283, 11 5 cf. ad p. 259, 19; 280,16; 328,9; t. IV 977,13 R 10 sq. Dem. Phil. III p. 119, 6 sq. 11 cf. ad p. 285, 9 sq.

---

2 ἤ *Vi* 3 *οὐ* inserui ut inser *P*² et coni Mor et Iacobs Rev 4 om libri edd *οὐδὲν τὰ πολλὰ* coni Gasda 4 *αὐτῷ* scripsi *αὐτῷ HVPViMa* edd *αὐτὸ Cl* | *ὑπάρξειν* Mor | *περὶ Cl* 5 *αὐτῷ* libri edd | *πυθῶνας Vi* | *οἶδεν H* *οὐδὲν P* Mor qui *οὐδεὶς* coni 6 *αὐτὸν* reposui e libris *αὐτὸν* edd | *οὕτως* Mor sed *γρ οὗτος* in marg | *μόνον* in marg *Vi*² 10 *καλὸν Vi* 13 *ἀνασώσειν Vi* 15 *ἔρρωται* scripsi cum Iacobsio Lect 105 *ἔρρωτο* libri edd | *οἶδεν* (α supra) *Ma* *οἶδα Vi* | *οὐ* scripsi *με HVPMaCl* edd om *Vi* *οὐ* post *με* inser *Cl* *οὐδένα ἢ ἐμὲ* coni Re, *μάτην* Iacobs Add 167 Lect 105 Rev 4 | *κοπτέτω Vi* sed *κατα* in marg add m² 17 *γενέσθω VVi* Re

οὐδεὶς ἐξαλείψει χρόνος. εἰ δ' ἄρα καὶ τῶν ἄλλων τις τοῦτο Ἑλλήνων πάθοι, ἀλλ' οὐ τῆς πόλεως τοῦτό ποτε ἔξεισιν, ἀλλ' ἕως ἂν μένῃ τουτὶ τὸ βουλευτήριον καὶ ἡ Πνὺξ αὕτη καὶ τὰ δικαστήρια καὶ τὸ Μητρῷον, ἀεὶ δὲ μενεῖ, ταῦτα γὰρ οἱ θεοὶ λέγουσιν, ἔσται τις μνήμη τῶν ἐμοὶ πεπονημένων. 33. εἰ δ' οὖν καὶ ἄλλων ἀμνημονήσειέ τις, πῶς ἂν τοῦ γε τελευταίου τούτου δύναιτο; τὰ καινὰ γὰρ ἥκιστα ὑπὸ λήθης ἀφανίζεται. τοιοῦτον δ', οἶμαι, τὸ παρόν. ἀνὴρ πολέμιος ἄκων ἐπαινεῖ τὸν ἐχθρὸν ἐμέ. καὶ ἔγωγε ἐνεθυμήθην ὡς τὸ παρ' ἀξίαν εὐτυχεῖν ἐξίστησι πολλάκις τοῦ φρονεῖν. ὁ γοῦν Φίλιππος οὐκ οἶδεν ὡς ἐν αὐτῷ τῷ ζητεῖν με λαβεῖν μάρτυς γίνεται τῆς ἐμῆς εἰς ὑμᾶς εὐνοίας καὶ μονονοὺ κηρύττει πρὸς ἅπαντας ὅτι διὰ τοῦτον μέντοι τὸν ἄνθρωπον οὐ κεκράτηκα τῆς Ἀττικῆς, ἀλλ' ἔτι μοχθῶ καὶ στρατεύομαι πάλαι πάντα δυνάμενος ἔχειν. 34. τί οὖν ἔτι δεῖ με μεῖζον παραμύθιον ζητεῖν; ἢ τίνων οὐ στεφάνων τὸ πρᾶγμα ἐντιμότερον; ὅταν γὰρ ἐμὲ μόνον ἐκεῖνος οὕτω μισῇ, καί

---

4 cf. p. 284, 6

---

1 τίς *HViMaCl* 2 γε post τῆς *P* edd delevi 4 αὕτηὶ Cobet Coll 288 5 μενεῖ scripsi cum Iacobsio Lect 105 Gasda Cobeto μένει *VViCl* sed in hoc in μενεῖ corr m², Re μένοι *PMa* sed in hoc ο in ras m², Mor μένῃ *H* 5 τίς *HVVi* 6 πεπονημένων *Ma* sed πε antepos m² | δὲ edd 7 ἀμνημονήσειέν *H* | οὖν *Ma* | τούτου inserui e libris om edd 12 εἶδεν *HV* | τῷ e τὸ corr *Cl*² 14 μονονοὺ scripsi ex *HV MaCl* coll p. 116, 5; t. IV 379, 18; V 306, 8 μόνον οὐ *PVi* edd 15 οὐ κεκράτηκα scripsi ex *HVMaCl* οὐκ ἐκράτησα *PVi* sed in hoc κα in marg ad σα m², edd | τὰ ante τῆς *Vi* 16 στραγγεύομαι coni Iacobs Rev 4 | πάντως *V* ποτε *MaCl* 18 αἰτεῖν *Vi* sed ζητεῖν in marg m² | στεφάνων *Ma* sed άνων in ras m² | ἦν τιμότερον *Vi* 19 οὕτως *HV* | μισῇ reposui e libris μισεῖ edd

με πάντας ὑπερβεβληκέναι τῷ | μίσει τῷ πρὸς R IV 279 αὐτὸν ὁμολογεῖ. ὥσπερ οὖν εἴ με φιλεῖν ἔφασκεν, ᾐσχυνόμην ἄν, οὕτω φιλοτιμοῦμαι μισούμενος. ἢ τῶν μὲν πολιτῶν τοὺς ἐχθροὺς εἰ παρειχόμην τὰ βελτίω μοι μαρτυροῦντας, μέγα ἂν ἦν, καὶ δεῖγμα τῆς ἐσχάτης ἀρετῆς τὸ τοὺς ἡδέως ἂν λοιδορήσαντας ἐπαινεῖν ἠναγκάσθαι, τοῦ δ' ἀλλοφύλου καὶ πολεμίου τοῦτ' αὐτὸ ποιοῦντος οὐκ ἄρα σεμνύνεσθαί μοι προσήκει καὶ καλὸν ἐντάφιον ἔχειν νομίζειν τὴν τοῦ λίαν ἀποκτεῖναί με ἐπιθυμοῦντος ἐπιστολήν; 35. ταῦτα πρὸς ἐμαυτὸν κατὰ τὴν ὁδὸν λέγων οὐκ ἀνιάσομαι, ὅτι με ὡμολόγηκε Φίλιππος δισχιλίων Ἀθηναίων εἶναι τιμιώτερον. οὐ γάρ φησι μείζω μὲν ἐθέλειν δοῦναι, λαβεῖν δὲ ἐλάττω, ἀλλ' ὅπερ οὐδεπώποτε ὑπὲρ ἐμαυτοῦ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν ἐτόλμησα ἐγώ, τοῦτ' ἐν ἑτέροις ῥήμασιν ὁ πολέμιος διδάσκει. τοῦτ' οὖν, ὅπερ ἔφην, οἴσει μοι παραμυθίαν.

36. Ὥρα δὴ πορεύεσθαι τοσοῦτον εὐξάμενον· Ἄπολλον πατρῷε καὶ δέσποινα Ἀθηνᾶ καὶ Δήμητερ καὶ Κόρη καὶ Ἴακχε καὶ θεοὶ πάντες καὶ ἥρωες,

9 cf. ad p. 107, 6. Isocr. Archid. p. 125a 12 cf. ad p. 318, 2 18 cf. p. 258, 18. t. IV p. 333, 3 | p. 38, 3 sq. t. IV 386, 8

1 *πάντας Vi* sed *των* supra *τας* m² *πάντων HV* | *ὑπερβεβηκέναι V* 2 *αὐτὸν* libri edd | *ὁμολογῇ ViMaCl* 6 *λοιδορήσαντας Ma* sed *ον* supra *αν* m² 7 *τοῦτο HViMaCl* 8 *ἆρα Cl* | *καὶ* inser *Ma²* om *Cl* 9 *νομίζειν ἔχειν Vi MaCl* Re 11 *ὁμολογεῖ Vi* sed *ὡμολόγηκε* in marg m² 13 *μεῖζον Ma* sed in *μείζω* corr m², *Cl* | *ἐθέλει P* Mor 14 *οὐδεπώποτε* scripsi *οὐδὲ πώποτε* libri edd 15 *τοῦτο Vi Cl* | *πόλεμος* Mor 16 *τοῦτ'* scripsi ex *HVP* sed in hoc *τ'* in *τον* corr *τοῦτο ViMaCl* edd | *οὖν* om Mor | *ἔφθην MaCl* 18 *δὲ Ma* 19 *πατρῶε HP* | *Δήμητερ* scripsi ex *HViMaCl* cum Gasda *δημήτηρ VP* edd 20 *ἴαχε HCl* *ἥλιε Vi* sed *ἴακχε* in marg m² | *καὶ ἥρωες Ma* sed *καὶ ἢ* in ras m²

μεθ' ὧν οἱ πρόγονοι τὸν Μῆδον ἐνίκησαν ἀνυπόστατον εἶναι δοκοῦντα, δοίητε τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἁπλῶς καὶ ἀδόλως ταύτην τὴν ἀλλαγὴν ποιήσασθαι πρὸς τὴν Ἀθηναίων πόλιν καὶ μηδὲν φενακισμοῦ μηδ' ὧν εἴωθε μηδὲν ⟨ἐκ⟩ τῆς αὑτοῦ φύσεως πρὸς τὸ πρᾶγμα τοῦτο προσενεγκεῖν. εἰκότως δὲ αὐτόν, οἶμαι, δέδοικα τὸν ἐν ταῖς συνθήκαις ἢ τοῖς ὅπλοις ἀδικήσαντα πλείω.

1 cf. p. 283, 15

1 δῆμον *MaCl* sed in hoc μῆδον suprascr m[2] 3 ἁπλοῦν *Vi* sed ἁπλῶς suprascr m[2] | ταῦτα *Ma* 5 φενακισμῶ *Vi* | μηδ' ὧν *Ma* sed δ' ὧ in ras m[2] μὴ δ' *ViCl* | ἐκ inserui om libri edd sed „*videtur* ἀπὸ *vel* παρὰ *deesse*" Re 6 αὐτοῦ libri edd | τοῦτο *Ma* sed τοῦ inser m[2] 8 συνηθείαις *Vi* sed συνθήκαις in marg m[2]

XXII.

Declamatio inscripta *Ἐξῄτησεν ὁ Φίλιππος τὸν Δημοσθένην. κατέφυγεν ἐπὶ τὸν Ἐλέου βωμὸν ὁ Δημοσθένης. ἀποσπασθεὶς ἐξεδόθη. καὶ ἀφεθεὶς ὑπὸ τοῦ Φιλίππου γράφει παρ' Ἀθηναίοις ἀνελεῖν τὸν βωμόν*, qua Demosthenes aram Misericordiae[1]) a qua abreptus erat, ut Philippo dederetur, ab hoc dimissus destrui petit, quamquam eius argumentum plane fictum est[2]), omnium Philippicarum maximum ab eloquentiae Libanianae admiratoribus plausum tulit neque 'corporis' finibus coercita mansit, sed etiam in complures eclogas recepta est.[3]) Magnus igitur est numerus codicum quibus ad hanc aetatem pervenit. Sunt autem hi 35[4]):

---

1) De qua cf. p. 172, 16; ad t. II 134, 20; V 528, 1; t. IV 284, 17 R et Paus. I 17, 1. Philostr. ep. 39.

2) Ansam fortasse Lycurgi Leocr. § 93 de Callistrato narratio praebuit.

3) Utrum etiam Nicolai Cabasilae orationi inscriptae *συμβουλευτικὸς Ἀθηναίοις περὶ τοῦ ἐν αὐτοῖς Ἐλέου βωμοῦ* codice Musei Britannici Burneiano gr. 75 fol. 145—146ᵛ servatae aliqua cum hac declamatione ratio intercedat, quoniam lucem nondum vidit, dicere haud queo. Ectypum autem illud olim Meadianum nunc Dublinense (Michaelis apud Arn. Schaeferum, Demosth. III 410²; Arch. Jahrb. III 237 sq.; Conr. Wernicke, ann. philol. Fleckeisen. CXLI 207 sq.; Aem. Krueger Athen. Mitteil. XXVI 132) inscriptum *ΔΗΜΩΣΘΕΝΗΣ ΕΠΙΒΩΜΙΟΣ* ex hac declamatione potius quam e Plutarchi (Dem. 29) de morte Demosthenis narratione originem cepisse statuerim. Nam declamationis argumentum cum iis convenit, quae vero apud Plutarchum leguntur: *ἅμα τῷ προελθεῖν καὶ παραλλάξαι τὸν βωμὸν ἔπεσε καὶ στενάξας ἀφῆκε τὴν ψυχήν* non item.

4) Codex Monacensis gr. 96 a Reiskio littera *B* insignitus declamationem non continet; pro *B* in editione Reiskiana p. 262 not. 50 legendum est *W* (= codex Wolfenbuttelanus).

Agmen ducant codices 'corporales'.

1. Hierosolymitanus Sanctae Crucis 57 (= Cr) bibliothecae patriarchalis palimpsestus saeculi XI/XII fere totam quidem declamationem servavit. Continet enim in folio 39^{vr} inscriptionem initiumque declamationis usque ad *τῶν ἑλλήνων* p. 349, 14; in folio 46^{vr} quae succedunt usque ad *πολλὰ τὸν* p. 354, 5; in folio 78^{vr}[1]) quae succedunt usque ad *ἐμῆς ψυχῆς* p. 359, 1; in folio 62^{vr} quae succedunt usque ad *τῶν πώποτε* p. 363, 12; in folio 58^{vr} quae succedunt usque ad *ἐλεήσει* p. 368, 8. Sed pleraque abrasa sunt. Pauca quae certo legi possunt adnotavi. Vide t. V p. 154 sq.

2. Hierosolymitanus bibliothecae patriarchalis S. Sepulcri 107 (= H) saec. XIV fol. 36^{v}. Desinit in folio 39^{v} verbis *πολεμεῖν γὰρ* p. 363, 16. Vide t. V p. 150 sq. Contuli.

3. Vaticanus gr. 940 (= V) saec. XIII/XIV fol. 26. Vide t. V p. 152 sq. Contuli.

4. Chisianus R VI 43 (= C) saec. XIII/XIV fol. 19. Correctus est duabus manibus quarum unam m^2 dixi, alteram littera *f* insignivi. Vide t. I p. 10 sq. Contuli.

5. Laurentianus LVII 27 anno 1392 ex eodem quo Chisianus exemplari descriptus fol. 22. Vide t. I p. 59.

6. Wolfenbuttelanus 511 Gudianus gr. 77 saec. XV e Laurentiano LVII 27 exaratus fol. 25^{v}. Contulit Reiskia. Vide t. I p. 64 sq. Contuli.

7. Escurialensis T-II-9 (145 in catalogo Milleri) saec. XVI ex editione Ferrariensi quae Wolfenbuttelanum fontem habuit descriptus. Vide t. I p. 67.

8. Laurentianus LVII 21 saec. XIV/XV fol. 92. Vide t. V p. 158 sq.

9. Barberinus II 41 (olim 351) (= B) nunc Vaticanus saec. XV fol. 352. Vide t. I p. 24 sq. Contulit mihi Pius Franchi de Cavaleriis.

10. Vaticanus gr. 82 (= Va) saec. XIV fol. 30. In

---

1) T. V p. 157 l. 11 operarum vitio legitur 77^{vr}.

folio 32 altera incipit manus. Duabus manibus, altera et tertia, correctus est. Vide t. I p. 48 sq. Contuli.

Sequantur codices 'eclogarii'.

11. Vindobonensis Philos. et Philol. IV 82 (= Vi) saec. XIV fol. 148. Correctus est manu secunda. Vide t. V p. 169. Contuli.

12. Matritensis 4679, olim N-49 (= Ma) saec. XIV fol. 95. Correctus est manu secunda. Vide t. I p. 362 sq. et t. IV p. 410. Contuli.

13. Berolinensis gr. 195 olim Claromontanus (= Cl) saec. XIV fol. 106ᵛ (314ᵛ). Correctus est manu secunda. Vide t. IV p. 410 sq. Contuli.

14. Laurentianus IX 30 (= Lau) saec. XV/XVI fol. 1 continet declamationem perperam inscriptione praeditam *ἐκδοθεὶς φιλίππῳ δημοσθένης ἀφεθεὶς καὶ μὴ πολιτευόμενος κρίνεται δημοσίᾳ* quae est declamationis XXIII. Fine priva desinit in folio 7ᵛ verbis *τοῦ βωμοῦ κέκλεισται* p. 369, 3. Vide t. II p. 202. Contuli.

15. Parisinus gr. 3016 saec. XV fol. 251. Vide t. I p. 53 sq.

16. Athous Laurae Ω 123 saec. XIII fol. 175. Vide t. I p. 323 sq.

17. Neapolitanus II E 19 saec. XV fol. 166ᵛ. Vide t. I p. 331 sq.

18. Ambrosianus I 49 sup. anno 1488 exaratus fol. 243. Vide t. I p. 363 sq.

19. Parisinus gr. 3017 saec. XV ex eodem quo Ambrosianus I 49 exemplari descriptus fol. 215. Vide t. II p. 4 sq.

20. Laurentianus LIX 30 saec. XV fol. 261ᵛ. Vide t. I p. 417 sq.

21. Parisinus gr. 2961 saec. XV fol. 32ᵛ. Vide t. II p. 188 sq.

22. Vaticanus gr. 224 saec. XV fol. 244 continet tantum initium usque ad *νῦν ἀκούσεσθε* p. 347, 16. Vide t. II p. 194 sq.

23. Athous Iberon 186 saec. XV fol. 25ᵛ. Vide t. II p. 228 sq.

24. Parisinus gr. 3014 saec. XIV fol. 166^{a}. Vide t. II p. 375 sq.

25. Parisinus gr. 3019 saec. XIV/XV fol. 71 continet declamationem perperam inscriptam *ἀπολογία δημοσθένους οπως* (sic) *ἀπεσπάσθη ἐκ τοῦ βωμοῦ τοῦ ἐλέους καὶ παρεδόθη ὑπὸ τῶν ἀθηναίων τοῖς ὑπὸ τοῦ φιλίππου βασιλέως πεμφθεῖσιν.* Vide t. IV p. 306 sq.

26. Parisinus gr. 3001 saec. XVI fol. 218 continet declamationem perperam inscriptam *ἐκδοθεὶς φιλίππω δημοσθένης ὑπ' ἀθηναίων.* Vide t. V p. 161.

27. Parisinus gr. 3018 saec. XV fol. 217. Vide t. V p. 173 sq.

28. Laurentianus LVII 23 saec. XIV fol. 182^{v}. Vide t. V p. 176 sq.

29. Ambrosianus E 92 sup. (301 in catalogo Martinii et Bassii) saec. XIV/XV e Laurentiano LVII 23 descriptus fol. 129^{v}. Vide t. V p. 178 sq.

30. Mosquensis bibliothecae synodalis 489 saec. XV fol. 123^{v}. Vide t. V p. 180 sq.

31. Vaticanus Palatinus gr. 213 saec. XIV fol. 261. Vide t. V p. 183 sq.

32. Escurialensis T-II-11 (147 in catalogo Milleriano) saec. XVI fol. 99^{v}. Vide t. V p. 366 sq.

33. Smyrnaeus bibliothecae scholae evangelicae B-9 saec. XVIII descriptus ex editione Morelliana fol. 348. Vide t. V p. 415.

243 34. Parisinus Suppl. gr. 205 chartaceus formae folii saeculi XV olim fortasse cardinalis Granvellae, deinceps Petri Pantini[1]), Andreae Schotti, societatis Iesu Antverpiensis, anno 1796 in bibliothecam nationalem Parisinam illatus continet post variorum epistulas et Lucianea quae l. 1 p. 910 sq. recensui inde a folio 70^{v} (olim pag. 314) declamationem inscriptam *ἐξήτησεν ὁ φίλιππος τὸν δημοσθένην· ὁ δὲ δημοσθένης κατέφυγεν ἐπὶ τὸν τοῦ ἐλέου βωμόν· ἀποσπασθεὶς δὲ ἐξε-*

1) Confer quae dixi Relat. Acad. Berol. 1885 p. 908 sq.

δόθη καὶ ἀφεθεὶς ὑπὸ τοῦ φιλίππου γράφει παρ' ἀθηναίοις ἀνελεῖν τὸν βωμόν. Sed iam in folio 71^{v} (pag. 316) desinit verbis τὸν περὶ τοῦ βωμοῦ νόμον p. 353,19. Folia 72 et 73 vacua relicta sunt. Inde a folio 74 sequuntur epistulae Michaelis Apostolis.

Anno 1880 inspexi.

35. Varsaviensis bibliothecae Ordinationis Zamos- 244
cianae (= Z)[1] chartaceus formae octavae saec. XV miscellaneus continet fol. 2^{v} finem apologiae Demosthenis

inde a verbis ὦ δέσποτα t. IV p. 321, 6 R.

fol. 3^{r} ἐξῄτησεν ὁ φίλιππος τὸν δημ /////ην. κατέφυγεν ἐπὶ τοῦ ἐλέου βωμόν· ὁ δημοσθένης ἀποσπασθεὶς, ἐξεδόθη. καὶ ἀφεθεὶς ὑπὸ τοῦ φιλίππου, γράφει παρ' ἀθηναίοις ἀνελεῖν τὸν βωμόν. Desinit declamatio folio 5^{v} in verba p. 365, 3 ῥήτορος ἀδόλως.

Inde a folio 6 sequuntur alia manu exaratae παροιμίαι δημώδεις ἐκ τῆς διογενειανοῦ συναγωγῆς, inde a folio 31 ἐπιστολαὶ συνεσίου κυρηναίου ἐπισκοπου πτολεμαίδος eiusdemque orationes, epistulae Amasidis; inde a folio 125^{r} et 139^{r} usque ad 204^{v} iterum alia manu exaratae duae collectiones epistularum Libanii inscriptae: *Λιβανίου Σοφιστοῦ Ἐπιστολαί.* Sequuntur ἐπιστολαὶ ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου καὶ ἕλληνος aliaque quae l. l. recensui.

Contuli codicem Vratislaviam missum anno 1897.

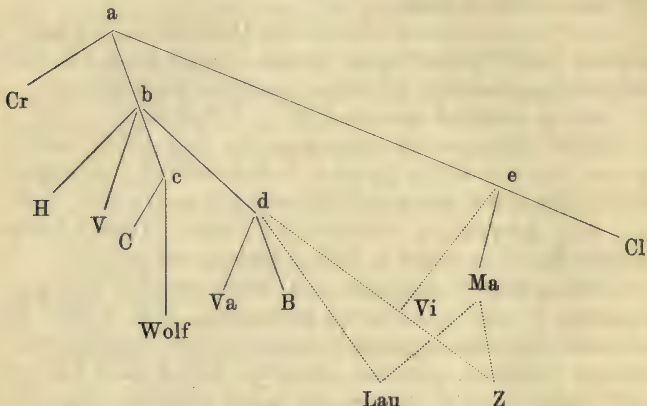
Ex his quos in censum vocandos esse duxi codices duodecim rursus in duas discedunt familias, quarum prior codicibus *CrHVCWolfVaB*, altera codicibus *MaClViLauZ* continetur, ita tamen ut *ViLauZ* ex utraque mixtam recensionem praebeant. *HVC* ex eodem fluxerunt exemplari quod cum *Cr* communem habuit fontem; *Wolf* vero non ex ipso *C* sed e codice Laurentiano LVII 27 cum hoc maxime cognato fluxit. Etiam exemplar e quo *Va* et *B* manaverunt eundem fontem habuit atque *HVC*. Codex vero *Vi* recensionem praebet e *MaCl* et *VaB* mixtam. Idem cadit in *Lau*, etsi is propius ad *VaB* quam ad *MaCl* accedit. Denique codex *Z* proxime et a

---

1) Pluribus de hoc codice egi Mus. Rhen. LIII 547 sq.

Ma et a *Vi* stat, sed manum in textus forma constituenda tam insolentem prodit, ut lectiones eius omnino ab apparatu critico exulare iusserim.

Necessitudinis vinculum quo codices singuli inter se coniuncti sunt hoc tibi reddet stemma:

In universum prior familia alteram fide superat.

Macarius Chrysocephalus[1]) duos locos laudavit.

Declamatio in lucem protracta est e codice Wolfenbuttelano anno 1517 editione Ferrariensi[2]) (= Ferr) fol. 7—12ʳ. Huius textus formam fere reddidit Morellus[3]) Liban. opp. t. I p. 411—422 (= Mor), sed hic illic e codice qui maximam cum *Lau* habuit similitudinem[4]) emendavit. Textum Morellianum Reiskius (= Re) minus ope codicis

1) Cf. t. I p. 351 sq.

2) Cf. t. I p. 75. Hac editione (fol. 141; 27; 99) etiam declamationes Menelai (t. V p. 199), Neptuni et Martis (ib. p. 418 et 432), Timonis (ib. p. 534) contineri suis locis adnotare debui.

3) Unde evenit ut verba p. 363,11 ὁ στεφανούμενος quae Wolfenbuttelanus cum reliquis codicibus praebet, in Mor aeque atque in Ferr desint.

4) Cf. p. 353, 19 et 21.

Wolfenbuttelani quam ex ingenio multis locis correxit, uxor vero textum illum vel cum vitiis typographicis retinere quam certas emendationes mariti reponere maluit t. IV p. 253 —265.

Pauca ad textum corrigendum contulerunt Weiskius[1] et Sintenis[2], plura Fr. Iacobsius[3] et A. Gasda[4].

---

1) Cf. supra p. 191.
2) Cf. t. I p. 78.
3) Cf. t. I p. 77 et supra p. 317.
4) Cf. t V p. 198.

XXII.

Ἐξήτησεν ὁ Φίλιππος τὸν Δημοσθένην. κατέφυγεν ἐπὶ τὸν Ἐλέου βωμὸν ὁ Δημοσθένης. ἀποσπασθεὶς ἐξεδόθη. καὶ ἀφεθεὶς ὑπὸ τοῦ Φιλίππου γράφει παρ' Ἀθηναίοις ἀνελεῖν τὸν βωμόν.

Δημοσθένης.

R IV 253 1. *Καινότατα, ὦ Ἀθηναῖοι, τῶν πώποτε πεπονθότων, ἐκδοθεὶς μὲν ὑπὸ τούτων ὑφ' ὧν ἤλπιζον σωθήσεσθαι, σωθεὶς δὲ ὑπ' ἐκείνων οὓς ἅπαντα διε-*

Cr = codex Hierosolymitanus Sanctae Crucis 57
H = Hierosolymitanus S. Sepulcri 107
V = Vaticanus gr. 940
C = Chisianus R VI 43
Wolf = Wolfenbuttelanus 511
Va = Vaticanus gr. 82
B = Barberinus II 41
Vi = Vindobonensis philos. et philol. IV 82
Ma = Matritensis (N-49) 4679
Cl = Berolinensis gr. 195 olim Claromontanus
Lau = Laurentianus IX 30

---

1 *ἐκδοθεὶς φιλίππῳ δημοσθένης ἀφεθεὶς καὶ μὴ πολιτευόμενος κρίνεται δημοσίᾳ Lau* *ἐξήτησεν MaCl* | *καὶ* ante *κατέφυγεν Wolf* edd delevi 2 *τοῦ* ante *ἐλέου WolfVaVi* edd delevi coll p. 353, 16; 362, 15 et Macario Chrys. p. 356, 6—8 6 *Δημοσθένης* om *CrHVCVaMaLau* *δημοσθένης ἢ μελέτη BVi* *καὶ ὁ λόγος Wolf* *μελέτη Cl* *μελέτη δευτέρα* Ferr 7 *πεπονθότων* scripsi e *CrViMaCl* *πεπονθὼς VCWolfVa* sed in hoc *ὼς* in ras m[2], *BLau* edd 8 *παθὼν*, ante *ἐκδοθεὶς Ma Cl* | *ὑπὸ τούτων* om *MaCl* | *πάντων Lau* | *ὑφ'* inser *Lau*[2]

τέλουν λυπῶν τὸν χρόνον, ἥκω τὴν μὲν ἐμαυτοῦ πατρίδα φιλῶν ὥσπερ πρότερον, οὐδὲ γὰρ εἰ τούτων ἔτι δεινότερα πάθοιμι, δυναίμην ⟨ἂν⟩ τοῦτό ποτε καταλῦσαι, γνώμην δὲ ἔχων ἀφεστάναι τῆς ὑμῖν τε ἴσως ὀχληρᾶς ἐμοί τε ἐπικινδύνου πολιτείας. 2. *οὕτω δὲ ἐγνωκὼς ὅμως ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς τούτου μόνου καὶ τελευταίου παρῆλθον ἐν ὑμῖν ἐρῶν, ᾧ πεισθέντες μὲν μεγάλα εἰς δόξαν ὠφεληθήσεσθε, μὴ δεξάμενοι δὲ πολλὴν καὶ μεγάλην αἰσχύνην, ἣ νῦν γέγονε, βέβαιον τηρήσετε τῇ πόλει. τοῦτο δέ ἐστιν ἀνῃρῆσθαι τουτονὶ τὸν βωμόν, ὃν ἐκ τῶν πρὸς ἐμὲ πεπραγμένων ἀπεφήνατε μάταιον.* 3. *εἰ μὲν οὖν ἐφρόντιζον τῶν τῷ δήμῳ συμφερόντων οἱ φάσκοντες ὑμᾶς φιλεῖν, εὐθὺς ἂν μετὰ τὴν ἐμὴν παράδοσιν, ἣν πεποίησθε τὴν πρὸς τὸν βωμὸν αἰδῶ ῥαδίως ἀνελόντες, ἔλεγον ἂν τούτους τοὺς λόγους* | R IV 254 *οὓς νῦν ἀκούσεσθε παρ' ἐμοῦ καὶ τὸν βωμὸν ἀνασπᾶν ἐκέλευον, ὡς ἂν οὐ καλῶς ἔχον ὑμῖν τὸν αὐτὸν θυσίαις μὲν τιμᾶν, τῷ δὲ τοὺς ἱκέτας*

---

1 *μὲν* inserui e *CrHVaBVi* om *VWolfMaClLau* edd 2 *οὐ Ma* 3 *δεινότατον Lau* | *ἂν* inserui cum Gasda om libri edd 4 *καταλύσαι H* | *δὲ ἔχων Va* sed *γρ' δἔχον* in marg m^2 | *ἀφεστᾶναι Va* sed *ἀ* ex *ἐ* corr m^2 5 *ἐμοί δ' Ma* sed *ἐμοί τε* suprascr m^2, *Cl* 6 *καὶ V* sed *δὲ* in marg m^2 | *τὸν* ante *τοῦ* inser *Ma* | *ἑνὸς Va* sed *ἑ* in ras m^2 7 *παρῆλθον V* sed *ον* in ras m^3 | *ὃ ViVa* sed in hoc in *ᾧ* corr m^2, et praeferendum censet Gasda | *πεισθέντες Va* sed *σθέντες* in ras m^2 8 *μεγάλως VaB* | voce *δόξαν* des *Cr* fol. 39^v, quae sequuntur in fol. 39^r usque ad p. 349, 15 *ἑλλήνων* abrasa iam non legi possunt | *μὴ* om *Vi* 9 *ἣ* in ras *Va*^{2} sed *ὃ* suprascr m^3 *ὃ Vi* *ἣ Wolf* Ferr | post *βέβαιον* ras 12—15 litt *V* 10 *τῇ πόλει τηρήσετε* Mor | *ἀναιρῆσαι Va* sed *γρ' ἀνῃρῆσθαι* in marg m^2, *BVi* 11 *ἐμὲ* in ras *V*^{2} 13 *ἡμᾶς Vi* 14 comma post *πεποίησθε* libri edd delevi 15 *αἰδῶ* cum ras 1 litt *V* | comma inserui ex *HViMaCl* om reliqui libri edd 17 *ἂν οὐ καλῶς*] *οὐκ ἂν ἔχον Va* sed *ν*(2) in ras m^2 et *γρ' οὐκ ἂν καλῶς ἔχον* in marg m^3, *οὐκ ἂν οὐ καλῶς B* *οὐκ ἂν καλῶς Vi* *ἂν ἀκάλως Wolf* | *ἔχων Vi* 18 *τὸ* in *τῷ* corr *Va*^{2}

ἀποσπᾶν ἀτιμάζειν· ἐπεὶ δὲ τουτὶ μὲν ὑπὸ τούτων τῶν χρηστῶν ὠλιγώρηται τῶν μεγάλας ὑμῖν ὀφειλόντων χάριτας ἀνθ' ὧν αὐτοῖς ὅ τι βούλονται ποιεῖν ἐπετρέψατε καὶ ζῆν ἐπ' ἐξουσίας ἁπάσης, ἔδει δὲ καὶ τὴν ὑπὲρ τούτου γνώμην μετὰ πολλῶν ὧν πρότερον δεδήλωκα παρ' ἐμοῦ προτεθῆναι, οὐχ ἡδέως μὲν ἐπὶ τὸ βῆμα τοῦτο ἀναβὰς τὸ πολλήν μέν μου δεξάμενον καὶ συνεχῆ πολιτείαν, ἀμοιβὴν δέ μοι τοιαύτην ἐνηνοχὸς ὁποίαν ἴστε, τοσοῦτον δ' οὖν ὑπομενῶ δημηγορῆσαι καὶ διδάξαι τὴν πόλιν ὡς ἀμείνων ἂν εἴη τὸν βωμὸν ἀνελοῦσα.

4. Καίτοι, μὰ τὴν Ἀθηνᾶν, οὐδ' εἰ πάντες οἱ μάντεις προὔλεγον ὡς ἐγώ ποτε ταῦτα ἐν Ἀθηναίοις φθέγξομαι καὶ τοιαῦτα ἀφήσει ῥήματα Δημοσθένης, οὐκ ἄν ποτε ἐπίστευσα λέγουσι. διὰ τί; ὅτι οὐ τῆς ἐμῆς, ὦ Ἀθηναῖοι, προαιρέσεως οἱ λόγοι, ἀλλ' ἑτέρων μὲν ἦν ἐκεῖνα, τὸ μὴ μεμνῆσθαι τῶν προγόνων μηδὲ

12 Dem. p. 762, 17

1 τουτὶ μὲν *C* sed τὶ et ὲ in ras *f* τοῦτο μὲν *MaCl* sed in hoc ˜ο in ras m² τῆς τιμῆς *Va* sed τουτὶ μὲν in marg m², *BVi* τοῦ τιμᾶν *H* 3 τὰς ante χάριτας *MaClLau* | ἀνθῶν *Va* | ὅτι *Vi* 4 ἐπεξουσίας *Vi* | δεῖ coni Gasda 5 τούτων *Lau* 6 δεδήλωκα scripsi auctore Gasda δέδωκα *HVCWolf* edd ἔδωκα *VaBMaClLau* ἔδωκε *Vi* | καὶ ante παρ' *WolfVi* edd delevi | προτεθῆναι scripsi auctore Re προστεθῆναι (προστεθεῖν *Lau*) libri edd 6 ἐρῶ οὖν vel simile ante οὐχ excidisse censet Re 7 ἀναβὰς *V* sed νῦν ἄνω suprascr m² | μέν μου *V* sed ν μου in ras m², *C* sed ν ex ι corr *f* μέντοι *H* μὲν οὐ *Wolf* Ferr 8 ἐνηνοχὼς *Ma* 9 ὑπομένω *HWolf* *MaCl* sed in hoc μένω e μενῶ corr m² 10 ἄμεινον *Lau* 11 ἀνελόντα *Va* sed όντα in ras m² 13 ἐν ἀθηναίοις ταῦτα *Lau* 14 καὶ — Δημοσθένης delenda censet Gasda | καίτοι ταῦτα *Wolf* | ῥήματα ἀφήσει *VaBVi* φήσει *Lau* ἀφήσω coni Re 15 διατί *HViMaCl* | ὅτι om *MaCl* | οὐ inser *Va²* 17 μεμνῆσθαι — 349, 1 μηδὲ om *Wolf* Ferr | τῶν — 349, 1 μεμνῆσθαι inser *Va³* | μὴ δὲ *HBViMa*

μεμνῆσθαι τοῦ φρονήματος μηδὲ μιμεῖσθαι τοὺς πατέρας, ἑτέρους δὲ γενέσθαι, ἐγὼ δὲ πᾶν τοὐναντίον εἰς ἐκείνους βλέπειν ἠξίουν κἀκείνους ποιεῖσθαι παράδειγμα τοῦ βίου καὶ μὴ λιπεῖν τὴν παραδοθεῖσαν τάξιν. 5. *καί που καὶ ἐπιπλήττων ὑμῖν ὁ πάντα ἐγὼ θρασὺς εἰπόν τι καὶ τοιοῦτον· ἐξέστητε, ὦ Ἀθηναῖοι, τῆς ὑποθέσεως καὶ προσέθηκα τὴν περὶ τὰς ἐξόδους ὑμῶν ἀργίαν, τουτὶ γὰρ ἑώρων οὐχ ἥκιστα τὸ μέρος τῇ πόλει κατημελημένον, ὑπὲρ δὲ τῶν εἰς τὸν βωμὸν τουτονὶ τιμῶν ὡς κατερραθυμημένων οὐδεπώποτε ἐπιτιμήσας οἶδα. οὐδὲ γὰρ ἑώρων τοιοῦτον οὐδὲν περὶ αὐτὸν συμβαῖνον, ἀλλὰ καίτοι τἄλλα πολὺ τοῦ τῶν προγόνων ἀφεστηκότες τρόπου καὶ τὴν ἐν τοῖς θεάτροις ἡδονὴν ἔμπροσθεν τῆς ὑπὲρ τῶν | Ἑλλή-* R IV 255
νων προνοίας πεποιημένοι τοὺς περὶ τοῦτον νόμους ἀκριβῶς ἐτηρήσατε καλῶς εἰδότες ὅτι τῇ πόλει δόξαν οὐ τὸ τοὺς ἐχθροὺς ἐν γῇ καὶ θαλάττῃ δύνασθαι

---

6 cf. p. 279, 18. Dem. p. 1233, 25 6 sq. cf. t. IV 299, 1 R. Dem. Phil. III p. 143, 13 10 Dem. p. 142, 14

---

1 *μηδὲ Va* Mor *μὴ HVCBViMaClLau* 2 *ἕτεροι HVC* sed in hoc in *ἑτέρους* corr *f*, *VaBVi* *ἑτέρου Wolf* Ferr | *δὲ* (1) om *HVCVaBViMaClLau* et *γρ* in marg Mor 3 *κἀκείνου V* | *ποιῆσαι VaVi* 4 *ἐκλιπεῖν Lau* et *γρ* in marg *Va*[2] 5 *καὶ* inser *Va* 7 *καὶ* ante *τὴν VaB* 8 *ὑμῖν Va* sed *ω* supra *ι* m[2] *ἡμῖν V* | *τοῦτο Lau* | *οὐχήκιστα Vi* | *τῇ πόλει τὸ μέρος MaCl* | *τὸ μέρος* om *BVi* inser *Va*[2] 9 *κατημελημένον* scripsi auctore Sinteni *ἠμελημένον* libri (*ἠμελημένων Lau* *ἠμεληθέν Vi* *ἠδικημένον V*) edd | *τὸν V* sed *ο* in ras m[2] om *Vi* 10 *βωμὸν V* sed *ο* in ras m[2] | *τουτωνι V* | *οὐδὲ πώποτε HVCVaBViMaClLau* edd 11 *ἐπιτιμήσας Ma* sed *γρ´ ἐπιθυμήσας* in marg m[2] | *οὐδὲν τοιοῦτον Lau* 12 *τᾶλλα H* 14 *ὑπὲρ* in *περι* corr *V* 15 voce *προνοίας* inc *Cr* fol. 46[v] | *πεποιημένοι προνοίας MaCl* *πεποιημένοι V* sed *οι* in ras m[2] | *τοῦτον* scripsi e *CrHVa* sed in hoc ˜ et *ον* in ras m[2], *Lau* *τούτων VCBViMaCl* edd *τοῦτῶν Wolf* 17 *ἐν* inser *Va*[2] | *νικᾶν δύνασθαι Lau*

νικᾶν ἤνεγκε μᾶλλον ἢ τὸ φιλανθρώπως διακεῖσθαι τὴν γνώμην καὶ πρὸς οἶκτον ἔχειν ἑτοίμως καὶ τὸν Ἔλεον ἐν τοῖς θεοῖς ἀριθμεῖν.

6. *Πόθεν οὖν ἐπὶ τοὺς παρόντας ἀφῖγμαι λόγους; Ἔπεμψε Φίλιππος βουλόμενός με παρ' ὑμῶν λαβεῖν, πρᾶγμα εἰκὸς ποιῶν, τὸν ὑπὲρ ὑμῶν ἀντιτεταγμένον αὐτῷ καὶ πολλῶν αὐτὸν ἐκκεκρουκότα λιμένων, πόλεων, τόπων καὶ τὸν δῆμον οὐκ ἐῶντα καθεύδειν ὑποχείριον ἐπιθυμῶν ἔχειν. τῷ μὲν οὖν τοιαύτας ὡς ὑμᾶς φοιτᾶν πρεσβείας θαυμαστῶς ὡς ἤλγουν, εἶχον δὲ ὅτῳ καὶ ἡσθείην ἂν παρ' αὐτῶν. μαρτυρία γὰρ δήπου τοῦτό γε σαφὴς ἐμὲ μάλιστα τῶν ἐν τῇ πόλει ταῖς ἐπιθυμίαις ἐμποδίζειν ἐκείνου. τὸ γὰρ ⟨ἐμὲ⟩ μόνον ἐξαιτεῖν δηλοῦντος ἦν ὡς οἱ μὲν αὐτῷ συμπράττουσιν, οἱ δ' οὐ σφόδρα λυποῦσι, Δημοσθένης δέ ἐστιν ὁ μεγάλων καὶ πολλῶν ὀφείλων δίκην Μακεδόσιν.* 7. *ἐλογιζόμην δὴ πρὸς ἐμαυτόν· ὦ Δημόσθενες, τὸν μὲν κίνδυνον*

---

3 cf. p. 339 not. 1   8 cf. p. 270, 15; 327, 15

---

2 *τὴν γνώμην* scripsi e *CrHVVaBViMaClLau* *τῇ γνώμῃ* *CWolf* edd sed *γρ τὴν γνώμην* in marg Mor 5 *παρ' ὑμῶν* om *HVC* post *παρ' ὑμῶν* pauca in *Cr* folio 46ᵛ usque ad p. 352, 5 *ναῦς* dispici possunt 6 *τὸν* in ras *V*² | *ἡμῶν V* | *ἀντιτεταγμένον* *V* sed *νον* in ras m² *ἀντεταγμένον ClLau* 7 *αὐτὸν Va* sed ante *ν* ras *αὐτῶν ViLau* | *ἐκκεκρουκότι Va* sed *ι* in *α* corr m², *B* 9 *τὸ VaBVi* | *οὖν* om *Vi* | *ἡμᾶς Vi* 10 „*malim θαυμαστὸν*" Re | *ὡς* del *VaCl* *ὥς C* | *οὕτω Lau* sed *ου* in *ο* corr m²
11 *ἐσθείην Lau* | *αὐτῶν Ma* sed *ης* supra *ων* m² *αὐτῆς B Vi* *αὐτοῖς V* | *δήπου* inser *Ma*² om *Cl* | *τοῦτό* scripsi e *MaCl Lau* cum Iacobsio Rev 4 *τούτου HVCWolfVaBVi* edd
12 *γέγονε B* 13 *ἐμὲ* inserui ante *μόνον*, ante *δηλοῦντος* Gasda om libri edd 14 *ὡς οἱ*] *ὅσοι V* | *οἴδ' Vi* | *δὲ MaCl*
15 *ὁ* — 16 *Μακεδόσιν* in marg *Va*² 16 *μακεδόσι Wolf* Ferr Mor *μακεδόνας B* | *δὴ* scripsi e *MaClLau* *δὲ HVCWolfVa BVi* edd 17 *τὸν Ma* sed *ν* add m²

ὁρᾷς καὶ ἐπὶ τὸ σῶμα τὸ σὸν ἥκουσιν οὗτοι. τί δὴ διανοῇ δρᾶν; λόγων μὲν ἀφθόνων εὐπορεῖς, ἐπεὶ καὶ τοῖς ἰδιώταις περὶ μόνου τούτου τοῦ πράγματος ῥᾴδιον ὡς πλεῖστα καὶ δικαιότατα λέγειν, ὅτι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ μὲν ἴστε ποτὲ τοῦτο ἐν τῇδε τῇ πόλει γεγονὸς καί τις ἔχει ψήφισμα ἀναγνῶναι, καθ' ὃ πολίτης ἢ ξένος ἢ μέτοικος ἐξεδόθη παρ' ὑμῶν τοῖς ἐξαιτοῦσιν ἐχθροῖς, οὐ καλὸν μὲν πονηροῖς παραδείγμασιν ἀκολουθεῖν, γραφέσθω δ' οὖν καὶ πραττέσθω καὶ νῦν παραπλήσια καὶ μηδεμία βοήθεια τοῖς κινδυνεύουσιν ἔστω· εἰ δὲ νόμον παρειλήφατε | παρὰ τῶν πατέρων ἔργῳ R III 256 *κεκυρωμένον διὰ μηδένα φόβον προέσθαι τὸ δίκαιον, μηδὲ ἐμὲ νῦν ἐκδῶτε.*

8. *Εἶχεν ἄν τις λέγειν καὶ τὰς ὑπὲρ τῶν ἠδικηκότων ὑμᾶς στρατείας, τὰς μὲν ναυτικάς, τὰς δὲ πεζῇ, τοῦτο μὲν τὴν ὑπὲρ Θηβαίων εἰς Ἁλίαρτον, τοῦτο δὲ*

---

17 sq. cf. p. 330, 6; t. II 134, 11. Dem. cor. p. 258, 4 sq.

---

2 *δὴ* om *MaCl* Ferr Mor | *διανοεῖ V* sed *ει* in *η* corr m² *διανοεῖν Lau* *διανοῇ*; Re | *δρᾶν Va* sed *γρ' ἐρεῖν* in marg m³ | signum interrogationis posui colon libri edd | *λόγω μὲν ἀφθόνω V* 3 *μόνου τούτου Va* sed *ου* bis in ras m² | *τοῦ* inser *Va²* 4 *ὡς* om *B* | *καὶ* om *Lau* | *δικαιότατα* scripsi auctore Re *δίκαια* libri edd 5 *ὦ* ante *ἀθηναῖοι MaCl* | *οἱ V* | *ἴσται V* sed *ι* (1) in ras m¹, *ε* vero supra *αι* m² 6 *ποτὲ* om *V* | *τῇδε* reposui e *Cr Wolf Lau* sed in hoc *δε* add m² *τῇδε HVCVaBViMaCl* om edd 7 *ἔχοι* Ferr Mor | *καθὸ HVC WolfMa* | *μέτοικος ἢ ξένος VaBVi* 9 *καλῶν V* 10 *δ' οὖν* scripsi ex *HVVaBViMaClLau* coll t. V 539, 1 *δὲ CWolf* edd scriptura in *Cr* parum certa 13 *εἰλήφατε MaCl* 14 *μὴ* ante *προέσθαι B* et in marg inser *Va²* | *προέσθαι Va* sed *σθ* in ras m² 15 *μὴ δὲ HWolfBViMaCl* 18 *μέν τι Lau* | *ἀλίαρτον Va* sed *αλ* in ras m² *ἀνίαρτον Vi*

τὴν ὑπὲρ Κορινθίων εἰς Κόρινθον, οἳ μεγίστων ὑμῖν ὀφείλοντες δίκας τοῖς ὑμετέροις κινδύνοις ἐσώζοντο. πολὺ τοίνυν τούτου λαμπρότερον τὸ καὶ Λακεδαιμονίους τῶν αὐτῶν τυχεῖν, δι' οὓς ἐδουλεύσατε μὲν τυράννοις τριάκοντα, τὰς δὲ ναῦς ἀφῃρέθητε, τὰ τείχη δὲ κατηνέγκατε. τί δὴ τὸ πεῖσαν ὑμᾶς τοιούτοις βοηθεῖν; οὐδὲν πλὴν τὸ ἐλεεῖν ἐπίστασθαι. τοῦ γὰρ ἱκετεύοντος ἀφέντες ἐξετάζειν τὸν τρόπον αὐτὸ ψιλὸν αἰδεῖσθε.

9. *Ἐμοὶ τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ταῦτα καὶ πλείω τούτων ⟨καὶ⟩ πολλῷ δικαιότερα λέγειν ὑπῆρξεν ἂν ἐξετάζοντι τίς ποτε ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς τε καὶ τὸν ἐξαιτοῦντα. τίνος οὖν ποτε εἵνεκα τοῦτο οὐκ ἐποίουν οὐδὲ τῇ συνήθει παρρησίᾳ πρὸς τὸν δῆμον ἐχρώμην δεικνὺς ἐμαυτὸν αἰτίας τε καθαρὸν ἁπάσης καὶ σωτηρίας ἄξιον; ὅτι κἀνταῦθα περὶ πολλοῦ τὸ τῆς πόλεως ἐποιούμην. ἵνα γὰρ μὴ δοκῆτε λόγοις πεισθέντες ῥήτορος, ἀλλὰ φόβῳ τῶν θεῶν κωλυθέντες ἄπρακτον ἀποπέμψαι τὴν πρεσβείαν μηδ' ὑπολίπητε μηδεμίαν*

---

1 Dem. p. 258,10 et 11. Xen. Hell. VII 4, 4 3 cf. p. 330, 6
4 sq. cf. t. II 134, 14 sq. 13 cf. t. I 269, 16

---

1 *κορκυραίων Lau* sed *κυρ* in ras m² | *ἡμῖν MaCl*
2 *ἡμετέροις ViMaClLau* | *ἐσώζοντο κινδύνοις VaBViMaCl*
3 *τούτων MaCl* 5 *τριάκοντα τυράννοις VaBViMaCl* | voce *ἀφῃρέθητε* inc *Cr* fol. 46ʳ 6 *δὲ τείχη Lau* | *δὲ VaVi* | *τούτοις Lau* 7 *βοηθεῖν V* sed *ἐλεεῖν* suprascr m² 8 *ἐξετάζειν* in marg *Va²* 9 *αἰδεῖσθε V* *ἡδεῖσθε* (ἠ suprascr) *Lau* Mor Re 11 *καὶ* inserui auctore Re om libri edd | *πολλῷ* om *Vi* | *δικαιοτέρως Vi* | *ἂν* om *Ma* 13 *τοῦτο εἵνεκα MaCl* | *ἕνεκα VaBVi*
16 *τὸ* om *Lau* *τὲ* Ferr 18 *κωλυθέντες Va* sed *ω* in ras m² *καταλυθέντες Vi* 19 *πέμψαι Lau* | *μὴ δ' HBViMaCl* | *ὑπολείπητε BLau* | *μηδὲ μίαν CrCl*

τῷ Φιλίππῳ πρόφασιν εἰς τὸ μέμφεσθαι τὸν δῆμον, τὸν βωμὸν ἀντέταξα τοῖς Μακεδόνων λόγοις καὶ μᾶλλον εἱλόμην ἀνάξιον ἐμαυτοῦ σχῆμα περιθέσθαι καὶ καθῆσθαι πρὸς ἱεροῖς ἱκέτης ἢ δοῦναι τοῖς τἀκείνου φρονοῦσιν ἐπιτιμᾶν ὑμῖν. 10. ἐγὼ μὲν δὴ τούτοις τοῖς λογισμοῖς ἐπὶ τὸν βωμὸν ἔδραμον καὶ παραχρῆμα πολλοὶ περιειστήκεισαν ἐπιτήδειοι καὶ συγγενεῖς, πάντες, ὦ Ἀθηναῖοι, δακρύοντες ὁρῶντες οἵῳ τρόπῳ Δημοσθένης Ἀθήνησιν ἐχθρῶν διαφεύγει χεῖρας, ἔμελλον δὲ ἄρα μηδὲ οὕτω διαφεύξεσθαι. τοσαύτη τις ἦν ὑπερβολὴ τῆς ἐμῆς δυστυχίας. ὡς γὰρ εἶπον μὲν οἱ πρέσβεις ὑπὲρ ὧν ἧκον, συνεῖπον δὲ αὐτοῖς οἱ πολλὰ δὴ συνειρηκότες Μακεδόσι, τῶν δὲ ταὐτά μοι | φρο- R IV 257
νούντων ὁ φόβος ἀφῃρεῖτο τὴν φωνήν, ἤγγελλε δέ τις εἰς τὸν δῆμον Δημοσθένην τὸν Παιανιέα καταπεφευγέναι πρὸς τὸν Ἐλέου βωμόν, ἐψηφίσασθε, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸ γενναῖον ἐκεῖνο ψήφισμα μάταιον εἶναι τὴν ἱκετείαν, λῆρον τὴν τοιαύτην ἐπικουρίαν, γέλωτα τὸν περὶ τοῦ βωμοῦ νόμον. ταῦτα γὰρ πάντα ἐνῆν ἐν τῷ δεῖν ἀποσπᾶν καὶ διδόναι τοῖς βουλομένοις λαβεῖν. 11. ἦλθον οἱ τοξόται τρέχοντες ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας,

1 τῷ om *Lau* | τῷ δήμῳ *Lau* 2 μακεδόνος *Lau* 3 ἀνάξιον *Va* sed ἀνα in ras m² | ἐμαυτῷ χρῆμα *Ma* 4 τοῖς ante ἱεροῖς *VaBViLau* ἱεροῖς] αὐτοῖς in ras *V²* 7 περιειστήκεισαν (ε supra ει) *Va* περιεστήκεσαν *BCl* 8 ὦ ἀθηναῖοι ante οἵῳ *Lau* 9 ἔμελλον *Va* sed ον in ras m² ἔμελλε *Vi* 10 δή *Cl* | μὴ δὲ *HViMaCl* | διαφεύξασθαι (ε supra α) *Va* | τίς *CrHViMaCl* 12 συνείποντο *Ma* sed in συνεῖπον corr m², *Cl* | δὴ om *Vi* inser *Va²* 13 μακεδόσιν *Cr* | ταυτά *Va* sed ras supra υ ταῦτά reliqui libri Mor Re 14 ὑφῃρεῖτο *Lau* | ἤγγελλε scripsi e *CrHCVaMa* ἤγγειλε *VVi* ἤγγελε *WolfClLau* edd 15 πρὸς *VaBVi* | καταπεφευγότα εἰς τὸν τοῦ ἐλέου *MaCl* 16 τὸν om *Lau* 17 γενναῖον in ras *V²* 18 ἱκεσίαν *V* 19 παρὰ *Lau* et γρ in marg Mor 21 ἐκ *Lau* et γρ in marg Mor

εἶδόν με ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καθήμενον, ἔκλαυσαν πρότερον, εἶτ' ἀπήγγειλαν ἃ οὐκ ἂν ἠβούλοντο· ἀνάστα, ὦ Δημόσθενες, καὶ τοῖς πρέσβεσι δεδεμένος ἕπου. ταυτὶ γὰρ Ἀθηναίοις ἔδοξεν. ἀνέστην, ὑπήκουσα στένων ἐπ' ἐμαυτοῦ πολλὰ τὸν οὐκ ἔτ' ὠφελεῖν τοὺς ἱκετεύοντας ἔχοντα βωμόν. οἱ δὲ περιβαλόντες δεσμοῖς ἀπῆγον ἐγκεκαλυμμένον, οὐ γὰρ ἔφερον βλέπειν εἰς τὰς Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος εἰκόνας οὐδ' εἰς τὸ βουλευτήριον οὐδ' εἰς τὸ Μητρῷον, τὰ χωρία τῶν ἐμῶν λόγων καὶ ψηφισμάτων. 12. τοῦ λόγου δὲ προεκδραμόντος μὲν τοῦ περὶ τῆς ἱκετείας, οὔπω δὲ ἱκανῶς πεπιστευμένου προσιόντες μοι Θεσπιέων τινὲς καὶ Πλαταιέων, δι' ὧν ἐπορευόμην, ὀδυρόμενοί τε καὶ προπέμποντες καὶ τὰ ἄλλα δὴ τὰ τῶν φίλων ποιοῦντες τελευτῶντες ἠρώτων, εἰ ταῦτα ὄντως ἀπὸ τοῦ βωμοῦ. ἐγὼ δὲ ἀρνεῖσθαι μὲν οὐκ εἶχον, ὁμολογεῖν δὲ οὐκ ἤθελον. ἤκουσά τι τοιοῦτον καὶ παρὰ Φωκέων γερόντων, οὗτοι γὰρ ἐν Φωκίδι μόνοι διὰ

---

8 Paus. I 8, 5 9 cf. ad p. 284, 6 18 cf. p. 235, 16; t. IV 315, 8 R

---

1 *ἐδάκρυσαν Lau* 2 *εἶτα MaCl* | *ἀνάστ' CrHVCWolfVa Vi* Ferr 3 *ὦ* om *Lau* 4 *τουτὶ B* | *ἔδοξαν V* 5 *ἐπ' ἐμαυτοῦ* scripsi e *Va* coll Il. *η* 195 *ἐπ' ἐμαυτὸν VVi* *ὑπ' ἐμαυτὸν CrHCWolfMaCl* edd *ὑπ' ἐμαυτοῦ B* *οὐκ ἐμαυτὸν Lau* *στένων καὶ μεμφόμενος πρὸς ἐμαυτὸν* coni Re | *πολλὰ* om *Cl* inser *Ma*[2] *ἀλλὰ Lau* | *τὸν* inser *Ma*[2] | *οὐκέτ' WolfMaCl*
6 *ἔχοντα Ma* sed *ἐχ* in ras *σθένοντα Cl* | *περιβάλλοντες VLau* 7 *δεσμοῖς Va* sed *οῖς* in ras m[2] *δεσμοὺς V* | *ἐγκεκαλυμμένον*] *οὐ κεκαλυμμένον Cr* 12 *πεπιστευμένον Lau* | *θεσπ ιῶν* cum ras 1—2 litt *V* *θεσπιῶν Va* sed *ιων* in *ρωτων* corr et *θεσπρωτῶν* in marg scr m[2], *Lau* *θεσπειῶν BVi* *θεσπρωτῶν Ma* sed *πρωτ* in ras *θεσπεσιεῶν Cl* 13 *πλαταιῶν CrHVVaBViMaCl*
14 *τἄλλα MaClLau* | *τὰ* om *Lau* 16 *περὶ?* 17 *δὲ* om *Vi* | *τοιοῦτον καὶ* scripsi e *CrHV* sed in hoc inser m[2], *VaViMaCl* *καὶ τοιοῦτον CWolfLau* edd *τοιοῦτον B* | *παρὰ* inser *V*[2] *περὶ HWolfVi* Ferr scriptura in *Cr* parum certa

τοὺς ἐν ταῖς ὑποσχέσεσι λαμπρούς, οὓς ἐγὼ διελέγχων ἐλύπουν τοὺς ἡδέως ἐξαπατωμένους. Θετταλοί | R IV 258 *γε μὴν καὶ κατεγέλων ὡς ἂν ὑπ' ἐμοῦ πολλάκις κακῶς ἀκηκοότες ἀντὶ τῆς προδοσίας ἣν προὔδοσαν τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίαν.* 13. *ἐγὼ δὲ τοῖς μὲν φίλοις συνωδυρόμην, τοὺς δυσμενεῖς δ' ὁρῶν κατεδυόμην, οὐχ ὡς ἄν τις ἀδικῶν, ποῖον γὰρ ἀδίκημα πολιτεύεσθαι μετ' ἀνδρείας; ἀλλ' ὡς ὑμῶν οὐκέθ' ὁμοίων ὄντων. ἐπεὶ δὲ ὡς τὸν Φίλιππον ἤλθομεν, ἃ μὲν πρὸ τῶν βασιλείων ἤκουον παρὰ τῶν ξένων καὶ πεζεταίρων τωθαζόντων καὶ κροτούντων καὶ γεγηθότων ὡς ἂν αὐτὰς ἐχόντων τὰς Ἀθήνας, τίς ἂν διηγήσασθαι δύναιτο; ἀλλ' ἐπειδὴ σεμνὸς σεμνῶς ἐκάθητο Φίλιππος γέμων χαρᾶς καὶ δοῦλον ἔχων ὃν οὐκ ἠδυνήθη πρίασθαι καὶ διὰ τῶν δορυφόρων εἰσηγόμην, τοὺς μὲν ἀπέστησέ μου τοῦ σώματος τοὺς ἐπικειμένους, ἐμὲ δὲ εἰς αὐτὸν βλέψαι κελεύσας ἤρετο τί παθὼν ἐγὼ δεινὸν*

---

1 Dem. fals. leg. p. 358, 27 10 cf. ad p. 224, 9
13 Ephipp. Peltast. com. III 336, 1 M (= II 1 p. 261 fr. 19 K)

---

1 *ἃς Wolf* Ferr 2 *ἐλύπουν Va* sed *ουν* inser m² 3 *μὲν V* | *καὶ* inser *Va*² 4 *ἀκηκοότες κακῶς VaBVi* | *ἣν C* sed in *ἡ* corr m², Mor sed *γρ ἡ* in marg *ἧς Lau* sed in *ἡς* corr m² scriptura in *Cr* parum certa 6 *δὲ MaCl* 8 *ἀνδρίας Lau* | *οὐκέθ' Va* sed *θ* in ras m² *οὐκ ἔθ' Vi* *οὐκ ἔσθ' Cl* 9 *ἐπειδὴ δὲ Ma* | *ἥκομεν Ma* 10 *ἤκουον V* sed *νον* in ras m² inser *Ma*² *ἤκουσα Lau* Mor sed in hoc *γρ ἤκουον* in marg, Re | *πεζεταίρων* scripsi e *CrH* *πεζετέρων* (*αι* suprascr.) *Ma* *πεζαιτέρων VCWolfLau* edd *ταίρων* praevia ras 3 litt *B* *ἐξεταίρων Va* *ἐξ ἑτέρων Cl* *ἐξ ἑταίρων Vi* 11 *γρ δὲ* ante *καὶ* in marg Mor 12 *διηγήσαιτο Ma* sed *γρ διηγήσασθαι δύναιτο* in marg m², *Cl* 13 *ἐπεὶ Lau* | *σεμνῶς σεμνὸς B* *σεμνὸς* om Ferr Re *σεμνῶς* om *VaLau* | *κάθητο VaLau* 14 *καὶ* om *Lau* 15 *τῶν* om Re | *τοὺς*] *δεσμοὺς* Sintenis 16 *μοι MaCl* 17 *εἰς Ma* sed *ὡς* suprascr m² *ὡς VaBLau* | *αὐτὸν* libri edd | *καλέσας V* *κελεῦσαι* Ferr | *δεινὸν* om *VaB*

ὑπὸ τῆς οἰκίας τῆς αὐτοῦ τοσαῦτα αὐτὸν ἀνιάσαιμι παροξύνων τὸν δῆμον καὶ δυνάμεις ἐκπέμπων καὶ παραινῶν τὴν Μακεδονίαν ληστεύειν. 14. ἐγὼ δὲ οὐδὲν ὑποπτήξας οὐδ' ὑπὸ τοῦ καιροῦ ταπεινωθείς, οὐχ ὡς ἐκδεδομένος, ἀλλ' ὡς ἄν τις πρεσβεύων, ἀπὸ τῆς συνήθους διελεγόμην παρρησίας ὅτι πᾶς εὖ φρονῶν, ὦ Φίλιππε, καὶ τὰ δίκαια ποιῶν τὴν αὑτοῦ πατρίδα φιλεῖ. καὶ ὥσπερ σὺ ζῇς ἐν τοῖς ὅπλοις ἐπὶ τῷ μείζω ποιῆσαι τὴν βασιλείαν, οὕτως οὐδὲν θαυμαστὸν τὰς Ἀθήνας τὸν Ἀθηναῖον φρουρεῖν. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνό γ' ἂν εἴποις ὅτι μικρὸν φρονοῦσαν τὴν πόλιν παραλαβὼν ἔπειθον τάξεως οὐ προσηκούσης ὀρέγεσθαι, ἀλλ' οἶσθα δήπου μαθὼν τὸν Μαραθῶνα, τὴν Σαλαμῖνα, τὸ Ἀρτεμίσιον, τὰς Πλαταιάς, τὴν Μυκάλην, τὴν Κύπρον, οὓς ἔστησεν ὅρους βασιλεῖ, καὶ μυρία ἂν ἔχοιμί σοι διελθεῖν, ὦ Φίλιππε, μεστὸς ὢν ἐγὼ διηγήσεων, καὶ διαδεξά-

---

14 sq. cf. t. V 556, 4 sq. 15 cf. t. V 500, 19 16 cf. p. 217, 14 18 cf. t. II 305, 9

---

1 *αὐτοῦ* et *αὐτὸν* libri edd | *δεινὸν* ante *τοσαῦτα* *VaB* 2 *ἐκπέμπειν* *Lau* 4 *οὐδὲ* *Vi* | *κακοῦ* *Ma* 6 *πᾶς* — 8 *φιλεῖ* praemissis verbis *τῆς μελέτης ἐν ᾗ δημοσθένης γράφει παρ' ἀθηναίους ἀνελεῖν τὸν ἐλέου βωμόν* citat Macarius fol. 82v | *ὦ Φίλιππε* om Macar *ὦ* om *VaBVi* 7 *αὑτοῦ* scripsi e *C* *αὐτοῦ* reliqui libri edd *ἑαυτοῦ* Macar 11 *φρονεῖν* *Lau* | *γε* *MaCl* | *ἂν* inser *Ma*[2] 12 *φρουροῦσαν* *Wolf* *φρουροῦσα* *Lau* 14 *οὐκ* ante *οἶσθα* *Vi* 15 *τοὺς πλαταιέας* *Lau* 16 *μυλάκην* *WolfLau* | *τῶ βασιλεῖ* *Va* sed *γρ' ὦ βασιλεῦ* in marg m[2], *BLau* *βασιλεῦ* *Vi* 17 *μυρί'* *WolfMa* sed in hoc ' in *α* corr m[2], *Cl* *μυρίαν* Ferr | *δ' ἂν* *V* *ἂν* om Ferr | *βασιλεῦ* *B* 18 *ὢν* inser *Va*[2] | ⟨*καλλίστων*⟩ *διηγήσεων* ⟨*ὧν ἐχόμενος*⟩ coni Re

μενος βῆμα ⟨γέμον⟩ σεμνῶν καὶ καλῶν λόγων ἐπειρώμην, ὁμολογῶ, μὴ λείπεσθαι τῶν | R IV 259 *παλαιῶν ῥητόρων.* 15. *καὶ περὶ τῆς αἰτίας δέ, ὦ Ἀθηναῖοι, τῆς πολλῆς ταύτης, ὡς ἄρα ἐγὼ πόλεμον ἐποίουν ἐξὸν εἰρήνην ἄγειν εἶπον καὶ τὰ πράγματα ἐξήτασα καὶ διορίσας τὸν ἀμυνόμενον ἀπὸ τοῦ κινοῦντος πόλεμον οὐδαμοῦ λύων εἰρήνην ἐφάνην, ἀλλ' Εὔβοια, Πελοπόννησος, τὰ πλοῖα, Μέγαρα, Ἑλλήσποντος, μικρά, μείζω, πάντα με ταύτης ἐλεύθερον ἐποίει τῆς μέμψεως.* 16. *ἐγὼ μὲν οὖν σιωπήσας ἤλπιζον μάστιγας καὶ κέντρα καὶ πῦρ καὶ τὸ τελευταῖον, σφαγήν, ὁ δὲ μικρὸν ἐπισχών, ἀφίημί σε, φησί, καὶ ποιῶ κύριον τῆς ὅποι βούλει πορείας, καὶ σώζου καὶ μένε μέν, εἰ τοῦθ' ἥδιον, ἐν ταῖς ἐμαῖς πόλεσι, βάδιζε δὲ Ἀθήναζε καὶ κομίζου τὴν οἰκείαν, εἰ τοῦτό σοι κατὰ νοῦν. καὶ μειδιῶν ἅμα καὶ βλέπων εἰς τοὺς παρόντας, ἐπιμελοῦ δέ, φησί, καὶ τοῦ Ἐλέου βωμοῦ. παρ' ὑμῖν γάρ ἐστι τοῖς ἡμέροις, ἡμεῖς δὲ ὠμοί τε καὶ βάρβαροι.*

---

4 cf. p. 277, 12 sq. 7 cf. p. 277, 12 sq. 10 cf. ad p. 270, 10 16 cf. p. 320, 2; t. II 88, 1

---

1 *χρῆμα Vi* | *βῆμα ⟨λαμπρότατον διὰ⟩ σεμνῶν* coni Re | *γέμον* scripsi *μεστὸν VaB* om reliqui libri edd | *καλῶν καὶ σεμνῶν Cl* | *σεμνὸν καὶ σεμνῶν Ma* sed *σεμνὸν* inser m² | *καὶ* inser *V*² 2 *ὁμολογεῖν Wolf* Ferr 3 *δέ* om *Lau* 5 *ἐπῆγον Lau* | *καὶ* ante *εἶπον MaCl* 6 *ἐξήτασα Va* sed *ἐζήτησα* in marg m² *ἐζήτησα HVCWolfViMaCl* Ferr scriptura in *Cr* parum certa 8 *πελοπόνησος VC* 9 *μετ' αὐτῆς Ma* 11 *τὸ* om *MaCl* 13 *ὅπη Va* 15 *πόλεσιν Cr* 16 *οἰκίαν HVCVaBViMaClLau* Mor sed in hoc *γρ οἰκείαν* in marg scriptura in *Cr* parum certa 19 *ἡμέροις Va* sed *καὶ τοῖς ἐλευθέροις* suprascr m², Mor sed *γρ ἐλευθέροις* in marg *ἡμετέροις Lau* *ἐλευθέροις CrHVCWolfMa* sed in hoc *ἡμέροις καὶ τοῖς* in marg praepos m², *Cl* Ferr

17. *Τί δὴ τὸ τῆς μεταβολῆς αἴτιον καὶ τοῦ χάριν ὃν ἔσπευσε λαβεῖν ἔχων ἀφῆκε, τὸ μὲν ἀκριβὲς αὐτὸς ἂν εἰδείη καὶ πρὸς ἄλλον ἂν εἴποι, τεκμαιρομένῳ δὲ πολλά, ὦ Ἀθηναῖοι, φανείη. καὶ γὰρ ὡς ἀπέχρησεν αὐτῷ γενέσθαι κυρίῳ καὶ ὡς ἡττήθη τῶν δικαίων καὶ ὡς ἠλέησε τὴν τύχην καὶ ὡς ἔδεισε τὸ τοῦ μέλλοντος ἀφανὲς καὶ ὡς δόξαν μεγαλοψυχίας ἐδίωξεν ἐχθροῦ φειδόμενος καὶ ὡς ἐξήτησε φιλανθρωπότερος νομισθῆναι τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων ζητῶν. ἀκούομεν δὲ αὐτὸν καὶ πρὸς τὰς Ἀπολλοφάνους θυγατέρας ποιῆσαί τι παραπλήσιον. ἀφεῖναι γὰρ αὐτὰς Σατύρῳ τῷ τῆς κωμῳδίας ὑποκριτῇ τοῦ πατρὸς τῶν κορῶν ἀπεκτονότος αὐτῷ τὸν ἀδελφόν.*

18. *Περὶ μὲν οὖν τῆς ἐμῆς σωτηρίας τοιαῦτα ἄν τις ὑπολάβοι, λελυμένος δὲ ἤδη καὶ τετυχηκὼς ἀδείας οὐκ ἂν φαίην ὡς ἐβουλευσάμην ὅποι χρὴ τραπέσθαι.*
R IV 260 | *καίτοι παρὰ πολλοῖς τῶν Ἑλλήνων ἦσαν εὐεργεσίαι μοι κείμεναι, καὶ μετέδωκαν ἀσμένως ἄν μοι καὶ πολιτείας καὶ γῆς καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, ἀλλ'*

---

10 sq. cf. IV 36, 5; t. IV 320, 11 R. Dem. fals. leg. § 194 sq. p. 401, 25 sq. 18 Thuc. I 129, 3. Plat. rep. I p. 345 A

---

2 *οὖν* ante *ἀκριβὲς Lau* 3 *τεκμαιρομένων Vi* 4 *ἂν* post *πολλὰ B* | *ὦ ἀθηναῖοι πολλὰ ViMaCl* 8 *ἐδίωξεν* scripsi auctoribus Iacobsio Lect 103 Achill Tat 889 Rev 4 et Weiskio hyp II 46 *ἔδειξεν* libri edd „*aut λήψεσθαι ἔδοξεν aut ἐθήρασεν*" Re 8 *ἐξήτησε* in marg inser *Ma*[2] om *Cl* *ἐζήτησε CVaB Lau* Re scriptura in *Cr* parum certa 9 *τῶν*] *τοῦ HC* scriptura in *Cr* parum certa | „*ζητῶν abesse malim*" Re 10 *αὐτὸν* om *HVCWolf* Ferr scriptura in *Cr* parum certa 11 *τῷ* om Ferr 12 *πατρὸς — ἀπεκτονότος* in ras *V*[2] | *τῶν κορῶν* om *HCWolfVa* sed in hoc *τὴν κορῶν* in marg m[2], *B* Ferr | *ἀποκταινόντος H* *ἀποκτανόντος CWolf* Ferr 14 *τοιαῦτα* scripsi e *BViLau* *ταῦτα HVCWolfVaMaCl* edd 16 *ὅπου MaCl* 18 *μοι* om *CrHVC* Ferr

οὐκ ἦν ταῦτα τῆς ἐμῆς ψυχῆς, ἀλλ' εὐθὺς οἴκαδε ἠπειγόμην. οὕτως ἰσχυρὸς ἔρως ἐντέτηκέ μοι τῆς πατρίδος καὶ οὐδ' ἡ ἔκδοσις αὐτὸν καταπαῦσαι δύναται. 19. *τὴν τοίνυν πορείαν ὡς μάλιστα λανθάνων ἐποιούμην τοῦ μὴ πάλιν ὁρᾶσθαι παρὰ τῶν Ἑλλήνων μηδὲ ἀναγκάζεσθαι πικρῶν ἀκούειν καθ' ὑμῶν ῥημάτων. ἦσαν γάρ, ἦσαν οἱ παραβάλλοντες τῇ ἐκδόσει τὴν ἄφεσιν, τοῖς Ἀθηναίοις τὸν Φίλιππον, τοῖς πολίταις τὸν ἐχθρόν. ἃ καὶ νῦν μὲν ἀνάγκη πολλαχοῦ λέγεσθαι τῆς Ἑλλάδος. ἐγνωσμένων γάρ, οἶμαι, καὶ τούτων κἀκείνων εἰκὸς ἑκατέρῳ γίνεσθαι τοὺς προσήκοντας λόγους. ὅπως οὖν μὴ πολλοῖς ἐντεύξομαι τοῦ βωμοῦ μεμνημένοις, εἰς ὅσον οἷόν τ' ἦν, κρύπτων ἐμαυτὸν ἐχώρουν. ἥκων τοίνυν ἓν τοῦτο ὅπερ ἔφην πολιτεύομαι πολίτευμα καὶ γράφω τὸν ἑστηκότα τηνάλλως ἀνατρέπειν.*

---

2 Soph. El. 1311. Plat. Menex. p. 245 D

---

2 *ἠπειγόμην Va* sed *ή* in ras m² | verba *οὕτως — πατρίδος* ad comoediae Atticae versum *οὕτως ἔρως ἰσχυρὸς ἐντέτηκέ μοι τῆς πατρίδος* redire censuit Th. Kockius Fr. com. Att. III p. 489 n. 431 qua de re cf. quae dixi in Addendis et Corrigendis ad t. I p. 79, 8 | *ἐντέτοκε V* 3 *οὐδ' ἡ* scripsi auctore Iacobsio Add 368 Lect 103 Rev 4 *οὐδὲ* libri edd 5 *παρὰ* om *Lau* *ὑπὸ MaCl* | *καὶ* ante *μὴ δὲ Vi* *μὴ δὲ HBViMaCl Lau* 6 *ἀκούειν πικρῶν MaCl* *πικρῶν C* sed *π* in ras *f* *μικρῶν HWolf* | *καθ'* in ras *Lau²* | *ὑμῶν CMa* sed *ὑ* in ras *Cf Ma²* 7 *ἦσαν* (2)] *ἦπερ* Re | *τῇ ἐκδόσει* et *τοῖς Ἀθηναίοις* et *τοῖς πολίταις* scripsi *τὴν ἔκδοσιν* et *τοὺς Ἀθηναίους* et *τοὺς πολίτας* libri edd 8 *τῇ ἀφέσει* et *τῷ Φιλίππῳ* et *τῷ ἐχθρῷ* coni Gasda 11 *ἑκατέρῳ* Mor sed *γρ ἑτέρῳ* in marg *ἑκατέρων VaBViMaCl* | *γίγνεσθαι ViLau* *γενέσθαι Ma* 12 *ἐντεύξομαι* scripsi e *VMaClLau* *ἐντεύξωμαι HWolfVaBVi* edd scriptura in *Cr* parum perspicua 13 *μεμνημένοις Lau* sed *ις* in ras m² | *εἰς ὅσον*] *ὡς MaCl* | *οἷόν* om *Lau* *οἷον B* *οἷός* Re | *τε Vi* 14 *ἥκων V* sed *ων* in ras m², Mor sed *γρ ἧκον* in marg *ἥκω BLau* *ἧκον HCWolf* *ἤκουον Vi* | *ἓν*] *ἕνδε C* *ἐν δὲ Wolf* Ferr | *πολιτεύομαι ὅπερ ἔφην Ma* 15 *τηνάλως HCWolfViMaCl* scriptura in *Cr* parum certa cf. ad t. V 272, 13

20. *Εἶτα σὺ τολμᾷς, φησί, βωμὸν ἀρχαῖον καὶ τίμιον καὶ δόξαν ἀγαθὴν ἐνηνοχότα τῇ πόλει τῆς εἰωθυίας τιμῆς ἐκβαλεῖν; ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ τοῦτο ποιῶν, ὦ Ἀθηναῖοι; ἐγὼ καταλύω τιμὴν κρατοῦσαν ὁ τῇ πρὸς αὐτὸν καταφυγῇ βεβαιώσας αὐτῷ τὸν νόμον; εἰρωνεία ταῦτα ἔστι καὶ παιδιὰ τῶν οὐ βουλομένων εἰδέναι δοκεῖν ὡς ἃ τοῖς ἔργοις ἤδη πέπρακται, ταῦτα νυνὶ τυγχάνει λόγου. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὡς ἀπ' ἐκείνης ἀπέρριπται τῆς ἡμέρας ὁ βωμός, ἐν ᾗ τὸν ἱκέτην οὐκέτ' εἶχεν ἐξελέσθαι;* 21. *φέρε γάρ, τίς ἡ τιμὴ τοῦ βωμοῦ; τὸν ἀδικούμενον ὡς αὐτὸν ἥκοντα σῶσαι. τί οὖν; ἤρκεσέ με ῥύσασθαι; πόθεν; οὐκοῦν ὁ μὲν λίθος ἕστηκε, τὸ γέρας δὲ πέπαυται, καὶ τῷ μὲν δοκεῖν μένει, τῇ δ' ἀληθείᾳ κεκίνηται. τὴν γὰρ ἐκ τῶν νόμων αἰδῶ τοῖς βωμοῖς ὑπάρχουσαν ἂν ἀφέλῃς, οἴχεται ὁ βωμὸς καὶ τοῦτ' ἔστιν ὃ πρὶν ἢ*
R IV 261 *βωμὸς | νομισθῆναι. καὶ γὰρ τὰ τῶν θεῶν ἕδη τῶν ἄλλων τύπων αἰδεσιμώτερα ταῖς τιμαῖς, ἄνευ δὲ τούτων οὐδὲν ἀμείνω τῶν λοιπῶν ἀνδριάντων οὐδέ γε*

---

14 cf. p. 245, 12; t. II 526, 13; V 353, 3

---

1 *φήσει VaB* | *τις* post *φησί* libri edd delevi 2 *πάτριον Va* sed *τίμιον* in marg m², *BLau* 3 *ἐκβαλλεῖν V* sed *λ*(1) inser *ἐκβάλλειν Va* Re 4 *ὁ τοῦτό εἰμι MaCl* | *πονῶν Lau* | *ὦ* inserui e *ViMaCl* om reliqui libri edd | *ἀθηναίοις V* | *τιμὴν*] *τὴν νῦν Vi* 5 *ὁ τῇ*] *ὅτι Wolf* | *φυγῇ MaCl* 6 *ταῦτ' MaCl* | *οὐ* in ras *V²* 9 *ἀπέρριπτο Vi* *ἔρριπται MaCl* 10 *εἶχεν* scripsi ex *HVCWolfBMaCl* *ἔσχεν VaLau* edd *ἔσχον Vi* scriptura in *Cr* parum certa | *ἐξελέσθαι* om *Ma* 11 *τοῦ βωμοῦ τιμὴ VaBLau* | *τὸ* ante *τὸν VaBLau* et inser *C²* 13 *ἕστηκεν VCVaMa* edd scriptura in *Cr* parum certa | *πέπτωκε Lau* 17 *βωμὸν Va* | *καὶ* ante *τὰ HVCLau* Mor Re scriptura in *Cr* parum certa delevi 18 *τόπων Va* sed *γρ' τύπων* in marg m², *BVi* et coni Iacobs Lect 103 | *τούτων* ante *ταῖς* libri edd delevi cum Gasda *τούτῳ, ταῖς* coni Re *τόπων αἰδεσιμώτερα τούτων* (= *venerabiliora quam alia loca quae videtis*) Iacobs Lect 103 Rev 4

τῶν οὔπω ξεσθέντων λίθων. 22. *οὐδεὶς ἐτόλμα πρότερον ἅπτεσθαι τῶν ἐκεῖσε καταφευγόντων. οὐδεὶς ἤκουσέ μου λέγοντος ὅτι χρὴ τοῦτον ἀνελεῖν. ἀνῄρηται τοῖς εἰς ἐμὲ πραχθεῖσιν ἡ παρ' αὐτοῦ συμμαχία. μηδ' ὁράσθω τοίνυν ὁ βωμός, μέχρις ἂν θεραπεύηται Παναθηναίοις μὲν Ἀθηνᾶ, μυστηρίοις δὲ Δημήτηρ, τῇ λαμπάδι δὲ ὁ Πὰν καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστος θεῶν τοῖς παλαιοῖς νομίμοις.* 23. *καλῶς αὐτοῖς ἑστήκασιν οἱ βωμοί, τῶν ἑορτῶν δὲ καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῖς ἁγιστειῶν ἀπολλυμένων μωρία τοὺς βωμοὺς διαφυλάττειν. ἑορτὴ τοίνυν ἔστιν Ἐλέῳ καὶ θεραπεία μία τοῖς ἐκεῖσε καταφεύγουσιν εἶναι σωθῆναι, τούτου δὲ οὐκ ἔτ' ὄντος τί δεῖ βωμοῦ; ὥσπερ ἂν εἴ τινες ἀφελόμενοι τὴν ἀρχὴν τὸν στρατηγὸν εἶτ' αὐτὸν ἀξιοῖεν στρατηγὸν καλεῖν. ἀλλ' οὐδὲν ἡ προσηγορία τῶν ἔργων χωρίς.*

24. *Τί οὖν κερδανοῦμεν, φησίν, ἀνελόντες τὸν βωμόν; διαφεύξεσθε, ὦ Ἀθηναῖοι, τὰς νυνὶ κατη-*

---

6 cf. t. V 24, 14 7 Her. VI 105 9 cf. t. II 37, 17

---

1 *οὔτω Ma* sed *πω* supra *τω* m², *Cl* | *λίθων* om *C* 2 *ἅψασθαι Lau* 3 *τον* coni Re | *τοῦτο Vi* 4 *εἰς* om *Ma* | *ἐμοῦ MaCl* 5 *μὴ δ' HViMaCl* 6 *παναθηναίοις Vi* Mor sed in hoc *γρ παρ' Ἀθηναίοις* in marg *παρ' ἀθηναίοις HVCWolfVaBMaClLau* Ferr scriptura in *Cr* parum certa | *ὁ διόνυσος Ma* sed *γρ' δημήτηρ* in marg m², *Cl* 7 *πᾶν H VMaLau* | *θεὸς VaB* 8 *νόμοις Ma* 9 *καὶ* ante *τῶν*(1) *MaCl* | *ἑστηκόσιν* ante *ἁγιστειῶν HVVaBViMaCl* 11 *ἔστιν Ἐλέῳ* scripsi *εἰς τὸν ἔλεον* libri sed scriptura in *Cr* parum certa, edd sed *εἰς τὸν* (*subaudi ναὸν*) *Ἐλέου* coni Re | *ἐκεῖ Vi* 12 *δ' ViMaCl* | *οὐκ ἔτ'* scripsi e *CrHLau* *οὐκέτ' VVaB ViMaCl* *οὐκ CWolf* edd 13 *τις MaCl* | *ἀφελόμενος MaCl* *ἀφελόμενον Wolf* 14 *αὐτὸν V* sed *`ν* in ras m² *αὐτοῖς CrHCWolf* sed in hoc *οῖς* ex *ον* corr, Ferr | *ἀξιοῖ CrHCViMa* *ἀξιεῖ Lau* *ἀξιοῖς Cl* | *καλεῖν στρατηγὸν VaBLau* 16 *φασι κερδανοῦμεν Vi* 17 *διαφεύξεσθ^{ε}αι Va* | *νῦν VaBMaCl* | *κατηγορίας* Mor sed *γρ προσηγορίας* in marg

γορίας ἃς ἐκ τοῦ μὲν θεὸν ἡγεῖσθαι τὸν Ἔλεον, ἀποσπᾶν δὲ τοὺς ἱκετεύοντας ἔχετε. τουτὶ γάρ ἐστιν αὐτῶν αὑτοῖς ἐναντία ποιούντων καὶ μαχομένων, ὃ μέγιστον ἔγωγε ὀνειδῶν ἡγοῦμαι. τὸ μὲν γὰρ οὕς τις οὐχ ἡγεῖται τιμῶν ἀξίους μηδὲ θαυμάζειν ἀγνοίας ἂν αἰτίαν λάβοι, τὸ δ' ἅ τις ἐν θεῶν ἄγει τάξει, πρὸς ταῦτα ἀναισχυντεῖν οὐδὲν ἀσεβείας ἐλλείπει. 25. οὐκοῦν ἐν μὲν τῷ καθάπαξ ἀνελεῖν τὸ μὴ νομίζειν ἐστὶ
R IV 262 θεόν, ἐν δὲ τῷ τὸν βωμὸν ἐᾶν | τὸ μηδ' ἃ βωμῶν ἠξιώσατε, ταῦτα ὑβρίζειν ὀκνεῖν. ὁρᾶτε γὰρ τὸ γιγνόμενον. ἥξουσι παρ' ὑμᾶς τινες, ὄψονται τὸν βωμόν, εἴσονται τὰ γενόμενα. τούτους τί βούλεσθε περὶ ὑμῶν φρονεῖν; ὡς Ἀθηναῖοι ψεύδονται καὶ φενακίζουσι πάντας ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἀτυχοῦντας ἐνεδρεύουσι καὶ τὸν Ἐλέου βωμὸν ἀντὶ θηράτρων ἔχουσιν οἷς ἐξῆν φεύγουσι σωθῆναι, τούτους διὰ τῆς ἐλπίδος τοῦ βωμοῦ λαμβάνοντες; 26. καὶ γὰρ εἰ μὲν οὐδεὶς ἐπ' αὐτὸν ἥξει τῶν ἐμῶν μεμνημένος, ἐπὶ τί καὶ φυλάττοιτο ἄν;

---

15 Xen. comm. II 1, 4; III 11, 7

---

1 θεὸν μὲν *Vi* 2 δὲ om *Wolf* Ferr 3 αὑτοῖς *HVCViMaClLau* Ferr 4 et 6 τῷ *CrHVCWolf* Ferr et γρ in marg Mor | γὰρ om *Vi* | ὅστις *ViLau* 5 μὴ δὲ *HBViMaClLau* 6 αἰτίας *V* | ἃ scripsi e *B* ut coni Re εἰ' *CrHVCWolfVaViMaCl* sed in hoc in ἃ corr m⁴, edd ἂν *Lau* | καὶ ante πρὸς *Lau* 7 ταῦτ' *VaB* 8 μὴ om *Vi* 9 τὸν βωμὸν scripsi e *CrHVCVaBViMaClLau* βωμῷ *Wolf* edd sed γρ τὸν βωμὸν in marg Mor τοὺς βωμοὺς coni Re | μὴ δ' *HBVi* μὴ δὲ *MaCl* | βωμῶν (ὸν supra) *Ma* βωμὸν *V* sed ῶ supra ὸ m² 10 νομίζειν *Vi* | ὀκνεῖν om *Lau* 11 ἡμᾶς *MaClLau* 12 γενόμενα scripsi e *MaCl* γινόμενα *BVi* γιγνόμενα *HVCWolfVaLau* edd | τούτους τί scripsi ex *HVVaBViMaClLau* τί τούτους *CWolf* edd 14 καὶ — ἐνεδρεύουσι om *Lau* 15 θηράτρων scripsi coll Xen. l. l. auctore Re θηρατῶν libri edd

εἰ δὲ ἥξουσι καὶ κερδανοῦσι καὶ σωτῆρα ἀξιόχρεων εὑρήσουσι, τίς ἂν ὑμῖν ὑπάρχοι λόγος περὶ τῆς ἐμῆς ἐκδόσεως; ὅτι, νὴ Δία, πονηρότατος ἐγώ τις καὶ ἥκιστα φιλανθρωπίας ἄξιος; ἢ πονηρὸς μὲν οὐ λίαν, ἄχρηστος δὲ ὁ βοῶν ὑπὲρ Ὀλυνθίων, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ πρεσβεύων ὑγιῶς καὶ φιλοτιμίᾳ χορηγῶν καὶ τριηραρχῶν ἐθελοντὴς καὶ λυόμενος αἰχμαλώτους καὶ θυγατέρας συνεκδιδούς; ὁ πολλοὺς μὲν ἐλεῶν, ἐλέου δὲ οὐ τετυχηκώς; ὁ νόμοις ὠφελῶν τὸ ναυτικόν; ὁ τὰς προσόδους αὔξων; ὁ τῇ συμμαχίᾳ προστιθείς; ὁ τῆς σιτοπομπίας φύλαξ; ὁ κηρυττόμενος; ὁ στεφανούμενος; εἴπω τι τούτων ἄμεινον; ὁ ἐξαιτούμενος; ἃ τίνι τῶν πώποτε τῷ βωμῷ χρησαμένων ὑπῆρχεν; ἃ οὐδέν με ὀνῆσαι δεδύνηται. τοῦτον οὖν ὑπεριδόντες ἄλλον ἐλεήσετε; καὶ πῶς οὐ πολλῆς ἐμπληξίας;

27. *Π ο λ ε μ ε ῖ ν γὰρ ἦν ἀνάγκη, φησί, μὴ τοῦτο π ε π ο ι η κ ό σ ι ν. ἐγὼ δὲ εἶχον μὲν ⟨ἂν⟩ δεικνύειν ὡς πάτριον ὑμῖν ὑπὲρ τῶν τοιούτων πολεμεῖν, καὶ πολλοὺς ἂν*

---

5 sq. cf. p. 329, 9 sq. 7 cf. p. 398, 6. Dem. cor. p. 316, 4 10 cf. ad p. 258, 3 15 cf. t. V 257, 1

---

1 *κερδανοῦσιν Lau* *σωτηρίαν* ante *κερδανοῦσι* inserendum coni Re | *πατέρα Ma* 2 *εὑρήσουσι* (*εὑρήσουσιν Lau*) *ἀξιόχρεων VaBLau* | *ὑπάρχῃ VaB* *ὑπάρξει Lau* 6 *ὀρθῶς Vi* | *καὶ*(1) — 7 *ἐθελοντὴς* om *Wolf* Ferr 7 *ὁ* ante *λυόμενος CWolfLau* edd delevi | *ὁ* ante *θυγατέρας Wolf* edd delevi 8 *ἐλέου* scripsi ex *HVaBViMaCl* *ἐλέους VCWolfLau* edd scriptura in *Cr* parum certa cf. t. V 424, 8 | *μὴ VaBLau* 10 *σιτοπομπίας* scripsi ex *HCWolfVaBMaClLau* *σιτοπομπείας VVi* edd 11 *ὁ στεφανούμενος* om Ferr Mor 12 *ἅτινι Ma* sed in *ἃ τίνι* corr m², *Cl* 13 *ἃ Ma* sed *ὧν* suprascr m² *ὧν VaB* 14 *δύναται Ma* 15 *ἐκπληξίας Ma* sed *κ* in *μ* corr m², *Cl* 16 voce *γὰρ* des *H* | *ἦν* inserui e *CrVCVaBViMaCl* post *ἀνάγκη Lau* om *Wolf* edd | *μὴ* scripsi e *CrVCVaBViMaCl Lau*, ut coni Re *μηδὲ Wolf* edd 17 *ἂν* inserui om libri edd 18 *ἡμῖν Cl*

ἀγῶνας, εἴπερ ἐβουλόμην, ἐξηρίθμουν, ἐφ' οἷς ἐν ταῖς τραγῳδίαις ἐπαινούμενοι χαίρετε, τοῦτο μὲν τὸν ὑπὲρ τῶν Ἡρακλειδῶν πρὸς Πελοπόννησον ὅλην ἣν ἧκεν R IV 263 ἄγων | Εὐρυσθεὺς ὃς αὐτῷ πράγματα παρεῖχεν Ἡρακλεῖ, τοῦτο δὲ τὸν ὑπὲρ τῶν νεκρῶν πρὸς Θηβαίους ἄνδρας ἐπηρμένους τῇ νίκῃ καὶ διὰ τὴν παροῦσαν τύχην τοιαῦτα ὑβρίζοντας. καίτοι καὶ εἰ σεμνὸς Ἡρακλῆς, ἀλλὰ τοῖς ἐκείνου παισὶν οὐδὲν περὶ ὑμᾶς οὔτε μικρὸν οὔτε μεῖζον ἐπεπόνητο. Ἄδραστος δὲ οὔτ' αὐτὸς οὔθ' ὁ τούτου πατὴρ Ταλαὸς χάριν ἦσαν οὐδεμίαν τῇ πόλει προεισενεγκόντες, ἀλλ' ἦν ταῦτα ἐλέου ψιλοῦ καὶ φιλανθρωπίας καὶ τοῦ πάσχειν τι πρὸς τοὺς ἱκετεύοντας. 28. τί δ' Ἰνάρως ὁ Λίβυς, τί δὲ Νικίας ὁ Κρής, τί δὲ Ὀρέστης ὁ Θετταλός; οὐ νεῶν ἔτυχον

---

3 cf. ad p. 278, 15. Her. IX 27, 2. Philostr. ep. 39. Longin. de invent. 2 ed. Walz rhet. t. IX 550, 25   5 cf. ad p. 278, 14   9 cf. p. 278, 14   13 Thuc. I 104 | Thuc. II 85   14 Thuc. I 111

---

1 ἤπερ *Cl* | ἠβουλόμην *Ma*   2 τὴν *Cl* | τὸν ὑπὲρ om *Ma* | ὑπὲρ τῶν om *Cl*   3 πελοπόνησον *CWolfClLau* | ὅλην ex ὅλῆν corr *V* et ὅθεν in marg m[2]   ὅθεν *Va* sed θεν in ras m[2], *Vi* | ἣν inserui e *Lau* ut coni Re   om reliqui libri sed ἣν ὅλην in marg *V*[2], edd   4 ὅσα *CWolfVaViMaCl* Ferr | πρᾶγμα *Lau*   5 ἡρακλῆς *CWolf* Ferr | τῶν *ViLau*   7 νίκην *V* | εἰ καὶ *Lau* | σεμνὸν *C* sed γρ σεμνὸς in marg, *Wolf* sed γρ´ σεμνὸς in marg, *VaBViMaClLau*   8 ἡρακλείδης *C* sed γρ´ ἡρακλῆς in marg, *V* sed είδ eras et ˜ supra η, *Va* sed είδης in ῆς corr m[2], *ViMa* sed in hoc ῆς supra είδης m[2], *Cl* | περὶ in ras *Va*[2] | ἡμᾶς *Ma*   9 οὔτε μικρὸν om Ferr | πεπόνητο *Va* | οὔθ' *Lau*   10 οὔτε *Vi* | τάλαος *VCWolf* | ἦσαν om *Vi*

11 ταῦτα] τοῦ *Vi*   12 τί *ViMaCl*   13 ἴναρος (ω supra o) *C*   ἴναρος *V MaClLau* Ferr   ἴκαρος *VaBVi*   scriptura in *Cr* parum certa | τί δὲ om *VaBLau* | νικίας *Va* sed κ in ras m[2]   14 τί δὲ inserui e *ViMaCl* cum Gasda   om *VCWolfLau* edd   scriptura in *Cr* parum certa

ἐνθένδε καὶ στρατοπέδων, ἵν' ἄρχωσιν ἄνθρωποι ξένοι καὶ μηδὲν ὑμῖν προσήκοντες; τί δ' ἦν δεινὸν ὑπὲρ Ἀθηναίου ῥήτορος ἀδόλως πεπολιτευμένου δι' ὑμᾶς μισουμένου τῶν εἰωθότων τι δρᾶσαι καὶ πράξει μιᾷ τὸν δῆμον ἐξελέσθαι τοιούτων ἐπιταγμάτων διδάξαντας ὡς οὐκ ἴστε τὰ τοιαῦτα διδόναι; 29. ταυτὶ μὲν εἶπον ἄν, εἰ δῆλον ἦν ὡς πόλεμον ἤνεγκεν ἂν τὸ τὰ δίκαια ποιεῖν, νῦν δέ μοι δοκεῖ Φίλιππος οὐκ ἂν εἰς τοσοῦτον ἀτοπίας ἐλθεῖν ὥστε πολέμου ποιήσασθαι πρόφασιν τὴν τοῦ δήμου πρὸς τὸ δαιμόνιον εὐλάβειαν. τί γὰρ ἂν καὶ πέμψας ᾐτιᾶτο; ὅτι ἀδικεῖτε, ὦ Ἀθηναῖοι, οὐ μᾶλλον ἐμὲ δεδοικότες ἢ τοὺς θεοὺς οὐδὲ τὴν πρὸς ἐμὲ χάριν πρὸ τῶν βωμῶν θεραπεύοντες; 30. ἀλλ' οὐκ ἂν οὕτω ποτὲ μανικὸν ἐφθέγξατο ῥῆμα δύο ἐντεῦθεν ὁρῶν ζημίας, τὴν μὲν γέλωτα παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ὀφείλειν, τὴν δὲ χαλεποὺς ἀνταγωνιστὰς ἐπισπᾶσθαι τοὺς ὑβριζομένους θεούς, οὓς ᾔδει μεθ' ἡμῶν ἐπ' αὐτὸν ἥξοντας ἐν τῷ τοιούτῳ πολέμῳ. ἀλλ' οὐχ οὕτως ἔκφρων οὐδὲ ἀνόητος ἐκεῖνος ἀνὴρ εἰδὼς χρήσασθαι πράγμασιν ὥστε ἑλέσθαι παρα-

10 Diod. S. XIII 12 20 Dem. Ol. I p. 10, 3

1 ἵν' scripsi e *VaBViLau* ἵνα *VCWolfMaCl* edd scriptura in *Cr* parum certa 2 ἡμῖν *MaCl* 4 τί *CrWolfViMaCl* 5 ταγμάτων *Vi* 7 εἰ — ἂν om *Lau* εἰ] ὡς *Vi* | τὸ (ῶ) *C* τῶ *WolfVaB* Ferr 8 ποιεῖν Re ποθεῖν libri sed in *Cr* scriptura parum certa, Ferr Mor 9 ἀναιδείας *Lau* 12 μὴ *Lau* 13 οὐδὲ] καὶ *VaBLau* 14 τὸ ante οὕτω edd delevi ὅτω *Lau* τῶι *Wolf* | πώποτε οὕτω coni Re 15 punctum post ῥῆμα libri edd delevi | ὁρῶ *CWolfVaVi* Ferr 16 τοῖς om *Vi* 18 ἤδη *Ma* | ὑμῶν *Va* | τῷ om *VaBLauViMaCl* 19 οὕτως *V* sed ´τως in ras m² | οὐδ' *MaCl* | ἐκεῖνος om Re 20 τοῖς ante πράγμασιν *V* sed eras voce πράγμασιν des *Cr* fol 58ᵛ eorum quae sequuntur in folio 58ʳ fere nihil dispici potest

παίειν τε δοκεῖν καὶ κινεῖν ἐφ' ἑαυτὸν τοὺς κρείτ- R III 264 τονας, | ἀλλ' ἀπέχρησεν ἂν αὐτῷ ⟨τὸν⟩ καὶ λοιδορούμενον καὶ μέγαν μὲν παρ' ὑμῖν, μέγαν δὲ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν ἐλέῳ σώζεσθαι καὶ δάκρυσι καὶ τῷ τῶν ἱκετευόντων κλάδῳ. αἱ γὰρ τῶν χαλεπαινόντων πρὸς τοὺς λελυπηκότας ὀργαὶ τῇ τῶν παροξυνάντων δυστυχίᾳ λύονται. 31. τεκμήριον δὲ ὑμῖν ἔστω ταῦτα ἃ νῦν δέδρακε. λαβὼν γὰρ ἤδη καὶ ἔχων καὶ ὁρῶν καὶ κύριος ὢν κατακρημνίσαι καὶ κατακόψαι καὶ ὅ τι βούλοιτο χρήσασθαι στήσας εἰς ἐμὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς καί τι πρὸς αὑτὸν ἐνθυμηθεὶς ἀφῆκεν. ὅ μοι δοκεῖ κἂν πρὸς τὴν ἱκετείαν, εἴ τις ἀπήγγειλε, δρᾶσαι. τί γὰρ ἂν πλέον ἐξήτησεν ἥττης ἐχθροῦ; ὅλως δὲ ὁ τοῦ πολέμου καὶ τοῦ φόβου λόγος τὴν μὲν ⟨ἐκδόσεως⟩ αἰτίαν ἔχει, τοῦ δὲ τὸν βωμὸν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν μένειν οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις.

32. Δεῖ δὲ νῦν οὐ τοῦτο ζητεῖν, τί τὸ πεῖσαν

4 sq. Plat. apol. p. 34 C 9 Dem. fals. leg. p. 446, 11

1 τε in ras *Va*[2] om *Lau* | καὶ ante δοκεῖν *Vi* καὶ] τῷ *Lau* et γρ in marg Mor 2 τὸν inserui om libri edd | λοιδορούμενον *V* sed in λοιδορεῖσθαι corr m[2] et γρ λοιδορούμενον in marg m[2] „*desunt hic quaedam*" Re 3 καὶ] τὸν *VaB* om *V* | μέγαν *V* sed ἂν in ras m[2] μέγα *CWolf* Ferr | μέγαν *V* sed αν in ras m[2] μέγα *CWolfLau* Ferr 5 αἱ — 7 λύονται omissa particula γὰρ citat Macarius fol 82[v] 6 παροξυνόντων *Lau* 7 ἔστω ὑμῖν *Lau* 8 δέδρακεν *Lau* 9 καὶ ante κατακρημνίσαι *CViLau* scriptura in *Cr* incerta | κατακρημνίσασθαι *VaBLau* | κατακόψασθαι *VaViMaClLau* | ὅτι *MaVi* 11 καίτοι *VVi* | αὑτὸν scripsi e *C* αὐτὸν *VWolfVaBViMaCl Lau* edd scriptura in *Cr* parum certa 12 κἂν scripsi καὶ libri edd | εἴτις in ras *V*[2] ἥτις *Vi* | ἀπήγγελλε *Vi* ἀπήγγελε *Cl* | δράσαι libri edd 13 καὶ ante τί *Lau* | πλέον ἐξήτησεν] ἐξήτησεν ἕτερον *Lau* 14 μὲν om *Lau* | ἐκδόσεως inserui auctore Iacobsio Lect 103 Rev 4 qui τῆς μὲν ἐκδόσεως coni om libri edd 16 μένειν *Ma* sed με in ras βαίνειν *Cl* μαίνειν *Vi* 17 ὁ *Lau* | ζητῶν *Lau*

ἀμελῆσαι τῆς τιμῆς, ἀλλ' εἰ μὴ λυσιτελεῖ καθάπαξ ἠφανίσθαι τὸν οὐδενὸς ἄξιον. τί οὖν μέλλετε, ὦ Ἀθηναῖοι; τί μὴ τὴν ταχίστην ἐπ' αὐτὸν φέρεσθε; τί μὴ λακτίζοντες ἀνατρέπετε; μᾶλλον δέ, τί μὴ καταποντίζετε; τίνων δεῖ χειρῶν γενέσθαι τὸ ἔργον; ἐκείνων αἳ τοῦ βωμοῦ τὸ σῶμα τοὐμὸν ἀφελκύσασαι τοῖς ἐχθροῖς παρέδωκαν. μᾶλλον δέ, κοινὸν ὑμῶν ἁπάντων γενέσθω. πάντες ἐχειροτονήσατε, πάντες ἀνασπάσατε, ἤ, εἰ βούλεσθε, οἱ μὲν ἀνασπώντων, οἱ δὲ παρακαλούντων.

33. *ἀκολουθήσατε τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν ⟨τρόποις⟩, ἐπειδὴ μὴ τοῖς τῶν προγόνων, οἳ τοὺς σφαγέας τῶν τῷ Κύλωνι συγκατασχόντων τὴν ἀκρόπολιν ἐξήλασαν ἐναγεῖς τε νομίσαντες καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἀλιτηρίους. καίτοι μεῖζον ἠδίκησαν τὴν πόλιν οἱ τύραννον ἐπαγαγόντες τοῖς νόμοις, ἀλλ' ὅμως | καὶ τοῖς τὰ τηλικαῦτα τολμῶσιν ⟨ᾤοντο⟩ ἀρκεῖν εἰς σωτηρίαν τοὺς θεούς.* R IV 265

---

11 cf. ad t. V 469, 6. Thuc. I 126, 7

---

1 *μὲν* Ferr Mor | *ἠφάνισται VVi* 2 *μέλετε CWolfVi μέλεται Lau* 3 *τηνταχίστην B* 5 *δὴ ViLau* 6 *ἀφελκύσασθαι V* sed *σ*(2) eras *ἐφελκύσασαι Vi ἐφελκύσασθαι Lau*
7 *ὑμῶν* om *VaB* | *γενέσθαι Lau* 8 *ἀνασπάσατε* scripsi e *B ἀνεσπάσατε VCWolfVaViMaClLau* edd scriptura in *Cr* incerta 10 *ἀκολουθήσατε V* sed *ατε* in ras m^2 *ἀκολουθήσετε C Wolf* | *ἡμετέροις Vi* | *τρόποις* inserui, ut *παραδείγμασι* inserendum coni Re om libri edd 11 *τῶν*(2) om *V* Mor Re | *τῷ* om Ferr | *κύλωνι V* sed *λωνι* in ras m^2 *κύκλῳ CWolfVaBViMaCl* Ferr et *γρ* in marg Mor 13 *τί* ante *μεῖζον V* sed in ras m^2, *CVaB ViMaClLau*, post *μεῖζον Wolf* edd delevi *μέγιστον* coni Re
14 *οἱ* scripsi e *V* sed in ras m^2, *Lau* *ἢ CWolfVaBViMa Cl* edd sed delendum censuerunt Re et Iacobs Add 101 Lect 103 Rev 4 | *ἐπαγαγόντες* scripsi e *ViMaCl* *ἐπάγοντες VCWolf VaBLau* edd scriptura in *Cr* incerta 15 *τὰ* om *VCWolfVi* Ferr | *τολμῶσι VCWolfViVaBMaCl* Re 16 *ᾤοντο ἀρκεῖν* scripsi *δοκεῖν* libri edd sed *ἐνόμιζον* vel *ἡγοῦντο ἀρκεῖν* coni Re *διαρκεῖν* Iacobs Lect 103 Rev 4

34. *Τότε μὲν οὖν εἰκότως οὐδὲν ἐγράφετο τοιοῦτον τιμωμένων τῶν βωμῶν, νῦν δὲ τί φείδεσθε λίθων ὧν ἐξηλείψατε τὴν ἰσχύν; τί στένεις, Ὑπερίδη καὶ Πολύευκτε καὶ Λυκοῦργε καὶ πάντες οἱ τῆς ἐμῆς μιμηταὶ πολιτείας; οὐκ ἀφαιροῦμαι καταφυγῆς ὑμᾶς, οὔ. ἀλλ' οὐκ ἐῶ κεναῖς ἐλπίσιν ἀπατᾶσθαι. τίς γὰρ ὑμῶν ἀνθέξεται Δημοσθένους οὐκ ἀντιλαβόμενος; τίς ὑμᾶς ἐλεήσει τοὺς ἐμοὺς πόνους οὐκ αἰσχυνθείς; τίς ἀποδώσει τῷ βωμῷ τὴν ῥώμην ἐν ὑμετέροις κινδύνοις, ἣν ἐν τοῖς ἐμοῖς ἀφείλετο; προσδοκῶντες μὲν οὖν ὁμοίας καθ' ὑμῶν αὐτῶν πρεσβείας νοῦν ἔχειν μοι δοκεῖτε, ὥρα δὲ ὑμῖν ζητεῖν ἑτέραν ἀποστροφήν.* 35. *ἐγὼ μὲν οὖν ὅπως ἂν σωζοίμην εὗρον. χαιρέτω μὲν τὸ φίλτατόν μοί ποτε τουτὶ χωρίον ἐν ᾧ τὸν δῆμον ἐνουθέτουν, χαιρέτω δὲ τὸ βουλευτήριον καὶ προβουλεύματα καὶ ψηφίσματα καὶ πρεσβεῖαι καὶ ταλαιπωρίαι τοὺς μὲν ἄλλους ὠφελοῦσαι, τὸν δὲ λέγοντα ζημιοῦσαι. καίτοι Φίλιππος τοῦτό γε οὐκ ἐπέταττεν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν παθῶν*

---

3 sq. cf. p. 287, 15

---

1 *οὖν* om *Lau* *οὐκ VaViMaCl* | *ἔγραφε Lau* 2 *τιμωμένω Vi* 3 *ὑπερίδα VaBVi* 5 *πολιτείας μιμηταί MaClLau* 7 *ἀντιλαμβανόμενος CWolfViMa* sed in hoc *αμβ* in ras, *Cl* Ferr et *γρ* in marg Mor 8 voce *ἐλεήσει* des *Cr* fol 58[r] | *δὲ* post *τίς ViMaCl* 9 *τῷ βωμῷ* om *Vi* 10 *προσδοκῶντες Ma* sed *ε* in ras m[2] *προσδοκῶν τὰς Cl* 11 *αὐτῶν* om *Cl* 12 *δὲ*] *οὖν Lau* | *αἰτεῖν Lau* | *ἑτέραν V* sed *αν* in ras m[2], *Va* sed *γρ´ δευτέραν* in marg m[2] 13 *οὖν* scripsi e *VaBViMa ClLau* *γὰρ VCWolf* edd | *τὸ* om *Lau* 14 *ποτε τουτὶ* inserui e *VCVaBVi* (in quo *ποτὲ* bis scriptum) *MaCl* *τουτὶ χωρίον ποτὲ Lau* om *Wolf* edd | *τὸ* ante *χωρίον V* 15 *δὲ* scripsi e *ViMaCl* *δὴ VCWolfVaBLau* edd | *τὸ* inserui e *VaBLau* om *VCWolfViMaCl* edd | *προβουλεύματα* scripsi e *Vi*, ut coni Re *προβούλευμα* reliqui libri edd 16 *συνηγορίαι VaBVi Ma* sed in hoc *συνηγο* in ras m[2], *Lau* 18 *τε V*

παιδεύομαι σιωπᾶν. ὑμεῖς δὲ μένετε μὲν ἐπὶ τῆς τάξεως, εἰ δοκεῖ, περισκοπεῖτε δὲ ἤδη λιμένα ἕτερον, ὡς ὅ γε τοῦ βωμοῦ κέκλεισται. ἂν δ' ἄρα ποτὲ Ἀθηναῖοι γένωνται φιλάνθρωποι καὶ δείξωσι πάλιν ὡς ἔχουσιν ἐν ταῖς φύσεσιν οἶκτον, καὶ τοῖς ἔργοις ἀνανεώσωνται τὸν ἔλεον, ἔσται τις ὁ γράφων ἱδρύεσθαι πάλιν τὸν βωμόν.

---

1 Plat. apol. p. 28 D

---

1 μὲν inserui e *VCVaBViMaClLau* om *Wolf* edd | τῆς om *Lau* 2 ἢ *Lau* 3 ἂν — 7 βωμόν om *Lau* | commata ante et post Ἀθηναῖοι Mor Re delevi cum Iacobsio Add 368 Lect 104 Rev 4 qui οἱ Ἀθηναῖοι coni 4 γένωνται reposui e libris γίνωνται edd αὖ γίγνωνται coni Iacobs | φιλάνθρωποι γένωνται *VaB* 5 ἔχουσιν *V* sed ου in ras m² ἔχωσιν *B* | ἀνανεώσωνται scripsi e *CViMa* sed in hoc ω(2) in ο corr, *Cl* ἀνανεώσονται *VWolfB* edd ἀνανεάσωντι *Va* 6 ἐλέον *Cl* | τίς *VWolfBViMaCl* Ferr Mor | ὁ inserui e *VCVaBViMaCl* om *Wolf* edd | ἱδρύεσθαι scripsi e *VCCl* sed in hoc ε inser ἱδρύσθαι *WolfMa* edd ἱδρύσασθαι *VaBVi* 7 τὸν om *Vi*

XXIII.

Declamatio inscripta *Ἐκδοθεὶς Φιλίππῳ Δημοσθένης καὶ ἀφεθεὶς μὴ πολιτευόμενος κρίνεται δημοσίᾳ*, qua Demosthenes postquam a Philippo dimissus Athenas rediit incusatus quod rempublicam denuo capessere recusaverit se defendit[1]), multo minus quam antecedens gratiam lectorum iniit. Et revera declamatio cum universa compositionis forma imprimisque nimia, paene dixerim, putida rerum abundantia[2]) a genuinis differt tum tot res[3]) et locutiones[4]) imprimisque voces a Libanio alienas exhibet, ut,

1) Hoc quoque argumentum fictum est aeque atque simile cuius mentio facta est ab Apsine rhet. prooem c. 2 ed. Walz rh. gr. t. IX 471, 25 (= ed. Spengel-Hammer t. I 222, 8) *ὁ Δημοσθένης κριθεὶς μετὰ Χαιρώνειαν ἀπέφυγε καὶ σιωπῶν πάλιν κρίνεται.*

2) Cf. p. 393, 7; 396, 11 sq. 409, 10 sq.; 411, 1 sq.; 413, 11 sq.; 415, 7 sq.

3) Exemplo sint Isocrates Demosthenis praeceptor p. 393, 11; Demosthenes in Arcadiam egressus p. 396, 11; Solon in Phoenice commoratus p. 416, 6; Themistocles ab Atheniensibus captus p. 402, 6; Aeschylus cum Euripide, Aristodemus cum Satyro confusus p. 419, 6; 430, 2; Charidemus *φιλιππίζων* p. 428, 14.

4) Harum quidem numero eximendum est *ἅμα* cum genetivo coniunctum, quod Tycho Mommsen Beitr. z. griech. Praep. p. 503 et ipse de authentia dubitans notavit. Nam vera loci p. 412, 12 lectio est: *ἐγὼ δὲ αὐτοῦ τοῦ πάθους ἅμα καὶ λογισμοῦ πολλὰς ἀνάγκας εἰπεῖν καὶ γνώμας ἔχων*. Sed huc pertinent diversa particulae *ἢ* significatio p. 377, 20 et 378, 1; durae constructiones, ut p. 391, 15 sq. vel verbi *δοκῶ* p. 379, 20 vel *ἄξιον* p. 416, 14 sq. vel *ἐμοῦ θαυμαστόν ἐστι μὴ προσιόντος* p. 417, 5; *ἐπιτήδειος πρὸς* et *εἰς* p. 380, 7; *σιγᾶν-σιωπὴν* p. 379, 14; ellipsis participii *φθονήσας* p. 415, 15; *αὐτὸς* vel *ὁ δὲ* pro *οὗτος* ad *ὃς* (vel *ὅστις*) relatum p. 386, 13 et 388, 14; 409, 9; *κιχρᾶν* = *responsum dare* p. 411, 8; *ἀνέχειν* = *se retinere* ib.; *μὴ* pro *οὐ* et *μηδεὶς* pro *οὐδεὶς* positum p. 377, 5; 383, 13; 412, 5 et 9; collocatio verborum insolens p. 376, 2 et 9; 383, 6; 409, 5; mirus praepositionum *ἀπὸ* (*τριῶν ἡμερῶν* p. 401, 4; 411, 13) et *ὑπὸ* (p. 406, 9) usus; voces insolitae quales *κρεανομίαι* p. 398, 5; *στηλιτεύειν* p. 404, 3 et 4; *ἀφηβηκώς* p. 413, 8. Plutarchi notitiam quae apud Libanium saltem parum certa est, p. 414, 8 ostendere videtur.

nisi eam aetati iuvenili[1]) tribuere vis, satis causae sit cur de authentia dubites aliter atque Morellus qui in Notis ad Libanium editioni praemissis fol. VI^{v}: *Apologia* inquit *Demosthenis ex unico veteri mns. descripta fuit: in quo autoris nomen suppressum erat: sed hic Libanii stylus ut sorex indicio suo se prodit.* In paucas igitur eclogas recepta est parvoque codicum numero ad nostram aetatem pervenit. Et hi omnes aeque atque in Hyperide[2]) recentis sunt originis. Nullus enim saeculum XIII/XIV excedit. Sunt autem hi 15:

1. Hierosolymitanus bibliothecae patriarchalis S. Sepulcri 107 (= H) saec. XIV fol. 47. Desinit folium 52 verbis p. 408, 15 *θᾶττον οἰμώζομαι*, folium 53 incipit verbis p. 414, 18 *φίλιππον ἤ*. Media uno folio amisso perierunt. Vide t. V p. 150 sq. Contuli.

2. Vaticanus gr. 940 (= V) saec. XIII/XIV fol. 35. Correctus est duabus manibus, secunda et tertia. Vide t. V p. 152 sq. Contuli.

Ex hoc vel fratre eius gemello descripti sunt duo codices:

3. Matritensis N-130 saec. XVI fol. 65^{v}. Vide t. I p. 428 sq. et

4. Monacensis gr. 96 saec. XVI fol. 59^{v}. Contulit Reiskia in usum mariti qui eum Bavaricum secundum appellavit et littera B insignivit. Vide t. V p. 364 sq.

Similis originis sunt

5. Vaticanus Ottobonianus gr. 46 saec. XVI/XVII fol. 11^{v}. Vide supra p. 2 sq.

et

6. Laurentianus LVII 21 saec. XIV/XV fol. 110. Vide t. V p. 158 sq.

7. Vaticanus gr. 82 (= Va) saec. XIV fol. 119^{v}. Duabus manibus, secunda et tertia, correctus est. Vide t. I p. 48 sq. Contuli.

8. Barberinus II 41 (olim 351) nunc Vaticanus (= B) saec. XV fol. 355. Vide t. I p. 24 sq. Contulit mihi Pius Franchi de Cavaleriis.

---

2) Aetatem iuvenilem cum multa alia tum p. 394, 2; 420, 3; 425, 19; 428, 15 indicant. 2) Cf. p. 240.

9. Parisinus gr. 3019 (= Par) saec. XIV/XV fol. 77. In folio 79ᵛ verba p. 385, 12 ἂν βλάψειεν usque ad p. 388, 8 κελευσθεὶς nullo lacunae signo desunt. Duabus manibus, secunda et tertia eaque recentissima, correctus est. Vide t. IV p. 306 sq. Contuli.

10. Varsaviensis bibliothecae Zamoscianae (= Z) saec. XV continet folio 2ᵛ finem declamationis inde a verbis p. 432, 1 ὦ δέσποτα. Codex est eiusdem prosapiae atque *VaBPar*. Vide supra p. 343. Contuli.

11. Matritensis 4679, olim N-49 (= Ma) saec. XIV fol. 142. Correctus est manu secunda. Vide t. I p. 362 sq. Contulit mihi Henricus Schenkl.

12. Parisinus gr. 2998 (= P) saec. XIV fol. 327. Correctus est duabus manibus, secunda et tertia, quae fuit recentior. Vide supra p. 112 sq. Contuli.

13. Vaticanus Palatinus gr. 213 saec. XIV fol. 251ᵛ. Vide t. V p. 183 sq.

14. Laurentianus LIX 30 saec. XV fol. 313ᵛ. Vide t. I p. 417 sq.

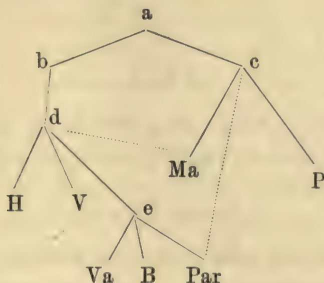
15. Escurialensis T-II-11 (147) saec. XVI fol. 104ᵛ. Vide t. V p. 366 sq.

Ex his quos in censum vocandos esse duxi codices *HV VaBParMaP* rursus in duas discedunt familias, quarum prior codicibus *HVVaBPar*, altera codicibus *MaP* continetur, ita tamen ut et *Ma* et *Par* nonnusquam vestigia recensionis ex utraque familia mixtae exhibeant. Qua re factum est ut, quamquam in universum prior familia alteram fide superat, nonnullis locis[1]) *P* solus lectionem genuinam servaverit. Ut autem *H* et *V*, ita etiam *VaBPar* e communi fluxerunt fonte. Quorum prior multo purior fuit quam alter. Nam lectiones propriae codicum *VaBPar* fere semper manum non tam peccatricem quam interpolatricem produnt. Consentaneum igitur erat lectiones fragmenti codicis *Z* ex eodem quo hi tres fonte derivati ab apparatu critico relegare.

---

1) Cf. p. 406, 9; 408, 8; 414, 15; 416, 6; 418, 14; 419, 3; 422, 2; 427, 8; 428, 13; 430, 2.

Necessitudinis vinculum quo singuli codices inter se coniuncti sunt hoc tibi reddet stemma:

Macarius Chrysocephalus quattuor locos in Rosetum recepit[1]) usus ille codice simili atque *Ma.*[2])

Declamatio in lucem protracta est anno 1606 a Fed. Morello Lib. opp. t. I p. 435—467 (= Mor) e codice Parisino 2998 qui tum fuit Ioannis Veillart, ut elucet e verbis praefationis: *Cur (Libanium tuum) regium vocas? nonne constat plures vetustos Codd. mnsc. ex Bibliotheca Reg. nobis suppeditatos fuisse unde tot nova praeexercitamenta et Declamationes aliaque scripta, hactenus ἀνέκδοτα, desumpta sunt exceptis Actionibus quibusdam Demosthenis nomine praetextis, quarum exempla ex pervetusto Cod. mnsc. quem nobis liberaliter concessit C. V. Io. Veillart Reg. Cons. et Logorthota seu Corrector Ordinarius in Rationum Reg. Camera* collatis cum verbis eiusdem quae supra p. 370 sq attuli.

Cuius textum multis locis cum ope codicis Bavarici id est Monacensis 96 tum ex ingenio emendavit Reiskius (= Re), sed uxor textum Morellianum vel cum vitiis typographicis retinere quam certas mariti emendationes reponere maluit t. IV p. 280—323.

Pauca ad textum corrigendum contulerunt Weiskius[3]) et Sintenis[4]), plura Fr. Iacobsius in 'Lectionibus'[5]) et Cobetus.

1) Cf. t. I p. 351 sq. 2) Cf. p. 410, 5 sq.
3) Cf. supra p. 191. 4) Cf. t. I p. 78.
5) Cf. t. I p. 77 et supra p. 317.

XXIII.

Ἐκδοθεὶς Φιλίππῳ Δημοσθένης καὶ ἀφεθεὶς μὴ πολιτευόμενος κρίνεται δημοσίᾳ.

⟨Δημοσθένης.⟩

R IV 280 1. Ὤιμην μὲν ἔγωγε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ διὰ τὴν πολυπραγμοσύνην τὴν ἐπὶ τοῦ λέγειν τῶν ἐσχάτων κινδύνων πεπειραμένῳ μηδὲν ἀσφαλέστερον εἶναι σιωπῆς, ἐμοὶ δὲ οὐδαμόθεν ἦν ἀφαμαρτεῖν αἰτίας, εἰ μὴ μόνον πολιτευόμενος ἐξεδόθην ὑφ᾽ ὑμῶν. ἀλλὰ καὶ τούτου παυσάμενος κρίνομαι, ὥστε μοι καινοῦ τινος, εἴ τις ἦν, καὶ τρίτου δεῖν βίου παρὰ τοὺς

H = Codex Hierosolymitanus S. Sepulcri 107
V = Vaticanus gr. 940
Va = Vaticanus gr. 82
B = Barberinus II 41
Par = Parisinus gr. 3019
Ma = Matritensis 4679, olim N-49
P = Parisinus gr. 2998

---

10 cf. p. 407, 13

---

1 Δημοσθένης ἀφεθεὶς ὑπὸ Φιλίππου καὶ μὴ πολιτευόμενος κρίνεται Macarius fol 82[v] | καὶ inserui e *VaBPar* om *HVMa P* edd | καὶ post ἀφεθεὶς libri edd delevi 3 Δημοσθένης scripsi om libri Δημοσθένους ἀπολογία edd 4 ὦ om *H* 7 τῆς ante σιωπῆς *VaBPar* 8 πολιτευόμενος *Par* sed πολιτευόμενον in marg m[2] 9 καὶ om *Ma* | τοῦτο *P* Mor sed „*libens scriberem* τούτου" Not fol VI[v] 10 δεῖν] „δ᾽ ἦν *Mon. nescio an recte. quodsi ita est, ita sit legendus hic locus:* καὶ τρίτου δ᾽ ἦν χρεία βίου" Re | παρ᾽ αὐτοὺς *P* Mor sed „*libens scriberem* παρὰ τοὺς" Not l. l.

τῶν ἰδιωτῶν καὶ ῥητόρων, ἐν οἷς ἀμφοτέροις δυστυχῶ. 2. ἄκων μὲν οὖν καί, νὴ Δία, σφόδρα ἀχθόμενος λόγων ἅπτομαι. τῶν μὲν γὰρ ἀνιῶμαι μνημονεύων, τὰ δὲ φοβοῦμαι, τὰ δὲ λογίζομαι, μή τί με τῶν οὐκ εἰρῆσθαι νῦν προσηκόντων ὑπ' ἔθους τῶν παλαιῶν λόγων ἐκφύγῃ. ἀλλ' οὔτε τῳ τῶν παρόντων | R IV 281 λυποῖτ' ἂν Φίλιππος τὴν ἀνάγκην αὐτῶν πυθόμενος, οὐ γὰρ ἀγνοήσει, οὔτ' ἄν, εἰ τὸ πλέον βιασθείην εἰς τὸ μηδὲν σιωπᾶν ἐν καιροῖς καὶ πράγμασιν ἀξίοις σιωπῆς, τῆς τε ἰδίας καὶ τῆς ἁπάντων συνιεὶς τύχης. 3. παρὰ Φιλίππῳ μὲν οὖν οὐδὲν δεινὸν ἔπαθον καίτοι πάνυ μὲν δείσας καὶ προσδοκήσας, ἄξιος δὲ ἴσως ὢν ἐκείνῳ τιμωρίας, δέομαι δὲ καὶ νῦν ἀπαντῶν οὐδὲν μέγα καὶ δύσκολον, ἀλλὰ παράδοξον μέν, ἀληθὲς δὲ ὅμως, μηδὲν χείρους μηδὲ σκαιοτέρους ὑμᾶς γενέ-

---

6 Dem. cor. p. 323, 6

---

2 *νὴ Δία* scripsi auctore Iacobsio Add 118 Rev 4 *νῦν* libri edd sed *„delendum videtur aut ἀνιῶμαι collocandum“* Re
3 *τοὺς Par* 4 *φοβοῦμαι λογιζόμενος, μή τι με τῶν εἰρῆσθαι* coni Re | *με* reposui e *VaBParMa* ut coni Re om *HV* *μοι P* edd 6 *οὔτε τῳ* scripsi *οὔτι μοι* libri edd sed *„corruptum h. l. non reperio qui sanem. hoc video, pro οὔτι leg. esse οὔτε cui respondet insequens οὔτε paulo post“* Re 7 *λυποῖτ' ἂν* scripsi *λείπεται* libri edd *λυπεῖται* coni Iacobs Add 269 Lect 105 Rev 4 8 *οὐδ'* coni Iacobs Rev 5 | *εἰ*] *εἰς Ma* 9 *σιωπᾶν* scripsi e *γρ* in marg Mor, ut coni Re et Iacobs *σιωπῶν* libri edd | *καινοῖς* coni Iacobs Lect 105 Anth Pal III 211 Rev 5 | *καὶ* inserui ex *HVVaB* om *ParMaP* edd | *καὶ* post *πράγμασι* inserendum coni Iacobs 10 *καὶ* ante *τῆς* (1) libri edd delevi auctoribus Re et Iacobsio 11 *περὶ Va* | *μὲν*] *νῦν* *HV* 12 *προσδοκήσας, ἀναξίους μὲν ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, ἀξίας δὲ ἴσως ἐκείνου τιμωρίας* coni Re | *ἀξίως HV* 13 *ὢν* scripsi auctore Iacobsio Lect 105 Rev 5 *ἂν* libri edd | *δὲ P* sed *δε* in ras m² | *ἀπαντῶν* scripsi auctore Iacobsio Lect 105 Rev 5 *ἁπάντων* libri edd sed *„post ἁπάντων videtur ὑμῶν deesse“* Re
15 *μὴ δὲ P* *μηδὲ* Mor | *μὴ δὲ HVaBParP*

θαι Φίλιππον μηδὲ ἀπολέσαι με νῦν, ὅτε μηδ' ἐκείνῳ τοῦτο ἔσεσθε κεχαρισμένοι ποιοῦντες. 4. *ἀπόρως δ' ἔχει μοι καὶ τὰ τῶν παρόντων λόγων διὰ τὸν συκοφάντην. εἰς μὲν γὰρ τοὺς περὶ τῆς πολιτείας λόγους ἐμβαλὼν πολλῶν ἀκαίρως μνημονεύειν ἀναγκασθήσομαι, εἰ δὲ τοῦτο ὀκνήσας σιωπήσομαι, παραλείψω ταῦτα ἐφ' οἷς ἦν καὶ πάλαι μοι πεπαῦσθαι καλόν. ὡς οὖν οἷόν τε, μηδένα λυπῶν γε πειράσομαι τοῦτο ποιεῖν. εἰ δὲ χεῖρόν τι* R IV 282 *τοῦ ποτε συνήθους φανείην ἐμαυτῷ | λέγων, δεῖ μοι συγγνώμην ἔχειν. πολλοῦ γὰρ χρόνου σιωπῶ.*

5. *Εἰσῆλθον εἰς τὴν πολιτείαν μετ' Εὔβουλον καὶ Ἀριστοφῶντα καὶ τοὺς εὐδοκιμοῦντας τότε εἴτε ὑπ' εὐνοίας τῆς πρὸς τὴν πόλιν εἴτε ὑπὸ περιεργίας καὶ φιλοτιμίας ἀναπεισθείς τινος, εἰ μὴ μανίαν χρὴ καλεῖν. εἰ δέ τις καὶ τῶν ἔμπροσθεν πεπολιτευμένων, καὶ ἐγὼ δυστυχής, ὃς πολλῶν ὄντων καὶ φοβερῶν παραδειγμάτων τῆς ἀκράτου πρὸς τὸν δῆμον εὐνοίας ὅμως ἅπαντα παριδὼν ἐθρασυνόμην, οὐχ ὅσα τοῖς πολιτευομένοις εἴωθεν ἐνοχλεῖν, ὑποψία, ζῆλος, φθόνος, δια-*

---

10 cf. t. V 386, 10   11 Dem. cor. p. 281, 18; Mid. p. 580, 24 sq. et schol. ad p. 584, 14   13 cf. p. 311, 11

---

1 *μὴ δὲ HP μὴ δ' VaBPar* | *μὴ δ' HVaBPar* 2 *ποιοῦντες* inserui ex *HV* om *VaBParMaP* edd | *δὲ* edd | *ἔχοιμι HVPar* 4 *τῆς* om *V* 6 *ὀκνήσασι VaB* 7 *οἷόν B οἷός* Re 8 *οὐ HV* 9 „*ποτε an τότε praestet, ambigo*" Re | *ἐμαυτῷ* scripsi *ἐμαυτοῦ* libri edd sed *καὶ* anteponendum coni Re cf. p. 370 not. 4 10 *συγγνώμης B* 11 *τὴν* om *HV* | *πόλιν VaBPar* | *μήτ' Par* 12 *ἀριστοφάντα HV* | *ποτὲ P* Mor | *ὑπὸ H* 13 *εὔνοιαν V* | *τὴν* om *Ma* 15 *ἄλλος* post *καὶ* inserendum coni Re *βέλτιον καὶ τῶν ἄλλων* in marg *P*[3] | *ἔμπροσθε HP* edd 16 *ὃς* scripsi auctore Re *ὡς* libri edd | *ὄντως* Mor | *φανερῶν Ma* 17 *ὅπως H* 18 *πεπολιτευμένοις Par* 19 *ἐνοχλεῖν* scripsi e *VaB* ut coni Re *ὀχλεῖν HVPar MaP* edd | *φθόνος ζῆλος Ma*

βολή, κίνδυνοι, κρίσεις, ἐξαιτήσεις, οὐ ταῦτα ἀγνοῶν, ἀλλ' ὅτιπερ ἂν καὶ συμβῇ μοι παθεῖν, ἀσμένως τοῦτο ὑπὲρ Ἀθηναίων δεχόμενος. ἐπεπείσμην δ' ἐκεῖνο, τυχὸν μὲν ἀναισθητῶν, ὅμως δ' ἐπεπείσμην ἔγωγε μηδ' εἴ τισι τῶν πρὸ ἐμοῦ συνέβη τινὸς ἀπολαῦσαι κακοῦ διὰ τὴν ἐπὶ τοῖς κοινοῖς διαβολήν, τούτων ἄν τι γενέσθαι. τοσοῦτον ἔμοιγε περιῆν πρὸς ὑμᾶς πίστεως. 6. *ἴσως μὲν οὖν κρεῖττον ἢ κατ' ἐμὲ τὸν Δημοσθένους τοῦ Παιανιέως, ἐπειδὴ δὲ ἅπαξ ἐπὶ τὸ βῆμα ἀνέβην, πολλῶν οὐσῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ τάξεων οὔτε πρὸς τὴν τῶν χρημάτων διοίκησιν ἀπέκλινα καὶ τὰς ἐπ' αὐτῇ πλεονεξίας οὔτε πρὸς τὰς εἰσαγγελίας καὶ φάσεις καὶ ⟨τὸ⟩ τὰ τῶν ἄλλων δημεύων καὶ νέμων τῷ δήμῳ τι δοκεῖν χαρίζεσθαι οὔτε ἄλλο τι | τῶν ἰδίων καὶ τῶν ἔξω φθόνου πραγ-* R IV 283 *μάτων, ἀλλ' αὐτῶν τῶν Ἑλληνικῶν ῥήτωρ ἐγενόμην μεῖζον μὲν ἢ κατ' ἐμαυτὸν ἀράμενος φορτίον καὶ τυχὸν καὶ τὴν πόλιν αὐτὴν παρὰ δύναμιν φιλοτιμεῖσθαι παρακαλῶν. οὐ μὴν ἠξίουν πρὸς ἄλλο τι τὸν Ἀθηναίων δῆμον ἀφορᾶν ἢ τὸν τούτων σύμβουλον*

---

1 Dem. p. 1200, 28 9 Aeschin. Ctes. § 172. Dem. cor. p. 243, 18; 291, 5 18 cf. t. I 246, 13 sq.

---

1 *ἐξετάσεις Ma* 2 *ἀλλὰ MaP* edd | *καὶ* om *HV* | *μοι* om *VaB* 3 *ἀποδεχόμενος VaBPar* 4 *ἀναίσθητον VaBPar* | *ὅμως* om *B* | *δ'* om *VaPar* 5 *μὴ δ' HVaParP* | *πρὸς Ma* 7 *ἀντιγενέσθαι V* | *τῆς* ante *πρὸς* inserendum coni Re 9 *τὸν* scripsi auctore Re *τὸ* libri edd | *τοῦ* ante *δημοσθένους VaB* | *ἅπας VaB* sed in hoc *σ* in *ξ* corr, *Par* 10 *πόλει Ma* 12 *ἐπ'* scripsi ex *HVVaParMa ἐν BP* edd 13 *τὸ* inserui auctore Re om libri edd 14 *τί H VaParP* 15 *τῶν* (2) om *Ma* 17 *μείζων Par* | *ἐμαυτὸν Par* sed *ἐμαυ* in ^{r}as m^2 18 *τυχὼν Ma* 19 *τῶν P τῶν*^{ὀν} *Ma* 20 *τῶν* ante *ἀθηναίων VaB* cf. p. 414, 12 20 *τούτον HV*

ἀπευθύνειν ἑαυτὸν ἢ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίαν καὶ τὴν δόξαν τὴν ἀγαθὴν ἐφ' ἧς ἡμᾶς οἱ πρόγονοι κατέλιπον ὅπως ἂν σώσωμεν. καὶ γὰρ ἴσως ἦν ὅτε καὶ πᾶσιν ὑμῖν ἐδόκει καλά. 7. παραφροσύνη μὲν οὖν ἦν καὶ τὸ πρὸς ἄλλον τινὰ πολέμου καὶ ἀγῶνος συνεστηκότος αὑτὸν εἰς τὰ κοινὰ διδόναι, ἐγὼ δ' ὁ πάντων ῥᾷστος καὶ Φιλίππῳ διαφέρεσθαι καὶ πολεμεῖν ἐπήρθην καὶ τὸν δῆμον ἔπειθον, ὁπότε τι τῶν κοινῶν ἢ τῶν Ἑλληνικῶν ὁρῴην ἐλαττούμενον, τολμᾶν ἐναντία πράττειν τῷ βασιλεῖ τῷ καλῷ καὶ ἀγαθῷ καὶ παντὸς μᾶλλον Ἕλληνι καὶ δικαίῳ Φιλίππῳ. Ἕλλην γάρ, Ἕλλην, Ἀργεῖος ὡς ἀληθῶς, Τημενίδης, Ἡρακλείδης. ἔργῳ ταῦτα δηλοῖ. 8. πολλὰ μὲν οὖν ὑπὸ τόλμης καὶ προπετείας εἶπον οὐχ ἡδέα ἐκείνῳ, ἀλλὰ καὶ ῥήτορος καὶ ἀνθρώπου πεπονθὼς πάθος. ὁ δ' ἦν ἑλεῖν μὲν οἷς ἐπιχειρήσειε καὶ κρατῆσαι πάντων δεινότατος, ἑλὼν δὲ καὶ ἔχων ἐπιεικέστατος καὶ πρόχειρος ἐλέῳ δοῦναι καὶ φιλανθρωπίᾳ. ἐμέ γ' οὖν

---

11 Her. VIII 138. Thuc. II 99, 2 12 cf. p. 283, 14

---

4 ἡμῖν *Ma* 5 τὸ om *B* 6 αὐτὸν *HVaPar* 7 ὁ πάντων *P* sed ex ἁπάντων ras corr, edd ἁπάντων *HVVaPar Ma* πάντων *B* | φίλιππος *Va* φίλιππον e φιλίππου corr *Par* 8 ἐπήρθη *H* 9 ὁρῴην scripsi auctore Weiskio Hyp II 47 ὅρων ἦν libri edd 10 τολμῶν *HVVaBPar* 12 ὡς om *VaBPar* | τημενίδης *Par* sed η(1) ex ε corr m² 13 ὁ ante ἡρακλείδης *HV* sed in hoc eras, *VaBPar* 14 τῆς ante τόλμης *MaP* edd delevi | ἀλλὰ scripsi auctore Iacobsio Add 13 Lect 105 Rev 5 Anth Pal III 151 ἄλλου libri edd sed ἀνθρώπου καὶ ῥήτορος ἀνθρώπου πεπονθὼς („*passus ea, quae homini, et quod maius est, homini evenire solent, oratorem publicum, concionatorem, agenti*") scribendum coni Re ἀλλ' οὖν Weiske Hyp II 47 λάλου Cobet Coll 288 15 καὶ(2) et πε πονθὼς om *HVVaBPar* | ὅ δ' *HVPar* ὃ δ' *Va* 16 ἂν ante ἐπιχειρήσειε inserendum coni Iacobs Lect 105 Rev 5 | κρατῆσαι scripsi κρατήσειν libri edd sed „*malim* κρατεῖν" Re 18 γοῦν *HVaPar*

ἐξαιτήσας μὲν οὐκ ἐξήμαρτε παρ' ὑμῶν, λαβὼν δὲ ἀφῆκεν εἰς ὑμᾶς. ἀδόκητον δέ μοι συμβέβηκεν ἑκάτερον. οὔτε γὰρ ἐκδοθήσεσθαι | πᾶν ὅ τι δόξειε R IV 284 Φιλίππῳ πεισόμενος ἡγησάμην ἄν ποτε οὔτ' εἴ μου Φίλιππος γένοιτο ἐγκρατής, εὑρήσεσθαί τινα σωτηρίαν προσεδόκων. 9. ἐγὼ μὲν οὖν ᾠχόμην ὡς ἀπολούμενος καὶ παρεδόθην ὑφ' ὑμῶν τοῖς παροῦσι Μακεδόνων, ἐλεηθεὶς δὲ ὑπὸ Φιλίππου καὶ παραδόξου τυχὼν τῆς ἐκείνου χρηστότητος ἐν Μακεδονίᾳ μὲν οὐκ ἔμεινα καίτοι παρὸν καὶ Φιλίππου μένειν παρακαλοῦντος, ὡς ὤφελον, τῷ δὲ ἔρωτι τῶν Ἀθηναίων καὶ τῆσδε τῆς γῆς ⟨τοῦ⟩ ἀποθανεῖν τε ἐν αὐτῇ καὶ τάφου τυχεῖν Ἀττικοῦ δεῦρο ἐπανήκω παρὰ τὰς πάντων ἐλπίδας.

10. Καὶ χαίρειν μὲν ἴσως ἀφεθέντα με δεῖ, σιγᾶν δὲ πάντες οἱ λογισμοὶ κελεύουσι τὴν πρέπουσαν σιωπὴν τοῖς ἑαλωκόσι, τοῖς ἐκδεδομένοις. ὡς ἔγωγε ἀπάγεσθαι καὶ νῦν ἐκδίδοσθαι δοκῶ καὶ Φίλιππον βλέπειν καὶ ἐπ' ἐκείνου λέγειν. οὐ γὰρ ἀνείθην γέ πως τῆς ἀπὸ τῶν συμβάντων ἐκπλήξεως οὐδὲ Ἀθήνησιν εἶναι δοκῶ, ἀλλὰ τὰς μὲν Ἀθήνας τοῦ Φιλίππου κά-

---

2 cf. p. 408, 13 et 14. Thuc. VII 29, 4; IV 36; VI 34, 6 et 8; III 45, 5; IV 17, 3; V 10, 7 14 sq. Eur. Suppl. 298 cf. p. 370 not. 4

---

1 οὐχ ἥμαρτε *HV* 3 ὅτι libri edd | δόξαιεν *HV* 4 πεισόμενον *V* | οὔτέ μου *Par* 6 οὖν om *Ma* | ἀπολλύμενος *HV* 10 παρὼν *Ma* 11 ὄφελον *HMaP* 12 τοῦ inserui om libri edd sed *„post γῆς deesse videtur καὶ τοῦ aut alias post ἀττικοῦ deest γλισχόμενος vel βουλόμενος vel tale quid“* Re cui oblocutus infinitivum simplicem defendere studuit Iacobsius Philostr 626 13 ἀττικοῦ om *VaB* | περὶ *Va* 16 ἑαλωκόσι scripsi ex *HV* coll p. 415, 9; 427, 13 ἡλωκόσι *VaBParMaP* edd 17 δοκῶν *Va* sed ν eras, *Par* 20 τοῦ] *„malim τὴν sc. γῆν vel χώραν. Athenae quidem mihi videntur ditio Philippi esse“* Re τὰ τοῦ coni Iacobs Lect 106 Rev 5 cf. p. 370 not. 4

κεῖ τὸν Ἔλεον καὶ τὸν βωμὸν αὐτοῦ, τὸ δὲ βῆμά μοι τῆς Σκυθῶν ἐρημίας οὐδὲν δοκεῖ διαφέρειν καὶ τῶν ἱερείων τῶν ἐκεῖ, ἐφ' οὗ τὸν λέγοντα χρυσόκερων καὶ κατεστεμμένον δεῖ τὸν θύσοντα περιμένειν, ὁπότε πρόσεισι.

11. *Ταῦτα μὲν οὖν φιλοτιμεῖσθαι χρὴ τὸν βουλόμενον καὶ τὸν δυνάμενον, ἐγὼ δὲ τοσούτου δέω πρὸς τὸ λέγειν καὶ γράφειν ἐντεῦθεν ἀρξάμενος καὶ εἰς πολιτείαν δευτέραν ἐπιτήδειος εἶναί τις ὥστε μοι καὶ τῶν πρότερον μεταμέλει. τὰ δὲ δὴ νῦν καὶ πάντων*
R IV 285 *ἕνεκεν ἀδυνάτως | μοι κομιδῇ πάντα ἔχει, μᾶλλον δέ, οὐδ' ἄν τις εἴην ἔτι οὐδ' ἂν εἶναι δοκοίην τοῖς εὖ φρονοῦσι. τίς γὰρ ἐγὼ Δημοσθένης; ἢ ποῖος Παιανιεύς; ἢ τίς ῥήτωρ; ἢ τίς Ἀθηναῖος; ἢ τίς μετὰ τὴν ἔκδοσιν καὶ πομπήν; ὡς ἐκεῖνος μὲν τέθνηκεν ὁ Δη-*

---

1 cf. p. 338 not. 1 2 [Lib.] char. epist. 23 p. 560, 201 ed. Hinck. p. 29, 4 ed. Weichert. Arist. Ach. 704 c. schol. Macar. prov. VII 66 cum nota Leutschii 3 Eur. Iph. T. 35 sq. Her. IV 60 | Aeschin. Ctes. § 164 p. 77, 13 4 Orac. apud Diod. Sic XVI 91. Paus. VIII 7, 6 6 sq. Plat. Hipp. mai. p. 301 C

---

2 *τῶν HV* | *δοκεῖν διαφέρειν BP διαφέρειν δοκεῖ H* Re 3 *ἱερέων Par* | *λέγον V* 4 *θύσοντα* scripsi auctore Re *οἴσοντα* libri (sed *ι* eras et *ο* in *ι* corr *V*) edd 6 *δεῖ Va B* 7 *τοσούτου* scripsi ex *HVVaBPar* cum Iacobsio Rev 5 coll t. IV 248, 5 *τοσοῦτο MaP* edd 8 *„post γράφειν videtur ὁρμᾶν vel ἐπανιέναι vel tale quid deesse“* Re 9 *δευτέραν* scripsi auctore Re *δεύτερος HVaBPar δεύτερον VMaP* edd | *„post ἐπιτήδειος deesse videtur μοι δοκεῖν“* Re 10 *προτέρων HV* | *νῦν* om *VaBPar* 11 *ἀδυνατώτερα VaB* | *ἔχειν V* (et Mon) 12 *εἴην P* sed *″* et *η* in ras m² | *δοκοίην P* sed *ν* e *σ* corr m² 13 *τίς* scripsi e *VaBPar τί HVMaP* edd | *ποῖος* om *Par ποῖ VaB „hoc quidem satis perspicue mihi videor cernere sic esse distinguendum: παιανιεὺς, ἢ τίς; ῥήτωρ, ἢ τίς; ἀθηναῖος, ἢ τίς; verum quae sententia et quae vis insit illi dictioni ἢ τίς; haud satis cerno“* Re *τις* coni Iacobs Lect 106 Rev 5 Anth Pal III 57 14 (1 et 2 et 3) *ἤ τις* Iacobs

μοσθένης ὁ καὶ μὴ καλούντων καὶ μὴ δεομένων γράφων καὶ λέγων, ἐγὼ δὲ εἴδωλόν εἰμι πανσαμένου ῥήτορος καὶ κῆρυξ φιλανθρωπίας Μακεδονικῆς καὶ Δημοσθένους ἐκείνου σκιά, τοσαύτην μόνον φωνὴν ἔχων ὅσον Φίλιππον ἐπαινέσαι. 12. *οὕτω δὲ πάντων παραδόξων τυγχάνω ὥστε ὑπὸ Φιλίππου μὲν σώζομαι, παρ' ὑμῖν δὲ κινδυνεύω. κἂν ὁτιοῦν ποιῶ ἢ λέγω καὶ πολιτεύωμαι, διὰ τοῦτο ἐκδίδομαι Μακεδόσι. σωφρονῶ καὶ τὴν ἡσυχίαν ἄγω, πάλιν εἰσαγγέλλομαι καὶ κρίνομαι. ἐπειδὴ γὰρ οὐκ ἠβουλήθη Φίλιππος, οὗτοί με ἀπολλύουσι. ποῖ τοίνυν ἀναπτῶ; ποῖ καταφύγω; παρὰ τίνα τράπωμαι τοσούτοις πανταχόθεν περιστοιχιζόμενος κακοῖς;* 13. *παρὰ Φίλιππον ἔοικα βαδιεῖσθαι νῦν ἑκών. οὕτω γὰρ ἐπιβούλῳ καὶ κακοήθει περιπίπτω κατηγόρῳ καὶ συκοφάντῃ ὥστε καὶ μόνος με τῶν πώποτε κατηγόρων ἐπαινῶν ἀπολέσαι βούλεται* | R IV 286
πολίτην ἀγαθὸν καὶ γενναῖον σύμβουλον καὶ ῥήτορα

---

2 sq. Soph. Ai. 126

---

1 *καὶ μὴ* (2)] *μηδὲ HV* 2 *πανσομένου Par* *πεπαυμένου Ma* 4 *ἐς τοσοῦτο* coni Re | *μόνην MaP* et *γρ* in marg Mor 8 *πολιτεύωμαι* scripsi ex *HVaB* *πολιτεύομαι VParMaP* edd sed „*malim πολιτεύωμαι. nescio quoque, an ἢ delendum sit; quod si sit, tum πολιτεύομαι recte habet. tum enim sic procedit oratio*: *κἂν ὁτιοῦν ποιῶ.* quodcunque tandem egero. *λέγω καὶ πολιτεύομαι, διὰ τοῦτο Μακεδόσιν ἐκδίδομαι.* quodsi ore atque opera rem tracto publicam, trador ideo Macedonibus. *σωφρονῶ καὶ τὴν ἡσυχίαν ἄγω*, sin autem quietem et otium sapiens ago. *καὶ πάλιν eo modo quo καὶ πᾶς, καὶ μόνος dicitur*“ Re | *καὶ* ante *διὰ VaBPar* *διατοῦτο H* | *μακεδόσιν ἐκδίδομαι HV* Re *ἐκδίμαι P* 9 *ἀγαπῶ VaBPar* | *καὶ* ante *πάλιν HVParMa* sed in hoc del, Re 10 *ἐπειδὴ* — 11 *καταφύγω*; om *B* | *ἠβουλήθη* scripsi ex *HVaParMa* *ἐβουλήθη VP* edd 11 *ἀπολλύουσιν P* edd | *ποῖ* (1) scripsi *ποῦ* libri edd | *ποῦ HV* 12 *περὶ HVVaPar* 13 *περὶ HVVa* | *φιλίππω VaPar* 14 *γὰρ* scripsi auctore Re *δὲ* libri edd | *ἐπιβούλῳ Par* sed *ου* in ras m² *ἐπιβάλλω VaB* sed in hoc *αλ* eras | *καὶ* om *V* (et Mon) et delendum censet Re 15 *καὶ* ante *κατηγόρῳ MaP* edd delevi

θαυμαστόν τινα καὶ μόνον μὲν ἄνδρα καὶ τῇ πόλει [καὶ τοῖς πράγμασι] καὶ τοῖς πᾶσιν Ἕλλησιν εὔνουν, μόνον δὲ παρηκολουθηκότα τοῖς πράγμασιν ἀποκαλῶν, ὥσπερ οὐκ εἰσηγγελκώς με νῦν, ἀλλὰ χρυσοῦν στέφανον γεγραφώς. καὶ ταῦτα ἐν τῷδε διὰ τὴν ἀρετὴν ὑμᾶς ἐμοῦ καταψηφίσασθαι κελεύει ὥσπερ ἂν εἰ τὸν κάκιστον τῶν προδοτῶν τῆς Ἑλλάδος ἔκρινε λαβών. οἴεται γὰρ τοῖς παραδόξοις ἐπαίνοις πιστὸς γενόμενος οὐκ ἔχθρᾳ δόξειν τοῦτο ποιεῖν· πῶς γὰρ ὅστις μοι τηλικαῦτα μαρτυρεῖ, δίκαιος ἂν εἴη τἄλλα κατηγορεῖν; 14. ἐγὼ δὲ μηδέτερα πιστεύειν ὑμᾶς ἀξιῶ μηδὲ τοὺς ὑπερόγκους τούτους ἐπαίνους καθ᾿ ἡμῶν προσίεσθαι ἤ, νὴ Δία, εἴ τίς με τοιοῦτον νομίζει πολίτην καὶ σύμβουλον γεγενῆσθαι τῇ πόλει καὶ πιστεύειν ὑμᾶς αὐτῷ φησι δεῖν, πιστεύσαντας εἶτα συλλογίζεσθαι τοῦτο, ὅτι ὁ χθὲς χρηστὸς οὐκ ἂν δήπου ⟨τήμερον⟩

---

3 Dem. cor. p. 285, 21; ep. 1463, 28

---

2 καὶ τοῖς πράγμασι cancellavi ut e dittographia orta | τοῖς inserui ex *HVVaBPar* om *MaP* edd 4 εἰσηλγηκώς *Par* | χρυσοῦν scripsi ex *HVMa* χρυσοῦ *VaBPar P* edd sed χρυσῷ στεφάνῳ στεφανοῦν γεγραφὼς καὶ τοιαῦτα coni Re | στεφάνου *Par* 6 καὶ ante τὸν *VaB* 9 ποιεῖν τοῦτο *Va BPar* 10 δίκαιος ἂν εἴη scripsi auctoribus Iacobsio App Pors 325 Lect 106 (ubi ἢ pro εἴη) Rev 6 et Cobeto Coll 289 δικαιοσύνη libri edd δικαιοσύνην coni Mor | δὲ ante τἄλλα *HVVaBPar* Re, δὴ *MaP* sed in hoc η in ε corr m², Mor Iacobs διὰ coni Mor delevi cum Cobeto | τἆλλα *HV* | κατηγορεῖν *V* sed ν eras, Re κατηγορεῖ *HVaBParMaP* Mor 11 μὴ δ᾿ ἕτερα *H* μὴ δ᾿ ἕτερον *VaB* μηδ᾿ ἕτερα *V* | μὴ δὲ *HVaBPar P* 12 ὑπερόγκοις *VMa* edd | ὑμῶν *V* | προίεσθαι *VaBPar MaP* sed in hoc σ post ο inser 15 αὐτῷ libri edd | comma post δεῖν posui, post πιστεύσαντας libri edd „*non expedio locum hunc misere impeditum. interim sic quodammodo constituamus*: καὶ πιστεύει, οἷς ὑμᾶς οὗτος φησὶ δεῖν πιστεύειν, εἶτα“ Re 16 ὁ om *HV* | τήμερον inserui, ut coni Re („*post* δήπου *videtur* τήμερον *aut* παραχρῆμα *deesse*“)

πονηρὸς γένοιτο οὐδὲ ὁ δοὺς ὑπ' εὐνοίας τῆς πρὸς ὑμᾶς αὐτὸν ἀπροφασίστως εἰς τὰ κοινὰ οὗτος ἑκὼν ἐκ τούτων ἀπῆλθεν ἐκ μηδενὸς εἰκότος, ἀλλ' ἀδύνατος ἤδη γεγενημένος ἢ μηδὲ λυσιτελήσειν ἔτι τῇ πολιτείᾳ νομίζων ἢ μηδένα καιρὸν ἔτι αὐτοῦ τοῖς πράγμασιν εἶναι δοκῶν. ἢ τί πάντως δι' ἄλλο τῶν δικαίων ἀπὸ τῶν κοινῶν ἀπιὼν ᾤχετο; ταῦτα γὰρ εἰκὸς καὶ δίκαιον ὑπολαμβάνειν κατ' ἀνδρὸς πολὺν χρόνον πεπολιτευμένου καὶ τὴν πρὸς τὸν δῆμον εὔνοιαν πολλοῖς καὶ μεγάλοις ἔργοις ἐπιδεδειγμένου, εἴπερ ὁ αὐτὸς ἀληθῆ λέγει.

15. *Οἴομαι δέ, ὦ ἄνδρες | Ἀθηναῖοι, καὶ ἀπ'* R IV 287 *αὐτῆς τῆς εἰσαγγελίας εἶναι φανερὸν ὅτι μὴ δικαίως κρίνομαι. εἰσήγγελμαι γάρ, ὡς οἱ μέγιστα τῶν κακῶν πεποιηκότες, καὶ τὴν τῶν στρατηγῶν ἢ ῥητόρων ἢ πάντως ἄλλο τι κοινὸν διοικούντων κρίσιν κρίνομαι, κατηγοροῦμαι δὲ οὐδὲν ἄλλο ἢ τοῦτο ὅτι τῆς πολιτείας ἀφέστηκα καὶ τῶν κοινῶν οὐδὲν περιεργάζομαι. πῶς οὖν οἷόν τε τὸν δῆμον ἀδικεῖν ὃς ὑπὸ τῶν λεγόντων καὶ πολιτευομένων ἀδικεῖται μόνον ἐμὲ τοῦτον ἰδιώτην ὄντα τινὰ καὶ μήτε δυνάμεις τινὰς παρειληφότα μήτε χρήματα μήτε καιροὺς μήτε πράγματα πεπιστευμένον, τὸ δὲ ὕστατον, μηδὲ λέγοντά τι;*

2 cf. p. 127, 19 19 Xen. Hell. I 7, 20 sq.

1 *ἐπ' Ma* 2 *αὐτὸν HVVaBParP* sed ' in ‘ corr *Par*² *P*² | *οὕτως VaBPar* | *ἐκ τούτων* om *Par* 3 *ἐκ μηδενὸς* om *VaBPar* | *εἰκότως VaB* 4 *μὴ δὲ HBParP* 5 *αὑτοῦ* libri edd 6 *διά τι* coni Mor | *πάντων H* 8 *πολιτευομένου V* (et Mon) Re 14 *δὲ Par* sed *γὰρ* in marg 19 *οἱόν B* *οἷός* Re 22 *μήτε καιροὺς μήτε πράγματα* om *P* Mor 23 *μὴ δὲ HVaBParP*

16. *τεκμήριον δέ, χωρὶς γὰρ τοῦ φύσει καὶ δικαίως μὴ τῶν ἰδιωτῶν εἶναι τὰς τοιαύτας αἰτίας, ἀλλὰ τῶν ἐν τοῖς κοινοῖς δυναμένων πάντες ὅσοι πώποτε ἐκρίθησαν ὡς τὴν πόλιν ἀδικοῦντες, ῥήτορες οὗτοι καὶ στρατηγοὶ καὶ πρέσβεις. εἰσήχθησαν εἰς ὑμᾶς Ἀριστοφῶν, Ἰφικράτης, Περικλῆς, Καλλίστρατος, ὅτι παράνομά τις εἶπεν ἢ τὸν δῆμον ἐξηπάτησεν ἢ γνώμην ἀσύμφορον ἀπεφήνατο, ὅτι ναῦς ἀπέβαλεν, ὅτι προσόδους τινὰς ἢ πόλεις ἀπώλεσεν ἢ τοὺς συμμάχους ἐκ πλειόνων ἐλάττους ἐποίησεν ἡγούμενος, ὅτι μὴ κατὰ τὰ ψηφίσματα ἄλλος ἐπρέσβευσεν ἢ καιροὺς μεγάλων ἢ συμφερόντων πραγμάτων προήκατο ἢ συνθήκας ἀδόξους ἕτερος ἐποιήσατο, ὧν ἕκαστον ἐπὶ τοῖς πολιτευομένοις καὶ τὰ τοῦ δήμου πράττουσίν ἐστιν, ἐγὼ δ', ὅτι μὴ* R IV 288 *λέγω, μὴ γράφω, μὴ πράττω δι' ὧν κἂν | ἀδικήσειέ τις.* 17. *οὐκοῦν οὐ μόνον τῷ μὴ ταὐτὰ μηδὲ ὅμοια ἐγκαλεῖσθαι τοῖς δημοσίᾳ φεύγειν εἰωθόσι δῆλός εἰμι συκοφαντούμενος, ἀλλὰ καὶ τῷ τῆς ἐναντίας προαιρέσεως διώκεσθαι τοῖς κακῶς ὑμᾶς ποιεῖν δυναμένοις. μόνος γὰρ τῶν πώποτε οὐχ ὑπὲρ ὧν ἀδικῶ κρίνομαι,*

5 cf. p. 110 sq. | Dem. p. 310, 27 11 Dem. fals. leg. p. 343, 2

1 *τῇ VaB* 3 *πώποτ' V* 5 *ἡμᾶς Par* 6 *παράνομον VaB* 8 *ἐπεφήνατο V* (et Mon) | *ἀπέλαβεν V* (et Mon) 9 *ἢ πόλεις* scripsi auctore Cobeto Coll 289 *ἡ πόλις* libri edd 10 *ἡγούμενος* scripsi ex *HVVaB*, ut coni Iacobsius Add 98 Lect 106 Rev 5 et Cobetus *ἡγούμενοι Par* *ἡγουμένους MaP* edd | *μὴ* inser *P²* | *κατὰ* scripsi ex *HVVaBPar* *πρὸς MaP* edd „*fort. leg. ὅτι τις μὴ πρὸς* (*vel κατὰ*) *τὰ ὑμέτερα ψηφίσματα ἐπρέσβευσεν, ἢ ἄλλος καιρούς etc*“ Re | *τὰ* inserui ex *H* om *V VaBParMaP* edd 11 *μεγάλους H* 12 *προ ήκατο B* *προσήκατο VaPar* 13 *ἕκαστον* scripsi auctore Re *ἕκαστος* libri edd 14 *δὲ MaP* edd 15 *κἂν*] *οὐκ ἂν HV* *καὶ Ma* 16 *ταῦτα VaPar* | *μὴ δὲ HBParP* 17 *δημόσια VaBPar* | *εἰώθασι Par* 18 *τὸ VaPar* | *ἐναντίας, τίσι τοῖς κακῶς ὑμᾶς* in marg *P²* 19 *καλῶς VaBPar* | *ἡμᾶς H*

ἀλλ' ἐξ ὧν οὐδὲν ἀδικῶ, ὅτι ταῦτα προειλόμην ἀφ' ὧν οὐδὲ τοῖς θέλουσιν οἷόν τέ ἐστιν ἀδικεῖν.

18. Καίτοι Σόλων ὁ σοφώτατος τῶν Ἑλλήνων καὶ δημοτικώτατος τῶν Ἀθηναίων οὐκ ἐπάναγκες τοῦτό γε ὥσπερ τὰ ἄλλα, λειτουργεῖν μὲν ἀπὸ τῆς οὐσίας καὶ στρατεύεσθαι τῷ σώματι καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευομένους ὀφείλειν, ὑπελάμβανεν. ἐκεῖνα μὲν γὰρ ἑκάστῳ προείρηκε ποιεῖν, τὸ λέγειν δὲ ἐφ' ἑκάστῳ κατέλιπεν ὥσπερ ἄν τις πρὸς τοῦτο γνώμης καὶ δυνάμεως ἔχῃ. εἰκότως. καὶ γὰρ ἠπίστατο ὅτι τριήραρχος μὲν καὶ στρατηγὸς ἄκων καὶ στρατιώτης κελευόμενος οὐδὲν ἂν βλάψειεν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης, ὁ δὲ παρὰ γνώμην λέγων καὶ γράφων, εἴτε ἀδύνατος ὢν εἴτε ἀπεστραμμένος ἐπὶ τοῦτ' ἀχθείη, πάντως ὑπ' ἀγνοίας ἢ χωρὶς εὐνοίας πολιτευόμενος ἀδικήσειεν ἢ βλάψειεν ἄν. πρὸς δὲ τούτοις μόνους τούτους τῶν ἐν τῇ πόλει πραγμάτων καὶ πλείους τῶν ἱκανῶν | R IV 289 ἐπιθυμοῦντας ἠπίστατο, ὥστε οὐχ ὅπως καὶ τοὺς

4 Isocr. Areop. § 16 p. 143 a 9 Aeschin. Tim. § 23 p. 4, 14

14 ἀπεστραμμένος] ἄκων καὶ τοὐπίσω στρεφόμενος P[2] Mor

2 οἷον B οἷός Re | ἐστιν om P Mor 4 τούτω Par
5 γε scripsi auctore Re τὲ HVVaB τε MaP edd om Par ἐποίησεν post γε, οἷον ante λειτουργεῖν inserendum coni Re cui oblocutus est Iacobs Lect 106 | μὲν delendum videtur 6 τἄλλα HV 8 μὲν om V (et Mon) | γὰρ om VaBParMaP Mor | προειρηκέναι P Mor προείρηκεν ἀεὶ coni Re | δ' H 9 ἐφεκάστω Ma | ἂν εἴ τις VaB 10 ἔχει HV sed in hoc post ι ras 1 litt in qua η, Par ἔχοι Ma | καὶ om Par, post γὰρ VaB
12 ἂν — 388, 8 κελευσθεὶς om Par 14 εἰ ante ἐπὶ HV | τοῦτο VaB 16 δὲ] τὶ Ma | τούτοις [ους] P 17 πλείω Mor sed πλείους in marg 18 καὶ om V

ἄκοντας ἐροῦντας ἠξίου συγκαλεῖν, ἀλλ', εἴπερ ἦν, καὶ τούτων ἀφελεῖν ἄμεινον ἡγεῖτο. 19. καὶ μὴν καὶ δεομένους αὐτούς, ἀλλ' οὐχ ὑφ' ὑμῶν παρακληθέντας ἀγορεύειν ᾤετο δεῖν. οὐ γὰρ αὐτοὺς τῷ δήμῳ τι πολιτευομένους χαρίζεσθαι, ὃς οὔτε ἀπορεῖ που τῶν πολιτευομένων καὶ πρὸς αὐτὸν φιλοτιμουμένων κἂν αὐτός ποτε παρ' αὑτοῦ τὰ δέοντα ἔχοι ποιεῖν καὶ φρονεῖν, ἀλλὰ τὸν δῆμον αὐτοῖς μεταδιδόντα παρρησίας αἴρειν καὶ μεγάλους ἐκ μικρῶν καὶ φανεροὺς ἐξ ἀφανῶν ἐκείνους ποιεῖν συμβούλοις χρώμενον. διόπερ κηρύττει τὸ δημοτικώτατον τῶν κηρυγμάτων τίς ἀγορεύειν βούλεται; δηλῶν ὡς ὅστις οὐ βούλεται, μηδεμίαν ἀνάγκην οὖσαν αὐτῷ. ὅπου γὰρ τὸν ἐκ τῆς αὑτοῦ γνώμης ὡρμημένον ὁ νόμος καλεῖ τὸ βούλεσθαι θέμενος ὅρον τοῦ λέγειν, αὐτὸς ἀφεῖται τοῦ λέγειν ὅτῳ μὴ μετείη τοῦ θέλειν.

20. Ὁ Σόλων μὲν οὖν οὕτως, οὑτοσὶ δὲ ἄκοντα κελεύει λέγειν καὶ ἀντικηρύττει τῷ παλαιῷ κηρύγματι. καίτοι τίς νόμος ὥσπερ κατὰ τῶν ἀστρατεύτων οὕτω καὶ κατὰ τῶν οὐ λεγόντων ἐστὶ γεγραμμένος; οὐδὲ

---

11 cf. p. 407, 17; 431, 12. Aeschin. Ctes. § 3 p. 54, 14. Dem. cor. p. 285, 6

---

1 ἐροῦντας om *VaB* 2 καὶ (2) om *HV* 3 ἡμῶν *H* 4 τί *HVMaP* edd om *VaB* 5 δ' post ὃς inser *P*² | που om *HV* | τῶν inserui e *VaMaP* om *HVB* edd 6 καὶ — φιλοτιμουμένων om *VaB* | αὐτό *H* 7 ποτε] εἴποτε δέῃ coni Re | μὴ ante παρ' inser *P*² edd delevi, ut coni Re | αὑτοῦ scripsi, ut coni Re αὐτοῦ libri edd | ἔχῃ *VaB* 8 ἐρεῖν *HV*
12 „δηλῶν *abesse malim, ut redundans et constructionem turbans*" Re at cf. t. III p. XV sq. | μὴ δὲ μίαν *HVaP*
13 οὖσαν ἀνάγκην *B* | αὐτοῦ libri edd 15 αὐτὸς — λέγειν om *Ma* | „*malim* αὖθις e contrario *aut* οὕτως hoc pacto" Re
16 μετίῃ *VaB* μετήει *V* 20 οὐδείς *VaB*

εἶς. ἀλλὰ μὴν εἰ καὶ μὴ βουλομένους ἔδει πολιτεύεσθαι καὶ κρίσεις ἔμελλον ἔσεσθαι τοῖς οὐ λέγουσιν, ἦν ἄν τις καὶ τιμωρία προειρημένη τῷ σεσιωπηκότι. ὅτε τοίνυν οὐχ οὕτως ἔχει, κύριος ἕκαστος ἀφεῖται τοῦ λέγειν ἢ | μή. ἃ γὰρ οὐ κεκέλευσταί τις ποιεῖν, ταῦτα R IV 290 οὐδὲ μὴ ποιεῖν κεκώλυται.

21. Ἔτι τοίνυν τίς οὐκ οἶδεν ὡς Ἀθηναίων δισμυρίων ὄντων σιωπῶσι μὲν οἱ πλείους καὶ τῶν πολιτικῶν ἀφεστᾶσι, προσίασι δὲ ἀεὶ πρὸς τὰ κοινὰ σφόδρα ὀλίγοι. ὥστε εἰ τοῦτο ἔγκλημα δίκαιόν ἐστιν, οὐκ ἄν τις φθάνοι πᾶσαν διώκων τὴν πόλιν. ἀλλὰ γὰρ εἰ τοῖς πλείστοις ἔξεστι σιωπᾶν καὶ οὐδένα ὑμεῖς τῶν μὴ βουλομένων πράττειν τὰ κοινά, ἀλλὰ ἰδίᾳ τὴν ἡσυχίαν ἄγειν ἄκοντα καὶ βιαζόμενον εἰς τοῦτο ἕλκετε, τί δήποτε μόνῳ πάντων Ἀθηναίων ἐμοὶ ταύτης οὐ μεταδώσετε τῆς ἀδείας καὶ τῆς ἐπιεικείας τῆς πᾶσι κοινῆς; 22. πολλῶν δὲ ἔμπειρός ποτε πραγμάτων ὤν, ὅτι μὲν ἐπολιτεύσαντό τινες οὐ δέον, ἀγῶνας καὶ κρίσεις οἶδα τούτοις γεγενημένας, ἡσυχίας δὲ οὐδεμιᾶς τοῖς ἰδιώταις γραφήν. ἀλλὰ τοὐναντίον ὁπωπέ τις καὶ

7 Ctesicl. chron. III apud Athenaeum VI p. 272 b (Mueller fr. hist. gr. IV 375). Arist. rep. Ath. 24, 3   13 Plat. Hipp. mai. p. 282 B

1 εἰ non ante καὶ sed ante ἔδει *B* et in marg *Va* | βουλομένοις *Ma* Mor   2 μὴ *HV* et e Mon Iacobs Lect 106 fortasse recte   3 προειρημένη om *Ma*   4 ἔστι *Va* sed γρ ἔχει suprascr   7 ἀθηναῖοι *Va*   9 προσίασι scripsi ex *HV* cum Cobeto Coll 289 προίασι *MaP* edd προιᾶσι *VaB* | εἰς *Ma*   10 καὶ post εἰ *B* | ἐστιν] τι *MaP*   11 διώκων πᾶσαν *Ma* | ἐν *Ma*   17 κοινῆς om *Ma* | πολλῶ *VaB* | δ' *H* | ἔμπειρος *V* sed ρος add m² | ποτε om *VaB*   18 ἀγῶνας *Ma* sed ας in α corr   19 οὐδὲ μιᾶς *HVaP*   20 γράφειν *VaB* | ὁπωπέ scripsi auctore Iacobsio App Pors 326 Lect 106 Rev 5 ὁπότε (ὅποτε *Ma*) libri edd ἐνίοτέ τισι coni Re | τίς *H* | καὶ om *VaB*

ἐκείνων βίον ἐπαινούμενον καὶ τὰς μὲν τιμὰς καὶ δυνάμεις, ὥσπερ καὶ τοὺς κινδύνους, σὺν τοῖς πολιτευομένοις ὑπαρχούσας, τοῖς δ' ἰδιώταις καὶ σιωπῶσιν ἀμφοτέρων τούτων οὖσαν ἀπαλλαγὴν καὶ πολλὴν τοῦ λανθάνειν ἀσφάλειαν. ἧς δέομαι μηδὲ ἐμοὶ φθονῆσαί τινα γεγενημένῳ τῶν πολλῶν ἑνί.

23. Ἡδέως δ' ἂν ἐροίμην τὸν κατήγορον· ὅτε ἐπολιτευόμην, ἔσθ' ὑφ' ὅτου κελευσθεὶς ταῦτ' ἔπραττον, οὐκ αὐθαίρετος; ἀλλ' οὐκ ἔστιν εἰπεῖν. οὐκοῦν ὥσπερ ἔλεγον ἐμαυτῷ δοκοῦν τῷ τοῖς ἐθέλουσιν ἐφεῖσθαι λέγειν, οὑτωσὶ καὶ λέγων καὶ πολιτευόμενος πέπαυμαι καὶ τούτων ἀθῷός εἰμι τῷ καὶ σιωπᾶν πᾶσιν ἐξεῖναι. 24. ἔτι τοίνυν οὓς μὲν ἂν ἀτιμάζητε, σιωπᾶν αὐτοῖς ἐπιτάττετε, εἰπεῖν δ' οὐδὲ τῶν ἀδικούντων οὐδενὶ παρὰ γνώμην κελεύετε. καίτοι θαυ-
R IV 291 μαστόν, | ἐπεὶ μηδὲ τυραννίδες μηδὲ οἱ τριάκοντα. Κριτίας γοῦν σιωπᾶν μὲν ἐκέλευε Σωκράτει, λέγειν δὲ οὐδενί. ἔστι δὲ καὶ τῶν ποιητῶν ἀκούειν ποτὲ λεγόντων ὡς ἀκίνδυνον γέρας εἴη τὸ τῆς σιωπῆς. νὴ

7 [Dem.] or. XLVI § 27 p. 1137, 7; prooem. 35 p. 1444, 23 17 cf. ad t. V 47, 2; 135, 1; 123 not. 1 19 cf. p. 148, 10. Simon. Cei fr. 66 Bergk[4]. Aristid. or. pro IVviris t. II 192,5 Di.

4 τούτων om *H* | οὖσαν om *VaB* 5 μὴ δὲ *HVaP* μὴ *B* | ἐμοὶ om *B* 8 ἐπολιτευόμην, ἔσθ' ὑφ' ὅτου scripsi ἐπολιτευόμην. ἔσθ' ὑπό του *HV* ἐπολιτευόμην ἔσθ' (ἔθ' *B*) ὑπό του *VaB* ἐπολιτευόμην ἔτι, ὑπό του (ὑπὸ τοῦ *Ma*) *MaP* edd | κελευθεὶς libri edd | ταῦτα *VaBPar* qui hac voce rursus inc 9 αὐθαίρετος scripsi ex *HVVaBMa* αὐθαιρέτως *ParP* αὐταιρέτως edd cf. p. 478, 4 10 τὸ *VaBPar* 12 ἀθῷος libri edd | καὶ om *ParMa* 13 μὲν om *V* | ἀτιμάζητε scripsi ἀτιμάσητε libri edd 14 οὐδὲν *VaBPar* 15 καίτοι scripsi auctore Iacobsio App Pors 326 Lect 106 Rev 5 καὶ τὸ libri edd 16 (1 et 2) μὴ δὲ *HVaBPar* 17 γοῦν scripsi ut coni Re οὖν *HVMaP* sed in hoc o' in γο corr, edd μὲν οὖν *VaBPar* | μὲν inser *P* om *VVaBPar* | ἐκέλευσε *Ma* | σωκράτη *VaB* σωκράτην *Par* 19 τῆς σιωπῆς] σιωπᾶν *VaBPar*

Δία, ἀλλ' ᾧ μὲν οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἐπῆλθε λέγειν οὐδὲ δυνατὸς τοῦτο ποιεῖν οὐδὲ ἐπολιτεύσατο, συγγνώμην ἔχειν ὁ δῆμος εἴωθεν, ἐγὼ δὲ καὶ ῥήτωρ ὢν καὶ τάξας ἐμαυτὸν ταύτην τὴν τάξιν ἀναχωρῶν τῆς πολιτείας ἀδικεῖν νομίζομαι, ὥσπερ, εἰ πράξεώς τις ἥψατο καὶ προσῆλθέ τῳ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἀναγκαῖον ὂν ἐν τούτῳ καταβιοῦν, ἀλλ' οὐ μέχρι τις βούλεται καὶ ἐγχωρεῖ, ταῦτα προκείμενα τοῖς ἐλευθέροις. 25. *καὶ πολλοὺς ἴσμεν ἐκ φιλοσοφίας ἐπελθόντας τῷ δήμῳ δημηγορεῖν, ὥσπερ φασὶν ἐκεῖνον Ἀλκιβιάδην, τοὺς δὲ ἀπαλλαγέντας ἐκ μέσης τῆς πολιτείας, οἵους πολλοὺς ἔχων εἰπεῖν ἀρκεῖν αὐτὸν ὑπολαμβάνω τὸν Σόλωνα. ἐκεῖνος γὰρ οὐχ ὥσπερ τις ἄλλος τῆς πολιτείας μετασχών, ἀλλ' αὐτὸς αὐτὴν καταστήσας καὶ τοὺς νόμους θεὶς τῇ πόλει καὶ μανεὶς ὑπὲρ ὑμῶν, ἐμάνη γὰρ καὶ ὁ Σόλων ὡς ἐγώ, ὅτ' ἔδοξεν αὐτῷ, παυσάμενος τούτου τοῦ βίου ἀπελθὼν ἐπλανᾶτο καὶ πράγματα ἄλλα ἔπραττε. τίς οὖν ἔκρινεν αὐτὸν ἐξιόντα τῆς πολιτείας;*

---

4 cf. p. 328, 1 15 cf. p. 433, 12. Plut. Sol. 8, 2 17 Her. I 29. Arist. rep. Ath. 11, 1

---

1 *μηδὲ Ma* | *τηναρχὴν B* 2 *οὐδ' HV* 4 *ἐμαυτῷ HV VaBPar* | *ἀναχωρῷ VaBParMa* 5 *νομίζομαι* scripsi auctore Cobeto Coll 289 *τοῦτό με* libri edd sed *κρίνομαι* coni Mor, *δοκῶ* vel *δοκοῖμ' ἄν* Iacobs Lect 107 Rev 5 | *πράξεως τίς H* | *τι V* 6 *προσῆλθε τῷ Va* *προσῆλθε τί HV* | *τῳ* om *Par* | *οὖν H* sed *οῦ* in ras, *V* 7 *οὗ H* | *τίς HVaParP* | *συγχωρεῖ MaP* Mor 8 *„videtur sic leg. καίτοι πολλοὺς ἴσμεν, τοὺς μὲν ἐκ φιλοσοφίας ἀπελθόντας* (*aut ἐξελθόντας*) *ἐπὶ τῷ ἐν τῷ δήμῳ δημηγορεῖν“* Re 9 *ἴσμεν* scripsi auctore Re *μὲν* libri (sed om *V*) edd | *μετελθόντας VaBPar* 10 *δ' HV* 11 *τῆς* om *HV* 13 *ἄλλος τις Ma* | *τίς H* 14 *αὐτὸς — νόμους* bis *V ParP* Re alterum delevi cum Sinteni et Cobeto 16 *ὁ* om *Va B* | *ὅτε VaBPar* | *ὅτε δόξαν* Cobet | *αὐτῷ παύσασθαι* coni Mor | *„fort. καὶ παυσάμενος“* Re 18 *„fort. τί οὖν; ἔκρινεν αὐτόν τις“* Re *ἦ τις οὖν* Iacobs Lect 107 Rev 5

R IV 292 | *οὐδὲ εἷς.* 26. *τίς δὲ ὢν ἑκὼν ἤρξατο διατελεῖν τὸν αὑτοῦ βίον ἐν τούτοις ἐκέλευε πάντα; οὐδὲν γὰρ ἂν εἴη δουλότερον πολιτείας, εἰ μηδὲ ἀπαλλαγῆναι ταύτης τοῖς ἀψαμένοις ὑπάρξειέ ποτε, ἀλλ' ὥσπερ τοῖς ἐμπεσοῦσιν εἰς δεσμωτήριον ἐν αὐτῷ μένειν. καίτοι, εἰ καὶ τοῖς δεσμώταις λύσις ποτὲ καὶ τοῖς οἰκέταις ἄφεσίς τίς ἐστιν, οὐ δήπου τοῖς πολιτευομένοις ἀνάγκη τῆς ἀιδίου προεστάναι διατριβῆς, καλὸν δ' ὥσπερ καὶ μυστηρίων μετασχόντα ἀπελθεῖν καὶ τελεσθέντα τὰ τοῦ δήμου μυστήρια παρέχειν μεθ' αὐτὸν ἄλλοις τισὶν εἰς τὴν τελετὴν παρεῖναι.* 27. *ὁρῶ δ' ἔγωγε καὶ τοῖς ἀθληταῖς τοῖς Ὀλύμπια ἤ τινα ἄλλον τῶν στεφανιτῶν ἀγώνων ἠγωνισμένοις οὐχ ὅτι καὶ πρόσθεν ἠγωνίζοιτο, προσγινομένην ἀνάγκην τοῦ τὸν ἀεὶ χρόνον ἀγωνιζομένους διαμένειν, ἀλλὰ καὶ ὁ Μίλων ἐπαύσατο καὶ ὁ Πολυδάμας τὴν ἄσκησιν κατελύσατο. παυέτω δὴ καὶ τοὺς τῆς πόλεως ἀθλητὰς γῆρας καὶ ⟨καιρῶν⟩ μεταβολὴ καὶ μεγάλα πταίσματα.*

28. *Καθόλου μὲν οὖν οὐδὲν χρήσιμον ὑμῖν παρὰ*

---

15 Paus. VI 14, 5   16 cf. p. 180, 1

---

1 *οὐδείς VaBPar* | *ὢν VaPar* | *τί δέ; ὢν ἑκὼν* — 2 *ἐκέλευέ τις πάντα; οὐδείς. οὐδὲν* coni Re   2 *αὐτοῦ* libri edd | *οὐδὲ VaBPar*   3 *μὴ δὲ HVaBParP*   4 *ἀμειψαμένοις VaB* | *ὑπάρξει Par*   7 *οὐ δήπου* scripsi *ἤ που HV εἴ που Va ἤ που BParP* edd sed *οὐδεμία* ante *ἀνάγκη* inserendum coni Re
10 *μεθ' αὐτὸν* scripsi *μετ' αὐτὸν HVMaP* edd *μετ' αὐτῶν VaPar μετ' αὐτ B*   11 *τελευτὴν VaBPar* | „*malim παριέναι*“ Re cui oblocutus est Iacobs Add 26   12 *τοῖς*] *τὰ Par* | *ἄλλα VaBPar* | *στεφανίτων VaPar*   13 *ἀγωνισαμένοις HV*
14 *προσγιγνομένην Ma* | *τοῦ* om *VaBPar* *τοὺς HV*   17 *ἀθληταῖς Par* sed *ὰς* suprascr m[3] | *καιρῶν* inserui auctore Iacobsio Lect 107, ut *τῆς τύχης* intellegendum vel potius inserendum coni Re om libri edd   19 *παρὰ* scripsi ex *HVaBPar* cum Cobeto Coll 288 *περὶ VMaP* edd

τῶν ῥητόρων ἀπαντᾷ. οὐ γὰρ οὗτοί γε τὴν γῆν ὑμῖν ἐργάζονται καὶ τὴν θάλατταν πλέουσιν οὐδὲ τὰς ἀναγκαίας πρὸς τὸν βίον τέχνας ἐκπονοῦσιν οὗτοι οὐδὲ ταῖς τούτων εἰσφοραῖς καὶ χορηγίαις ἡ πόλις λαμπρύνεται οὐδὲ ἐν τοῖς τούτων ὅπλοις σώζεται. ἀργὸν ἔθνος καὶ περίεργον καὶ λάλον καὶ ἀστράτευτον καὶ δειλοὶ καὶ ἀλαζόνες καὶ φιλόνεικοι καὶ φιλοπόλεμοι, κραυγῆς καὶ θορύβου πάντα πληροῦντες, ἔρημοι δὲ νοῦ καὶ τῶν ἀναγκαίων λογισμῶν, γλῶτται μόνον ἂς ὥσπερ αὐλῶν εἴ τις αὐτῶν ἀφέλοι, τἄλλ' οὐδέν εἰσιν ἢ ῥήματα καὶ σκιαί. 29. *τί δὲ ἐκ τῶν ἐμῶν ἢ ἄλλου τινὸς ῥήτορος λόγων χρηστὸν περιγίνεται; | ἀναβάντες* R IV 293 *ὁπόταν τύχωσιν, ὑμῖν ἐπετίμησαν, τοὺς προγόνους ἐπῄνεσαν. ἄραντες ὑμᾶς καὶ φυσήσαντες κατέβησαν, ὁπότε τὰ βέλτιστα καὶ μὴ δωροδοκήσαντες ἢ πρὸς ἔχθραν ἢ χάριν εἰπόντες τι καὶ μεῖζον κακὸν εἰργάσαντο. ταῦτα οἱ ῥήτορες, ὑγιὲς δὲ ἢ χρηστὸν οὐδέν. τοῦ δὲ βουλεύσασθαι τὰ δέοντα ἕνεκεν τίς ἡ πολλὴ χρεία τῶν ῥητόρων; ὁ γὰρ δῆμος αὐτὸς ἄριστα τούτου τυγχάνει.* 30. *τῷ δὲ οὐ μέτεστι τοῦ δύνασθαι λέγειν Ἀθηναίων, ἕως ἂν ᾖ καλόν, ἀλλ' οὐκ ἀρχὴ*

---

2 cf. t. V 21, 15 6 Plat. Gorg. p. 515 E 10 Aeschin. Ctes. § 229 p. 86, 28 14 cf. t. V 69, 15

---

1 *ὑμῶν VaBPar* 5 *οὐδ' VaBPar* 7 *μὲν* post *δειλοὶ Par* 10 *αὐλῶν* scripsi auctore Iacobsio Rev 5 coll Aeschin. l. l. *αὐλὸν* libri edd | *αὐτῶν* scripsi ex *HVVaPar* *αὐτὸν P* et *γρ* in marg Mor *αὐτοὺς BMa* edd | *τἄλλ'* scripsi e *VaB Par* *τἆλλ' HVP* *τἆλλα Ma* *τἄλλα* edd 11 *δ' H* 12 *περιγίγνεται MaP* edd 15 *μέγιστα VaBPar* | *ἢ*] *οἱ HV* 16 *τί HVaB* 17 *ὑγιὲς* in ras *Ma*[2] 18 *τοῦ δὲ* scripsi auctore Iacobsio App Pors 326 Lect 107 Rev 5 *οὐδὲ* libri edd | *„fortasse ἕνεκεν ἡ sine puncto interiecto et sine τις aut alias leg. ἕνεκεν ἐστί τις ἡ πολλή“* Re 20 *τῷ*] *τὸ VaBParMa* *τοῦ*] *τὸ Par* 21 *ἀθηναίοις VaBPar* | *ἂν* om *Par*

ἐργολαβίας καὶ τέχνη; τίς οὐ ῥήτωρ Ἀθηναῖος; τοὺς δὲ λέγοντας αὐτοὺς οὐχ ὑμεῖς παιδοτριβοῦντες καὶ προσιέμενοι ποιεῖτε; τί βλαβερώτερον καὶ πονηρότερον ἂν εἴη ῥητόρων τῇ πόλει; οὐ γὰρ καὶ ὑμεῖς πρῴην οὕτως ἔγνωτε ἐκδόντες τὸν εἶναι δοκοῦντα κορυφαῖον αὐτῶν καὶ ῥίψαντες ἀφ' αὐτῶν ἄσμενοι; ὥσθ' ὅστις ῥήτωρ πολιτεύεται, κακόνους οὗτος ὢν τῶν κοινῶν ἐφίεται καὶ τῆς ὑμετέρας κρίσεως οὐ συνίησιν. ἧς ἤδη καὶ τοῖς ἄλλοις ῥήτορσιν αἰσθομένοις καιρὸς ἦν παύσασθαι πολὺν χρόνον ὑμᾶς ἠνωχληκόσιν.

31. Εἰ δέ τις οὐχ οὕτω ταῦτα ἔχειν ὑπολαμβάνει, ὅτι καὶ χρήσιμον καὶ καλὸν ὁ δυνάμενος λέγειν καὶ πολιτευόμενος τῇ πόλει, τοῦτ' αὐτὸ φαίνῃ καὶ πείθῃ λέγων. ἀλλὰ δὴ καὶ ταύτης ὑμᾶς τῆς πείρας ἱκανῶς παρ' ἐμοῦ σχεῖν φημι ἐγώ. γέγονα παρ' ὑμῖν καὶ ἐπὶ τῆς πολιτείας ἀγαθός, ἡνίκα ταύτης ἠνείχεσθε, μακρῷ χρόνῳ. διαναπαύειν δὲ εἰκὸς καὶ τοὺς πολιτευομένους ἐν τῷ μέρει, καθάπερ τοὺς λειτουργοῦντας καὶ εἰσφέ-

1 Isocr. Phil. p. 87c 13 sq. cf. t. IV 144, 5 R 17 Plat. polit. p. 257 C

1 *καὶ τέχνη; τίς* scripsi *καὶ τέχνη τίς. HVaB* *καὶ τέχνη τις. VParMaP* edd *ἡ τέχνη; τίς* Iacobs Add 192 Lect 107 Rev 5 | *οὐ*] *ἢ V* et Mon | *Ἀθηναῖος* scripsi cum Iacobsio *ἀθηναίους* libri edd 2 *αὐτὰς Par* | *καὶ* om *Ma* 3 signum interrogationis posui cum Iacobsio punctum *HVBParMa* edd, comma *VaP* | *τι Par* sed *μοι* suprascr | *καὶ πονηρότερον* om *Par* 4 *πρώην HVaP* 5 *οὕτως* om *Ma* | *ἐκδόντες* — 7 *ῥήτωρ*] *ἐκ ῥητόρων; V* et Mon 6 *αὐτῇ Par* | *ἀφ' αὐτῶν* scripsi ex *H* *ἀπ' αὐτῶν VaBParMaP* edd 8 *οὐ συνίησιν* om *Ma* 9 *αἰσθανομένοις Ma* 10 *ἡμᾶς P* et *γρ* in marg Mor 12 *λέγειν* om *Ma* 13 *αὐτὸ φαίνῃ* scripsi *αὐτὸ φαίνεται* libri edd *αὐτὸ φαίνει* Iacobs Rev 5 *ἀποφαίνεται* Cobet Coll 289 | *πείθῃ* scripsi *πείθει* libri edd 14 *δεῖ HVMa* | *τῆς πείρας ὑμᾶς HV* Re 17 *διαπαύειν V* | *δὲ* scripsi e *VVaB Par* | *καὶ HMaP* edd

ροντας καὶ στρατευομένους, οὓς οὐκ ἀεὶ διαπονεῖτε, ἀλλ' εἰσενεγκών τις εἶτα ἐπανεπαύσατο λειτουργήσας καὶ οὐκ ἔτι ταῦτα παρ' ὑμῶν ἀπαιτεῖται. στρατευσάμενός τις τὰς ἐφ' ἡλικίας στρατείας | ἀφεῖται R IV 294 *τοῦ λοιποῦ τῶν καταλόγων.* 32. *οὕτω δὴ δεῖ καὶ τοὺς συμβούλους καὶ ῥήτορας εἰπόντας ⟨καὶ⟩ πολιτευσαμένους ἱκανῶς εἶτα ἀνιέναι. εἴρηται, γέγραπται, πεπρέσβευται, νενομοθέτηται, δεδημηγόρηται, πεπολίτευται, εἰσενήνεκται. μέχρι τίνος ταῦτά με δεῖ ποιεῖν; ὤφελον μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν Ἰσοκράτους ἢ τὸν Ἰσαίου, τῶν διδασκάλων τῶν ἐμῶν, ἤ τινος ἄλλου τῶν μακαρίων σοφιστῶν ἄνωθεν ἑλέσθαι βίον, ἵν' ἐν ἡσυχίᾳ καὶ γαλήνῃ καὶ τὸν ἔμπροσθεν ἐβίουν χρόνον ἐπ' ἐμαυτοῦ φιλοσοφῶν καὶ τὸν δῆμον φυσιογνωμονῶν ὡς πρᾶγμά ἐστιν ἀσταθμητότατον ἁπάντων, ἐοικὸς θαλάττῃ, φύσει ἄστατον, ὑπὸ πάντων τῶν ἐμπιπτόντων πνευμάτων ὑποκινούμενον. ἐπειδὴ δὲ ἑτέρως με*

---

1 Luc. Anach 18 10 cf. Lib. vit. Dem. p. 3, 5. Plut. Dem. 5. [Plut.] vit. X or. p. 844 a. Philostr. vit. soph. I 17. Schaefer Demosth. I 309[2] sq. 15 Dem. fals. leg. § 136 p. 383, 5. Dio Chrys. t. I p. 665 R. App. b. c. III 20. Poet. com. fr. IV 615 M. Iacobi Ind. com. dict. p. CCCXXXI. Lyr. fr. adesp. t. III p. 694 ed. Bergk[4]

---

2 *εἰσενεγκόντες P* sed ε(4) in ι corr m[3] | *εἶτ' ἀνεπαύσατο* Cobet Coll 289 3 *οὐκέτι VaB* | *στρατευσάμενος τίς VaBPar* 4 *ἡλικίαν H* Mor | *στρατειὰς P* sed ι supra ει m[3] *στρατιὰς* Mor 5 *δὴ* om *Par* 6 *καὶ* inserui om libri edd 9 *εἰσενήνεγκται P* sed γ inser | *με ταῦτα VaB* | *ὤφελον* (ο supra) *B* *ὄφελον HMaP* cf. p. 414, 17; 430, 4 13 *καὶ*(2) om *VaBPar* | *τῶν P* 14 *δῆμον* scripsi coll Dem. l. l. ut coni Re et Cobetus Coll 290 *βίον* libri edd 15 *πρᾶγμά* — 17 *ὑποκινούμενον* citat praemissis verbis *ὁ βίος* Macarius fol 82[v] (de titulo vide p. 374, 1) | *ἐοικὼς H* 16 *θαλάσσῃ VaBPar* | *ἀσύστατον VaBPar* 17 *κινούμενον HV* Re | *δὲ* om *HMa* Mor | *ἕτερός HV*

εἴτε δαίμων εἴτε ποινή τις εἰς ταῦτα παρήγαγεν, οὐδὲ ἔδεισα τὸν Πλάτωνος φόβον, ἀλλ' ἀποχρώντως ἐν ὑμῖν ἐπολιτευσάμην, γεγήρακα, πεπόνηκα. 33. *ὦ βῆμα καὶ πόνοι καὶ πλάναι καὶ δρόμοι καὶ μακραὶ φροντίδες καὶ Ἀρκαδία καὶ Βοιωτία καὶ Θετταλία καὶ Πύλαι καὶ φυλακαὶ τῆς Ἑλλάδος, ἐφ' οἷς ἐκ νέου μέχρι τῆς παρούσης ἡλικίας τεταλαιπωρήκαμεν. τί οὖν ἀδικῶ, πρὸς τῶν θεῶν, εἰ τὸν ὀλίγον τοῦτον καὶ λοιπὸν χρόνον κατ' ἐμαυτὸν βιῶναι βούλομαι; οὐδὲ Χάρης ἀεὶ στρατηγεῖ οὐδὲ Διοπείθης ἀεὶ ἐπιπλεῖ οὐδὲ Μενέλαος ⟨ἀεὶ⟩ ἱππαρχεῖ, ἀλλὰ ταῦτα ἐκ διαδοχῆς. καὶ τὴν πολιτείαν οὕτως ἔχειν ἄξιον. καὶ γὰρ εἰ μὲν λειτουργίᾳ τινὶ τὸ πρᾶγμα ἔοικεν, οὐκ ἀεὶ τὸν αὐτὸν ἐπιτρίβειν ἐπιεικές ἐστιν· εἰ δὲ τιμὴ καὶ δυναστεία, δίκαιον ὥσπερ ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἄλλους ἄλλοις ὑπεξιέναι τοῦ*
R IV 295 *πάντας | ἐν κύκλῳ ταύτης ἀπολαῦσαι τῆς πλεονεξίας.* 34. *εἰκότως ἂν οὖν ὁμοίως ὡς τοῖς κωμικοῖς καὶ τραγικοῖς ποιηταῖς παραιτησαμένοις καὶ μὴ βουλομένοις ἐπιδείξασθαι χορὸν ἀφίετε, καὶ ἐμοὶ συγχωρή-*

---

2 Plat. rep. V p. 473 C 5 Dem. Megal. p. 202 sq. 9 Dem. Chers. p. 97, 13 sq. 10 Dem. Phil. I § 27 p. 47, 21 15 Dem. p. 775, 26

---

2 *ἀποχρὼν τῶν* Mor | *ἐν ὑμῖν* om *VaBPar* 5 *θετταλία καὶ βοιωτία Ma* 9 *χάρις HV* | *αἰεὶ V* 11 *ἀεὶ* inserui om libri edd | *ἐπιπ· Va* sed *ἱππαρχεῖ* suprascr | *ταῦτα* om *V*

14 *μὴ* ante *δυναστεία HVP* edd delevi 15 *ἄλλους* (ον suprascr.) *B* | *ὑπεξιέναι* scripsi coll. Dem. l. l. auctore Re *ἐπεξιέναι* libri edd 17 *οὖν ἂν Ma* | *ὡς* inserui Mus. Rhen. XXXII 95 om libri edd 18 *ὡς* post *ποιηταῖς* libri edd sed „*delendum videtur*“ Re delevi in *οἷς* mutandum censuerunt Iacobsius Add 339 Lect 407 Rev 5 et Cobetus Coll 290 19 *ἐπιδείξασθαι* scripsi coll t. III 354, 21 auctore Cobeto *δέξασθαι* libri edd *διδάξασθαι* coni Iacobs | *χορὸν* scripsi auctore Re cum Iacobsio et Cobeto *χρόνον* libri edd cf. Bast Greg. Cor. p. 849 | *ἐφίετε* Iacobs | *συγχωρήσαιτε* scripsi cum Cobeto *συγχωρήσατε* libri edd

σαιτε τὴν ἡσυχίαν ἄγειν, καὶ ταῦτα ἐπὶ ὑπογυίῳ πόνῳ, τῷ μακρῷ καὶ μεγάλῳ δράματι. καὶ γὰρ ἀεὶ καὶ τοῦτον ἔστιν ἔμοιγε δικαίως εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς τὸν λόγον, ὡς εἰ μὲν ἀνόητον ἢ ἄχρηστον ἢ κακοῦργον ἢ βλαβερὰν πολιτείαν ἐπολιτευσάμην, ἱκανῶς ὑμῖν τῆς ἐμῆς ⟨εἴτε⟩ ἀγνοίας εἴτε βλάβης εἴθ' ὅπως ἔχει καὶ οὐχ ὃν ἀφέστηκα χρόνον λυπῶ τοῦτον, ἀλλ' ὃν ἐπολιτευόμην ἠδίκουν· εἰ δὲ δικαίαν καὶ συμφέρουσαν ἐκείνην ἐπεδειξάμην, ἱκανῶς μου τῆς σπουδῆς ἀπελαύσατε. 35. *πρὸς δὲ τούτοις οὐχ ἑνὸς ἐχόμενος τρόπου, ὥσπερ οἱ πρὸ ἐμοῦ πεπολιτευμένοι, πρόθυμον ἐπὶ τούτου μόνου παρέσχον ὑμῖν ἐμαυτόν, λέγων μέν, οὐ γράφων δέ, γράφων μέν, οὐ πρεσβεύων δέ, ἵν' εἴ τι σφαλείητέ που, εἰς τὰ λοιπὰ ὧν μὴ μετάσχοιμι ποιοίμην τὴν ἀναφορὰν καὶ ἐπ' ἐκείνων τῶν μερῶν τῆς πολιτείας | λέγων* R IV 296 *αἰτιῴμην, ἀλλὰ διὰ πάσης ἐξήτασμαι τῆς πολιτείας, γράφων, πρεσβεύων, ἅπερ [οὖν] δή με καὶ σαφῶς ἀπολώλεκεν.* 36. *ἀλλ' οὖν οὐδέν ἐστιν ἀργὸν καὶ*

---

1 Isocr. Plat. p. 299 e; Call. p. 376 E

---

1 *ὑπὸ Ma* *ὑπογυίῳ* scripsi *ὑπογύῳ MaP* et *γρ* in marg Mor et coni Cobetus *ὑπογείῳ HVVaBPar* edd cf. t. V 136, 3 | *πόνῳ* scripsi auctore Cobeto *τόπῳ* libri edd 2 *τοῦτο Ma* 3 *δίκαιον Ma* 4 *ἀνόητον* scripsi e *VVaBPar*, ut coni Re *ἀνόνητον HMaP* edd 5 *ἱκανῶς* — 7 *ἐπολιτευόμην* om *HV* 6 *εἴτε* inserui om libri edd | *εἶθ' Par* 7 „*fort. λυπῶ τοσοῦτον, ὅσον ἄν, ὃν ἐπολιτευόμην*" Re 10 *ἐχόμενος Ma* sed *ς* e *ν* corr m² *ἐχομένου P* Mor | *γρ πρὸς* in marg Mor 11 *πολιτευόμενοι HV* | *ὑμῖν ἐπὶ τούτου μόνου παρέσχον HV* 12 *ἢ* ante *γράφων*(2) *HV* Re 14 *κοινὰ VaBPar* 15 „*fort. καὶ τοὺς ἐπ' ἐκείνων τῶν μερῶν τῆς πολιτείας* (scil. *τεταγμένους*) *αἰτιῴμην. nam λέγων, quamquam locum tueri utique potest, convenientius tamen paulo post inter πολιτείας et γράφων legatur*" Re | *ἀπ' BMa* | *ἡμερῶν P* sed *ἡ* del m³ 16 *ἠτιώμην VaB Par* 17 *οὖν* cancellavi *νῦν* coni Re

ἀπείρατον τῆς πολιτείας μοι μέρος ἢ εἶδος, ὥστε τι καὶ τούτων ὠφελεῖν μὴ δυνάμενος ἢ οὐ πεφυκὼς πρὸς αὐτὰ δικαίως ἂν δοκοίην πάντα ἀπολωλεκέναι τῷ δήμῳ. μεστὸν γὰρ τὸ Μητρῷον τῶν ἐμῶν ψηφισμάτων καὶ νόμων, μεστοὶ δὲ οἱ λιμένες τῶν τριηράρχων καὶ νεῶν, πλήρης δὲ ἡ τῆς Ἀθηνᾶς ἀκρόπολις τῶν ἐμῶν στεφάνων οἷς ὑμᾶς ἐστεφάνωσαν ἐκ τῆς ἐμῆς πολιτείας οἱ σύμμαχοι. 37. ἡ δὲ Ἑλλὰς καὶ ⟨ἡ⟩ βάρβαρος τῶν ἀποστόλων μου καὶ τῶν πρεσβειῶν καὶ τῶν πράξεων ἤδη γέμει. τί γὰρ ἔστιν ὑπὲρ ὑμῶν ὃ ἐμοὶ μὴ λέλεκται, τί δ' ὃ μὴ γέγραπται δι' ὑμᾶς; εἰς Ἀρκαδίαν ἔδει δραμεῖν. ἔδραμον. εἰς Θήβας πρεσβεῦσαι. πεπρέσβευται. τοῖς ἐπὶ Θρᾴκης Ἕλλησι βοηθῆσαι. γέγραφα. ῥύεσθαι τοὺς ἐν Χερρονήσῳ. λέλεκται. σῶσαι Βυζάντιον καὶ Πέρινθον. εἴργασμαι. Ἀμφίπολιν ἀπαιτῆσαι καὶ τὴν Ἁλόνησον. ⟨ἀπῄτησα⟩. συμμάχους συστῆ-

4 cf. p. 284, 6; 336, 4 8 Dem. Phil. III p. 118, 7 12 Dem. cor. p. 298, 13 sq. 13 Dem. fals. leg. p. 347, 6 et 16 14 sq. cf. p. 277, 13 sq. 15 Dem. fals. leg. p. 420, 27

1 εἰδὼς *MaP* sed in hoc γρ εἶδος suprascr m², et γρ in marg Mor *„fortasse* μέρος, ὡς εἰδώς, ὅτι κἂν τούτῳ ὠφελεῖν *(sc.* ὑμᾶς) μὴ δυνάμενος, ἢ μὴ πεφυκὼς πρὸς αὐτό" Re | ὥστε τι scripsi ὡς ἔτι libri edd 2 τούτων scripsi ex *HVVaBPar* τοῦτο *MaP* edd | ὠφελεῖν scripsi ut coni Re ὀφείλειν libri edd 3 εἰκότως *Par* | ἂν *P* sed μέντ' ἂν in marg m², Mor sed γρ μὲν τ' ἂν in marg | δοκείην *HV* 5 τριηραρχῶν *HV VaBPar* cf. p. 252, 6; t. III 286, 13 *„num* τριηρῶν? *verum potest vulgata quoque sensum bonum reddere"* Re τριηραρχιῶν Iacobs Add 263 Lect 107 Rev 5 7 οὓς *HVVaParP* 8 ἡ inserui auctore Re coll. Dem. l. l. om libri edd | καὶ ante τῶν *VaB* 9 ἀποστολῶν *B* | πρεσβείων *HVMa* 13 πεπρέσβευμαι *Par* ἐπρέσβευται *Ma* | θράκην *P* Mor 14 λύεσθαι *HV* | χερονήσω *HV* χερονήσω *VaB* | λέλυνται coni Mor 15 πείρινθον *HVPar* κόρινθον *Va* 16 Ἁλόνησον scripsi e *VaB* ἁλόνησον *Par* ἀλλόννησον *HV* ἀλονῆσον *MaP* edd cf. p. 400, 9 et 415, 10 | ἀπῄτησα inserui et punctum post συστῆσαι posui om libri

σαι. μέχρι Λευκαδίων καὶ Κερκυραίων καὶ Πελοποννησίων ἀφικόμην ⟨καὶ⟩ ἕως αὐτοῦ βασιλέως. ὑπὲρ Θετταλίας εἰπεῖν, ὑπὲρ Εὐβοίας, ὑπὲρ Φωκέων καὶ τῆς παρόδου καὶ Πυλῶν, οὐ δίκαια μὲν οὐδ' ὑγιαίνοντος ἀνθρώπου, | ἀλλὰ πολλῆς ἀπονοίας ἐχό- R IV 297 *μενα. βεβόηται δὲ καὶ ταῦτα ἐν ὑμῖν. ἀλλ' Ἑλλησπόντῳ φυλακὴν ἐπιστῆσαι καὶ προνοῆσαι ἐμπορίων καὶ τῆς σιτοπομπίας. πεπραγμάτευται καὶ ταῦτά μοι. ἀλλ' ὑπὲρ τῶν πρὸς βασιλέα διελθεῖν, μνημονεῦσαι περὶ συντάξεως ἢ πόρων. πάντα ταῦτα διελήλυθα. περὶ τῆς εἰρήνης. ἴστε. περὶ τῶν ἐν ἀμφικτύοσι δογμάτων. ἠκούσατε. περὶ τῶν ἐπὶ Θρᾴκης βασιλέων, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν ἐν Χερρονήσῳ πραγμάτων, ἀλλὰ τῶν νήσων, ἀλλὰ τῶν τριηραρχιῶν καὶ τῆς συντελείας. λέλεκται, γέγραπται, πεπολίτευται περὶ γῆς, περὶ θαλάσσης.*

1 Dem. cor. p. 306, 13 sq. 4 Dem. Phil. III p. 119, 14. Isocr. paneg. p. 59 d 5 Dem. p. 779, 29 sq. 8 cf. ad p. 258, 3 12 Dem. Ol. I p. 13, 1

edd sed „*sic malim distingui*: *συμμάχους συστῆσαι*; *respondet μέχρι Λευκαδίων — ἀφικόμην, ἕως αὐτοῦ βασιλέως* (*scil. ἀφικόμην*)“ Re

1 *πελοπονησίων Va* cf. p. 415, 11 interpunctionem post *Πελοποννησίων* delevi 2 *καὶ* inserui om libri edd 3 *Θετταλίας* scripsi e *VaB* coll p. 394, 5 *θεσσαλίας ParMaP* edd *θαλασσίας HV* 4 *οὐχ Ma* 6 *βεβόηται* scripsi coll t. V 520, 6 auctoribus Re et Koenio Greg. Cor. p. 283 *βεβοήθηται* libri edd | *δὲ* om *Ma* 7 *ἐμπορίων* scripsi ex *HVVaBPar* *ἐμποριῶν MaP* edd 9 *τῆς* Mor sed *γῆς* vel *τῆς πρεσβείας* coni | *πρὸς* om *HVaBPar* | *βασιλέων VaBPar* 10 *ταῦτα πάντα BMa* 11 *τῆς* om *P* Mor | *ἴσθε VaPar* | *ἀμφικτυόσι H* et ex *ἀμφικτύοσι* corr *P* *ἀμφικτύονι Ma* 12 *ἐπὶ Θρᾴκης βασιλέων* scripsi ut coni Re coll p. 396, 13 *ἀπὸ θράκης· περὶ βασιλέως* (*βασιλέων VaB*) libri edd 13 *χερροννήσω HV* *χερονήσω VaBPar* cf. p. 415, 11 | *πραγμάτων* scripsi e *B* ut coni Re *γραμμάτων HVVaParMaP* edd | *περὶ* ante *τῶν VaBPar* | *τῶν* inser *Ma*[2] 14 *περὶ* ante *τῶν Par* 15 *θαλάττης B*

38. ἐμοὶ μὲν ὅλην δοκῶ συντετελεκέναι τὴν πολιτείαν καὶ μηδένα ἔχειν καινὸν λόγον εἰπεῖν. ἔτι δὲ εἰ κἀκεῖνα πολιτείας ἦν μέρη ἃ τοῦ λέγειν μὲν καὶ γράφειν ἐκτός ἐστιν, ἐπιλαμπρύνει δὲ τὸν δημαγωγὸν καὶ τὴν εὔνοιαν αὐτοῦ δείκνυσιν, ἑστιάσεις, κρεανομίαι, διανομαί, χορηγίαι, τριηραρχίαι, συνεκδόσεις θυγατέρων, αἰχμαλώτων λύσεις, καὶ ταῦτ' οὐδενὸς ἧττον τῶν μετρίων ἐπεδειξάμην.

39. Ἐχέτω δὴ τέλος καὶ καθάπερ ἀνθρώπου βίος θανάτῳ παύεται, τὸν αὐτόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τρό-
R IV 298 *που καὶ τὸ τῆς πολιτείας τῆς | ἐμῆς πέρας ὡρίσθω τῷ τῆς ἐκδόσεως ψηφίσματι. ἢ πάντων ἀναισχυντότατος ἂν γενοίμην εἰς τοὺς κατεψηφισμένους παριὼν ἔτι καὶ τολμῶν ἀποβλέπειν εἰς τὸ τοῦ δήμου πρόσωπον ὥσπερ μανδραγόραν πεπωκὼς καὶ πολὺν ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ὕπνον κεκοιμημένος. 40. ἐγὼ δὲ τὰ ἄλλα μὲν ἑτέρου χείρων τις ὑμῖν ἐγενόμην ἴσως, ἐκεῖνο δὲ οὐκ ἄν με ἀφέλοιτό τις τὸ τῆς τοῦ δήμου ψυχῆς συνιέναι. ἔγνων μεμισημένος, κατεγνωσμένος. οὐ γὰρ ἐπαι-*

5 cf. p. 376, 13 | Luc. Prom. s. Cauc. 5 6 cf. p. 363, 7. Dem. cor. p. 316, 4. Luc. Dem. § 45 15 cf. p. 304, 1. Dem. Phil. IV p. 133, 1. Io. Doxap. schol. in Hermog. id. I 84 ed. Walz rhet. gr. VI 253, 19 sq. Luc. Dem. § 36 18 Dem. p. 1396, 11

1 *συντετελεκέναι* (sed *ελεκέναι* in ras *B*, *συντεταλκέναι Par*) *τὴν πολιτείαν δοκῶ VaBPar* 2 *κενὸν HParP* sed in hoc *καινὸν* in marg m[3] 5 *ἔννοιαν Va* 10 *παύεται* scripsi e *VaBParMa* *πέπαυται HVP* edd 11 *ὡρίσθω Ma* sed *ὡρι* in ras 6 litt m[2] 12 *ἀναισθητότατος Ma* 13 *εἴην Ma* sed *γρ γενοίμην* in marg | *εἰ BMaP* Mor 16 *τ' ἄλλα BPar* *ἄλλα Va* 17 *τίς HVaParP* | „*aut ὑμῖν accipiendum erit pro πρὸς ὑμᾶς aut leg. ἐν ὑμῖν*“ Re 18 *τῆς* om *HV* | *ψυχῆς* scripsi auctore Weiskio Hyp II 48 *τύχης* libri edd 19 „*id est διὰ τοῦ κατεγνῶσθαι vel ἐκ τοῦ κατ. ἔγνων ὅτι παρ' ὑμῶν μεμίσημαι. alias malim legi ἔγνων μεμισημένος, ἔγνων κατεγνωσμένος*“ Re | *οὐδὲ Par*

νοῦντές γέ ⟨με⟩ ὑμεῖς οὐδὲ φιλοῦντες ἐξεδώκατε τῷ Φιλίππῳ, οὐδὲ ὅτι χρηστὸς ἦν σύμβουλος, ἀπωλλύμην, ἀλλ' ὅτι περίεργος, ἄκαιρος, θρασὺς καὶ τοὺς προγόνους κακοήθως ἐπαινῶν, ὅτι πόλεμον ποιῶν, ὅτι τὴν ἡσυχίαν ἄγειν οὐκ ἐῶν, ὅτι τῇ μὲν εἰρήνῃ καὶ τοῖς καλοῖς περὶ ταύτης δόγμασιν ἠναντιούμην, στάσεως δὲ ἦν καὶ κινδύνων καὶ πολέμων ὑπόθεσις, ὅτι τῶν ἄλλων εὐφημούντων καὶ ἐκ τῶν ὑμετέρων ὑμᾶς ἑστιώντων καὶ παρεχόντων ὑμῖν οἴκοι καθῆσθαι κελευόντων μηδὲ ἄλλῳ τῳ τῶν Ἑλλήνων βοηθεῖν, ὅστις μὴ πρότερον ὑμῖν βεβοήθηκε, τὰ τρόπαια δὲ καὶ τὰς ναυμαχίας κελευόντων χαίρειν ἐᾶν καὶ λήρους καὶ μύθους εἶναι λεγόντων ἐλύπουν ἐγὼ καὶ παρεῖχον πράγματα καταβοῶν τοῦ δήμου ἐξέστητε, | λέγων, ὦ ἄνδρες R IV 299 *Ἀθηναῖοι, τῆς τάξεως ἐφ' ἧς ὑμᾶς οἱ πρόγονοι κατέλιπον καὶ τὴν Δολόπων καὶ Θετταλῶν τάξιν ἀντὶ τῆς Ἀθηναίων μετειλήφατε ἀρχὴν καὶ δυναστείαν συγκατακτώμενοι τοῖς βαρβάροις καὶ παρέχοντες ἁρπάζειν, περικόπτειν,*

---

3 cf. p. 279, 18; 349, 6 9 cf. p. 350, 8 12 cf. Dem. p. 36, 18; 1219, 14 14 cf. ad p. 349, 6; 303, 16 16 cf. p. 252, 1 sq. Dem. cor. § 63 p. 246, 2 17 cf. t. V 106, 8

---

1 *με* inserui om libri edd 2 *ἀπολλύμην VaBPar* 4 *ἐπαινῶ Ma* 6 *καλοῖς* scripsi e *VaBPar* cum Iacobsio Add 210 Rev 5 *καλῶς HVMaP* edd | „*fort. δόξασιν*“ Re | *ἐναντιούμην HV* 7 *ἦν* om *VaBPar* | *πολέμων καὶ κινδύνων VaBPar* 8 *ἐτιώντων P* *αἰτιώντων* Mor sed *αἰτούντων* coni 9 *μὴ δὲ HVaBParP* 10 *τῶ HV* *τῶ; P* | *βοηθεῖν* — 11 *τρόπαια* om *MaP* Mor *βοηθεῖσθαι VaBPar* 11 *ναῦς Ma* 12 *λόγους Par* 13 *καὶ ὀχλήσεις* post *πράγματα Ma* | *καταβοῶ* Mor 14 *ἄνδρες* om *B* 15 *ἧς P* sed *η* ex *οι* corr m[3] 17 *ἀθήνας Par* *ἀθηνᾶς B* 18 *συνκατακτώμενοι ParMaP* Mor *συγκατακτώμενον Va*

τοιχωρυχεῖν, ἀκρωτηριάζειν τὸ σῶμα τῆς Ἑλλάδος.

41. *Εἰκότως τοίνυν ἐξεδόθην. δικαίως Φίλιππος Ὄλυνθον ἐλάμβανε καὶ δύο καὶ τριάκοντα ἐξ ἀνθρώπων ἀνῄρει πόλεις.* τί οὖν ὑμῖν ἔμελε τῶν εἴσω Πυλῶν; πῶς δὲ οὐ περιεργία περὶ ὧν Εὐθυκράτης καὶ Λασθένης συνεχώρουν ὄντες Ὀλύνθιοι, περὶ τούτων ἀγανακτεῖν ἐμέ; Ἀμφίπολις ἀπώλλυτο, ἀλλ' Ὠρωπὸς ἀντεδίδοτο. Ἁλόνησον ἐδίδου, ἐγὼ δὲ ὁ μικρόψυχος ἐκέλευον ἀποδιδόναι. τοιγαροῦν ᾐσθόμην οἷόν ἐστι τὸ πολεμεῖν περὶ συλλαβῶν. Χερρόνησον κατέθει, οὐ γὰρ ἐκείνῳ μᾶλλον προσῆκεν. ἔκσπονδος ἐγένετο Κερσοβλέπτης. ὑπὲρ τῶν Θρᾳκῶν οὖν ἔδει ταλαιπωρεῖν Ἀθηναίους. ⟨ᾕρει⟩ Σέρριον καὶ Δορίσκον καὶ Μυρτηνὸν καὶ Γάνος καὶ Γανίδα χώραν. εἶθ' ὑπὲρ τού-

---

4 Dem. Phil. III § 26 p. 117, 20 5 cf. p. 197, 6 6 cf. ad t. III 464, 169 8 Aeschin. Ctes. § 83. Paus. I 31, 4. schol. Dem. p. 259, 10. Schaefer Demosth. III 1, 27² 9 Lib. hyp. ad Dem. or. Hal. p. 75, 9 sq. 11 cf. t. II 267, 10 12 cf. p. 203, 16. Dem. Chers. p. 105, 15; fals. leg. p. 395, 25. Aeschin. Ctes. § 74 14 cf. p. 304, 8. Dem. Phil. III p. 114, 14; IV p. 133, 15; cor. § 27 p. 234, 12. Aeschin. Ctes. § 82 15 Aeschin. Ctes. § 82

---

1 *τοιχορυχεῖν Par* sed *οιχο* in ras 4 *ἐλάμβανεν P* edd 5 *ἀνῆρε P* Mor | *ἡμῖν P* | *ἔμελε* scripsi ut coni Re *ἔμελλε* libri edd | *τῶν* scripsi e *Ma* coll p. 197, 6 *τοῖς HVVaBParP* edd 6 *οὐ*] *ἡ Par* | *περίεργα VaB* 9 *ἀλλόννησον HV* *ἀλόνησον* ex *ἄλλον νῆσον* corr *P³* *ἀλόνησος Ma* cf. p. 396, 16 | *ὁ* ex *οὐ* corr *P³* 11 *χερόννησον HV* *χερόνησον B* 12 *ἐκεῖνο Par* | *προσῆκεν* scripsi auctore Re *προσήκει* libri edd | *Κερσοβλέπτης* scripsi ex *HVaParMaP* *κερσοβλέπης V* *χερσοβλέπτης B* edd 14 *ἀθηναίοις VaBPar* | *ᾕρει* inserui coll Dem. ll. ll. om libri edd | *Σέρριον* scripsi (Mus. Rhen. XXXII 90) ex *HVVaB Par* *σέριον MaP* edd | *δωρίσκον HVVaBPar* | *Μυρτηνὸν* scripsi *μυρτῖνον HVVaBParP* edd *μύρτινον Ma* 15 *Γάνος* scripsi e *VaBPar* *γάδος HVP* edd *γνᾶθος Ma* | *Γανίδα* scripsi coll Aeschin. l. l. *σανίδα* libri edd | *εἴθ' Par*

των ὧν οὐδὲ τὰ ὀνόματα ἴσμεν ἐξανιστάμεθα. 42. Λαομέδοντα μὲν ἔλαβεν, ἀλλ' ἀφῆκε. γεγόνασιν ἐν Ἤλιδι σφαγαί, ἀλλ' οὐκ Ἀθήνησιν. ἀνῄρηκε Φωκέας. Ὀνομάρχῳ δεῖ μέλειν, Φαΰλλῳ μέλειν. ἀπὸ τριῶν ἢ τεττάρων ἡμερῶν ἀφέστηκε τῆς Ἀττικῆς. Ἐλάτειαν κατείληφεν, ἀλλ' οὐ Πάνακτον οὐδὲ Δεκέλειαν οὐδὲ Οἰνόην. τὴν ἱερὰν ἐκ Μαραθῶνος τριήρη λαβὼν ᾤχετο. μηδεμίαν οὖν τριήρη Φίλιππος λάβῃ. | Μεγάροις ἐπι- R IV 300 χειρεῖ. ἄξιοι Μεγαρεῖς ἀπολωλέναι. Βυζάντιον πολιορκεῖ. ἄξιοι πάντα παθεῖν Βυζάντιοι.

43. Ἀλλ' οὐκ εἴων οὐδ' ἐπέτρεπον τὴν ἡσυχίαν ἄγειν οὔθ' ὑμῖν οὔτε τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι. τοιγαροῦν ὅσων μὲν δυσχερῶν ἀπελαύσατε ἐκ τῆς ἐμῆς πολιτείας,

---

1 Dem. cor. p. 249, 14 et 251, 3 2 Dem. Phil. IV p. 133, 29 3 Dem. fals. leg. p. 443, 27 4 Dem. Aristocr. p. 661, 11 5 cf. ad p. 281, 3 6 Dem. fals. leg. p. 446, 3. Thuc. V 3, 4 | Thuc. II 18 sq. 7 cf. ad p. 209, 9. 302, 15 sq. Dem. Phil. I p. 50, 1 8 Dem. cor. p. 248, 13; Phil. III p. 118, 6; IV p. 133, 24 9 Dem. cor. p. 248, 17

---

2 ἔλαβον *VaPar* | ἀφῆκεν *BMa* 4 μέλλειν (1 et 2) *HVaBParP* | Φαΰλλῳ scripsi (Mus. Rhen. XXXII 90) coll Dem. ll. ll. cum Meursio opp. II p. 1187 E et Cobeto Coll 290 φαττάλω *HV* φατάλω *VaBParMaP* edd sed „*imo vero* Φαλαίκῳ" Re „*Latet Phalaeci aut certe Phaylli nomen*" Wesseling ad Diod. Sic. XVI 38 (t. II p. 111) | *τετάρρων Ma* *τετάρτων* Mor 5 *τῶν* ante *ἡμερῶν P* | *κατείληφε Ma* edd 6 *τὴν οἰνόην τὴν ParP* *οἰόνην· τὴν HV* *οἰνόμην τὴν VaB* *οἰνοὴν τὴν Ma* edd sed „*post οἰνόην addendum videtur οὐδὲ τὴν neque triremem sacram e Marathone abduxit*" Re 7 *μὴ δὲ μίαν HVaP* 8 *μεγαροῖς VaPar* 9 *ἄξιον HVVaB* | *μεγαροῖς VaPar* | *ἀπολλωλέναι HV* *ἀπολωλεκέναι VaPar* 10 *ἄξιον HV* 11 *οὐδὲ Va* | *ἐπέτρεπον Par* sed *τ* in *π* corr m[2] 12 *οὔτε VaBPar* 13 *δυσχερῶς P* et *γρ* in marg Mor | *ἀπελαύσατε* scripsi e *Ma* ut coni Re *ἀπηλαύσατε* reliqui libri edd cf. ad t. III 375, 4

τί χρὴ καὶ λέγειν, εἰσφέροντες, ἐξιόντες, ἐμβαίνοντες; ἐγὼ δὲ αὐτὸς ἔμελλον τῆς πάνυ ταύτης πολυπραγμοσύνης δώσειν δίκην. οὐ γὰρ ἐξοστρακισθεὶς ἐξέπεσον ὡς Ἀριστείδης, οὐδὲ ἐδέθην ὡς Μιλτιάδης, οὐδὲ ἐζημιώθην ὡς Περικλῆς, οὐδὲ ἐδιώχθην ὡς Ἀλκιβιάδης, οὐδὲ ἑάλων ὡς Θεμιστοκλῆς, οὐδὲ ἔφυγον ὡς Καλλίστρατος. ἀτυχήματα μὲν ἄλλοτε ἄλλα συμβέβηκε τοῖς πρὸ ἐμοῦ πεπολιτευμένοις. ὧν οὐδὲν ἀγνοῶ, ἀλλ' ὥσπερ οἱ πολλὰ ἑωρακότες ναυάγια τῶν παραπλεόντων εἰς τὰς ἠιόνας ἐκβεβρασμένα καὶ τοὺς λιμένας ἐξ ὧν ἀνάγεσθαι δεήσει τολμῶσι πλεῖν ὅμως, οὕτω κἀγὼ τὰ τῶν πολιτευομένων εἰδὼς πταίσματα ἄρας ἀφῆκα ἐμαυτὸν εἰς τὴν τῆς πολιτείας θάλατταν. ἀλλ' ἐξεδόθην δυστυχὴς βοῶν τὸν Σόλωνα καὶ μαρτυρόμενος τοὺς νόμους καὶ καλῶν τοὺς θεοὺς εἰς τὴν ἀκρόπολιν βλέπων. παρεδόθην τοῖς ἥκουσιν ἐκ Μακεδονίας κατ-

---

1 cf. p. 301, 20. Dem. Ol. II p. 21, 25 4 Arist. rep. Ath. 22, 7. Plut. Arist. 7 | cf. t. V 508 sq. 5 cf. ad p. 126, 3; 171, 8 | Thuc. VI 61, 4 6 cf. p. 171, 14. [Dem.] p. 1221, 18 sq. 10 cf. t. IV 639, 5 R. Her. VII 188, 2; 190

---

1 καὶ inserui ex *HVPar*, ut inserendum coni e Mon Iacobs Lect 107 Anth Pal III 296 om *VaBMaP* edd 2 αὐτοὺς *Par* αὖτις coni Re ὡς οὐ Iacobs Lect 107 Rev 5 | ἤμελλον *Par* μέλλων coni Iacobs 4 ἐδεήθην *HMaP* Mor ἐδόθην *VaPar* 5 οὐδὲ ἐδιώχθην om *VaBPar* | ὡς ἀλκιβιάδης post θεμιστοκλῆς *HVP* sed in hoc postea antepos 6 οὐδὲ — Θεμιστοκλῆς om *VaBPar* | ἠλώμην Re 7 ἀτυχήματά μοι *Ma* Mor | ἄλλα scripsi auctore Re κακὰ libri edd 8 πολιτευομένοις *V* (et Mon) πολιτευσαμένοις *Par* 10 τῶν ante εἰς *Ma P* Mor | μονὰς *HVVaBParMa* Mor ναῦς in μονὰς corr *P* corr Wesseling Diod. Sic. t. I p. 696 Re Iacobs Lect 108 Anth Pal III 286 | ἐκβεβρασμένων *P* Mor 11 οὕτως *HV* | τὰ om *Ma* 12 πολιτευομένων scripsi ex *HVVaBParMa* προπεπολιτευμένων *P* edd | ἐφῆκα *P* Mor 13 θάλασσαν *VBaP* edd 14 μαρτυρούμενος *HVVaPar* 15 καὶ] οὐ *V* 16 κατασχεθεὶς Mor „*mallem* καταραχθεὶς“ Re at cf. p. 404, 18

αχθεὶς ἀπὸ τοῦ βήματος. | ἐφ' οἷς ὁ μὲν δῆμος R IV 301 *οὐκ ἐνεκαλύψατο, ἐγὼ δὲ καταδὺς ᾠχόμην.*

44. *Ὑμᾶς μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντων ἕνεκεν ἐπαινῶ, καὶ τοῦ τὴν ἀξίαν θέσθαι ψῆφον περὶ τῶν ἐμοὶ πεπολιτευμένων καὶ τοῦ τὸν καιρὸν συνιέντας εἶξαι καὶ παραχωρῆσαι· τῷ διὰ πάντων ὑμῶν κρείττονι, ἔτι δὲ ⟨τοῦ⟩ τῷ χάριτος καὶ τιμῆς ἁπάσης ἀξίῳ δι' ἀρετὴν καὶ φιλανθρωπίαν ὄντι μηδὲν ἀντειπεῖν, ἐγὼ δὲ ἀμαθέστατος ἄν τις εἴην ἐμαυτὸν καὶ νῦν ἀγνοῶν. τοῖς ἀτίμοις οὐκ ἔξεστι λέγειν. τίς οὖν ἀτιμότερος τοῦ κατεψηφισμένου, τοῦ τοῖς αἰτήσασιν ἐκδεδομένου; τοῖς δούλοις οὐκ ἔστι μετουσία πολιτείας. ἀλλὰ τοῦ Φιλίππου δοῦλός εἰμι. καὶ δοῦλος μὲν ὢν οὐκ αἰσχύνομαι μεγάλου δεσπότου πόλεις μεγάλας ὁμοδούλους ἔχων καὶ μετ' ἐθνῶν ὅλων ὑποκύπτων δεσπότῃ, μετὰ Χαλκιδέων, μετὰ Ὀλυνθίων, μετὰ Θηβαίων, μετὰ Θετταλῶν καὶ ἔτι κρειττόνων, ὁμόδουλός εἰμι τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ὅμως τῶν ὑμετέρων νόμων ὥσπερ ἐνυπνίων μνημονεύω.* 45. *τὸν οὖν ἀτιμότερον Πιτταλάκου καὶ Μακεδόνι κεχαρισμένον δε-*

---

20 cf. t. IV 1124, 35 R. Lib. hypoth. Dem. p. 334, 6. Aeschin. Tim. § 54 sq. Dem. fals. leg. § 245 p. 417, 21

---

1 *βωμοῦ* coni Mor 2 *ἀνεκαλύψατο P* Mor 4 *περὶ* om *HV* 5 *τῶν P* sed e *τὰ* corr m² | *τὸν καιρὸν* scripsi ex *HV VaBParMa τῶν καιρῶν P* edd | *συνέντας P* Mor 6 *δι' ὑμῶν ἁπάντων Ma* 7 *ἔστι P* Mor | *δὲ* inser *Ma²* | *τοῦ* inserui om libri edd sed *καὶ* inserendum coni Re | *τῆς* ante *χάριτος HV* 8 *πάσης καὶ τιμῆς Par* | *ἀξίω πάσης VaB* | *ἁπάσης* om *Ma* | *ἀρετὴν P* sed *ὴν* ex *ῆς* corr m² | *φιλανθρωπίαν P* sed *αν* in ras m² 13 *ἀλλὰ* scripsi *ἀλλὰ καὶ* libri edd sed „*post πολιτείας deesse videtur ἐγὼ δὲ οὐ μόνον τῆς τύχης*“ Re *ἀλλ' ἐγὼ* Iacobs Lect 108 Rev 5 14 *ὢν* om *VaB* 15 *μεγάλας πόλεις Ma* | *εὐθύνων HV* | *ὑποκύπτω P* Mor 18 *ὅπως Par* 19 *ἀντίμορον H ἀτίμορον V*

σπότη πῶς τολμᾶν δεῖ δημηγορεῖν; ὑμεῖς οὐδὲ τοὺς R IV 302 ὀφείλοντας τῷ δημοσίῳ | λέγειν ἐᾶτε, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἀποσχοινίσαντες σιωπᾶν κελεύετε καὶ στηλιτεύετε. ἐγὼ δὲ ἐστηλίτευμαι μὲν οὐ μόνον ἐν τοῖς ὑμετέροις ψηφίσμασιν, ἀλλὰ καὶ τῇ παρὰ πᾶσι δόξῃ, τοῖς κἀμὲ καὶ τὸν Ἀθηναίων δῆμον εἰδόσιν, ὀφείλω δὲ ὑμῖν ὄφλημα οὐχ οἷον Ἀριστογείτων οὐδὲ ἄλλος τῶν ἐγγεγραμμένων, ἀλλὰ δεσμὰ καὶ τραύματα καὶ τὰς ἐσχάτας αἰκίας τοῦ σώματος αἵτινές εἰσι καὶ θανάτου βαρύτεραι. ταῦτα γάρ ἐστι καὶ τὰ τοιαῦτα ἃ πεισόμενος μὲν ἐξεδόθην ὑφ' ὑμῶν, οὐ παθὼν δὲ παρὰ τὰς πάντων ἐλπίδας, ἀλλ' ἀφεθεὶς ὀφείλοιμ' ἂν τοῖς ὧν ἠξίουν καὶ προσεδόκησαν μὴ τετυχηκόσιν. 46. εἴργει δή με λέγειν καὶ ὁ τῶν ὀφειλόντων νόμος, ὡς δὲ ἁπλῶς εἰπεῖν, εἰ μὲν ἀδικῶν καὶ πονηρὸς σύμβουλος ὢν ἐξεδόθην, ἐγὼ μὲν ἔχω τὴν δίκην, ὑμῖν δὲ τί δεῖ πάλιν τοιούτου ῥήτορος; εἰ δ' ἠτύχησα, πῶς δεῖ θρασύνεσθαι καὶ τῆς Τύχης ἐξαγαγούσης με τοῦ βήματος φιλονεικεῖν τῇ δαίμονι. πρὸς γὰρ αὖ τοῖς ἄλλοις καὶ

---

3 Dem. p. 778, 16 4 Poll. VIII 73 7 sq. Lib. hypoth. ad Dem. or. Aristog. p. 768, 8 sq. et 29 sq. Dem. p. 791, 9 sq.; ep. 3 p. 1478, 19 sq. 14 sq. Isocr. paneg. p. 71 e

---

1 *ὑμεῖς δὲ καὶ τοὺς Par* 2 *δημό*^{σ} *P* 3 *ὑποσχοινίσαντες VaParP* sed in hoc *ὑ* in *ἀ* corr m^2, Mor | *καὶ στηλιτεύετε* om *VaBPar* 5 *ἡμετέροις VaPar* 6 *κατ' ἐμὲ HVPar* | *τῶν VaParP* Mor | *ἀθηνῶν VaBPar* 7 *δ' VMaP* edd | *οἷος* Re 8 *γεγραμμένων VVaBPar* 9 *οἰκίας Par* sed *α* supra *ο* m^2 11 *περὶ Va* 13 *ἠξίον H* | *προσεδόκησα HVVaBP* sed in hoc *α* ex *αν* corr m^2 | *εἶργε Ma* 14 *δ' VP* edd 15 *ὢν σύμβουλος VaBPar* 16 *πάλιν τί δεῖ HV* Re | *δεῖ* in marg inser P^2 18 *τῆς* inserui e *B* om reliqui libri edd | *ἐξαγούσης VaBParMaP* Mor | *τοῦ βήματος* om *P* Mor 19 *τῇ* scripsi coll t. V 526, 8 *τῷ* libri edd

τοῦτό μοι συμβέβηκεν. ἄλλης μὲν πολιτείας οὐδὲ ἐμπείρως ἔχω, οἷον τῆς περὶ τὴν διοίκησιν ἢ τῆς περὶ τὰ δικαστήρια, ἀλλ' ἀεὶ τούτων ἑτέροις παρακεχώρηκα τῶν διατριβῶν· ἐφ' ἧς δὲ μόνης ἐτάχθην τῆς Ἑλληνικῆς, διὰ ταύτην ἀπωλλύμην. 47. οὔτ' οὖν ἑτέραν ⟨ἄν⟩ τινα μεταστὰς πολιτευοίμην, οὐ γὰρ οἶδα ἐκείνην, οὔτε τὴν αὐτήν, ἣ ⟨μήθ' ὑμῖν⟩ μήτε ἐμοὶ λελυσιτέληκε. τῇδε γὰρ ἂν σκέψαισθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, | ὡς εὔνουν ὄντα με ἐξεδίδοτε καὶ συμφέροντα R IV 303 σύμβουλον ἀπώλλυτε. ἀχάριστος οὖν καὶ πονηρὸς ὁ δῆμος. ἀλλ' οὔτ' ἐστὶ μήτε γένοιτο τοιοῦτος. ἀλλ' ἄξιος ὢν ἠγόμην. πῶς οὖν οἷόν τέ ἐστι τὸν αὐτὸν ἐκδόσεως καὶ πολιτείας ἀξιοῦν; ἀλλ' οὐχ οὕτως ἔχει, μεγάλων δέ, ὡς εἰκός, ὑπερβολὴν ἀδικημάτων καὶ πολλήν τινα πονηρίαν ἢ βλάβην ἐν τοῖς ἐμοῖς πολιτεύμασιν ὑμεῖς ἰδόντες οὐδὲν ἐπισχόντες ἀγώγιμον εὐθὺς ἐψηφίσασθέ με παραδοθῆναι. 48. ταῦτα οἱ χρηστοί, οἱ τοὺς ξένους οἰκτείρειν εἰωθότες, οἱ τοὺς

---

6 cf. p. 409, 14. Aeschin. Tim. p. 1, 24 8 Dem. Ol. II p. 23, 1 16 cf. p. 357, 12

---

1 *μὲν* om *V* | „*malim οὐδεμιᾶς*“ Re 2 *διοίκησιν* scripsi auctore Weiskio Hyp II 22 coll Dem. p. 1474, 13. Aeschin. Ctes. p. 58, 14 *δίκην* libri edd | *ἢ* — 3 *δικαστήρια* ut scholium ad *τῆς περὶ τὴν δίκην* delenda censet Re 3 *ἀλλ' ἀεὶ*] *ἀλλὰ δὴ Par* 4 *μόνος H* 5 *ἀπολλοίμην P* *ἀπολοίμην* Mor | *οὔτ'* — 6 *πολιτευοίμην* in marg *P* | *οὔτε VMaP* edd | *γὰρ MaP* Mor | *ἄν* inserui om libri edd 6 *μεταστὰς* reposui e libris *μετὰ τάδε* edd 7 *μήθ' ὑμῖν* inserui auctore Re om libri edd | *οὔτε Va* *οὔτ' Par* 8 *τῇ δὲ P* sed *τί* in marg *τί H VVaParMa* et *γρ* in marg Mor | *σκέψαισθε* scripsi *σκέψασθε* libri sed *σκήψεσθε* in marg *P* et *γρ σκέψεσθε* in marg Mor, edd sed *τί γὰρ ἂν καὶ σκήψαισθε*; (*ecquid tandem excusabitis vel excusetis?*) coni Re 11 *δῆμος*; *HVPar* | *ἀλλ'* om *HVVa BPar* | *οὐκ VaBPar* 12 *ἠγόμην P* *ἠγούμην* Mor | *οἷον B* | *τ' MaP* edd 14 *το* ante *εἰκὸς Va*, *τὸ B*

ἱκέτας αἰδούμενοι, παρ' οἷς βωμὸς Ἐλέου, οἱ τὰς τῶν ἄλλων κλαίοντες συμφοράς, ⟨οἵ⟩ μηδὲ τὰ τοιαῦτα τῶν δραμάτων ἀνεχόμενοι ἐν οἷς Ἕλληνες ὑπὸ βαρβάρων ἁλίσκονται. ἐμὲ δὲ ἀδακρυτὶ παρεδώκατε ὀδυρόμενον· ὑμεῖς με ἀποκτείνατε, τῆς Ἀττικῆς μοι μετά-
R IV 304 *δοτε γῆς, μετὰ τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ με | νεκρῶν θάψατε. οὐ γὰρ ᾔδειν οἷος ὁ τρόπος ἦν Μακεδόνων, ἀλλὰ τὸν ἀγαθὸν ἐφοβούμην Φίλιππον. ὑπεροφθεὶς οὖν καὶ μηδενὸς ἐλέου τυχὼν ὑφ' ὑμῶν, οὐ τῇ ὑμῶν ἀναλγησίᾳ ταῦτα, τῇ δὲ ἐμῇ λογίζομαι φρενοβλαβείᾳ καὶ κακοδαιμονίᾳ δικαίως.* 49. *ὑμεῖς μὲν οὖν ἴσως ὑπ' εὐκολίας καὶ φιλανθρωπίας ἐπελάθεσθε τῶν ὑμῖν δεδογμένων, καὶ γάρ ἐστιν ὑμῖν τὸ μὴ μνησικακεῖν πάτριον, ἐμοῦ δὲ ἐγγέγραπται ταῦτα τῇ ψυχῇ καὶ ἀκριβῶς ταῖς μνήμαις τῶν ἐμαυτοῦ κακῶν ἐγκεχαλινω-*

---

1 cf. p. 339 not. 1 2 cf. ad p. 41, 6 et 278, 16 10 Luc. d. Syr. 18 | Dem. Ol. II p. 23, 25 12 Plat. Alc. I p. 122 C 13 Dem. cor. p. 257, 15 sq. 258, 11 sq. 15 cf. t. V 137, 17

---

1 *ἱκέτας* scripsi e *Ma* cum Iacobsio Add 159 Rev 5 Anth Pal III 38 et Cobeto Misc 168 *οἰκέτας HVVaBPar* Re *οἰκείους P* Mor | *ἐλέου βωμὸς HV* | *βωμοὺς P* | *ἐλέους P* sed ς del, Mor | *τῶν* om Re 2 *οἱ* inserui om libri edd | *μὴ δὲ HVaB ParP* 5 *ἀπεκτείνατε VaBPar* 6 *γῆς* inserui ex *HV* om *VaBParMaP* edd 7 *ὁ* om *HVVaBPar* | *ἦν* scripsi ex *HV VaBParMa* *ἐστὶ P* edd 9 *οὐ τῇ ὑμῶν ἀναλγησίᾳ P* edd sed „*possit e vulgata et B*(*av.*) *lectione haec nova haud inconcinna concinnari καὶ μηδενὸς ἐλέου τυχὼν ὑφ' ὑμῶν, εἰκότως,* (*τίνα γὰρ ἂν καὶ ἄλλον εἰκὸς ἐμοὶ συναλγῆσαι;*) *οὐ τῇ ὑμῶν ἀναλγησίᾳ ταῦτα, τῇ δ' ἐμῇ φρενοβλ.*“ Re *τίνα γὰρ ἂν καὶ συναλγῆσαι HVMa* (qui *καὶ* om) *τινὶ ταῦτα ἂν ἀλγήσειε VaBPar* 10 *δὲ* om *HVVaB ParMa* 11 *καὶ κακοδαιμονίᾳ* om *HV* 13 *ὑμῖν* scripsi ex *HVVaBPar* *ἐμοὶ MaP* edd | „*num δεδειγμένων?*“ Re | *ἐστιν* om *B* | *ἡμῖν* Re | *μὴ* inser P^2 | *μνησικακεῖν* e *μνησίκακον* corr P^2 14 *ἐγγέγραπται Ma* sed *ἐγ* antep m^2

μένος σιωπῶ. οὐ γὰρ ἐκείνων γέ τίς εἰμι τῶν ἐκ μεταβολῆς ῥητόρων τῶν, εἰ μέν τι γένοιτο χρηστόν, ἀπόντων, εἰ δέ τι συμβαίη κακόν, πάλιν παρόντων ὥσπερ τὰ ῥήγματα καὶ τὰ σπάσματα, οὐδ' ἐν εὖ μὲν πραττούσῃ σιωπῶ τῇ πόλει, περιμείνας δέ τινα ἀγγελθῆναι συμφοράν, ὥσπερ πνεῦμα, ἀνίσταμαι καὶ φωνασκῶ, οὐ γὰρ οὔτε ὑμεῖς ἐν ἀγαθοῖς τισίν ἐστε νῦν οὔτε ἐγὼ τῶν ἐκ τῆς τοιαύτης περιόδου πολιτευομένων εἰμί τις, ἀλλ' αἰσχρὸν μὲν καὶ ἄτιμον τῷ δήμῳ λέγειν τοὺς ἀτίμους, τοὺς αἰχμαλώτους τῶν Μακεδόνων, ἀδύνατον δὲ ἐμοὶ εἰς τὸ λοιπόν.

50. *Καίτοι* | *γε καὶ πλείω τοῦ δέοντος εἰρη-* R IV 305
κὼς φθάνω, ὥστε καὶ δέκα βίοις ἀνδρὸς ῥήτορος ἀρκέσαι. καί ποτε καὶ πάντων σιωπώντων μετ' ἐκείνην τὴν φοβερὰν ἑσπέραν καὶ τὸν ἐκ Φωκέων ἄγγελον πάντας μὲν τοῦ καιροῦ καὶ τοῦ κινδύνου καλοῦντος, τοῦ κήρυκος δὲ ἐρωτῶντος τίς ἀγορεύειν βούλεται;

---

4 Dem. cor. p. 294, 21 6 Dem. cor. p. 328, 10; fals. leg. p. 421, 20; 449, 14 8 Dem. Phil. III p. 118, 19 13 cf. p. 374, 10 14 sq. Dem. cor. p. 284, 20 sq. 16 Dem. cor. p. 285, 20 17 Dem. cor. p. 285, 6; cf. supra p. 386, 11

---

1 οὐ] καὶ *VaBPar* 2 εἰ inser *P*² οὐ Mor | τι μὲν *VaB Par* μέντοι *P* Mor | γένοιτο scripsi e *VVaBParMa* cum Iacobsio Lect 108 Ach T 869 Anth Pal III 651 γένηται *HP* edd 3 συμβαίη scripsi ex *HVVaBParMa* cum Iacobsio συμβῇ *P* edd 4 ῥήματα *Va* | τὰ om *Ma* | οὐδ' ἐν scripsi auctore Re οὐδὲ libri edd | πράττουσι *VaBPar* 6 καὶ φωνασκῶ post 5 σιωπῶ libri edd transposui auctore Iacobsio Rev 6 coll
οἷς
Dem. ll. ll. 7 ἀγαθῶ *P* et ω in οἷς corr m² | οὔτ' *Ma* 8 τίς *VaB* 9 ἀλλὰ *Ma* | μὲν om *ParP* Re 10 τῶν scripsi e *BMa* τοὺς *VaParP* edd om *HV* | ἀκινδύνων *B* 11 τὸν *HVVaBMa* 13 βίους *Par* 17 δὲ κήρυκος *P* Mor | ἐρωτῶντος scripsi ex *HVVaBParMa* διερωτῶντος *P* edd

βουλομένου δὲ καὶ τολμῶντος οὐδενὸς μόνος εἶπον ὁ μόνος ἐκδοθεὶς οὐκ ὀρθῶς μὲν οὐδὲ νουνεχόντως οὐδ' ἐκεῖνα, λέλεκται δ' ὅμως. 51. *ἀνθ' ὧν τοσούτων εἰρημένων ἀποδοθῆναί μοι τὴν νῦν ἡσυχίαν ἀξιῶ. καὶ γὰρ κατὰ μὲν τὸ ὑμέτερον ἐκποδών εἰμι, τῇ δὲ Φιλίππου χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ ζῶ καὶ περιέρχομαι. οὐ μήν, ἐπείπερ εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν ἐπανήκω, τὸν αὐτὸν εἶναι νομιστέον. οὐδὲ ⟨μὴ⟩ ἐκεῖνό μοί τις εἴπῃ· ἐστρατήγησεν Ἀριστείδης κατελθών. οὐ γὰρ Ἀριστείδην ἐξεδώκατε. ⟨πάλιν⟩ ἐπολιτεύσατο παρ' ὑμῖν Ἀλκιβιάδης. οὐ γὰρ Ἀλκιβιάδην ὑμεῖς εἰς Σπάρτην ἐπέμψατε. ἐστρατήγει καὶ Κίμων μετὰ τὴν φυγήν. οὐ γὰρ ἐκεῖνον ἀφῆκε Φίλιππος. ἐγὼ δὲ ἀδοκήτως μὲν ἐκδοθείς, ἀδοκητότερον δὲ ἀφεθείς, ἂν μὴ σωφρονῶ, θᾶττον οἰμώξομαι νῦν ἢ πάλαι.* 52. *μὴ τοίνυν ὥσπερ ἐξ ἀποδημίας ἢ στρατηγίας ἤ τινος ἄλλης φυγῆς ἐπανελθόντα με κελεύετε δημηγορεῖν, ἀλλ' ἐᾶτε μνημονεύειν ὅθεν πάρειμι. οὔτε γὰρ ὑμεῖς ἐπὶ τοῖς συμβᾶσι τούτοις προειδότες ταῦτα ἐπέμψατε, ἀλλ' ὠργισμένῳ καὶ χαλεπῷ Φιλίππῳ, χαίροντος Αἰσχίνου,*

2 cf. ad t. IV 249, 9

1 *δὲ* om *Ma* | *μηδενὸς HVMa* 2 *νοῦν ἔχοντα HV* *νοῦν ἔχοντος VaBPar* | *οὐδὲ HVVaBPar* 3 *δὲ HV* 5 *ἐμποδών Va* 6 *περιέρχομαι P* sed *ρ* inser m² 7 „*malim καὶ τὸν αὐτὸν*" Re 8 *ὁ δὲ HVVaBParMa* | *μὴ* inserui om libri edd | *ἐκεῖνό μοι*] *ἐκείνων HV* *ἐκεῖ νόμος VaBParMa* | *τίς HVBPar* *τὶς Va* | *ἦν HVVaBParMa* 10 *πάλιν* inserui om libri edd cf. p. 414, 15 11 *ἀλκιβιάδην P* sed *ν* e *σ* corr m² *ἀλκιβιάδη VB* Re 12 *μετὰ* om *Ma* 13 *οὐ* scripsi ex *HVVaBPar* *οὐδὲ MaP* edd 15 *οἰμώξομαι* scripsi e *VVaBPar* *οἰμώζομαι H* cuius fol 52ᵛ hac voce desinit unumque folium quo continebantur quae sequuntur usque ad p. 414, 18 *φοβοῦμαι* periit, *Ma* *οἰμώξαιμι P* edd 17 *με* post *ἐᾶτε Par* 19 *ταῦτ' V*

Δημάδου γελῶντος, βοώντων ἐν ὑμῖν τῶν ἄλλων ῥητόρων· τοῦτο ἐκεῖνο. ἄνθρωπος οἴχεται. τέλος ἔχει τὰ Δημοσθένους. | *οὔτε ἐκεῖνός με πάλιν δεῦρο* R IV 306 *ἐπὶ πολιτείᾳ καὶ λόγοις ἀπέστειλεν, εὖ ⟨γὰρ⟩ ἴστε ὡς καὶ μὴ καλούντων ἂν ὑμῶν ἐπολιτευόμην, εἰ Φίλιππος τοῦτο ἐκέλευσέ μοι.* 53. *ὧν μὲν οὖν μοι Φίλιππος διείλεκται, τὰ μέν ἐστι ῥητά, καὶ ἀκούσεσθε ταῦτα, ἐπειδὰν ἐν τούτῳ τοῦ λόγου γένωμαι, ἃ δ' οὐχ οἷόν τέ ἐστιν ἐξειπεῖν, τὰ δὲ σιωπήσομαι, κἂν ὁτιοῦν γένηται, κἂν ἀγγέλλῃ τι καινότερον Δερκύλος κἂν Ἀμφιπολιτῶν Ἱέραξ καὶ Στρατοκλῆς ἐπέλθωσι καὶ Κλείταρχος ἐξ Ἐρετρίας, κἂν μηνύωσι Θετταλοί, κἂν καλῶσι Βυζάντιοι, κἂν Θηβαῖοι δέωνται, κἂν Πύθων ἐλθὼν ῥέῃ. μόνην ἐκείνην τὴν πολιτείαν πολιτεύσομαι, θεραπεύσω τοὺς ἐπιδημοῦντας Μακεδόνων, ἑστιάσω*

---

2 Dem. Mid. p. 583, 18. Plat. Phaedr. p. 241 D 10 Dem. fals. leg. p. 360, 1 11 Dem. Ol. I p. 11, 11. Theopomp. Phil. III apud Harpocr. s. v. *Ἱέραξ* (fr. 47 ed. Mueller Fr. hist. I p. 285; fr. 43 ed. Grenfell et Hunt) | Dem. cor. p. 252, 18 et 23 13 cf. ad p. 280, 16

---

1 *Δημάδου*] *κατ' ἐμοῦ Par* sed *κατ' ἐ* in ras m[3] | *μὲν P* Mor 2 *τοῦτο· ἐκεῖνος V* *τοῦτο ἐκεῖνος Ma* *τοῦτο ἐκεῖνο*[ος] *P* 4 *πολιτείαν καὶ λόγους V* | *γὰρ* inserui om libri edd | *ὥστε Ma* 5 *καὶ* om *Par* | *ὑμῶν* om *P* Mor 6 *ἐκέλευέ Par* | *οὖν* om *Par* | *μοι* om *VaBPar* 7 *διήγγελται P* Mor | *ῥήματα Ma* | *ταῦτα* om *VaBPar* 8 *τούτῳ* om *Par* | *τοῦ λόγου* scripsi auctore Cobeto Coll 290 *τῷ λόγῳ* libri edd | *ἃ δ'* scripsi e *Va B* cum Iacobsio Lect 108 Rev 6 *ἅδ' VParMaP* edd | *οἷός* Re 9 *τ' ἐστὶν P* edd | *τάδε VaParP* | *σιωπήσωμαι Par* 10 *ἀγγέλλῃ* scripsi e *VVaPar* ut coni Re *ἀγγέλῃ BMaP* edd | *καινότερον* inser *P*[2] om Mor | *Δερκύλος* scripsi coll Dem. l. l. *δέρκυλος VMa* *δέρκυλλος P* edd *κέρκυρος VaBPar* | *κἂν* scripsi auctore Re *καὶ* libri edd 11 *ἔτ' ἔλθωσι* coni Weiskius Hyp II 31 12 *ἐρετρείας Par* sed *ἐ* in ras m[2], *Ma* *αἰρετρείας Va* 13 *ἀθηναῖοι VaBPar* 14 *ῥέῃ*] *εἴη V* (et Mon) | *πολὺς* addendum coni Re at cf. p. 281, 1

τοὺς ἐκεῖθεν ξένους, ζεύγη μισθώσομαι καὶ θέαν κατανεμῶ, φοινικίδας καταβαλῶ, Ὑπερίδου δεήσομαι διαγράψαι μοι τὰ ψηφίσματα. 54. τοιαύτην ὁ Καιρός μοι περιτίθησι πολιτείαν, τοιοῦτον ἡ Τύχη μοι τὸ ἦθος δίδωσι, τοιοῦτον ὑμεῖς τὸν Δημοσθένην ἐποιήσατε. ὁποῖ᾽ ἄττα γὰρ ἂν ᾖ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, τοιοῦτον
R IV 307 | ἀνάγκη καὶ τὸ φρόνημα ἔχειν. ὥσπερ οὖν καὶ τοὺς δίαυλον θέοντας ὀπίσω δεῖ βλέπειν, οὕτω κἀμὲ εἰς Μακεδονίαν, ἐπειδὴ καὶ ὅτε ἐνθένδε ἡγόμην ἐκεῖσε, πρὸς Ἀθηναίους ἀπέβλεπον.

55. Ὑμεῖς δὲ μὴ ἄκοντας ἀξιοῦτε πολιτεύεσθαι τοὺς Μακεδόνων ῥήτορας. καὶ γὰρ οὐδ᾽ ἂν ὑμῖν συνενέγκαι τὸν ἄκοντα καλοῦσιν ἐπὶ τὰ πράγματα καὶ παρὰ γνώμην βιαζομένοις λέγειν, ἅπας γὰρ κάκιστος

---

1 Aeschin. Ctes. § 76 p. 64, 30 | Dem. cor. p. 234, 23
2 Aeschin. Ctes. p. 64, 27 3 cf. t. V 502, 7 6 Dem. p. 173, 26

---

1 καὶ θέαν κατανεμῶ om *B* | κατανέμω *VaPar* 2 „*num* Φοινικίδας ὑπερπετάσω, προσκεφάλαια καταβαλῶ super capitibus eorum extendi curabo vela coccinea solis arcendi ergo et coxis eorum substerni pulvinaria" Re | καταβάλλω *VaB* καταβάλω *Par* | διαγράψαι scripsi cum Iacobsio Add 27 Lect 108 Rev 6 γράψαι libri edd sed κρύψαι coni Re 3 Καιρός et 4 Τύχη scripsi καιρὸς et τύχη libri edd 4 τοιοῦτον scripsi τοῦτο libri edd | τὸ ἦθος ἡ τύχη μοι *V* Re | ἡ om *Par* 5 ὁποῖ᾽ ἄττα — 7 ἔχειν citat omissa particula γὰρ Macarius fol 82ᵛ ὁποῖ᾽ ἄττα scripsi cum Cobeto Coll 290 ὁποιάττα *VP* edd ὁποῖα ἅττα *VaBPar* ὁποῖα *Ma* Macar 6 ἂν ᾖ scripsi e *V VaBMa* cum Iacobsio Rev 6 et Cobeto ἂν ἦν *Par* ἦν *P* edd 8 ὀπίσω om Mor | οὕτως *VaParMa* Mor 9 ὅτε ἐνθένδε scripsi ὅτε ἐνθένδεν *VMa* ἐνθένδε *VaB* ἐνθένδεν *ParP* sed in hoc ν(3) in ὅτε corr m² ἐνθένδε ὅτε edd 10 ἐκεῖθε *V* ἐκεῖθεν *VaBParMa* 11 ἄκοντας scripsi auctore Iacobsio Lect 108 Rev 6 πάντας *VaBParMa* πάντα *VP* edd sed πάντως coni Re 12 τοὺς ὑπὲρ Μακεδόνων ῥήτορας vel potius τὸν ὑπὲρ Μακεδόνων ῥήτορα (*me qui iam in posterum studebo Macedonibus*) coni Re | συνενέγκαι — 14 γνώμην om *Ma* 13 τὸν] τὰ *V* 14 παραγνώμην *B* | „*fort.* ἅπας γὰρ ἑαυτοῦ κάκιστος" Re

ἐν οἷς ἀναγκάζεται, μηδὲ ἐμὲ κινεῖτε καλῶς κείμενον μηδὲ κρούετε σιγῶντα μηδὲ χαμόθεν ἀνίστατε. τί στόμα ἀνοίγετε κεκλεισμένον; τί δὲ λύετε γλῶτταν δεδεμένην; οὐχ ὅλον με Φίλιππος ἀφῆκεν οὐδὲ πάντα. κεκολουμένος ἔοικα μεγαληγορεῖν ὑπὲρ τὰς παρούσας τύχας καὶ παραβάλλειν ἐμαυτὸν τοῖς κρείττοσι. δεδεμένος παρὰ Φιλίππου πάρειμι. 56. *ὁρᾷς οὖν, ἄνθρωπε, τὰ μαντεῖα ὡς νῦν μὲν κιχρᾷ καὶ φθέγγεται, νῦν δὲ ἀνέχει καὶ σιωπᾷ, καὶ ταύτην φέρουσιν οἱ χρησμοῦ δεόμενοι τὴν δαιμονίαν σιωπήν. μηδ' ἐμὲ σεῖε μηδ' ἐμὲ κίνει μάτην. οὐκ ἀναβαίνω ἐπὶ τὸν τρίποδα τοῦ βήματος οὐδὲ μαντεύομαι. ἀπέσβη μοι τὸ πνεῦμα τὸ δαιμόνιον. κενός εἰμι τοῦ θεοῦ. ἀπ' ἐκείνης με τῆς ἡμέρας κατέλιπεν.* | R IV 308

---

4 Plat. leg. VI p. 808 A 8 Isocr. Archid. § 17 p. 119 b sq. | Thuc. VII 48, 3

---

1 *μὴ δὲ VaBParP* | *ἐκεῖ VaBPar* | *κινεῖτε Par* sed ε(2) in ras m² 2 (1 et 2) *μὴ δὲ VaBParP* sed in hoc *δὲ κρούετε* in *δ' ἐκρούετε* corr m² | *σιγῶντος V* | *τὸ* ante *στόμα VaBPar* 3 *δὲ* inserui e *VaBParMa* om *VP* edd 4 *ὅλως* Mor | *ἀφῆκεν οὐδὲ πάντα. κεκολουμένος* scripsi coll Plat. l. l. *ἀφῆκεν*; (punctum *Va*, colon *P*) *οὐδὲ πᾶσι κεκωλυμένος* (sed ς e ν corr *Ma*) libri edd „*fort. οὐδὲ τοῖς πᾶσι κεκολουμένον ἔοικεν ἐμὲ μεγαληγορεῖν*“ Re *ἀφῆκεν οὐδὲ πᾶσι. κεκολουμένος* Iacobs Lect 108 Rev 6 6 *παραβαλεῖν P* Mor | *δέδεμαι VVaBPar Ma* | *παρὰ* scripsi e *VVaBParMa* *ἀπὸ P* edd 7 *ὦ* ante *ἄνθρωπε B* | *μαντεῖα P* sed ˜ e ´ corr m² 8 *ὡς* om *VMa* | *χρᾷ Ma* et coni Cobetus Coll 290 at cf. p. 370 not. 4 et t. IV 831, 35 R 9 *ταυτὰ* Mor | *χρησμοῦ δεόμενοι* scripsi *δεσμούμενοι* libri edd sed *μαντείας* vel *χρησμοῦ δεόμενοι* coni Re *δεόμενοι* coni Iacobs Lect 108, *αἰδούμενοι* Rev 6 10 „*fort. μὴ δῆτα μηδ' ἐμὲ σεῖε*“ Re | *μὴ δ' VaPar* *μὴ δὲ Ma* | *μὴ δ' Va BParP* | *κίνει μάτην* scripsi e *VMa* *κίνει μὰ δί' VaB* *κίνει μὴ δ' Par* *μάτην κίνει P* edd 11 *ἐπὶ τὸν τρίποδα οὐκ ἀναβαίνω ἐπὶ τοῦ VaBPar* 12 *ἀπέσβη* scripsi auctore Cobeto Coll 279 coll p. 92, 20 *ἀπέστη VaBParMaP* edd *ἄπεστί V* | *μοι* scripsi e *V* *μου VaBParMaP* edd

ἐὰν δέ με βιάσησθε, πεπλασμένα φθέγξομαι ὅμοια τῇ ψευδομένῃ Πυθίᾳ.

57. *Ὧν οὖν ὑμῖν μὲν οὐδὲν πλέον, ἐμοὶ δὲ ἔλαττον παρείκοντι γενήσεται, τούτων τίς ὁ περίεργος καὶ μάταιος οὗτος ἔρως ἔγκειταί τισιν; οἷς μηδὲ ταῦτα ἀρκεῖ τὰ πολλὰ ἴσως καὶ αὐτὰ τολμηρά, ἀλλὰ καὶ προσερωτῶσι· τί σιγᾷς, Δημόσθενες; ὥσπερ ἐκ Περσῶν καταβεβηκότες καὶ μηδὲν εἰδότες ὧν ἴσασι πάντες ἄνθρωποι. δεῖ γάρ, ὡς ἔοικεν, ἐπεὶ μὴ λέγω, τῆς γοῦν σιωπῆς ⟨πέρι⟩ γενέσθαι λόγους. οὕτω πάντως τινὲς ἐθέλουσιν ἐμοῦ λαβέσθαι λόγους.*

58. *Ἐγὼ δὲ αὐτοῦ τοῦ πάθους ἅμα καὶ λογισμοῦ πολλὰς ἀνάγκας εἰπεῖν καὶ γνώμας ἔχων τὴν πρώτην ἐρῶ καὶ πιστεύσατε. πρότερον μὲν καὶ ἄκων πως καὶ ὁμοίως τοῖς ἐρῶσιν αὐτόματος τὰ πολλὰ ἐφερόμην ἐπὶ τὰς τοῦ δήμου θύρας, νῦν δὲ οὐδέν με τοιοῦτον ἐγείρει πάθος οὐδὲ ἕλκει πρὸς ὑμᾶς. ὃς δὲ ἄνευ μανίας εἴτε ἐρωτικῆς εἴτε πολιτικῆς ἐπ' ἐκκλησίαν ἢ*

4 Thuc. IV 36, 2. Plat. Theaet. p. 150 D 15 sq. Plat. Phaedr. p. 245 A

1 *ἐὰν* scripsi *ἂν* libri edd | *βιάσασθε V βιάσεσθε* Re *εἰ δέ με βιάσεσθε* coni Iacobs Lect 108 | *πεπλασμένον V* | *φθέγξομαι* scripsi e *VVaBParMa* cum Iacobsio *φθέγγομαι P* edd 3 *ὤνουν VaBPar* | *ὑμεῖς MaP* Mor | „*num dedit Libanius οὐδὲν πλέον ἔσται τυχοῦσιν, ἐμοὶ δ' ἔλαττον?*“ Re 4 *παρείκοντι γενήσεται* scripsi auctore Iacobsio Add 210 Lect 108 Rev 6 *παρακινοῦντι δεήσεται* libri sed *ήσεται* in *ήσει* corr m², edd sed delere voluit Re | *οὗτος καὶ μάταιος VaBPar* 5 *ὡς V* | *μὴ δὲ VaBParP* 7 *προσερωτῶσιν VParMaP* edd | *ἢ P* sed in *τί* corr m² | *ὦ* ante *δημόσθενες VaBPar* 9 *ἐπειδὴ V* 10 *οὖν VaBParMaP* Mor | *πέρι* inserui om libri edd | *οὕτως VParMaP* edd | *πάντες B* 11 *λόγους P* sed ς add „*aut λόγων malim aut λέγοντος*“ Re 14 num *πιστεύσετε?* | *πῶς VBParMaP* edd 15 *ὅμοιος VMa ταπολλὰ VaB* 17 *πρὸς* om *VaPar* | *δὲ* om *Ma οὐδὲ VaB* 18 *εἴτε*(2) *Par* sed *εἴ* ex *οὔ* corr m³ *εἴτ' Ma* | *ἐκκλησίας P* Mor

βουλευτήριον ἔρχεται, ἄτονος καὶ ἀτελὴς αὐτός τε καὶ τὰ πολιτεύματα αὐτοῦ. 59. *ἔπειτα πεπόνηκα καὶ γεγήρακα. νεανίσκος μὲν γὰρ ὢν εἰσῆλθον εἰς τὴν πολιτείαν, βεβίωκα δὲ ἐπὶ τοῦ βήματος μέχρι τῆς ἡλικίας ἣν ὁρᾶτε. ἔστι δὲ οὐχ ὁ αὐτὸς νοῦς ἢ τρόπος τῶν ἐρρωμένων καὶ* | *⟨τῶν⟩ γεγηρακότων, ἀλλ' ἀμβλύτερα* R IV 309 *μὲν τούτων τὰ φρονήματα, ἀνανδρότεροι δὲ οἱ λόγοι. καλῶς οὖν ἔχει μοι ἀφηβηκότι καὶ μεμαρασμένῳ τὴν ἡσυχίαν ἄγειν καὶ τοῖς νεωτέροις καὶ μᾶλλον ἐρρωμένοις τὰ τῆς πολιτείας ὅπλα παραδιδόναι. μᾶλλον δέ, εἰ δεῖ μηδὲν ὑποστειλάμενον εἰπεῖν, τέθνηκα τῷ ψηφίσματι, ἀφῆκα τὴν πολιτικὴν ψυχήν, οἴχεται ἡ δόξα μου, κεῖται τὸ φρόνημά μου.* 60. *λέγω δὲ παράδοξον οὐδέν, ἀλλ' ὥσπερ δὴ πολλοὺς τῶν ἐμβεβροντημένων εἴδετε σεσιωπηκότας, οἳ καὶ τῇ προσβολῇ τοῦ ψόφου καὶ τῷ μεγέθει τοῦ φόβου καταπλαγέντες ἄφωνοι κατέστησαν ἅπαξ τοῦ πνεύματος ἐκπεσόντος ἢ παγέντος ἢ ὅ τι καὶ τὸ συμβαῖνόν ἐστιν, οὕτω καὶ αὐτὸς ἐκπέπληγμαι. τὸ αὐτὸ πέπονθα. ἄφωνος ἐγενόμην ὑπὸ*

---

1 Plat. Phaedr. l. l. II 10 | Luc. Anach. 25   8 Suid. s. v. *ἀφηβηκότι*. Poll. I 236.   11 cf. t. II 166, 16; V 38, 13. Dem. Mid. p. 537, 7

---

1 *βουλετηρίον P* *βουλευτηρίον* Mor „*aut ἐκκλησίαν ἢ βουλευτήριον leg. est aut ἐκκλησίας καὶ βουλευτήρια*" Re   2 *βουλεύματα VaBPar*   5 *ἧς Par* | *ἔτι* Mor | *οὐχ* — 7 *λόγοι* omissa particula *δὲ* citat Macarius fol 82[v]   6 *καὶ τῶν γεγηρακότων* om *VaBPar* | *τῶν* inserui om libri Macar edd | *ἀλλὰ VaBPar Ma*   7 *τούτων* scripsi *αὐτῶν* libri sed om *Ma* | *τὰ φρονήματα αὐτῶν P* Mor | *ἀδρότεροι V*   8 *ἔχοιμι V* | *ἀφηβηκότι Ma* sed *α* in ras 2 litt m², *P* sed *μ* post *α* del m²   10 *ἔργα Ma*
11 *ὑποστελλόμενον V*   12 *οὖν* ante *ἡ VaBPar*   13 *δὲ* post *κεῖται VVaBMa*   15 *πολέμου VaBPar*   17 *παγέντος P* sed *ναρκωθέντος* in marg m³   18 *ὅ τι* scripsi *ὅτι* libri edd | *οὕτως VP*   19 *πέπληγμαι·* ante *τὸ VaB*

τῆς βροντῆς τῆς Μακεδονικῆς, ὑφ' ἧς καὶ τὸν δῆμον εἶδον τρέμοντα καὶ προσκυνοῦντα. 61. μὴ τοίνυν με κελευέτω τις λέγειν, μὴ μᾶλλον ἢ Περικλέα τὸν Ὀλύμπιον ἐκεῖνον ἢ τὸν Ἀλκιβιάδην ἢ τὸν ὁμώνυμον τὸν ἐμόν, ὥσπερ ἀναβεβιωκότα, οὐδὲ γὰρ ἀναβεβίωκα, καθάπερ δοκῶ, ἀλλ' ἄλλως φέρομαι καὶ πλανῶμαι πόθῳ γῆς, καθάπερ αἱ τῶν νεωστὶ τεθνηκότων ψυχαὶ φιλοχωροῦσαι περὶ τὰ συνήθη σώματα. ἆρα ἐθεάσασθέ ποτε εἴδωλον ἐν δράματι καὶ τραγικὴν σκιάν; τοιοῦτόν τι χρῆμα νῦν καὶ τοὐμόν ἐστιν.

ἥκω λιπὼν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας,
ἔνθα δή με δῆμος Ἀθηναίων ὁ μεγαλήτωρ ἔπεμψεν,
Ἀθήνας ὀψόμενος καὶ τῶν δημηγορούντων ἀκουσόμενος.

R IV 310 | 62. ὢ λάλου καὶ περιέργου νεκροῦ, ἐπεὶ μηδὲ ταῦτα ἀρκεῖ. ἀλλὰ πάλιν δημηγορῶ νῦν ἐγώ; τί λέγων; τί γράφων; οἷα καὶ τὰ πρόσθεν; ἀλλὰ μηδὲ ἐκεῖνα ὤφελον. ἀλλὰ ἐναντία ἐκείνοις; ἀλλ' οὐκ ἂν δυναίμην. οὐχ οὕτω πάλιν φοβοῦμαι Φίλιππον ἢ φιλῶ Μακε-

3 cf. ad t. V 550, 9 4 cf. p. 261, 1. Dem. Ol. III p. 34, 21 8 Il. ψ 65 | Plut. cons. ad ux. p. 612 A 11 Dem. cor. p. 315, 22. Eur. Hec. 1 12 cf. t. III 169, 2

1 ἢ *Va* 2 με om *VaB* 3 τίς *P* Mor τὶς *VaPar* | μὴ inserui e *VVaBParMa* om *P* edd 4 τὸν om *VMa* 5 οὐδὲ γὰρ ἀναβεβίωκα om *P* | ἀναβεβίωκα *V* 6 ἀλλὰ *Ma* | ἄλλως om *Ma* 8 φιλοχωροῦσι *VaBPar* | ἄρ' *ParMa* | ἐθεάσασθε *Par* sed ε(1) in ras m² 9 τοῦτό *V* 11 ἄδου *V* 12 μεγαλήτωρ scripsi e *VVaBPar* μεγαλορήτωρ *MaP* sed in hoc μεγαλήτωρ in marg m², edd sed γρ μεγαλήτωρ in marg Mor 13 ἔπεμψεν ἀθήνας ὀψόμενον et ἀκουσόμενον *Ma* Mor 14 ὦ *BMaP* edd | ἔπειτα *VVaBMa* | μὴ δὲ *VBParP* 15 πάλιν om *VVaBPar* | πάλιν post ἐγὼ *V* | δημηγορῶν ἐγὼ *Par* 16 μὴ δὲ *VaBParP* 17 ὄφελον *VMaP* | ἀλλ' *VaB Par* 18 οὕτως *VParMaP* edd | voce φίλιππον rursus inc *H* (fol. 53)

δόνας. τί με κελεύεις λέγειν ἢ γράφειν; ἃ γὰρ ἐνδεῖν δοκεῖ, πάντως ταῦτα οἶσθα σύ. καὶ τί μὴ ⟨σὺ⟩ λέγεις ἢ γράφεις, ἀλλ' ἐν ἐμοὶ καθάπερ Καρῶν τινι τὴν πεῖραν ποιῇ;

63. *Περίεργον μὲν οὖν ἐρῶ λόγον καὶ τῆς παρούσης μοι γνώμης καὶ τύχης θρασύτερον, εἰρήσθω δ' ὅμως. ἐγὼ γὰρ οὐδὲν ὁρῶ περὶ οὗ ἔτι πολιτεύσεταί τις. ὑπὲρ Ὀλυνθίων; κατεσκάφησαν. ὑπὲρ Χαλκιδέων; ἑάλωσαν. ὑπὲρ τῶν ἐπὶ Θρᾴκης; ἔχει δεσπότην. ὑπὲρ Ἁλονήσου; κρατεῖται. ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως; παρελήλυθεν. ὑπὲρ Χερρονήσου; κατείληπται. ὑπὲρ Πελοποννήσου; συγχωροῦσι Κορίνθιοι, σιωπῶσι Λακεδαιμόνιοι. ὑπὲρ τῆς θαλάττης; περιπλεῖται βεβαίως. ὑπὲρ τῆς σιτοπομπίας; οὐ φθονήσει Φίλιππος ὑμῖν τροφῶν ὁ μηδ' ἐμοὶ σωτηρίας. ἀλλ' ὑπὲρ Θετταλίας, ἣν παρελήλυθεν; ἀλλ' ὑπὲρ Φωκέων; ἤδη Φίλιππος ἀμφικτύων. ἀλλ'*

---

3 cf. ep. 1134. Polyb. X 32. Aristid. panath. t. I 267, 11 ed. Dind. c. schol. t. III 244, 25. Plat. Lach. p. 187 B c. schol.; Euthyd. p. 285 B. Zenob. III 59 cf. E. Salzmann, Sprichwörter bei Libanios, Tübingen 1910 p. 42   14 cf. p. 258, 3   16 cf. p. 192, 1 sq.

---

1 *λέγειν ἢ γράφειν* scripsi e *VVaBParMa* *γράφειν ἢ λέγειν P* edd cf. p. 380, 8; 384, 15; 398, 3; 414, 15; 415, 2; 417, 7; 426, 1 | *ἃ*] *μὴ Par* | *ἐνδεῖν δοκεῖ*] *δοκεῖν HV*   2 *δοκεῖ* om *Ma* | *πάντως* scripsi ex *HVVaBParMa* *πάντα P* edd | *οἶσθα Ma* sed *σθ* in ras *ᾖσθα P* sed *οἶσθα* in marg m², et *γρ* in marg Mor | *μοι Par* | *σὺ* inserui om libri edd   3 *Καρῶν* scripsi *καιρῶν* libri edd *ἐν Καρῶν* Cobet Coll 290   4 *ποιεῖ Ma*   5 *λόγιον HV* | *τῆς* om *P* Mor   6 *μοι* scripsi ut coni Re *μου* libri edd | *δὲ HVaB* et in ras *Par²*   7 *ἔτι* scripsi *καὶ* libri edd | *πολιτεύσεταί* scripsi ex *HVVaBPar* *πολιτεύεταί Ma P* edd   8 *κατεσφάγησαν V*   10 *ἀλλοννήσου H* *ἀλλονήσου V* *ἀλονήσου VaP* cf. p. 396, 16   11 *χερροννήσου HV* *χερονήσου B* cf. p. 397, 13 | *Πελοποννήσου* scripsi ex *HB* *πελοπονήσου VVaParMaP* edd cf. p. 397, 1   13 *θαλάττης B* sed *γρ´ θετταλίας* suprascr *θετταλίας HV* *θαλάσσης P* edd *περιπλεῖτε B* sed *αι* supra *ε*, *Par*   14 *ἡμῖν Ma* | *μὴ δ' HVa ParP*   16 *ἀμφικτυώνων VBMaP* edd

ὑπὲρ τῆς Θηβαίων συμμαχίας; τί δεῖ πολέμων ἔτι καὶ στρατοπέδων ὑμῶν Φιλίππῳ πάντα πειθομένων ἅπαντα κελεύοντι ⟨καὶ⟩ ὑπὸ ταῖς ἐπιστολαῖς ἤδη πολιτευο- R IV 311 μένων ταῖς ἐκείνου; 64. ὑπὲρ | τῶν νόμων πολιτεύεσθαι δεῖ; ποίων νόμων; ἀποδημεῖ Σόλων. ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Φοινίκῃ κάθηται. ἀλλ' ὑπὲρ τῶν τειχῶν ὧν ἐπεσκευάζόν ποτε. τί γὰρ δεῖ τούτων Φιλίππου πείθειν ὑμᾶς δυναμένου; ἀλλ' ὑπὲρ ἐλευθερίας, ὀνόματος κενοῦ; ἀλλ' ὑπὲρ σωτηρίας, ὃ πᾶσιν ἀνθρώποις τελευταῖόν ἐστι κτῆμα; ἀλλὰ μὴν καὶ ταύτην ὁρῶ πᾶσιν ἀσφαλῆ διὰ τὴν Φιλίππου φιλανθρωπίαν. 65. τί γράφω; τίσι βοηθεῖν; πάντες Φιλίππου. τίνας συγκαλεῖν; οὐδεὶς ἔτι παρ' ὑμᾶς ἔρχεται. ἀλλ' ὑπὲρ πολέμου; μὴ γένοιτο. ἄξιον μέντοι μου τὴν χεῖρα ἀποκοπῆναι πελέκει καὶ τὴν γλῶτταν καταφαγεῖν πρὶν ἢ τοιοῦτον εἰπεῖν λόγον ἢ γράψαι ψήφισμά τι. ἀλλ' ὑπὲρ εἰρήνης; ἀλλ' οὐ μόνοις ὑμῖν αὐτοῖς ἐσπείσατο, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐγγόνοις ὠμόσαμεν αὐτήν, ὥστε καὶ τοῖς κλη-

---

5 Her. I 29 sq. Plut. Sol. 25 7 Dem. cor. p. 266, 19 12 Dem. Phil. III p. 130, 2 15 cf. p. 164, 21 18 Dem. Phil. II p. 73, 13; fals. leg. p. 356, 7

---

1 *πολέμων* reposui e libris *πολέμου* edd 3 *κελεύοντα* *HV* | *καὶ* inserui om libri edd | *ἐπὶ* *HV* | *τῆς ἐπιστολῆς* *VaB Par* *ἐπιτολαῖς* Mor sed *γρ ἐπιστολαῖς* in marg | *πεπολιτευμένων* *VaBPar* 4 *τῆς* *VaBPar* 5 punctum post *Σόλων* posui om libri edd 6 *καὶ* scripsi ex *HVVaBParMa* *ἐν* *P* edd 7 *δὴ* *Par* 10 *ἐστι* om *Ma* 12 *τίσι* scripsi ex *HVBPar P* *τισι* *Va* *τισὶ* *Ma* edd sed *γρ τίσι* in marg Mor | *πάντες* — 13 *ἔρχεται* postea inser *B* | *φιλίππω* *VaPar* | *τίνας* scripsi *τίνα* *HVBMaP* om *VaPar* | *συγκαλεῖν* scripsi *συγκαλεῖτε* *H VBVaPar* Re *συγκαλεῖται* *MaP* Mor 13 *οὐδείσέτι* *Va* *οὐδεισέτι* *Par* | *ἔρχεσθε* *VaPar* 15 *ἀποφαγεῖν* *HV* | *πρὶν ἢ* scripsi e *V* *πρινὴ* *HVaBParMaP* edd 16 *ψηφίσματι* *H V* 17 *μόνον* *ParMa* | *ὑμῶν* *VaBPar* | *αὐτοῖς* om *VaBPar* *αὐτὸς* *HV* 18 *αὐτὸν* *Par*

ρονόμοις, ἐάνπερ ἄρα καὶ εὐορκεῖν βούλωνται, τούτων τῶν ἀγαθῶν μετέσται.

66. *Σχεδὸν οὖν ἀνάλωται πάντα ὑπὲρ ὧν ἄν τις ἐπολιτεύσατο, καὶ πλείστης ἀπραγμοσύνης μέτοχός ἐστιν ὁ παρὼν χρόνος. ὥστε οὐκ ἐμοῦ θαυμαστόν ἐστι μὴ προσιόντος πρὸς τὸ βῆμα, τῶν δὲ πολιτεύεσθαι προσποιουμένων. τί λέγουσιν ὅλως ἢ γράφουσι τῶν πραγμάτων εἰς τοσαύτην ἡσυχίαν ἁπάντων τετελευτηκότων; ἃ δ' ἂν εἴποι τις καὶ γράψειε νῦν, ταῦτα καὶ γένοιτ' ἂν προειπεῖν ἀπελθόντας, πέμψαι θεωρίαν εἰς τὰ Ἀντιπάτρου Πύθια, καλεῖν τὸν βασιλέα πέμψαντας ἐπὶ μυστήρια. Αἰσχίνης εἰπάτω, Δημάδης γραψάτω. εἰ δὲ δεῖ τινος ἐκ Μακεδονίας, Ἀριστοδήμῳ, Νεοπτολέμῳ πρέπει. παραχωρῶ τοῖς ὑποκριταῖς ταύτης τῆς πολιτείας. | ἐγὼ δὲ οὐδὲ ταῦτα τολμῶ.* 67. *οὐ μέντοι* R IV 312 *γε νῦν πρῶτον εἴσεσθε τὴν ἐμὴν δειλίαν. πάλαι λεγόντων ἀκούετε· μαλακὸς Βάτταλος, ἐγὼ δὲ τότε μὲν οὐ τοιοῦτος ἦν, ἀλλ' Αἴας τις, ὦ ἄνδρες Ἀθη-*

11 Dem. Phil. III p. 119, 11 sq.; fals. leg. p. 380, 21. cf. Schaefer Dem. II 443[2] 13 cf. p. 238, 9; 428, 11; 430, 2. Dem. fals. leg. p. 344, 21; 442, 29 17 cf. ad p. 333, 6. Dem. cor. p. 288, 17 18 Luc. Harm. 1

2 *μεθέσται H μεθέσθαι V* 5 *ἐστι* post *παρὼν B* 6 *δὲ* om *Ma* 7 *τὶ Va* | *γράφουσιν VaBPar* | *τῶν πραγμάτων* om *VaBPar* 9 *εἴπη Ma* | *τίς H* | *γράψειε, νῦν HVVaPar* | *καὶ* om *B* 10 *προειπεῖν* scripsi e *VVaBParMa προσειπεῖν HP* edd sed *„malim καὶ ἄνευ ἐμοῦ γένοιτ' ἄν, προσειπεῖν ἀπελθόντας scil. τοὺς Μακεδονίας βασιλέας καὶ τοὺς τούτων φίλους καὶ δυνάστας“* Re | *θεωρίαν* scripsi e *VVaBParMa θεωρίας HP* edd | *εἰ HV* 11 *τἀντιπάτρου Ma* | *πυθεῖα VaBPar* | *πέμψας HV* 12 *Δημάδης γραψάτω* om *Ma* 15 *οὐ VaB* 16 *οὐδὲ* post *γε Par* | *εἴσεσθε* scripsi e *VaBParMa εἴδεσθε HVP* edd | *ἐμὴν* om *VaBPar* | *πάντων H* 17 *ἀκηκόατε VaB* | *βάταλος VaBMa* 18 *τίς HVaBPar* | *ὧν P* Mor

ναῖοι, μεμηνώς. οὔκουν ἀπέστην πρὶν ἐμαυτὸν ἀποκτεῖναι τῆς πολιτείας, νῦν δὲ ἀληθῶς ἄψυχος, ἄτολμος, ἀφελὴς Βάτταλος. νῦν ὕδωρ πίνω, νῦν νήφω καὶ σωφρονῶ, τότε δὲ μεθύων ὑπὸ φιλοτιμίας ἠγνόουν. 68. *τί με καλεῖτε; ἅπαξ ἀπεστήσατε, ἅπαξ ὑπερωρίσατε. οὐκέτι ὑμέτερός εἰμι οὐδὲ δούλῳ χρῆταί τις ὃν ἀπέδοτο. Φιλίππου νῦν εἰμι, Φιλίππου μόνου. πῶς καὶ γράφω; τί νῦν καὶ τίνα ἐμαυτὸν ἐπιγραψάμενος; Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα; ψεύδομαι, ἀλλὰ Δημοσθένην Φιλίππου τὸν ἐκ Μακεδόνων. τί οὖν μὴ Πύθων ἐλθὼν πολιτεύεται; πῶς πρεσβεύσω παρὰ τοὺς Ἕλληνας, τοὺς τῆς ἐμῆς ἐκδόσεως θεατάς; μὴ γὰρ ἔλαθον; μὴ γὰρ ἠγνοήθην; ἅπαντες ᾔσθοντο. βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἐπύθετο. ἐφ' ᾧ καὶ ὀργίζεσθαί φασι λέγοντα αὐτόν· ἡμῖν δὲ οὐκ ἔδοσαν γῆν καὶ ὕδωρ ⟨καὶ⟩ Φιλίππῳ φθονεῖν.*

---

3 Dem. Phil. II p. 73, 3; fals. leg. p. 355, 23   11 cf. ad p. 280, 16   15 cf. t. V 499, 11

---

1 *οὔκουν* scripsi ex *HVVaBParMa* *οὐκοῦν P* edd | *πρινὴ Par* sed *ἡ* add   2 *δ' VP* edd   3 *ἀφελὴς* scripsi auctore Weiskio Hyp II 49 *ἀσφαλὴς* libri edd | *βάταλος VaBParMa* | *δ'* post *νῦν*(1) *Ma*   4 *ὑπὲρ P* Mor   5 *ἀπεστήσατε* scripsi *ἀπέστητε* libri sed *ἀπεστήκατε* in marg *P*², edd   6 *οὐκ ἔτι Par* | *δόλω HV* | *τίς VParP* edd   7 *φιλίππου*(1) om *B* *φίλιππος VaPar* | *μόνον H*   8 *τίνα* scripsi ex *HVBParMaP* *τινὰ Va* edd sed *τίνα νῦν καὶ τίνος ἐμαυτὸν* coni Re | *ἐπιγραψάμενος* scripsi ex *HVaBParMa* *ἐπιγράψαιμι VP* edd sed *ἐπιγράψομαι* coni Re | *δημοσθένη VaBPar*   9 *δημοσθένην H* | *ἀλλὰ ψεύσομαι. ἀλλὰ* coni Re   10 *δημοσθένη VaBPar* | *τὸν* scripsi e *Ma* *τῶν B* *τοῦ HVVaParP* edd | *ἐκ* om *HV*   11 *μὴ*] *τί Ma* | *πυθὼν VaPar* | *ἐλθὼν P* sed *θὼν* in ras m² | *πρεσβεύω VaBPar* | *περὶ HV*   14 *ἐπεύθετο Ma* | *ἐφ' ᾧ καὶ* om *HVVaBParMa*   15 *καὶ* inserui om libri edd   16 „*malim φθονοῦντα*" Re

69. *Μετὰ ταῦτά φησι· λέγε, Δημόσθενες, ὥσπερ πειρώμενος εἰ τὴν γλῶτταν ἐξέτεμέ μου Φίλιππος. ἐγὼ δὲ οὐ μόνον οὐδὲν λέγω, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἀκούων λεγόντων κλαίω καὶ σιωπῶ. ἐπιλαμβάνομαι δὲ τῆς γλώττης κινουμένης καὶ ῥῆμα ἐκφυγὸν ἤδη με προπετῶς ἐπέσχον καὶ πρὸς ἐμαυτὸν τὸ Αἰσχύλου λέγω πολλάκις·*

| *μέν', ὦ ταλαίπωρ', ἀτρέμα σοῖς ἐν* R IV 313
δεμνίοις.

ἤδη δέ ποτε καὶ ὄναρ δημηγορῶν ἀναστὰς τῇ ψυχῇ καταμέμφομαι· οὔπω σωφρονεῖς; τί πλανᾷ; τί φαντάζῃ, δυστυχής; ἄλλως γάρ· οὐκ ἔχεις ἀπελθεῖν εἰς Μακεδονίαν.

70. *Οὐ μὴν νῦν γε καὶ παντελῶς τὰ πρὸς ὑμᾶς σιωπήσομαι. Ἀθηναῖοι πάρεισι. Δημοσθένους εἰς μέσον ἀχθήτω λόγος. οὐ δεῖ διακενῆς τὸ θέατρον τῷ ποιητῇ*

6 Eur. Or. 258 cf. p. 370 not. 3

1 *μεταταῦτα VaB* | *φασὶ P* Mor 2 *πειρώμενοι MaP* Mor | *εἰ* cum ras 1 litt *P* | *ἐξέτεμέ* scripsi ex *HVVaBMa* *ἐξέτέ Par* *ἐξέταμε P* edd 3 *δὲ οὐ μόνον*] *ᾶ μέλλω μὲν HVVaB Par* *ᾶ μελῶ μὲν Ma* | *οὐδ' ὡς λέγων Ma* | *τῶν* om *HVMa* Re 5 *ἐκφυγὼν P* 6 *τὸ* inserui auctore Re om libri edd | *αἰσχύνου HVP* *αἰσχίνη VaBPar* | *λέγων Ma* 8 *μένε* et *ταλαίπωρε HVVaBParMa* | *ἀτρέμα σοῖς*] *ἀτρέμασ HVaBPar Ma* *ἀτρέμασ σοῖς P* 11 *σωφρονεῖς P* sed *ς* e *ν* corr m[2] *σωφρονιεῖς VaBPar* | *πλανᾷ P* sed *ᾶ* in ras m[2] 12 *φαντάζῃ, δυστυχής; ἄλλως γάρ·* scripsi auctore Iacobsio Add 46 App Pors 326 Lect 109 *φαντάζῃ; δυστυχεῖς· ἄλλως γὰρ* libri edd | *ἔχεις*] *ἔσται Ma* „*num ἄλλοσε γὰρ οὐκ ἔχεις ἀπελθεῖν ἢ εἰς sed totum locum non intelligo*“ Re „*Leni mutatione scribendum puto: ἄλλως γάρ· οὐκ ἔδει σε ἀπελθεῖν sive δυστυχεῖς ἄλλως· οὐ γὰρ ἔδει σε*“ Iacobs Lect 109 *ἄλλως γὰρ οὐκ ἔδει σε* Rev 6 15 *Δημοσθένους* scripsi *δημοσθένης HVVaParMaP* edd *δημοσθέν B* 16 *λόγος* reposui e libris sed *λέγ*[τ] suprascr *P*[2] *λέγε* edd

συνελθεῖν. παρέξω τι δρᾶμα ὡς ἀληθῶς. ἔχω λόγον ἐπιτήδειον εἰπεῖν ἐμαυτῷ, δρᾶμα Ἀττικόν, δρᾶμα Μακεδονικόν, οὐκ Ἀρχέλαον Εὐριπίδου, ἀλλὰ Φίλιππον Δημοσθένους, ὥσπερ δέ τινα ἐπιτήδειον ἀκοῦσαι καὶ τοῖς ἄλλοις ῥήτορσι. ποῦ ποτ᾽ ἐστὶν Ὑπερίδης; ποῦ Λυκοῦργος; ποῦ Διότιμος; ποῦ δὲ Ἡγήσιππος; ποῦ δὲ οἱ λοιποί, οὑμὸς θίασός ποτε καὶ χορός; 71. *ἀκούετε, ὦ ῥήτορες, καὶ τὸν νοῦν προσέχετε. ἄξιον γάρ, ἄξιον καὶ τῆς ⟨ὑμετέρας⟩ ἀρετῆς Φιλίππου χάριν μὴ σιωπηθῆναι. μὴ πρᾶγμα μέγα καὶ καλὸν ἐκείνου λάθῃ. ἐπειδὴ γὰρ σιωπῶντα καὶ ἀθυμοῦντά με, ὡς ἐχρῆν, τοῖς ἐκ Μακεδονίας δορυφόροις παρεδώκατε καὶ πάντων ὑμῶν ὁρώντων εἱλκόμην ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν παρὰ*
R IV 314 *τὸν Ἀριστογείτονα, παρὰ | τὸν Ἐλέου βωμόν, ταῦτα μὲν εἴδετε, ὡς σιωπῶν καὶ κατηφὴς τὴν πόλιν περιέβλεπον, τοὺς βωμοὺς προσεκύνουν, τὰς πύλας*

---

3 Eur. trag. fr. 229 sq. Nauck^2 6 Dem. ep. III p. 1482, 5 | Dem. Phil. III p. 129, 18 14 Arist. Lys. 633. Paus. I 8, 5 | Paus. I 17, 1

---

1 *τί HVaBParMaP* Mor | *δρᾶμα, δρᾶμα ὡς* coni Re 4 *ὥσπερ δέ τινα ἐπιτήδειον* scripsi *ὥσπερ δέ τινα εἴ τι HVVaB ParMa* *ὥσπερ δέον P* edd „*δέ τινα εἴ τι Bav. e lect. Bav. efficio ὥσπερ δεῖ, ἵνα δ᾽ εἴη — sed hoc parum placet, parum satisfacit*" Re | *ἀκοῦσαι* — 5 *ῥήτορσι* in lac 25 fere litt om *B* 5 *ποτέ HVaBPar* | *ὑπερίδης P* sed *ερίδης* ex *έριδες* corr m^2 6 *δὲ* om *VaB* 7 *ὁ λοιπὸς οὑμὸς VaBPar* | *θίασός ποτε* reposui ex *HVVaBParMa* *θίασος ποῦ ποτε P* sed *ποῦ* inser m^2 *θίασος ὁποῦ* edd sed *θίασος ὁμοῦ ποτε καὶ χορός* coni Re | *ὁ* ante *χορός P* edd delevi 8 *γάρ*] *καὶ* Mor 9 *ὑμετέρας* inserui om libri edd *ἀττικῆς* vel *ἑλληνικῆς* inserendum coni Re | *σιωπηθῆναι* scripsi ex *HVVaBParMa* *σιωπᾶν P* edd 10 *μέγα* om *Ma* 11 *γὰρ*] *καὶ* Mor | *ἀθυμοῦντά* scripsi *θαυμάζοντά* libri edd | *χρή HVVaBParMa* | *χρηστὸν* post *ἐχρῆν* eras *P* 12 *παραδεδώκατε HVVaPar* 13 *ἡγόμην HVVaB Par* | *ἐπὶ HVParMa* *περὶ Va* *παρὰ B* | *ἐπὶ HV* 14 *περὶ HV* 15 *πάντες* coni Re, *τότε* Iacobs Lect 109 Rev 6

κατεφίλησα, ἔρρωσθε, εἶπον, Ἀθῆναι καλαί, καὶ ἄλλον ἐνέγκατε Δημοσθένην. 72. *ἦλθον εἰς Ἐλευσῖνα τηρούμενος, θανάτου δεόμενος, ξίφος ζητῶν ἢ βρόχον ἢ φάρμακον. ὦ Κριτία καὶ τριάκοντα, πρὸς ἐμαυτὸν εἶπον, μακάριος Θηραμένης, μακάριοι οἳ τὸ κώνειον πιόντες ἐν Ἀθήναις ἀπέθανον, ἐγὼ δὲ εἰς Μακεδονίαν σύρομαι τὼ χεῖρε δεδεμένος, ἵνα μηδ' ἀπὸ χειρός τινα πορίσωμαι πρὸς ἐλευθερίαν συμβολήν. ἐμαρτυράμην τὰς θεὰς καὶ τὴν Σαλαμῖνα βλέπων ἐκάλουν τὸν Θεμιστοκλέα λέγων· σὲ μὲν εἰς βαρβάρους ἔπεμψεν ἡ Τύχη μετὰ τὴν θάλασσαν, ἐγὼ δὲ ἄκων ἄπειμι.* 73. *ἠγόμην διὰ Βοιωτίας ἐπιδεικνύντων με ταῖς πόλεσι τῶν Μακεδόνων ὡς τρόπαιον τῆς Ἑλλάδος. ἐστέναξα παριὼν τὸν Ἐλευθέριον ἐν Πλαταιαῖς. Χαιρώνειαν ἐλοιδόρησα μὴ πεσὼν ἐκεῖ μετὰ τῶν ἀγαθῶν χιλίων. ἐπεὶ δὲ εἰς Θήβας αὐτὰς ἥκομεν, ἐγὼ μὲν ἐδεόμην τῶν ἀγόντων ἐγκαλύψαι καὶ μὴ δεῖξαί με Θηβαίοις αἰχμάλωτον ἀγώγιμον Φιλίππου τὸν πρεσβευτήν, τὸν σεμνῶς παρ'*

---

14 Thuc. II 71,2. Paus. IX 2,5   16 cf. ad p. 299,1; 306,17   18 cf. p. 252, 5

---

1 ὦ ante *ἀθῆναι Ma*   2 *ἄλλως* Mor   3 *κατηγορούμενος B*   4 *πρὸς*] *καὶ HVVaBPar*   5 post *εἶπον* lac 3 litt *Va*   6 *οἳ* scripsi e *P* cum Sinteni *οἱ HVVaBParMa* edd | *πίνοντες Ma*   7 *χέρε HV*   8 *μὴ δ' HVaParP δὲ μὴ Ma*   9 *πρὸς* om *Par* | *συμβολήν* scripsi ex *HVMa* cum Cobeto Coll 291 *συμβουλήν VaBParP* sed in hoc *υ*(2) eras, edd   10 *τὴν* inserui e libris sed in *P* inser m² om edd *πρὸς τὴν* coni Re | *σαλαμῖνος P* sed *ος* in *α* corr m² | *τὸν* inserui ex *HVVaBParMa* om *P* edd   11 *λέγων V* sed in *βλέπων* corr m³ | *εἰς βαρβάρους* om *P* Mor   12 *θάλατταν Ma* | *ἄκων* om Mor   13 *ἐπὶ HV*   15 *τὴν ἐλευθερίαν Par*   18 *καὶ* inserui e *Par* om *HVVaBMaP* edd | *θηβαίοις* — 422,1 *φιλίππου* postea inser *B* | *θηβαιὰς VaPar βεβαίοις HV*   19 *φίλιππον VaPar*

αὐτοῖς δημηγορήσαντα, οἱ δὲ ἐξεπίτηδες περιῆγον καὶ μετ' αὐτῶν Τιμόλαος, Θεογείτων, Ἀνεμοίτας. ἔλεγον· R IV 315 ἴδετε | Δημοσθένην, ἴδετε τὸν Φιλίππῳ συμβουλεύσαντα πολεμεῖν. ὑπὸ Ἀθηναίων ἐκδέδοται. οὐ φοβηθήσεσθε. σιωπήσεται. 74. εἶδον Δελφῶν τινες λυπούμενοι. κἀγὼ μὲν τὸν Πύθιον ἠρόμην εἰ τοῦτο παρρησίας ἆθλόν ἐστιν, εἶπε δέ τις· παρὰ τὸν ἀγωνοθέτην ἄγε Φίλιππον, ἀπολώλεκε γὰρ Δημοσθένην, ὡς ἓν τῶν ἀναθημάτων. μετὰ ταῦτα διὰ Φωκέων ἠγόμην. ἦλθον οἱ διῳκισμένοι, συνέδραμον. ἦλθον γύναια καὶ παιδάρια καὶ πρεσβῦται δυστυχεῖς. ἀλλήλοις συνεκλαύσαμεν. πολλοὶ μὲν οἱ Φωκέων κρημνοί, ἀλλὰ δεινῶς ἐτηρούμην. θέαμα καὶ Θετταλῶν ἐγενόμην, τῶν ἀνόμων Θετταλῶν, ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖνοί τι τοιοῦτον παρ' αὐτοῖς γεγονὸς ἐμνημόνευον. ἀθρόοις δὲ τοῖς δήμοις ἐνετύγχανον ὑπὸ τῆς φή-

2 sq. Dem. cor. p. 324, 15 10 cf. p. 196, 19 11 cf. p. 235, 17

1 οἱ δὲ scripsi ex *HVaBPar* οἱ δ' *Ma* οἴδ' *VP* edd | περιῆγον om Mor | καὶ om *Ma* 2 num Τιμόλας ut apud Dem. l. l.? | θεοτήτων *HPar* θεοτοίτων *Va* θεαιτήτων inser *B* θεοτίτων *MaP* Mor | ἔλεγον om *HVVaBParMa* 3 ἴδετε scripsi εἶδες *HVVaBParMa* om *P* edd | ἴδετε om *HVaBParMa* εἶδον δὲ *V* | φιλίππον *Par* 5 σιωπήσεται scripsi auctore Re οὐ (om *Par* edd) σιωπήσετε libri edd 6 Δελφῶν τινες λυπούμενοι] δὲ ἀφ' ὧν τι ὠνούμενοι *HVVaBParMa* | γρ μυούμενοι in marg *MaP*[2] Mor 7 παρρησίας *P* sed ς add m[2] | ἔργον *VaB* ἃ *Par* | περὶ *VaB* 8 ἀπολώλεκε γὰρ scripsi ἀπολωλεκέναι libri edd 9 μεταταῦτα *B* | διὰ om Re 11 ἦλθε *HVVaBParMa* | καὶ (1) om *Par* | πρεσβύται cf t. IV 55, 12 14 ἀνόμων scripsi ex *HVVaBParMa* cum Iacobsio Lect 109 ἀνοήτων *P* edd num ἀπίστων, ut apud Dem. p. 15, 15; 657, 27? | ἐκεῖνοι τί *HVaMaP* 15 παρ' αὐτοῖς γεγονὸς scripsi παρ' αὐτοῖς γεγονὸς *P* edd γεγονὸς (γεγονὼς *Par*) παρ' αὐτοῖς *HVVaBParMa* 16 ἀθρόοις scripsi auctore Re ἀθρόως *HVMaP* edd ἀθρόον *VaBPar*

μης συνειλεγμένοις ἐπὶ τῷ παραδόξῳ θεάματι. παρῳδευσα τὰς τυραννικὰς οἰκίας, Ἄλον, Λάρισσαν, Φάρσαλον, δεσμώτης γέρων ἀκούων τὰς τιμωρίας ἃς δώσειν εἰκαζόμην. 75. τοιαύτην ἐπόμπευσα πομπὴν ὥσπερ διὰ κενῆς τῆς γῆς εἴσω καὶ ἔξω πυλῶν τῆς Ἑλλάδος. ἐν Θήβαις δέ μοί τινες ἔνευον φυγεῖν καὶ ἱκέτην καθεσθῆναι. οὐ μὴν ἤθελον ἔγωγε Ἀπόλλω τὸν Ἰσμήνιον ἱκετεύειν ἢ τὸν Ἡρακλέα μετὰ τὴν Ἀθηνᾶν. ἐπειδὴ δὲ εἰς αὐτὴν Μακεδονίαν ἤλθομεν, ἔχαιρον, ἐκρότουν πάντες ὡς ἐν μεγάλοις ἐπινικίοις, | ὡς R IV 316
Ὄλυνθον, ὡς Ἀμφίπολιν, ὡς Θήβας, ὡς Ἀθήνας ἔχοντες. ἀλλήλοις με πάντες ἐδείκνυον, παισὶ καὶ γυναιξίν. οὗτός ἐστι Δημοσθένης. οὐκέτι πονήσομεν. οὐκέτι κινδυνεύσομεν. τὰ ὅπλα καταθώμεθα. ἡμέτερός ἐστιν. 76. ἐνταῦθα δὲ ἤδη ἐν Πέλλῃ μὲν ἦν, ὁ δὲ φόβος πολὺς ἔτι προσῆν, καὶ πάντα ἔπασχον

4 Dem. Mid. p. 522, 3 5 cf. p. 197, 6 6 cf. t. II 165, 5

1 *συνειλεγμένων HV* 2 *ἅλον P* sed *ἅλ* ex *ἄλλ* corr m² *ἄλλην HV* 5 *διακενῆς P* | *καινῆς H* sed *αι* in ras, *VVaBPar* | *τῆς* om *HVVaBParMa* 6 *φυγεῖν καὶ* scripsi cum Iacobsio Lect 109 Rev 6 *καὶ φυγεῖν* libri edd „*in vocibus καὶ φυγεῖν videtur nomen templi latere, ad quod ut confugeret supplex, auctores sibi factos esse Thebanos quosdam ait*“ Re 7 *ἤθελον* scripsi *ἔμελλον* libri edd | *ἔγωγε Ἀπόλλω* scripsi *ἔγωγε τὸν ἀπόλλωνα P* sed *γέγονα πολλῷ* in marg m², edd *γέγωνα* (*γέγονα Ma*) *πολλῷ HVVaBParMa* | *τὴν VaPar* | *Ἰσμήνιον* scripsi *ἰσμηνίαν* libri edd 8 *τῆς ἀθηνᾶς Va* 9 *καὶ* ante *εἰς HVVaBPar* Re | *ὡς P* Mor 9 *ἥκομεν Va* 10 *ὡς ἐν μεγάλοις P* sed *ὡς ἐν με* in ras m² | *ὡς* om *Par* 11 *ὁ* ante *ὄλυνθον Ma* | *ἀθήνας* reposui e libris *ἀθηνᾶς* edd 13 *ἐστιν ὁ VaBPar* | *οὐκ ἔτι Par* | *οὐκ ἔτι ParP* 15 *ἐστιν, ἐνταῦθα ὤν, πάλαι δέον. ἤδη ἐν* coni Re *ἐστιν ἐνταῦθα ὤν. ἤδη δὲ ἐν* Iacobs Add 269, *ἐστιν ὁ αὐθάδης. ἤδη ἐν* App Pors 326 Lect 109 Rev 6 | *ἐν* inserui e libris ut coni Re et Iacobs om edd | *Πέλλῃ* scripsi ex *HVVaBParMa* ut coni Re et Iacobs Lect Rev *πελλήνῃ P* edd | *μὲν ἦν*] *ἤμην* Iacobs Add Lect Rev 16 *πολὺς* om *VaB* | *ἦν* Iacobs App Pors 326

ταῖς ἐλπίσιν ὅσα ὑπὸ τῆς τῶν ἐχόντων ἐξουσίας ἠδυνάμην παθεῖν. δεσμὰ περιέβλεπον, αἰκίας, βασάνους ἁπάσας, ξίφη καὶ σαγάρεις Μακεδονικάς. τὴν γλῶτταν ᾤμην ἀποκόψειν μού τινα. εὐθὺς οὖν ταῦτ' ἐννοῶν ἁπάντων μεστὸς ἦν τῶν κακῶν. φόβος δὲ πάθους πείρας χαλεπώτερος, ὅτι τὸ μὲν παθεῖν σύντομον καὶ δι' ὀξείας ῥοπῆς παύεται, τὸ δὲ δέος ἐν τοῖς μέλλουσιν ἐπαιωρούμενον μακροτέραν λαμβάνει τὴν αἴσθησιν. 77. *καὶ τὸ μὲν πάθος ἐστὶ δεινόν, φέρειν δὲ θαρρύνας ἐμαυτὸν καὶ πρὸς τὴν ἐμαυτοῦ ψυχὴν εἰπών· Ἀθηναῖός εἰμι, Δημοσθένης εἰμί. ἄγε, ὡς εὐσχημόνως, ὡς καλῶς. ἅπασι μὲν ἀνθρώποις ἀναγκαῖον τέλος, ἀπειλεῖ τὸν θάνατον ἡ φύσις, οὐδ' ἔστιν ἀποδρᾶναι τὴν κοινὴν ἀνάγκην οὐδ' ἐν τοῖς στεγανωτάτοις ἕρκεσι κατακεκρυμμένον, πρέπει δὲ τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσι τῆς μὲν ὑψηλῆς ἐλπίδος ἔχεσθαι, δέχεσθαι δὲ ἀσμένως ὅ τιπερ ἂν δοκῇ τῷ θεῷ, τοιαῦτα φιλοσοφήσας*
R IV 317 *παρὰ τὸν | Φίλιππον αὐτὸν εἰσηγόμην.*

---

3 cf. t. IV 242, 10 | cf. p. 427, 15

---

1 *τῶν* om *P* Mor 3 *σαγάρεις V* sed *εις* in *ους* corr m[2] 4 *ἀποκόψαι Ma* | *μού* om *Par* | *τινάς HVBPar* | *ταῦτα V MaP* edd 8 *ἐπηωρούμενον HV ἀπαιωρούμενον Par* | *λαμβάνει τὴν αἴσθησιν* scripsi ex *HVVaBPar τὴν αἴσθησιν λαμβάνει MaP* edd 9 *καὶ* om *H* | *ἔστι BParP εἰ* coni Iacobs Add 269, *εἰ καὶ* App Pors 326 Lect 109 Rev 6 | *φέρει Ma* | *δὲ*] *δεῖ* coni Iacobs *δὲ ἀνάγκη* coni Re | *θαρρύνω P* Mor | *οὖν* post *θαρρύνας* inserendum coni Re Iacobs App Pors, *δ'* Iacobs Add Lect Rev 11 *εἰμι*] *εἰπὼν Va εἶ Par* | *Δημοσθένης εἰμι* postea inser *B* om *VaPar* 13 *ἀθάνατον P* sed *ἀ* del m[2] 14 *οὐδέν ἐστιν Ma* | *ἀποδράναι* libri edd cf. t. IV 376, 7 | *οὐδ' ἐν*] *οὐδὲ HVVaPar* 15 *στεγανωτοῖς* Mor 16 *πρέπει* — 18 *θεῷ* citat omissa particula *δὲ* Macarius fol 82[v] | *ἀληθῶς* Macar 17 „*malim ὑψίστης*“ Re | *ἀσμένως* scripsi coll p. 377, 2 *εὐμενῶς* libri edd 19 *περὶ VaParMa*

78. *Ποῖον οἴεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θέατρον οὕτω σπουδαῖον γενέσθαι ποτέ; τοιαῦτ' ἤχθη ποτὲ παρ' ὑμῖν Διονύσια; καθῆστο μὲν σεμνὸς αὐτὸς ὁ Φίλιππος, παρειστήκει δὲ ὁ γενναῖος παῖς Ἀλέξανδρος, παρῆν δὲ Ὀλυμπιὰς ἡ χρηστὴ καὶ ξένοι καὶ πεζέταιροι καὶ δορυφόροι, καὶ πολὺ μὲν πλῆθος αὐτῶν Μακεδόνων, πολὺ δὲ τῶν ἄλλων ἐπιδημούντων κατὰ πρεσβείαν ἢ μουσικῆς ἐπίδειξιν ἢ μισθοφορίαν, Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων. καὶ γὰρ Ἰλλυριοὶ καὶ Παίονες καὶ Τριβαλλοὶ συνέδραμον ἰδεῖν αἰχμάλωτον Δημοσθένην. ἦν δὲ πολλὴ σιωπὴ καὶ ὠθισμὸς τῶν ἄλλων θεατῶν.* 79. *εἰς τοιοῦτόν με, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θέατρον ἐπέμψατε, ἐγὼ δὲ οὐκ ἐφοβήθην, οὐκ ἐξεπλάγην, ὥσπερ ὅτε πρεσβεύων ἐνέτυχον Φιλίππῳ, ἀλλ' ἀνασχὼν τὴν κεφαλὴν ἔφην· ἥκω, βασιλεῦ, καὶ ἑκὼν καὶ ἄκων ἐπὶ τὰς σὰς θύρας, ἡδέως ὑπὸ Ἀθηναίων σοι δοθείς, ὃς κακὰ πλεῖστα Ἑλλήνων τὸν σὸν οἶκον εἰργασάμην λέγων καὶ γράφων, ἔπρεψέ μοι τὸ προοίμιον τοῦ*

---

7 cf. p. 224, 9 10 sq. cf. p. 304, 11 13 cf. t. I 524, 11 17 Thuc. I 137, 4

---

1 *ποῖ VVaBPar* | *ἴστε HVVaBParMa* | *ὦ* om *VaBPar* 2 *οὕτως V* edd | *σπουδαῖον* inser *P*² | *πότε* ante *τοιαῦτ' P* edd delevi | *τοιαῦτα P* edd | *ἦχθαι P* Mor *ἦκταί Ma* | *ποτὲ* inserui ex *HVVaBParMa* om *P* edd 3 *καθῆσθο H* *καθῆτο Ma* | *σεμνῶς VaPar* 6 *πεζαίτεροι VaBParMa P* Mor 8 *πρεσβείαν P* sed *ν* in *σ* corr *πρεσβείας HVaB Par* 9 *μισθοφορίας P* Mor | *γὰρ Ἰλλυριοὶ καὶ* om *P* Mor 10 *τριβαλοὶ VaB* 12 *ὠθησμὸς Par* *ὠθισθμὸς P* sed *γρ ὠθισμὸς* in marg m² | *τῶν* om *P* sed *γρ* in marg m² | *γρ θεαμάτων* in marg *P*² Mor *θεαμάτων Ma* | *μὲν VaBPar* 13 *ἀθηναῖοι ἄνδρες P* 14 *πρέσβεων Par* 15 num *ἥκω, ἔφην*? 16 *βασιλεὺσ P* sed ` e ˜ corr 17 *μὲν* post *ἡδέως VaBPar* | *σοι δοθείς*] *ἐκδοθείς VaBPar* 18 *ἔτρεψέ Par* | *τοῦ* scripsi ex *HVaParMa* *τὸ VBP* edd

Θεμιστοκλέους. ταῦτα ὑπὲρ τῆς ἐμαυτοῦ πατρίδος καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐπολιτευόμην. εἰ δὲ ἀρετῇ δικαίᾳ τοῖς οἰκείοις συνηγωνιζόμην, R IV 318 | *ἀλλ' οὐ σοὶ πολεμῶν ἁπλῶς, ἀξιῶ μοι συγγνώμην γενέσθαι κατὰ τὸν τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν νόμον. νῦν δὲ σός εἰμι καὶ χρῶ μοι λαβών.* 80. *ὁ δὲ σκαιότερον μὲν οὐδὲν οὐδὲ πικρότερον ἠμείψατο, οὐκ ἦν βάρβαρος ὁ Φίλιππος, οὐκ ἦν τύραννος, ἀπολοίμην κακῶς, οἷον ἄνδρα ἐλοιδόρουν, μᾶλλον δέ, ἀπωλλύμην, βασιλικῶς δὲ καὶ μεγαλοπρεπῶς, Αἰσχίνη φίλτατε, ἄκουε γὰρ ὡς τὰ μὲν ὠνείδισε, τὰ δὲ ἤλεγξεν, ἔδρασε δὲ κακὸν οὐδέν. χαῖρε, εἶπε, Δημόσθενες. τί ταῦτα; πῶς ἥκεις; τίς ἔπεμψέ σε; πρεσβεύων ἥκεις; Ἀμφίπολιν ἀπαιτήσων; πάλιν ἡμῖν ἐνοχλήσων; ἀλλ' Ἀθηναῖοί σε ἐκδεδώκασιν; ὑπὲρ ὧν ἐβόας; ὑπὲρ ὧν ἡμῖν ἐπολέ-*

---

9 Dem. Phil. III p. 119, 4 sq.

---

1 „*ταῦτα si servas aut ταὐτὰ legis, tum γὰρ addendum erit; alias mallem τοιαῦτα*“ Re ὅτε coni Iacobs Lect 109 Rev 6 | ἐμαυτοῦ scripsi ex *HVVaBParMa* ἐμοῦ *P* edd 2 ἦν δὴ *Ma P* sed in hoc ex ἦν δ' ἡ corr m², Mor qui ἦν δ' coni 3 ἀρετὴ *VaPar* | τῇ ante δικαίᾳ *V* edd delevi εἰ δ' ἀρετή, τὰ δίκαια τοῖς οἰκείοις συναγωνίζεσθαι, τοῖς φίλοις συναγωνιζόμενος, ἀλλ' οὐ σοὶ πολεμῶν coni Re | ἠγωνιζόμην *VaB* 4 σοι *Ma* 5 τὸν om *Va* inser *P²* | ἀγαθῶν om Re 7 μικρὸν *Ma* 9 ἀπολλοίμην *VVaBPar* ἀπωλλύμην *Ma* 10 ἀπωλλύμην scripsi ἀπολλοίμην *HVVaBParMa* ἀπωλύμην *P* edd sed delendum censet Re | δὲ om *HV* τε *Ma* 11 αἰσχύνη *P* Mor | καὶ ante γὰρ *Ma* et inser *P²* | γὰρ] δὴ coni Iacobs Lect 109 Rev 6 γὰρ ὡς] „*fort. leg. καὶ παρεστὼς, scil. ἐμοί· aut καὶ παραστήσας sc. ἐμὲ ἑαυτῷ*“ Re | τὸ *VaPar* 12 τα *Va* | εἰπὼν Re 14 post ἥκεις signum interrogationis posui e *Par* colon *H* comma *Va* om *VBMaP* edd 15 post ἐνοχλήσων signum interrogationis posui colon libri edd | ἀλλ' om *VaB* | ἀθηναῖοι σε *P* sed ε in ras m² Ἀθηναῖοι σ' edd | ἐκδεδώκασι περὶ *HV* 16 ὑμῖν Mor

μεις; τί σε ὤνησεν ὁ Μαραθών; τί δὲ ἡ Σαλαμίς; τί δὲ τὰ ὑπὲρ Χαλκιδέων, τί δὲ τὰ ὑπὲρ Βυζαντίων καὶ Φωκέων ψηφίσματα; τί δὲ αἱ δημηγορίαι αἱ μακραί; τί δ' οἱ ἀπόστολοι καὶ τριηραρχίαι καὶ τὰ πολλὰ πολιτεύματα; 81. *οὐκ ᾐσχύνου ἐμοὶ διαφερόμενος ὑπὲρ τῶν ἀχαρίστων Ἀθηναίων; ἥκεις εἰς Μακεδονίαν, εἰς Πέλλαν, ὅθεν οὐδὲ ἀνδράποδον ⟨σπουδαῖον⟩. ἐμοί σε ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἔδωκε. τί σε ἐργάσομαι; πῶς σοι χρήσομαι; ὡς τύραννος, ὡς λῃστής; οὔκ εἰμι τοιοῦτος οἷον ἔλεγες. οὐκ ἀναμίξω σε τοῖς Ὀλυνθίων αἰχμαλώτοις οὐδὲ ἀριθμήσω σε μετὰ τῶν ἀπὸ Χαιρωνείας ἑαλωκότων οὐδὲ Ἀτρεστίδᾳ | σε χαριοῦμαι* R IV 319 *ἤ τινι τῶν ξένων τῶν ἐμῶν. ἀποκόψω σου τὴν γλῶτταν; Θρᾳκός ἐστι τυράννου τοῦτο*

2 Dem. cor. p. 296, 11 sq. 8 cf. ad p. 258, 19 14 cf. ad p. 233, 1 16 cf. p. 42, 9

1 *τίς BPar* *σε* om *Ma* | *ὤνησεν* om *Par* 2 *τὰ* (1) om *Par* 3 *δαὶ VaPar* 4 *αἱ* om Mor | *δαὶ Va* | *αἱ ἀποστολαὶ HVVaBParMa* *οἱ* om *P* Mor 8 signum interrogationis post *ὅθεν* edd delevi ut coni Re et Iacobs Add 263 Lect 109 Rev 6 | *οὐδὲ*] *ὡς HVVaBParMa* *οὐδ' ἂν* coni Iacobs Add Lect | *σπουδαῖον* inserui ut *σπουδαῖον ἥκει* inserendum coni Mor Not fol VI^{v}, *χρηστὸν* Re, *λάβοι* vel *θέλοι ὁ δῆμος* Iacobs Lect, *ἐγώ* Add Rev 9 *δὲ* post *ἐμοὶ* inserendum coni Iacobs Add Rev, *ἐμοί* delendum Lect | *τῶν* scripsi e *VaBParMa* *ὁ HV* Re om *P* Mor 11 *ληστής HVaMaP* 12 *ὀλυνθίοις HV* 13 *ἀριθμήσω* scripsi auctore Re *ἀριθμῶ* libri edd 14 *Ἀτρεστίδᾳ* scripsi coll l. l. cum Cobeto Mnem. N. S. II 409 Coll 291 *ἀνδραστίδα HV* *ἀδραστίδα VaBParMa* Re *ἀριστείδη P* sed *γρ ἀδραστίδη* in marg m^{2}, Mor sed *γρ Ἀδραστίδῃ* in marg | *σε* om *HVVaBPar* 15 *ἤ*] *δέει HVVaBParMa* „*malim ἢ ἄλλῳ*" Re | „*fort. οὐκ* (*vel οὐδ'*) *ἀποκόψω*" Re 16 *γλῶσσαν VP* edd | *θρακός Par* sed *θρ* in ras m^{2} | *τοῦτο* scripsi ex *HVMa* *τὸ VaBParP* edd

ἔργον ἀπολέσαι γλῶτταν Ἀττικήν, ἐγὼ δέ, κἂν ὀργίζωμαί σοι, τοὺς λόγους σου φιλῶ καὶ τὴν τραυλίζουσαν ἐκείνην γλῶτταν ἐπαινῶ πρὸ τῆς Αἰσχίνου καὶ Δημάδου. ἀλλ᾽ ἀποκτείνω σε κἀγὼ ὅμοιος Ἀθηναίοις γένωμαι; θάρρησον. οὐκ ἄν τι κακὸν παρ᾽ ἡμῶν πάθοις. 82. *ἀλλ᾽ ἐπειδή σοι τοῦτο ἐπεδειξάμην ὡς ἡμέτερος εἶ καὶ οὐκ ἄν ποτε τὴν ἐξουσίαν τὴν ἐμὴν ἐκφύγοις, ἀφίημί σε. εἰ μὲν οὖν βούλει μένειν ἐν Μακεδονίᾳ, πολλοὺς παρ᾽ ἡμῖν ἔχεις πολίτας, Ἀριστόδημον, Καλλίαν, τὸν Φρύνωνος υἱόν. ἐγώ σοι καὶ οἶκον δίδωμι. δώσω ⟨δὲ⟩ καὶ γῆν παρ᾽ ἡμῖν ἀρκοῦσαν καὶ ἔσῃ παρ᾽ ἐμοὶ μέγας, ὡς Πύθων, ὡς Χαρίδημος, ὡς ἕτεροι ξένοι. παραδίδωμί σοι τὸν Ἀλέξανδρον μαθητήν. παίδευέ μοι μετὰ Ἀριστοτέλους τὸν υἱόν. εἰ δὲ καὶ τοῦ δημηγορεῖν ἡττώμενος εἶ, πρεσβεύσεις ὑπὲρ ἡμῶν εἰς Θετταλίαν, εἰς Βοιωτίαν, εἰς Ἀρκαδίαν, εἰς*

3 Lib. prooem. Dem. p. 3, 24 11 cf. p. 238, 9. Dem. fals. leg. p. 442, 29 | Dem. Ol. II p. 23, 19 12 cf. p. 334, 19 | Dem. fals. leg. p. 412, 23 sq. 14 cf. ad p. 238, 16. Dem. Aristocr. p. 662, 10 sq.; cor. p. 272, 16 | Dem. Aristocr. p. 661, 25 sq. cf. p. 370 not. 3

1 *ἀποκόψαι VaB* | *γλῶσσαν VP* edd 2 *σοι VaBPar* 3 *τραυλίζουσαν* scripsi auctore Iacobsio Ach T 766 (*ψελλίζουσαν* vel *τραυλίζουσαν* Rev 6) *τειχίζουσαν* libri edd | *ἐκείνην* scripsi e *VaBPar* ut coni Iacobs *ἐκείνους HVMaP* edd | *γλῶσσαν V P* edd | *πρὸς V* | *αἰσχύνου MaP* 6 *πάθοις παρ᾽ ὑμῶν VaB* 8 *ἐκφύγης V* sed *η* ex *οι* corr, *Ma* 9 *ἐν μακεδονία μένειν P* Mor 11 comma post *Καλλίαν* inserui om libri edd | *τοῦ HVVaBMa* 12 *ἐκδίδωμι P* Mor | *δὲ* inserui auctore Re om libri edd 13 *ἡμῶν VaB* | *ἀρκοῦσαν* scripsi auctore Re *οὖσαν P* edd om *HVVaPParMa* | *ἡμῖν VaBPar* 16 *μετ᾽ HV* 17 *πρεσβεύεις Ma*

Θήβας, εἰς αὐτὰς τὰς Ἀθήνας, ἐὰν ἐθέλῃς. εἰ δὲ ἑτέρωσέ ποι βαδιῇ, μνημόνευσον ὅθεν ἄπει, τίς ἀφίησί σε. ἐγὼ μέν σοι σωτηρίας οὐκ ἐφθόνησα, ἐφείσθω δὲ καὶ σοὶ σώζειν σεαυτόν. 83. *ἔκλαιον ἑστώς, εἰς τὴν γῆν ἔβλεπον. ὁ δὲ εἶπε, φιλαθήναιε καὶ ταλαίπωρε, δῆλος εἶ πρὸς Ἀθήνας βλέπων. ἄπιθι μέν, ἀλλ' ὡς ἐμός, ἀλλ' ὡς εἷς κἀκεῖ Μακεδόνων. μή με ποιήσῃς ἐπιστολῆς δεηθῆναι δευτέρας, σὺ δὲ ἡμῖν γράφε. ὦ τοῦ χρηστοῦ βασιλέως, | ὦ τοῦ θαυμαστοῦ Φι-* R IV 320 *λίππου, οἷον προσέθηκε τὸν τελευταῖον λόγον· εἰ βούλει, καὶ πολιτεύου, Δημόσθενες. πάντως γὰρ οἶσθα πῶς πολιτεύεσθαί σε δεῖ.* 84. *καλέσας δὲ Ἀντίπατρον καὶ Παρμενίωνα τούτοις με παρέδωκε θεραπείας τευξόμενον καὶ παραμυθίας, καὶ τὰ ἄλλα δὲ πάντα ἡμέρως καὶ χρηστῶς καὶ φιλικῶς μοι προσηνέχθη. περιήγαγέ με, τὰς δυνάμεις ἔδειξε, τὰς παρασκευάς. τὰ μὲν ἤρετο, τὰ δὲ ἐσκέψατο, τὰ δὲ διηγήσατο.* 85. *ὡς πάντα καλὸς καὶ ἡδὺς ὁ Φίλιππος, ὡς*

---

8 Dem. p. 152, 1 sq. 14 cf. p. 250, 15

---

1 τὰς inserui ex *HVVaBParMa* om *P* edd | θέλης *HV VaBMa* 2 δ' *VaMa* | ποι scripsi που *HVMaP* πη *VaB Par* | βαδιεῖς Mor | μνημόνευσον *P* sed ν(2) in ras m² 4 σοὶ om *Ma* | σεαυτῷ *P* Mor 5 ἔκλαον *VaPar* 7 ἀλλ' ὡς ἐμός om Re | οὑμός? 8 εἰς κἀκείνην Μακεδονίαν *HV VaBPar* εἰς κακείνην μακεδονίαν *Ma* εἰς κἀκείνη Μακεδόνων Iacobs Lect 109 Anth Pal III 666 | τε *V* 10 Φιλίππου] βασιλέως *Ma* βασιλέως, ὦ τοῦ ἀνεξικάκου φιλίππου *VaBPar* 12 δὲ ante καὶ *VaBPar* | πολιτευομένου *Ma* 13 καὶ post πῶς *HV* 14 κατέδωκε *Ma* 15 τἆλλα *HMa* τ' ἄλλα *VaB* τ' ἄλλα *Par* 16 προσηνέχθ$\overset{\eta}{\alpha\iota}$ *Ma* 17 μοι *VaB* | comma post με inserui auctore Re om libri edd | ἔδειξέ μοι *VaBPar* 19 ὁ om *HVaBParMa*

δεινὸς συμπιεῖν, ὡς μνημονικός, ὡς φιλόδωρος. τί μέγα Ἀριστοδήμῳ τὰς Ἀπολλοφάνους δοῦναι θυγατέρας; Δημοσθένην ἀφῆκεν. ἔλυσέ μοι καὶ τῶν ἀπὸ Χαιρωνείας τινάς. ὤφελον ἔτι παρ' ἐκείνῳ μένειν, ὤφελον οἰκεῖν ἐν Μακεδονίᾳ. νῦν δὲ ἐγὼ μὲν ἐκεῖθεν ἀπηλλάγην, ἵνα μηδὲν εἴπω μηδὲ ἐκεῖ, ἐνταῦθα δὲ ἔχω πράγματα; ὢ τῆς σκαιότητος, ὢ τῆς βίας. οὐκ ἔξεστιν Ἀθήνησι σιωπᾶν, οὐκ ἔξεστι παρ' ὑμῖν ἀπραγμόνως ἀποθανεῖν. ἐν τοῖς ξένοις εἰμί, μέτοικός εἰμι, πάλαι μὲν Ἀθηναῖος, νῦν δὲ Μακεδὼν ὤν.

85. *Οὐ φοβῇ, συκοφάντα, Φιλίππου φίλον, μᾶλλον δὲ δοῦλον; ἐπιστελῶ μου ταῦτα τῷ δεσπότῃ; οὔκ εἰμι κατάσκοπος οὐδὲ περίεργος ξένος, ἀλλὰ δύσερώς τις ἄνθρωπος καὶ τὰς ἀδίκους Ἀθήνας φιλῶν. εἰ δὲ λυπῶ τι φιλῶν, εἰς Μακεδονίαν ἀπελεύσομαι. τί μοι βασκαίνεις; τί πολυπραγμονεῖς; τί δέ με κελεύεις λέγειν ὡς πρόσφατον ἐκ Μακεδονίας; τί πλεῖον ἑωρακότα; ἓν*
R IV 321 *εἶδον, ἓν οἶδα, ἓν λέγω· φιλαθήναιος | Φί-*

2 cf. ad p. 417, 13 | p. 358, 10 17 Dem. Aristog. I p. 788, 23

1 *συμπιεῖν P* sed *ι*(1) ex *ο* corr m² *συμπονεῖν HV* | *μνημονευτικὸς VaPar* 2 *με γὰρ HVVaBParMa* | colon post *μέγα P*, punctum Mor, signum interrogationis Re delevi | *ἀπολλοφάνους P* sed *α*(2) ex *ο* corr m² | *θυγατέρας δοῦναι Par* 3 *ἀφῆκε VP* edd *ἀφῆκα VaBPar* | *τὸν P* 4 *τινάς* om *Par* | *ὄφελον HVParMa* 5 *ὄφελον HVVaParMa* 6 *ἵν' ἂν* coni Iacobs Ach T 913 Lect 110 Rev 6 | *μὴ δὲ HVaPar* *μὴ δέον λέγεσθαι* coni Re *μὴ δέον* Cobetus Mnem. N. S. III 149 *μηδεὶς ἐγκαλεῖ* (vel *κρίνει*) coni Iacobs | *δ' Ma* 7 signum interrogationis posui punctum libri edd 8 *ἡμῖν Ma* 10 *Μακεδὼν ὤν* scripsi ex *HVVaBPar* *μετὰ μακεδόνων MaP* edd

12 *ἐπιστέλλω MaP* Mor | signum interrogationis posui punctum libri edd 14 *λυπῶ τι* scripsi ex *H* cum Iacobsio Lect 110 Rev 6 *λυπῶ, τι VBP* Re qui *λυπῶ τινα* vel *σε* legendum coni *λυπῶ, τί VaParMa* Mor 17 *πλεῖον* scripsi ex *H VVaBPar* *πλεῖστον Ma* *πλέον P* edd

λιππος. τί με ἀχάριστον, τί με θρασύν, τί με ἀναιδῆ, τί με δυσσεβῆ ποιεῖς; ταῦτα λύτρα κατάθωμαι Φιλίππῳ; ἐπὶ σιωπῇ παρεγενόμην. τοῦτο καὶ μὴ κελεύοντι Φιλίππῳ αὐτὸς ἐπηγγειλάμην. κῆρυξ ἐπιδημῶ τῆς Φιλίππου φιλανθρωπίας καὶ τρόπαιον περιέρχομαι οἷον ἐγείρειν μόνον Μακεδόσιν ἐπιχώριον.

86. *Ἐγὼ μὲν οὖν οὐδὲν ἐρῶ, τοῖς δὲ λέγουσιν ὀφθήσομαι. πρὸς ἐμέ τις δημηγορείτω βλέπων. τί οἴεσθε; ῥαδίως καρτερῶ; χαίρω σιωπῶν; κλαίω μέν, ὅταν οἱ πρυτάνεις προθῶσιν ἐκκλησίαν, ἀλγῶ δὲ μετὰ τῶν ἀτίμων περιιών. στένων ἄνω τοῦ θεάτρου κάθημαι, ὅταν δὲ ἀκούσω τοῦ κήρυκος κηρύττοντος· τίς ἀγορεύειν βούλεται; καταβὰς ἀποτρέχω, μή με παραπείσῃ τὸ κήρυγμα. καί, μὰ Δία, δι' οὐδὲν εἰς τὰς ἐκκλησίας ἀναβαίνω ἢ ἵνα με Ὑπερίδης βλέπων σωφρονῇ, ἵνα Λυκοῦργος φοβηθῇ τῷ τοὺς φίλους σιωπᾶν,*

6 cf. t. I 523, 14 et 15 10 Luc. necyom. § 19 12 cf. p. 386, 11

1 *με*(2)] *δὲ HVVaBPar* | *ἀχάριστον* scripsi auctoribus Iacobsio Lect 110 Rev 6 Anth Pal III 355 et Cobeto Coll 291 *χείριστον* libri edd | *δὲ* ante *με*(3) *HVVaBMaP* edd delevi cum Iacobsio Rev et Cobeto | *ἀναιδῆ, τί με δυσσεβῆ* scripsi cum Iacobsio Lect Rev *τί με δυσσεβῆ HVVaB τί με ἀναιδῆ ParMa P* edd 2 *καταθῶμαι P* sed in *κατάθωμαι* corr m² 3 signum interrogationis posui colon libri edd 4 „*fort. αὐτὸς ἂν*" Re | *κήρυξ VBParMaP* edd 5 *περιέρχομαι P* sed *ρ*(2) inser m² 6 *μόνον* om *VaB* 8 *ἐμὲ τίς HVaPar* 9 *χαίρω* scripsi e *VVaBParMa φέρω HP* edd | *κλαίων V* 10 *προσθῶσιν Ma* | *ἐκκλησίας Ma* Mor 12 *δὲ* post *ὅταν* posui, post *στένων* libri edd | *κηρύσσοντος VaB* 13 *βούληται B* | *μήτε H* 14 *μὰ P* sed *α* ex *η* corr m² | *δία P* sed *ι* m² *δι' VaPar* om *B* | *δι'* om *VaB* | *οὐδὲ Par* sed *ε* in ras m² *γρ ἀναβαίνω* 15 *φοιτῶ Va* | *ἢ* om *BPar* | *με* om *P* Mor | *σωφρονῇ P* sed *ῇ* ex *εῖ* corr m² 16 num *μὴ φοβηθῇ*? | *φοβηθῇ* inser *B βοηθῆται Va σωφρονθιε Par* | *τῷ P* sed *ῷ* ex *ὰ* corr m² *τὸ Ma* om *VaPar*

λέγω δὲ οὐδέν. 87. *ὦ δέσποτα Φίλιππε, πανταχοῦ μὲν πάρει καὶ πανταχοῦ μὲν ὁρᾷς, πάντα δὲ ἀκούεις, τὰ παρ' Ἀθηναίοις μάλιστα. οὐδ' αὐτὸς μὲν σιωπῶ, τοῖς δὲ ὑποβάλλω δημηγορίας καὶ ψηφίσματα, ἀλλά μοι σιωπᾶται μᾶλλον ἢ ταῖς ἀλούσαις ἀηδόσιν. οὐδὲ γὰρ δεῖ λέγειν δοῦλον ῥήτορα.* 88. *ἐγὼ δὲ καὶ ἐμαυτὸν οἶδα. οὔκ εἰμι ῥήτωρ ἀσφαλής. φοβοῦμαι μὴ λέγων ἁμάρτω ἤ τι θρασύτερον ἐξελθὸν λάθῃ με δημηγοροῦντα.* R IV 322 *οὐκ ἔστι δὲ οὔτε | τεμνομένῳ μὴ στένειν οὔτε ὑφ' ὑμῶν κελευομένῳ μὴ λέγειν. ἔτι δὲ καὶ τὸ τῆς γλώττης ἔθος ἐμαυτοῦ δέδοικα. ἐν ἄλλοις ἠσκήθην λόγοις. ἐὰν εἰς ἐκείνους καὶ νῦν ἐξολίσθω, πάλιν ᾠχόμην. ἐᾶτε δή με βεβαίως σιωπᾶν. εἰ μὲν φιλῶν τις ἐπιθυμεῖ μου πάλιν ἀκοῦσαι δημηγοροῦντος, φει-*

---

5 Aelian. nat. anim. III 40. Philostr. vit. soph. I 21

---

2 *παρεῖ P* sed in *πάρει* corr m² | *μὲν* om *Par* *με Ma* | *δ' VP* edd 3 *παρὰ B* *περὶ Va* | *σιωπῶν Par* 4 *δὲ*] *μὲν Ma* | *καὶ* om *VaBPar* 5 *σιωπᾶτε Ma* | *δὲ* post *μᾶλλον P* Mor | *ἀλούσαις* scripsi auctore Re cum Iacobsio Add 119 Lect 110 Rev 6 et Cobeto Coll 291 *ἀδούσαις* libri *ᾀδούσαις* edd 6 *οἶδα* in marg *Par* 8 *ἢ τί HVaParP* | *ἐξελθὸν λάθῃ* scripsi auctore Iacobsio Add 129 Rev 6 *ἐξέλθῃ* libri edd | *μοι Ma* | *φυγὸν* post *με* excidisse coni Re 9 *οὐκ ἔστι δὲ ὅτε ὑπομένω μὴ στένειν· ὡς ὁ ἀφ' ὑμῶν μὴ ἐώμενος λέγειν P* Mor sed *οὐκ ἔστι δὲ οὔτε τεμνομένω* (*ἔστιν οὔτε γενομένῳ* Mor) *μὴ στένειν μήτε* (*μήθ'* Mor) *ὑφ' ὑμῶν κλαιομένω* (*καλουμένῳ* Mor) *μὴ λέγειν* in marg *P²* et *γρ* in marg Mor | *μεμνημένω Par* | *στέγειν VaPar* | *οὔτε* Re *μήτε HVVaBParMa* 10 *κελευομένῳ* Re *κλαιομένω* libri | *ἔτι* — 12 *λόγοις* om *VaBPar* 12 *λέγειν HV* | *ἐξολισθῶ* libri sed in *ἐξολίσθω* corr *P²*, edd 13 *δέ H V* | *εἰ μὲν* scripsi *εἴτε* libri edd sed „*εἴτε bene si habet, debebit etiam paulo post pro εἰ δὲ μισῶν legi εἴτε μ. sin autem εἰ δὲ ibi rectum est, etiam hic εἰ μὲν erit exarandum*“ Re *εἰ γὰρ* coni Iacobs Ach T 946 Rev 6 | *φιλότις Par* 14 *τίς HVaPar MaP* | *ἐπιθυμεῖ μου*] *ἐπιθυμοῦμαι B*

σάσθω δοῦλον. ἔχει μου παλαιὰ ταῦτα ψηφίσματα, δημηγορίας δημοσίᾳ κειμένας. ἐκείνους ἀναγινωσκέτω τοὺς λόγους. εἰ δὲ μισῶν τις ἐμὲ πάρεστιν, ἱκανῶς ἔλαβε παρ' ἐμοῦ δίκην. ἐξέδωκεν, ἀπώλεσε. καὶ μὴν τίνος οὐ μείζων αὕτη τιμωρία; ὁ δημηγόρος Δημοσθένης σιωπᾷ.

89. *Θαρρεῖν κελεύει μέ τις ὡς, κἂν ὁτιοῦν λέγω, μηκέτι ἂν ὑφ' ὑμῶν ἐκδοθέντα. μὴ γὰρ οὐ βούλομαι; μὴ γὰρ οὐ θαρρῶ; μὴ γὰρ οὐ χαίρων ἀπέλθοιμ' ἂν εἰς Μακεδονίαν; ἀλλ' οὐδέν ἐστιν ὅ τι καὶ ἀπολείπεται. ὡς εἴ γε καὶ μικρὸν ἦν, εἶπον μὲν ἂν οὐδέν, ἐμάνην δ' ἄν, ὡς Σόλων, κἀγώ. νῦν δὲ πάντα ἀνάλωται, τὰ εἴσω Πυλῶν, τὰ ἔξω, Χαλκιδεῖς, Φωκεῖς, Ἑλλήσποντος, Χερρόνησος, Δημοσθένης.* 90. *ἡσυχίαν ἄγωμεν, συμπολιτευώμεθα τῇ Τύχῃ. ἐὰν καινὸν γένηταί τι καὶ σφόδρα βιάζηταί με | καὶ κοινὸν* R IV 323 *ὁρῶ κίνδυνον ἢ φόβον τῆς Ἑλλάδος εἴτε ἐκ Σού-*

---

12 cf. p. 389, 16   13 cf. p. 197, 6

---

1 *μοι HV* | *τὰ* ante *παλαιὰ* inserendum coni Iacobs Lect 110 Rev 6 | „*fort. πάλαι*" Re | *ταῦτα* scripsi ex *HVVaBPar* *τὰ MaP* edd   3 *δὲ* om *VaB* | *τίς HVaParP* | *ἐμὲ* om *Par*   4 *δίκην* scripsi ex *HVVaBPar* *δίκας MaP* edd | *ἀπώλεσεν Va* | *μὴν* scripsi *νῦν* libri edd sed „*malim καίτοι aut καὶ μὴν*" Re   6 *σιωπᾷ P* sed *ᾷ* ex *ὴν* corr m²   7 *με τίς HPar* | *ὡς* om *HV* | *κἂν* scripsi e *VaBPar* *οὐ κἂν P* sed *οὐ* del m² *οὐκ ἂν HVMa* edd sed *ὡς οὐδ' ἂν ὁτιοῦν — ὑφ' ὑμῶν μέλλοντα ἐκδοθῆναι* coni Re   8 *ἀφ' HV* | *ἡμῶν Par* | *ἐκδοθέντα* scripsi ex *HVVaBPar* *ἐκδοθῆναι MaP* edd sed *ἐκδοθήσομαι* coni Mor   10 *καταλείπεται Ma* Mor   11 *μὲν* om *VaBPar*   14 *χερόννησος H*   15 *συμπολιτευόμεθα P* sed *ο*(2) in *ω* corr m², Mor | *ῇ* (i. e. *ὑφ' ἧς*) post *τύχῃ* excidisse coni Re | *ἂν P* Mor   17 *τῆς*] *τὲ VaPar* | *σουσῶν P* sed in *σούσων* corr m²

σων εἴτε ἐκ Θρᾳκῶν εἴτε ἄλλοθέν ποθεν, ῥαγήσεταί μοι φωνή, κἂν μὴ θέλω, ἀπελθὼν εἰς Θήβας πολιτεύσομαι.

---

1 *ῥαγήσεται*] *ἠχήσει, ῥῆξιν ποιήσει* suprascr. P^3 2 *διὰ τὸ μηδίσαι ποτὲ Θηβαίους* in marg P^3

---

1 *εἴτ'* (2) *Ma* | *ῥαγήσεταί τοι* Re 2 *θέλων VaBParP* sed in hoc *ν* del m², Mor | „*fort. leg. καὶ ἀπελθὼν vel εἶτ' ἀπελθὼν*“ Re

Sequuntur duae declamationes quarum argumentum ex historia quidem verum non Attica[1]) sumptum est.

1) Ad hanc quidem pertinet declamatio inscripta *Κατέλευσαν Πίνδαρον Θηβαῖοι ἐπὶ τῷ τοὺς Ἀθηναίους ἐγκωμιάσασθαι καὶ γράφει τις τοὺς Ἀθηναίους στρατεύειν ἐπ' αὐτοὺς τοὺς Θηβαίους*, sed quoniam tantum reliquiae exstant (Mélanges Graux p. 631 sq.), aeque atque Alcibiadis declamatio (cf. t. V 529 not. 1) inter fragmenta locum inveniet.

XXIV.

Declamatio inscripta *Νόμος ἐν Λακεδαίμονι τὸν εἴσω τριάκοντα ἐτῶν μὴ δημηγορεῖν. Θηβαῖοι τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην νικήσαντες πρέσβεις πρὸς Λακεδαιμονίους πεπόμφασι πόλεμον ἀπειλοῦντες, ἢν μὴ Μεσήνην ἀφῶσιν αὐτόνομον. λεγόντων ἀφεῖναί τινων Ἀρχίδαμος νέος ὢν ἔτι παραινεῖ τὸν πόλεμον δέξασθαι. πέπεικε. τροπὴ γέγονε τῶν δυσμενῶν καὶ γράφεταί τις παρανόμων Ἀρχίδαμον. μελετῶμεν τὸν Ἀρχίδαμον* qua Archidamus accusatus quod legem quae triginta annis minorem contionari vetabat oratione de Messene retinenda habita laesisset se defendit[1]), etsi non fuit inter acceptissimas, tamen aliquatenus gratiam studiosorum eloquentiae Libanianae[2]) iniit. Itaque nec 'corporis' finibus coercita mansit, sed etiam in 'eclogas' intravit nec numerus codicum quibus ad hanc aetatem pervenit parvus est. Sunt autem hi 27:

Initium facio a 'corporalibus'.

1. Hierosolymitanus bibliothecae patriarchalis Sanc-

---

1) Argumentum fictum est. Ansam dedit oratio Isocratis sexta qua Archidamus Lacedaemonios cohortatur ne Thebanis Messenen dimitti postulantibus obsequantur, cui Libanius etiam in singulis nonnulla debet, nisi statuere mavis eum id egisse ut *τὸν Μεσσηνιακὸν* Alcidamantis, quo Archidamus contrarium Lacedaemoniis suaserat (Mueller or. Att. II 316) refutaret. Legis illius qua declamatio nititur mentio fit apud Plutarchum Lyc. 25.

2) Singulare studium in breviloquentia Spartana imitanda cernitur, unde etiam asyndetorum amor explicatur, quae A. Gasda iniuria removeri voluit.

tae Crucis 57 (= Cr) palimpsestus saeculi XI/XII continet folio 61^{vr} verba declamationis inde a p. 445, 11 τῆς ἐμῆς usque ad p. 449, 15 ἡ σπάρτη, sed magna pars scripturae abrasa est. Excussi et quae certo legi potuerunt adnotavi. Vide t. V p. 154 sq.

2. Hierosolymitanus bibliothecae patriarchalis S. Sepulcri 107 (= H) saec. XIV fol. 127. Vide t. V p. 150 sq. Contuli.

3. Barberinus II 41 nunc Vaticanus (= B) saec. XV fol. 349^{v}. Vide t. I p. 24 sq. Contulit mihi Pius Franchi de Cavaleriis.

4. Parisinus gr. 3014 saec. XIV fol. 184. Vide t. II p. 375 sq.

5. Laurentianus LVII 21 saec. XIV/XV fol. 261^{v}. Vide t. V p. 158 sq.

6. Parisinus gr. 3019 saec. XIV/XV fol. 123^{v}. Vide t. IV p. 306 sq.

7. Laurentianus LVII 27 (= Laur) anno 1392 exaratus fol. 88. Exstant scholia in margine manu librarii, supra lineas manu secunda exarata. Vide t. I p. 59 sq. Contuli.

8. Wolfenbuttelanus 511 Gud. graec. 77 saec. XV e Laurentiano LVII 27 descriptus fol. 97. Vide t. I p. 64 sq. Contulit Reiskia in usum mariti.

9. Escurialensis T-II-9 saec. XVI descriptus est ex editione Ferrariensi quae Wolfenbuttelanum fontem habuit. Vide t. I p. 67.

In numero codicum 'eclogariorum' sunt:

10. Marcianus gr 439 (= M) saec. XII/XIII fol. 170. In margine exstant scholia manu librarii postea exarata (= M^{m}). Vide t. V p. 168 sq. Contuli.

11. Matritensis 4679 olim N-49 (= Ma) saec. XIV fol. 73^{v}. Correctus est e codice alterius familiae duabus manibus, secunda quae etiam scholia in margine scripsit, et tertia. Vide t. I p. 362 sq. et IV 410. Contuli.

12. Berolinensis gr. 195 olim Claromontanus (= Cl) saec. XIV fol. 80. Vide t. IV p. 410 sq. Contuli.

Ex eodem quo Berolinensis codice descriptus est

13. Athous conventus Batopaedii 367 (= Ba) saec. XIV/XV fol. 147. Vide t. II p. 185 sq. et 233. Contulit meum in usum Paul. Spyr. Lambros.

14. Ambrosianus I 49 sup. anno 1488 exaratus fol. 131. Vide t. I p. 363 sq. Ex eodem quo hic descriptus est exemplari

15. Parisinus gr. 3017 saec. XV fol. 136ᵛ. Vide t. II p. 4 sq. Protheoria collata est a Boissonadio. Cf. t. I p. 78.

16. Parisinus gr. 854 saec. XIV continet foliis 245 usque ad 247 declamationem inde a verbis *οὐδ' ἵνα* p. 448,11 usque ad finem. Vide t. V p. 171 sq.

17. Parisinus gr. 3018 saec. XV fol. 47. Vide t. V p. 173 sq. Ex eodem quo hic exemplari fluxit

18. Parisinus gr. 3015 saec. XIV fol. 46ᵛ. Vide t. V p. 175 sq.

19. Laurentianus LVII 23 saec. XIV fol. 50. Vide t. V p. 176 sq.

20. Mosquensis bibliothecae synodalis 489 saec. XV fol. 137. Vide t. V p. 180 sq.

21. Vaticanus gr. 937 saec. XV fol. 80. Vide t. I p. 329 sq.

22. Bodleianus Canonicianus gr. 41 saec. XV fol. 105. Deest protheoria. Creberrimae sunt glossae interlineares, rariores coniecturae. Initium mihi contulit A. B. Poynton. Vide t. V p. 186 sq. et infra p. 441 not. 1.

23. Chalcenus monasterii S. Trinitatis 145 saec. XV fol. 332ᵛ. Vide t. V p. 224 sq.

24. Parisinus gr. 3016 saec. XV fol. 243. Vide t. I p. 53 sq.

25. Escurialensis T-II-11 (147) saec. XVI fol. 95. Vide t. V p. 366 sq.

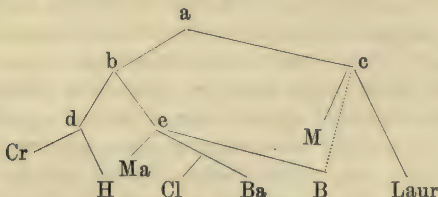
26. Vaticanus gr. 1392 saec. XV/XVI fol. 94ᵛ continet declamationem cum versione latina Benedicti Bursae. Vide t. V p. 296 sq. et infra p. 439 sq.

27. Parisinus gr. 3023 saec. XV/XVI fol. 46ᵛ conti-

net tantum titulum et initium protheoriae usque ad verba p. 444, 6 *καταλιμπάνων ἀνεύθυνον.* Vide t. V 188 sq.

Ex his quos in censum vocandos esse duxi codices octo *CrHMaClBaBMLaur* rursus in duas discedunt familias, quarum prior codicibus *CrHMaClBaB*, altera codicibus *MLaur* continetur, ita tamen ut *B* vestigia recensionis ex utraque familia mixtae praebeat. In universum hic quoque prior familia textus formam genuinam maiore cum fide servavit quam altera. *H* autem non ex ipso *Cr* sed e fonte cum hoc communi fluxit. Etiam *MaClBa* ad idem redeunt exemplar, ita tamen ut *Cl* et *Ba* communem fontem habeant.

Necessitudinis igitur vinculum quo singuli codices inter se coniuncti sunt hoc tibi reddet stemma

Quam accepta declamatio scholasticis medii aevi fuerit scholia monstrant codicum alterius familiae *MLau* propria et ex hac in *Ma* transsumpta.

Macarius Chrysocephalus in Roseto[1]) usus ille quidem codice prioris familiae sex locos laudavit, Thomas Magister et Andreas Lopadiata[2]) singulos.

Sed declamatio etiam una ex iis fuit quibus in linguam latinam vertendis primum Italorum adulescentium tirocinia posita sunt. Benedicti Bursae Mutinensis postea (anno 1442) professoris rhetoricae Ferrariensis[3]) versio in codice

1) Cf. t. I p 351.
2) Cf. t. I p. 238.
3) Cf. *Franc. Zambeccari* p. 43. Voigt-Lehnerdt, Wiederbelebung des klass. Altert. I 564.

245 87 bibliothecae seminarii Patavini chartaceo saeculi XV exstat inscripta: *Defensio Archidami Lacedaemonii per benedictum bursam in latinum versa* et nomine interpretis priva[1]) e latere textus graeci posita in Vaticano graeco 1392 fol. 94.

Prooemium hoc est[2]):

Apud lacedemonios erat lex, ne quis concionaretur qui intra tricenos annos esset. Thebani posteaquam lacedemonios vicerant in leuctra, miserunt legatos, qui minarentur bellum victis, nisi mesanam dimitterent liberam, ut ipsa suis legibus, non alienis iussibus pareret. Ergo per lacedemonios adhibita consultatione cum multi dicerent oportere dimittere mesanam, Archidamus qui etiam tum iuvenis erat, monuit, ut bellum potius susciperetur. Itaque persuasit. suscipitur bellum. praelium committitur. consternatio et fuga hostium[3]), *hoc est thebanorum, facta est. Post eam victoriam Archidamus accusatus tanquam prevaricator legis habuit defensionem egregiam. quam ego cum forte in quibusdam grecis orationibus reperissem, admiratus gravitatem summam et homine lacedemonio dignam magnitudinemque eam traducere e greco in latinum statui, praesertim cum viderem eam orationem non admodum laboriosam fore mihi traducenti tum propter brevitudinem sui, tum propter meam in eo opere intelligentiam verborum minus difficilem. hanc igitur ita a me traductam tibi*[4]) *mitto, summo doctrinarum omnium praeceptori ac utriusque linguae claro lumini et ornamento, ut qui opuscula et scripta mea non modo legere sed et laudare dignaris, idem legas traductionem hanc desque tuum iudicium, utrum deinceps elaborare*

---

1) Quod coniectura t. V p. 297 not. 3 de Bursa prolata verum me assecutum esse dicere queo, id benevolentiae Franc. Xav. Seppelti debeo qui apographum initii versionis ex hoc codice mihi fecit.

2) Primum ex apographo codicis Patavini a Corradino facto publici iuris feci *Franc. Zambeccari* p. 326 sq.

3) Usque ad hoc vocabulum Vaticanus cum Patavino prorsus consentit. Reliqua una cum protheoria desunt spatio 20 linearum vacuo relicto, quae res cogit ut de apographo agi statuamus. Versio vero declamationis ipsius integra est.

4) Guarinum Veronensem appellari crediderim.

debeam in traducendis grecis scriptis, an adhuc tantummodo versari in eis legendis et intelligendis.[1])

Gratias habeo, viri lacedemonii, Diis immortalibus qui civitatem servaverunt. sique oportuerit me nunc grave aliquid pati, non verebor periculum, neque me pigebit, quod, cum sit fiducia lacedemonici animi servata urbi nostre, bonus iste etatis mee accusator ultionem beneficii exigit, per quod beneficium nunc datur sibi et accusandi potestas et iudicum tribunal et locus licentiaque dicendi, que omnia libertatis ac reipublice indicia sunt. Si enim hostibus res ex animo evenisset deque mesana qua nunc gloriamur thebanis iubentibus cessissemus, quod quidem nonnullorum voluntate pene accidit, meo autem consilio periculorumque providentia prohibitum videtur, dic mihi, quid boni expectare licuisset. Servire lacedemonios, o Iupiter, servire thebanis reliquum erat post pylas et plateam et multa trophea barbarorum. Nunc cum turpitudinem aliquam nos capere etas mea iuventa prohibuerit, simulant se quidam legibus opitulari, re autem vera thebanis victis condolent. Cumque accusationis causam habeant honestam facieque decoram, adiiciunt civitati nostre alterum dedecus. Dant enim facile suspitionem grecis, si qui suspicari velint, lacedemonios casu, non virtute vicisse, cum iidem lacedemonii suos de fortitudine damnent, scilicet veriti, ne posthac incommoda patiantur arbitratique periculosam esse in periculis promptitudinem et alacritatem. Quare libere me nunc si quis velit accuset. Cum enim mihi liceat spartiatam sponte mea esse, id certe prodam nunquam. Ego quidem arbitrabar, postquam soluta essent ea, que nobis adversa et difficilia sperassemus, statim post tropheum illud, quod multos ad la-

1) Protheoria deest, unde Bursam codice olim Patavino nunc Bodleiano Canoniciano gr. 41 qui etiam aeque atque ille Libanii nomine caret usum esse suspiceris. Cui coniecturae lectiones ipsae codicis, quas quidem per Poyntonum cognoverim, non repugnant, glossa vero δικαστήριον supra vocem βῆμα (p. 445, 12) scripta, cum Bursa *iudicum tribunal* verterit, et coniecturae praemissa formula „*scr. ut videtur*“ supra verba textus positae patrocinantur.

crimas movit pre voluptate, me appellatum iri liberatorem lacedemonie coronamque me laturum quasi inclitum victorem quendam olympiorum. Nunc per quem letari atque equo animo esse largitum est civitati et huic accusatori, mihi soli periclitari contigit, quod omnibus materiem prebui bonos et letos dies agendi etc.

Declamatio in lucem protracta est e codice Wolfenbuttelano anno 1517 editione Ferrariensi (= Ferr) fol. 66^{v}—71^{v}.[1]) Huius valde mendosam textus formam paucis locis e codice a *Laur* non multum diverso correctam[2]) reddidit Fed. Morellus Liban. opp. t. I p. 558—568 (= Mor). Textum Morellianum Reiskius (= Re) non tam ope codicis Wolfenbuttelani quam ex ingenio multis locis correxit, uxor vero quae editionem curavit t. IV 420—430 illum retinere quam emendationes certas mariti reponere maluit.

Nonnulla ad textum corrigendum contulerunt Fr. Iacobsius[3]), A. Gasda[4]), Cobetus.

---

1) Cf. t. I p. 75.

2) His locis lectio quam Morellus praefixo γϱ in margine posuit editionis Ferrariensis est. Cf. supra p. 344.

3) Cf. t. I p. 77 et supra p. 317.

4) Cf. t. V p. 198.

XXIV.

Νόμος ἐν Λακεδαίμονι τὸν εἴσω τριάκοντα ἐτῶν μὴ δημηγορεῖν. Θηβαῖοι τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην νικήσαντες πρέσβεις πρὸς Λακεδαιμονίους πεπόμφασι πόλεμον ἀπειλοῦντες, ἢν μὴ Μεσήνην ἀφῶσιν αὐτόνομον. λεγόντων ἀφεῖναί τινων Ἀρχίδαμος νέος ὢν ἔτι παραινεῖ τὸν πόλεμον δέξασθαι. πέπεικε. τροπὴ γέγονε τῶν δυσμενῶν καὶ γράφεταί τις παρανόμων Ἀρχίδαμον.

Μελετῶμεν τὸν Ἀρχίδαμον.

Προθεωρία.

1. *Φιλοτιμεῖται καὶ νέοις πολλάκις ἡ φύσις* R IV 420

Cr = Codex Hierosolymitanus S. Crucis 57
H = Hierosolymitanus S. Sepulcri 107
Ma = Matritensis (N-49) 4679
Cl = Berolinensis gr. 195, olim Claromontanus
Ba = Athous Batopaedii 367
B = Barberinus II 41
M = Marcianus gr. 439
Laur = Laurentianus LVII 27

1 Plut. Lyc. 25 2 cf. t. II 529, 6 4 Arg. Isocr. Archid. 6 Xen. Ages. 2, 29 11 cf. t. IV 785, 15 R

Ῥητὸν καὶ διάνοια post titulum *MLaur* Ferr, *κατὰ ῥητὸν καὶ διάνοιαν* post protheoriam in marg *Ma*^{2}, in marg protheoriae § 2 Mor cf. Hermog. stat. 2 et 9 cum schol. t. IV 797 sq. V 196 sq. VII 215 sq. ed. Walz.

1 *τὸν Ma* sed *ὁ* ex *ῶ* corr m^3 *τῶν* Mor 4 *ἢν* scripsi *εἰ* libri edd | *μεσσήνην H μεσίνην ClBa* 6 *παραινεῖ νέος ὢν ἔτι Ba* 8 *καὶ* om *ClBa* | *τις* om *ClBa* inser *Ma*^{3} | *παρανομῶν Ba* | *ἀρχίδαμος MaClBa* 9 *μελετῶμεν τὸν Ἀρχίδαμον* inserui ex *HMa* sed in hoc *τὸν* inser m^3, *ClBLaur* om *BaM* post protheoriam inser Mor Re *μελετῶμεν τὸν Ἀρχιδάμους* Ferr 10 *θεωρία H ἡ θεωρία* in marg *MaCl* 11 *Φιλοτιμεῖται* —

λέγειν τὰ χρήσιμα καὶ λογίζεσθαί τι δίδωσι τοῦ χρόνου σοφώτερον. οὐ γὰρ ἡλικίας ἐστὶ τὸ κατόρθωμα, ψυχῆς δὲ μᾶλλον κρίνειν ἐπισταμένης τῶν πραγμάτων τὴν δύναμιν. 2. *ἐπειδὴ ⟨δὲ⟩ νόμῳ Λακωνικῷ μὴ δοκοῦν δημηγορεῖ νέος ὢν Ἀρχίδαμος, γράφεταί τις παρανόμων αὐτὸν καὶ συγκροτεῖ δικαστήριον οὐδὲ τὸ νικᾶν αὐτὸ καταλιμπάνων ἀνεύθυνον, ἔνθα τι τῶν Λυκούργῳ νενομοθετημένων ὀλιγωρεῖσθαι δοκεῖ. ὁ δὲ φεύγων τοῦ νομοθέτου τὴν γνώμην σκοπεῖν ἀξιῶν καὶ τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν νίκην* R IV 421 *προφέρων | τῆς πόλεως ἐλεύθερον ἑαυτὸν τῆς κατηγορίας δεῖξαι πειράσεται.* 3. *εἰ δὲ Σπαρτιάτην πεποιημένος μελέτην δόξω νόμον ἕτερον κἀγὼ παραβαίνειν Λακωνικὸν μηκύνων τοὺς λόγους, μηδὲ εἷς βασκαινέτω. οὐδὲ γὰρ ἐφ' ἑκάστῳ τῶν συμπιπτόντων*

2 Isocr. Archid. § 4 p. 116 c 5 cf. t. V 398, 3 14 sq. Thuc. IV 17, 2

444, 3 *δύναμιν* praemisso titulo *τῆς μελέτης τοῦ νόμου μὴ διδόντος ὅμως ἐπὶ λυσιτελείᾳ δημηγορήσας εἶτά τινος κατηγορήσαντος ἀπολογεῖται* citat Macarius Chrys. fol. 81 | *πολλάκις ἡ φύσις* scripsi ex *HMa* Macar *πολλάκις ἡ χρῆσις ClBa* *ἡ φύσις πολλάκις BMLaur* edd

1 *τι δίδωσι* om *ClBa* inser *Ma*^{3} | *τί H* 4 *δὲ* inserui om libri sed *γὰρ* inser *Ma*^{3}, edd sed *ἐπειδὴ δὲ* aut *ἐπεὶ δὲ* coni Re | *δοκεῖν ClBa* | *δημηγορεῖ Ma* sed *γρ συνη* supra *δημη* m^3 | *ὁ* ante *ἀρχίδαμος H* 5 *παρανομίας Ba* sed *γρ παρανομεῖν* in marg 6 *αὐτῶ MaBaB* *αὐτὸν* Ferr 7 *τί HMaClBMLaur* sed in hoc in ras, edd *τίς Ba* | *κακούργων Ba* | *νενομοθετημένων* scripsi *νενομισμένων* libri sed *γρ νενομοθετημένων* in marg *Ma*^{2}, edd 8 *δοκεῖ* scripsi ex *H* *δεῖ MaClBaBMLaur* edd 11 *σπαρτιάτιν HMa* sed in hoc *ι*(2) in ras m^3, *BaLaur* sed in hoc *ι*(2) ex *η* corr, et Ferr et *γρ* in marg Mor 12 *μελέτην* reposui ex *HMaClBaBM* *μελέ*$^{\tau}$ *Laur* *μελέτη* edd *μελετήσαντα* coni Re | *ἐγὼ Ba* 13 *μηκύνων τοὺς λόγους* om *Ba* | *τοῖς λόγοις Ma* sed *οὺς* et *ους* suprascr m^2, *Cl B* sed in hoc in *τοὺς λόγους* corr | *μὴ δὲ εἷς MaClBa* *μηδεὶς H* 14 *βασκανέτω MaBa* sed in hoc *ι* post *α* postea inser | *οὐ Ma* sed *δὲ* add m^3, *Cl*

ὀλίγαις κεχρῆσθαι συλλαβαῖς ἐπιτηδεύουσι Λάκωνες, ἀλλὰ συμμετρεῖν τῇ δυνάμει τῶν πραγμάτων ἀεὶ μελετῶσι τὰ ῥήματα φιλονεικοῦντες τὰ πλείονα φεύγειν ἐν οἷς βραχυλογεῖν οὐκ ἀδύνατον. τοῦτο δὲ κἀμὲ πεποιηκότα ὁ τοὺς λόγους ἀκριβῶς ἐξετάζων εὑρήσει.

Ἡ μελέτη.

1. *Χάριν ἔχω τοῖς σεσωκόσι θεοῖς δι' ἐμοῦ τὴν πόλιν, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, κἂν δεήσῃ με νῦν παθεῖν, οὐκ ἀποκνήσω τὸν κίνδυνον, ὅτι φρονήματος Λακωνικοῦ πεφυλαγμένου τῇ Σπάρτῃ ὁ χρηστὸς οὑτοσὶ τῆς ἐμῆς ἡλικίας κατήγορος δίκην τῆς εὐεργεσίας εἰσπράττεται δι' ἣν αὐτῷ γραφὴ καὶ βῆμα καὶ λέγειν ἐπ' ἐξουσίας, τῆς ἐλευθερίας τὰ σύμβολα. εἰ γὰρ τοῖς πολεμίοις κατὰ νοῦν ἐξέβη τὰ πράγματα καὶ Μεσήνης, ἐφ' ᾗ μέγα φρονοῦμεν, κελεύουσι Θηβαίοις ὑπεχωρήσαμεν, ὃ τῇ μὲν ἐνίων προαιρέσει συμβάν, τῇ δὲ | παρ' ἐμοῦ πρὸ τῶν κινδύνων προνοίᾳ κωλυθὲν* R IV 422 *φαίνεται, τί προσδοκᾶν ὑπῆρχεν, εἰπέ μοι, χρηστόν; δουλεύειν Λακεδαιμονίους, ὦ Ζεῦ, Θηβαίοις ἐλείπετο μετὰ Πύλας καὶ Πλάταιαν καὶ τὰ πολλὰ τρόπαια τῶν*

10 cf. p. 449, 7; 451, 16 11 cf. t. II 144, 3

11 *ἰστέον ὅτι ἡ Σπάρτη ὠνομάζετο καὶ Λακεδαίμων, ἥτις καὶ Λακεδαιμονία λέγεται ἐντὸς τῆς Λακωνικῆς οὖσα ἥτις ἐστὶ θέμα, ἡ δὲ Λακωνικὴ μέρος τῆς Πελοπονήσου* *LaurMa*[2]

5 *ὁ* om *H* | *τίς* post *λόγους* *H* 6 *Ἡ μελέτη* in marg *Cl* om *Ma* *Μελετῶμεν τὸν Ἀρχίδαμον* Mor Re 8 *μὲν νῦν* *H B* Mor *μεννῦν* Ferr 11 voce *τῆς* inc *Cr* fol. 61[v] | *τῆς*(2) om *CrH* 14 *μεσσήνης* *CrH* *μεσίνης* *ClBa* 16 *ἐνίων*] *ἐν* *Ba*
18 *ὑπῆρχεν, εἰπέ μοι, χρηστόν* scripsi e *CrHMaClBaB* Bursa *ὑπῆρχε χρηστόν, εἰπέ μοι* *MLaur* edd 19 *θηβαίους ὦ ζεῦ* *Ma* | *δουλεύειν* ante *Θηβαίοις* repetendum coni Markowski (Bursa: *Servire lacedemonios, o Iupiter, servire thebanis*)
20 num *Πλαταιὰς*, ut p. 356, 15?

βαρβάρων. 2. *ἐπειδὴ δέ τινος αἰσχροῦ πεῖραν λαβεῖν ἡ νεότης ἡ ἐμὴ διεκώλυσε, προσποιούμενοί τινες τοῖς νόμοις ἐπικουρεῖν, τῇ δ' ἀληθείᾳ συναλγοῦντες Θηβαίοις καὶ τῆς κατηγορίας τὴν αἰτίαν εὐπρόσωπον ἔχοντες ἑτέραν ἀδοξίαν περιποιοῦσι τῇ πόλει. διδόασι γὰρ τοῖς βουλομένοις τῶν Ἑλλήνων ὑπονοεῖν ὡς Λακεδαιμόνιοι τύχῃ νενικηκότες, οὐκ ἀρετῇ τοὺς οἰκείους ὑπὲρ ἀνδρίας εὐθύνουσι δέει τοῦ μὴ παθεῖν ἐπισφαλῆ τὴν προθυμίαν ἐν τοῖς κινδύνοις ἡγούμενοι. τούτου χάριν γραφέσθω με νῦν ὁ βουλόμενος. οὐδέποτε γὰρ τὸ Σπαρτιάτης ὑπάρχειν ἑκὼν εἶναι προδώσω.* 3. *ἐγὼ μὲν οὖν ᾤμην μετὰ τὴν λύσιν τῶν ἐλπισθέντων ἡμῖν δυσχερῶν καὶ τὸ τρόπαιον ἐκεῖνο τὸ πολλοὺς εἰς δάκρυα κινῆσαν ὑφ' ἡδονῆς εὐθὺς οἷά τις Ὀλύμπια νενικηκὼς στεφανηφορεῖν καὶ τῆς Λακεδαίμονος σωτὴρ ὀνομάζεσθαι· νυνὶ δὲ δι' ὧν εὐθυμεῖν τῇ πόλει καὶ τῷ κατηγόρῳ πεφιλοτίμηται μόνῳ κινδυνεύειν ἐμοὶ συνέβη τῷ δεδωκότι τῆς εὐημερίας τὴν πρόφασιν. ἀλλ'*

4 Dem. cor. p. 277, 15 15 Dem. Mid. p. 530, 28

11 *ὅτε τὸ εἶναι κατὰ τοῦ ἑκὼν τεθῇ, τὸ εἶναι ἀργόν ἐστιν* in marg *Laur*[2]

1 *τινας ClBa* *τοσούτον* coni Iacobs Lect 120 et in marg exempl. ed. Reisk. 2 *ἡ ἐμὴ νεότης B* 7 *τύχῃ* scripsi *τύχη MaClBaLaur* Ferr *τύχην HBM* Mor Re scriptura in *Cr* incerta *casu* vertit Bursa 8 *ἀνδρείας HBa* edd scriptura in *Cr* incerta cf. p. 447, 18 | *μὴ* om *Ba* 9 *τὴν προθυμίαν ἐπισφαλῆ MaClBa* 10 *με Laur* sed *ε* in ras *μὲν B* Mor om *Ba* scriptura in *Cr* incerta 11 *εἶναι* om *H* *οἶμαι Ba* scriptura in *Cr* incerta 12 *ἐμοὶ M* sed *ἡμῖν* in marg 13 *καὶ* om *MaClBa* 14 *νικῆσαν Ma* 16 *ὧν* scripsi ex *HMaClBaBM* *ὃν Laur* edd scriptura in *Cr* incerta 17 *κακούργω Ma* sed *κατηγόρῳ* suprascr m[2] | *πεφιλοτίμημαι Ma* sed *τ* supra *μ*(2) m[3] et *γρ φιλοτίμως δέδοται* suprascr m[3], *Cl*

ἵνα μὴ ῥήμασι φενακίζειν δοκῶ τὴν ἀρετὴν σεμνύνων τὴν ἐμαυτοῦ, μικρὰ βούλομαι τοὺς πολλοὺς ὑπομνῆσαι πῶς εἶχεν ἐκ τοῦ παντὸς χρόνου τῇ πόλει τὰ πράγματα καὶ πῶς προσηνέχθην τούτοις ἐγώ. γνώσεσθε γὰρ ἐκ τούτων σαφῶς εἴτε χάριτος ἄξια τυγχάνει τὰ παρ' ἡμῶν εἴτε τῷ κατηγόρῳ εὐλόγως τὰ τῆς γραφῆς μεμηχάνηται.

4 Ἡμῖν πάτριον ἦν εἴς τε πολέμους φοιτᾶν καὶ διὰ πόνων ἀεὶ καρποῦσθαι τὴν εὔκλειαν. ἐντεῦθεν ὑπῆρχε τοὺς Σπαρτιάτας ὁρᾶν τοῦ ζῆν ἀδόξως προτιμῶντας τὸν θάνατον. ταύτην ἡμεῖς τὴν διάνοιαν ἔχοντες πανταχοῦ τρόπαια γῆς ἀνεστήσαμεν οὐδὲν | R IV 423 εἶναι νομίζοντες, ὅτε μὴ σὺν ἀρετῇ τῶν ὅπλων ἁπτοίμεθα. ἄμεινον γὰρ ἐδόκει δόξαν ἔχειν ἀθάνατον ἢ σωτηρίαν ἀπράγμονα. τοῦτο φυλάττει τὴν πόλιν ἀτείχιστον. ἐν ὅπλοις γὰρ ἡμεῖς ὁριζόμεθα τὴν ἀσφάλειαν. 5. παῖδες ὄντες πολεμεῖν εὐθὺς διδασκόμεθα κρίνειν ἀνδρίᾳ τὰ πράγματα παιδευόμενοι. αὕτη τῆς ἡμετέρας πολιτείας καὶ διαίτης ἀρχή. καὶ νικῶντες ὡς εἰπεῖν ἅπαντα τὸν χρόνον διεγενόμεθα. πέφυκε γὰρ ἡ προθυ-

---

1 Isocr. Archid. p. 123e 9 Thuc. II 39, 2 10 Isocr. Archid. p. 128c; 135a 12 Isocr. Archid. p. 127b | Eur. Phoen. 572

---

15 *ἀπράγμονα*] *ἀνενόχλητον Laur*[2] *Ma*[2]

---

1 *δοκῶ φενακίζειν MaClBaB* | *σεμνύνειν Ba* 5 *τούτου B* 8 *ἦν* om *ClBaB* inser *Ma*[3] | *ἀεὶ* ante *φοιτᾶν Ma* sed del m[3], *ClBa* scriptura in *Cr* incerta 12 *οὐδὲν* scripsi ex *H MaClBaB* *οὐδὲ MLaur* edd scriptura in *Cr* incerta 13 *τῶν ὅπλων μὴ σὺν ἀρετῇ MaClBa* | *ἁπτοίμεθα* scripsi auctore Re *ἁπτόμεθα* libri edd 15 *σπάρτην CrH* et *γρ* in marg *Ma*[2] 16 *ἡμεῖς* om *M* 18 *ἀνδρείᾳ CrHClBa* edd cf. p. 446, 8; 448, 5 | *κελευόμενοι B* 20 *πέφυκε* — 448, 6 *θεραπεύουσα* omissa *γὰρ* particula citat Macarius fol. 81[r] | *πως* post *πέφυκέ* Macar

μία πάντα μέν, ὡς εἰκός, κατορθοῦν. ἢν δέ που τύχης ἀγνωμοσύνῃ σφαλῇ, θαυμάζεται μὲν οὐδὲν ἧττον παρ' οἷς ἀρετὴ τυγχάνει τὸ σπουδαζόμενον, ἐπανορθοῦται δὲ κατορθώμασι δευτέροις τὰ φθάσαντα. ῥᾷον γὰρ ἀνδρία πέφυκεν ἀνακαλεῖσθαι τὰ πταίσματα χρησταῖς ἐλπίσι τὸν λογισμὸν θεραπεύουσα.

6. Βούλομαι δὲ καὶ τὴν ἄλογον μεταβολὴν τῆς τύχης διεξελθεῖν, οὐχ ἵνα τὸν κατήγορον εὐφράνω τοῖς διηγήμασιν, ὁ γὰρ ἀγανακτῶν ἐπὶ λύσει τῶν δυσχερῶν δῆλός ἐστι καὶ μέχρι τῆς ἀκοῆς αὐτῶν εὐφραινόμενος, οὐδ' ἵνα τὰς συμφορὰς ὑπομνήσω τὴν πόλιν, ἀπώκνησα γὰρ ἂν ἐκείνων μνησθῆναι, νὴ τὸν Ἀγησίλαον τὸν ἐμόν, μὴ τῆς εὐκλείας ἡμεῖς τῶν προγόνων λείπεσθαι δόξωμεν, εἰ μὴ τοῖς δι' ἐμοῦ πεπραγμένοις παρεμυθούμην τὴν συμφοράν, ἀλλ' ἵνα τὴν εὔνοιαν ἣν ἔχω περὶ τὴν πόλιν ἐνδείξωμαι. 7. ἐπειδὴ

---

5 cf. p. 452, 1 10 cf. p. 460, 11 11 Dem. p. 704, 22; 348, 26

---

13 *Ἀγησίλαον*] *οὗτος ὁ* (om *Ma*²) *πατὴρ τοῦ Ἀρχιδάμου ἢ πρόγονος LaurMa*² Mor *συγγενὴς οὗτος τοῦ Ἀρχιδάμου M*ᵐ cf. arg. ad Isocr. Archid.

---

1 *μέν* om Macar | *ἢν* scripsi e *B* *εἰ* reliqui libri Macar edd 2 *σφαλεῖ Ma* 4 *καὶ* ante *κατορθώμασι Ma* *κατορθώμασιν* Ferr Mor | *δευτέροις* scripsi e *CrHMaClBaBLaur* Macar *ἑτέροις M* edd 5 *ἀνδρεία CrHMaClBa* edd | *τῶτε Ma* sed del m¹ et *χρησταῖς* inser m² *ταῖς ClBa* 7 *ἀλόγιστον B* 9 *τῇ* ante *λύσει H* incertum utrum etiam *Cr* 11 *οὐδ'* — 12 *πόλιν* citat praemisso *Λιβάνιος* Andr. Lopadiota lex. Vindob. s. v. *ὑπομιμνήσκω* p. 181, 12 ed. Nauck | *οὐχ CrHMa* Lopad | *τῆς συμφορᾶς* coni Iacobs Ach T 501 Lect 120 at cf. Dem. ll. ll.
14 *εἰ* — 15 *συμφοράν* in marg *Ma* om *Cl* 15 *τὴν* inser *Ma*²

γὰρ ἔδοξέ ποτε μετὰ Θηβαίων γενέσθαι τῇ Τύχῃ, πρέσβεις οἱ κατάρατοι πέμψαντες Μεσήνης, ὦ θεοί, παραχωρεῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις προσέταττον. ἡ γὰρ παράλογος εὐπραγία τὴν ἑκατέρων αὐτοὺς ἀγνοεῖν παρεσκεύαζε δύναμιν. εἴπερ εἰρήνης ἐπιθυμεῖτε, φασίν, αὕτη τῆς ἀσφαλείας ἡ πρόφασις· εἰ δὲ φρονήματος ἔχεσθε καὶ | μετὰ πεῖραν Θη- R IV 424 βαίων Λακωνικοῦ, πολέμῳ Μεσήνην μετὰ τῆς ὑμετέρας κτησόμεθα. ταῦτα Θηβαῖοι Λακεδαιμονίοις ἠπείλουν. 8. ἔδει μὲν οὖν ἡμᾶς, εἴπερ τι τῶν δεόντων ἐγίγνετο, τοὺς ἐπὶ τῶν Μηδικῶν ζηλώσαντας πρῶτον μὲν τοὺς πρέσβεις ἐμβάλλειν ἔνθα καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν βαρβάρων οἱ πρόγονοι, εἶτα δὲ βουλῆς οὐ δεῖσθαι τὸ χρῆμα νομίσαντας δεῖξαι Θηβαίοις εὐθὺς ὡς οὐκ οἶδεν ἡ Σπάρτη πλημμελήμασιν ἀλόγου τύχης ὑποχωρεῖν. ἐκκλησίας δὲ ὅμως καὶ βουλῆς ἐπὶ τούτοις οὐκ οἶδ' ὅπως συμβάσης ἐγὼ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἐσιώπων καὶ τοὺς

---

7 cf. ad p. 445, 9   11 cf. ad p. 222, 2   12 Her. VII 133
15 cf. p. 456, 2

---

1 Θηβαίων] ὅτε τὴν ἐν Λεύκτροις νίκην ἔσχον *MᵐLaurMa²* Mor τὰ δὲ Λεῦκτρα τόπος τῆς Βοιωτίας add *LaurMa²*   12 τοὺς πρέσβεις Ξέρξου γῆν καὶ ὕδωρ Ἀθηναίους αἰτοῦντας εἰς φρέαρ ἐνέβαλον *Mᵐ* εἰς τὸ (om *Laur*) φρέαρ δηλονότι. οἱ γὰρ τοῦ Ξέρξου πρέσβεις ὕδωρ καὶ γῆν ἐζήτουν τοὺς Ἀθηναίους *LaurMa²* Mor

---

1 τῇ Τύχῃ scripsi ex *H* scriptura in *Cr* parum certa τὴν τύχην reliqui libri edd   2 Μεσσήνης *CrH* μεσίνης *Cl* μεσίνην *Ba*   3 ἐπέταττον *Ma* sed γρ προσ supra ἐπ m², *ClBa*
5 παρεσκεύασε *MaClBa*   6 φησίν *B* ἔφασαν coni Gasda
8 Μεσσήνην *CrH* μεσίνην *Ba* μεσίνη *Cl*   9 ἡμετέρας *Ba* Ferr Mor ὑστεραίας *MaCl*   11 ἐγίνετο *CrBaLaur* edd | Μηδικῶν scripsi coll p. 222, 2; 298, 17; 306, 7 μήδων libri edd   12 ἐμβαλεῖν *B*   15 voce σπάρτη des *Cr* | πλημμελήμασιν *MaM* cf. t. III 343, 4; 397, 2; V 272, 9

γεγηρακότας προσεδεχόμην ἄξιόν τι τοῦ γένους καὶ τῆς ἡλικίας προφέρειν, οἱ δὲ παρελθόντες εἰς μέσον λόγους διεξήρχοντο πρὸς ὑμᾶς, οὓς παρὰ Θηβαίοις, ἀλλὰ μὴ παρ' ἡμῖν ἔδει ῥηθῆναι. 9. ὁ μὲν ἔφη δεῖν ποιήσασθαι τῶν πόνων ἀνάπαυλαν, ἕτερος ἐλευθέραν καταστῆσαι πολεμίων τὴν πόλιν, ἄλλος ἀφεῖναι Μεσήνην διὰ τὴν ἀνάγκην αὐτόνομον, ἤδη δέ τις εἰπεῖν, ὦ θεοί, Λακεδαιμονίοις τετόλμηκεν· ἄμαχοι Θηβαῖοι καὶ δεῖ κελεύουσι πείθεσθαι. Σέριφόν τις οἰκεῖν τούτων ἀκούων, οὐ τὴν ἡμετέραν ⟨ἂν⟩ ὑπώπτευσε. δειναὶ γὰρ αἱ συμφοραὶ τοῦ παραμυθουμένου χηρεύουσαι, δεῖ γάρ τι καὶ πρὸ τούτων εἰπεῖν, φρόνημα ταπεινῶσαι καὶ λίαν ὑπέρογκον. 10. ἐγὼ μὲν οὖν ἀγανακτῶν οἵοις ἡ πόλις χρῆται συμβούλοις πά-

---

3 Isocr. Archid. p. 116 a 5 Thuc. II 38 9 Isocr. Archid. p. 116 a

---

9 Σέρριφος νῆσος εὐτελεστάτη Mm Σέριφος (σέρριφος Laur) νῆσος εὐτελὴς καὶ οὐ λόγου ἀξία LaurMa[2]

---

1 ἂν ante τι B 2 προφέρειν scripsi φρονεῖν HMaCl BaMLaur edd εἰπεῖν B ἐρεῖν Cobet Coll 294 3 ἡμᾶς MaCl Ba | θηβαίων HMaClBa 4 ὑμῖν HB | ἐδεῖτο ClBa | ante ῥηθῆναι ras 2 litt Ma 5 δὲ post ἕτερος BM 6 πολέμων Ma sed γρ' πολεμίων suprascr m[2], Cl 7 μεσσήνην H μεσίνην ClBa 9 δεῖ om Ba | σέρριφόν HBM 10 τοῦτον Ba | ἀκούων, οὐ τὴν ἡμετέραν om Ba οὐ τὴν ὑμετέραν in marg inscr Ma | ἂν post ἡμετέραν inserui cum Gasda, post Σέριφον Iacobs Lect 121 om libri edd 11 δειναὶ — 13 ὑπέρογκον citat omissis verbis 12 δεῖ — εἰπεῖν Macarius fol 81v δειναὶ γὰρ] δειναί πως Macar 12 comma post χηρεύουσαι posui auctore Re punctum libri edd | πρὸ scripsi e BM πρὸς HMa sed in hoc e πρ̀ς corr m[3], ClBaLaur edd | τοῦτον HMaClBa | comma post εἰπεῖν posui ex HM ut coni Re om reliqui libri edd 14 γὰρ MaClBa | οἵοις scripsi auctore Cobeto Misc 156 ποίοις libri edd

λιν ἐγκαλυψάμενος ἐσιώπων, ἐπήνουν δὲ τὸν νόμον κατ' ἐμαυτόν, ὃς οὐκ ἐᾷ τοὺς ἐξ ἑτέρας τοῖς τῶν Λακεδαιμονίων ἐπιμίγνυσθαι πράγμασιν, ὅπως μὴ γνοῖεν οἷς ἐπιμελές ἐστι τὰ τῆς Σπάρτης ἐπιτηρεῖν ἁμαρτήματα. ὡς δὲ τοιαῦτα λέγοντες, ὡς εἴθε μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἦσαν φθεγγόμενοι, μόλις ἐπαύσαντο, ἐκάλει δὲ λοιπὸν ὁ κῆρυξ | τὸν ἀντερεῖν τούτοις βουλόμενον, R IV 425 ὑπήκουε δὲ τῶν παρόντων οὐδείς, ἐδήλουν δὲ πάντες τῇ σιωπῇ καλῶς ἔχειν ἀκονιτὶ παραδοῦναι Θηβαίοις τὸ τρόπαιον, ἐθρήνουν ἐγὼ καὶ τοὺς πάλαι κειμένους ἀπεκάλουν εὐδαίμονας. 11. ἐνταῦθα παρελθὼν καὶ πάλιν ὁ κῆρυξ ἄκων μέν, ὡς ἡγοῦμαι, ἐτόλμα δὲ ὅμως εἰπεῖν· πᾶσι δοκεῖ Μεσήνης ἀφίστασθαι, ἐπιλαβόμενος δὲ ἐγὼ τῆς τοῦ κήρυκος φωνῆς ἐβόων· μὴ συναρίθμει κἀμὲ τοῖς καθαιροῦσιν, ἄνθρωπε, τῆς Σπάρτης τὸ φρόνημα. θαυμάσαντες ὑμεῖς, μᾶλλον δὲ τὸ ῥηθὲν ἐξαίφνης ἀποδεξάμενοι, πέφυκε γὰρ τὸ δαιμόνιον τοῖς ἐπιτηδεύουσιν ἀρετήν, κἂν ⟨εἰ⟩ λήθην τινὰ πρὸς βραχὺ λάβοιεν ἑαυτῶν, πάλιν ἀνα-

2 Thuc. I 77, 4. Plut. Lyc. 27

2 τοῖς] τῇ *MaClBa* 3 πράγμασιν om *ClBa* in marg inser *Ma*² 5 μὴ δὲ *HMaClBaB* Ferr | τηναρχὴν *BaB* 6 ἐκάλει — 7 βουλόμενον om *B* 7 κήρυξ *Ba* | ὑπήκουσε *M* 9 ἀκονιτὶ scripsi ex *H* coll p. 128, 5 et p. 459, 5 ἀπονητὶ *MaClBaBMLaur* edd 11 καὶ om *H* 12 δ' *B* | ὅλως *Ma* sed γρ' μ supra λ m², *ClBa* 13 δοκεῖν Gasda | μεσσήνης *H* | comma posui e *MaCl* cum Gasda signum interrogationis *HBa BMLaur* edd 14 ἐγὼ inserui e *M* om reliqui libri edd | τῆς om *Laur* Ferr 16 οὖν post θαυμάσαντες *B*, καὶ ante vel post δὲ inserendum coni Gasda 17 πέφυκε — 452, 1 εὔκλειαν omissa particula γὰρ citat Macarius fol. 81ᵛ 18 εἰ inserui coll t. IV 293, 11; V 504, 4 om libri Macar edd εἰ καὶ (aut κἂν — λάβωσιν) coni Iacobs Lect 121 19 τινὰ] ἤ τι *HMaClBa* ἥντινα Macar | λάβοιεν scripsi e *MaClBaB* Macar ut coni Re λάβοι ἐν *HMLaur* edd | ἑαυτῶν scripsi

καλεῖσθαι τὴν εὔκλειαν, παρεκαλεῖτε πρὸς τὸ βῆμα φοιτᾶν καὶ λέγειν παρεκελεύσασθε τῷ νέῳ τὰ χρήσιμα. 12. πυνθανομένου δέ μου πολλάκις καὶ τῶν πολιτῶν ἕκαστον ἐρωτῶντος εἰ δεῖ κἀμὲ τὴν οἰκείαν ἀποφήνασθαι γνώμην, τὸ γὰρ ἐθέλειν με τὸ δοκοῦν τῷ νόμῳ ποιεῖν ἐπεῖχε τὴν γλῶτταν καὶ ὀκνηρότερον ἀπειργάζετο πρὸς τὴν τῶν δεόντων παραίνεσιν, ἔδωκε τὸ πλῆθος τὴν ἄδειαν καὶ παρελθὼν εἶπον ἐλεύθερόν τι καὶ τῶν προγόνων ἐπάξιον. ὑπέμνησα Λεωνίδου καὶ τῶν τριακοσίων ἐκείνων καὶ πολεμεῖν παρῄνουν. ὑμεῖς δὲ εὐθὺς ἐπενεύσατε. 13. ἐντεῦθεν πάλιν ἐπανῆλθεν ἡ Σπάρτη πρὸς ἑαυτὴν καὶ Θηβαῖοι τὴν οἰκείαν φύσιν ἐγνώρισαν καὶ μένει Μεσήνη Λακεδαιμονίοις δουλεύουσα. μετὰ τὸ τρόπαιον τοίνυν ἀποδέχεται μὲν ὁ κατήγορος τὸ πραχθὲν καὶ ὡς οὐκ ἂν ἐγεγόνει σιωπῶντος ἐμοῦ δικαίως ὁμολογεῖ, τὸν δεδωκότα δ' ὅμως
R IV 426 τὴν | πρόφασιν ὡς οὐ δέον εἰρηκότα διώκει δυσχεραίνων, ὡς ἔοικεν, ὅτι μὴ Θηβαίοις δουλεύομεν.

---

9 Λεωνίδου] οὗτος στρατηγὸς τῶν Λακεδαιμονίων $M^m Ma^2$

---

auctore Re ἑαυτῷ libri sed οἷς supra ῷ *B* et ἤγουν δι' ἑαυτοῦ in marg M^m et suprascr $Laur^2$ | ἀνακαλεῖσθαι *Ba* sed ἀναλαβεῖν suprascr m^2

1 τὴν] πρὸς *HMaClBa* Macar | τοῦ ἀνθρώπου supra εὔκλειαν Ma^2, τοῖς ἀνθρώποις *Laur* | τὸ om Mor 2 παρεκελεύεσθε *M* 3 γάρ *Ma* 5 ἐθέλειν scripsi εἰδέναι libri edd | με ⟨μὴ⟩ Gasda | τῷ νόμῳ ποιεῖν in marg Ma^2 | τῷ om *ClBa* 6 ὀκνηρὸν *H* 7 ἔδωκε scripsi cum Gasda δέδωκε libri edd 10 παρῄνουν scripsi auctoribus Gasda et Cobeto Coll 294 coll p. 443, 6 ἐπῄνουν libri edd sed „*malim* ἐπῆρον *aut alias* καὶ πόλεμον ἐπῄνουν *aut* καὶ τὸ πολεμεῖν ἐπῄνουν" Re ἐπῆρον Iacobs Not. crit. in Liban. apol. 25 11 ἐπαινέσατε *Ba* | πόλις *Ba* 13 μεσσήνη *H* 16 δικαίως] ἄκων *Ba* | ἅμα *Cl* 17 οὐ δέον scripsi ex *H* ut coni Gasda οὐδὲν *Ma ClBaBMLaur* edd

14. *Ἀλλὰ Λυκοῦργος, φησί, τὸ σφαλερὸν τῆς ἡλικίας σκοπῶν ἀπείργει σε νόμῳ τοῦ βήματος, ὅτε μὴ τῶν κινδύνων ὀξὺς ὁ καιρὸς καὶ δίδωσι χρόνος ἐντὸς τῶν νόμων βουλεύεσθαι. τί φής; οὐκ ἐπικειμένης τῆς συμφορᾶς ἐκέλευεν ἀναβαλέσθαι τὸν σύμβουλον; οὐκοῦν καὶ Θηβαίοις ἔδει πεισθῆναι. [ἀναβαλέσθαι τὸν πόλεμον;] ⟨οὐκ⟩ ἐμπάζομαι. οὐ βούλεται Λυκοῦργος τῶν ὑπηκόων ἰδεῖν τὴν πόλιν χηρεύουσαν. εἰπὲ γάρ μοι, πρὸς θεῶν, πότερον τὸ λυσιτελοῦν σκοπῶν ἐνομοθέτει καὶ τίσι δεῖ λέγειν ἐπέτρεπεν ἢ βασκαίνων ἁπλῶς τῇ ἡλικίᾳ τοῦ βήματος κεκώλυκε; δῆλον ὡς οὐδὲ ⟨σὺ⟩ διαμαρτάνων φήσεις Λυκοῦργον ἀμελεῖν τοῦ συμφέροντος. εἰ δέ, ὅπερ ἔστιν, ἐπ' ὠφελείᾳ κεῖσθαι τοὺς νόμους ὁμολογεῖς, πότερον αἱρετώτερον*

4 cf. p. 454, 14 5 Dem. Chers. p. 102, 27; 114, 9
7 Dem. p. 152, 2 | Il. π 50; Od. α 415; τ 134. Euseb. praep. ev. II 5, 3
13 sq. Plat. Theaet. p. 178 A

1 *Ὁ μὲν Λυκοῦργος Λακεδαιμονίων νομοθέτης, ὁ δὲ Σόλων Ἀθηναίων* *M*^m *Οὗτος νομοθέτης τῶν Λακεδαιμονίων ὡς ὁ Σόλων Ἀθηναίων* *Ma*² 4 *π]ροβολὴ ἡ τοῦ παρὰ τοῦ κατηγόρου, διάνοια τοῦ νομοθέτου παρὰ τοῦ φεύγοντος* in marg *H* 7 *ἐμπάζομαι] ἐπιστροφὴν ποιοῦμαι τῶν σῶν λόγων δηλονότι* *Ma*²

1 *φησι* post *Λυκοῦργος* inserui e *B*, post *σφαλερὸν* *M* om *H MaClBLaur* edd 3 *ὅτι?* | *καὶ* post *μὴ* *B* 4 *ἐντὸς* scripsi *εἰς τὰ* libri edd sed scripturam labe affectam esse perspexit Gasda | *φής* scripsi *φῆς* *BaLaur* *φής* *HMaClBM* edd 5 *οὐκ* inserui om libri sed *γρ' οὐκ* inser *Ma*², edd | *ἐκέλευεν* scripsi *ἐκέλευες* libri edd | *ἀναβαλέσθαι* scripsi ex *HBMLaur* *ἀναβάλλεσθαι* *MaClBa* edd 6 *πεισθῆναι* *Ma* et *γρ' πεισθῆναι* in marg m² *προσθεῖναι* *Cl* 7 *ἀναβαλέσθαι* (*ἀναβάλλεσθαι* *ClBa* om *Ma* edd) *τὸν πόλεμον* libri edd cancellavi ut dittographiam | *οὐκ* inserui coll ll. ll. om libri edd | *ἐμπάζομαι* pro corrupto habet Gasda *ἐμπέζομαι* *H* *ἀσπάζομαι* *B* | *οὐ*] *εἰ* *MLaur* | *βούλομαι* *H* | *γὰρ* post *βούλεται* *Ba* 9 *πρὸς θεῶν*] *προσιών* *H* 10 *τί* *Ma* sed in *τίσι* corr m³, *ClBa* 11 *οἰκίᾳ* *Ma* sed in *ἡλικίᾳ* corr m³ 12 *οὐ* *Ma* sed *δὲ* add m², *ClBa* *οὐδὲν* *B* | *σὺ* inserui om libri edd | *λυκοῦργος φήσεις* *Ba*

ἦν φυλαχθῆναι τῇ Σπάρτῃ τὸ φρόνημα καὶ τὴν πόλιν ἄρχειν ὧνπερ καὶ πρότερον ἢ τοὐναντίον ἀνελεύθερον ἔχειν εἰρήνην, ἵνα μή μου τὸ δέον ἀνέχησθε συμβουλεύοντος; 15. εἰ τοίνυν τὸ συμφέρον ἐκεῖνος ἐννοῶν ἐτίθει τὸν νόμον, ἐγὼ δὲ πρὸς εὔκλειαν ὁμοῦ καὶ πρὸς ἀσφάλειαν ὁρῶν τῇ πόλει παρῄνεσα, δῆλον ὡς ἔργῳ φυλάττω τοὺς νόμους καὶ τὴν πολιτείαν εὐεργετῶ. πρὸς ὃ καὶ Λυκοῦργος ὁρῶν ἐνομοθέτει τοῖς Λάκωσιν. ὁ γὰρ οἷς ὁ νόμος ἐθέλει τοῖς ἔργοις ὑπηρετῶν οὗτος ἀκριβῶς τὸν σκοπὸν τοῦ νομοθέτου φυλάττει, κἂν μὴ συμφωνεῖν δοκῇ τοῖς γράμμασι. 16. ποίαν οὖν εἰκὸς ἡλικίαν ἐκδέξασθαι; εἰς ποῖον δὲ καιρὸν δουλείας προσδοκωμένης τοὺς λόγους φυλακτέον; εἰ μὲν γάρ τις τῶν γεγηρακότων, οὓς διὰ τὸν χρόνον φῂς τὸ δέον ἐπίστασθαι, παρελθὼν εἶπέ τι Λακωνικὸν καὶ τῆς ἐμπειρίας τῶν πραγμάτων ἐπάξιον, δικαίως ἂν ἠγάπων τὴν σιωπήν· εἰ δὲ τούτων αἱρεῖσθαι δου-
R IV 427 λείαν παραινούντων αὐθαίρετον | ἐγὼ παρεσκεύασα μετ' ἐλευθερίας τὸ τρόπαιον, τίς οὐκ ἂν εὖ φρο-

14 sq. Isocr. Archid. p. 116 a

3 *συλλογισμὸς ἀπό τε τῆς [δια]νοίας τοῦ νομοθέτου καὶ τοῦ φεύγοντος H*

3 *μου*] *με οὐ H* | *τὸ δέον* om *B* | *ἀνέχητε H* 4 *ἐκεῖνος Ma* sed ς add m² 5 *τοὺς νόμους H* | *ἐγώ τε H* *ἔγωγε Ma ClBa* | *ἐμοῦ Ba* 6 *δῆλος HClBa* 7 *εὐεργετῶν Ba* 9 *ὁ γὰρ* — 11 *γράμμασι* citat Macarius fol 81ᵛ | *ὑπηρετεῖν Ba* 11 *δοκῇ* scripsi cum Iacobsio Lect 121 et Gasda *δοκοίη* libri sed *οι* in ras *Laur*, Macar edd | *τοῖς* om Mor | *πράγμασι BaB* *πράγμασιν* Macar 12 *εἰκὸς* ⟨*ἦν*⟩ coni Gasda 13 *φυλακτέον* scripsi *ἐφύλαττον* libri edd 15 *φῂς* libri edd | *εἶπεν H* 17 *ἂν* inserui e *B* cum Gasda om reliqui libri edd | *δουλείαν αἱρεῖσθαι MaClBa*

νῶν οἴοιτο τὰ μὲν τῆς αἰτίας ἑτέροις, τὰ δὲ τῶν ἐπαίνων ἐμοὶ περιλείπεσθαι δικαίως;

17. Ἔτι τοίνυν ἀποδεῖξαι βούλομαι φθόνου τὴν δίκην, ἀλλ' οὐκ ἐγκλημάτων τυγχάνουσαν. τί γὰρ δὴ τότε παρὰ τὴν ἐκκλησίαν τῶν λεχθέντων ἀκούων οὐκ ἀναστὰς διεκώλυες; εἰ μὲν γὰρ καλῶς ἔχειν ἡγούμενος, τί νῦν μάτην μακρηγορεῖς, ὅτε καὶ τὸ τρόπαιον ἠκολούθησε τῶν ἐμῶν ἀποδεῖξαν λόγων τὸ χρήσιμον; εἰ δὲ τότε σιγήσας, ὅτε μᾶλλον ἀντιλέγειν ἐχρῆν, νῦν ἐφάνης οὐκ οἶδ' ὅπως τῶν νόμων κηδόμενος, δῆλον ὅτι τοῖς πεπραγμένοις φθονῶν τὴν κατηγορίαν πεποίησαι. σκόπει δὲ μὴ συκοφαντῶν ἐμὲ διαβάλλων ἁλῷς τὴν νίκην. δυσχεραίνων γὰρ ἐφ' οἷς εὐτυχήκαμεν δίκας εἰσπράττεσθαι βιάζῃ τὴν πόλιν τὸν δεδωκότα τοῦ τροπαίου τὴν ἀφορμήν.

18. Ἀλλὰ τύχης ἔργον, φησί, τὸ κατόρθωμα γέγονε καὶ οὐ δεῖ σε παρανομοῦντα ζημίας ἀπολύειν ἐλεύθερον, μὴ παρρησίας ἡ νεότης τυχοῦσα κινδύνων τῇ πόλει γένηται πρόφασις. μέχρι τίνος ἐνυβρίζεις τῇ πόλει τύχῃ τὰ Λακεδαιμονίων, ἀλλ' οὐκ ἀρετῇ φιλοτιμούμενος τρόπαια; μέχρι

4 cf. p. 461, 2

2 δικαίως ἐμοὶ περιλείπεσθαι *H* 5 λεχθέντων scripsi ex *HMa* sed in hoc λε in ras m[3], cum Cobeto Coll 294 δοχθέντων *ClBaBMLaur* edd 7 μακρηγορεῖς scripsi ex *H* κατηγορεῖς *MaClBaBMLaur* edd | τὸ om *HClBa* 8 ἀποδεῖξαι *H Ma* sed in hoc ι(2) in ras m[2] et α(2) ex ο corr m[3] 9 τότ' *H* | ras 1—2 ante σιγήσας *Ma* | ἐσίγας *Ba* 12 δὲ scripsi ex *HMaClMLaur* δὴ *BaB* edd 13 ἁλῷς scripsi e *B* cum Cobeto Coll 294 ἁλώσῃ reliqui libri edd | νίκην *Ma* sed νι in ras m[3] | εὐτυχήκαμεν *Ma* sed εὐ in ras m[3] 14 τί ante δίκας in marg inser *Ma*[2] 17 γε *Ma* sed γρ´ σε suprascr m[2] 18 νεότης in ras *Ma*[3] πόλις *Cl* 20 τῶν ante λακεδαιμονίων edd delevi 21 ἀλλ' om *Ba* | φιλοτιμούμενος *M* sed δεξιούμενος in marg *m*, *LaurMa* sed δεξιούμενος suprascr *LaurMa*[2] |

τίνος Θηβαίοις συνηγορεῖς μόνης ἥττονας εἶναι τῆς τύχης ἀποκαλῶν; λίαν ἠγνόηκας ὅσον ἀλόγου τύχης καὶ προνοίας ἐστὶ τὸ διάφορον. ἡ μὲν γὰρ παρ' ἐλπίδας ἔχει τὴν πρᾶξιν καὶ παρὰ τὴν ἀξίαν συμβαίνουσαν, ἡ δὲ καὶ πρὸ τῆς πείρας αὐτῆς ὡς παρὸν ἤδη θεωρεῖ τὸ γινόμενον. 19. *εἰ μὲν οὖν μὴ προεῖπον τὸ μέλλον παρὰ τὴν ἐκκλησίαν ἐγὼ ἢ τὸ τῆς νίκης μεῖζον ἢ καθ' ἡμᾶς ὃν τῇ πόλει κατώρθωτο, κἀγὼ μετὰ τοῦ κατηγόρου παρεῖχον ἂν τῇ τύχῃ τὴν εὔκλειαν· εἰ δὲ καὶ τὸ συμβὰν προαγορεύσας τῆς βουλῆς οὐ διήμαρτον καὶ τῇ Σπάρτῃ τὸ τοῦ πολέμου τέλος τοῖς*
R IV 428 *προλαβοῦσι γέγονε | σύμφωνον, πῶς οὐ προνοίᾳ καὶ δυνάμει κρείττους τῶν πολεμίων γεγόναμεν;* 20. *εἰ δὲ καὶ ζημίας ἐμοὶ καὶ κίνδυνον τῷ σεσωκότι τὴν πόλιν ὁ νόμος ἐπέφερεν, οὐδέποτ' ἂν ἔγωγε τῆς κοινῆς εὐπραγίας τὴν ἐμὴν προτιμᾶν ἠνειχόμην ἀσφάλειαν. πῶς γὰρ οὐκ ἄτοπον τὴν μὲν ἄλλην μεθ' ὅπλων νεότητα προκινδυνεύειν τῆς πόλεως, ἐμὲ δὲ μηδὲ τῆς ἀπὸ τοῦ λέγειν κατηγορίας, εἰ δοκοῦν οὕτως εἴη τοῖς*

προσνέμειν post *τρόπαια* inserendum coni Re cui obloquitur Gasda

1 *μόνης* scripsi ex *HMaClBa* *μόνους BMLaur* edd sed „*aut μόνους οὐχ ἥττονας aut μόνους ἡμᾶς ἥττονας*“ coni Re *μόνος* Iacobs App Pors Adv 297 Anth Pal III 23 2 *ὅσον* — 6 *γινόμενον* citat Macarius fol 81^{v} 3 *παρελπίδας MaBaM* 4 *καὶ* scripsi ex *H* et Macar *ὡς* reliqui libri sed *καὶ* suprascr *Ma*^{3}, edd | *συμβαίνουσα Ba* Mor Re 5 *ὁ Ma* sed in *ἡ* corr, *Cl* 6 *γιγνόμενον MaM* 8 *ὃ* ante *μεῖζον BMa* sed in hoc inser m^{2}, *MLaur* edd sed „*aut et ὃ et ὂν deletum malim aut saltim ὃ*“ Re | *ἢ*] *ὃ ClBa* | *κατώρθωτο* scripsi *κατώρθωται* libri (*κατόρθωται Laur* sed ω supra ο m^{2}) edd 9 *παρεῖχον ἂν* scripsi *παρέχω* libri edd | *νίκῃ Ma* sed *γρ τύχῃ* suprascr m^{2} 10 *προαγορεύσει Ma* sed *ς* inter *ο* et *α* inser et *ει* in *ασ* corr m^{2} 14 *καὶ* om *B* | *ζημίαν ClBaB* 15 *οὐδέποτε Cl* 16 *προτιμᾶν* inser *Ma*^{3} om *Cl* *προτιμῶν Ba* 18 *μηδὲ* scripsi *μὴ δὲ HBaB* *μὴ MLaur* edd om *MaCl* 19 *λόγου MaCl* | *εἴη*

συκοφάνταις, ἀνέχεσθαι τῆς ὅλης μέλλοντα τῇ πόλει σωτηρίας αἴτιον γίνεσθαι;

21. Ἀλλὰ δέδωκας, φησίν, ἀφορμὴν θρασύνεσθαι τῇ νεότητι. τοῦτο γὰρ αὐτοῦ τῆς κατηγορίας τὸ μέγιστον, μηδὲ παύσαιντό γε, θεοὶ σωτῆρες, οἱ νέοι καιροῦ καλοῦντος παραπλησίως ἐμοὶ θρασυνόμενοι, εἴ γε θράσος δεῖ τὴν παρρησίαν ὀνομάζειν τὴν εὔλογον. ἀπόκριναι γάρ πυνθανομένῳ μοι παρελθών· τίνος ἕνεκεν ὁ νόμος εἴργει τοῦ βήματος τὴν νεότητα, τοῖς δὲ γεγηρακόσιν ἐπ' ἀδείας λέγειν δεδώρηται; ἢ δῆλον ὡς τοὺς μὲν εὖ φρονεῖν ὑπολαμβάνων καὶ δι' ἐμπειρίαν τὸ λυσιτελοῦν εἰσηγεῖσθαι τῇ πόλει, τοὺς δὲ διαμαρτάνειν μήπω τῆς ἡλικίας πεπαιδευμένης εἰδέναι τὰ πράγματα; 22. ἐξετάσωμεν τοίνυν οἷά ποτε πείθειν ἐπειρῶντο τὴν πόλιν ἑκάτεροι. ὠνησώμεθα τὴν εἰρήνην δουλείας ἐβόων οἱ γέροντες, ἔξεστιν ἄγειν ἡσυχίαν ἀκίνδυνον. οὐ δεῖ τραυμάτων καὶ πολέμου τῇ Σπάρτῃ. ταῦτα τῆς σωφρονούσης ἡλικίας τὰ ῥήματα. ὢ πόνοι καὶ μάχαι καὶ τὰ σεμνὰ τῆς Λακεδαίμονος τρόπαια. ἀνανεοῦμαι

5 Xen. Hell. III 3, 4

inser *Ma*[3] om *Cl* | τοῖς συκοφάνταις, ἀνέχεσθαι scripsi e *B* ἀνέχεσθαι τοῖς συκοφάνταις ἀνέχεσθαι. *H* ἀνέχεσθαι τοῖς συκοφάνταις *Ma* sed α supra τοῖς συκοφάνταις et β supra ἀνέχεσθαι m[3], *BaMLaur* edd ἀνέχεσθαι τῆς συκοφαντίας *Cl*
1 μέλλοντα in marg *Ma*[3] om *Cl* | τῆς πόλεως *Cl* 2 γενέσθαι *Ba* 3 ἀφορμὴν φησὶν *MaClBa* 5 μὴ δὲ *HMaClB Laur* | παύσαιντό scripsi e *B* παύσοιντό reliqui libri edd 6 ὁμοίως *Cl* sed παραπλησίως in marg, *Ba* 7 δὴ *B* 9 νόμος scripsi ex *HMaClB* δῆμος *BaMLaur* edd | εἶργει *H* 12 καὶ inser *Ma*[3] om *ClBa* 15 οὖν *MaClBa* | οἷά ποτε in οἷα πότε corr *Ma*[3] οἷα τότε *H* 16 ὠνησόμεθα *B* | δουλείας ἐβόων scripsi e *MaClBa* ἐβόων δουλείας *HBMLaur* edd 17 ἡσυχίαν inser *Ma*[3] om *ClBa* 18 πολέμων *Ba* τραυμάτων *Cl* | τῆς om *MaClBa* 20 ἀνανεοῦμαι — 458, 1 ἐκεῖνον

τῇ μνήμῃ τὸν Ὀθρυάδην ἐκεῖνον καὶ τουτουσὶ καλεῖν Λακεδαιμονίους αἰσχύνομαι. 23. *τὰ δὲ τῆς ἐμῆς ποῖα νεότητος; οὐδέποτε κινδύνων δεῆσαν ἡ πόλις ἀπέσχετο. τούτοις τὴν παρὰ πᾶσι δόξαν ἐπαινουμένην ἐκτήσατο. ἀναμνήσθητε τῶν ἐν Πύλαις ὑπὲρ ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων δεδωκότων τὰ σώματα. δικαστῇ γὰρ τῶν διαφορῶν ἀεὶ τῷ πολέμῳ χρωμένη δημοσιεύει τὴν ἀρετήν. τῆς γοῦν Ἑλλάδος παρ' ἀξίαν ποτὲ μιᾷ πόλει δεδουλωμένης οἰκείαν συμφορὰν οἱ τότε Λα-* R IV 429 *κεδαιμόνιοι | τὸ πάθος νομίσαντες πᾶν ὁτιοῦν πάσχειν ᾤοντο δεῖν ἢ περιιδεῖν τοὺς ἄλλους δουλεύοντας, καὶ ταῦτα δίκῃ τῶν Ἀθηναίων ἀξιούντων τὰ πράγματα κρίνεσθαι. εἶτα, πρὸς θεῶν, ὑπὲρ μὲν ἄλλων ἔδει τοσοῦτον*

---

1 Her. I 82. Isocr. Archid. § 99 p. 136 d   4 Her. I 86, 3   5 Isocr. Archid. § 52 p. 126 e   6 Isocr. Archid. § 99 et 83 p. 136 c et 133 b. Dem. Phil. III p. 129, 5   9 Thuc. IV 92, 3; I 68, 3   13 Thuc. I 72 sq.; II 11, 5

---

1 *Ὀθρυάδην*] *πρόγονος οὗτος τῶν Λακεδαιμονίων M*m *Ma*²

---

citat praemissis verbis *ἀνανεοῦμαι τῇ μνήμῃ τόδε κάλλιον λέγειν ἢ εἰς μνήμην λαμβάνω. ὁ αὐτὸς Λιβάνιος* Thomas Magister s. v. *ἀνανεοῦμαι* p. 29, 1 R

1 *γνώμῃ MaCl* | *οὑτωσὶ Ma* sed *γρ τουτουσὶ* in marg m³, *Cl*   2 *τοὺς* ante *λακεδαιμονίους Ma* sed del m¹, *ClBa*   4 *πᾶσι θαυμαζομένην δόξαν H*   *πᾶσιν ἐπαινουμένην δόξαν B*   5 *ἐκτήσαντο Ma*   *ἡ πόλις ἐκτήσατο Ba* | *ἀναμνήσθητε* scripsi e *B* coll Isocr. ll. ll.   *ἀναμνήσθητι* reliqui libri edd   6 *ὑπὲρ* scripsi ex *HMaClBaBM* cum Iacobsio Add 270 Lect 121 et Gasda   *ὑπ' Laur* edd sed „*malim ἐπ' ἐλευθερίᾳ*" Re   7 *διαφορῶν* scripsi ex *HMa* sed in hoc in *διαφόρων* corr m², *ClBa B*   *διαφόρων MLaur* edd   9 *παραξίαν ClBaM*   10 *οἰκείαν τότε συμφορὰν τὸ πάθος Ma*   12 *ὅτι οὖν Cl*   15 *ἔδει Ma* sed *ε* ex *η* corr m²

ἀναδέξασθαι κίνδυνον, ὅπως δὲ μὴ δουλεύσωμεν ἡμεῖς μηδὲ Θηβαῖοι Λακεδαιμονίων κρείττους ἀμελετήτως γένωνται, ῥᾳθυμίαν τινῶν δίκαιόν ἐστιν εἰσηγουμένων ἀνέχεσθαι; καὶ τί λείπεται πλὴν ἀκονιτὶ διδόναι Θηβαίοις τὰ πράγματα; 24. ταῦτα τῷ νέῳ δημηγοροῦντι πειθόμενοι μεμενήκατε Λάκωνες. ταῦτα γερόντων ὡς ἀληθῶς ὁ νόμος κρίνει τὰ ῥήματα. πολιὰν αἰδεῖσθαι χηρεύουσαν οὐκ οἶδε φρονήσεως. ἀλλ' ὅμως ἐπὶ τούτοις εὐθύνομαι δέον ἐπὶ δημηγορίᾳ Λακωνικῇ καὶ πρὸ τῆς νίκης θαυμάζεσθαι καὶ μετὰ τὴν πεῖραν στεφάνων ἀξιοῦσθαι καὶ δωρεῶν.

25. Ἀποδέχομαι τὴν νίκην, φησί, καὶ τῷ τροπαίῳ συνήδομαι, πραχθῆναι δὲ μᾶλλον ἐχρῆν ἑτέρου παραινοῦντος, οἷς τὴν ἐξουσίαν ὁ νόμος ἐπέτρεψε. κατηγόρει τῶν σεσιωπηκότων ἅπερ ἐμὲ γράφῃ φθεγξάμενον. οὐδεὶς τὴν ἡμετέραν φωνήν, οἷς τὴν ἐξουσίαν ὁ νόμος ἔδωκεν, ὑπεκρίνατο. σὺ δὲ τὸν εὐεργέτην τῆς ἑτέρων ἁμαρτίας ἐθέλεις δίκην εἰσπράττεσθαι, οὗ μᾶλλον τοῖς πράγμασιν ἔδει προσέχειν τὸν

3 Plat. conv. p. 173 C. Choric. Lyd. § 3 p. 11, 22

1 κίνδυνον *MMa* sed γρ' πόλεμον in marg *M* et supra κίνδυνον *Ma*[2] πόλεμον *B* 2 μὴ δὲ *HMaClBaBLaur* 3 ἀμελούντων *HBa* | γένωνται scripsi γενήσωνται *H* γενήσονται reliqui libri edd 4 ἐστιν om *ClBa* 5 ἀκονιτὶ scripsi ex *H* ἀκονητί *B* ἀπονητὶ (κ supra π) *M* ἀπονητὶ *MaClBaLaur* edd cf. p. 451, 9; 128, 5 7 μεμνήκατε *Laur* μεμενύκατε Ferr et γρ in marg Mor | signum interrogationis post Λάκωνες Re | δὲ post ταῦτα inserendum coni Gasda 8 κρίνει τὰ ῥήματα γερόντων ὡς ἀληθῶς *H* | ὁ νόμος om *H* | δὲ post πολιὰν inserendum coni Gasda 11 δίκης *Ba* Ferr et γρ in marg Mor 15 εἷς *Cl* ᾧ coni Mor 17 γράφῃ om *Ba* γράφει *H* 18 ὑπεκρίνατο *MaLaur* sed ἐμιμήσατο suprascr *Ma*[2]*Laur*[2], *M* sed ἐμιμήθη in marg *m*, | σὺ δὲ] οὐδὲ *Cl*

νοῦν, ἀλλ' οὐ τοὺς εἰρηκότας σε τίνες εἶεν περιεργάζεσθαι. τί γὰρ ἄμεινον ἕξειν οἴει τοῖς χρωμένοις τὰ πράγματα πρεσβύτου καὶ μὴ νέου τυχὸν εἰσηγησαμένου τὴν πρᾶξιν; 26. *θαυμάζω δὲ πῶς οὐ συνίῃς ἀνεύθυνόν με δι' ὧν ὁμολογεῖς καθιστῶν, ἀλλ' οὐκ ἠδικηκότα τοῖς σοῖς ἐλέγχων ἐπιχειρήμασιν. ἐπαινῶν γὰρ τὸ πραχθὲν λανθάνεις σεμνύνων τὸν εἰσηγησάμενον τὸν κίνδυνον ὑποστῆναι. ἢ τοίνυν κακίζων τὴν πρᾶξιν διάβαλλε ἢ τὸ γεγονὸς τιμῶν ἀποδέχου τὸν αἴτιον.* 27. *τί δεῖ λόγων; εἴ σοι δοκῶ πλημμελεῖν περὶ τῆς ἐλευθερίας ἐσπουδακώς, δῆλος εἶ δουλεύειν ἐθέλων*
R IV 430 | *Θηβαίοις τὴν Σπάρτην· εἰ δὲ καὶ μέχρι ῥημάτων αἰσχρὸν εἶναι τοῦτο Λακεδαιμονίοις ὁμολογεῖς, συνέβη δ' ἂν ὑποθεμένης τῆς πολιᾶς, εἴπερ ἐσιώπων ἐγώ, πῶς παρανόμων κατηγορεῖς δι' ὃν οἱ νόμοι φυλάττονται τῆς πατρίδος καὶ σὺ τυγχάνεις ἐλεύθερος;*

28. *Συλλογίσασθαι οὖν δὴ βούλομαι διὰ βραχέων καὶ δεῖξαι τὰ πεπραγμένα καθ' ἕκαστον. ἔπαυσα Θηβαίων τὴν ὕβριν, ἠλευθέρωσα πολεμίων μετ' εὐκλείας τὴν πόλιν, ἐφύλαξα Μεσήνην Λακεδαιμονίοις ἀκέραιον, διεκώλυσα τὴν παρ' Εὐρώτᾳ γενέσθαι Θηβαίοις*

---

12 cf. p. 448, 10 17 Soph. Trach. 153 21 cf. t. IV 472, 1

---

1 *σε* om *B* | *τίνος* Ferr et *γρ* in marg Mor 3 *τυχὸν* scripsi ex *HMa* sed in hoc *γρ τύχαις* suprascr m², *Cl τυχὼν Ba τύχαις BMLaur* | *ἡγησαμένου Ma* 8 *ὑποστῆναι τὸν κίνδυνον H* | *τὴν* ante *τοίνυν Cl* | *κακίζων Ma* sed *ζ* et *ν* eras et *γρ' κολάζων* suprascr *κακίων Cl* 9 *γένος Ma* sed in *γεγονὸς* corr m², *Cl* 10 *λέγων· οἴσει δοκῶν Ba* | *πλημελεῖν MaM* cf. ad p. 449, 15 11 *ὀφείλων H* 14 *ὑποθεμένοις Ba* 17 *οὖν* om *H* | *δὴ* inser *Ma²* om *ClBa* 18 *καθ' ἕκαστον* om *MaClBa* 20 *μεσσήνην H μεσίνην ClBa* 21 $\overset{\eta}{\text{τὸν}}$ *Ma τὸν Cl* | *Εὐρώτᾳ* scripsi *εὐρώτα BaBMLaur* edd *εὐρῶτα H Cl εὐρῶ τα* cum ras 1 litt *Ma*

ὑπήκοον. τίνες οὖν αἱ τούτων ἀμοιβαί; κατηγορία καὶ δίκη καὶ προσδοκώμενος κίνδυνος. ἐκεῖνο δὲ προσθεὶς ὧδε καταβήσομαι· ἡ παροῦσα κρίσις ἢ πολλοὺς διδάξει προκινδυνεύειν τῆς πόλεως ἢ λόγον ποιεῖσθαι ταύτης οὐδένα σιωπὴν τιμῶντας ἀπράγμονα.

---

2 sq. Aeschin. fals. leg. § 183 p. 52, 33

---

1 *τίνος Cl* 3 *μεταβήσομαι Ma* 4 *προκινδύνειν Ma* sed *γρ' προκινδυνεύειν* suprascr m[2] 5 *ἀπράγμονα Laur* sed *ἀνενόχλητον* suprascr m[2]

Agmen declamationum historicarum claudit transitumque ad ethologicas facit antilogia de Laide

XXV.

Declamatio inscripta *Ἐν Κορίνθῳ γέγονεν ἑταίρα τις εὐπρεπὴς Λαὶς ἐραστὰς πολλοὺς ἐπισπωμένη τῷ κάλλει. ἐντεῦθεν πολλῆς ὑποφθειρομένης νεότητος γράφει τις ἀπελαύνειν τῆς πόλεως Λαίδα. ἔπεισε. μετὰ ταῦτα πολλῶν κατὰ τὴν πόλιν γινομένων μοιχῶν καὶ νόμου κειμένου τὸν λαμβανόμενον ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχὸν ἀποκτίννυσθαι πολλοὶ τὴν ἀπὸ τοῦ νόμου ζημίαν ὑπέμενον. καὶ γράφει τις Λαίδα πάλιν κατάγειν ἑτέρου τινὸς ἀντιλέγοντος. μελετῶμεν τὸν ἀντιλέγοντα* qua unus e Corinthiis rogationi de Laide in urbem revocanda latae obloquitur[1]), argumenti, ut videtur, illecebris satis multorum lectorum gratiam iniit. neque 'corporis' finibus coercita mansit, sed etiam in eclogas recepta est. Magnus igitur numerus est codicum quibus ad hanc aetatem pervenit. Sunt autem hi 27:

Agmen ducunt 'corporales'.

1. Hierosolymitanus bibliothecae patriarchalis Sanctae Crucis 57 (= Cr) palimpsestus saeculi XI/XII continet folio 95^{vr} verba inde a p. 469, 8 *φέρε* usque ad p. 473, 11 *λαμβάνειν*, folio 5^{vr} verba inde a p. 481, 18 *ἀτο]πίας* usque ad p. 486, 2 *ἡμᾶς*, folio 8^{vr} verba sequentia inde a p. 486, 2 *πεπλημμεληκότων* usque ad p. 490, 4 *μέχρι*, sed permulta abrasa vel scriptura recentiore obtecta legi iam non queunt. Vide t. V p. 154 sq. Excussi.

2. Hierosolymitanus bibliothecae patriarchalis S. Sepulcri 107 (= H) saec. XIV fol. 122. Vide t. V p. 150 sq. Contuli.

3. Laurentianus LVII 27 anno 1392 exaratus fol. 79^{v}. Vide t. I p. 59 sq.

4. Wolfenbuttelanus 511 Gudianus gr. 77 saec. XV

1) Hoc quoque argumentum fictum est. Pauca de aetate rebusque Laidis Libanius protulit, sed, si modo duae fuere (cf. H. Breitenbach, De genere quodam titulorum comoediae atticae, Basileae 1908 p. 141 sq.), de minore, Timandrae filia, eum cogitasse elucet e loco p. 471, 1 quo eam e Sicilia Corinthum transmigrasse dicit.

e Laurentiano LVII 27 descriptus fol. 88. Vide t. I p. 64 sq. et supra p. 344. Contulit Reiskia in usum mariti.

5. Escurialensis T-II-9 (145 in catalogo Milleriano) saec. XVI ex editione Ferrariensi quae Wolfenbuttelanum fontem habuit descriptus. Vide t. I p. 67.

6. Barberinus II 41 (olim 351) nunc Vaticanus (= B) saec. XV fol. 371. Vide t. I p. 24 sq. Meum in usum contulit Pius Franchi de Cavaleriis.

Sequuntur codices 'eclogarii'.

7. Vaticanus gr. 82 (= Va) saec. XIV fol. 44v. Correctus est crebro secunda, raro tertia manu. Vide t. I p. 48 sq. Contuli.

8. Laurentianus LVII 21 saec. XIV/XV fol. 253v. Vide t. V p. 158 sq.

9. Marcianus gr. 439 (= M) saec. XII/XIII fol. 195v. Correctus est crebro a librario ipso (= m), rarius manu recenti (= y). Vide t. V p. 168 sq. Contuli.

10. Vindobonensis Philos. et Philol. IV 82 (= Vi) saec. XIV fol. 18. Vide t. V p. 169 sq. Contuli.

11. Matritensis 4679, olim N-49 (= Ma) saec. XIV fol. 60v. Correctus est e *M* manu secunda et e *B* tertia. Vide t. I p. 362 sq. et t. IV p. 410. Contuli.

12. Berolinensis gr. 195 olim Claromontanus (= Cl) saec. XIV fol. 47 (256). Correctus est manu secunda. Vide t. IV p. 410. Contuli.

13. Neapolitanus II E 17 saec. XIV fol. 235v. Vide t. I p. 211 sq.

14. Ambrosianus I 49 sup. (460 in catalogo Martinii et Bassii) anno 1488 exaratus fol. 168v. Vide t. I p. 363 sq.

15. Parisinus gr. 3017 saec. XV ex eodem quo Ambrosianus I 49 exemplari descriptus fol. 163v. Vide t. II p. 4 sq. Collatus est a Bastio[1]) et Boissonadio[2]).

16. Parisinus gr. 3014 saec. XIV fol. 179v. Vide t. II p. 375 sq.

---

1) Cf. Greg. Cor. de dial. p. 567 ed. Schaefer.
2) Cf. t. I p. 78.

17. Parisinus gr. 3019 saec. XIV/XV fol. 135. Vide t. IV p. 306 sq.

18. Parisinus gr. 3018 saec. XV fol. 41v. Vide t. V p. 173 sq. Ex eodem quo hic fonte fluxit

19. Parisinus gr. 3015 saec. XIV fol. 41. Vide t. V p. 175 sq.

20. Parisinus gr. 854 saec. XIV fol. 312v. Vide t. V p. 171 sq.

21. Laurentianus LVII 23 saec. XIV fol. 43. Vide t. V p. 176 sq. Ex hoc descriptus est

22. Ambrosianus E 92 sup. (301 in catalogo Martinii et Bassii) saec. XIV/XV fol. 24v. Vide t. V p. 178 sq. Initium contuli.

23. Mosquensis bibliothecae synodalis 489 (antea 317) saec. XV fol. 185. Vide t. V p. 180 sq.

24. Vaticanus gr. 937 saec. XV fol. 72v. Vide t. I p. 329 sq.

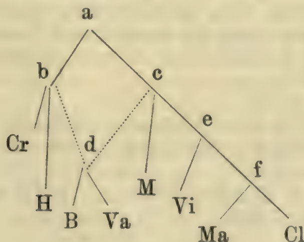
25. Escurialensis T-II-17 (147 in catalogo Milleriano) saec. XVI fol. 132. Vide t. V p. 366 sq.

26. Ambrosianus L 64 (485 in catalogo Martinii et Bassii) saec. XIV fol. 324v. Vide t. I p. 426 sq.

27. Monacensis gr. 529 saec. XIV fol. 211. Vide t. V p. 185 sq.

Ex his quos in censum vocandos esse duxi codices octo *Cr HBVaMViMaCl* rursus in duas discedunt familias, quarum prior codicibus *CrH*, altera codicibus *MViMaCl* continetur, cum *B Va* recensionem ex utraque familia mixtam exhibeant.

Rationem vero quae inter hos singulos codices intercedit hoc tibi reddet stemma[1]):

1) Cf. p. 5.

In universum hic quoque prior familia alteram fide superat.

Macarius Chrysocephalus[1]) sex locos laudavit, Maximus Planudes in scholiis ad Aesopi fabulas conscriptis unum (p. 484, 11).

Declamatio in lucem protracta est[2]) anno 1517 a Soteriano Capsali editione Ferrariensi (= Ferr) fol. 59^r—66^v e codice Wolfenbuttelano[3]). Cuius textus formam admodum mendosam paucis locis e codice familiae alterius quem Parisinum gr. 3014 fuisse conicias[4]) correctis retinuit Fed. Morellus Lib. opp. t. I p. 569—584 (= Mor).

Multos locos cum ope Wolfenbuttelani codicis prioris familiae tum ex ingenio emendavit Reiskius (= Re), sed hic quoque uxor eius quae editionem (t. IV p. 430—446) curavit textum Morellianum retinere quam certas mariti emendationes reponere maluit.

Pauca ad textum corrigendum contulerunt Fr. Iacobsius 'Lectionum' libro[5]), Boissonadius codice Parisino gr. 3017 adhibito[6]), Cobetus, plura A. Gasda[7]).

---

1) Cf. t. I p. 351 sq. V p. 302.

2) Cum anno 1526 Ioannes ille Holbeinius minor Basileae Magdalenam Offenburgiam, quae non solum animum ipsius aeque atque Ursi Grafi ceperat sed etiam marsupia iuventutis Basileensis exenterabat, '*Laida Corinthiacam*' pingeret, utrum aliquid de Libanii declamatione per Erasmum vel Beatum Rhenanum (cf. Voegelin, Repertor. X 345 sq.) noverit, in ambiguo relinquo. Sane illa similiter atque Libaniana (p. 471, 10 *πλείονα προκαλουμένη τῶν χρημάτων τὴν δόσιν — τοὺς ἀντεραστὰς ἐρεθίζουσα διαμιλλᾶσθαι πρὸς ἀλλήλους ταῖς δωρεαῖς*) dextram porrigit, ut argentum accipiat copiae iam haud parvae additura, sed idem dicit Gellius I 8, 3, e quo pictorem hausisse multo verisimilius est.

3) Cf. t. I p. 75.

4) Cf. t. II p. 380. Lectiones varias quas Morellus praemisso *γρ* in margine attulit modo huius codicis modo editionis Ferrariensis sunt.

5) Cf. t. I p. 77; V p. 198. 6) Cf. t. I p. 78.

7) Cf. t. V p. 198.

XXV.

Ἐν Κορίνθῳ γέγονεν ἑταίρα τις εὐπρεπὴς Λαὶς ἐραστὰς πολλοὺς ἐπισπωμένη τῷ κάλλει. ἐντεῦθεν πολλῆς ὑποφθειρομένης νεότητος γράφει τις ἀπελαύνειν τῆς πόλεως Λαΐδα. ἔπεισε. μετὰ ταῦτα πολλῶν κατὰ τὴν πόλιν γινομένων μοιχῶν καὶ νόμου κειμένου τὸν λαμβανόμενον ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχὸν ἀποκτίννυσθαι πολλοὶ τὴν ἀπὸ τοῦ νόμου ζημίαν ὑπέμενον. καὶ γράφει τις Λαΐδα πάλιν κατάγειν ἑτέρου τινὸς ἀντιλέγοντος.

μελετῶμεν τὸν ἀντιλέγοντα.

Προθεωρία.

1. Ἔπαθον τὴν ψυχὴν καὶ συνήλγησα τοσαύ- R IV 431

Cr = Codex Hierosolymitanus S. Crucis 57
H = Hierosolymitanus S. Sepulcri 107
B = Barberinus II 41
Va = Vaticanus gr. 82
M = Marcianus gr. 439
Vi = Vindobonensis philos. et philol. IV 82
Ma = Matritensis 4679, olim N-49
Cl = Berolinensis gr. 195, olim Claromontanus

---

1 κορίνθῳ *Cl* sed ορίνθῳ in ras m² | τίς *HVaViMa* 2 μὲν post ἐραστὰς *ViMaCl* | αὐτῆς post κάλλει *ViMaCl* 4 τίς *HBVaViMaCl* Mor | λαίδα τῆς πόλεως *H* | τὴν ante λαίδα *BVa* | ἔπεισε in marg *Va* 5 μεταταῦτα *Ma* | γενομένων *Vi* 6 λαμβάνοντα *B* 7 ἐπαυτοφώρῳ *HMMa* ἐπαυτοφόρῳ *Va* | τὸν ante μοιχὸν *BVa* | ἀποκτείνειν *BVa* cf. t. III 406, 22 8 ἐπέμενον Ferr et γρ in marg Mor ὑπέμειναν coni Gasda 9 τίς *HVaMVi* | ἑτέρου τινὸς ἀντιλέγοντος om *B* 11 μελετῶμεν τὸν ἀντιλέγοντα om *MViMa* sed in hoc post πραγματικὴ ἡ στάσις in marg inser m², *Cl* πραγματικὴ ἡ στάσις in fine tituli *M* et in marg *Ma²* πραγματική in marg rubr *Va* 12 Προθεωρία in marg *Ma* om *ViCl* Ferr

την ἀδοξίαν Κορίνθῳ κατασκευαζομένην ὁρῶν καὶ πεῖσαί τινας ἐπιχειροῦντας ἐφ' οἷς ἐγνώκασι περὶ Λαΐδος μεταμελεῖσθαι καὶ λύειν ἐθέλοντας τὰ δεδογμένα καλῶς. παρῆλθον τοίνυν ἐπὶ τὸ βῆμα Κορίνθιος εἶναι δοκῶν αὐτόν γε δή που τὸν τῆς ἐπιδείξεως χρόνον. 2. *ἤδη μὲν οὖν ὁ τῆς Λαΐδος συνήγορος ἀπηριθμήσατο μοιχείας καὶ φόνους καὶ τῆς ἑταίρας ἐγκώμια Λαΐδα κατάγειν ἄνω καὶ κάτω συμφέρον δεικνύς, ἡμεῖς δὲ τὰ πεπραγμένα Λαΐδι καθ' ἡμῶν καὶ τὴν ἤδη περὶ τοῦ μὴ μένειν κρατήσασαν ψῆφον, εἶτα τὸ μὴ δεῖν μεταβάλλεσθαι μηδὲ τὴν πόλιν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀδοξεῖν θεραπεύουσαν ἑταίραν καὶ τὰ τοιαῦτα διέξιμεν.* 3. *εἰ δέ τις τὸ πλῆθος τῶν εἰρημένων σκοπῶν δίδωσι τὸ πλέον τοῖς ἀντιλέγουσιν, οὐκ ὀρθῶς ἔγνωκε. πᾶσι γὰρ τούτοις τὸ συμφέρον μόνον ἀντίρροπον. οὕτω μὲν ἑκατέρῳ τὰ τῶν ἀγώνων ἴσα δοκεῖ, τὸ δὲ πέρας τῷ μέλλοντι καταλείπεται χρόνῳ, πότερον δεῖ κυροῦν ἢ λύειν τὸ ψήφισμα.*

Ἡ μελέτη.

R IV 432 1. *Αἰσχύνομαι, νὴ τὴν Σωφροσύνην, συμβούλων δεομένην τὴν πόλιν ὁρῶν τὴν ἀκολασίαν ἀπελαύ-*

---

8 cf. p. 22,8 15 cf. p. 477,5 19 Eustath. Hysm. II 6; IV 23

---

1 *ἀδοξίαν Va* sed *οξι* in ras 4—5 litt m² | *ἐν* ante *κορίνθῳ M* et inser *Ma²* 3 *λύσειν* Re *λῦσαι* coni Gasda 5 *ἐπιδείξεως Va* sed *ἐπι* in ras m² *ἐπιδόσεως B* | *λόγον Va* sed del et *χρόνον* suprascr 8 *ὑμεῖς ViMaCl* 10 *μὴ* om *Vi* 11 *μὴ δὲ HBVaViMaCl* Ferr | *περὶ VaCl* 16 *ἴσα VaViMa Cl* | *δὲ πέρας* reposui e libris *πέρας δὲ* edd sed *γρ δὲ πέρας* in marg Mor 18 *τὸ* om *Cl* 19 *Ἡ μελέτη* in marg *Ma²* om *BVaViMaCl* *λόγος ἀντιλέγοντος* Mor Re 21 *δεομένων H* | *αὐτῇ ἀπελαύνειν VaMaCl*

νειν αὐτῇ παραινούντων. τὸ γὰρ μὴ τιμᾶν αὐτόθεν τὴν ἀρετὴν καὶ περιπόθητον εἶναι νομίζειν, ἀλλὰ διδόναι λόγον τοῖς προσποιουμένοις μὲν Λαίδι συνηγορεῖν, ἐν ἀδοξίᾳ δὲ καθιστάναι πειρωμένοις τὴν πόλιν ἐγκαλύπτεσθαι τοὺς καὶ ὁπωσοῦν βεβιωκότας σωφρόνως παρασκευάζει. 2. *ἐπειδὴ δέ τινες ὑμᾶς οὕτω διέθηκαν ὥστε πόρνας αὐτῶν ἐπαινούντων ἀνέχεσθαι, φέρε, κοινῇ τὸ συμφέρον σκοπῶμεν, ὅπως μὴ τοὺς δι' ἔρωτα νικωμένους ταῖς ἡδοναῖς κριτὰς ἅμα καὶ συμβούλους ποιούμενοι περὶ τῶν μεγίστων ἡμεῖς ἐξαμάρτωμεν. ἄλογον γὰρ τοὺς μὲν οὕτως ἀτόπῳ πράγματι συνεργοῦντας μὴ κατοκνεῖν φανερὰν τὴν αὐτῶν αἰσχρὰν ἡδονὴν τῷ πλήθει ποιεῖν, ἡμᾶς δὲ τὴν εὐκοσμίαν περιφρονοῦντας ὀφθῆναι.* 3. *ἐγὼ μὲν οὖν τὰς παρανόμους ἀποστρέφομαι μίξεις καὶ τοὺς περὶ ταύτας ἐπτοημένους οὐκ ἀγαθοὺς εἶναι νομίζω, ὥστε μοι καὶ πολλάκις ἐννοεῖν ἔπεισιν ὥς τινες ἐνυβρίσαι τοῖς νόμοις βουλόμενοι τοιοῦτον ζῆν ἐπετήδευσαν βίον ἐν ἀδοξίᾳ πᾶσαν καθιστῶντα τὴν πόλιν. ἐξὸν γάρ, εἰ μὴ κρατεῖν ἐβούλοντο τῶν ἡδονῶν, προσελθόντας περὶ γάμου κόρης διαλεχθῆναι πατρὶ καὶ μέτριον ἦθος*

---

15 cf. t. I 102, 8 | Plat. rep. IV p. 439 D; Phaed. p. 68 C; 108 A

---

1 *αὐτῇ* om *Vi* | *παραινούντων Va* sed *αινο* in ras m² | *αὐτόθι ViMaCl* 3 *προσποιουμένοις Ma* sed *προσ* inser *Ma²* 4 *πειρωμένοις καθιστάναι BVa* | *καθεστάναι H* 5 *καὶ* om *BVa* 6 *τινες Va* sed *ες* in ras m² 8 voce *φέρε* inc *Cr* fol 95r | *κοινῇ HVaViMa* 10 *ὑμεῖς Va* sed *η* supra *υ* m² | *ἐξαμαρτῶμεν CrH* 12 *συνεργοῦντας* scripsi e *ViMaCl* *συνεροῦντας CrHBM* edd *συναιροῦντας Va* sed *συν* in ras m² et *γρ συνεργοῦντας* suprascr m² cf. p. 479, 12; 487, 11 | *αὐτῶν* libri edd 13 *ὑμᾶς Cr* sed *υ* incertum 14 *ἐγὼ μὲν*] *ἔγωγε Cr* 16 *πολίτας* post *ἀγαθοὺς* excidisse coni Gasda 17 *ἐνυβρίζειν M* scriptura in *Cr* incerta | *τοὺς νόμους CrH*

παρεχομένους ἀνύσαι τὸ σπουδαζόμενον καὶ τὴν ἐπιθυμίαν πληροῦν, ᾧ γε καὶ τὸ δοκεῖν μὴ ἁμαρτάνειν ἐνῆν καὶ τὴν πόλιν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εὐδοκιμεῖν σωφρόνων ἀνδρῶν αὐτὴν ἔχειν δοκούντων, εἵλοντο μᾶλλον τὸ κοινῇ συμφέρον περιφρονεῖν καὶ τὸν ἴδιον βίον ἀτιμαζόμενον περιορᾶν ἢ τῶν νενομισμένων τι πρᾶξαι. καλόν γε πειθαρχεῖν τοιαύτῃ φύσει πρὸς ἀτοπίαν παρακαλούσῃ τὴν πόλιν. γνοίη δ' ἄν τις αὐτῶν τὴν τῆς ἀναιδείας ὑπερβολήν, εἰ τὰ πρῴην γεγενημένα διὰ βραχέων ἀκούσαι διηγουμένου.

R IV 433 4. | *Ἡμῖν πρότερον ἦν οὐχ ἧττον τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐπὶ σωφροσύνῃ μέγα φρονεῖν, οὐ γὰρ εἶχεν ἡ πόλις Λαΐδα, καὶ τὰς ἰδίας ἐστέργομεν πάντες γυναῖκας, ὥστε συνέβαινε τήν τε Κόρινθον παρὰ πᾶσιν εὐδοκιμεῖν καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν εὐδαιμονίᾳ διάγειν εὐνοίας θεῶν φυλαττούσης τὴν πόλιν. πεφύκασι γὰρ οἱ θεοὶ τοῖς ἐπιτηδεύουσιν ἀρετὴν ἀμοιβὰς διδόναι κοινὴν εὐπραγίαν καὶ παῖδας ἐξ εὐγενείας κηρυττομένους.* 5. *ταύτης μὲν οὖν ἀπέλαυε τῆς εὐημερίας ἡ πόλις, δαίμων δέ τις σκαιὸς τῇ παρούσῃ τότε τύχῃ*

---

17 Isocr. Archid. § 59 p. 128 b

---

1 *παρεχομένους* inser *Va*[2] | *ἀνύσαι Cl* sed ´ in ˜ corr *ἀνῦσαι MViMa* fortasse recte at cf. ad t. IV 251, 5 2 *ᾧ γε* scripsi cum Gasda *ὅ τε* libri edd *ᾧ τε* coni Iacobs Lect 121 4 *αὐτὴν* scripsi e *CrHMaCl* *ταύτην BVaMVi* edd 6 *νενομισμένων Ma* sed *μένων* in ras m[3] 7 *τί CrHVaMViMaCl* | *ἀτιμίαν πράξαι Va* sed ´ in ˜ corr m[2], *Vi* 8 *ἀτοπίαν B* *ἀτιμίαν Va* sed *γρ ἀτοπίαν* in marg m[2] 9 *ἀναιδείας* scripsi e *CrHBVi MaCl* *ἀτοπίας VaM* edd 10 *πρώην HVaVi* | *διαβραχέων Vi* | *ἀκούσαι* scripsi cum Gasda *ἀκούσοι CrHVaMViMaCl* edd *ἀκούσει B* 16 *ἄγειν Vi* 17 *εὐνοίας* — 19 *εὐπραγίαν* om *CrH* 18 *καὶ* ante *ἀμοιβὰς ViMaCl* 20 *ἀπέλαβε Vi*

βασκαίνων ἐκ τῶν βαρβάρων, ἦν γὰρ Σικελική, κομίζει τῇ πόλει Λαΐδα θηρᾶσαι νεότητα καὶ πρὸς ἀτόπους ἡδονὰς ἐρεθίσαι δεινὴν πόλιν τε πλουτοῦσαν ἄπορον ἱκανὴν ἀποδεῖξαι, ἑταίρα γὰρ ἐπαγωγὸν πρᾶγμα νεότητος. καὶ πλουτεῖν ἐκ τῆς τοιαύτης ἐργασίας πεπαιδευμένη πολλὰς ἐκένωσεν αὕτη χρημάτων οἰκίας ποτὲ μὲν μειρακίου προσποιουμένη πλουσίου ἐρᾶν, μέχρις [ἂν] ὑφάψειεν οὐκ ἐνόντα τούτῳ τὸν πόθον, ποτὲ δὲ φεύγουσα τὸν ἐραστὴν καὶ νενευκυῖα πρὸς ἕτερον πλείονα προκαλουμένη τῶν χρημάτων τὴν δόσιν, ἄλλοτε πρὸς πόλεμον τοὺς ἀντεραστὰς ἐρεθίζουσα καὶ διαμιλλᾶσθαι πρὸς ἀλλήλους ταῖς δωρεαῖς δι' ὧν ὑπάρχει τὸ νικᾶν μόνον τῷ τὸν ἕτερον ὑπερβάλλοντι. τοιαύτην γὰρ ἔχουσι τέχνην αἱ πόρναι δελεάζουσαι τοὺς νέους εἰς αὑτὰς δαπανᾶν τὰς οὐσίας. ὁ γὰρ ἀτόπως ἐρῶν φορητὸν ἡγεῖται τὴν ἔνδειαν καὶ μᾶλλον ἂν ἕλοιτο, οἶμαι, πενίᾳ συζῆν ἢ τὸν ἀντεραστὴν ὁρᾶν

---

1 Athen. XIII p. 588 b; 589 a. Paus. II 2, 5. Plut. Alc. 39, 4; Nic. 15, 4. Synes. ep. 3 cf. p. 463 not. 1 4 Arist. Eccl. 441. Xen. Cyr. VI 1, 36. Dem. p. 928, 6 8 Xen. Cyr. V 1, 16

---

1 *σικελὴ M* 2 *θηράσαι* libri edd | *τὴν* ante *νεότητα* eras *Va* 4 *ἐπιδεῖξαι CrHViMa* sed in hoc *γρ ἀπο* supra *ἐπι* m[3], *Cl* 7 *ἐρᾶν πλουσίου Ma* 8 *ἂν* cancellavi cum Gasda 11 *δὲ* post *ἄλλοτε* inserendum coni Gasda coll p. 472, 19 at cf. p. 450, 5 sq. 13 *μόνον* inser *Ma*[3] *μόνω BVa* 14 *τοιαύτην* — 472, 1 *τιμώμενον* citat praemisso titulo *τῆς μελέτης ἐν ᾗ τὴν ἐν Κορίνθῳ Λαΐδα διώκει τις: μελέτ. ιδ* Macarius fol 81[r] | *τοιαύτην — δελεάζουσαι*] *ἀντεραστὰς ἔχουσαι πόρναι δελεάζουσι* Macar | *δελεάζουσι ViMaCl* Re et *γρ* in marg Mor *δελεάζουσαι* (ι supra) *Va* *δελεάζουσαν CrH* „*δελεάζουσαι Par.* 3017 *non bene*" Boissonade Anecd. IV 291 15 *αὐτὰς* libri Macar edd | *τὰς οὐσίας Ma* sed *γρ' οἰκίας* in marg m[2] *τὴν οὐσίαν BVa* | *ἐκτόπως* Par 3017 (Bast Greg. Cor. p. 567; Boissonad. Aristaen. p. 425) at cf. l. 2; p. 476, 10; 478, 11; 482, 3 17 *ἂν ἕλοιτο* scripsi e *CrHViMaCl* Macar *ἕλοιτ' ἂν BM* edd *ἕλλοιτο Va* sed *γρ ἕλοιτ' ἂν* in marg m[2] *οἶμαι* ante *ἕλοιτο Cl* om *CrHVa* sed in hoc *γρ* in marg m[2], *Vi* Macar

τῇ ποθουμένῃ τιμώμενον. 6. ἐντεῦθεν ὑπῆρχεν αὐτῇ λυμαίνεσθαι τὴν πόλιν διχόθεν. ὅ τε γὰρ πλοῦτος ἅπας πρὸς αὐτὴν ἐκομίζετο φιλοτιμουμένων τῶν ἐραστῶν καὶ πειρωμένων αὐτὴν δόσει χρημάτων οἰκειοτέραν αὐτοῖς καταστῆσαι ἥ τε νεότης οὐδὲν ἔτι χρήσιμος
R IV 434 ὑπῆρχε τῇ πόλει | μελέτης ἀμελοῦσα πολεμικῆς καὶ περὶ τὰς θύρας Λαΐδος ἀσχολουμένη. 7. πολλάκις ἐκίνησε γύναια σεμνὰ πρὸς ζῆλον τοῦ βίου πλουτοῦσα λίαν καὶ περιπόθητος τοῖς πολλοῖς γινομένη. ὡς γὰρ τοὺς συνοικοῦντας ἑώρων ἀμελοῦντας μὲν τῆς πρότερον εὐνοίας αὐτῶν, περὶ πλείονος δὲ τὴν ἑταίραν ποιουμένους καὶ τὸν οἴκοι πλοῦτον ἐπ᾽ ἐκείνην μετάγοντας, σύνηθες γὰρ τοῖς ποθοῦσιν ἑταίραν ἐφ᾽ ᾧ μάλιστα τὰς συνοικούσας εὐφραινομένας ὁρῶσιν, ὑφαιρεῖσθαι τοῦτο καὶ ταῖς ἐρωμέναις χαρίζεσθαι ἐνδεικνυμένοις ὅσῳ τῆς νόμῳ δοθείσης ἐκείνην προκρίνουσι, ταῦτα τοίνυν ὁρῶσαι ποτὲ μὲν προσεποιοῦντο τῶν ἀνδρῶν ἀγνοεῖν τὴν πρὸς Λαΐδα συνήθειαν, ἄλλοτε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν σωφροσύνην ἀποθαυμάζουσαι καὶ πλείστην τῆς ἀκρασίας κατηγορίαν ποιούμεναι πρὸς

---

2 *διχόθεν τὴν πόλιν CrH* | *ὅτε B* 3 *ἐκκομίζεται ViMa* sed in hoc *ο* supra *αι* m^2, *Cl* sed *κ*(1) inser et *ο* ex *ω* corr m^2 | *φιλοτιμούντων Vi* 5 *καταστῆσαι αὐτοῖς ViMaCl* | *αὑτοῖς B Va* 6 *μελέτης Ma* sed *μελε* in ras m^3 | *ἀμελοῦσα Va* sed *ἀμελ* in ras m^2 *ῥαθυμοῦσα CrHViMa* sed in hoc *ἤτοι ἀμελοῦσα* suprascr m^2, *Cl* 7 *ἀσχολουμένη Ma* Mor sed *διατρίβουσα* suprascr *Ma*^{2} et praemisso *σχο.* Mor *ἀσχολουμένης B* 8 *ἐκίνησε Ma* sed *ε*(2) add m^2 9 *γιγνομένη BVaM* 10 *προτέρας CrH* 11 *αὐτῶν* libri edd 12 *ποιουμένους* scripsi e *Ma* *πεποιημένους CrHBVaMViCl* edd 15 *ἐνδεικνυμένοις Ma* sed *οις* in ras m^3 16 *δοθείσης Ma* sed *σης* in ras m^3 | *προκρίνουσι Ma* sed *προ* in ras m^3 17 *τὴν* ante *τῶν* *M* edd delevi 18 *τὴν* inserui e *CrHBVaViMaCl* om *M* edd | *τὴν* ante *λαΐδα MVi* edd delevi 19 *αὐτοὺς Va* sed *αὐτὰς* suprascr m^2 *αὐτὰς B*

τὴν εὔνοιαν αὐτοὺς ἐπειρῶντο τὴν προτέραν ἀναγαγεῖν. 8. *ὡς δὲ τοὺς λόγους αὐτῶν οἴκοι μὲν οἱ ἄνδρες ἐπῄνουν, ἐν ἀγορᾷ δὲ τοῖς τῆς ἑταίρας ἐγοητεύοντο ῥήμασι, πέφυκε γὰρ πόρνη καὶ σώφρονα πεῖσαι καταφρονεῖν ἀρετῆς καὶ λόγοις ποικίλοις θηρεύειν πρὸς ἔρωτας, ὡς οὖν ἄμαχον ἦν τὸ κακὸν καὶ τελευτῶντες οἱ ἄνδρες οὐδὲ φοιτᾶν ἔτι πρὸς τὰς συνοικούσας ἠξίουν, αἱ μὲν πολλαὶ σωφροσύνην τιμῶσαι κρατεῖν τοῦ σχήματος ἐδυνήθησαν, ἔνιαι δὲ τῇ φύσει νικώμεναι ζηλωτὸν εἶναι τὸν Λαΐδος κρίνασαι βίον καὶ δίκην παρὰ τῶν συνοικούντων ταύτην λαμβάνειν ἡγούμεναι πωλεῖν ἐνόμισαν δεῖν τοῖς βουλομένοις τὴν ὥραν.* 9. *ἐντεῦθεν, ὡς οἶμαι, λύπας τινὲς ἀμυνόμενοι καὶ ταῖς τῶν ἐχθρῶν ἐπιτιθέμενοι συμφοραῖς προχείρως ἐπεσπῶντο πρὸς ὅπερ ἐβούλοντο τὰς δι' ἐρημίαν τῶν ἀνδρῶν ζηλωτὸν οἰομένας εἶναι τῆς Λαΐδος τὸ πρᾶγμα. δεινὸν γὰρ ἐρεθίσαι γυναῖκα σωφροσύνης καταφρονεῖν*

14 Dem. Aristocr. p. 643, 10 sq.

1 *τὴν* om *BVa* | *τὴν προτέραν ἐπειρῶντο H* | *πρότερον Va MaCl* | *ἀναγαγεῖν Va* sed *να* inser m[2] 2 *μὲν* om Re (e Par 3017 inserendum coni Boissonade Theoph. Sim. p. 228) 4 *λόγοις BVa* | *πέφυκε* — 5 *ἀρετῆς* omissa particula *γὰρ* citat Macarius fol 81[r] 5 *θηρεύειν* scripsi e *CrHBVaViMaCl* *θηρεῦσαι M* edd *ἐρεθίσαι* coni Gasda 6 *ἔρωτα M* | *ἦν ἄμαχον* Re | *ἀμήχανον B* 7 *τοὺς MMa* sed in hoc *ου* in *α* corr m[3] | *συνοίκους BVaMViMaCl* 8 *πολλαὶ* scripsi e *M* *πολλῶ Cr* (sed scriptura parum certa) *HBVa* sed in hoc *ῶ* in *οῦ* corr m[2] et *ῶ* iterum suprascr m[3], *Vi* *πολλοῦ Ma* sed *αὶ* suprascr m[3], *Cl* sed *ου* ex *ω* corr, edd *ἐκ πολλοῦ* coni Re 9 *σχήματος* scripsi e *M* sed *γρ χρήματος* in marg, cum Gasda *χρήματος Cr HBVaViMaCl* edd sed *γρ σχήματος* in marg Mor | *ἠδυνήθησαν M* 10 *τῆς* ante *λαίδος Cr* sed parum certum, *H* | *κρίνουσι Vi Ma* sed in hoc *αι* supra *ι*(2) m[3], *Cl* 11 *περὶ Va* | voce *λαμβάνειν* des *Cr* fol 95[v] quae sequuntur usque ad p. 481, 18 *ἀτο*]*πίας* desunt 12 *δεῖν Ma* sed *ν* add m[3] | *τὴν ὥραν τοῖς βουλομένοις H* 13 *λύπας ὡς οἶμαι H* | *κἄν Vi* 17 num *δεινὸς*? at cf. ad p. 537, 12

R IV 435 ἀνὴρ | ἑταίρᾳ συνὼν καὶ ταῖς ἡμέραις ἐπισυνάπτων τὰς νύκτας. οὔκουν ἀμεῖψαι τὴν φύσιν ἴσχυσαν ἔτι τὰ γύναια λαβομένην ἅπαξ ἡδυπαθείας, ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ἁμαρτάνουσιν, εἰ μή τις αὐτὰς τρόπος κωλύσειε.

10. *Μέλλων δὲ κατάπλους ἐπὶ τὴν ἑταίραν τῶν Ἑλλήνων ἀπαριθμεῖσθαι τὴν ἀδοξίαν τὴν ἐμὴν καὶ τῆς πόλεως δεδιὼς ἐγκαλύπτομαι τοῦτο μὲν εἰς ἀνάμνησιν ἄγων τῆς πατρίδος τὰς συμφοράς, τοῦτο δὲ λέγειν ἀναγκαζόμενος ἃ μὴ πρέπει τοῖς ἀξίως τῆς Κορίνθου γραφεῖσι, καὶ δέδοικα μὴ δόξω τις εἶναι μισόπολις φέρων εἰς μέσον τὰ μὴ καλῶς πραχθέντα ἐν ταύτῃ. τὸ γὰρ ἀτόπου πεπραγμένου τινὸς οὐκ ἐθέλειν ἠρεμεῖν καὶ τῇ σιωπῇ τὸ πάθος ἀμβλύνειν, ἀλλὰ δίκην βούλεσθαι τῶν γεγενημένων λαβεῖν εἰς ἐπίδοσιν πέφυκε μᾶλλον ἄγειν τὴν ὕβριν. 11. ἀλλ' ἐπειδὴ μεῖζον ἄτοπον εἶναι δοκεῖ περιιδεῖν νόσημα μεγέθει νικῶν καὶ μέλλον ἐπινέμεσθαι πάλιν τὴν Κόρινθον ἄμεινόν τε διελέγχειν λόγῳ τὸ πραχθὲν ἢ δέξασθαι δευτέρας ἁμαρτίας ἀρχήν, οὐκ ὀκνήσω τὰ πρῴην γεγενημένα φέρειν εἰς μέσον, εἰ καὶ τοῦ τῆς πόλεως ἤθους καὶ τῆς ἐμῆς πολιτείας ἔξω τὸ πρᾶγμα δοκεῖ.

12. *Πάντες* οἷς τῶν Ἑλλήνων ἔρως ἀκολασίας

---

2 cf. t. II 363, 7 sq.; 433, 17; 474, 8 6 Epigr. apud Athen. XII p. 589 b v. 2. Prop. II 6, 1. Gell. I 8, 3. Alciphr. ep. fr. 5. Georg. Pachym. decl. X p. 189, 11 ed. Boiss. 21 sq. cf. p. 269, 15; 324, 13

---

2 *ἴσχυσεν Vi* 3 ἔτι om *M* | *λαβομένην* reposui e libris *ἐπιλαβομένην* edd 6 *κατάπλουν* Ferr Mor | *τῶν* inser *Ma*² 11 *τραφεῖσι* coni Mor | *τίς HVaMMa* 13 *ἐν αὐτῇ πραχθέντα H* | *ἀτόπου* — 16 *ὕβριν* citat Macarius fol 81ʳ | *οὐκ*] *τὸ μὴ* Macar 15 *βεβουλημένων H* 16 *μείζων ἀτοπία?* cf. p. 480, 7 20 *πρώην HVaM* 23 *ἀκολασίας ἔρως H* | *ἔρως* om *B*

εἰσῆλθε φανερὰν τοῖς σφῶν πολίταις καταστῆσαι τὴν πονηρίαν αἰδούμενοι πολιτευομένης παρ' ἡμῖν, ὡς οὐκ ἔδει, τῆς περιβοήτου Λαίδος καὶ δεδιότες μὲν τὸν οἴκοι σωφρονισμόν, τῆς δὲ παρ' ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, ἀδείας κατεγνωκότες, ἴσως δὲ καὶ τῆς πόλεως καταγελῶντες ὅτι τῆς ἀκολασίας ἐστὶν ὁρμητήριον, ἔπλεον ἐπὶ τὴν ἡμετέραν οὐδὲν ἕτερον ἢ πορνοβοσκὸν εἶναι νομίζοντες. 13. *διὰ ταῦτα τοίνυν θεῶν, οἶμαι, τινὸς προνοίᾳ οἱ τῶν πολιτῶν ἐπιεικεῖς τε καὶ σώφρονες [πάντες] πᾶσιν ὁρῶντες ἔνοχον τοῖς ἀτόποις τὴν πόλιν κακιζομένην | τε καὶ δυσαπαλλάκτῳ μέμψει συνεχομένην* R IV 436 *μίαν λύσιν εὗρον τῶν δυσχερῶν μεταφέρειν ἑτέρωσε τὴν τελουμένην κακίαν. καὶ περὶ σωφροσύνης γράφουσι ψήφισμα καλόν γε, νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, καὶ τῆς προαιρέσεως τῶν Λαίδι συνηγορούντων ἀλλότριον εἶναι μὲν ἐν τῇ πόλει μηκέτι Λαίδα, οἰκεῖν δὲ ταύτην ἀπελθοῦσαν ὅποι καὶ βούλεται τῶν ὅρων ἔξω τῆς χώρας, ὅπως μήτε τὰς ἡμετέρας ἐπιμιγνυμένη γυναῖκας*

---

14 Dem. Timocr. p. 762, 18

---

1 *φανερὰν* — 2 *πολιτευομένης* inser *Va*^{2} | *φανερὸν ViMa* sed in hoc *ο* in *α* corr m^3 2 *παρ'* in ras *Va*^{2} 4 *τὴν* — *ἄδειαν* coni Gasda 8 *διαταῦτα BMa* | *τοίνυν* om *ViCl* inser *Ma*^{3} | *τινὸς οἶμαι H* 9 *οἱ* om *H* inser *Va*^{2} | *πάντες BM* edd inser *Va*^{2}*Ma*^{3} om *HViCl* cancellavi 10 *πᾶσιν* e *πάντες* corr *Cl*

11 *μεταμείψει Ma* sed *γρ' μέμψει* suprascr m^2 *μεταμέμψει Cl* 12 *εὗρον λύσιν B Va* sed in hoc ʹ in ˜ corr m^2 13 *τελουμένην M* sed *ἐνεργουμένην* in marg, *Ma* sed *ἐνεργουμένην* suprascr m^2, Mor sed *γρ ἐνεργουμένην* in marg „*num ζηλουμένην? an τὴν οὔπω τελουμένην* nondum consummatum?“ Re 15 *συνηγορούντων* scripsi coll p. 469, 3; 483, 9; 486, 12 *συνερούντων HB* Mor Re *συναιρούντων Va* sed *ε* supra *αι* m^2 et *γρ συμβαινόντων* in marg m^2 *συμβαινόντων M ViMa* sed in hoc *συνερούντων* suprascr m^2, *Cl* et *γρ* in marg Mor *συνεργούντων* Ferr cf. p. 469, 12 16 *ταύτης M* Ferr et *γρ* in marg Mor 17 *ἀπελθοῦσαν* om *B VaM ViMaCl* Ferr | *ὅποι* om *Vi* *ὅπῃ* in marg *Cl* *ἢ B* *ἢ* ex *ἤ* corr *Va* | *καὶ* om *B Va* 18 *ὑμετέρας B Va*

ὑβρίζῃ μήτε τῶν νέων διαφθείρῃ τὰς γνώμας. 14. ἔδει δὲ ἄρα προσγράψαι μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι κατάγειν ἢ θάνατον εἶναι ζημίαν κατὰ τοῦ πείθειν ἐπιχειροῦντος. οὕτω γὰρ οἱ χρηστοὶ τῆς Λαΐδος συνήγοροι τουτοισὶ τοῖς χρηστοῖς οὐκ ἂν ἐχρήσαντο ῥήμασι· ναί, φασίν, ἀλλ' ἀπελαθείσης ἐκείνης ἡ νεότης ἀδικεῖ τὰς νόμῳ δοθείσας καὶ πολλαὶ Λαΐδες ἀντὶ μιᾶς ἐν τῇ πόλει γεγόνασι. δεῖ οὖν κατάγειν καὶ τὰς ἡδονὰς τῶν νέων δι' ἐκείνης ἀναπληροῦν. οὕτω γὰρ στήσουσι τὴν ἄτοπον περὶ τὰς ἐλευθέρας ὁρμήν.

15. Ἔδει τοὺς τοιούτων λόγων συμβούλους ἑτέραν πόλιν οἰκεῖν Λαΐδι συζῶντας, ἐν ᾗ σωφροσύνης χωρὶς πολιτεύονται. εἰ μὲν γὰρ οὐκ ἐνῆν διάγειν ἢ ζῆν ἁπλῶς ἀκολασίας ἐκτός, παρῄνουν ⟨ἂν⟩ Λαΐδα καὶ πολλὰς ἑταίρας κατάγειν, ὅπως ἂν ἀδεῶς διατρίβωμεν τὴν συνοικοῦσαν ἕκαστος ἔχοντες· ἐπειδὴ δὲ τὴν σωφροσύνην κόσμον οἶδα τοῖς ἐπιτηδεύουσι φέρουσαν

---

11 ἐλευθέρας φησὶ τὰς μὴ πορνευομένας, παρόσον οὐ δουλοῦνται τοῖς τῆς πορνείας κακοῖς M^m Mor

---

1 ὑβρίζῃ et διαφθείρῃ scripsi ὑβρίζη *ViMaCl* ὑβρίζοι *HBVaM* edd et διαφθείρῃ *MaCl* sed in hoc η ex οι corr διαφθείροι *HBVaMVi* edd 2 μὴ δὲ libri Ferr | τολοιπὸν *BVa* 4 τούτοισι *Va* sed ´ eras et ` supra ι(2) τούτοισι *VaCl* 5 χρηστοῖς scripsi ex *HBVaViMaCl* σεμνοῖς *M* edd | ἀνεχρήσαντο *Vi* 6 φασίν scripsi φησίν edd | ἡ νεότης *Ma* sed γρ ὁ βουλόμενος in marg m^3 8 ἐν τῇ πόλει om *BVaViMa* sed in hoc in marg inser m^2, *Cl* | γεγόνασιν *Va* | δεῖ scripsi ex *HVaViMaCl* ut coni Gasda δεῖν *BM* edd 14 πολιτεύωνται coni Mor „*non improbo coniecturam Mor. possit quoque legi* πολιτεύσονται *vel* πολιτεύσωνται" Re at πολιτεύονται recte defendit Boissonadius Pachym. p. 189 not. 3 | διάγειν *Ma* sed δι del 15 ἐγὼ supra παρῄνουν Ma^3 | ἂν inserui om libri edd 17 τὴν — 477, 2 ὁρῶ citat Macarius fol 81^r

καὶ τοὺς εὖ φρονοῦντας περὶ ταύτην ἐσπουδακότας ὁρῶ, καὶ γὰρ πόλεις ὀρθοῖ καὶ δόξαν πλείστην καὶ χρημάτων πλοῦτον περιποιεῖ, παῦσαι παράθεσιν ἁμαρτημάτων ποιούμενος καὶ τὸ μὲν αἱρεῖσθαι, τὸ δὲ φεύγειν παραινῶν δέον ἐφ' ἑκάστῳ τὸ συνοῖσον σκοπεῖν καὶ | πρόφασιν ἐπιζητεῖν εὐπρεπῆ δι' ἧς ἡ πόλις R IV 437 *τῆς ἑκατέρου βλάβης ἐλευθέρα φανείη.* 16. *πρὸς θεῶν, πότερον ἄμεινον εἶναί σοι δοκεῖ, ἑκατέρου κρατεῖν ἢ θάτερον μὲν ψήφῳ κυροῦν, τὸ δὲ ἕτερον παῦσαι; ἴσως ἂν τὸ πρότερον ὁμολογήσαις ἐρυθριῶν. οὐ γὰρ ὁ τὰ μέτρια πλημμελῶν, ἀλλ' ὁ μηδενὶ τῶν φαύλων νικώμενος εὐδαίμων ἂν εἰκότως νομίζοιτο. μεινάτω τοίνυν ὡς ἔχει Λαίς, καὶ τὰ τῆς εὐκλείας ἐξ ἡμισείας τέως κατώρθωται. οὔτε γὰρ ἡ νεότης περὶ ἐκείνην κωμάζουσα περιφρονήσει τὰ τακτικὰ καὶ ὃν ἔδει πλοῦτον ὑπὲρ τῆς πόλεως ἀναλοῦν εἰς εὐωχίας πολυτελεῖς καὶ μέθην καὶ τὰς αἰσχρὰς δαπανήσει τῶν ἡδονῶν ἥ τε πόλις οὐ δόξει μεταβεβλῆσθαι, περὶ ὧν καὶ σὺ κα-*

---

3 *ἁμαρτημάτων*] *ἤτοι πορνείας καὶ μοιχείας My* 9 *θάτερον*] *πορνείαν Mm Ma*[3] *ἕτερον*] *μοιχείαν My Ma*[2] 10 *τὸ πρότερον*] *τὸ ἑκατέρου κρατεῖν Mm Ma*[2]

---

1 *ἐσπουδακότας περὶ ταύτην B Va* 5 *δέον*] *„sententia postulat εἰ δὲ δεῖ. Sed satius est suspicari hic aliquid deesse, e. c. εἰ δὲ φιλονεικεῖς, ὡς δέον“* Re at cf. p. 468, 15 6 *ἂν* post *ἧς* inserendum coni Gasda 7 *τῆς ἀφ' ἑκατέρου* coni Re | *φανείη* scripsi *φανῇ* libri edd | *θεοῦ M* 8 *δοκεῖ εἶναί σοι H* | *ἑκατέρου M* sed ´ et *ου* in ras m[2] 10 *ὁμολογήσαις* scripsi *ὁμολογήσῃς B Va Ma Cl* *ὁμολογήσεις H M Vi* edd *ὁμολογήσειας* Gasda | *οὐ γὰρ* in marg *Cl* 11 *γὰρ ὁ* om *Vi* | *πλημελῶν Va M Ma* 13 *ὡς* ante *ἐξ Vi* | *ἐξημισείας B* 14 *τέως* post *νεότης Vi Ma Cl* et inser *Va*[2] | *περὶ ἐκείνην κωμάζουσα* inser *Ma*[2] om *B Va Vi Cl* 15 *καταφρονήσει Va* sed *περι* supra *κατα* m[2] 16 *περὶ* Ferr et *γρ* in marg Mor 17 *δαπανήσεις Vi Ma* sed in hoc *ς* add m[3] | *τῶν ἡδονῶν* in lac 7—8 litt om *B* *τῶν νέων Vi Ma Cl*

λῶς ἔχειν ἄκων ὁμολογεῖς. 17. δι' ὧν γὰρ ἔφης οὐκ αὐτόθεν βούλεσθαι Λαΐδα μετακαλεῖν, ἀλλ' ἵνα τὰς ἐν τῇ πόλει σωφρονεῖν παρασκευάσωμεν, ἔδειξας οὐκ ὂν αὐθαίρετον οἰκεῖν ἐν Κορίνθῳ Λαΐδα. εἰ γὰρ ἀγαθὸν ἔκρινας αὐτὸ μὴ χείρονι παραβάλλων ἑτέρῳ, οὐκ ἂν τὴν αἰτίαν προσέγραφες παραμυθούμενος τὸ πλημμέλημα τῷ δοκοῦντι συμφέρειν. ἀλλ' εἰ νομίζεις δύνασθαι σωφρονεῖν τὰς ἤδη νενικημένας ταῖς ἡδοναῖς, αἷς ἐπικουρεῖν τῇ τῆς Λαΐδος καθόδῳ νενόμικας, εἰσί που πάντως ἕτεροι τρόποι δι' ὧν πείσομεν ἠρεμεῖν καὶ μὴ πρὸς ἡδονὰς ἀτόπους ἐκφέρεσθαι. 18. οὐ γὰρ αὐταῖς ἐπ' ἐξουσίας δρᾶν ὅ τι καὶ βούλονται συγχωρήσομεν, ἀλλὰ πρῶτον μὲν νόμῳ παιδαγωγήσομεν R IV 438 | αὐτῶν τὴν προαίρεσιν, ὡς ἂν τὴν ἀπὸ τοῦ νόμου ζημίαν ἀναδυόμεναι σωφρονεῖν ἀναγκάζωνται, ἔπειτα τὰ χρηστὰ παραινοῦντες λόγοις ἐπιεικέσιν ἀνακτήσασθαι πειρασόμεθα τὰς οὐ τῇ φυγῇ Λαΐδος, ζήλῳ δὲ μᾶλλον, ὡς φαίην ἂν ἔγωγε, διεφθαρμένας. 19. εἰ δὲ πρὸς ἀκολασίαν ὁρῶσι καὶ τοὺς ἡμετέρους οὐ προσίενται λόγους, ἄμεινον ἔγωγε κρίνω ταύτας Λαΐδι τῶν αὐτῶν ἀξιοῦν ἢ Λαΐδα τῷ κακῷ δοῦναι προσθήκην. ἐὰν γὰρ ἴδωσιν ἐκείνην τῇ καθόδῳ τοσαύτης ἀξιωθεῖσαν τιμῆς, ἐπὶ τῆς αὐτῆς μενοῦσι προαιρέσεως

15 Plat. Theaet. p. 145 C

3 τῇ inser *Ma*² 4 ἂν *Vi* | ἀνθαίρετον coni Gasda at cf. p. 388, 9 7 πλημέλημα *MMa* | νομίζειν *Va* sed ν(2) in σ corr, *Vi* (μένας supra) 8 μὴ ante δύνασθαι inser *M*² | νενικηκυίας *Ma* 9 μεθόδω *B* sed κα supra με, *VaViMaCl* 12 ὅτι *VaViMaCl* 14 ὡσὰν *HVaMa* 15 ἀναγκάζωνται reposui e libris cum Boissonadio Anecd. IV 335 ἀναγκάζονται edd 19 μὲν ἑτέρους Ferr et γρ in marg Mor εὐμενεστέρους coni Re μετρίους Iacobs App Pors 327 20 ταύτας κρίνω *BVa* 22 ἐὰν scripsi cum Gasda εἰ libri edd 23 μενούση *Vi*

εὔκλειαν ἐμποιεῖν αὑταῖς ταύτην ἡγούμεναι. ὥστε καὶ πρὸς εὐδοξίαν κοινὴν καὶ πρὸς ἀσφάλειαν οὐ συνοίσει λυθῆναί τι τῶν δεδογμένων. ὅτε γὰρ μένουσα μὲν ὡς ἔχει δίδωσιν ἔννοιαν ὡς ⟨οὐ⟩ φαύλην ἡμεῖς τιμωρίαν ὡρίσαμεν ταῖς ἀνάξια διαπραττομέναις τῆς πόλεως, μετακαλουμένη δὲ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν δεδιέναι παρασκευάζει, πρόδηλον ὡς οὐ σωφροσύνης, ὡς αὐτὸς φῄς, ἀκολασίας δὲ κατιοῦσα γίνεται πρόφασις.

20. *Ἀλλ' ἴσασιν ἅπαντες, εἰ μὴ λίαν εἰσὶν εὐήθεις, τοῦ ψηφίσματος τὴν διάνοιαν καὶ τὴν πόλιν κακίζουσι τοιούτοις ἐπιτρέπουσαν γράφειν ὅ τι καὶ βούλονται. παῦσαι τοίνυν τοῖς ὁμολογουμένως αἰσχροῖς συνεργῶν εὐνοίας προφάσει. καλῶς τὴν νεότητα σωφρονεῖν ἡ πόλις παιδεύσει πόνοις ἀρίστοις τὸ πλημμελὲς ἀπελαύνουσα. καὶ γὰρ ἐπὶ θήραν ἰέναι τοξεύειν τε καὶ τοῖς ὅπλοις ἀναγκάσει χρῆσθαι τὴν μάχιμον ἡλικίαν, ὥστε μηδὲ χώραν εἶναι ταῖς ἡδοναῖς. καὶ γὰρ ἐξ ἡδυπαθείας ἔρως πέφυκε γίνεσθαι καὶ τρυφῆς. ταύτης τοίνυν ἀναιρουμένης, ἀντεισφερομένης δὲ μελέτης πολεμικῶν ἠρεμοῦσιν αἱ περὶ ταῦτα φροντίδες.* 21. *ἀλλ' ὁ χρηστὸς οὑτοσὶ πάντων ὑπεριδὼν ἑνὸς μόνου γίνεται πεῖσαι κατάγειν Λαΐδα καὶ περὶ τούτου πᾶσαν πεποίηται τὴν*

19 cf. t. II 323, 18

1 *αὑταῖς* libri edd 2 *κοινὴν* scripsi e *BVaViMaCl* *κοινῇ HM* edd | *ἰδίᾳ* post *ἀσφάλειαν* inserendum coni Gasda 3 *ὅτι MViMaCl* Ferr et *γρ* in marg Mor 4 *οὐ* inserui auctore Gasda om libri edd | *τιμωρίαν ἡμεῖς BVa* 7 *ὡς* in *ὥστ'* corr *Cl* | *φής* libri edd 10 *τὴν διάνοιαν τοῦ ψηφίσματος Ma* 11 *τούτοις Vi* | *ὅτι VaViMaCl* 12 *ὁμολογουμένοις Ma* sed *ως* supra *οις* m[3] | *συνερῶν* coni Re at cf. p. 469, 12 14 *παιδεύει ViMa* sed in hoc *σ* inser m[3], *Cl* | *πλημελὲς Va MMaCl* 17 *μὴ δὲ* libri Ferr | *εἶναι χώραν Vi* | *ἐξ* — 20 *φροντίδες* citat Macarius fol. 81[r] 18 *γίγνεσθαι BVa* | *τρυφῆς τοίνυν ταύτης B* | *τοίνυν*] *δὲ* Macar 19 *ἀντεισφερομένης δὲ*] *καὶ ἀντεισφερομένης* Macar 21 *γίνεται μόνου H*

R IV 439 σπουδὴν ἐρρῶσθαι τῷ | συμφέροντι φράσας τῆς πόλεως· ἐπτόηται γάρ, ὡς ἔοικε, περὶ τὴν ἄνθρωπον καὶ μόνην ἡγεῖται σώματος ἔχειν τὴν ὥραν λαμπράν, ὅθεν θεραπεύων τὸν ἔρωτα τὴν ποθουμένην αἰτεῖ. 22. φέρε δή, πρὸς θεῶν, εἰ ἀποδεξαμένων ὑμῶν τὰ ἐπαφρόδιτα ταῦτα καὶ γέμοντα πολυλογίας ἐρωτικῆς τὴν πολλήν τις ἀτοπίαν ὁρῶν καταγνώσεται τοῦ πεπεικότος ἑταίραν ἐπὶ διαφθορᾷ τῶν νέων κατάγειν, ἣν ὅπως σωθῶσιν ἀπηλάσατε, ὁ δὲ πεπεικὼς πρὸς τὸν αἰτιώμενον φήσει ἄνθρωπε, τί μᾶλλον τοῦ γράψαντος ἢ τῶν πεπεισμένων κατηγορεῖς; ἐγὼ μὲν γὰρ τότε νομίσας συμφέρειν παρῄνουν, τὴν δὲ πόλιν, εἴπερ μὴ καλῶς ἔχειν ἐδόκει, παρὰ γνώμην κυροῦν οὐδεὶς ἦν ἀναγκάζων, εἰ ταῦτα λέξει, οὐχ αὑτῷ μὲν κοῦφον ἐργάσεται τὸ πλημμέλημα, τὴν αἰτίαν δὲ πᾶσαν ὑμῖν ἀναθήσει; εἶτα πῶς οὐκ αἰσχρὸν ταῦτα λεγόντων ἀνέχεσθαι ἐξ ὧν τοῖς μὲν ἡμαρτηκόσιν ἀπολογίας ἔσται καταφυγή, τῶν δὲ ἠσελγημένων ἡ πόλις τὴν ὕβριν ὀφλήσει; 23. πρὸς δὲ τούτοις οὐδὲ φύσιν ἔχειν ἡγοῦμαι τὴν αὐτὴν νομίζειν ἀκολασίας ἅμα καὶ σωφροσύνης αἰτίαν, καὶ διώκειν μέν, ἵνα μὴ πρὸς ἀτόπους ἔρωτας ἐξάγῃ τοὺς νέους,

---

1 ἐρρῶσθαι *MMa* sed φθείρεσθαι in marg M^m et suprascr Ma^3 | τῆς πόλεως] τὸν πόλεμον *H* 3 τὴν om *H* 6 δὴ ante ταῦτα *H* 7 πολλήν τις e πολλὴν τῆς corr Va^2 | τις om *B* | ἀτοπίαν *Va* sed ν e σ corr m^2 | πεπεικότος *Va* sed εικ in ras m^2 8 διαφορᾷ *H* | καταγαγεῖν *H* 9 ἀπηλάσατε scripsi ex *HViMa* sed in hoc ε supra η m^3, *Cl* sed η in ras ἀπελάσατε *BVa* sed in hoc σατε in ras m^2, *M* edd 11 τοῦ πεπεισμένου *BVaViMa* sed in hoc γρ τῶν πεπεισμένων in marg m^2, *Cl* 13 παραγνώμην *Vi* 14 ⟨ὁ⟩ ἀναγκάζον coni Re at cf. p. 484, 8 15 ἐργάζεται Ferr Mor | πλημέλημα *VaMMa* 16 ἡμῖν *HBVaM* 20 ἔχειν ἡγοῦμαι scripsi ex *HViMaCl* ἡγοῦμαι ἔχειν *BVaM* edd 22 πρὸς in marg add M^2

κατάγειν δὲ πάλιν, ὅπως εὐκοσμίας γένηται πρόφασις, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐξ οὐρίας φερομένου τοῦ σκάφους καὶ τῶν ἀνέμων κατὰ πρύμναν πνεόντων ἡδύ τι καὶ προσηνὲς μεταστρέψας τοὺς οἴακας τὴν ἐναντίαν πορεύοιτο τοῖς αὐτοῖς οἰόμενος πνεύμασι τὸν ἕτερον πλοῦν κατορθοῦν. 24. *καὶ πῶς ἂν ἐντεῦθεν τὸ ἀκόλουθον σώζοιτο; εἰ γὰρ ἔννομος ἡ φυγή, μετακαλεῖν οὐ συμφέρον· εἰ δὲ τὸ παρεῖναι Λαΐδα λυσιτελές, τί μάτην ἠδικοῦμεν τὴν ἄνθρωπον; εἰ γάρ, ὅτε τὸ κατὰ Λαΐδος ἐγράφετο ψήφισμα, ἐνδείξασθαί τις ταύτῃ βουλόμενος ὅτι | τῆς πρὸς αὐτὴν εὐνοίας οὐδὲν* R IV 440 *προτιμᾷ παρελθὼν ἐπειρᾶτο πείθειν τὸ ψήφισμα ἀκυροῦν, πότερον ἀπεδέχεσθε ἂν τοὺς λόγους ἢ νομίσαντες ληρεῖν οὐκ ἠνέσχεσθε τὸν δῆμον ἐξαπατῶντος ἀκούειν;* 25. *εἰ μὲν γὰρ εἰκότα λέγειν τὸν Λαΐδος ἡγεῖσθε συνήγορον, τί μάτην τῆς ἀνθρώπου κατεψηφίζεσθε; εἰ δὲ τὸν σκοπὸν ἐγνωκότες αὐτοῦ πάθει δουλεύοντος τῆς ἀτοπίας τῶν ῥημάτων λόγον οὐκ ἐποιεῖσθε, πῶς εἰκὸς τοὺς τὰ αὐτὰ νενοσηκότας ἐκείνῳ νῦν ἀποδέχεσθαι; ἄλογόν τέ μοι φαίνεται πόλιν εὐνομουμένην καὶ μετὰ Λακεδαιμονίων καταλύσασαν τῆς*

2 cf. ad t. III 338, 18. Synes. ep. 89 3 cf. ad t. II 555, 13. Aristid. or. XLVIII t. II 483, 25 ed. Dind. (II 298, 17 K.)
21 Pind. Ol. XIII 6 | Thuc. I 124, 3; 18, 1

1 *ἀκοσμίας Ma* sed *εὐ* supra *α* m[3] 4 *μεταστρέψας* (*στ* supra *τ*) *Va* | *πορεύηται HBVaMaCl* *πορεύεται Vi* 5 *καὶ* ante *τὸν H* 9 *τὸν Cl* | *τὰ ViMa* 10 *ψηφίσματα ViMaCl* | *ἐνδείξασθαι τίς HBVaViMaCl* 12 *προτιμᾶν Ma* sed *ν* add m[2] | *ἐπειρᾶτο* om *B* | *ψήφισμ' Cl* | *ἀκυροῦν Va* sed *ἀ* antep m[2] *κυροῦν ViMa* *μὴ κυροῦν H* 17 *καταψηφίζεσθε Vi* 18 *δουλεύοντος* scripsi auctore Gasda *δουλεύοντα* libri edd | voce *ἀτο*]*πίας* inc *Cr* fol 5[v] | *τῶν* om *ViCl* inser *Ma*[3] | *λόγων Vi* 20 *ἀποδέχεσθε Ma* sed *ε*(3) in ras m[3] | *εὐνομουμένην Va* sed ' eras et *ομου* in ras m[2] *εὐνομουμένην Ma* sed *εὐ* antep et *νομ* in ras m[3] *αἰνουμένην Cl*

Ἑλλάδος τὰς τυραννίδας Λαΐδα δορυφορεῖν καὶ σκοπεῖν ὅπως τὰς ἀτόπους τῶν νέων ἡδονὰς θεραπεύσει.

26. *Ἀλλ' ἄμεινον περὶ ταύτην ἀσχολεῖσθαι,* φησί, *καὶ μὴ βιαίως διὰ τὰς μοιχείας ἀναιρουμένους εἰς ὀλιγανθρωπίαν ἄγειν τὴν πόλιν.* καὶ πῶς οὐ κρεῖττον εἰς ἀγαθοὺς εὐαριθμήτους τελεῖν ἢ πλῆθος κακιζόμενον ἔχειν; εἰ γὰρ ἑνὸς πονηρία κοινὰς ἀπεργάζεται συμφοράς, τί δρᾶν εἰκὸς αὐτὴν ἐκφερομένην εἰς πλείονας; ἐπειδὴ δὲ σεμνὸς εἶ φόνους καταλέγων ἡμῖν καὶ τῆς πόλεως ἐρημίαν, ὧν ἐκείνη μὴ παροῦσα δέδωκεν ἀφορμὴν ἕξιν ἀκόλαστον ταῖς τῶν νέων ἐνθεῖσα ψυχαῖς, οὐκ ὀκνήσω λέγειν ὡς ἔγωγε τῶν παρανομούντων ἡδέως ἂν αὐτόχειρ γενοίμην, πλὴν πότε τοσούτους δείξεις διὰ μοιχείαν ἐννόμως ἀνῃρημένους, ὅσους ἡ μιαρὰ κεφαλὴ τεθέαται περὶ τὸ αὑτῆς ἐργαστήριον ἐσφαγμένους παρανομώτατα; 27. πόσαι τοὺς συνοίκους ὁρῶσαι Λαΐδι συζῶντας χηρείαν ἐδάκρυσαν οὐδὲ παισὶν ἔχουσαι παραμυθεῖσθαι τὴν συμφοράν;

1 cf. t. IV 287,8. Her. II 168. Thuc. I 130,1. Plat. rep. IX p. 574 D; 575 B 7 Hes. op. 240. Aeschin. Ctes. p. 73,1 sq. 15 Arist. Ach. 285

7 φησὶ γὰρ Ἡσίοδος πολλάκις καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα *Ma*[2] *Wolf* Mor

1 δορυφορεῖν *MMa* sed τιμᾶν in marg *M*[m] et ἤτοι τιμᾶν suprascr *Ma*[3] 2 θεραπεύσει scripsi θεραπεύσῃ *Cr* θεραπεύσῃ *HViMa* sed in hoc γρ δεῖ θεραπεύεσθαι in marg m[2], *Cl* δεῖ θεραπεύεσθαι *BVaM* post θεραπεύσῃ spatium 4—5 litt *Cr* 5 ὀλιγανθρωπίας *Vi* 11 μὴ inserui auctore Re coll p. 483,9 sq. om libri edd ἀποῦσα coni Gasda | „*post* ἀφορμὴν *deesse videntur haec ferme*: ἐγώ σοι φόνους καταλέξω, ὧν ἐκείνη παροῦσα δέδωκεν ἀφορμήν" Re 12 „*post* ὀκνήσω *videtur* γὰρ *vel* δὲ *deesse*" Re 13 αὐτόχειρ ἡδέως ἂν *Ma* | πλὴν πότε reposui e libris πότε Ferr πότε πλὴν Mor Re qui adnotat: „πλὴν *recte deest Wolf. verum eius loco malim* γὰρ *aut* σύ" πότε πάλιν Iacobs Add 358 15 αὐτῆς libri edd 17 τὴν ante χηρείαν inserendum coni Gasda

πολλὰς γὰρ ἐκώλυσε παῖδας ἔχειν, ἐξ ὧν πεφύκασιν αἱ πόλεις ἀσφάλειαν ἔχειν καὶ πλήθει | κρείττους R IV 441 *γίνεσθαι τῶν ἐναντίων. αἵ τε γὰρ δυνάμεις ἀνθοῦσι προστιθεμένης ἡλικίας ἀεὶ δυναμένης πονεῖν οἵ τε στρατευόμενοι περὶ τῆς φύσεως κινδυνεύοντες αἱροῦνται πίπτειν καλῶς ἢ μετὰ τῶν παίδων ζῶντες δουλεύειν. ὧν φροντίδα παροῦσα ποιεῖσθαι Λαὶς τοὺς πολίτας ἐκώλυεν. ὥστε λέληθας δι' ὧν συνηγορεῖς τῆς Λαίδος κατηγορῶν καὶ τῶν γεγενημένων παρούσης ⟨τε⟩ καὶ μὴ συμφορῶν αἰτίαν ἀποδεικνύς.*

28. *Ἐπίσχες τοίνυν ἀρετῆς ἀκολασίαν προτιμῶν καὶ ταύτην ἐκείνης ἀφορμὴν εἶναι νομίζων. μὴ γὰρ τοσαύτην ὀφλήσωμεν ἀδοξίαν ὡς δεῖσθαι Λαίδος σωφρονιζούσης τὴν πόλιν. εἰ γὰρ ἐκείνην λέγεις ⟨εἰς⟩ σεμνότητα παιδεῦσαι τὴν Κόρινθον, πῶς τῶν Ἑλληνίδων αἱ λοιπαὶ πόλεις χωρὶς Λαίδος πολιτεύονται; πῶς δέ, εἰ τὸ κοινὸν καταλήψεται τέλος αὐτήν, ὡς εἴθε μηδὲ*

1 sq. Thuc. II 44, 2

1 *πολλὰς γὰρ ἐκώλυσε* scripsi *πολλοὺς διεκώλυσε* libri edd *πολλὰς* vel *πόσας διεκώλυσε* Gasda 3 *γίγνεσθαι B* | *πολεμίων M* | *οὔτω* [*αἴτε*] *Ma* *οὔτω* ex *οὔτε* corr *Cl* *οὔτε Vi* | *γὰρ* inser *Ma* om *Cl* 4 *πονεῖν Ma* sed *γρ ποιεῖν* in marg m² *ποιεῖν M* sed *γρ πονεῖν* in marg, *Vi* | *οὔτω* [*οι*] *Ma* *οὔτω Cl* *οὔτε Vi* 5 „*malim φυσάσης*, pro patria" Re num *ψυχῆς*? 7 *ποιεῖσθαι παροῦσα H* scriptura in *Cr* incerta 8 *ἐκώλυσεν ViMaCl* | *συνηγορεῖς* scripsi *συνερεῖς CrHBVaViMa* sed in hoc *γρ συναγορεύεις* in marg m², *Cl* *συναγορεύεις M* edd cf. ad p. 475, 15 9 *κατηγορεῖν* [*ῶν*] *Ma* 10 *τε* inserui e libris om edd 11 *προτιμῶν καὶ ταύτην ἐκείνης* om *CrHViMaCl* 13 *ἀδοξίαν ὀφλήσωμεν Cr* sed parum certum, *H* *ὀφλήσομεν MaCl* 14 *εἰς* inserui coll Plat. Gorg. p. 519 E om libri edd 15 *ἑλλήνων B* 16 *λαίδος χωρὶς Cr* sed parum certum, *H* quae sequuntur usque ad p. 486, 2 *ἡμᾶς* in *Cr* iam non legi possunt | *δ' MaCl* 17 *εἰ* om *Vi* | *καταλήψεται* [*ει*] *Vi* | *μὴ δὲ HBVaMaCl* *μὴ Vi*

τὴν ἀρχὴν παρῆλθεν εἰς φῶς, ἡ πόλις διάξει σωφρόνως; 29. ἐρεῖς, εὖ οἶδα, πολλὰς ἐκείνη Λαίδας πρὶν ἀποθανεῖν ἀποδείξει τῇ πόλει. τοῦτο γάρ σοι τυγχάνει τὸ σπουδαζόμενον μόνους ἡμᾶς ἀκρασίαν νοσεῖν ἀποδεῖξαι παρὰ πάντας. εἰπὲ γάρ μοι, πότερον πρὶν οἰκεῖν ἐν Κορίνθῳ Λαίδα τὴν διαβολὴν ἔσχεν ἡ πόλις ἢ συνεισῆλθεν ἐκείνῃ τὸ νόσημα; οὐδεὶς οὕτως ἀτιμάζων ἐστὶ τὸ δίκαιον ὡς μέμψασθαί τι περὶ τῶν ἀρχαίων ἡμῖν. οὐκοῦν ἐκ τοῦ μηδὲν γενέσθαι πρὸ ταύτης αἰσχρὸν τῆς ὕστερον ἀδοξίας αἰτία φαίνεται.

30. Βούλομαι δέ σοι διὰ βραχέων εἰπεῖν, οἷα ἦν τὰ ἡμέτερα πρὶν τὴν ἑταίραν εἰσπηδῆσαι τῇ πόλει. ἡμεῖς ἐδείξαμεν ἐν θαλάττῃ τριήρεις καὶ τῇ καινότητι τῆς ἐργασίας ἐθαυμαζόμεθα. ἀμέλει Σαμίοις ὕστερον ναυπηγουμένοις ἄνδρας ἐπέμψαμεν τῆς τοιαύτης ἐπιστήμονας τέχνης. οὐκ ἤρκεσε δὲ μόνον εὑρεῖν, ἀλλ' ἐχρησάμεθα ταύταις Κερκυραίοις ναυμαχοῦντες τοῖς

13—15 Thuc. I 13. Diod. S. XIV 42. 17 cf. p. 15, 11. Thuc. I 13, 2

---

1 τηναρχὴν B Va 2 οὐκ ViMa sed in hoc γρ εὖ suprascr, ἀποδεῖξαι Cl 3 ἀποδείξει Ma 5 παρὰ om Re 6 οἰκεῖν scripsi auctore Re cui oblocutus est Iacobs Add 95 Lect 122 ἥκειν libri edd 7 συνειςσῆλθεν Ma sed συνεις in ras 2 litt m³ συνῆλθεν B sed ησ post συν inser, VaViCl | οὕτω Vi 9 πρὸ ταύτης ἐκ τοῦ μηδὲν γενέσθαι αἰσχρὸν Ma sed β̄ supra πρὸ ταύτης, ᾱ supra μηδὲν m², Cl αἰσχρὸν πρὸ ταύτης ἐκ τοῦ μηδὲν γενέσθαι Vi 10 οὖσα post φαίνεται inserendum coni Gasda

11 δέ inser Va² | διὰ inser Ma² om ViCl | βραχέων Ma sed ν e ς corr m², Cl sed ν in σ corr m² βραχέως Vi | οἷα — 12 πόλει praemissis verbis ποτὲ δὲ οὔτε τῆς προθέσεως ἡ δύναμις ἐνεργ⟨ὸς⟩ φαίνεται οὔτε τοῦ ῥήματος ἄλλη συντακτικὴ δύναμις γίνεται ὡς καὶ παρὰ Λιβανίῳ citat Planudes ad Aesop. fab. 94 ed. Hausrath Byz. Zeitschr. X 102 12 ἑταίραν Cl sed αιρ in ras m² ἑτέραν Vi | τῇ πόλει inser Ma² om ViCl 13 ἐνεδείξαμεν Ma sed νε inser m² ἐδιδάξαμεν BVa | θαλάσσῃ ViCl

ἡμετέροις ἀποίκοις, οὐ γὰρ ἦν ἀξιόχρεως ἀνταγωνιστὰς εὑρεῖν ἢ οὓς ἀπῳκίσαμεν. 31. ἐφάνημεν χρήσιμοι τοῖς Ἀθηναίοις | ἐν τῷ πρὸς Αἰγινήτας ἐπικουροῦντες R IV 442 πολέμῳ. ἠλευθερώσαμεν δουλείας Ἀθηναίων τοὺς Ἕλληνας, οὐ γὰρ ἠνειχόμεθα δυνάμενοι παῦσαι τὰ δυσχερῆ μὴ γενέσθαι τοῖς ἀδικουμένοις προστάται. πλείστας ἀπῳκίσαμεν πόλεις τὴν Ἑλλάδα τῇ προσθήκῃ τοῦ γένους εὐεργετοῦντες. ταῦτα τὰ πρῴην ἡμῶν κατορθώματα. ἀντεισῆκται δὲ νῦν ἀντὶ τῶν χρηστῶν τούτων μέθη καὶ κῶμοι καὶ πολυτελεῖς ἑστιάσεις. ἃ παῦσαι δεῖ τοὺς δόξης ὀρεγομένους.

32. Ἀλλ' οὐ τῆς πόλεως ὅλης, φησίν, ἐστὶ τὸ βούλευμα, ἑταῖραι δὲ τῶν ἀδόξων τινὲς ζηλοτυποῦσαι ἰδίᾳ πείθουσι τοὺς οἰκείους πορνοβοσκοὺς τὸ κατ' ἐκείνης ψήφισμα γράψαι προστησαμένους ἕνα σχηματιζόμενον ἐπιείκειαν. ἔοικας, ἄνθρωπε, τοὺς πορνοβοσκοὺς ἐσπουδακέναι σεμνύνειν καὶ βούλεσθαι τὰς ἑταίρας εὐδοκιμεῖν, ὅτι τῇ Λαΐδι τὴν αὐτὴν ἐπιτηδεύουσι τέχνην. ἐντεῦθεν τοσούτων ἀγαθῶν αἰτίας ἀποδεικνύειν ἐπιχειρεῖς μηδὲ τοὺς πορνοβοσκοὺς αὐτῶν ἀποστερῶν τῆς εὐφημίας. εἰ γὰρ δοίημεν ἐκείνων εἶναι τὸ πᾶν, χάριν αὐτοῖς ὁμολογῆσαι προσήκει. 33. καὶ φαίην ἂν ἔγωγε θαρρῶν

---

3 Her. VI 89. Thuc. I 41 4 cf. p. 35,1. Thuc. I 66 sq.; 69,1

---

1 ἀξιοχρεωτέρους vel μᾶλλον ἀξιόχρεως coni Gasda 3 ἐπικουροῦντες *Cl* sed ου(1) ex υ corr m² 7 τῇ inser *Va*² 8 τὰ inser *Ma*² om *Cl* | πρώην *HVaMa* 10 καὶ(1) inser *Va*² 11 τῆς ante δόξης edd sed „*melius abest a Wolf*" Re delevi τῆς πρότερον vel τῆς παλαιᾶς coni Gasda 12 ἔστι *MMaCl* ἐστι *BVaVi* 14 ἰδίᾳ πείθουσι scripsi auctore Cobeto Coll 294 διαπείθουσι libri edd 20 μὴ δὲ *HBVaViMaCl* 21 πορνοβοσκοὺς scripsi auctore Gasda προγόνους libri edd 22 αὐταῖς coni Mor

αὐτοὺς ὑπὲρ τοῦ παντὸς ἀπολελογῆσθαι βίου, εἴ γε παρὰ τῶν εἰς ἡμᾶς πεπλημμεληκότων ἀξίαν τῶν ἁμαρτημάτων δίκην εἰσπραττόμενοι φαίνονται· εἰ δὲ τὴν πόλιν οἱ Λαΐδος συνήγοροι προπηλακίζοντες τοὺς κοσμίως τραφέντας πορνοβοσκοὺς ὀνομάζουσι, μανία τὸ χρῆμα, καὶ δίκην εἰσπράξασθαι δεῖ τῆς ἀτοπίας τῶν λόγων ὑπονοεῖν τε κἀντεῦθεν ἔξεστιν, ὅσον πρὸς ἀκολασίαν ἐπτόηνται. 34. *διὸ πάντα λέγειν τολμῶσι τοὺς μὴ ταὐτὰ φρονοῦντας περὶ τὴν ἄνθρωπον ἧς τοὔνομα πολλάκις λέγειν ὀκνῶ. οὐδὲν γὰρ ἀναδύεται* R IV 443 *δυσχερὲς | πονηρὰ φύσις καταφρονοῦσα τῶν νόμων καὶ πάντα τολμᾶν ᾑρημένη. ἐντεῦθεν καὶ συνηγοροῦσιν ἑταίραις καὶ πρὸς τὸ δοκοῦν τὰς προσηγορίας τῶν πραγμάτων μετασκευάζουσι ῥᾳστώνην μὲν τὴν ἀκρασίαν, ἀνήμερον δέ τι χρῆμα τὴν σωφροσύνην ἡγούμενοι. τί οὖν θαυμαστὸν εἰ τοὺς σώφρονας οὗτοι πορνοβοσκοὺς ὀνομάζουσι; τῶν αὐτῶν δ' ἂν εἴη καὶ τοὺς ἐναντίους, οἷοίπερ αὐτοὶ τετυχήκασι, τοῖς σεμνοτέροις τιμᾶν ὀνόμασι.*

35. *Πρὸς δὲ τούτοις ἴσως κἀκεῖνό σε λανθάνει ὡς οὐδ' οἷόν τ' ἐστὶν ἄλλως γενέσθαι τῇ πόλει τὸ χρήσιμον ἢ ⟨τῷ⟩ τοὺς μὲν δρῶντας ἀλυσιτελές τι πρατ-*

---

2 *περὶ BVa* | voce *πεπλημμεληκότων* inc *Cr* fol 8^v *πεπλημεληκότων VaMMa* 6 *σχῆμα* Ferr et *γρ* in marg Mor | *εἰσπράξεσθαι Vi* 9 *ταὐτὰ* scripsi ex *HBVaMMa* ut coni Re *ταῦτα ViCl* sed in hoc in *ταυτὰ* corr m^2, edd scriptura in *Cr* parum certa 12 *συνηγοροῦσιν* scripsi coll p. 475, 15 *συνεροῦσιν CrHBVa* *συναινοῦσιν MViMa* sed in hoc *ερ* supra *αιν* m^2, *Cl* edd 17 *νομίζουσι ViMaCl* | *αὐτῶν δ'* scripsi ex *HM* *δ' αὐτῶν BVaViMaCl* scriptura in *Cr* parum certa *αὐτῶν δὲ* edd 18 *οἱόνπερ Vi* 20 *λανθάνει σε BVa* 21 *οἷός* Re | *τ'* inserui e *CrH* *τε BVa* om *ViMaCl* edd | *ἄλλω H* | *τὸ* om *M* 22 *τῷ* inserui ut coni Re om libri edd | *ἀλυσιτελέσι Vi* | *τι* om *Vi*

τόμενον κοινῇ συνελθεῖν καὶ βουλεύσασθαι, ἕνα δὲ προχειρισαμένων γράφειν τὸ ψήφισμα, τοὺς δὲ λοιποὺς ἀκούσαντας διαγνῶναι πότερον ὀρθῶς ἢ παρὰ τοὺς νόμους ἐγράφη. 36. *ταῦτα τοίνυν ἐπράχθη καὶ τὴν τοῦ γράψαντος γνώμην κοινὴ ψῆφος ἐκύρωσεν εὔκλειαν θηρωμένη τῇ πόλει. ἕκαστος γὰρ πλὴν ὀλίγων, οἷς ἡγεμὼν αὐτὸς ὑπάρχεις τοῦ τρόπου, οἰόμενος τροφεῖα καταβάλλειν τῇ θρεψαμένῃ προθύμως ἐχειροτόνει τὸ δόξαν καλῶς, ὥστε λανθάνεις πᾶσαν κακίζων τὴν πόλιν τοῖς ἐγνωσμένοις ἐπιτιμῶν, ἐπεὶ καὶ σὺ νῦν μόνος μὲν εἰσηγῇ τὰ χρηστὰ δὴ ταῦτα, συνεργοῦντας δὲ τοὺς τῆς αὐτῆς σοι προαιρέσεως ἔχεις, εὖ οἶδα.*

37. *Ἆρ' οὖν δόξεις μόνος Λαΐδι χαρίζεσθαι, τῶν δὲ συμπραττόντων οὐδείς; οὐ δῆτα. τί δέ; πειθομένων τούτων ἐμοὶ καὶ τιθεμένων τῶν σῶν μηδενὶ μόνος ἆρα καρποῦμαι τὴν εὔκλειαν; καὶ μὴν οὐδεὶς εἴρηκε πώποτε· ἡ π ό λ ι ς τ ῷ δ ε π ε ι σ θ ε ῖ σ α κ α τ ε ψ η φ ί σ α τ ό τ ι ν ω ν τ ό δ ε τ ι π λ η μ μ ε λ ο ύ ν τ ω ν, ἀλλὰ χωρὶς τῆς*

---

1 *κοινῇ HVa κινῇ Vi* 2 *προχειρισαμένων* scripsi *προχειρισαμένους* libri edd „*sed aut ad γράφειν subaudiendum est δι' αὐτοῦ aut leg. κελεύειν γράφ.*" Re | *δὲ Ma* sed *ὲ* in ras m² 4 *ἐγράφη*(2) *M* sed *γρ ἐπράχθη* in marg *m* 6 *πλὴν ὀλίγων* in lac 8 fere litt om *B* 7 *αὐτοῖς BVa* | *ὑπάρχοις Cr* sed *ς* non prorsus certum *ὑπάρχει MMa* sed in hoc ras 1 litt post *ι*, Ferr et *γρ* in marg Mor *ὑπάρ* (*χ´* supra) *B* 8 *τὸ Ma* sed *ὴν* supra *ὸ* m² *τὴν CrHBVa* 10 *σὺ* om *ViMa* sed in hoc ante *καὶ* inser m², *Cl* 11 *συνεροῦντας CrHBVa συναινοῦντας ViMa* sed in hoc *ερ* supra *αιν* m², *Cl* cf. l. 14; p. 469, 12 13 *ἆρα HViMaCl ἄρα Cr* | *δόξεις μόνος* scripsi e *CrHBVa μόνος δόξεις* (*δόξῃς M*) *MViMaCl* edd 15 „*τιθεμένων potest defendi, scil. τὴν ψῆφον subaudiendo. malim tamen compositum προστιθεμένων aut συντιθεμένων*" Re cf. schol. ad t. II 272, 14; IV 98, 11; V 50, 12 | *μηδενὶ Cr* sed *νὶ* parum certum, *MMa* sed in hoc *ι* add m² *μηδὲν HBVaViCl* et *γρ* in marg Mor 16 *ἄρα Ma* 18 *τόδε* scripsi *τό δὲ HCl τὸ δὲ Cr* sed parum certum, *BVaMViMa* edd | *δέ τι* Mor sed *γρ δὲ* in marg *δέτι Ma* | *πλημελούντων VaM*

τοῦ πεπεικότος προσθήκης τὸ πεπραγμένον ἐπιφημίζουσιν ἅπαντες τῇ ψηφισαμένῃ πόλει τὸ πᾶν λογιζόμενοι. R IV 444 *ὡς γὰρ ἐν τοῖς* | *πολέμοις ἐκπεμπομένων τινῶν τὴν ἐφ' ἑκάτερα δόξαν τῆς τύχης τὸ κοινὸν καρποῦται τῆς πόλεως, τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ νῦν οὐκ ἐνίοις χρὴ τῆς ἑταίρας λογίζεσθαι τὴν φυγήν, ἵνα μὴ πολλοὺς ἀδικήσωμεν ἐξ ὧν ὀλίγους σεμνύνομεν. ἔστω δέ τινας, ὡς σὺ φῄς, ἀλλὰ μὴ πάντας ἐκβεβληκέναι Λαΐδα, τί μᾶλλον δίκαιον κατάγειν τὴν πεφευγυῖαν ψήφῳ καλῶς ἔχειν δοκούσῃ τοῖς σώφροσι;*

38. *Πάνυ τοίνυν ἠχθόμην, ὅτε τοὺς παλαιοὺς νομοθέτας ἔφη μὴ κωλύειν ἑταίρας ἔχειν τὴν πόλιν. ὁ γὰρ χρηστὸς τῆς πόλεως κηδεμὼν ἐλάνθανε τὰ καλὰ καὶ τὰ μὴ τοιαῦτα συγχέων καὶ τὰ διαρρήδην ἐγνωσμένα καλῶς τῷ μὴ κεκωλυμένῳ ταὐτὸν εἶναι νομίζων. οὐ γάρ, εἰ μὴ φανερῶς κελεύουσι τὰς ἑταίρας διώκειν, τιμῶν καὶ δωρεῶν ἀξιοῦν ἤδη προστάττουσιν.* 39. *ἀλλ' οὐκ εἴργει μένειν τὰς οὔσας ὁ νόμος. ἀλλ' οὐδὲ τὰς ὑπερορίους ἐκέλευσε δέχεσθαι. οὐδὲ τὰς ἐπ' ἀδικήμασι πεφευγυίας κατάγειν γέγραφεν οὐδεὶς οὐδὲ σωφρόνων ἀνδρῶν εἶναι νομίζω. μὴ τοίνυν τὴν σὴν προαίρεσιν νόμον ὀνόμαζε μηδὲ τῶν νόμων καὶ τῆς πόλεως κατηγόρει. αἰσχρὸν γὰρ βούλεσθαι μὲν διὰ τοὺς*

13 Plat. rep. III p. 412 C

1 *πεποιηκότος CrH* 2 *ψηφισαμένῃ Ma* sed *ψη* in ras m^{2} 3 *πολεμίοις ViMa* sed in hoc in *πολέμοις* corr m^{2}, *Cl* 5 *τρόπον Ma* sed *αἰτίαν* suprascr m^{2} 6 *τῆς ἑταίρας* om *BVaViMaCl* 7 *ὀλίγοις ViCl* sed in hoc *οις* in *ους* corr m^{2} 8 *φῂς* libri edd 10 *δοκούσῃ VaM* sed *ούσῃ* ex *οὖσι* corr *Va*^{2}*M*^{m} | *σώφροσιν* edd 12 *τῇ πόλει* Ferr et *γρ* in marg Mor 14 *τὰ* inser *Va*^{2} 16 *κελεύουσι* reposui e libris *καὶ λέγουσι* edd sed *καὶ* in suspicionem vocavit Gasda 17 *προστάττουσιν Va* sed *ττ* in ras m^{2} 18 *οὐχ Cr* 19 *ἀδικήματι B Va* 20 *πεφευγμένας BVa* 22 *μὴ δὲ HBVaViMaCl*

νόμους νικᾶν, ἔχειν δὲ γνώμην ἐναντίαν ἐκείνοις καὶ φάσκειν μὲν ὑπὲρ εὐκοσμίας κεῖσθαι τοὺς νόμους, ἐφεῖναι δὲ πάλιν αὐτοὺς τοῖς ζῆν ἐθέλουσιν ἀκόσμως ⟨ἀκύρως ἔχοντας⟩ δεικνύναι.

40. Ἐπειδὴ δὲ Λαΐδι συνηγορῶν τῶν Ἀθηναίων ἐμνήσθης καὶ πολλὰς ἑταίρας ἔφης παρ' ἐκείνοις εὐδοκιμεῖν, τὴν Ἀσπασίαν ἐκείνην, τὴν Μυρρίνην, τὴν Θεοδότην καὶ ἄλλας πολλάς, τὴν δὲ Φρύνην ὡς δή τι θαυμαστὸν λέγων ἐν Δελφοῖς ἔφης ἑστάναι χρυσῆν, μὴ παύσαιντο τὰς τοιαύτας θαυμάζοντες, μᾶλλον δὲ καὶ τὴν Λαΐδα προσλάβοιεν ὅσοι τἀναντία τῇ πόλει φρονοῦσι, τί δὲ παθὼν πολιτείαν προφέρεις ἑτέραν καὶ νόμους οἷς οὐδὲν ⟨καὶ⟩ ἡμῖν ἐστι κοινόν; 41. αὐτίκα γοῦν τοῖς Ἀθηναίοις οὐ σύνηθες κατὰ τὴν ἑτέρων ζῆν πολιτείαν, ἀλλ' ἔχουσι νόμους ἰδίους ⟨καθ' οὓς⟩

---

7 cf. ad t. V 556, 9 | [Plut.] vit. X or. Hyper. p. 849 D. Athen. XIII p. 590 c. Choric. Spart. § 31 Arch. Jahrb. IX p. 180,7 cum nota mea | Xen. comm. III 11, 1. Ael. var. hist. XIII 31. Athen. V p. 220 e; XIII p. 588 d; 574 e; XII p. 535 c 9 Paus. X 15, 1. Athen. XIII p. 591 b. Ael. var. hist. IX 32 15 Thuc. II 37, 1

---

3 *τοῖς ζῆν ἐθέλουσιν αὐτοὺς VaMViMaCl* scriptura in *Cr* incerta 4 *ἀκύρως* inserui ut *ἀκύρους* inserendum censuit Re om libri edd | *ἔχοντας* post *δεικνύναι BViMaCl* et inser *Va²* om *HM* edd scriptura in *Cr* non perspicua transposui | *δεικνῦναι* edd cf. p. 127, 5 5 *δὲ* inser *Ma²* *ὁ Vi* 6 *ἔφη Vi* 7 *καὶ* ante *τὴν* (1) *H* scriptura in *Cr* incerta 8 *Φρύνην* scripsi e *Cr* sed *ν* (2) parum certum, *HBVaM* *φρύνιν Ma* edd *φρύννιν ViCl* 10 *παύσοιντο HVaMViMa* sed in hoc *ο* (1) in *α* corr m³, *Cl* scriptura in *Cr* parum certa | *θαυμάζοντες Cl* sed *ες* in ras m² 11 *καὶ* inser *Ma²* 12 *μαθὼν CrH* | *προφέρειν CrH* *προσφέρεις Va* sed *σ* eras, *M* 13 *νόμοις Vi* | *ἑτέρους* post *νόμους BVa* | *ἧς* vel *ὧν* scribendum coni Gasda | *καὶ* inserui om libri edd 15 *πολιτείαν ζῆν M* | aut *ἔχοντες* et *οἰκοῦσιν* aut *ἔχουσι* et *οἷς ἑπόμενοι* (*aut simile quid*) *οἰκοῦσι* scribendum coni Re | *καθ' οὓς* inserui om libri edd

R IV 445 οἰκοῦσιν, | ὡς οἴονται, κάλλιστα. τί τοίνυν ἡμᾶς ἀναγκάζεις τοῖς ἤθεσιν ἐκείνων ἀκολουθεῖν; ἢ πῶς οὐκ ἐγκαλύπτῃ τὰ παρὰ πᾶσιν ὀνείδη συλλέγων δουλεύων ἡδοναῖς μηδὲ τοῖς κεχρημένοις μέχρι παντὸς ἐσπουδασμέναις; πᾶσι γάρ, εἰ μή τις τούτῳ προσέοικε, μεταμέλειά τις τῶν πρότερον ἡμαρτημένων εἰσέρχεται. εἰρημένων δὲ πολλῶν ὑπὸ σοῦ καὶ πάντων κακῶς ἕν σου μόνον δικαίως ἀπεδεξάμην, ὅτι προσφόροις ἐχρήσω παραδείγμασι τῇ διανοίᾳ τῇ σῇ τὰς ἑκασταχοῦ πόρνας ἡμῖν καταλέγων.

42. Ἀλλ', εἴπερ ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Κορίνθιοι, μέλει τῆς εὐκοσμίας, μέλειν δὲ καὶ λίαν ἡγούμεθα, δίκην ἀξίαν τῆς ἀτοπίας ἐκτίσει οὗτος. ἔστι δὲ αὕτη τίς; μὴ τυχεῖν τῆς ἐλπίδος μηδὲ τὴν ποθουμένην ἰδεῖν, οἴεται γὰρ ἴσως δόξειν ἐπαφρόδιτος εἶναι παρ' αὐτῇ τὸ ψήφισμα κατιούσῃ πολλάκις καὶ τὸν ἀγῶνα διεξιών, ὃ μὴ γενέσθαι θεοὶ οἱ κηδεμόνες τῆς πόλεως ἐπινεύσαιεν δίκην τὸν ἀλιτήριον τοῦτον τῇ ἀσεβείᾳ πρέπουσαν εἰσπραττόμενοι. οὐδὲν γὰρ οὕτω τοῖς ἐρῶσιν

---

11 ἐπίλογος *M*

---

1 οἷόν τε *HViMaCl* scriptura in *Cr* incerta 3 περὶ *Va* 4 μὴ δὲ *HBVaMViMaCl* Ferr | voce μέχρι parum certa des *Cr* fol 8^r 6 προτέρων *ViCl* sed in hoc in πρότερον corr m^2 9 τῇ σῇ διανοίᾳ παραδείγμασι *H* 11 ἡμῖν *MaCl* | μέλει *Va* sed ει in ras m^2 μέλλει *Cl* 12 μέλειν *Va* sed λ e λλ m^2 μέλει *B* μέλλειν *Cl* | δὲ om *Vi* inser Cl^2 | καὶ om *BVaM* 13 οὗτος ἐκτίσει *H* 14 μὴ δὲ *HBVaMViMaCl* Ferr 17 θεοὶ *Ma* sed οἱ ex ὂν corr m^3 om *BVaM* | οἱ om *H Vi* inser Ma^3 | ἐπινεύσαιεν scripsi ἐπινεύσοιτε libri edd ἐπινεύσαιτε coni Gasda 18 τοῦτον om *Vi* inser Ma^3 | ἀσεβείᾳ scripsi ex *HMViMaCl* ut coni Re et Cobetus Coll 294 εὐσεβείᾳ *BVa* edd 19 οὐδὲν — 491, 1 ἔχουσα omissa particula γὰρ citat Macarius fol 81^r | δρῶσιν *B*

ἀνιαρὸν ὡς ἐλπὶς τοῦ ποθουμένου πέρας οὐκ ἔχουσα. 43. οἶμαι δὲ τὸν χρηστὸν τουτονὶ τοιαῦτα πρὸς ἑαυτὸν διαλέγεσθαι· εὐπρόσωπός ἐστιν ἡ Λαΐς, ὥρᾳ σώματος λάμπει, ἀσμένως τοὺς εἰσφοιτῶντας προσδέχεται, τοὺς ἀπαντῶντας ὀνομάζει φιλτάτους. αἱ Χάριτες αὐτῇ διακονοῦσι. τὸ ταύτῃ δουλεύειν οὐκ ἀηδές. εἶτα τῆς τοιαύτης χηρεύσομεν; φέρε, καὶ ἀπούσῃ δείξω τῇ Λαΐδι κεχαρισμένος τὸ πᾶν ἐμαυτῷ κατορθῶν. 44. πῶς οὖν ἔσται τοῦτο; δεῖ με τῆς πόλεως | προ- R IV 446 νοεῖσθαι δοκεῖν, ὡς ἂν χειροήθεις τοὺς πολίτας εὑρὼν σχῶ πειθομένους περὶ τῆς καθόδου ῥᾳδίως. καὶ πρῶτος οἶδα ὅτι πάντων ἔσομαι παρ' ἐκείνῃ τῆς τοσαύτης εὐκλείας αὐτῇ πρόφασις γεγονώς. οὐδὲν προτιμᾷ τῆς ἐνταῦθα διαίτης. οἶδε γὰρ πολύχρυσον ὂν τὸ χωρίον.

16 Thuc. I 13, 14. Il. β 570

1 τοῦ ποθεῖν Macar sed γρ τοῦ ποθουμένου in marg 2 τοιαῦτα om Re 3 πρότερον ante διαλέγεσθαι BMa sed in hoc inser m³, edd sed om γρ in marg Mor delevi | ἐστιν ἡ scripsi e BVaM ἐστι HViMaCl edd | ὥρᾳ σώματος λάμπει reposui e libris λάμπει ὥρᾳ σώματος edd 5 προσδέχεται scripsi ex HViMa sed in hoc εἰς supra προσ m³, Cl et γρ in marg Mor εἰσδέχεται BVaM edd | ἀπατῶντας Va sed ν post α (2) inser m², M 6 τὸ Cl sed in τοῦ corr m² 7 δουλεύειν — 8 ἀπούσῃ praemisso κείμενον in marg Ma om ViCl | χηρεύσομεν scripsi χηρεύομεν libri edd 8 ἀπούσῃ M sed γρ´ σπουδῇ suprascr m² σπουδῇ HBVaMa sed in hoc ἀπούσῃ suprascr m³, et γρ in marg Mor | κεχαρισμένος scripsi auctore Re κεχαρισμένον libri (ἤτοι ἀπόδεκτον suprascr Ma³) edd 9 ἐμαυτῷ τὸ πᾶν B 11 τὰς πόλεις BVa 12 εὕρω vel ἔχω coni Gasda | σχῶ scripsi ἕξω Va sed ’ in ‘ corr, ViCl sed in hoc ’ in ‘ corr m² ἕξω HBVaM Ma edd | πειθομένας B 13 ἔσομαι πάντων M 14 τῆς om Va | εὐκλείας Ma sed εὐ in ras m³ | αὐτῶν Ma (ῇ suprascr) αὐτῶν Cl 15 ἐντεῦθεν Va sed αῦ supra ευ m², M 16 πολύχρυσον Ma sed γρ πολυχρόνιον in marg m²

διακονήσω τῇ προθυμίᾳ τῆς ἐρωμένης, μὴ καταλείψω πρόφασιν ὕστερον τὴν ἐμὴν ἀνιῶσαν ψυχήν, ὡς, εἴπερ ἔγραψά τι περὶ Λαΐδος, ἔπειθον ἄν. δοκῶ φοιτῶσαν ἤδη τὴν φιλτάτην ὁρᾶν. ταῦτα διανοηθείς, ὃ γὰρ ἐρῶν ἐλπίδα κέκτηται παραμυθουμένην τὸ πάθος, οὐκ ὤκνησε πρὸς ὑμᾶς τὴν αὑτοῦ δηλῶσαι διάνοιαν.

45. *Κεφάλαιον ⟨δὲ⟩ τῶν εἰρημένων, νῦν αἵρεσίς ἐστιν ὑμῖν ἀκολασίας καὶ δόξης. εἰ μὲν οὖν ἀποψηφίζεσθε, δόξετε τῆς σωφροσύνης καταφρονεῖν· εἰ δὲ τιμῶντες τοὺς προγόνους ἔχεσθε τῆς αὐτῶν ἀρετῆς, ἀνακόψετε τὴν παρρησίαν τῶν τὰ τοιαῦτα λέγειν τολμώντων.* 46. *οὐ λήσομεν ἐπ' ἀμφότερα φερομένης τῆς ψήφου. πολλοὶ γὰρ οἱ καταπλέοντες ἐνθάδε. κοινόν ἐστιν ἐμπόριον τῆς Ἑλλάδος ἡ πόλις. πολλοὶ πρὸς ἡμᾶς ἥκουσι τῆς εὐσεβείας μεθέξοντες, ὅταν τελῶμεν Ποσειδῶνι τὰ Ἴσθμια. πῶς οὖν εὔλογον οὕτως εὐσεβοῦντας περὶ θεοὺς εὐκλείας τοσαύτης ἀξιοῦν ἄνθρωπον ἑτοίμως προιεμένην τοῖς ὠνουμένοις τὸ σῶμα;*

8 Isocr p. 39 d et 71 d   15 Thuc. I 13, 3

5 *διανοηθεὶς Va* sed *εἰς* ex *ῆς*, ut videtur, corr m[2]
6 *ὤκνησε* scripsi e *M* sed *ὤ* et *ε* in ras m[2] et supra *η* ras accentus, et *Ma* sed *ώ* ex *ὁ* et *ησε* ex *εῖ*(?) corr m[3] *ὀκνήσω HBVaVi* *ὀκνεῖ Cl* sed *νεῖ* in ras m[2], edd sed *γρ ὀκνήσω* in marg Mor | *καὶ* ante *πρὸς Ma* sed del, *Cl* sed in ras m[2]
7 *αὐτοῦ* libri edd   8 *δὲ* inserui coll Isocr. ll. ll. om libri edd   9 *ἡμῖν BVaM* | *ἀποψηφίσεσθε BVaM* sed in hoc *σ* in *ζ* corr   10 *δόξετε Ma* sed *ε*(1) ex *η* corr m[3] | *σωφροσύνης Va* sed *ης* in ras m[2]   12 *ἀνακόψετε* scripsi *ἀνακόψατε* libri edd *τὰ* inserui e libris om edd   16 *ἡμᾶς* scripsi e *Vi* *ὑμᾶς HBVaMMaCl* edd | *ἥκουσι* scripsi *ἥξουσι* libri edd   18 *περὶ* reposui e libris *εἰς τοὺς* edd sed *γρ πρὸς* in marg Mor | *ἀξιοῦν τοσαύτης HViMaCl*   19 *προιέμενον ViMa* sed in hoc *έμενον* in *εμένην* corr m[3], *Cl*

Sequuntur declamationes ethologicae.

Quarum agmen ducit

XXVI.

declamatio inscripta *Δύσκολος γήμας λάλον γυναῖκα ἑαυτὸν προσαγγέλλει*, qua morosus impatiens garrulae in matrimonium recens ductae mulieris, ne ipse sibi mortem consciscat[1]), cicutam a senatu sibi dari petit. Ut declamatio argutiis *χαρακτηρισμοῦ*[2]), facetiis, arte elocutionis imprimisque

---

1) Hoc institutum, quod Libanius p. 513, 1 sq. explicat alibique (t. IV 159,7; 170,4; 178,5; 217,3; 231,23 R) aeque atque Quintilianus decl. 337 commemorat, Athenis fuisse nusquam, quod sciam, traditum est, sed mirum in modum congruit cum iis quae Valerius Maximus de Ceorum et Massiliensium consuetudine dicit II 6, 7 sq.: *venenum cicuta temperatum in ea (Massiliensium) civitate publice custoditur, quod datur ei, qui causas sescentis — id enim senatus eius nomen est — exhibuit, propter quas mors sit illi expetenda, cognitione virili benivolentia temperata, quae neque egredi vita temere patitur et sapienter excedere cupienti celerem fati viam praebet. quam consuetudinem Massiliensium non in Gallia ortam, sed ex Graecia translatam inde existimo, quod illam etiam in insula Cea servari animadverti, quo tempore Asiam cum Sex. Pompeio petens Iulidem oppidum intravi.* Quibus corrigitur quod Lipsius (Meier-Schoemann, Att. Process p. 381 not. 524) hanc rem prorsus figmento Libanii contineri dicit. Cf. p. 550, 7 sq.

2) Etiam magis huius litterarum generis, de quo in oratione Kiloniensi 1884 inscripta *Die Physiognomik der Griechen* p. 15 verba feci, quam comoediae Atticae studium in hac declamatione eminere contendo. Nam quod Th. Kockius Herm. XXI 394 et Com. Att. fr. III 670 et 37 argumentum ex una comoedia, quam Meinekium (Fr. com. Gr. t. IV 106) secutus Menandri *Δύσκολον* fuisse coniecit, sumptum esse dicit, id aperte falsum est. Nam diversarum comoediarum versus respiciuntur. Eiusdem autem viri docti conamina versus comoediae Menandreae e verbis Libanianis restituendae probari non posse iam in Addendis et Corrigendis ad tom. I p. X dixi consentiens cum A. Nauckio Mél. Grécoromains VI 1 (Bull. de l'Acad. de St. Pétersb. N. S. II (1892) p. 617). Nihilominus Libanium multa e comoediis Atticis imprimis Menandreis (cf. Choric. apol. mim. § 9 p. 228, 12) mi-

figurarum copia splendet, ita iam apud veteres inter omnes palmam tulit.

Cuius rei testes sunt litterae alternae quas de ea Basilius et Libanius personati scripserunt (ep. 1596—1599 ed. Wolf.[1]) Nam quae [Basilius] ep. 1596 scribit *Πολλοὶ περιτυχόντες ἡμῖν τῶν αὐτόθι ἐθαύμασάν σου τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀρετήν. ἔλεγον γὰρ ἐπίδειξίν τινα γεγενῆσθαι λαμπρὰν ἄγαν, καὶ ἀγὼν ἦν, ὡς ἔφασκον, μέγιστος, ὡς πάντας μὲν συνδραμεῖν, μηδένα δ' ἕτερον ἐν τῇ πόλει φανῆναι ἢ μόνον Λιβάνιον ἀγωνιζόμενον καὶ πᾶσαν ἡλικίαν ἀκροωμένην. οὐ γὰρ ἠξίου τις ἔξω τῶν ἀγώνων γενέσθαι οὐκ ἀξιώματος ὄγκῳ συνών, οὐ στρατιωτικοῖς καταλόγοις ἐμπρέπων, οὐ βαναύσοις τέχναις σχολάζων. ἤδη δὲ καὶ γυναῖκες παρεῖναι κατηπείγοντο τοῖς ἀγῶσι* hanc declamationem respicere ostendunt cum quae in eadem epistula subicit *καὶ δή μοι ἤγγειλαν δυσκόλου τρόπον ἀνδρὸς τὸν λόγον ἐνστήσασθαι* tum quae in epistula sequenti (1598) scribit *αὐτὸν γὰρ ἐδόκουν ὁρᾶν ἐν τῷ λόγῳ λάλῳ συνόντα γυναίῳ.* Cf. schol. Laurentianum p. 511.

Sed etiam aetate posteriore non 'corporis' finibus circumscripta mansit, sed in complures 'eclogas' recepta, quin etiam 'solitaria' identidem summo cum plausu lectitata est.

Itaque numerus codicum superstitum inter, quos etiam sunt recentissimi, maximus est. Sunt autem hi 69:

Initium facio a 'corporalibus'.

1. Hierosolymitanus S. Crucis 57 (= Cr) palimpsestus saeculi XI/XII continet folio 41^{vr} verba p. 520, 2 [*στρω*]*μάτων ἐπυνθάνετο* usque ad p. 527, 1 *τὰ ἡμέτερα πάλιν*, folio 97^{r} verba p. 541, 1 *τὰ ἄστρα* usque ad p. 543, 2 *τὴν*

misque (cf. Cic. de or. II § 251) in suam declamationem transsumpsisse haud nego. Cf. etiam p. 546 not. 1 et p. 558, 14 sq.

1) Quas quo pacto fieri potuerit ut Seeckius (Die Briefe des Libanius p. 34) etiam confidentius quam Sieversius (Das Leben des Libanius p. 295), uterque immemor eorum quae Krabinger (Bulletin der Akad. der Wiss. zu München 1850 Nr. 36 col. 281 sq.) scripserat, pro genuinis haberet vix me intellegere profiteor. Recte sensit, sed quaestionem non perfecit Ferdinando de Paola, S. Basilio e Libanio, Alatri 1909.

ἀηδίαν, folio 26ᵛ verba quae his succedunt p. 543, 3 ἐγὼ δὲ usque ad finem. Atque quae foliis 41 et 26 continentur, fere integra sunt, quae vero folio 97ʳ, vix dispici queunt. Vide t. V p. 154 sq. Excussi et quae legi possunt adnotavi.

2. Hierosolymitanus S. Sepulcri 107 (= H) saec. XIV fol. 91. Vide t. V p. 150 sq. Contuli.

3. Vaticanus gr. 940 (= V) saec. XIII/XIV fol. 76ᵛ. Vide t. V p. 152 sq. Contuli.

4. Chisianus R VI 43 (= C) saec. XIII/XIV fol. 13. Correctus est manu recenti (*f*). Vide t. I p. 10 sq. Contuli.

Ex eodem quo Chisianus fluxit fonte

5. Laurentianus LVII 27 anno 1392 exaratus fol. 213ᵛ. Vide t. I p. 59 sq.

Ex hoc vero descriptus est

6. Wolfenbuttelanus 511 Gudianus gr. 77 saec. XV fol. 230. Vide t. I p. 59 sq. Contulit Reiskia in usum mariti.

7. Escurialensis T-II-9 (145 in catalogo Milleriano) saec. XVI descriptus ex editione Ferrariensi quae Wolfenbuttelanum fontem habuit. Vide t. I p. 67.

8. Laurentianus LVII 21 saec. XIV/XV fol. 153. Vide t. V p. 158 sq.

9. Barberinus II 41 nunc Vaticanus (= B) saec. XV fol. 330. Vide t. I p. 30 sq. Contulit meum in usum Pius Franchi de Cavaleriis.

Corpus mutilatum reddunt codices

10. Parisinus gr. 3019 saec. XIV/XV fol. 49. Vide t. IV p. 306 sq.

11. Athous S. Dionysii 342 saec. XV fol. 89ᵛ. Vide t. II p. 117.

12. Vaticanus Palatinus gr. 275 saec. XV fol. 83. Vide t. II p. 192 sq.

Ex eodem exemplari quo Palatinus 275 fluxit

13. Escurialensis Σ-I-14 (70) saec. XV fol. 42. Vide t. II p. 187 sq.

14. Mutinensis II D 7 (CVI) saec. XV fol. 85v. Vide t. II p. 53 sq.

15. Chalcenus bibliothecae τῆς Θεοτόκου saec. XV fol. 220. Vide t. V p. 222 sq.

16. Cremonensis 12228 saec. XV fol. 92. Vide t. II p. 186 sq.

Cum hoc prorsus consentit

17. Ambrosianus P 116 sup. (638 in catalogo Martinii et Bassii) saec. XV fol. 164v. Vide t. V p. 223 sq.

18. Vaticanus Palatinus gr. 278 saec. XV fol. 279v. Vide t. II p. 195 sq.

19. Parisinus Coislinianus gr. 180 saec. XV/XVI fol. 3. Vide t. II p. 54.

Transeo ad 'eclogarios'.

20. Laurentianus LVII 44 (= La) saec. X fol. 75v. Correctus est tribus manibus (*f*, *n*, *s*). Vide t. I p. 224 sq. Contuli.

21. Vindobonensis philos. et philol. IV 82 (= Vi) saec. XIV fol. 113. Vide t. V p. 169 sq. Contuli.

22. Vaticanus gr. 82 (= Va) saec. XIV fol. 10. Correctus est manu secunda e codice alterius familiae[1]). Vide t. I p. 48 sq. Contuli.

23. Berolinensis gr. 195 olim Claromontanus (= Cl) saec. XIV fol. 56v (260v). Vide t. IV p. 410 sq. Contuli.

24. Parisinus gr. 3014 saec. XIV fol. 112. Vide t. II p. 375 sq. Adhibitus est a Morello et meum in usum collatus ab Henrico Lebègue.

25. Athous Iberon 193 saec. XIV/XV fol. 54v. Vide t. II p. 227 sq.

26. Athous Laurae S. Athanasii Ω 123 saec. XIII fol. 96. Vide t. I p. 323 sq.

27. Ambrosianus L 64 (485 in catalogo Martinii et Bassii) saec. XIV fol. 341. Vide t. I p. 426 sq.

28. Escurialensis T-II-11 (147) saec. XVI fol. 60. Vide t. V p. 366 sq.

---

1) Cf. p. 145, 21.

29. Vaticanus gr. 84 anno 1425 exaratus fol. 43ᵛ. Vide t. I p. 415 sq.

30. Ambrosianus I 49 sup. (460 in catalogo Martinii et Bassii) anno 1488 exaratus fol. 123. Vide t. I p. 363 sq.

Ex eodem quo hic Ambrosianus exemplari fluxit

31. Parisinus gr. 3017 saec. XV fol. 131. Vide t. II p. 4 sq. Collatus est a Boissonadio.

32. Parisinus gr. 3018 saec. XV fol. 68ᵛ. Vide t. V p. 173 sq.

33. Parisinus gr. 3015 saec. XIV fol. 78. Vide t. V p. 175 sq.

34. Laurentianus LVII 23 saec. XIV fol. 74. Vide t. V p. 176 sq.

Ex hoc descriptus est

35. Ambrosianus E 92 sup. (301 in catalogo Martinii et Bassii) saec. XIV/XV fol. 40ᵛ. Vide t. V p. 178 sq.

36. Mosquensis bibliothecae synodalis 489 saec. XV fol. 57ᵛ. Vide t. V p. 180 sq.

37. Parisinus gr. 2988 saec. XIV fol. 229. Vide t. V p. 182 sq.

38. Vaticanus gr. 937 saec. XV fol. 10. Vide t. I p. 329 sq.

39. Neapolitanus II E 19 (CLIV in indice Cyrilliano) saec. XV fol. 66ᵛ. Vide t. I p. 331 sq.

40. Monacensis gr. 529 saec. XIV fol. 186. Vide t. V p. 185.

41. Athous Batopaedii 367 saec. XIV/XV. Vide t. II p. 185 sq.

42. Vaticanus gr. 1392 saec. XV/XVI fol. 64. Vide t. V p. 296 sq. Initium contuli.

43. Matritensis N-86 saec. XV fol. 36. Vide t. V p. 299.

44. Laurentianus LVII 47 saec. XV fol. 1. Vide t. IV p. 302.

45. Ambrosianus C 47 sup. (179 in catalogo Martinii et Bassii) saec. XV fol. 57. Vide t. II p. 56.

46. Bodleianus Baroccianus gr. 63 saec. XIV fol. 160. Vide t. II p. 51 sq.

47. Parisinus gr. 2961 saec. XV fol. 26. Vide t. II p. 188 sq.

48. Parisinus gr. 3001 saec. XVI fol. 210. Vide t. V p. 161.

49. Vallicellanus F 14 (81 in catalogo Martinii) saec. XVI fol. 35. Vide t. II p. 196 sq.

50. Vindobonensis Iuridicus gr. VIII saec. XV fol. 146^{v}. Vide t. V p. 186.

51. Bodleianus Canonicianus gr. 41 saec. XV fol. 110. Vide t. V p. 186 sq.

52. Laurentianus S. Marci 308 chartaceus (14,1 × 246
21,7 c.) saeculo XV teste subscriptione (fol. 39) *Ἀντώνιος ἀπὸ βουνίου μαύρου* ab Antonio quodam exaratus, olim Georgii Antonii Vespuccii, continet post Manuelis Chrysolorae erotemata inde a folio 40 eclogam collectionis epistularum Libanii Lacapenianae et inde a folio 104^{v} quatuor declamationes *Δύσκολος ὤλισθεν* (t. IV 612 R)

fol. 109 *Δύσκολος γήμας λάλον γυναῖκα*

fol. 118 *Παράσιτος ἐπὶ δεῖπνον κληθεὶς* (IV 150 R)

fol. 122^{v} *Δύο γείτονες* (IV 159 R)

et inde a folio 134 septem epistulas Libanii aliasque quas recenset Catalogus[1]).

Eclogas praeter nostram paucissimis, inter quas est *πρεσβευτικὸς Μενελάου*[2]), declamationibus comprehensas exhibent codices

53. Cantabrigiensis Universitatis Dd. XI 54 saec. XIV/XV pag. 125. Vide t. II p. 55 sq.

54. Escurialensis Ψ-IV-1 (471 in catalogo Milleriano) saec. XV/XVI fol. 284. Vide t. V p. 187 sq.

55. Parisinus gr. 2731 saec. XVI fol. 165. Vide t. V p. 188.

---

1) Rostagno e Festa, Indice dei codici greci Laurenziani p. 181. Cf. t. I p. 429 et Berichte der Berl. Akad. 1885 p. 904.

2) Cf. t. V p. 187.

56. Parisinus gr. 3023 saec. XV/XVI fol. 32. Vide t. V p. 188 sq.

57. Laurentianus LX 25 saec. XIV fol. 314 Vide t. V p. 189.

Denique declamatio sola vel fere sola remansit in codicum 'scholasticorum' genere.

Cuius sunt:

58. Parisinus Suppl. gr. 656 saec. XV fol. 83. Vide t. I p. 234.

247 59. Vindobonensis phil. CCXXIII chartaceus formae quartae miscellaneus continet inde a folio 64^{v} manu saeculi XV ineuntis exaratas reliquias declamationum Libanii *φιλαργύρου παῖς ἀριστεύσας ᾔτησεν εἰς τὴν δωρεὰν θαλλοῦ* (t. IV p. 622 R) inde ab initio usque ad verba *λαβὼν τό γε ὡς ἀριστέως* (p. 635, 16), quibus folium 71^{v} desinit, et fol. 73[1]) declamationis nostrae verba inde a *ταῦτα τῶν δικῶν* (p. 515, 1) usque ad *προσκαθημένη ταῖς θύραις* (p. 541, 4), quibus codex (fol. 78^{v}) desinit. Inspexi.

248 60. Palatinus Heidelbergensis gr. 356 bombycinus formae quartae maioris saeculi XIV ineuntis, testibus inscriptionibus folii 3^{v} *τὸ παρὸν βιβλίον κτῆμά ἐστιν ἀρσενίου τοῦ μονεμβασίας* et *τονῦν δ' εἶναι γεωρ^{γ}' κόμητος τοῦ κοριν^{ϑ}'* olim Arsenii metropolitae Monembasiae, postea eius nepotis Georgii Comitis Corinthii[2]), deinceps bibliothecae Udalrici Fuggeri, Palatinae[3]), Vaticanae, Parisinae nationalis, cuius signum in ultimo folio (196) exstat, iterum Palatinae Heidelbergensis, miscellaneus continet folio 4 finem huius declamationis inde a verbis *δι-*

---

1) Folium 72 vacuum est relictum.

2) Cf. Philol. XLII p. 164. Legrand, Bibl. Hell. I p. CLXXII et CCLII. Maria Vogel et V. Gardthausen, Die griechischen Schreiber des Mittelalters p. 42 not. 4; p. 78 not. 7. C. Van de Vorst Centralbl. f. Biblioth. XXIII 540, 28.

3) Fr. Sylburgius in indice bibliothecae (Miegii Monum. piet. et liter. Francof. ad M 1701) sub numero 356 eum ita descripsit: *Varii argumenti collectanea. Libanii declamationes 2. ethopoeiae 2.* Cf. ann. Fleckeisen. 1876 p. 496.

κα]στήριον ταύτην (p. 539, 10) usque ad exitum; folio 4ᵛ *τοῦ αὐτοῦ περὶ πεζομαχίας* (t. IV 1046 R)

5 *τοῦ ἀριστείδου εἰς ἐτεωνέα ἐπικήδειος*

7 *τοῦ ὑπερτίνου* (*ὑπερτίμου* suprascr m²) *ψελλοῦ μονῳδία εἰς ἰωάννην πατρίκιον. ὁμιλητὴν αὐτοῦ ὄντα. ἔστι δὲ ἡ γραφὴ ἀρίστη.*

fol. 9 *σεβήρου σοφιστοῦ ἀλεξανδρέως ἠθοποιίαι: τίνας ἂν εἶπε λόγους ἀκούσας ἐν ἅδου ἀχιλλεὺς τὸν πύρρον πορθήσαντα τὴν τροίαν:* (Walz rhet. gr. I 545)

9ᵛ *τοῦ αὐτοῦ· τίνας ἂν εἶπε λόγους μενέλαος τοῦ ἀλεξάνδρου τὴν ἑλένην ἁρπάσαντος* (Walz l. l. p. 543)

τοῦ αὐτοῦ: τίνας ἂν εἶπε λόγους ἕκτωρ ἀκούσας ἐν ἅδου πρίαμον συγγεύσασθαι ἀχιλλεῖ (Walz 544)

τοῦ αὐτοῦ. τίνας ἂν εἶπε λόγους ζωγράφος γράψας κόρην καὶ ἐρασθεὶς αὐτῆς (Walz 546)

fol. 10 *τοῦ αὐτοῦ: τίνας ἂν εἶπε λόγους ὁ ἡρακλῆς τοῦ περικλυμένου κτλ.* (Walz p. 541)

fol. 10ᵛ *τοῦ λιβανίου. τίνας ἂν εἶπε λόγους πόρνη σωφρονήσασα* (t. IV p. 1044 R)

τοῦ αὐτοῦ· τίνας ἂν εἶπε λόγους ἀχιλλεὺς ἐρῶν πενθεσιλείας μετὰ θάνατον (t. IV p. 1026 R)

fol. 11 *ἐπιστολαὶ* (*αἱ* ex *ἡ* corr m²) *φαλάριδος τοῦ τυράννου* (*α̃ον* — *ρζ* add m²)

25ᵛ *ἐπιστολαὶ τοῦ ἐναγίοις πατρὸς ἡμῶν γρηγορίου τοῦ θεολόγου πρὸς νικόβουλον ἀνεψιὸν αὐτοῦ:* Inc. *εὐμετοπώρω τὰ ἄνθη* (ep. LII (48) ed. Caillau.)

31 *βασίλειος λιβανίω: πολλοὶ περιτυχόντες* (ep. 1596 Wolf)

31ᵛ *λιβάνιος βασιλείω: ἰδοὺ πέπομφα* (1597)

βασίλειος λιβανίω: ἀνέγνων τὸν λόγον (1598)

λιβάνιος βασιλείω: νῦν ἔγνων εἶναι (1599)

βασίλειος λιβανίω: δεχομένοις μὲν ἡμῖν (1601)

λιβάνιος βασιλείω: ἆρα βασίλειε (1600)

τοῦ αὐτοῦ: σὺ μὲν ὅλην (1604) des. fol. 32 *λόγων πηγάς.*

Sequuntur inde a folio 32 variorum epistulae et a folio 52 usque ad 56ᵛ *ἐπιστολαὶ διάφοροι: οἱ ἀρετὰς μετιέναι*

βουλόμενοι i. e. epistulae Pseudo-Libanii characteribus epistolicis superadditae 60—87 p. 37 ed. Val. Weichert, qui p. LXXIV de hoc codice e meis schedis rettulit.

Nonnullis aliorum epistulis intermissis sequuntur in folio 58 epistula Libanii ad Iulianum: *Ἰουλιανῷ λιβάνιος· τί ταῦτα γλώττης*[1]) et Iuliani epistulae: *ἰουλιανὸς λιβανίῳ: ἀνέγνων χθὲς* (ep. 14 Hertl.), *εὐμενίῳ φιλοσόφῳ: δαίδαλον μὲν* (ep. 18), *μαξίμῳ φιλοσόφῳ: ὁ μὲν μῦθος* (ep. 16) et in foliis sequentibus sescenta alia quae recensere huius loci non est.

Morosi declamatio mendosissime e *Cl* vel codice huius fratre gemello descripta est.

Libaniana, postquam Guil. Roether in Friedemanni et Seebodii Miscellaneis criticis I p. 637—650 varias lectiones protulit, anno 1875 contuli, sed ut nullius pretii ab apparatu critico exclusi.

249 61. Vaticanus gr. 1391 membranaceus formae quartae saeculo XII nitidissime exaratus teste inscriptione unus '*ex libris Fulvii Ursini*' continet inde a folio 1 usque ad 6 hanc declamationem sine titulo sed praevia inscriptione *Βούλευμα τοῦ σιντοῦ* (num ortum e *σιγητοῦ* vel *σιγηλοῦ*? cf. cod. 62)

fol. 7 *λιβανίου σοφιστοῦ ἐπιστολιμαῖοι χαρακτῆρες*[2])

10 *ἡ διάλεξις τοῦ διαλόγου* (= Theophyl. Simoc. ed. Boisson. p. 1)

14 *ἡ διάλεξις τῆς δευτέρας ἀκροάσεως*

14v *Θεοφυλάκτου σχολαστικοῦ σιμοκάτου ἐπιστολαὶ ἠθικαὶ ἀγροικικαὶ ἑταιρικαί· τὸ δὲ στοιχεῖον ἐντέτακται εἰς ἑκάστην ἐπιστολήν.* Des. fol. 24.

Inspexi.

250 62. Neapolitanus III B 32 (CCLVI in indice Cyrilliano) chartaceus formae duodecimae saeculi XVI continet post Eunapium (fol. 1—109) et Theonem Smyrnaeum *εἰς τὴν Πλάτωνος ἀνάγνωσιν* (fol. 112—219) inde a folio 219 hanc declamationem sine titulo sed praevia inscriptione *βούλευμα τοῦ σιγυτοῦ* (cf. cod. 61)

---

1) Cf. ann. Fleckeisen. 1876 p. 497 sq.

2) Cf. H. Hinck annal. Fleckeisen. 1869 p. 538. Weichert ed. proll. p. XLIII.

et folio 235 usque ad 246 *Λιβανίου σοφιστοῦ ἐπιστολιμαῖοι χαρακτῆρες*. In fine est mutilus.[1])

Fluxit e codice Vaticani 1391 simillimo.

Inspexi.

63. Parisinus gr. 2894 bombycinus saeculi XIII continet folio 11ᵛ 251

λιβανίου δύσκολος γήμας λάλον γυναῖκα ἑαυτὸν προσαγγέλλει sed desinit folio 12ᵛ in verba *καὶ διεξέρχεται* (p. 522, 1). Inspexi.

Sequuntur Homeri Ilias multaque alia quae recensere huius loci non est.

In folio 336 legitur manu saeculi XV/XVI exaratus tractatus *λιβανίου φιλοσόφου περὶ γενέσεως ἀνθρώπου καὶ ὅθεν τρίτα καὶ ἔννατα καὶ σαρακοστὰ τοῖς κεκοιμένοις*. Inc. *τὸ μὲν σπέρμα*. Des. *διατύπωτα εὑρίσκεται*, quem e Caroli Graux apographo edidi in annalibus Fleckeis. 1876 p. 215 sq.

64. Parisinus gr. 2801 chartaceus formae octavae saeculi XV olim Colbertinus (4861), postea Regius (3315) continet post Euripidis Hecubam, Orestem, Phoenissas inde a folio 133 hanc declamationem titulo privam et folio 135 in verba *φησὶ τῶν ἔνδον* (p. 525, 3) desinentem et nonnullis theologicis in foliis 135ᵛ et 136 intermissis alia manu exarata progymnasmata 252

137 [*ψόγος ὀργῆς*] Inc. *Κ*]*αὶ αὐτὸς ποτε* (t. IV 984 R)

140 [*ἐγκώμιον βοὸς*] Inc. *Π*]*ερὶ δὲ βοὸς* (p. 959 R)

142 [*σύγκρισις ἀγροῦ καὶ πόλεως*] Inc. *Μ*]*εγέθει μὲν ἡττᾶσθαι* (p. 1005 R)

144ᵛ [*ἔκφρασις δρόμου ἡρώων*] Inc. *Ἤ*]*κουσας μὲν* (p. 1056 R)

145 [*ἔκφρασις ἑτέρας γραφῆς ἐν βουλευτηρίῳ*] Inc. *Ἐ*]*ν δὲ ἑτέρα γραφῆ* (p. 1057 R)

145ᵛ [*ἔκφρασις ἔαρος*] Inc. *Τ*]*ὸ δὲ ἔαρ* (p. 1051 R)

146ᵛ [*ἔκφρασις καλανδῶν*] Inc. *Τ*]*ὰς ἑορτὰς* (p. 1053 R)

148 [*ἔκφρασις μέθης*] Inc. *Τ*]*ὸν οἶνον ἢν* (p. 1050 R)

---

1) Cf. Weichert ed. proll. p. XLIII.

149 [ἔκφρασις πεζομαχίας] Inc. Ἄ]νθρωποι δὲ (p. 1046 R)

150 [ἔκφρασις γραφῆς ἐν βουλευτηρίῳ] Inc. Ἐ]ν τῇ αὐλῇ (p. 1048 R).

In folio 151 manu priore exaratum est exordium titulo privum πανηγυρικοῦ ἐν Κυζίκῳ περὶ τοῦ ναοῦ Aristidis usque ad verba ἥκω τοῦ πιστεύειν t. I p. 383, 2 ed. Dind. (t. II p. 125, 15 K).

Inspexi.

253 65. Upsaliensis bibliothecae universitatis 8 formae duodecimae ($13\frac{1}{2} \times 9\frac{1}{2}$ c.) chartaceus saeculi XV miscellaneus anno 1705 ab Ioanne Gabr. Sparvenfeldio, qui in „variis iisque difficillimis per Europam partemque Africae itineribus" codices collegerat[1]), bibliothecae donatus continet inter varia inde a folio 173 usque ad 186 declamationem inscriptam πρὸς λάλον γυναῖκα et inde a folio 290 usque ad 297 alia manu exaratas: ἐπιστολαὶ ἀμοιβαῖαι τοῦ λιβανίου πρὸς τὸν μέγαν βασίλειον (= epp. 1580—1601 ed. Wolf).

Mea gratia anno 1877 inspexit Carolus Graux, accurate descripsit Einar Löfstedt.

254 66. Parisinus gr. 1603 chartaceus formae octavae saeculi XVI miscellaneus teste inscriptione in folio praefixo infra πίνακα posita κτῆμα ἀντωνίου τοῦ ἐπάρχου, ὃ δέδωκεν εἰς εὐχαριστείας σημεῖον τῷ ἐπιφανεστάτῳ φραγκίσκῳ τῷ κραταιῷ βασιλεῖ κελτῶν unus e codicibus ab Antonio Eparcho Corcyraeo dono Francisco I datis et ab hoc bibliothecae Regiae Fonteblandensi illatis[2]), in qua deinceps numeris MXVIII, 1112, 3363 insignitus erat, post varia quae recenset Catalogus continet in folio 269 μελέτη τῆς λάλου (rubr.). Desinit in folio 277^v.

Inspexi. Meum in usum contulit Henricus Lebègue.

---

1) Cf. Catalogus Centuriae Librorum mss. qua bibliothecam Academiae Upsaliensis auxit J. G. Sparvenfeldius, Upsalae 1706, in quo codex numero XLIX insignitus est.

2) In indice huius bibliothecae secundum litteras a Vergecio anno 1550 confecto et ab Henr. Omont, Catalogues des manuscrits grecs de Fontainebleau, Parisiis 1889 publici iuris facto (p. 30) numerum gerit 80.

67. Berolinensis gr. 74[1]) chartaceus formae quartae 255
saeculi XVI miscellaneus olim Guilelmi Pelicerii episcopi Monspeliensis (242), deinceps Claudii Nauloti Avallonaei, Collegii societatis Iesu Claromontani (158), Gerardi Meermanni (143), Thomae Phillippsii, cuius in bibliotheca Cheltenhamensi prius litteris M. G. 6., postea numero 1478 insignitus erat, continet a folio 35 usque ad 43^{v} declamationem inscriptam *μελέτη τῆς λάλου*. Contuli anno 1910.

68. Vallicellanus Allat. CXVI 14 (196 in catalogo 256
Martinii[2])) continet inde a folio 4 usque ad 15^{v} *μελέτη λιβανίου σοφιστοῦ περὶ δυσκόλου ἀνδρὸς ὅστις γήμας λάλον γυναῖκα ἑαυτὸν προσαγγέλλει* cum versione italica, praefatione, notis (70) Antonii Strategi Cretensis.[3])

Titulus est: '*Declamazione de Libanio Retore | dell' uomo fastidioso | tradotta dal Greco Idioma nell' Italiana | favella | da D. Antonio Stratico Cretense | cittadino originario Veneto | Rettor e Maestro del Collegio Cottunio | da cui pure sono state tradotte*[4]) *le sciambianti | Lettere di S. Basilio e di Libanio concernenti | La suddetta declamazione*[5]), *illustrate | con varie sue ariolazioni.*[6]) Declamationi praecedunt et succedunt duae Basilii ad Libanium epistulae quarum priorem responsum Libanii sequitur, graece et italice. Omnia editioni praeparata esse patet, sed notae Eduardo Scheer qui examinavit iudice nullius pretii sunt.

69. Hierosolymitanus bibliothecae patriarchalis 257
Sabbaiticus 455 chartaceus formae quartae anno 1779 scriptus continet[7]) fol. 361—375^{v} declamationem inscriptam

1) Cf. t. V p. 299. Studemund et Leop. Cohn, Verzeichnis der griech. Handschriften der Königl. Bibl. zu Berlin I p. 27 sq.

2) Catal. codd. graec. qui in bibl. Vallicellana adservantur, Mediolani 1902 p. 220.

3) Cf. Sathas *Νεοελληνικὴ φιλολογία* p. 505.

4) Verba *da — tradotte* in *con* correcta sunt.

5) Cf. supra p. 495.

6) Verba *illustrate — ariolazioni* deleta sunt.

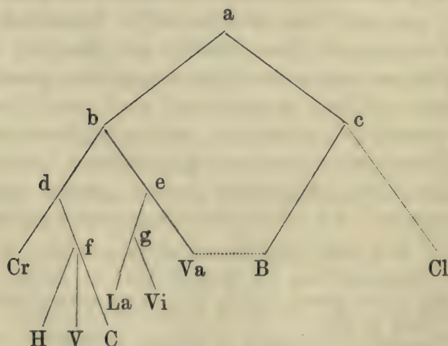
7) Cf. Papadopulos Kerameus, '*Ἱεροσολυμιτικὴ Βιβλιοθήκη* II p. 554.

τοῦ αὐτοῦ λιβανίου περὶ δυσκόλου ἀνδρὸς, ὅστις γήμας λάλον γυναῖκα ἑαυτὸν προσαγγέλλει usque ad verba p. 536, 10 *τίνος πατρός* cum versione interlineari. Inspexi.

Ex his quos in censum vocandos esse duxi codices novem *CrHVCLaViVaBCl* rursus in duas discedunt familias, quarum prior codicibus *CrHVCLaViVa*, altera codicibus *BCl* continetur ita tamen ut *B* hic quoque recensionis mixtae vestigia prae se ferat. Atque in universum quidem hic quoque prior familia alteram fide superat.

Ratio vero quae inter singulos codices utriusque familiae intercedit haec est. Prior familia (*b*) duas egit propagines *d* et *e*, quarum prior iterum dispertita codice *Cr* et exemplari (*f*) communi codicum *HVC*, altera (*e*) exemplari communi (*g*) codicum *LaVi* et codice *Va* continetur. Alterius familiae codices *B* et *Cl* ad idem redeunt exemplar (*c*), ita tamen ut *B* etiam vim codicis propaginis *b*, si non *Va* ipsius, certe codicis cum hoc cognati[1]) expertus sit.

Quod uno conspectu hoc tibi reddet stemma:

1) Cf. p. 511,1; 512,12; 526,12; 540,12; 512,5; 514,3; 516, 14; 518,14.

Sed etiam testimoniorum numerus permagnus, quin etiam maior quam in ulla alia declamatione est. Nam Maximus Planudes in Excerptis codicis Palatini[1]) 18, Thomas Magister 16, Andreas Lopadiota in lexico Vindobonensi[2]) 9, auctor lexici Augustani a God. Hermanno editi 7, Eustathius, auctores excerptorum codicis Parisini Suppl. gr. 70 a Lud. Bachmanno editorum, excerptorum codicis Darmstadiensis 2773 a Sturzio editorum, excerptorum codicis Neapolitani II C 32[3]), Macarius Chrysocephalus[4]), Michael Apostoles singulos locos laudaverunt.

Sed etiam viris doctis aetatis renascentis quibus utrum ducenda sit uxor necne disputare in deliciis erat declamatio perquam grata esse debuit, velut eam laudare non omisit Antonius Codrus Urceus in sermone (quarto) qui est de illa quaestione[5]), his verbis: *Recte Libanius sophista graecus acutissimus quendam inducit virum se iudicibus accusantem et ostendentem se quod uxorem duxerit iure morte multandum propter scilicet plurima et ingentia mala quae in coniugio passus est,* quae sua fecit Henricus Rib(i)sch Philocalos Budingius, postea syndicus Vratislaviensis, in 'Disceptatione An uxor sit ducenda in publica disputatione Lipsensi enarrata', Liptzick Septimo idus Octobris Anno 1509 fol A II^v.[6])

Iam ante hunc alter Germanus, Vigandus de Saltza (= Wig), Lusatus canonicus Budissinus et Vratislaviensis[7]), anno 1501 totam declamationem e codice, qui penes

---

1) Cf. t. I p. 73. 2) Cf. t. I p. 238.

3) Cf. t. V p. 368 not. 3. 4) Cf. t. I p. 351 sq.

5) Codri Orationes seu sermones ut ipse appellabat, Venetiis mandato et impensis Petri Lichtensteyn Coloniensis Germani: Anno Salutiferae incarnationis. M. D. VI. Kalendis Septembribus fol. 19^r.

6) Cf. quae exposui in commentatione inscripta „Heinrich und Seyfried Ribisch" Zeitschrift des Vereins für Geschichte Schlesiens XLI (1907) p. 185 sq.

7) Cf. quae de eius vita ac studiis exposui commentatione quae prodiit in Neuen Lausitzischen Magazin vol. LXXXVII (1911) p. 1 sq.

ipsum erat sed periisse videtur, 'levandi animi gratia'[1]) in latinum sermonem vertit[2]). Auctor unus e primis Germanis qui linguam Graecam in Italia (ut videtur, Romae) didicerunt, officio suo probe, haud peius quam Erasmus[3]), functus esse censendus est. Nam codice generis scholastici quod ex altera familia fluxit usus declamationem rarissimis vel glossematicis vocabulis quae in lexico deerant refertam non solum fere recte sed etiam eleganter reddidit.

Textus graecus primum in lucem protractus est anno 1517 editione Ferrariensi (= Ferr) fol. 129ᵛ—136ᵛ quae e Wolfenbuttelano codice prioris familiae fluxit[4]); iterum a Fed. Morello editione (= Mor[1]) quae titulum gerit: „*Λιβανίου σοφιστοῦ μελέτη, περὶ δυσκόλου γήμαντος λάλον γυναῖκα ἑαυτὸν προσαγγέλλοντος. Libanii Sophistae Clariss. declamatio lepidissima*, *de moroso qui cum uxorem loquacem duxisset, seipsum accusat. Interprete Fed. Morello Prof. Regio. Lutetiae apud Fed. Morellum Architypographum*

---

1) Verba praefationis subscriptae: 'ex Budissina, Decima idus Octobris, Anno salutis, M. D. I' sunt: *Hac aestate preterita dum levandi animi gratia ex Budissina in paternum agrum apud Lubanum oppidum secessissem, fastiditus canonica atque civili me totum ad oratoriam contuli. — Nostratium denuo pertesus ad Graecos me converti, Quorum studia ingeniaque licet iamdudum intermissa plurimum demirari soleo. a teneris namque earum extiti litterarum amator, Complurima igitur opuscula (quorum ingens mihi copia) perlustrando occurrit declamatio cuiusdam Libanii oratoris Atheniensis acutissimi de uxore loquace, Placuit admodum maxime cum plerasque domus undequaque earum garrulitate sonorosas audio adeoque viris molestas ut non nisi celeri fuga ea se levare molestia opus sit. — Eam igitur declamationem levi et humili stilo traductam ad te virum optimum* (Ioannem de Wartenberg) *mitto, plena est ingenii et artificii* etc.

2) Versio inscripta: *Declamatio Libanii oratoris Atheniensis de uxore loquace* decem annis post typis Lipsiensibus mandata est teste subscriptione: '*Declamatio hec elegantissima Libanii Orato|ris Atheniensis, De muliere loquace, expres|sa est novis formis Lipsi per Melchio|rem Lotterum Calcographum| Anno etc. undecimo*'.

3) Cf. t. V p. 197 sq.

4) Cf. t. I p. 75.

Regium via Iacobaea ad insigne Fontis. M. D. XCVII." Is declamationem imprimendam curavit e codice scholastico eius generis in quo declamatio nomine Libanii priva erat.[1]) Nam et textum graecum inscripsit (p. 1): *Ἀνωνύμου κατὰ γυναικὸς λαλιᾶς* et versionem latinam (p. 3): *Declamatio incerti autoris Graeci, in uxoris loquacitatem, interprete Fed. Morello Paris. Prof. Reg.* Hunc codicem Parisinum gr. 1603 Francisco I ab Antonio Eparcho dono datum, quem p. 504 sub numero 66 attuli, fuisse quispiam coniecerit. At eius lectiones quae mihi ab Henrico Lebègue exscriptae sunt obloquuntur. Probabilius est Morellum usum esse codice inscriptionis experti hodie quidem deperdito sed cuius cum *Cl* necessitudo e lectionibus ipsis apparet. Sed inter operam etiam Regium adhibuit codicem, qui ei non solum nonnulla textus supplementa, sed etiam Libanii nomen praebuisse censendus est.

Prius elucet e duabus notis marginalibus versionis latinae posterius quam textus graecus impressae sed in editione praemissae, quarum prior in pag. 18 haec est: *Hic locus Graece (pag. 17. v. 6) ita restituendus ex manuscr. Reg. bibl. οὐ ῥεύματος προσβολὴ τὴν σταφυλὴν ἐξώγκωσεν. οὐδὲν τῶν ἀφαιρουμένων τὸ λαλεῖν ἐγκατέσκηψεν. ᾧ τοίνυν μήτε ἔξω*", altera in pag. 22: „*Haec etiam erant mutila et trunca in editione German.*[2]) *et nostra: quae sic restitui ope v. C. Reg. τίς δέ ὁ παίων οἰκεῖος τῆς γυναικός· πάλιν ψοφεῖ. παίει δὲ τίς; οἰκεῖος τῆς γυναικός· πτερῶν ὡς ἔοικεν, ἐδέησεν ἄν μοι· εἰσπράττομαι καὶ λόγους ἀπαιτοῦμαι περὶ τῶν πεπραγμένων.*"[3]) Qui fuit Parisinus gr. 3014[4]) et ipse codex alterius familiae.

Alterum e titulo editionis colligendum est.

Iam cum Morellus declamationem iterum anno 1606 in tomo primo operum Libanii (p. 300—314) ederet (= Mor²),

---

1) Cf. codices sub numeris 65—67 supra (p. 504 sq.) allatos.

2) Quam dicit editionem Germanam, fuit Vigandi de Saltza versio latina.

3) Loci de quibus verba fecit sunt p. 534, 9 et 541, 7.

4) Cf. supra p. 466 et t. II p. 380.

non solum duo illa supplementa, sed etiam nonnullas alias lectiones huius codicis in textum recepit.[1])

Reiskius (= Re) paucos locos ex ingenio, paulo plures e Wolfenbuttelano correxit, cum autem uxor quae editionem (t. IV 134—150) foras misit ne hos quidem, ut ille voluit, sed ut in editione Morelliana sunt imprimendos curaverit, editio textum fere Morellianum reddit. Unde factum est ut editio princeps Ferrariensis quae e codice prioris id est melioris familiae manavit creberrime puriorem textum praebeat quam Morelliana et Reiskiana.

Pauca ad textum corrigendum contulerunt Fr. Iacobsius in 'Lectionibus'[2]), etiam pauciora e codice Palatino gr. 356 Guil. Roether in Miscellaneis criticis Friedemanni et Seebodii vol. I (Hildesiae 1822) p. 644 sq.[3]) et e codice Parisino gr. 3017 Fr. Boissonadius[4]), plura ex ingenio A. Gasda[5]) et Cobetus.

1) Simplici *Mor* consensum utriusque editionis significavi.
2) Cf. t. I p. 77 et V p. 198.
3) Huius coniecturis e parte tecte oblocutus est Iacobsius in iisdem Miscellaneis criticis vol. II (1823) p. 372.
4) Cf. t I p. 78.
5) Cf. t. V p. 198.

XXVI.

Δύσκολος γήμας λάλον γυναῖκα ἑαυτὸν προσαγγέλλει.

1. *Ἔδει μέν, ὦ βουλή, τεθνάναι με πρὶν ἢ* R IV 134
γῆμαι καὶ τοσαῦτα ἀκοῦσαι τῆς γυναικὸς λαλούσης ὁπόσα ἀκήκοα, ἐπεὶ δὲ οὐ διέφυγον ἐκεῖνο κακῷ δαί-

---

Cr = Codex Hierosolymitanus S. Crucis 57
H = Hierosolymitanus S. Sepulcri 107
V = Vaticanus gr. 940
C = Chisianus R VI 43
La = Laurentianus LVII 44
Vi = Vindobonensis philos. et philol. IV 82
Va = Vaticanus gr. 82
B = Barberinus II 41
Cl = Berolinensis gr. 195 olim Claromontanus

---

1 *αὕτη ἡ μελέτη λίαν σπουδῆς ἀξία καὶ ἐπιμελείας καὶ δεῖ τὸν ἀναγινώσκοντα ταύτην* (num *ταύτης*?) *συνθήκην καὶ συντομίαν θαυμάζειν καὶ τῶν νοημάτων τὴν ἀκρίβειαν. καὶ γὰρ αὐτοκράτωρ*(?) (*αὐτοκρ̄*$^{α'}$ cod.) *ῥητορικὸς* (Iulianus? ep. 14 Hertl.?) *ταυτηνὶ τὴν μελέτην ἰδὼν καὶ ὁ ῥητορικότατος καὶ γλῶτταν καὶ νοῦν Βασίλειος ἐθαύμασε* (cf. p. 495) *καὶ πολλῷ γε ἡμᾶς δεῖ θαυμάζειν ἀφορῶντας* (*ἀφορῶν τὲς* cod.) *πρὸς* (*πρὸς* $π^{ε}$ cod.) *τὸν θεῖον Βασίλειον* in marg *La*[3]

---

1 *Προθεωρία* ante *Δύσκολος* *Μελέτη πραγματική*· Ferr Mor[2] Re delevi *Δύσκολος — προσαγγέλλει*] *Ἀνωνύμου κατὰ γυναικὸς λαλιᾶς* Mor[1] | *λάλον γήμας VaB* 3 *Ἔδει* — 4 *γῆμαι* citat praemissis verbis *Λιβάνιος ἐν μελέτῃ τῇ περὶ τῆς λάλου* Thomas Magister s. v. *γῆμαι, οὐ γαμῆσαι* p. 72, 4 R | *πρινὴ La* 4 *καὶ* scripsi e *LaViVa* *ἢ HVCCl* sed in hoc in *καὶ* corr m[4], Ferr *καὶ μὴ B* Mor Re

μονι χρησάμενος, εὐθὺς μετὰ τοὺς γάμους ἐλθεῖν εἰς ὑμᾶς ἐφ' οἷσπερ ἥκω νῦν. 2. *τοῦτο δ' ὑπὸ τῆς ἐμαυτοῦ βραδυτῆτος ἠδικημένος δέομαι ὑμῶν, ἐπειδήπερ ὀψέ ποτε πρὸς τὸ συμφέρον εἶδον, κυρῶσαί μοι τὸ βούλημα τήμερον. εἰς τοσοῦτον γὰρ ἀφῖγμαι κακῶν ὥστε μοι τὸ μηκέτ' εἶναι τοῦ μετὰ τῆς γυναικὸς μετριώτερον.* 3. *δότε δέ μοι πρὸ τοῦ κωνείου μικρὰν ἑτέραν, ὦ βουλή, χάριν· μή με εἰς μακρολογίαν ἐμβάλητε τούτων ἀνασχόμενοι τῶν κομψῶν ῥητόρων οἷς ὁ βίος λέγειν τε καὶ ἀντιλέγειν. δέδοικα γὰρ μὴ διατριβῆς ἐν τῷ λόγῳ γιγνομένης τὸ πρᾶγμα ἡ γυνὴ πυθομένη τὴν γλῶτταν ἡμῖν ἐκείνην ἐπιστήσῃ καὶ κατακλύσῃ καὶ ἐμὲ καὶ ὑμᾶς. ὅπως οὖν μὴ τοῦτο γένηται, γένεσθε ταχεῖς πρὸς τὴν χάριν. εἰ γὰρ δὴ παρούσης ἐκείνης ἀποθνήσκοιμι καὶ λαλούσης, ἀναιρήσει τὴν τῆς τελευτῆς ἡδονὴν ἡ φλυαρία τῆς γυναικός.*

---

4 Soph. Ant. 1270 9 cf. t. IV 168, 6 R

---

2 *τοῦτο* in ras *Va*[2] | *δὲ LaViVa* sed in hoc in ras m[2] | *αὑτοῦ Cl* sed in *ἐμαυτοῦ* corr m[3] 3 *ἐπειδὴ πρὸς B* 4 *ποτε* om *Cl* | *πρὸς* cancellandum duxerunt Gasda et Cobetus Misc. 158 at cf. p. 454, 5 et 8; 478, 19 | *ἀπεῖδον Va* 5 *σήμερον LaViCl* sed in hoc *τ* supra *σ* m[2] | *τοῦτο LaViVaB* | *κακοῦ La* Mor sed *γρ κακῶν* in marg Mor[2], Re *κακὸν Cl* sed *ῶν* supra *ὸν* m[3] 6 *εἶναι* ante *μετριώτερον BCl* Mor Re delevi 7 *δέ* om *Cl* Mor Re *δή B* 8 *ἐμβάλλητε B* Mor Re 9 *ἀνεχόμενοι Cl* Mor sed *γρ ἀνασχόμενοι* in marg, Re | *πολλῶν LaViVa* et *γρ* in marg Mor[2] | *ῥητόρων Cl* sed *τόρ* in ras m[3] 10 *δέδοικα* — 12 *ἐπιστήσῃ* citat praemissis verbis *πυθέσθαι ἀντὶ τοῦ ἐρωτῆσαι συντάσσεται γενικῇ, πυθέσθαι δὲ ἀντὶ τοῦ ἀκοῦσαι αἰτιατικῇ, ὡς παρὰ Λιβανίῳ* auctor lexici Augustani ed. G. Hermann de emend. rat. graec. gramm. p. 332, 93 | *δὴ Vi* 11 *γινομένης HC* August Ferr | *ἡ* om *HCl* Mor Re sed addendum censuit Gasda | *πειθομένη Cl* sed *υ* supra *ει* m[4] 12 *ὑμῖν VaB* Mor[2] Re (*contra vos* Wig) *ὑμῶν* Mor[1] | *ἐκείνης Va* | *κατακαύσῃ Cl* 13 *γένοιτο LaViVa* 14 *γίνεσθε B* Mor Re | *δὴ* om Mor Re 15 *καὶ λαλούσης ἀποθνήσκοιμι Cl* *καὶ λεγούσης ἀποθνήσκοιμι* Mor |

4. | *Εἰ μὲν οὖν ὁ θεὶς τῇ πόλει τοὺς νόμους* R IV 135 *μὴ περίεργός τις ἦν καὶ περιττὸς ἐν τῷ γράφειν, οὐκ ἂν εἶχον πράγματα νῦν πείθειν πειρώμενος ὅτι μοι τελευτᾶν ἀναγκαῖον, ἀλλ' οὑτωσὶ λάθρα λαβὼν ἀπὸ τῆς κλίνης σχοινίον ἐλθὼν ἂν εἰς ἐρημίαν ἐπί τι δένδρον ἀπηγχόμην καθ' ἡσυχίαν οὔθ' ὁρῶν ὄχλον οὔτε πολλῶν ἀκούων· ἐπειδὴ δὲ ὁ πάντα τρόπον ἐκεῖνος ἡμᾶς καταδουλωσάμενος οὐδὲ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ βίου κύριον ἀφῆκεν ἕκαστον, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὑπὸ ψηφίσματα ἤγαγε, καταρῶμαι μὲν αὐτῷ, πείθομαι δὲ καὶ τοὺς ἐν τῷ βουλευτηρίῳ φέρω θορύβους ἐπὶ τῷ μηδὲν ἔτι τῶν ὀχληρῶν ἐνεγκεῖν.*

5. *Οἱ μὲν οὖν εἰδότες τὴν τῆς γυναικὸς φύσιν οἶδ' ὅτι μοι συγγνώμην ἔχουσι μηκέτι ζῆν δυναμένῳ, τοὺς δ' ἄλλους οἶμαι δεῖν μαθεῖν οἵᾳ συνοικῶ συμ-*

8 cf. p. 494 not. 1

λεγούσης B Re | *τὴν τῆς τελευτῆς ἡδονὴν* scripsi e *LaViVaB* *τὴν τῆς ἡδονὴν τελευτῆς Cl* sed *α* supra *ἡδονὴν* et *β* supra *τελευτῆς* m² *τὴν τῆς τελευτῆς HV* sed in hoc *ἡδονὴν* post *τελευτῆς* inser m² *τὴν τελευτὴν C* sed *τελευτὴν* in *τῆς τελευτῆς ἡδονὴν* corr *f*, Ferr *τὴν ἡδονὴν τῆς τελευτῆς* Mor Re

1 *οὖν* inser *Cl²* | *τοὺς νόμους τῇ πόλει LaViVa* | *τὸν νόμον B* 2 *τις* om *LaViVaBCl* Mor 4 *οὕτω Cl* Mor¹ 5 *ἂν* om *BCl* Ferr | *ἐρημίους* Mor¹ *ἐρημίας* Mor² 6 *οὔτε LaViVa* | *„num οὔτε λόγων πολλῶν ἀκούων?"* Re 7 *ἐπεὶ BCl* Mor¹ | *δ' BCl* Mor Re | *καταδουλώμενος ἐκεῖνος ἡμᾶς* Mor | *καταδουλωσάμενος H* sed *ω* suprascr et *σά* in ras *καταδουλούμενος LaViBCl* sed in hoc *ου* in ras m² *δουλούμενος Va „quem designat? num Diocletianum?"* Re miro errore 9 *τοῦθ' LaViVa* | *ψηφίσματα* scripsi e *LaViB* *ψηφίσματος HVC* Ferr *ψηφίσματι Cl* Mor Re *ψήφισμα Va* *ψήφισμα* vel *ψηφίσματα* coni Gasda | *ἤνεγκε LaViVa* 10 *ἐπὶ LaViVa* | *τῷ* om *HVC* Ferr *γρ θορύβους*

11 *κινδύνους B* 13 *Οἱ* — 14 *ἔχουσι* citat praemissis verbis *φύσις καὶ ἡ γνώμη* Andr. Lopad. lex. Vindob. p. 186,4 ed. Nauck | *τὴν τῆς γυναικὸς φύσιν*] *τὴν φύσιν τῆς γυναικὸς Va* Lopad *τῆς γυναικὸς τὴν φύσιν LaViBCl* Mor Re 14 *ἕξουσι* Lopad. (*veniam sint daturi* Wig) 15 *δὲ LaVi*

φορᾷ. καί μοι προσέχετε, πρὸς Διός, ὑμεῖς. τουτωνὶ δὲ τῶν περιεστηκότων καὶ γελώντων καὶ καλούντων με δύσκολον βραχύ τι φροντίζω. τίνα γὰρ ἂν καὶ ζητήσαι τις μείζω παρ' αὐτῶν δίκην ἧς νῦν ὑπέχουσιν οὕτω ζῶντες διεφθαρμένοι καὶ διατεθρυμμένοι καὶ διαρρέοντες καὶ παίζοντες ἀεὶ καὶ σπουδάζοντες οὐδέποτε καὶ καγχάζοντες καὶ φλυαροῦντες ἀπερισκέπτως ὅ τι τύχοι; 6. ἐμοὶ δὲ ὁ πατήρ, ὦ βουλή, παρῄνει τὸν νοῦν ἀεὶ συνάγειν καὶ συνέχειν, μὴ συγχωρεῖν διαχεῖσθαι, διορᾶν τῶν ἐν τῷ βίῳ τά τε ἀναγκαῖα καὶ τὰ μὴ καὶ τῶν μὲν ἔχεσθαι, τῶν δὲ ἀπέχεσθαι, τιμᾶν τὴν ἡσυχίαν, φεύγειν τὰς ταραχάς. ἃ καὶ ποιῶν, ὦ βουλή, διατελῶ τῶν ἐκκλησιῶν οὐ μάλα κοινωνῶν, R IV 136 | οὐ διὰ τὸ τῶν κοινῇ συμφερόντων ἀμελεῖν, ἀλλὰ διὰ τὰς τῶν οὐ δυναμένων σιγῆσαι βοὰς ῥητόρων, εἰς ἀγορὰν οὐ σφόδρα ἐμβάλλων διὰ τὰ πολλὰ

7 cf. p. 555, 3 16 cf. p. 553, 12. Dem. Timocr. p. 732, 21

2 παρεστηκότων (περι suprascr.) B παρεστηκότων Cl Mor (*qui adstant* Wig) | καὶ γελώντων om Mor² | λαλούντων C Ferr 3 με om LaVi VaB | τι om LaVi | τί VC Ferr | ἂν om Va 4 τίς HV 5 καὶ ante διεφθαρμένοι LaVi | καὶ(2) om LaVi 6 ἀεὶ — 7 καγχάζοντες om BCl 7 καὶ καγχάζοντες om Mor κακχάζοντες La | ras 2 litt ante καὶ(2) La 8 ὅτι HVi | τύχῃ Vi τύχοιεν Cobet Misc 141 Coll 280 at cf. Plat. Theag. p. 130 E et locos Philodemi collectos a Franc. Schoen, De assimilationis pronominis relativi extra dialectum Atticam usu, Vratisl. 1909 p. 98 sq. | δ' BCl sed in hoc μὲν suprascr m³, Mor Re 9 συνάγειν ἀεὶ HVCVa sed in hoc ἀεὶ inser m² Ferr | καὶ om LaViVa | καὶ ante μὴ VaBCl Mor Re | διαχεῖσθαι et 11 ἔχεσθαι et ἀπέχεσθαι La sed αι ex ε corr n 11 τὰ om Cl | δ' VLaBCl Mor Re 12 φεύγειν τὰς ταραχάς respexit, ut videtur, lex. August. ed. Herm. de emend. rat. gramm. p. 340, 139 φεύγω τὸ ἀποδιδράσκω πρὸς αἰτιατικὴν συντάσσεται, ὡς παρὰ Λιβανίῳ, φεύγω τὰς ἀρχάς | καὶ om HVC Ferr | νῦν ante ποιῶν Va 13 κοινωνῶ Va 15 μὴ LaVi | βοᾶς La 16 ἐμβάλλω Vi ἐμβάλω Va | τὸ HV

ταῦτα τῶν δικῶν ὀνόματα φάσις, ἔνδειξις, ἀπαγωγή, διαδικασία, γραφή, παραγραφή, ἃ καὶ οἷς οὐδέν ἐστι πρᾶγμα φιλοῦσιν ὀνομάζειν. ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνος τὸν δεῖνα ἐγράψατο, σοὶ δὲ τί τούτων μήτε διώκοντι μήτε φεύγοντι; 7. *καὶ μὴν κἀκεῖνο δεινὸν ἐξελάσαι τῆς ἀγορᾶς τὸ τῆς προσρήσεως οὐκ οἶδ' ὁπόθεν εἰς τὸν βίον εἰσελθὸν τὸν δεῖνα χαίρειν. οὐ γὰρ ἔγωγε, μὰ τοὺς θεούς, ὁρῶ τοῦ ῥήματος τὸ κέρδος. οὐ γὰρ ᾧ γε λύπης ἀξίως ἔχει τὰ πράγματα, βελτίω παρὰ τὸ χαίρειν ἀκοῦσαι γίγνεται.* 8. *καὶ μὴν τῶν ἐργαστηρίων ὅσα μὲν ἄκμονα καὶ σφῦραν ἔχει καὶ*

---

1 Dem. Theocr. p. 1323, 6 sq.; 1325, 9 2 Dem. Apat. p. 892, 9; Lacr. p. 939, 11 7 cf. t. V 545, 12 11 cf. t. III 103, 11

---

1 *φάσις λέγεται ἐπὶ δημοσίου ἐγκλήματος, ὅταν τις ἀποφαίνῃ τῶν δημοσίων ἔχοντά τινα οὐ πριάμενον.* (= Harpocr. p. 182 not. 7 ed. Bekker. Suid. s. v.) | *ἔνδειξις εἶδος δίκης δημοσίας ὑφ' ἣν τοὺς ἐκ τῶν νόμων εἰργομένους τινῶν ἢ τόπων ἢ πράξεων, εἰ μὴ ἀπέχοιντο αὐτῶν, ὑπῆγον. οὕτως Δημοσθένης.* (= Harpocr. Suid. s. v.) 2 *διαδικασία οὐχ ἁπλῶς(?) πᾶσα δίκη, ἀλλ' ἐν αἷς περί τινος ἀμφισβήτησίς ἐστι* (= Harpocr. *C* p. 57 not. 7 ed. Bekker) in marg rubr *B*

---

1 *φάσις ἔνδειξις διαδικασία γραφή* citat et explicat auctor lexici Augustani ed. G. Hermann de emend. rat. p. 338 sq. et 337 sq. *φάσις* om *Vi* *φύσις H* 2 *δικασία Va* sed *α* post *ι*(1) inser m² | *γραφή* om Mor | *παραγραφή* om *Cl* | *ἃ* inser *Va²* 4 *ἐμοὶ?* | *τούτων*] *τοῦτο τῶν La* *τοῦτο τῶ ViVa* *τούτω* cum ras 1 litt post *ω V* 5 *νῦν* Ferr | *ἐκεῖνο VVa* Mor Re quod correxerunt Iacobs Lect 96 et Gasda | *δεῖν ViVaBCl* Mor Re, qui *δεινὸν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, οὐκ ἐξελάσαι* coni *δεῖ* Gasda *δίκαιον* Iacobs Add 273 App Pors Adv 288 Lect 96 *pergrave* Wig 6 *προσρήσεως La* sed e *πρὸσ ῥήσεως* corr *n* 7 *ὅθεν* Mor | *εἰσελθὸν* scripsi e *B* *εἰσελθὼν Va* *ἐπελθὸν HVCLaVi* edd *ἀπελθὸν Cl* sed *α* in *ε* corr m² 9 *λύπης ἀξίως Va* sed *λύπης* del
ε ι
et *ἀκαίρως* supra *ἀξίως* scr m² | *βελτίων C* Ferr 10 *παρά Vi* | *ἀκούσαι La* | *γίνεται VaCl* | *καὶ* ante *τῶν Va* | *γε* post *τῶν BCl* Mor Re 11 *σφῦραν* scripsi *σφύραν* libri edd | *καὶ κτύπους* in marg *Cf* om Ferr

κτύπους φυγῇ φεύγω, τὰ ἀργυροκοπεῖα, τὰ χαλκεῖα, πολλὰ ἕτερα, τὰς δὲ διὰ σιγῆς πληρουμένας ἀσπάζομαι τῶν τεχνῶν. καίτοι καὶ ζωγράφους εὗρον ἤδη μετ' ᾠδῆς γράφοντας. οὕτως ἡδύ τι τοῖς πολλοῖς τὸ λαλεῖν καὶ κατέχειν ἑαυτοὺς οὐ δύνανται.

9. *Ἕως μὲν οὖν μόνος ἔζων, ἀπέλαυον ἡσυχίας ἱκανῆς τῶν οἰκετῶν πεπαιδευμένων μηδὲν ποιεῖν οἷς ἀνιῶμαι· ἐπεὶ δὲ ἔδει μοί ποτε γενέσθαι κακῶς, πρόσεισί τις τῶν ἐπιτηδείων καὶ κακίσας τὴν μοναυλίαν καὶ τὴν συζυγίαν ἐπαινέσας μὴ μόνος ἀτίμαζε τὸν Γάμον, ἔφη, θεὸν ὄντα καὶ θεῶν μέγιστον καὶ διηγεῖτο περὶ κόρης τινὸς τῷ γένει διαφερούσης, ὥρᾳ λαμπρᾶς, τάλαντα πολλὰ κεκτημένης, σωφρονεῖν ἐπισταμένης, τὰ περὶ ἱστὸν πεπαιδευμένης, καὶ τελευταῖον προσέθηκεν ὡς ἀρκεῖ βουληθῆναι καὶ ἐν χεροῖν ὁ γά-*

1 Plat. conv. p. 195 B; epin. p. 974 B; epist. 8 p. 354 C | cf. t. II 547, 8 8 cf. t. II 39, 5; 367, 1. Her. II 161, 1; IV 79, 1 9 Plat. leg. IV p. 721 D 11 cf. ad t. I 312, 17; t. II 542, 2 13 Thuc. VI 54, 2 15 cf. t. V 420, 18

1 *φυγῇ Va* sed in *σιγῇ* corr m² 2 *γιγνομένας Cl* Mor Re 3 *εἶδον Cl* Mor Re 4 *τὸ* om Mor 5 *αὑτοὺς Va* *αὐτοὺς* (η supra) *LaVi* 6 *ἀπέλαυον H* *ἀπήλαυον VLaViVaBCl* Mor cf. ad p. 411, 13 8 *δ' VCl* Mor Re | *με B* | *τότε Cl* 9 *μοναυλίαν* citat auctor lexici Augustani ed. G. Hermann de emend. rat. gramm. p. 340, 141 *μοναυλίαν ἄγει τις ἀντὶ τοῦ μόνος αὐλίζεται ἐν τοῖς ἑαυτοῦ* 10 *τὰς συζυγίας LaVi* | *μὴ* — 11 *γάμον* citat praemissis verbis *ἀτιμάζω τὸ περιφρονῶ παρὰ Λιβανίῳ* auctor lexici Augustani l. l. 142 11 *θεῶν*] *θεὸν Cl* 12 *τῷ* om *LaViVaBCl* Mor Re 14 *πρὸς LaViVaB* | *πεπαιδευμένης* (προσ supra) *La* sed ς add s | *τελευτῶν LaVi* *τελευτὴν Va* 15 *ἐπέθηκεν* (σὶν supra) *B* *ἐπέθηκεν VaCl* Mor Re | *χεροῖν B* *χερσὶν Cl*

μος. 10. τὰ μὲν ἄλλα, ἔφην, ἔα, τοσοῦτον δέ μοι φράσον, ποδαπὴ τὴν γλῶτταν | R IV 137 ἡ παρθένος; οἶσθα γάρ, ὦ ἑταῖρε, τὸν ἐμὸν τρόπον, ὡς οὔτε ῥέγχων ἄνθρωπος ἐμοὶ φορητὸν οὔτε λύζων οὔτε χρεμπτόμενος οὔτε βηχὶ κατεχόμενος, ἀλλ' ἑλοίμην ἂν πληγὰς λαβεῖν πρότερον ἢ ταῦτα ἀνασχέσθαι, λάλον δὲ οὐδ' ἂν ὄναρ ἐνέγκαιμι. εἰ δὲ δεήσει με συζῆν τοιαύτῃ, πῶς, οἴει, πῶς βιώσομαι; θάρρει, ἔφη, οὐδὲν γὰρ αὐτῇ ὡς τοῦτο μεμελέτηται. πρότερον ἂν ἐγκαλέσαις τοῖς λίθοις λαλεῖν ἢ τῇ κόρῃ. ὥστε δέδοικα, ἔφη, μὴ τὸ πλεῖον ἢ δεῖ σιγᾶν ἔγκλημα

5 cf. t. V 136, 2 11 Ev. Luc. 19, 40

1 οὖν ante ἄλλα *B* Mor Re 2 ποδαπὴ — παρθένος citat praemissis verbis περὶ δὲ τοῦ τρόπου ἐρωτῶν οὕτως ἐρεῖς· ποταπὸς τὸν τρόπον Σωκράτης; ἐπιεικής. καὶ Λιβάνιος ἐν τῇ περὶ τῆς λάλου μελέτῃ Thomas Mag. s. v. ποδαπός p. 289, 10 R ποταπὴ *Va* Thom cf. Lobeck Phryn. p. 56 sq. 3 οἶσθας Mor 4 οὔτε *Cl* sed ο ex ε m^2 | φορητὸς *La Vi Va* Mor Re | οὔτε — 5 χρεμπτόμενος citat praemissis verbis λύζω τὸ τῷ κοινῶς λεγομένῳ κλώξῳ κατέχομαι, ὡς Λιβάνιος ἐν τῇ περὶ τῆς λάλου μελέτῃ Thomas Mag. s. v. λύζω p. 225, 15 R 5 ἄνθρωπος post λύζων Thom 6 ἀλλ' in ras *Va*^{2} | πρότερον πληγὰς λαβεῖν *B* sed β supra πρότερον, α supra πληγὰς λαβεῖν, Mor Re 7 ταῦτ' Mor Re | ἀνεσχέσθαι *Cl* sed α supra ε(1) m^4 ἀνέχεσθαι *La Vi Va* | ἂν om Mor Re ante ἐνέγκαιμι inserendum coni Iacobs Lect 96 8 ἐνέγκοιμι *HVCVa* Ferr γρ ἔνεγκέ μοι in marg Mor cf. t. III 387, 3 | δὲ om *La* Mor^1 sed inserendum esse coni | ζῆν *Cl* Mor^1, qui σὺν αὐτῷ ζῆν coni | τοιαύτῃ, πῶς, οἴει] τοῦτο νοσούσῃ *H* sed γρ τοιαύτῃ πῶς οἴει in marg om *Cl* Mor 9 πῶς οἴει in ras *V*^{2} | γε post θάρρει Mor^2 Re | φησίν *La Vi Va* Mor^2 Re 10 γὰρ om Mor Re | αὐτῇ non post γὰρ sed post τοῦτο *La Vi Va* | πρότερον — 518, 1 γένηται praemissis verbis ἐκ τῆς μελέτης τοῦ δυσκόλου citat Planudes fol 105^r | ἂν om *La Vi* γὰρ *Cl* Mor Re γὰρ ἂν Iacobs Lect 96 11 τῇ κόρῃ] τὸν δεῖνα Plan 12 ἔφη om Plan | πλέον *La Vi Va B* Plan | ἤδη *La Vi Cl* sed in hoc in ἢ δεῖ corr m^2

αὐτῇ γένηται. 11. ἐπείσθην, ὦ βουλή. τί δ' οὐκ ἔμελλον οὕτω προῖκα θαυμαστὴν ἀκούων τὴν σιωπήν; ἀπ' ἐκείνης δ' ἄρα μοι τῆς ἡμέρας ηὐτρεπίζετο τὸ κώνειον. ἦν μὲν γὰρ οὐδ' ἐκεῖνα μέτρια, κρότος πολύς, γέλως σφοδρός, ὄρχησις ἀσχήμων, ὑμέναιος νοῦν οὐκ ἔχων. ἅπαντα πανταχόθεν, ἡνίκα ἠγόμην ταύτην τὴν Ἐριννύν, συνέρρει κατὰ τοὺς χειμάρρους ὅσοι συμπίπτοντες εἰς ἀλλήλους ἐξαίσιον παρέχονται δοῦπον, ὥστε μικροῦ μὲν ῥίψας τὸν στέφανον ἐκ μέσων τῶν γάμων ἀπέδρων, λογιζόμενος δὲ τῷ πράγματι τὴν δυσχέρειαν, οὐ τῷ τρόπῳ τῆς γυναικὸς διεκαρτέρησα μέχρι τοῦ θαλάμου τοῖς θορύβοις βαλλόμενος. 12. τὸ δὲ ἦν ἄρα πρὸς τὸν μέλλοντα πόλεμον εἰρήνη συχνή. πρὶν μὲν γὰρ μέσην φανῆναι νύκτα φθέγγεταί τι μεμφομένη τὴν κλίνην. καί με τὸ ῥῆμα οὐ μικρῶς ἐτάραξεν. οὐ γὰρ κατὰ νύμφην ἐδόκει. ἔπειτα ἤρετό με εἰ καθεύδοιμι. τούτῳ μειζόνως ἤλγησα. τρίτον ἤρετό τι καὶ τέταρτον ἕτερον. ἐγὼ δὲ ἀπεκρινάμην οὐδέν,

---

5 cf. p. 559, 5 10 cf. p. 31, 1

---

1 δ'] *γὰρ LaViVaB* 2 *οὕτω* om *Cl* Mor inser *Va²* post *προῖκα* ponendum censet Gasda | *ἀκούσας* Mor Re 3 *δὲ LaViVaB* | *μοι* inser *Va²* | *εὐτρεπίζετο B* Mor Re 4 *οὖν Va* sed *γὰρ* suprascr m² | *οὐδὲ LaVi* 5 *γέλως πολύς, κρότος σφοδρός Va* 6 *οὐκ ἔχων νοῦν Va* | *ἡγούμην* Mor 7 *ἐριννὺν La* sed *ν*(2) inser *n* *ἐριννῦν HB* Ferr | *ἔρρει HVCCl* Ferr | *τοὺς* om *Va* 10 *ἀπέδρασα LaViVa* 11 *δυσχέριαν La* sed *ι* in *ει* corr *n* | *διεκαρτέρη* (σ supra) *Cl* sed *α* supra *σ* m⁴ 13 *πᾶν τουναντίον* ante *πρὸς Va* | *εἰρήνη ἄρα συχνὴ πρὸς τὸν μέλλοντα πόλεμον* Mor | *τὸν* om *Va* 14 *συχνή La* sed *ή* ex *ήν* corr *n* | *μὲν* om *B* | *ἐφεστάναι LaViVaB* 15 *σμικρῶς LaVi* 16 *οὐδὲ C Va* Ferr Re | *ἔπειτ' ἀνήρετό LaViVa* et e Par. 3017 Boissonade Pachym. p. 205 not. 1 | *εἴρετο* Mor 17 *τοῦτο ViCl* Ferr Mor 18 *δ' HV* Ferr

ἀλλ' ᾐσχυνόμην πρὸς ἀναισχυντοῦσαν. καὶ τὸ πρᾶγμα ἀνέστραπτο· ὁ μὲν ἀνὴρ ἐσίγα, ἡ δὲ γυνὴ ἐλάλει. 13. *τηρήσας* | *δὲ τὸ περίορθρον ἀναστὰς εἶμι* R IV 138 *παρὰ τὴν νυμφεύτριαν καὶ τί τοῦτο ἔστιν; ἠρώτων. νύμφη ῥήματα ἀφίησιν ἐπὶ τῆς πρώτης νυκτὸς καὶ τοσαῦτα. ναί, φησί, φίλτρου σημεῖον τοῦτο ἔστι καὶ ἅμα τῆς φωνῆς ἐπίδειξις. σὺ δ' ἀγριώτερος εἶ, χρὴ δὲ οὐχ οὕτως ἔχειν.* 14. *πείθομαι πάλιν καὶ μεθ' ἡμέραν μᾶλλον ἐμάνθανον τὴν ἐμαυτοῦ συμφορὰν καὶ τῆς ὑστεραίας ἔτι μειζόνως. κελεύσασα γὰρ ἥκειν αὐτῇ τὰς θεραπαίνας μανθάνειν ἑκάστης ἠξίου τοὔνομα καὶ μητέρων καὶ πατέρων ἐμοῦ*

---

3 cf. t. IV p. 1106, 4 R. Thuc. II 3, 3   10 cf. t. I 256, 8

---

4 *νυμφεύτρια κυρίως ἡ προμνήστρια, ὡς ἐνταῦθα. καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἣν φασιν παράνυμφον. τινὲς δὲ καὶ αὐτὴν τὴν νύμφην νυμφεύτριαν λέγουσιν. Συνέσιος ἐν ἐπιστολῇ* (3)· *οὐδὲ γὰρ οἶμαι νομίζεται νυμφευτρίαις βαδίζειν ἐπ' ἐκφοράν B* (= Thom M l. l.)

---

1 *ἠχθόμην* Mor | *προσαναισχυντοῦσαν HLaCl* | *καὶ* — 2 *ἀνέστραπτο* citat Planudes fol. 105r *ἀντέστραπτο HB* Mor² Re *ἀνατέτραπτο Va* *ἀντέτραπτο* Mor¹   2 *γὰρ* ante *ἀνὴρ BCl* Mor Re | *γυνὴ δὲ LaVaB* | *ἐλάλει Va* sed *λάλει* in ras m²   3 *τηρήσας* — 4 *ἠρώτων* citat Planudes fol. 105r | *οὖν Cl* Mor | *τὰ Cl* Plan Mor | *περιόρθριον HV* *περὶ ὄρθρον LaBCl* Plan Ferr Mor | *ἀναστὰς* — 4 *νυμφεύτριαν* citat praemissis verbis *νυμφεύτρια κυρίως ἡ προμνήστρια. Λιβάνιος ἐν τῇ περὶ τῆς λάλου μελέτῃ* Thomas Mag. s. v. *νυμφεύτρια* p. 247, 14 R | *εἶμι V* sed *μι* in ras m² *εἶναι H* *ἄπειμι BCl* Mor Re *ἔρχομαι* Thom   4 *περὶ HV* *πρὸς B* | *προμνήστριαν* Mor sed *γρ νυμφεύτριαν* in marg, Re | *τί τοῦτο ἔστιν* om et *ἕκαστα* post *ἠρώτων* Plan   5 *ἐπὶ τῆς*] *ἐκ Va*   6 *καὶ τοσαῦτα* inser *Va* om Mor Re   7 *ἔστι τοῦτο LaViVaB* | *δὲ LaViVa*   8 *ἢ* Ferr | *χρῆν VaCl* *ἐχρῆν B* Mor Re | *δ' BCl* Mor Re | *οὐχ* om Ferr   9 *μᾶλλον*] *πάλιν Cl* | *ἐμὴν* Mor Re   10 *ὑστέρας LaVi*   11 *αὐτῇ* libri edd | *θεραπαινίδας Va* Mor Re   12 *τὸ ὄνομα B* | *πατέρων καὶ μητέρων BCl* Mor Re

παρόντος καὶ πόσα ἑκάστη παιδία γένοιτο καὶ πόσα τεθνήκοι. καὶ περὶ στρωμάτων ἐπυνθάνετο καὶ χύτρας καὶ ἀξίνης καὶ τορύνης καὶ ἀλεκτρυόνων ὁπόσους τρέφοιμεν. οὐδένα, ἔφην. οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀλεκτρυών. οὐδὲ γὰρ ἀνέχομαι κοκκύζοντος, εἰ δὲ μὴ σιγήσεις, οὐδὲ σοῦ. ἡ δὲ εὐθὺς προσέθηκεν ἔπαινον μακρὸν τοῦ ὄρνιθος καὶ ὅθεν εἰς ὄρνιν μεταβάλοι καὶ ὡς ἦν στρατιώτης, Ἄρεος ὀπαδός, καὶ ὡς μηνύει τοῦτο τῷ λόφῳ, τοῖς κέντροις, τῷ θυμῷ. 15. ἔτι λέγουσαν τὸν ἔπαινον ἀφεὶς ἐντυγχάνω τῷ ῥάψαντι τὸν καλὸν γάμον καὶ ὦ βέλτιστε, ἔφην, τὸν σαυτοῦ φίλον ἀπολώλεκας. καὶ διηγούμην ἕκαστα, ὁ δὲ ἐπηγγέλλετο παύσειν αὐτὴν ὡς τάχιστα καὶ οὐκ ἔτι τοῦτο ἔσεσθαι. πάλιν ἔρχομαι οἴκαδε καὶ ἀπητούμην εὐθύνας· ποῖ πεπόρευσαι; πόθεν ἀφῖξαι; τῷ διείλεξαι;

7 sq. cf. t. IV 1106, 7 sq. R

1 καὶ πόσα τεθνήκοι om *Cl* 2 τεθνήκει *Va* Mor Re τεθνήκη Ferr | vocibus στρω]μάτων ἐπυνθάνετο inc *Cr* fol. 41[v] sed vix dispiciuntur 3 κορύνης *Vi* | τρέφομεν Ferr 4 καὶ ante οὐδένα *HVC* Ferr 5 οὐδὲ γὰρ] οὐκ *LaViVaBCl* Mor scriptura in *Cr* parum certa | ἀνέσχομεν Mor | κοκκύζοντος *La* sed κ(2) del *n* κοκύζοντος *Vi* | σιγήσεις[αις] *H* σιγήσαις *Cr VLaViB* σιγᾷς *Cl* Mor Re 6 οὐδε σου *C* Ferr οὐδέ σου Mor Re | ἡ δὲ — 9 θυμῷ citat Planudes fol. 105[r] | ἤδε *V* ἤδ' *HBCl* Mor Re ἠδ' Ferr | ἐπέθηκεν *Cl* Mor Re 7 μακρὸν om Mor[2] | ἀλεκτρυόνος post ὄρνιθος Plan | μακρὸν post ὄρνιν Mor | μεταβάλλοι *LaViVa* edd μεταβάλοιτο *Cr* μεταβληθείη *B*

8 ἄρεω[ο]ς *Cr* ἄρεως *LaViB* edd cf. t. II 41, 1; 540, 13; V 418, 1; 426, 20; 429, 14 | ὀπαδός *HVCLaViCl* Plan Ferr ὀπαδνός *Cr* cf. t. II 268, 19 | μηνύοι *Cl* | τοῦτο[ω] *Va* 9 κλύτροις Plan 12 ὅδ' *CBCl* ὅδ' edd | ἐπηγγέλλετο scripsi e *CrLaVi Va* ἐπηγγείλετο *HV* ἐπηγγείλατο *CBCl* edd 13 λέξειν αὐτῇ *Cl* | οὐκέτι *CrHVCViVa* οὐκ ἀεὶ *Cl* Mor Re 14 ἔσεσθε *La* sed αι supra ε(3) *n* ἔπεσθαι Mor[1] 15 πῆ *LaCl* Mor Re | τῷ διείλεξαι; om *CrHVCLaViVa* Ferr

τί καινὸν ἤγγελται; γεγόνασιν ἐπιδόσεις; ἐγράφη τι ψήφισμα; | νόμον τις ἔθηκεν; ἐπληρώθη δικαστήρια; γέγραπταί τις; ἥλωκέ τις; R IV 139 16. ἐμοὶ δὲ καὶ τὸ σιγῆσαι κακὸν καὶ τὸ φθέγξασθαι μεῖζον. τὸ μὲν γὰρ διαβάλλει καὶ σκώμματα ἐξεύρηκεν *εἰς σιγὴν ἀμύθητα ὅσα καὶ λόγον ἐξεύρηκε καὶ διέξεισι μακρὸν περὶ τοῦ δεῖν ἄνδρα ὄντα λέγειν, εἰ δέ ποτε φθεγξαίμην, αἴρω τὴν φλόγα. εἶπόν ποτε ἐπανήκειν τὸν στρατηγόν, ἡ δὲ ἁρπάσασα τὸν στρατηγὸν ἐκ μεσημβρίας εἰς ἑσπέραν οὐδὲν ἐπαύσατο πυνθανομένη· πόσους δὲ ἄγων ἐξῆλθε; πόσους δ' ἀπέβαλε; πόσων δ' ἐκράτησε; τίνα δὲ ἐκράτησε τρόπον; ταξίαρχοι δὲ τίνες; φύλαρχοι δὲ τίνες; τὰ δὲ λάφυρα πόσα; πῶς ἔχει τὸ ναυτικόν; τίνες τριήραρχοι; τίνες κυβερνῆται; ναῦται δὲ πόσοι; 17. μεμψαμένου δὲ ἐμοῦ καὶ φήσαντος ἔξω ταῦτα γυναικείας εἶναι φροντίδος ἥδε πάλιν ἔφη· σὺ

---

1 Dem. cor. p. 285, 19; Mid. p. 566, 23

---

1 ἀπήγγελται *Cl* Mor 2 τί *LaVi* τὸ *Cl* sed ὁ in ω corr m[4] om *CrHVC* Ferr | τίς *CrHVCViVaBCl* Mor[2] Re τὶς *La* Mor[1] 4 καλὸν *Cl* sed λ in κ corr m[3] | τὸ inser *Cl*[3] | φθέγξασθε *La* sed αι supra ε(2) *f* φθέγξεσθαι Mor 5 ἐξεύρηκεν — 6 λόγον om *CrHVC* Ferr 6 ἐξεύρηκε *Cl* sed ε(3) suprascr m[3] διέξεισι *Va* | μακρὸν καὶ διέξεισι *Cl* Mor Re | καὶ διέξεισι om *Va* 7 ὅν τινα Mor sed γρ ὄντα in marg 9 ἦ δ' *Cl* Mor Re 10 ἐκ in ras *Va*[2] | τὴν ante ἑσπέραν *Va* | οὐκ *B* 11 πόσους (1 et 2) *Va* sed ους in ras m[2] | δ' ἀγῶνας *Cl* Mor[1] μὲν ἀγῶνας Mor[2] | δ' om *CrHVC* Ferr δὲ *La* | ἀπέβαλλε *Va* ἀπεβάλετο Mor 12 πόσους (ων supra) *B* πόσους *Cl* Mor | δὲ *HLaVi* Ferr | ἐκράτησεν *CrLa* | δ' *VCVaBCl* Mor Re 13 φύλαρχοι τίνες in marg *Va*[2] | δὲ om *Cl* Mor Re 14 λάφυρα δὲ *Cl* Mor Re | ἔχοι *CrHLaVi* 15 τριηράρχαι *Cl* Mor[1] | δὲ om *Cl* Mor Re 16 δὲ om *Cl* | μου *Cl* Mor Re | ταῦτα post ἐμοῦ, non post ἔξω *Cl* Mor 17 φροντίδος εἶναι *CrHVCLaViVa*

δέ μοι λέγε πῶς ἔχει τὰ τῶν ἀγρῶν; καὶ διεξέρχεται μέχρι τῶν θάμνων ἀνερωτῶσα καὶ σκιλλῶν καὶ σκολύμων. καὶ πλείων αὐτῇ λόγος περὶ τῶν ἀλλοτρίων ἢ τῶν ἡμετέρων. ἔστι δὲ οὐκ ἀσφαλὲς οὔτε τὸ χεῖρον οὔτε τὸ βέλτιον ἀγγεῖλαι. φύεται γὰρ ἐξ ἑκατέρου λόγων σωρός. 18. *ἐντεῦθεν ἐπ' ἄλλο μεταπηδᾷ. πῶς ἄρα πεπράκασι τὸ τήμερον αἱ οἰνοπώλιδες; λέγεταί τις βλάβη τοῖς ἐλαιοκαπήλοις συμβῆναι. βελτίων ἡ προβατευτικὴ τέχνη. δέος μὴ τὰ φρύγανα τοὺς ἀρτοποιοὺς ἐπιλίπῃ. τοὺς ἀργυρο-*

---

7 Plat. conv. p. 176 E | Arist. Plut. 435 sq. cum scholio cuius parum meminit Libanium vituperans Cobetus Misc. 168 9 Xen. oec. 5, 3 10 cf. p. 177, 19

---

10 *ἀργυρογνώμονας*] *τοὺς τὸ ἀργύριον συνιέντας καὶ δοκιμάζοντας* rubr *B* (e Thoma l. l.)

Ferr | *ἤδε* scripsi *ἡ δὲ CrHVCLaViVa* Ferr et defendit Iacobs Lect 96 om *BCl* Mor Re | *εἰ οὖν* ante *ἔφη Cl*

2 *ἐρωτῶσα CrHVC* Ferr | *σκολύμων καὶ σκυλλῶν B* | *καὶ σκιλλῶν* om Mor[1] *σκυλλῶν CCl* 3 *κολύμων Va* 4 *δ' CB Cl* MorRe | *οὐδὲ HVC* sed in hoc *δὲ* eras, Ferr | *τὸ* in ras om *C* *τι BCl* Mor 5 *τὸ* om *Cl* *τι B* Mor | *ἑκατέρων VaCl* Mor scriptura in *Cr* parum certa 6 *εἰς Va* 7 *ἆρα La* | *τὸ* om *BCl* | *σήμερον Cl* *τήμεραν* Mor[2] Re 8 signum interrogationis post *συμβῆναι Vi* (et Wig) 9 *προβατικὴ B* | signum interrogationis post *τέχνη*, 10 *ἐπιλίπῃ*, 523,1 *λέγουσι Vi* | *δέος* — 10 *ἐπιλίπῃ* praemissis verbis *καὶ ἐπιλείπει μοι τόδε καὶ ἐπιλείπει με τόδε — καὶ Λιβάνιος ἐν μελέτῃ τῇ περὶ τῆς λάλου* citat Thomas Mag. s. v. *ἐπιλείπει* p. 116, 14 R 10 *ἀρτοκόπους Cl* Mor Re cf. ad t. III 28, 13 et schol. ad t. III 65, 19 | *ἐπιλίποι C* Ferr *ἐπιλείπῃ Va* | *τοὺς* — 523,1 *λέγουσι* praemissis verbis *ἀργυραμοιβός, οὐ κολλυβιστής· δηλοῖ δὲ τὸν ἰδιωτικῶς λέγοντα καταλλάκτην, ὃν καὶ ἀργυρογνώμονα λέγουσιν ἤγουν τὸν τὸ ἀργύριον συνιέντα καὶ δοκιμάζοντα. Λιβάνιος ἐν μελέτῃ τῇ περὶ τῆς λάλου γυναικὸς* citat Thomas Mag. s. v. *ἀργυραμοιβός* p. 17, 4 R et praemissis verbis *ἀργυρογνώμονες οἱ καταλλάκται. Λιβάνιος* Andr. Lopad. lex. Vindob. p. 2, 12 ed. Nauck

γνώμονας συκοφαντεῖσθαι λέγουσι. τοιαῦτα ἄττα θαλαττοκοπεῖ καὶ φλυαρεῖ καὶ ἐργάζεται μὲν ὡς ἥκιστα, λαλεῖ δὲ ὡς μάλιστα. εἰ δὲ καὶ προσάψαιτό τινος ἔργου, μείζων ζημία τῆς ἀργίας | αὐτῆς ὁ περὶ R IV 140 *τοῦ ἔργου λόγος.* 19. *ἐκ βαλανείου δὲ εἴ ποτε ἀναστρέψειε, φεῦ τῆς ἐπομβρίας τῶν ῥημάτων. πόσα μὲν λέγει περὶ τῆς δεξαμενῆς, πόσα δὲ περὶ τῶν γυναικῶν, τίς ἦλθε; τίς οὐκ ἦλθε; τίς ἄνευ παιδισκαρίων; τίς αὐτοῖς παιδισκαρίοις; τίνι σπῖλος ἦν ἐν τῷ σώματι; τίς ἐρρυμμένη καλῶς ἀπῄει; τίνι ῥυτίδες ἐπὶ τῆς μορφῆς;*

---

2 Arist. eq. 830 c. schol.

---

2 *θαλαττοκοπεῖ*] *ματαιολογεῖ* suprascr rubr *B*

---

1 *λέγουσιν* Thom | *τοιαῦτα* — 3 *μάλιστα* citat auctor excerptorum codicis Neapolitani II C 32 fol. 285 *τοιαῦτάττα C* Ferr *ἄττα* om *La Vi* *ἅττα Cl* *ἄττα* Neap 2 *θαλαττοκοπεῖ* — 5 *λόγος* citat Planudes fol 105r et usque ad 3 *μάλιστα* praemisso vocabulo *Λιβάνιος* Andr. Lopad. lex. Vind. s. v. *θαλαττοκοπεῖ ἀντὶ τοῦ φλυαρεῖ* p. 101, 18 ed. Nauck | *θαλαττοκτυπεῖ* Plan *θαλοκοπεῖ* Mor sed *γρ θαλαττοκοπεῖ* in marg Mor² | *καὶ*(1) — 3 *λαλεῖ* om Lopad 3 *δ' VCCl* Mor Re | *εἰ* — *τι*[*νος* abscisa desunt in *Cr* | *καὶ* om Mor Re | *προσάψεται HVCLaVa* Plan *προσάψηταί* Ferr 4 *ἡ* ante *ζημία BCl* Mor¹ sed „*leg. gr. ἢ*" in marg versionis latinae p. 11, et Iacobs Lect 96 *μὲν Va* *ἦ* Mor² Re 5 *δ' VCCl* Mor Re | *εἴ ποτ' CrHC* Ferr | *ἀναστρέψειεν La* *ἐπιστρέψειεν Cr* *ἐπιστρέψειε HV* *ἐπιστρέψει C* Ferr 6 *φεῦ* — *ῥημάτων* citat Planudes fol. 105r | *τῆς ἐπομβρίας τῶν ῥημάτων* e versu comoediae Atticae (*Δυσκόλου* Menandreae?) sumpta esse censet Kockius Com. Att. fr. III 669 at cf. p. 494 not. 2 7 *δεξαμένης La* sed *μένης* e *μενῆς* corr *s*, Ferr | *τῶν* om *CrHVCLa ViVa* Ferr 8 *ἦλθεν* (1 et 2) *La* | *τίς οὐκ ἦλθε* om Re | *τίς ἄνευ παιδισκαρίων* praemissis verbis *παιδίσκην καὶ τὴν ἐλευθέραν καὶ τὴν δούλην Ἀττικοί. ὡσαύτως καὶ παιδισκάριον. Λιβάνιος ἐν τῇ περὶ τῆς λάλου μελέτῃ* citat Thomas Magister s. v. *παιδίσκην* p. 279, 1 R | *παιδισκαρίων B* sed *γρ παιδίων* suprascr *παιδίων Cl* Mor Re | *ἅμ'* ante *αὐτοῖς* Mor Re 9 *παιδισκαρίοις B* sed *παιδίοις* suprascr *παιδίοις Cl* Mor Re | *σπίλος VCViCl* edd 10 *ἐρρυμένη CrHVBCl* Ferr *ἐργυνμένη* Mor¹ *ἐρυμμένη* Mor² Re | *μορφῆς* respicit lex. Aug. ed. Herm. de emend. rat. gramm. p. 319, 3

τίνι τὸ πρόσωπον ἐψιμυθίωτο; τίς εὗρε νίτρον; τίς ἀπώλεσε σάνδαλον; τίς ἀνέτρεψε τῆς βαλανευτρίας τὴν ἐμπολήν; τὴν δοῦσαν ὀβολὸν τῷ βαλανεῖ, τὴν πλέον, τὴν ἔλαττον, τὴν οὐδέν, καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ μὴ δοῦναι προστίθησι μάχην. 20. *εἶθ' ὥσπερ ἐκλαθομένη τῶν μεγίστων αὑτὴν εἰς ἀνάμνησιν κονδυλίζει, ἐγὼ δὲ φρίττω ῥεῦμα ἕτερον ἐπερχόμενον ὁρῶν καὶ κεντοῦμαι τοῖς φληνάφοις καὶ κατὰ τοὺς μαστιγουμένους ἀναμένω τὴν τῆς λαλιᾶς ἀνάπαυλαν οἰμώζων καὶ κατα-*

---

1 Lys. or. 1 § 14 et 17. Ctes. Pers. III apud Athen. XII p. 528 f (fr. 20 ed. Mueller) 2 Poll. VII 166 3 Arist. ran. 710 sq. cum schol. 8 cf. t. IV 623, 27 R

---

1 *τίνι — νίτρον* ad versus comoediae Atticae revocat Kockius | *ἐψιμμυθίωτο VVa* Re *ἐπεψιμμίθωτο Cl* Mor *ἐπεψιμύθωτο B* cf. lex. rhet. Seguer. ed. Bekker Anecd. p. 258, 8 s. v. *ἐψιμυθιῶσθαι*; Moer. p. 214, 1 ed. Bekker *ψιμύθιον διὰ τοῦ ῡ καὶ μακρῶς Ἀττικοί* | *εὗρεν* et 2 *ἀπώλεσεν La* 2 *τίς — 5 μάχην* ad versus comoediae Atticae revocat Kockius 3 *ἐμπολήν* scripsi auctoribus anonymo Gasdae et Kockio *ἐμβολὴν* libri edd 4 *καὶ* ante *τὴν* (1 et 2) inserendum coni Kock 5 *προτίθησι H προτεθεῖσαν Cl* Mor | de versu *καὶ προστίθησι τὴν ἀπὸ τοῦ μηδὲν μάχην* cogitavit Kockius | *ὥσπερ — 6 κονδυλίζει* praemissis verbis *τὸ ἐκλελῆσθαι συντάσσεται καὶ γενικῇ καὶ αἰτιατικῇ. γενικῇ μέν, ὡς παρὰ Λιβανίῳ οἷον* citat lex. August. ed. G. Hermann de emend. rat. gramm. p. 342, 18 (6 *ἀνάμνησιν* respicit etiam p. 319, 5) 6 *αὑτὴν — κονδυλίζει* praemissis verbis *κονδυλίζω καὶ κονδυλισμὸς καὶ κόνδυλος. Λιβάνιος ἐν τῇ αὐτῇ* (praecedit *ἐν μελέτῃ τῇ περὶ τῆς λάλου* cf. ad l. 7) Thomas Mag. p. 193, 8 R | *εἰς* (*πρὸς* Thom) *ἀνάμνησιν ἑαυτὴν κονδυλίζει Va* Thom | *αὑτὴν* scripsi cum *CrB* August *αὐτὴν HVCLaViCl* Ferr *ἑαυτὴν Va* Thom Mor Re | *ἐγὼ — 7 ὁρῶν* ad versus comoediae *ἐγὼ δὲ φρίττω ῥεῦμ' ἐπερχόμενον ὁρῶν ἕτερον* revocat Kockius 7 *καὶ — 8 φληνάφοις* praemissis verbis *κεντεῖ, οὐ κεντᾷ Λιβάνιος ἐν μελέτῃ τῇ περὶ τῆς λάλου* Thomas Mag. p. 193, 6 8 *καταμαστιγούμενος Cl* Mor et amplectitur versus causa Kockius *τοὺς μαστιγουμένους* in ras *Va*[2] *μαστιζομένους B* 9 *τὴν* non ante *τῆς* sed ante *ἀνάπαυλαν Va* om Mor Re | *γε* post *οἰμώζων* ad versum nanciscendum inserit Kockius

ρώμενος τῷ γάμῳ καὶ τῷ πρώτῳ πρός με μνησθέντι ⟨τῆς⟩ γυναικός. 21. *ἡ δὲ ἂν αἴσθηται στένοντος, κινεῖ τὸν ἀνάγυρον καὶ τί σοι, φησίν, ἔχει τῶν ἔνδον κακῶς; καὶ κατάλογος ἐνταῦθα τῶν ἐπίπλων μέχρι τῆς ληκύθου καὶ τῆς ἐτνηρύσεως. πάντα, ἔφην, ἔχει καλῶς, μόνον σιώπα. τὸ δὲ σιώπα τοῦτο σμήνη λόγων ἕτερα φέρει. διὰ τί σοι σιωπῶ; μὴ γὰρ ἐξ ἀτίμων γέγονα; καὶ λέγει τήθας καὶ τηθί-*

---

3 cf. ep. 78. Zenob. II 55. Diogen. I 25. Apostol. IX 79. cf. Salzmann, Sprichwörter bei Libanios p. 87 4 cf. t. II 104, 1; 403, 16 5 Arist. Ach. 245

---

3 *κινεῖς τὸ* (corr. *τὸν*) *ἀνάγυρον ἐπὶ τῶν ἐπισπωμένων ἑαυτοῖς τὰ κακά. ἔστι δὲ φυτὸν ὁ ἀνάγυρος δυσῶδες τριβόμενον, ἀλλὰ καὶ ἀλεξίκακον· ἄλλοι δὲ ὀνόγυρον λέγουσι B* (= Suid. s. v. *Κινεῖς τὸν ἀνάγυρον.* cf. s. v. *Ἀνάγυρος*) 4 *ἔπιπλα τάττεται μὲν καὶ ἐπὶ ἱματίων, ὡς ἐπὶ τοπλεῖστον δὲ καὶ ἐπὶ παντοίων σκεύων* (corr. *σκευῶν*) *ὡς καὶ ἐνταῦθα* rubr *B* (= Thom. M. l. l.)

---

1 *πρώτῳ* scripsi e *LaVi* cum Mor[1] et Cobeto Coll 280 *πρώ* (τ supra) *Cl* *πρώτως CrHVCB* sed in hoc e *πρῶτος* corr, Mor[2] Re | *μνησθέντι πρός με* (*ἐμὲ B*) *VaBCl* Mor Re | *προσ Cr* 2 *τῆς* inserui e *V* cum Gasda om reliqui libri edd | *ἡ δὲ* — 5 *ἐτνηρύσεως* citat Planudes fol. 105[r] | *δ' VBCl* Mor Re | *στένοντα Va* | *κινεῖ*] *ἐπ' αὐτὸν ἐμὲ κεκίνηκα BCl* sed in hoc α in ε corr m[4], Mor Re 3 *τὸν ἀνάγυρον Cl* sed *ἀναγυ* ex *ἄργυ* corr m[4] *τὸ τῶν λόγων ἄθροισμα LaViVa* sed in hoc *κινεῖ τὸν ἀνάγυρον* in marg m[2] | *φησὶ CrCLaBCl* Plan Mor Re | *τῶν ἔνδον ἔχει BCl* Plan Mor Re 4 *καὶ* — 5 *ἐτνηρύσεως* praemissis verbis *ἔπιπλα τάττεται μὲν καὶ ἐπὶ ἱματίων, ὡς ἐπιτοπλεῖστον δὲ ἐπὶ παντοίων σκευῶν. Λιβάνιος ἐν τῇ περὶ τῆς λάλου μελέτῃ* citat Thomas Mag. p. 126, 6 R 6 *καλά Va* | *καὶ* ante *μόνον Va* 7 *σμήνη λόγων ἕτερα H* sed *γρ' εἰς μνήμ[ην λόγων] ἑτέραν* in marg *εἰς μνήμην λόγων ἑτέρων BCl* Mor Re | *διατί CrHLaViCl* | *σοι* om *Vi* Mor 8 *καὶ*(1) usque ad *τηθίδας* citat praemissis verbis *τήθη ἡ μάμμη· τηθὶς δὲ ἡ τοῦ πατρὸς ἀδελφή. Λιβάνιος* auctor excerpt. cod. Par. Suppl. gr. 70 ed. Bachm. Anecd. II 374, 20, usque ad p. 526, 2 *πρόγονον* praemissis verbis *ἀλλαχοῦ μέντοι τὴν προ-*

δας, πάππους καὶ ἐπιπάππους, εἶτα εἰς εἰκοστὸν καὶ R IV 141 *τριακοστὸν ἀναβαίνει πρόγονον τριηραρχίας* | *προστιθεῖσα καὶ χορηγίας.* 22. *ἡ δὲ μνήμη τῶν χορηγιῶν ἐπὶ τοὺς τραγῳδοὺς αὐτὴν παραπέμπει κἀνταῦθα ὕει ῥαγδαίως τοὺς πρώτους εὑρόντας τραγῳδίαν λέγουσα καὶ τοὺς ἐκδεξαμένους καὶ ὅτῳ τρόπῳ τὸ χρῆμα ηὐξήθη καὶ τί συνεισήνεγκεν ἕκαστος. ἐγὼ δὲ δεινότερα πάσχω τῶν ἐν ταῖς τραγῳδίαις κολαζομένων. μὴ γὰρ οἶδεν ἡ γυνὴ στῆναί που τοῦ λαλεῖν; οἱ ποταμοὶ πρότερον ἂν σταῖεν ἢ τὸ ταύτης στόμα. πᾶσα γὰρ πρόφασις λόγων ἀφορμή, ἂν οἴκοι μένω, ἂν εἰς ἀγορὰν ἀπέλθω, βραδυτὴς οἰκετῶν, τάχος, σπάνις, εὐπορία, μεμπτά, ἄμεμπτα, ὄμβρος, αἰθρία.* 23. *ἐπειδὰν δὲ πάντα ἀναλώσῃ τῇ ῥύμῃ τῆς γλώττης τὰ ἡμέτερα,*

---

5 Luc. Tim. 3 | Suid. s. v. *Θέσπις.* vit. Aeschyl. ed. Westerm. biogr. p. 121, 74 sq. (ed. Schoell p. 5, 19 sq.)

μάμμην διὰ τῆς τιθίδος ὁ αὐτὸς ἐμφαίνει Λιβάνιος, τὸν δὲ τοῦ πάππου ἢ τῆς μάμμης πατέρα ἐπίπαππον λέγει, ὡς ἐν τῇ περὶ τῆς λάλου μελέτῃ Thomas Mag. s. v. *τίθην* p. 360, 5 | *τήθας* scripsi e *B* sed in ras, et excerpt. Paris. cum Iacobsio Philostr. im. 298, Nauckio lex. Vind. p. 57, Kockio, Cobeto Coll. 280 cf. ad t. V 334, 5 *τίτθας CrHVCViVaCl* Ferr Re *τιτθάς La* sed ´ supra *α* del et supra *ι* pos *n* *τίθας* Thom *τοι τὰς* Mor | *καὶ* om *LaViVaBCl* Mor | *τηθίδας* scripsi ex excerpt. Paris. cum Iacobsio et Nauckio *τιτθίδας* libri edd *τιθίδας* Thom

1 *καὶ* ante *πάππους* Thom | *καὶ* om *Cl* Mor | *εἶτα*] *καὶ* Thom 3 *προστιθεῖσα* om Mor 4 *παρέπεμψεν Cl* sed e *παρέπεμπον* corr m[4], Mor Re 5 *ὕει La* sed *υ* ex *οι* corr *n* | *ῥαγδαία Cl* | *πρώτως HVCl* Ferr *πρῶτα Va* 6 *λέγουσα* om *CrHVC* Ferr | *ἐνδειξαμένους* Mor Re 7 *σχῆμα Cl* Mor Re | *συνήνεγκεν Va* 9 *στῆναι ποῖ La* | *ποι CrHVViVaBCl* Mor Re 10 *οἱ — στόμα* citat Planudes fol. 105[r] | post *ἢ* ras 1—2 litt *V* 12 *ἐμβάλω VaB* cf. p. 514, 16 | *τάχος* om *LaViB* 13 *τάχος οἰκετῶν* ante *μεμπτὰ LaViVa*, *πάντα* Mor Re | *ἀφορία LaVi* *ἀφορίαι Va* sed *αἰθρία* suprascr m[2] *αἰθρία. ἀφορία* Berol. gr. 74 fol. 39 14 *τῇ ῥύμῃ*] *ῥύμη* Mor[1] *γρ δριμύτης* in marg Mor

πάλιν τὰ τῶν γειτόνων, κἂν μηδὲν ἔτι φαίνηται, ὀνείρατα διηγεῖται πλάττουσα κἀκεῖνα, μὰ τοὺς θεούς, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ. οὐ γὰρ καθεύδει γε, ἀλλὰ καὶ ἡ νὺξ εἰς νυκτηγορίαν αὐτῇ πολλάκις παραναλίσκεται, κἂν βιασθεῖσά ποτε παραδέξηταί τι τοῖς ὀφθαλμοῖς ὕπνου, πάντα αὐτῇ πλὴν τῆς γλώττης κοιμίζεται, ἡ δὲ τὸ αὑτῆς ἀπεργάζεται καὶ γίγνεταί μοι χαλεπωτέρα τῶν ἐμπίδων.

24. *Ὁρᾶτέ με, ὦ βουλή, συντετηκότα. μεθ' ἡμέραν κόπτομαι, νυκτὸς διαφθείρομαι. μισῶ σιτία, μισῶ ποτά.*

---

4 Rhes. 19 5 cf. t. IV 167, 25 R

---

2 *Ὅταν τεθῇ τὸ μά, ἢ προκειμένην* (corr *προσκειμένην*) *ἔχει τὴν ἄρνησιν ἢ νοουμένην. καὶ τοῦτο μὲν εὕρηται διόλον. Λιβάνιος δὲ ἐνταῦθα ἅπαξ ἐχρήσατο ἐπὶ συγκαταθέσεως λέγων· ὀνείρατα διηγουμένη — μὰ τοὺς θεούς· καὶ πάλιν πλειστάκις ὡρακίασα* (corr. *ὡρακίασα*), *μὰ τὸν Ἀπόλλω* (= p. 531, 7)· *καὶ Λουκιανὸς ἐν τῷ περὶ διαβολῆς* (14)· *μὰ Δί', ἐχλεύασέ σου Φιλόξενος τὰ ἔτη* (corr. *ἔπη*), *ὅταν μὲν τὸ* (corr. *μέντοι*) *προηγούμενον ἔχῃ τὸ ναῖ, τὴν ἰσχὺν ἅπασαν ἔχει τὸ ναί· Συνέσιος ἐν ἐπιστολῇ* (91)· *ναὶ μὰ τοὺς λόγους, τἀμὰ καὶ σὰ παιδικά* *B* (= Thom M l. l.)

---

1 voce *πάλιν* des *Cr* fol 41r quae sequuntur usque ad p. 541, 1 *ἄστρα* desunt | *κἂν — 2 διηγεῖται* in lac *Va²* | *ὀνείρατα — 2 θεούς* praemissis verbis *ὅταν τεθῇ τὸ μά, ἢ προσκειμένην ἔχει τὴν ἄρνησιν ἢ νοουμένην. καὶ τοῦτο μὲν εὕρηται διόλον, Λιβάνιος δὲ ἅπαξ ἐχρήσατο ἐπὶ συγκαταθέσεως ἐν τῇ περὶ τῆς λάλου γυναικὸς μελέτῃ λέγων* citat Thomas Mag. p. 241, 3 R
2 *διηγουμένη* Thom schol. Barb. | *κακείνα La* | *μὰ τοὺς Cl* sed e *μετοὺς* corr m⁴ *νὴ* Wolf. Ferr Re 3 *ἔμοιγε* Mor Re | *δοκεῖν Va* | *γε* om *HVCCl* Ferr | *αὐτῇ πολλάκις εἰς νυκτηγορίαν B* 4 *κατηγορίαν Vi* | *αὐτῆς HV* Ferr | *παραναλίσκεται* scripsi ex *HVCLaViVaCl* *ἀναλίσκεται B* Mor Re *παραλίσκεται* Ferr 5 *ποτε* inser *Va²* | *τι* in ras *Va²* om *HVC* | *ὕπνον C* Ferr 7 *αὐτῆς* libri edd | *ἐργάζεται LaViVaBCl* Mor Re | *γίνεταί VaBCl* edd | *καὶ* ante *τῶν B* Mor Re 8 *ἐλπίδων La* sed *μ* supra *λ* s, *Vi* 9 *ἐπιτετηκότα Va* *ἐκτετηκότα* Mor Re | signum interrogationis post *συντετηκότα HC* Ferr Wig | *μεθ' ἡμέραν* praemissis verbis *λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἡμέρας* citat lex. August. ed. Hermann de emend. rat. gramm. graec. p. 341, 147

τὸ πᾶσιν ἥδιστον φεύγω, τὸ ζῆν. ἔναυλον ἔχω τὴν λαλιάν. ἐν τῇ ψυχῇ περιφέρω τὴν ἀηδίαν. ἀμύνατέ μοι, πρὸς Διός, μετάδοτέ μοι τοῦ φαρμάκου, ῥύσασθέ με φωνῆς ἀπαύστου.

25. Καὶ τί, φησιν, ἀτυχεῖς τοσοῦτον δι' ὃ καὶ τελευτᾶν ἀξιοῖς; ποίαν οὐσίαν ἀπολώλεκας; τί λελώβηταί σοι τοῦ σώματος; ποίᾳ συμφορᾶς ὑπερβολῇ καταληφθεὶς οὐκ ἀνέχῃ ζῆν; 26. σὺ R IV 142 δὲ τίς ὢν ταῦτα | πολυπραγμονεῖς; τί δέ σοι μέλει τῆς ἐμῆς τελευτῆς; πατὴρ ἐμὸς εἶ; ἀλλ' ἀδελφὸς ἢ θεῖος; ἀνεψιὸς δέ; ἀλλὰ κοινωνὸς ἐμπορίας ἢ γεωργίας; χεῖρον δὲ τοῖς σαυτοῦ πράξεις παρὰ τὴν ἐμὴν τελευτήν; ψηφίσματι δὲ κατέστης κωλυτὴς εἶναι τῶν ἐπιθυμούντων ἀποθανεῖν; 27. ὢ τῆς περιεργίας. οὐδὲ ἀποθανεῖν ἔξεστιν ἄνευ πολλῶν λόγων ἐν τῇ πόλει. ἄνθρωπε, μὴ γὰρ σίτησιν αἰτήσων ἥκω; μὴ γὰρ στέφανον; ταῦτα δὴ τὰ τῶν ῥητόρων ὑμῶν τῶν καρπουμένων τὸν δῆμον. βαρύνομαι τῷ ζῆν, ἀπελθεῖν ἐπιθυμῶ. τί μοι φθονεῖς; εἶτά με ἐρωτᾷς διὰ τί βούλομαι

1 Plat. Menex. p. 235 B. Aeschin. Ctes. § 191 p. 81, 18 12 Isocr. or. X § 125 p. 184 c; XII § 133 p. 260 c 13 Dem. Ol. I p. 12, 1

1 διαφεύγω *Cl* Mor 2 ἀμύναταί *La* sed αι in ε corr *s* 3 μοι om *HVCB* Ferr 4 μοι *Vi* 5 διὸ *HVLaViB* 6 ἄξιον *LaVi* 7 ποίας *B* 8 ληφθεὶς *VCLaVi* Ferr Re | ἀνέχεις Mor | τοῦ ante ζῆν *B* 9 δὴ ante τίς *B* Mor Re
ἡ
10 ἀλλὰ *HVi* 11 ἢ] ἀλλὰ *B* 12 ταῖς *HV* τι *Cl* sed ι in ras 3 litt „*malim* τὰ" Re at cf. Isocr. ll. ll. | αὐτοῦ Ferr | παρὰ in ras *Va*² περὶ *LaViB* 14 ἀπελθεῖν *LaVi* τελευτᾶν *Va* | περιεργείας Mor Re | οὐδ' *LaViB* 15 ἄνευ Mor¹ sed γρ ἀνά in marg | λόγων om *Vi* 17 ἡμῶν Mor 18 τῷ scripsi e *B* coll. t. IV 178, 6 R τὸ reliqui libri sed τῶ appos *Va*² 19 φρονεῖς Mor¹ sed φθονεῖς coni | εἶτα ante τί inserendum et τί pro εἶτα scribendum coni Gasda | διατί *LaViCl*

τελευτᾶν. ⟨οὐ⟩ διὰ σέ. οὐ δικαίως ὑμῖν, ὦ βουλή, δοκῶ χολᾶν καὶ παραφρονεῖν, ὃς ⟨ὡς⟩ ἐπὶ πρᾳότερόν τι τῆς οἰκίας τὸ βουλευτήριον ἐπειχθεὶς εὑρίσκω τοὺς τῇδε χαλεπωτέρους τῶν οἴκοι; 28. οὐκ ἀπολώλεκα τὴν οὐσίαν, λέγεις. τοῦτο γὰρ οἴει μέγιστον κακόν. πόσοι δημεύσεις γενναίως ἐνηνόχασιν ἀντελπίσαντες πλοῦτόν γε ἕτερον καὶ τὴν παροῦσαν ἔνδειαν ἐπανορθούμενοι τῇ παρὰ τῶν ἐπιτηδείων ἐπικουρίᾳ. 29. σῶόν ἐστί μοι τὸ σῶμα. τὴν δὲ ψυχήν, ὦ φίλτατε, βέβλαμμαι καὶ περὶ τὸ βέλτιον ἐζημίωμαι. μεστός εἰμι ῥημάτων ἀνοήτων. μήκεσιν ἀπείροις λόγων βέβλημαι. ἀδολεσχίαις βεβάπτισμαι. πολλὴν δέδεγμαι γλωσσαλγίαν. καθάπερ πλοῖον θάλαττα, ὑπερέσχε με τῆς γυναικὸς ὁ κλύδων. οὔκ εἰμι φρενήρης. ἰλιγγιῶ, σκοτοδινιῶ. ταῦτ' οὐχ ἱκαναὶ προφάσεις πρὸς θάνατον; 30. εἰ παῖς ἦν μοι τεθνεώς, ἦν ἂν ἐκ τῶν ταὐτὰ πεπονθότων ἡ παραμυθία καὶ ταῖς ἐπιγιγνομέναις τέρψεσιν ὑπεχώρουν ἂν αἱ λῦπαι. τὸ κακὸν δὲ τοῦτο

9 Plat. rep. IV p. 431 A | ev. Matth. 16, 26 12 Eur. Med. 525 sq. Andr. 689 14 Arist. Ach. 1218 sq.

1 *οὐ* inserui cum Gasda om libri edd 2 *ὃς ὡς* scripsi *ὡς HVaCl* Ferr et *γρ* in marg Mor[2] (*cum venerim* Wig) *ὃς VC LaViB* Mor Re | *πραότερον* libri edd | *τί H* 3 *εἰς* ante *τὸ B* Mor Re 4 *ἀπολώλεκας* Mor Re 6 *πλοῦτος B* 7 *γε* om *V* Mor Re *τε LaViVaB* sed in hoc ante *πλοῦτος*, *Cl* 8 *περὶ LaViCl* sed in hoc in *παρὰ* corr m[4] | *σῶιον La* *σῶν* Cobet Misc 157 at cf. p. 313, 14; t. III 429, 20; t. V 316, 7 9 *μὲν* ante *ἔστι VaBCl* Mor Re | *δέ γε CLa* | *φίλτατοι* Mor Re 10 *βέλτιστον Va* 11 *ἀπείρων B* Mor | *ἐμβέβλημαι* coni Iacobs Anth Pal III 667 at cf. p. 531, 7; t. IV 164, 9 R 12 *πολλὴν* — 14 *κλύδων* citat Planudes fol. 105[r] | *δέδηγμαι Cl* sed *η* in *ε* corr m[3] 13 *πλεῖον C* sed *οῖ* suprascr *f* | *θάλατταν V* *θάλασσα Va* Mor Re | *ὑπερανέσχε* Mor sed *γρ ὑπερέσχε* in marg Mor[2] 15 *ταῦτα B* | *εἰς LaViCl* Mor 16 *ταῦτα Cl* sed in *ταυτὰ* corr m[4] *τὰ αὐτὰ* Mor Re 17 *ἡ* om *B* | *ἐπιγινομέναις Cl* 18 *λύπαι HC ViCl* edd cf. t. III 266, 5

πρῶτον μὲν μόνῳ μοι συμβέβηκε καὶ οὐκ ἔνι πρὸς παράδειγμα βλέψαντι λαβεῖν παραμύθιον τῆς ψυχῆς. ἔπειτα ἀεὶ σύνεστι πάσαις ἡδοναῖς ἐναντιούμενον, πά- R IV 143 *σαις | εὐημερίαις μαχόμενον καὶ τὰ ἀπὸ τῆς Τύχης τερπνὰ συνταράττον καὶ μεταστρέφον. εἰ οὖν δεῖ με λυπούμενον ζῆν, μὴ ζῆν μοι βέλτιον. εἰ δεῖ περιόντα στένειν, μεταστῆναι συμφορώτερον.*

31. *Ἄλλα ἄλλοις, ὦ βουλή, δεινὰ νομίζεται, τῷ μὲν χρημάτων ἀποβολή, τῷ δὲ παίδων, τῷ δὲ φυγὴ πατρίδος, τῷ δὲ νόσος σώματος, ἐμοὶ δὲ μακρολογία. τί οὖν θαυμαστὸν εἰ τοῦτο ᾧ μάλιστα ἀλγύνομαι μὴ φέρων ἀποθανεῖν ἐθέλω;* 32. *οὐκ ἔστιν ἡ γυνή μοι μέθυσος. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ δεινόν. εἰ γὰρ ἐμέθυε, κἂν ἐκάθευδεν, εἰ δὲ ἐκάθευδεν, ἴσως ἐσίγα. πάντα μοι ταῦτα τοῦ παρόντος ἐλάττω, πάντα τῆς λαλιᾶς κουφότερα. ἤνεγκα ἂν γυναῖκα ὑπεραβελτέραν, αὐτό-*

2 cf. t. II 263, 19 9 Plat. Lach. p. 195 E 16 Dem. p. 1178, 28 | Arist. eq. 78

1 *καὶ* — 2 *παραμύθιον* citat praemissis verbis *παραμύθιον ἐπὶ οὐδετέρου. Λιβάνιος* Andr. Lopad. lex. Vind. p. 143, 15 ed. Nauck 2 *βάντι Va* sed *βλέψαντι* in marg | *παραμυθίαν B* | *τι* post *παραμύθιον* Mor[2] Re | *τῆς* om *Va* 4 *ψυχῆς LaVi* 5 *συνταράττων* et *μεταστρέφων C* sed *ο* supra *ω f* | *συμμεταστρέφον Va* 6 *μοι*] *με Cl* | *δὲ LaViVa* 7 *μεθιστάναι B* | *συμφερώτερον* libri sed *ο* supra *ε*(1) *Cf*, Ferr Mor[2] Re 9 *τῶ δὲ φυγὴ πατρίδος. τῶ δὲ παίδων Va* 10 *σώματος νόσος Cl* Mor Re | *δὲ* om *HVLaVi* 12 *οὐκ* — 13 *μέθυσος* praemissis verbis *μέθυσος ἐπὶ ἀρσενικοῦ καὶ ἐπὶ θηλυκοῦ. Λιβάνιος* citat Andr. Lopad. lex Vindob. p. 123, 5 ed. Nauck et praemissis verbis *μέθυσος ἐπὶ μὲν ἀρσενικοῦ οὐδεὶς τῶν δοκίμων εἶπεν, ἐπὶ δὲ θηλυκοῦ Λιβάνιος ἐν τῇ περὶ τῆς λάλου μελέτῃ* Thomas Mag. s. v. *μεθύσῃ* p. 231, 1 R | *μου HC* Lopad Ferr *σοι* legit vel coniecit Wig (*non tibi est uxor temperata*) 13 *ἐμέθυεν Cl* Re *ἐμέθυσεν* Mor 14 *κἂν* om *Cl* Mor Re *καὶ B* *ἂν* Gasda | *ἂν* ante *ἐσίγα* inserendum coni Gasda, *τέως* Kock 15 *μοι* post *πάντα* Mor Re 16 *ὑπερβελτέραν* Mor[1] sed *ὑπεραβελτέραν* scribendum coni |

χρῆμα κακόν, ἤνεγκα σπαθῶσαν, ὠλεσίοικον. τουτὶ δὲ τὸ διηνεκὲς τῶν λόγων νενίκηκέ με καὶ κατεπάλαισε καὶ πρὸς τὸ ζῆν ἐπολέμωσεν. 33. εἰπὲ γάρ μοι· πότερον ἧττον εἰς συμφοράν, εἰσάπαξ ἀποθανεῖν ἢ πολλάκις ἐγγὺς ἰέναι θανάτου; τὸ πρότερον φήσαις ἄν. ἐγὼ τοίνυν τὸ χαλεπώτερον οὐκ ὀλιγάκις πέπονθα. πλειστάκις ὡρακίασα, μὰ τὸν Ἀπόλλω, βαλλόμενος ὥσπερ χαλάζῃ τοῖς ὕθλοις. πολλάκις ἐλειποψύχησα μεστὸς γενόμενος τῶν λήρων ἐκείνων. 34. οἴεσθε τὸ κακὸν ἀνεκτὸν εἶναι καὶ τοιοῦτον οἷον ἤδη τῷ συν-

---

1 Arist. nub. 53. Diphil. Ζωγρ. com. IV 395, 27 M (II 554, 27 K) 4 Aesch. Prom. 750 7 Arist. pac. 702. ran. 481 cum scholl. 8 Philipp. Anth. Pal. VII 405, 1

αὐτόχρημα κακὸν citat Planudes fol. 105[r] | αὐτὸ χρῆμα *C* Ferr Re

1 ἂν post ἤνεγκα inserendum coni Gasda | ὠλεσίοικον scripsi secundum lex. rhet. ed. Bekker Anecd. p. 318, 9 et Hesychium s. v. et Phrynichum ed. Bekker Anecd. p. 25, 15 cum Lobeckio Phryn. 701 et Kockio Com. Att. fr. III 670 ὀλεσίοικον libri edd | μοι post δέ *HVC* Ferr 2 με Mor[1] sed γρ μοί in marg | καὶ om *Cl* Mor sed γρ καὶ in marg Mor[2], Re | με post κατεπάλαισε Mor Re 3 ἐπολέμωσεν *Cl* sed εν supra σ m[4] ἐξεπολέμωσεν *VaB* ἐπολέμησεν Mor Re | εἰπὲ — 8 ὕθλοις citat Planudes fol. 105[r] | μοι γὰρ *B* 4 εἰς ἅπαξ *Cl* ἅπαξ *HVC* Plan Ferr cf. t. V 71, 15 5 εἶναι coni Gasda coll. Plat. Phaed. p. 67 E fortasse recte | τοῦ ante θανάτου Mor Re 6 ἐγὼ — 7 πέπονθα om Plan Wig | ἔγωγε *VaCl* Mor Re | χαλεπώτατον *LaVi* 7 πλειστάκις — Ἀπόλλω post verba supra ad p. 527, 2 allata addito καὶ πάλιν citat Thomas Mag. s. v. μά p. 241, 5 R | πολλάκις *BCl* Mor sed in hoc γρ πλειστάκις in marg, Re | ὡρακίασα scripsi ex *HVLaVa* Thom ὡρακίασα *CViBCl* Plan Mor sed in hoc γρ ὡράκισα in marg, Re ὡράκησα Ferr | νὴ *B* cf. p. 527, 2 | Ἀπόλλωνα Mor sed γρ Ἀπόλλω in marg, Re | βαλλόμενος non ante ὥσπερ, sed post ὕθλοις *Va* 8 ἐλιποψύχησα Mor Re cf. t. II 517, 12 9 γιγνόμενος *HVC LaVi* Ferr 10 κακὸν Mor[2] sed γρ δεινὸν in marg | τῷ *HLa* τῶ *ViCl* Ferr

έβη; οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔστιν. Ἀράβιος αὐλητὴς ἡ γυνή, μᾶλλον δὲ καὶ παρελήλυθε, τρυγόνος λαλιστέρα, κίττης, ἀηδόνος, κερκώπης. τὸ Δωδωναῖον ὑπερβαίνει χαλκεῖον. ἐκεῖνο μὲν γὰρ προσβαλλούσης αὐτῷ τῆς μάστιγος ὑπὸ τῶν ἀνέμων ἠχεῖ, νηνεμίας δὲ οὔσης
R IV 144 *σιγᾷ· ταύτης δὲ τὴν γλῶτταν οὐδὲν καθεῖρξαι | δύναται, οὐ χειμών, οὐ θέρος, οὐκ ἄνεμος, οὐ νηνεμία.*

35. *Τί δεῖ με ζῆν ἄνθρωπον ὑπὲρ ἀλλοκότων εὐχῶν προσιόντα τοῖς θεοῖς; τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἕκαστος εἰς ἱερὰ φοιτῶν ἀντὶ τῶν θυσιῶν ὑγιαίνειν αἰτεῖ, ἐγὼ δέ, ἆρ' ἄν τινα πείσαιμι λέγων; προσπεσὼν πρὸς τὰ ἀγάλματα κωφότητος ἐδεόμην τυχεῖν ὡς τούτῳ μόνῳ τῆς παρούσης ἀηδίας ἀπαλλαξόμενος, εἰ δὲ μὴ*

1 cf. ep. 758. Menand. com. IV 79, 5 et 331 M (III 13, 32 et 231, 871 K). Zenob. II 39. Salzmann, Sprichwörter bei Libanios p. 44 2 sq. Alex. *Θρασ.* com. III 420 M (II 326, 92 K) 3 Menand. *Ἀρρηφορ.* com. IV 89, 3 sq. M (III 22, 66 K). Steph. Byz. s. v. *Δωδώνη*. Schol. ad Il. *π* 233. anonymi invectiva in grammaticum codicis Barocciani 161 (Cramer Anecd. III 225, 11) 8 cf. t. IV 467, 6 11 cf. p. 392, 13

1 signum interrogationis *La* sed e colo corr *s* | *οὐκ ἔστιν* alterum om *VaBCl* Mor sed in hoc *οὐκ ἔστιν δίς* in marg, Re

3 *κερκώπης* (o supra η) *Va* *κέρκωπος HVC* Ferr *γρ κέρκοπος* in marg Mor hunc locum respexit Eustathius ad Il. *χ* 493 p. 1389, 1 R *ἑτέρου τοῦτο λόγου ὥσπερ καὶ ἐὰν ὁ ῥηθεὶς Ἀθηναικὸς τέττιξ κρωβύλος ἐλέγετο καὶ εἰ λάλον ὁ τέττιξ τὸ ζῷον. ὁμοίως δὲ καὶ ἡ κερκώπη ζῷον αὐτὴ ὅμοιον τέττιγι καὶ τριγονίῳ* (corr. *τρυγόνι*), *περὶ ὧν δηλοῖ ὁ κωμικὸς Ἄλεξις εἰπών· σοῦ δ' ἐγὼ λαλιστέραν οὐ πώποτε εἶδον οὔτε κερκώπην, γύναι, οὐ κίτταν, οὐκ ἀηδόνα, οὐ τρυγόνα, οὐ τέττιγα. χρῆσις δὲ κερκώπης καὶ παρὰ Λιβανίῳ* | *τὸ Δωδωναῖον* — 4 *χαλκεῖον* respexit lex. Augustan. ed. G. Hermann de emend. rat. gramm. p. 343, 157 4 *προβαλλούσης H* *προσβαλούσης CVaB* Mor Re 5 *δ' B* 6 *ταύτης Cl* sed *ς* e *ν* corr m[4] *ταύτη LaViB* | *οὐδὲ Vi* | *ἐγκαθεῖρξαι LaViCl* 11 *ἆρ' ἄν τινα* scripsi *ἄρα τί HVCLaVaBCl* edd sed *ἆρα τί* coni Re *ἔτι Vi* *ἆρ' ἄν τι* Gasda *quid persuadeam dicendo?* Wig | *λέγων Va* sed *ν* add *s* 12 *πρὸς* reposui e libris ut coni Re *εἰς* edd 13 *μόνον V* | *παρούσης* om *Va*

τοῦτο δοκοίη, κυψελίδα παχεῖαν ᾔτουν ἐν τοῖς ὠσὶν ἐντραφῆναι τοῦ μὴ πάντ' ἀκριβῶς εἰσδύεσθαι τὰ ῥήματα. 36. *τῶν θεῶν δὲ οὐ δόντων τὴν χάριν, ἀλλά μοι σεσωσμένης, ὡς οὐκ ὤφελε, τῆς ἀκοῆς λοιπόν ἐστιν εἰς ἀπαλλαγὴν ἀποθανεῖν. ἢ πῶς καὶ βιώσομαι; ποῦ ποιούμενος τὰς διατριβάς; ἐπ' ἀγορᾶς; ἀλλ' οἱ τῶν ὠνίων πρατῆρες ἐπαινοῦντες ἃ πωλοῦσι καὶ βοῶντες ὑπὲρ τοὺς κήρυκας ὥσπερ οὐκ ἀρκούσης τῆς χρείας ἄγειν πρὸς αὑτοὺς τὸν ὠνησόμενον ἐξελαύνουσιν ἐκεῖθεν μᾶλλον ἢ εἰ τοῖς λίθοις ἔβαλλον. ἀλλ' ἐν ἀγροῖς; ἔνι κἀκεῖ τὰ λυποῦντα, βοὴ βατράχων, οὐκ οἶδ' ἀνθ' ὅτου, ὄνοι βρωμώμενοι, βόες μυκώμενοι, αἶγες μηκάζουσαι, πρόβατα βληχώμενα. ἀλλ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις; χείρους τῶν γυρίνων οἱ ῥήτορες.*

37. *Μίαν εἶχον καταφυγήν, μίαν ἀποστροφήν, ἕνα λιμένα, τὴν οἰκίαν. ἀλλὰ καὶ ταύτην ἐνέπλησέ μοι χει-*

---

1 Luc. Lexiph. 1 12 Arist. vesp. 618 14 Plat. Theaet. p. 161 D c. schol.

---

1 *κυψελίδα* scripsi *ex HLaVi* *κυψελλίδα VCVaBCl* edd 2 *πάντα LaViBCl* 3 *δ' CCl* Mor Re | *διδόντων Vi* 4 *ὤφελον Cl* 5 *καὶ* inserui e libris om edd 6 *ἐπαγορᾶς Vi* | *ἀλλ'* — 7 *πωλοῦσι* praemissa voce *Λιβάνιος* citat auctor excerptorum codicis Darmstadiensis 2773 fol. 318^{r} ed. Sturz Etym. Gud. p. 643, 14 9 *παρ' LaViVaCl* | *αὐτοὺς* libri edd | *ἐξελαύνουσιν Va* sed *γρ ἐξελάσουσιν* in marg 10 *τοῖς* om *B* 12 *οἶδα VaBCl* | *ὄνοι βρωμώμενοι* praemissis verbis *βρωμᾶται ὄνος, οὐκ ὀγκᾶται. Λιβάνιος ἐν τῇ περὶ τῆς λάλου μελέτῃ* citat Thomas Mag. p. 56, 1 R *βρομώμενοι CLaVi* Ferr *βρυμώμενοι V* *βρεμώμενοι Va* 13 *βληχόμενα C* Ferr Mor[1] 14 signum interrogationis om *VCVaBCl* Mor Re e codice Par. 3017 inserendum coni Boissonadius Eunap. I 577 | *σειρήνων ViBCl* et supra *γυρίνων* Par 3017 (Boisson. l. l.) *γυρίων* Ferr Mor[1] 15 *ἀποφυγήν BCl* | *μίαν ἀποστροφήν* inserui e *LaViVaBCl* coll. t. IV 158, 15; 397, 9; t. II 434, 20; III 457, 12 om *HVC* edd 16 *τὴν οἰκίαν* — 534, 1 *γυναικός* omissis verbis *ἀλλὰ καὶ ταύτην* citat Planudes fol. 105^{r} | *μοι* om *B*

μῶνος ἡ γλῶττα τῆς γυναικός, καὶ τόπον ἔχοντα γαλήνην εὑρεῖν οὐκ ἔχω. τοῖς πολεμοῦσι μεμηχάνηταί R IV 145 | *τις ἀναψυχὴ τὸ μεταξὺ σπείσασθαι τῆς ἐκεχειρίας, ἐμοὶ δὲ ἀνάπαυλα τῆς κακοπαθείας οὐδαμόθεν. καὶ γὰρ ὁσάκις ἐνόσησεν ἡ γυνή, τὰ μὲν ἄλλα οἷς οὐκ ἀποκναίει με νενόσηκεν, ὀφθαλμούς, χεῖρας, γαστέρα, πόδας, ἡ δὲ μιαρὰ φωνὴ παντάπασιν ἄνοσος. κρείττων ὅλως ἢ καμεῖν. οὐ βράγχος τῇ φάρυγγι προσέπεσεν, οὐχ ἕλκωσις τὴν γλῶσσαν κατέλαβεν, οὐ ῥεύματος προσβολὴ τὴν σταφυλὴν ἐξώγκωσεν, οὐδὲν τῶν ἀφαιρουμένων τὸ λαλεῖν ἐγκατέσκηψεν. ᾧ τοίνυν μήτ' ἔξω ζῆν ἔστι μήτ' εἴσω, τίς λόγος; τίς λοιπὴ δίαιτα; οὐχ ἡ τοῦ Πλούτωνος;*

38. *Σὺ γάρ, φησί, σαυτῷ αἴτιος τῶν δυσχερῶν οὐ παιδεύσας τὸ γύναιον πράττειν ἀφ' ὧν*

---

4 Isocr. p. 127 c 6 Arist. vesp. 681 8 sq. Thuc. II 49, 1 sq. 9 cf. t. I 173, 1; 189, 11 10 cf. t. V 481, 3 11 Thuc. II 49, 2

---

14 *ἐκ τοῦ ἐναντίου* in marg *Va*[2]

---

2 *πολεμιοῦσι* Ferr Mor 3 *τίς Cl* | *παραψυχὴ B* | *τῶ La Vi* | *τὰς LaViVaBCl* | *ἐκκεχειρίας C* *ἐγκεχειρίας* Ferr 4 *δ' B* | *τῶν κακῶν Va* 5 *νενόσηκεν B* 6 *ἀποκναίη La* sed *η* in ras *f*, *Vi* | *μὲν La* Ferr Mor 8 *οὐ* — 11 *ἐγκατέσκηψεν* citat Planudes fol. 105[r] | *βρόχος Va* sed *αν* suprascr m[2] | *προσέπαισεν Va* 9 *γλῶτταν ViB* Plan Ferr | *κατέβαλλεν LaVi* *προσέλαβεν* Plan 10 *προσβολὴ* — 11 *μήτ'* om Ferr Mor[1] sed in hoc in marg vers. lat. p. 18 „*ex manuscr. Reg. bibl.*" (Par. 3014) inser | *γλῶτταν* Plan | *δὲ* post *οὐδὲν HV* 11 *λαλεῖν Va* sed *λα* in ras m[2] | *μήτε VaB* Mor[2] Re *μὴ οὐκ Cl* 12 *ἔστιν HVCBCl* Mor Re om *Vi* | *μήτε B* | *ἔσω Cl* | *τίς λόγος*; libri edd sed „*aut λόχος* latebrae *leg. aut certe τόπος*" Re num cancellanda? 13 *οὐχ ἡ*] *οὐχὶ HVVa* | *Πλούτωνος* reposui ex *HV LaViVaBCl* Par 3017 cum Wigando (*nonne Plutonis?*) Boissonadio Eunap. I 318 Cobeto Coll 281 *πλάτωνος C* edd 14 *αἴτιος ἑαυτῶ B* | *δυσχερειῶν Va* 15 *παιδεύσεις H* | *ἀφ' ὧν*] *ἃ αὐτὸς Cl*

σοι χαριεῖται οὐδὲ πρὸς τὸ σὸν ἦθος τὸν ἐκείνης καταστησάμενος τρόπον. ἐχρῆν δὲ διδάσκειν, παραινεῖν, νουθετεῖν. καὶ τίς οὕτως ἀνόητος ὡς μὴ τὸ πρόχειρον τοῦτο καὶ ἰδεῖν καὶ ποιῆσαι; μίαν γὰρ ἡμέραν οὐ διέλιπον, ὥραν, ἡμιώριον. νόσημα τοῦτο ἔστιν, ἔλεγον, ὦ γύναι, γέλωτα παρέχεις τοῖς γείτοσιν. ἐν ὀνείδει μοι προφέρουσι τὴν σὴν φλυαρίαν. ἐλευθέρα φὴς εἶναι. μὴ τοίνυν πρᾶττε τοῦ γένους ἀνάξια. μίμησαι τὸν ἐμὸν τρόπον. ἡσύχιον διώκω βίον. οὗτος ἀρεσκέτω καὶ σοί. 39. *ταῦτα λέγων εἰς πέτρας ἔσπειρον, οὐ γὰρ κατέλυε τὸν νόμον, ἀλλ' ἀμειβομένη τῶν λόγων κατέσυρέ με τῷ ῥεύματι. γνοὺς δὲ ὅτι μοι δεῖ συμμάχων παρακαλέσας τοὺς γνωρίμους εἰσήγαγον ἐπαίνους σιγῆς μεμελετηκότας, ἡ δὲ κατὰ τοὺς ἐν τοῖς*

10 cf. t. V 143, 8 11 cf. t. I 253, 3. Plat. leg. VIII p. 838 E. Luc. am. 20. Aristid. pro IV viris t. II p. 302, 14 ed. Dind. (*τὰς* corr in *εἰς*). cf. Leutschii notam ad Diogen. prov. III 71. Salzmann, Sprichwörter bei Libanios p. 92 13 cf. t. I 483, 1; IV 39, 23

1 *πρὸς* — 2 *τρόπον* citat Planudes fol. 105r 3 *νουθετεῖν παραινεῖν Va* 4 *οὐ* (vel *οὐδὲ*) ante *μίαν*, *οὐχ* ante *ὥραν* et *ἡμιώριον* inserendum coni Gasda 5 *ἡμίωρον Va* 6 *τοῦτό ἐστι HVCLaVaCl* edd *τοῦτο ἐστιν ViB* | *ἔλεγον* om *B* 8 *φὴς* libri edd | *πράττε τοίνυν* Mor[2] postquam iam „*διὰ τὸ μέτρον*" in marg coni Mor[1] 9 *πράττε HVLaViVaBCl* edd 10 *οὕτως HVLaViVa* sed in hoc in *οὗτος* corr m[2], Ferr Mor[1] sed in hoc *ἴσ. οὗτος* in marg 11 *εἰς* scripsi e *BClVa* sed in hoc inser m[2], coll. t. I 253, 3; Plat. et Luc. ll. ll. *in saxis serebam* Wig *παροῖ* (i. e. *παροιμία* cf. Luc. l. l.) *La* *παροι* cum lac 2—3 litt *Vi* om *HVC* edd 12 *νόμον* in *τρόπον* corr *B* | *τῶν λόγων* scripsi e *VaCl* cum Gasda *τὸν λόγον HVCLaViB* edd 13 *μοι* inserui e *LaViVaBCl* (*mihi opus esse auxilio* Wig) om *HVC* edd 14 *παρασκευάσας Va* 15 *ἐν τοῖς* om *Va*

ὅπλοις ἀριστεύοντας μία πολλοὺς ἐτρέπετο τῶν μὲν πολλῶν πλείω λέγουσα, τοῖς δὲ οὐδ' εἰπεῖν διδοῦσα, μόνη πάντας παριοῦσα, ἕως τὴν μὲν ἀποθαυμάσαντες, ἐμὲ δὲ οἰκτείραντες, αὐτοὶ δὲ ἀπειπόντες ἔφυγον. 40. ἐνταῦθα ἐγὼ γνοὺς ὅτι τῶν μὲν ζώντων καταφρονεῖ, ταῖς δὲ τῶν παλαιῶν συμβουλίαις τάχ' ἂν
R IV 146 εἶξαι, σὺ δέ, εἶπον, εἰ μὴ ἐμέ, ἀλλὰ | γοῦν τὸν σοφώτατον ποιητὴν αἰσχύνθητι λέγοντα

γύναι, γυναιξὶ κόσμον ἡ σιγὴ φέρει.

ἡ δὲ εὐθύς· καὶ τίς οὗτος ὁ ποιητὴς καὶ τίνος πατρὸς καὶ ποίου δήμου καὶ πότε ποιεῖν ἤρξατο καὶ πῶς ἐτελεύτησε; καὶ τὴν ἡμέραν ἐνταῦθα κατέτριψεν ἡ γυνή, καὶ περιίστατό μοι πρὸς τοὐναντίον ὁ ποιητής· ἀντὶ γὰρ τοῦ σβέσαι τὴν λαλιὰν ἀνῆπτεν. ἀποπτύσας δ' οὖν ἐγὼ καὶ τὴν πλησμονὴν ἀποστραφεὶς ᾠχόμην τρέχων. 41. εἶθ' ὕστερον ἡμέραιν δυοῖν αὖθις εἰς

---

8 Soph. Ai. 293. cf. Men. monost. 83 M 12 [Plat.] Axioch. p. 370 D

---

2 *πολλῶν πλείω*] *πολλὰ εἰπόντων πλείω B* | *οὐδὲ LaViVa οὐδὲν B* 3 *δὲ* post *μόνη B* 4 *δ'* (2) *Cl* | *ἔφευγον Va* 5 *ἐνταῦθα* — 7 *εἶξαι* praemissis verbis *ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ λοιπόν. Λιβάνιος* citat Andr. Lopad. lex. Vindob. p. 90, 8 ed Nauck | *ἐγὼ* om Re 6 *παλαιῶν Cl* sed *αλαι* ex *ολλ* corr m⁴ | *τάχα LaViVaCl* Lopad 7 *εἶξαι* scripsi e *LaVi* *εἶξαι Cl* *εἴξῃ HVCVaB* *εἴξειε* Lopad *εἴξει* edd sed „*aut cum W(olfenb.) εἴξῃ malim aut εἴξειε*“ Re | *δ' B* | *ἔφην BCl* | *γοῦν* scripsi coll Her. III 140, 3 *κἂν* libri edd 10 *καὶ* — 11 *ἤρξατο* praemissis verbis *ποιεῖν ἀντὶ τοῦ ποιητικῶς γράφειν. Λιβάνιος* citat Andr. Lopad. lex. Vind. p. 151, 11 ed. Nauck | *καὶ* (1) — 11 *δήμου* om Lopad 12 *ἐν τούτῳ B* 13 *καὶ* — 14 *ἀνῆπτεν* citat Planudes fol. 105r | *πρὸς* inserui e libris cum Gasda et Cobeto om edd 14 *τὸ τοῦ ποιητοῦ* Plan | *σβέσαι* — *ἀνῆπτεν*] *γενέσθαι τόδε ἐγένετο τόδε* Plan | *σβέσαι* scripsi auctore Cobeto Coll 281 *στῆσαι* libri edd 15 *δ' οὖν*] *δὲ Va* 16 *δυεῖν Va*

παραίνεσιν καθιστάμην καὶ ἔλεγον ὅτι οὕτως ἡμῖν, ὦ γύναι, πρέπει σιγᾶν, ὥς γε καὶ τῶν τεττίγων ὁ μὲν ἄρρην ᾄδει, βαρὺς μὲν καὶ οὗτος, ὅτε πέρα τοῦ μετρίου, θηλείας δὲ φθεγγομένης οὐκ ἂν ἀκούσαις. ἡ δ' ὑπεισελθοῦσα τὴν τελευταίαν συλλαβὴν οὗτοι, φησίν, εἰσὶν οἱ βέλτιστοι τέττιγες οἱ ἐξ ἀνθρώπων τέττιγες, οἱ φίλοι ταῖς Μούσαις, οἷς τὸ λαλεῖν τοῦ ἐσθίειν ἥδιον. καὶ κυκλοῦσα τὸν περὶ τῶν τεττίγων μῦθον εἰς ἑσπέραν αὐτὴν προὔβαινεν, ὥστε με ἀποπνιγόμενον τὰς μὲν συμβουλὰς ἐᾶσαι χαίρειν, ἔργῳ δὲ πειρᾶσθαι παιδεύειν τὴν ἄμαχον καὶ τοὺς κολοιοὺς καὶ ψᾶρας μικρὸν ἀποφαίνουσαν. 42. ἤδη τοίνυν ἐπῆγον αὐτῇ τὼ χεῖρε καὶ πληγὰς ἠπείλουν, καὶ ὡς οὐκ ἐπαύετο, ἀλλ' ἐβόα, συστρέψας τὸ ἡμιτύβιον ἔβυσα τὸ στόμα. ὡς δὲ ἀνῆκα

2 Aristot. hist. an. V 30. Ael. nat. an. XI 26 7 Plat. Phaedr. p. 259 B sq. et 262 D 15 Arist. Plut. 729 c. schol.

1 ὑμῖν *C* (ἡ supra) ὑμῖν *HLaVi* Mor Re sed „*malim cum W(olfenb.)* ἡμῖν" Re 2 ὦ γύναι non ante πρέπει, sed post σιγᾶν *B* | ὥς γε scripsi ὥστε libri edd ὥσπερ Gasda | τῶν τεττίγων — 5 ἀκούσαις praemisso titulo τῆς μελέτης ἐν ᾗ δύσκολος λάλον γήμας γυναῖκα ἑαυτὸν προσαγγέλλει citat Macarius Chrysocephalus fol. 85 3 ὅτε scripsi ὅτι libri edd 5 ἢ *H* Ferr | δὲ *LaViVaCl* | ὑπεισελθοῦσα scripsi e *VaB* sed in hoc ὑ ex ἐ corr, et Par 3017 cum Boissonadio (apud Matthiae Not. in Eur. Hec. 550) ἐπεισελθοῦσα *HVCLaViCl* edd sed „*non placet*" Re ἐπεισπεσοῦσα vel ἐπιτέμνουσα Gasda 6 εἰσὶν om *ViCl* | βέλτιστοι om *Va* 7 οἱ — τέττιγες om *Cl* 8 τὸ λαλεῖν — 10 προὔβαινε praemissis verbis τοῖς τέττιξι φησὶ citat Planudes fol. 105r 11 ἑάσαι libri edd 12 ψᾶρας scripsi e *VaB* ψάρας *HVCCl* edd ψῆρας *La* τὰς ψῆρας *Vi* | μικροὺς Gasda at cf. p. 473, 17; 517, 4; t. III 416, 7; V 136, 2 μῦθον Iacobs Add 331 | ἐπιφθάνουσαν coni Mor 13 αὐτῇ τὼ χεῖρε ἐπῆγον *Va* | καὶ πληγὰς ἠπείλουν in marg *Va²* 14 ἀπεπαύετο *Cl* 15 συστρέψας — στόμα praemissis verbis βύειν ἀντὶ τοῦ ἐμφράττειν οὐ μόνον ἐπὶ ἀκοῶν λέγεται, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ στόματος. Λιβάνιος citat Andr. Lopad. lex. Vin-

ποτε δοκῶν αὐτὴν ἐπηνωρθῶσθαι, πῦρ ἐπὶ πῦρ ἠσθόμην τοῦτο δὴ τὸ σοφὸν ἐξευρηκώς. ὥσπερ γὰρ οἱ τοὺς κρουνοὺς ἐπισχόντες, εἶτ' ἀφελόντες τὸ κωλύον σφοδροτέραν εἰργάσαντο τὴν φοράν, οὕτως ἐγὼ μικρὸν ἀναστείλας τὴν φωνὴν μεῖζον ἐπεσπασάμην τὸ ῥεῖθρον, ὡς μικροῦ τὴν οἰκίαν διέστησε βοῶσα καὶ τῇ πυκνότητι τῶν ῥημάτων τὰς νιφάδας ἀποκρύπτουσα.

R IV 147 43. *Ὡς οὖν πάντα δι' | ὧν πείσειν τε ᾤμην καὶ καταναγκάσειν πεποιηκὼς βέλτιον μὲν οὐκ ἀπέφηνα· τὸ πρᾶγμα, χαλεπώτερον δὲ πολλῷ, τίς γένωμαι; ποῖ καταφύγω; τίνα λύσιν εὕρω τῆς συμφορᾶς;*

44. *Ἀλλ' ἐρεῖ τις τῶν πολιτῶν· ἔκβαλε τὸ γύναιον, οὐ γὰρ ἔτ' οὐδὲν ἀκούσῃ φθεγγομένης. σοφός γε τῆς ἀπαλλαγῆς ὁ τρόπος καὶ φρενὸς ὀξυτέ-*

---

1 Plat. leg. II p. 666 A. Cratin. *Βουκολ.* II 26, 15 M (I 18, 18 K) cf. Salzmann, Sprichwörter bei Libanios p. 93 sq. 2 Plat. Phaedr. p. 273 B; Gorg. p. 483 A 7 Il. *γ* 222 14 cf. t. I 482, 21

---

dob. p. 36, 11 ed. Nauck | *συστρέψας Va* sed *συ* inser m² | *ἡμιτύμβιον HViVaBCl* Mor² Re | *ὡς* — 538, 2 *ἠσθόμην* praemissis verbis *ἀνῆκεν ἀντὶ τοῦ εἴασε καὶ ἠλευθέρωσε. Λιβάνιος* citat Lopad. l. l. p. 1, 1 | *δ' B*

1 *αὐτὴν* om *Va* | *πῦρ* usque ad 2 *ἠσθόμην* praemissis verbis *πῦρ ἐπὶ πυρί, κακὸν ἐπὶ κακῷ. ταύτης μέμνηται καὶ Πλάτων καὶ Λιβάνιος* citat Michael Apostoles prov. XV 15, usque ad 7 *ἀποκρύπτουσα* Planudes fol. 105ʳ 2 *ὥσπερ γὰρ*] *καὶ ὥσπερ BCl* 3 *εἶτα BCl* | *κωλῦον Vi* cf. ad t. I 166, 13; III 74, 17 4 *οὕτω κἀγὼ B* 6 *ὡς* om *Cl* | *οἰκείαν C* | *διέσεισε Va* sed *στη* supra *σει* m² | *ἔστη* (*ἔστι VaCl*) *γὰρ βοῶσα* post *βοῶσα LaVi VaCl* et Wig (*constitit clamitans*) 7 *ἀποκρύπτουσα* scripsi e *LaViVa* sed in hoc *συν* supra *ἀπο* m², *BCl* Plan *ἣν ἀποκρύπτουσα* Par. 3017 (Boissonad. Eunap. I 357) *συγκρύπτουσα HVC* edd sed *γρ ἀποκρύπτουσα* in marg Mor² 9 *οὐκ*] *οὖν οὔτ' Va* 11 *κώλυσιν B* 12 *τίς HLa* | *ἔκβαλε τὸ γύναιον* praemissis verbis *ἐκβάλλει δὲ ὁ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα. Λιβάνιος ἐν μελέτῃ τῇ περὶ τῆς λάλου* citat Thomas Mag. p. 30, 2 R | *ἔκβαλλε LaVi* 14 *ὀξυτέρας C* sed *ὀξύτερος* suprascr *f* *ὀξύτερος* Ferr Mor¹

ρας καὶ τοὺς πολλοὺς λανθάνων. ἄνθρωπε, σπουδάζων ἢ παίζων τοῦτο λέγεις; εἰ μὲν γὰρ ἐρεσχελῶν, οὐ παιδιᾶς ὁ καιρὸς ἐν θανάτου λόγοις· εἰ δ' ἀπὸ σπουδῆς, ἴσθι τοῦ προσήκοντος ἁμαρτάνων. 45. σκοπῶμεν δὲ ὡδί· νῦν ἐγὼ γνώμῃ τῆς βουλῆς ἀποθανεῖν ἀξιῶ, ἡ γυνὴ δὲ οἴκοι λαλεῖ πρὸς αὑτὴν ἢ τοὺς τοίχους ἢ τὸν ἀέρα ἢ πρὸς ὁντιναοῦν. τοῦτο δὲ οὐδὲν ἐμοὶ τῷ γε ἀπόντι δεινόν, ἡ γὰρ οὐ παρέστηκεν οὐδὲ ὁρᾶται οὐδὲ κέκραγεν οὐδὲ φθέγγεται, οὐ γὰρ νόμος τοῖς περὶ τοῦ θανάτου λόγοις ἐκείνην παρεῖναι. εἰ δὲ δικαστήριον ταῦτ' ἦν καὶ τῆς γυναικὸς ἐκβολὴ καὶ διδάσκειν ἔδει τοὺς καθημένους ὡς ἀδικοῦμαι, κοινὸν ἂν ἦν ἐμοῦ κἀκείνης τὸ δικαστήριον, ἔχουσα δὲ πάροδον εἰς τὸ γρύζειν παρώσασα ἄν, εὖ ἴστε, τοὺς συνηγόρους καὶ τὴν ἐκείνων τάξιν ἁρπάσασα καὶ τοὐμὸν ὕδωρ αὑτῆς ποιησαμένη τοσαῦτα ἂν διῆλθεν ἀπνευστὶ συνείρουσα καὶ καταχέουσα πολὺν καὶ ἀθρόον τὸν λῆρον, ὥστε με ἀπολλυσθαι καὶ μόλις ἂν ἔμπνουν ἐντεῦθεν ἀποκομίζεσθαι.

1 sq. cf. p. 514, 6 2 cf. t. IV 176, 17; 596, 9; 1021, 6 R 12 Andoc. myst. § 139. Thuc V 85, 1 14 cf. p. 201, 15; t. III 296, 15; 448, 3 15 Dem. p. 274, 10; 1206, 20; 1318, 6

1 τοὺς inserui e *B* om *HVCLaViVaCl* edd 2 ἐρεσχηλῶν *HLaVi* ἐρεσχελεῖς γε Sintenis 3 ἓν *La* ἔνθα *ViVa* | λόγος *LaViVa* sed in hoc γοις supra γος m², *B* | δὲ *Cl* 4 οἶσθα *Cl* 5 ὡδί *HLaCl* ὧδε *B* | νῦν — 7 ὁντιναοῦν om *Cl* 6 ἢ ante πρὸς *B* | αὐτὴν *HVLaVi* Ferr | πρὸς ante τοὺς et ante τὸν *B* 7 ὅντινα δὴ *LaVi* ὅντινα δεῖ *Va* sed δεῖ in δὴ corr m² ὅντινα δήποτε *B* γρ ὁντιναδή in marg Mor² 8 ἀπιόντι *La* | ἡ γὰρ οὐ scripsi ἡ δὲ οὐ *HVLaViCl* ἥ δ' οὐ *B* οὐδὲ γὰρ *C* edd *non enim adest* Wig 9 τοῦ om *Va* 10 παρεῖναι ἐκείνην *Vi* 11 τὴν γυναικὸς ἐκβολὴν *Cl* 12 ἦν om *Cl* 13 ἔχουσα — 18 ἀποκομίζεσθαι citat Planudes fol. 105r
14 ἄν, εὖ ἴστε om Plan 15 ἐκείνων *Va* sed νων in ras m² | τοὐμὸν *Va* sed ου in ras m² | αὑτῆς *B* sed ex αὐτοῖς corr, Mor αὐτῆς *HVLaViVaCl* Plan Ferr 16 ἂν om Plan | ἀναπνευστὶ *Vi*

46. Ἓν μὲν τοῦτο τοσοῦτον καὶ τηλικοῦτον διαφεύγω κακὸν οὕτως, ἀλλ' οὐκ ἐκείνως ὑπὲρ ἐμαυτοῦ βεβουλευμένος· ἕτερον δὲ ἀκούσατε. εἰ γὰρ δὴ ψήφῳ καὶ δικαστηρίῳ διαστῆναί μοι τῆς γυναικὸς ὑπῆρξεν, οὐκ ἂν εὐτύχημα μᾶλλον ἦν ἢ ἀτύχημα τὸ πραχθέν. πῶς γὰρ ἂν ἤνεγκα τοὺς οἰκείους τῆς γυναικὸς ἐγκαλοῦντας, ἐπιτιμῶντας, ἄλλους ἐπ' ἄλλοις αἰτιωμένους, τὸν μὲν ἔνθεν βοῶντα, τὸν δὲ ἔνθεν κεκραγότα, περιισταR IV 148 μένους, κυκλουμένους, | διαβάλλοντάς μου τὴν ἡσυχίαν, ἀ π ρ ό σ ο δ ο ν καλοῦντας, ἀ γ έ λ α σ τ ο ν ὀνομάζοντας, ἰ δ ι ο γ ν ώ μ ο ν ά μου τὸν βίον προσαγορεύοντας; 47. ἃ δὲ ἐποίησεν ἂν ἡ γυνή, τίς οὕτω σιδηροῦς, τίς οὕτως ἀδαμάντινος ὅστις ἂν ὑπέμεινεν; ἠκολούθησεν ἂν ἐκ τοῦ δικαστηρίου λαβομένη θοἰματίου, ἕλκουσα, ἐπιστρέφουσα, λέγουσα θεοὺς ἐφεξῆς ὀνομαστί, μαρτυρομένη τοὺς ἥρωας καὶ τούτους ὀνομαστί, τὰ

12 sq. Phryn. *Μονοτρ.* II 587,3 sq. M (I 375,18 K). lex. Segu. ed. Bekker Anecd. p. 345,1   14 cf. t. IV 335,18   16 cf. t. III 483,19; IV 80,19

1 *οὖν* ante *τοῦτο* *Va* edd et e Pal. 356 Roether p. 615 delevi | *τοῦτο* om *Vi* | *τοσοῦτο καὶ τηλικοῦτο* *La*   2 *οὐκ* inser *Cl*[2] om *Vi* | *ἐκείνως* *La* sed *ως* ex *ος* corr *f*   3 *βεβουλημένος* *Vi* | *δὴ* om *B*   4 *με* *ViCl*   5 *ἦν* inserui e *LaViVaCl*, ut e Pal. 356 inserendum censuit Roether om *HVCB* edd   7 *ἄλλους*] *ἄλλα* *B* | *τῶν* (sed *τω* in ras m[2]) *μὲν βοώντων* (sed *ώντων* in ras m[2]), *τῶν* (sed *τω* in ras m[2]) *κεκραγότων* (superscr. *α*) *Va*   8 *ἔνθα* (1 et 2) *Vi* | *καὶ ἔνθεν* post *ἔνθεν* (2) Ferr Mor del Re | *περισταμένους* *Vi*
10 *ἀπρόσιτον* *VaB* et γρ in marg Mor[2] *ἀπρόσδεκτον* Roether cui obloquitur Iacobs Misc. crit. II 372 | *ἀποκαλοῦντας* *Va* 12 *δ'* *B* | *οὕτως* *VC* Ferr Mor[1]   13 *οὕτως* om *LaViVaB* *οὕτω* *Cl* | *ἢ* ante *ἠκολούθησεν* *Cl*   14 *τοῦ ἱματίου* *Cl* | *ἕλκουσα* om *B*   15 *ἐπιστρέφουσα* *La* sed *α* add *s* | *λέγουσα* om *B* *Cl* delendum vel in *λαλοῦσα* mutandum censuit Roether cui oblocutus est Iacobs l. l. | *ὀνομαστί*] *ἅπαντας* *B*   16 *μαρτυρουμένη* *LaViVa* | *τοὺς ποταμοὺς καὶ τούτους ὀνομαστὶ* (*ὀνομαστή* *La*) post *ὀνομαστί* *LaVi*

ἄστρα, τοὺς ἀνέμους, τοὺς κίονας, τοὺς θεμελίους. ἐμβαλοῦσα δὲ εἰς τὸν στενωπὸν ἀνεβόησεν ἂν διωλύγιον τοὺς γείτονας εἰς κραυγὴν διεγείρουσα. ἔπειτα προσκαθημένη ταῖς θύραις ἐπολιόρκησεν ἄν με διὰ πάσης ἀκριβείας προελθεῖν οὐκ ἐῶσα, μένοντος εἴσω καταβοῶσα. 48. *ἐαρινήν γε ἡμέραν διήγαγον ἂν τὴν τῆς ἐκβολῆς συνεχῶς ἀκούων· ἡ θύρα ψοφεῖ. παίει δὲ τίς; οἰκεῖος τῆς γυναικός. πτερῶν, ὡς ἔοικεν, ἐδέησεν ἄν μοι σπαραττομένῳ καὶ λόγον ἀπαιτουμένῳ περὶ τῶν πεπραγμένων.*

---

2 Charit. III 3, 15. Plat. Theaet. p. 162 A. Callim. fr. 111, 1 ed. Schneider. Hesych. s. v. Tim. lex. Plat. s. v. cum nota Ruhnkenii

---

2 *διωλύγιον τὸ θρηνητικῶς ἠχοῦν ἢ τὸ μέγα καὶ ἐπὶ πολὺ διῆκον B* (cf. Suidam s. v. et Ruhnkenium l. l.)

---

1 *ἄστεα* (?) *Cr* fol. 97[r] in quo praeterea fere nihil iam dispici potest | *τοὺς κίονας, τοὺς θεμελίους* om *Cl* 2 *ἐμβαλοῦσα* scripsi e *CrLaViVaBCl* *ἐμβάλλουσα HVC* edd | *δ' Cl* 3 *ἐγείρουσα Cl* *ἀγείρουσα* (*ἀνε* supra) *B* *ἀνεγείρουσα LaViVa* Mor[2] Re 4 *προσκαθημένη* — 5 *οὐκ ἐῶσα* praemissis verbis *προῆλθε καὶ ἀντὶ τοῦ ἐξῆλθεν, ὡς — καὶ παρὰ Λιβανίῳ* citat lex. Augustan. ed. Herm. de emend. rat. p. 344, 161 | *ἂν ἐμὲ Va* | *διὰ πάσης ἀκριβείας* om August 5 *μένοντός τε BCl* (et e Pal 356 Roether) *μένοντα LaViVa* | *ἐντὸς B* 6 *γε* om *Cl* | *διῆγον Vi* | *ἀντὶ Cl* | *τὴν* om *HVCCl* Ferr Mor[1] 7 *παίει* — 10 *πεπραγμένων*] „*Haec etiam erant mutila et trunca in editione German. et nostra: quae sic restitui ope v. C. Reg.* (Par 3014) *τίς δὲ ὁ παίων οἰκεῖος τῆς γυναικός· πάλιν ψοφεῖ. παίει δὲ τίς; οἰκεῖος τῆς γυναικός· πτερῶν ὡς ἔοικεν, ἐδέησεν ἄν μοι· εἰσπράττομαι καὶ λόγους ἀπαιτοῦμαι περὶ τῶν πεπραγμένων*" in marg. vers. lat. p. 22 Mor[1] | *παίει δὲ τίς; οἰκεῖος* Mor[2] sed in marg *γρ τίς δὲ ὁ παιών· οἰκεῖος τῆς γυναικὸς πάλιν ψοφεῖ παίει δέ τις οἰκεῖος* *παίει δέ τις οἰκεῖος HLaViCl* Ferr Mor[1] *παίει δὲ τίς; οἰκεῖός τις* Gasda *τίς δὲ ὁ παίων; οἰκεῖος τῆς γυναικός. πάλιν ψοφεῖ. παίει δὲ τίς; οἰκεῖος τῆς γυναικός* Cobet Misc 168 8 *πτερῶν* om *Vi* *πετρῶν La* *πτερὸν H* 9 *ἐδέησεν ἄν μοι ὡς ἔοικεν Va* | *σπαραττομένῳ* scripsi e *BCl* *ταραττομένω HVCLaViVa* Ferr Mor[1] *εἰσπραττομένῳ* Mor[2] Re | *καὶ λόγον ἀπαιτουμένῳ* om *HVCLaViVa* Ferr Mor[1] et ut interpretamentum cancellanda videntur 10 *τῶν* om *LaVi*

49. *Ἵνα δὴ μὴ ταῦτα γένοιτο, ἀποθνήσκω. καλείτω δὲ ἡ γυνὴ καὶ τῶν ἄλλων ὅστις ἐθέλει δύσκολον. δότε δή, δότε τὴν χάριν, ὦ βουλή, πέμψατέ με ταχέως εἰς τὴν τελείαν ἡσυχίαν. ἀναμίξατέ με τοῖς ἀπελθοῦσι, τοῖς μακαρίοις, τοῖς ἀναισθήτοις. πῶς γὰρ οὐκ εὐδαίμων, ὅταν ὁ μὲν ἐπὶ κλίνης φέρηται, κόπτωνται δὲ αἱ γυναῖκες, οἱ δὲ προσήκοντες ὀλοφύρωνται, ὁ δὲ τούτων ἀκούῃ μηδέν; εἰ γὰρ τὸ καθεύδειν ἀκριβῶς τῶν ἐν τῷ ζῆν ἀγαθῶν μέγιστον, πῶς οὐ πολλῷ τιμιώτερον ὃ μείζω φέρει τὴν ἀναισθησίαν;* 50. *εὐτρεπιζέτω τις ἤδη τὸ φάρμακον, ἑτοιμαζέτω τὴν καλὴν φιλοτησίαν, ἀλλ᾽ ἐκεῖνό μοι προσυπαρξάτω· σιγηλὸς ὁ τὸ κώνειον ὀρέγων ἔστω, μηδέν τι ἐπ᾽ αὐτῷ λαλῶν, μὴ διαλεγόμενος περὶ τῆς φύσεως τοῦ φαρμάκου. ἔστω*
R IV 149 | *καθαρὸν θορύβου καὶ ὄχλου τὸ δῶρον.*

51. *Κἀκεῖνό μοι, πρὸς θεῶν, μετὰ τοῦ θανάτου ψηφίσασθε, μὴ παρεῖναι τὴν γυναῖκα πίνοντι μηδὲ δι᾽ ἣν εἱλόμην ἀποθνήσκειν, ταύτῃ θρηνεῖν ἐξεῖναι τὴν ἐμὴν τελευτήν. οὐδὲ γὰρ θρηνήσει νόμῳ γυναικῶν οὐδὲ πενθήσει δάκρυσιν, ἀλλὰ λαλήσει καὶ ῥητορεύσει*

---

8 Plat. apol. p. 40 D

---

1 *δὲ B* | *λαλείτω Cl* 2 *δ᾽ VC* Re 3 *δή* om *Cl* 4 *τὴν* om Re | *τελείαν Va* sed *τελευταίαν* in marg m² *τελέαν Cl* 5 *εὐδαίμων Va* sed *ες* supra *ων* m² *εὐδαίμονες Cl* et e Pal 356 Roether 6 *κόπτονται H* 8 *ἀκούει V* Ferr Mor 9 *ἀγαθῶν* scripsi ex *HCLaViBCl* ut e Pal 356 scribendum coni Roether *bonorum* Wig *ἀγαθὸν VVa* sed in hoc in lac et *ῶν* supra *ὸν* m², edd | *τὸ* post *οὐ LaVi* | *πολλοῦ Cl* | *μετριώτερον Va* sed *γρ τιμιώτερον* in marg m² 10 *ὃ* om *LaVi* | *μεῖζον LaVi* | *ἀναισθησίαν La* sed *ἀναισθησ* eras et *εὔδαιμον* corr m² 11 *τίς HLaVi* | *καλὴν* om *Cl* 13 *μηδὲν ἔτι LaViVa* | *τι* om *Cl* | *αὐτὸ Va* 14 *μηδὲ BCl* et e Pal 356 Roether | *τῆς* om *Vi* 15 *θορύβου καὶ* om *Cl* 16 *θεὸν Vi* | *φαρμάκου ψηφίσασθαι Cl* 17 *μὴ δὲ HViCl* Ferr Mor¹ 18 *ἀποθνήσκειν εἱλόμην LaViVaCl* | *ταύτῃ La* sed e *ταῦτα* corr *s* *ταύτην HVVaB*

καὶ κόψεται καὶ καταστήσει μοι τὴν εἰς τὸν θάνατον εἴσοδον ἀλγεινήν. ἀπέστω δὴ τῆς πόσεως, ἀπέστω. ζητείτω λίθινον ἄνδρα δυνάμενον ἐνεγκεῖν τὴν ἀηδίαν. ἐγὼ δὲ ἐν τῇ γῇ κείσομαι πάσης φωνῆς ἀνήκοος.

52. Ἡδὺ μέν, ὦ βουλή, τῆς ἀκτῖνος ἀπολαύειν τε καὶ τρυφᾶν, ἀποστερεῖ δέ με τούτων ἡ γυνή τοῦτο μὲν οἷς ποιεῖ, τοῦτο δὲ οἷς δράσει. λογίζομαι γὰρ τίς ἔσται τὴν γλῶτταν ἐπίτεξ γενομένη, τίς ὠδίνουσα, τίς τεκοῦσα. εἰ δὲ καὶ πολλά μοι τέκοι καὶ ταῦτα αὔτῇ παραπλήσια καὶ δεικνύντα ἧς ἐστι, πῶς βιώσομαι μέσος εἰλημμένος τοιούτου χοροῦ; διοίσει γάρ οὐδέν μοι τὸ οἰκίδιον τῶν λειμώνων ἐν οἷς τὰ ἔθνη τῶν ὀρνίθων μετὰ κλαγγῆς περιίπταται.

53. Ἰδού, πόσην βέβλαμμαι βλάβην. πολλὰ λαλῶ. τῆς γυναικὸς ἀπολέλαυκα, μακρὸν ἀποτέτακα λόγον. ἀλλ' οὗτος ἔσται τελευταῖος. οὐ γὰρ ἔτ' οὔτ' ἐγώ τινος ἀκούσομαι οὔτ' ἄλλος ἐμοῦ. ὢ βελτίστης ἡμέρας, ὢ φερούσης ἐλευθερίαν. ἄπειμι παρὰ τοὺς κάτω, παρὰ τοὺς οὐ λαλοῦντας. καταλήψομαι χῶρον ἡσυχίας γέμοντα.

---

1 Plat. Phaed. p. 60 B 8 Her. I 108, 1; 111, 1 12 sq. Il. β, 459 sq. 15 Plat. Prot. p. 336 C; 361 A; Gorg. p. 465 E

---

1 *κόψεται* scripsi coll. Plat. l. l. *κόψει* libri edd 2 *δὲ* *Va* | *πόλεως* *Cl* | *οὖν* post *ζητείτω* *Va* 4 voce *ἐγὼ* inc *Cr* fol. 26v | *δ'* *Cl* 5 *τε* om *BCl* 7 *δράσοι* *Va* sed in ras m² | *τίς* — 8 *γενομένη* praemissis verbis *ἐπίτεξ γυνὴ λέγεται ἡ ἐγκυμονοῦσα. Λιβάνιος* citat Andr. Lopad. lex. Vindob. p. 92, 16 ed. Nauck 9 *αὐτῇ* libri edd 11 *τοσούτου* *Cl* 13 *κραυγῆς* *Cl* | *περιίπτανται* *B* *περιπέταται* *Cl* 14 *λαλῶν* *Va* 15 *μικρὸν* (α supra ι) *Vi* | *ἀπέτεινα* *Cl* 16 *ἔστω* *Cl* et e Pal 356 Roether | *οὔτ'* om *CrHVC* Ferr Mor¹ *οὐδ'* *Cl* 17 *οὔτε* *Vi* 18 *περὶ* *ViCl* | *περὶ* *Vi* 19 *χωρίον* e Pal 356 Roether

54. *Ἀλλὰ γὰρ ἐξαίφνης ἐνενόησα λόγον τινὰ περιφερόμενον, ᾧ ταράττομαι. λέγουσι κἀκεῖ θορύβους εἶναι καὶ πράγματα καὶ δικαστὰς καὶ δίκας τῶν οἰχομένων καὶ βοὴν νεκρῶν καὶ διαλόγους. δέδοικα δή, δέδοικα μὴ φυγὼν ἐντεῦθεν τὴν γυναῖκα μικρὸν ὕστερον αὐτῇ περιτύχοιμι κάτω καὶ δέοι πάλιν ἀκούειν λαλούσης. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν εἰκάζεται, τὰ παρόντα δὲ γινώσκεται.* 55. *πρὸ οὖν τῶν φανερῶν αἱροῦμαι τἄδηλον, ἀσφαλείας δ' οὖν ἕνεκα βέλτιον εὔξασθαι· ὦ θεοὶ πάντες καὶ πᾶσαι, εἰ λόγου μέτεστι τοῖς ἀπελθοῦσι, δοίητε τῇ γυναικὶ πρὸς ἔσχατον γήρως ἐλθεῖν, ὥστε με τυχεῖν ἐν Ἅιδου πλείονος ἀπολαύσεως.* R IV 150 | *αἴτιος δὲ ἴσως ἐγὼ τῶν κακῶν ἐμαυτῷ. χρῆν γάρ με λαβόντα μάχαιραν τὸ θρυλλούμενον ἐκεῖνο δρᾶσαι, τὴν γλῶτταν ἀποκόψαι. τάχα που κἀκεῖνος γυναῖκα λάλον οὐκ ἤνεγκεν.*

---

4 Luc. dial. mort. 1 sq. 10 Dem. cor. p. 225, 22 15 cf. p. 427, 16

---

1 *γὰρ* scripsi e *VLaViVaBCl*, ut e Pal 356 scribendum coni Roether *καὶ CrHC* edd | *ἐννενόησα C* *ἐνόησα* Ferr Mor[1] 3 *δικαστὰς καὶ* om *Cl* | *τῶν* om *CrHVC* Ferr Mor[1] 4 *καὶ* ante *δέδοικα B* 5 *ἐνθένδε Cl* 6 *δέει Cl* 8 *γιγνώσκεται CrB* | *τἄδηλα Vi* *τὸ δῆλον* Mor[2] 9 *εἵνεκα ViVa* *εἶνεκα La* 10 *θεοὶ* om *LaVi* *θεὲ Cl* (*θεὸς* Pal 356) | *πάντων Cl* (et Pal 356) | *πᾶσαι*] *κύριε Cl* (et Pal 356) | *μέτεστι La* sed *ι*, ex *ε* ut videtur, corr *s* *μετέστη Vi* 11 *δοίης Cl* (et Pal 356) 12 *γῆρας ViCl* 13 *ἀναπαύσεως LaViVaCl* Mor[2] sed in hoc *γρ ἀπολαύσεως* in marg | *δ' Cl* 14 *ἐχρῆν ViCl* | *με γὰρ Cl* 15 *θρυλούμενον La* | *τὸ Θρᾳκὸς* post *ἐκεῖνο* inserendum coni Iacobs Ach T 766 coll p. 427, 16 at cf. Dem. Ol. II p. 19, 27 | *δράσαι Cl* 16 *γλῶτταν C* sed *γρ γυναῖκα* in marg

Sequitur altera *δυσκόλου* declamatio.

XXVII.

Declamatio inscripta *Δύσκολος ὤλισθεν. ὁ παῖς παρὼν ἐγέλασε. καὶ ἀποκηρύττει αὐτόν* qua morosus a senatu petit ut abdicationem filii qui de ipso lapso risit ratam faciat[1]), etsi minus quam prior tamen amicis facundiae Libanianae satis grata fuit. Itaque non 'corporis' finibus coercita est, sed in complures 'eclogas' transiit, quarum unius vel dux facta est, quin etiam 'solitaria' mansit. Magnus igitur codicum numerus est quibus ad nostram aetatem pervenit. Sunt autem hi 30:

Incipio a 'corporalibus'.

1. Hierosolymitanus bibliothecae patriarchalis S. Sepulcri 107 (= H) saec. XIV fol. 110. Vide t. V p. 150 sq. Contuli.

2. Vaticanus gr. 940 (= V) saec. XIV fol. 96. Vide t. V p. 152 sq. Contuli.

3. Monacensis gr. 96 (= Mon) saec. XVI fol. 104 si non ex ipso Vaticano gr. 940 certe ex eius fratre gemello descriptus. Collatus est a Reiskio, qui eum Bavaricum secundum appellatum littera B insignivit, et Parisiis redux factus anno 1816 a Fr. Iacobsio. Vide t. V p. 364 sq.

Ex eodem codice descriptus est

4. Matritensis N-130 saec. XVI fol. 166. Vide t. I p. 428 sq. et t. V p. 364.

---

1) De argumento non, ut Th. Kockius Herm. XXI 394 censuit, ex una comoedia Attica petito idem valet quod consentiens cum A. Nauckio (Bemerkungen zu Kock Fr. Com. p. 142) de priore declamatione supra p. 494 dixi. Facilius mimum quendam ansam Libanio dedisse conieceris (cf. p. 558, 6 sq.), sed hic quoque in ipsa persona *δυσκόλου* describenda nonnulla comoediae Atticae, plura generi litterarum quod *χαρακτηρισμός* appellatur eum debere crediderim. Singularis quaedam cum Timone (t. V 529 sq.) similitudo facile explicatur.

5. Laurentianus LVII 21 saec. XIV/XV fol. 185v. Vide t. V p. 158 sq.

6. Barberinus II 41 (351) nunc Vaticanus (= B) saec. XV fol. 333v. Vide t. I p. 24 sq.[1]). Contuli.

Corpus 'mutilatum' reddunt codices:

7. Cremonensis 12228 saec. XV fol. 87. Vide t. II p. 186 sq.

8. Athous Iberon 193 saec. XIV/XV fol. 52. Vide t. II p. 227 sq.

Transeo ad 'eclogarios'.

9. Vaticanus gr. 82 (= Va) saec. XIV fol. 115. Correctus est manu secunda e codice alterius familiae[2]). Vide t. I p. 48 sq. Contuli.

10. Berolinensis gr. 195 olim Claromontanus (= Cl) saec. XIV fol. 68 (277). Correctus est manu secunda et tertia e codice alterius familiae. Vide t. IV p. 410 sq. Contuli.

11. Marcianus gr. 439 (= M) saec. XII/XIII fol. 83v. Correctus est manu posteriore (*y*) e codice alterius familiae. Vide t. V p. 168 sq. Contuli.

12. Parisinus gr. 3014 saec. XIV fol. 176. Vide t. II p. 375 sq. Adhibitus est a Morello.

13. Escurialensis T-II-11 (147) saec. XVI fol. 66. Vide t. V p. 366 sq.

14. Vaticanus gr. 84 anno 1425 exaratus fol. 41. Vide t. I p. 415 sq.

15. Ambrosianus I 49 sup. (460 in catalogo Martinii et Bassii) anno 1488 exaratus fol. 389. Vide t. I p. 363 sq.

16. Parisinus gr. 3018 saec. XV fol. 153v. Vide t. V p. 173 sq.

17. Mosquensis bibliothecae synodalis 489 saec. XV fol. 140v. Vide t. V p. 180 sq.

18. Neapolitanus II E 19 (CLIV in indice Cyrilliano) saec. XV fol. 96. Vide t. I p. 331 sq.

---

1) Ib. p. 31 lin. 5 pro 330v legendum est 333v.

2) Cf. p. 559, 7; 561, 8; 562, 2.

19. Vaticanus Palatinus gr. 278 saec. XV fol. 167. Vide t. II p. 195 sq.

20. Laurentianus LVII 47 saec. XV fol. 20^{v}. Vide t. IV p. 302.

21. Parisinus gr. 3016 saec. XV fol. 246^{v}. Vide t. I p. 53 sq.

22. Vaticanus gr. 956 saec. XIV fol. 19^{v}. Vide t. V p. 414.

23. Vaticanus Ottobonianus gr. 46 saec. XVI/XVII fol. 27. Vide supra p. 2 sq.

24. Vaticanus Palatinus gr. 213 saec. XIV fol. 283^{v}. Initium contuli. Codex prope a *B* stat, sed nullius pretii est. Vide t. V p. 183.

25. Vaticanus Palatinus gr. 350 saec. XVI continet foliis 11—13 finem declamationis inde a verbis p. 557, 15 *καὶ τὸ οἰμώζειν* usque ad finem. Vide t. II p. 3 sq.[1])

Agminis ducem declamationem exhibent codices

26. Monacensis gr. 529 saec. XIV fol. 150. Vide t. V p. 185.

27. Athous Batopaedii 367 saec. XIV/XV fol. 113. Vide t. II p. 185 sq.

28. Laurentianus S. Marci 308 saec. XV fol. 104^{v}. Vide supra p. 499.

'Solitariam' declamationem exhibent codices:

258 29. Marcianus gr. 525 chartaceus saeculi XV variis manibus exaratus continet post varia quae recenset Catalogus inde a fol. 59 usque ad 63^{v} declamationem inscripsam *λιβανίου τοῦ σοφιστοῦ μελέται. δύσκολος ὤλισθεν. κτλ.* et inde a folio 63^{v}—65^{v} commentarium grammaticum. Initium contuli, sed codicem qui prope a 𝔄 stat simul cum commentario pretio privum esse cognovi.

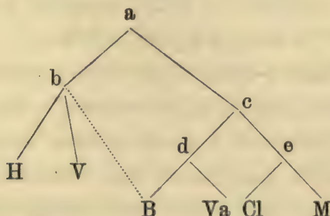
259 30. Vindobonensis phil. CCXXI chartaceus formae quartae saec. XVII continet post varia quae recenset Catalogus inde a folio 183 usque ad 190 declamationem inscriptam *λιβανίου τοῦ σοφιστοῦ μελέται δύσκολος ὤλισθεν* cum paraphrasi et glossis pretio privis (188—190). Inspexi.

---

1) Ib. p. 4 lin. 14 post *πολίτας* addendum erat: t. IV 550, 10 —552, 2 R.

Ex his quos in censum vocandos esse duxi codices sex *HVBVaClM* rursus in duas discedunt familias, quarum prior codicibus *HV*, altera codicibus *BVaClM* continetur ita tamen ut *B* hic quoque simul vim codicis prioris familiae expertus sit.

Necessitudinis autem vinculum quo singuli codices inter se coniuncti sunt hoc tibi reddet stemma

In universum quidem hic quoque prior familia alteram fide superat.

Ut codicum, ita etiam testimoniorum copia multo minor est quam in altera δυσκόλου declamatione. Andreas Lopadiota[1]) in lexico Vindobonensi quinque, Thomas Magister duos, Macarius Chrysocephalus[2]) usus ille quidem codice secundae familiae unum locum laudavit.

Declamatio in lucem protracta est a Fed. Morello Liban. opp. t. I p. 792—800 (= Mor) e Parisino gr. 3014 codice prioris familiae, sed passim codice secundae familiae adhibito. Cuius textum valde mendosum nonnullis locis ex ingenio, pluribus ope codicis prioris familiae Monacensis gr. 96 emendavit Reiskius (= Re) neque uxor quae editionem (t. IV p. 612—621) curavit, ut alias solebat, has emendationes in notas ablegavit, sed in textu fere reposuit.

Pauca ad textum corrigendum contulerunt Iacobsius[3]) et Cobetus.

---

1) Cf. t. I p. 238. 2) Cf. t. I p. 351 sq.
3) Cf. t. I p. 77 et V p. 198.

XXVII.

Δύσκολος ὤλισθεν. ὁ παῖς παρὼν ἐγέλασε. καὶ ἀποκηρύττει αὐτόν.

R IV 612 1. Ἐπειδή ποτε ῥᾷον ἔσχον ἀπὸ τοῦ πτώματος, ὡς μήποτε ὤφελον, ὀδυνᾶσθαι γὰρ ἄμεινον ἦν ἢ τοσούτοις ἀνθρώποις προσελθόντα λαλεῖν, ἥκω τὸ πολύγελων τουτὶ μειράκιον καὶ κλαῦσαί ποτε καταναγκάσων. ἐξελῶ γὰρ αὐτὸ τῆς οἰκίας ὑπὸ μάρτυσιν ὑμῖν, ἐπειδὴ τοῦτο ἔδοξε τῷ χρηστῷ νομοθέτῃ μὴ ἐμὲ κύριον εἶναι τῆς οἰκίας ἐξῶσαι τὸν ἐμοὶ διαφέροντα,
R IV 613 ἀλλὰ συμψήφους λαβεῖν τοὺς | μήτε τοῖς ἐμοῖς μήτε ἐμοί τι προσήκοντας. τί γὰρ ὑμᾶς ἔδει μαθεῖν,

---

H = Codex Hierosolymitanus S. Sepulcri 107
V = Vaticanus gr. 940
B = Barberinus II 41
Va = Vaticanus gr. 82
Cl = Berolinensis gr. 195 olim Claromontanus
M = Marcianus gr. 439

---

3 ἡ στάσις πραγματική. προοίμιον in marg *Va*[2]

---

1 Ἄλλη μελέτη. θεωρία ante Δύσκολος edd delevi 2 ἀποκηρύττει Mor sed γρ ἀποκηρύττεται in marg ἀποκηρύσσει *HB* ἀποκηρύσσεται *Va* | αὐτόν om *VaM* 3 μελέτη. ante Ἐπειδὴ *Cl*, ἀντί (λ) *M*, Δύσκολος ἀποκηρύττων edd delevi 4 ὄφελον *M* | ἀνιᾶσθαι *M* 5 ἀνδράσι *VaClM* 7 ἀπὸ ante τῆς *Va* 8 τοῦτο om *Cl* 9 τῆς οἰκίας inserui ex *HVVaClM* om *B* edd | τῆς οἰκίας ante τὸν *M* 10 τοῦ *B* 11 μήτ' *ClM* | ἐμοί τι Mor sed γρ ἔμοιγε in marg ἐμοὶ τί *H* ἔμοιγε *ClM* | δεῖ *Cl*

πρῶτον μὲν εἰ παῖδα ἐγέννησα τὴν ἀρχήν, εἶθ' ὅτι καταγέλαστος αὐτῷ νομισθεὶς οὐ βούλομαί τι τῶν ἐμῶν καταλιπεῖν; 2. εἰ μὲν οὖν ἠπιστάμην ὡς πλειονά με ὧν βούλομαι λαλεῖν ἀναγκάσετε καὶ οὐ τοῦτο μόνον εἰπὼν τὸ οὐ βούλομαι τοῦτον εἶναι τῶν ἐμῶν κληρονόμον εὐθὺς ὑμῶν ἀπαλλάξομαι, καὶ εἰ διερράγη γελῶν οὗτος, οὐκ ἄν ποτε δεῦρο εἰσεληλύθειν· νῦν δὲ ἐντὸς ἤδη μοι τοῦ βουλευτηρίου γεγενημένῳ κακοδαίμων τις πρύτανις προσελθών, ἀλλὰ καὶ τὰς αἰτίας ἀνάγκη, φησί, καταλέγειν καὶ ὡς εὔλογοι δεικνύναι καὶ πιθανὸν εἶναι τοῖς βουλευταῖς κἂν οὕτω τύχῃ, τοῖς πολυλάλοις τουτοισὶ ῥήτορσιν ἀντιλέγοντα διαρρήγνυσθαι, ὥστ' ἔλαθον ὁ μάταιος ἑνὸς ἀπαλλαγῆναι βουλόμενος μυρίοις θηρίοις ἐμαυτὸν ἐμβαλών. ἀλλ' ἵνα θᾶττον ἀπαλλαγείην ὑμῶν, ἐρῶ τὰ δοκοῦντα διὰ βραχέων, ἄν τε οἷς λέγω προσέχειν ἐθέλητε ἄν τε, ὡς ἔθος ὑμῖν, ἀλλαχῇ κεχηνέναι.

3. Ἐκ τῆς ἐσχατιᾶς πρῴην εἰς τὸ ἄστυ κατῄειν οὐ ποθῶν τι τῶν τῇδε θεάσασθαι, μὴ γὰρ οὕτω διαφθαρείην ὡς σπουδαῖόν τι νομίσαι τῶν παρ' ὑμῖν, ἀλλὰ

18 cf. t. V 535, 12; 540, 15; 545, 19; 559, 2

18 ἡ κατάστασις in marg *Va*²

1 τηναρχὴν *BVa* 3 οὖν inser *Cl*³ | ἠπιστάμην *Cl* sed ἠπ in ras m³ 4 ὧν *Cl* sed ν inser m³ 5 εἰπεῖν *HV* | εἶναι τοῦτον *Va* | τοῦτο Re 6 εἰ καὶ *Va* 8 μοι om *BClM* 9 τίς *HClBVa* 10 λέγειν *Va* 11 εὔλογον *Cl* Mor | δεικνῦναι edd 12 τύχοι (η supra οι) *Va* τύχοι *ClM* 15 lac 5 litt ante ἀπαλλαγείην *Va* 16 προσέχητε Mor | ἐθέλητε om Mor 17 ἀλλᾶ (χ supra α) *Va* 18 πρώην libri Re | τὸ inserui e *VaClM* om *HVB* edd cf. p. 553, 12 19 τί *H*

πεπληγυῖαν ἐν ταῖς πέτραις τὴν δίκελλαν ἰασόμενος. ὁ γάρ τοι κακῶς ἀπολούμενος χαλκοτύπος μίαν ἡμέραν ὡρισμένον αὐτῷ φοιτᾶν εἰς ἀγρὸν καὶ ταύτης μισθὸν οὐκ ὀλίγον ἐκλέγων τῆτες οὐκ ἐλθὼν ἐμὲ δεῦρο κατελθεῖν ἐβιάσατο. ἀηδῶς μὲν γὰρ ἑώρων αὐτὸν κἀκεῖ καὶ πολλάκις ἔχων ὅ τι χαλκευσαίμην, ἵνα μὴ θεῴμην, ἀπέφησα, τοῦ δὲ μετὰ πολλῶν ἐνθάδε τὸ μόνον ἐκεῖ βλέπειν ἦν αἱρετώτερον. 4. ἐβάδιζον οὖν ἀνιώμενος παρ᾽ αὐτὸν καὶ πολλὰ τῷ μιαρῷ καταρώμενος. οὑτοσὶ R IV 614 δὲ αὐτόκλητος εἵπετο, | οὐ γὰρ ἐκέλευσα, μὰ τοὺς θεούς· τί γὰρ βουλόμενος ἂν καὶ ἐκέλευσα; οὐ γὰρ ἵνα συνοδοιπορῇ μοι. καὶ γὰρ πρὸς τὴν σκιὰν τὴν ἐμαυτοῦ πολλάκις ἄχθομαι πανταχῇ μοι συνεπομένην καὶ δι᾽ αὐτὴν πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, ὅτι ποιοῦσιν αὐτήν. ἀλλ᾽ οὐκ οἶδ᾽ ὅπως με, ἡνίκα ἐξῄειν, λαθὼν κατὰ μέσην τὴν ὁδὸν ἀνεφάνη, πρὸς ὃ καὶ πρῶτον εὐθὺς ἠγανάκτησα καὶ μικροῦ τῇ βακτηρίᾳ καθικόμην αὐτοῦ, ὡς ἔδει γε. οὐ γὰρ ἂν αὐτῷ νῦν καταγέλαστος ἔδοξα. 5. ἔπειτα κατ᾽ αὐτὴν τὴν ὁδὸν

---

4 cf. ad t. IV 289, 3 10 Plat. ep. 7 p. 331 B 12 cf. t. V 541, 8

---

1 *πεπληγυῖαν — ἰασόμενος* praemissis verbis *σμινύη καὶ δίκελλα. Λιβάνιος ἐν μελέτῃ τῇ δύσκολος ὤλισθε* citat Thomas Mag. p. 331, 12 R 2 *ὁ — χαλκοτύπος* praemissis *χαλκοτύπος ὁ χαλκεύς. Λιβάνιος* citat Andr. Lopadiota lex. Vindob. p. 190, 15 ed. Nauck | *τοι* om Lopad *τι HV* | *κακὸς B* | *ἀπολούμενος* scripsi e *BCl* sed in hoc *ου* ex *υ* corr m³, *M* Lopad cum Cobeto Misc 144 Coll 297 *ἀπολλύμενος HVVa* 3 *ὡρισμένον Va* sed *ην* supra *ον* m² | *φοιτᾶν αὐτῷ Cl* | *καὶ ταύτης* om *Cl* 4 *τῇ χθὲς HV* 5 *αὐτὸν ἑώρων VaCl* | *κακεῖ Va* sed *κεῖ* in ras m² 6 *ὅτι VaCl* 8 *ἦν* om *Cl* 10 *αὐτόκλητος* scripsi ex *HVB* cum Iacobsio Lect 131 *ἄκλητος VaClM* edd | *ἐκέλευσα*] *ἐκάλουν αὐτὸν ClM* 11 *καὶ* om Mor | *ἐκάλεσα M* 13 *πανταχοῦ ClM* | *συνεπομένου V* 15 *οἶδ᾽ ὅπως* reposui e libris *οἶδα πῶς* edd | *με* om *V* | *ἐξῄει* Mor 16 *τὴν* om *M* | *ὃ Va* sed *γρ ὃν* in marg m² 17 *μικρὸν* Mor 19 *τὴν* om *VCl*

πόσα οἴεσθέ με ἠνίασεν ἢ τοὺς κύνας τῶν νομέων ἐξαγριῶν ἢ τὰς γεράνους ταῖς βώλοις ἀποσοβῶν ἢ λίθοις βάλλων τὰς αἶγας ἢ τὸν δεῖνα ὅστις ἐστὶ πυνθανόμενος ἢ πόσον τῆς ὁδοῦ τὸ λειπόμενον ὡσπερεὶ τὴν ὁδὸν ἐμοῦ καταμεμετρηκότος ἢ τοὺς ἀνθρώπους τῆς χώρας ἠριθμηκότος, ὅς, ἵνα μηδὲ ἄκων τινὶ περιτύχω, οὐδὲ τὴν δημοσίαν εἴωθα βαδίζειν ὁδόν, ἀλλ' ἐκτρεπόμενος κατὰ τὰ χωρία ποιεῖσθαι τοὺς περιπάτους; ὁ δὲ ὅμως καὶ τοὺς ἐν τῇ λεωφόρῳ βαδίζοντας ἠξίου μανθάνειν τῶν ἀετῶν ὀξύτερόν με βλέπειν κελεύων. ἐφ' οἷς ἅπασιν ἀποπνιγόμενος ὅμως διεκαρτέρουν, ἕως εἰς τὸ ἄστυ ποτὲ καὶ τὴν ἀγορὰν ἐνεβάλομεν. 6. *ἐνταῦθα δέ, ὡς οὐδὲν ἦν δρᾶν ἀνεκτόν, ἀλλὰ γελῶντας αὖ κἀκεῖ τοὺς πολλούς, ὀμνύντας, ἀλλήλοις λοιδορουμένους, ὄψα φέροντας οὐ πρὸς χρείαν, ἀλλ' ἕκαστον ἐνιαυτοῦ τροφὴν πολλοῖς ὁμοῦ σωφρονεῖν δυναμένοις, ἵνα μὴ παροξυνοίμην ταῦτα ὁρῶν, ἀπῆγον,*

---

2 cf. p. 559, 3. Alciphr. ep. III 34 12 cf. ad p. 514, 16

---

1 *πόσον ClM* | *οἴεσθέ Va* sed *έ* in ras ut videtur ex *αι* corr m² | *κύνας Va* sed *νας* in ras m² 2 *τὰς Va* sed *α* ex *ου* corr *τὰς* (supra: *οὺς*) *B* | *τοῖς Va* sed *αῖς* suprascr m², *Cl* | *ἀποσο Va* 3 *τὴν Cl* | *ἥτίς Cl* sed *ῆ* e, corr m³ 4 *ὥσπερ εἰ HB* 5 *μεμελετηκότος B* 6 *μὴ δὲ HBVaCl* 8 *ἐκτρεπόμενος Va* sed ´ supra *ο* et *ος* in ras m² et ´ supra *ε* eras *ἐκτρεπομένους* Mor | *τὰ* om *Va* inser *My* 9 *ὅλως Cl* sed *λ* in ras m³ | *λεωφόρῳ Cl* sed *ω* inser m³ 10 *ὀξύτερόν με βλέπειν κελεύων τῶν ἀετῶν* Mor | *με* om *HV* 12 *ἕως — ἐνεβάλομεν* praemissis verbis *ἐμβάλλω τὸ εἰσέρχομαι. Λιβάνιος* citat Andr. Lopadiota lex. Vindob. s. v. *ἐμβάλλω* p. 56, 12 Nauck | *εἰς* inser *Va²* | *τὸ* inserui ex *HVBVa²* Lopad om *ClM* edd cf. p. 551, 18 | *ποτὲ* om *Cl* | *ἐνεβάλλομεν HV* 13 *ἀνεκτὸν ὁρᾶν* Mor 14 *ἂν Va* sed in *αὖ* corr m², *M* | *κακοὶ Cl* sed in *κἀκεῖ* corr m³ | *ὀμνύοντας HV* 15 *τὴν* ante *χρείαν HV* | *χάριν B* 16 *ἕκαστος HV*

ὡς οἷόν τ' ἦν, τὼ ὀφθαλμὼ καὶ προήειν μηδὲν τῶν ἐν ποσὶ καθορῶν. οὐ γὰρ ἠπιστάμην ὡς ὑμεῖς ἐμὲ μόνον τοῖς νόμοις ἀναγκάσετε πείθεσθαι, ἀγορανόμους δὲ καὶ ἀστυνόμους οὕτω καταφρονοῦντας αὐτῶν οὐ
R IV 615 κολάζετε, οἳ τοσοῦτον νέμουσιν ἐπιμελείας | τῇ
6 πόλει ὥστε λίμνας ὅλας ἐν αὐτῇ συνεστάναι καὶ ὀλίσθους εἶναι τῆς ἀγορᾶς πανταχοῦ, εἰς οὓς ἀπροόπτως ἐμπεσὼν καὶ τὼ πόδε μὲν ὑποσυρείς, τῇ βακτηρίᾳ δὲ οὐχ εὑρὼν ἐπερείσασθαι ἔλαθον καταπεσὼν καὶ πλατὺς τούτῳ γέλως γενόμενος, οὔποτε, μὰ τοὺς θεούς, τοῦτο ἐλπίσας. 7. πρὸς ἑτέρῳ δὲ τὸν νοῦν ἐγενόμην εὐθὺς πεπτωκὼς καὶ μᾶλλον τοῦ πτώματος ἐδεδοίκειν μὴ οὗτος αὐτὸς ἢ τῶν κατ' ἀγοράν τινες προσελθόντες ἢ χεῖρα ὀρέγοιεν ἢ πυνθάνοιντο ἃ εἰώθασι, μὴ τὸ σκέλος ἐπλήγην ἢ τὴν κλεῖν κατεάγην ἢ συνέτριψα τὴν ὀσφύν, ἔμετον ῥημάτων καὶ ἐρωτήματα οἷα ἄν με παραχρῆμα ἀπώλεσε. 8. τὸ δὲ οὐ τοιοῦτον ἦν, ἀλλ' ἦν πολλὴ

3 Dem. p. 735, 10 8 Luc. Anach. 27 9 [Basil.] ep. ad Lib. 1595 W. cf. Thom. M p. 293, 4 R | Soph. O. C. 902

15 σῆ^αι κλεῖν γράφειν κάλλιον ἢ κλεῖδα B² cf. Thom. M. s. v.

1 οἷος B οἱός Re | πορρωτάτω τὼ ὀφθαλμὼ M | προ ή ειν Va cum ras 1 litt 5 κολάσετε M | οἳ reposui ex HVB VaCl οἱ M edd 6 καὶ ante λίμνας M | „lego λίθους, saxa" Re at cf. p. 560, 19 7 πανταχῇ B 9 ἐρείσασθαι VaClM | ναὶ τοὺς θεοὺς ante καὶ Va 10 τούτῳ γέλως scripsi e VaCl γέλως τούτῳ HVB edd | γινόμενος Cl | μὰ τοὺς θεούς om Va 11 προσωτέρω Cl | δὲ scripsi γοῦν libri edd | ἐγενόμην τὸν νοῦν εὐθὺς BVaClM εὐθὺς ἐγενόμην τὸν νοῦν Mor 13 προσελθόντες scripsi e VBVaM ἐπελθόντες HCl edd 14 χεῖρας Cl τοὺς χεῖρας M | ἃ reposui e libris ὡς edd 15 μὴ HV | τὴν κλεῖν κατεάγην praemissis verbis κλεῖν, οὐ κλεῖδα. Λιβάνιος ἐν τῇ δύσκολος ὤλισθε μελέτῃ citat Thomas Magister s. v. κλεῖν p. 197, 1 R | ὀφρὺν ClM 16 num ἐσμὸν? cf. p. 525, 7 ὅμαδον coni Lobeck Agl. 643 | οἷς M 17 ἀπώλεσαν M | πολλὴ Cl sed λὴ ex ὺς corr m³

παρ' ἐλπίδας, ὥς γε ὑμεῖς ἂν φαίητε, ἀπανθρωπία. τουτονὶ δὲ ἀναβλέψας ὁρῶ διακεχυμένον τὸ πρόσωπον καὶ ἀνάπλεων γέλωτος καὶ μονονοὺ καγχάζοντα ἐπ' ἐμοί.

9. *Οὗτος οὖν ἐμὲ κληρονομήσει καὶ αὖθις γελάσεται τεθνεῶτος, μᾶλλον δὲ ἑορτάσει λαμπρῶς; εἰ γὰρ πεπτωκότος ἁπλῶς ἀκάθεκτος ὑπὸ γέλωτος ἦν, τεθνεῶτος δηλαδὴ πάνδημον ἄξει πανήγυριν. ἀλλ' οὐχ οὕτω λέμφος οὐδ' ἀνόητός τις ἐγὼ ὥστε γρῦ τι τῶν ἐμῶν τοῦτον λαβεῖν ἢ ἐπιβῆναι τῆς ἐσχατιᾶς ἔτι, ἀλλ' οἰχέσθω παρὰ τοὺς ἀνεξομένους καταγελῶντος αὐτοῦ.*

10. *Ἐμοὶ δὲ ἅπαξ ἀρκεῖ γέλωτα ὀφλεῖν, δεύτερον δὲ οὐκέτι, οὐδ' εἰ μυριάκις διαρραγεῖεν οἱ ῥήτορες οἱ διδάξαντες αὐτίκα δὴ μάλα λέγειν αὐτόν· ἀλλ' οὐ λάγνος οὐδὲ ἄσωτος οὐδὲ πορνοκόπος εἰμὶ οὐδὲ κυβείᾳ προσέχω τὸν νοῦν. ἐπὶ τούτοις ἀποκηρύττειν ὁ νομοθέτης ἐκέλευσεν.* | R IV 616

11. *ἀλλὰ κακὸς κακῶς ἀπόλοιο μετὰ τῶν καλῶν διδασκάλων πρῶτον μὲν καὶ τὰ ὀνόματα ταῦτα μαθών,*

---

8 Menand. *Ὑποβολ.* IV 215, 13 M (III 142, 493 K). Hesych. s. v. *λέμφος*. cf. t. IV 630, 21 R 14 cf. p. 557, 11. Menand. IV 320 M (III 260, 1057 K) 17 Eubul. *Χρυσ.* III 260, 1 M (II 205, 116 K)

---

1 *παρελπίδας H* | *ἐλπίδας* scripsi ex *HVBVaM* *ἐλπίδα Cl* edd | *φαίητ' ἂν Va* | *ἢ* ante *ἀπανθρωπία B* 4 *κληρονομήσει Va* sed o(1) in ras m² *κληρονομήση Cl* 6 *ὑπὸ* om *VaClM* Mor 8 *οὐδ'* — 9 *λαβεῖν* praemissis verbis *γρὺ τὸ μικρότατον καὶ εὐτελέστατον παρὰ Λιβανίῳ* citat Andr. Lopad. lex. Vindob. s. v. *γρὺ* p. 37, 15 Nauck | *τις* om *VaClM* Mor | *γρῦ* scripsi ex *HV BVaM* *γρὺ Cl* Lopad edd | *τι* om Lopad *τί B* 11 *ὀφλεῖν* scripsi *ὄφλειν* libri edd 12 *οὐκ ἔτι VM* edd | *οὐδὲ* edd 13 *διδάξαντες* reposui e libris *δικάζοντες* edd sed „*lego διδάξοντες*" Re | *αὐτὸν Va* sed *ὸν* in ras m² 14 *λάγνος* scripsi e *BVaClM* *λάγνης HV* *λάγνις* edd | *πορνοσκόπος Cl* 15 *τοιούτοις Cl* | *δὲ* post *τούτοις BVa* et *Mon* e quo commendavit Iacobsius Lect 131 16 *ὁ νομοθέτης ἀποκηρύττειν M* 17 *κακῶς κακὸς Va* | *ἀπόλοιτο Cl* | *διδασκάλων* om *Cl* 18 *πρῶτα Cl*

ἔπειτα οἰόμενος ὡς ἀπεκήρυξα ἄν σε μόνον καὶ ὄναρ τι τούτων πεποιηκότα, ἀλλ' οὐκ εἰς βόθρον κατορύξας βαθὺν λίθων σωρὸν ἐπεφόρησα. 12. τί δ' ἄν τις τούτῳ διαλέγοιτο; διαρρήγνυμαι δέ, νὴ τοὺς θεούς, ἐπὶ πολὺ τὸν νομοθέτην αἰδούμενος. καὶ μὴν λέγω ἀναφανδὸν ὡς οὐδὲν ἡμῖν χρηστὸν ἐνομοθέτησεν, εἴπερ ἃ λέγουσιν οὗτοι τυγχάνει νενομοθετηκὼς κἀπὶ τηλικούτοις ἀδικήμασιν ἱκανὴν ᾠήθη τιμωρίαν εἶναι τὴν ἀποκήρυξιν. εἰ γὰρ προὔβη τῆς οἰκίας ἁπλῶς, εἰ γὰρ ἀνέτεινε τὰς ὀφρῦς ἢ προὔβαλε τοῦ ἱματίου τὴν χεῖρα ἢ προσέβλεψε τῶν μὴ συνήθων τινὶ ἢ μηδὲν ἐρωτώμενος ἐφθέγγετο, οὐκ ἐπὶ τὸ βουλευτήριον χρῆν ἄγειν εὐθὺς καὶ ἀπαλλάττειν τοιούτου κακοῦ τὴν οἰκίαν, μᾶλλον δὲ ὅλην τὴν πόλιν;

13. Ἀλλ' εἰ μὴ καταπορνεύσει, φησί, τοῦ πατρὸς τὴν οὐσίαν ἢ γαστρὶ καὶ κύβοις ἐκδοίη, γελᾷ δὲ πεπτωκότος πατρὸς ἢ καὶ μὴ πεπτωκότος, ποῦ γὰρ ἄνθρωπος νοῦν ἔχων οὐ γελᾷ;

15 cf. Dion. Cass. 45, 28

1 μενος Va sed in με corr m^{3} et ante μ ras 5 litt | μόνον καὶ ὄναρ] καὶ ὄναρ μόνον Cl καὶ μόνον M 2 τί HBVaM | που post βόθρον B edd delevi 3 σορὸν HVVa sed in hoc ο(1) ex ω corr m^{2}, M | τις Mor sed γρ τι in marg 4 καὶ ante ἐπὶ ClM 5 αἰδοῦμαι ClM | μὴν λέγω scripsi auctore Iacobsio Lect 131 μὴ λέγω H Mor μὴ λέγων VBVaClM Re 7 τοιούτοις Cl 9 ἀπέβη Va sed προὐ suprascr m^{2}, M ἀπέ^{η} Cl | τῆς reposui e libris τις edd | εἰ γὰρ (2)] ἢ? | ἐνέτεινε HV 10 τὴν ὀφρῦν ClM | εἰ ClM | προὔβαλλε BVa | εἰ ClM 11 συνηθῶν edd 12 ἐφθέγγετο scripsi ex HV φθέγγοιτο BVa sed in hoc ἐφθέγγετο suprascr m^{2}, ClM edd | ἐχρῆν VaM

13 τοιούτου scripsi e libris τούτου Mor τοῦ τοιούτου e Mon Re | ἑστίαν Cl 15 καταπορνεύσῃ V Re καταπορνεύσοι B | τὴν οὐσίαν τοῦ πατρὸς ClM ⟨καὶ⟩ τοῦ πατρὸς τὴν οὐσίαν μὴ γαστρὶ coni Iacobs Lect 131 16 ἐν γαστρὶ Cl | ἢ H 17 καταπεπτωκότος ClM 18 οὐ inserui e M om HVBVaCl edd cf. ad p. 557, 12

υἱὸς ἔστω, φησί, καὶ τῶν σῶν κληρονόμος. ὦ τῆς ἀνοίας. καταναλώσας, φησί, τὴν οὐσίαν μὴ κληρονομείτω μηκέτι. ποίας, ὦ κακοδαίμονες; τῆς παρὰ ταῖς πόρναις; ἢ τῆς κατακεκυβευμένης; 14. *ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἔρρωσθε οὕτω τοὺς παῖδας ὑμῶν σωφρονίζοντες καὶ μέχρι τούτου τῶν ἀδικημάτων αὐτῶν ἀνεχόμενοι. τοιγαροῦν βαράθρου πάντες ὑμῖν ἀποβαίνουσιν ἄξιοι. ἐμοὶ δὲ μέγιστον ἀδικημάτων* | *ὁ γέλως· τοῦτό* R IV 617 *με λυπεῖ. τίς ἐπὶ τούτῳ τὸν ἠδικηκότα ἀμύνεται; εἰ λάγνος ὢν ὁ παῖς ἀνιᾷ, τότε αὐτὸν ἀποκήρυξον· εἰ πορνοκόπος, τότε. ἐμὲ δὲ γελῶν ἐπ' ἐμοί, μᾶλλον δὲ ὅλως γελῶν.* 15. *οὐδὲ γὰρ εἶναι ἀνθρώπων τὸ πρᾶγμά φημι, ἀλλὰ φλυαροῦσιν ὥσπερ καὶ τἄλλα πάντα οἱ τὸ γελᾶν ἴδιον ἀνθρώπου τιθέμενοι. τὸ δακρύειν γὰρ καὶ τὸ οἰμώζειν τίθεσθαι μᾶλλον ἐχρῆν. τούτου γὰρ ἄξια πράττουσιν ἅπαντες. ὁ δὲ γέλως, εἴπερ ἐπὶ χρηστοῖς γίνεται πράγμασιν, ἀλλότριον ἀνθρώπου παντάπασιν.*

---

4 cf. t. IV p. 631, 11 R. Lys. Alc. I p. 142, 16. Aeschin. Tim. p. 13, 34

---

8 *ἀντίθεσις* in marg *Va*[2]   11 *ἀνιᾶ δῆ* (λ supra) supra *ἐμὲ δὲ* *Va*[2]

---

2 *δέ* post *καταναλώσας* *Va* edd delevi   3 *περὶ* *ClM*   5 *οὕτως* *HV*   6 *τούτου* scripsi coll t. IV 219, 20 R *τούτων* libri edd | *αὐτῶν* om *Cl*   8 *ἐμοὶ* — 558, 4 *παραγίνεται* praemissis verbis *τῆς μελέτης ἐν ᾗ δύσκολος ἀποκηρύσσει τὸν διὰ τὸ ὄλισθον (ὀλίσθημα?) αὐτοῦ γελάσαντα παῖδα μελ. λ* citat Macarius Chrysocephalus fol. 86[r] | *δὲ* om Macar | *μεγίστων* Mor | *τοῦτό με* — 12 *γελῶν* om Macar   10 *λάγνος* scripsi e *BVa ClM* *λάγνης* *HV* *λάγνις* edd | *ὢν*] *ἐστιν* *Cl* | *υἱὸς* *ClM* | *ἀνιᾷ* inser *My* om *Cl*   11 comma post *γελῶν* edd delevi | *γελῶν, ἐπ' ἐμοὶ δὲ* (sc. *γελῶν*) coni Re *γελῶν, γελῶν* Iacobs Add 173 App Pors Adv 298 Lect 131 | *μᾶλλον* — 13 *φημι* in marg *Va*[2] om *Cl*   12 *οὐδὲ* — 13 *φημι*] *οὐδὲ γὰρ ἄνθρωπος νοῦν ἔχων γελᾷ* Macar cf. p. 556, 18   13 *τἆλλα* *H*   14 *δὲ* *Va*   15 *οἰμώττειν* *HV* | *τίθεσθαι* om *ClM*   16 *ἐπὶ* scripsi e *BVaClM* Macar ut coni Re om *HV* *ἐπεὶ* edd   17 *πράγμασι* edd | *ἀλλότριον* — *παντάπασιν* om *Cl* | *παντάπασι* edd

οὐδέποτε γὰρ οὐδὲν χρηστὸν οὔτε εἶδον οὔτε μὴν ὄψονται, ἀλλ' ἀεὶ τὰ κακά, πρῶτον μὲν ἀλλήλους, εἶτα ἃ πράττουσιν. γελᾶν δὲ μίαν ἡμέραν ἐχρῆν, ὅτε ὁ βέλτιστος θάνατος παραγίνεται.

16. Σὲ οὖν τί δήποτε, ὦ κακόδαιμον, ἐπῆρε γελᾶν; κωμῳδοὺς ἐθεῶ καὶ τῶν ἐκεῖ γελωτοποιῶν ἕνα με εἶναι ἐνόμισας; ἢ κόρδακά γε ὀρχεῖσθαι κατὰ μέσης τῆς ἀγορᾶς, ἀλλ' οὐ πίπτειν ᾠήθης με; καίτοι οὐδὲ κωμῳδοὺς πώποτέ σε θεασόμενον ἔπεμψα, ὡς μηδ' ἐπ' ἐκείνοις γελάσειας, καὶ οὐδ' ὅ τι ποτ' ἐστὶν ὁ γέλως ἔγωγε ᾤμην εἰδέναι σε. 17. σὺ δὲ εἰς ἄκρον τοῦ πράγματος ἥκων ἐλάνθανες, ὥστε καὶ μισθώσαιντο ἄν σε οἱ κωμῳδοί, ἵνα γέλωτος αὐτοῖς πληροίης τὸ θέατρον. οἶμαι δὲ τοὺς κακοδαίμονας καὶ δρᾶμα ποιῆσαι
R IV 618 τὸ νυνὶ τοῦτο συμβὰν καὶ ἄλλως εἰωθότας | τοὺς οἷος ἐγὼ τὸν βίον εἰμὶ κωμῳδεῖν. καὶ σὺ μὲν ἴσως ἑστήξεις γελῶν, ἐγὼ δὲ κείσομαι κατὰ γῆς, οἱ δὲ προσθήσουσιν οἷα εἰώθασι ῥήματα. τοιοῦτον αὐτοῖς δρᾶμα κεχορήγηκεν ὁ γέλως ὁ σός. ὃν ποῦ μεμάθηκας, ὦ κακόδαιμον; τίνα ἐξήλωκας; οὐκ ὀλιγάκις μέν, ἀεὶ δὲ ἀηδῶς σε προσεφθεγγόμην; εἰ δέ ποτε ἀνασχοίμην ἀργῶν, μίαν

2 cf. t. V 538, 6 sq. 4 cf. t. V 564, 14 15 sq. cf. p. 494 not. 2

1 οὐδὲν om *B* | μὴν scripsi e *VaM* μὴ *HVBCl* edd 2 „*malim* ἀλλήλοις, εἶτα ἑαυτοῖς" Re | ἃ πράττουσιν εἶτα ἀλλήλους Macar 4 παραγίγνεται *HV* Macar sed in hoc γ(2) inser m² προσγίνεται *Cl* 5 δὲ τίποτε *ClM* 7 ἐνόμισας εἶναι *B* 8 γε ante οὐδὲ edd delevi 9 μὴ δ' *Cl* μὴ δὲ *HVB* 10 οὐδὲ *ClM* | ὅτί ποτ' *H* | ποτέ *VVaClM* edd 11 ἐγὼ *Va* 16 οἵους Mor 17 ἑστήξεις scripsi secundum usum Libanii ἑστήξῃ libri edd | κατὰ γῆς κείσομαι *VaClM* | δὴ Mor 19 κακόδαιμον e κακοδαίμων corr *Va*² 20 ἐξήλωκας scripsi ἐξήλωσας libri edd | δὲ scripsi ut coni Re καὶ libri edd 21 ἀργὸν *Va*

ταύτην ἠφίειν φωνήν, ἐμὲ ζηλοῦν καὶ τὸν ἐμὸν τρόπον. 18. *πότε οὖν ἐμὲ γελῶντα τεθέασαι; πότε τοὺς γελῶντας ἐπαινοῦντος ἀκήκοας; ὅς γε καὶ ὅτε τὴν πολύ σου μιαρωτέραν ἠγόμην μητέρα, πόρρωθεν ἠπείλουν ταῖς βώλοις βαλεῖν τοὺς τὸν ὑμέναιον ᾄδοντας, εἰ μὴ τῆς ἐσχατιᾶς ἀποσταῖεν. οὐδὲ γὰρ ὑμεναιούντων, ἀλλὰ μαινομένων ἡγοῦμαι τὸν τῶν γελώντων εἶναι χορόν. καὶ οὐκ ἄνθρωποι μόνον πλημμελεῖν μοι δοκοῦσιν ἁλισκόμενοι τούτῳ τῷ πάθει, ἀλλὰ καὶ τὸ μοσχίον εἴ ποτε ἐσκίρτησε, κατέαξα λίθοις αὐτοῦ τῶν ποδῶν, καὶ ὁ κύων εἰ σαίνει με προσιόντα, τῇ σκαπάνῃ συνθραύω. γεωργῶ δὲ ἀγρὸν οὐ, μὰ Δία, χλιδῶντα καὶ δένδροις κατάσκιον, ἀλλ' ὄχθον τραχύν, θύμον γεωργοῦντα καὶ σφακόν, καὶ ἡδίων οὗτος ἐμοὶ ὧν ὑμεῖς γεωργεῖτε καταγελάστων κηπίων, οὐ γὰρ ἀγροὺς ἂν τὰ τοιαῦτα καλέσαιμι.*

---

5 cf. p. 553, 2 | cf. p. 518, 5

---

14 *σφακὸς ἡ λεγομένη ληλήσφακος* (corr. *ἐλελίσφακος*) *Va*²

---

1 *ἠφίην Va* sed η(2) in ras m² *ἀφίειν Cl* 2 *ποτὲ HV* | *τεθέασαί ποτε HV* 3 *ἐπαινοῦντος* om *Cl* | *πολύ σου* scripsi e *M* *πολὺ σοῦ HVBVaCl* edd 4 *μιαρωτάτην ClVa* | *ἠγόμην μητέρα* scripsi e *B* cum Cobeto Coll 297 *μητέρα ἠγόμην ClM* *γυναῖκα ἠγόμην Va* *ἠγόμην γυναῖκα HV* *ἡγούμην μητέρα* edd 5 *βαλεῖν* scripsi ex *HVB* ut coni Re *βάλλειν VaClM* edd 6 *ἀποστῆεν HV* | *οὐ* Mor 7 *ἡγούμην ClM* | *εἶναι* om *BClM* Mor inser *Va*² 8 *πλημελεῖν VaM* 9 *ἀλλὰ* — 10 *ποδῶν* citat praemisso *Λιβάνιος* Andr. Lopadiota lex. Vindob. s. v. *μόσχιον* p. 121, 11 ed. Nauck | *μόσχιον HVVaM* Lopad edd

10 *τῶν ποδῶν* scripsi e libris *τοῖν ποδοῖν* edd sed *γρ τῶν ποδῶν* in marg Mor *τὸν ἕτερον* subintellegendum censet Re, num inserendum? 11 *συνθλάω Va* cum ras 1 litt supra quam ττ m² 12 *δένδρων* (*οις* supra) *B* 13 *γεωργοῦντα* in suspicionem vocavit Re cui oblocutus est Iacobsius Philostr. im. 277 14 *σφακόν Va* sed σ inser *σφεκὸν HV* *φακόν BCl*

19. *Εἶτα, ὦ μιαρώτατε, τὰ μὲν βοίδια καὶ οἱ κύνες ζῶσι τὸν ἐμὸν βίον καὶ στέργουσί μου τὸν τρόπον, σὺ δὲ ὁ φάσκων ἐξ ἐμοῦ γεγονέναι καὶ κληρονομεῖν τῶν ἐμῶν ἀξιῶν, ὁ τραφεὶς ἐν τοιούτοις χωρίοις καὶ μετὰ ζώων οἵων ἄρτι κατέλεξα μόνος τῶν ἐκεῖθεν γελᾷς καὶ ταῦτα ἐμοῦ κατὰ γῆς ἐρριμμένου.* 20. *καίτοι εἰ καὶ ἐδάκρυσας ἢ εἰ τὸ πρόσωπον μετήγαγες δεῦρο* R IV 619 | *ἢ ἐκεῖσε ἢ προσῆλθες ἢ ἀπέστης ἢ ἐνεῖδες τῶν περιεστώτων τινὶ ἢ σοί τινες ἐκείνων, οὐκ ἂν ἤνεγκα ῥᾳδίως, ἀλλ' ὁμοίως ἂν ἠγανάκτησα. οὐδὲ γὰρ κινεῖσθαι χρῆν ὅλως, ἀλλ' ὥσπερ λίθον ἑστάναι ἢ μηδὲ ὅλως ἰδεῖν πεπτωκότα ἢ ἰδόντα πεσεῖν καὶ αὐτόν, τὴν γὰρ αὐτὴν δήπουθεν ὁδὸν ἐβαδίζομεν καὶ οὐκ ἐμοὶ μὲν ἦν ὀλισθηρά, σοὶ δὲ βέβαιος ἐπιβαίνειν, οὐδὲ σὺ μὲν ἔνηφες, ἐγὼ δὲ ἐκραιπάλων, ἀλλ' ἵνα ἑστιαθείης γελῶν καὶ εὐφράναις σαυτόν, βεβαίως τε ἔστης ἐπὶ τοσούτου πηλοῦ καὶ οὕτως ὀλισθηροῦ, καὶ οὐκ ἐς κόρακας, ἀλλ' ἐμοὶ προσεῖχες τὸν νοῦν.* 21. *καὶ εἰ μέν τι χρηστὸν πώποτε ἔπραξα ἢ τὴν αἱμασιὰν οἰκοδομήσας ἢ τὰς ἀκάνθας ἐκτεμὼν ἢ λύκον διώξας, οὐκ ἐπῆλθες ὀψόμενος· ἐπεὶ δὲ ἐκείμην χαμαὶ βορβόρου τε ἀνάπλεως ἦν καὶ κακῶς εἶχον ὑπὸ τοῦ πτώματος, θεατὴς ἦσθα καὶ ἡδονὴν ἐποιοῦ τὰς ἐμὰς συμφορὰς καί που καὶ ἔλεγες· εἰ γὰρ διαρραγείη μέσος, εἰ γὰρ*

16 cf. Plat. Lys. p. 211 D

3 *ὁ* om *B* 4 *τοῖς* ante *τοιούτοις M* 7 *καὶ* om *Cl* | *εἰ* om *M* et *γρ* in marg Mor 10 *ὅμως VaClM* Mor | *οὐδὲ* reposui e libris *οὐ* edd 12 *μὴ δὲ HBVaCl* 16 *ἑστιαθείης* et *εὐφράναις* scripsi *ἑστιαθῇς* et *εὐφράνῃς* (*εὐφρανεῖς M* sed in *εὐφράνῃς* corr *m*) libri edd 17 *οὕτως* om *M* 19 *αἱμασίαν* edd 20 *λύκον* Mor sed *γρ λυκίον* in marg *λύκιον HVVaM* sed in hoc *ι* eras 22 *ἀπὸ Va* 23 *θεατὴν Cl* 24 *διαρραγείη* scripsi *διερράγη* libri edd

ἀπαλλαγείην τοῦ Κρόνου τούτου ποτέ, εἶ γὰρ ἐπὶ πλέον γελάσαιμι. τοιγαροῦν ἀπαλλάττου μέν, στένων δὲ καὶ οἰμώζων καὶ μηδενὸς ὢν κύριος, ἵνα κἀγὼ τότε γελάσω μὲν οὔ, παύσωμαι δὲ ἐφ' οἷς μου κατεγέλασας ἀνιώμενος.

22. *Καί μοι μηδεὶς ἐνταῦθα ἐνοχλήσῃ ὡς νέος ἐστὶ λέγων καὶ ὡς συγγνῶναι δεῖ τὴν ἁμαρτίαν ταύτην αὐτῷ. τίς γὰρ εἶ σὺ ὁ τουτονὶ παραιτούμενος; ποῦ γνοὺς αὐτόν; ποῦ θεασάμενος; τί δὲ ἀλγεῖς ὑπὲρ αὐτοῦ; παρεγενόμην ἐγὼ σωφρονίσων; ἀντεῖπον δὲ αἰτουμένῳ τι | παρὰ τούτων; συνηγόρησε δὲ οὗ-* R IV 620 *τος ἢ σοὶ ἢ τῶν σοι προσηκόντων τινί; τί οὖν δίδως ἃ μηδέποτε εἴληφας; ὢ τῆς πολυπραγμοσύνης. κήδεταί τις ἀλλοτρίου παιδὸς καὶ τὸν πατέρα κωλύει σωφρονίζειν τὸν ἑαυτοῦ.* 23. *σύγγνωθι, φησίν, αὐτοῦ τῇ νεότητι. σὺ τοῦτό μοι παρακελεύῃ καὶ τὴν ἡλικίαν τοὐμοῦ παιδὸς ἐμοῦ μᾶλλον ἐπίστασαι ὥσπερ μισθὸν τῇ τίτθῃ τετελεκὼς ἢ ἀπογραψάμενος τὴν ἡμέραν, ἡνίκα ἐτίκτετο; ποῦ δὲ καὶ νέος οὗτος ὀκτωκαίδεκα ⟨ἢ⟩*

1 cf. ad t. V 82, 6

1 *ἀπαλλαγείην — ποτέ* ad versum comoediae Atticae revocat Kockius Com. Att. fr. III p. 502 n. 510 | *τούτου τοῦ κρόνου B* | *ἢ* (supra *εἰ*) *M* 2 *ἐπιπλέον Va* 3 *δὲ* om Mor | *οἰμώττων HV* 4 *οὔ* om *ClM* | *παύσομαι B* sed *ομ* in ras, *Va* sed *ο* in *ω* corr m², Mor | *με HV* 6 *ἐνοχλήσει Va* *ὀχλήσῃ BM* *ὀχλήσει H* *ὀχλῇ* (supra *σ*) *V* 7 *ἔστι νέος* Mor 8 *τίς — παραιτούμενος* praemissis verbis *παραιτοῦμαι τὸ ἀξιῶ. Λιβάνιος* citat Andr. Lopadiota lex. Vind. p. 148, 7 ed. Nauck | *εἶ* scripsi e *VBVaClM* *εἰ H* edd | *ὁ* om *ClM* Mor inser *Va²* 9 *ποῦ* (2)] *πόθεν Cl* | *ἀσελγεῖς B* 10 *σωφρονίσων* scripsi e *Cl* *σωφρονίσας HVBVaM* edd sed „*num τοῖς σοῦ σωφρονισταῖς* num praesto fui reprehensoribus, castigatoribus tui?“ Re 11 *τι* scripsi *τί* libri edd | *περὶ Va* 12 *ἢ* (1) om *ClM* 17 *ἐμοῦ* scripsi ex *HVBVa* *σὺ ClM* edd sed *σὺ ἐμοῦ* coni Re 19 *ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν* coni Re | *ἢ* inserui auctore Iacobsio Lect 131 om libri edd

καὶ εἴκοσιν ἔτη ταυτὶ γεγονώς; οὐ γὰρ προσπεφυκέναι ταῖς πέτραις καὶ ἀποτρώγειν τῆς ἀρούρας ἐχρῆν. ἀλλ' ἀδικεῖν τηλικαῦτα; <ἢ τὴν μὲν τούτου νεότητα> ὁρᾷς, τὸ δὲ γῆρας τοὐμὸν οὐδαμοῦ τίθης, ὃ καταγέλαστον οὗτος ἐποίησε;

24. *Καίτοι εἰ καὶ ἐμοὶ συνηγόρεις, ἠγανάκτησα ἂν καὶ περίεργον καὶ πολυπράγμονα ἄν σε ἐκάλεσα, ὥσπερ καὶ εἶ. οὐ γὰρ εἶ τὸ μηδέν σοι προσῆκον μειράκιον παραιτούμενος; τί γὰρ καὶ φήσεις αὐτὸ προσήκειν σοι; πατρικὸς εἶ φίλος αὐτῷ; ἀλλ' ἐχθροί μοι πάντες ὑμεῖς. ἀλλὰ συγγενὴς ἐμοί; πόθεν; οὐδενὸς ἀνθρώπων ἐγὼ συγγενής. ἐκ τῶν πετρῶν ἀνέφυν. ἐκεῖναί μοι φίλαι, ἐκεῖναί μοι συγγενεῖς. ἐκεῖναι μόνον αὐτόν, εἰ φθέγξαιντο, παραιτήσονται, ἀνθρώπων δὲ οὐδὲ εἷς. ἀλλ' ὅσῳ μᾶλλον προσίοι τις, τοσούτῳ μᾶλλον ὀργίζομαι.*

25 *Ἔρημος οὖν ἔσῃ, φησίν. εἶτα σὲ τοῦτο, ἄνθρωπε, ὀδυνᾷ; μέλει δέ σοι τῶν ἐμῶν; διὰ τί; συμπότης εἰμί σοι, συστρατιώτης, συγκυνηγέτης; ἢ δέ-*

---

9 Arist. av. 142 12 Il. *χ* 126. Od. *τ* 163. Plat. apol. p. 34 D 18 Aeschin. Ctes. p. 90, 6. Xen. cyn. 10, 2 et 14

---

1 *ταῦτα Va* 2 *τᾶσ Va* sed *τῆσ* suprascr m² *τὰς BClM* Mor 3 *οὐκ* ante *ἀδικεῖν* inserendum coni Iacobs | *ἢ* — 4 *νεότητα* inserui auctore Re om libri edd 4 *δὲ* post *γῆρας* in marg *Va*² | *γῆρας Va* sed *ῆ* ex *έ* corr m² | *τιθεὶς Va* sed *τίθης* suprascr m², *Cl* Mor 5 *οὗτος* om *VaClM* Mor 7 *ἄν* om *M* 8 *οὐ M* sed eras et in *καὶ* corr *y* | *ἦ Cl* *εἰ B* lac 6—7 litt *H*, 3 litt *V*, ras 1—2 litt *Va* | *παραιτούμενος* om *HVBVa Cl* 9 *καὶ φήσεις αὐτὸ* scripsi auctore Re *φήσεις αὐτὸ καὶ* libri edd 10 *μοι* scripsi ex *HVBVa* *μου ClM* edd 11 *ἐμός Va* 13 *μοι* om *HV* | *φθέγξαιντο H* sed *ν* eras, *Va* sed e *φθέξαιτο* corr m² *φθέγξαιτο V* *φθέγξονται Cl* 14 *οὐδὲ εἷς* scripsi ex *HVB* *οὐδείς VaClM* edd 15 *ὅσῳ* scripsi ex *HVB* *ὅσον VaClM* edd | *προσίοι* scripsi ex *HVVaCl* coll. t. IV 178, 24 R *προσίῃ BM* edd | *τίς HBVa* | *τοσούτῳ* scripsi ex *HVB* *τοσοῦτον VaClM* *τοσοῦτο* edd 16 *μὲν ἄνθρωπε τοῦτο B* 17 *μέλλει VaCl* | *διατί BVaCl* 18 *σοῦ HV* | *συγκυνηγέτης* om *VaCl*

δοικας μή σε ἀφίκωμαι πρὸς κοινωνίαν παρακαλέσων; πάνυ γε, ἵν' ὥσπερ τὰ κηλώνεια τὴν δίκελλαν ἀναφέρῃς. μὴ σὺ κρείττων εἶ τοῦ Μανοῦ γεωργός; ἀλλ' ὅμως κἀκεῖνον ἐξήλασα τῆς ἐσχατιᾶς, ἵνα μὴ R IV 621 *δεύτερος γεωργῶ. σὺ δὲ οἴει με παντὸς ἀηδέστερον γεωργήσειν ἐρημωθέντα παντάπασιν, ὥσπερ φαῦλον ἢ τὸ τυχὸν ⟨ὂν⟩ εὐτύχημα μηδένα ὁρᾶν;* 26. *εἰ δὲ δὴ καὶ κακόν, ὡς σὺ φῄς, ἡ ἐρημία, τίς ἔρημος ἀνθρώπων χεῖρας ἔχων καὶ πόδας; οὐκ ἀρκεῖ τοῦτο τὸ πλῆθος αὐτῷ σκάπτειν, ἀροῦν, ὑδροφορεῖν, τἄλλα ποιεῖν ἃ κατ' ἀγρὸν ἀεὶ πράττεται; τί δὲ καὶ ὀνήσειεν οὗτος ἄν με συνὼν διεφθαρμένος οὕτω καὶ γενόμενος τοῖς ὑμετέροις παισὶ παραπλήσιος;* 27. *ἐγὼ δὲ μάλιστα μὲν οὐδένα ὁρᾶν βούλομαι, εἰ δ' ἄρα ἀνάγκη, ἐμοί τινα παραπλήσιον, αὐχμῶντα καὶ μοχθηρὸν καὶ μήτε καταγελῶντα μήτ' αὖ φιλεῖν με ἐθέλοντα. ἴσον γὰρ τοῦτο ἐκείνῳ τἀδίκημα τίθημι. ἕως δ' ἂν μηδεὶς τοιοῦτος φανῇ, ἔσται μοι καὶ παῖς καὶ φίλος καὶ συγγενὴς καὶ πάντα ἁπλῶς ἡ ἐρημία. ἐκείνη μοι συμβιώσεται, ἐκείνη με γηροβοσκήσει, ἐκείνη με καὶ τεθνεῶτα καλύψει.*

2 Arist. fr. com. II 1186, 40 M (I 558, 679 K). Her. I 193, 1; VI 119, 2 3 Hesych. s. v. *εἰς ἀγρὸν Μάνης*. prov. Bodl. 385. Arist. av. 1324 sq. 7 Amph. com. *ἐριθ*. III 308, 17 M (II 241, 17 K) 20 Eur. Alc. 663 sq. Med. 1033 sq. | Il. *ε* 553

1 *τε HV* 2 *κηλώνεια* scripsi *κηλόνεια* libri sed *κηλώνια* suprascr *HV*, edd 4 *ἐξήλασα* scripsi ex *HBVaClM* *ἐξήλακα V* edd 5 *παντὸς* scripsi e *M* *πάντως HVBVaCl* edd 7 *ὂν* inserui e *Cl* post *τυχὸν* ut post *φαῦλον* inserendum coni Re om *HV BVaM* edd sed *ἢ* post *φαῦλον* inserendum coni Mor 8 *μὴ* ante *κακόν Cl* | *φῂς* libri edd | *ἡ* om *B* 10 *τἆλλα H* 12 *διεφθαρμένον V* | *οὕτως BVaCl* | *καὶ* non ante sed post *γενόμενος M* Mor 13 *ὑμετέροις* scripsi ex *HVBVa* *ἡμετέροις ClM* edd | *δὲ* om *VaClM* Mor | *μὲν* om *ClM* 16 *ἂν HVCl* | *με* om *VaClM* et *γρ* in marg Mor | *ἶσον HVaClM* | *γὰρ* om *VaCl* | *τούτω ἐκεῖνο HV* 17 *ἐκείνου B* | *δ'* om Mor 20 *γηρωβοσκήσει BM* | *καλύψει* scripsi e *VaClM* et *γρ* in marg Mor *δέξεται HVB* edd

Sequuntur duae *παρασίτου* declamationes.

XXVIII.

Declamatio inscripta *Παράσιτος ἐπὶ δεῖπνον κληθεὶς βουλόμενος θᾶττον ἀπαντῆσαι ἵππον λαβὼν τῶν ἐξ ἱπποδρόμου ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κεκληκότος. βωμὸς δὲ ἦν πρὸ τῆς αὐλείου θύρας, νομίσας δὲ καμπτὸν εἶναι τὸν βωμὸν ὁ ἵππος ἔκαμψε καὶ συναρπάσας τὸν παράσιτον ἀπήγαγε. καὶ μείνας ἄδειπνος τῇ ὑστεραίᾳ ἑαυτὸν προσαγγέλλει* qua parasitus per equum circensem aram aulae pro meta accipientem cena ad quam invitatus erat frustratus ut mortem subeat a iudicibus petit[1]), magis quam altera (aeque atque prior *δυσκόλου* magis quam altera) lepore argumenti et elocutionis singularem gratiam lectorum iniit.[2]) Itaque tantum abest ut 'corporis' finibus coercita sit, ut non solum in plures 'eclogas' recepta sit sed etiam 'solitaria' manserit. Numerus igitur codicum quibus ad hanc aetatem pervenit, maximus est. Sunt enim hi 42:

---

1) De hac re cf. p. 494 not. 1. Huic quoque declamationi ansam e mimo quodam (cf. Iuven. V 157) Libanium cepisse coniecerim, sed in persona *παρασίτου* depingenda multa eum comoediae Atticae (cf. O. Ribbeck, Kolax p. 21 sq.; Aem. Giese, De parasiti persona, Berolini 1908 p. 9 sq.), etiam plura litterarum generi quod *χαρακτηρισμός* appellatur (cf. Ribbeck l. l. p. 31 sq.) debere mihi persuasum est.

2) E contrario inter nostrates A. Gasdae (p. 4) declamatio a Libanio abiudicanda scriptorique aetatis multo inferioris tribuenda visa est. At quas ille protulit offensiones aut facile tolluntur aut, ut *Κίρκης ἄντρα*, non sunt. Nam Circes domus cum Calypsonis antro vel Lotophagi cum Ciconibus confusi p. 582, 8 sq., Ulixis socii a Circe *εἰς σύας καὶ ποικίλων θηρίων ὄψεις* transformati ib. 12, Diomedis Thracis equae dictae *αἱ Αἰτωλικαὶ* p. 586, 8 non magis mihi ab indole parasiti qui parum *libros inspexit* (Plaut. Stich. 454) abhorrere videntur quam *Daedalus Niobam in equum Troianum includens* vel *Diomedes et Ganymedes fratres Helenae* vel *Agamemnon Helenam rapiens et Dianae cervam subiciens* a Trimalchione Petroniano (52 et 59).

Incipio a 'corporalibus'.

1. Codex Hierosolymitanus bibliothecae patriarchalis S. Crucis 57 (= Cr) palimpsestus saec. XI/XII continet folio 26ᵛ titulum, folio 26ʳ initium declamationis usque ad p. 576, 8 ἐπιτρέπει μοι et folio 25ᵛʳ verba quae succedunt τὸ συμβεβηκὸς usque ad p. 581, 12 τῶν θε[ατῶν]. Omnia exceptis primis lineis etiam nunc bene legi possunt. Vide t. V p. 154 sq. Excussi.

2. Hierosolymitanus bibliothecae patriarchalis S. Sepulcri 107 (= H) saec. XIV fol. 103—105. Vide t. V p. 150 sq. Contuli.

3. Vaticanus gr. 940 (= V) saec. XIII/XIV fol. 88, 89, 91.[1] Vide t. V p. 152 sq. Contuli.

4. Monacensis gr. 96 (= Mon) saec. XVI fol. 100 si non ex ipso Vaticano gr. 940, certe ex eius fratre gemello descriptus.[2] Collatus est a Reiskio, qui eum Bavaricum secundum appellatum littera B insignivit, et anno 1816 a Fr. Iacobsio. Vide t. V p. 364 sq.

Ex eodem quo Monacensis gr. 96 exemplari fluxit

5. Matritensis N-130 saec. XVI fol. 169ᵛ. Vide t. I p. 428 sq. et t. V p. 364.

6. Laurentianus LVII 21 saec. XIV/XV fol. 172ᵛ. Vide t. V p. 158 sq.

7. Barberinus II 41 nunc Vaticanus (= B) saec. XV fol. 432ᵛ. Vide t. I p. 24 sq. Meum in usum contulit Pius Franchi de Cavaleriis.

Corpus mutilatum reddunt codices

8. Parisinus gr. 3019 saec. XIV/XV fol. 66. Vide t. IV p. 306 sq.

9. Parisinus Coislinianus gr. 180 saec. XV/XVI fol. 6ᵛ. Vide t. II p. 54.

10. Chalcenus monasterii S. Trinitatis saec. XV fol. 329ᵛ et 366ᵛ. Vide t. V p. 224 sq.

---

1) Numerus 90 in foliis numerandis omissus est.

2) Ut uno exemplo defungar, Monacensis aeque atque V p. 581, 2 ἀμφίους pro αὐλείους exhibet.

Transeo ad 'eclogarios'.

11. Berolinensis gr. 195 olim Claromontanus (= Cl) saec. XIV fol. 66 (275). Correctus est tribus manibus, prima, secunda, quarta. Vide t. IV p. 410 sq. Contuli.

12. Laurentianus LVII 44 (= La) saec. X fol. 73. Correctus est tribus manibus (*f*, *n*, *s*), scholiis ornatus manu quarta (*y*). Vide t. I p. 224 sq. Contuli.

Ex hoc vel eius fratre gemello fluxit

13. Vindobonensis philos. et philol. IV 82 (= Vi) saec. XIV fol. 109[v]. Correctus est manu secunda e codice alterius familiae, ut videtur, *B*.[1]) Vide t. V p. 169 sq. Contuli.

14. Vaticanus gr. 82 (= Va) saec. XIV fol. 38. Correctus est duabus manibus, secunda e codice alterius familiae et tertia. Vide t. I p. 48 sq. et supra p. 497. Contuli.

15. Parisinus gr. 3014 saec. XIV fol. 190. Vide t. II p. 375 sq. Adhibitus est a Morello.

16. Athous Laurae S. Athanasii Ω 123 saec. XIII fol. 193. Vide t. I p. 323 sq.

17. Ambrosianus L 64 (485 in catalogo Martinii et Bassii) saec. XIV fol. 97. Vide t. I p. 426 sq.

18. Vaticanus gr. 84 anno 1425 exaratus fol. 48[v]. Vide t. I p. 415 sq.

19. Parisinus gr. 3018 saec. XV fol. 132. Vide t. V p. 173 sq.

20. Mosquensis bibliothecae synodalis 489 (antea 317) saec. XV fol. 68. Vide t. V p. 180 sq.

21. Neapolitanus II E 19 (CLIV in indice Cyrilliano) fol. 154. Vide t. I p. 331 sq.

22. Monacensis gr. 529 saec. XIV fol. 196. Vide t. V p. 185.

23. Athous Batopaedii 367 saec. XIV/XV. Vide t. II p. 185 sq.

24. Matritensis N-86 saec. XV fol. 48[v]. Vide t. V p. 299.

---

1) Cf. p. 584, 11; 585, 6.

25. Escurialensis T-II-15 (151 in catalogo Milleriano) saec. XVI fol. 74. Vide t. V p. 7 sq.

26. Laurentianus LVII 47 saec. XV fol. 36. Vide t. IV p. 302.

27. Parisinus gr. 2961 saec. XV fol. 35. Vide t. II p. 188 sq.

28. Vallicellanus F 14 (81 in catalogo Martinii) saec. XVI fol. 40^{v}. Vide t. II p. 196 sq.

29. Bodleianus Canonicianus gr. 41 saec. XV fol. 108. Vide t. V p. 186 sq.

30. Laurentianus S. Marci 308 saec. XV fol. 118. Vide supra p. 499.

31. Vaticanus Ottobonianus gr. 46 saec. XVI/XVII fol. 76. Vide supra p. 2 sq.

32. Parisinus gr. 2998 (= P) saec. XIV fol. 307^{v}. Raro variae lectiones manu secunda primae proxima in margine positae sunt. Vide supra p. 112 sq. Contuli.

33. Vaticanus Palatinus gr. 213 saec. XIV fol. 281^{v}. Vide t. V p. 183 sq. Initium contuli. Codex prope a Laurentiano LXIX 37 (v. p. 569 n. 41) stans pretio caret.

34. Vaticanus gr. 956 saec. XIV fol. 17. Vide t. V p. 414 sq.

260 35. Vaticanus gr. 108 bombycinus formae quartae saec. XIV/XV continet fol. 1 *ἀφθονίου σοφιστοῦ προγυμνάσματα* cum scholiis

fol. 23 *ἑρμογένους τέχνη ῥητορική. περὶ στάσεων*

fol. 160 *τοῦ αὐτοῦ μελέται*

νόμος ἦν μετὰ τοῦ τυράννου καὶ τοὺς παῖδας ἀποσφάττεσθαι cum protheoria (t. IV 799 R)

fol. 164^{v} *παράσιτος ἐπὶ δεῖπνον κληθεὶς κτλ.*

fol. 166 *μενάνδρου περὶ ἐπιδεικτικῶν.*

Initium contuli. Est codex prioris familiae pretio privus.

Agminis ducem declamationem exhibent codices:

36. Ambrosianus I 49 sup. (460 in catalogo Martinii et Bassii) anno 1488 exaratus fol. 111. Vide t. I p. 363 sq.

37. Parisinus gr. 3017 saec. XV fol. 122, qui ex

eodem quo Ambrosianus exemplari fluxit. Vide t. II p. 4 sq. Collatus est a Boissonadio.

38. Vaticanus Palatinus gr. 360 saec. XVI fol. 40. Vide t. II p. 201.

E genere codicum ‘solitariorum’ sunt:

39. Ambrosianus E 81 sup. (295 in catalogo Martinii et Bassii) saec. XV fol. 269. Vide t. V p. 294 sq.

40. Darmstadiensis 2773 (= D) bombycinus (21,7 × 261
14, 3 cm) saeculi XIV/XV miscellaneus[1]) Parisiis anno 1810 a Bastio emptus continet fol. 170 declamationem inscriptam *παράσιτος ἐπὶ δεῖπνον κληθεὶς κτλ.* cum glossis. Desinit in folio 171 verbis p. 578, 14 *ἀλλ' οὐχ ἵππον αἰτήσας.* Crebrae sunt rasurae correctionesque manu secunda factae. Contulit meum in usum Ludovicus Voltzius.

41. Laurentianus LXIX 37 (= Laur) chartaceus 262
formae quartae continet fol. 1—3 manu saeculi XVI neglegentissime exaratam declamationem *παράσιτος ἐπὶ δεῖπνον κληθεὶς κτλ.*

Sequitur alia manu nitide exaratus *Ἀπολλωνίου ἀλεξανδρέως βίος.* Conluli. Vide p. 570.

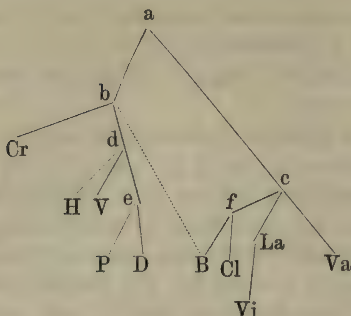
42. Vindobonensis phil. CCVIII chartaceus formae 263
quartae miscellaneus variis manibus saeculi XV exaratus continet fol. 116—120 *παράσιτος ἐπὶ δειπ* (quod manus recentior in *δεῖπνον* supplevit) *κληθεὶς βουλόμενος κτλ.* Inspexi.

Ex his quos in censum vocandos esse duxi codices decem *CrHVPDBClLaViVa* rursus in duas discedunt familias quarum prior codicibus *CrHVPD*, altera codicibus *BClLa ViVa* continetur, ita tamen ut *B* hic quoque etsi rarius quam plerumque mixtae recensionis vestigia prae se ferat.

Necessitudinis vero vinculum quo singuli codices inter se coniuncti sunt hoc tibi reddet stemma:

---

1) Cf. t. II p. 118 et L. Voltz et G. Croenert Centralbl. f. Bibliothekswesen XIV p. 537 sq.

In universum quidem hic quoque prior familia alteram fide superat.

Lectiones codicis Laurentiani LXIX 37 a me collati ab apparatu critico fere exulare iussi. Nam recensionem ex utraque familia, etsi magis e priore quam ex altera, mixtam nec fere quicquam bonae frugis praebet.

Argumentum totius declamationis respexit Io. Tzetzes ep. 26 *γίνωσκε δὲ ὡς καὶ τὸ τοῦ παρασίτου πεπόνθαμεν κληθέντες εἰς λαμπροτάτην ἑστίασιν καὶ οὕτω πως ὑστερίσαντες* et fuse reddidit in commentario ad illam scripto hist. 160 (chil. VIII 23) *λίχνον τινὰ παράσιτον Λιβάνιός που γράφει | ὅτι κληθεὶς εἰς ἄριστον καὶ χρῄζων ταχὺ φθάσαι | ἵππον ζητήσας ἔλαβε τῶν ἁμιλλητηρίων. | ὡς δ' εἰς ὁμοιοστάδιον τόπον βαδίζων ἦλθε | καὶ στήλη τις ἐφίστατο σχήματι καμπτηρίας, | δόξας ὁ ἵππος ἱππικὸν τὸν τόπον πεφυκέναι | μέχρις ἑσπέρας τὰς καμπὰς ἐποίει ῥύμῃ δρόμους, | καὶ ἄκων ὁ παράσιτος ἐφέρετο τῇ βίᾳ, | περὶ ἑσπέρας μόλις ὁ νῆστις πεσὼν ἐλείφθη.* Ternos locos ex ea excerpserunt Maximus Planudes in florilegio Palatino[1]) et Macarius Chrysocephalus in Roseto[2]), duos Andr. Lopadiota in lexico Vindobonensi[3]), unum auctor excerptorum codicis Neapolitani II C 32.[4])

1) Cf. t. I p. 73. 2) Cf. t. I p. 351 sq.
3) Cf. t. I p. 238. 4) Cf. p. 507 et t. V p. 368 not. 3.

Declamatio in lucem protracta est a Fed. Morello editione hodie rarissima[1]) (= Mor[1]) quae hunc habet titulum: „*Λιβανίου σοφιστοῦ παράσιτος ἐπὶ δεῖπνον κληθείς. Libanii sophistae parasitus ob coenam occisam se ipsum deferens. Ex Bibliotheca Regia. Interprete Fed. Morello Profess. Reg. Lutetiae, Apud Claudium Morellum, via Iacobaea ad insigne Fontis. CIↃ. IↃↃ. I. Cum privilegio Regis Christianiss.*" Textum (p. 3—14) sequitur dedicatio *Iacobo Gueslaeo Cognitori Regio et sacri Consistorii Senatori* facta (p. 15—16), hanc versio latina (p. 17—24) cuius in margine nonnullae emendationes textus graeci notaeque criticae positae sunt. E Regia bibliotheca se eam protraxisse Morellus non solum titulo sed etiam hisce dedicationis verbis profitetur: „*Ne patiare, Vir clariss. ut quem e Graecia, Regii Gazophylacii ope, in Latium transtulimus lateat et Lethaeis tenebris Orci devoretur*". Ac fundamentum quidem textus ei praebuit, ut cum e singularibus lectionibus tum e lacunis apparet, apographum codicis Parisini gr. 2998 (= *P*)[2]), verum non unicum. Nam nonnulla, ut p. 583, 8 *ἑστίασις ἑτέρα τοῦ κεκληκότος*, habet quae in hoc desunt, ab ipso vero excogitari non potuerunt sed ex alio codice sumpta sunt. Quem non alium nisi quem etiam in plerisque reliquis declamationibus adhibuit, id est Parisinum gr. 3014, fuisse maxime verisimile est. Cf. supra p. 509.

Hanc editionem paucis in textu graeco, etiam paucioribus in versione latina mutatis Morellus quinque annis post Liban. opp. vol. I p. 315—322 (= Mor[2]) repetivit, sed in '*Notatis ad Libanium*' editioni praemissis f. IIII^{v} nonnulla ex illo „*alio Codice Regio*" correxit.[3])

Hunc textum valde mendosum cum ope codicis *Bavarici* id est Monacensis gr. 96, quem e codice prioris familiae fluxisse supra dixi, tum ex ingenio Reiskius (= Re) cor-

1) Mihi ipsi aliquando ut exemplar acquirerem contigit.
2) Sed cum codicem iam tum Regium fuisse dicit, errasse videtur. Cf. supra p. 112 et 373.
3) Simplici compendio *Mor* consensum utriusque editionis significavi.

rexit correctumque uxor quae editionem curavit (t. IV p. 150—158) prelis dedit.

Nonnulla ad textum corrigendum contulerunt Fr. Iacobsius cum alibi tum in Friedemanni et Seebodii Miscellaneis criticis II 372 sq. (= Misc) qui et ipse codice Monacensi gr. 96 usus est, A. Gasda[1]), Cobetus, C. Meiser.

1) Cf. t. V p. 198.

XXVIII.

Παράσιτος ἐπὶ δεῖπνον κληθεὶς βουλόμενος θᾶττον ἀπαντῆσαι ἵππον λαβὼν τῶν ἐξ ἱπποδρόμου ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κεκληκότος. βωμὸς δὲ ἦν πρὸ τῆς αὐλείου θύρας, νομίσας δὲ καμπτὸν εἶναι τὸν βωμὸν ὁ ἵππος ἔκαμψε καὶ συναρπάσας τὸν παράσιτον ἀπήγαγε. καὶ μείνας ἄδειπνος τῇ ὑστεραίᾳ ἑαυτὸν προσαγγέλλει.

1. *Ἰσχύω μὲν οὐδ᾽ ἃ πέπονθα πρὸς ὑμᾶς* R IV 150 *εἰπεῖν, οὕτω δυστυχῶ τοῖς ἅπασιν, οὔτε γὰρ φωνὴ*

Cr = Codex Hierosolymitanus S. Crucis 57
H = Hierosolymitanus S. Sepulcri 107
V = Vaticanus gr. 940
P = Parisinus gr. 2998
D = Darmstadiensis 2773
B = Barberinus II 41
Cl = Berolinensis gr. 195, olim Claromontanus
La = Laurentianus LVII 44
Vi = Vindobonensis philos. et philol. IV 82
Va = Vaticanus gr. 82

---

5 Et. M. p. 186, 14 *βαλβὶς ἡ ἀφετηρία καὶ ὁ καμπτός*; p. 609, 29 *νύσσα ὁ καμπτός.*

---

1 *βουλόμενος* — 8 *προσαγγέλλει*] *καὶ ἀποτυχὼν ἀξιοῖ ἀποθανεῖν Va* 2 *τῶν* reposui e *CrHVPClLa* *τὸν Vi* Mor[1] om *DB* Mor[2] sed ex „*alio Cod. mnsc. Reg.*" inserendum coni Notat. ad Lib. f. IIII^v, Re | *ἱπποδρομίον D* Mor sed *ἱπποδρόμου* ex *alio Cod. mnsc. Reg.* scribendum coni Not l. l. cf. p. 578, 8 6 *καὶ*(2) om *ClLaVi* 9 *ἃ V* sed *ὃ* adscrips m[2] | *ἡμᾶς Cl* 10 *δυστυχῶ La* sed *χῶ* in ras *s* | *φωνῆ La* sed ˜ in ` corr *n*

πάρεστί μοι λιμῷ προαπειρηκότι καὶ τὸ τῆς μνήμης ὑπέρρει μὴ ὕπνου τετυχηκότι, πῶς γὰρ ἂν ἐπὶ κενῇ τῇ γαστρὶ καθεύδειν ὑπῆρχε; τοσοῦτον δ' οὖν ὅμως ἤρκεσα πρὸς τὸν λιμὸν ἀντισχεῖν ὅσον ἃ πέπονθα πρὸς ὑμᾶς εἰπὼν καταλῦσαι τὸν βίον. 2. *τί γὰρ ἔτι μοι βιωτὸν εὐωχίας πολυτελοῦς ἐκπεπτωκότι; πῶς δ' οὐ προεπειχθῆναι πολλῷ βέλτιον ἢ παρ' ἑτέρων ἀκοῦσαι διηγουμένων οἵας μὲν αὐτοὶ διαίτης ἀπολελαύκασιν, οἵων δ' ἐμοὶ διαμαρτεῖν ἀγαθῶν μόνῳ συμβέβηκεν, ᾧ καὶ πρώτῳ τυγχάνειν καὶ τοῖς ἄλλοις ἐξηγεῖσθαι τὰ τοιαῦτα σύνηθες ἦν.*

R IV 151 3. *Τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις,* | *ὦ ἄνδρες, τοῖς τὴν αὐτὴν ἡμῖν ἐπανῃρημένοις τὴν τέχνην τότε τοῦ ζῆν ὁ θάνατος αἱρετώτερος εἶναι δοκεῖ, ὅταν ἐπιλίπωσι μὲν οἱ δειπνίζοντες, οἴκοι δὲ τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν ἐκ-*

7 Alciphr. ep. III 6. Plaut. Stich. 639. cf. t. IV 118, 12 13 Xen. apol. 1 | cf. p. 584, 3. Luc. paras. 1 sq. Giese de parasiti persona p. 24 14 Her. VII 46, 3

3 *οὖν* om *BLaViVa* 4 *τὸν* om *Va* 5 *καταλύσαι CrHVDBClLaVa* edd | *ἔτι* scripsi ex *HBLaVi* Mon 96 cum Iacobsio Misc Philostr im. 649 *ἔστι PVa* Mor *ἐστι CrV* Re *ὅτι Cl* 7 *προεπειχθῆναι P* sed *προαπαγχθῆναι* in marg m² cf. p. 585, 9 8 *οἵας La* sed *α* in ras *s* *οἵης Vi* | *διαίτης αὐτοὶ Va* 9 *δ' ἐμοὶ* scripsi *δέ μοι* libri edd 10 *πρώτῳ* scripsi e *CrHVPBLaViVa* *πρῶτα Cl* sed in *πρώτω* corr m², edd *πρῶτον D* | *τὰ τοιαῦτα*] *ταῦτα B* 11 *ἂν* ante *ἦν* Mor del Re 12 *τοῖς* — 15 *ἐκφροντίζωσι* praemissis verbis *τῆς μελέτης ἐν ᾗ παράσιτος ἄδειπνος μείνας ἑαυτὸν προσαγγέλλει* citat Macarius Chrysocephalus fol. 85 | *τὴν αὐτὴν* — 13 *τέχνην*] *παρασίτοις* Macar | *τὴν αὐτὴν* scripsi e *D* cum Gasda *ταυτὴν La* sed e *ταύτην* corr *s*, *Cl* *ταύτην CrHVPBViVa* edd 13 *τὴν* om *D* 14 *ὅταν* — 15 *δειπνίζοντες* praemissis verbis *δειπνίζω ἕτερον. Λιβάνιος* citat Andr. Lopadiota lex. Vindob. p. 52, 14 ed. Nauck | *ὅτ' ἂν Cl* | *οἱ δειπνίζοντες μὲν ἐπιλείπωσιν* (*ἐπιλείπωσι Vi* *ἐπιλίπωσιν Va*) *LaViVa* | *ἐπιλίπωσι* scripsi e *CrHVD* sed in hoc *ἐπιλί* in ras, *B Cl* Macar *ἐπιλίπωσιν Va* *ἐπιλείπωσι Vi* edd *ἐπιλείπωσιν La* *ἐπιλείπουσι P* sed *ου* in ras m² 15 *αὐτοὶ* post *ἀναγκαίαν*

φροντίζωσι. καὶ καλῶς, οἶμαι, καὶ δικαίως ἀφειδοῦσι πρὸς τὴν τελευτήν. οἷς γὰρ οὐκ ἔστιν ἕτοιμον ἀζημίως παρατίθεσθαι τράπεζαν, τούτοις ἀνθ' ὅτου καὶ ζῆν αἱρετέον; 4. *ἐγὼ δὲ ὁ δείλαιος ἐν ἀκμῇ τῆς εὐτυχίας, ὅτε μοι τὸ παρὰ τῶν φίλων ἀφθονέστερον ἐστρατήγησεν ἡ Τύχη, τότε βασκανίᾳ δαίμονος, οὐκ οἶδ' ὅπως, ὥσπερ ἐν πολιορκίᾳ μεμένηκα ἄσιτος καὶ διπλῇ τρυχόμενος ἀσιτίᾳ τεταλαιπώρημαι. τῆς τε γὰρ προσδοκωμένης εὐωχίας ἐν παρασκευῇ γεγονὼς ὅλον ἐμαυτὸν ἐκένωσα πρὸς ὑποδοχὴν τῆς ἐλπιζομένης πλησμονῆς διαμαρτών τε ὧν ἤλπισα τὴν συμφορὰν οὐκ ἔσχον ἑτέρωθεν ἐπικουφίσαι. τί οὖν ἕτερον ἢ θάνατος ἔσται μοι τοῦ κακοῦ λύσις;*

5. *Τοσοῦτον δ' οὖν ὅμως τὸ δυστύχημα χαλεπώτερον συμβέβηκεν, ὅσον μηδὲ τὴν αἰτίαν ἔστιν ἐφ' ἕτερον ἀγαγεῖν ἀλλ' ἢ ἐμαυτοῦ ἀβουλίαν μόνην καταμέμψασθαι. οὐκ οἶδα δ' ὅ τι πρῶτον ὀδύρωμαι τῶν*

1 Arist. nub. 695. 697 5 Xen. anab. II 2, 13 16 cf. t. IV 452, 4

Macar | *ἐκφροντίσωσι BClLaVa* Mor *ἐκφορτίσωσι Vi* sed *ρον* supra *ορ* m² (ζ) *ἐκφροντίσωσιν* Macar
2 *ἕτοιμον* om *D* 3 *ἀνθότου P* | *ἔστιν* supplere quam *οὐκ οἶδ'* ante *ἀνθ' ὅτου* inserere malim 4 *αἱρετόν PD* sed in hoc *ετό* in ras 5 *τὸ* inser *Cl²* | *περὶ LaViCl* sed in hoc in *παρὰ* corr m² | *ἀφθονέστερον* scripsi e *CrHVBLaViVa* *ἀφθονώτερον Cl* *ἀφθονέστατον PD* edd 6 *εἰπεῖν* post *ὅπως PD* Mor del Re 8 *γὰρ* om Mor 9 *ὅλως* Mor sed *γρ ὅλον* in marg Mor² 11 *διαμαρτὼν δὲ PD* 12 *ἐπικουφίσαι ἑτέρωθεν P* Mor 14 *τοσοῦτο D* | „*malim ὂν*“ Re | *χαλεπώτερον συμβέβηκεν* scripsi e *CrHVBLaViVa* *συμβέβηκε χαλεπώτερον PD* edd
15 *ὅσω LaVi* | *μὴ δὲ HPBLaVi* *οὐδὲ Cl* | *ἔσται Cl*
16 *καταμέμψεσθαι Cl* 17 *καὶ* ante *οὐκ* inserendum coni Gasda | *οἶδα δ'* scripsi e *BLaVi* *οἶδα Cl* *οἶδ' CrHVPDVa* edd | *ὅ τι* scripsi cum *Laur* *ὅτι* reliqui libri edd | *ὀδύρωμαι* scripsi e *CrHClVa* cum Gasda *ὀδύρομαι VPDBLaVi* edd

συμβεβηκότων, μᾶλλον δὲ οὐδ' αὐτὰ δίδωσιν ὀδύρεσθαί μοι τὰ δάκρυα, πότερον τὴν ζηλωτὴν ἐκείνην καὶ μακαρίαν κλῆσιν ἢ τὴν περίβλεπτον πορείαν, μᾶλλον δὲ πομπὴν ἣν ἐπὶ δεῖπνον αὐτὸς ὁ δείλαιος πομπεύων ᾠχόμην, ἢ τὴν περὶ τὸ δεῖπνον αὐτὸ συμβᾶσαν ἀτυχίαν ἢ τὸ κατὰ τὴν οἰκίαν ὕστερον σκότος καὶ τὴν ἑστίαν τὴν ἀφεγγῆ καὶ τὸν ἀπολέσαντά με λιμόν, ὃς οὐδ' ὀδύρασθαι σαφῶς ἐπιτρέπει μοι τὸ συμβεβηκός. βιαστέον δ' οὖν ὅμως ἃ πέπονθα πρὸς ὑμᾶς ἄνωθεν εἰπεῖν, ἐπεὶ καὶ τοῖς ἀλγοῦσι φέρει παραμυθίαν ἃ πάσχουσι πρὸς ἑτέρους ἐξαγγέλλειν.

R IV 152 6. | *Ἐκάλει μέ τις ἐπὶ δεῖπνον τῇ προτεραίᾳ τῶν γνωρίμων παρακελευσάμενος ὡς τάχιστα συμβάλλειν, ἐνεανιεύσατο γὰρ περὶ τῆς διαίτης· ἐγὼ δὲ καὶ ἄλλως ἐκ παιδὸς τὸ περισπούδαστον ἐκεῖνο μάθημα τοῖς περὶ τραπέζας πονουμένοις ἤμην πρὸς ἐμαυτὸν ἐκμανθάνων οὐδέν τι παυόμενος τοῖς ἐπὶ δεῖπνα*

10 cf. ad t. IV 151, 11 16 cf. t. V 540, 16 17 Aristophont. *ἰατρ.* III 357, 1 M (II 277, 4 K). Amph. III 318, 38 M (II 248, 39 K)

1 *δ'* *LaViVa* | *δίδωμι* *Vi* sed *σι* supra *μι* m² | *ὀδύρασθαι* *BClLaViVa* 2 *μοι* inserui e *CrHVBClDVi* om *PLaVa* edd | *πρότερον* *Vi* sed ρ(1) del 5 *ὁδεύων* *P* Mor | *τὴν* non ante *περὶ* sed ante *συμβᾶσαν* *LaViVa* 7 *καὶ* (2) Mor om libri 8 *οὐδ'* om *P* | *ὀδύρεσθαι* *HVPD* | *μοι* post *ὀδύρασθαι* *B* 9 *δ'* om *D* 10 *ἄνωθεν εἰπεῖν* reposui e libris *εἰπεῖν ἄνωθεν* edd | *τοῖς* — 11 *ἐξαγγέλλειν* citat Macarius fol. 85 | *ἀσθενοῦσι* *BCl* sed in hoc *σθεν* in ras 2 litt m⁴ 11 *ἑτέρους* *Va* sed *ους* ex *οις* corr m² 12 *τίς* *Cr* 13 *ὡς* om *Va* *ἐς* *D* | *συμβαλεῖν* *DVa* sed in hoc in *συμβάλλειν* corr m¹ et γρ *συμβάλλειν* in marg m² 15 *ἐκ παιδὸς* non ante *τὸ* sed ante *ἤμην* *BCl*
16 *τὰς* ante *τραπέζας* *D* | *ποιουμένοις* *HV* | *ἤμην* in *ἦ μὴν* mutandum censuit Iacobs Misc, delendum Ach T 728 *ἤμην* in ras *Va*² *ἦμην* *P* 17 *καὶ* ante *οὐδὲν* *Va* et ex '*alio Regio Codice*' Mor Not | *οὐδ' ἔτι* *D* sed *οὐδὲν καὶ νῦν* suprascr m², *B* *οὐδέ τι* corr *Cl* *οὐδὲ νῦν ἔτι παύομαι* (*neque adhuc nunc desino memoriae imprimere*) coni Re | *παυόμενος* scripsi *παύομαι*

πρώτοις ἀπηντηκόσιν ὅ τε νοῦς σωφρονεῖ καὶ ὁ τόπος εὐτρεπής. τότε δ' ὡς ἐδεξάμην τὸ σύνθημα, πολλῷ πλέον εἰς ὀξύτητα διηγειρόμην. 7. *καὶ πρῶτον κατεμεμφόμην τῇ φύσει, διότι με μὴ πτερωτὸν ἐποίησεν, ἵν' ἔχοιμι περιπέτεσθαι τὰς εὐωχίας εὐμαρῶς, ⟨πρὸς⟩ ἑτέραν δ' ἐτραπόμην τοῦ τάχους μηχανήν, ὡς μὲν ἤλπιζον ὁ δυστυχής, σωφρόνως, ὡς δ' ἤλεγξε τοὖργον, ἐπισφαλῶς. τὴν γὰρ διὰ τῶν ποδῶν ἀτιμάσας διακονίαν, καίτοι γε πολλάκις οἶδα πτηνῷ παρεικασθείς, ὅτε καιρὸς ἐπὶ δεῖπνον ἐκάλει, τρέχειν ἐπενόησα κατὰ τοὺς Μήδων ἀλαζόνας ὁ πάντα περιττὸς καὶ ἐφ' ἵππον στειλάμενος εὐπρεπῶς οὕτως ἐπείγεσθαι παρὰ τὸν κεκλητκότα. τάχος τε γὰρ οὕτως ἡγησάμην προσθήσειν*

11 Amm. Marc. XXIII 6,30

libri edd *ἐπανόμην* Iacobs Ach | *ὁμιλῶν* post *παύομαι Va* et ex '*alio Regio Codice*' Mor Not | *ὅτι* ante *τοῖς* inserendum coni Iacobs | *ἐπὶ* scripsi coll p. 577, 10 et Luc. paras. 13 *περὶ* libri edd *πρὸς* Iacobs | *τὰ* ante *δεῖπνα Cl*

1 *πρώτως BLa* sed in hoc *ως* ex *οις* corr *n*, *Vi* *πρῶτος D* | *ἀπαντηκώς* Mor[1] *ἀπαντηκὼς* Mor[2] sed ex '*alio Regio Codice*' *ἀπαντηκόσι* Not | *ὅ τε* scripsi ut coni Re *ὅτε* libri edd | *ὁ* ante *νοῦς* inser *D* 2 *τρόπος ViVa* sed in hoc *γρ τόπος* in marg m[2] | *εὐτρεπής* scripsi e *PD* sed in hoc *τ* in ras, *ClVa* ut coni ex '*alio Regio Codice*' Mor Not et Re *εὐτρεπὴς* (*πρε* suprascr.) *B* *εὐπρεπὴς CrHVLaVi* edd | *δὲ Va* edd 4 *με* post *πτερωτὸν BCl* om *V LaViVa* | *μὴ* inser *P* 5 *ἵν'* reposui e libris *ἵνα* edd | *τὰς εὐωχίας* in *ταῖς εὐωχίαις* corr *La*[s] | *εὐμερῶς* Re 6 *πρὸς* inserui om libri edd sed *εἰς* vel *πρὸς* inserendum coni Gasda | *ἑτέραν La* sed *α* in ras *f* | *δ' La* sed *δ* in ras *f* *δὲ PDVi* | *ἐτράπην Vi* sed *ἐτραπόμην* in marg m[2] 7 *δὲ PD* edd 8 *τοὖργον* scripsi e *CrHVClLaViVa* *τοὔργον B* *τὸ ἔργον PD* edd | *ἐπισφαλὴς B* | *δὴ* ante *διὰ B* 9 *γε* om *Va* 11 *ὁπόταν περιττ* cum lac 2 vel 3 litt *P* | *ἐφ' ἵππον* — 13 *κεκλητκότα* citat Planudes fol. 105[v], *παράσιτος* in marg 12 *εὐτρεπῶς* Mor[2] sed e *Regio* *εὐπρεπῶς* Not 13 *τε* inserui e *DClLaViVa*, ut e *Regio* inserendum coni Mor Not om *CrHVPB* edd | *ἡγησάμενον P* Mor sed *ἡγησάμην* e *Regio* Not | *προθήσειν Va*

τῷ σπουδάσματι καὶ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἔσεσθαι περιφανέστερος. 8. *ὁ κρίνας δ' οὕτως, εἴ γε δεῖ κρίσιν ταύτην, ἀλλ' οὐκ ἀλογίαν καλεῖν, τὸ μὲν παρά τινος τῶν γνωρίμων ἢ τῶν πολιτῶν ἵππον αἰτεῖν ἀπεδοκίμαζον, ᾔδειν γὰρ οὐκ ἀγαθοὺς ὄντας ἱπποτρόφους παρ' οἷς οὐκ ἔλαττον ἐμοῦ τὸ λιμώττειν οἱ ἵπποι παιδεύονται, τουτωνὶ δὲ περισκοπήσας τινὰ τῶν ἐξ ἱπποδρόμου καὶ γυμνασίων καὶ τῆς τοιαύτης ἀγωνίας* R IV 153 *ἠσκημένων | εὐθὺ τῶν λουτρῶν ὁ μάταιος ᾠχούμην, ὡς αὐτίκα δὴ μάλα πάντας τῷ τε παραδόξῳ τῆς θέας καὶ τῇ ταχυτῆτι τῶν δρόμων ἐκπλήξων.* 9. *ἐλάνθανον δ' ὁ κακοδαίμων ἀσιτίαν ἐμαυτῷ καὶ λιμόν, οὐ φιλοτιμίαν περισκοπῶν, καὶ θάνατον, ἀλλ' οὐχ ἵππον αἰτήσας. ὡς γὰρ ἔδει λελουμένον οἴχεσθαι, τί λέγω λελουμένον; παρέδραμον μὲν οὖν καὶ τὸ λουτρόν, ὑπὸ γὰρ τῆς περιχαρείας πάντα ἦν πάρεργα τὰ γιγνόμενα, ἐπέβην εὖ μάλα σεμνῶς.* 10. *καὶ τὰ μὲν πρῶτα, νὴ τοὺς ἅλας τούτους, ποῖ δὲ ὁ δυστυχὴς*

---

8 cf. p. 581, 11 18 Heliod. Aeth. VI 2

---

1 *προστυγχάνουσιν BClLaVi* sed in hoc *εντυγχάνουσιν* in marg m², *Va* | *ἔσεσθαι La* sed *αι* ex *ε* corr *s* 2 *ὁ* inserui e *CrHVPLaViVa* om *DBCl* *καὶ* edd | *δ'* inserui e *CrHVPDBClViVa* ut e *Regio* inserendum coni Mor Not om *La* edd | *οὗτος P* | *δὴ La* sed *η* in *εῖ* corr *n* et *s*, *Vi* 4 *τῶν*(2) om *Cl* | *πλουσίων* coni Gasda 5 *οὐκ Vi* sed *τοὺς* in marg m² 6 *ἐμοὶ* Mor sed e *Regio* *ἐμοῦ* Not 8 *τὴν τοιαύτην ἀγωνίαν* coni Gasda 9 *εὐθὺ* scripsi cum Gasda *εὐθὺς* libri edd | *τοῦ λουτροῦ D* sed in *τῶν λουτρῶν* corr m² | *ᾠχούμην* scripsi cum Gasda *ᾠχόμην PDCl* et e *Regio* coni Mor Not *εἰχόμην CrHVBLaViVa* edd 10 *ὡς* om Mor | *τε τῷ Cl* | *τε* om *B* 12 *δὲ PD* 14 voce *αἰτήσας* des *D* | *ἔχεσθαι Cl* 16 *τῆς* om *LaViVa* | *αὐτῷ* ante *πάρεργα LaVi* 17 *γινόμενα HPBLaViVa* edd | *δ'* post *ἐπέβην Cl* 18 *ποῖ δὲ* scripsi e *BClLaVi* *πῇ δὲ Va* *ποῦ δὲ P* edd *τῇ δὲ Cr* sed *τῇ* parum certum, *V* (et Pal. gr. 213) *τῇδε H* „*praefero aut πῇ aut ποῖ*“ Re

παρατρέπομαι συμπόσιον τὸ δικαστήριον οἰηθείς; ἀλλ' οὖν τά γε πρῶτα κατὰ γνώμην ὁ σκοπὸς ἐχώρει καὶ τοσαύτῃ ταχυτῆτι τάς τε ὁδοὺς καὶ τὰς ἀγυιὰς καθιπτάμην ὥστε ἀκούειν ἐνίων μέν με ἱπποκενταύρῳ παρεικαζόντων, ἑτέρων δὲ τὸν Βελλεροφόντην ἀποκαλούντων, τοὺς πλείους δὲ πρὶν ἀκριβῶς ὀφθῆναι παραδραμὼν οἶδα καὶ προσρηθεὶς μὲν ὑφ' ἑτέρων, ἑτέροις δ' ἀποκρινάμενος. οὕτω δή τι τὸ τάχος ἀμήχανον ἦν. 11. ἀλλὰ γὰρ πάλαι μὲν ἤκουον ὡς παρομαρτεῖ τοῖς εὐτυχοῦσιν ὁ φθόνος, νυνὶ δ' ὑπὸ τῆς πείρας ἐδιδάχθην ἀκριβέστερον. ὁ γὰρ ζηλωτὸς ἐκεῖνος ὁ πτερωτός, ὁ πάντας εἰς ἐμαυτὸν ἀναγκάζων βλέπειν ἀκούσατε οἷα καὶ πέπονθα. ἐτύγχανε μὲν γὰρ πρὸ τῆς τοῦ κεκληκότος οἰκίας βωμός. βωμὸς λέγω; τάφος μὲν οὖν ἐμοὶ καὶ μνῆμα καθιδρυμένον. 12. ὡς δὲ δὴ πλησίον

---

4 Xen. Cyr. IV 3, 17. Luc. fug. 10 8 Her. I 163, 2 cum nota Kruegeri 9 cf. p. 607, 13 et 603, 3. [Isocr.] Demon. § 26 p. 7 d

---

2 πρὸ *Cl* sed in πρότερα corr m[1] | ὁ σκοπὸς κατὰ γνώμην *Va* | δρόμος vel στόλος coni Gasda num ἵππος? cf. ad p. 586, 8 4 μέν με scripsi μὲν libri edd με Re 5 τὸν om *Va* | βελεροφόντην *HCl* 6 πλείστους *P* 8 δ' *La* sed in ras *f* δὲ *VVa* edd | ἀποκρινόμενος Mor | οὑτωσὶ *P* | δή τι scripsi coll Her. ll. ll. τι *VLaVi* edd τί *CrHCl* τοι *B* Pal 213 et Par 3017 (Boissonad. Eunap. II 557) om *PVa* | τὸ om Mor 9 γὰρ om *B* | παρομαρτεῖ — 10 φθόνος praemissa voce ἐπεὶ citat auctor excerptorum codicis Neapolitani II C 32 fol. 285 12 ἐμαυτὸν scripsi ex *HVPBClLaViVa* ἑαυτὸν *Cr* edd sed γρ ἐμαυτὸν in marg Mor[2] 13 πέπονθα reposui e libris πέπονθεν edd | γὰρ inserui ex *HVPBClLaVi* om *CrVa* edd | πρὸς *Va* 14 οἰκίας scripsi e *CrHVPBClLaVi* ἑστίας *Va* edd sed γρ οἰκίας in marg Mor[2] | βωμός.] βωμὸς Ἑστίας. coni Mor Not | λέγω; scripsi e *Cr HPBClLaVi* cum Cobeto Coll 281 λόγῳ *VVa* edd sed γρ. λέγω; in marg Mor[2] | μὲν inserui e *LaViVa* cum Cobeto coll p. 578, 15; t. I 249, 14 om *CrHVPBCl* edd | οὖν om *BCl* 15 ὡς — 580, 1 ἐπεβεβήκειν citat Planudes fol. 105[v]

ἐγενόμην καὶ μονονοὺ τῆς αὐλείου θύρας ἐπεβεβήκειν ἤδη καὶ κνίσσης αἰσθανόμενος, μικρὸν γάρ τι καὶ τῶν Κρητικῶν κυνῶν αἵ ῥινηλατοῦσαι πρὸς ἡμᾶς, ἤδη R IV 154 καὶ κτυπούντων ⟨τῶν⟩ ὀψοποιῶν ἀκούων, | μικροῦ τὴν χεῖρα τοῖς οἰνοχόοις ὀρέγων, τὰς σιαγόνας κινῶν, τὰς γνάθους ἐξασκῶν καὶ τί πλέον ἢ κατακεκλίσθαι προσδοκῶν ἐξαίφνης ὥσπερ καταιγίδος πεσούσης ἢ μύωπος πλήξαντος ὥσπερ νύσσαν τινὰ περὶ τὸν βωμὸν ἐνεχθεὶς μικροῦ μὲν τὰ λαιὰ παρεδρύφθην τοῦ σώματος, οὕτως ἀκριβῶς περὶ τὸν βωμὸν ἐκάμπτετο, μικροῦ δὲ καταπεσὼν ἐκείμην. 13. ὡς εἴθε γε τοῦτο ἦν πεπονθώς. ἦ γὰρ ἄν με καταπεσόντα λαβόντες εἴσω ῥᾳδίως ἀνεκτήσαντο, ἔστι δ' ἡμῖν ἀλεξιφάρμακον ἐν νόσοις, ἐν ἀηδίαις πάσαις ἡ σιτίου δόσις. νῦν δ' οὐκ ἐμαντευόμην τὸ γενησόμενον, τὴν δ' ἐμπειρίαν ἀωρὶ τὴν περὶ τοὺς ἵππους ἐπεδεικνύμην. ἐφερόμην αὖθις

---

1 cf. t. I 137, 5; II 32, 16 3 Xen. cyn. 10, 1 7 Od. ξ 475. Hes. op. 547 10 Arist. vesp. 875 c. schol.

---

1 *μόνον οὐ Vi* 2 *κνίσης La* | *αἰσθανόμενος* scripsi *αἰσθόμενος* libri edd | *μικρόν* — 3 *ἡμᾶς* omissa particula *γὰρ* citat Macarius fol. 85ʳ | *τι* om *Va* 3 *κριτικῶν La* *Κρητῶν* Mor | *αἳ HLa* | *ῥινηλατοῦσαι La* sed *αι* in ras *s* *ῥινηλατοῦσι Vi* | *ἡμᾶς*] *τὸ παρασίτων γένος* Macar 4 *τῶν* inserui e *Va* om reliqui libri edd 5 *καὶ* ante *τὴν Va* 7 *προσδοκῶν* scripsi *δοκῶν BClLa* sed in hoc *κ* et ˜ in ras *s*, *Va* *δόξων Cr H* *δόξαν V* *δόξας P* edd *δοξάζων Vi* sed *δοκῶν* in marg m² | *πεσούσης* scripsi e *CrHVBClLaViVa* *προσπεσούσης P* edd 8 *πτήξαντος La* sed *τ* in *λ* corr *n*, *Va* | *ὥσπερ La* sed *ι* inser *s* *ὡς περὶ CrHVCl* Re *ὡς πρὸς B* | *περὶ* delendum censet Cobetus Coll 282 *παρὰ CrHVLa* 9 *ἐνεχθεὶς* — 10 *βωμὸν* in marg *Cl* | *μὲν* om *Va* | *παρεθρύφθην B* 10 *περὶ Vi* sed *παρὰ* in marg m² | *ὁ ἵππος* post *βωμὸν* inser *Cl*⁴ 11 *δὲ La* sed *δ* in ras *s* *γε CrHVBVi* om *Va* 12 *ἦ* scripsi ex *HVVa* cum Iacobsio Misc *ἢ CrB* Re *ἢ PClLa* sed in hoc ` in ˜ corr *n*, *Vi* Mor 16 *ἐνεδεικνύμην BClLaVi* *ἀνεδεικνύμην Va* | *καὶ* ante *ἐφερόμην Cl*

ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὁδόν. ἡλίκον μὲν οὖν ἐκίνησα γέλωτα τοῖς βασκαίνουσιν ἢ τοῖς ἀμφὶ τὰς αὐλείους θύρας ἔκπληξιν, οὐδὲ εἰπεῖν ἔχω. 14. *φερόμενος δ' ἀκατασχέτῳ τῇ ῥύμῃ, θεήλατον γάρ τι μήνιμα τὸ γιγνόμενον ἦν, ἐδεόμην τῶν προστυγχανόντων στήσατε βοῶν, ἄνθρωποι, μᾶλλον δὲ φιλάνθρωποι, ἐπίσχετε τὴν ὀλεθρίαν ταύτην φοράν, πρὸς παίδων, πρὸς γυναικῶν. τὸ δὲ ἦν ἄρα κρεῖττον ἀνθρωπίνης ἐπικουρίας. ὅσῳ γὰρ βοῶντος ἤκουε, τοσούτῳ πλέον εἰς τάχος παρωξύνετο. σύνηθες δέ, οἶμαι, τούτοις τοῖς περὶ τὰς ἁμίλλας καὶ τοὺς δρόμους ἀσκουμένοις, ἐπειδὰν θορυβούντων τῶν θεατῶν ἀκούωσι, πάσῃ δυνάμει συντείνειν εἰς τάχος ἑαυτούς. καὶ γάρτοι τοσοῦτον ἁρπάσας ᾤχετό με τὸν δείλαιον ὡς νύκτα με ἐπιλαβεῖν καὶ [σκότους] ἀωρίαν καὶ μηδὲν ἀναστείλαντα τὴν*

---

4 Eur. Or. 2. Soph. Oed. R 255. Thom. M. s. v. p. 178, 3 R 11 cf. p. 578, 8 15 Aelian. fr. apud Suidam s. v. *ἀωρία* | cf. p. 538, 5

---

1 *ἐπὶ* cancellandum? | *οὖν* om *CrHVPCl* 2 *τοῖς*(2)] *τὴν Va* | *περὶ P* | *αὐλείου Vi* sed *ους* suprascr m² *ἀμφίους V* 3 *οὐδὲ εἰπεῖν ἔχω* om *Va* | *δ'* inserui e *ClLaVi* om *CrHVPBVa* edd 4 *τῇ* om *Va* | *γάρ τί Cl* | *γινόμενον CrBClLaVi* edd *γενόμενον Va* 5 *ἵππον* post *βοῶν* edd delevi 7 *ὀλεθρίαν Vi* sed *ὀλέθριον* suprascr m² 8 *κρείττων Vi* *κρείττονος Va* 10 *συνήθης P* | *τοῦτο HVVa* et Iacobs Misc 11 *τὰς Cl* sed *ἂς* ex *ἧς* corr m⁴ | *ἀμίλλας HClLa* | *τοὺς δρόμους Vi* sed *τοῖς δρόμοις* in marg m² | *ἀσκουμένοις* Mor sed *γρ ἠσκημένοις* in marg Mor² 12 voce *θε[ατῶν]* des *Cr* fol. 25ʳ reliqua perierunt | *τῶν θεατῶν* om *V* 13 *εἰς τάχος ἑαυτούς* reposui e libris *ἑαυτοὺς εἰς τάχος* edd 14 *με* om *Vi* | *ὡς* scripsi ex *HBClLa ViVa* *ὥστε VP* edd cf. Herm. X 10 15 *σκότους* cancellavi ut e glossa *σκότος* ortum *σκότος ἀωρία La* sed *ἀργὸν* supra *σκότος y*, *Vi* sed *σκότους ἀωρίαν* in marg m² *σκοτοδινίαν* coni Cobetus Coll 282 at cf. Suid. et Herwerdeni lex. graec. supplet. s. v. | *καὶ* om libri et delendum censet Re „*Hic Graeca mendi et lacunae suspecta sunt*“ Mor | *μηδὲν ἀναστείλαντα* scripsi *μὴ δὲ* (*μηδε VCl*) *ἐνστείλαντα HVPBClLaVi* *μηδὲ ἐνδιαστεί-*

φορὰν ὥσπερ ὑπερήμερόν με τῶν τῆς εὐωχίας χρόνων ἐκπεσεῖν.

15. *Ὦ βραδυτάτου τάχους, ὢ παραδόξου καὶ καινῆς ὀξύτητος, ὢ δεσμῶν, ἀλλ' οὐ δρόμων ἐκείνων. ἐπεπήγειν ἱπτάμενος, ἐπειχόμην ἐπείγεσθαι δοκῶν, ὑστέριζον*
R IV 155 | *φθάνων, εἱστήκειν ἐλαυνόμενος. ὦ πολυθρήνητε βωμέ, πολυτίμητον γὰρ οὐκ ἂν εἴποιμί σε, ὦ πρόθυρα ἀποτρόπαια, ὦ μισάνθρωπος ἑστία.* 16. *τοὺς Λωτοφάγους οἱ ποιηταὶ τραγῳδοῦσιν ὅτι τοὺς ἐπιμιγνυμένους ἀπώλλυον, ἀλλ' εἰ ἐσθίοντας ἀπώλλυον, ὡς εὐτυχεῖς γε τῆς ἀπωλείας. τὰ Κίρκης ἄντρα μυθεύουσιν, ἀλλ' εἰ καὶ μετέβαλλεν εἰς σύας καὶ ποικίλων θηρίων ὄψεις, ἤδη καὶ τροφὴν ἐχορήγει τὴν ἑκάστῳ πρόσφορον. ὑπὲρ τοὺς Λαιστρυγόνας, ὑπὲρ τὸ Κυκλώπων καταγώγιον ἡ ἀποτρόπαιος ἐκείνη γέγονεν ἑστία.*

17. *Τοιγαροῦν ἐξ ἀνθρώπων οἰχήσομαι, πέπονθα*

---

1 cf. Meier-Schoemann-Lipsius, Att. Proc. p. 965   8 sq. Lotophagi cum Ciconibus (Od. *ι* 45 sq.) confusi, ut Circes domus (Od. *κ* 210 et 287) cum Calypsonis (Od. *α* 15) antro cf. p. 565 not. 2   13 Od. *κ* 234 sq.   14 Od. *κ* 98 | Od. *ι* 116 sq. et 182

---

11 *μυθεύουσιν*] *εἰς συῶν μεταβάλλεις* (corr *μετέβαλλε*?) *μορφὰς τοὺς ἐκεῖσε καταγομένους* in marg *La*[y]

λαντα Va edd sed *μηδὲν συστείλαντα* coni Re | *με* ante *τὴν* libri edd delevi auctore Re

1 *καὶ* ante *ὥσπερ* inserendum coni Re | *ὥστε B* | *ὑπερήμερόν Vi* sed *τρόν* supra *ρόν* m[2] | *με* om *Va* | *τὴν La* sed in *τῶν* corr *n*   3 *κενῆς* Mor sed „*leg. καινῆς καὶ κενῆς*" in marg vers. lat. p. 21   5 *ὑστερίζων HVP*   6 *ὢ* libri sed ex *ὦ* corr *La*[f], edd | *πολυθρήνητε* scripsi e *B* *πολύθρηνε* reliqui libri edd 7 *πολυτίμητον* scripsi ex *HVBClLaViVa* *πολύτιμον P* edd | *ὦ P* *ὢ* reliqui libri edd   8 *ὦ ClVi* *ὢ* reliqui libri edd | *τοὺς Λωτοφάγους* — 10 *ἀπώλλυον* citat Planudes fol. 105[v]   9 *οἱ* om *P* | *ῥαψῳδοῦσιν P*   10 *ἀπώλλυον La* sed *ο* inser *n* | *εὐτυχής HV*   12 *μετέβαλλεν* scripsi e *LaViVa* *μετέβαλεν HV* edd *μετέβαλλον PBCl* sed in hoc *ο* in *ε* corr   16 *τοιγὰρ οὖν La* | *ἐξανθρώπων Cl* | *οἰχήσωμαι La*

γὰρ ὑπὲρ ἄνθρωπον. ἑτέρῳ μὲν γὰρ χρημάτων ἀποβολὴ ἀνιαρόν, ἑτέρῳ παίδων ἀποβολὴ πρὸς θάνατον ἡγήσατο, ἐμὲ δὲ ταῦτα μὲν οὐχ οὕτως ἀνιᾶν πέφυκεν, ἐπεὶ μηδὲ τὴν ἀρχὴν τούτων τι παρ' ἡμῖν σπουδάζεται, θοίνης δὲ καὶ διαίτης ἐκπεσεῖν ἀλλαχοῦ πληρουμένης συμφορῶν ἐστιν ἡ μεγίστη.

18. *Νὴ Δία, φήσει τις, θάρσει. παραμυθήσεταί σοι τὸ συμβεβηκὸς ἑστίασις ἑτέρα τοῦ κεκληκότος. ἐλπίδες αὗται καλαὶ καὶ ψυχαγωγίαι λόγων. οἶδα πηλίκαι τοῖς καλοῦσιν ὀργαὶ προσιζάνουσιν, ἐπειδὰν τῶν κεκλημένων τις ἐκλίπῃ τὴν σύνοδον, οἶδα πηλίκον βρενθύεσθαι σύνηθες αὐτοῖς, κἂν ἀνάγκην, κἂν συμφορὰν οἱ κεκλημένοι προβάλωνται.* 19. *τοῦτο γὰρ ἤδη καὶ τὸ πάντων ἐστὶ δυστυχέστατον. οὓς γὰρ ἔδει παραμυθίας τυχεῖν ἐφ' οἷς διήμαρτον, οὗτοι καὶ δίκην ὑπεροψίας φεύγουσι. κἂν ὀμόσωσι, κἂν δακρύσωσι παρεστῶτες, οὐ δυστυχεῖς, ἀλλ' ἔτι πονηροὶ νο-*

1 Plat. Lach. p. 195 E; Phaedr. p. 261 A

1 *ἑτέροις Va* | *γὰρ* om *PCl* Mor | *ἀποβολὴ χρημάτων BCl LaViVa* 2 *δὲ* post *ἑτέρῳ* inserendum coni Gasda | *ἑτέροις Va* 4 *μηδὲ* scripsi e *V* cum Iacobsio Misc *μὴ δὲ HPBCl Vi* *μηδὲν LaVa* edd | *τηναρχὴν B* | *ἀρχήν τι P* | *τι* scripsi cum Iacobsio *τί HBCl* om *VLaViVa* edd | *σπουδάζεταί τι La* sed ´ supra *ι* et *τι f*, *Vi* 5 *δὲ* inserui e *PBClViVa* om *HVLa* edd sed „*malim δὲ interponi*“ Re 6 *ἐστιν* inserui ex *HBClLaViVa* om *VP* edd 7 *φησὶ HVLaVi* *φασὶ Va* | *τίς H* 8 *ἑστίασις — κεκληκότος* om *HVPClLa* sed in hoc in marg *ὁ κεκληκὸς f*, *ViVa* 9 *κεναὶ* coni Cobetus Coll 282 10 *προσιζάνουσιν* (*καθ* supra) *B* | *ἐπειδ' ἂν La* 11 *τίς HPBClLaVi* Mor | *ἐκλείπῃ HVP* sed in hoc *ι* supra *ει*, *LaVi* 12 *πηλίκον* scripsi ex *HVBCl* *πηλίκα PLaViVa* edd 13 *προβάλλωνται PLaViVa* sed in hoc *ω* ex *ο* corr m[3] *προβάλλονται H* sed in *προβάλωνται* corr Mor 14 *καὶ* om Mor 16 *ὑποψίας* Mor[1] | *ὀμόσωσι VClVi* 17 *προεστῶτες HVCl* sed in hoc *σ* supra *ο* inser, *LaViVa* Mor[1] et *γρ* in marg Mor[2]

μίζονται. οἰόμενοι γὰρ αὐτὸν ὀργίλως ἔχειν ὥσπερ ἐκ προνοίας ἠδικημένοι μηδὲ συγγνώμης ἀπολειφθέντι
R IV 156 | *μεταδώσουσιν, ὅσῳ καὶ τεχνίτην ἠπίσταντο τοῦ πράγματος.* 20. *τί γὰρ αἰτιάσαιτ' ἂν τὸ συμβεβηκός; ἀσχολίαν; ἀλλ' ᾔδει πάντα σχολάζοντά με πρὸς τοῦτο. τῶν οἴκοι ἐπιμέλειαν; ᾧ μηδὲ οἶκος ἔστιν. παῖδας ἢ γυναῖκα βεβιάσθαι πρὸς ἑαυτούς; ἀλλ' ᾔδει καὶ μονήρη καὶ μόλις ἀρκοῦντα. ἀλλ' ὅσῳ προφανὴς ἡ πρόφασις, τοσούτῳ πλέον ἀποστραφήσεται τῆς ἀκαίρου τρυφῆς, ὅτι καὶ βαδίζειν ἀρκῶν, ὅτι καὶ τάχει τοὺς ἅπαντας ἐν ταῖς περὶ δεῖπνα ἁμίλλαις παριών, εἰ καὶ*

---

8 cf. t. V 554, 15   13 cf. p. 574, 13

---

1 *οἰομενοι*] „*hic interpres necessario paraphrasten et coniectorem egit, cum non liqueret in Graecis hic mutilis et laceris*" Mor vers. lat. p. 23 | *γὰρ* om *HVBClLaViVa* | *αὐτὸν* scripsi ex *HVPBClLaVi* cum Mor[1] *αὐτοῖς Va* edd sed *γρ αὐτὸν* in marg Mor[2] | *ὥσπερ P* Mor[2] Re om *HVBClLaViVa* Mor[1] 2 *ἠδικημένον HVPBClLaVi* *ἠδικημένω Va* sed *ω* in ras m[2] | *καὶ* ante *μὴ δὲ HVBClLaViVa* 3 *ὅσῳ*] „*bene si locus hic habet, videtur haec eius esse sententia: τοσούτῳ ἧττον, ὅσῳ καὶ μᾶλλον τεχνίτην*" Re cf. l. 8; p. 581, 9; 585, 11 num *ὃν* vel *ὅτι?* 4 *αἰτιάσαιτ' ἂν* scripsi *αἰτιάσαιτο HVPBClLaVa* sed in hoc *το* inser m[2], Mor[1] *αἰτιᾶσαι Vi* *αἰτιάσαιτ' ἄν τις τὸ* Mor[2] Re 5 *δέ*; post *ἀσχολίαν* Mor sed e codice *Regio* delendum censuit Not delevit Re | *ἤδη Va* | *πάντα* reposui e libris *πάντως* edd sed *γρ πᾶς τις* in marg Mor[2] | *με Va* sed *οι* supra *ε* m[2] *μοι PLaVi* 6 *μὴ δὲ HPBClVi* 7 *γυναῖκας HLaVa* | *ἐκβιάσαιτο Va* sed *το* eras | *ἑαυτὸν HVLa* sed in hoc *ὸν* in *οὺς* corr *s*, *Vi* | *ἤδη P* 8 *μόλις ἀρκοῦντα*] „*videtur ἐμαυτῷ interponendum sc. πρὸς τὴν τροφήν. vel πρὸς τὴν τῶν ἐπιτηδείων χορηγίαν*" Re | „*fort. προφανεστέρα*" Re at cf. ad l. 3 10 *τρυφῆς La* sed *υ* in ras *s* *τροφῆς BVi* | *ὅτι* om *Va* *ὡς* Iacobs Misc | „*malim legi ἀρκῶν ἔτι, καὶ τάχει*" Re 11 *νικῶν* post *ἅπαντας B* et in marg inser *Vi*[2] | *ἐν ταῖς περὶ δεῖπνα ἁμίλλαις* scripsi *ἐν ταῖς περὶ τὰ δεῖπνα ἁμίλλαις Va* *ἐν τε περὶ δεῖπνα τούτους* (*τοὺς ἐν P*) *ταῖς ἁμίλλαις HVPLa* sed in hoc *τε* in *τοῖς* corr *s* et *τούτους* in *τῶν ἐν* corr *n*, *Vi* sed *τῶ* post *τε* in marg inser et *τῶν* pro *τούτους* *ἔν τε τῶ περὶ δεῖπνα δρόμω B* *ἐν ταῖς* (sed *αἷς* in

μηδὲν ἕτερον, βαίνειν γοῦν ἐπὶ γῆς ἔχων, ἑτέρων ἐδεήθην ποδῶν, ᾧ εἰ καὶ πρὸς ἅπαντα πονηρῶς εἶχον οἱ πόδες, πρός γε τὰς εὐωχίας πτερωτοῖς ἔδει παρεικάζεσθαι. ἡγοῦμαι γοῦν ἀποστρέφεσθαι τῆς ἐπινοίας ἡμᾶς. 21. *εἰ δὲ καὶ μεγαλοψυχότερον ἀφήσει τὰς μέμψεις καὶ τύχην οἰκτείρας εἰς ἑσπέραν αὖθις ἐπαγγελεῖ κλῆσιν, πόθεν μοι δεῖπνον οὕτω λιμὸν* | R IV 157 *ὑποστάντι; πῶς δ' οὐκ οἰχήσομαι πρὸ τοῦ φιλανθρωπεύματος; πῶς δ' οὐκ ἀπαλλαχθήσομαι πρὸ τῆς εὐτυχίας; καὶ δευτέραν ὑποστήσομαι συμφορὰν ἤδη καὶ πολλῷ μείζονα, ὅσῳ καὶ σφαλῆναι δεύτερον καὶ τεθνάναι δὶς ἀποκείσεται;*

22. *Μὴ ὤφελεν ἵππου γένεσις εἰς ἀνθρώπους παρελθεῖν ἢ παρελθοῦσα μεῖναι μέχρι παντὸς ἀχείρω-*

---

14 cf. t. III 449, 3

---

ras m²) *περὶ δεῖπνα* (sed *α* in ras m²) *ταύταις ἁμίλλαις Cl* *ἐν* (*ἔν τε* Iacobs) *τοῖς περὶ δεῖπνα τοὺς ἐν ταῖς ἁμίλλαις* edd Iacobs
1 *γ' οὖν H* 2 *ὧν P* Mor¹ | *πονήρως BCl* sed in hoc ´ et *ως* in ras m², *Vi* 3 *ἤδη Cl* sed in *ἔδει* corr m² 4 *γοῦν* scripsi e *Va* *οὖν HVPBClLaVi* edd | *τὰς* Mor sed *γρ τῆς* in marg Mor²
5 *ὑμᾶς PVa* sed in hoc *υ* in *η* corr m² | *δὲ* scripsi e *BClVa* *δεῖ H* *δὴ VPLaVi* edd sed *δὲ δὴ* coni Re 6 *καὶ τύχην* scripsi *καίτοι ἂν PBClVa* *καίτοι ὂν LaVi* sed in hoc *ἂν* in marg m² *τοῖον HV* Mor¹ *καὶ πῶς ἂν* Mor² sed *γρ καίτοι ἂν* in marg, Re *ποτ'* vel *ὀψέ ποτε* Iacobs Misc | *ἑσπέραν Vi* sed *ἑτέραν* in marg m² *ἑτέραν B* | *ἐπαγγελεῖ* scripsi cum Iacobsio *ἐπαγγέλλει HVLa* sed in hoc *η* supra *ει* s, *Vi* sed *ἐπαγγείλῃ* suprascr m², *Va* *ἐπαγγέλλοι P* *ἐπαγγέλλῃ Cl* *ἐπαγγείλῃ B* *ἐπαγγέλλοιτο* edd sed *ἐπαγγέλλοι* coni Re 7 *τὴν* ante *κλῆσιν P* Mor² Re | *κλῆσιν La* sed *καλεῖν* suprascr *n* *καλεῖν Vi* sed *κλῆσιν* suprascr m² | *τῷ* ante *οὕτω Va* et *γρ* in marg Mor² | *οὕτω σφοδρὸν* vel *δεινὸν λιμὸν* vel *δεινὸν οὕτω* coni Re *ἐν τούτῳ οὕτω δεινὸν λιμὸν ὑποστάντι* Iacobs
8 *ὑποστῆναι ClLaVi* sed in hoc *ὑποστάντι* suprascr m², *Va* Mor sed *γρ ὑποστάντι* in marg Mor² „*Hic utique divinandum nobis fuit, Gr. deploratis*“ Mor¹ vers. lat. p. 23 | *πῶς — φιλανθρωπεύματος* in marg *Cl²* 9 *ἀπαλλαχθήσομαι* scripsi coll p. 574, 7 *ἂν* (om *Va*) *ἀπαχθήσομαι HVPBClLaVi* edd 10 *δὲ* post *ἤδη B ClLaViVa* 11 *ὥστε B* 13 *ὤφειλεν HVBCl* | *ἵππων BClLaVi*

τος ἀνθρώποις. οἷά με διέθηκεν ὁ παλαμναῖος ἐκεῖνος, οἵων ὄψων ἀφείλετο καὶ τρυφῆς. πάλαι πολέμιον ἀνθρώποις τὸ χρῆμα, πάλαι σκηνὰς τραγικὰς πεπληρώκασιν αἱ δι' αὐτοὺς κινηθεῖσαι συμφοραί. 23. τὰς Ἀμαζόνας οὐχ οὗτοι ψεύσασθαι τὴν οἰκείαν ἐπῆραν φύσιν; ἀλλ' ἀρθεῖσαι γοῦν τούτοις καὶ γυναῖκες ἠλέγχθησαν καὶ τῇ πρώτῃ πείρᾳ συγκατέλυσαν τὸ γένος. τὰς Αἰτωλικὰς τὰς Διομήδους ἵππους οὐκ ἀκούομεν ἀντὶ τῆς νομιζομένης τροφῆς ἀνθρωπίνοις σιτεῖσθαι σώμασι; τὰς δὲ Τρωικὰς συμφορὰς καὶ τὴν
R IV 158 Ἰλίου πόρθησιν οὐχ ἵππος ἦν ὁ πορίσας; 24. ἀλλ' εἴθε μὲν οὖν τῶν ἐπὶ Τροίας ὀλωλότων ἐτύγχανον. ἐκεῖ μέθαι καὶ πλησμοναὶ καὶ κῶμοι καὶ θάνατος ἀναίσθητος ἦν, ὁ δὲ ἐμὸς ἵππος ἄσιτον, ἄποτον, ἀκώμαστον, νήφοντα πρὸς τὴν συμφορὰν ἐκδέδω-

2 Soph. O. C. 714 | Eur. Hippol. 1223 sq. 6 sq. Philostr. Her. 20 t. II p. 218,8 sq. K. 8 cf. t. IV 994, 6 R. [Apollod.] bibl. II 5, 8. Hyg. fab. 30. Diod. IV 15

1 τοῖς ante ἀνθρώποις *Cl* | οἷα *VVi* 2 με ante ἀφείλετο *Va* 6 ἀλλ' — 7 ἠλέγχθησαν om *P* Mor 6 ἀλλ' ἀρθεῖσαι] ἀναρθεῖσαι Iacobs 8 τὰς — 10 σώμασι praemissis verbis σιτίζω ἕτερον, σιτοῦμαι δὲ ἐγώ. Λιβάνιος citat Andr. Lopadiota lex. Vindob. s. v. p. 170, 7 ed. Nauck | Αἰτωλικὰς τὰς inserui ex *HVBClLaViVa* om *P* Lopad edd sed γρ in marg Mor² | ἵππους scripsi ἐκτὸς *HVPLa* sed in hoc in ἵππους corr *s*, *Vi* edd et γρ in marg Mor² om *BCl* sed in hoc lac 5 litt, *Va* Lopad τοῦ Θρᾳκὸς coni Re at cf. p. 565 not. 2 τὰς δὲ Διομήδους ἄνακτος Iacobs | οὐκ om *P* et γρ in marg Mor 9 ἀνθρωπίνοις *Va* sed in ἀνθρώπων corr m² ἀνθρώπων Lopad ἀνθρωπίνης *P* et γρ in marg Mor ἀνθρώποις *LaVi* 10 δὲ inserui e libris om edd 11 ἰλίου *Vi* sed *ἰ* in ras ἡλίου *La* | πορίσας scripsi auctore Meisero Ber. d. Bayr. Akad. d. Wiss. 1905 II 158 πορθήσας *HVLaViVa* edd sed „συσκευάσας *vel tale quid; num* ποιήσας?" Re ποιήσας *B* sed πορθήσας suprascr, *Cl* 12 μὲν οὖν] „*sententia potius postulat* γὰρ" Re | Τροίας scripsi e *V* coll t. V 386,12; 393,5 τροίαν reliqui libri edd | ὀλωλότων *Cl* ἑαλωκότων *B* 14 ἦν· ἀναίσθητος *Va* | ἄσιτον, ἄποτον om *P* Mor¹

κεν. ὦ θειότατε ποιητῶν Ὅμηρε, πάντα μέν σοι σὺν ἀληθείᾳ πεποίηται, τὸ

λιμῷ δ' οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν

ὅλην ἔχει τῆς ἀληθείας τὴν ἐπίνοιαν. καί μοι δοκεῖς ἀντ' Ὀδυσσέως λιμώττων ταυτὶ πεποιηκέναι. δαιμονίως γὰρ εἴρηται καὶ σὺν ἀληθείᾳ.

25. *Μίαν αἰτῶ, ἄνδρες δικασταί, χάριν παρ' ὑμῶν, ἀλύω γὰρ ἤδη καὶ νάρκης αἰσθάνομαι, χοὰς ἐπαγαγεῖν ὁσημέραι τελευτήσαντί μοι. φασὶ γὰρ οὐκ ὀλίγην τὰ τοιαῦτα διδόναι τοῖς ἀπελθοῦσι παραμυθίαν. εἰ δὲ βούλεσθε, δότε καὶ λαβόντα φαγεῖν.* 26. *εἰ δὲ θελήσετε γραφῇ τὴν κατ' ἐμὲ κηρύξαι συμφοράν, ἐπικουφιεῖτε πλέον ἐμοὶ τὸ δεινόν. γράφετε δ' αὐτόθι συμπότας καὶ δεῖπνα καὶ συγκατακείμενον ἐμὲ μὴ κἀκεῖ δυστυχοῦντα. μή μοι τὸν ἵππον ἀγέτω τις μηδὲ παρέστω*

---

3 Od. *μ* 342. Plat. rep. III p. 390 B cf. t. IV 226, 24 R
4 Arist. Plut. 45 12 cf. p. 594, 9

---

2 *πεποίηνται H* | *τῶ La* sed *ῶ* in *ὸ* corr *n*, *Va* | *γὰρ* post *τὸ* edd delevi *δὲ* coni Cobetus Coll 282 3 *λοιμῷ* Mor | *θανεῖν HVClLaViVa ἀποθανεῖν B* 4 *τὴν* om *Cl* | „*malim ἐπίπνοιαν.* ipsa veritas videtur tibi hanc sententiam in os indidisse“ Re at cf. Arist. l. l. 5 *ταυτὶ*] *ταὐτὸ Va* om *P* et *γρ* in marg Mor² | *τάδε* post *πεποιηκέναι P* et *γρ* in marg Mor² | *δαιμονίως* scripsi auctore Cobeto Coll 282 *εὐδαιμόνως* libri edd 7 *ἀντῶ Va* sed *ν* in ras m² | *ὦ* ante *ἄνδρες BVa* | *δικασταί* om *Cl* 8 *ἀλλύω HV ἀλλοιῶ PLaVi* sed in hoc *ἀλγῶ* in marg m², Mor *ἀλλοιοῦμαι B* | *ἤδη* om *LaVi* | *αἴσθομαι LaVi ἔσθομαι Cl* | *ἐπαγ γειν* cum ras 1 litt *Va ἀγαγεῖν P* 9 *τὰ Cl* sed *ὰ* in ras m² 10 *δὴ PCl* Mor 11 *καὶ* scripsi *μοι P* om reliqui libri edd | *λαβόντα* scripsi ex *HVBClVi* et *γρ* in marg Mor² *λαβόντες PLa* edd | *φαγεῖν* scripsi auctore Meisero l. l.
ἐ
φέρειν libri edd 12 *ἐμοῦ Vi* sed *οῦ* del m² | *κηρῦξαι PLa* cf. ad t. III 116, 9 14 num scribendum ⟨*ὡς*⟩ *μὴ*? 15 *τὸν ἵππον ἀγέτω τις* scripsi *τὸν ἵππον ἀγέτω La τὸν ἵππον ἀγαγέτω τις Va* et *γρ* in marg Mor² *τὸν ἵππον ἐχέτω Cl τὸν ἵππον*

τῷ μνήματι μηδ' ἐποχούμενον αὐτῷ γραφέτω ⟨με⟩ μηδείς, ἀπολεῖ γάρ με κἀκεῖ, φεύξεταί με λαβὼν ἄσιτον. ἀλλ' ἔστω τις κἀν τῇ γραφῇ πλησμονή, καὶ αὐτόθι δείκνυτέ ⟨με⟩ σωφρονοῦντα.

ἡκέτω τις P edd *τῶν ἵππων ἡκέτω τις HV τίς τῶν ἵππων ἱκέτω B τῶν ἵππων ἐχέτω* (sed *ἡκέτω* in marg m[2]) *τίς Vi* | *φέρων* post *τις P* edd delevi | *μὴ δὲ HPBClLaVi*
1 *μὴ δ' BClLaVi μηδὲ La* | *„leg. ἐποχούμενος“* Mor[1] vers. lat. p. 24, *ἐποχούμενος αὐτῷ γραφέσθω* Not | *αὐτὸ Va* sed *ὸ* in *ῶ* corr m[2] *αἰτῶ P* | *με* inserui auctore Re om libri edd
2 *κἀκεῖ· ⟨κἀκεῖ⟩ φεύξεται* coni Iacobs Add 130 3 *τίς HBClLaVi* | *κἀν τῇ* scripsi *κα̃ν ἐν* libri sed *κα̃ν* infra *α̃ν Vi*[2], edd *κα̃ν BLaViVa* 4 *δεικνυτε Cl* sed *ε*(2) in ras m[2] | *με* inserui om libri edd | *εὐδαιμονοῦντα* coni Meiser l. l. at cf. p. 587, 8; t. IV 177, 26 R

XXIX.

Secunda parasiti declamatio inscripta *Παράσιτος τοῦ τρέφοντος αὐτὸν φιλοσοφήσαντος ἑαυτὸν προσαγγέλλει*, qua parasitus, quia dominus philosophiae totum se dedit, a senatu petit ut cicuta sibi detur[1]), multo minus quam prior gratiam lectorum iniit.[2]) 'Corporis' igitur fere finibus coercita mansit et in paucas eclogas transiit parvusque est numerus codicum quibus ad hanc aetatem pervenit. Sunt autem hi 15:

Incipio a 'corporalibus'.

1. Hierosolymitanus S. Sepulcri 107 (= H) saec. XIV fol. 100. Vide t. V p. 150 sq. Contuli.

2. Vaticanus gr. 940 (= V) saec. XIII/XIV fol. 85. Vide t. V p. 152 sq. Contuli.

---

1) De argumento idem quod de priore p. 565 not. 1 dixi valet. Quod e comoedia aliqua Attica ad philosophorum cavillationem composita fluxisse conicienti Kockio Com. Att. fr. III 672 sq. adstipulari non queo. Anaxippi *Κεραυνοῦ* fragmentum (III 299, 4 = IV 465, 2 M) ad quod provocat non praebet quod in declamatione iteretur. Nec vero probabilius est quod Alciphronis epistulas Libanio ansam ad declamationem componendam dedisse coniecit R. Helm (Lucian und Menipp p. 185). Quas ipse affert epistulae III 34 et 38 vel aliud propositum habent.

2) Atque id quidem iure. Nam arte priori multum cedit, quin etiam penuriam facetiarum et exile genus tractandi non minus quam copiam vocum vel locutionum a Libanio alienarum (*εὐκραής* p. 602, 11; *ὕπνος ἀφρόντιστος* 602, 2; *διαπληκτίζεσθαι* 597, 6; *προσβασκαίνειν* 593, 12; *προσοιμώζειν* 608, 5; *χαμευνεῖν* 604, 13 et cf. *ἐπιδεικνύς* p. 603, 9) causas gravissimas praebere existimo de authentia declamationis dubitandi, ut iam Iacobsius (Lect. 98 et nota margini exemplaris Reiskiani adscripta et in Catalogo Manuscr. et bibl. F. Iacobsii, Berolini 1849 sub numero 1041 publicata) eam non Libanii, sed imitatoris saepe infelicis esse dixit.

3. Chisianus R VI 43 (= C) saec. XIII/XIV fol. 16^{v}. Correctus est manu recenti (*f*). Vide t. I p. 10 sq. Contuli.

Ex eodem quo Chisianus fluxit fonte

4. Laurentianus LVII 27 anno 1392 exaratus fol. 220^{v}. Vide t. I p. 59 sq.

Ex hoc vero descriptus est

5. Wolfenbuttelanus 511 Gudianus gr. 77 saec. XV fol. 238. Vide t. I p. 59 sq. Contulit Reiskia in usum mariti.

6. Escurialensis T-II-9 (145 in catalogo Milleriano) saec. XVI descriptus ex editione Ferrariensi quae Wolfenbuttelanum fontem habuit. Vide t. I p. 67.

7. Laurentianus LVII 21 saec. XIV/XV fol. 168. Vide t. V p. 158 sq.

Transeo ad 'eclogarios'.

8. Laurentianus LVII 44 (= La) saec. X fol. 81^{v}. Correctus est quattuor manibus (*f*, *n*, *s*, *y*). Vide t. I p. 224 sq. Contuli.

9. Matritensis 4679, olim N-49 (= Ma) saec. XIV fol. 159^{v}. Correctus est tribus manibus. Vide t. I p. 362 sq. Contulit meum in usum Henricus Schenkl.

10. Ambrosianus L 64 (485 in catalogo Martinii et Bassii) saec. XIV fol. 248. Vide t. I p. 426 sq.

11. Ambrosianus I 49 sup. (460 in catalogo Martinii et Bassii) anno 1488 exaratus fol. 250. Vide t. I p. 363 sq.

Ex eodem quo hic Ambrosianus exemplari fluxit

12. Parisinus gr. 3017 saec. XV fol. 219^{v}. Vide t. II p. 4 sq. Fluxit e codice qui proxime a *La* stat. Collatus est a Bastio et Boissonadio.

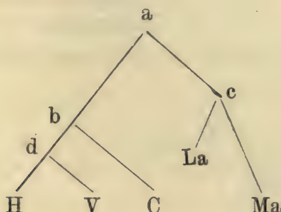
13. Monacensis gr. 529 saec. XIV fol. 227. Vide t. V p. 185.

14. Matritensis N-86 saec. XV fol. 65. Vide t. V p. 299.

15. Vaticanus Palatinus gr. 360 saec. XVI fol. 45^{v}. Vide t. II p. 201.

Ex his quos in censum vocandos esse duxi codices quinque *HVCLaMa* rursus in duas discedunt familias, quarum prior codicibus *HVC*, altera *LaMa* continetur.

Rationem vero quae inter singulos codices intercedit hoc tibi reddet stemma

Fides qua utraque familia codicem archetypum reddidit fere par est. Sed quoniam is iam gravi labe imprimisque interpolamentis affectus erat, haud semel manus medica admovenda est.

Testimonia desunt, si excipis unum locum quem auctor libelli de constructione verborum e codice Augustano editi a G. Hermanno de emend. rat. gramm. p. 376, 21 laudavit.[1])

Declamatio in lucem protracta est anno 1517 editione Ferrariensi (= Ferr) fol. 136ᵛ—140ᵛ quae e Wolfenbuttelano codice prioris familiae fluxit.[2]) Hanc unicum sibi subsidium fuisse testatus nonnullis parum felicibus coniecturis vel margini editionis appositis vel in 'Notatis ad Libanium' f. VI ei praemissis[3]) fere repetivit Fed. Morellus Lib. opp. t. I p. 377—385 (= Mor).

1) Cf. t. V p. 416 not. 4.
2) Cf. t. I p. 75.
3) Notat. ad Lib. l. l.: *Hic ne mireris toties ad oram libri adscriptas esse coniecturas nostras; nec ullas praeterea varias lectiones; unus quippe Ferrar. Cod. suppetiit, nec ullis priscis lib. et mnsc. membranis adiuvari licuit.* Codex enim quo Morellus fere usus est Parisinus gr. 3014 declamationem non continet; Parisinus vero gr. 3017 anno demum 1700 bibliothecam Regiam intravit.

Textum Morellianum editione Ferrariensi omissa multis locis cum ope codicis Wolfenbuttelani tum ex ingenio praeclare emendavit Reiskius (= Re), uxor vero eius quae editionem (t. IV p. 216—227) curavit textum illum servare quam certas mariti emendationes in eo reponere maluit.

Nonnulla ad textum corrigendum contulerunt Fr. Iacobsius cum alibi tum in 'Lectionibus'[1]), Fr. Boissonadius qui codice Parisino gr. 3017 usus est, C. Sintenis[2]), A. Gasda[3]), Cobetus.

1) Cf. t. I p. 77 et V p. 198.
2) Cf. t. I p. 78.
3) Cf. t. V p. 198.

XXIX.

Παράσιτος τοῦ τρέφοντος αὐτὸν φιλοσοφήσαντος ἑαυτὸν προσαγγέλλει.

1. *Ἐὰν μὴ προλαβόντες ἐπινεύσητέ μοι πρὸς* R IV 216 *τὴν αἴτησιν, ὦ βουλή, καὶ συνδράμητε τῷ κηρύγματι, δώσει τὴν χάριν ὁ λιμός. κἀκεῖνος πληρώσει τῆς προσαγγελίας τὴν αἴτησιν. καὶ γὰρ ἀπόλωλα τῷ πλείστῳ μέρει καὶ τοσοῦτόν μοι καταλέλειπται ἐμπνεῖν ὅσον δηλῶσαι τὴν συμφορὰν καὶ τὸν εὐπρεπῆ δέξασθαι θάνατον.* 2. *ὁ μὲν οὖν τρόφιμος ἡμῖν καινόν τινα τρόπον καὶ αὐτὸς ἀπόλωλε λιμὸν μελετῶν καὶ σχολῇ μετιὼν τὸν θάνατον. ἐμοὶ μὲν οὖν καιρὸς κατατήκεσθαι, ἀλλ' ἐπειδή τις δαίμων που προσεβάσκηνέ μοι τῆς τροφῆς καὶ παρείλετό μου τὴν ἀφορμὴν τοῦ βίου*

H = Codex Hierosolymitanus S. Sepulcri 107
V = Vaticanus gr. 940
C = Chisianus R VI 43
La = Laurentianus LVII 44
Ma = Matritensis 4679 (N-49)

1 *Παράσιτος* — 2 *πρὸσ ἀγγέλλει* in marg *La* 2 *εἰσαγγέλλει* Mor 3 *ἐπινεύσητε Ma* sed *πι* in *π' ἰ'* corr m[2] 4 *ὦ βουλή* in marg *Ma*[2] | *συνδράμητε C* sed *σ* in ras *n* *συνδεδράμητε HV* | *κηρύγματι Ma* sed *κηρύ* del et *βουλή* suprascr m[2] *βουλήματι La* 5 *παραγγελίας La* sed *αρ* in *ροσ* corr *n* 7 *καταλείπεται LaMa* | *ἐμπεσεῖν HVC* Ferr Mor qui *ἐκπεσεῖν* coni 9 *οὖν* inser *Ma*[2] | *ἡμῶν* Mor Re 11 *μὲν* om *La* | *οὖν La* sed in *οὐ* corr ras | *οὐ* post *οὖν* inser *Ma*[2] | *κατατήκεσθαι La* sed *αι* ex *ε* corr *s* 12 *ἐπειδὴ τίς HLa* sed in hoc *ὴ* corr *s* | *ποῦ La* | *προεβάσκηνέ* coni Mor et I. G. Schneider in Steph. Thes. s. v. *προσβασκαίνειν*

τὴν καθ' ἡδονήν, ἐπὶ τὸ κώνειόν μοι βαδιστέον, διότι τῶν περὶ δεῖπνον οὐδεὶς ἡγεῖται. 3. εἰ μὲν οὖν οἷόν τε ἦν τὸν τρόφιμον ἐπανελθεῖν ἐκ τῆς ἄγαν ταύτης μανίας ἐπὶ τὸν πρότερον καὶ συνήθη βίον, ἔδει καρτερεῖν καὶ τὴν μεταβολὴν ἐλπίζειν· ἐπειδὴ δ' ἀνιάτως ἔχει καὶ οὐδεὶς ἡμῖν ἀντ' ἐκείνου φαίνεται ἐπιτήδειος, R IV 217 | πῶς ἐστι βιωτὸν ἐμοί; ἀλλ' ἀφέντες, πρὸς θεῶν, τὸν ἐπ' ἐμοὶ γέλωτα νῦν καὶ συνιδόντες τὴν κατ' ἐμὲ τύχην ᾗ περιπέπτωκα δότε μοι τῶν λυπούντων τὴν ἀπαλλαγὴν τῷ θανάτῳ λαβεῖν. 4. πάλαι μὲν οὖν ἐγέλων ἀκούων ὅτι βούλεταί τις ἀποθανεῖν καὶ σπεύδει προλαβεῖν τὸ πάντως ἀποκείμενον καὶ περὶ τούτου πρόσεισι τῇ βουλῇ καὶ χάριν αἰτεῖ κατὰ τοὺς νόμους τοιαῦτα γίγνεσθαι, καὶ μανίαν τὸ πρᾶγμα ἡγούμην, εἰ ζῆν ἐξὸν αἱρεῖταί τις ἀποθανεῖν καὶ ὃ τοῖς κακούργοις εἰς τιμωρίαν ὥρισται, τοῦτο κέρδος τις ἡγεῖται λαβεῖν. πάλαι μὲν οὖν οὕτως ταῦτα ἐδόξαζον, νυνὶ δὲ ἔγνων, ὡς μήποτε ὤφελον, ὅτι τοῦτο τὸ τοῦ θανάτου περι-

4 Plat. conv. p. 218 B 5 Plat. Phaed. p. 113 E 8 cf. p. 587, 12; 595, 2

1 *καθηδονὴν La* 2 *τὸν HV τὴν LaMa* | *οἷός* Re 3 *τρόφιμον La* sed *ιμ* in ras *n* | *ταύτης* inserui e *LaMa* om *HVC* edd 5 *ἐλπίζειν* scripsi e *La* *εὐτρεπίζειν HVCMa* sed in hoc *εὐτρε* in *ἐλ* corr m², edd | *ἐπειδὰν* Re | *δὲ Ma* | *ἀδυνάτως Ma* sed in *ἀνιάτως* corr m² 7 *ἔτι?* | *βιωτὸν* scripsi cum Gasda *βιωτέον* libri edd | *θεῶν La* sed *εω* in ras *s* 8 *τὰ Ma* sed in *τὸν* corr m² | *συνιδόντες* scripsi auctore Re *συνειδότες* libri edd 9 *δότε La* sed *συγχωρήσατε* suprascr *s* 10 *πάλαι* — 595, 1 *εὐτυχές* ad versus comoediae Atticae revocabat Kockius Com. Att. fr. III 672 12 *εἰ Ma* sed in *καὶ* corr m³ | *τούτων HMa* 13 *ἡ βουλὴ Ma* sed in *τῇ βουλῇ* corr m² | *αἰτεῖν* Ferr 14 *γίνεσθαι HMa* 16 *τις* inserui e *VC* Par 3017 cum Boissonadio Anecd. IV 349 *τίς HMa* om *La* edd 17 *ταῦτ'* edd | *ὡς* ante *ἔγνων* libri excepto Par 3017 (Boissonade l. l.) edd delevi | *νυνδὶ μετέγνων* Kock 18 *πως* scribendum coni Re at „*Reiskii coniectura locum non habet, quum parasitum non*

σπούδαστον καὶ ἀναγκαῖον αἰτῆσαι καὶ λαβεῖν εὐτυχές, καὶ τὴν κατ' ἐμαυτὸν τύχην οὐ φέρω. εἰ γὰρ καὶ μὴ ζῆν ἔξεστιν ὁπωσοῦν, τὸ τοῦ θανάτου καταλείπεταί μοι μόνον. μυρίαι δ' ἀτυχημάτων ὁδοὶ ⟨δι'⟩ ὧν ἄν τις ἕλοιτο ἀποθανεῖν, ἐγὼ δὲ καινήν τινα ἦλθον τοῦ θανάτου τὴν ὁδόν, καί, πρὸς θεῶν, ἀφέντες τὸν γέλωτα τὸ καθ' ἡμᾶς ἀνθρωπίνως ἐπακούσατε.

5. *Νέμουσιν οἱ θεοὶ τὰ ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἄλλοις ἄλλα διδόντες*, ἃ τέως μὲν ἂν ἔχῃ τις, κέρδος τὸ ζῆν, εἰ δ' ἐκπέσοι, βέλτιον ἀποθανεῖν· εἰ γὰρ δεῖ ζῆν τῆς ἡδονῆς χάριν, ταύτην δ' οὐκ ἔστι δίχα ἀγαθῶν ἔχειν, πῶς οὐκ, εἴ τις ἐκπέσοι τῶν ὑπαρχόντων, καὶ τὸ ζῆν προσαπολώλεκε; 6. πλούσιός τίς ἐστιν ἐκ προγόνων πολὺν κλῆρον παρειληφώς. εὐδαίμων οὗτος ἀκονιτὶ τρυφῶν. ἕτερος γυναῖκα ἠγάγετο πλουσίαν. δεύτερον εἰς εὐδαιμονίαν τοῦτο. οἴκοθεν οὐκ ἔχων [ἢ

---

8 Od. ϑ 167. Il. ν 730 sq.

---

deceat dubitanter loqui" Iacobs Lect 98 qui ὡς aut delendum aut ὀψὲ legendum censet | τὸ inser *Ma*[3]

1 *αἰτήσαι La* | *καὶ Ma*[2] | *λαβεῖν — 2 φέρων* del *Ma*[2] sed *κείμενον* in marg m[3] | *εὐτυχές La* sed *ευ* in ras 2 litt *f* *εὐτυχής HV* 2 *ἐμαυτὸν* scripsi auctore Gasda *ἐμαυτοῦ* libri edd | *φέρων LaMa* | *καὶ* num delendum? *λείπει* in marg *Lay* „*deest aliquid*" Re *καὶ ζῆν καὶ μὴ ζῆν* Iacobs Add 130 | *μὴ* eras *La* 3 *ὅπωσ οὖν La* 4 *δι'* inserui auctore Sinteni om libri edd 5 *ἕλοι τὸ La* | *δ' ἐκείνην LaMa* 6 *τὴν* inserui ex *HVLaMa* om *C* edd | *θεῶν La* sed *εων* in ras *s* 7 *ἐπακούσατε H* sed *ἐ* in ras *ὑπακούσατε LaMa* Par 3017 „*quod an sit melius non statim dicere queo*" Boissonade Anecd. V 96 8 *νέμουσιν — 10 ἀποθανεῖν* ad versus comoediae Atticae revocabat Kockius l. l. III 672 9 *ἄλλα*] *ἄλλο HV* | *ἕως* Cobet Coll 284 10 *ἐκπέσοι* reposui e libris *ἐκπέσει* Ferr *ἐκπέσῃ* Mor Re | *δεῖ La* sed *εῖ* in ras *s* 12 *ἐκπέσῃ* Mor Re 14 *κλῆρον πολὺν La* 15 *ἀκονιτὶ* scripsi e *LaMa* coll p. 459, 5 *ἀκοπητὶ V* Mor Re *ἀκοποτὶ HC* Ferr | *ἕτερος* scripsi ut coni Re *ὕστερον HVCLa* sed in hoc *ἕτερος* suprascr *y*, edd *ἕτερον Ma* sed corr m[2] 16 *τὸ τοιοῦτο La* | *ἔχοντα*

πατέρων οὐκ ἔχων] θησαυρῷ τις περιπέπτωκε. θεοῦ τὸ δῶρον ἄντικρυς καὶ φθόνος οὐδεὶς ἀπολαύειν τῶν παρὰ R IV 218 τῆς Τύχης. φίλον τις ἐκληρονόμησεν | ἢ συγγενῆ. τὰ χρυσᾶ δάκρυα ταῦτ' ἂν εἴη ἀφ' ὧν ἔστι δακρύσαντα τὸν πλοῦτον ἔχειν. [παρὰ γυναικὸς πλουτεῖν καὶ κλῆρον ἕτερον διαδέξασθαι ἑρμαίῳ περιπεσεῖν ἐστι.] 7. δευτέρα λῆξις ἀγαθῶν ἐμπορίᾳ χρησάμενον πλούσιον ἐπανελθεῖν, ἀπὸ γεωργίας εὔπορον. καλὰ μὲν καὶ ταῦτα, ἔχει δὲ προηγουμένους τοὺς πόνους. καὶ τοὺς στρατιώτας δὲ τοὺς πλουσίους ζηλοῦμεν οἱ πολλοί, ἀλλ' ὅτι γε μετὰ ⟨τῶν⟩ πόνων καὶ τῶν ὅπλων καὶ τῶν φόνων, οὐ καθ' ἡδονὴν ἔμοιγε δοκεῖ τὸ τοιοῦτον. 8. τρίτη δὲ λῆξις ἀγαθῶν αἱ τέχναι καὶ τὸ ἀπ' αὐτῶν εὐπορεῖν, ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο καθ' ἡδονήν, ὅτι δὴ πανταχοῦ τὰ τῶν πόνων συνέζευκται καὶ μαθεῖν δεῖ καὶ τεχνίτην γενέσθαι καὶ κατ' ὀλίγον εὐπορεῖν. ἀλλὰ καὶ

LaMa | ἢ πατέρων οὐκ (om *LaMa*) ἔχων (ἔχειν *Ma*) libri cancellavi ut orta e scholio ἐκ πατέρων οὐκ ἔχων ut coni Re („*aut varians lectio aut scholion sunt ista* ἢ πατέρων οὐκ ἔχων")

1 πατρῷα pro πατέρων scribendum coni Cobetus Coll 284 coll Men IV 250, 54 M (III 177, 581 K) πατρῷ' ἔχειν δεῖ τὸν καλῶς εὐδαίμονα οἴκοθεν οὐκ ἔχων ἐκ πατέρων οὐδέν Iacobs Anth. Pal. III 792 | τίς *HLa* 2 παρὰ *La* sed e πρὸς corr *f* 3 τίς *H La* 4 τὰ delendum censet Gasda | ταῦτα *VC* edd 5 παρὰ — 6 ἐστι ut notam a lectore in margine ad superiora positam cancellavi cum Sinteni cf. p. 597, 9 sq. παρὰ — διαδέξασθαι glossam ad τὸν πλοῦτον ἔχειν dixit Gasda 6 ἑτέρου coni Mor

8 ἢ ante ἀπὸ in marg inser *Ma* 9 ἔχεισ *HLaMa* sed σ in *LaMa* eras | δὲ scripsi auctore Iacobsio Lect 98 γὰρ libri edd ἧσσον δὲ ante ἔχει γὰρ excidisse coni Re | προηγουμένους scripsi e *La* sed ου in ras ex ω corr *s*, *Ma* ut coni Re προηγουμένως *HVC* edd 10 τοὺς inserui e libris cum Boissonadio Anecd. V 15 om edd 11 τῶν inserui cum Gasda om edd

12 τὸ om *Ma* | τοιοῦτο *LaMa* 13 ἀπ' scripsi e *La* et Par 3017 cum Boissonadio Anecd. V 96 ὑπ' *HVCMa* edd 15 δεῖν *La* sed ν eras 16 κατ' ὀλίγον scripsi auctore Re κατὰ λόγον libri Mor Re καταλόγον Ferr

μουσικοὶ τὴν τέχνην πορισταὶ τῆς εὐπορίας καὶ τοὺς στεφανίτας ἀγῶνας οἱ μετιόντες πολλὰ μὲν ἐσθίουσι καὶ τοῦτο ἔστι τὸ δέλεαρ τῶν ἀθλητῶν, ἀλλ' ὅταν ἀποδύσωνται καὶ κονίσωνται, ταῦτα, Ἡράκλεις, τῆς συμφορᾶς πράγματα παρέχειν ἑτέροις καὶ μηδενὸς παροξύνοντος ⟨πρὸς⟩ τοιοῦτο διαπληκτίζεσθαι.

9. Ἔμπειρος ἐγενόμην καὶ αὐτὸς τῆς τῶν ἀγαθῶν λήξεως. καινοτάτην ἀκούσεσθε καὶ οὐχ οἵαν ὁ λόγος προείρηκεν. οὐ πατρὸς ἐγενόμην πλουσίου ἢ οἷον ἄν τις ἐπεύξαιτο παῖδα ἰδεῖν, οὐ πλουσίαν ἠγαγόμην γυναῖκα, οὐ κληρονομίαν συγγενοῦς ἢ φίλου διεδεξάμην, οὐ τῶν εὐπόρων ⟨ἦν⟩ οὐδ' ὁτιοῦν, καὶ γὰρ ἤμην ἀργὸς φύσει καὶ δυσμαθὴς καὶ πρὸς τὸ πονεῖν ἀνεπιτήδειος. 10. εἰς φιλίαν δὲ καὶ εὐφροσύνην ἦν μάλιστα εὐφυής, ἱκανὸς | παραμυθήσασθαι, παραγαγεῖν, R IV 219

---

2 Athen. X p. 413 c sq. 4 Luc. Anach. 31 | cf. t. V 540, 9 6 Luc. Anach. 11 10 Aristid. pro IVviris t. II p. 202, 22 Dind. 12 cf. p. 576, 16; 600, 1 et 3

---

3 *ἀθλητῶν* scripsi auctore Meisero Ber. d. Bayr. Akad. 1905 II 159 *ἀγαθῶν* libri edd | *ἀλλ'* scripsi *καὶ* libri sed eras in *Ma*, Ferr om Mor Re sed *„leg. videtur ἀλλ' ὅταν vel ὅταν δ'"* Re 4 *ταύτης HLaMa* | *τῆς*] *μεγάλης?* 5 *καὶ* ante *πράγματα Ma*
6 *παροξύναντος Ma* | *πρὸς τοιοῦτο* scripsi *τοιούτου* libri sed del *Ma*, edd *τοιαῦτα* coni Iacobs Lect 98 *τοσοῦτο* Gasda
7 Ante *Ἔμπειρος* enuntiatum quale *εἰ δέ μ' ἐρωτᾶτε, οἵαν ἐγὼ ὁδὸν βεβάδικα* excidisse coni Gasda 8 *κενοτάτην ἀκούσεσθαι H* 9 *οἷον* scripsi coll Aristid. l. l. *οἵων HVCMa* edd *οἵων La* sed in ras ex *οἷον*, ut videtur, corr *n* *οἷον* et *ἀπεύξαιτο* coni Mor Not ad Lib f VI 10 *ἐπεύξαιτο Ma* sed *ἐπ* ex *ὑπ* corr m² 11 *γυναῖκα* inser *Ma*² 12 *οὐ* in ras *Ma*² | *ἐμπόρων LaMa* et coni Re *ἐμπορευομένων* vel *εὐπορούντων* (*procurantium*) Iacobs Lect 99 | *ἦν* inserui auctore Re om libri edd | *οὐδοτιοὺν La* *οὐδὲ τῶν τεχνῶν ἐπετήδευον οὐδοτιοῦν* coni Re 13 *ποιεῖν La* 14 *δὴ LaMa* sed in hoc *η* in *ε* corr m²
15 *ἱκανὸς — 598, 4 σκώμματα*] *„videtur hic locus scholiis inquinatus et male distinctus, quibus sublatis expeditius legatur sic:*

τῷ λυπουμένῳ μὲν συλλυπηθῆναι, πράττοντι δὲ καλῶς ἐπιτεῖναι τὴν εὐφροσύνην, ἐπὶ τὰ κάλλιστα τοῦ βίου προαγαγεῖν, ὑπηρετήσασθαι τὰ μέτρια, [ταῦτα δὲ ἦν πρὸς τὴν ἔνστασιν], ἐπιτήδειος δὲ σκώμματα εἰπεῖν καὶ ᾆσαι μέλος καὶ ὀρχήσασθαι, ὡς ὀλίγοι, καὶ μιμήσασθαι. 11. καὶ τοιοῦτος ὢν ἔσχον ἃ ἐβουλόμην, καὶ ἐμοὶ ὁ δαίμων ἐχαρίσατο οἷον μηδὲ τοῖς ἐν τυραννίσι καὶ δυναστείαις. ἐκεῖνοι μέν γε φραξάμενοι τοῖς ὅπλοις τρυφῶσι καὶ πλείων καιρὸς αὐτοῖς τοῦ δρᾶσαί τι κακὸν ἢ τοῦ ζῆσαι μεθ' ἡδονῆς, ἐμοὶ δ' ἄφοβος ἡ τρυφὴ καὶ γυμνὴ δορυφόρων ἦν καὶ δρᾶσαι μὲν οὐδὲν οὐδὲ ἐνθυμηθῆναι δεινὸν ἦν, λογίζεσθαι δὲ καὶ πράττειν ἀγαθόν. 12. εἶδον τὸν νεανίσκον ἐκεῖνον ἐκ προγόνων λαμπρόν τε καὶ πλούσιον, φιλό-

---

ἱκανὸς παραστατεῖν τῷ λυπουμένῳ, συνησθῆναι δὲ πράττοντι καλῶς, καὶ ἐπιτεῖναι τὴν εὐφροσύνην, ἐπὶ τὰ κάλλιστα τοῦ βίου προάγειν, ὑπηρετήσασθαι τὰ μέτρια, ταῦτα δὲ ἦν πρὸς ἔνστασιν (*haec autem mediocria, quae ego amicis famulabar, erant haec, quae nunc dicam exempli causa*). ἐπιτήδειος ἦν σκώμματα —" Re | περιαλγεῖν τῷ λυπουμένῳ, τῷ ἡδομένῳ συνησθῆναι Iacobs Anth. Pal. III 599 | num παρηγορεῖν?

1 συλλυπηθῆναι scripsi ut coni Mor συνησθῆναι libri sed συναλγεῖν suprascr *La*ⁿ *Ma*², edd 3 προαγαγεῖν scripsi προάγειν libri edd | ταῦτα — 4 ἔνστασιν cancellavi ut notam marginalem lectoris cf. p. 596, 5 | δ' *HC* 4 ἔνστασιν *La* sed σιν add *n*, *Ma* sed ἔνστα in ras | καὶ ante σκώμματα *La* 5 ὡς ὀλίγοι ante καὶ (1) *LaMa* Re delevi | ὡς ὀρχήσασθαι ὀλίγοι Ferr Mor qui ὡς ὀλίγοι ὀρχήσασθαι coni 6 ἠβουλόμην *La* et Par 3017 (Boissonad. Anecd. V 19) 7 οἷος Re οἷα Gasda | μὴ δὲ *H* Ferr | τυραννίσι scripsi auctore Re τυραννίδι libri edd 8 καὶ om Ferr Mor qui δυνάσταις coni | γέ om *La* 9 πλεῖον *HV* | καιρὸς *La* sed in marg λόγος *n* 10 ἢ *La* sed " e " corr *s* | ζῆσαι *Ma* sed η in ras 3 litt m² | δὲ *Ma* 11 τροφὴ (υ suprascr) *C* | γυμνοὶ Ferr γυμνὸς Mor | καὶ — 12 ἦν in marg *Ma*³ 13 δὲ scripsi cum Sinteni et Gasda τε libri sed in δὲ corr *Ma*², edd | εἶδον — 600, 10 λέγων ad versus comoediae Atticae revocabat Kockius Com. Att. fr. III 672.

τιμον μὲν περὶ τὰ δημόσια ἐν ταῖς λειτουργίαις, φιλάνθρωπον δὲ πρὸς τοὺς δεομένους καὶ κατὰ τὸν βίον ἥδιστον, φιλόγελών τε καὶ φιλοπότην καὶ πολυτελῆ τὴν δίαιταν. ἐκείνῳ συνήφθην θεοῦ τινος τὰ κάλλιστά μοι προξενοῦντος καὶ πάντων ἥδιστα παρεχομένου, ᾧ καὶ φίλος ἐγενόμην καὶ συνήθης καὶ οὐ μέχρι τούτου, ἀλλὰ καὶ συνέστιος καὶ συμπότης καὶ βίον ἔχων εὐδαίμονα καὶ μακάριον. 13. *καὶ πολλοὶ τὰ καθ' ἡμᾶς ἐζήλουν. πατρὸς γὰρ καὶ μητρὸς ἦν ἐκεῖνος πολὺ φέρτερος. παρ' ἐκείνων μὲν γὰρ οὐδὲν ἔσχον λαβών, ὁ δὲ κοινὰ τὰ παρ' αὐτοῦ προὐτίθει πρὸς ἡδονήν. οὐδὲν εἶχον λυπηρόν, οὐδὲν ἔργον ἐπίπονον. | πάντα* R IV 220 *δ' ἦν ἥδιστά μοι, καὶ τὰ παρόντα καὶ ὅσα δὴ ἤλπιζον, καὶ πολλὴ ῥᾳστώνη τοῦ βίου. ἐτρύφων γὰρ οὐδὲν ἀναλίσκων οὐδὲ προϊέμενος οὐδ' ὅθεν εὐπορήσω ζητῶν, ἀλλ' ἕτερος ἦν μοι κηδεστὴς καὶ φροντὶς ἑτέρῳ ἦν τῆς καθ' ἡμέραν τροφῆς.* 14. *ἐπλούτουν οὐδὲν κεκτημένος, ἐτρύφων οὐδὲν ἀναλίσκων, ἔπινον, ἐμέθυον,*

9 Il. *δ* 56; *ζ* 158; *η* 105; *ο* 165; 181; *ϱ* 168; *χ* 40
11 cf. t. I 154, 10 16 Dem. p. 954, 7

1 *μὲν* om *La* 3 *φιλογέλωτά La* | *φιλοπότην* scripsi cum Iacobsio Add 62 Lect 99 qui etiam de *φίλοινον* vel *φιλόκωμον* cogitavit, et Meisero Ber. d. Bayr. Akad. 1905 II 159 *φιλόποτον HLaMa* *φιλόπονον VC* edd *φιλήδονον* Cobet Coll 284 *φίλοινον* Kock 5 *παρεχομένω HVLaMa* sed in hoc *ω* in *ου* corr m² 6 *καὶ*(1) om *V* | „*post τούτου videtur μόνον deesse*" Re, *μὰ τὸν Δί'* Kock 8 *πολὺ* Ferr Mor qui *πολλοὶ* coni
10 *ἐκείνω La* | *ἔσχε HV* 11 *τὰ* om Ferr Mor | *αὐτοῦ* libri edd | *προὐτίθει* reposui e libris sed *υ* inser *La*ⁿ, coll t. II 454, 9; IV 88, 19 *προὐτίθη* edd | *πρὸς ἡδονὴν* scripsi *τῶν ἡδονῶν* libri sed del *Ma*², edd *καθ' ἡδονὴν* Kock 13 *δὲ Ma* | *δὴ*] *δὲ LaMa* sed in utroque eras 15 *οὐδὲ Ma* | *εὐπορήσω La* sed *υ* post *ω* eras, *Ma* sed *εὐ* ex *ἀ* corr m² 16 *κηδευτὴς H*
17 *καθ'* del *Ma*² | *ἡμέραν* scripsi auctore Kockio *ἡμᾶς HCLa* edd *ἡμῶν VMa* | *τροφῆς Ma* sed *ο* in *υ* corr m² *τρυφῆς La*

ἐν μύροις ἤμην καὶ πότοις καὶ ὀρχήμασι καὶ πάντα ἐπανηγύριζον τὸν ἐμαυτοῦ βίον. οὐ τῶν ἐπ' ἀγορᾶς ἤμην, οὐ τῶν ἐρανιζομένων, οὐ τῶν ἐπὶ βήματος ἑτέροις πράγματα παρεχόντων, οὐ τῶν γεωργῶν, οἷς ἐν πόνοις ὁ βίος, οὐκ ἔμπορος ἐγενόμην καὶ τῶν πλεόντων τὴν θάλατταν. τοὺς λιμένας εἶδον μέχρι τῶν ἰχθύων μόνον. οὐ στρατιώτης ἦν τὸν βίον, πρᾶγμα κινδύνων μεστὸν καὶ ξιφῶν, ἀλλ' εὐδαίμων ἄνθρωπος, ῥᾴθυμος, ἀργός, παράσιτος, τοῦτο δὴ τὸ φίλτατον ἐμοὶ μὲν ἀκοῦσαι, ἄλλος δ' ὀνειδιζέτω λέγων. 15. ἡ γῆ μὲν ἔφερε τὰ παρ' αὑτῆς, ὀπώραν καὶ τὸν πολὺν ἄκρατον, ἡ θάλασσα δὲ τοὺς ἰχθύας πολλούς. καὶ ξύμπαντες ἐμοὶ μὲν ἐθήρων οἱ θηρῶντες καὶ πτηνὰ καὶ χερσαῖα, μάγειροί τε καὶ ὀψοποιοὶ τὰ παρὰ τῆς τέχνης ἔφερον, ἓν ⟨δ'⟩ ἔργον ἦν ἐμοὶ τὸ τὸν τρόφιμον προσαγορεύειν καὶ εἴ τι πάνυ χάριεν ἦν τῶν ἐδωδίμων ἐπ' ἀγορᾶς, καταμηνύειν τοῖς ὀψοποιοῖς τε καὶ μαγείροις, ἐπιέναι τῶν οἴνων ἀπογεύεσθαι, δοκιμάζειν τοὺς ὀψοποιούς, τοὺς ἀρίστους ἐπαινεῖν καὶ παρακαλεῖν φιλοτιμότερον χρῆσθαι τῷ πράγματι, πάντα

7 Plat. rep. II p. 373 C 10 Luc. paras. 1 sq. 19. Luc. l. l. 5

1 *μυρίοις* Ferr Mor qui *μύροις* coni 3 *ἡμῖν La* sed in *ἤμην* corr *n* 4 *παρεχόντων* scripsi e *LaMa* ut coni Re *παρέχων HVC* edd 7 *μόνων HVMa* sed in hoc *ω* in *ο* corr m² 11 *ἔφερέ μοι La* sed *μοι* inser *s*, *Ma* sed ex *ἔλεγος* corr m² | *αὐτῆς* libri edd 12 *θάλασσα* scripsi ex *HLaMa θάλαττα VC* edd 13 *θηρῶντες* scripsi e *La* (*οἱ θηρῶντες ἐθήρων*) *Ma θηρεύοντες HVC* edd 15 *δ'* inserui om libri edd | *τὸ* om Mor Re 16 *καὶ* om *La* | *πάνυ* scripsi auctore Cobeto Coll 284 *πολὺ* libri edd | *χαρίεν H* 18 *„sententia postulat περὶ τὰς ἀποθήκας περιιέναι* per cellas ambulare" Re *μαγείρους ἐπιέναι* Iacobs Lect 99 at cf. p. 601, 2 19 *καὶ* — 601, 1 *ἐπαινεῖν* om *V*

ἐπαινεῖν, πάντα θαυμάζειν, πάντα τῷ τροφίμῳ χαρίζεσθαι, τοὺς μαγείρους οἰκειοῦσθαι, τοῖς οἰνοχόοις προσμειδιᾶν, τοὺς τρέφοντας ἡδοναῖς θεραπεύειν. 16. *μόλις ὄρθρος ἦν, ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν τρόφιμον ἔσπευδον τὰ πρὸς ἡδονὴν ἀπαγγεῖλαι. καὶ μετὰ ταῦτα ὁ μὲν ἔπραττέ τι κατ' ἀγοράν, ἐμοὶ δ' ἔργον ἦν* | R IV 221 *περὶ τὸ ἄριστον ὅπως ἕξει καλῶς ἡμῖν προνοεῖν καὶ τὴν ὥραν ἀπήγγελλον, ἐπιταχύνειν ἔπειθον, καὶ μετὰ ταῦτα ἐνεπιμπλάμην ἁπάντων ἁπτόμενος, πάντα ἐπαινῶν, τὰ δεύτερα μᾶλλον ἀεὶ τῶν προτέρων ἀποδεχόμενος, καὶ ἤδη διατηρήσων εἰς ἑσπέραν τὰ περιόντα ἐταμιευόμην. ὕπνος ἦν ἐπὶ τούτοις ἥδιστος καὶ τὴν ἑστίασιν ὠνειροπόλουν.* 17. *καὶ λουτρῶν καιρός, ἐγὼ δ' ἔσπευδον καὶ λαμπρῶς ἐκεῖθεν ἐπανελθὼν ἐπὶ τὴν μακαρίαν ἐπανῄειν τράπεζαν πάντα θαυμάζων, πάντα ἐπαινῶν, ἀνιώμενος ὅτι μὴ διπλῆν μοι καὶ τριπλῆν τὴν γαστέρα ἔχειν ἐξῆν, ἦν γὰρ πάντα ἄφθονα, καὶ*

---

1 Eupol. *Κολ.* II 484, 146 M (I 301, 159 K)

---

1 *χαρίσασθαι Ma* 2 *τοὺς μαγείρους* — 3 *θεραπεύειν* ab hoc loco aliena censet Gasda 4 *μόλις* scripsi *μόνος* (*μόνον C*) libri edd *θεραπεύειν μόνον. ὄρθρος* Iacobs Add 131 (*μόνος*) et App Pors Adv 297 4 *δ' VLa* 5 *ἀπαγγεῖλαι La* sed *ἀ* ex *ἐ* corr *s* 6 *δὲ Ma* 7 *περὶ* scripsi *ἐπὶ* libri edd sed „*ἐπὶ aut prorsus delendum aut cum ἐν est mutandum*" Re *ἔτι* Iacobs Lect 99 | *ἕξοι Ma* 8 *ἀπήγγελλον* scripsi ex *HVCMa* *ἀπήγγελον Ma* edd 9 *ἐνεπιμπλάμην Ma* sed *λα* e *ρα* corr m[2] 10 *προτέρων* scripsi *πρώτων* libri edd 11 *καὶ* — 12 *ἐταμιευόμην* corrupta censet Gasda | *διατηρήσων LaMa* sed *ω* in *ει* corr *La*[s] *Ma*[2] | *περιόντα* scripsi cum Sinteni *προιόντα* libri sed *προ* in *περ* corr *La*[n] (*περι*), in *προσ Ma*[2], edd 14 *δὲ Ma* | *λαμπρῶς* scripsi ex *HVC* *λαμπρὸς LaMa* edd 15 *ἐπανῄειν* scripsi e *VLa Ma* Par 3017 cum Boissonadio Anecd. V 33 Gasda Cobeto Coll 284 *ἐπανίην HC* sed in hoc *ιην* in *ηειν* corr *f*, edd 16 *μὴ* scripsi e *La* *μὴ δὲ H* *μηδὲ VCMa* | *μοι* om *Ma* Ferr

διερρηγνύμην ἐμπιμπλάμενος. ἑσπέρα πάλιν καὶ ὕπνος ἀφρόντιστος. οὔτε γὰρ ἀποδόσθαι τι ἐχρῆν οὔτε ὠνήσασθαι, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῆς εὐνῆς ἄλλος ἦν ὁ φροντίζων τοῦ πράγματος, ἄριστον αἱρεῖσθαι, δειπνεῖν πολυτελῶς. πενίαν οὐκ ἐδεδοίκειν, τοῦ πλουτεῖν οὐδὲν ἐδεόμην. 18. *πᾶσιν ἡδόμην τοῖς καιροῖς. ἔαρ ἦν ἥδιστον ἐμοί, καὶ γὰρ ἦν ὁ πότος ἐν ῥόδοις, τὸ δὲ θέρος τοιοῦτον ἕτερον πάντων μὲν εὔφορον τῶν καλῶν, ἐκτεινόμενον δὲ ταῖς ἡμέραις, ⟨ὥστε⟩ καὶ πολλὴν ἀρίστου σχολὴν εἶναι καὶ δείπνου πλείστην διατριβήν. τὸ φθινόπωρον εἶχε τὰς ὥρας εὐκραεῖς καὶ θᾶττον ἦν τὰ σιτία καταπέττειν καὶ μᾶλλον ἐσθίειν. ὁ χειμὼν ἐπεγίνετο καὶ πρὸς τὸ φαγεῖν ἐπερρώννυε μᾶλλον καὶ τῶν μὲν ἔξωθεν πόνων καὶ πραγμάτων ἡσυχίαν ἦγεν, οἴκοι δὲ μένειν ἔπειθεν. ἓν μὲν ἐδόκει λυπεῖν, ἡ τῶν νυκτῶν παράτασις, ἀλλ' εὐθὺς [ἂν] ἑωθινῶν ἀρίστων ἔδει καὶ οὐδεὶς ἂν ἐπετίμησε. καὶ εἰς ἑσπέραν δὲ*

---

1 cf. p. 606, 12 2 Xen. conv. 6, 6 11 Opp. cyn. I 118

---

1 *ἐμπιπλάμενος* libri edd cf. p. 601, 9 2 *ἐχρῆν* scripsi *ἐξῆν* libri sed in *ἐχρῆν* corr *La*ⁿ *Ma*², edd 4 *ἄριστον* — 5 *πολυτελῶς* delenda censet Gasda 5 *οὐκ ἐδεδοίκειν Ma* sed ex *οὐ δεδοίκειν* corr m² 7 *δὲ* inserui e libris om edd 8 *εὔφρων* Ferr *εὔφρον* Mor qui *εὔφορον* coni 9 *ὥστε* inserui cum Gasda om libri edd | *πολλὺν* (*πολὺν* Mor) *ἀχρήστου* Ferr Mor qui *ἀρίστου* coni 11 *εἶχε* scripsi *ἔχει* libri edd | *εὐκραεῖς La* sed *εῖς* in ras *n* 12 *πέττειν* Ferr Mor | *πλέον* Gasda 13 *ἐπεγίγνετο LaMa* | *τὸ* inser *Ma*³ | *ἐπερρώννυσι H* *ἐπερρώνυσι V* *ἐπιρρώννυσι La* *ἐπιρρώννυσι Ma* 14 *πραγμάτων Ma* sed *αγμ* inser m² | *ἦγεν* scripsi ex *HVMa* *ἤγαγεν La* *ἄγειν C* edd | *ἓν μὲν* scripsi e *La* cum Sinteni *ἕν με HVCMa* edd 16 *παράστασις La* sed *τα* supra *στα n* | *ἂν* cancellavi cum Iacobsio Lect 99 coll p. 603, 1 | *ἑωθινῶν ἀρίστων* scripsi auctore Re *ἑωθινὸν ἄριστον* libri edd *ἐξ ἑωθινοῦ ἀρίστου* Iacobs

βαθεῖαν τὸν | πότον ἔδει παρατείνειν, ὅτι καιρὸς ἀπέκειτο καὶ ὕπνου ἱκανός. R IV 222

19. Ἀλλ' ἀληθὲς ἦν τὸ λεγόμενον ὅτι φθόνος ἀνθίσταται τοῖς καλοῖς καὶ νεμεσᾷ τὸ δαιμόνιον ταῖς εὐπραγίαις ταῖς ἄγαν καὶ τὰ ἀνθρώπινα ἐν μεταβολαῖς ἐπιεικῶς φιλεῖ γίνεσθαι. λέγω δὲ ταῦτα οὐ τὰ ἑτέρων σκοπῶν, ἀλλὰ τὰ κατ' ἐμαυτὸν λογιζόμενος. 20. τρόφιμος ἐκεῖνος ὁ πάντα ἐμοὶ καὶ ἀντὶ πάντων, ὁ τὸν βίον ἐμοὶ ἥδιστον ἐπιδεικνύς, ὁ πλούσιος, ὁ πολυτελής, ὁ πλουτῶν οὐχ ἧττον ἐμοί, ὅλην τὴν τύχην οἰκείαν ἔχων, ἀλλ' οὐκ ἔχω ὅ τί ποτε φῶ περὶ αὐτοῦ, ἐμοὶ μὲν γὰρ οἴχεται, ἐμπνεῖ δ' ἑαυτῷ μόνῳ. καὶ δοκεῖ ζῆν καὶ περιεῖναι, ἔξω δὲ τοῦ βίου παντός ἐστιν. οὐ γυμνάσια τοῦτον ἔχει — ἀπόλωλεν; ἤρετό τις. τοῦτο μὲν γεγονὸς ἂν εἴποι τις· μή ποτε, ὦ θεοί — οὐ μὲν καὶ λουτρά, οὐδὲ ἐν πότοις ἄνθρωπος ἔτι οὐδ'

4 cf. ad p. 579, 9 | Her. III 40. Dionys. com. III 555, 3 M (II 428, 1 K). Plat. Menex. p. 242 A. Stob. floril. 38 8 Dem. p. 240, 11; 660, 7. Luc. tyrannic. 4

1 ἔδει inserui ex *HVLaMa* quod subaudiendum censuit Re om *C* edd | ὅτι inser *Ma*² | ἀρίστου ante καιρὸς excidisse coni Mor Not 2 ἱκανός scripsi auctore Iacobsio Add 368 App Pors 325 Lect 99 (ἱκανόν) καιρός libri Ferr Mor quod delevit Re 3 Ἀλλ' — 5 ἄγαν praemissis verbis ὡς καὶ Λιβάνιος citat auctor libelli de constructione verborum ed. G. Hermann de emend. rat. gramm. p. 376, 21 6 φιλεῖ scripsi e Par 3017 (Boissonad. Anecd. IV 396) ὀφείλει *HVCMa* sed in hoc ὁ eras, edd ὀφειλεῖ *La* | γίγνεσθαι *La* 7 καθ' ἑαυτὸν *LaMa* 8 ὁ ante τρόφιμος inserendum coni Iacobs Add 367 | ὁ πάντα scripsi cum Iacobsio Add Lect 99 πάντα *La* sed α(2) in ras *s*, *Ma* πάντων *HVC* edd sed πάντα ἦν coni in marg Mor, πάντα ὢν Not πάντων ἄριστος Re πάντ' ὢν Cobet Coll 284 9 num δεικνύς? at cf. p. 589 not. 2 10 πολυτελής scripsi auctore Iacobsio Add App Pors Lect πολίτης libri edd ὁ πολίταις πλουτῶν, οὐχ ἧττον δὲ καὶ ἐμοὶ ὅλην coni Re | ἥττων *La* 12 δ' ἑαυτῷ scripsi e *C* δὲ αὐτῷ *HVLaMa* edd 14 γυμνασία *H* | signum interrogationis posui comma libri edd 15 τίς *H* | μισεῖ inter θεοί et σὺ *La*ˢ 16 σὺ

ἐν ἑστιάσεσιν, ἀλλὰ τοῦ βίου παντὸς ἔξω τυγχάνων, ὡς ἂν εἴποι τις, καὶ γυμνὸς ἁπάσης περιβολῆς, εἰ καὶ πλουτῶν ἦν ἄλλοις, κεκτημένος νόσον χαλεπωτάτην. 21. *καὶ οὐδὲ τὸ τῆς συμφορᾶς προσιδέσθαι μοι δοκεῖ, ἀλλ' ἐπῆκται νόσον ἢ μανίαν ἢ οὐκ οἶδ' ὅ τι φῶ*
R IV 223 *περὶ τοῦ πράγματος. δοκεῖ εὐδαιμονεῖν ἑαυτῷ | καὶ οὕτως οἴεται, πράττει δὲ κάκιον ⟨ἢ⟩ ὡς ἂν καταρώμενος ἑαυτῷ. μισεῖ τὸν πλοῦτον, ἀποστρέφεται τὴν τρυφήν. τὴν ⟨μὲν⟩ προτέραν εὐδαιμονίαν συμφορὰν ἡγεῖται, τῶν δὲ παρόντων κακῶν ἐραστής ἐστιν. αὐχμηρός ἐστι τὴν κόμην, ὠχρὸς τὴν χρόαν, κατηφὴς τῷ βλέμματι, ῥυπῶν τῷ σώματι καὶ μέχρι ἱματίου τοιοῦτος ὑπαίθριος ταλαιπωρῶν, χαμευνῶν ἀνέχεται· τὸν ἥλιον φέρει, πρὸς κρύος ἀποδέδυται, κατείληπται δὲ λιμῷ, καίτοι αὔταρκες σίτου μεταλαβεῖν αὐτῷ καὶ*

---

libri Ferr Mor qui *οὐ* coni | *οὐδ La* *οὐ* Ferr Mor | *ἐν* — 604, 1 *βίου* om Ferr Mor *λείπει* in marg *La*[s] | *ἀνθρώποις HV* | *οὐδὲν La* sed in *οὐδ' ἐν* corr *n* *οὐδὲ Ma*

1 num *τυγχάνει ὢν*? 2 *ὡς* delendum censet Sintenis | *γυμνὸς Laf* | *εἰκῇ πλουτεῖ, νόσῳ ἁλοὺς χαλεπωτάτῃ ὑφ' ἧς οὐδὲ τὸ τῆς συμφορᾶς προιδέσθαι μοι δοκεῖ* coni Re *εἰκῇ πλουτῶν καὶ ἄλλως* Iacobs App Pors 325 Lect 99 3 *πλουτῶν La* sed *ὢν f* | *ἦν* om *HVLaMa* | *ἄλλοις* scripsi ex *HVLa* sed in hoc del *f*, *Ma* *ἄλλους C* edd | *νόσον Laf* 4 *τὸ*] *οἱ HV* *οἷ Laf Ma* | *φορᾶς LaMa* 5 *ἀλλ' Laf* | *ἐπῆκται* scripsi auctore Re *ὑπῆκται* libri sed *ὑ Laf*, edd 6 „*fort. ὑφ' οὗ δοκεῖ aut ὥστε δοκεῖν*“ Re | *εὐδαιμονεῖν La* sed *εὐδ f* 7 *ὄντως* Iacobs Lect 99 | *κάκιον* delendum censet Iacobs | *ἢ* inserui auctore Re om libri edd 8 *ἑαυτῷ* om Mor 9 *μὲν* inserui om libri edd 10 *ἠρεῖται V* 11 *χροιάν La* | *τῷ βλέμματι* scripsi ex *HVLaMa* *τὸ βλέμμα C* edd 12 *τῷ σώματι* scripsi ex *HVLa* *τὸ σῶμα C* edd om *Ma* 14 *ἀποδέδυται* scripsi ex *HVLa* sed in hoc *δέδυ* in *δύε* corr *s* *ἀποδύεται CMa* edd 15 *λιμῷ* inserui e *CLaMa* om *HV* edd | *καίτοι* scripsi *καὶ τὸ* libri edd | *αὐτῷ* scripsi ex *HVMa* *αὐτὸν CLa* edd *αὐτάρκους σίτου μεταλαβεῖν αὐτὸν* (sc. *δεῖν* *se oportere capere cibi quod satis sit*) coni Re

ὕδατος εἰς κόρον ἐλθεῖν. καὶ βραχὺ καταδαρθὼν τὰ πολλὰ τῆς νυκτὸς διαγρυπνῶν μελαγχολᾷ.

22. Τὸ δὲ ὅπως εἰς τοῦτο ἦλθε; δεινοί τινές εἰσι παρ' ἡμῖν ἑτέρους διαφθείρειν ὄντες κακοδαίμονες αὐτοὶ τὴν τύχην, οἷς ἔργον οὐδὲν ἢ τὸ τιμωρεῖσθαι σφᾶς αὐτοὺς ὡς ἀδικοῦντας καὶ πιέζειν ἀγρυπνίᾳ καὶ λιμῷ καὶ πόνοις, τοὺς ὠχριῶντας λέγω, τοὺς ἀνυποδήτους, τοὺς γυμνοὺς ἐξ ἡμισείας, οἷς ἀπεύξαιτ' ἄν τις καὶ περιτυχεῖν. 23. ἐκεῖνοι τὸν τρόφιμον λαβόντες κατεγοήτευσαν πολλοῖς ῥήμασι παθόντες μὲν οὐδὲν δυσχερές, ὅτι δ' εὐδαιμονεῖ φθονήσαντες καὶ σπεύδοντες αὐτοὶ μὴ μόνον ζῆν ἐλεεινῶς, ἀλλ' ἔτι καὶ τοὺς ἄλλους | ὁρᾶν ἐν τοῖς ἴσοις. γόητες ἄνθρω- R IV 224
ποι καὶ πονηροὶ καὶ πάντα πείθειν δυνάμενοι, ὧν καλῶς ἡ Τύχη κατεψηφίσατο ταῦτα ἐν οἷς εἰσι, πενίαν, παράνοιαν, λιμόν, τὸ τεθνηκότας ἐν ἀνθρώποις

2 Arist. ran. 931 5 Ter. heaut. 81 7 Arist. nub. 103 | cf. t. I 249,6 c. schol.; III 91, 12 sq. 16 Plat. Phaed. p. 67 E

1 *κἂν LaMa* | punctum post *ἐλθεῖν* inserui et *καταδαρθὼν* scripsi *καταδαρθεῖ HV* *καταδαρθῇ LaMa* *καταδαρθεῖν C* edd | *τὸ πολὺ* Gasda 3 *πῶς*? | signum interrogationis posui ex *H* colon reliqui libri edd 4 *ἡμῖν* scripsi *ὑμῖν* libri edd | *ἑτέροις* coni Re | *διαφθείρειν ὄντες* scripsi auctore Re *διαφθείροντες* libri edd 7 *λέγω* scripsi cum Iacobsio Add 103 Anth. Pal. III 686 et Meisero Ber. d. Bayr. Akad. 1905 II 159 coll Arist. l. l. *γε HVLa* edd sed tollendum censuerunt Re et Cobetus Coll 285 *τε CMa* | *ἀνυποδήτους* scripsi e *La* coll Arist. l. l. cum Iacobsio et Cobeto *ἀνυποδέτους HVCMa* edd cf. Phryn. lex. s. v. cum nota Lobeckii p. 445 8 *ἀπεύξαιτ'* scripsi e *LaMa* *ἀπεύξαιτο C* edd *ἀπεύξεται HV* 11 *δὲ HV* om Ferr Mor qui inserendum coni | *εὐδαιμονεῖ* scripsi ex *HVLaMa* *εὐδαιμόνει C* edd 12 *τὸ* ante *μὴ La* | „*malim μόνοι*" Re | *μὴ μόνον αὐτοὶ* Gasda | *ὅτι* Ferr Mor qui *ἔτι* coni 13 *τοῖς ἴσοις Ma* sed *ς ἴσο* in ras m² 14 *πείθειν* scripsi ut coni Re *πείσειν* libri edd 15 „*fort. καλῶς ποιοῦσα*" Re 16 *παροινίαν La* sed *α* supra *οι s* | *τεθνηκότας* scripsi e *Ma* ut coni Re *τεθνήσκοντας HVCLa* edd

εἶναι, οὗτοί μοι τὸν τρόφιμον ἀπολωλέκασι καί μοι τὸ κώνειον παρ' ὑμῖν προπίνουσι αὐτοὶ πιόντες ἂν εἰκότως καὶ πρὸ ἡμῶν, εἴ γε ἐσωφρόνουν. 24. ἀρίστου καιρὸς ἦν, ὁ τρόφιμος δ' οὐδαμοῦ. δειπνεῖν ἔδει καὶ πάντα ηὐτρέπιστο, ὁ δ' ἦν ἔτι παρ' ἐκείνοις μελαγχολῶν. ἑσπέρα καὶ περαιτέρω τῆς ὥρας, ὁ δ' ἐπάνεισι λιμοῦ μετέχων καὶ αὐτὸν κατέβαλεν οὐκ ἐπὶ σκίμποδος, ἀλλ' ἐπὶ τῆς γῆς καὶ φαύλην εὐνὴν ὑποθεὶς ἄρτου μετάδοτε, φησίν, ἀρκεῖ δέ μοι καὶ ὕδωρ πίνειν. καὶ ὕπνον ᾑρεῖτο ἐπὶ τοῦ σχήματος. ἑωθινὸς δ' ἀναστὰς καὶ φυγὰς τῆς οἰκίας γενόμενος ἦν παρ' ἐκείνοις πανημέριος. ἑσπέρα πάλιν, ὁ δ' ἐπὶ τὴν οἰκίαν ᾔει τῶν κυνῶν ἐλεεινότερον καὶ φαυλότερον δεῖπνον αἱρούμενος. τρίτη περίοδος καὶ τὸ αὐτὸ δρᾶμα ἀνεδιδάσκετο τῷ κακῷ τῷ ἐμῷ. τετάρτη καὶ πέμπτη

7 cf. IV 167, 23 R; t. I 151, 6 15 Philostr. Ap. Tyan. VI 11 p. 220, 10 K. hypoth. 1 ad Arist. ran. cf. Blomfield Aesch. Pers. praef. p. XXII sq.

1 *μου LaMa* 2 *ὑμῶν Ma* | *προπίνουσι* scripsi auctore Re *προπίνοντι* libri sed *αἰτεῖν ἀναγκάζουσι* (sic) suprascr *La*[y], edd | *αὐτοὶ La*[s] 3 *καὶ πρὸ ἡμῶν* inserui ex *HVLaMa* om *C* edd | *οἵ γε H* 4 *δὲ Ma* 5 *εὐτρέπιστο Ma* | *ὁ δ'* scripsi *ὅδ'* (*ὃδ' La*) libri edd 6 *ὁ δ'* scripsi *ὅδ' HCMa* edd *ὃδ' La* *οὐδ' HV* 7 *λιμόν τε ἔχων La* | *αὐτὸν* scripsi *αὐτὸς HV* *αὐτοῦ La* sed in *αὐτὸν* corr *n*, *Ma* *ὅτε C* edd | *κατέβαλεν* scripsi e *LaMa* *κατέλαβεν HVC* edd 9 *ἄρτου* scripsi ut coni Re *αὐτοῦ* libri (*αὐτοῦ C*) sed in *αὐτῷ* corr *La*[n] et *ἄρτου μικροῦ* suprascr *y*, edd 10 *καὶ* scripsi *κἂν* libri sed *καὶ* suprascr *La*[s], edd 11 *παρ'* Re *γὰρ* libri edd 12 *ὁ δ'* scripsi cum Iacobsio Lect 99 *ὅδ'* libri edd 13 *ᾔει* scripsi e *La* et Par 3017 cum Boissonadio Anecd. V 33 *εἴη HV* *ἴη CMa* edd | *τῶν* scripsi ex *HVLa* Par 3017 cum Sinteni *τὸν CMa* sed in hoc in ras, edd *τὸ* coni Mor Not | *κενῶν V* | *ἐλεεινότερον καὶ φαυλότερον* scripsi *ἐλεεινότερος* (sed *ερος* in ras *La*) *καὶ φαυλότεροι* (sed *ι* in *ν* corr *La*[y]) *ἐκείνων La* Par 3017 om *HV* *CMa* edd 14 *δείπνων HV*

ἡμέρα πάλιν, καὶ ἡ συνήθεια τῶν κακῶν ἐκράτει. 25. ἐγὼ δ', ἕως τὰ λείψανα ἦν τῆς πάλαι παρασκευῆς, ἐνεφορούμην οὔπω τὸ κατ' αὐτὸν αἰσθανόμενος, πολλὰ γὰρ ἔνδον ἦν, ὡς δ' ὑπανήλωτο, ἡ χρεία γνωρίζειν ἐποίει με τοῦ τροφίμου τὴν συμφοράν. τί πέπονθεν ὁ ἄνθρωπος, ἐσκόπουν καὶ συμβαλεῖν οὐκ εἶχον τὸ δεινόν. μανία γὰρ τὸ πρᾶγμα ἦν. καὶ μὴν ἔτι γ' ἐσωφρόνει. ἀλλὰ | νόσημα τὸ συμβεβηκός. ἀλλ' R IV 225 ὑγιαίνειν ἐδόκει καὶ κλινήρης οὐκ ἦν. ἠρώτων τοὺς ἐντυγχάνοντας περὶ αὐτοῦ ποῦ γῆς ἐστι; τί πέπονθε; τί βούλεται ὁ βίος αὐτῷ; 26. πονηροὶ οἱ πλεῖστοι καὶ οὐδεὶς ἂν συναχθεσθείη τῷ παρόντι κακῷ, ἀλλ' ὁ φθόνος μὲν ἐπὶ τοῖς εὖ πράττουσιν, ἔλεον δ' οὐδεὶς οἶδεν ἐπὶ τοῖς ἀτυχοῦσιν. οὐκ ἐκεῖνόν τις ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸ βέλτιον οὐδ' ἀπήγαγε τῆς ἀπάτης οὐδὲ πρὸς ἐμὲ φιλάνθρωπά τινα εἶπε πολυπραγμονοῦντα ἰδὼν τὰ κατ' ἐκεῖνον, ἀλλ' ὁ μὲν σιωπῇ παρῆλθεν, ὁ δ' ἐγέλασε, μᾶλλον δὲ κατεγέλασε τῆς κατ' ἐμὲ τύχης, ὁ δ' οὐκ οἰμώξῃ; φήσας καὶ τί σοί, τί

11 Biant. dict. Diels Fr. Vorsokr. II 522, 6, 1. Auson. lud. sept. sap. 62. Gerhard, Phoinix v. Kol. p. 273

2 ἕως scripsi auctore Re ὡς libri edd 3 κατ' αὐτὸν scripsi coll. l. 5 et 17 καθ' ἑαυτὸν (αὐτὸν *La*) libri edd 4 δὲ *Ma* | ὑπανήλωτο *La* sed α supra η *y* ὑπανάλωτο *Ma* 6 ὁ om *V LaMa* 7 γε *La* 8 punctum (2) posui signum interrogationis libri edd 10 ποῦ scripsi ποῖ libri edd πῇ e Par 3017 Boissonade Pachym. p. 98 not. 2 13 ἀλλὰ *LaMa* | ὁ om *La* | πράττουσιν *Ma* sed ν add m² 14 τίς *HLa* | ἐπέτρεψεν *H* Ferr Mor 15 ἀπήγαγεν *La* 16 φιλάνθρωπά scripsi e *Ma* φιλάνθρωπόν *HVCLa* edd | τινα om *La* τι coni Re 17 τὸ *La Ma* cf. p. 603,7 18 ὃ *H* ὃ *La* | δὲ *CMa* edd | μᾶλλον δὲ κατεγέλασε om *La* 19 ὃ *H* ὃ *La* | οἰμώξῃ; scripsi e Par 3017 cum Boissonadio Choric. p. 19 not. 1 οἰμώζει *HVCLa* edd οἰμώζεις *Ma* sed εις del et η suprascr m² οἰμώξει; coni Re et Cobetus Coll 285 | σοί, τί δ' ἐμοὶ scripsi τί δέ μοι καὶ τί μοι *HVCMa* τί μοι *La* Ferr Mor τί δέ μοι e Par 3017 Boissonade τί Re τί σοι Cobet

δ' ἐμοὶ τῶν ἐκείνου μέλει; καὶ μονονοὺ πληγὰς ἐντείνας ἀπῆλθεν.

27. *Ἐγὼ δὲ μετῄειν τὸν τρόφιμον καὶ τὰ ἐκείνου μεταβάλλεσθαι ἠξίουν πείθων σωφρονεῖν, ὁπότε ὀλίγον ῥαΐσας ἦν ἐν ἑαυτοῦ. ὡς δὲ καὶ δεύτερον προσοιμώζειν ἔλεγε καὶ τρίτον προσιόντα χαλεπῶς ἑώρα, οὐκ ἔχων δὴ τί χρήσωμαι ἐμαυτῷ πρὸς ὑμᾶς ἀπήντηκα. μηδέ μοι λεγέτω τις· ἐφ' ἑτέροις ἡ προσαγγελία μηδ' ἐρωτάτω τις, τί πέπονθα. πέπονθα γὰρ ἃ οὐδεὶς ἕτερος. ἐκπέπτωκα τῆς μεγάλης ἐκείνης εὐδαιμονίας, τῆς πολλῆς ἀπεστέρημαι τρυφῆς, τοῦ ῥᾴστου βίου καὶ πρὸς ἡδονῆς μάλιστα ἐμοί.* 28. *οὐδεὶς φιλάνθρωπος, οὐδεὶς ἕτερος τοιοῦτος οἷος ἐκεῖνος πρός με. φεῦ τῆς μεταβολῆς ἀπὸ τῆς πλησμονῆς ἐκείνης, ἀπὸ τῆς μέθης. ὁ τοὺς στεφά-*
R IV 226 *νους περικείμενος, ὁ τὸν ἄκρατον | πίνων εἰς κόρον καὶ προπίνων ἑτέροις ἐνδεὴς τῶν ἀναγκαίων εἰμί. καὶ καταλαμβάνει με ἡ νὺξ τὴν παλαιὰν τρυφὴν ὀνειροπολοῦντα, κατηφὴς δὲ ⟨καὶ ἡμέρα καὶ⟩ ἑσπέρα καὶ νύξ. κἂν*

---

2 Dem. p. 1258, 2. Xen. anab. II 4, 11 5 cf. t. I 101, 16; t. IV 671 11 R 11 cf. t. V 535, 9

---

1 *μόνον οὐ HC* 3 *τὰς La* 4 *ἠξίουν* scripsi auctore Gasda *ἀξιῶν* libri edd 5 *ἐν* scripsi auctore Cobeto Coll 205 Misc 146 6 *ἔλεγεν La* | *„sic distinguo et lego: ἔλεγε καὶ τρίτον καὶ προσιόντα"* Re | *χαλεπῶσ La* sed *σ* add *n* 7 *δὴ* scripsi *δὲ HV δὲ δὴ LaMa ἐγὼ C* edd | *χρήσωμαι* scripsi *χρήσομαι* libri edd | *ἐμαυτῷ* scripsi e *LaMa* sed in hoc *μ* suprascr m[2] *ἑαυτῷ HVC* edd | *μὴ δὲ H* Ferr *μὴ δὴ LaMa* 8 *τίς H* | *μὴ δ' H* Ferr 9 *τίς HLa* | *ἕτερος* inserui e *LaMa* Par 3017 cum Boissonadio Anecd. V 422 om *HVC* edd 11 *ἡδονὴν* Ferr Mor 12 *ἑτέρῳ* coni Mor 17 *με* scripsi *μὲν* libri edd 18 *ὀνειροπολοῦντα* scripsi cum Gasda *ὀνειροπολοῦσα HVC* edd *ὀνειροπολοῦσαν Ma* sed in *ὀνειροπολοῦντα* corr m[2] *ὠνειροπόλουν La* sed in *ὀνειροπολοῦντα* corr *n* | *καὶ* ante *κατηφὴς La* | *καὶ ἡμέρα καὶ* inserui auctore Re om libri edd

ἑτέρους ἴδω μεθύοντας ἀναλύοντας ἐκ πότου, διαρρήγνυμαι τῷ φθόνῳ καὶ τὰς ἐμαυτοῦ στένω συμφοράς. 29. οὐδεὶς φιλάνθρωπος, οὐδεὶς ἐλεήμων. ὁ μὲν ἐγέλασεν ἰδών, ὁ δ' ἐπενέβη πράττοντι κακῶς. εἰ δέ τις δεξιὸς τὸν τρόπον, ἄχρι τοῦ φιλανθρωπεύεσθαι τῷ ῥήματι, φιλανθρωπία δὲ οἰκτεῖραι πράττοντα κακῶς, ἐπὶ πότον δὲ καλέσαι ἢ ἑστίασιν οὐδεὶς ἐπιτήδειος.

30. Δότε μοι τὴν χάριν, δότε. ὀρέξατε τὸ κώνειον. ταύτην μοι προπίνει τὴν φιλοτησίαν ἡ Τύχη. ἐμοὶ μήτηρ οὐκ ἔστιν οὐδ' ὁ γεννήσας ἔτι καταλείπεται, οὐ συγγενὴς οὐδείς, οὐ φίλος ἐστὶ λοιπός. ὃν δ' ἀντὶ πάντων εἶχον φιλοσοφεῖ, τὸ δ' ἴσον εἰπεῖν, οὗτος καὶ τέθνηκέ μοι. τίς δὴ γένωμαι τῆς παλαιᾶς συνηθείας ἑαλωκώς; πῶς ἐπαρκέσω πρὸς τὴν χρείαν ἐμαυτῷ τρυφᾶν μεμαθηκώς, ἐσθίειν εἰς κόρον, πίνειν εἰς μέθην; ἡ γαστὴρ μὲν ἀπαιτεῖ τὴν συνήθειαν, ὁ δώσων δ' οὐκ ἔστι. τέχνην δ' οὐκ ἔχω, οὐδὲ γὰρ ἔμαθον τὴν

---

4 cf. p. 653,8; t. I 128,12 c. schol. 12 Plat. Phaed. p. 67 E

---

1 *ἀναλύοντας* inserui e libris cum Boissonadio Anecd. IV 477 om edd | *τόπου Ma* sed *πότου* suprascr m[3] | *καὶ* ante *διαρρήγνυμαι* inser *Ma*[2] 2 *τῶν φθόνων Ma* sed in *τῷ φθόνῳ* corr m[2] 4 *δὲ HVC* edd | *ἐπενέβη* scripsi cum Gasda et Cobeto Coll 285 coll l. l. *ἐπανέβη* libri edd 6 *πράττοντα* scripsi auctore Re *πράττοντι* libri edd 8 *τὴν* — 9 *μοι* om Ferr Mor | *τὸ* inser *Ma*[2] 9 *προπίνει* Re *προτείνει* libri Ferr Mor qui *προτείνειν τῇ τύχῃ* coni | *τὴν* inserui e *La* et Par 3017 (Boissonad. Anecd. V 148) om *HVCMa* edd 10 *μήτηρ La* sed *μ* in ras *n* | *οὐδὲ Ma* 11 *οὐ*(2) scripsi e *Ma* *οὔτε La* *ἔτι HVC* edd „*fort. leg. οὐ συγγενής. οὐδ' εἷς ἔτι φίλος ἐστὶ λοιπός*" Re *οὔτε φίλος ἔτι* Iacobs Lect 99 | *λοιπός* scripsi ut coni Re et Iacobs *λοιπόν VLaMa* et coni Mor *λυπῶν H C* Ferr *λιπών* Mor Re | *δὲ Ma* 12 *τῷ* coni Gasda | *δὴ* om *La* *δὲ Ma* | *ἴσον HMa* Ferr *ὅσα La* | „*fort. καὶ οὗτος τέθνηκέ μοι aut οὗτος κατατέθνηκέ μοι*" Iacobs Lect 99 13 *τίς* — 14 *ἑαλωκώς*; labem contraxisse censet Gasda

ἀρχήν. πονεῖν οὐκ ἔτι δύναμαι τῷ σώματι διεφθαρμένος ὑπὸ τῆς πολλῆς ἐκείνης τρυφῆς. βαρὺ ἐμοὶ καὶ τὸ μέχρι τῶν ἀναγκαίων ἀπορεῖν, ἀλλ᾽ οὐδὲ ταῦτα ῥᾴδιον ἔχειν.

31. Μὴ δή με πολυχρονίῳ δῶτε νοσήματι, ἀλλ᾽ ἐπιτέμετέ μοι τὴν συμφοράν. πάντες μὲν στυγεροὶ θάνατοι, οἴκτιστον δὲ τὸ λιμώττοντα ἀποθανεῖν. πῶς
R IV 227 | δ᾽ ἂν ἐκφύγοι τις τὸν οἴκτιστον ἢ τοῦ κωνείου τοσοῦτον ἐκπιὼν ⟨ὡς⟩ μηκέτι δεῖσθαί τινος παρασκευῆς;

---

3 cf. p. 622, 18; 640, 1 6 Od. μ 141 cf. p. 587, 3

---

1 οὐκέτι *H* 2 τῶ *HV* 3 ἀπορεῖν scripsi εὐπορεῖν libri edd 4 ἔχειν scripsi ex *HVLa* sed in hoc ῥαδίως ἔχω in marg *y*, ut coni Re ἔχω *CMa* edd 5 Μὴ δή scripsi e *LaMa* μὴ δέ *H* Ferr μηδὲ *VC* Mor Re qui antea ἐπικουρεῖτε οὖν, ὦ ἄνδρες, ὡς τάχιστα excidisse coni | δότε *Ma* sed ό m[2] 6 ἐπιτέ *Ma* sed in ἐπιταχύνατέ corr m[3] ἐπιτέμετέ *La* sed εμε in άχυνα corr *n* | στυγεροὶ scripsi e *LaMa* Par 3017 cum Bastio Greg. Cor. p. 360 ed. Schaefer et Gasda στυγηροὶ *HV C* edd 7 πῶς scripsi e *LaMa* Par 3017 cum Bastio τέως *HVC* edd ἡδέως coni Re 8 ἐκφύγοι scripsi ex *HVLaMa* Par 3017 cum Bastio ἐκφύγῃ *C* edd | τίς *HLa* | ἢ scripsi e *LaMa* Par 3017 cum Bastio εἰ *HVC* edd | τοῦ κωνείου scripsi e *La* Par 3017 ut coni Re et Bastius τὸ κώνειον *HVCMa* edd 9 ἐκπίω coni Re | ὡς inserui ut inser *Ma*[3] et inserendum coni Mor et Bastius om libri edd ὅσον ποιήσεις coni Re | post δεῖσθαι ras 2 litt (ὡς?) *Ma* | με ante τινος *HVCMa* edd delevi ut delendum censuerunt Mor et Bastius in ἄλλης mutandum coni Iacobs Lect 99

XXX.

Declamatio inscripta *Φθονερὸς τοῦ γείτονος αὐτοῦ πλουτήσαντος ἐξαίφνης ἑαυτὸν προσαγγέλλει*[1]), qua pauper impatiens fortunarum vicino suo repente factarum cicutam[2]) a senatu sibi petit[3]), inter eas est quae ab admiratoribus facundiae Libanianae singulari plausu acceptae sunt. Itaque non 'corporis' finibus coercita mansit, sed etiam in complures eclogas easque paucis declamationibus comprehensas transiit. Magnus igitur est numerus codicum quibus ad hanc aetatem pervenit. Sunt autem hi 33:

Incipio a 'corporalibus'.

1. Hierosolymitanus S. Crucis 57 (= Cr) palimpsestus saeculi XI/XII continet folio 6[vr] titulum et initium declamationis usque ad p. 620, 2 *αὐτῶν* et folio 11[vr] verba quae his succedunt p. 620, 2 *κακοῖς* usque ad p. 624, 10 *πόρρωθεν*, sed multarum linearum scriptura prorsus vel e parte abrasa est. Excussi et quae legi potuerunt adnotavi. Vide t. V p. 154 sq.

2. Hierosolymitanus S. Sepulcri 107 (= H) saec. XIV fol. 84[v]. Vide t. V p. 150 sq. Contuli.

3. Vaticanus gr. 940 (= V) saec. XIII/XIV fol. 70[v]. Vide t. V p. 152 sq. Raro correctus est manu secunda. Contuli.

4. Monacensis gr. 96 saec. XVI fol. 90 e Vaticano

---

1) De altera inscriptione vide p. 614.

2) Cf. p. 494 not. 1.

3) De fontibus argumenti conaminibusque Th. Kockii (Com. Att. fr. III 670 sq.) verba Libanii ad versus unius comoediae Atticae revocandi idem valet quod de *δυσκόλων* et *παρασίτων* declamationibus supra p. 494, 546, 565, 589 dixi.

940 vel huius fratre gemello descriptus.[1]) Contulerunt Reiskius qui eum Bavaricum secundum appellatum littera *B* insignivit et Parisiis reducem factum anno 1816 Fr. Iacobsius. Vide t. V p. 364 sq.

5. Laurentianus LVII 21 saec. XIV/XV fol. 142v. Vide t. V p. 158 sq.

6. Barberinus II 41 nunc Vaticanus (= B) saec. XV fol. 325v. Vide t. I p. 24 sq. Meum in usum contulit Pius Franchi de Cavaleriis.

Corpus mutilatum reddit codex

7. Parisinus gr. 3019 saec. XIV/XV fol. 99. Vide t. IV p. 306 sq.

Transeo ad 'eclogarios'.

8. Parisinus gr. 2998 (= P) saec. XIV fol. 302v. Correctus est manu recenti (m4). Vide supra p. 112 sq. Contuli.

9. Marcianus gr. 439 (= M) saec. XII/XIII fol 176v. Correctus est manu librarii (*m*) et recentiore (*y*). Vide t. V p. 168 sq. Contuli.

10. Laurentianus LVII 44 (= La) saec. X fol. 59v. Correctus est quattuor manibus *f*, *n*, *y*, *s*, quarum ultima etiam scholia adiecit. Vide t. I p. 224 sq. Contuli.

11. Vindobonensis philos. et philol. IV 82 (= Vi) saec. XIV fol. 52v. Correctus est manu secunda partim ex alio codice partim ex ingenio correctoris. Vide t. V p. 169 sq. Contuli.

12. Berolinensis gr. 195 olim Claromontanus (= Cl) saec. XIV fol. 70 (279). Correctus est manu recenti (m4). Vide t. IV p. 410 sq. Contuli.

13. Vaticanus gr. 82 (= Va) saec. XIV fol. 2, in quo declamatio agmen ducit. Folium 3 (p. 624, 2 *καὶ τοὺς* — p. 630, 9 *πάντα πολλὰ*) chartaceum manu saeculi XV suppletum est. Correctus est duabus manibus, secunda et tertia quae rubro atramento usa est. Vide t. I p. 48 sq. Contuli.

---

1) Ut uno exemplo defungar, uterque codex perperam p. 653, 12 *ἐμὴν* pro *ἐμὲ* praebet.

14. Parisinus gr. 3014 saec. XIV fol. 124. Vide t. II p. 375 sq. Adhibitus est a Morello.

15. Athous Laurae S. Athanasii Ω 123 saec. XIII fol. 91. Vide t. I p. 323 sq.

16. Parisinus gr. 3018 saec. XV fol. 118. Vide t. V p. 175 sq.

17. Ambrosianus L 64 (485 in catalogo Martinii et Bassii) saec. XIV fol. 55^{v}. Vide t. I p. 426 sq.

18. Escurialensis T-II-11 (147 in catalogo Milleri) saec. XVI fol. 51. Vide t. V p. 366 sq.

19. Ambrosianus I 49 sup. (460 in catalogo Martinii et Bassii) anno 1488 exaratus fol. 194. Vide t. I p. 363 sq.

Ex eodem quo hic Ambrosianus exemplari fluxit

20. Parisinus gr. 3017 saec. XV fol. 183. Collatus est a Bastio et inde ab initio usque ad pag. 161 editionis Reiskianae a Boissonadio. Vide t. II p. 4 sq.

21. Laurentianus LVII 23 saec. XIV fol. 94. Vide t. V p. 176 sq.

22. Mosquensis bibliothecae synodalis 489 (olim 317) saec. XV fol. 14. Vide t. V p. 180 sq.

23. Parisinus gr. 2988 saec. XIV fol. 217. Vide t. V p. 182 sq.

24. Vaticanus gr. 937 saec. XV fol. 17. Vide t. I p. 329 sq.

25. Matritensis N-86 saec. XV fol. 52^{v}. Vide t. V p. 299.

26. Laurentianus LIX 30 saec. XV fol. 281. Vide t. I p. 417 sq.

27. Vaticanus Palatinus gr. 360 saec. XVI fol. 52^{v}. Vide t. II p. 201.

28. Vaticanus gr. 1429 chartaceus formae folii pluri- 264
bus manibus saeculi XVI exaratus *emptus ex libris Cardinalis Sirleti* († 1585)[1] continet

fol. 1 *τοῦ δικαιοφύλακος καὶ πρωτεκδίκου παράφρασις ἠκριβωμένη τοῦ παχυμέρη*

---

1) Cf. t. I p. 430 et G. Mercati Mus. Rhen. LXV 336.

23 *ἠθικῶν νικομαχειῶν βιβλίον γ′ — ζ′*

77 *ἀφαιρεθεὶς ἀχιλλεὺς τῆς βρισηίδος* i. e. Patroclus Choricii cum emendationibus marginalibus

90 *διέσωσέ τις ἐμπρησμοῦ γενομένου τὸν ἑαυτοῦ πατέρα κτλ.* (t. IV 739 R). *ἀντεγκληματικὸς στοχασμός* in marg rubr.

103^{v} *τοῦ αὐτοῦ λιβανίου φθονερὸς τοῦ γείτονος*
ῶ
αὐτοῦ ἐξαίφνης πλουτήσαντος ἑαυτὸν προσαγγέλλει. ἡ στάσις πραγματική in marg rubr.

115 *τοῦ σοφωτάτου χαρτοφύλακος βουλγαρίας κυροῦ ἰωάννου πεδιασίμου σύνοψις περὶ μετρήσεως καὶ μερισμοῦ γῆς ἥτις καλεῖται κληρουχική*

136 *ἥρων. μηχανήματα.* Des. fol. 192 *συνιέντες προγνώσονται.*

Initium contuli. Pretio caret, cum textum e lectionibus plurium codicum secundae familiae consarcinatum exhibeat.

Duo codices declamationem e diversis eclogis sumptam bis praebent. Qui sunt:

29. Mutinensis CLXXXI (III F 3) saec. XV fol. 35 et 96^{v}. Vide t. II p. 48 sq.

et

30. Matritensis N-130 saec. XVI fol. 96^{v} et 173. Vide t. I p. 428 sq.

Atque secundo quidem loco declamatio in utroque codice inscripta est: *Δύο γείτονες ἦσαν πτωχοὶ καὶ τοῦ ἑνὸς ἔφνης πεπλουτηκότος ὁ ἕτερος προσιὼν τοῖς δικασταῖς αἰτεῖ κώνειον.*

Eandem, si excipis *αἴφνης* recte pro *ἔφνης* scriptum, tituli formam exhibent codices:

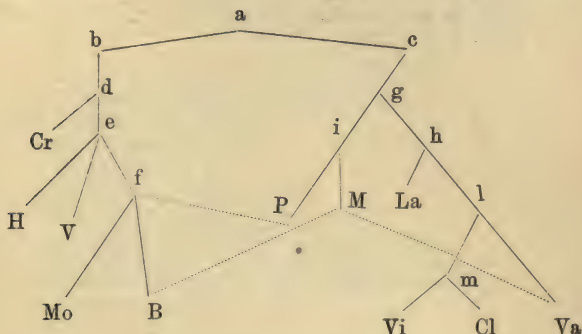
31. Monacensis gr. 113 (= Mo) saec. XVI fol. 179. Vide t. I p. 413 sq. Collatus est mense septembri anni 1816 a Fr. Iacobsio et anno 1895 a me ipso.

32. Vaticanus gr. 84 anno 1425 exaratus fol. 51. Vide t. I p. 415 sq.

33. Laurentianus S. Marci 308 saec. XV fol. 122^{v}, qui fons fuit Matritensis N-130. Vide supra p. 499.

Ex his quos in censum vocandos esse duximus codices undecim *CrHVMoBPMLaViClVa* rursus in duas discedunt familias, quarum prior codicibus *CrHVMoB*, altera *PMLa ViClVa* continetur, ita tamen ut non solum *B* vim codicis secundae familiae (*M*)[1]) et *P* vim codicis prioris familiae (*f*) passim expertus sit, sed etiam alii codices secundae familiae nonnusquam mixtae recensionis vestigia exhibeant.

Necessitudinis vinculum quo singuli codices inter se coniuncti sunt hoc tibi reddet stemma

Hic quoque prior familia in universum quidem alteram fide superat, sed mendis lacunisque (ut p. 642, 14) minime caret.

Macarius Chrysocephalus in Roseto[2]) sex, Thomas Magister quattuor locos laudavit.

Declamatio in lucem protracta est anno 1606 a Fed. Morello Liban. opp. t. I p. 323—342 (= Mor) ita quidem ut Parisinum gr. 2998 (P) pro textus fundamento haberet sed postea hic illic ex *alio* vel *altero manuscripto Regio*, ut ait in 'Notatis ad Libanium' editioni praemissis fol. f V, id est

---

1) Cf. p. 625, 6; 630, 13; 641, 10 et 13.
2) Cf. t. I p. 351 sq.

e Parisino gr. 3014 corrigeret.[1]) Cuius textum valde mendosum multis locis cum ex ingenio tum ope codicis prioris familiae Monacensis gr. 96 emendavit Reiskius (= Re) neque uxor quae editionem (t. IV p. 159—180) curavit, has emendationes, ut alias, in notas ablegavit, sed in textu fere reposuit.[2])

Nonnulla ad textum corrigendum Fr. Iacobsius, A. Gasda[3]), Cobetus contulerunt.

---

1) Cf. supra p. 571.
2) Cf. p. 549 et 572.
3) Cf. t. V p. 198.

XXX.

Φθονερὸς τοῦ γείτονος αὐτοῦ πλουτήσαντος ἐξαίφνης ἑαυτὸν προσαγγέλλει.

1. *Ἀλλ' εἰ καὶ καλῶς οἴεται τὸ δαιμόνιον* R IV 159
εὑρηκέναι δι' ὅτου ζῶν ἀνιάσομαι τῷ γείτονι μὲν τοσ-

Cr = Codex Hierosolymitanus S. Crucis 57
H = Hierosolymitanus S. Sepulcri 107
V = Vaticanus gr. 940
Mo = Monacensis gr. 113
B = Barberinus II 41
P = Parisinus gr. 2998
M = Marcianus gr. 439
La = Laurentianus LVII 44
Vi = Vindobonensis philos. et philol. IV 82
Cl = Berolinensis gr. 195 olim Claromontanus
Va = Vaticanus gr. 82

---

1 *μελέτη ὡραία πάνυ καὶ ἀγαθὴ καὶ δεινὴ καὶ σφόδρα τοῦ φθονεροῦ τοῖς ἤθεσιν ἁρμονίως πεποιημένη, οὐ μὴν ἀλλὰ κἀν τῷ τέλει ὡραιοτάτη. ἀποστρέφει γὰρ πρὸς αὐτόν τε τὸν πεπλουτηκότα καὶ πρὸς τοὺς δικαστάς· σχηματίζει καὶ αὐτὸν τὸν ποτὲ μὲν πένητα, τότε δὲ πλούσιον ἐν τῷ δικαστηρίῳ προσεληλυθότα* (*προσεληλυθότας* cod.) *καὶ παραγγέλλεται καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις ἀφόρητον ἡγεῖσθαι τοῦ* (ante *τοῦ* ras 2 litt, num *τὸν*?) *γείτονος πλοῦτον. δεῖ γὰρ πάντοτε τοὺς γείτονας μὴ πλεονεκτεῖν ἀλλήλων* in marg *La*ˢ cf. schol. ad p. 656, 6 et p. 511. *πραγματική* in marg *M*   3 *προοίμιον* in marg *La*ʸ

---

1 *ἄλλης μελέτης θεωρία* ante titulum edd delevi | *Ὁ* ante *φθονερὸς* Mor del Re *Φθονερὸς* — 2 *προσαγγέλλει*] *Δύο γείτονες ἦσαν πτωχοί· καὶ τοῦ ἑνὸς αἴφνης πεπλουτηκότος ὁ ἕτερος προσιὼν τοῖς δικασταῖς αἰτεῖ κώνειον Mo* cf. p. 614 | *αὐτῶι La αὐτῶ Vi* sed *τοῦ* supra *τῶ* m² 3 *Ἀλλ' εἰ*] *Ἀλλὰ Mo*
4 *εὑρηκέναι La* sed *η* ex *ι* ut videtur in ras corr *s* | *διότου La Va δι'* om *Mo*

οὗτον πλοῦτον δεδωκός, ἐμὲ δὲ ἐν τῇ πενίᾳ τετηρηκός, ὅμως ἐξεύρηταί μοι σοφώτερόν τι τῆς ἐκεῖθεν μηχανῆς, κἂν ὑμεῖς ἐθελήσητε συναγωνίσασθαι καὶ δοῦναι τοῦτο ἐφ' ὅπερ ἥκω, λέλυταί μοι τὸ λυπηρὸν καὶ τὴν ἐπηρεάζειν βουλομένην νενικήκαμεν Τύχην. τὸ γὰρ ἐκ τοῦ νόμου κώνειον τοῖς πράττουσι κακῶς ὑμῶν διδόντων εἰ πίοιμι, μετὰ τοῦ βίου καὶ τῆς ἀθυμίας ἀπαλλάξομαι. 2. οἶδα μὲν οὖν ὅτι, κἂν μὴ τύχω τοῦ φαρμάκου, τῇ λύπῃ γε ἀντὶ τοῦ φαρμάκου χρήσομαι, διαφέρει δὲ τοσοῦτον ὅσον τὸ μὲν ταχὺ καὶ τήμερον ἀποθανεῖν παρέχει καὶ τὸ λίαν ὀξέως χαρίζεται, τῆς δὲ ἀνέχεσθαι δεῖ τὸ σῶμα κατὰ μικρὸν δαπανώσης καὶ ποιούσης τὴν δυστυχίαν μακράν. ὥσπερ οὖν ἕκαστος ὑμῶν, εἰ τελευτᾶν ἀναγκαῖον εἴη, βούλοιτ' ἂν ὡς τάχιστα ἀφεῖναι τὴν ψυχὴν ἢ χρόνον ὡς πλεῖστον ἐν ἀλγηδόσι κατασαπεὶς ὀψέ ποτε ἀπελθεῖν, οὕτω καὶ αὐτὸς τὴν διὰ τοῦ κωνείου προτίθημι τελευτὴν τῆς
R IV 160 ἐκ | τοῦ λυπεῖσθαι συμβησομένης. ὑμεῖς δὲ μὴ γένησθε χαλεποὶ πρὸς τὴν δόσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ τῷ γείτονι γέγονεν ὁ πλοῦτος παρὰ τῆς Τύχης, ἐμοὶ παρ' ὑμῶν ὁ θάνατος.

---

9 Ach. Tat. III 17, 3 16 Plat. Phaed. p. 86 B sq.

---

2 *ἐκείνου P* et γρ in marg Mor 3 *ἡμεῖς HCl* Mor | *ἐθέλητε MoB* | *μοι* post *ἐθελήσητε* edd delevi 4 *τοῦτ' HV* scriptura in *Cr* haud perspicua 5 *νενικήκαμεν Τύχην* scripsi e *BPMLaViClVa* *νενίκηκα τύχην Mo* *τύχην νενίκηκα HV* Re scriptura in *Cr* haud perspicua *νενικήκαμεν* om Mor 7 *διδόντων ὑμῶν Mo* sed *ὑμῶν* in marg | *τῆς ἀθυμίας καὶ τοῦ βίου HV* Re scriptura in *Cr* haud perspicua 9 *τοῦ* (2) om *Vi Va* | *φαρμάκον V* sed *ου* in ras m² 10 *καὶ* ante *διαφέρει LaCl* sed in hoc del m⁴ 12 *δ' MoB* | *καταμικρὸν PM* 15 *τάχιστ' P* 16 *κατασαπεὶς*] *κατασαπῆναι καὶ CrHVMoB* | *οὕτω* om Mor sed γρ in marg 19 *γένοισθε HVBMClVa* scriptura in *Cr* parum perspicua | *μὲν* post *γείτονι HV*

3. *Εἰ μὲν οὖν ἐσωφρόνουν ἅπαντες οἱ πλησίον οἰκοῦντες ἐκείνου τοῦ πρῴην μὲν ἡμῖν ἐοικότος, νῦν δὲ ἐξαίφνης εὐδαίμονος, πολλοὺς ἂν ἑωρᾶτε ταὐτὰ ποιοῦντας ἐμοὶ καὶ τῶν ἴσων χρῄζοντας τυχεῖν καὶ δεομένους ἀποθανεῖν· ἐπεὶ δὲ λίαν ἀναισθήτως ἔχουσι καὶ πρὸς γείτονος εὐτυχίαν οὐ μεμαθήκασιν ἀλγεῖν, ἀλλ' ἐν ἴσῳ τοῖς ἀνδραπόδοις στέργουσιν ὁρῶντες ἕτερον τοσαῦτα κεκτημένον, ἐγὼ πρόσειμι μόνος, ὃν οὐκ ἐᾷ τὸ φρόνημα τὰς τῶν πλησίον εὐπραξίας ἐνεγκεῖν, ἵν', ἐπειδὴ λείπομαι τοῦ πεπλουτηκότος χρήμασιν, ἀμείνων φανῶ τῶν ἄλλων τῷ μὴ δύνασθαι ζῆν.* 4. *ὁρῶ μὲν οὖν πολλοὺς τῶν περιεστηκότων κακίζοντάς μου τὴν φύσιν καί τινος ἤκουσά που λέγοντος· τοῦτον ἔδει κηρύττειν τὸ νόσημα τῶν τρόπων, ὅν, εἰ καί τις ἄλλος προὔφερεν, ἀγανακτεῖν ἐχρῆν καὶ δοκεῖν ὑβρίσθαι; περὶ ὧν ἐγὼ τοσοῦτον εἴποιμ' ἂν ὅτι τούτων οἱ μὲν ὄντως οὕτως ἔχοντες ἐλεεινοὶ*

---

1 *οὖν* om *HV* sed in hoc inser m² 2 *πρώην P* scriptura in *Cr* incerta *πρὶν HVMoB* | *ἡμῖν*] *μὲν Mo* 3 *δ' MoB* | *ταῦτα La* sed in *ταυτὰ* corr *s* 4 *ποιοῦντες P* Mor | *χρήζοντας* libri Re *χρήσοντας* Mor sed *γρ χρήζοντας* in marg 5 *δεομένους La* sed *δε* in ras *s* 6 *πρὸς* om *Mo* 7 *ἀνδραπόδοις La* sed *οις* in ras *n* 9 *πλησίον La* sed o in ω corr *n* | *εὐπραγίας BMClVa* et in marg *Vi²* cf. t. II 569, 15; IV 287, 7 10 *λείπωμαι HV* 11 *ὁρῶμεν La* 13 *που* om *MViVa* | *λέγοντας* (o supra) *Mo* 14 *ἔδει* scripsi *δεῖ MoBMClVi* et „*ex alio Reg. mnsc.*“ reponendum censuit Mor Not f. V *δὲ CrHVPLa* sed in hoc *ἔδει* in marg *n*, *Va* edd | *τὸν τρόπον HVMoBLaVi* scriptura in *Cr* parum certa | signum interrogationis post *τρόπων Vi* 15 *ἔδει MViVa* et „*alius Reg. mnsc.*“ (Mor) 16 *ὑβρίσθαι* reposui e libris *ὑβρίζεσθαι* edd sed *γρ ὑβρίσθαι* in marg Mor | signum interrogationis posui e *La* sed in ras *n*, *Vi*, ut coni Mor Not punctum reliqui libri edd | *ὧν La* sed ω in ras *n* | *εἴποιμ' ἂν τοσοῦτον* Mor | *εἴποιμι VMo* 17 *οἳ Mo* | *ὄντως οὕτως*] *οὕτως ὄντως MLa* *ὄντως* om *HVMoBVi*

τῆς νωθείας καὶ νεκροῖς ἐοικότες, ἀκίνητοι τὴν γνώμην, οὐ πληττόμενοι τοῖς ἑαυτῶν κακοῖς, ἀτεχνῶς λίθινοί τινες, περὶ ὧν ἡ καλὴ παροιμία βοῦς ἕβδομος, οὗτοι μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην, ἄξιοι δακρύων, οἳ δ' ἀγανακτοῦντες μέν, ὥσπερ ἐγώ, κρύπτοντες δὲ τὸν τρόπον καὶ βουλόμενοι νομίζεσθαι μὲν ὅπερ οὔκ εἰσι, μὴ δοκεῖν δὲ ὅπερ εἰσίν, οὗτοι μισοῖντο μὲν ἄν, ὅτι μὴ συζῶσιν ἀδόλως, ἀλλ' ἐν πεπλασμένῳ τῷ σχήματι,
R IV 161 *καὶ αὐτοὶ δ' ἂν ἐλεοῖντο δικαίως, | εἰ τῷ γενναίῳ τῆς φύσεως αἰσχύνονται δέον ἀγάλλεσθαι.*

5. *Ἐγὼ δὲ ἄδικος μὲν οὔκ εἰμι, πόθεν; τοῖς θεοῖς δὲ ἀδικίαν ἐγκαλῶν οὐκ ἐπαυσάμην, οἳ καθάπερ ἀκρόπολιν τύραννοι κατειληφότες οὐδὲν ἴσον περὶ τῶν ἀνθρωπίνων φρονοῦσι τοὺς μὲν ποιοῦντες ἀθλίους, τοὺς δὲ εὐδαίμονας. ἔδει δὲ μὴ μόνον αὐτοὺς εἶναι*

---

3 Diogen. prov. III 50. Euthycl. *Ἀταλ.* II 890 M (I 805, 2 K). Philem. *Φυλ.* II 503, 86 K. Posidipp. *Ἀρσιν.* III 337, 6 K. cf. Salzmann, Sprichwörter bei Libanios p. 75

---

4 *βοῦς ἐνυάλιος ἐπὶ τῶν μηδὲν χρησιμευόντων, βοῦς δὲ ἕβδομος ἐπὶ τῶν ἄγαν αἰσθήτων* (corr. *ἀναισθήτων*). *πέμματα ἐποίουν κτλ.* (= Suid. s. v. *βοῦς ἕβδομος* 2) in marg rubr *B* *βοῦς ἕβδομος ἐπὶ τῶν ἀναισθήτων κτλ. — διὰ τὸ εἶναι . . . διὸ καὶ ἐξεδόθη* (= Suid. s. v. *βοῦς ἕβδομος* 1) *B*

---

1 *καὶ* om *Mo* 2 *ἑαυτῶν* scripsi ex *HVMo* cum Iacobsio Ach T 816 *αὐτῶν P* scriptura in *Cr* parum certa *αὐτῶν B MLaViClVa* edd 3 *ὄντες* post *τινες* edd delevi 4 *δὲ M* edd 5 *ὥσπερ ἐγώ* om *Va* 6 *βουλόμενοι* — 7 *ἄν* praemisso *ἐν ἄλλῳ* in marg *Vi*² | *μὴ* ante *νομίζεσθαι Vi* | *μὲν La* sed eras *τοῦτο Vi* sed *μὲν* suprascr m² | *ὅπερ* — 7 *δὲ* om *Vi* | *εἰσὶν La* 7 *μὴ* — *εἰσίν* om *La* | *μισοῖντ' ἂν MoB* *μισεῖν, τὸ μὲν Vi* 8 *ἡμῖν* post *συζῶσιν M* 9 *δ'* om *PViCl* 10 *αἰσχύνονται La* sed *ισχ* in ras 4 litt *s* 11 *δ' HV* scriptura in *Cr* haud perspicua | *μὲν* om Mor 12 *δ' MoB* 13 *οὐδὲ* Mor | *ἶσον HP* 14 *ἀνθρωπείων PLa* *ἀνθρώπων MoB* | *ποιοῦσιν HV* 15 *δ' HVMoB*

κυρίους ἐξ οὐρανοῦ τὰ τῇδε στρέφειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἠδικημένοις τῶν ἀνθρώπων λόγον ἐν δικαστηρίοις ὑπέχειν, καὶ οὐκ ἄν, ὥσπερ νῦν, ἐτόλμων τὸ παραστάν. νῦν δὲ ἐν τοῖς ἡμετέροις τρυφῶσι κακοῖς πᾶν τὸ δίκαιον ἀνελόντες. 6. φέρε γάρ, εἴ πως αὐτοὺς ἐδυνήθην δεῦρο καταγαγὼν διαλεχθῆναι βραχέα, τί ἂν ἀπεκρίναντο; ὑμεῖς οἱ τιμᾶσθαι βουλόμενοι καὶ θυσιῶν ἀπολαύειν ᾠήθητε χρῆναι καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων ποιῆσαι γένος εἴτε πηλῷ χρησάμενοι πρὸς τὴν ποίησιν εἴθ' ὅτῳ δήποτε ἄλλῳ. τί οὖν μαθόντες εὐθὺς ἠδικεῖτε περὶ τὰ πλαττόμενα τὸν μὲν μείζω δημιουργοῦντες, τὸν δὲ ἐλάττω, τὸν μὲν ἰσχυρόν, τὸν δὲ ἀσθενῆ, τὸν μὲν βραδύν, τὸν δὲ ποδώκη, τὸν μὲν ὥρᾳ λαμπρόν, ἕτερον δὲ ἄμορφον; 7. ἀλλ' ἀφίημι ταῦτα καὶ μὴ ἔστωσαν εὐθύναι τῶν περὶ τὰ σώματα. τί οὖν ἐγκαλέσαι τις ἄν, ὦ βουλή, μάλιστα, καὶ τί τὴν πολλὴν

---

3 Luc. amor. 50

---

7 παρέκβασις *M*[m]

---

1 *κυρίως Mo* sed *ω* del et *ου* suprascr m[2] | *ἐξ οὐρανοῦ* om *MLaViClVa* | *τρέφειν P* Mor 2 *δικαστηρίου V* sed *ις* post *υ* add 3 *παραστὰν VM* sed *δόξαν* suprascr *V*[2] et in marg *M*[m] 4 *δ' HB* 5 *ἠδυνήθην MoPMVa* 7 *ἡμεῖς δὲ οἱ Vi* | *οἱ* delendum censet Gasda 8 *χρῆσθαι* Mor 9 *γένος ποιῆσαι MoB* | *τῷ* ante *πηλῷ MoB* 10 *ὅτε H* *ὅτι ViCl* *οὕτω Mo* sed *υ* del etiam m[2] | *ἄλλῳ* scripsi e *MoB* cum Iacobsio Philostr. im. 726 *καλῶς CrHVPLaViClVa* edd 11 *οὖν* om *Mo* | *μαθόντες Vi* sed *πα* supra *μα* m[2] *παθόντες BLa* Par 3017 (Bast ep. crit. 15) 13 *καὶ* ante *τὸν*(1) *Mo* | *δ' H* 14 *μὲν*] *δὲ H* | *βραδύν Va* sed *ν* in ras m[2] | *ποδώκη M* sed *ην* supra *η y* *ποδώκην ViVa* sed in hoc *ην* corr m[2] | *καὶ* ante *τὸν HV* 15 *τὸν MoBPMViClVa* 17 *τίς HViCl* | *ἄν* om *P*

ἀδικίαν ἔχει καὶ μέμψιν; ὅτι κατασκευάσαντες ἡμῖν οὕτω τά τε σώματα καὶ τὸν βίον ὥστε [καὶ] χρημάτων δεῖν εἰς σωτηρίαν, οἰκίας, ἐσθῆτος, διακόνων, ὑποζυγίων, σκευῶν, ἀργυρίου, χρυσίου τοῖς μὲν πολλὰ ταῦτα καὶ μεγάλα νέμουσι, τοὺς δ' ἐν ἀχρηματίᾳ ζῆν ἀναγκάζουσιν. εἶτ' ὄνομα μὲν κοινὸν ἐλεύθεροι, τὰ δὲ ἔργα τῶν μὲν ἃ δεσποτῶν ἐστι, τῶν δὲ ἃ δούλων.

R IV 162 8. *διὰ τί οὐ δύο χεῖρες ἅπασιν, οὐ | πόδες δύο, οὐκ ὦτα καὶ ὀφθαλμοὶ τοσοῦτοι; τί ποτ' οὖν μὴ μιᾷ φύσει μίαν ἐπέστησαν τύχην; ἆρ' οὐ πολλῷ μετριώτερον κέχρηνται τοῖς θηρίοις ἢ ἡμῖν; οὐ λέων λέοντος εὐπορώτερος, οὐ λύκου λύκος, οὐ τῶν ἄλλων οὐδὲν οὐδενός. πάντα ἐν ὄρεσι καθεύδει, πάντα τοῖς αὐτοῖς τρέφεται, πάντα ὕδωρ πίνει. κοιναὶ μὲν πηγαί, κοινοὶ δὲ ποταμοί. πένεσθαι δὲ καὶ πλουτεῖν παρ' ἐκείνοις οὐκ ἔστι, διόπερ οὐδὲ ⌜φθονεῖν.* 9. *τὰ δὲ ἡμέτερα πῶς; Ἡράκλεις, τῆς ἀνωμαλίας. ὁ δεῖνα πλούσιος καὶ χρυσὸς ἔνδον πολύς, ἕτερος ἐνδεὴς καὶ περὶ τῶν ἀναγκαίων ἡ φροντίς. ἔπειθ' οὗτος αὐτὸς ἐξαίφνης εὔπορος,*

5 cf. ad t. V 65, 13   15 sq. Max. Tyr. XXXII 4 ed. Hob.

1 signum interrogationis posui cum Mor Not comma *MoCl Vi* colon reliqui libri edd | *ἡμῖν Vi* sed *ἡμῶν* in marg m[2] 2 *καὶ* cancellavi 3 *δεῖσθαι MVa* *δεῖ* Mor | signum interrogationis post *σωτηρίαν* Mor et inser *Cl*[4] 4 *ἀργύρου MoB* 5 *τοὺς* Mor sed *γρ τοῖς* in marg *τούς BPCl* 6 *εἶτ'*] *οἳ Va ἢ* Mor sed *εἶτ'* coni Not | *οὔνομα* Mor 7 *δ' MoB* 8 *διατί HPLaViCl* *διατὶ Mo* 9 *καὶ*] *οὐκ MoB* | *τί* — 10 *τύχην* ad versus comoediae Atticae *τί οὐ | μιᾷ φύσει καὶ μίαν ἐπέστησαν τύχην;* revocavit Kockius Com. Att. fr. III 670 | *ποτε Va* 10 *φύσει μιᾶ μὴ PMLaViClVa* Mor | *ὑπέστησαν M* 11 *γὰρ* post *οὐ* inserendum coni Kock 12 *οὐ* om Mor | *λύκος λύκου MoBCl* 13 *μὲν* ante *καθεύδει Mo* | *πάντα* om *Mo* | *δὲ* post *αὐτοῖς Mo* 14 *ὗλαι HVB* *αἱ ὗλαι Mo* scriptura in *Cr* incerta 16 *φθονεῖ HVBPLaViCl* sed *φθονεῖν CrMo* | *δ' HV MoB* 19 *ἐπεὶ δ' Cl*

ἄλλος δὲ πένης ἔτι. διὰ τί; πολλάκις γὰρ ἐρήσομαι. οὐ τὴν αὐτὴν οἰκοῦσι πόλιν; οὐκ ἐν τοῖς αὐτοῖς ζῶσι νόμοις; οὐ τὴν αὐτὴν ἐπέρχονται γῆν; οὐ τοῦ αὐτοῦ μετέχουσιν ἀέρος; 10. καὶ τί λέγω πολίτας; ἐν τοῖς γένεσιν ἡ Τύχη τοιαῦτα νεανιεύεται, καὶ τὸ μὲν αἷμα ταὐτόν, τὰ ὄντα δὲ οὐκ ἴσα, ἀλλ' οὕτω τοὺς μὲν αἴρει, τοὺς δὲ καθαιροῦσα τέρπεται ὥσθ' οἱ τοῦ δεῖνος οἰκέται τῶν οἰκείων ἐκείνου σεμνότεροι καὶ οἱ μὲν ἐπ' ἄκρων πορεύονται δακτύλων, οἱ δὲ ἐπτήχασιν. 11. ἡ δὲ δὴ τῶν δικαιοτάτων νομοθεσία θεῶν καὶ περὶ τὴν φύσιν τῆς γῆς τοιαῦτα πλημμελεῖ. ἡ μὲν γὰρ χρυσῖτις, ἀργυρῖτις δὲ ἄλλη, παρὰ δὲ τῆς οὐδ' ἂν σίδηρον λάβοις. ἡ μὲν πολύπυρος, ἡ δὲ πολύοινος, οἱ δέ τινες οἰκοῦσι πέτρας. ἐῶ τὴν γῆν. ἤδη τινὲς ἔμποροι δύο μιᾶς ἐπιβάντες νεώς, ὁ μὲν ἐπανῆκεν εὐδαίμων, ὁ δὲ σὺν ἐλάττοσιν ἢ μεθ' ὅσων ἐξέπλευσεν. ὅστις οὖν οὕτω κακοῖς κεχρημένος προστάταις ἀγανακτεῖ, νοσεῖ τὴν ψυχὴν οὗτος λυπούμενος ἐφ' οἷς ἄξιον;

12. Δοκιμασταὶ γάρ εἰσι τῶν πραττομένων

9 Soph. Ai. 1230 c. schol.

1 ἔστι *P* | διὰ τί om *Mo* διατί *HPCl* | γὰρ om *BM* inser *Va*[2] 2 ἔζων Mor sed γρ ζῶσι in marg 6 δ' *Mo* 7 τρέπεται *Va* 9 οἵ *H* οἳ *Mo* | δ' *HVMoB* 11 πλημελεῖ *PM* | ἡ μὲν γὰρ] αὕτη *MoB* | χρυσῖτις scripsi e *Mo* χρυσίτης *La* χρυσίτις reliqui libri sed scriptura in *Cr* parum perspicua, edd 12 ἄλλη δὲ (δ' *H*) ἀργυρίτις *HV* Re ἀργυρῖτις (ἀργυρίτις *B*) ἐκείνη *MoB* | περὶ *Cl* | δὲ inser *M*[2] | σιδήρου *ViCl* | λάβῃς *B* (οι supra) λάβης *M* 13 πολύπυρος *La* sed υ(2) in ras m. rec. quae viridi atramento usa est 14 τινὲς inserui e libris om edd | δύο om *ViCl* 17 οὔτω *Cl* sed ω ex ε corr m[4] | ὡς ante κεχρημένος *Vi* | κεχρημένος κακοῖς Mor | οὐκ ante ἀγανακτεῖ *HV* *P* edd delevi 18 οὗτος scripsi e *CrHVMoBMLaVi* sed in hoc οὐ in marg m[2], *Cl* οὗτος οὐ *Va* οὐ *P* edd | ὁ ante λυπούμενος *Cr* | οἷς *Vi* sed περ add m[2] | colon post ἄξιον *CrM* 19 δικασταὶ *MViClVa*

οἱ θεοὶ καὶ τοὺς χρηστοὺς ἀμείβονται πλούτῳ καὶ τοὺς πονηροὺς κολάζουσι πενίᾳ. καὶ μὴν R IV 163 ἐνταῦθά | γέ ἐστι τῆς ἀδικίας ὁ κολοφών. οὐχ ὁρᾶτε τοὺς πονηροὺς εὖ πράττοντας, οὐ τοὺς βελτίστους ἀτυχοῦντας; πόσοι μὲν ὑβρισταὶ καὶ μοιχοὶ καὶ πατραλοῖαι καὶ φονεῖς καὶ προδόται ζάπλουτοι; πόσοι δὲ μέτριοι καὶ χρηστοὶ καὶ δίκαιοι καὶ θεοὺς φοβούμενοι καὶ φίλους αἰσχυνόμενοι καὶ νόμοις πειθόμενοι καὶ πατρίδος κηδόμενοι μόλις ἔχουσιν ὅσον ἀποζῆν; 13. τί ⟨δὲ⟩ δεῖ πόρρωθεν ἀποδεικνύναι τὸν λόγον; ἀλλ' ὑμεῖς, ὦ πεντακόσιοι, φαίητ' ἂν εἶναι πονηροὶ καὶ πολλὰ ποιεῖν ὧν οἱ νόμοι κωλύουσι καὶ δίκην ὀφείλειν τοῖς θεοῖς; οὐδ' ὑμεῖς εἴποιτ' ἂν ἐγώ τε ὑμῖν οὐ σύνοιδα. τί οὖν; ἀπὸ σεμνῶν ἅπαντες οἰκιῶν ἥκετε νῦν καὶ πάλιν ἀναστάντες ἐπὶ τρυφὴν βαδιεῖσθε; ἀλλ' ἔγωγε πολλοῖς ὑμῶν οἶδα μίαν οὖσαν καταφυγὴν τὸν ἐνθένδε μισθόν. 14. πῶς οὖν τοῖς ἐπιεικέσι τὰ βελτίω καὶ τοῖς μὴ τοιούτοις τὰ χείρω; πῶς δ' οὐκ ἀνάγκη δυοῖν θάτερον, ἢ μὴ εἶναι τοὺς λεγομένους θεούς, κρατεῖν δὲ ἀντ' ἐκείνων ταὐτόματον ἢ τῆς ἐκείνων

6 Her. I 32. Eur. Andr. 1282 7 [Isocr.] Dem. p. 5 b 9 Thuc. I 2, 1 20 Philem. IV 51, 140 M (II 520, 137 K)

1 *μὲν* post *χρηστοὺς* inser *Va*² 2 *καὶ τοὺς* scripsi e *CrHVBPLaViClVa* *τοὺς δὲ MoM* edd 3 *γέ* om *MoVi* *γάθε La* | *κολοφῶν LaVi* 4 *εὐπραγοῦντας καὶ τοὺς MoB* | *οὐ τοὺς*] *τοὺς δ' αὖ Cr* | *βελτίστους* scripsi e *CrHVMoBPMLaViCl* *βελτίους Va* edd 6 *πατραλῷαι La* *πατρολῷαι Cl* | *προδόται* om *MVi* 8 *καὶ νόμοις πειθόμενοι* in marg *Vi*² 9 *ἴσχουσιν Mo* 10 *δὲ* inserui, ut *καὶ* ante vel *δὲ* post *τί* inserendum coni Gasda 14 signum interrogationis inserui om libri edd | *οἰκιῶν ἅπαντες Mo* 15 *τρυφῇ ViVa* 16 *πολλοὺς* Mor | *ὑμῶν Vi* sed *ὑμῖν* in marg m² *ὑμῖν Va* | *οὖσαν* om *Va* *οὐσίαν P* 17 *ἐνθάδε LaVi* sed in hoc *θέν* supra *θά* m², *Cl* | *οὐ* ante *τοῖς Mo* 18 *δὲ VPM* edd 19 *θεούς* om *M* 20 *δ' HVMoP* | *τὸ αὐτόματον B*

ἀρχῆς ἀπεῖναι τὸ τοῦ δικαίου μέρος; ἃ παιδίον μὲν ὢν ἔτι καὶ ἐν γάλακτι μήτ' ἀκούων μήτε μανθάνων ἐκέρδαινον τῇ διὰ τὸν χρόνον ἀγνοίᾳ, φοιτῶν δὲ εἰς διδασκάλου καὶ συνιεὶς ἤδη τί πλοῦτος, τί πενία καὶ πυνθανόμενος δαιμόνων γνώμῃ τὰ τῶν ἀνθρώπων ἄγεσθαι τῆς λύπης ἐδεχόμην ἀρχήν. 15. *ἑώρων γὰρ τοῖς συμφοιτηταῖς ἐσθῆτα βελτίω καὶ βιβλία λαμπρότερα καὶ τὴν ψυχὴν ἀπῄειν πεπληγμένος. ἤκουον διηγουμένων ἑστιάσεις πολυτελεῖς. πάλιν ἐπληττόμην. γάμου καιρὸς ἧκεν, ὡς οὐκ ὤφελεν. ἐγάμουν ὡς οὐκ ἔδει. νομίζων γὰρ ὥσπερ ἑτέροις φορὰν ἀγαθῶν ἔσεσθαί μοι τὸ πρᾶγμα συμφορὰν ᾐσθόμην προσθέμενος, λύσας δ' οὐδὲν τῶν κακῶν. ἔδει γὰρ χωρὶς μὲν ἀλγεῖν ἐπὶ ταῖς τῶν ἀνδρῶν εὐτυχίαις, χωρὶς δὲ τῷ |* R IV 164 *τῆς ἐμῆς γυναικὸς ἑτέρας εὐπορωτέρας ὁρᾶσθαι.* 16. *πάλιν οὖν ἐνταῦθα τοῖς θεοῖς ἐνεκείμην· ὦ Ζεῦ καὶ Ἥλιε καὶ Γῆ καὶ Ἥρα καὶ Δήμητερ, ὁ δεῖνα*

---

1 *τοῦ δικαίου μέρος*] *δίκαιον M* | *ἃ* om *PLaViClVa* et *γρ* in marg Mor 2 *ὂν HV* *ὧν La* | *ἔτι* non post *ὢν*, sed post *γάλακτι MoB* | *ἐν* om *H* | *μήτε MoB* | *ἀκούων* et *μανθάνων Va* (o supra ω) 3 *ἐκέρδανον PCl* et *γρ* in marg Mor | *τῶν χρόνων B* | *ἀγροικία P* | *δ' HVMoB* 4 *διδασκάλου* scripsi coll t. II 541, 16 *διδασκάλους* libri edd | *συνεὶς V* Re | *πλοῦτος, τί πενία* reposui e libris *πενία, τί πλοῦτος* edd 5 *γνώμην μετὰ Va* | *μὴ* ante *τὰ Cl* 6 *γενέσθαι Vi* sed *ἄγεσθαι* in marg m², *ClVa* | *γὰρ* inserui e *BM* ut inserendum coni Gasda om *HVMoPLaViCl Va* edd 8 *ἐξηγουμένων HVMo* 9 *καὶ* ante *πάλιν P* edd delevi | *γάμου ⟨δὲ⟩ καιρὸς ἧκεν ὡς οὐκ ὤφελεν* Kock 10 *ἦλθεν Mo* | *ὤφελον Mo* *ὄφελεν* Mor 11 versus *νομίζων δ' ὥσπερ ἑτέροισιν φορὰν | ἀγαθῶν ἔσεσθαί μοι τὸ πρᾶγμα συμφορὰν | τάχ' ᾐσθόμην προσθέμενος* enucleavit Kock Com. Att. III 670 12 *προθέμενος Cl* 13 *δὲ PMLaViCl* edd om *Va* | *τῶν κακῶν* om *Va* 14 *ἐπὶ* om *Mo* 15 *ἐμῆς γυναικὸς*] *γυναικὸς τῆς ἐμῆς PMLaViClVa* Mor | *γυναῖκας* ante *εὐπορωτέρας Vi* | *εἶναι* ante *ὁρᾶσθαι Va* et in marg inser *Vi²* | *ὁρᾶσθαι La* sed *αι* ex *ε* corr *n* 16 *οὖν* om *MVa*

τῶν πολλῶν εἷς ὢν πρὶν ἢ γῆμαι μετὰ τὸν ὑμέναιον ἐν τοῖς εὐπόροις, ἐγὼ δὲ οἷος πρὸ τοῦ, τί τῶν περὶ τὸν γαμήλιον ἐλλελοιπώς; οὐχ ἧψα δᾷδας; οὐκ ἐστεφανωσάμην; οὐκ ἔθυσα κατὰ δύναμιν; οὐχ εἱστίασα τοὺς φίλους; ποῖ δή μοι ταῦτα οἴχεται καὶ παρανάλωται;

17. Τοσαύταις τοίνυν, ὦ βουλή, βαλλόμενος καὶ τιτρωσκόμενος ἀλγηδόσιν ἀντεῖχον ὅμως καὶ διεκαρτέρουν ἐξ ἑνός μοι μόνου παραμυθίου. τί δὲ τοῦτο ἦν; ἦν μοι γείτων ἐοικὼς μὲν κατὰ τοὺς τρόπους, οὐ διεστηκὼς δὲ κατὰ τὴν τύχην, ταὐτὰ λυπούμενος, ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἀγανακτῶν. γινόμεθα συνήθεις τῇ τε ἄλλῃ καὶ τῷ πλησίον οἰκεῖν. κοιναὶ μὲν ἡμῖν πρόοδοι, κοιναὶ δὲ διατριβαί, κοινὰ δὲ λουτρά, κοιναὶ ⟨δὲ⟩ τρά-

---

7 cf. p. 529, 11

---

10 *διήγησις* in marg *La*ʸ *M*ᵐ

---

1 *ἢ* om *ViVa* | *περὶ Va* et in marg *Vi²* 2 *δ' HV* | *καὶ μετὰ τὸν γάμον εὐθὺς* ante *οἷος Vi* 3 versus *τί δ' ἐκλελοιπὼς τῶν περὶ τὸν γαμήλιον; | οὐχ ἧψα δᾷδας καὐτὸς ἐστεφανωσάμην; | οὐχ εἱστίασα τοὺς φίλους; ποῖ δὴ τάδε;* enucleavit Kockius | *πρὸ τοῦ* scripsi ex *HV* *προτοῦ MoB* sed in hoc *πρὶν* suprascr *πρὶν PMLaViClVa* edd | *καὶ ταύτῃ μηδέν* post *πρὶν Vi* | *περὶ* om *HV* | *τὸν* om *HVViClVa* *τῶν P* | *γαμηλίων HV* | *ἐλλελοιπώς* scripsi ex *HVMoBLaViCl* *ἐκλελοιπώς PM* edd *ἐνελιπὼς Va* sed *οι* supra *ι* m² | *δι' ἀπορίαν* post *ἐλλελοιπώς Vi* 4 *οὐκ* (2) — 5 *φίλους* in marg *Vi²* | *καταδύναμιν Mo* 5 *οὐ τοὺς φίλους εἱστίασα MoB* | *τοὺς* om *P* | *ποῦ MViClVa* 8 *ταῖς* ante *ἀλγηδόσιν Mo* | *ἀλγηδόσιν* scripsi e *MoBMClVa* *ἀχθηδόσιν HVPLaVi* edd | *ὅλως P* et *γρ* in marg Mor | *διεκαρτέρηκα Va* 9 *ὄντος* ante *παραμυθίου* inserendum coni Gasda | *τοῦτ' HVMo* 10 *μὲν* — 11 *δὲ* in marg *Vi²* 11 *τὴν* inser *Vi²* | *ψυχὴν Mo* | *ὑπὲρ Mo* 12 *γινόμεθα* scripsi ex *HVMoCl* *γιγνόμεθα BMLaVi* *ἐγενόμεθα PVa* edd | *δὴ* ante *συνήθεις MoB* edd delevi | *τῇ τε ἄλλῃ* scripsi ex *HVBMLaViClVa* *τοῖς MoP* edd 13 *τὸ B* 14 *δὲ* (2) om *BLaViCl* | *λοετρὰ Mo* | *δὲ* inserui om libri sed *δὲ P*, edd

πεξαι, καὶ σὺν ἀλλήλοις εἰς ἀγορὰν ἐνεβάλλομεν, εἰς ἐκκλησίαν ἐφοιτῶμεν, ἀνεστρέφομεν οἴκαδε. ταῖς νουμηνίαις νόμῳ μὲν πόλεως ἐθύομεν, νοῦν δὲ οὐκ ἔχειν ἠπιστάμεθα τὴν θεραπείαν. ἐπὶ δεῖπνον ἄκλητοι παρ' ἀλλήλους ἐχωροῦμεν. νοσοῦντι παρεκαθήμην. τῶν αὐτῶν ἀρρωστῶν ἀπέλαυον. ἤδη λόγος ἦν ἐν τῇ πόλει τῆς ἡμετέρας συνηθείας· εἰς τοσοῦτον ἀφῖκτο. 18. δι' ἐκεῖνον ἐγὼ τὸν ἄνθρωπον οὐ πάλαι τὸ κώνειον ᾔτησα. ἐπειδὴ γὰρ ἀπηλλάγημεν ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῆς ἀγορᾶς ἰδόντες τὸν μὲν στρατηγὸν ᾑρημένον, τὸν δὲ πρεσβευτὴν κεχειροτονημένον, τὸν δὲ σιτώνην, τὸν δὲ βοώνην, τὸν δὲ ἐστεφανωμένον, τὸν δὲ εἰκόνος τετυχηκότα ἀνθρώπους ἀπ' ἐργαστηρίων ἐκπεπηδηκότας, γναφέας καὶ βυρσοδέψας καὶ τέκτονας, στένοντες μὲν ἀπεχωροῦμεν, μεμφόμενοι τῷ δήμῳ, καταρώμενοι τοῖς λέγουσιν αὐτοῖς ἐν οἷς εὐδαιμονίζομεν | τοὺς παρὰ τὴν ἀξίαν εὖ πράττοντας, ἀγχόμενοι, πολὺν δὲ χρόνον ἄφωνοι μένοντες καὶ κρατοῦντες τοῦ μηδὲ ἐσθίειν, ὀψέ ποτε βλέποντες R IV 165

1 cf. ad p 514, 16 13 Plat. rep. VI p. 495 D

1 καὶ om *Vi* | ἄλλοισ *H* sed οισ in ras et λήλοις supra λοισ | συνεβάλλομεν *Va* 2 versus ταῖς νουμηνίαις | νόμῳ μὲν πόλεως ἐθύομεν· νοῦν δ' οὐκ ἔχειν | ἠπιστάμεσθα τὴν θεραπείαν enucleavit Kockius 3 τῆς ante πόλεως *Mo* | δ' *H* 4 θεωρίαν *Va* | πρὸς *Mo* 5 ἀλλήλοις *H* sed ουσ suprascr, *ViClVa* 6 ἀρρωστιῶν *La* | ἀπέλαυον scripsi cum Cobeto Coll 255 ἀπήλαυον libri edd 7 συνεχίας *Va* | εἰς τοσοῦτον ἀφῖκτο om *Mo* 8 ⟨ἂν⟩ ᾔτησα? | ἐπεὶ *HVMoB* 9 ἐκ om *M* 11 δὲ(1)] μὲν *M* 12 δ' *H* | δ' *HVMoB* 13 ἐπ' *Vi* | κναφέας *MoM* γραφέας *ViVa* Mor γραψέας *P* 14 τὲ ante καὶ *HV* | ἀπεχωροῦμεν scripsi ex *HVMoBPLa* ἀνεχωροῦμεν *MViClVa* edd 15 καὶ ante καταρώμενοι *M* | τοὺς λόγους αὐτοὺς coni Gasda | ἐν scripsi e *Va* εὖ *HV* sed in hoc eras om *MoBPM LaViCl* edd 16 μὲν post τοὺς *Va* | περὶ *La* 17 ἀγχόμενοι *H* et inser *V*² | δὲ om *Vi* 18 κρατοῦντος ἑαυτῶν *La* | ἑαυτοῖς post κρατοῦντες *Mo* | τὸ *B* | μὴ δὲ *HBPViCl* μὴ δ' *Mo* | δ' οὖν post ὀψέ *Vi*

εἰς ἀλλήλους ἀνεφέρομεν. 19. *καὶ ἐμὲ μὲν ἔπειθε ζῆν ἡ ἐκείνου ταπεινότης, ἐκεῖνον δὲ τὸ μὴ τῶν ἐκείνου τἀμὰ γεγονέναι βελτίω, καὶ φθειρόμενοι τοῖς ἑτέρων ἀγαθοῖς ἀμφότεροι τοῖς ἀλλήλων ἐσωζόμεθα κακοῖς. ἐγγύθεν γὰρ ἦν τὸ κουφίζον, πενία γείτονος. ἔστιν ἀργύριόν σοι; πολλάκις ἠρόμην. ὁ δὲ ἀπέφησε. τοῦτό με εὔφρανε. σοὶ δ' ἔστι; πάλιν ἐκεῖνος ἤρετο. μόλις, ἔφην, ὀβολός. κἀκείνῳ τοῦτο ἥδιστον. ᾔδειμεν γὰρ ὡς, ἕως ἂν ὦμεν ὅμοιοι τὴν τύχην, καὶ φίλοι, πλοῦτος δ' ὑπεροψίαν ἐμποιῶν κινεῖν φιλίας πέφυκε. καὶ τοῦτ' ἦν ἄρα τὸ λεγόμενον ἰσότης φιλότης, τὸ μηδαμῆ τὸν ἕτερον ὑπεραίρειν θατέρου.* 20. *μέχρι μὲν οὖν ἐδόκει τοῖς θεοῖς περιεῖναί με, καὶ τῷ γείτονι τὸν ἔμπροσθεν ἐτήρουν βίον· ἐπεὶ δὲ περὶ τἀκείνου καινοτομοῦσιν, ἐμοὶ παραινοῦσιν ἀποθανεῖν. χωρούντων γὰρ ἡμῖν, ὡς ἔφην, τῶν πραγμάτων πρῴην, ὦ βουλή, τῷ πένητι καὶ φίλῳ, — πῶς εἴπω; πῶς διεξ-*

---

11 Plat. leg. VI p. 757 A

---

15 *τινὲς ἐνταῦθα φασὶ τὴν διήγησιν* in marg *M*[m]

---

1 *πρὸς Va* | *καὶ* om *HV* 2 *τὸ*] *τῶν Va* | *ἐκείνων Vi* 3 *ἐκείνων Vi* sed *ἑτέρων* in marg m[2] *τῶν ἄλλων BM* 4 *ἀλλήλοις Vi* 5 *ἔστι γὰρ MoB* et Iacobs Philostr im 193 6 *δ' Mo* | *ἀπέφησεν M* 7 *μὲν Mo* *μ' Va* *γρ μοι* in marg Mor | *ηὔφρανε MoP* et *γρ* in marg Mor | *σὺ La* | *δὲ PMLa ViClVa* edd | *ἔστιν HV* | *πάλιν* om *HV* 8 *κἀκεῖνο Va* | *ᾔδειμεν* scripsi e *BP* ut coni Re *ᾔδει μὲν HVMoMLaViClVa* edd 9 *ἦμεν Cl* | *πλοῦτος* — 12 *θατέρου* praemisso titulo *τῆς μελέτης ἐν ᾗ φθονερὸς τοῦ γείτονος πλουτήσαντος ἑαυτὸν προσαγγέλλει* citat Macarius fol 78[v] 10 *δὲ PMLaViCl* edd om Macar | *ὑπεροψίας Cl* | *πέφυκεν. ὄντως γὰρ τοῦτ' ἐστὶ τὸ* Macar 11 *τοῦτο M* | *ἦν ἄρα* scripsi e *BMViClVa* *ἦν ἂν Mo* *ἦν La* *ἄρ' ἦν HVP* edd 14 *ἐτήρουν* om *Va* | *μοι* post *ἐτήρουν Mo* | *περὶ*] *καὶ Vi* | *τὰ ἐκείνου Cl* 16 *ἡμῖν* in marg *Vi*[2] om *B* | *πρώην* libri sed in marg *Vi*[2], edd

ἔλθω; πῶς ἀρκέσω διηγήσει πικρᾷ; τρόμῳ κατείλημμαι καὶ λειποψυχῶ καὶ κατατείνομαι καὶ πάσχω δεινότατα ἀνθρώπων. ὧν γὰρ ὅπως ἔξω γενοίμην, ἀποθανεῖν βούλομαι, ταῦθ' ὅπως ἀποθανεῖν μοι γένοιτο, λέγειν ἀναγκάζομαι — πρῴην τοίνυν, — δεῖ γάρ με καὶ τοῦθ' ὑπομεῖναι, διηγεῖσθαι ταῦτα ἃ μηδ' ἂν ἀκούων ἤνεγκα — ἐξελθὼν ἕωθεν καὶ κεκλεισμένας ἰδὼν τὰς τοῦ γείτονος θύρας οὐκ εἰωθὸς ὂν προσελθὼν ⟨καὶ⟩ κρούσας ἐκάλουν. ὡς δ' οὐδεὶς ὑπήκουε, πάνυ σφόδρα κόπτων καὶ βοῶν μόλις ἤκουσα παρά του τῶν ἔνδον ἀπιέναι, δεῖν γὰρ ἐκεῖνον εἴσω μένειν. τί τοῦτο; ἔφην. ἀρρωστεῖ; πῶς οὖν οὐκ εἰσκαλεῖ; χαλεπόν τι συμβέβηκεν ἕτερον; | οὔκουν ὁ R IV 166 *καιρὸς φίλου; τὴν γυναῖκα πλημμελήσασαν ἐπανορθοῖ πληγαῖς; πολλάκις τοῦτ' ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν πέπρακται.* 21. *κρεῖττον ἦν τὸ πρᾶγμα λογισμῶν καὶ ἀπιὼν ᾠχόμην, ὁ δὲ ἔνδον ὁ μακάριος ἐδέχετο τὰ δῶρα τῆς Τύχης. καὶ τοῦτ' ἦν πολλὰς ἐφεξῆς ἡμέρας*

---

2 *μικροψυχῶ* (*λειπο* supra *μικρο*) *B* *μικροψυχῶ Mo* | *δεινότατ' P* 3 *πάντων* ante *ἀνθρώπων MoB* 4 *γένοιτο* scripsi e libris et *γρ* in marg Mor *γένηται* edd 5 *πρώην* libri edd | *μοι Va* 6 *καὶ — μηδὲ* in marg *Cl*[4] cf. ad l. 16 | *τοῦθ'* scripsi ex *HVBCl*[4]*Va* *τοῦτο MoPMLaVi* edd | *τὸ* ante *διηγεῖσθαι B* | *ταῦθ' Va* | *μὴ δὲ HMoBLaViCl*[4] | *μηδ' ἂν* scripsi e *Va* *μηδὲ* reliqui libri edd et Iacobs Philostr im 217 7 *καὶ* om *MoB* | *εἶδον MoB* *εὑρὼν Va* et Iacobs 8 *πύλας P* | *εἰωθὼς Va* 9 *καὶ* inserui e *Mo* om reliqui libri edd | *δὲ PMLaViClVa* edd | *ἤκουε Va* 11 *ἀπιέναι Vi* sed *ἐ* supra *ἀ* m[2] | *δεῖ Vi* sed *δεῖν* suprascr m[2] | *ἔσω M* *ἔνδον HVMo* 12 *οὖν* inser *B* om *Va* | *χαλεπόν* — 13 *ἕτερον;* om *Va* 13 post *ἕτερον* ras 3 litt *Cl* | *οὔκουν* scripsi *οὐκοῦν* libri edd 14 *πλημελήσασαν B* sed *μ* ante *μ* eras, *M* 15 *ἀνορθοῖ MViCl* *ὀρθοῖ Va* | *τοῦτο MoB Cl* edd 16 *καὶ τοῦτο ὑπομεῖναι διηγεῖσθαι ταῦτα ἃ μὴ δὲ* ante *κρεῖττον Cl* sed del m[4] cf. l. 6 | *εἴη Vi* | *λογισμῶν τὸ πρᾶγμα MoB* 17 *τὰ τῆς τύχης δῶρα Va* 18 *τοῦτο PMLaViCl* | *πολλὰς* om *Va*

ὥστε με ἀπορεῖν καὶ σπαράττεσθαι πανταχῇ τῇ γνώμῃ στρεφόμενον. ὡς δὲ ἐξῆλθέ ποτε φαιδρὸς καὶ μειδιῶν καὶ φέρων ἐπὶ τοῦ προσώπου τῶν ἔνδον ἀγαθῶν σύμβολον, προσδραμὼν ἐγὼ καὶ ζητῶν ἐφ' ὅτῳ κρύψειεν ἑαυτόν, σαφὲς μὲν ἤκουον οὐδὲν οὐδέπω, τὸν δ' ἄνθρωπον πολλοῖς εὕρισκον τεκμηρίοις ἄλλον γεγενημένον. 22. ἐνταῦθά τις ἐξελάλησεν ὡς πεπλούτηκεν ὁ γείτων. καὶ οὐκ ἐψεύσατο. καθάπερ γὰρ αὐτῷ τῆς γῆς χρυσοῦ πηγὰς ἀναδούσης πάντα πολλὰ καὶ μεγάλα, καὶ τῶν ὑποκριτῶν ὀξύτερον τὸ σχῆμα μεταβέβληκεν. ὁ κεκυφὼς ὤρθωται, ὁ σκυθρωπάζων γελᾷ, ὁ τῆς Τύχης κατήγορος νῦν ἐπαινέτης, ὁ πρῴην ἐν ῥακίοις νῦν τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα φορεῖ. νῖκαι, στέφανοι. περὶ τὰς θύρας οἰκέται διαθέουσιν. ὤσφροντο τῆς εὐ-

---

13 cf. Dem. Mid. p. 519, 27

---

14 ὄσφρομαι κάλλιον ἢ ὀσφραίνομαι, ὡς καὶ ἐνταῦθα, ὀσφρόμενος δὲ καὶ ἐπὶ ἐνεστῶτος ἀντὶ τοῦ ὀσφραινόμενος καὶ ἐπὶ μέσου ἀντὶ τοῦ ὀσφρησάμενος· ἔστι γὰρ οὐ μόνον ὄσφρω, ἀλλὰ καὶ ὀσφρέω ὀσφρῶ οὗ ὁ β̄ ἀόριστος ὤσφρον, ὁ μέσου ὠσφρόμην καὶ ὀσφρόμενος, τὸ δὲ ὀσφρησάμενος ἀνάττικον in marg *B*

---

1 γενέσθαι *Vi* sed ταράττεσθαι (σπ supra) in marg m², *Cl* ταράττεσθαι *Va* | πανταχῇ — 2 στρεφόμενον om *Va* | τῇ om *ViCl* | γνώμης *ViCl* 2 δ' *HVB* | φαιδρῶς *HV* 3 σύμβουλον *Mo Vi* 4 ἐφότω *Vi* | κρύψοιεν *Va* 5 αὐτὸν *MLaViClVa* | οὔπω *PViCl* sed in hoc ex εἴπω corr m⁴, *Va* et γρ in marg Mor | τὸ *Cl* | δὲ *PMLaViClVa* edd 6 εὑρίσκω *Cl* εὑρήσκω *Va* 7 ἐνταῦθα τίς *MoCl* 9 χρυσοῦ om *MoVa* | καλὰ *P* 10 τὸ σχῆμα ὀξύτερον Mor sed „*lege, ut in alio Regio scriptum est,* ὀξύτερον τὸ σχῆμα" Not f V 11 σκυθρωπὸς *Mo* 12 ἐπαινετὴς *Mo* | πρώην libri edd 13 νῦν inserui e *BM* om *HVMoPLaViClVa* edd | νίκαι *HVMoBMLaViClVa* edd | comma ante περὶ *PMLa Cl* edd punctum posui 14 verba ὤσφροντο — 631, 1 κόλακες praemissis verbis ὄσφρομαι κάλλιον ἢ ὀσφραίνομαι. Λιβάνιος ἐν τῇ μελέτῃ τοῦ φθονεροῦ citat Thomas Mag. s. v. ὄσφρομαι p. 256, 6 R ὤσφροντο scripsi ex *HVMoBPMLaViVa* ὄσφροντο *Cl* ὄσφρονται Thom ὀσφρῶνται edd sed γρ ὤσφροντο in marg Mor

δαιμονίας οἱ κόλακες. μετὰ πολλῶν βαδίζει. παρέωσμαι, καταπεφρόνημαι, μόλις τυγχάνω προσρήσεως. 23. *ἐδεήθην μαθεῖν ὅθεν ἥκει τὸ ῥεῦμα τῶν χρημάτων, ὁ δὲ νεύσας τι πρὸς τὸν οἰκέτην ἀφῆκεν οἴκαδε τρέχειν, ἀπεκρίνατο δὲ πρὸς ἡμᾶς οὐδὲ γρῦ. δακνόμενος δὴ τοῖς ἔξωθεν φαινομένοις ἐβουλήθην ὁ δυστυχὴς ἐγὼ καὶ τὴν εἴσω θυρῶν εὐδαιμονίαν ἰδεῖν καὶ τὰ πρῶτα φεύγων αὐτῷ συνδειπνεῖν, ἐν γὰρ δὴ τοῖς πολλοῖς καὶ αὐτὸς ἐκαλούμην, ὁ πρότερον μόνος μόνῳ συζῶν ὑπήκουσα καὶ τὸ κακὸν ἑκὼν ἐπεσπασάμην.* 24. *ὡς γὰρ εἰσῆλθον, πολλοῖς τοξεύμασιν ἐβαλλόμην τὴν ψυχὴν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν· ἑώρων ἡμικύκλιον ἠσκημένον, τάπητας ἐπὶ βάθρων, | τράπεζαν ἐξ ἀργύ-* R IV 167 *ρου, ὀψοποιούς, οἰνοχόους, χρυσίδας, πινακίσκους, δίσκους, ὄψα ποικίλα, Θάσιον οἶνον, πλῆθος διακόνων,*

5 Arist. Plut. 17

et „*malim ὄσφρονται, quia circumstant tot alia praesentia*" Re *ὀσφρῶνται* defendit Gasda

1 *παρέωσμαι La* sed *αι* ex *ε* corr in ras *n* 2 *τυγχάνων Cl* 4 *τί HMoPViCl* | *τὸν* om *PLa* 5 *γρῦ* scripsi ex *HVPMClVa* *γρύ MoBLaVi* edd cf. p. 555, 8 | *δακνόμενος La* sed *νο* e *ρυ* corr *n* | *δὴ* scripsi ex *HVMLa* *δὲ MoBPViClVa* edd

6 *ἔξωθεν Cl* sed *θεν* inser m[4] *ἔξω HPMLaViVa* Mor | *ἠβουλήθην MVa* *ἐβουλόμην HVMo* 7 *τῶν* ante *θυρῶν Va* 8 *ἐν γὰρ δὴ τοῖς*] *σὺν MoB* | *δὴ* om *ViClVa* | et 11 versus *κα὇τὸς ἐκαλούμην, ὁ πρότερον μόνος μόνῳ* | *συζῶν· ὑπήκουσ', ἀλλ' ἑκὼν κακὸν μέγα* | *ἐπεσπασάμην — ἠσκημένον·* | *τάπητας ἐπὶ βάθρων, τράπεζαν ἀργυρᾶν,* | *τραπεζοποιούς, οἰνοχόους καὶ χρυσίδας* enucleavit Kockius 9 *πρότερος MoCl* sed in hoc *ς* in *ν* corr m[2] et *ς* supra *ν* m[4] 10 *τὸ* inserui e *MoB* om *HVPMLaViClVa* edd 11 *τισι* post *πολλοῖς M* 12 *διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν ψυχὴν* Mor | *τὴν ψυχὴν* om *Mo* 13 *δάπιδας PLa* et *γρ* in marg Mor 14 *ὀψοποιούς* scripsi e *MoBVi* Par 3017 cum Bastio Greg. Cor. 759 ed. Schaefer *τραπεζοποιούς ὀψοποιούς H V* *ὀψοποιὸν PMLaClVa* edd | *χρυσίδας La* sed *σοὺς* supra *σίδας f* | *δίσκους* inserui ex *HVMo* sed in hoc in marg m[2], *B* om *PMLaViClVa* edd 15 *θαυμάσιον Mo* | *οἶον Cl* sed *ν* post *ι* inser m[4]

σπουδὴν μετὰ σιγῆς, τὰ δὲ αὐτὰ βλέπειν τε ἐπειρώμην ἀκριβῶς καὶ βλέπων ἠνιώμην. ἐπὶ πάντα μὲν εἱλκόμην, πανταχόθεν δὲ ἐπληττόμην. μὴ θεάσασθαι μὲν οὐκ ἠνειχόμην, θεώμενος δ' ἀπωλλύμην. 25. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι δαιτυμόνες ἤσθιόν τε καὶ ἔπινον, ἐγὼ δὲ ἴδιον, ἐκαλινδούμην, ἔτριβον τὴν κεφαλήν, οὐ μετεῖχον ἐδωδῆς, ἀπεωθούμην ἐκπώματα καί που καὶ σφοδρότερον ἀναστένων ἐξήλεγξα τὸ πάθος, ὥστε καὶ γέλωτα παρεῖχον τοῖς συμπόταις ἤδη μεθύουσιν. ἦν γὰρ δὴ παρὰ τῷ γείτονι τοσοῦτος οἶνος ὅσονπερ ὕδωρ. αὐλητρίδες τὰ ἐντεῦθεν καὶ ηὐλούμεθα μέχρι πόρρω τῶν νυκτῶν. 26. ἐμοὶ δὲ μικρὸν ἔτι μετῆν ψυχῆς καὶ πρὸς ἐμαυτὸν ἔλεγον· οὗτος ἐκεῖνος; οὗτος ὁ γείτων; οὗτος ὁ πένης οὑμὸς ἑταῖρος; ἀπάτη ταῦτα καὶ θαυματοποιῶν τέχνη καὶ παράκρουσις ὀμμάτων. ἦ τὰ ὄντα ὁρᾶται; ηὐξάμην, ὦ βουλή, τῷ

1 σιγῆς *Cl* sed σ e τ corr m[4] | δ' *HVMoB* 2 ἐπὶ — 4 ἠνειχόμην in marg *Vi*[2] 3 δ' *HMoB* | οὐ πληττόμην *Vi* | θεάσασθαι *Cl* sed ᾶ supra άσα θεάσεσθαι *La* θεᾶσθαι *HVMoB* et in marg *Vi*[2] 4 μὲν inser *Va*[3] | δὲ *PLaCl* μὲν *Va* sed in δὲ corr m[3] 6 ἤδιον *MoLa* οἴδων vel οἴδουν coni Gasda 7 ἀπωθούμην *MoB* | ποῦ *La* | καὶ om *MViClVa* 8 σφοδρότερον *Va* sed ο(2) in ω corr m[2] | versus ἀναστένων ἤλεγξα τὸ πάθος, ὥστε καὶ | γέλωτα μεθύουσιν παρέχειν τοῖς συμπόταις. | καὶ γὰρ τοσοῦτος οἶνος ὅσον ὕδωρ παρῆν, | αὐλητρίδες τοὐντεῦθεν, καὶ (αἷς) ηὐλούμεθα enucleavit Kockius | ἐξήλεγξα scripsi ex *HVMoB* ἤλεγξα *PMLaViClVa* edd 10 δὴ om *Va* | ὅσονπερ *Va* sed ν m[2] 11 τὰ scripsi ex *HVLaViCl* τα *P* τὸ *MVa* edd om *MoB* | ἐκηλούμεθα *Mo* | που post πόρρω edd delevi 12 τῆς νυκτὸς *Mo* | ἔτεμε τὴν ψυχὴν *Vi* | μικρὸν post ἔτι repet *Mo* 13 οὗτος ὁ γείτων; om *M* 14 οὗτος ὁ πένης inser *Cl*[4] | ἑτ' ρος *P* cum ras 1 litt ἑτέρος *Mo* sed έ del et αῖ suprascr 15 παράκρουσις *La* sed ρ et ι ex η corr *n* παράκλησις *ViCl* sed in hoc λη in κρου corr m[4] 16 ἦ scripsi ex *HVMoBLaClViVa* ut coni Mor Not f. V ἡ *PM* edd | τὰ οὐκ ὄντα ὡς ὄντα coni Mor | ὁρᾶτ' ἔφην ὦ θεοί; *Mo* | signum interro-

Ποσειδῶνι σεῖσαι καὶ τὴν οἰκίαν καταβαλεῖν καὶ ποιῆσαι τὸν ἀνδρῶνα τοῖς πίνουσι τάφον. αὐτὸς ἂν ἡδέως πρῶτος κατεχωννύμην ἑψομένου μοι τοῦ πλουσίου. 27. *βεβαπτισμένων δὲ ἤδη τῶν δαιτυμόνων καὶ οὐδὲ ὀρθοῦσθαι δυναμένων ἀπῄειν αὐτὸς θεατὴς δείπνου γεγενημένος καὶ ῥίψας ἐμαυτὸν εἰς τὸν σκίμποδα τὸν οὐκ ἀμειφθέντα παρὰ τῆς Τύχης τὰ πολλὰ μὲν ἄγρυπνος ἐκείμην οἰμώζων, βραχὺ δέ τι δεξάμενος ὕπνου τὴν τοῦ γείτονος ὠνειροπόλουν κατασκευήν, ὥστ᾽ ἐξηγειρόμην σὺν βοῇ. ὢ δεινῆς ἀγρυπνίας ἐκείνης, ὢ πικροτέρων ὀνειράτων.* 28. *ἠρώτα τὸ γύναιον ὅ τι πέπονθα. κακόδαιμον, ἀπεκρινάμην, ἀγνοεῖς τὰ τοῦ γείτονος; | ὑπερβαίνει τὰ ἔργα τὸν λογισμόν. οὐ φέρω τὴν μετάστασιν. δότω τις ξίφος. ἐμαυτὸν ἀποκτενῶ. μᾶλλον δ᾽ οὐχ οὕτως, ἔστιν ἀντὶ τοῦ ξίφους φάρμακον δημοσίᾳ πινόμενον. τοῦτ᾽ αἰτήσειν ἔφην. τοῦτ᾽ αἰτῶ νῦν. δότε δὴ* R IV 168

4 Plat. conv. p. 176 B

gationis posui e *Vi* ut coni Mor colon reliqui libri edd | *ὦ βουλή* om *Mo* | *τῷ ποσειδῶνι* in marg *Vi*²
1 *οἰκίαν* in marg *Vi*² | *ἐμβαλεῖν LaViCl* 2 *ἀνδρεῶνα P* 3 *πρῶτος* in marg *Vi*² om *M* | *ἀψαμένου Cl* sed *α* in *ο* corr m⁴ | *πλουσίου Cl* sed *ου* ex *η* corr m⁴ 4 *δ᾽ HVMo* Re om Mor | *καὶ* — 5 *δυναμένων* om *HVMoBLaVa* inser *Cl*⁴ et in marg *Vi*² 6 *ῥίψας* — 7 *Τύχης* praemissis verbis *σκίμπους ῥητορικόν, κράββατος κοινόν. Λιβάνιος ἐν τῇ τοῦ φθονεροῦ μελέτῃ* citat Thom. Mag. p. 333, 2 R s. v. *σκίμπους* | *ἑαυτὸν B* 7 *παρὰ La* sed *αρὰ* in ras *n* | *ἄγρυπνος* scripsi ex *HVB ἄγυπνος Mo ἄυπνος PMLaViClVa* edd 8 *τοι Va* | *δραξάμενος* Cobet Coll 282 Misc 155 at cf. p. 527, 5 9 *ὥστε PMLaViClVa* edd 10 *ἐν H* 11 *ὅτι HMoVi* 12 *ἀγνοεῖν ἀπεκρινάμην Cl* sed *ς* supra *ν*, *Vi* | *ἀπεκρινόμην P* 13 *ἔργα* in ras *Va*² 14 *τίς HVMoBLaViClVa* edd 15 *ὡς* ante *ἐμαυτὸν* inserendum coni Gasda | *ἀποκτενῶ* scripsi cum Cobeto Coll 282 et Gasda *ἀποκτείνω* libri edd | *δὲ PMLaViClVa* edd
16 *τοῦ* om *HVB* 17 *τοῦτο M ταῦτ᾽ Mo* sed *τοῦτ᾽* suprascr m² | *τοῦτο HMo* | *νῦν αἰτῷ Mo* | *δὴ* om *Vi*

καὶ λύσατέ με τῆς χαλεπῆς θέας τῶν τοῦ γείτονος ἀγαθῶν.

29. *Οὕτω δή μοι πολιορκουμένῳ παρελθών τις τῶν κομψῶν ῥητόρων διαλέξεται καὶ φιλοσοφήσει περὶ τῶν ἀνθρωπίνων κακῶν καὶ ὡς τὰ μὲν ἀφόρητα καὶ δεῖ φαρμάκου, τὰ δ' ἀνεκτά, καὶ πολλῆς ἀνοίας ἀντὶ τοῦ φέρειν ἐπὶ τὸ κώνειον τρέχειν. οἷον λελώβηταί σοι τὸ σῶμα καὶ οὐκ ἂν ἔχοις αὐτῷ κεχρῆσθαι. προσιὼν ἀπόθνησκε. λόγον ὁ θάνατος ἔχει. πλῆθός σοι παίδων ἀπήνεγκε νόσος καὶ πέπτωκας εἰς ἀπαιδίαν. πάλιν βουλομένῳ τελευτᾶν ἐναντιοῦσθαι περίεργον. εἰ δέ τις πλουτεῖ μηδὲν τῶν σῶν ἀφῃρημένος, ποῦ σῶφρον ἐπὶ τούτῳ θανατᾶν; εἰπέ μοι.* 30. *σὺ δὲ ποτέρων ὢν ταῦτα νομοθετεῖς; τῶν ἐξαίφνης καὶ αὐτὸς πεπλουτηκότων; εἰκότως ἄρα σεμνολογῇ τῆς ἐμῆς πληγῆς ἀφεστηκώς. ἐν γὰρ ἀλλοτρίοις κακοῖς οὐ χαλεπὸν*

---

4 cf. p. 512, 9   8 cf. p. 528, 7

---

3 *κατασκευὴ* in marg *Lay*

---

1 *μοι MVa*   3 *εἶτα* coni Gasda | *δέ B* | *μοι* om *Mo* | *τίς Vi*   4 *διαδέξεται HV*   5 *ἀνθρωπείων HV*   6 *δὴ Mo* | *φαρμάκων Vi* | *δὲ P* | *ἄνεκτα M* | *μὴ* (*ὴ* ex *ι* corr *s*) *ἀναγκαῖα* post *καὶ La* | *ἀνίας Va*   7 *οἷον Vi* sed *εἰ* in marg m[2] *οἷος* Re   8 *σου PViCl* | *αὐτῶ Va* sed *ῶ* ex *ὸ* corr m[2] *σαυτῶ P* *ἑαυτῷ Mo*   9 *προσελθὼν MoB* | *γὰρ* post *λόγον Mo* 11 *πέπτωκεν H* | *πάλιν* — 12 *τελευτᾶν* om *HV*   12 *τις La* sed *ς* corr *n*   13 *μηδέν τι HV* | *ἀφῃρημένος Cl* sed *ς* in *ι* corr m[4] *ἀφαιρούμενος MoB* | *σώφρων HVVa* sed in hoc in *σῶφρον* corr m[2]   15 *ταῦτ' Cl* | *μοι* post *ταῦτα MLaVa* edd delevi | *νομοθετεῖς* scripsi ex *HVMoB* sed in hoc *μοι νου* supra *νομο*, *PLaVi* *νουθετεῖς MVa* edd sed *γρ νομοθετεῖς* in marg Mor *ἀναμετρεῖς Cl* sed *νομοθετεῖς* suprascr m[4]   17 *ἐν* — 635, 1 *εὐπρεπεῖς* omissa particula *γὰρ* citat Macarius fol 78[v]

πορίσασθαι λόγους εὐπρεπεῖς. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς εἶ πένης καὶ τῶν ἑτέρους μακαριζόντων; τὸ λαβεῖν οὖν κώνειον ζητεῖν ἀφεὶς ὅπως τὸν βουλόμενον κωλύσεις λαβεῖν μηχανᾷ καὶ δέον προτρέπειν ἀνείργεις καὶ δέον μιμεῖσθαι μεταπείθεις; ἀργότατε ἀνθρώπων, οὐ κοινωνήσεις τῆς ἀποδημίας; οὐκ ἔσῃ μοι συμπότης; οὐκ ἀπαλλάξῃ τουτωνὶ τῶν ἀποβλεπομένων; 31. *μηδεὶς ὑμῶν, ὦ βουλή, λεγέτω περὶ τῶν ἐθελόντων ἀποθανεῖν· οὗτος εἰκότως, οὗτος οὐκ εἰκότως. ἑκάστῳ γὰρ ἐφ' ὅτῳ λυπεῖται, τοῦτο βαρύ. καὶ διαφερόμέν γε τῇ περὶ ταῦτα δόξῃ πλέον ἢ τῷ τύπῳ τῶν μορφῶν οὔτε τῶν αὐτῶν ὡς καλῶν ἐπιθυμοῦντες οὔτε τοῖς αὐτοῖς ὡς δεινοῖς ἀνιώμενοι. οἷον ὁ μὲν ἐρᾷ τοῦ δύνασθαι | λέγειν καὶ τἄλλ' αὐτῷ μικρά, τῷ δὲ τὸ* R IV 169 *κρατεῖν ἐν μάχαις μέγα καὶ τῶν ἄλλων οὐδεὶς λόγος. ὁ μὲν ἐπιθυμεῖ τῶν ἐκ γῆς καρπῶν καὶ φρίττει τὴν θάλατταν, τῷ δὲ τὸ πλεῖν ἥδιον τοῦ περὶ τὴν γῆν*

---

12 sq. cf. t. II 541, 9 sq. Hor. c. I 1, 3 sq.

| versus *ἐν γὰρ ἀλλοτρίοις κακοῖς* | *οὔτοι πορίσασθαι χαλεπὸν εὐπρεπεῖς λόγους* enucleavit Kockius

2 *ἕτερον PLaVi* sed in hoc *ἑτέρους* in marg m², *Cl* et *γρ* in marg Mor 3 *κωλύσεις* scripsi e *V* *κωλύσοις P* *κωλύσῃς HMoBMViClVa* edd *κωλύειν La* 4 *λαβεῖν* om *HV* 5 *ἀργότατε Vi* sed *ἀγρότατε* in marg m² 6 *μοι* ante *τῆς MoB*

7 *ἀπαλλάξῃ* scripsi e *VMoBPMLaViClVa* cum Gasda *ἀπαλλάξει H* *ἀπαλλάξεις* edd cf. ad p. 585, 9 | *τουτωνὶ* scripsi ex *HVMoB* *τούτων PMLaViClVa* edd | *οὖν* post *μηδεὶς* edd delevi 9 *ἕκαστος μὲν Mo* sed *γὰρ* in marg m² 10 *ὅτῳ* scripsi ex *HVMoB* cum Iacobsio Ach T 989 *ᾧ PMLaViClVa* edd 12 *τούτων PLa* sed in hoc *τού* eras, *Cl* Mor 13 *αὐτοῖς* om *Mo* | *οἷος* Re | *ἡ Va* 14 *λέγειν δύνασθαι* Mor | *τἄλλ'* scripsi e *VMoB* *τᾶλλ' H* *τἄλλα M* *τὰ ἄλλα PLaViClVa* edd

16 *γῇ La* 17 *θάλασσαν VMoMLaVa* edd | *τὸ* eras *Cl* om *MoB* | *ἴδιον Cl* sed *ἴ* in *ἥ* corr m² | *τὴν* om *M*

ταλαιπωρεῖν. ἕτερος ἥττων χρημάτων καὶ τὰ λοιπὰ γέλως, τῷ δὲ μία σπουδὴ στέφανον ἐξ Ὀλυμπίας λαβεῖν καὶ πᾶς αὐτῷ χρυσός, εἰ πρὸς τὸν κότινον ἐξετάζοιτο, φαῦλος. 32. οὕτω δὴ καὶ πρὸς τὰ δυσχερέστατα τῶν πραγμάτων ἔχουσιν ἄνθρωποι. τοῖς μὲν δεινότατον εἶναι δοκεῖ φυγή, τοῖς δὲ ἀτιμία, τοῖς δὲ δήμευσις, τοῖς δὲ τὸ δεδέσθαι, τοῖς δὲ παίδων θάνατος, τοῖς δὲ τὸ πεπηρῶσθαι. καὶ ταὐτὰ τοὺς μὲν ἔπεισεν ὡς οὐκ ἄξιον ζῆν, τοὺς δὲ ὡς ἐπὶ κούφοις μὴ τεταράχθαι. σοὶ δεινὸν ἀποβολὴ παίδων, ἐμοὶ δὲ γείτονος εὐτυχία, ἑτέρῳ χεῖρα ἀποτετμῆσθαι, ἐμοὶ παροικεῖν εὐδαίμονι. 33. μή μοι νομοθέτει τίσιν ἀλγεῖν ἄξιον, ἀλλ' εὑρὼν ἐφ' ὁτῳοῦν ἀλγοῦντα μετάδος τῆς βοηθείας. ἢ πῶς οὐ σχέτλιον ἐμὲ μὲν τῷ πάθει πιέζεσθαι, τὸ δὲ τῷ πεπονθότι μέγα μικρὸν τοῖς ἀκούουσι δοκεῖν, ὥσπερ ἂν εἴ τις τὸν ὑπ' ἔχεως δεδηγμένον ἀφέντα βοᾶν

---

2 cf. t. II 541, 18; III 217, 6

---

3 πῶς *V* | αὐτὸ γε *Mo* | post χρυσός ras 5 litt (ἐστὶν?) *Cl* | κατὰ *Cl* 4 versus οὕτω δὲ δὴ καὶ πρὸς τὰ δυσχερέστερα | τῶν πραγμάτων ἔχουσιν ἄνθρωποι· δοκεῖ | τοῖς μὲν φυγὴ δεινότατον εἶναι, τοῖσι δὲ | ἀτιμία, τοῖσιν δὲ χρημάτων πάλιν | δήμευσις enucleavit Kockius | δὴ scripsi ex *HVMoPCl* et γρ in marg Mor δὲ *BMLaViVa* edd | καὶ om *M* | κατὰ *Cl* | δυσχερέστατα scripsi e *M* sed ῆ supra έστατα, *Va* et γρ in marg Mor δυσχερέστερα *HVMoBPLaViCl* edd 6 φυγὴ δοκεῖ *M* | δ' *Vi* 7 τὸ — δὲ (2) om *MoB* | δεδέσθαι — 8 τὸ in marg *Vi*² θάνατος scripsi θάνατοι libri edd 8 ταὐτὰ scripsi ταῦτα libri edd | τοὺς om *P* 9 τοὺς scripsi e *MoMViCl* ut coni Re τοῖς *HVBLaVa* edd τον *P* | ἐπικούφοις *HMoVi* 10 δὲ om *V* 12 versus μή μοι νομοθέτει, τίσιν ἐπαλγεῖν ἄξιον et τὸ δὲ τῷ πεπονθότι | μέγα τοῦτο μικρὸν τοῖς ἀκούουσιν δοκεῖν enucleavit Kockius | ἀξίως (o supra ω) *Mo* | εὗρες *MoB* 13 ἐφοτῳοῦν *Mo* | ὅτῳ οὖν *HVMLaVa* edd | βουλῆς *Vi* sed βοηθείας in marg m² 14 τὸ δὲ τῷ] τῷ δὲ *M* 15 πενθοῦντι *P* 16 ὄφεως *Vi* sed ἔχεως in marg m² | δεδιγμένον *Va* sed η supra ι m² | ἀφέντα βοᾶν] ἢ ὑπ' ἄλλης συμφορᾶς *MoB*

κελεύοι γελᾶν; 34. *οὐκ ἂν ἴδοις με νικώμενον ὑπ' ἄλλης συμφορᾶς οὐδ' ἂν αἰτοῦντα κώνειον ἐπ' ἐκείνοις οἷς σὺ τραγῳδεῖς κακοῖς. παίδων στερηθεὶς ἤνεγκα ἂν καὶ συνήσθην ἀπηλλαγμένοις τῆς τῶν θεῶν ἀκρισίας. χεῖρας καὶ πόδας ἀποκοπεὶς οὐκ ἂν ἀπεῖπον, εἶχε δ' ἄν τι τὸ ἀτύχημα καὶ τερπνόν, μὴ πολλοῖς ἐντυγχάνειν ἐπ' ἀγορᾶς πλουσίοις. ἔδειξα ἂν ἀνδρίαν καὶ τυφλωθεὶς ἐν πενίᾳ κατεχομένου τοῦ γείτονος. οὐ φέρω* | *τὸ παρόν, οὐ φέρω. μεῖζόν ἐστι τῆς ἐμῆς ψυχῆς* R IV 170 *τὸ φορτίον. πένητες ἦμεν ἄμφω, νῦν δὲ τἀκείνου μεθέστηκε, μεταστήσομαι δὴ καὶ αὐτὸς οἷ βέλτιον.*

35. *Πολλοὶ πολλάκις τεθνήκασι παρ' ὑμῖν δεηθέντες ἀπελθεῖν. ἀναμνήσθητε δὴ τῶν ῥημάτων οἷς χρησάμενοι τὴν βουλὴν ἔπειθον· ἀτυχῶ, δυστυχῶ, δυσμενοῦς πεπείραμαι τῆς Τύχης, πονηρῷ συμ-*

15 Aeschin. fals. leg. p. 48, 32

1 *κελεύοι* scripsi e *PLa* *κελεύει HVMoBMVi* edd sed „*malim κελεύοι aut κελεύῃ*" Re *κελεύῃ Va* *κελεύειν Cl* sed in marg | *ἴδῃς MCl* sed in hoc *οι* supra *η* m^4 *εἶδες Mo* 2 *ἂν* om *La* | *αἰτοῦντα Cl* sed *ἐπαι* supra *αι* m^4 3 *ὑπήνεγκα Cl* sed *ὑπή* in *ἤ* corr m^4 4 *ἀπηλλαγμέν^{οι}ος B* *ἀπηλλαγμένος LaVi* Mor *ἀπηλλαγμένης Cl* sed *ης* in *οις* corr m^4 | *ἀκρ^{ι}ασίας Vi* 5 *χεῖρας καὶ πόδας* scripsi coll p. 273, 12 *χῆρας καὶ πόδας Mo* *καὶ ποδῶν B* *χειρῶν* (*χηρῶν M*) *καὶ ποδῶν* reliqui libri edd | *εἶχε δ' ἄν* scripsi e *MoB* *εἶχεν ἂν HV* *εἶχε γάρ PMLaVi ClVa* edd 6 *τοι Vi* | *ἀδίκημα B* 7 *ἀγορὰς La* *ἀγορᾷ Va* | *ἔδοξα ἂν ἀνδρεῖος MoB* | *ἀνδρίαν PMViVa* 8 *κατεχομένου* inser *Va*^{2} | „*post γείτονος deesse videtur πλουτοῦντος δὲ*" Re 11 *δὴ* scripsi e *MoMLaVi* ut coni Re *δὲ HVBPClVa* edd | *ἢ MClVa* 12 *τεθνήκασι* scripsi ex *HVMoB* *τεθνᾶσι PM LaViClVa* edd | *ἡμῖν Vi* *ἡμῶν Va* 13 *ἀποθανεῖν Va* | *ἐκείνων* post *ῥημάτων MoB* 14 *τὸν δῆμον ἀνέπειθον Mo* | *δυσμενοῦς* — 638, 2 *δυστυχῶ* in marg *Vi*^{2} et praemisso *κείμενον P* 15 *τῆς* inserui e libris om edd | *συμπέπληγμαι Mo* sed *ε* supra *η* m^2, *Cl*

πέπλεγμαι δαίμονι. ταῦτα δὴ καὶ αὐτὸς ἔχω λέγειν· ἀτυχῶ, δυστυχῶ. μισεῖ με καὶ ποιεῖ κακῶς ὁ δαίμων. ἡ καταλαβοῦσα Τύχη τῶν χρημάτων τὰς πηγὰς οὐκ ἐπαντλεῖ. εἰ μὲν οὖν εὐτυχεῖν με φήσει τις, ψεύσεται· δυστυχεῖν δὲ ὁμολογῶν τί ζῆν ἀτυχοῦντα βούλεται; λύπη τοὺς ἄλλους ἠνάγκασεν ἐπιθυμῆσαι τελευτῆς. ὑπὸ λύπης ἥκω δεῦρο καὶ αὐτός. 36. *ἀλλὰ ζῆν παραινεῖ τις. οὐ δυνάμενον νουθετεῖ. τί φῄς; ἐγὼ βιώσομαι τῆς τοῦ πλησίον οἰκίας οὕτω πραττούσης ὀφθαλμοὺς ἔχων, ὦτα ἔχων, ὁρῶν ἐκεῖνα, περὶ αὐτῶν ἀκούων; καὶ τί διοίσω τῶν ἐν Ἅιδου κολαζομένων; οὐ τὸ ζῆν αὐτὸ καλόν ἐστιν, ὦ βουλή, τὸ δὲ σὺν εὐθυμίᾳ ζῆν ἐξεῖναι τοῦτο καὶ τὸ ζῆν ἐν τοῖς καλοῖς τίθησι. τὴν δ' εὐφροσύνην ἂν ἀφέλῃς, ζημία τὸ μὴ τεθνάναι.*

37. *Μὴ τοίνυν με τηρήσητε πένθει πολυημέρῳ καὶ κατηφείᾳ καὶ δάκρυσι μηδ' ἀφ' ὧν ἥκω, πάλιν ἐπὶ ταῦτα ἀποπέμψητε. λίθινος γὰρ ἂν ἀνάσχοιτο τῆς θέας*

---

1 *ταυτὰ MoB* 3 *ἡ καταλαβοῦσα Τύχη*] om *HV* *ὃς MoBPM* | *γῆ* post *πηγὰς* et *δικαίως* post *ἐπαντλεῖ Mo* 4 *ἐπαντλεῖ Vi* sed *ἀ* supra *ἐ* m^2 | *εὐτυχῆ ViCl* | *φήσει* (*φήσειε Cl*) *με ClVa* | *φῆ La* *φύσει Mo* *θήσειέ με Vi* | *τίς HCl* *τὶς Mo* 5 *τίς P* *τὸ Vi* sed *τί* in marg m^2 6 *λυπηροὺς Vi* sed *λύπη τοὺς* in marg m^2 | *ἠνάγκασεν* reposui e libris *ἠνάγκαζεν* edd

8 *τίς HLa* | *δυνάμενος Vi* sed *ν* supra *ς* m^2 | *νουθετεῖν Vi* sed *εῖ* supra *εῖν* m^2 | *φής* libri edd | *βιάσομαι Vi* sed *ώ* supra *ά* m^2 9 *τοῦ* inserui e *MLaViClVa* om *HVMoBP* edd 11 *ᾅδη B* | *οὐ* — 14 *τεθνάναι* citat omissis *ὦ βουλή* Macarius Chrysocephalus fol 78^v | *οὕτω* Mor 12 *αὐτὸν Mo* | *αὐτοκαλόν B* | *ἐστι* Macar Mor 13 *τίθησιν Vi* 14 *δὲ PMLaViClVa* Macar edd | *ἂν ViCl* sed *ἢν* in marg *Vi*^{2}, suprascr *Cl*^{4}

15 *τηρήσετε* (η suprascr) *P* *τηρήσετε Cl* Mor | *πένθει La* sed *ει* in ras *n* | *πολυημέρῳ καὶ*] *καὶ πολυημέρῳ HVVa* Re *πολυημέρῳ* om *MoBLaVi* sed in hoc *πολυημέρων* in marg m^2 *καὶ πολυημέρῳ καὶ Cl* sed *καὶ πολυημέρῳ* inser m^4 16 *δάκρυσιν La* | *μὴ δ' HMoPViCl* 17 *ταῦτ' P* *ταυτὰ Cl* *ταῦτα με Mo* | *ἀποπέμ-*

ἐκείνης. ἕωθεν ὀψώνης πρόεισι σὺν ἀδρῷ τῷ βαλαντίῳ, τοῦτο δὲ κενώσας σπυρίδας ἐμπλησάμενος ἀναστρέφει τῶν ὠνίων ἄγων. ἔπειτ' ἐφ' ἕτερον ἔξεισι καὶ πάλιν τι φέρων ἐπάνεισι πολλοὺς διαύλους κατ' ἐμοῦ τοῦ κακοδαίμονος τρέχων. 38. *μικρὸν δὲ πρὸ* | R IV 171 *μεσημβρίας ὁ γείτων λελουμένος ἔρχεται στρατοπέδῳ κολάκων παραπεμπόμενος καὶ κτύπος βαδιζόντων καὶ γέλως ἐπὶ τοῖς παρ' ἐκείνου σκώμμασιν. ἐγὼ δὲ καταδὺς ὑπὸ τὴν κλίνην φεύγω τὸ γύναιον αἰσχυνόμενος. ἔπειθ' οἱ μὲν ἀριστῶσι σὺν λαμπροτέρῳ τῷ γέλωτι καὶ πίνοντες ᾄδουσιν ὕμνους τινὰς ὥσπερ εἰς θεὸν τὸν γείτονα συντεθεικότες. ἐγὼ δὲ παρατίθεμαι τράπεζαν, Ἥλιε, τὴν ἀρχαίαν. δείλης ὀψίας ὀρνιθοθῆραι καὶ κυνηγέται, πολλοὶ μὲν ἵπποι, πολλοὶ δὲ κύνες, καὶ πανταχόθεν ἡ τρυφή. καὶ τὸ δεῖπνον ἔπεισι συχνὴν ἄγον τὴν πανήγυριν, ἐφ' ὃ καλούμενος κρύπτομαι.* 39. *τῆς ὑστεραίας ταὐτὰ πάλιν. ὁ μὲν σκοπεῖται περὶ*

---

1 Arist. *Ταγην.* com. II 1153, 12 M (I 521, 503 K). Alciphr. ep. I 1, 4 2 cf. t. I 296, 3; 358, 20; III 111, 5; 385, 2 | cf. t. IV 102, 5 13 cf. ad t. III 143, 13 | cf. ad t. IV 262, 6 | Arist. av. 63

ψετέ με B | *ἂν* om *PMLaViClVa* Mor, post *ἀνάσχοιτο MoB* et Iacobs Ach T 816

1 *ἕωθεν — πρόεισι* praemissis verbis *σὺ δὲ ὀπωρώνης λέγε, ὡς καὶ βοώνης καὶ ὀψώνης. Λιβάνιος ἐν τῇ τοῦ φθονεροῦ μελέτῃ* citat Thomas Mag. s. v. *ὀπωρῶν ὠνήτωρ* p. 258, 10 R | *ὁ* ante *ὀψώνης Mo* | *πρόσεισιν Mo* *κάτεισιν* Thom 2 *σπυρίδων P* 3 *ἄγων* om *PMViClVa* Mor 4 *τί HPLaCl* 6 *λουόμενος M* | *ἔρχεται La* sed *ρ* inser *n* *ἄρχεται* (ε supra) *P* 9 *αἰσχυνόμενος* Mor sed *γρ αἰδούμενος* in marg 10 *σὺν ἔτι λαμπρῷ Mo* 11 *ᾄδουσι BLa* edd 13 *ὀρνιθοθῆραι θηραταὶ HVMoB* *ὀρνιθοθηραταὶ PMLaViClVa* Mor 14 *καὶ* om *HVMoB* | *θῆρες P* 16 *ἄγων MoPCl* | *ᾧ P* Mor sed *„melius in alt. mnsc. Reg. scribitur* ὃ" Not 17 *τῇ ὑστεραίᾳ LaViCl* cf. ad p. 519, 10 | *ταῦτα BLa*

τῶν δαιτυμόνων, ἐγὼ δὲ περὶ τῶν ἀναγκαίων. ὁ μὲν φαιδρὸς ἐν φαιδροῖς οἰκέταις, ἐγὼ δὲ κατηφὴς ἐν συνεσταλμένοις, ὁ μὲν ἐν πολλοῖς νεωνήτοις, ἐγὼ δὲ ἐν πατρῴοις δυοῖν. ἔξεισιν ἐκεῖνος καὶ πᾶς τις ὑποχωρεῖ καθάπερ τυράννῳ, ἔξειμι καὶ αὐτὸς καὶ πᾶς τις ἐμβάλλει καθάπερ ἀτίμῳ. 40. *εἶτά μοί τις παραινεῖ ζῆν οὐκ ἔχων σβέσαι τὸν πλοῦτον τοῦ γείτονος; οὐ ζῆν οὗτός μοι παραινεῖ, πόθεν; ἀλλὰ στένειν, ὀδύρεσθαι, πενθεῖν, μαραίνεσθαι, τήκεσθαι, κατατέμνεσθαι, λυττᾶν, ἐμαυτὸν ἐσθίειν, ἃ νῦν ποιῶ καὶ δι' ἃ πρόσειμι νῦν, ὅπως αὐτῶν λυθείην. ἡμιμανής εἰμι καὶ τῶν φρενῶν διέφθαρται τὸ πλέον. ἐπὶ τελείαν πορεύομαι μανίαν. πρὶν τοῦτο γένηται, βοηθήσατε.* 41. *τίς οὕτω μακρὰ νόσος τὸν ἀσθενοῦντα διέθηκεν ὡς ἡ*
R IV 172 *τοῦ γείτονος ἐμὲ περιουσία; | οὐχ ὁρᾶτε τὴν ῥῖνα ὡς ὀξεῖα, οὐ τὸ ὄμμα ὡς ὕφαιμον, οὐ τὰς γνάθους ὡς συμπεπτώκασιν, οὐχ ὡς διερρύηκα πᾶς, οὐχ ὡς*

---

3 Arist. eq. 2 10 Eur. El. 146 | cf. t. I 496, 1 11 cf. t. I 116, 15. Aeschin. Tim. p. 24, 25 16 Hippocr. Coac. praenot. II 212

---

3 *ἐν* om *Vi* | *νεωνητοῖς* edd 4 *πατρῴοιν HMo* Re cf. t. III p. XIII 6 *παραινεῖ τις MClVa* | *τίς HLaVi* 7 *οὐκ ἔχων* om *Mo* | *σβέσαι* scripsi ex *HVB* *σβέσας Mo* *σβεννύναι PMLaViClVa* edd 8 *πόθεν;* scripsi *πόθεν· HVMoB* *πόθεν* Re *μόνον PMLaViClVa* Mor | *καὶ* ante *στένειν MCl* 9 *πενθεῖν* om *MLaViCl* Mor 11 *αὐτὸν La* | *ἡμιθανής Mo* | *καὶ* om *Vi* 12 *πλέον* reposui e libris *πλεῖον* edd | *τελείαν* scripsi e *MoBViClVa* coll p. 268, 23; t. IV 224, 16 *τελέαν HVPMLa* edd 13 *πρὶν* ⟨*ἂν*⟩, ut p. 164, 17; t. V 34, 19? at cf. p. 648, 10 | *γένηται Vi* sed *γενήσεται* in marg m² 15 *ὁρᾶται Mo* 16 *ὡς* om *MVi* | *ὀξεῖαν MLa* sed in hoc *ν* eras, *ViCl* sed in hoc *ν* del m⁴ | *οὐ Vi* sed *καὶ* in marg m² | *ὡς* om *Cl* | *τοὺς Cl* 17 *διερρύηκα* scripsi ex *HVMoPLaVi* sed in hoc *ην* supra *ηκα* m², *Cl* cum Iacobsio Philostr. im. 674 *διερρύην BMVa* edd

εἴδωλον περιέρχομαι; 42. τολμᾷ τις οὖν εἰπεῖν· ζῆσον οἰκτρὸς ὤν, ζῆσον ἐλεούμενος, ζῆσον ἀτυχῶν, ζῆσον τοῦ γείτονος εὐδαιμονοῦντος; εἰ τόξα λαβόντα βέλος ἔστιν ἀφεῖναι κατὰ τῆς Τύχης καὶ τυχεῖν, δειξάτω τις, καὶ κουφιεῖ τὴν λύπην, ὢ βουλή· εἰ δ' ἀμήχανον, ἔα με τὸν θυμὸν εἰς ἐμαυτὸν ἀφεῖναι. πῶς γὰρ οἴσω; ποίοις λογισμοῖς; 43. εἰ πονῶν ἐκεῖνος καὶ πλουτηρὸν ἔργον μετιὼν συνείλεκτο χρήματα κατὰ μικρὸν ἀγείρων, ἦν μὲν ἂν καὶ τοῦτο ἀλγεινόν, διὰ τί γὰρ μόνος εἶδε τὴν ἐπὶ τὸν πλοῦτον ἄγουσαν, ἴσως δὲ ἠνειχόμην· ἐπεὶ δὲ καθεύδοντι κατέχεέ τις εὐδαιμονίαν, οὐ φέρω. 44. πόσον οἴεσθε μεταξὺ τῆς ἐκείνου τε εἶναι καὶ τῆς ἐμῆς οἰκίας; στενωπός. ὡς τοίνυν

---

8 Xen. oec. 2, 10 10 cf. t. V 408, 19

---

1 *τίς HLa τὶς Mo* | *ζῆν Vi* 2 *ὢν La* | *ζῆσον Vi* sed *ζῆν* in marg m[2] 3 *τοῦ γείτονος εὐδαιμονοῦντος* scripsi *εὐδαιμονοῦντος τοῦ γείτονος HV γείτονος εὐδαιμονοῦντος Mo BPMLaViClVa* edd 4 *ἐστὶν* libri edd 5 *τίς HVi τὶς Mo* | *ὢ Vi* sed *ἡ* in marg m[2] *ἡ HMoB* sed in hoc in *ὢ* corr, *PLaCl* | *βολή P βολῆ La* sed ˜ in ˋ corr *n* 8 *πλουτηρὸν* scripsi ex *HVMLaViClVa* et *γρ* in marg Mor *πλωτήρων Mo BP* edd | *καταμικρὸν PM* 9 *μὲν* om *Mo* | *οὖν MVi* Mor sed in hoc *γρ ἂν* in marg *οὖν ἂν ClVa* | *τοῦτ' P* | *διατί HPViCl διατὶ Mo* 10 *μόνος* inserui e *BM* om *HVMoPLaViClVa* edd | *οἶδε HVBPMLa* sed in hoc *ο* ex *ε* corr *n*, *Vi* sed in marg m[2] | *ὁδὸν* post *ἄγουσαν Mo* 11 *δ' ἂν MoB* | *ἐνειχόμην Vi* | *καθεύδοντι* scripsi ex *HVMoBP* et *γρ* in marg Mor *καθεύδοντος MLaViClVa* edd | *κατέχεέ τις εὐδαιμονίαν καθεύδοντι MoB* | *κατέχεεν La* sed *ν* eras | *τίς Cl* ⟨*θεῶν*⟩ *τις* coni Re | *τὴν* ante *εὐδαιμονίαν Vi* 12 *πόσον* scripsi ex *HVMoB MLaViCl* sed in hoc *ν* in *ς* corr m[4], *Va* et *γρ* in marg Mor cum Iacobsio Ach T 962 et Gasda *πόσος P* edd sed „*aut εἶναι delendum est aut leg. cum B(avarico) et m(arg) M(or) πόσον et deinde in responsione στενωπός ἐστι στενώτατος*" Re | *τῆς ἐμῆς οἰκίας εἶναι καὶ τῆς ἐκείνου P* 13 *τε* om *P* | signum interrogationis posui post *οἰκίας* cum Iacobsio et Gasda, post *στενωπός* libri edd | *στενωπός* Mor sed *γρ στενώτατον* in marg

ἧκε φερόμενα τὰ παρὰ τῆς Τύχης, τί μὴ καὶ παρ' ἡμᾶς εἰσέπεσε τοὺς οὕτως ἐγγύς; οὐκ ἦν εἴσοδος; οὐκ ἦν ὁ δεξόμενος; κεκλεισμέναις ἐνέτυχε ταῖς θύραις; οὐκ ἔστιν. ἀλλ' οὐκ οἶδα τί δεδρακὼς ἠδίκημαι. χαρίζομαι δὴ καὶ τοῦτο τοῖς θεοῖς. ἀπέρχομαι τὸ πάντων ἥδιστον φῶς μισεῖν ἠναγκασμένος.

45. Σὺ γάρ, φησί, μόνος ἐκείνῳ γείτων, ἄλλοι δὲ οὔκ εἰσιν; ὧν οὐδεὶς ἀποθανεῖν βούλεται. εἰσί γε, ὦ βουλή, καὶ πολλοί. καὶ πρὸς τοσοῦτόν γε ἥκουσιν εὐηθείας ὥστε καὶ συγχαίρουσι καὶ συνεύχονται καὶ κολακεύουσι καὶ προσιόντες αἰτοῦσιν ἀγεννεῖς
R IV 173 καὶ καταπεπτωκότες καὶ σπερμολόγοι | καὶ δοῦλοι τὰς φύσεις. 46. ἀλλὰ τί τοῦτο πρὸς ἐμέ; καὶ γὰρ ὑβρίζονται πολλοὶ καὶ παίονται καὶ προπηλακίζονται

12 Dem. cor. p. 269, 19

στενωπόν *ViClVa* τὸν στενωπόν *BM* om *Mo* | versus ὡς ἧκε τοίνυν τὰ παρὰ τῆς τύχης, τί μὴ οὐ | εἰσέπεσεν οὕτως ἐγγύς; οὐκ ἦν εἴσοδος; | κεκλησμέναις ἐνέτυχε ταῖς ἐμαῖς θύραις; | οὐκ ἔστιν· ἀλλ' οὐκ οἶδα τί δεδρακὼς ἐγὼ | ταῦτ' ἠδίκημαι enucleavit Kockius ὦ *PVi* sed in hoc ὡς in marg m², *Cl* sed in ὡς corr m⁴, *Va* ὦι *M* ὧι *La* sed in ὥς corr *n* ὅτε *MoB* et Iacobs
1 καὶ inserui e *MoBMVa* om *HVPLaViCl* edd 2 ἡμῶν *Mo* sed ἡμᾶς in marg m² | εἰσέπεσε τοὺς scripsi ex *HVMoBPM* cum Iacobsio ἔσπευσε τοὺς *ClVa* ἔπεσον τοὺς *La* εἵπετο (sed εἰσέπνευσε in marg m²) τοὺς *Vi* εἰσέπεσεν edd | ὄντως *Cl* ὄντας *BMViVa* 3 κεκλισμέναις *Cl* sed ι in ει corr m⁴ 5 δὴ scripsi ex *HVMoPMLaViClVa* δὲ *B* edd 6 τὸ ζῆν post ἥδιστον Mor del Re | φῶς μισεῖν ἠναγκασμένος scripsi e *M* μισεῖν ἠναγκασμένος φῶς *HV* Re μισεῖν ἠναγκασμένος *MoBPLaViClVa* sed φῶς inser *Cl*⁴ et in marg *Vi*², Mor 8 δ' *HMoB* | ἀποθανεῖν οὐδεὶς *M* 9 γ' *MoB* | γε om *MoB* 10 ἥκασιν *P* 11 κολακεύουσι καὶ om *Mo* | αἰτοῦσιν scripsi e *BMViCl Va* αἰτοῦσιν *La* σαίνουσιν *HVMoP* edd | ἀγεννεῖς *H* sed alterum ν detritum ἀγενεῖς *VMViCl* cf. t. I 95, 12; V 561, 7
13 τοῦτο in τούτων corr *Mo* 14 πολλοὶ — προπηλακίζονται om *HVMoB*

καὶ διαλύονται ῥᾳδίως. τί οὖν θαυμαστὸν εἰ τοσαύτης οὔσης τῆς πόλεως ταπεινοί τινές εἰσιν, οἱ δὲ μεγαλόφρονες; οὐδὲ γὰρ τῇ νεότητι πάντες ὁμοίως, ἀλλ' οἱ μὲν χρῶνται κακῶς, οἱ δὲ οὔ; τοὺς οὖν σωφρονοῦντας ἀξιώσει τις πωλεῖν τὴν ὥραν διὰ τοὺς ἤδη πεπρακότας; οὐδὲ γὰρ ἐν ταῖς μάχαις πάντες ὁμοίους παρέχουσιν ἑαυτούς, ἀλλ' οἱ μὲν τοῦ δρᾶσαί τι γλίχονται, τοῖς δὲ τοῦ μὴ παθεῖν μέλει, καὶ οἱ μὲν τύπτουσιν ἐμπηδήσαντες ἀφειδῶς αὑτῶν ἔχοντες, οἱ δ' ἀπολώλασι τῷ φόβῳ καὶ σκοποῦσιν ὅπως ἀποδράσονται. 47. καὶ νῦν οὐκ ἔξω τῆς ἀνθρωπείας φύσεως τῶν ἐκείνου γειτόνων τὸν μὲν εὖ φρονεῖν, τοὺς δὲ ἀναισθήτως ἔχειν, καὶ τὸν μὲν ἄνδρα ὡς ἀληθῶς εἶναι, τοὺς δὲ βοσκήματα. τί δ', εἰ λυποῦνται μέν, φιλοψυχοῦσι δέ, δειλῶν ἐγὼ μιμητὴς γένωμαι; μᾶλλον δὲ ὁπότερον

1 Dem. Mid. p. 526, 29 9 Dem. cor. p. 255, 6 13 Plat. Theaet. p. 162 E; Gorg. p. 512 D sq.

1 *διαλύσονται* Mor sed *ex alio Regio διαλύονται* Not | *τοσαύτης* scripsi ex *HVMoLa* sed in hoc *σ* ex *ι* corr *n* *τοιαύτης* *BPMViClVa* edd 2 *οἱ μὲν* ante *ταπεινοὶ* *B* sed in ras, *Va* 3 *ἄλλ'* edd 5 *ἀξιώσει* scripsi ex *HVMoBPLaViCl* cum Iacobsio Ach T 960 *ἀξιώσειέ MVa* *ἀξειώσειέ* edd | *τίς HMoLa ViCl* | *πολὺν P* sed *πωλεῖν* in marg m[4] 6 *πάντως* ante *πάντες* *P* | *ὁμοίους* om *P* *ὁμοίως HCl* sed in hoc *ως* in *ουσ* corr m[4] 7 *δρᾶσαι* (*δράσαι Cl*) *τί HVMoBLaViClVa* edd | *γλίχονται* scripsi auctore Cobeto Coll 283 *γίγνονται* (*γίνονται Vi*) libri edd 8 *τι* post *παθεῖν* edd delevi cum Iacobsio Ach T 899 | *μέλλει HVPM* | *πίπτουσιν HV* 9 *καὶ* ante *ἀφειδῶς* et *τὰ* ante *αὑτῶν* Mor del Re | *ἑαυτῶν ἀφειδῶς B* | *αὐτῶν HVMoLa* *ἑαυτῶν BMViCl* | *ἔχοντες* Mor sed *γρ. ἔχουσιν* in marg | *οἵ HV* *οἳ LaM* 10 *ἀποδράσ^{ο}ωνται P* *ἀποδράσωσι BMViClVa* 11 *ἀνθρωπίνης Vi* sed *ειας* supra *ινης* m[2] | *ἐκείνω PMLa ClVa* Mor 12 *τοὺς HVMoB* | *τούς H* *τον^{ους} P* *τὸν MClVi* et *γρ* in marg Mor | *δ' H* | *ἀναισθήτως Vi* sed *ἀναισχύντως* in marg m[2] 13 *τοὺς Cl* sed *ου* ex *α* corr m[4] *τὰ Vi* 14 *δὲ* *VPMVa* edd | *εἰ Cl* sed ex *οὐ* corr m[4] 15 *διατοῦτο* post *ἐγὼ*

βούλει θές. εἰ μὲν γὰρ οὐκ ἄχθονται τῷ γεγονότι, τοῖς ἀψύχοις ἐοίκασι. τί οὖν δεῖ μεμνῆσθαι τούτων; εἰ δ' ἀξιοῦσι καὶ λυπούμενοι ζῆν τῷ δεδιέναι τὸν θάνατον, μηδείς μοι μεμνήσθω δειλῶν ἐν παραδείγματι. πολὺ γὰρ οἶμαι σωφρονέστερον ἐκείνων θαυμάζειν ὅτι μὴ τοῖς ἐμοὶ δόξασιν ἀκολουθοῦσιν ἢ τὸ μὴ τὴν ἐκείνων ἐμὲ ζηλῶσαι κακίαν ἐν αἰτίᾳ ποιεῖσθαι, ὧν τίς ἀνοητότερος; τίς ἀβελτερώτερος; μᾶλλον δὲ τίς
R IV 174 ἐλεεινότερος; 48. ⟨οἷον⟩ ἐπὶ τῇ τῶν ὀρνίθων | ἀκροάσει τούτων ἐώνηται πολλοὺς ὁ γείτων ἐν ᾠδαῖς εὐδοκιμοῦντας. τούτων τοὺς οἰκίσκους ἀποκρεμάσας τοῦ τέγους παρέχει τοῖς παριοῦσιν ἀκούειν τῶν ᾀσμάτων. ἐμοὶ μὲν οὖν εἰσιν ὀχληρότεροι κολοιῶν, ὥσθ' ἥδιστ' ἂν ἀπέπνιξα λαβών, οἱ δ' ἄθλιοι συνθέουσιν

Vi | *γένωμαι Vi* sed *ί* supra *έ* m² | *δ' HMoB* | *ὁπότερον Vi* sed *ὁποτέρων* suprascr m² *ὁποτέρων HV* sed in hoc in *ὁπότερον* corr m²

1 *βούλει θές*] *βουληθεὶς Va* | *θέσ La* sed *εσ* in *ε* corr *f* *θεὸς Vi* sed *θές* in marg m² 2 *τί Vi* sed *τίς* in marg m² | *μνησθῆναι PMLaViClVa* et *γρ* in marg Mor 3 *τῷ* — 4 *θάνατον* om *P* 4 *μοι* — 5 *γὰρ* in marg *Vi²* | *δειλὸν Vi²*

ἢν
5 *πολλῶ B* | *ἐκεῖνον La* 6 *ἐξακολουθοῦσιν P* 7 *τῶν P*

8 *τίς ἀβελτότερος* in marg *Vi²* et inser *Cl⁴* om *La* | *ἀβέλτερος BPMVa* Mor 9 signum interrogationis posui comma *MoVi* om reliqui libri edd sed „*aut desunt nonnulla post ἐλεεινότερος aut transpositus hic locus et luxatus est aut sic distingu. et leg. ἐλεεινότερος; ἐπὶ τῇ τῶν ὀρνίθων ἀκροάσει γαυριῶν* efferens sese, quod fruatur oblectatione ea quae capitur e cantu avium musicarum, *τούτων ἐώνηται πολλοὺς*, magnum numerum harum avium vocalium coemit vicinus" Re | ⟨*οἷον*⟩ inserui om libri edd 10 *ποίων* ante *τούτων HVMoPLa* edd, *ποίων δὴ BMViClVa* delevi ut corruptum ex *οἷον* l. 9 | signum interrogationis post *τούτων HVBMLaViVa* Re comma *MoP* colon *Cl* Mor delevi 11 *οἰκισμοὺς Mo* 12 *στέγους Vi* sed *τ* supra *στ* m² | *παροῦσιν Vi* sed *παριοῦσιν* in marg m² | *ἀκουσμάτων Vi* 13 *οὖν εἰσιν*] *οὗτοι HV* | *τῶν* ante *κολοιῶν BVa* 14 *ἥδιστα MLaViCl* | *οἷ Vi*

ὡς ἐπ' εὐφροσύνῃ καὶ μετὰ τῶν ᾀδόντων ἐπαινοῦσι τὸν ἐωνημένον. λοιπὸν οὖν ἕνα κἀμὲ τῶν τερπομένων εἶναι καὶ τὴν ἄχρι νῦν πικρὰν ἀκοὴν ἡδίστην ἄγειν. ἀλλ' οὐκ ἂν δυναίμην.

49. *Τί δ'; οὐ πολλούς, φησί, πρὸ τοῦδε ζῶντας ἐν ἀφθόνοις ἑώρακας; πῶς οὖν ἐνηνοχὼς ἐκεῖνο τοῦτο οὐ φέρεις; τοὺς ἀρχαιοπλούτους μοι λέγεις καὶ διαδόχους ἀρχαίας εὐδαιμονίας. ἔδει μὲν οὖν κἀκείνους ἴσα κεκτῆσθαι τοῖς πολλοῖς, λυποῦσι δὲ οὐχ οὕτω τῷ πάλαι πλουτεῖν. τὸ γὰρ ἐν συνηθείᾳ δυσχερές, ὦ βουλή, κουφότερον τῶν ἐξαίφνης. παῖς ὢν ἔτι πλουτοῦντας ᾔδειν. ἐκ παίδων ἐξελθὼν ἑώρων ἃ πρότερον ᾔδειν. ἀνὴρ γενόμενος οὐδὲν καινὸν ἐθεώρουν. πεπαίδευμαι φέρειν ἐκεῖνο τὸ λυπηρὸν τῷ μήκει τοῦ χρόνου.* 50. *ὁρᾶτε τοὺς ποταμοῖς παροικοῦντας ἐκ παλαιοῦ βιαίοις οἳ τὰς ὄχθας ὑπεραίροντες λυμαίνονται τὰς ἀρούρας κατασύροντες τῶν γεωργῶν τοὺς πόνους. τούτοις τὸ τὴν συμφορὰν ἄνωθεν συμπροελθεῖν*

---

7 Aesch. Ag. 1043 (996 K). Soph. El. 1393

ὡς ἐπ'
1 *ὡς* om *Mo* | *ἐν εὐφροσύνῃ B* | *ἐν Mo* | *καὶ* om *P* 2 *δεῖ* post *ἕνα B* 3 *παραινεῖτε*, post *ἄγειν MoB*, signum interrogationis *VPMLaClVa* edd, colon *Vi* comma *H* punctum posui coll p. 649, 7 5 *φασι Vi* 6 *ἑώρακας* scripsi e *MLaViClVa* *ἑώρας HVMoBP* edd 7 *ἐκεῖνο* scripsi ex *HV* *ἐκεῖνα MoBPMLaViClVa* edd sed „*malim ἐκείνους, τοῦτον*" Re | *μου Vi* 8 *καὶ διαδόχους λέγεις MViClVa* | *μοι λέγεις* ante *ἀρχαίας P* 10 *δ' Mo* | *τὸ* — 646, 7 *γνώμας* citat Macarius fol 78v | *μὲν* ante *γὰρ MVa* | *γὰρ Cl* sed *μὲν* suprascr m4 om Macar 11 *εἶναι, κἂν* ante *δυσχερὲς MoB*, *εἶναι P* | *κουφότερον ὦ βουλή HV* Re | *ὦ βουλή* om Macar | *παῖς* — 15 *χρόνου* om Macar 13 *ἐθεώρουν* scripsi ex *HVMoB* *ἐθεώμην PMLaViClVa* edd 15 *ὁρῶμεν γὰρ καὶ τοὺς* Macar | *ποταμοὺς Vi* | *ἔκπαλαι Vi* 16 *λυμαίνοντες* Macar 17 *ταῖς ἀρούραις Mo* 18 signum interrogationis post *πόνους* edd

εἰς παραμυθίαν ἀρκεῖ καὶ τὸ τὰ εἰωθότα πεπονθέναι νουθεσία πρὸς τὸ καρτερεῖν καθίσταται. ὅταν δὲ πρᾷος καὶ μέτριος ποταμὸς καὶ μηδεπώποτε ἐξυβρίσας ὑπερβὰς τὸν τεταγμένον ὅρον ἐπικλύσῃ τὴν γῆν ἣν οὐ πρότερον ἔφθειρεν, ἡ καινότης ἔχει τὴν ταραχὴν καὶ τοῖς παθοῦσι τὸ τῆς προσβολῆς ἄηθες ταράσσει τὰς
R IV 175 *γνώμας.* 51. *βαρὺ τῇ φύσει τὸ τυραννεῖσθαι.* | *ταύτην δὴ τὴν βαρύτητα τί ταῖς πόλεσι ποιεῖ μετριωτέραν; ὅταν τις ἐκ προπατόρων εἰς αὐτὸν κατελθοῦσαν ἐξουσίαν παραλαβὼν ἄρχῃ καὶ τυραννεύῃ. τὸ γὰρ ἐν τῷ κρατεῖσθαι πάλαι βεβιωκέναι καὶ τὸ τυράννων ἀπόγονον τὸν ἐπιτάττοντα φαίνεσθαι τῆς τῶν ὑπακουόν-*

---

4 Plat. rep. II p. 373 D

---

colon *Vi* comma *MoCl* | *τῷ* Mor sed *τὸ* corr Not | *συμπροσελθεῖν* Macar
1 *ἀρκεῖν* Macar 2 *νουθεσία* cum ras 1 litt post *α Mo* *νουθεσίαν* Macar | *καρτερεῖν Vi* sed *καθαιρεῖν* in marg m² | *καθίστανται Vi* sed *ν* inser m² *καθίστασθαι* Macar | *πρᾶος H MoPCl* 3 *ποταμὸς* om *M* | *μηδεπώποτε* scripsi cum Macar *μὴ δὲ πώποτε HMoBPCl* *μηδὲ πώποτε VMViVa* edd *μὴ δέ-* *ὅρον* *πω ποτὲ La* 4 *ὅρον* scripsi ex *HVMVa* *δρόμον B* *δρόμον Mo* sed *νόμον* in marg m², *PLaViCl* Macar edd | *ἐπικλύσει VLa* sed in hoc *η* supra *ει n* | *τὴν* inserui ex *HVBMVa* om *MoP LaViCl* Macar edd | *ἣν La* sed ᾿ in ῾ corr *n* 5 *καινότης La* sed *αινο* in ras *s* | *ἔχει Va* sed *ει* corr m² | *κἂν Vi* 6 *παθοῦσι Vi* sed *κα* supra *πα* m² *πενθοῦσι Cl* | *προβολῆς HV* | *ἄηθες* reposui e libris Macar *ἀηθὲς* edd | *ταράσσει* scripsi ex *HVMoB* *σείει PMLaClViVa* Macar edd 7 *βαρύ τι MoB* 8 *δὲ H VMoBVi* Re | *βαρύτητα* scripsi ex *HBPLaVa* *βαρυτῆτα VMo MVi* edd *βαρυτάτην Cl* | *ποῖον* (*ποῖόν M*) ante *τί Va* | *τί* om *HVMoB* Re *τι MLa* sed in hoc ras supra *ι* et *κατά* suprascr *s* | *μετριωτέραν Vi* sed *ώτερον* suprascr m² | comma post *μετριωτέραν HP* colon reliqui libri Re 9 *ἑαυτὸν HV* *αὐτὸν* reliqui libri edd 10 *τυραννεύῃ Vi* sed *τυραννοίη* in marg m² *τυραννοίη Cl* *τυραννῇ B* *τυραννεῖ Mo* 11 *πάλαι* om *M* | *τυράννω La* sed *ων* suprascr *f* 12 *ἐπιτάσσοντα M*

των ἀγανακτήσεως ἀφαιρεῖ. ὅταν δ' ὑπηρέτης ὢν τις καὶ μηδεὶς μηδαμόθεν, ἄδοξος ἐξ ἀδόξων, ἀνελὼν τοὺς νόμους ἐλαύνῃ τοὺς αὑτοῦ βελτίονας, τοῦτ' ἤδη πᾶσαν ὀργὴν ἀπαιτεῖ καὶ λύπην, καὶ ὅστις ἐλευθερίας ἐπιθυμητής, οὗτος καὶ τελευτῆς. 52. τοιοῦτον δή τι καὶ τὸ τῶν πλουσίων. οἰκίαν τις εὖ φερομένην παρείληφεν. οὐκ ἀφόρητόν μοι τοῦτο γέγονε. πεπλούτηκέ τις ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς ἐξαίφνης. τίς ἀνέξεται; μεῖζον τοίνυν ἕτερον εἰς τὸ δεῖν ἀπελθεῖν; εὐπορεῖ τις ἐξαίφνης. πόρρω που κατοικείτω, μακρὰν εὐπαθείτω. μὴ γείτων ἔστω, μὴ πλησίον τρυφάτω. μή μου τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ πλοῦτος εἰς αὑτὸν ἑλκέτω. 53. ὁ δεῖνα πολλὰ κεκτημένος μακρῷ τῳ διέστηκεν ἐμοῦ. κοῦφον. δεῖ τινα τὸν ἀγγέλλοντα γενέσθαι καὶ διδάξαι καὶ διηγήσασθαι τὴν περιουσίαν. ἀμυδρὰν ἔχει τὰ ὦτα τὴν λύπην, διὰ

---

2 Arist eq. 158. Eur. Ion. 594 10 Her. II 133, 2; 174 cf. Guil. Werner de Libanii studiis Herodoteis p. 57 15 Her. I 8

---

1 *ὑφαιρεῖ B ὑφαιρει Mo* | *τι* post *ἀφαιρεῖ* inser *Va*[2] | *δὲ PMLaViClVa* edd | *ὢν τίς HLaViCl* 2 *καὶ* ante *μηδαμόθεν Vi* 3 *ἑαυτοῦ MVa αὑτοῦ* reliqui libri edd | *καλλίονας HV* | *τοῦτ' Vi* sed *τότ'* in marg m[2] *τοῦτο Va* 4 *ἀπαιτεῖ Vi* sed *τήσα* supra *τεῖ* m[2] | *ὃς HV* 5 *τι* om *Vi* *τοι* Mor | *καὶ* om *P* 6 *δή* post *οἰκίαν Mo* | *τίς HPLaViCl* | et 8 punctum posui signum interrogationis *VBMLaViClVa* edd comma *HMoP* 8 *τίς ἀνέξεται;*] *οὐκ ἀνέξομαι MoPLaViCl* sed in hoc *τίς ἀνέξεται* suprascr, et *γρ* in marg Mor | *τί* ante *μεῖζον BM* | *μεῖζον — 9 ἐξαίφνης* om *Mo* 9 *θάτερον Vi* | *εἰς* om *Va* | *ἀπορεῖ Vi* | *τίς ViCl* 10 *εὐπαθείτω Vi* sed *σπαθάτω* in marg m[2] *σπαθάτω HV* („*non contemnenda lectio*" Re cf. p. 531, 1) *ἀπειθείτω* (*α* supra *ει*) *Cl* 12 *πρὸς HV* 13 *μακρῷ τῷ MoCl μακροτάτῳ M* et *γρ* in marg Mor *μακράν που Vi* sed *μακρῶ τω* in marg m[2] | *διέστηκεν ἐμοῦ* scripsi e *Vi* sed *ν ἐ* del m[2] *διέστηκεν ἐμοὶ* (*οῦ* supra *οἰ*) *Va* *διέστηκεν ἐμοί HVMoBM* edd *διέστηκέ μοι PLaCl*
15 *τηνικαῦτα* ante *τὴν Vi* | versus *διὰ τῶν ὀμμάτων* | *ὀξεῖ' ὀδύνη κάτεισιν εἰς τὴν καρδίαν* | . . . *τριώροφον ἡμῶν ἑκάτερος*

δὲ τῶν ὀμμάτων ὀξεῖά τις ὀδύνη κάτεισιν εἰς τὴν καρδίαν. ὁρᾶν δὲ καὶ μὴ βουλόμενον ἀνάγκη. τριώροφον γὰρ ἑκάτερος ἡμῶν οἰκίαν οἰκεῖ. κἂν ἀφυπνισθῶ, θέαμα πρῶτον ἡ τοῦ γείτονος χλιδή. καὶ προαπαντᾷ τῶν ἄλλων τὸ πικρὸν ἐκεῖνο βέλος καὶ ἢ καθίσαι δεῖ συγκλείσαντα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ βάλλεσθαι βλέποντα. φασὶ δὲ αὐτὸν διανοεῖσθαι μεταπλάττειν τὴν οἰκίαν R IV 176 *καὶ ποιεῖν τῶν παρόντων ἀξίαν | καὶ πρὸς αὐτὸν αἴρειν αἰθέρα ὥσθ' ἡμῖν τοῖς πλησίον νύκτα εἶναι καὶ τὴν ἡμέραν. πρὶν οὖν ταύτης γεύσωμαι τῆς χειροποιήτου νυκτός, εἰς ἐκείνην ἄπειμι τὴν ὑπὸ γῆς τὴν ἄλυπον.*

54. *Οὐκοῦν ἑτέρωσε βέλτιον, φησί, μεταστῆναι ἢ τεθνάναι; καλή γε τῶν ἀτυχημάτων ἴασις*

---

2 cf. ad t. I 515, 6; II 564, 3

---

13 *ἀντίθεσις* et 14 *λύσις* in marg *La*^{s}

γὰρ οἰκίαν | οἰκεῖ ... θέαμα πρῶτον ἡ τοῦ γείτονος | χλιδή enucleavit Kockius

1 *ὀξεῖα τίς HVMoBMLaViCl* edd 3 *οἰκίαν ἑκάτερος ἡμῶν Cl* | *οἰκεῖν Vi* | *ὑμῶν B* 5 *πάντων HV* | *μικρὸν H* | *καθίσαι La* sed *ῆ* supra *ί s*, *Va* sed *ίσαι* in *ῆσθαι* corr m^2, Mor sed *γρ καθίσασθαι* in marg 7 *αὐτὸν* del *Cl*^{4} | *μεταπλάττειν Cl* sed *λ* in *ρ* corr m^4 *μεταλλάττειν Mo* 8 *αὐτὸν La* sed ʼ in ʽ corr *s* 9 *τὸν* ante *αἰθέρα Vi* | *νύκτα* reposui e libris *νύκτ'* edd 10 *γεύσωμαι* scripsi cum G Dindorfio Steph. Thes. s. v. *πρίν* tom. V p. 1599 A *γεύσομαι* libri edd cf. p. 640, 13 11 *μεταβῆναι με δεῖ Mo* sed *με* in marg m^2, *BMVa* Mor | *ὑπὸ γῆς* om *MoB* | *γῆς Vi* sed *γῆν* suprascr m^2 *γῆν HVVa* Re *τὴν γῆν M* | *τὴν*] *καὶ* Mor 13 *οὐκ οὖν La* | *βέλτιον, φησί, μεταστῆναι* scripsi coll p. 649, 12 *βέλτιον φησὶ παραστῆναι H* *βέλτιον μεταβῆναι φησὶν PM* *μεταστῆναι βέλτιον φησὶν MoBLaVa* Mor sed in hoc *γρ μεταβῆναι* in marg *μεταβῆναι βέλτιον φησὶν Vi* *φησιν βέλτιον μεταβῆναι V* sed *μεταβ* in ras m^2, Re *βέλτιον φησὶν Cl* sed *μεταβῆναι* add m^4 14 versum *καλή γ' ἴασις τῶν ἀτυχημάτων ἐμοί* enucleavit Kockius | *ἀτυχούντων HVVa*

αὐτὰ τὰ ὄντα πωλεῖν καὶ περιιόντα κηρύττειν εἴ τις ὠνεῖσθαι βούλεται τὴν τοῦ πένητος οἰκίαν. καὶ δὴ πρόσεισί τις. οὐκ ἂν οὖν οἴεσθε τὸν πλούσιον ἐκεῖνον εὐθὺς αὐτὸν φοβήσειν καὶ λίθοις ἐξελᾶν; σὺ δέ, ὦ κάθαρμα, πλησίον οἰκοῦντος ἐμοῦ τολμᾷς ὠνεῖσθαι; πλέον ἕτοιμος καταβάλλειν ἐγώ, ἐπεὶ μικρά μοι φροντὶς δαπάνης. 55. λοιπὸν οὖν τὸν οὐδέν μου πρότερον ἀμείνω τἀμὰ πριάμενον ἔχειν καὶ λόγον ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις εἶναι πολύν· ὁ δεῖνα ἀπέδοτο, ὁ δεῖνα ἐπρίατο, ὁ μὲν εὐδαίμων ὠνεῖσθαι δυνάμενος, ὁ δ' ἄθλιος πωλεῖν βεβιασμένος. τί δ', ἂν εἰς ἑτέραν μεταστάντι φυλὴν ἐπιστῇ πάλιν καὶ πλησίον οἰκοδομῇ τὴν πενίαν ἐρεσχελῶν τὴν ἐμήν; δύναται δὲ ὅτῳπερ ἂν ἐθέλῃ πλησίον οἰκεῖν. πωλεῖν δεήσει πάλιν καὶ μεταπηδᾶν ἄλλοσε καὶ

---

4 cf. t. II 267,11   5 Arist. Plut. 454   13 cf. ad p. 539,2

---

13 σημείωσαι τὸ ἐρεσχελεῖν ἀντὶ τοῦ ἀτιμάζειν *B* cf. Thom. M. l. l.

---

1 περιόντα *HVMViCl* Re   2 δεῖ *La* sed εῖ in ῄ corr *s*   3 πρόσεισι τίς *MLa* | οὖν om *PM*   6 καταβαλεῖν *Mo* Mor   7 versus λοιπὸν οὖν τὸν οὐκ ἐμοῦ | πρότερον ἀμείνω τἄμ' ἔχειν καὶ δὴ λόγον | ἐν τοῖσιν ἐργαστηρίοις εἶναι πολύν· | ὁ δεῖν' ἀπέδοθ'· ὁ δεῖν' ἐπρίατο enucleavit Kockius   8 μου *Va* sed υ corr m²   10 ἐπρίατο *La* sed ˜ supra α eras et ´ supra ι *s* et ο in ras *n*   11 δὲ *HV*   12 δ' *La* sed in αι corr *s* | μεταστάντα *Va*   13 τὴν πενίαν — 14 ἐμήν praemissis verbis ἐρεσχελεῖν τὸ ἀτιμάζειν. Λιβάνιος ἐν τῇ τοῦ φθονεροῦ μελέτῃ citat Thomas Mag. s. v. ἐριστικῶς p. 127, 2 R | ἐρεσχελῶν *La* sed ε(3) ex η vel ι corr in ras *s* αἱρεσχηλῶν *H* ἐνεσχελῶν *Va*   14 περ ἂν ἐθέλῃ om *Mo*   15 οἰκοδομεῖν τε καὶ ante οἰκεῖν *PM* | versus πάλιν | πωλεῖν δεήσει καὶ μεταπηδᾶν ἄλλοσε, . . . δεινόν, τινα τοῦτον πόλεμον ἐξεύρηκ' ἐμοί· | τί γάρ; πάλιν τὴν οἰκίαν ἀποδώσομαι; | πάλιν τε τἀμὰ σκευαγωγήσω φέρων enucleavit Kockius | δεήσει *La* sed δε in ras *s* δεήσοι *P* δεήσειέ με *Vi* | καὶ πάλιν ἄλλοσε om *B*

πάλιν ἄλλοσε καὶ τελευτῶντα φεύγειν τὴν ἐμαυτοῦ. 56. τί δ', ἂν οὗτος μὲν μένῃ κατὰ χώραν, ἑτέρῳ δὲ πένητι παροικήσας πλούσιον αὐτὸν ἐξαίφνης ἴδω; δυσμενοῦς δὲ πεπείραμαι τῆς Τύχης, ὦ βουλή, καὶ δεινόν τινα τοῦτον πόλεμον ἐξεύρηκέ μοι. πάλιν τὴν οἰκίαν ἀποδώσομαι καὶ πάλιν σκευαγωγήσω καὶ περίειμι τὴν πόλιν διὰ τῆς ἐμαυτοῦ κακοδαιμονίας πλουτίζων πάντας.

57. Φιλῶ μὲν ὑμᾶς, ὦ πολῖται, τοὺς πολλοὺς φιλῶ, πένητες γὰρ οἱ πολλοὶ καὶ ἥδιστοι συγγενέσθαι, καὶ θεοῖς σωτῆρσι πολλάκις ἔθυσα καὶ διαφυγεῖν νόσον ηὐξάμην· νῦν δ' ὁ μεμνημένος πρὸς ἐμὲ σωτηρίας
R IV 177 ἐχθρός, δυσμενής, | τῶν πολεμίων χαλεπώτερος.

58. Καὶ τί, φησίν, ἐπείγῃ; τάχ' ἴσως γὰρ ἂν πλουτήσαις καὶ αὐτός. πότε; ὅταν τὸ γῆρας ἐπελθὸν ἀφέληται τὸ δύνασθαι χρῆσθαι πρὸς ἡδονήν; πόθεν δὲ καὶ τοῦτο προλέγεις; ἐκ ποίων ἥκων χρηστηρίων; ποῖον κομίζων λόγιον; ἐντετύχηκας τῇ Τύχῃ καὶ κατα-

6 Dem. cor. p. 237, 21. Aeschin. fals. leg. p. 46, 28; Ctes. p. 65, 19

2 παροικήσας] ἐγὼ δηλονότι suprascr La[s]

1 τελευτῶντος Cl sed ος in α corr m[4] | punctum posui colon HVi signum interrogationis reliqui libri edd | τίς MoVi 2 μὲν om VPM | ἐγὼ inserendum censet Gasda 3 δὲ om PMVa γὰρ Mo 5 ἐξεύρηκέ reposui e libris cum Gasda ἐξευρηκώς edd | τὴν om HVP | ἀποδόσομαι Vi 7 ἅπαντας HV 8 ὑμῶν Mo | φιλῶ τοὺς πολλοὺς HV Re 9 ἥδιστον Vi ἥδιστα Cl ὡς ἥδιστα M 11 εὐξάμην Vi | σωτηρίας πρὸς ἐμὲ Va 13 τάχ' eras La om Va τάχα HVMoB et γρ in marg Mor | γὰρ ἂν ἴσως HV | ἴσως om MoB | ἄν ποτε MoB 14 πλουτήσαις καὶ om Vi | ποτέ M ἄγε· Vi | ὅταν scripsi ex HV ὅτε MoBPMLaViClVa edd | ἐπελθὸν La sed ὸ in ras n ἀπελθὸν V 15 signum interrogationis posui e MoPM punctum reliqui libri edd 17 λογεῖον P | καταμόνας scripsi

μόνας συνεγένου καὶ λεγούσης ἀκήκοας; οὐ παύσῃ κενὴν πλάττων παραμυθίαν; οὐ ποιήσεις τὰ δρώμενα τῶν ἀφανῶν ἰσχυρότερα; δώσει μετὰ ταῦτα ἡ Τύχη. διὰ τί γὰρ μὴ πάλαι δέδωκεν; οὐκ ἦν αὐτῇ χρήματα πάντα ἐχούσῃ; οὐκ ἦσάν μοι χεῖρες αἱ δυνάμεναι λαβεῖν; οὐχ ἑώρα με μετὰ τοῦ γείτονος περινοστοῦντα; οὐκοῦν φιλοῦσα μὲν ἤδη ἂν ἔδωκε, μισοῦσα δὲ οὐδὲ εἰσαῦθις δώσει. 59. πολλοὺς ἐλπίδες ἀγαθαὶ πρὸς γῆρας μετὰ πενίας παρέπεμψαν καὶ οὔτε τῆς ἐνδείας ἀπηλλάγησαν οὔτε τῆς προσδοκίας ἀπέστησαν. ἀλλ' οὐκ ἐγὼ τούτων τῶν ἐξηρτημένων ἐλπίσιν. ἔχειν βούλομαι, προσδέχεσθαι δὲ οὐκ οἶδα. καὶ δῆτα δώσει μὲν ἐμοὶ χρόνοις ὕστερον, δέδωκε δὲ ἤδη τῷ γείτονι. τῷ χρόνῳ τοίνυν ἠδίκημαι. ποῦ γὰρ ἴσον τῷ γεγονέναι τὸ μέλλειν; τοῦτ' οὖν ἄξιον θανάτου τὸ μετ' ἐκεῖνον

---

3 *ἀντίθεσις* et 4 *λύσις* suprascr *La*[s]

---

e *MoBPMVa* coll t. II 486, 8; III 115, 5 *κατὰ μόνας HVLa ViCl* edd

2 *καὶ νῦν Vi* 3 *γὰρ* ante *μετὰ P* | *μεταταῦτα MoVi* 4 *διατί MoVi* | *γὰρ* om *Mo* | *αὐτὴ Mo* | *χρήματα* om *Va* 5 *ἦσαν La* sed *η* ex *ει* corr *s* | *αἱ* om *MoBMLaVi* sed in hoc in marg m², *ClVa* | *δυνάμεναι* om *MLaVi* sed in hoc in marg m², *Cl* 6 *με* om *MoBVa* 7 *ἔδωκεν Vi* | *μισοῦντα* Re 8 *εἰς αὖθις H* *αὖθις Vi* | *πολλοὺς* — 10 *ἀπέστησαν* citat Macarius Chrys. fol. 79[r] 9 *μετὰ πενίας πρὸς γῆρας Mo* | *κατὰ* Re | *μετέπεμψαν Mo* 10 *οὐκ* om *Mo* 11 *τοῦτον τὸν ἐξηρτημένον MoB* | *τοιούτων Vi* sed *τούτων* in marg m² | *ἐξηρτημένων Vi* sed *τ* del m² | *ἐλπίσιν. ἔχειν* scripsi ut coni Re *ἐλπίσιν, ἔχειν HMoP* Mor *ἐλπίσιν ἔχειν V* sed *χειν* in *νιαι* corr m², *BLaViCl* Re *ἐλπίσιν εἶναι MVa* | *οὐ* ante *βούλομαι Mo* | *λογισμὸν* post *βούλομαι MoB* 12 *δ' HV* 13 *δέδωκεν La* *δέδωκα Cl* | *δὲ* om *Mo* 14 *τοίνυν* om *Mo* | *ἶσον HPLaVi Cl* | *τὸ Mo* | *γεγονέναι* reposui e libris *δεδωκέναι* edd sed *γρ γεγονέναι* in marg Mor | *τοῦ Mo* 15 *τοῦτο HPVi* | *θανάτου ἄξιον MoB*

ἕξειν. ἔδει γὰρ ἢ κἀκείνῳ τὸν πλοῦτον ἀναβεβλῆσθαι ἢ καὶ ἐμοὶ δεδόσθαι. 60. ἀλλ' ἐγὼ καθεδοῦμαι περιμένων καὶ κεχηνὼς καὶ πειθόμενος τούτοις τοῖς ἀπατεῶσι μάντεσι καὶ σκιαῖς ὀνειράτων δελεαζόμενος; ἐγὼ καθεδοῦμαι βοσκόμενος ἐλπίσι τοῦ γείτονος ἔργα καρπουμένου; τῶν φρενῶν ὅταν ἐξενεχθῶ, σωφρονῶν δὲ
R IV 178 οὐκ ἀνέξομαι. τί μέλλετε, ⟨ὦ⟩ πεντακόσιοι; | τί μὴ ψηφίζεσθε; τί μάχεσθε φιλανθρώπῳ νόμῳ; πάντα καλῶς ὁ τοῦτον τεθεικὼς διελὼν τὰ περὶ τοὺς θεούς, τὰ περὶ τῶν φόνων, τὰ περὶ τῶν γάμων, κλοπῆς, αἰκίας, ὕβρεως, βίας, ἀστρατείας, λειποταξίου συμφορώτατον ἁπάντων τοῦτον ἔγραψεν, ὃν νῦν ἔχων ἀφῖγμαι σύμμαχον. 61. Ὅστις, φησί, βαρύνῃ τῷ ζῆν, ἀποθνησκε. περικλύζῃ κακοῖς. πῖνε κώνειον. πιέζῃ συμφοραῖς. ἄπιθι. λεγέτω μὲν ὁ δυστυχῶν τὰ πάθη, διδότω δὲ ἡ βουλὴ τοῦ φαρμάκου, λυέσθω δὲ

---

4 Pind. Pyth. VIII 135 6 Eur. Bacch. 359. Soph. Phil. 865. Isocr. p. 85 e 11 cf. t. III 200, 11 | Plat. leg. XII p. 943 D. Lyc. Leocr. § 147 p. 169, 2

---

1 καὶ ἐκείνῳ *MoB* ἐκείνω *Va* 2 καὶ om *Mo* | περιμένων — 5 καθεδοῦμαι in marg *Vi*^{2}*Cl*^{4} om *Mo* 3 καὶ(1) om *HVVi*^{2}*Cl*^{4} | τούτον *Vi* 5 βοσκόμενος *Vi* sed περιβοσκόμενος in marg m^{2} | ἔργα καρπουμένου] ἤδη καρπουμένου τὸν πλοῦτον *Vi* 6 τῶν — ἐξενεχθῶ om *La* | δὲ eras *La* 7 μέλετε *HCl* | ὦ inserui coll t. IV 204, 5 R om libri edd | δὴ in ras rubr *Va*^{3} 8 ψηφίζεσθαι *La* sed αι in ε corr *s* | κακῶς *Vi* sed καλῶς in marg m^{2} 9 τῶν θεῶν *MoBMLaVa* 10 γάμων *La* | φόνων *La* 11 ἀστρατίας *P* στρατείας *LaVi* | ἀνυποταξίου Re λιποταξίου Gasda et Cobet Coll 283 12 τούτων ante ἁπάντων *P* | τούτων *HVi* | ἀφῖγμαι σύμμαχον ἔχων *Vi* 13 βαρύνη *Va* sed η add m^{2} | τὸ *ClVa* sed in hoc in τῷ corr, Mor 14 πίνε libri edd 15 τὰ πάθη om *Va* 16 μεταδιδότω *HV* ὀρεγέτω *Va* | ἡ — δὲ om *La* | τοῦ φαρμάκου scripsi ex *HVPMViCl* τὸ φάρμακον *MoB* edd τὰ φάρμακα *Va*

ἡ λύπη τῷ θανάτῳ. κατὰ τοῦτον ὑμῖν, ὦ βουλή, πρόσειμι τὸν νόμον. καί με ἐνταῦθα πεπόμφασιν οἰκίαι δύο, πράττουσα μὲν κακῶς ἡ ἐμή, πλουτοῦσα δὲ κακῶς ἡ τοῦ γείτονος.

62. Μὴ τοίνυν ἄπρακτον ἀποπέμψητέ με τῇ μὲν ἐνοικήσοντα, τὴν δὲ ἐγγύθεν ὀψόμενον, ἀλλ' ἐπιστομίζετε τοὺς ἀντιλέγοντας μηδὲ ἐᾶτε τοῖς πεπτωκόσιν ἐπεμβαίνειν, πρὸς οὓς ἐγὼ βραχέα διαλέξομαι· ἄνδρες δεινοὶ λέγειν καὶ βοᾶν καὶ καρπούμενοι τὸ βῆμα καὶ πλουτοῦντες ἀπὸ τῆς φωνῆς τῷ ποτε κεκίνησθε πρὸς ἀντιλογίαν; βλάβη τις ὑμῖν ἐμὲ τελευτᾶν; οὐδεμία. ἀλλ' ἐμοὶ κέρδος περιεῖναι; ζημία μὲν οὖν ἐσχάτη.

63. Ἀλλ' ἡ πόλις ἀνδρὸς στερήσεται σπουδαίου. πάσας μέν, ὦ βουλή, τὰς στρατείας ἐξῆλθον

---

7 cf. ad p. 609, 4 15 Dem. p. 1353, 24

---

1 τῷ θανάτῳ *La* sed τὸν θάνατον suprascr *s* | καὶ τὰ *Cl* sed καὶ in κατὰ corr m[4] | ὦ βουλὴ πρόσειμι ὑμῖν *P* | ἡμῖν *HV Va* 3 δ' *HV* 4 κακῶς *Vi* sed καλῶς in marg m[2] καλῶς *BM* Re om *HV* 5 τῷ *Vi* sed τῇ in marg m[2] τὴν *Va* sed η in ras[3] 6 ἐνοικήσοντα scripsi e *V* sed ο ex α corr m[2], *Mo PMLaVa* ut coni Re ἐνοικήσαντα *HBViCl* edd | τῇ (suprascr. ἣν, α) *P* sed η eras et ην del τὸν *Vi* sed τὴν suprascr m[2] | ἐκεῖθεν *P* sed γρ' ἐγγύθεν in marg 7 μὴ δὲ *HVMoPMLaViCl* μὴ δ' *B* 11 κεκινεῖσθαι *H* κεκινῆσθαι *VLa* κεκινῆσθε *Mo* καὶ κινεῖσθαι *Va* κινεῖσθαι *ViCl* κινεῖσθε *M* | τίς *HVMoBPLa ViClVa* edd | ὑμῖν om *Mo* 12 ἐμὲ τελευτᾶν scripsi ex *HMo BPMLaVi* ἐμὴν τελευτᾶν *V* ἐμὲ τὸ τελευτᾶν *Va* τελευτᾶν *Cl* τῆς ἐμῆς τελευτῆς edd | οὐδὲ μία *HLa* sed in hoc α in ras ex αν corr *s*, *Cl* 13 γάρ με καὶ ζῆν post περιεῖναι inser *La*[s] | μὲν *La* sed in μοι corr *s* | οὖν om *La* 14 γενναίου *M* sed γρ σπουδαίου in marg | post σπουδαίου comma *H* signum interrogationis reliqui libri edd punctum posui 15 διεξῆλθον *MViVa* διῆλθον *MoB*

καὶ πανταχοῦ τὴν τάξιν ἐτήρησα καὶ τὴν πόλιν οὐδαμοῦ κατῄσχυνα καὶ δικάζων οὐ διεφθάρην καὶ ὅσα προστάττοιτε προθύμως ὑπηρέτουν. ταῦθ', ἕως οὐδέν με ἀπώλλυε. νυνὶ δὲ τί καὶ χρήσιμος ἂν ὑμῖν εἴην ἄνθρωπος τετηκώς, ἐκνενευρισμένος, μόλις ἐμπνέων, μόλις ὀρθούμενος, ὑπὸ τῶν ἔνδοθεν ἀναλούμενος
R IV 179 τραυμάτων; τί τοῦτο | τῇ πόλει κεῖσθαί με νοσοῦντα καὶ δαπανώμενον; 64. ἤδη τις ἔγραψε προβούλευμα τῷ δεῖνι τῶν πολιτῶν πενομένῳ γενέσθαι παρὰ τοῦ κοινοῦ πλέθρα γῆς, ἀργυρίου μνᾶς, ἕτερα τοιαῦτα, ἐφ' οἷς οἱ κακοήθεις ἠγανάκτουν· ἀπὸ τῶν τοιούτων ψηφισμάτων ἡ πόλις ἀπορεῖ καὶ διὰ τὰς τοιαύτας χάριτας ἡ διοίκησις καταβλάπτεται. νῦν τοίνυν τί τοιοῦτον ἔστιν εἰπεῖν; οὐ γῆν αἰτῶ παρ' ὑμῶν, οὐκ ἀργύριον, οὐ σίτησιν οὐδ' ἀξιῶ τὴν ὑμετέραν φιλανθρωπίαν ἴσα δυνηθῆναι τῇ τοῦ γείτο-

5 cf. ad t. IV 480, 4   7 Arist. eccl. 521   8 cf. t. IV 123, 9

1 καὶ(1) om *Va* καὶ — ἐτήρησα om *Mo* | πόλιν] τάξιν *Cl* | οὐδαμῇ *Vi* 2 καὶ om *P* | ἐν χρήμασι post διεφθάρην *Va* 3 προστάττοιτε scripsi ex *HVMoPCl* ἂν προστάττοιτε *Vi* sed προσετάττετε in marg m² προσέταττε *BMLaVa* προσετάττετε edd | οὐδὲ Re 4 με scripsi ex *HV* ἐμὲ *PMLaViCl* μ' *Mo BVa* edd | νῦν *MoCl* | ὑμῖν ἂν Mor | ὑμῖν om *M* 6 ἄλλων post τῶν *HV* | ἔνδοθεν scripsi ex *HVMoPMLaViCl* ἔνδον *B Va* edd sed γρ ἔνδοθεν in marg Mor | ἀνελούμενος *H* ἀνακαλούμενος *Vi* 7 τί μέγα τοῦτο coni Re cui obloquitur Iacobs Anth Pal III 679 8 τίς *HPLaClVa* 9 πεμπομένῳ *Cl* | παρὰ *La* sed α (1 et 2) in ras *n* 10 ἀργύρου *P* | καὶ ante ἕτερα inser *Cl*⁴ 11 λέγοντες post ἠγανάκτουν *Vi* | ὑπὸ Cobet Coll 283 12 ἀπορεῖ *Vi* sed εὐ supra ἀ m² ἀπορρεῖ *Mo* 13 πόλις *MoBMLaViClVa* Mor 14 τοίνυν *Cl* sed in τί corr m⁴ | τί om *ViClVa* | οὐδαμῶς· ante οὐ *Vi* | γῇ *Mo* | αὐτῶ *Cl* sed υ in ι corr m⁴ 15 παρὰ *Va* | ἡμῶν *MoCl* 16 ἡμετέραν *MoVi* | ἶσα *HPLaCl* | καὶ ante τῇ *Va*

νος τύχῃ. φάρμακον αἰτῶ, κώνειον ζητῶ, τελευτῆς ἐρῶ. 65. δότε χάριν ἧς πολλοὶ μετ' ἐμὲ δεήσονται. πολλοῖς ἔσομαι τοιούτου θανάτου διδάσκαλος, οἳ νῦν λυποῦνται μὲν ἐφ' οἷσπερ ἐγώ, λείπονται δὲ τῆς ἐμῆς ἀνδρείας. ἀλλ' ἂν ἴδωσί με πίνοντα θαρρούντως ἀποθήσονται τὴν δειλίαν, καὶ τὸ βουλευτήριον ὄψεσθε, μεστὸν ἐπειγομένων ἀποθανεῖν. ἀνοιγνύτω τις τοῖς πένησι τὴν ὁδόν, καλείτω τις δι' ἐμοῦ πολλοὺς ἐπὶ τὸ κώνειον. δούλοις μὲν ἐπιεικέσι δεσπότης χρηστὸς ἀναιρεῖ τὴν δουλείαν, ἐλευθέροις δὲ δυστυχοῦσιν ἀληθὴς ἐλευθερία ὁ θάνατος. παραινῶ δὲ καὶ τῇ πόλει μὴ μετρίως φέρειν τὴν τῶν ὁμόρων εὐδαιμονίαν, ἀλλ' ἢ ταπεινοτέρους ἔχειν ἢ μέγα δυναμένων ἀλγεῖν. φαίην δ' ἂν ὅτι καὶ κατεσκάφθαι πόλει βέλτιον ἢ παροικεῖν ἀμείνοσιν.

66. *Οὐκ ἔτ' οὖν ὄψει, φησί, τουτὶ τὸ βουλευτήριον.* ἴδω δὲ ἔτι τὴν οἰκίαν τοῦ γείτονος; οὐκ ἔτ'

---

1 *αἰτῶ Vi* sed *ζητῶ* in marg m[2] | *αἰτῶ Vi* sed *ζητῶ* in marg m[2] 2 *οἱ* ante *πολλοὶ Cl* | *δεήσονται La* sed *ε* in ras ex *ὲ* corr *n* 3 *τοῦ τοιούτου MoB* et Iacobs Philostr im 236 | *οἱ* edd 4 *ἐγὼ λυποῦμαι Va* 5 *ἀνδρίας BMVa* 6 *ἀποθήσονται V* sed *ται* in ras m[2] *ἀπωθήσονται Va ἀπώσονται MoB* 7 *βουλομένων P* et *γρ* in marg Mor | versum *ἀνοιγνύτω τις τοῖς πένησι τὴν ὁδὸν* enucleavit Kockius | et 8 *τίς HViCl* 9 *δούλοις* — 11 *θάνατος* citat Macarius Chrys. fol. 79 10 *δυστυχέσιν PLa* sed in hoc *έσ* ex *ησσ* corr *f* 11 *ὁ* om *BPMLaViClVa* Macar Mor 12 *τὴν* om *Cl* | *ὁμοίων Vi* sed *ὁμόρων* in marg m[2] 13 *ταπεινοτέρους Va* sed *ους* in ras m[2] 14 *καὶ* om *BVa* | *κατεσκάφθαι V* sed *ε* et *άφθ* in ras m[2] *κατασκευάσαι H* Re | *τῇ* ante *πόλει MViCl* | *πόλει La* sed *ει* ex *ι* corr et in marg *ἢ πόλιν βέλτιον ἤτοι κατὰ πόλιν βέλτερον s πόλιν* e *Mo* Iacobs Ach T 742 et Steph. Thes. s. v. *κατασκάπτειν* 15 *ἀμείνοσιν Cl* sed del et *εὐδαίμοσιν* suprascr m[4], *Vi* sed *εὐδαίμοσιν* in marg m[2] 16 *οὐκέτ' P οὔκουν Vi* | *ἔτ' οὖν* om *Vi* | *φησί* om *P* 17 *δὲ ἔτι* scripsi e *MoBMLa ViClVa δέ τι HV δ' ἔτι P δὲ* edd | *οὐκέτ' BPLa*

ὄψει τὴν ἐκκλησίαν. ἴδω δὲ ἐν ἐκκλησίᾳ τὸν πλούσιον; στερήσῃ δὲ ταύτης τῆς ἀκτῖνος. τῆς δὲ ἀκτῖνος ἀνέξομαι τοῦ πλουσίου; καὶ δὴ πρόσεισιν αὐτὸς οὗτος. βαβαὶ τῶν κολάκων. ὁρᾶτε τὸ πλῆθος τῶν περὶ αὐτὸν φερομένων;

67. Ὦ φίλτατε σὺ καὶ μόνος ἀπολαβὼν τὴν τύχην καὶ πάλαι μὲν ἑταῖρε, νῦν δὲ πλούσιε, σὲ μὲν οὐδὲν
R IV 180 εἴρηκα παρὰ | τοῖσδε κακόν, τὴν δὲ Τύχην οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ὅσα. περὶ μὲν τῶν σῶν ταλάντων οὐδὲν εἴρηται κακόηθες, ἀλλὰ κἂν ἄλλον κωλύσαιμι. μηδεὶς οἰέσθω τοῦτον ἱερὰ σεσυληκότα πλουτεῖν ἢ διορύξαντα τοίχους ἢ κεκινηκότα τάφους ἢ προσθέμενον τοῖς πολεμίοις. ἄπεστιν αἰτία φαύλη τῆς εὐπορίας. ἀλλ' ὥσπερ οὐκ ἐπιλαμβάνομαι τῶν τρόπων, οὕτω λοιδοροῦμαι τῷ δαίμονι, δι' ὅν, ὦ γειτόνων εὐδαιμονέστατε, πίνω τὸ κώνειον. 68. σὺ δὲ σύναγε τοὺς φιλοίνους, τοὺς φι-

---

4 Plat. Phil. p. 23 B 12 Her. II 160, 3

---

6 τοῦτο τὸ λάχος ὅλον ὡραῖον. σχηματίζεται γὰρ καὶ αὐτὸν ἐν δικαστηρίῳ τὸν πεπλουτηκότα προσεληλυθότα, ὅθεν καὶ τὰ μὲν φησὶ πρὸς αὐτὸν ἀποστρέφων, τὰ δὲ πρὸς τοὺς δικαστάς in marg *La*[s] cf. ad p. 617, 1

---

1 δ' *HV* | πλούσιον inser *Cl*[4] | γείτονα post πλούσιον *MCl* et in marg *Vi*[2] 2 ἀκτῖνος δὲ *Mo* 4 οὑτοσὶ *HV* | πλῆθος τῶν *P* sed θος τ in ras m[2] 5 αὐτὸν *Va* sed ο in ras m[3] 7 πάλαι *P* sed αι in ras m[2] | νυνὶ *Vi* 8 εἰρήκατι *HV* sed in hoc ´ et τι eras et ´ supra ι m[2] εἴρκα *Vi* sed εἴρηκα in marg m[2] | περὶ *LaCl* | τάδε *Cl* 9 οὖν post μὲν *MViCl* 12 τοίχους *Vi* sed τάφους in marg m[2], *Cl* sed οι ex ει corr m[4] 13 ἑστία *Vi* 15 ὢν Mor | γεῖτον *PMCl* γείτων *Vi* sed γειτόνων suprascr m[2] | τὸ inserui ex *HVMoB* om *P MLaViClVa* edd 16 τοὺς φιλοίνους om Re

λοσκώμμονας, τοὺς φιλοπαίγμονας, τοὺς ἀπλήστους, τοὺς κρεωφάγους, τοὺς πότας. μὴ παύσῃ μισθούμενος αὐλητρίδας καὶ μίμους γελοίων καὶ κρότον ἐγείρων καὶ τῇ γαστρὶ χαριζόμενος. κείσομαι τῶν σῶν ἀναίσθητος. εἰ ⟨δὲ⟩ βούλει, καὶ περὶ τὸν τάφον τὸν ἐμὸν σκηνωσάμενος πῖνε καὶ σκῶπτε καὶ ἐπορχοῦ καὶ καταγέλα. οὐ μᾶλλον ἐμοί τι μελήσει τούτων ἢ ταῖς στήλαις καὶ τῷ σήματι. 69. τοσόνδε μέντοι παραινῶ σοι, μὴ τοῖς πότοις ὅριζε τὴν φιλοτιμίαν μηδ' ἀρκεῖν ἡγοῦ πολυτελεῖς ἑστιάσεις. κοίνωσον εἰς ἅπαντας τὴν τύχην. μεταλαβέτω τῶν χρημάτων ὁ δῆμος. χορήγησον ἐθελοντής, ἐπίδος τριήρεις, ἐπίδος τάλαντα. χρῆσαι τοῖς οὖσιν εἰς δέον. ἂν μὴ ταῦτα ποιῇς, ἔστιν ὁ δημεύσων· ὃ μόνον ἔγωγε δημοκρατίας ἐπῄνεσα. τί γὰρ δεῖ τοῖς πολλοῖς ἐφεστάναι πλούσιον ῥώμην ἔχοντα τῶν νόμων δυνατωτέραν;

70. Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἐξισοῦτε τὰς πολιτείας καὶ

---

1 Her. II 174 3 cf. t. IV 1124, 35 R. Dem. Ol. II p. 23, 20
6 Her. II 173 12 Her. II 173

---

3 *ἐγείρων* scripsi ex *HV* *ἀγείρων* *MoBPMLaViClVa* edd 4 *τῇ* *Cl* sed *ῇ* ex *αῖς* corr m[4] om *HV* 5 *δὲ* inserui auctore Gasda om libri edd | *περὶ* scripsi ex *HVLa* sed in hoc *ερὶ* in *αρὰ* corr *s* *παρὰ* *MoBPMVi* sed in hoc *περὶ* suprascr m[2], *ClVa* edd 6 *πίνε* libri edd | *σκῶπτε* *La* sed *ε* in ras ex *αι* corr *f* | *ἀπορχοῦ* (ἐ suprascr.) *Mo* 7 *ἐμοὶ τί* *Mo* | *μελήσει* om *Va* | *τῶν σῶν* *Vi* sed *τούτων* in marg m[2] 8 *σώματι* *MoClVa* | *τὸ σόνδε* *Cl* | *καὶ* ante *παραινῶ* *HVMClVi* | *σοι παραινῶ* *MoB* | *σοι* om *HV* 9 *ἔριζε* *HV* | *μὴ δ'* libri edd 10 *πολυτελεῖς* *Cl* sed *εῖς* ex *είας* corr m[4] | *ἑστιάσεις* scripsi auctore Gasda *ἑταίρας* libri edd | *κοίνωσον* scripsi auctore Re *κοινώνησον* libri edd 13 *δέον* *La* sed *ε* in ras ex *ὲ* corr *s* 14 *δεῖ* om in lac 3 litt *Va* *δῆ* *La* 15 *ἐφιστάναι* *Cl* 17 *μὲν* om *H* | *καὶ* ante *τὰς* libri sed eras *La*, edd delevi

τὰς ὑπεροχὰς πάσῃ τέχνῃ κολούετε, ἐγὼ δὲ ἄπειμι παρὰ τοὺς πλείους, παρ' οἷς οὐκ ἔστι χρυσὸς οὐδ' ἄργυρος οὐδὲ γείτων εὐπορώτερος γείτονος.

---

1 Her. VII 10, 6

---

1 *κολούετε* scripsi coll. Her. l. l. ut coni Re *κωλύετε* libri edd 2 *παρὰ* reposui e libris sed e *περὶ* corr *Cl*[4]*Laf* et • et *περὶ* in marg *Vi*[2] *πρὸς* edd 3 *οὐδὲ HV* *οὐκ MoVa*

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Pag. 2 l. 23 lege *817* pro *240*

Ad p. 16 l. 13 *οὐκ εἰς μακρὰν* cf. Her. II 121, 4 et V 108

Ad p. 41, 13 *εἰς Σοῦσα καὶ Βάκτρα* cf. etiam p. 99, 11 et Her. VI 94

Ad Gregorii Cyprii antilogiam p. 79, 20 cf. [Lys.] epitaph. § 4

Ad p. 99, 11 cf. etiam p. 41, 13 et Her. VI 119

P. 112 not. 2 l. ult. lege: *quod*

Ad p. 148, 10 cf. etiam p. 388, 19

Ad p. 171, 14 cf. etiam p. 402, 6

Ad invectivam in Aeschinem cf. locos ab Ioanne Bielski, qui de ea copiosius disseret, collectos hosce:

Ad p. 192, 6 cf. Dem. Phil. III p. 117, 21

Ad p. 193, 1 sq. cf. Dem. fals. leg. p. 398, 1

Ad p. 194, 10 cf. Dem. Ol. I p. 9, 6 et prooem. p. 1420, 26

Ad p. 195, 1 cf. Dem. fals. leg. p. 406, 17

Ad p. 195, 6 cf. Dem. Androt. p. 604, 6

Ad p. 195, 12 cf. Dem. cor. p. 255, 5

Ad p. 196, 10 cf. etiam p. 422, 10 et Dem. cor. p. 275, 11; fals. leg. p. 361, 17; 366, 26; 380, 19

Ad p. 196, 16 cf. etiam Dem. fals. leg. p. 354, 28

Ad p. 197, 4 cf. etiam Dem. cor. p. 245, 14

Ad p. 197, 9 cf. etiam Dem. fals. leg. p. 436, 19

Ad p. 198, 2 cf. Dem. fals. leg. p. 399, 23

Ad p. 198, 13 cf. etiam Dem. Zenoth. p. 886, 28

Ad p. 199, 6 cf. ad p. 236, 17

Ad p. 199, 15 cf. etiam Dem. Lept. p. 461, 12
Ad p. 200, 1 cf. etiam [Dem.] epit. p. 1396, 11
Ad p. 200, 14 cf. etiam. Dem. fals. leg. p. 438, 27
Ad p. 202, 7 cf. etiam Dem. fals. leg. p. 397, 21
Ad p. 202, 9 cf. Dem. Phil. I § 10
Ad p. 202, 12 cf. Dem. fals. leg. p. 438, 25
Ad p. 203, 16 cf. etiam Dem. Chers. p. 105, 14; Aeschin. Ctes. § 61
Ad p. 203, 19 cf. etiam Dem. fals. leg. p. 374, 27
Ad p. 204, 4 cf. Dem. cor. p. 293, 25
Ad p. 205, 10 cf. Dem. Ol. II p. 20, 20
Ad p. 205, 15 cf. etiam Aeschin. fals. leg. § 175
Ad p. 206, 4 cf. etiam Aeschin. ep. 4, 2 sq.
P. 206, 8 lege *Ἑλλήνων*
Ad p. 206, 12 cf. Dem. synt. p. 172, 20; Aristocr. p. 686, 20
Ad p. 207, 7 cf. Dem. Aristog. I p. 774, 11
Ad p. 208, 8 cf. etiam Dem. cor. p. 296, 6
Ad p. 208, 13 cf. etiam Dem. cor. p. 295, 23
Ad p. 208, 19 cf. Dem. Lept. p. 461, 1
Ad p. 209, 7 cf. etiam Dem. cor. p. 234, 5; fals. leg. p. 366, 7
Ad p. 210, 9 cf. Dem. Phil. II p. 72, 2
Ad p. 215, 6 cf. Aeschin. Ctes. § 137 et 260
Ad p. 216, 10 cf. Dem. Ol. II p. 23, 10
Ad p. 216, 13 cf. Dem. Ol. II p. 21, 19 sq.
Ad p. 218, 13 cf. Dem. pac. p. 61, 25
Ad p. 220, 15 cf. Dem. Chers. p. 105, 4
Ad p. 221, 15 cf. Dem. cor. p. 295, 15
Ad p. 222, 14 cf. Dem. Timocr. p. 734, 16
Ad p. 223, 2 cf. Dem. Aristocr. p. 678, 7
Ad p. 223, 6 cf. Dem. pac. p. 62, 1
Ad p. 224, 10 cf. Dem. Phil. I p. 53, 6
Ad p. 227, 7 sq. cf. Dem. fals. leg. p. 373, 3
Ad p. 229, 7 cf. etiam t. V p. 499, 1
Ad p. 229, 8 cf. etiam t. V p. 477, 14
Ad p. 230, 2 cf. Dem. fals. leg. p. 425, 1
Ad p. 231, 6 cf. Dem. fals. leg. p. 403, 17 | Dem. cor. p. 320, 3. Aeschin. Ctes. § 137; 152; 250
Ad p. 232, 4 cf. Dem. Andr. § 73; Timocr. § 181. Aeschin. Tim. § 19
Ad p. 232, 16 sq. cf. Dem. fals. leg. p. 440, 18 sq.
Ad p. 235, 10 cf. Dem. Phil. III p. 120, 19; Aristocr. p. 680. 16; Aristog. I p. 784, 19
Ad p. 235, 17 cf. p. 422, 11
Ad p. 236, 12 cf. etiam Dem. cor. p. 314, 13
Ad p. 236, 15 cf. Aeschin. fals. leg. § 157
Ad p. 236, 17 cf. Dem. fals. leg. p. 439, 18 sq.

Ad p. 236, 18 sq. cf. Dem. fals. leg. p. 431, 28 sq.
Ad p. 238, 11 cf. Dem. cor. p. 288, 21
Ad p. 250, 15 cf. etiam p. 429, 14
Ad p. 290 not. 1: eandem lectionem *ἑαυτὸν προσαγγέλλει* pro *ἀποθανεῖν ἀξιοῖ* in titulo declamationis *φιλαργύρου* t. VII 7, 3 (t. IV p. 198 R) Matritensis N-86 fol. 39 praebet
P. 299, 1 in loco allato lege: t. IV p. 314, 17 R
Ad p. 320, 2 cf. p. 357, 15
Ad pag. 339 not. 3 Nicolaum Cabasilam oratione inscripta *συμβουλευτικὸς Ἀθηναίοις περὶ τοῦ ἐν αὐτοῖς Ἐλέου βωμοῦ* idem sectatum esse atque Libanium inducto oratore qui Atheniensibus suaderet, ut Misericordiae aram everterent, sed in argumenti tractatione fere ab eo recessisse adnoto, postquam orationem a Boissonadio in Addendis et Corrigendis ad Choricii orationes p. 350 sq. e codice Parisino gr. 1213 editam cognovi.
P. 373 l. 15 lege *371* pro *370 sq.*
P. 585 not. l. 9 lege *635, 7* pro *574, 7*.

Verum hoc loco utor occasione aliquid in volumine quarto corrigendi. Dubitatio enim quam de textu graeco monodiae de templo Apollinis Daphnaei versioni latinae Morelli anni 1610 addito ibi p. 308 sq. movi stare iam non potest, postquam Ingram Bywater exemplar editionis quod penes ipsum est singulari benevolentia inspiciendum mihi transmisit. Textus graecus octo paginis (1—8) 'Notas' sequitur inscriptus *Λιβανίου Σοφιστοῦ | Μονῳδία ἐπὶ τῷ | ἐν Δάφνῃ νεῷ τοῦ Ἀπόλλωνος | ἀναλωθέντι πυρί· ὥς φασὶ δὲ κεραυνῷ* concinens cum editione Morelliana Lib. opp. t. II p. 185—188, nisi quod *ἴσως γοῦν* p. 185 l. 3 (= t. IV 311, 2 meae edit.) deest, coniectura vero *ἴσως καὶ ἐκράτει* in margine ib. l. 9 (= IV 313, 2) posita est.

